

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

တတိယတွဲ

ပြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၁

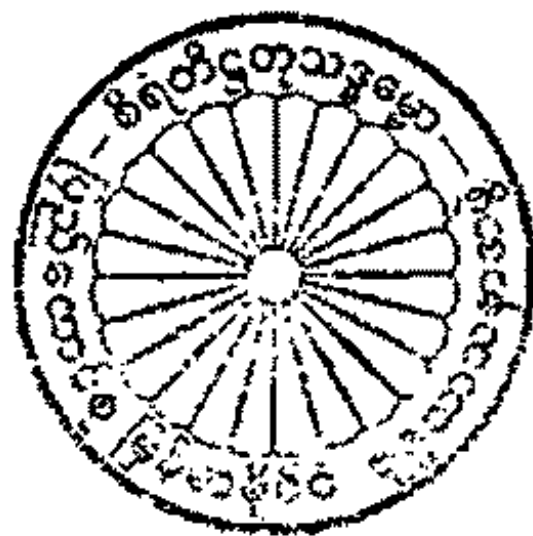
ကောဇာ ၁၃၂၉

ခရစ် ၁၉၆၇

၂၁၂၅၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

တတိယတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၁

ကောဇာ ၁၃၂၉

ဧရာဝတီ ၁၉၆၇

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာဆေးစာတိုက် — ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ (ဓမ္မဒီပကျောင်းဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပဋိပညာဓက
သံဃာအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အတင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်)
ဦးလှမောင် M.A., M.S., B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၈၇၉/၀၅၂၂) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

(တတိယတွဲ)

မွတ်သားဗွယ်ရာ မာဝိကာ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၂-လူ့ဒွိဝိနိဓိဌာသ (၁-၈)

အဘိညာကထာ

- ၁။ လောကီအဘိညာဉ်ကို ပြည့်စုံအောင် ပွားများ
အားထုတ်သင့်ပုံနှင့် အဘိညာဉ် ပြည့်စုံခြင်းသည်
ပင်လျှင် သမာဓိဘာဝနာ၏ အာနိသင်တို့ကို
ရခြင်း မြဲမြံခြင်းစသော အကျိုးတရား ဖြစ်
နိုင်ပုံ ၁
- ၂။ လောကီအဘိညာဉ် အပြားငါးပါးတို့ကို ထင်ရှား
အောင် သရုပ်ထုတ်၍ ပြဆိုခြင်း။ ၂
- ၃။ စတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်သည် တယောက်ထည်း
ဖြစ်သော်လည်း အရာအထောင်ဖြစ်အောင် ဖန်
ဆင်းနိုင်ခြင်းငှါ လူ့ဒွိဝိအဘိညာဉ်ကို ကျင့်ကြံ
ကြိုးကုတ်အားထုတ်ရပုံ ၆
- ၄။ ကသိုဏ်း ၈-ပါးတို့၌ အကြိမ်အရာ အကြိမ်
အထောင် အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားခြင်းသည်
ကသိဏာနုလောမမည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း
မည်ပုံ ၄
- ၅။ သြဒါတကသိုဏ်းမှစ၍ ပထဝီကသိုဏ်းသို့ တိုင်
အောင် အပြန်အားဖြင့် ဝင်စားခြင်းသည် ကသိ-
ဏာ ပဋိလောမမည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်
ပုံနှင့် ကသိုဏ်းရှစ်ပါးကို အပြန်အလှန် အကြိမ်

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အရာ အကြိမ်အထောင် ပွားများခြင်းသည်လည်း
ကသိကာနုလောမ ပဋိလောမမည်သော စိတ်ကို
ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ

၅

၆။ ပဌမဈာန်မှစ၍ နေဝသညာနာသညာယတန
ဈာန်တိုင်အောင် အစဉ်အားဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်
ဝင်စားခြင်းသည် ဈာနာနုလောမမည်သော စိတ်
ကို ဆုံးမခြင်းမည်ပုံ

၅

၇။ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်မှ ပဌမဈာန်
သို့တိုင်အောင် အဖန်ဖန် ဝင်စားခြင်းသည်လည်း
ဈာနပဋိလောမမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း
မည်ပုံနှင့် ပဌမဈာန်မှ နေဝသညာနာသညာ-
ယတနဈာန် နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်မှ
ပဌမဈာန်သို့တိုင်အောင် အပြန်အလှန် အဖန်ဖန်
ဝင်စားခြင်းသည် ဈာနာနုလောမ ပဋိလောမ
မည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ။

၅

၈။ ကသိုဏ်းကို မခုန်ကျော်ပဲ ဈာန်ကိုသာ တခုခြား
ခုန်ကျော်ခြင်းသည် ဈာနုက္ကန္တိကမည်သော စိတ်
ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ

၆

၉။ ဈာန်ကို မခုန်မှ၍ ကသိုဏ်းကိုသာလျှင် တခုခြား
ခုန်ခြင်းသည် ကသိဏုက္ကန္တိကမည်သော စိတ်ကို
ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ

၆

၁၀။ ဈာန်ကို၎င်း ကသိုဏ်းကို၎င်း ခုန်ခြင်းသည် ဈာန
ကသိဏုက္ကန္တိကမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း
မည်ပုံ

၆

၁၁။ ပထဝီကသိုဏ်းနှင့် ပဌမဈာန်ကို ဝင်စား၍ ပဌမ
ဈာန်မှ ကြွင်းသော ရူပါဝစရ ဈာန်ကိုလည်း
ဝင်စားခြင်းသည် (အင်္ဂသင်္ကန္တိက) အင်္ဂါကို
လွန်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ

၆

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၁၂။ အလုံးစုံသော ကသိုဏ်းရှစ်ပါးတို့၌ ဈာန်တပါး
ကိုသာ ဝင်စားခြင်းသည် (အာရမ္မဏသင်္ကန္တက)
အာရုံကို ပြောင်းသော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း
မည်ပုံ 2
- ၁၃။ တပေါင်းတည်း ဝင်စားခြင်းဖြင့် အင်္ဂါကို၎င်း
အာရုံကို၎င်း ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည် (အင်္ဂါရမ္မဏ-
သင်္ကန္တက) အင်္ဂါအာရုံကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်း
ရှိသော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ 2
- ၁၄။ ပဌမဈာန်သည် အင်္ဂါ ၅-ပါးရှိ၏ ဒုတိယဈာန်
သည် အင်္ဂါ ၃-ပါးရှိ၏ တတိယဈာန်သည် အင်္ဂါ
၂-ပါးရှိ၏ စသည်ဖြင့် ဈာန်အင်္ဂါမျှကိုသာ မှတ်
ခြင်းသည် (အင်္ဂဝဝတ္ထာပန) မည်သော စိတ်ကို
ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ 2
- ၁၅။ ဤဈာန်သည် ပထဝီကသိုဏ်း အာရုံရှိ၏ စသည်
ဖြင့် အာရုံကိုသာ ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းသည်
(အာရမ္မဏဝဝတ္ထာပန) မည်သောစိတ်ကို ဆုံးမ
ခြင်းမည်ပုံနှင့် အင်္ဂါအာရုံ တပေါင်းတည်း မှတ်
ခြင်းကို ဧကေဆရာတို့ နှစ်သက်သော်လည်း အဋ္ဌ
ကထာတို့၌ မလာသောကြောင့် ဘာဝနာ၏
အကြောင်း မဖြစ်နိုင်ပုံ 2
- ၁၆။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တဆယ့်လေးပါး
သော အကြောင်းတို့ဖြင့် စိတ်ကို မဆုံးမနိုင်သေးပဲ
လူဒွိဟု ဆိုအပ်သော ပကတိသော အဆင်း
သဏ္ဌာန်ကို စွန့်နိုင်သောအကြောင်း မရှိပုံ ၈
- ၁၇။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်အား ကသိုဏ်းပရိကံ
သော်လည်း ဝန်လေး၏ ကသိုဏ်းပရိကံထင်ရှား
သော်လည်း နိမိတ်သည်ဖြစ်သို့ရန် ဝန်လေး၏
နိမိတ်သည် ဖြစ်သော်လည်း ဈာန်ရသို့ရန်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဝန်လေး၏ ဈာန်ရသော်လည်း တဆယ့်လေးပါး သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် စိတ်ကို ဆုံးမနိုင်ခဲ့ပုံ တန်ခိုးဖန်ဆင်းနိုင်ခဲ့ပုံ အလိုရှိတိုင်း ဈာန်ကို ဝင်စားနိုင်ခဲ့ပုံ ၈	
၁၈။	အလိုရှိတိုင်းဈာန်ဝင်စားနိုင်သော ခိပ္ပနိသန္တိပုဂ္ဂိုလ် ပင်ဖြစ်သော်လည်း သူတပါးတို့၏ ဘေးရန်ကို ကာကွယ်ဘို့ ဝန်လေးပုံ ၁၀	
၁၉။	ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအဂ္ဂသာဝက အရှင်မြတ်တို့ အား ဘာဝနာအစဉ်နှင့် ကင်း၍သော်လည်း အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် တန်ခိုး ဖန်ဆင်းနိုင်ပုံ ၁၀	
၂၀။	လက်ကောက် လက်ကြပ်စသည်ကို ပြုလိုသော ရွှေပန်းတိမ်သည်သည် မီးဖြင့်မှုတ်ခြင်းစသည်ဖြင့် ရွှေကို နူးညံ့အောင် အမှုတ်ခနဲအောင် ပြုသကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ၁၄-ပါး သော အကြောင်းတို့ဖြင့် စိတ်ကိုဆုံးမ၍ အဓိ ပတိလေးပါးတို့တွင် တပါးပါးဖြင့်၎င်း ဝသီဘော် ၅-ပါးဖြင့်၎င်း နူးညံ့အောင်ပြု၍ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ် ကိုရရှိအောင် အားထုတ်သင့်ပုံ ၁၁	
၂၁။	သော သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ အနက်စော စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်နှင့် အဆုံးအဖြတ်များ ၁၁	

ဒသဣဒ္ဓိကထာ

၂၂။	ဣဒ္ဓိဝိဓာယ စိတ္တံ အဘိနိဟရတိ အဘိနိန္ဒာမေတိ ဟူသောပုဒ်၌ ဣဒ္ဓိ၏အနက်များနှင့် ဣဒ္ဓိ ၁၀-ပါး သရုပ် ၁၆
၂၃။	ဣဒ္ဓိဆယ်ပါးတို့တွင် တယောက်တည်းဖြစ်လျက် အရာအထောင်ဖြစ်လို၏ဟုခိဋ္ဌာန်သောအစွမ်းဖြင့် ပြီးစီးသော ဣဒ္ဓိသည် အဓိဋ္ဌာနာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ ၁၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၄။	မိမိ၏ပြုမူချက်သော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်၍ သူငယ်၏သဏ္ဌာန်ကို ပြခြင်းစသော အထူးထူး အထွေထွေ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ပြုပြင်ဖန်ဆင်း ခြင်းသည် ဝိကုဗ္ဗနာ လူ့ဒီမိုကရေစီ	၁၉
၂၅။	ဤခန္ဓာကိုယ်မှ တပါးသော တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းသည် မနောမယာ လူ့ဒီမိုကရေစီ	၁၉
၂၆။	အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အဟုန်ရှိသော လူ့ဒီမိုကရေစီ ဉာဏ်ပေါ်ရာ လူ့ဒီမိုကရေစီကို အရှင်ဗာဏ္ဍုလထေရ် သံကိစ္စထေရ်ဘူတပါလသတို့သားတို့၏ ဝတ္ထုများ ဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၁၉
၂၇။	ထိုထို ဈာန်၌သမာဓိ တန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်သော အထူးသည် သမာဓိပေါ်ရာ လူ့ဒီမိုကရေစီကို ရှင် မောဂ္ဂလ္လာန် ရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ် သဒ္ဓိဝထေရ် စသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း....	၂၂
၂၈။	စက်ဆုပ်အပ်သော အာရုံတို့၌ မစက်ဆုပ်သော အမှတ်ရှိလျက် နေခြင်းသည် အရိယာတို့၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော အရိယာ လူ့ဒီမိုကရေစီ	၂၆
၂၉။	ငှက်စသော သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းကင်ပြန်ခြင်း ကိစ္စသည် ကမ္မဝိပါကဇာ လူ့ဒီမိုကရေစီ	၂၇
၃၀။	စကြဝတေးမင်းတို့၏ ကောင်းကင်ပြန်သွားခြင်း စသော တန်ခိုးသည် ပုညဝတော လူ့ဒီမိုကရေစီကို ဇောတိကသုဋ္ဌေးဝတ္ထု စသည်တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း....	၂၈
၃၁။	ဝိဇ္ဇာဓိရ် စသည်တို့၏ ကောင်းကင်ပြန်သွားခြင်း စသော တန်ခိုးသည် ဝိဇ္ဇာမယ လူ့ဒီမိုကရေစီ	၃၀
၃၂။	လိုတိုင်း ပြည့်စုံခြင်းသည် လူ့ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့ဒီ ၁၀-ပါးတို့တွင် လူ့ဒီမိုကရေစီ-ပုဂ္ဂိုလ် အဓိဋ္ဌာနာ လူ့ဒီ သီလသောလည်း ဝိကုဗ္ဗနာ လူ့ဒီ မနောမယာ လူ့ဒီတို့ကိုလည်း အလိုရှိအပ်ပုံ	၃၁

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၃။	ဣဒ္ဓိဝိဓာယ စိတ္တံ အဘိနိဟရတိ အဘိနိန္ဒာမေတိ စသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသေးစိတ်အဖွင့်နှင့် ဣဒ္ဓိဝိဓ- အဘိညာဉ်ဖြစ်ပုံ	၃၁
၃၄။	ဈာန်လေးပါး ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ဆန္ဒစသော ရှစ်ပါးသောအကြောင်းတဆယ့်ခြောက်ပါးသော မူလတို့ကို ပြည့်စုံအောင်ပြု၍ ဉာဏ်ဖြင့်ဆောက် တည်မှသာ ဣဒ္ဓိနှင့်ပြည့်စုံနိုင်ပုံ....	၃၃
၃၅။	ဣဒ္ဓိကိုပြည့်စုံစေသော အကြောင်းတို့တွင် “စ- တသော ဘူမိယော” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဈာန်လေး ပါးကို ယူရပုံနှင့် “စတ္တာရော ပါဒါ” ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ယူရပုံ	၃၃
၃၆။	“အဋ္ဌ ပဒါနီတိ” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ ဝီရိယနှင့်သမာဓိ စိတ္တနှင့်သမာဓိ ဝီရိယနှင့်သမာဓိ ဟူသော လေးစုံရှစ်ပါး တရားများကို ယူရပုံ	၃၃
၃၇။	“သောဠသ မူလာနိ” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံ၍ တွန့်တိုဆုတ်နစ်ခြင်း မရှိသော စိတ်သည် လှပျင်းကြောင့် မတုန်လှုပ်နိုင်ခြင်း စသော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ကို ယူရပုံ	၃၈
၃၈။	ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိ၏ ဘူမိ, ပါဒ, ပဒ, မူလဖြစ်သော တရားတို့ကို ပြည့်စုံအောင်ပြု၍ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားရာမှ ထပြီးလျှင် အရာသော ကိုယ် အထောင်သောကိုယ် ဖြစ်လို၏ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ရပုံ	၃၉
၃၉။	ပဋိသန္ဓိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌ ပကတိယာ ဧကော ဗဟုကံ အာဝဇ္ဇတိ စသော စကား၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပုံ	၄၁
၄၀။	စူဠပန္နကမထေရ်၏ဝတ္ထု အနက်အဓိပ္ပါယ်အကျယ်	၄၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၁။	ဖန်ဆင်းတတ်သော တန်ခိုးရှင်သည် မိမိအဓိဋ္ဌာန် သည်အတိုင်း ဖန်ဆင်းနိုင်ပုံ	၄၇
၄၂။	ဟင်းလင်းဖွင့်ပြလိုက ပြနိုင်၍ နံရံနှင့်ကွယ်သလို ကွယ်လိုကလည်း ဖုံးကွယ်နိုင်သော “အာဝိဘာဝ- ကရဏ” “တိရောဘာဝကရဏ” တန်ခိုးဖန်ဆင်း နည်းကို ပြခြင်း....	၄၉
၄၃။	မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်း တန်ခိုးပြတော် မူပုံ	၅၀
၄၄။	ပါကဋ္ဌပါဠိဟာရိယနှင့် အာဝိဘာဝ, အပါကဋ္ဌ ပါဠိဟာရိယနှင့် တိရောဘာဝ တန်ခိုးနှစ်မျိုးတို့ကို ရောနှောယှဉ်တွဲ၍ ပြပုံ	၅၁
၄၅။	မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သာဝကတို့နှင့် မတူ သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုသာ ပြတော်မူပုံနှင့် အပါကဋ္ဌပါဠိဟာရိယ၌ တန်ခိုးသာထင်ရှားသော် လည်း တန်ခိုးပြသူ မထင်ရှားပုံကို မဟာသုတ် ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ်တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၅၉
၄၆။	မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍ ကိုယ်တော်ကို ပျောက်ကွယ်စေပြီးလျှင် အသံကို သာ ကြားရစေတော်မူပုံ	၆၀
၄၇။	တိရောကုဋ် တိရောပါကာရံ စသောပုဒ်တို့၏ အဖွင့်	၆၁
၄၈။	အာကာသသသိုဏ်း ဝင်စားခြင်းသည် ဘာ အကျိုး ရှိသနည်းဟူသော တိပိဋက စုဋ္ဌာဘ- ယထေရ်၏ အမေးပြဿနာကို ရဟန်းတို့က ပါဠိတော်လာအတိုင်း ဖြေကြားလျှောက်ထားပုံ	၆၂
၄၉။	အာကာသသသိုဏ်း သမာပတ်ကို ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် (တိရောကုဋ်) တိုက်နံရံတဖက်	

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- (တိရောပါကာရ) တံတိုင်းတဖက် စသည်တို့ကို မငြိမတွယ်ပဲ သွားလာနိုင်ပုံ ၆၃
- ၅၀။ တန်ခိုးဖြင့်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ခရီးအကြား၌ အဓိဋ္ဌာန်၍ တောင် သစ်ပင် စသည်တစ်ဆီး နေသော် တဖန်ထပ်မံ၍ အဓိဋ္ဌာန်ရမည်လော ဟူသော အမေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျနစွာ ဖြေဆို ထားပုံ ၆၃
- ၅၁။ မြေ၌ငုတ်ခြင်း၊ ကောင်းကင်သို့ ပြန်တက်ခြင်း စသော တန်ခိုးဈာန်ကို ပြုလိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွားများလေ့လာရမည့် ကသိုဏ်းနှင့် ပြုလုပ်ရပုံ နည်းမျိုးစုံတို့ကို ပါဠိတော် လာသည့်အတိုင်း ဖြေဆိုပုံ ၆၄
- ၅၂။ တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရေကို မြေဖြစ်စေသတည်း ဟု အဓိဋ္ဌာန်၍ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ပြနိုင်ပုံ ၆၄
- ၅၃။ ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ပလ္လင်ခွေဖြင့်၎င်း ငှက်ကဲ့ သို့၎င်း သွားလာနေထိုင်ရန် ကျင့်ကြံ အားထုတ် နည်းနှင့်တကွ အားထုတ်ရမည့် ကသိုဏ်းကို ပြဆိုခြင်း ၆၇
- ၅၄။ ကောင်းကင်၌ သွားလိုသော ရဟန်းသည် ဥတု ကြောင့်ဖြစ်သော တောင် သစ်ပင် စသည်တို့ကို မြင်နိုင်ရန် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရရှိသင့်ပုံ ၆၈
- ၅၅။ လ-နေတို့၏ ယူဇနာ လေးသောင်းနှစ်ထောင် အထက်၌ သွားခြင်း၊ သုံးကျွန်းလုံးတို့၌ တပြိုင် နက် အလင်းကိုပြုခြင်းကြောင့် တန်ခိုးကြီးမား သည်၏အဖြစ်ကို ပြဆိုခြင်း ၆၉
- ၅၆။ သမာပတ်ရှစ်ပါး လေ့လာပြီးသော ဝသီဘော် ရှိသော တန်ခိုးရှင်သည် ကြီးမားသည့် လ-နေ တို့ကို ကိုင်တွယ်သုံးသပ်နိုင်ပုံ ၇၀

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နန္ဒောပနန္ဒဒမနကထာ

- ၅၇။ နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးမင်းကို ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်
မထေရ်သည် တန်ခိုးဖြင့် ဆုံးမတော်မူပုံ ၇၁
- ၅၈။ တန်ခိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် လ-နေတို့ကို သုံးသပ်
နိုင်ရုံသာမဟုတ်သေးပဲ ခြေပွတ်အိုးခြမ်း စသည်
ကဲ့သို့ ပြုလုပ်၍ထားနိုင်ပုံ ၇၈
- ၅၉။ တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဝေးကို အနီး၊ အနီးကို
အဝေး၊ အများကို အနည်း၊ အနည်းကို အများ
ဖြစ်အောင် ပြုနိုင်ခြင်း၊ အဆင်း အသံကိုလည်း
ကြားနိုင်ခြင်း စသည်ကို ပြဆိုပုံ ၇၉
- ၆၀။ မြတ်စွာဘုရား ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် စူဠသမုဒ္ဒ
မထေရ်၊ တိဿဒတ္တထေရ်တို့သည် အဝေးကို အနီး
ဖြစ်အောင် တန်ခိုးဖန်ဆင်းတော်မူပုံ ၈၁
- ၆၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် အနီးကိုလည်း အဝေး
ဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းတော်မူ၍ အင်္ဂုလိမာလကို
ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူပုံ ၈၃
- ၆၂။ အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်သည် အများကို
အနည်းဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းတော်မူပုံ ၈၃
- ၆၃။ ဣလိသသုဋ္ဌေးဝတ္ထု၌ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်
မထေရ်သည် အနည်းကို အများပြုတော်မူ၍
ရှင်မဟာကဿပမထေရ်သည် ကာကဝလ္လိယဝတ္ထု
၌ တယောက်စာဆွမ်းကို အလှူခံ၍ ဘုရားရှင်
၏ လက်တော်၌ လှူဒါန်းလျှင် ဘုရားရှင်သည်
ရဟန်းအများ လောကံငှအောင် အနည်းကို
အများပြုတော်မူပုံ ၈၃
- ၆၄။ *တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနည်းကိုအများ အများ
ကိုအနည်း ပြုနိုင်ရုံသာမက အကောင်းကို

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	မကောင်း မကောင်းကိုလည်း အကောင်း ဖြစ်အောင် အလိုရှိတိုင်းပြုနိုင်ပုံ	၈၄
၆၅။	ဒိဗ္ဗဗုဒ္ဓ စက္ခုနာ ကာယဝသေန စိတ္တံ ပရိဏာမေတိ စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်အဖွင့်	၈၅
၆၆။	ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိနှင့် မနောမယိဒ္ဓိ တန်ခိုးနှစ်ပါးတို့၏ ထူးခြားပုံ	၈၉

၁၃-အဘိညာနိဋ္ဌေသ (၃၇-၁၀)

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ

၆၇။	နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသောကြောင့်ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ် မည်ပုံနှင့် ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တ မာနုသိကာယ စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ် အဖွင့်	၉၃
၆၈။	ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လိုက်နာကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်နည်းကို ပြဆိုပုံ	၉၅
၆၉။	ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ရပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် ပါဒကဈာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်း နိမိတ်ထိရောက်ရာ အတွင်းရှိ အသံဟူသမျှကို ဈာန်မဝင်စားပဲ ကြားနိုင်ပုံ	၉၇

စေတောပရိယဉာဏကထာ

၇၀။	သူတပါးတို့၏ စိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိစွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်သည် စေတောပရိယဉာဏ် မည်ပုံ	၉၈
၇၁။	ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်သည် စေတောပရိယဉာဏ်၏ အခြေခံပရိကံ ဖြစ်သောကြောင့် စေတောပရိယ ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေလိုသော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ရှင် ရဟန်း သည် အရောင်အလင်းကို ပွားစေပြီးလျှင် ဒိဗ္ဗစက္ခု	

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ဖြင့် သူတထူး၏ နှလုံးသားကိုမှီသော သွေးအဆင်းကို အဖန်ဖန်ရှု၍ စိတ်ကိုရှာမှီးအပ်ပုံ ၉၉
- ၇၂။ အရူပဘုံ၌ သူတပါးတို့၏ စိတ်ကို သိလိုသောသူသည် သူတထူး၏ နှလုံးသားနှင့် ဣန္ဒြေဖောက်ပြန်ခြင်းကို မကြည့်ပဲ အမှတ်မရှိပစ္စုပ္ပန်ခေါ်ကာရဘဲမှ စိတ်ကို ဆင်ခြင်၍ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော စိတ်အစဉ်ကို သိနိုင်ပုံ ၁၀၀
- ၇၃။ ရာဂနှင့်ယှဉ်သောစိတ်၊ မယှဉ်သောစိတ်၊ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သောစိတ်၊ မယှဉ်သောစိတ် စသည်တို့ကို အသေးစိတ် ဖွင့်ပြပုံ ၁၀၁

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ

- ၇၄။ ရှေးဘဝက မှီဝဲသုံးဆောင်ဘူးသော ခန္ဓာကိုယ်အစဉ်ကို အောက်မေ့တတ်သော သတိနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်မည်ပုံနှင့် ပုဗ္ဗေနိဝါသဟူသော ပုဒ်ကို အကျယ်ခွဲ၍ ပြခြင်း ၁၀၂
- ၇၅။ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿတိ ပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့် တိတ္ထိပကတိသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ အဂ္ဂသာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင် ဤခြောက်ဦးတို့သာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ကို အောက်မေ့နိုင်ပုံ ၁၀၄
- ၇၆။ ခြောက်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သာသနာပတိတ္ထိတို့သည် ဝိပဿနာ ပညာအားနည်းသောကြောင့် ကမ္ဘာလေးဆယ်သာ အောက်မေ့နိုင်၍ ထို့ထက် အလွန်မအောက်မေ့နိုင်ပုံ ၁၀၅
- ၇၇။ ဝိကတိသာဝကတို့သည် ကမ္ဘာအရာ၊ ကမ္ဘာအထောင်ကို၎င်း ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သည် ကမ္ဘာတသိန်းတို့ကို၎င်း အဂ္ဂသာဝက နှစ်
ပါးတို့သည် တသချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကို၎င်း
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် နှစ်သချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း
ကို၎င်း ပညာအားကောင်းသောကြောင့်
အောက်မေ့နိုင်ပုံနှင့် ဘုရားရှင်တို့အား ဤမျှသာ
ဝင်စားနိုင်၏ဟု ကာလအပိုင်းအခြား မရှိပုံ

၁၀၅

၇၈။ တိတ္ထိတို့သည် ခန္ဓာအစဉ်ကို မလွတ်မရှို့ အောက်
မေ့နိုင်ပုံ ပကတိသာဝက၊ မဟာသာဝကတို့သည်
ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့်၎င်း စုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
၎င်း ပြောင်းကာပြောင်းကာ အောက်မေ့
နိုင်ပုံ

၁၀၆

၇၉။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအဂ္ဂသာဝကနှစ်ဦးတို့အား ခန္ဓာအစဉ်
အားဖြင့် အောက်မေ့ခြင်း ကိစ္စမရှိပဲ စုတိပဋိ
သန္ဓေအားဖြင့်သာ အောက်မေ့နိုင်ပုံ

၁၀၆

၈၀။ ဘုရားရှင်တို့အား ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့် အောက်
မေ့ခြင်း ကိစ္စသည်၎င်း စုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
တခုသောဘဝမှ တခုသောဘဝသို့ ပြောင်းခြင်း
ကိစ္စသည်၎င်း မရှိပဲ အလိုရှိသော အရာကို
ထင်ထင်ရှားရှား အောက်မေ့နိုင်ပုံ

၁၀၇

၈၁။ တိတ္ထိတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ပိုးစုံးကြူး
အရောင်နှင့်တူပုံ ပကတိသာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါ
သဉာဏ်သည် ပကတိဆီမီးရောင်နှင့်တူပုံ မဟာ
သာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် မီးရှူးတံ
ဆောင် အရောင်နှင့်တူပုံ အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါးတို့
၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် သောက်ရှူးကြယ်ရောင်
နှင့်တူပုံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည်
လရောင်နှင့်တူပုံ ဘုရားရှင်တို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်
သည်ကား ရောင်ခြည်တထောင်ဖြင့် တန်းဆာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဆင်အပ်သော နေဝန်းနှင့်တူပုံ (တောင်ဝှေး တံတား ဥပမာတို့ဖြင့်လည်း ပြသေး၏)	၁၀၈
၈၂။	ဤသောဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကိုသာလျှင်အပ် ပုံနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစဖြစ်သော ရဟန်းသည် ဆိပ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် တခုသောအာရုံ၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာထားပြီးလျှင် အစဉ်အတိုင်း ဈာန် လေးပါးကို ဝင်စားရာမှထ၍ အလုံးစုံတို့၏ နောက် ဆုံးဖြစ်သောထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ကို ဆင်ခြင် သင့်ပုံ	၁၀၉
၈၃။	ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ကို ဆင်ခြင်ပြီးနောက် နေရာခင်းခြင်း ကျောင်းသို့ဝင်ခြင်း သပိတ် သင်္ကန်း သို့မိုးခြင်းစသော ပြန်သောအစဉ်အား ဖြင့် အလုံးစုံသော ညဉ့်နေ့တို့ပတ်လုံး ပြုအပ်သော ကိစ္စကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ ဤမျှသောကိစ္စသည် ပြက တော့သော စိတ်အားလည်း ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ ပရိကံဖြစ်သော သမာဓိစိတ်အား အလွန်ထင် ရှားပုံ	၁၀၉
၈၄။	ကိစ္စအပေါင်းတွင် တစုံတခုသောကိစ္စမှ မထင် ရှားသည်ဖြစ်အံ့ ပါဒကဈာန်ကို တဖန်ဝင်စား ရာမှထပြီး ဆင်ခြင်သင့်ပုံ	၁၁၀
၈၅။	ပါဒကဈာန်ကို ဝင်စားကာမျှဖြင့် အမှိုက်တိုက်၌ ဆီမီးကို ညှိထွန်းသောအခါ ထင်ရှားသကဲ့သို့ ထင်ရှားနိုင်ပုံ	၁၁၀
၈၆။	ဤပြန်သောအစဉ်ဖြင့် ရက်၊ လ၊ နှစ် တိုင်အောင် ပြုအပ်သော ကိစ္စကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ	၁၁၀
၈၇။	ဤဘဝ၌ မိမိ၏ ပဋိသန္ဓေရှိသလောက် ဆင်ခြင် ၍ အနန္တရဖြစ်သော ရှေးဘဝကစုတိ၌ မိမိအ	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ကြောင်းတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော နာမ်ရုပ်ကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ	၁၁၀
၈၈။	အဘိညာဉ် ဘာဝနာကို လေ့လာဆင်ခြင်ခြင်း ရှိသော ပညာရှိရဟန်းသည် ပဌမတကြိမ်ဖြင့်သာ ပဋိသန္ဓေကိုခွါ၍ စုတိခဏ၌ နာမ်ရုပ်ကို အာရုံပြု ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပုံ	၁၁၁
၈၉။	အားထုတ်အံ့ဟု နောက်ဆုံးထိုင်ခြင်းမှစ၍ ဤ ဘဝပဋိသန္ဓေအထိ အာရုံပြုသောဉာဏ်မှာ ပုဗ္ဗေ- နိဝါသဉာဏ် မဟုတ်ပဲ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် ၏ ပရိကံသမာဓိနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်သာဖြစ် ကြောင်းပြဆိုသော ဧကေဆရာတို့၏ အယူမသင့် မြတ်ပုံ	၁၁၂
၉၀။	ပညာနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်နိုင်ခဲ့သော် လည်း ငါသည် ပဋိသန္ဓေကိုခွါ၍ စုတိ၌ဖြစ်စေ အပ်သော နာမ်ရုပ်ကို အာရုံပြုဘို့မတတ်နိုင်"ဟု ဝန်မချသင့်ပဲ ပါဒကဈာန်ကိုသာ အဖန်ဖန် ဝင်ဘေးရာမှထ၍ ဆင်ခြင်သင့်ကြောင်းကို (ထင်း ခွဲယောက်ျား ဥပမာ ဆံရိတ်ရဟန်း ဥပမာစသည် တို့ဖြင့် ပြဆိုပုံ	၁၁၂
၉၁။	စင်စစ်မှာမူ ကပ္ပဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ရဟန်းအား ဤဘဝ ပဋိသန္ဓေကို လွန်ပြီးနောက် စုတိခဏ၌ ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်ကို အာရုံပြုခါ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းစိတ်ဖြစ်ပုံ	၁၁၃
၉၂။	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်ချုပ်ပြီးနောက် နာမ် ရုပ်တရားကိုပင် ထပ်မံ၍ အာရုံပြုသော ရဟန်း အား လေးကြိမ်၊ ငါးကြိမ် ဇောစောပုံ	၁၁၃
၉၃။	ရှေးဇောတို့သည် ပရိကံအမည်ရသော ကာမာဝ- စရဇောဖြစ်၍ နောက်ဆုံးဇောကား ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်နှင့်ယှဉ်သော အပ္ပနာစိတ်ဖြစ်ပုံ	၁၁၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၉၄။	အပ္ပနာစိတ်နှင့် အတူတကွဖြစ်သော ရဟန်းအား ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၁၁၃
၉၅။	ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း သည် များစွာသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်ပေး နိုင်ပုံ	၁၁၃
၉၆။	ကေမိ ဇာတိ* ဒွေပိ ဇာတိယော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်	၁၁၃
၉၇။	သံဝဋ္ဌကပ် ဝိဝဋ္ဌကပ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြဆိုခြင်း	၁၁၄
၉၈။	သံဝဋ္ဌကပ်ဖြင့် သံဝဋ္ဌဋ္ဌာယိကပ်ကိုယူ၍ ဝိဝဋ္ဌဖြင့် ဝိဝဋ္ဌဋ္ဌာယိကပ်ကိုပါ ယူအပ်ပုံ	၁၁၄
၉၉။	သံဝဋ္ဌကပေါ် စသော ပါဠိတော်ဖြင့် ပျက်ခြင်း သုံးပါး ပျက်ရာအပိုင်းအခြား သုံးပါးတို့ကို ဝေဖန်၍ ပြဆိုခြင်း	၁၁၄
၁၀၀။	ဗုဒ္ဓခေတ္တံ နာမ ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ခေတ်သုံးပါးကို ပြဆိုခြင်း	၁၁၅
၁၀၁။	ဇာတိခေတ်သည် စကြဝဠာတသောင်း အပိုင်း အခြားရှိ၍ အာဏာခေတ်က ကုဋေတသိန်း ရှိပြီးလျှင် ယင်းအာဏာခေတ်၌ ရတနသုတ် စသော ပရိတ်တရားတို့၏ အာနုဘော်ပြန့်နှံ့၍ တည်ပုံ	၁၁၅
၁၀၂။	ဝိသယခေတ်၏ အပိုင်းအခြားမရှိပုံနှင့် ခေတ် သုံးပါးတို့တွင် အာဏာခေတ်ပျက်လျှင် ဇာတိ ခေတ်ပါပျက်၍ တည်သောအခါတွင်လည်း အတူ တကွ တည်ရှိကြပုံ	၁၁၅
၁၀၃။	အာဏာခေတ်ကမ္ဘာ၏ မီး၊ ရေ၊ လေတို့ဖြင့် ဗျက်တည်ပြီးနောက် လူ့သမိုင်းအရ ဗြဟ္မာကြီး များက အစဖြစ်ပုံကို ဖွင့်ပြခြင်း	၁၁၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၄။	ကမ္ဘာဦး လူတို့တောင်းပန်သောအခါ “ဘုရား အလောင်းသည် မဟာသမ္မတ ခတ္တိယ ရာဇာ ဟု အမည်သုံးပါးတို့ဖြင့် ထင်ရှားပုံ	၁၂၈
၁၀၅။	လူ့ရှာ လောကဝယ် အံ့ဖွယ် အကြောင်းအရာ ဟူသမျှ၌ ဘုရားလောင်းသာ လက်ဦးအစ ဖြစ်ပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းကို အစပြု၍ ခတ္တိယ ဗြာဟ္မဏစသော အမျိုးလေးပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ....	၁၂၉
၁၀၆။	အကုသိုလ်မူလတရားသုံးပါးကြောင့်လောကကြီး ပျက်စီးရပုံ	၁၃၄
၁၀၇။	ရာဂထူပြောသောအခါ မီးဖြင့် ဒေါသထူပြော သောအခါ ရေဖြင့် မောဟထူပြောသောအခါ လေဖြင့် ကမ္ဘာကြီး ပျက်စီးနိုင်ပုံ	၁၃၄
၁၀၈။	ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကို ရသောရဟန်းသည် များစွာ သော သံဝဋ္ဌ ဝိဝဋ္ဌ သံဝဋ္ဌဝိဝဋ္ဌကပ်ကမ္ဘာတို့ကို အောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၃၅
၁၀၉။	အမုတြာသိ* ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော စသော ပါဠိတော်ပုဒ်များ၏ အသေးစိတ် အဖွင့်	၁၃၅

စုတူပပါတဉာဏကထာ

၁၁၀။	သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋိသန္ဓေကိုသိသောဉာဏ်သည် စုတူပပါတဉာဏ်ဖြစ်၍ ထိုဉာဏ်အတွက် ဝိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ် ဖြစ်လာရပုံ	၁၃၈
၁၁၁။	စိတ္တံ အဘိနိဟရတိ အဘိနိန္ဒာမေတိ စသော ပုဒ်တို့၏ အစိတ်အစိတ် အဖွင့်	၁၃၈
၁၁၂။	စဝမာနေ စသောပုဒ်တို့ဖြင့် ဝိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် ယူပြီးလျှင် ယထာကမ္မူပဂသတ္တေ ပဇာနာတိ ဟူသော ဝါကျဖြင့် ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်ကို ယူအပ်ပုံ	၁၄၂

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၁၁၃။ ယထာကမ္မပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်နှင့် ကင်း၍မဖြစ်နိုင် အနာဂတ်သညာဏ်သည်လည်း ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်မှ သီးခြားမဖြစ်နိုင်ပုံ ၁၄၃
- ၁၁၄။ ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ မနောဒွါရမှဖြစ်သော အကျင့် ပျက်များသည် ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မနောဒုစရိုက်မည်ပုံ ၁၄၄
- ၁၁၅။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များကို စွပ်စွဲသောသူသည် အရိယာဖြစ်မှန်း သိသိမသိသိ အရိယူပဝါဒကံ ထိုက်သည်သာဖြစ်၍ ဝန်လေးသော ပဉ္စာနန္တရိယကံနှင့် တူပုံကို အကြောင်းဝတ္ထုနှင့်တကွ ပြဆိုခြင်း ၁၄၄
- ၁၁၆။ အရိယူပဝါဒကံထိုက်သူများ၏ ကုစားပုံ အစီအရင် ၁၄၆
- ၁၁၇။ ဝစီဒုစရိုက် သဒ္ဓါဖြင့်အရိယူပဝါဒကံ မနောဒုစရိုက် သဒ္ဓါဖြင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံကို ယူပြီးဖြစ်သော်လည်း ယင်းကံနှစ်ပါးတို့ အပြစ်ကြီးကြောင်းကို အသင့်ယူတ္တိနှင့် ထပ်မံ၍ပြဆိုပုံ ၁၄၉
- ၁၁၈။ ကာယဿ ဘေဒါ ပရမ္မရုဏာ အပါယော ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ် အဖွင့် ၁၅၀
- ၁၁၉။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘိညာဉ်၏ အခြေခံ စတုတ္ထဈာန်ကို ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်သို့ စေလွှတ်၍ တေဇောကသိုဏ်း၊ ဩဒါတကသိုဏ်း၊ အာလောကကသိုဏ်းတို့တွင် တပါးပါးသော ကသိုဏ်းကို ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၏ နီးသော အကြောင်းဖြစ်အောင် ပြုနိုင်သော်လည်း အပ္ပနာကို မဖြစ်စေအပ်ပုံ ၁၅၂
- ၁၂၀။ အပ္ပနာကိုဖြစ်စေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ပါဒကဈာန်၏ အာရုံဖြစ်၍ ပရိကံ၏ မှီရာမဖြစ်နိုင်ပုံ ၁၅၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၁။	ကသိုဏ်း(၃)ပါးတို့တွင် အာလောကကသိုဏ်းကို ချီးမွမ်းထိုက်ပုံ အာလောက ကသိုဏ်းကို၎င်း၊ အာလောကကသိုဏ်းမှ တပါးပါးသော ကသိုဏ်း ကို၎င်း ကသိဏနိဒ္ဒေသဝယ် ဥပစာရဈာန်၌သာ တည်၍ ပွားစေအပ်ပုံ	၁၅၃
၁၂၂။	ကသိုဏ်းရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွားသောအရပ်၏ အတွင်း၌တည်သော ရူပါရုံကိုသာ ရူအပ်ပုံနှင့် အပ်၌တည်သော ရူပါရုံကိုရှုလျှင် ပရိကံ၏ ဝါရကို လွန်ခြင်းကြောင့် အရောင်အလင်းကွယ်ပျောက်၍ အတွင်းရူပါရုံလည်း မထင်မြင်နိုင်ပုံ	၁၅၃
၁၂၃။	မထင်သောရဟန်းအား ပါဒကဈာန်ကို အဖန်ဖန် ပွားပြီး ထိုဈာန်မှထ၍ အရောင်အလင်းကို ဖြစ်စေ အပ်ပုံ	၁၅၄
၁၂၄။	အရောင် မြဲမြံသောအခါ “ မည်သည့်အရပ်၌ အရောင်ဖြစ်စေ”ဟု ပိုင်းခြားလျှင် ထိုပိုင်းခြား သောအရပ်၌ အရောင်အလင်းဖြစ်ပုံကို မြက်မီး ရှုး ဥပမာဖြင့်ဖွင့်ပြခြင်း	၁၅၄
၁၂၅။	ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံပြုလျှင် မံသစက္ခုဖြင့် မမြင်နိုင်သော နံရံ၊တောင်၊တံတိုင်း တဖက်၌တည်သော ရူပါရုံများကို၎င်း စကြ ဝဠာတပါး၌တည်သော ရူပါရုံများကို၎င်း မံသ စက္ခုမှာ ထင်မြင်သကဲ့သို့ ထင်မြင်နိုင်ပုံ	၁၅၅
၁၂၆။	ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သာ ရူပါရုံကို မြင်စွမ်းနိုင်၍ “အာဝဇ္ဇန်းပရိကံ” ဟူသော ပုဗ္ဗဘာဂစိတ်တို့ သည် ရူပါရုံကို မမြင်စွမ်းနိုင်ပုံ	၁၅၆
၁၂၇။	ဒိဗ္ဗစက္ခုသည် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဈာန်ရှုစေ အောင် အန္တရာယ်ပြုတတ်၍ ရူပါရုံကို မြင်သော အခါ မမေ့မလျော့ ဖြစ်သင့်ပုံ	၁၅၆

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၂၈။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၏ ဖြစ်စဉ်ကို ရှေးနည်းအတိုင်း ဖွင့်ပြပုံ၊ ရှေး အာဝဇ္ဇန်းစိတ်များ ကာမာဝစရမည်ပုံ၊ နောက်၌ ရူပါရုံကိုမြင်၍ အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သောစိတ်သည် ရူပါဝစရမည်ပုံ ထိုအတ္တသာဓက စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သောဉာဏ်ကို ‘စုတပပါဝဉာဏ်’ ဟု၎င်း “ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်” ဟု၎င်း ဆိုအပ်ပုံ

၁၅၆

ပကိဏ္ဍကကဏာ

၁၂၉။ အသိဉာဏ်ခုနစ်ပါး၌ ခွဲခြားဝေဖန်ရန် စကားပျိုး

၁၅၇

၁၃၀။ အာရမ္မဏတိက်လေးပါးကို ဟောပြီးနောက် ထို အာရုံတို့၌ အသိဉာဏ်ခုနစ်ပါး ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူခြင်း

၁၅၇

၁၃၁။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်သည် ကာမ မဟဂ္ဂုတ် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဟူသော အာရုံ ခုနစ်ပါး၌ဖြစ်ပုံ

၁၅၈

၁၃၂။ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်သည် ကာမ ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဟူသော အာရုံလေးပါး၌ ဖြစ်ပုံ

၁၆၀

၁၃၃။ စေတောပရိယ အဘိညာဉ်သည် “ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ မဂ် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဗဟိဒ္ဓ” ဟူသော အာရုံရှစ်ပါး၌ ဖြစ်ပုံ

၁၆၀

၁၃၄။ မဂ်ဖိုလ်ကိုသိရာ၌ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်ကိုမသိနိုင် ဤနည်းဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်တိုင်အောင် မသိနိုင်ပုံကို ဆောင်၍သိအပ်ပုံ

၁၆၀

၁၃၅။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကား အလုံးစုံသော အရိယာတို့၏ စိတ်ကို သိနိုင်၍ အထက် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့က အောက်သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့၏ စိတ်တို့ကို သိရှိနိုင်ပုံ

၁၆၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၃၆။	မဂ်ကိုအာရုံပြုသောအခါ မဂ်အာရုံရှိ၍ အတိတ် ခုနစ်ရက်အတွင်း၌၎င်း၊ အနာဂတ် ခုနစ်ရက် အတွင်း၌၎င်း သူတပါးတို့၏စိတ်ကို သိသောအခါ အတိတ်အာရုံ၊ အနာဂတ်အာရုံရှိပုံ	၁၆၁
၁၃၇။	ပစ္စုပ္ပန်သုံးပါး ပြားပုံနှင့် ခဏသုံးပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သော တရားကို ခဏပစ္စုပ္ပန်ခေါ်၍ ရုပ်၏ တခုသော သန္တတိဝါရ၊ နှစ်ခုသော သန္တတိ- ဝါရ၌ အကျုံးဝင်သော တရားကို သန္တတိပစ္စုပ္ပန် ခေါ်ပုံများကို မဇ္ဈိမနိကာယ်တတ် ဆရာတို့ အလို အတိုင်း ဖွင့်ပြပုံ	၁၆၁
၁၃၈။	သံယုတ္တနိကာယ်ဆောင် ဆရာတို့ အလိုမူကား ရူပသန္တတိ၊ အရူပသန္တတိ နှစ်ပါးကိုသာ သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန် ခေါ်အပ်ပုံ	၁၆၂
၁၃၉။	ပဋိသန္ဓေစုတိဖြင့် ပိုင်းခြား၍ တဘဝလုံး၌အကျုံး ဝင်သော တရားအပေါင်းကို “အဋ္ဌါပစ္စုပ္ပန်” ဟု ခေါ်အပ်ပုံ	၁၆၃
၁၄၀။	ပစ္စုပ္ပန်သုံးပါးတွင် ခဏပစ္စုပ္ပန်သည် စေတော ပရိယဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်ကြောင်း အဘယဂိရိ ကျောင်းနေ ကေစိဆရာတို့ဆိုသော်လည်း ထို အယူမသင့်ကြောင်းယုတ္တိပြု၍ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ပယ်မြစ်ပုံ	၁၆၄
၁၄၁။	စေတောပရိယအဘိညာဉ်သည် အဋ္ဌါ၏ အစွမ်း ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိပုံနှင့် သူတပါးစိတ်ကို အာရုံ ပြုသောအခါ ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိပုံ	၁၆၄
၁၄၂။	ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လော- ကုတ္တရာ မဂ် အတိတ် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ပညတ် ဟူသော အာရုံရှစ်ပါး၌ ဖြစ်၍ အမြဲအားဖြင့် အတိတ်အာရုံရှိပုံ	၁၆၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၄၃။	စေတောပရိယဉာဏ် ယထာကမ္မပုဂ္ဂဉာဏ်တို့ သည် အတိတ်အာရုံရှိသော်လည်း စေတောပရိယ ဉာဏ်သည် ခုနစ်ရက်အတွင်း လွန်ပြီးသော စိတ်မှ တပါးသော ခန္ဓာကို၎င်း ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမျိုး စသည်ကို၎င်း မသိနိုင်ပုံ	၁၆၆
၁၄၄။	အတိတ် ခန္ဓာတို့သည်၎င်း၊ ခန္ဓာနှင့် စပ်သော အမည် အနွယ် စသည်တို့သည်၎င်း ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်၏ အာရုံမဟုတ်သော တရားမရှိပုံ	၁၆၇
၁၄၅။	ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် မိမိခန္ဓာကို အောက်မေ့ သောအခါ အဇ္ဈတ္တအာရုံရှိ၍ သူတပါး ခန္ဓာကို အောက်မေ့သောအခါ ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိပုံ	၁၆၇
၁၄၆။	ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည် ကာမ ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ- ဟူသော အာရုံလေးပါးသာဖြစ်၍ အနာဂတံသ ဉာဏ်သည် ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ မဂ် အနာဂတ် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ပညတ် ဟူသော အာရုံရှစ်ပါးတို့၌ ဖြစ်ပုံ	၁၆၈
၁၄၇။	စေတောပရိယဉာဏ်သည် အနာဂတ်အာရုံရှိ သော်လည်း လာလတုံ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌သာ အာရုံရှိ၍ စိတ်မှတစ်ပါး ရူပက္ခန္ဓာကို၎င်း ခန္ဓာနှင့် စပ်သော အမည်အနွယ် စသည်ကို၎င်း မသိ နိုင်ပုံ	၁၆၉
၁၄၈။	အနာဂတံသ ဉာဏ်သည် အနာဂတ်ကာလ၌ အာရုံမဟုတ်သော တရားမရှိသောကြောင့် “ငါ သည် ဤမည်သောဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု သိသော အခါအဇ္ဈတ္တအာရုံရှိပြီးလျှင် “ဤသူသည်ဤမည် သောဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု သိသောအခါ ဗဟိဒ္ဓ အာရုံရှိပုံ အမည် အနွယ်စသည်ကို သိသောအခါ ပညတ်အာရုံ ရှိပုံ	၁၆၉

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၄၉။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်သည် ကာမ မဟဂ္ဂုတ်
အတိတ် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဟူသော အာရုံငါးပါး
တို့၌ ဖြစ်ပုံ

၁၆၉

၁၄-ခန္ဓနိဒ္ဒေသ

ပညာကထာ

၁၅၀။ စိတ်ကို အဦးအစ ပဓာနပြု၍ သမာဓိဘာဝနာကို
ပွားပြီးသောရဟန်းသည် ဒေသနာက္ကမ ပဋိ-
ပတ္တိက္ကမအားဖြင့် ပညာဘာဝနာကို ပွားစေရန်
စကားပျိုး

၁၇၁

၁၅၁။ ကာ ပညာ-ဟူသော ပုစ္ဆာ၌ ပညာသည် ကုသိုလ်
စသောအားဖြင့် များသောအပြားရှိသော်လည်း
ဤပညာဘာဝနာအရာ၌ ကုသိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်
သော ဝိပဿနာပညာကိုသာ အလိုရှိအပ်ပုံ

၁၇၂

၁၅၂။ ပညာ-ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်နှင့်သညာ ဝိညာဉ်
ပညာတို့၏ ကွဲပြားပုံကို ရှင်းလင်းအောင် ဖွင့်ပြ
ခြင်း

၁၇၂

၁၅၃။ ပညာ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန် ပဒ္ဓန္တန်များ

၁၇၆

ပညာဘေဒကထာ

၁၅၄။ ကတိဝိဓော ပညာ-ဟူသော အမေးပုစ္ဆာ၏အဖြေ
ဝိသဇ္ဇနာ

၁၇၇

၁၅၅။ ပညာသည် ဧကဝိဓကောဋ္ဌာသအားဖြင့် တပါး
သာရှိသော်လည်း ဒုဝိဓကောဋ္ဌာသအားဖြင့်
လောကီပညာ၊ လောကုတ္တရာပညာ စသော
အားဖြင့် နှစ်ပါးစီ ရှိကြပုံ

၁၇၈

၁၅၆။ တိကဉ္စ သူတပါးညွှန်ပြသောနည်းကိုမကြားနာပဲ
အကြောင်းဥပါယ်ကို ကြံစည်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

စိန္တာမယပညာ, သူတပါး ညွှန်ကြားအပ်သော
နည်းဖြင့်ပြီးသော သုတမယပညာ, သူတပါး
ညွှန်ပြသောနည်းကို ကြားဘူးသည် ဖြစ်စေ
မကြားဘူးသည်ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင် ဘာဝနာကို
အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော ဘာဝနာမယပညာ
စသောအားဖြင့် သုံးပါးစီ ရှိပုံ

၁၇၉

၁၅၇။ စတုက္ကဋ္ဌ ဒုက္ခသစ္စာကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော
ဉာဏ်, ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို
အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သောဉာဏ်, ဒုက္ခချုပ်ရာ
နိဗ္ဗာန်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သောဉာဏ်, ဒုက္ခ
ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို
သိသောဉာဏ် စသောအားဖြင့် လေးပါးစီ
ရှိပုံ

၁၈၃

၁၅၈။ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးနှင့် အဓိဂမော ပရိယတ္တိသဝန
ပရိပုစ္ဆာ ပုဗ္ဗယောဂေါ စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်

၁၈၃

ပညာဘူမိ-မူလ-သရီရဝေတ္တာန

၁၅၉။ ဝိပဿနာပညာ၏ ဘူမိ, မူလ, သရီရမည်သော
တရားတို့ကိုအကျဉ်းပြခြင်း

၁၉၃

ရူပက္ခန္ဓကထာ

၁၆၀။ ခန္ဓာငါးပါးတွင် အချမ်းအပူစသော အကြောင်း
တို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော
တရားအပေါင်းကို ဉာဏ်ဖြင့် တခုတည်းပြု၍
(ရူပက္ခန္ဓာ) “ရုပ်အစု”ဟု ခေါ်အပ်ပုံ

၁၉၄

၁၆၁။ ရူပက္ခန္ဓာသည် ရူပနုလက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသာ
ရှိသော်လည်း ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အားဖြင့် (၂)
ပါးပြားပုံ

၁၉၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆၂။	ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်တို့တွင် ဘူတရုပ် (၄)ပါး ပြား၍ ဘူတရုပ် (၄)ပါးလုံးတို့သည် မိမိမှ ကြွင်းသော ဓာတ်(၃)ပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိပုံ	၁၉၆
၁၆၃။	ဥပါဒါရုပ်(၂၄)ပါးတို့တွင် ပသာဒရုပ်ငါးပါးတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၁၉၆
၁၆၄။	စက္ခုသည် တေဇောလွန်သောဘုတ်တို့ကို သော- တ ဃာန ဇိဝှါတို့သည် ဝါယော ပထဝီ အာပေါ လွန်သောဘုတ်တို့ကို ကာယသည် ခပ်သိမ်းသော ဘုတ်တို့ကို ကြည်စေနိုင်၏ ဟူသော ကေစိ အပရေဆရာတို့၏ အယူများ	၁၉၉
၁၆၅။	ကေစိအပရေ အယူပွေသောဆရာတို့၏ စကား သည် သာသနာတော်၌ခိုင်ခန့်သော ထုတ်ဆောင် စရာ သာကေမရှိ၍ မသင့်လျော်ပုံနှင့် ပသာဒရုပ် ငါးပါးတို့သည် ထူးသောအကြောင်း မရှိသော် လည်း “အချင်းချင်းမတူ”ဟူသော စကားကို ယူအပ်ပုံ	၁၉၉
၁၆၆။	စက္ခုစသည်တို့၏ အထူးကား ဘုတ်ထူးသော ကြောင့်မဖြစ် ကံထူးသောကြောင့်သာ ၎င်းတို့၏ အထူးဖြစ်ရပုံ	၂၀၃
၁၆၇။	ပသာဒရုပ်ငါးခုတို့တွင် စက္ခုသောတတို့သည် မိမိ သို့မရောက်သော အာရုံကိုယူတတ်၍ ဃာန ဇိဝှါ ကာယတို့သည် မိမိသို့ရောက်သော အာရုံကိုမှ ယူတတ်ပုံကို အကြောင်းနှင့်တကွ ပြဆိုခြင်း	၂၀၄
၁၆၈။	ညှိသောမျက်မှူး မျက်တောင်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြွမ်းပြီးလျှင် မျက်နှက်ဝန်း မျက်ပြွန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်၍ ကြာညှိပွင့်ချပ်နှင့်တူသော အသား စိုင်တို့ကို “မျက်လုံး”ဟု ခေါ်ပုံ	၂၀၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆၉။	စက္ခုပသာဒသည် မျက်နှာဝန်း၏ အလယ်၌ ပမာဏအားဖြင့် သန်းဦးခေါင်း ပမာဏအရပ်၌ ဖြစ်၍ စက္ခုဝိညာဉ်သည်တို့၏ ထိုက်သည်အား လျော်စွာ ဝတ္ထု၊ ဒွါရ အဖြစ်ကို ပြီးစေလျက် တည်ရှိပုံ	၂၀၅
၁၇၀။	သောတပသာဒသည် “သသမ္ဘာရသောတ” ဟု ဆိုအပ်သော နားပေါက်၏အတွင်းဝယ် စိုပြည် နုပျို၍ နီသောအမွှေးတို့ဖြင့် စီရင်ရောက်ပြီးလျှင် လက်စွပ်သဏ္ဌာန်ရှိရာအရပ်၌ တည်ရှိပုံ	၂၀၇
၁၇၁။	ဃာနပသာဒသည် နှာခေါင်းတွင်းဝယ် ဆိတ်ခွါ သဏ္ဌာန်ရှိသောအရပ်၌ တည်ရှိ၍ ငိုငှါပသာဒ ရပ်သည် လျှာလယ်အထက်ဝယ် အလယ်က ဖြစ်သော ကြာရွက်၏ အဖျားပိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော အရပ်၌ တည်ရှိပုံ	၂၀၈
၁၇၂။	ဤကိုယ်၌ ကမ္မဇတေဇော၏ တည်ရာကို၎င်း ဆံဖျား အမွှေးဖျား ခြေသည်း လက်သည်းဖျား ခြောက်သွေ့သော အရေဖျားကို၎င်း ချန်ထား၍ ဥပါဒိဏ္ဏကရပ်ရှိရာ အလုံးစုံသော အရပ်ဝယ် ကာယပသာဒသည် ဝါဂွမ်းလွှာ၌ဖြစ်သော ဆီ ကဲ့သို့ တည်ရှိပုံ	၂၀၈
၁၇၃။	မြေ၊ မိကျောင်း၊ ငှက်၊ အိမ်ခွေး၊ မြေခွေးတို့သည် တောင်ပို့ခေါင်း၊ ရေနက်ဝှမ်းရာ၊ ကောင်းကင်၊ ရွာတွင်းသုသာန် ဟူသော မိမိတို့ကျက်စားရာ အရပ်သို့ ညွတ်သောစိတ်ရှိသကဲ့သို့ စက္ခုစသော ပသာဒရပ် ငါးပါးတို့သည်လည်း ရူပါရုံစသော မိမိအာရုံသို့သာ ညွတ်တတ်ပုံ	၂၀၈
၁၇၄။	ရူပ သဒ္ဓိ ဂန္ဓ ရသ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေ ဟာဒယဝတ္ထုတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန် ပဒဋ္ဌာန် နှင့် အဓိပ္ပါယ်ကိုဖွင့်ပြခြင်း	၂၀၉

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၇၅။ စိတ်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသော ဝါယောဓာတ်၏ ရူပ
ကာယကို ထောက်ပံ့ ခိုင်ခံ့စေခြင်း ကောင်းစွာ
တည်စေခြင်း လှုပ်စေခြင်း ကိစ္စအား ကျေးဇူး
ပြုတတ်သောဝါယောလွန်သောစိတ္တဇမဟာဘုတ်
တို့၏ အခြင်းအရာအထူးကို ကာယဝိညာတ်ခေါ်ပုံ
နှင့် ၎င်း၏ရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ

၂၁၆

၁၇၆။ “တိဿော ဗုဒ္ဓော” ဟု ဝစီအထူးကို ဖြစ်စေ
ပြီးလျှင် စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်၏ ကမ္မဇပထဝီ
ဓာတ်ကို ထိခိုက်ခြင်းအား သဟကာရီ ကာရဏ
အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော ပထဝီဓာတ်
လွန်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ်တို့၏ အခြင်းအရာ
ထူးကိုဝစီဝိညာတ်ခေါ်ပုံနှင့် ၎င်း၏ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်
ပဒဋ္ဌာန်များ

၂၁၈

၁၇၇။ အာကာသဓာတု ရူပဿလဟုတာ ရူပဿမုဒုတာ
ရူပဿကမ္မညတာ ပုဒ်တို့၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စု-
ပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ

၂၂၀

၁၇၈။ ရူပဿလဟုတာ ရူပဿမုဒုတာ ရူပဿကမ္မညတာ
မည်ပုံနှင့် ရူပဿဥပစယော ရူပဿသန္တတိ ပုဒ်
၂ ပါးတို့၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ

၂၂၄

၁၇၉။ ရုပ်အာယတန (၁၁)ပါးတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း
ဥပါဒ်ကို အာစယဟူ၍ ဆိုအပ်ပုံ ထိုအာစယဟု
ဟော အပ်သော ဥပါဒ်သည်ပင် ရူပဿဥပစယ
သန္တတိမည်ပုံ

၂၂၇

၁၈၀။ အဋ္ဌကထာ၌ ရှေးဦးအစဖြစ်ခြင်းသည် အာစယ
ရှေးဦးအစ၌ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း အထက်၌ ပွား
ခြင်းသည်၎င်း ဥပစယမည်ပုံနှင့် အစဉ်မပြတ်
ဖြစ်ခြင်းသည် သန္တတိမည်ပုံကို မြစ်ကမ်းသဲခုံ၌
တူးအပ်သော လက်ယက်တွင်းငယ် ဥပမာ စသည်
တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း

၂၂၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၈၁။	ဇရတာ အနိစ္စတာ အာဟာရ ပုဒ်တို့၏လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များနှင့် ၎င်းပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်များ	၂၃၀
၁၈၂။	ဤဆိုအပ်ပြီးသော ရုပ် (၂၈) ပါးတို့သည် ပါဠိ တော်၌ လာသောရုပ်တို့မည်ပုံ	၂၃၂
၁၈၃။	အဋ္ဌကထာ၌ကား ဗလရုပ် သမ္ဘဝရုပ် ဇာတိရုပ် ရောဂရုပ်တို့နှင့် အချို့သော အဘယဂီရိဝါသီ မထေရ်တို့၏ အလို မိစ္ဆရုပ်တို့ကို ထုတ်ပြ၍ ၎င်းမိစ္ဆရုပ်ကို ပယ်မြစ်အပ်ပုံ	၂၃၃
၁၈၄။	(၂၈)ပါးသော ရုပ်အလုံးစုံသည် လောဘစသော ဟိတ်မဟုတ်ခြင်း သမ္ပယုတ်ဟိတ်မရှိခြင်း ဟိတ် နှင့် မယှဉ်ခြင်း ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ ဟူ သော အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်ခြင်း အစရှိသော နည်းဖြင့် တပါးအဖို့ရှိပုံ	၂၃၄
၁၈၅။	အဇ္ဈတ္တိကရုပ် ဗာဟိရရုပ် အစရှိသော အားဖြင့် နှစ်ပါးအဖို့ရှိပုံ	၂၃၄
၁၈၆။	စက္ခုအစရှိသော ငါးပါးသော ရုပ်တို့သည် အတ္တ- ဘောကို စွဲ၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဇ္ဈတ္တိကရုပ် မည်ပုံနှင့် အဇ္ဈတ္တိကမှ ကြွင်းသော (၂၃) ပါး သော ရုပ်တို့သည် ဗာဟိရရုပ်မည်ပုံ	၂၃၄
၁၈၇။	အလုံးစုံသော ရုပ်တို့သည် သနိဒဿနတိက် ကမ္မဇ တိက် အစရှိသော တိက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ	၂၃၆
၁၈၈။	ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္က ရူပရူပါဒိစတုက္က ဝတ္ထာဒိစတုက္က တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း လေးပါး ပြားပုံ အကျယ်ကို ပြဆိုခြင်း	၂၃၇
၁၈၉။	ဧကဇရုပ် ဒွိဇရုပ် တိဇရုပ် စတုဇရုပ် နကုတောစိ ဇာတရုပ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် ငါးပါးပြားပုံ	၂၃၈

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာ

- ၁၉၀။ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင် အလုံးစုံသောအာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟု၎င်း အာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်း လက္ခဏာရှိသော တရားသဘောကို သညာက္ခန္ဓာဟု၎င်း အားထုတ် ကြောင့်ကြ ဗျာပါရသို့ ရောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟု၎င်း သညာသိခြင်းမှ ထူးသော အာရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟု၎င်း ခေါ်အပ်ပုံ ၂၄၀
- ၁၉၁။ ဝိညာဏ်သည် ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့် အာရုံကို ယူခြင်း သဘောလက္ခဏာ တပါးသာ ရှိသော်လည်း ဇာတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတအားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ ၂၄၂
- ၁၉၂။ ကုသိုလ်သည် ဘူမိဘောအားဖြင့် ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စသောအားဖြင့် လေးပါးပြားပုံ ၂၄၂
- ၁၉၃။ သူတပါးတို့က မတိုက်တွန်းပဲ ခါနု သီလ ဘာဝနာတို့ကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် အသင်္ခါရိက မည်ပုံ ထိုမှ ပြန်သောအားဖြင့် သသင်္ခါရိကကိုလည်း သိအပ်ပုံ ၂၄၂
- ၁၉၄။ ရူပါဝစရကုသိုလ်သည် ဈာန်အင်္ဂါနှင့် ယှဉ်သော အားဖြင့် ငါးပါးပြားပုံ ၂၄၅
- ၁၉၅။ အရူပါဝစရကုသိုလ်သည် လေးပါးသော အာရုပ္ပ ဈာန်တို့နှင့်ယှဉ်သောအားဖြင့် လေးပါးပြားပုံ ၂၄၅
- ၁၉၆။ အကုသိုလ်ဝိညာဉ်သည် ဘုံအားဖြင့် ကာမဘုံ တပါးသာဖြစ်၍ မူလအားဖြင့် လောဘမူ ဒေါသမူ မောဟမူဟူ၍ (၃)ပါး ပြားပုံ ၂၄၆

ဦးခဏ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၉၇။	ထိုသုံးပါးတွင် လောဘမူစိတ် ရှစ်ပါးပြားပုံကို အကျယ်ဖွင့်ပြခြင်း	၂၄၆
၁၉၈။	ဒေါသမူစိတ်သည် ဒေါမနဿသဟဂတ ပဋိသ သမ္ပယုတ္တ အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိကဟူ၍ နှစ်ပါး ပြားပုံ	၂၄၈
၁၉၉။	မောဟမူစိတ်သည် ဥပေက္ခာသဟဂတ ဝိစိကိစ္ဆာ သမ္ပယုတ္တ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တအားဖြင့် နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၀။	အဗျာကတ စိတ်သည် ဇာတိဘေဒ အားဖြင့် ဝိပါက်အဗျာကတ ကိရိယာအဗျာကတဟူ၍ နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၁။	ဝိပါက်သည် ဘုံအားဖြင့် ကာမဝိပါက် ရူပဝိပါက် အရူပဝိပါက် လောကုတ္တရာဝိပါက်အားဖြင့် လေး ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၂။	ကာမာဝစရသည် ကုသလဝိပါက် အကုသလ ဝိပါက် ဟူ၍၎င်း ကုသလဝိပါက် သည်လည်း အဟိတ်ကုသလဝိပါက် သဟိတ်ကုသလဝိပါက် ဟူ၍၎င်း နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၃။	လောဘစသော ဝိပါက်ဟိတ်မှကင်းသောကုသလ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် အဟိတ်မည်၍ ယင်းအဟိတ် ကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် စက္ခုဝိညာဉ်စသော အားဖြင့် ရှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၉
၂၀၄။	စက္ခုဝိညာဉ်စသော ပုဂံတို့၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စု- ပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၂၄၉
၂၀၅။	ရှစ်ပါးသောအဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် မြဲသော အာရုံ မမြဲသော အာရုံရှိ၍ နှစ်ပါးပြားပုံ	

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နှင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာ သုခဝေဒနာ သောမနဿ
ဝေဒနာတို့၏အပြားအားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ

၂၅၁

၂၀၆။ အလောဘစသော ဝိပါက်ဟိတ်နှင့် ယှဉ်သော
ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် သဟိတ်ဝိပါက်မည်၍ ထို
သဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် ကာမာဝစရကုသိုလ်
ကဲ့သို့ သောမနဿ အစရှိသောအားဖြင့် ရှစ်ပါး
ပြားရပုံ

၂၅၁

၂၀၇။ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်တို့သည် ဣဋ္ဌာရုံ ဣဋ္ဌ-
မဇ္ဈတ္တာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံတို့ကို အာရုံ
ပြု၍ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သုခသဟဂုတ် သောမ-
နဿသဟဂုတ်အားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ

၂၅၂

၂၀၈။ ရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် ရူပါဝစရကုသိုလ်
ကဲ့သို့ ငါးပါးပြားရပုံနှင့် ထို့အတူ အရူပဝိပါက်
ဝိညာဉ် လောကုတ္တရာဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့သည်
လည်း ၄-ပါးစီပြားရပုံ

၂၅၃

၂၀၉။ ကိရိယာဝိညာဉ်သည် ဘူမိဘေဒအားဖြင့် ကာမာ-
ဝစရကိရိယာဝိညာဉ် ရူပါဝစရကိရိယာဝိညာဉ်
အရူပါဝစရကိရိယာ ဝိညာဉ်အားဖြင့် သုံးပါး
ပြားပုံ

၂၅၄

၂၁၀။ မနောဝိညာဏဓာတ်သည် သေက္ခ အသေက္ခ
ပုထုဇဉ်တို့အား ဆက်ဆံသော မနောဝိညာဏ
ဓာတ် တပါးသောသူတို့နှင့် မဆက်ဆံ အသေက္ခ
တို့နှင့်သာလျှင် အာဝေဏိကဖြစ်သော မနော-
ဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍ ရှစ်ပါးပြားပုံ

၂၅၄

၂၁၁။ ကုသိုလ်စိတ် ၂၁-အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ဝိပါက်စိတ်
၃၆-ကိရိယာစိတ် ၂၀-တို့၏အစွမ်းဖြင့် (၈၉)ပါး

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	သောစိတ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေစသော တဆယ့် လေးပါးသော အကြောင်းကိစ္စတို့ကြောင့်ဖြစ်ပုံ	၂၅၆
၂၁၂။	ဘဝင်အစဉ် ဖြစ်လတ်သော် သတ္တဝါတို့အား စက္ခု စသော ဣန္ဒြေတို့သည် ရူပါရုံစသော အာရုံကိုယူ ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပုံ	၂၅၈
၂၁၃။	စက္ခုပသာဒအား ရူပါရုံထင်သောအခါ ရုပ်ကိုစွဲ၍ စက္ခုပသာဒအား ထိပါးခြင်းဖြစ်နိုင်ပုံနှင့် ထိခိုက် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဘဝင်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ပုံ	၂၅၈
၂၁၄။	ဘဝင်ချုပ်သောအခါ အာဝဇ္ဇန်း ကိစ္စကို ပြီးစေ လျက် ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၈
၂၁၅။	သောတဒွါရစသည်တို့ကိုလည်း နည်းမှီး၍ သိအပ် ပုံ	၂၅၈
၂၁၆။	မနောဒွါရ၌ ခြောက်ပါးသော အာရုံထင်သော အခါ အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စကို ပြီးစေလျက် ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်ဖြစ်သော အဟိတ်ကြံယာ မနော- ဝိညာဏဓာတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၈
၂၁၇။	ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ ဒဿနကိစ္စကို ပြီး စေလျက် စက္ခုပသာဒလျှင် မှီရာဝတ္ထုရှိသော စက္ခုဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၈
၂၁၈။	သောတဒွါရစသည်တို့၌ သဗ္ဗနစသော ကိစ္စကို ပြီးစေကုန်လျက် သောတ သာန ဇိဝှါ ကာယ ဝိညာဉ်စိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၉
၂၁၉။	ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် ဣဋ္ဌ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံတို့၌ကုသ- လသိပါက်တို့ဖြစ်ပြီးလျှင် အနိဋ္ဌ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာ- ရုံ၌ အကုသလသိပါက်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၂၀။	စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်၍ ချုပ်သောအခါ စက္ခု ဝိညာဉ်အား လျှောက်ပတ်သော မနောဓာတ် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏ အာရုံကိုသာ ခံလင့် သကဲ့သို့ ကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ ကုသလဝိပါက် မနောဓာတ်ဖြစ်ပြီးလျှင် အကုသ- လဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ အကုသလ ဝိပါက် မနောဓာတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၉
၂၂၁။	ဝိပါက်မနောဓာတ်ဖြစ်၍ ချုပ်သောအခါ၌လည်း ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် အကုသိုလ်၏ အကျိုး ဖြစ်သော အဟိတ်ဝိပါက် မနောဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၉
၂၂၂။	ဝုဠော၏ အခြားမဲ့၌ မဟန္တာရုံဖြစ်အံ့ ဝုဠော သည် မှတ်အပ်ပြီးသောအာရုံ၌ တဆယ့်နှစ်ပါး သော အကုသိုလ်စော စသည်တို့တွင် တပါးပါး ၏ အစွမ်းဖြင့် ခြောက်ကြိမ်၊ ခုနစ်ကြိမ်သော စောတို့ စောနိုင်ပုံ	၂၆၀
၂၂၃။	မနောဒွါရ၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့ဝယ် ကာမဇော တခုယုတ်သုံးဆယ် ဂေါတြဘူ ဝေါဒါန် ပရိကံ၏ အထက်၌ ရူပါဝစရကုသိုလ် ကြိယာဇော တဆယ် အရူပကုသိုလ် ကြိယာ ဇော ရှစ်ခု လော- ကုတ္တရာဇော ရှစ်ခုဟူသော ငါးဆယ့်ငါးပါးသော ဇောတို့တွင် တခုခုသော ဇောသည် စောနိုင်ပုံ	၂၆၀
၂၂၄။	ပဉ္စဒွါရ၌ အတိမဟန္တာရုံသည် မနောဒွါရ၌ ထင်သောအခါ ကာမာဝစရ သတ္တဝါတို့အား ကာမဇောအဆုံး၌ ကာမတဒါရုံ တခု ဖြစ်နိုင်ပုံ	၂၆၁
၂၂၅။	တဒါရုံအဆုံး၌ ဘဝင်ဖြစ်၍ ဘဝင်ပြတ်သောအခါ အာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ဝိထိစိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ	၂၆၂

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၂၂၆။ စိတ်အစဉ်သည် ဘဝင်၏ အခြားမဲ့၌ အာဝဇ္ဇန်း၊
အာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ ဒဿနကိစ္စတပ်သော
စိတ်စသည်တို့သည် စိတ္တနိယာမ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ
တခုသောဘဝ၌ ဘဝင်ကုန်သည်အထိ ဖြစ်နိုင်ပုံ

၂၆၂

၂၂၇။ ဘဝင်စိတ်ကိုပင် ထိုထိုဘဝမှ ရွှေ့တတ်သော
ကြောင့် “စုတိ” ဟုဆိုအပ်ပုံနှင့် ထိုစုတိစိတ်သည်
လည်း တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သာ ရှိပုံ

၂၆၂

၂၂၈။ စုတိမှပဋိသန္ဓေ၊ ပဋိသန္ဓေမှဘဝင် ဤသို့ချည်း
နှင်နှင်အားဖြင့် သုံးပါးသောဘဝ ငါးပါးသော
ဂတိ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဌိတိ ကိုးပါးသော
သတ္တာဝါသတို့၌ တတုံလဲလဲ ကျင်လည်ကုန်သော
သတ္တာဝါတို့အား မပြတ်မစဲ ထပ်တလဲလဲ စိတ်
အစဉ်ဖြစ်ပုံနှင့် ရဟန္တာဖြစ်မှသာ သံသရာစက်
ပြတ်နိုင်ပုံ

၂၆၃

ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာ

၂၂၉။ အာရုံ၏ အရသာကိုခံစားသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် မှတ်အပ်သောတရားသည် ဝေဒနာ
မည်ပုံ

၂၆၃

၂၃၀။ ထိုဝေဒနာသည် ဝေဒယိတလက္ခဏာ ဟူသော
မိမိ၏ အသီးဥစ္စာ သဒဘာလက္ခဏာအားဖြင့်
တပါးသာရှိသော်လည်း ဇာတိအစွမ်းအားဖြင့်
ကုသိုလ်ဝေဒနာ အကုသိုလ်ဝေဒနာ အဗျာကတ
ဝေဒနာဟူ၍ သုံးပါးပြားပုံ

၂၆၄

၂၃၁။ ကုသလဝိပါက် ကာယဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော
ဝေဒနာသည် သုခဝေဒနာမည်၍ အကုသလ-

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဝိပါက် ကာယဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဒုက္ခဝေဒနာမည်ပုံ	၂၆၄

၂၃၂။	သုခ ဒုက္ခ သောမနဿ ဒေါမနဿ ဥပေက္ခာ- ဝေဒနာတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန် များ	၂၆၅
------	--	-----

သညာက္ခန္ဓကထာ

၂၃၃။	နီလစသည် အပြားရှိသောအာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိသောတရားသည် သညာ မည်ပုံ	၂၆၇
------	--	-----

၂၃၄။	သညာသည် အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းဟူသော သဘော အားဖြင့် တပါးသာဖြစ်သော်လည်း ဇာတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ်သညာ အကုသိုလ်သညာ အဗျာကတသညာဟူ၍ သုံးပါးပြားပုံ	၂၆၇
------	---	-----

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ

၂၃၅။	အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာဟူသည် အပေါင်းအစု ပြုခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားဖြစ်၍ ထိုတရား ကိုပင် သင်္ခါရဟူ၍ ခေါ်ဆိုရပုံ	၂၆၉
------	---	-----

၂၃၆။	သင်္ခါရတို့သည် လက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသာ ဖြစ်သော်လည်း ဇာတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ် သင်္ခါရ အကုသိုလ်သင်္ခါရ အဗျာကတသင်္ခါရ ဟူ၍ သုံးပါးပြားပုံ	၂၆၉
------	--	-----

၂၃၇။	ဗဿ ဝေဒနာ ဝိရိယ ဇီဝိတ သမာဓိစသော သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော သင်္ခါရတရားတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၂၇၀
------	--	-----

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အဘိဓာသဒိဝိဘာဂကထာ

- ၂၃၈။ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ စသော အလုံးစုံသော ရုပ်အပေါင်းကို ရူပနုလက္ခဏာတခု၌ တပေါင်းတည်းပြု၍ “ရုပ်အစု” ဟု ခေါ်ဆိုရပုံ ၃၀၄
- ၂၃၉။ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် စသည်ဖြင့် ပြားသော အလုံးစုံသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကိုလည်း ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့် တဆက်တည်းချုံး၍ “ဝိညာဉ်အစု” ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၀၅
- ၂၄၀။ ခန္ဓာငါးပါးတို့တွင် ရုပ်သည် အဒ္ဓါ သန္တတိ သမယ ခဏတို့၏ အစွမ်းဖြင့် အတိတ်မည်သကဲ့သို့ ထိုလေးပါးသောအဖို့ဖြင့် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် မည်ပုံ ၃၀၆
- ၂၄၁။ အခွန်၏ အစွမ်း သန္တတိ၏ အစွမ်း သမယ၏ အစွမ်း ခဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရုပ်တို့သည် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် မည်ပုံ ၃၀၆
- ၂၄၂။ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာတို့၏ ရုပ်အောက် သုဒဿီဗြဟ္မာ တို့၏ရုပ်သည် ယုတ်ညံ့၏ ထိုသုဒဿီဗြဟ္မာတို့၏ ရုပ်သည်ပင် သုဒဿာဗြဟ္မာတို့၏ရုပ်ထက် မြတ်ပုံ ဤသို့အားဖြင့် ငရဲ သတ္တဝါတို့တိုင်အောင်အယုတ် အမြတ်ကို သိအပ်ပုံ ၃၀၈
- ၂၄၃။ တဒေကဇ္ဈံ အဘိသံယူဟိတော အဘိသဒ္ဓိပိတော ဟု သောပုဒ်ဖြင့် အလုံးစုံသောရုပ်ကို ရူပနုလက္ခဏာ ဟူသောအဖို့တခု၌ ပညာဖြင့်အစုပြု၍ “ရူပက္ခန္ဓာ” ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၀၉
- ၂၄၄။ ရုပ်ကိုပြသကဲ့သို့ ဝေဒနာစသည်တို့၌လည်း ဝေဒ-ယိတလက္ခဏာစသော အစုသို့ရောက်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်မည်ပုံ ... ၃၀၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၄၅။	ဩဠာရိကသုခမတို့၏အပြားကို ဝိဘင်းပါဠိတော် ၌လာသော ဇာတ် သဘာဝ ပုဂ္ဂလ လောကီ လောကုတ္တရာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်ပုံ...	၃၁၁
၂၄၆။	ဒုက္ခဝေဒနာသည် သာယာအပ်သောသဘောမရှိ ခြင်းကြောင့်၎င်း တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသောကြောင့် ၎င်း ချောက်ချားခြင်းကို ပြုတတ်သောကြောင့် ၎င်း ထိတ်လန့်ဖွယ်ရှိသောကြောင့်၎င်း နှိပ်စက် လွှမ်းမိုးတတ်သောကြောင့်၎င်း သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့အောက် ယုတ်ညံ့ပုံ	၃၁၂
၂၄၇။	သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည် ငြိမ်းချမ်း သာယာဖွယ်သော သဘော စသည်တို့ကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာထက် သိမ်မွေ့ပုံ	၃၁၂
၂၄၈။	သုခ ဒုက္ခတို့သည် တုန်လှုပ်ခြင်း မငြိမ်သက်ခြင်း သဘောစသည်တို့ကြောင့် အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ ထက် ယုတ်ပြီးလျှင် ယင်း အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ သည်လည်း ဒုက္ခဝေဒနာ သုခဝေဒနာတို့ထက် သိမ်မွေ့ပုံ	၃၁၃
၂၄၉။	သမာပတ် မဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝေဒနာသည် အထူးထူးသော အာရုံ၌ ပျံ့လွင့်သောကြောင့် သမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝေဒနာအောက် ယုတ်ညံ့ပုံ	၃၁၃
၂၅၀။	အကုသလဝိပါက် ကာယဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် အဗျာကတဖြစ်သောကြောင့် ဇာတိ ၏အစွမ်းအားဖြင့် သိမ်မွေ့သော်လည်း သဘာဝ ပုဂ္ဂလ လောကီယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဩဠာ- ရိကမည်ပုံနှင့် အယုတ်အမြတ် အနီးအဝေးကို လည်း သိအပ်ပုံ	၃၁၄

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ကမာဒိဝံနိစ္ဆယကထာ

၂၅၁။ ကမတော-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဥပ္ပတ္တိက္ကမ ဖြစ်စဉ်၊
ပဟာနက္ကမ ပယ်စဉ်၊ ပဋိပတ္တိက္ကမ ကျင့်စဉ်၊
ဘူမိက္ကမ ဘုံစဉ်၊ ဒေသနာက္ကမ ဒေသနာအစဉ်
အားဖြင့် အစဉ်များစွာရှိပုံ

၃၁၉

၂၅၂။ ခန္ဓာတို့ကို“သာသဝဉ္ဇပါဒါန်”ဟု အထူးမပြုသော
အားဖြင့် ဟောကြားတော်မူပြီး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
တို့ကို အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ် ဥပါ-
ဒါန်တို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် အထူးပြု၍ ဟော
တော်မူပုံ

၃၂၀

၂၅၃။ ဘုရားရှင်သည် အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့ကို
ထူးသော အဖို့အားဖြင့် တပါးတည်း ပေါင်းစု၍
ယူခြင်းစသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ငါးပါးထက်
မယုတ်မလွန်သော ခန္ဓာတို့ကို ဟောတော်မူပုံ

၃၂၂

၂၅၄။ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာသည် လူနာစရပ်နှင့်တူပုံ ဝေဒန-
ပါဒါနက္ခန္ဓာသည် အနာရောဂါနှင့်တူပုံ သညုပါဒါ-
နက္ခန္ဓာသည် သလိပ်သည်းခြေ လေစသောအနာ
ဖြစ်ကြောင်း ဥပမာရှိပုံ သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓာသည်
မလျောက်ပတ်သော ဥတုဘောဇဉ် စသည်ကို မှီဝဲ
သည်နှင့်တူပုံ ..

၃၂၄

၂၅၅။ သင်္ခေပအားဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆို
ခြင်းကို သတ်အံ့မှူးမှူး ချီအပ်သော သန်လျက်
ရှိသောရန်သူနှင့်တူပုံ

၃၂၅

၂၅၆။ ဘာရသုတ်ဖြင့် လေးလံသောဝန်နှင့်တူပုံ ခဇ္ဇနိယ
ဒေသနာ၏ အစွမ်းဖြင့် စားအံ့မှူးမှူး ဘီလူး
ဥပါယ်နှင့်တူပုံ ယမသုတ်၏ အစွမ်းဖြင့် အနိစ္စ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- အဖြစ် ဒုက္ခအဖြစ် အနတ္တအဖြစ် သင်္ခတ၏အဖြစ်
သုသတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်ပုံ ၃၂၆
- ၂၅၇။ ဝိတ္ထာရအားဖြင့် ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့
တွင် ရုပ်ကို ရေပြွန်ကဲ့သို့၎င်း သညာကို တံလှုပ်
ကဲ့သို့၎င်း သင်္ခါရတို့ကို ငှက်ပြောတုံးကဲ့သို့၎င်း
ဝိညာဉ်ကို မျှော်လှည့်ပြသော အရုပ်ကဲ့သို့၎င်း
ရှုမှတ်အပ်ပုံ ၃၂၆
- ၂၅၈။ ဝေဒနာကို ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိကာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခ
တို့မှ မလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒုက္ခ၊ သညာ
သင်္ခါရတို့ကို ပြုပြင်စီရင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း
သည်၏ အဖြစ် အာဏာ မပိုင်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် အနတ္တ၊ ဝိညာဉ်ကို ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “အနိစ္စ”ဟု မှတ်အပ်ပုံ ၃၂၆
- ၂၅၉။ သင်္ခေပ ဝိတ္ထာရနှစ်ပါးတို့ဖြင့် ရှုသော ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်အား လိုအပ် တောင့်တအပ်သော အကျိုး
များပြီးနိုင်ပုံ ၃၂၇
- ၂၆၀။ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို “မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိ
သော ရန်သူနှင့် တူ၏”ဟု ရှုသော ယောဂီသည်
ခန္ဓာတို့ကြောင့် မဆင်းရဲ မပင်ပန်းရပုံ ၃၂၇
- ၂၆၁။ ရူပက္ခန္ဓာစသည်တို့ကို “ရေမြုပ်ဆိုင် စသည်နှင့်
တူ၏”ဟု ရှုသော ယောဂီသည် အနှစ်မဲ့သော
ခန္ဓာငါးပါးတို့အား အနှစ်ရှိသော တရားဟု
ရှုလေ့မရှိပုံ ၃၂၇
- ၂၆၂။ အဇ္ဈတ္တိကရုပ်ကို အသုဘအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီ
သည် ကဗဠိကာရ အာဟာရကို ပိုင်းခြား၍
သိပုံနှင့် အသုဘဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တိကရုပ်၌ သုဘ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ပူး၍ အမှတ်များသော သညာဝိပလ္လာသ စိတ္တ-
ဝိပလ္လာသ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်ပုံ

၃၂၇

၂၆၃။ ဝေဒနာကို ဒုက္ခအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီသည်
ဇဿာဟာရကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း၊ ဒုက္ခကို “သုခ” ဟု
အမှတ်များသော ဝိပလ္လာသကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း၊
ဘဝေါသကို ကူးခပ်နိုင်ခြင်း၊ ဘဝယောဂနှင့်
မယှဉ်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်နိုင်ပုံ

၃၂၇

၂၆၄။ သညာ သင်္ခါရတို့ကို အနတ္တအားဖြင့် ရှုသော
ယောဂီသည် မနောသဉ္ဇေတနာဟာရကို ပယ်စွန့်
နိုင်ခြင်း၊ အတ္တမဟုတ်သည့် “အတ္တ” ဟု အမှတ်
မှားသော ဝိပလ္လာသကို ပယ်နိုင်ခြင်း၊ ဒိဋ္ဌောသကို
ကူးခပ်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်နိုင်ပုံ

၃၂၈

၂၆၅။ ဝိညာဉ်ကို အနိစ္စအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီသည်
ဝိညာဏာဟာရကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း၊ အနိစ္စသညာ
၌ “နိစ္စ” ဟု အမှတ်မှားသော ဝိပလ္လာသကို ပယ်
နိုင်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်နိုင်ပုံ

၃၂၈

၂၆၆။ ရူပါယတန။ပ။ ရသာယတနတို့သည် ဝိသဘာဝ-
ပစ္စယစသည် အပြားအားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိ
ပြား၍ ဖောဠဗ္ဗာယတနသည် ပထဝီ တေဇော
ဝါယောဓာတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် (၃)ပါး ဘေဒ
စသော ပစ္စယအားဖြင့် များသော အပြားရှိပုံ

၃၃၉

၂၆၇။ ဓမ္မာယတနသည် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ သုခမ
ရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့၏ သဘာဝဘေဒ နာနတ္တဘေဒ
အားဖြင့် များသော အပြားရှိပုံ

၃၃၉

၂၆၈။ အာယတန (၁၂) ပါးတို့ကို မလာသောအားဖြင့်
၎င်း မထွက်သော အားဖြင့်၎င်း ရှုမှတ်အပ်ပုံ

၃၃၉

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၂၆၉။ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးကို မြဲသည်၏ အဖြစ် တင့်တယ်သည်၏ အဖြစ် ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ် အတ္တမုဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လူ မရှိသော ရွာကဲ့သို့ ရှုအပ်ပုံ ၃၄၁

၂၇၀။ ဗာဟိရာယတန အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကို လွန်စွာ သတ်တတ် ညှင်းဆဲတတ်သောကြောင့် ရွာကို လုယက်ဖျက်ဆီးတတ်သော မောင်သောင်းကျန်း စသော ဥပမာများကဲ့သို့ ရှုအပ်ပုံ ၃၄၂

ဓာတုဝိတ္ထာရကထာ

၂၇၁။ ဓာတ် (၁၈) ပါးတို့၏ ဝစနတ္ထ လက္ခဏာစသော အဆုံးအဖြတ်တို့ကို သိအပ်ပုံ ၃၄၃

၂၇၂။ စက္ခု ရူပ စက္ခုဝိညာဏပုဒ်တို့၏ ဝိသေသဝစ- နတ္ထများနှင့် သာမညဝစနတ္ထများ ၃၄၃

၂၇၃။ တိတ္ထိတို့၏ အတ္တမည်သည် သဘောအားဖြင့် မရှိ သကဲ့သို့ စက္ခုစသော သဘောတို့သည် မချေမှုန် နှင့် မိမိသဘောကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် ဓာတ်မည်ပုံ ၃၄၄

၂၇၄။ ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့၏ လက္ခဏာ စသည်တို့ကို ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူသောနည်းဖြင့် သိရှိ အပ်ပုံ ၃၄၆

၂၇၅။ ကမတော-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ကမလေးပါးတို့တွင် ဒေသနာက္ခမသာသင့်ပုံ စက္ခုရူပဓာတ် နှစ်ပါး အပေါင်းသည် စက္ခုဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်ပုံ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည် ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးမည်ပုံ သောတဓာတ် သောတဝိညာဏဓာတ်စသည်တို့၌ လည်း ဤအတိုင်း သိအပ်ပုံ ၃၄၆

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၅-အာယတနဓာတုနိဒ္ဒေသ

အာယတနဝိတ္ထာရကထာ

- ၂၇၆။ အာယတန (၁၂)ပါးရှိ၍ အာယတန (၁၂)ပါး
တို့၌ သဒ္ဓတ္ထလက္ခဏာစသော အဆုံးအဖြတ်ကို
သိအပ်ပုံ ၃၂၉
- ၂၇၇။ စက္ခု သောတ။ပ။ ဓမ္မပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်
အဖွင့် ၃၂၉
- ၂၇၈။ သာမညအားဖြင့် စိတ်စေတသိက်တို့၏ မိမိကိစ္စကို
အားထုတ်ရာဖြစ်သောကြောင့်၎င်း စိတ်စေတ-
သိက်တရားတို့ကိုခွဲတတ် အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌
ဝဋ်ဒုက္ခကိုဆောင်တတ်သောကြောင့်၎င်း အာယ-
တနမည်ပုံ ၃၃၂
- ၂၇၉။ နေရာဌာနဟူသော အနက် ပြွမ်းရာတည်ရာ ဟူ
သောအနက် စုဝေးရာအရပ်ဟူသောအနက် ဖြစ်
ရာ ဒေသဟူသောအနက် အကြောင်းဟူသော
အနက်ကြောင့်လည်း အာယတနမည်ပုံ ... ၃၃၂
- ၂၈၀။ စက္ခုစသည်တို့၏ လက္ခဏာတို့ကို ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌
ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့် သိအပ်ပုံ ၃၃၆
- ၂၈၁။ ခြောက်ပါးသောဝိညာဏကာယတို့၏ဖြစ်ရာ ဒွါရ
အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်း
ကြောင့် “ဓမ္မာယတန”ဟု မဆိုပဲ “ဒွါဒသာ-
ယတနာနီ”ဟု ဟောတော်မူပုံ ၃၃၆
- ၂၈၂။ ကမတော-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် အာယတနကထာ၌
ဥပ္ပတ္တိကမ စသည်တို့တွင် ဒေသနာက္ခမသာ
သင့်လျော်ပုံ ၃၃၇
- ၂၈၃။ အဗ္ဗတ္တိကာယတနတို့တွင် သနိဒဿနသပ္ပဋိစာ
ဖြစ်သော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသောကြောင့်

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

စက္ခာယတနသည် အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်ရကား
စက္ခာယတနကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၍
ထို့နောင်မှ အနိဒဿနသပ္ပဋိသဖြစ်သော သဒ္ဓါရုံ
စသည်လျှင် အာရုံရှိသော သောတာပတန
စသည်တို့ကို ဟောတော်မူပုံ

၃၃၇

၂၈၄။ အာယတန (၁၂)ပါးတို့သည် အကျဉ်းအားဖြင့်
နာမ်နှင့်ရုပ်သာဖြစ်၍ အကျယ်အားဖြင့် ဝေဖန်
သော် စက္ခာယတနသည် ဇာတ်၏အစွမ်းဖြင့်
စက္ခာယတနသာ ဖြစ်သော်လည်း ပစ္စယဘေဒ
ဂတိဘေဒ နိကာယဘေဒ ပုဂ္ဂလဘေဒအားဖြင့်
ကား အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိပုံ

၃၃၈

၂၈၅။ မနာယတနသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝိပါက်
ကြိယာ စသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့် (၈၉)ပါး
(၁၂၁)ပါးပြား၍ စက္ခုစသောဝတ္ထုတို့၏အပြား
ဒုက္ခပဋိပဒါစသော ပဋိပဒါတို့၏အပြားအားဖြင့်
ကား အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိပုံ ..

၃၃၉

၂၈၆။ တာဝတောတိ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ပရမတ္ထအားဖြင့်
ထင်ရှားသော အလုံးစုံသောဓာတ်တို့သည်(၁၈)
ပါးသော ဓာတ်တို့အတွင်း ဝင်သောကြောင့်
ဓာတ် (၁၈)ပါး အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်သာ
ဟောတော်မူပုံ ...

၃၄၆

၂၈၇။ ရူပဓာတ်သည်ပင် အာဘာဓာတ်မည်၍ သုက
ဓာတ်သည် ဗျာဓိဖြစ်ပြီးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်
သောကြောင့် ရူပဓာတ်စသည်နှင့် စပ်ပုံ ..

၃၄၇

၂၈၈။ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော တက္က ဝိတက္က မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ
သည် ကာမဓာတ်မည်ပုံ တနည်းအားဖြင့်လည်း
(၁၈)ပါးသောဓာတ်တို့သည် ကာမဓာတ်မည်ပုံ

၃၄၈

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၂၈၉။ အောက်အဝီစိ အထက် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိဖြင့် ပိုင်း
ခြားအပ်သော အတွင်း၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာ
စသော သဘောတရားတို့ကို “ကာမဓာတ်”ဟု
ဆိုအပ်ပုံ ၃၄၈
- ၂၉၀။ နေက္ခမ္မဓာတ်သည် ဝိတက်အဖို့၌ ဓမ္မဓာတ်ဖြစ်၍
မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ဝါနမယပုညကြိယ သီလ-
မယပုညကြိယ ပဗ္ဗဇ္ဇကုသိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်
ကို ရသည်တိုင်အောင် အလုံးစုံသော အနဝဇ္ဇ-
ဓမ္မတို့သည်လည်း နေက္ခမ္မဓာတ်မည်ပုံ ၃၄၈
- ၂၉၁။ ဟိန ပဏီတ မဇ္ဈိမဓာတ်မည်ပုံကို ပြဆိုခြင်း ၃၄၉
- ၂၉၂။ ပထဝီ တေဇော ဝါယောဓာတ်တို့သည် ဖောဠဗ္ဗ
ဓာတ်မည်၍ အာပေါနှင့် အာကာသဓာတ်တို့က
ဓမ္မဓာတ်မည်ပြီးလျှင် ဝိညာဏဓာတ်သည် စက္ခု
ဝိညာဏဓာတ် စသောအားဖြင့် (၇)ပါးပြားပုံ ၃၄၉
- ၂၉၃။ ဓာတ်(၁၇)ပါးတို့သည်၎င်း ဓမ္မဓာတ်တစိတ်သည်
၎င်း သင်္ခတဓာတ်မည်၍ ဓမ္မဓာတ်တစိတ်သည်ပင်
အသင်္ခတဓာတ် စသည်မည်ပုံ ၃၄၉
- ၂၉၄။ အာရုံကို သိခြင်းသဘောရှိသောဝိညာဉ်၌ “ဇီဝ”
ဟု မှားသောအယူရှိသူတို့၏ ဝိပလ္လာသသညာကို
ပယ်ခွါ နုတ်ပစ်ခြင်း အကျိုးငှါ (၁၈) ပါးသော
ဓာတ်တို့ကိုသာ ဟောအပ်ပုံ ၃၅၀
- ၂၉၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူသော
ခဏပင် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှလုံး၌ “အဝိဇ္ဇာ”
ဟူသော အမှောင် ပျောက်ကင်းသွားအောင်
သင်္ခေပဝိတ္ထာရနည်းအားဖြင့် တရားဟောတော်
မူပုံ ၃၅၁

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၉၆။	သင်္ခတော-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် စက္ခုဓာတ်။ပ။ ရသဓာတ်တို့ကို ဇာတ်အားဖြင့် “တခုသော ဓမ္မ”ဟူသော ရေတွက်ရပုံ	၃၅၁
၂၉၇။	ဖောဠဗ္ဗဓာတ်ကို (၃)ပါးသော ဓမ္မဖြင့်၊ စက္ခု-ဝိညာဏဓာတ်။ပ။ ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့ကို (၂)ပါးသော ဓမ္မဖြင့်၊ မနောဓာတ်ကို (၃)ပါးသော ဓမ္မဖြင့်၊ ဓမ္မဓာတ်ကို (၂၀)သော ဓမ္မဖြင့်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကို (၇၆)ပါးသော ဓမ္မတို့ဖြင့် အသီးအသီး ရေတွက်အပ်ပုံ	၃၅၁
၂၉၈။	ပစ္စယပုဒ်ဖြင့် စက္ခုဓာတ်သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်အား (၆)ပစ္စည်း၊ ရူပဓာတ်သည် စက္ခု-ဝိညာဏဓာတ်အား (၄)ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ သောတဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့အားလည်း သောတဓာတ် သဒ္ဓစသည်တို့က ထို အတိုင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၂
၂၉၉။	ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့အား အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော မနောဓာတ်တို့က အနန္တရစသော (၅)ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၂
၃၀၀။	ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့သည်လည်း သမ္ပုဒ်စွဲစွဲစွဲစွဲ မနောဓာတ်အား (၅)ပစ္စည်း၊ သမ္ပုဒ်စွဲစွဲစွဲစွဲ မနောဓာတ်သည် သန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်အား၊ သန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည် ဝုဠောမနောဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့အား ထို (၅)ပစ္စည်းတို့ဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုပုံ....	၃၅၂
၃၀၁။	ဇဝန မနောဝိညာဏဓာတ်သည် အနန္တရ ဇဝန-မနောဝိညာဏဓာတ်အား “အနန္တရ သမနန္တရ	

3:00

အထွေထွေအချက်အလက်

စာမျက်နှာ

နတ္ထိ ဝိဂတ အနန္တရပနိဿယ အာသေဝန”ဟူသော
(၆)ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ....

၃၅၂

၃၀၂။ မနောဒွါရ၌ ဘဝင် မနောဝိညာဏဓာတ်သည်
 အာဝဇ္ဇန်း မနောဝိညာဏဓာတ်အား၊ အာဝဇ္ဇန်း
 မနောဝိညာဏဓာတ်သည်လည်း ဇဝန မနော-
 ဝိညာဏဓာတ်အား ရှေး (၅) ပစ္စည်းတို့ဖြင့်
 ကျေးဇူးပြု၍ ဓမ္မဓာတ်သည် ဝိညာဏဓာတ် (၇)
 ပါးတို့အား သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်
 ကျေးဇူးပြုပုံ

۲۹۲

၃၀၃။ စက္ခုပသာဒ ရှုပါရုံ အာလောက မနသိကာရ
တို့ကိုစွဲ၍ စက္ခုဝိညာဉ် စိတ်ဖြစ်ပုံ ထို့အတူ သောတ
သေန ဇိဝှါ ကာယ မနောဝိညာဉ် စိတ်ထို့ဖြစ်ပုံ

299

၃၀၄။ အလုံးစုံသင်္ခတ ဖြစ်သော ဓာတ်တို့ကို လွန်လေ
ပြီးသောအခွန် လာလတ်သောအခွန်တို့၌ သဘော
မှဆိတ်သော အားဖြင့်၎င်း၊ ခုဝ သုဘ သုခ အတ္တ
အဖြစ်မှ ဆိတ်သော အားဖြင့်၎င်း ရှုမှတ်အပ်ပုံ

299

၃၀၅။ အထူးအားဖြင့် (၁၈) ပါးသော ဓာတ်တို့တွင်
စက္ခုဓာတ်ကို စည်မျက်နှာကဲ့သို့၎င်း၊ ရူပဓာတ်ကို
စည်လက်ခတ်ကဲ့သို့၎င်း၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကို
စည်သံကဲ့သို့၎င်း၊ အသီးသီးသော ဥပမာတို့ဖြင့်
ရှုမှတ်အပ်ပုံ

239

၃၀၆။ မနောဓာတ်ကို စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့၏
ရှေ့သွားနောက်လိုက်ဟု ရှုအပ်ပုံနှင့် ဓမ္မဓာတ်၌
ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို မြားပြောင့် တံကျင်ကဲ့သို့၎င်း
သညာသင်္ခါရတို့ကို ကိုယ်လုံးပြည့်သော ရောဂါ
သည်တို့ကဲ့သို့၎င်း ရှုအပ်ပုံ

239

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသ

ဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကဏ္ဍ

- ၃၁၇။ ဣန္ဒြေ (၂၂) ပါးတို့၌ အနက် လက္ခဏာ အစဉ်
ဘေဒ အဘေဒ ကိစ္စ ဖြစ်ရာဘုံအားဖြင့် သိအပ်ပုံ ၃၅၈
- ၃၁၈။ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဣန္ဒြေ (၃) ပါးတို့တွင် ရှေး
ဦးဆုံး ဣန္ဒြေကို နိဗ္ဗာန်နှင့် သစ္စာ (၄) ပါးကို
လိစောင့်ပြုကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သော
ကြောင့် “အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ” ဟု ဆိုအပ်
ပုံ .. ၃၅၈
- ၃၁၉။ နှစ်ခုမြောက်သော ဣန္ဒြေကို သောတာပတ္တိမဂ်
ဖြင့် အပိုင်းအခြားကို မလွန်မရှ့် သိခြင်းကြောင့်
“အညိန္ဒြေ” ဟု ခေါ်အပ်ပုံနှင့် သုံးခုမြောက်
ဣန္ဒြေကို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
“အညာတာဝိန္ဒြေ” ဟု ခေါ်အပ်ပုံ ၃၅၉
- ၃၁၀။ ဣန္ဒြိယတ္ထ ဣန္ဒြေ၏ အနက်များနှင့် ပညိန္ဒြေ
စသော ဣန္ဒြေလေးပါးတို့ကို တရားကိုယ်အားဖြင့်
အမောဟကို ကောက်ယူရပုံ ၃၅၉
- ၃၁၁။ အဗ္ဗတ္တဓမ္မတို့ကို ပိုင်းခြားသိခြင်း အရိုးသားတို့ကို
ရခြင်းကြောင့် အတ္တဘော၌ အကျုံးဝင်သော
စက္ခုဇ္ဈန္ဒ စသည်တို့ကို ရှေးဦးစွာ ဒေသနာက္ကမ
အားဖြင့် ဟောရပုံ ... ၃၆၃
- ၃၁၂။ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် “ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေ” ဟု
နှစ်ပါးပြား၍ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့၌ ကွဲပြားခြင်း
မရှိပုံ ၃၆၄
- ၃၁၃။ “စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ (ပ) ဣန္ဒြိ-
ယပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟု ဟောတော်မူသော

ဦးဇေယျ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ကြောင့် လူနိယပစ္စည်းဖြင့် မိမိ၏အခြင်းအရာသို့
လိုက်စေခြင်းသည် စက္ခုန္တေ စသည်တို့၏ ကိစ္စ
မည်ပုံ

၃၆၅

၃၁၄။ စက္ခုန္တေ။ပ။ ဒေါမနဿိန္တေ စသည်တို့သည်
ကာမတရား၊ မနိန္တေ။ပ။ ပညိန္တေတို့သည် ဘုံ(၄)
ပါး၌ အကျုံးဝင်သောတရား၊ သောမနဿိန္တေ
သည် ဘုံ(၃)ပါး၌ အကျုံးဝင်သော တရားများ
ဖြစ်၍ နောက်ဆုံး လူန္တေ (၃)ပါးတို့က လော-
ကုတ္တရာတရား၌ အကျုံးဝင်ပုံ

၃၆၇

၃၁၅။ သံဝေဂများသော ရဟန်းသည် လူနိယသံဝရ
သီလ၌တည်လျက် လူန္တေတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိပြီး
လျှင် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်
နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပုံ

၃၆၇

သစ္စဝိတ္ထာရကထာ

၃၁၆။ အရိယသစ္စာဒေသနာ၌ ခွဲခြမ်းဝေဖန်သော အား
ဖြင့် အဆုံးအဖြတ် စသည်ကို သိအပ်ပုံ

၃၆၈

၃၁၇။ ဒုက္ခသစ္စာကို နှိပ်စက်ညှင်းဆဲခြင်းသဘော
အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်း၍ ပြုပြင်အပ်သော
သဘော ပူးပေါင်းစေခြင်းသဘော ဇရာမရဏ
တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်စေအပ်သော သဘောလေးပါး
တို့ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်အပ်ပုံ

၃၆၉

၃၁၈။ သမုဒယသစ္စာကို ဒုက္ခဖြစ်စေခြင်း ဒုက္ခကို ညွှန်ပြ
သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း သံသရာဒုက္ခနှင့် ယှဉ်စေခြင်း
မဂ်ရရှိရာ တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း သဘောတို့ဖြင့်
ဝေဖန်အပ်ပုံ

၃၇၀

၃၁၉။ နိရောဓသစ္စာကို သတ္တဝါတို့၏ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်
ရာဖြစ်သော သဘော သမုဒယမှ ဆိတ်သော

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	သဘော အကြောင်းတရားတို့ မပြုပြင်အပ်သော သဘော ပျက်စီးခြင်းကင်းသော သဘောတို့ဖြင့် ဝေဖန်အပ်ပုံ	၃၇၀
၃၂၀။	မဂ္ဂသစ္စာကို သံသရာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းသဘော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းသဘော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းသဘော သစ္စာကိုမြင်ခြင်း၌ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို အစိုးတရပြုတတ်သော သဘောတို့ ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်အပ်ပုံ	၃၇၀
၃၂၁။	ဒုက္ခ ဒုက္ခသမုဒယ ဒုက္ခနိရောဓ ဒုက္ခနိရောဓ- ဂါမိနိပဋိပဒါ ပုဒ်တို့၏ အစိတ်အပေါင်း ဝစနတ္ထ များ	၃၇၂
၃၂၂။	ဘုရားအစရှိသောအရိယာတို့သည် (၄)ပါးသော သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိသောကြောင့် “အရိယ သစ္စာ”ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၇၇
၃၂၃။	သစ္စာ(၄)ချက်၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန် ပဒ ဋ္ဌာန်များ	၃၇၈
၃၂၄။	သစ္စာ၏သဘောဟူသည် မျက်လှည့်ကဲ့သို့ ဖောက် ပြန်မှားယွင်းမှုမရှိပဲ မီး၏ ပူလောင်ခြင်းသဘော ကဲ့သို့ မချွတ်မယွင်း မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော အနက်သဘောရှိပုံ	၃၈၀
၃၂၅။	မနှိပ်စက်သော ဒုက္ခမရှိ ဒုက္ခမှတစ်ပါး နှိပ်စက်တတ် သော သစ္စာတရားမရှိ၍ ဒုက္ခ၌ ဗာဓကအဖြစ် မြဲခြင်း ဗာဓက၌လည်းဒုက္ခအဖြစ်မြဲသောကြောင့် ဒုက္ခကို “သစ္စာ”ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၈၁
၃၂၆။	တဏှာကိုကြည့်၍ တပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဒုက္ခမဖြစ်သောကြောင့် တဏှာကို “သစ္စာ”ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၈၁

ဦးရေ

စာမျက်နှာ

- ၃၂၇။ နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး ပူပန်ခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးရာ သင်္ခါရ
တရားတို့၏ ချုပ်ရာမရှိသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို
“သစ္စာ”ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၈၁
- ၃၂၈။ မဂ်မှတစ်ပါး သံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း
တရားမရှိသောကြောင့် မဂ်ကိုလည်း “သစ္စာ”ဟု
ခေါ်အပ်ပုံ ၃၈၁
- ၃၂၉။ သစ္စာ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအနက်များကို ထုတ်ပြခြင်း..... ၃၈၂
- ၃၃၀။ သစ္စာ (၄)ပါးမှ တစ်ပါးသောသစ္စာများ မဖြစ်
သင့်သောကြောင့်၎င်း သစ္စာ (၄) ပါး တို့တွင်
တစ်ပါးပါးသောသစ္စာကို မပယ်အပ်သောကြောင့်
၎င်း အယုတ်အလွန်မရှိပဲ သစ္စာ (၄) ပါးကိုသာ
ဟောတော်မူပုံ ၃၈၄
- ၃၃၁။ သစ္စာ (၄) ပါး တို့တွင် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော
ကြောင့်၎င်း သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့နှင့် ဆက်ဆံ
သောကြောင့်၎င်း ဒုက္ခသစ္စာကိုသာ ဒေသနာက္ကမ
အားဖြင့် ရွေးဦးစွာဟောရပုံ ၃၈၇
- ၃၃၂။ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းကိုပြခြင်းငှါ သမုဒယသစ္စာကို၊
အကြောင်းချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား ချုပ်
ပုံကို သိစေခြင်းငှါ နိရောဓသစ္စာကို၊ ယင်း
နိရောဓသစ္စာကို ရခြင်းသိခြင်းငှါ အဆုံး၌ မဂ္ဂ
သစ္စာကို ဟောတော်မူပုံ ၃၈၇
- ၃၃၃။ ဤသစ္စာနိဒ္ဒေသဝယ် ဒုက္ခနိဒ္ဒေသ၌ (၁၂) ပါး
သမုဒယနိဒ္ဒေသ၌ (၃) ပါး နိရောဓနိဒ္ဒေသ၌
(၁)ပါး မဂ္ဂနိဒ္ဒေသ၌ (၈)ပါးတို့၏ အဆုံးအဖြတ်
ကို သိအပ်ပုံ ၃၈၈

ဒုက္ခနိဗ္ဗေသကထာ

ဇာတိနိဗ္ဗေသ

- ၃၃၄။ ဇာတိသဒ္ဓါ၏ အနက်များနှင့် ဇာတိသည်
ပဋိသန္ဓေမှ မွေးဖွားသည်တိုင်အောင် ခန္ဓာတို့၌
ဖြစ်သင့်သော်လည်း မုချအားဖြင့် ထိုထိုဘဝတို့၌
ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏ ပဌမဆုံး ခန္ဓာသည်သာ
ဇာတိမည်ပုံ ၃၈၈
- ၃၃၅။ ဇာတိ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန် ပဒဋ္ဌာန်များ ၃၉၁
- ၃၃၆။ တပါးမကများစွာကုန်သော ဆင်းရဲတို့၏တည်ရာ
ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတိကို ဒုက္ခခေါ်ရပုံနှင့် ဒုက္ခ-
ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခ ပဋိစ္စန္ဓဒုက္ခ
အပ္ပဋိစ္စန္ဓဒုက္ခ ပရိယာယဒုက္ခ နိပ္ပရိယာယဒုက္ခ
အားဖြင့် များပြားလှပုံ ၃၉၁
- ၃၃၇။ ဒုက္ခဝေဒနာ သဘောအားဖြင့်၎င်း ဖြစ်ခြင်း
ပျက်ခြင်းရှိ၍ “ဒုက္ခ”ဟု ရအပ်သော အမည်
ရှိသောကြောင့်၎င်း “ဒုက္ခဒုက္ခ”ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၉၁
- ၃၃၈။ သုခဝေဒနာ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးလတ်သော်
စေတသိကဒုက္ခ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်
သောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခမည်ပုံနှင့် ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာသည်၎င်း သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာမှ ကြွင်း
သော ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်၎င်း
ဖြစ်ခြင်း၊ပျက်ခြင်း တရားတို့သည် အဖန်တလဲလဲ
နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခမည်ပုံ ၃၉၂
- ၃၃၉။ သွားကိုက်ခြင်း၊ နားကိုက်ခြင်း၊ ရာဂကြောင့်
ဖြစ်သော ဗူပန်ခြင်း စသည်ဖြင့် ကိုယ်စိတ်ကိုမို့၍

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ဖြစ်သော အနာကို မေးမြန်းမှ သိအပ်သော
ကြောင့်၎င်း ညှင်းဆဲနှိပ်စက်သော ပယောဂ
မထင်ရှားသောကြောင့်၎င်း ပဋိစ္စနုဒ္ဓကမည်ပုံ.... ၃၉၂
- ၃၄၀။ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောကံကြမ္မာ ညှင်းဆဲခြင်းစသည်
ကြောင့်ဖြစ်သော အနာကို မေးမြန်းပဲ သိအပ်
သောကြောင့်၎င်း ညှင်းဆဲခြင်း ပယောဂ ထင်
ရှားသောကြောင့်၎င်း အပ္ပဋိစ္စနုဒ္ဓကမည်ပုံ ၃၉၃
- ၃၄၁။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ ဇရာပိ ဒုက္ခာ စသည်ဖြင့်လာသော
အလုံးစုံသည်လည်း ထိုထိုဒုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ်
သောကြောင့် “ပရိယာယဒုက္ခ” မည်ပုံနှင့် ဒုက္ခဒုက္ခ
ကို “နိပ္ပရိယာယဒုက္ခ” ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၉၃
- ၃၄၂။ အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ရခြင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရ
ခြင်း ကိုယ်ဝန်ပျက်ခြင်း မွေးဖွားခြင်း ဖွားမြင်ခြင်း
မိမိသို့လ သူတပါးသို့လလျှင် အကြောင်းရင်း
ရှိသော ဂဗ္ဘာက္ကန္တိမူလကဒုက္ခ ဂဗ္ဘပရိဟရဏ-
မူလကဒုက္ခ ဂဗ္ဘဝိပတ္တိမူလကဒုက္ခ ဝိဇာယနမူလ-
ကဒုက္ခ ဗဟိနိက္ခမနမူလကဒုက္ခ အတ္တပဏ္ဍမ-
မူလကဒုက္ခ ပဉ္စပဏ္ဍမမူလကဒုက္ခပုဒ်တို့၏ အဖွင့်
များ ၃၉၄

ဇရာနိဒ္ဒေသ

- ၃၄၃။ ဇရာ(၂)ပါးရှိပုံနှင့် ဇရာ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်
များ ၄၀၀
- ၃၄၄။ သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ်၍ ဆင်းရဲ၏တည်ရာ ဆင်းရဲ၏
အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဇရာကို “ဒုက္ခ” ဟု
ဆိုအပ်ပုံ ၄၀၀

ဦးခရ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

မရုဏနိဒ္ဒေသ

၃၄၅။ မရုဏဗ္ဗိ ဒုက္ခံ-ဖြင့် ခဏိကမရုဏကိုမယူပဲ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒမရုဏကိုသာ ကောက်ယူရပုံ ၄၀၂

၃၄၆။ မရုဏ၏လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များနှင့် ဆင်းရဲ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် မရုဏကိုလည်း “ဒုက္ခ”ဟုဆိုအပ်ပုံ ၄၀၃

သောကနိဒ္ဒေသ

၃၄၇။ ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်း စသည်သည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်သော တရားသည် သောကမည်ပုံ ဆင်းရဲ၏တည်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် သောကကိုလည်း “ဒုက္ခ”ဟု ခေါ်အပ်ပုံနှင့် သောက၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၀၄

ပရိဒေဝ

၃၄၈။ စပါးဖျင်းကဲ့သို့ အချည်းနှီးငိုကြွေးမည်တမ်းသော အသံသည် ပရိဒေဝမည်ပုံ သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ်သောကြောင့် ပရိဒေဝကိုလည်း “ဒုက္ခ”ဟု ဆိုအပ်ပုံနှင့် ပရိဒေဝ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၀၆

ဒုက္ခ

၃၄၉။ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲသည် ကာယိကဒုက္ခမည်ပုံ စေတသိကဒုက္ခကို ဆောင်တတ်သောကြောင့်လည်း ကာယိကဒုက္ခကို “ဒုက္ခ” ဟု ဆိုအပ်ပုံနှင့် ကာယိကဒုက္ခ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၀၇

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဒေါမနဿ

၃၅၀။ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲသည် ဒေါမနဿမည်ပုံ
ကာယိကဒုက္ခကို ဆောင် တတ် သောကြောင့်
ဒေါမနဿကို “ဒုက္ခ”ဟု ဆိုအပ်ပုံ ဒေါမနဿ၏
လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ

၄၀၇

ဥပါယာသ

၃၅၁။ လွန်ကဲသော စိတ်ဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်
သော ဒေါသသည် ဥပါယာသမည်ပုံ စိတ်ကို
ထက်ဝန်းကျင် လောင်စေတတ်သောအကြောင်း
စသည်ကြောင့် ဥပါယာသကိုလည်း “ဒုက္ခ”ဟု
ဆိုအပ်ပုံ ဥပါယာသ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်
များ

၄၀၈

အပ္ပိယသမ္ပယောဂ

၃၅၂။ စိတ်ကို မပွားစေတတ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်
အတူယှဉ်တွဲ၍ နေရခြင်းသည် အပ္ပိယသမ္ပယောဂ
မည်ပုံ ဆင်းရဲ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်လည်း
“ဒုက္ခ”ဟု ခေါ်အပ်ပုံ အပ္ပိယသမ္ပယောဂ၏
လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ

၄၁၀

ပိယဝိပ္ပယောဂ

၃၅၃။ စိတ်ကို ပွားစေတတ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်
ကွေ့ကွင်းရခြင်း သဘောသည် ပိယဝိပ္ပယောဂ
မည်ပုံ သောကဒုက္ခအကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်
“ဒုက္ခ”ဟု ဆိုအပ်ပုံ ပိယဝိပ္ပယောဂ၏ လက္ခဏ
ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ

၄၁၁

ဦးစရ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဣန္ဒြိယလောဘ

၃၅၄။ “ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း စသော သဘောတရားတို့သည် ငါတို့အား မဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ”ဟု တောင့်တ မရဲကောင်းသော သဘောကိုပင် “ယံ ပိစ္ဆံ န လဘတိ တံပိ ဒုက္ခံ”ဟု ဟောတော်မူပုံ ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် “ဒုက္ခံ”ဟု ဆိုအပ်ပုံ ဣစ္ဆာ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ

၄၁၂

ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓ

၃၅၅။ ဘုရားမြတ်စွာသည် ဇာတိစသော ဆင်းရဲကို ဟောတော်မူသော်လည်း အလုံးစုံသော ဆင်းရဲသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုထား၍ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အကျဉ်းအားဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုသာ “ဒုက္ခံ”ဟု ဆိုအပ်ပုံ

၄၁၄

သမုဒယနိဒ္ဒေသကထာ

၃၅၆။ “ယာယံ တဏှာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ နန္တိရာဂေန သဟဂတာ တတြ တတြ အဘိနန္တိနီ သေယျထိဒံ” ဟူသော ပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်အဖွင့်

၄၁၆

၃၅၇။ သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၌ တဏှာ(၃)ပါးကို ဒုက္ခသစ္စာကို ဖြစ်စေခြင်းသဘော၌ တခုတည်းသော အဖြစ်သို့ ဆောင်တတ်သောကြောင့် “ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ”ဟု ဟောတော်မူပုံ....

၄၁၉

နိရောဓနိဒ္ဒေသကထာ

၃၅၈။ ဒုက္ခနိရောဓနိဒ္ဒေသ၌ အကြောင်းသမုဒယ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးဒုက္ခသည် ချုပ်ရ၏ တပါး

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သော အကြောင်းကြောင့် မချုပ်သောကြောင့်
သမုဒယချုပ်ခြင်းကို “တဿေဝ ဒုက္ခဿ နိရော-
ဓောဘိ” ဟု မဟောမူ၍ “တဿာယေဝ တဏှာ-
ယာဘိ” ဟု ဟောတော်မူရပုံ

၄၁၉

၃၅၉။ တဿာယေဝ တဏှာယ စသော ပုဒ်တို့၏ အသေး
စိတ်အဖွင့်နှင့် နိဗ္ဗာန်၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန်
ပဒဋ္ဌာန်များ

၄၂၀

နိဗ္ဗာန်ကဏ္ဍ

၃၆၀။ မရအပ် မသိအပ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်မရှိ ဥပမာ
သော်ကား လောက၌ “ယုန်ချို လိပ်မွေး ပုဇွန်
သွေးဘို့ မရှိသကဲ့သို့တည်း” ဟူသော စောဒက
ဆရာတို့၏စကားကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ညှင်းပယ်
ပြီးလျှင် ကောင်းမြတ်သောအကျင့် သင့်သော
အကြောင်းများဖြင့် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
ရအပ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရှိပုံကိုကျနစွာ ဖြေ
ရှင်းထားခြင်း

၄၂၃

၃၆၁။ အရဟတ္တဖိုလ်သည်လည်း ကုန်ခြင်း ခယသို့
ရောက်ခြင်းကြောင့် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၏
ကုန်ခြင်းကို “နိဗ္ဗာန်” ဟု မဆိုအပ်ပုံ

၄၂၆

၃၆၂။ ကုန်ခြင်း၏ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဥပနိဿယ
မည်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို “ခယ” ဟု ဇမ္ဗူခါဒက
သုတ်၌ ရှင်သာရိပုတြာဟောတော်မူ၍ နိဗ္ဗာန်ကို
အလွန် နူးညံ့သိမ်မွေ့သောကြောင့် သရုပ်ထုတ်၍
မပြပုံ

၄၂၈

၃၆၃။ နိဗ္ဗာန်သည် အရိယာမဂ်သည် အာရုံပြုသော
အားဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားသာဖြစ်၍

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အရိယာမဂ်သည် ဖြစ်စေအပ်သောတရား မဟုတ်
သောကြောင့် အမွန်အစမရှိ အိခြင်း သေခြင်း
လည်းမရှိ မြဲမြံပုံ

၄၂၉

၃၆၄။ ခန္ဓာငါးပါး ကြွင်းသောနိဗ္ဗာန်သည် သဉ္စပါဒိ-
သေသ နိဗ္ဗာန်မည်၍ အကြွင်းမရှိသောနိဗ္ဗာန်
သည် အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မည်ပုံ ...

၄၃၀

၃၆၅။ လောကုတ္တရာဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သောကြောင့်၎င်း
ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်သော ကြောင့်၎င်း
နိဗ္ဗာန်သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိပုံ ...

၄၃၁

မဂ္ဂနိဗ္ဗေသကထာ

၃၆၆။ အဝိဇ္ဇာနုဿယကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တတ်သော
ပညာကျေသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်ပုံနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏
လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ ..

၄၃၂

၃၆၇။ ကာမသင်္ကပ္ပစသော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို အကြွင်းမဲ့
သတ်ဖြတ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရွှေ့ရှုတက်စေတတ်သော
မဂ္ဂင်သည် သမ္မာသင်္ကပ္ပမည်ပုံ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၏
လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ

၄၃၂

၃၆၈။ သမ္မာသင်္ကပ္ပနှင့်ယှဉ်၍ ဝစီ ဒုစရိုက်ကို အကြွင်းမဲ့
သတ်တတ်သော မိစ္ဆာဝါစာမှ ကြဉ်ရှောင်
ကြောင်းတရားသည် သမ္မာဝါစာမည်ပုံ သမ္မာ
ဝါစာ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ

၄၃၃

၃၆၉။ မိစ္ဆာကမ္မန္တကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးလျှင် ပါဏာတိ
ပါတစသော ကာယဒုစရိုက်တို့မှ ကြဉ်ကြောင်း
တရားသည် သမ္မာကမ္မန္တမည်ပုံ သမ္မာကမ္မန္တ၏
လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ

၄၃၃

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၃၇၀။ အံ့ဖွယ်ပြုခြင်း စသည်ကိုဖြတ်၍ မိစ္ဆာဇီဝမှ
ကြဉ်ကြောင်း တရားသည် သမ္မာအာဇီဝမည်ပုံ
သမ္မာအာဇီဝ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၃၄

၃၇၁။ ပျင်းရိခြင်းကို ဖြတ်တတ်သော အားထုတ်ခြင်း
လုံ့လအာရမ္မသည် သမ္မာဝါယာမမည်ပုံ သမ္မာ-
ဝါယာမ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၃၅

၃၇၂။ မေ့လျော့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားသည် သမ္မာ-
သတိမည်ပုံ မိစ္ဆာသမာဓိကို ဖျက်ဆီးတတ်သော
ဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်သည် သမ္မာသမာဓိမည်ပုံ
သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စု-
ပဋ္ဌာန်များ ၄၃၅

၃၇၃။ အနုဗောဓဉာဏ် ပဋိဝေဓဉာဏ်တို့၏ ထူးခြားချက်
များနှင့် ဒုက္ခသစ္စာကို သိသောဉာဏ်သည်
သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို သမုဒယဉာဏ်သည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို
နိရောဓဉာဏ်သည် သဿတဒိဋ္ဌိကို မဂ္ဂဉာဏ်သည်
အကြိယဒိဋ္ဌိကို တားမြစ်နိုင်ပုံ ၄၃၆

၃၇၄။ အလုံးစုံသော လောကီတရားတို့သည် ဒုက္ခသစ္စာ၌
အတွင်းဝင်ပုံ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာ
ဝိစရိုက်တို့သည် သမုဒယသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်ပုံ
နိရောဓသစ္စာသည် တပါးတည်းဖြစ်၍ တစုံတခု
သော တရားနှင့် မရောနှောပုံ ၄၃၈

၃၇၅။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပဓာနပြုသဖြင့် ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ် ပညိန္ဒြေ
ပညာဗိုလ် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်တို့သည် သမ္မာ-
သင်္ကပ္ပကို ညွှန်းသဖြင့် နေက္ခမ္မဝိတက် အဗျာ-
ပါဒဝိတက် အဝိဟိံ သဝိတက်တို့သည် သမ္မာဝါစာ
ကို ညွှန်းသဖြင့် ဝစီသုစရိုက် (၄) ပါးတို့သည်

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သမ္မာအာဇီဝကို ပဓာနပြုသဖြင့် အပ္ပိစ္ဆတဂုဏ်
သန္တုဋ္ဌိတဂုဏ်တို့သည် မဂ္ဂသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်ပုံ

၄၃၈

၃၇၆။ ဒုက္ခသစ္စာကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကဲ့သို့၎င်း သမုဒယ
သစ္စာကို ဝန်ကိုထမ်းယူခြင်းကဲ့သို့၎င်း နိရောဓ
သစ္စာကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ချခြင်းကဲ့သို့၎င်း မဂ္ဂ
သစ္စာကို ဝန်ကိုချခြင်း၏ အကြောင်းကဲ့သို့၎င်း
မှတ်သင့်ပုံ

၄၃၉

၃၇၇။ ဒုက္ခသာမည်၍ အရိယသစ္စာ မမည်သောတရား
အရိယသစ္စာသာမည်၍ ဒုက္ခမမည်သောတရား
ဒုက္ခလည်းမည် အရိယသစ္စာလည်း မည်သော
တရား ဒုက္ခလည်းမမည် အရိယသစ္စာလည်းမမည်
သော တရားတို့ကို သိအပ်ပုံ သမုဒယသစ္စာစသည်
တို့၌လည်း ဤနည်းဖြင့် သိမှတ်အပ်ပုံ

၄၄၀

၃၇၈။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကြည်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် (၂၉) ဖိုလ်
စိတ္တုပ္ပါဒ် (၃၇)ခုတို့သည် သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ်သော
ကြောင့် ဒုက္ခသာမည်၍ အရိယသစ္စာမမည်ပုံ
နိဗ္ဗာန်သည် အရိယသစ္စာသာမည်၍ ဒုက္ခမမည်
နိုင်ပုံ တဏှာကြည်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ (၅)ပါး
အပေါင်းသည် ဒုက္ခလည်းမည် အရိယသစ္စာ
လည်း မည်ပုံ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော တရားတို့သည်
၎င်း သာမညဖိုလ်တို့သည်၎င်း ဒုက္ခလည်းမမည်
အရိယသစ္စာလည်းမမည်ပုံ ကြွင်းသော သစ္စာတို့
၌လည်း ဤနည်းဖြင့်ဆောင်၍ သိရှိနိုင်ပုံ

၄၄၁

၃၇၉။ ပရမတ္ထအားဖြင့် အလုံးစုံသော သစ္စာတို့သည်
ခံစားတတ်သူ ပြုလုပ်တတ်သူ ငြိမ်းတတ်သူ သွား
တတ်သူမရှိခြင်းကြောင့် ဗာဟိရကဒိဋ္ဌိတို့ ကြံဆ
အပ်သော ခံစားတတ်သူစသည်တို့မှ ဆိတ်သုံးပုံ

၄၄၂

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ကေဝိဓာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ

- ၃၈၀။ အလုံးစုံသော ဒုက္ခသည် သံသရာ၌ မပြတ်ဖြစ်
ခြင်း သဘောအားဖြင့် တပါးသာရှိသော်လည်း
ရုပ်နာမ်အားဖြင့် (၂)ပါး ကာမရူပအရူပဟူသော
ဥပပတ္တိအားဖြင့် (၃)ပါး အာဟာရဘေဒအား
ဖြင့် (၄)ပါး ခန္ဓာဘေဒအားဖြင့် (၅)ပါးရှိပုံ ၄၄၃
- ၃၈၁။ သမုဒယသည်လည်း ဒုက္ခကိုဖြစ်စေသော သဘော
အားဖြင့် (၁)ပါး ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်ဝိပ္ပယုတ်အားဖြင့်
(၂)ပါး ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ
အားဖြင့် (၃)ပါး မဂ်(၄)ပါးသည် ပယ်သော
အားဖြင့် (၄)ပါး ရူပါရုံ၌တပ်သော တဏှာ
စသော အပြားအားဖြင့် (၅)ပါး တဏှာဘေဒ
အားဖြင့် (၆)ပါး ပြားပုံ ၄၄၄
- ၃၈၂။ နိရောဓသည် အသင်္ခတဓာတ်အားဖြင့် တပါး
သာ ရှိသော်လည်း သဉ္ဇပါဒိသေသ အနုပါဒိ-
သေသ အားဖြင့် (၂)ပါး ဘဝသုံးပါး ငြိမ်းရာ
၏ အဖြစ်ဖြင့် (၃)ပါး မဂ်၏အစွမ်းဖြင့် (၄)ပါး
ရူပါဘိနန္ဒနစသောအားဖြင့် (၅)ပါး တဏှာကာ-
ယကုန်ရာ စသောအားဖြင့် (၆)ပါး ပြားပုံ ၄၄၄
- ၃၈၃။ မဂ္ဂသည် ဘာဝေတဗ္ဗအားဖြင့် (၁)ပါး သမထ
ဝိပဿနာအားဖြင့် (၂)ပါး သီလက္ခန္ဓ, သမာဓိက္ခန္ဓ,
ပညာက္ခန္ဓအားဖြင့် (၃)ပါး ပြားပုံ ၄၄၅
- ၃၈၄။ သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝတရား
(၃)ပါးတို့ကို သီလက္ခန္ဓဖြင့် သမ္မာဝါယမ, သမ္မာ-
သတိ, သမ္မာသမာဓိတို့ကို သမာဓိက္ခန္ဓဖြင့်, သမ္မာ-
ဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပတို့ကို ပညာက္ခန္ဓဖြင့် ရေတွက်အပ်
ပုံ ၄၄၅

[ငါး]

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၃၈၅။ သဘာဝ, ဝိသဘာဝတော ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အရိ-
ယသစ္စာတရားတို့ကို သဘာဝ, ဝိသဘာဝ အဖြစ်
ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်ပုံ

၄၅၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

တတိယတွဲ

မှတ်သားဖွယ်ရာ မာတိကာ

ပြီး၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

(တတိယတွဲ)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁၂-အုန္တိမိဓနိဇ္ဇေသ (၁-ဂ)

အဘိညာကထာ

၉၆၅။ ဣဒါနိ၊ ချီ။ ယာသံ လောကိကာဘိညာနံ၊ အကြင် လောကီ အဘိညာဉ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အယံ သမာဓိဘာဝနာ၊ ဤ သမာဓိ ဘာဝနာကို။ အဘိညာနိသံသာတိ၊ အဘိညာဉ်ဟူသော အာနိသင် ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တာ အဘိညာ၊ ထို အဘိညာဉ်တို့ကို။ သမ္မာဒေတုံ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပထဝီကသိဏာဒိသု၊ ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသည်တို့၌။ အဓိဂတစတုတ္ထဈာနေန၊ ရအပ်ပြီးသော စတုတ္ထဈာန် ရှိသော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ ယောဂေါ၊ လုံ့လကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ပယောဇဉ်အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အားထုတ်သည် ရှိသော်။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား၊ ဝါ၊ ၏။ သာ သမာဓိဘာဝနာ၊ သည်။ အဓိဂတာနိ- သံသာ စေ၊ ရအပ်သော အဘိညာဉ်ဟူသော အာနိသင် ရှိသည်လည်း။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ့။ ထိရတရာ စ၊ အလွန်မြဲမြံသည်လည်း။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ့။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ အဓိဂတာနိသံသာယ၊ ရအပ်သော အာနိ သင်ရှိသော။ ထိရတရာယ၊ အလွန်မြဲမြံသော။ သမာဓိဘာဝနာယ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သုခေနော၊ လွယ်သဖြင့်သာလျှင်။ ပညာဘာဝနံ၊ ပညာဘာဝနာကို။ သမ္မာဒေသတိ၊ ပြည့်စုံစေလတံ့။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ အဘိညာဉ်ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အပတ်တကုတ် အားထုတ်သင့်သည်၏ အဖြစ်၊ အဘိညာဉ်ပြည့်စုံကလည်း သမာဓိဘာဝနာ၏အာနိသင်ကို ရခြင်း၊ ထိရတရတာဖြစ်ခြင်း၊ လွယ်သဖြင့်သာလျှင် ပညာဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်း

၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁-ဂ)

[၁၂-ဣဒ္ဓိဝိမ

အကျိုး တိုးတက်ပွားစီးခြင်း)ကြောင့်။ (ပညာဘာဝနာယ၊ နာ၏။
ဩကာသေ၊ အခွင့်အလှည့်သည်။ သမ္မတ္ထေပိ၊ ရောက်သော်လည်း။)
တာဝ၊ စွာ။ အဘိညာကထံ၊ အဘိညာဉ်ကို ဆိုရာဆိုကြောင်း ဖြစ်သော
စကားကို။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အာရဘိဿာမ၊ အားထုတ်ကုန်အံ့။

ဟိ၊ ရှေးဝါကျ၏ ပြီးကြောင်း သမတ္ထနကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊
ပဋိညာဉ်ကို အကျယ်ချဲ့အံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဓိဂတစတုတ္ထဇ္ဈာန-
သမာဓိနံ၊ ရအပ်ပြီးသော စတုတ္ထဈာန် သမာဓိရှိကုန်သော။ ကုလပုတ္တာနံ၊
အာစာရကုလပုတ္တတို့အား။ သမာဓိဘာဝနာနိသံသဒဿနတ္ထဉ္စေ၊ သမာဓိ
ဘာဝနာ၏ အာနိသင်ဖြစ်သော အဘိညာဉ်ကို ပြတော်မူခြင်းငှါ၎င်း။
ဥတ္တရုတ္တရိပဏိတပဏိတဓမ္မဒေသနတ္ထဉ္စ၊ နောက်နောက် ဖြစ်သော မှန်မြတ်
မှန်မြတ်သောဓမ္မကို ဟောတော်မူခြင်းငှါ၎င်း။ သော ဧဝံ။ပ။ အာဒိနာ၊
သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝိမံ၊ ဣဒ္ဓိဝိမအဘိညာဉ်၎င်း။ ဒိဗ္ဗသောတ-
ဓာတုညဏံ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၎င်း။ စေတောပရိယညဏံ၊ စေတော-
ပရိယအဘိညာဉ်၎င်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ-

၁-ဆရာကား သီလသမာဓိနှစ်ပါးကို ပြလတ်ပြီဆို၏။ ယခုအခါ အဘယ်ကို အားထုတ်
လတံ့နည်း-အမေးကို ဖြေခြင်းငှါ ဣဒါနိ အဘိညာကထံ အာရဘိဿာမ-ပါဌ်ကို မိန့်သော်။
ဆရာကား အဘိညာဉ်စကားကို အားထုတ်အံ့ဆို၏။ သမာဓိ၏ အခြားမဲ့၌ ပညာဘာဝနာ၏
အခွင့်ရောက်ပြီ မဟုတ်လော၊ ကမ (အစဉ်) ဆန့်၏ မဟုတ်လော-ကြောင့် တာဝ-
မိန့်သော်။ ရောက်သော်လည်း ရောက်စေကာမူ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်အံ့ ဟုလိုသော်။
ဆရာကား ပညာဘာဝနာကို ဆိုကား ဆိုအံ့။ မဆိုမီ ပဌမအဘိညာကထာကို အားထုတ်
ဦးအံ့ဆို၏။ ဆိုသင့်သောအကြောင်း စိုးစိမရုံလေက အစဉ်ပျက်၍ ကမောက္ကမ မဆိုလေ
ကောင်း၊ ၎င်းဒေါသ မလွတ်-ကြောင့် အဘိညာ သမ္မာဒေတုံ ယသ္မာ။ပ။ ကာတဗ္ဗော၊
တသ္မာ-မိန့်သော်။ အဘိညာဉ်ဆို၏။ လောကုတ္တရာလော၊ အရောပင်လော-ကြောင့်
ယာသံ လောတိကာဘိညာနံ ဝသေန။ပ။ ဝုတ္တာ၊ တာ-မိန့်သော်။ အဘိညာ သမ္မာ-
ဒေတုံ ယောဂေါ ကာတဗ္ဗော-ဆို၏။ ယောဂကရဏကြောင့် ပယောဇနဝိသေသ မရှိက
လည်း နိရတ္တကသာ-ကြောင့်။ ဧဝံ။ပ။ ထိရတရာ စ-မိန့်သော်။ အာနိသံသလာဘ
ထိရတရတာ ဖြစ်စေကာမူ လိုရင်း ပညာဘာဝနာအား ကျေးဇူးမပြုလေက အရာမကျ
ဌာနဝိရောဓိ မလွတ်-ကြောင့် သော အဓိဂတာနိသံသာယ။ပ။ ပညာဘာဝနံ သမ္မာ-
ဒေသတိ၊ တသ္မာ-မိန့်သော်။ အဘိညာဉ်ကို ပြည့်စုံစေက သမာဓိဘာဝနာ၏ အာနိ-
သံသလာဘလည်း ဖြစ်၏။ ထိရတရတာလည်း ဖြစ်၏။ လွယ်သဖြင့်လည်း ပညာဘာဝနာ
ပြည့်စုံ၏။ ထို့ကြောင့် သမာဓိ၏ အနန္တရ၌ ပညာဘာဝနာ၏ အခွင့်အရာ ရောက်သော်
လည်း ထို၏ ရှေးဦးစွာ အဘိညာကထာကို အားထုတ်လွှတ်အံ့ ဟုလိုသော်။ (ပြည်)

အဘိညာဉ်၎င်း။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ စုတုပပါတေ၊ စုတိပဋိသန္ဓေတို့ကို၊ ဝါ၊ ဌံ။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ လောကီကာဘိညာ၊ လောကီအဘိညာဉ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

[သော ပုဂ္ဂလော၊ ထို စတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အစဉ်ဖြင့်။ စိတ္တေ၊ ရူပါဝစရစိတ်ကို။ သမာဟိတေ၊ ကောင်းစွာ အာရုံဉာဏ်အပ်လတ်ပြီးသော်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်လတ်ပြီးသော်။ ပရိယောဒါတေ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်လတ်ပြီးသော်။ အနဂ္ဂဏေ၊ ကိလေသာ မရှိလတ်ပြီးသော်။ ဝိဂတုပက္ကိလေသေ၊ ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်ပြီးသော်။ မုဒုဘူတေ၊ နူးညံ့သောအဖြစ်သို့ ရောက်လတ်ပြီးသော်။ ကမ္မနိယေ၊ အဘိညာဉ်တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ ခံလတ်ပြီးသော်။ ဌိတေ၊ မြဲမြံစွာတည်လတ်ပြီးသော်။ အာနေဉ္စပ္ပတ္တေ၊ မတုန်မလှုပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်လတ်ပြီးသော်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်အလို့ငှါ။ စိတ္တံ၊ ဘာဝနာစိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ အဘိနိန္ဒာမေတိ၊ ရှေးရှုညွတ်စေ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသော အပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စန္နဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက်တည်းသာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ အရာအထောင် များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။]

☞ [၂] တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော အဘိညာဉ်တို့တွင်။ ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိတိအာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဣဒ္ဓိ ဟုဆိုအပ်သော ပကတိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်းကြိယာကို^၁၊ ဝါ၊ တန်ခိုးနှင့် ပကတိအဆင်းကို စွန့်ခြင်းကိရိယာကို^၂။ ကာတုကာမေန၊ ပြုခြင်းငှါလိုသော။ အာဒိကမ္မိကေန၊ အစအမှု၌ယှဉ်သော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ ဩဒါတကသိဏပရိယန္ဓေသု၊ ဩဒါတကသိုဏ်းအဆုံးရှိကုန်သော။

၁-ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိသည် အသီးမဟုတ်လော-ဤ၌လည်း သာမန် မဟုတ်လော-ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိသင်္ခါတံ ပကတိဝဏ္ဏဗဟနကြိယံ၊ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိသု ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိယာ ပဓာနတာယ ဝုတ္တံ။ ခု ၂၊ ၂။ (ပြည်)

၂-ဝိကုဗ္ဗနကို အသီးယူကောင်းအံ့လောဟုမူ-ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနဉာတိ ဧဝံ ဝါ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိကုဗ္ဗနဿ ဝိသု ဂဟဏံ ဝုတ္တကာရဏေနေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ခု ၂၊ ၂။ (ပြည်)

အဋ္ဌသု ကသိဏေသု၊ တို့တွင်။ (ဧကေကသ္မိံ၊ တခုတခုသောကသိုဏ်း၌။) အဋ္ဌ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော၊ ရှစ်ပါးရှစ်ပါးသော သမာပတ်တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တေ တွာ၊ ၍။

ကသိဏာနုလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်သင့်အားဖြင့်၎င်း။ ကသိဏပဋိလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်ပြန်သော အားဖြင့်၎င်း။ ကသိဏာနုလောမပဋိလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်၎င်း။ ဈာနာနုလောမတော၊ ဈာန်တို့၏ အစဉ်သင့်အားဖြင့်၎င်း။ ဈာနပဋိလောမတော၊ ဈာန်တို့၏ အစဉ်ပြန်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဈာနာနုလောမပဋိလောမတော၊ ဈာန်တို့၏ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့်၎င်း။ ဈာနုက္ခန္ဓိကတော၊ အစဉ်အတိုင်းသော ဈာန်ကိုခုန်သောအားဖြင့်၎င်း။ ကသိဏုက္ခန္ဓိကတော၊ အစဉ်အတိုင်းသော ကသိုဏ်းကိုခုန်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဈာနကသိဏုက္ခန္ဓိကတော၊ ဈာန်ကသိုဏ်းကို ခုန်သောအားဖြင့်၎င်း။ အင်္ဂသင်္ကန္တိတော၊ အင်္ဂါကို လွန်သောအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိတော၊ အာရုံကို လွန်သောအားဖြင့်၎င်း။ အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ကန္တိတော၊ အင်္ဂါအာရုံကို လွန်သောအားဖြင့်၎င်း။ အင်္ဂဝဝတ္ထာပနတော၊ အင်္ဂါကို မှတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာပနတော၊ အာရုံကို မှတ်သော အားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ စုဒ္ဓသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤတဆဲ့ လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒမေတဗ္ဗံ၊ ဆုံးမအပ်၏။

၃၆၆။ ဧတ္ထ၊ ဤတဆဲ့လေးပါးတို့တွင်။ ကသိဏာနုလောမံ၊ မဟူ သည်။ ကတမံ ပန၊ အဘယ်နည်း။ပ။ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာပနံ၊ အာရုံကို မှတ်ခြင်းသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ သည်ကား။ (ပုစ္ဆာ၊ တည်း။) ဣမ-သာသနော၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ဈာနံ၊ (လေးပါးသောဈာန်၊ တပါးပါးသော) ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ တတော-ပစ္ဆာ၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်း၌ ဝင်စားသောဈာန်မှထပြီး နောက်ကာ လ၌။ အာပေါကသိဏေ၊ ၌။ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ အဋ္ဌသု ကသိဏေသု၊ တို့၌။ သတက္ခတ္တုမ္ပိ၊ ၎င်း။ သဟဿက္ခတ္တုမ္ပိ၊ ၎င်း။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်အားဖြင့် ဝင်စားခြင်းသည်။ ကသိဏာနုလောမံ နာမ၊ ကသိဏာနုလောမ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ စိတ်ကိုဆုံးမခြင်းမည်၏။)

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သြဒါတကသိဏတော၊ ကသိုဏ်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ပဋိလောမက္ကမေန၊ ပဋိလောမအစဉ်အားဖြင့်။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ကသိဏပဋိလောမံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ဧ။)

ပထဝီကသိဏတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ သြဒါတကသိဏံ၊ သြဒါတကသိုဏ်းတိုင်အောင်။ သြဒါတကသိဏတော၊ မှ။ ယာဝ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းတိုင်အောင်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနုလောမပဋိလောမဝသေန၊ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်။ ပုနပုနံ၊ အကြိမ်တရာ အကြိမ်တထောင်တိုင်အောင် အဖန်တလဲလဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ကသိဏာနုလောမပဋိလောမံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ပဋိပါဠိယာ၊ အားဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ တာဝ၊ လောက်။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဈာနာနုလောမံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

နေဝသညာနာသညာယတနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ၊ လောက်။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ တာဝ၊ လောက်။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဈာနပဋိလောမံ နာမ၊ သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ဧ။)

ပဌမဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ အောင်။ နေဝသညာနာသညာယတနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍လည်း။ ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ အောင်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနုလောမပဋိလောမဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဈာနာနုလောမပဋိလောမံ နာမ၊ သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပန၊ ပါး။ ပထဝီကသိဏေ၊ ဌိ။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ တတ္ထေဝ-ပထဝီကသိဏေယေဝ၊ ဌိသာလျှင်။ တတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ တတော-ပစ္စာ၊ ထိုတတိယဈာန်မှထသည့်နောက်ကာလ၌။ တဒေဝ-ပထဝီကသိဏမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဥဒ္ဓါဇေတော၊ ချီ၍။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ တတော၊ ထို(ပထဝီကသိုဏ်းကို

ခါ၍ ရအပ်သော (ကောင်းကင်၌ဖြစ်စေအပ်သော) အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ်မှ။ (ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။) [၃] အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကိ။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ ဣတိ-ဝေ၊ ဆို။ ကသိဏံ၊ ကသိုဏ်းကို။ အနုက္ကမိတွာ၊ မခုန်မူ၍။ ဈာနဿေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဧကန္တရိကဘာဝေန၊ တခုအခြားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥက္ကမနံ၊ ခုန်ခြင်းသည်။ ဈာနုက္ကန္တိကံ နာမ၊ ဈာန်ကိုသာခုန်သည်မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၍။) ဧဝံ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အာပေါကသိဏာဒိမူလိကာ၊ အာပေါကသိုဏ်းစသည်လျှင် မူလရှိသော။ ယောဇနာပိ၊ ကိုလည်း။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၍။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ (ပန-ကျေသည်) ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကိ။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ တဒေဝ၊ ထိုပဌမဈာန်ကိုပင်လျှင်။ ဧတေဇောကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) တတော၊ မှ။ နီလကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) တတော၊ မှ။ လောဟိတကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဈာနံ၊ ကိ။ အနုက္ကမိတွာ၊ မခုန်မူ၍။ ကသိဏဿေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဧကန္တရိကဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ကမနံ၊ သည်။ ကသိဏုက္ကန္တိကံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၍။)

ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကိ။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ တတော၊ မှ။ ဧတေဇောကသိဏေ၊ ၌။ တတိယံ၊ ကိ။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) နီလကသိဏံ၊ ကိ။ ဥက္ခါဋ္ဌေတွာ၊ ၍။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကိ။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) လောဟိတကသိဏတော၊ ကသိုဏ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မှ။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကိ။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ၍။) ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ ဈာနဿ ဧဝေ၊ ကို၎င်း။ ကသိဏဿ စ၊ ကို၎င်း။ ဥက္ကမနံ၊ သည်။ ဈာနကသိဏုက္ကန္တိကံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပန၊ ပါး။ ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကိ။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်း၌ပင်။ ဣတရေသမ္ပိ၊ ပဌမဈာန်မှကြွင်းသော ရူပါဝစရ ဈာန်တို့ကိုလည်း။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ အင်္ဂသင်္ကန္တိကံ နာမ၊ အင်္ဂါကို လွန်သည်မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကိ။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ တဒေဝ၊ ထိုပဌမဈာန်ကိုပင်လျှင်။ အာပေါကသိဏေ၊ ၌။ ပ။ တဒေဝ၊ လျှင်။

ဩဒါတကသိဏော ဌံ။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ဧ။) ဣတိ ဧဝံ ဤနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗကသိဏောသု၊ တို့ဌံ။ ဧကသေဝ ဈာနဿ၊ ကိုသာလျှင်။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိကံ နာမ၊ အာရုံကို ပြောင်းသည် မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပထဝီကသိဏော ဌံ။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ဤ။ အာပေါ-
ကသိဏော ဌံ။ ဒုတိယံ၊ ကို။ တေဇောကသိဏော ဌံ။ တတိယံ၊ ကို။
ဝါယောကသိဏော ဌံ။ စတုတ္ထံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇိတော၊ ဤ။) နီလကသိဏံ၊
ကို။ ဥဒ္ဓါဇေတော၊ ဤ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ ပီတကသိဏတော၊
မှ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ လောဟိတကသိဏတော၊ မှ။ အာကိဉ္စညာ-
ယတနံ၊ ကို။ ဩဒါတကသိဏတော၊ မှ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊
ကို။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ဧ။) ဣတိ ဧဝံ ဤသို့။ ဧကန္တရိကဝသေန၊ တပေါင်း
တည်း အင်္ဂါ၊ အာရုံတပါးရှိသော ဝင်စားခြင်းအားဖြင့်။ အင်္ဂါနဉ္စ၊ တို့ကို
၎င်း။ အာရမ္မဏာနဉ္စ၊ တို့ကို၎င်း။ သင်္ကမနံ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်။
အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ကန္တိကံ နာမ၊ အင်္ဂါ၊ အာရုံကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်း ရှိသော။
(စိတ္တဒမနံ၊ ဧ။)

ပန၊ တပါး။ ပဌမံ ဈာနံ၊ သည်။ ပဉ္စဂီကံ၊ အင်္ဂါငါးပါးရှိ၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဝဝတ္ထပေတော၊ ဤ။ ဒုတိယံ၊ သည်။ တိဝဂီကံ၊ ဧ။ တတိယံ၊ သည်။
ဒုဝဂီကံ၊ ဧ။ စတုတ္ထံ၊ သည်။ တထာ-ဒုဝဂီကံ၊ ဧ။ အာကာသာနဉ္စာ-
ယတနံ၊ သည်။ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ သည်။ ဒုဝဂီကံ၊ ဧ။
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဈာနင်္ဂမတ္ထသေဝ၊ ဈာန်အင်္ဂါမျှကိုသာလျှင်။ ဝဝတ္ထာပနံ၊
မှတ်ခြင်းသည်။ အင်္ဂဝဝတ္ထာပနံ နာမ၊ ပနမည်သော။ (စိတ္တဒမနံ နာမ၊
မည်၏။)

တထာ၊ တူ။ ဣဒံ၊ ဤဈာန်သည်။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်း
လျှင် အာရုံရှိ၏။ပ။ ဣဒံ၊ သည်။ ဩဒါတကသိဏံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။

၁-ဤ၌ အန္တရ-သဒ္ဓါ အညတ္ထ-တည်း။ အန္တရမေဝ အန္တရိကံ၊ ဧကန္တံ အန္တရိကံ
တေသ္မိန္တိ ဧကန္တရိကံ ဈာန်ဝင်စားခြင်းရသတည်း။ အင်္ဂါတို့၏၎င်း၊ အာရုံ၏၎င်း တပေါင်း
တည်း တပါးအားဖြင့် အထူးဖြစ်သကဲ့သို့ သမာပဇ္ဇနအားဖြင့်လည်း အထူးဖြစ်၏။ ထိုအထူး
သည်ကား အောက်ဖြစ်ကုန်သော အာရုံ၊ အင်္ဂါတို့ကို လွန်သောအားဖြင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
ဧကန္တရိကဝသေန အင်္ဂါနဉ္စ အာရမ္မဏာနဉ္စ သင်္ကမနံ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

အာရမ္မဏမတ္တဿေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝဝတ္ထာပနံ၊ သည်။ အာရမ္မဏဝ-
 ဝတ္ထာပနံ နာမ၊ သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။) [၄] အင်္ဂါရမ္မဏဝဝတ္ထာပနမ္ပိ၊
 အင်္ဂါအာရုံတို့ကို တပေါင်းတည်းမှတ်ခြင်းကိုလည်း။ ဧကေ၊ ဧကေဆရာ
 တို့သည်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။
 အနာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဒ္ဓါ၊ စင်စစ်။ တံ၊ ထို အင်္ဂါ၊ အာရုံတို့ကို
 တပေါင်းတည်း မှတ်ခြင်းသည်။ ဘာဝနာမုခံ၊ ဘာဝနာ၏ အကြောင်း
 သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၃၆၇။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမေဟိ စုဒ္ဓသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 စိတ္တံ၊ ကို။ အပရိဒမေတွာ၊ မဆိုးမမှု၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ အဘာဝိတ-
 ဘာဝနော၊ ပွားစေဘူးသော ဘာဝနာမရှိသော၊ ဝါ၊ ဈာန်အတိညာဉ်တို့၌
 ပြုဘူးသော အဓိကာရမရှိသော။ အာဒိကမ္ပိကော၊ လူရိုင်းလက်သစ်သာ
 ဖြစ်သေးသော၊ ဝါ၊ အစဖြစ်သော ဘာဝနာအမှုရှိသော။ ယောဂါဝစရော၊
 သည်။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်သော ပကတိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို
 စွန့်ခြင်း ကြံယာကို။ (ယေန၊ အကြင်အကြောင်းဖြင့်။) သမ္မာဒေသတိ၊
 ပြည့်စုံစေလေတုံ။ ဣတိ ဧတံ ဌာနံ၊ သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။
 အာဒိကမ္ပိကဿ၊ အား။ ကသိဏပရိကမ္ပမ္ပိ၊ ကသိုဏ်းပရိကံသော်လည်း။
 ဘာရော၊ ဝန်လေး၏။ ဝါ၊ ခဲ၏။ သတေသု ဝါ၊ အရာသော သူတို့တွင်၎င်း။
 သဟဿေသု ဝါ၊ အထောင်သော သူတို့တွင်၎င်း။ ဧကောဝ၊ တယောက်
 သောသူသာလျှင်။ သက္ကောတိ၊ တတ်နိုင်၏။ ကတကသိဏပရိကမ္ပဿ၊
 ပြုအပ်ပြီးသော ကသိုဏ်းပရိကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်
 ထင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ နိမိတ္တုပ္ပါဒနံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်း
 သည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ နိမိတ္တေ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်သည်
 ရှိသော်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကို၎င်း။ (ဘာဝနဉ္စ၊ ဘာဝနာကို
 ၎င်း။) ဝဇေတွာ၊ ၍။ အပ္ပနာဓိဂမော၊ အပ္ပနာကိုရခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဈာန်ကို
 ရခြင်းသည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ အဓိဂတပ္ပနဿ၊ ရပြီးသော ဈာန်ရှိသော
 သူအား။ စုဒ္ဓသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ သည်။ ဘာရော၊
 ၏။ ပ။ စုဒ္ဓသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဒမိတစိတ္တဿာပိ၊ ဆိုးမအပ်ပြီး
 သောစိတ် ရှိသသူအားလည်း။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ နာမ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းမည်
 သည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ ဝိကုဗ္ဗနပ္ပတ္တဿာပိ၊ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနသို့ ရောက်သော

သုအားသော်လည်း။ ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝေါ နာမ၊ လျင်စွာ (ဈာန်စက္ခုဖြင့် ပထဝီကသိဏစသော ဈာနာရမ္မဏကို) ရှုခြင်းရှိသောသူ၏အဖြစ်မည်သည်၊ ဝါ၊ လျင်စွာဈာန်ဝင်စားနိုင်သောသူ၏အဖြစ်မည်သည်။ ပ။ ခိပ္ပနိသန္တိ၊ လျင်စွာ (ဈာန်စက္ခုဖြင့် ပထဝီကသိဏာဒိဇ္ဈာနာရမ္မဏကို) ရှုခြင်းရှိသည်၊ ဝါ၊ ရှုနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ။ ထေရမ္မတ္ထု-လေ၊ မဟာမဟိန္ဒစသော မဟာထေရ်တို့ သက်ရာသရက်ပင်ရောက်သော ကုန်း၌။ မဟာရောဟဏဂုတ္တတ္ထေရဿ၊ ထေရ်အား။ ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ၊ သူနာ ပြုစုခြင်းငှါ။ အာဂတေသု၊ ထိုထိုအရပ်မှ ကြွလာကုန်သော။ တိံ သမတ္ထေ သု၊ ဣဒ္ဓိမန္တသဟဿေသု၊ တန်ခိုးရှိသည့်ထေရ်သုံးသောင်းတို့တွင်။ ဥပ-သမ္ပဒါယ၊ ပဉ္စင်းဖြစ်သည်မှ။ အဋ္ဌဝဿိကော၊ ရှစ်ဝါသာရှိသော။ ရက္ခိတ-တ္ထေရော ဝိယ၊ ထေရ်ကျော်ကဲ့သို့တည်း။ တဿ၊ ထိုရက္ခိတထေရ်ကျော်၏။ အာနုဘာဝေါ၊ ကို။ ပထဝီကသိဏနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တောယေဝ၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဿ၊ ထိုရက္ခိတထေရ်၏။ တံ အာနုဘာဝံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ထေရော၊ မဟာရောဟဏဂုတ္တထေရ်သည်။ အာဝုသော၊ တို့။ ရက္ခိတော၊ ရှင်ရက္ခိတသည်။ သစေ နာဘဝိဿ၊ အကယ်၍မရှိချေသည်ဖြစ် အံ့။ (ဣမေ ဤအရှင်တို့သည်။) နာဂရာဇာနံ၊ ဆည်းကပ်လှာပေသော နဂါးမင်းကို။ ရက္ခိတံ၊ ဂဠုန်ဘေးမှစောင့်ခြင်းငှါ။ နာသက္ခိံသု၊ မတတ် နိုင်ခဲ့ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသောငါတို့သည်။ ဂရဟပုတ္တာ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်။ အဿာမ၊ ဖြစ်ရချေကုန်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ပွဲတော့ပြီးရကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဂဟေတွာ၊ မပြတ်လက်စွဲဆောင်ယူ၍။ ဝိစရိတဗ္ဗံ၊ လှည့်လည်စကောင်းသော။ အာဝုဓံ နာမ၊ လက်နက်မည်သည် ကို။ မလံ၊ အညစ်အကြေးကို။ သောဓေတွာဝ၊ သုတ်သင်၍သာလျှင်။ ဂဟေ-တွာ၊ ဆောင်၍။ ဝိစရိတံ၊ သွားခြင်းသည်။ ဝဇ္ဇတီတိ၊ သင့်သည်အရှင်တို့ ဟု။ အာဟ၊ ဆုံးမတော်မူ၏။ တေ တိံ သသဟဿာပိ ဘိက္ခု၊ ထိုသုံး သောင်းသော ဣဒ္ဓိမန္တရဟန်းတို့သည်လည်း။ ထေရဿ၊ မဟာထေရ်၏။ သြဝါဒေ၊ အဆုံးအမ၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ခိပ္ပနိသန္တိနော၊ လက်လည်စွာလှ လိုတိုင်းရသည့် ခိပ္ပနိသန္တိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁-မူရင်းအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယခု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌မူ ဤ ဟိ-ပုဒ်မရှိ၊ သျာမ္မံ လည်း ဟိ-မရှိ၊ ရှိရန်လည်းမလို။ (ဆ-သံ-သော)

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခိပ္ပနိသန္တိယာ၊ ခိပ္ပနိသန္တိသည်။ သတိပ၊ ရှိသော်လည်း။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ပတိဋ္ဌာဘာဝေါ၊ ဥပဒ္ဓုဝေါကို ငြိမ်းစေသော အားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာတည်ရာ၏အဖြစ်သည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနပူဇာယ၊ စေတီယတောင်ကို အစပြု၍ သိန်းသိဋ္ဌကျန်း အလုံး၌၎င်း၊ သမုဒ္ဓရာ၌ တယူဇနာတိုင်အောင်၎င်း ကြီးစွာသောဆီမီး ပူဇော်ရာ၌၊ ဝါ၊ ပူဇော်ခြင်းသည်။ ဝတ္ထမာနာယ၊ သောင်းသံစည်ပင် ဖြစ်လတ်ကျင်သော်။ မာရေန၊ မာရ်မင်းသည်။ အင်္ဂါရဝဿ၊ မီးကျီး မိုးကို။ ပဝတ္ထိတေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ အင်္ဂါကသေ၊ ကောင်းကင် ၌။ ပထဝီ၊ (မာရ်မင်းဖြစ်စေအပ်သော မီးကျီးမိုးသည် မီးဖွားမျှဖြင့် လည်း လူတို့ကို မကျမရောက် ကာနိုင်စေလောက်သော) မြေကြီးကို။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ အင်္ဂါရဝဿပရိတ္တာယကော၊ မီးကျီးမိုးကို စောင့်ရှောက်ကာကွယ်နိုင်သော။ ထေရော ဝိယ၊ မထေရ်ကဲ့သို့တည်း။

ပန၊ ပုဂ္ဂိုလ်အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဗလဝပုဗ္ဗယောဂါနံ၊ အားကြီးသောရှေး၌ အားထုတ်ခြင်းရှိကုန်သော။ (ဝါ၊ ဂရုတရဥပနိဿယ ရှိတော်မူကုန်သော။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိဝိမ စသည်တို့၏ ဟေတုဘူတမဟာဘိနိဟာရ ရှိတော်မူကုန်သော။) ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓအဂ္ဂသာဝကာဒိနံ၊ သာဝက အစရှိကုန်သော အရှင်မြတ်တို့ အား။ ဣမိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ပကာရရှိသော။ ဘာဝနာနုက္ကမေန၊ (စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း ဟူသော) ဘာဝနာအစဉ်နှင့်။ (ဘာဝနာနုက္ကမော ယထာဝုတ္တစိတ္တပရိဒမနံ၊ ၎င်း။) ဝိနာပိ၊ ကင်း၍ လည်း။ အရဟတ္တပဋိလာဘဝသေနော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်း၏အစွမ်း အားဖြင့်သာလျှင်။ ဣဒဉ္စ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဤတန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းသည်၎င်း။ [၅] အညေ ပဋိသမ္ဘိဒါဒိဘေဒါဂုဏာ စ၊ ဂုဏ်တို့သည်၎င်း။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ပုဗ္ဗဟေတု ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့အားသာလျှင် ယထာဝုတ္တဘာဝနာနုက္ကမကို ကြည်၍ အဘိညာဉ် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်) ကြောင့်။ ပိဋန္တနဝိကတိံ၊ လက်ကောက်လက်ကြပ် စသောတန်ဆာ အထူးကို။ ကတ္တုကာမော၊ ပြုလိုသော။ သုဝဏ္ဏကာရော၊ ရွှေပန်းထိမ် သည်သည်။ (ဒုတိယက္ခရာ ထ-နှင့် ထိမ်-ဟုရေး။ တနေ ဆယ်ကြိမ်၊ တင်း မတိမ်၊ ပန်းထိမ်သူခိုးညစ်။) အဂ္ဂိမေနာဒိဟိ၊ မီးဖြင့်မှုတ်ခြင်း စသည်တို့ ဖြင့်။ သုဝဏ္ဏံ၊ ကို။ မုဒုံ၊ နူးညံ့သည်ကို။ ကမ္မညံ၊ အမှု၌ ခံသည်ကို။

ကံတွာဝိသုပ္ပု၍သာလျှင်။ ကရောတိ ယထာ၊ ပြုသကဲ့သို့၎င်း။ ဘာဇန-
 ဝိကတိ၊ အိုးခွက်အထူးကို။ ကတ္တုကမော၊ သော။ ကုမ္ဘကာရော၊ သည်။
 မိတ္တိကံ၊ မြေကို။ သုပရိမဒ္ဒိတံ၊ ကောင်းစွာထက်ဝန်းကျင် နယ်အပ်သည်ကို။
 မုဒ္ဒိကံ၊ ကံတွာဝ၊ ချိသာလျှင်။ ကရောတိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဝေ-
 မေဝါ၊ စေတီ။ အာဒိကမ္ပိကေန၊ သည်။ ဣမေဟိ စုဒ္ဓသဟာကာရေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒမေတွာ၊ ချိ။ ဆန္ဒသီသ။ပ။ သမာပဇ္ဇနဝသေန
 စေတီ၊ ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒကို ခေါင်းတည် အမှူးကြီးရှေ့သွားပြု၍ ဝင်စား
 ခြင်း၊ စိတ်ကိုခေါင်းပြု၍ ဝင်စားခြင်း၊ ဝီရိယကို ခေါင်းပြု၍ ဝင်စားခြင်း၊
 ဝိမ္မသကိုခေါင်းပြု၍ ဝင်စားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အာဝဇ္ဇနာဒိဝသီဘာဝ-
 ဝသေန၊ အာဝဇ္ဇနဝသီဘော် အစရှိသော ငါးပါးသော ဝသီဘော်၏
 အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ မုဒ္ဒံ၊ ကို။ ကမ္မည်၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း အမှု၌ ခံသည်
 ကို။ ကံတွာ၊ ချိ။ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်အလိုငှါ။ ယောဂေါ၊
 ဘာဝနာလုံ့လကို။ ကရဏီယော၊ ပြုသင့်၏။ ပန၊ ပါး။ ပုဗ္ဗဟေတု-
 သမ္ပန္နေန၊ အားကောင်းသော ရှေးဆုတောင်း အကြောင်း ပြည့်စုံသော
 ဖုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကသိဏေသု၊ တို့၌။ စတုတ္ထဇ္ဈာနမတ္တေ၊ စတုတ္ထဈာန်မျှ၌။
 စိတ္တဝသိနာပိ၊ လေ့လာသော ဝသီဘော် ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်း။ ကာတံ၊
 ပြုခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ပန၊ စကားလက်စပြတ်ကိုဆက်၍ဆိုအံ့။
 ယထာ-ယေန-ပကာရေန၊ အကြင်ပကာရဖြင့်။ ဝါ၊ ယေန-ဝိဓိနာ၊ အကြင်
 အစီရင်ဖြင့်။ ဧတ္ထ-တေသ္မိံ ဣဒ္ဓိဝိဓနိပ္ပါဒေန၊ ဤ ဣဒ္ဓိဝိဓကိုပြီးစေရာ၌။
 ယောဂေါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ တံ ဝိဓိံ၊ ကို။ ဒသောန္တော၊ ပြတော်
 မူလိုသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သော ဧဝံ။ပ။ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

သုပ္ပု၍သာလျှင်။

ဝေဒနိကံ။ တတြ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓကိုပြီးစေရာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုလတံသည်
 ကား။ ပါဠိနယာနုသာရေနော၊ ပါဠိတော် ဂတိကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်
 သာလျှင်၊ ဝါ၊ ပါဠိဖွင့်အစဉ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိနိစ္ဆယကထာ၊ အဆုံးအဖြတ်
 စကားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ သောတိ၊ ကား။ အဓိဂတ-
 စတုတ္ထဇ္ဈာနော၊ ရအပ်ပြီးသောစတုတ္ထဈာန်ရှိသော။ သော ယောဂီ၊ သည်။
 ဝေန္တိဇ္ဇေတံ၊ ဝေ-ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနက္ခမနိဒဿနံ၊ စတုတ္ထ
 ဈာန်၊ ထိုစတုတ္ထဈာန်ကို ရခြင်းအစဉ်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။
 ပဌမဇ္ဈာနာဓိဂမာဒိနာ၊ ပဌမဈာန်ကိုရခြင်း အစရှိသော။ ဣမိနာ ကမေန၊

ဤသို့သောအစဉ်ဖြင့်။ စတုတ္ထဈာန်၊ ကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ရ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဟိတေတိ၊ ကား။ ဣမိနာ-ဤဒိသေန၊ ဤသို့ (အောက်စာနသုံးပါးရခြင်း အစဉ်အားဖြင့်ပြီးသော) သဘောရှိသော။ စတုတ္ထဈာန်သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ စိတ္တေ၊ ရူပါဝစရစိတ်ကို။ (ပါဠိတော်-မှယူ) သမာဟိတေ၊ အညီအညွတ် ကောင်းစွာထားအပ်လတ်ပြီးသော်။ စိတ္တေတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရစိတ္တေ၊ ကို၊ ဝါ၊ သည်။ ပန၊ ထိုမှတ်ပါး။ ပရိသုဒ္ဓေတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိဘာဝေန၊ ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏စင်ကြယ်ခြင်းဖြစ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသဖြင့်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်လတ်ပြီးသော်။ ပရိသုဒ္ဓတ္တာယေဝ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ပရိယောဒါတေ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်လတ်ပြီးသော်။ ပဘဿရေ၊ ပြီးပြီးပျက်အရောင်ရှိလတ်သော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခါဒိနံ၊ သုခ၊ သောမနဿ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ ရာဂ၏အကြောင်း ဒေါသ၏အကြောင်းတို့ကို။ (တနည်း) ပစ္စယာနံ၊ ရာဂ၏အကြောင်း ဒေါသ၏အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုခါဒိနံ၊ သုခ။ ပ။ နဿတို့ကို။ သာတေန၊ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာန်အလိုပယ်သတ်သဖြင့်^၁။ ဝိဟတရာဂါဒိအဝိဇ္ဇာတ္တာ၊ ဖျောက်အပ်ခွါအပ်ပြီးသော ရာဂဒေါသဟူသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနဂ်ဏေ၊ ရာဂဒေါသဟူသော ကိလေသာမရှိလတ်ပြီးသော်။ အနဂ်ဏတ္တာယေဝ၊ ရာဂဒေါသဟူသော ကိလေသာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဝိဂတုပက္ခိလေသေ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကင်းလတ်ပြီးသော်။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ အဂ်ဏေန၊ ရာဂဒေါသစသော ကိလေသာသည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပက္ခိလိဿတိ၊ ပူပန်စေအပ်နှိပ်စက်အပ်၏။ သုဘာဝိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာပွားစေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုဒုဘူတေ၊ နူးညံ့စွာဖြစ်၍ ဖြစ်လတ်ပြီးသော်။ ဝသိဘာဝပ္ပတ္တေ၊ ဝသိဘော်သို့ရောက်လတ်သော်။ ဝါ၊ အာဝဇ္ဇနစသား ငါးပါးအပြားဖြင့်၎င်း စုဒ္ဓသဝိဓစိတ္တပရိဒမနဖြင့်၎င်း အလိုသို့လိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်လတ်သော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝသေ၊ အလို၌။ ဝတ္တမာနံ၊ တည်သော။

၁-သုခါဒိနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယာနံ၊ တို့ကို။ ပေးသည်ကိုဆင်ခြင်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

အဘိညာကထာ (၅၂၇)

၁၃

(တနည်း) ဝသေ၊ သို့။ ဝတ္တမာနံ၊ လိုက်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ မုဒ္ဒတိ၊ နူးညံ့ပြီး
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ မုဒ္ဒတ္တာယေဝ၊ နူးညံ့ပြီး အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။
ကမ္မနိယေ ကမ္မက္ခမေ၊ ဝိကုဗ္ဗနစသော တန်ခိုးအမှု၌ ခံလတ်ပြီးသော်။ ကမ္မ-
ယောဂေ၊ ဝိကုဗ္ဗနစသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းအမှုအား လျောက်ပတ်
လတ်ပြီးသော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ သုဇ္ဈန္တံ၊
ကောင်းစွာ ကြည်ပြီးဦးပြီးသော။ သုဝဏ္ဏံ၊ ဣတိ၊ ကဲ့သို့။ မုဒ္ဒ၊ နူးညံ့သော။
စိတ္တံ၊ သည်။ ကမ္မနိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ။ တံ ဥဘယမ္ပိ၊
ထိုမုဒ္ဒတာ ကမ္မနိယတာ နှစ်ပါးသည်လည်း။ သုဘာဝိတတ္တာယေဝ၊
ကြောင့်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သုဘာဝိတတ္တာ
မုဒ္ဒဘူတေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။) ယထာဟ၊ ကား။ နာဟံ၊ န။ စိတ္တန္တိ၊
ဟူ၍။ အာဟံ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ ပွားစေအပ်သည်ရှိသော်။
ဗဟုလိကတံ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာလေ့လာအပ်သည်ရှိသော်။ မုဒ္ဒ စ၊ နူးညံ့
သည်၎င်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ အမှု၌ခံသည်၎င်း။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ (ဤသို့
လိုက်၍ပေး) ဧဝံ၊ တူ။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိ-
ကတံ၊ သော်။ မုဒ္ဒ စ၊ သည်၎င်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊
ဖြစ်ရာ၏။ တိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ (သဗ္ဗညုတညာဏေန၊
ဖြင့်။ ဩလောကေန္တောပိ၊ ကြည့်ရှုသော်လည်း။ တံ-တာဒိသံ၊ ထိုသို့
စိတ်ကဲ့သို့ မုဒ္ဒကမ္မနိယဖြစ်စကောင်းသော။) အညံ၊ စိတ်မှတစ်ပါးသော။
ဧကဓမ္မမ္ပိ၊ တခုမျှသော သဘာဝဓမ္မကိုလည်း။ န သမနုပဿာမိ၊
မြင်တော်မမူ။]

ဧတေသု ပရိသုဒ္ဓဘာဝါဒီသု၊ ဤပရိသုဒ္ဓဘာဝစသည်တို့၌။ ဌိတတ္တာ၊
ကြောင့်။ ဌိတေ၊ ပရိသုဒ္ဓဘာဝစသည်တို့၌ တည်လတ်ပြီးသော်။ ဌိတတ္တာ-
ယေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ အာနေဉ္စပုတ္တေ၊ မတုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်သို့
ရောက်လတ်ပြီးသော်။ အစလေ နိရိဉ္စနေ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းလတ်ပြီး
သော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ မုဒ္ဒကမ္မည-
ဘာဝေန၊ မုဒ္ဒကမ္မညအဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တနော ဝသေ၊ မိမိအလို၌။ ဌိတတ္တာ၊
ကြောင့်။ ဌိတေ၊ မိမိအလို၌တည်လတ်ပြီးသော်။ သဒ္ဓါဒီဟိ၊ သဒ္ဓါစသော
တရားတို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းဆည်းအပ် ထောက်ပံ့အပ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တိ၊ မတုန်လှုပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်လတ်
ပြီးသော်။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သဒ္ဓါတရားသည် သိမ်းဆည်း
အပ်သော၊ ဝါ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဿဒ္ဓိယေန၊
သဒ္ဓါတရား၏ရန်ဖက် မသဒ္ဓါခြင်းကြောင့်။ န လူဉ္ဇတိ၊ မတုန်မလှုပ်။
ဝီရိယပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ဝီရိယသည် သိမ်းဆည်းအပ်ထောက်ပံ့အပ်သော။ (စိတ္တံ၊
သည်။) ကောသဇ္ဇေန၊ ပျင်းရိခြင်းကြောင့်။ န လူဉ္ဇတိ၊ လှုပ်။ သတိ-
ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သတိသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပမာဒေန၊
မွေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ န လူဉ္ဇတိ၊ လှုပ်။ သမာဓိပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သမာဓိသည်
ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ဥဒ္ဓစ္စကြောင့်။ န လူဉ္ဇတိ၊
လှုပ်။ [၆] ပညာပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ပညာသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊
သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ န လူဉ္ဇတိ၊ လှုပ်။ သြဘာသဂတံ၊
ဉာဏ်ဟူသော အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိလေသန္ဓု-
ကာရေန၊ ကိလေသာဟူသော အမှိုက်မှောင်ကြောင့်။ န လူဉ္ဇတိ၊ လှုပ်။
ဣမေဟိ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤသဒ္ဓါဝီရိယစသား ခြောက်ပါးသော ဓမ္မတို့
သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တိ၊ မတုန်လှုပ်
သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဠာသမန္နာ-
ဂတံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဘိညာသစ္စိကရဏီ-
ယာနံ၊ အဘိညာဉ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။
အဘိညာသစ္စိကိရိယာယ၊ ငှါ။ အဘိနိဟာရက္ခမံ၊ ဣဒ္ဓိဝိမစသော
အကျိုးသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းငှါခံသည်။ ဝါ၊ အကျိုးသို့ရှေးရှုပြုခြင်းငှါ
သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိ-
နာ၊ ဖြင့်။ သမာဟိတေ၊ သော်။ နိဝရဏဒ္ဓရီတာဝေန၊ နိဝရဏတို့၏
ဝေးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ သော်။ ဝိတက္ကာဒိသမတိက္ကမေန၊
ဝိတက်ဝိစာရပိတိသုခတို့ကို ကောင်းစွာလွန်သဖြင့်။ ပရိယောဒါတေ၊
သော်။ ဈာနပဋိလာဘပစ္စယာနံ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိ
ကုန်သော။ (ဈာန်ရခြင်းကိုမှီ၍ ဖြစ်ထိုက်ကုန်သော ဟူလို) (ပါပကာနံ
လာမကာနံ၊ ကုန်သော။) ဣစ္ဆာဝစရာနံ၊ ယုတ်မာသော အလိုအားဖြင့်
သက်ဝင်ကုန်သော မာန၊ မာယာ၊ သာဠေယျ စသည်တို့၏။ အဘာဝေန၊

နိဒ္ဒေသ]

(အဘိညာဏသံ (၆၁၀))

၆၅

မရှိသဖြင့်။ အနဂ်ဏေ၊ မလအသုစိဖြစ်သော အကုသိုလ်ကင်းလတ်သော်။
 အဘိဇ္ဈာဒီနံ၊ အဘိဇ္ဈာ၊ မာန၊ မာယာ၊ သာဌေယျ အစရှိကုန်သော။ စိတ္တဿ၊
 ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဥပက္ကိလေသနံ၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ် ပူပန်စေတတ်သော
 တရားတို့၏။ ဝိဂမေန၊ ကင်းသဖြင့်။ ဝိဂတပက္ကိလေသေ၊ ပူပန်စေတတ်
 နှိပ်စက်တတ်သော အကုသိုလ် ကင်းလတ်သော်။ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ၊
 ထိုနှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ အနဂ်ဏသုတ္တ ဝတ္ထသုတ္တာနုသာရေန၊ ဝတ္ထသုတ်ကို
 အစဉ်မှီးသဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝသိပ္ပတ္တိယာ၊ ဝသိဘော်သို့
 ရောက်သဖြင့်။ မုဒုဘူတေ၊ လိုတိုင်းရအောင် နူးညံ့စွာဖြစ်လတ်သော်။
 ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝပဂမနေန၊ ဣဒ္ဓိ၏ အခြေအမြစ် ပဒဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်သို့
 ရောက်သဖြင့်။ ကမ္မနိယေ၊ ဝိကုဗ္ဗနစသော တန်ခိုးအမှု၌ ခံလတ်ပြီးသော်။
 ဘာဝနာပါရိပုရိယာ၊ (ဤထက်အလွန် ပြုအပ်သော ဘာဝနာကိစ္စမရှိ

၁-အဘိဇ္ဈာဒီနံ-၌ အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်လည်း ယခင် မာနမာယာသာဌေယျ-စသည်ကို
 သဂြိုဟ်။ ဤ၌ အဘိဇ္ဈာလည်း ပဌမဈာန်ဖြင့် မခွါအပ်သော အဝိက္ခမ္မနေယျတည်း။
 မာနမာယာ-စသည်တို့လည်း တဒေကဋ္ဌတို့တည်း။ ဈာန်ပဋိလာဘပစ္စယာနံ-ဟူသော
 ဝိသေသန၏ လိုက်သောကြောင့်တည်း။ ဝိက္ခမ္မနေယျ-မကျန်ပြီလော၊ ဝိက္ခမ္မနေယျာ ပန
 နိဝရဏဂ္ဂဟဏေနော ဂဟိတာ (ဋီ ၂၊ ၉)။ အဘယံကြောင့်ကား ပဌမဈာန်ဖြင့် အဝိက္ခမ္မ-
 နေယျတို့သည် ဤစတုတ္ထဈာန် ကင်းကုန်သနည်း? သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကုသလာနံ
 ပဋိပက္ခာတိ သလ္လေခပုဋိပတ္တိဝသေန ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ ဈာန်သ အပရာမဋ္ဌဘာဝဒဿနတော- (ဋီ ၂၊
 ၉)။ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား ဤပုဒ်တို့တွင် ဣစ္ဆာဝစရာနံ အဘိဇ္ဈာဒီနံ-ဟူသော ဤပုဒ်
 တို့ဖြင့် ကောပ၊ အပစ္စယ၊ ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒ-စသည်တို့ကို ယူအပ်ကုန်၏ဟူသော
 အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် ဈာန်ပဋိလာဘပစ္စယာနံ-ဟူသော ပါဌ်ကိုပယ်၍ ဈာန်ပဋိလာဘပစ္စနိကာ-
 နန္တိ ပါဌော-ဟု ဆိုကုန်သည်ဟု ဋီကာ၌ မိန့်ပြီး၍ ထိုဆရာတို့စကားကို မနှစ်သက် ပယ်လို၍
 တံ တေသံ မတိမတ္တံ-ဟူပြီး၍ ထိုမတိမတ္တအကြောင်းကို တထာပါဌဿေဝ အဘာဝတော
 ဈာန်ပဋိလာဘပစ္စနိကာ စ နိဝရဏာ စေဝ တဒေကဋ္ဌာ စ တေသံ ဒွရိဘာဝံ ဝတော ပန
 အဘာဝဝိဂမစောဒနာယ အယဇ္ဇမာနတ္တာ (ဋီ ၂၊ ၉) ဟု မိန့်သော်။ ဩဋ္ဌာရိကပါပဓမ္မ
 တို့၏သာလျှင် ထိုသုတ်တို့၌ လိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဤသို့ ဆရာဆိုအပ်သော သုခုမ
 အနက်ကို အနဂ်ဏသုတ်၊ ဝတ္ထသုတ်တို့၌ မရကောင်းသည်မဟုတ်လော ဟူမူ-သစ္စမေတံ ဣဓ
 ပန အဓိဂတစတုတ္ထဈာနဿ ဝသေန ဝုတ္တတ္တာ သုခုမာယေဝ တေ ဂဟိတာ (ဋီ ၂၊ ၉)။
 ယင်းသို့ မည်မတူသော် ထိုထိုကိုပင် မညွှန်သင့်ပြီ။ အဂ်ဏပက္ကိလေသတာသာမညေန ပနေတ္ထ
 သုတ္တာနံ အပဒိသနံ။ တထာ ဟိ သုတ္တာနုသာရေနာတိ ဝုတ္တံ၊ န ပန သုတ္တဝသေနာတိ။
 အဝဿဉ္ဇေတမေဝံ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတဗ္ဗံ အဓိဂတဈာနာနမ္ပိ ကေသဉ္ဇ ဣစ္ဆာဝစရာနံ ပဝတ္တိသဗ္ဗာ-
 ဝတော (ဋီ ၂၊ ၉)။ (ပြည်)

၂-ဘာဝ-ကျေသည်။ ဝသိဘာဝပုတ္တိယာ-ဟူသော်လည်း ရှေးပါဌ်ဟောင်းဖြစ်ရာသည်။
 ဝသိဘာဝပုတ္တေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဟု အောက်၌ လာသည်။ (ပြည်)

သဖြင့်) အဘိနိဟာရက္ခမဘာဝနာ၏ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ပဏိတဘာဝုပဂမနေန၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်၊ ရောင့်ရဲခြင်းကို မပြု
 တတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္စပုတ္တေ၊ မတုန်
 လှုပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဌိတေ၊ ကြံ့ကြံ့မြဲစွာ တည်လတ်
 ပြီးသော်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်၊ (ဌိတေ၊ တည်သည်ရှိသော်။)
 အာနေဉ္စပုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ဌိတေ၊
 သော်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ဝေမ္မိ၊ ဤသို့လည်း။ အဋ္ဌင်္ဂ-
 သမန္နာဂတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဘိနိဟာရက္ခမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ အဘိညာသစ္စိကရဏီယာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အဘိညာ-
 သစ္စိဏိရိယာယ၊ ၏။ ပါဒကံ၊ အခြေသည်။ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ၊ နီးစွာသော
 အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ဤသည်ကား။
 (အပရော၊ သော။ နယော၊ တည်း။)

ဒသလူဒ္ဓိကထာ

၃၆၉။ လူဒ္ဓိ။ ပ။ တိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ လူဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံ
 ခြင်း ပြီးခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။
 လူဒ္ဓိ၊ မည်၏။ နိပ္ပတ္တိအတ္ထေန၊ ပြီးခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ စ၊ တနည်း။
 ပဋိလဘဋ္ဌေန၊ ရခြင်းရောက်ခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရအပ်
 ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ ယံ-ဓမ္မဇာတံ၊ သည်၊ ဝါ၊
 ကို။ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီး၏။ စ၊ တနည်း။ ပဋိလဗ္ဘတိ၊ ရအပ် ရောက်အပ်၏။ တံ၊
 ထိုပြီးသောတရား ရအပ် ရောက်အပ်သောတရားကို။ လူဇ္ဈတိတိ၊ ပြည့်စုံ၏
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကာမံ၊ ဝတ္ထုကာမကို။ ကာမယ-
 မာနဿ၊ တောင့်တသော။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါအား။ တံ-ကာမိတံ ဝတ္ထု၊
 ထိုလိုအပ် တောင့်တအပ်သော ဝတ္ထုကာမသည်။ စေ သမိဇ္ဈတိ၊ အကယ်
 ၍ ပြည့်စုံအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ နေက္ခမ္မံ၊
 (ရဟန်းအဖြစ်ကို အစပြု၍ စျာန်မဂ်တိုင်အောင်သော) နေက္ခမ္မသည်။

၁-လူဇ္ဈတိ သမိဇ္ဈတိတိ လူဒ္ဓိ။ လူဇ္ဈတိ သမိဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံတတ်၏-ပေး။ ပြည့်စုံ၏ဟူသည်
 ပြီးသည် ရအပ် ရောက်အပ်သည်ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် အတ္ထော-မဟူ၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ-
 ဟူသည်။ (ပြည်)

ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံတတ်၏။ ဝါ၊ ရအပ် ရောက်အပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ပဋိဟရတိ၊ မိမိ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပယ်တတ် ဖျောက်တတ်
၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဋိဟာရိယံ၊ မည်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊
သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ရအပ် ရောက်အပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ပဋိဟရတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဋိဟာရိယံ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၏။)

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ (ဝုစ္စတေ၊ ၏။) ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံ
တတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန-နိပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌေန၊ အကျိုးကို
ဖြစ်စေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ တေ၊ ဤ ဣဒ္ဓိဟူသော
အမည်သည်။ ဥပါယတမ္ပဒါယ၊ ပြည့်စုံသောအကြောင်း၏။ ဝါ၊ အသင့်
အားဖြင့် အားထုတ်အပ်သော အကြောင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ-
သစ္စံ၊ ၏။ ဥပါယသမ္ပဒါ၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ ပသဝေတိ၊ အကျိုးကိုပွားစေ
တတ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဓိပ္ပေတဖလပ္ပသဝနတော၊ လိုအပ်သောအကျိုး
ကို ပွားစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ အယံ
ခေါ၊ ပ။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[စိတ္တော၊ သော။ အယံ ခေါ ဂဟပတိ၊ သည်။ သီလဝါ၊ အာစာရ
သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကလျာဏဓမ္မော၊ (ဆယ်ပါးသော ကုသလကမ္မပထ
တရားဟူသော) အကျင့်ကောင်းရှိ၏။ (တနည်း) သီလဝါ၊ ပြည့်စုံသော
သီလရှိ၏။ ကလျာဏဓမ္မော၊ (သီလမှကြွင်းသော ပုညကိရိယာဝတ္ထု
ဟူသော) အကျင့်ကောင်းရှိ၏။ (အဟံ၊ သည်။) အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊
အနာဂတ်ကာလ၌။ စက္ကဝတ္တိရာဇာ၊ သည်။ အဿံ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ၊
သို့။ သစေ ပဏိဒဟိဿတိ၊ တောင့်တငြားအံ့။ သီလဝတော၊ သီလပြည့်စုံ
သော။ တဿ၊ ၏။ စေတောပဏိခိ၊ စိတ်၏ တောင့်တခြင်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊
စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဇ္ဈိယတိ၊ ပြည့်စုံလတ်။]

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ တောယ၊ ဤသဘော
တရားဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ-ဝစန္တိ၊ ကြီးပွားတိုးတက်ကုန်၏။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ကြီးပွား တိုးတက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာ၊ ဓမ္မ-
ဇာတိ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဣဇ္ဈန္တိတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ၊ ကြီးပွားတိုးတက်

ကုန်သည်။ ဥက္ကံသာတာ၊ လွန်ကဲ ထူးမြတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ သာ-လူဒ္ဓိ၊ သည်။ ဒသဝိဓာ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟံ ကား။ ကတိ လူဒ္ဓိယောတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ လူဒ္ဓိ-
 ယော၊ တို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့သည်။ (ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။)
 ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ ကို။ ကတမာ၊ ပ။ လူဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ၏။ [ဒသ လူဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ [၇] အဓိဋ္ဌာနာ၊
 များသည်၏အဖြစ် စသည်ကို ခိဋ္ဌာန်ခြင်းရှိသော။ လူဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။
 ဝိကုဗ္ဗနာ၊ အထူးထူးသောအရုပ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝိကုဗ္ဗန
 ရှိသော။ လူဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ မနောမယာ၊ စွဲနစ်စိတ်ကြောင့် ပြီးသောကိုယ်ကို
 ဖြစ်စေတတ်သော။ လူဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ဉာဏဝိပ္ပါရာ၊ ဖြစ်လတ်သော အရဟတ္တမဂ်
 ဉာဏ်၏ ပျံ့ခြင်းအဟုန်အဟိန် (အရှိန်) ၏ ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ လူဒ္ဓိ၊ ၎င်း။
 သမာဓိဝိပ္ပါရာ၊ သမာဓိ၏ ပျံ့ခြင်းအဟုန် အဟိန်၏ ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ လူဒ္ဓိ၊
 ၎င်း။ အရိယာ၊ အရိယာတို့၏သာ ဥစ္စာဖြစ်သော။ လူဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ကမ္မဝိပါ-
 ကဇာ၊ အမှတ်မဲ့သော ကံ၏အကျိုးကြောင့် ဖြစ်သော။ လူဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ပုည-
 ဝတော၊ လွန်ကဲသောဘုန်းရှိသောသူ၏။ လူဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ဝိဇ္ဇာမယာ၊ အာထဗ္ဗဏ
 ကျမ်းလာ ဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်သော။ လူဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုကိစ္စ၌။
 သမ္မာပယောဂပစ္စယာ၊ အသင့် ဥပါယ၊ ဉာယအားဖြင့်အားထုတ်ခြင်း
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ လူဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးစီးပြည့်စုံသော သဘော
 ကြောင့်။ လူဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဒသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)]

၃၇၀။ တတ္ထ၊ ထို လူဒ္ဓိဆယ်ပါးတို့တွင်။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုသဘော
 အားဖြင့်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းဖြစ်လျက်။ ဗဟုကံ၊ အများကို။
 အာဝဇ္ဇတိ၊ (ပရိကံဟု ဆိုအပ်သော အာဘောဂဖြင့်) ဆင်ခြင်၏။ သတံ
 ဝါ၊ ကိုယ်အရာကို၎င်း။ သဟဿံ ဝါ၊ အထောင်ကို၎င်း။ သတသဟဿံ
 ဝါ၊ ကို၎င်း။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ နှလုံးသွင်း၍။ ဗဟုကော၊ ကိုယ်အများသည်။
 ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏေန၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာ-
 တိ၊ အဓိဋ္ဌာန်၏။ ဝါ၊ အကြင်အကြင် လိုအပ်သော ဗဟုကဉ် တည်၏။
 ဧဝံ-လူမိနာ ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ဝေဖန်၍။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်
 သော။ လူဒ္ဓိ၊ သည်။ အဓိဋ္ဌာနဝသေန၊ ဖြင့်။ နိပ္ပန္နတ္တာ၊ ပြီးသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌာနာ၊ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းရှိသော။ လူဒ္ဓိ၊ နာမ၊ ၏။

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗဒ္ဓိကထာ (၇-၁၅)

၁၉

၃၇၁။ သော၊ ထိုအဘိညာလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ၊ မိမိ၏ ပြကတေသော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို။ ဝိဇဟိတော၊ ရှိ။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သူငယ်သဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း။ ဒဿတိ၊ ပြ၏။ နာဂဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဆင်သဏ္ဌာန်၊ နဂါးသဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း။ ဒဿတိ၊ ၏။ပ။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူး အထွေထွေ များသော။ သေနာဗျူဟံ ဝါ၊ စစ်သည်အပေါင်းကိုမူလည်း။ ဒဿတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အပြားဖြင့်။ အာဂတာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ပကတိဝဏ္ဏံဝိဇဟနိကာရဝသေန၊ မိမိ၏ ပြကတေသော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် ကိုစွန့်ခြင်း (ရှေးရှိသော သူငယ်၏ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် အစရှိသော) ရုပ်ဆင်း သဏ္ဌာန်ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဝိကုဗ္ဗနာ၊ အထူးထူးအထွေထွေ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် ဖန်ဆင်း ပြုပြင်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။

၃၇၂။ ဣမ သာသနော၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣမမ္မာ ကာယာ၊ ဤကရ-
ဇကာယမှ။ ရူပိံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသောရုပ်ရှိသော။ မနောမယံ၊ အဘိညာဉ်
စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ အညံ၊ သော။ ကာယံ၊ ဣဒ္ဓိမယကာယကို။ အဘိနိမ္မိ-
နာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊
သည်။ သရီရဗ္ဗန္တရေ၊ ကိုယ်၏အတွင်း၌။ အညဿေဝ၊ တပါးသာလျှင်
ဖြစ်သော။ မနောမယသ၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့် ပြီးသော။ သရီရဿ၊
ကိုယ်၏။ နိပ္ပတ္တိဝသေန၊ ပြီးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။
မနောမယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။

၃၇၃။ ပန၊ တပါး။ ဉာဏုပ္ပတ္တိတော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်မှ။
ပုဗ္ဗေ ဝါ၊ ရှေးဝိပဿနာခဏ၌၎င်း၊ ဝါ၊ အန္တိမဘဝိကပဋိသန္ဓေမှစ၍
ရှေး၌၎င်း။ ပစ္စာ ဝါ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် နောက်ကာလ၌၎င်း။ တံ-
ခဏေ ဝါ၊ ထိုအရဟတ္တမဂ်ဖြစ်သော ခဏ၌၎င်း။ ဉာဏာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တော၊
အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝိသေသော၊ အထူး
သည်။ ဉာဏဝိပ္ပါရာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အဟုန်အဟိန်ရှိသော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊
၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနိစ္စာနုပဿနာယ။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊
ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၁-နေ၏ထွက်ရာအရပ်၌ ထက်ဝန်းကျင်မှလျှင် အလင်းကိုပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်ကဲ့သို့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်ပြီးသော အခြင်ဆပ်သိမ်း ပယ်အပ်
သည်ကိုပယ်ခြင်း ပွားစေအပ်သည်ကို ပွားစေခြင်း၏ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းဟု ဆိုအပ်

[အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟုအဖန်တလဲလဲရှုသော ဗလဝိပဿနာဖြင့်။ နိစ္စသညာယ၊ နိစ္စသညာကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်ခြင်း ကိစ္စသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏဝိပ္ပိရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏဝိပ္ပိရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယသ္မတော ဗာဏ္ဍုလဿ၊ အရှင် ဗာဏ္ဍုလထေရ်အား။ ဉာဏဝိပ္ပိရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဗာကုလဟူသည်လည်း အတူပင်) ။ပ။]

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသောမထေရ်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ အာယသ္မာ ဗာဏ္ဍုလော၊ သည်။ ဒဟဇောဝ၊ ငယ်စဉ်ကသာလျှင်။ မင်္ဂလဒီဝသေ၊ အမည်မင်္ဂလာနေ၌။ နဒိယာ၊ ၌။ နှာပိယမာနေ၊ ရေချိုးစေလတ်သော်။ ဓာတိယာ၊ အထိန်း၏။ ပမာဒေန၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ သောတေ၊ ဖြစ်ရေအယဉ်၌။ ပတိတော၊ ကျခံ၏။ တမေနံ၊ 'ထိုသူငယ်ကို။ မစ္ဆော၊ သည်။ ဂိလိတော၊ မျို၍။ ဗာရာဏသီတိတ္ထံ၊ ဗာရာဏသီမြစ်ဆိပ်သို့။ အဂမာသိ၊ သွားလေ၏။ တတြ၊ ထိုဗာရာဏသီပြည်၌။ တံ၊ ထိုငါးကို။ မစ္ဆဗန္ဓော၊ တံငါသည်သည်။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်း၍။ သေဋ္ဌိဘရိယာယ၊ သေဋ္ဌေးမအား။ ဝိက္ခိဏိ၊ ရောင်း၏။ သာ၊ ထိုသေဋ္ဌေးမသည်။ မစ္ဆေ၊ ငါး၌။ သိနေဟံ၊ ချစ်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အဟမေဝ၊ ငါသည် ပင်လျှင်။ နံ၊ ထိုငါးကို။ ပစိဿာမိ၊ ချက်အံ့။ ဣတိ၊ မနသိကတွာ၊ ၍။ ဖာလေန္တိ၊ 'ခွဲသည်ရှိသော်။ မစ္ဆကုစ္ဆိယံ၊ ငါးဝမ်း၌။ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗံ၊ ဝိယ၊ ရွှေရုပ်ကဲ့သို့သော။ ဒါရကံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ မေ၊ သည်။ ပုတ္တော၊ ကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သောမနဿဇာတာ၊ ဖြစ်သောဝမ်းမြောက် ခြင်းရှိသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မစ္ဆကုစ္ဆိယံ၊ ၌။ အရောဂဘာဝေါ၊ ရောဂါမရှိသောအဖြစ်သည်။ ပစ္ဆိမဘဝိကဿ၊ ပစ္ဆိမဘဝိကဖြစ်သော။ အာယသ္မတော ဗာဏ္ဍုလဿ၊ ၏။ [ဂ] တေန အတ္တဘာဝေန၊ ထိုအတ္တ ဘောဖြင့်။ ပဋိလဘိတဗ္ဗအရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏာနုဘာဝေန၊ ရအပ်လတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်အားဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဉာဏ-

သော အထူးဟူလို။ ဝတ္ထုဤသို့မလာတကားဟူမူ—ဝတ္ထုနိ ပန အနန္တရာယတာဝသေန အာဂတာနိ၊ ဋီ ၂၊ ၁၁။ ထိုကဲ့သို့ကေ 'အာဂံပါဠိဖြင့် ပြီးစေခြင်းငှါ ဝုတ္တဉ္စေတံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗိကထာ (၈-၁၄)

၂၁

ဝိပွါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ဧ။ ပန၊ ဤမျှသင်္ခေပဖြင့် အဓိပ္ပေတတ္ထ
ပြီးငြားသော်လည်း။ ဝတ္ထု၊ ကို။ ဝိတ္ထာရေန၊ ဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ဧ။

ပန၊ ပါး။ သံကိစ္စတ္ထေရဿ၊ ထေရ်သည်။ ဂဗ္ဘဂတဿေဝ၊ မယ်တော်
ဝမ်း၌တည်စဉ်ပင်လျှင်။ မာတာ၊ သည်။ ကာလမကာသိ၊ လွန်ခဲ့၏။
တဿ၊ ထိုအမိကို။ စိတကံ၊ ထင်းပုံသို့။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။
သုလေဟိ၊ တံရှူးဝါးတို့ဖြင့်။ ဝိဇ္ဈိတွာ၊ ထိုး၍။ ဈာပိယမာနာယ၊ သင်္ဂြိုဟ်
အပ်သည်ရှိသော်။ ဒါရကော၊ သည်။ သုလကောဋိယာ၊ တံရှူးစွန်းဖြင့်။
အက္ခိကုဋေ၊ မျက်ထောင့်၌။ ပဟာရံ၊ ခတ်မိခြင်းကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ သဒ္ဓါ၊
ကို။ အကာသိ၊ ဧ။ တတော၊ ထိုသို့အသံပြုသောကြောင့်။ ဒါရကော၊
သည်။ ဇီဝတီတိ၊ ရှင်သေး၏ဟု။ နံ၊ ထိုအမိအလောင်းကို။ ဩတာဇေတွာ၊
ချ၍။ ကုစ္ဆံ၊ အမိဝမ်းကို။ ဖာလေတွာ၊ ခဲ့၍။ ဒါရကံ၊ ကို။ အယျိကာယ၊
အဖွားအား။ အဒိသု၊ ပေးကုန်၏။ သော ဒါရကော၊ သည်။ တာယ၊
ထိုအဖွားသည်။ ပဋိဇဂ္ဂိတော၊ လုပ်ကျွေးမွေးမြူအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝုဒ္ဓံ၊
(ကြီးပြောင်စက်မြောက်) လောက်လားသော အရွယ်သို့။ အန္တာယ၊
ရောက်၍။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရှင်ပြု၍။ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်တကွ။
အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ (အရှင်ဗာဏ္ဍုလ-
ထေရ်ဝတ္ထု၌) ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်လျှင်။ ဒါရုစိတကာယ၊ ထင်းပုံ
ထက်၌။ အရောဂဏာဝေါ၊ သည်။ အာယသ္မတော သံကိစ္စဿ၊ ဧ။
ဉာဏဝိပွါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ဧ။

ပန၊ ပါး။ ဘူတပါလဒါရကဿ၊ ဧ။ ပိတာ၊ သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ပြည်၌။
ဒလိဒ္ဓမနုဿော၊ ဆင်းရဲသောသူတည်း။ သော၊ ထိုင်ဆင်းရဲသည်။ ဒါရုနံ၊
ထင်းတို့၏။ အတ္တာယ၊ ငှါ။ သကဋေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိံ၊ ထင်းတောသို့။
ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဒါရုဘာရံ၊ ထင်းဝန်ကို။ ကတွာ၊ လှည်း၌တင်၍။ သာယံ၊ ၌။
နဂရဒ္ဓါရသမိပံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။ အထ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုင်ဆင်းရဲ၏။
ဂေါဏာ၊ တို့သည်။ ယုဂံ၊ ထမ်းပိုးကို။ ဩဿဇိတွာ၊ စွန့်ကုန်၍။ နဂရံ၊
သို့။ ပဝိသိံသု၊ ဝင်လေကုန်၏။ သော၊ ထိုလှည်းသမားသည်။ သကဋ-
မူလေ၊ လှည်းအနီး၌။ ပုတ္တကံ၊ သားငယ်ကို။ နိသိဒါပေတွာ၊ စောင့်နေ
စေ၍။ ဂေါဏာနံ၊ တို့၏။ အနုပဒံ၊ ခြေရာအစဉ်ခံလျက်။ ဂစ္ဆန္တော၊
လိုက်လတ်သော်။ နဂရမေဝ၊ မြို့သို့သာလျှင်။ ပါဝိသိံ၊ ဝင်၏။ တဿ၊

ထိုလည်းသမားသည်။ အနိက္ခန္တသေဝ၊ မြို့မှမထွက်မီလျှင်။ ဒွါရံ၊ ကို။ ပိဟိတံ၊ ပိတ်အပ်ခဲ့၏။ ဝါဠယက္ခာနုစရိတေ၊ ကြမ်းတမ်းသောဘီလူးတို့ သွားလာကျက်စားရာဖြစ်သော။ ဗဟိနဂရေပိ၊ မြို့ပ၌လည်း။ တိယာမရတ္တိံ၊ လုံး။ ဒါရကဿ၊ ၏။ အရောဂဘာဝေါ၊ သည်။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်လျှင်။ ဉာဏဝိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ဝတ္ထု ပန၊ ကိုကား။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။

၃၇၄။ သမာဓိတော၊ ပဌမဈာန်အစရှိသော သမာဓိမှ။ ပုဗ္ဗေ ဝါ၊ ရှေးဥပစာရခဏ၌၎င်း။ ပစ္စာ ဝါ၊ နောက်သမာပတ် လေ့ကျက်သည်၏ အဆုံး၌၎င်း။ တခဏေ ဝါ၊ ထိုသမာပတ်ဝင်စားစဉ်ခဏ၌၎င်း။ သမထာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တော၊ ထိုထိုဈာန်၌ သမာဓိတန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ သမာဓိဝိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ဟိသစ္စံ၊ ၏။ ပဌမဈာနေန။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ပဌမဈာနေန၊ ဖြင့်။ နိဝရဏာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်ခြင်းကိစ္စသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ပြည့်စုံခြင်းသည်။ သမာဓိဝိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ပ။ နေဝသညာ။ပ။ ဣယာ၊ ဖြင့်။ အာကိဉ္ဇညာယတနသညာယ၊ ကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သည်။ သမာဓိဝိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ပ။]

တတ္ထ၊ ထိုမထေရ်တို့တွင်။ ယဒါ၊ ၌။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနုတ္တေရေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကဲ့။ ကပေါတကန္တရာယံ၊ ကပေါတကန္တရမည်သော တော ကျောင်း၌။ ဝိဟရတော၊ သီတင်းသုံးတော်မူသော။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဇုဏှာယ၊ လရောင်ရှိသော။ ရတ္တိယာ၊ ၌။ နဝေါရောပိတေဟိ၊ ချသစ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကေသေဟိ၊ ဆံတို့ဖြင့်။ (ဣတ္ထမ္မ၊တလက္ခဏ၌ ကရဏဝစနတည်း။) အဇ္ဈောကာသေ၊ လွင်တီး ခေါင်၌။ နိသိန္နဿ၊ နေတော်မူစဉ်။ ဧကော၊ သော။ ဒုဋ္ဌယက္ခော၊ ဘီလူးကြမ်းသည်။ သဟာယကေန ယက္ခေန၊ ခင်ပွန်းဖြစ်သော ဘီလူး သည်။ ဝါရိယမာနောပိ၊ တားမြစ်အပ်သော်လည်း။ သီသေ၊ မဏိတော်၌။ ပဟာရံ၊ ပြင်းစွာပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ အဒါသိ၊ ပေး၏။ ယဿ၊ ယင်း ပုတ်ခတ်ခြင်း၏။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ [၉] ဂဇ္ဇိတော၊ ထစ်ကြိုးသော။ မေသဿ၊ မိုး၏။ သဒ္ဓေါ ဝိယ၊ အသံကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ၏။ တဒါ

၌။ ထေရော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်။ တဿ၊ ထိုဘီလူး၏။ ပဟရဏသမယေ၊ ပုတ်ခတ်သောအခါ၌။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ အပ္ပေသိ၊ ဝင်စား၏။ အထ၊ ထိုသို့ဝင်စားလတ်သော်။ အဿ၊ ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာအား။ တေန၊ ပဟာရေန၊ ထိုပုတ်ခတ်ခြင်းဖြင့်။ ကောစိ အာဗာဓော၊ တစုံတရာကျင်နာခြင်းသည်။ န အဟောသိ၊ မဖြစ်လေ။ အယံ၊ ဤသို့ ကျင်နာတစိ မရှိသောအဖြစ်သည်။ တဿ အာယသ္မတော၊ ၏။ သမာဓိဝိပွါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဝတ္ထု ပန၊ ကား။ ဥဒါနေ၊ ဥဒါန်း၌။ အာဂတမေဝ၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ သဉ္ဇိဝတ္ထေရံ၊ (တကုသန်ဘုရားမြတ်စွာ၏ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝက) သဉ္ဇိဝထေရ်ကို။ နိရောဓသမာပန္နံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကိုဝင်စားတော်မူသည်ကို။ ဝါ၊ ဝင်စားနေသော။ သဉ္ဇိဝတ္ထေရံ၊ ကို။ ကာလကတောတိ သလ္လက္ခေတွာ၊ သေပြီမှတ်၍။ ဂေါပါလကာဒယော၊ နွားကျောင်းအစရှိသောသူတို့သည်။ တိဏကဋ္ဌဂေါမယာနိ၊ မြက်ထင်းနွားချေးစသည်တို့ကို။ သံကဓိတွာ၊ ရုံးစု၍။ အဂ္ဂိံ အဒိသု၊ မီးတိုက်ကုန်၏။ ထေရဿ၊ ၏။ စိဝရေ၊ ၌။ အံသုမတ္တမ္ပိ၊ ချည်မျှင်မျှကိုလည်း။ န ဈာယိတ္ထ၊ မလောင်လေ။ (သရီရေ ကာ ကထာ-ဟူလို။) အဿ အာယသ္မတော သဉ္ဇိဿ၊ ၏။ အယံ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်၌ မီးဘေးရန်မရှိသောအဖြစ်သည်။ အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တိဝသေန၊ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်သော သမာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တသမထာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သောသမာဓိ၏ အာနုဘော်အားဖြင့် ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိဝိပွါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဝတ္ထု ပန၊ ကား။ သုတ္တေ၊ ၌။ အာဂတမေဝ၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ ခါဏုကောဏ္ဍညတ္ထေရော၊ သည်။ ပကတိယာဝ၊ သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ သမာပတ္တိဗဟုလော၊ သမာပတ် ဝင်စားများသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော-အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင်သည်။ အညတရသ္မိံ အရညေ၊ အမှတ်မရှိသောတော၌။ ရတ္တိံ၊ ၌။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ အပ္ပေတွာ၊ ဝင်စား၍။ နိသီဒိ၊ ၏။ ပဉ္စသတာ စောရာ၊ ခိုးသားငါးရာတို့သည်။ ဘဏ္ဍကံ၊ ဥစ္စာထုပ်ကို။ ထေနေတွာ၊ ခိုး၍။ ဂစ္ဆန္တာ၊ သွားကြကုန်လတ်သော်။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ အမှာကံ၊ တို့၏။ အနုပထံ၊ ခရီးနောက်ထပ်။

အာဂစ္ဆန္တော၊ လိုက်ကုန်သောသူတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝိဿမိတုကာမာ၊ အပင်အပန်းဖြေလိုကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘဏ္ဍကံ၊ ကို။
 သြရောပယမာနာ၊ ချလိုကုန်သည်ဖြစ်၍။ အယံ၊ ဤမှီမှီသည်။ ခါဏုကော၊
 သစ်ငုတ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာ၊ အောက်မေ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။
 ထေရဿ၊ ၏။ ဥပရိ ဝေ၊ အပေါ်၌သာလျှင်။ သဗ္ဗဘဏ္ဍကာနိ၊ အလုံး
 စုံသော ဥစ္စာထုပ်တို့ကို။ ဌပေသုံ၊ ထားကုန်၏။ ဝိဿမိတော၊ အပင်အပန်း
 ဖြေ၍။ ဂစ္ဆန္တနံ၊ သွားလိုကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုခိုးသားငါးရာတို့၏။
 ပဌမံ ဌပိတဘဏ္ဍကဿ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာထားအပ်သော ဥစ္စာ
 ထုပ်ကို။ ဂဟဏကာလေ၊ နောက်ဆုံးယူသောကာလ၌။ ကာလပရိစ္ဆေဒ-
 ဝသေန၊ (ဤမျှ ကာလရောက်သော် သမာပတ်မှထအံ့ဟု မဝင့်စားမီ
 ရှေးအဖို့၌ ပြုအပ်သော) ကာလအပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်။ ထေရော၊
 သည်။ ဝုဋ္ဌာသိ၊ သမာပတ်မှထ၏။ တေ၊ ထိုခိုးသားငါးရာတို့သည်။
 ထေရဿ၊ ၏။ စလနာကာရံ၊ လှုပ်သော အခြင်းအရာကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။
 ဘိတာ၊ ကြောက်ကုန်ရကား။ ဝိရဝိံသု၊ မြည်တမ်းကုန်၏။ ထေရော၊
 သည်။ ဥပါသကာ၊ ဒကာတို့။ မာ ဘာယိတ္ထ၊ မကြောက်ကုန်လင့်။ အဟံ၊
 ကား။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တေ၊ ထိုခိုးသား
 ငါးရာတို့သည်။ အာဂစ္ဆော၊ ၍။ ဝန္တိတော၊ ၍။ ထေရဂတေန၊ မထေရ်၌
 ဖြစ်သော။ ပသာဒေန၊ ဖြင့်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ တို့နှင့်။
 သဟ၊ ကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိံသု၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဝတ္ထု၌။ ပဉ္စဟိ
 တဏှကသတေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌဿ၊ ဖိအပ်သော။ ထေရဿ၊ ၏။
 အယံ အာဗာဓာဘာဝေါ၊ ဤသို့ တစ်ကျင်နာခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်
 သည်။ပ။

ပန၊ ပါး။ ဥတ္တရာ ဥပါသိကာ၊ ဥတ္တရာမည်သော ဒကာမသည်။ ပုဏ္ဏက-
 သေဋ္ဌဿ၊ ၏။ မိတာ၊ သွီးတည်း။ သိရိမာ နာမ၊ မည်သော။ ဂဏိကာ၊
 ပြည်ကြီးကံကျွေးမသည်။ ဣဿာပကတာ၊ ငြူစူခြင်း နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍။
 တတ္ထတေလကဋ္ဌာဟံ၊ ကျိုက်ကျိုက်ဆူသော ဆီအိုးကင်းကို။ တဿာ၊ ထို
 ဥတ္တရာ ဒကာမ၏။ သိသေ၊ ၌။ အာသိဉ္စိ၊ လောင်း၏။ ဥတ္တရာ၊ သည်။ တံ-
 ခဏညေဝ၊ လျှင်။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာစျာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ ၏။ တေလံ၊ သည်။
 ပေါက္ခရပတ္တတော၊ ကြာဖက်မှ။ ဥဒကဗိန္နု၊ ဝိယ၊ သို့။ ဝိဝဋ္ဌမာနံ၊ အဂ-

မာသိ၊ လျှောက်သွား၏။ အယံ၊ ဤကျိုက်ကျိုက်ဆူ ဆီပူသွန်းလျက်
တချက်ပူလောင်မရှိသောအဖြစ်သည်။ အဿာ၊ ။ပ။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ။

သာမာဝတီ နာမ၊ တိမည်သော။ ဥတေနဿ၊ ဥတိန်မည်သော။
ရညော၊ ။ (ပဗ္ဗတဥတုအရုဏဂ္ဂမနသုရိယဥတုကိုယူလျက် မျက်နှာ
မြင်၍ ဥတေနတွင်ရကား ပဌမအက္ခရာနှင့်လိုသည်။ ဥဒေန-ဟု တတိယ
အက္ခရာမလို။) အဂ္ဂမဟေသိ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ။) မာဂဏ္ဍိယ-
ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ အတ္တနော၊ ။ ဓိတာယ၊ ။ (ဓိတုယာ-ရှိသင့်၏)
အဂ္ဂမဟေသိဌာနံ၊ ကို။ ပတ္တယမာနော၊ တောင့်တသည်ဖြစ်၍။ (အတ္တ-
နော ဓိတာယ-ပင်ဆိုသော်လည်း အဘရင်းမဟုတ်၊ အဘရင်း အမိရင်း
ကား ကျွတ်လေပြီ။) တဿာ၊ သာမာဝတီ၏။ ဝိဏာယ၊ စောင်းခွက်၌။
[၁၀] အာသိဝိသံ၊ မြွေဟောက်ကို။ ပက္ခိပါပေတွာ၊ သွတ်စေ၍။ ရာဇာနံ၊
ကို။ အာဟ၊ ။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ သာမာဝတီ၊ သည်။ တံ၊ အရှင်
မင်းကြီးကို။ မာရေတုကာမာ၊ သတ်လိုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဏာယ၊ စောင်းဖြင့်။
အာသိဝိသံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပရိဟရတိ၊ သွားရာဆောင်၏။ ဣတိ၊
သို့။ အာဟ၊ ။ ရာဇာ၊ သည်။ တံ၊ ထိုမြွေကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ကုပိတော၊
အမျက်ထွက်လတ်၍။ သာမာဝတီ၊ ကို။ ဝဓိဿာမိတိ၊ သတ်အံ့ဟု။ ခနံ၊
ကို။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ ဝိသပိတံ၊ အဆိပ်လူးသော။ ခုရပ္ပံ၊ စင်းသွား
တပ်သောမြားကို။ သန္ဓယှိ၊ ဖွဲ့၏။ သာမာဝတီ၊ သည်။ သပရိဝါရာ၊
ငါးရာအခြံအရံနှင့်တကွ။ ရာဇာနံ၊ ကို။ မေတ္တာယ၊ ဩဓိသက မေတ္တာ
သမာပတ်ဖြင့်။ ဖရိ၊ နံ၊ စေ၏။ ရာဇာ၊ သည်။ သရံ၊ ကို။ ခိပိတုံ၊ ပစ်လွှတ်
ခြင်းငှါ။ နေဝ သက္ကောန္တော၊ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဩရောပေတုံ၊
ချခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တော၊ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဓမာနော၊
ဆတ်ဆတ်တုန်လှုပ်လျက်။ အဌာသိ၊ ။ တတော၊ ထိုသို့ မင်းမြတ်
ဆတ်ဆတ်တုန်သောကြောင့်။ နံ၊ ထိုမင်းကို။ ဒေဝီ၊ သည်။ မဟာရာဇ၊
ကြီး။ ကိလမသိ ကိတိ၊ ပင်ပန်းတော်မူချေသလောဟု။ အာဟ၊ ။
(ဒေဝီ၊ ရှင်မိဘုရား။) အာမ ကိလမာမိတိ၊ ဩဝံ ပင်ပန်းပြီဟု။ ဝုတ္တော၊
သော်။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ ပင်ပန်းတော်မူတပြီးကား။ ခနံ၊ လေးကို။
ဩရောပေဟိ၊ ချတော်မူလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သော်။ သရော၊
သည်။ ရညော၊ ။ ပါဒမူလေယေဝ၊ ၌လျှင်။ ပတိ၊ ကျ၏။ တတော၊

၂၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ (၃၀-၇)

[၁၂-ဣဒ္ဓိဝိမ္ဗ]

ထိုနောက်မှ။ နံ၊ ထိုမင်းကြီးကို။ ဒေဝီ၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ မဟာရာဇ၊
ကြီး။ အပ္ပဒုဋ္ဌဿ၊ အပြစ်ကင်းသည်ဖြစ်၍ မပြစ်မှားကောင်းသောသူအား။
နပ္ပဒုဋ္ဌိတဗ္ဗန္တိ၊ မပြစ်မှားသင့်ဟု။ သြဝဒိ၊ ဆုံးမ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ရညော၊
၏။ သရံ၊ ကို။ မုဉ္ဇိတုံ၊ လွှတ်ခြင်းငှါ။ အဝိသဟနဘာဝေါ၊ မစွမ်းနိုင်
သည်၏အဖြစ်သည်။ သာမာဝတိယာ၊ သော။ ဥပါသိကာယ၊ ၏။
သမာဓိဝိပွါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အပ်၏။

၃၇၅။ ပန၊ ပါး။ ပဋိက္ခလ္လံ၊ လာဘီသု၊ ပဋိက္ခလ္လံ၊ လာဘီသော အာရုံတို့၌။
အပ္ပဋိက္ခလ္လံ၊ လသညိဝိဟာရာဒိကာ၊ စက်ဆုပ်သော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍
နေခြင်းအစရှိသည်ကား။ အရိယာ၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ
နာမ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ၊ ပ။ သမ္ပဇာနေဘတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။

• [အရိယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဣဓ သာသနေ၊ ၌။
ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဋိက္ခလ္လံ၊ လော၊ ပဋိက္ခလ္လံ၊ လာဘီသု။ အပ္ပဋိက္ခလ္လံ၊ လသညိ၊
အပ္ပဋိက္ခလ္လံ၊ လသညာ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျံ၊ နေလို၏။ ဣတိ၊ သို့။
သစေ အာကခံတိ၊ အကယ်၍ တောင့်တသည်ဖြစ်အံ့။ တတ္ထ ပဋိက္ခလ္လံ၊
ရမ္မဏေ၊ ၌။ အပ္ပဋိက္ခလ္လံ၊ လသညိ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပ။ တတ္ထ၊
ပဋိက္ခလ္လံ၊ လအပ္ပဋိက္ခလ္လံ၊ လအပြားရှိသောအာရုံ၌။ ဥပေက္ခာကော၊ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာ
ဖြင့် လျစ်လျူရှု၍။ သတော၊ သတိပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနေဘ၊
ပညာအဆင်အခြင်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။]

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အယံ၊ ဤစိတ်ကို အစိုးရသောအဖြစ်ကို။ စေတောဝ-
သိပ္ပတ္တာနံ၊ စိတ်၏ဝသီဘော်သို့ ရောက်ကုန်သော။ အရိယာနိယေဝ၊ ရဟန္တာ
အရိယာမြတ်တို့အားသာလျှင်။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။
အရိယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ တောယ၊ ထိုအရိယဣဒ္ဓိနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။
ခီဏာသဝေါ၊ အာသဝေါကုန်ပြီးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဋိက္ခလ္လံ၊ လော၊ စက်
ဆုပ်ဖွယ်သော။ အနိဋ္ဌေ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ အနိဋ္ဌ ဝတ္ထု၌။ မေတ္တာဖရဏံ ဝါ၊
မေတ္တာနဲ့ စေခြင်းကို၎င်း။ ဓာတုမနသိကာရံ ဝါ၊ ဓာတ်အစုသာဟု နှလုံး
သွင်းခြင်းကို၎င်း။ ကရောဇ္ဇော၊ လျက်။ အပ္ပဋိက္ခလ္လံ၊ လသညိ၊ ပဋိက္ခလ္လံ၊ လဟုံ
အမှတ်မရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အပ္ပဋိက္ခလ္လံ၊ လော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်

နိဗ္ဗေသ] ၊ ဒသဗ္ဗဒ္ဓိကထာ(၁၀၂)

၂၇

သော။ ဣဋ္ဌေ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဤ။ အသုဘဖရဏံ ဝါ၊ အသုဘအားဖြင့် နှလုံးသွင်း
ခြင်းကို၎င်း။ အနိစ္စန္တိ၊ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တဝိပရိဏာမဓမ္မသာဟု။ မနသိ-
ကာရံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ပဋိက္ခလသညီ၊ ပဋိက္ခလအမှတ်ရှိ
သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ ပဋိက္ခလံပဋိက္ခလေသု၊ အနိဋ္ဌ
ဣဋ္ဌဖြစ်သောဝတ္ထုတို့၌။ တဒေဝ မေတ္တာဖရဏံ၊ ထိုမေတ္တာနဲ့ စေခြင်းကို
၎င်း။ တဒေဝ ဓာတုမနသိကာရံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ကရောန္တော၊ လျက်။
အပုဋိက္ခလသညီ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အပုဋိက္ခလပုဋိက္ခလေသု စ၊ ဣဋ္ဌ-
အနိဋ္ဌဝတ္ထုတို့၌လည်း။ တဒေဝ အသုဘဖရဏံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ တဒေဝ အနိစ္စန္တိ
မနသိကာရံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ပဋိက္ခလသညီ၊ ၍။
ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပန၊ အဖို့တပါးကိုဆိုအံ့။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်၊ ဝါ၊ ပံသာဒ
စက္ခုဖြင့်၊ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ သုမနော၊ ဝမ်းသာ
သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။
ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခံ၊ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာဟု အမည်ရသောတဩမဇ္ဈတ္တပေက္ခာကို။
(အဘယံကြောင့် အမည်ရသနည်း? ဆသု ဒွါရေသု ပဝတ္တိယာ၊ ဇီ ၂၊
၁၄။) ပဝတ္တိယမာနော၊ ဖြစ်စေလျက်။ ပဋိက္ခလေ စ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။
အပုဋိက္ခလေ စ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသော သောမနဿ-
ဒေါမနဿကို။ အဘိနိဝဇ္ဇိတော၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်နင်းကြဉ်ဖဲ၍။ သတော၊ ၍။
သမ္ပဇာဓံနာ၊ ၍။ ဥပေက္ခကော၊ လျစ်လျူရှုလျက်။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊
၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ဤ။ ကထံ၊ ပ။ နယေန၊ ဖြင့်။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ဤ
ဆိုခဲ့ပြီးသော အနက်ကိုသာလျှင်။ ဝိဘတ္ထော၊ ဝေဖန်အပ်၏။ (ထိုပါဌ၌-
ဓာတုသော ဝါ၊ ဓာတ်အားဖြင့်မူလည်း။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်၍ကောင်းစွာ
ဆောင်၏-ဟု ပေး။) အယံ၊ ကို။ စေတောဝသိပုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။
အရိယာနံယေဝ၊ တို့အားသာလျှင်။ သမ္ဘဝတော၊ ကြောင့်။ အရိယာ
ဣဒ္ဓိတိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

☞ [၁၁] ၃၇၆။ ပန၊ ပါး။ ပက္ခိအာဒိနံ၊ ငှက် အစရှိသည်ဟူ၏။ ဝေဟာ-
သဂမနာဒိကာ၊ ကောင်းကင်ပျံသွားခြင်း စသောကိစ္စသည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊
သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ၊ ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။

[ကတမာ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ နည်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ပက္ခိနံ၊ တို့၏၎င်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏၎င်း။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ ဝိနိပါတိကာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ (ယံ အာကာသဂမနာဒိ၊ အကြင် ကောင်းကင် ပျံသွားခြင်း အစရှိသည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤကောင်းကင်ပျံသွား ခြင်း အစရှိသည်သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။]

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤငှက်စသော သတ္တဝါတို့တွင်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ပက္ခိနံ၊ ငှက်တို့၏။ ဈာနံ ဝါ၊ အဘိညာဉ်အဖြစ်သို့ ရောက်သော ပဉ္စမဈာန်ကို၎င်း။ ဝိပဿနံ ဝါ၊ ဥဗ္ဗေဂါပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော ဝိပဿနာ ကို၎င်း။ ဝိနာယေဝ၊ ကြဉ်၍သာလျှင်။ အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗေသံ ဒေဝါနံ၊ တို့၏၎င်း။ ယဋ္ဌမကပ္ပိကာနံ၊ ကမ္ဘာဦး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ မနုဿာ- နဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ပိယင်္ကရမာတာ၊ ပိယင်္ကရ၏ အမိဖြစ်သော။ ယက္ခိနီ၊ ၎င်း။ ဥတ္တရမာတာ၊ သော။ ဖုဿမိတ္တာ၊ မည်သော။ ဓမ္မဂုတ္တာ၊ မည်သော။ ယက္ခိနီ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ ဝိနိ- ပါတိကာနံ၊ ကတို့၏။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၃၇၇။ ပန၊ ပါး။ စက္ကဝတ္တိအာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝေဟာသဂမနာဒိကာ၊ ကောင်းကင်ပျံသွားခြင်းအစရှိသော တန်ခိုးသည်။ ပုညဝတော၊ ဘုန်းကြီး သောသူ၏။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ပုညဝတော၊ ၏။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာ- ရတနာကိုလည်စေတတ်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ စတုရင်္ဂိနိယာ၊ အင်္ဂါ လေးပါးရှိသော။ သေနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အန္တမသော၊ အယုတ် အားဖြင့်။ အဿဗန္ဓဂေါဗန္ဓပုရိသေ၊ မြင်းထိန်းနွားထိန်းတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍ ။ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်၌၊ ဝါ၊ ကောင်းကင်တိုင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ (ဝေဟာသန္တိ ဘုမ္မဇ္ဈေ ဥပယောဂဝစနံ၊ အစူန္တသယောဂေ ဝါ၊ ၎င်း) ဇောတိကဿ ဂဟပတိဿ၊ ဇောတိကသေဌေး၏။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ (လိက်)

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဣဒ္ဓိကထာ (၁၁-၂၄)

၂၉

ပုညဝတော၊ ဧ၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဧ၊ ဇဋ္ဌိလကဿ ဂဟပတိဿ၊ ဧ၊ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။
ပုညဝတော၊ ဧ၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဧ၊ ပ။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးဦးကုန်သော။ မဟာပုညာနံ၊
ဘုန်းကြီးသော သူတို့၏။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ပုညဝတော၊ ဧ၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဧ။]

ပန၊ မှတ်သားရုံသာ လက္ခဏာကို ဆိုအံ့။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်း
ချုံးသောအားဖြင့်။ ပုညသမ္ဘာရေ၊ ကောင်းမှုဟူသော အကြောင်းသည်။
ပရိပါကံ၊ ရင့်ခြင်းသို့။ ဂတေ၊ ရောက်လတ်သော်။ ဣဇ္ဈနကဝိသေသော၊
ပြီးစီးပြည့်စုံသော အထူးသည်။ ပုညဝတော၊ ဧ၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဧ။

စ၊ အကျဉ်းအမြွက်မျှ ပြဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ သေဋ္ဌေးတို့တွင်။ ဇောတိ-
ကဿ ဂဟပတိဿ၊ ဧ၊ ပထဝီ၊ ကို။ ဘိန္ဒိတော၊ ခဲ့၍။ မဏိပါသာဒေါ၊
ပတ္တမြားပြာသာဒ်သည်။ ဥဠဟိ၊ ပေါက်၏။ စတုသဋ္ဌိ စ ကပ္ပရက္ခာ၊ ပဒေ-
သာ ခြောက်ဆဲ့လေးပင်တို့သည်လည်း။ ဥဠဟိ သု၊ ကုန်၏။ အဿ၊ ထို
ဇောတိကသေဋ္ဌေး၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသို့မြေကိုဖောက်၍ ပတ္တမြားပြာသာဒ်
ပဒေသာပင် ပေါက်ခြင်းသည်။ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ၊ ဧ၊ ဇဋ္ဌိလကဿ၊ အား။
အသီတိဟတ္ထော၊ သော။ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော၊ ရွှေတောင်သည်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊
ဖြစ်၏။ ဇောသီတဿ၊ ဧ၊ သတ္တသု ဌာနေသု၊ တို့၌။ မာရဏတ္ထာယ၊
သေစိမ့်သောငှါ။ ဥပက္ကမေ၊ လုံ့လကို။ ကတေပိ၊ သော်လည်း။ အရောဂ-
ဘာဝေါ၊ ကျင်နာခြင်းမျှ မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပ။ မေဏ္ဍကဿ၊ ဧ။
ကေသီတာမတ္ထော၊ တခုသော ထွန်ကြောင်းအတိုင်း အရှည်ရှိသော။
ပဒေသေ၊ ဌိ။ သတ္တရတနမယာနံ၊ ရဟနာခုနစ်ပါးဖြင့် ပြီးကုန်သော။
မေဏ္ဍကာနံ၊ ဆိတ်ရပ်တို့၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ ပ။ မဟာပုညာ နာမ၊
ဘုန်းကြီးသောသူတို့မည်သည်ကား။ မေဏ္ဍကသေဌိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ဧ။
ဘရိယာ၊ သော။ စန္ဒပဒုမသီရိ၊ ၎င်း။ ပ။ ပုတ္တော၊ သော။ ဓနုဉ္ဇယသေဌိ၊
၎င်း။ သုဏိသာ၊ သော။ သုမနဒေဝီ၊ ၎င်း။ ပုတ္တော နာမ၊ သော။
ဒါသော၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ၊ တို့တည်း။ တေသု၊ ထိုမဟာပုညငါးဦး
တို့တွင်။ သေဌိဿ၊ ဧ။ သီသံနာတဿ၊ ခေါင်းဆေးပြီးသော်။ အာကာ-
သံ၊ သို့။ ဥလ္လောကနကာလေ၊ မျှော်ကြည့်သောကာလ၌။ အခုတေဋ္ဌ-
သကောဋ္ဌသတာနိ၊ တထောင့်နှစ်ရာ့ငါးဆယ် ကျီတို့သည်။ (သဟဿာနိ
ရှိမ္မ တသောင်းနှစ်ထောင်ငါးရာကျီတို့သည်-ပေး)။ အာကာသတော၊ မှ။

၁-ဧတ္ထ သီတာ နာမ ကသနဝသေန နင်္ဂလဿ ဂတမဂ္ဂေါ။ ဋီ ၂၊ ၁၅။ ကေကရိ-
သမတ္ထေ-ရှိမ္မ တပယ်သော။ ပဒေသေ၊ ဌိပေး။ (ပြည်)

ရတ္တသာလီနံ၊ နိသောသလေးတို့ဖြင့်။ ပူရေန္တိ၊ ပြည့်ကုန်၏။ ဘရိယာယ၊ သေဌေးကတော်သည်။ နာဠိကောဒနမတ္တမ္ပိ၊ တကွန်းစားချက်မျှသော ထမင်းကိုလည်း။ ဂဟေတွာ၊ ဤ။ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပဝါသိကော၊ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပိကျန်းသူ အလုံးတို့ကို။ ပရိဝိသမာနာယ၊ လုပ်ကျွေးလတ်သော်။ ဘတ္တံ၊ ထမင်းသည်။ န ခီယတိ၊ မကုန်နိုင်။ ပုတ္တဿ၊ သားဓနဉ္စယသေဌေးသည်။ သဟဿတ္တဝိကံ၊ ဥစ္စာထောင်ထုပ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဤ။ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပဝါသိကာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဒေန္တဿ၊ ပေးသည်ရှိသော်။ ကဟာပဏာ၊ ရှိသည်။ န ခီယန္တိ၊ ကုန်။ သုဏိသာယ၊ ချေးမသည်။ [၁၂] ကေ ဝီဟိတုမ္ပိ၊ စပါးပြည့်သောပြည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဤ။ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပဝါသိကာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဘာဇယမာနာယ၊ ဝေလတ်သော်။ ခညံ၊ သည်။ န ခီယတိ၊ မကုန်နိုင်။ ကေနဂ္ဂလေန၊ တခုသောထွန်ဖြင့်။ ကဿဘော၊ ထွန်သော။ ဒါသဿ၊ ပုဏ္ဏမည်သောကျွန်၏။ ဣတော၊ ဤလက်ျာမှ။ သတ္တ၊ ခုနစ်ကြောင်းတို့၎င်း။ ဣတော၊ ဤလက်ဝဲမှ။ သတ္တ၊ ခုနစ်ကြောင်းတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စုဒ္ဒသမဂ္ဂါ၊ တဆဲ့လေးခုသော ထွန်ကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံ၊ ဤအံ့ဖွယ်သည်။ နေသံ၊ ထိုမဟာပုညငါးဦးတို့၏။ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ၊ ၏။

၃၇၈။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝိဇ္ဇာဓရာဒီနံ၊ ဝိဇ္ဇာဓိရ်စသည်တို့၏။ ဝေဟာသဂမနာဒိကာ၊ ကောင်းကင်ပျံသွားခြင်းစသော တန်ခိုးသည်။ ဝိဇ္ဇာမယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ၊ ပ။ ဒဿေတိတိ၊ ဤ။ အာဟ၊ ၏။

[ဝိဇ္ဇာဓရာ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇံ၊ ဂန္ဓာရိစသော ဝိဇ္ဇာကို၊ ဝါ၊ မန္တရားကို။ ပရိဇပိတွာ၊ မန္တရားရွတ်သော အစဉ်ဖြင့်ရွတ်၍။ ဝေဟာသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အာကာသေ၊ အာကာသဟုဆိုအပ်သော။ အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်၌။ (တဗ္ဘာဝတာဝိသေသနတည်း) ဟတ္ထိမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဒဿေန္တိ၊ ပြကုန်၏။ ပ။ ဝိဝိဓံ၊ သော။ သေနာဗျူဟမ္ပိ၊ ရဲမက်အပေါင်းကိုလည်း။ ဒဿေန္တိ၊ ကုန်၏။]

၃၇၉။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ တေန တေန၊ ထိုထိုသော။ သမ္မာပယောဂေန၊ အသင့်ဥပါယဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်းကြောင့်။ တဿ တဿ ဓမ္မဿ၊

၁-အကြင်အခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော် လိုအပ်သောအကျိုး၏ ပြီးခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော အသင့်ဥပါယဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်းဖြင့်ဟူလို။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဒေသလူဒွိကထာ (၁၂-၂၁)

၃၁

ထိုထိုအလိုရှိအပ် ပြီးစေအပ်သောဓမ္မ၏။ လူဇနံ၊ လိုတိုင်းပြီး ပြည့်စုံခြင်း
သည်။ တတ္ထတတ္ထသမ္မာပယောဂပစ္စယာ၊ လူဇနဋ္ဌေန လူဒွိ၊ မည်၏။
ယထာဟ၊ ကား။ နေက္ခမေန။ပ။ လူဒွိတိ၊ ဤ။ အာဟ၊ ၏။

[နေက္ခမေန၊ ပဌမဈာန်ဖြင့်။ ကာမစန္ဒယ၊ ကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ သည်။
လူဇနံ၊ ၏။ လူတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ။ပ။ လူဒွိ၊ မည်၏။ပ။]

တ္ထေ စ၊ ဤဒေသမလူဒွိနိဒ္ဒေသ၌လည်း။ (စ-သဒ္ဓါသမ္ပိဏ္ဍန) ပဋိပတ္တိ-
သင်္ခါတဿေဝ၊ ပဋိပတ်ဟု ဆိုအပ်သည်သာဖြစ်သော။ သမ္မာပယောဂဿ၊
ကို။ ဒီပနဝသေန၊ ပြသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိမပါဠိသဒိသာ၊ ရှေးသမာဓိ
ဝိပွါရလူဒွိစသည်တို့၏ နိဒ္ဒေသပါဠိနှင့် တူသည်သာဖြစ်သော။ ပါဠိ၊ သည်။
အာဂတာ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ သကဋ္ဌဗျူဟာ-
ဒိကရဏဝသေန၊ သကဋ္ဌဗျူဟာ-စက္ကဗျူဟာ-ပဒုမဗျူဟာစသည်ကို စီရင်
သောအားဖြင့်။ (နိဗ္ဗတ္တဝိသေသော-၌စပ်) ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။
သိပ္ပကမ္မံ၊ စစ်ဆင်ခြင်းအတတ် ဂဏန်းအတတ်အစရှိသော အမှုသည်၎င်း။
ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝေဇ္ဇကမ္မံ၊ သလ္လကတ္တအစရှိသော ဆေးသမားအတတ်
သည်၎င်း။ တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ၊ တို့ကို။ ဥဂ္ဂဟဏံ၊ သင်ခြင်းသည်၎င်း။ပ။ အန္တ-
မသော၊ ဖြင့်။ ကသနဝပနာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ တံ တံ
ကမ္မံ၊ ထိုထိုအမှုကို။ ကတာ၊ ၍။ နိဗ္ဗတ္တဝိသေသော၊ ပြီးစီးသောအကျိုးထူး
သည်။ တတ္ထ တတ္ထ။ပ။ လူဒွိ၊ မည်၏။ လူတိ၊ သို့။ အာဂတာ၊ ၏။

လူတိ လူမိနာ ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဒေသသု၊ ကုန်သော။ လူမာသု လူဒွိသု၊
တို့တွင်။ လူဒွိဝိဓာယာတိ လူမသ္မိံ ပဒေ၊ ၌။ အဓိဋ္ဌာနာ လူဒွိယေဝ၊
သည်လျှင်။ အာဂတာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့လာသော်လည်း။ လူမသ္မိံ အတ္ထေ၊
ဤအဘိညာနိသံသဟု ဆိုအပ်သောအရာ၌၊ ဝါ၊ ဤလူဒွိဝိဓဟု ဆိုအပ်သော
အရာ၌။ ဝိကုဗ္ဗနာမနောမယာလူဒွိယောပိ၊ ဝိကုဗ္ဗနာလူဒွိ၊ မနောမယာလူဒွိ
တို့ကိုလည်း။ လူစ္စိတဗ္ဗာ ဧဝ၊ သာတည်း။

၃၀၀။ လူဒွိဝိဓာယာတိ၊ ကား။ လူဒွိကောဋ္ဌာသာယ၊ လူဒွိအဖို့အစု
အလို့ငှါ။ ဝါ၊ ကား။ လူဒွိဝိကပ္ပိယ၊ အထူးထူး အပြားပြားများသော လူဒွိ

၁-ကမ္မဿ-ဟု ရှိ၏။ အမှု၏-ဟု ပေး။ (ပြည်) ဓမ္မဿ-ဟု ရှိသော ပါဠိသည် သိမ္မံနှင့်
ညီ၏။ (ဆ-သံ-သော)

အလှိုင်း၊ စိတ္တံ။ပ။ နိန္ဒာမေတိတိ၊ ကား။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝုတ္တပ္ပကာရ-
 ဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော တဆွဲလေးပါးသော စိတ်ကိုဆုံးမ
 ခြင်း၊ သမာဟိတေ စသော ရှစ်ပါးသောအပြား၏ အစွမ်းဖြင့်။ တသ္မိံ
 စိတ္တေ၊ ထိုစိတ်တစ်ခုတည်း။ အဘိညာပါဒကေ၊ အဘိညာဉ်၏
 အခြေသည်၊ ဝါ၊ အဘိညာဉ်၏ ပဒဋ္ဌာန်သည်။ ဇာတေ၊ သော်။ လုဒ္ဓိ-
 ဝိဓာဓိဂမတ္ထာယ၊ လုဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကိုရခြင်းငှါ။ ပရိကမ္မစိတ္တံ၊ ကို။
 အဘိနိဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ ကသိကာရမ္မဏတော၊ မှ။ အပနေတွာ၊
 ဖဲခွါ၍။ လုဒ္ဓိဝိဓဘိမုခံ၊ လုဒ္ဓိဝိဓသို့ရှေးရှု။ ပေသေတိ၊ စေလွှတ်၏။
 အဘိနိန္ဒာမေတိတိ၊ ကား။ အဓိဂန္ထဗ္ဗလုဒ္ဓိပေါဏံ၊ ရအပ်လတုံသော လုဒ္ဓိသို့
 ကိုင်းသည်ကို။ လုဒ္ဓိပဗ္ဗာရံ၊ လုဒ္ဓိသို့ရှိုင်းဝှမ်းသည်ကို။ ကရေတိ၊ ၏။
 သောတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ကတစိတ္တာဘိနိဟာရေ၊ ပြုအပ်ပြီးသောစိတ်ကို
 ရှေးရှုဆောင်ခြင်းရှိသော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ အနေကဝိဟိတန္တိ၊ ကား။
 အနေကဝိဓံ နာနပ္ပကာရကံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ လုဒ္ဓိဝိဓန္တိ၊
 ကား။ လုဒ္ဓိကောဠာသံ၊ လုဒ္ဓိအဖို့အစုကို။ ပစ္စနုဘောတိတိ၊ ကား။ ပစ္စနုဘ-
 ဝတိ၊ ခံစား၏။ [၁၃] ဖုသတိ၊ တွေ၏။ သစ္စိကရေတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။
 ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။

လုဒါနိ၊ ဌ။ အဿ၊ ထိုလုဒ္ဓိဝိဓ၏။ အနေကဝိဟိတဘာဝံ၊ တပါးမက
 များသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒသေန္နေ၊ ၍။ ဧကောပိ
 ဟုတွာတိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုဧကောပိ ဟုတွာ
 စသောစကား၌။ ဧကောပိ ဟုတွာတိ၊ ကား။ လုဒ္ဓိကရဏတော၊ လုဒ္ဓိဝိဓကို
 ပြုသည်မှ။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ၌လျှင်။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်။

၁-လုဒ္ဓိဝိဓာယ-ဟူသော ပုဒ်သည် တဒတ္ထသမ္ပဒါနိဝိဘတ်ရှိသောပုဒ်တည်းဟု လုဒ္ဓိ-
 ဝိဓာဓိဂမတ္ထာယ-ဖွင့်သည်။ ကသိကာရမ္မဏတော အပနေတွာ-ဟူသော စကားကို
 အဘိညာပါဒကဝိတ် ပရိကမ္မစိတ်တို့၏ တူသော သန္တာန်ရှိသော အဖြစ်ဖြင့်ဆိုသတည်း။
 ပရိကမ္မစိတ်၏ ကသိုဏ်းအာရုံရှိသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗဖြစ်သော
 လုဒ္ဓိဝိဓသို့ အဘိမုဒဘာဝဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းကို လုဒ္ဓိ။ပ။ ပေသေတိ-ဟူသည်။ အဘိနိန္ဒာမန
 သည် ဤ၌ ပရိကမ္မစိတ်၏ လုဒ္ဓိဝိဓ၌ညွတ်ခြင်း အဓိပ္ပာယ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဓိဂန္ထဗ္ဗ။ပ။
 ဗ္ဗာရံ ကရေတိ-ဟူသည်။ ဤ၌ ပစ္စနုဘဝနုဗ္ဗသနုသစ္စိကရိယာတို့သည် ပတ္တိ-၏ပရိယာယ်
 တို့လျှင်တည်းဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ပါပုဏာတိ အတ္ထော-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)၊

နိဗ္ဗေသ]

ဒသလူဒွိကထာ (၁၃-၁၃)

၃၃

ကောပိ၊ တယောကံသညံလည်း။ ဟုတော၊ ရှိ။ ဗဟုဓာ ဟောတိတိ၊ ကား။ ဗဟုနံ၊ မိမိဖန်ဆင်းအပ်သောအများတို့၏။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ (ထိုနိမိတ်တို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍ဟူလို) စက်မိတုကာမော ဝါ၊ စကြံ သွားလိုသည်၎င်း။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကတ္တုကာမော ဝါ၊ ပြုလိုသည်၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတုကာမော ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဟုတော၊ ရှိ။ သတမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟသမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ကထံ ပန၊ အဘယ်ကြောင့်ကား။ အယံ လူဒွိမာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟောတိ၊ နည်း။ လူဒွိယာ၊ ၏။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဘူမိယော၊ ဖြစ်ရာဈာန်တို့ကို၎င်း။ စတ္တာရော ပါဒါ၊ လေးပါးသောလူဒွိပါဒ်တို့ကို၎င်း။ အဋ္ဌ ပဒါနိ၊ ဆန္ဒစသားရှစ်ပါးအကြောင်းတို့ကို၎င်း။ သောဋ္ဌသ မူလာနိ စ၊ တဆွဲခြောက်ပါးသောမူလတို့ကို၎င်း။ သမ္မာဒေတော၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌဟန္တော၊ ဆောက်တည်သည်ဖြစ်၍။ အယံ လူဒွိမာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၈။ တတ္ထ၊ ထိုပြည့်စုံစေအပ်သော အကြောင်းတို့တွင်။ စတဿော ဘူမိယောတိ လူမိနာ၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ သည်။ လူဒွိယာ။ပ။ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ရှိ။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[လူဒွိယာ၊ ၏။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဘူမိယော၊ တို့သည်။ ကတမာ၊ ကား။ ဝိဝေကဇဘူမိ၊ ဝိဝေကဇဘူမိမည်သော။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ၎င်း။ ပီတိသုခဘူမိ၊ မည်သော။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခာသုခဘူမိ၊ တတြိမဇ္ဈတ္တပေက္ခာသည် စင်ကြယ်စေအပ်သော သုခဘူမိဖြစ်သော။ တတိယံ ဈာနံ၊ ၎င်း။ အဒုက္ခမသုခဘူမိ၊ မည်သော။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ ၎င်း။ လူဒွိယာ၊ ၏။ စတဿော၊ ကုန်သော။ လူမာ ဘူမိယော၊ တို့သည်။ လူဒွိ- လာဘာယ၊ လူဒွိကိုရခြင်းငှါ။ လူဒွိပဋိလာဘာယ၊ လူဒွိကို အဖန်တလဲလဲ ရခြင်းငှါ။ လူဒွိဝိကုဗ္ဗနတာယ၊ လူဒွိဖြင့် အထူးထူးအရုပ်ကို ဖန်ဆင်းပြုလုပ် ခြင်းငှါ။ လူဒွိဝိသဝိတာယ၊ လူဒွိဖြင့် အထူးထူးသော အာနိသင်ကို ပူးစေ ခြင်းငှါ။ လူဒွိဝသိတာယ၊ လူဒွိ၏ ခိပ္ပနိသန္တိစသော အဖြစ်ကို ဆောင်ခြင်း၌ ဝသိဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးငှါ။ လူဒွိဝေသာရဇာယ၊ လူဒွိ၌ အလွန်ရှံရှာခြင်းကင်း၍ ရဲတင်းသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောအကျိုး

ငါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။] စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဈာန်လေးပါး
 တို့တွင်။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။
 (သမ္ဘာရဘူမိယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-၌ စပ်) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပီတိ-
 ဖရဏေန စ၊ ပီတိဖြင့် နှံ့စေခြင်းကြောင့်၎င်း။ သုခဖရဏေန စ၊
 သုခဖြင့် နှံ့စေခြင်းကြောင့်၎င်း။ (တတိယ၌ သုခဖရဏ၊ ပဌမ ဒုတိယ၌
 ပီတိသုခဖရဏယ) သုခသညဉ္စ၊ ဈာနသုခနှင့် သဟဂတဖြစ်သော
 သညာသို့၎င်း။ လဟုသညဉ္စ၊ တံသမ္ပယုတ္တလဟုတာနှင့် တကွဖြစ်သော
 သညာသို့၎င်း။ ဩက္ကမိတွာ-အနုပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ လဟုမုဒုကမ္မည-
 ကာယော၊ ပေါသော၊ နူးညံ့သော၊ အမှည့်ခံ့သော ကိုယ်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊
 ၍။ လူဒွိ၊ တန်ခိုးသို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လူမိနာ၊ ပရိယာ၊
 ယေန၊ ဤပရိယာယ်ဖြင့်။ လူဒွိလာဘာယ၊ ငါ။ သံဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။ သမ္ဘာရဘူမိယောတိ၊ ပကတိဘုံ၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်၍ သမ္ဘာရ
 ဘုံတို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ (တံတိုင်း၏ အခြေ နေမိပဒေသကံသို့
 တည်း) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ သည်။ လူဒွိလာဘာယ၊ ငါ။
 ပကတိဘူမိယေဝ၊ ပကတိဘုံပင်တည်း။

၃၀၂။ စတ္တာရော ပါဒါတိ လူမိနာ၊ ဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
 လူဒွိပါဒါ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ လူဒွိယာ၊ ပ။
 သံဝတ္တန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၁-လူဒွိပါဒါတိ ဧတ္ထ လူဇ္ဈတီတိ လူဒွိ၊ သမိဇ္ဈတိ နိပုဇ္ဈတီတိ အတ္ထော။ လူဇ္ဈန္တိ ဝါ
 တောယ သတ္တာ လူဒွိ၊ ဝုဒ္ဓါ ဥက္ကံသဂတာ ဟောန္တိတိ လူဒွိ။ ပဌမေနတ္ထေန လူဒွိ ဝေ
 ပါဒေါတိ လူဒွိပါဒေါ၊ လူဒွိကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော။ ဒုတိယေနတ္ထေန လူဒွိယာ
 ပါဒေါတိ လူဒွိပါဒေါ၊ ပါဒေါတိ ‘ပတိဋ္ဌာ အဓိဂမ္မပါယောတိ အတ္ထော။ တေန ဟိ ဥပရု-
 ပရိဝိသေသသင်္ခါတိ လူဒွိ’ ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ။ အယံ တာဝ အဋ္ဌကထာနယော။ ထိုအဋ္ဌ-
 ကထာနည်း၌ လူဒွိ-သဒ္ဓါ၏ ပဌမကတုတ္ထ၊ ဒုတိယကရုဏတ္ထ-ကို ဆိုအပ်၏။ ပါဒ-သဒ္ဓါ၏
 ကရုဏတ္ထ-တခုကိုသာ ဆိုအပ်၏။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗသာလျှင်ဖြစ်သော လူဒွိကို ဆိုအပ်၏။ လူဇ္ဈန္တိ စ၊
 ပြည့်စုံသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ စ၊ ရောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော လူဒွိသည်
 လည်း ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြစ်သော ပါဒ-သဒ္ဓါနှင့် သမာနာဓိကရုဏမဖြစ်။ (န စ
 လူဇ္ဈန္တိ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ စ လူဒွိ-စသည်ဖြင့်ရှိသော မြန်မာမုဋ်ကာအရ ပြန်ဆိုချက်ဖြစ်သည်။
 န စ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ လူဒွိ-စသည်ဖြင့်ရှိသော သီဟိုဠ်မှအရအားဖြင့်မူ ပဇ္ဇိတဗ္ဗဖြစ်သော လူဒွိ-
 သည်လည်း ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြစ်သော ပါဒ-သဒ္ဓါနှင့် သမာနာဓိကရုဏ မဖြစ်-ဟု
 ပြန်ဆိုရာ၏။) ထို့ကြောင့် ပဌမကတ္တားဖြစ်သော အနက်အားဖြင့် “လူဒွိ ဝေ ပါဒေါ လူဒွိ-
 ပါဒေါ” ဟု ဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။ ထိုမှတပါး လူဒွိကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြစ်သော

နိဒ္ဒေသ]

ဒသလူဒွိကထာ (၁၃-၂၅)

၃၅

[လူဒွိယာ၊ ၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပါဒါ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊
ကား။ လူမ၊ ဌ။ တိက္ခ၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊
ဆန္ဒလွန်သော သမာဓိ မြတ်သောလုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ လူဒွိပါဒေါ၊ ကို။
ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ သော။ စိတ္တ-
သမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ သော။ ဝိမံသသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ-
သမန္တာဂတံ၊ သော။ လူဒွိပါဒေါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ လူဒွိယာ၊ ၏။
စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ လူမေ ပါဒါ၊ တို့သည်။ လူဒွိလာဘာယ၊ ငှါ။ ပ။
လူဒွိဝေသာရဇ္ဇာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ထွေး ဤပါဠိတော်၌။ ဆန္ဒဟေတုကော၊ ဆန္ဒလျှင်
အကြောင်းရှိသော။ ဝါ၊ ကား။ ဆန္ဒာဓိကော၊ ဆန္ဒလွန်သော၊ ဝါ၊
လွန်သောဆန္ဒရှိသော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ မည်၏။ ဧတံ၊
ဤဆန္ဒသမာဓိဟူသော အမည်သည်။ ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒံ၊ ကို။ အဓိ-
ပတိံကရိတော၊ အကြီးအမှူးပြု၍။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိဿ၊ ရအပ်သော သမာ-
ဓိ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ပဓာနဘူတာ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်
သော။ သင်္ခါရာ၊ လုံ့လဘို့တည်း။ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော လုံ့လတို့။ ဧတံ၊ ဤပဓာနသင်္ခါရဟူသော အမည်သည်။ စတု-
ကိစ္စသာဓကဿ၊ (မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားကို မဖြစ်စေခြင်း
အစရှိသော) လေးပါးသော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနဝီရိ-
ယဿ၊ သမ္ပပ္ပဓာန် ကိစ္စတပ်သော ဝီရိယ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ သမန္တာ-

အနက်ဖြင့် ပြီးစေအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော ကြီးပွားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော လူဒွိသည်
ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြစ်သော အနက်ဖြင့် ရောက်အပ်သည်လည်း ဖြစ်ခဲ့။ ထို့ကြောင့်
နှစ်ပါးကုန်သော လူဇ္ဈနကြိယာ ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းတို့၏ အသမာနာဓိကရဏ မဖြစ်
သင့်၊ သမာနာဓိကရဏသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယကရိုဏ်းဖြစ်သော အနက်အား
ဖြင့် “လူဒွိယာ ပါဒေါ လူဒွိပါဒေါ”ဟု ဆိုခြင်းငှါလည်း မတတ်ကောင်း။ ထို့ကြောင့်
ပဌမတ္ထ-အားဖြင့် သမာနာဓိကရဏသမာသ် မသင့်။ ဒုတိယတ္ထ-အားဖြင့် သာမိဝစနံ
သမာသ်လည်း မသင့်။ ထို့ကြောင့် ပဌမတ္ထ-အားဖြင့် “လူဒွိယာ ပါဒေါ လူဒွိပါဒေါ”၊ ဒုတိ-
ယတ္ထအားဖြင့် “လူဒွိ ဝေ ပါဒေါ လူဒွိပါဒေါ” ဟူသော သမာသ်သာ သင့်သည်။ -တနည်း၊
အကြင် အကြင် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သော သမာသ်သည်လည်း သင့်ပေသည်ပင်။
အသယံကြောင့်နည်း? ပါဒ၏ ပဌမတ္ထ-၌ ပဇ္ဇမာနကောဋ္ဌာသ အဖြစ်၊ ဒုတိယတ္ထ-၌
လူဇ္ဈနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြစ်ကုန်သော အဘိညာဏ်တ္ထသမ္ပယုတ် ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ
တို့၏ ဥပါယဓမ္မရာသီ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဋီ ၂၊ ၁၇-၁၈။ (ပြည်)

ဂတန္တိ၊ ကား။ ဆန္ဒသမာဓိနာ စ၊ ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော သမာဓိနှင့်၎င်း။
 ပဓာနသင်္ခါရေဟိ စ၊ မြတ်သောလုံ့လတို့နှင့်၎င်း။ ဥပေတံ၊ ပြည့်စုံသော။
 ဣဒ္ဓိပါဒန္တိ၊ ကား။ နိပ္ပတ္တိပရိယာယေန၊ နိပ္ပတ္တိပရိယာယ်ဖြစ်သော။
 ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန ဝါ၊ ပြီးခြင်း အနက်အားဖြင့်၎င်း။ တောယ၊ ဤတန်ခိုးဖြင့်။
 သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီး ပြည့်စုံတတ်ကုန်၏။ ဣဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံ
 ကုန်သည်။ ဝုဒ္ဓါ၊ ပွားစီးကြီးမြင့်ကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ လွန်ကဲ
 ထူးမြတ်သော တရားသို့ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ
 ပရိယာယေန ဝါ၊ ဤသို့သော ပရိယာယ်ဖြင့်၎င်း။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဣဒ္ဓိဟူ၍။
 သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂတာနံ၊ ရောက်ကုန်သော။ အဘိညာ-
 စိတ္တသမ္ပယုတ္တာနံ၊ အဘိညာဉ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ [၁၄] ဆန္ဒ-
 သမာဓိပဓာနသင်္ခါရနံ၊ ဆန္ဒ အဓိပတိရှိသော သမာဓိ၊ မြတ်သော
 သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လတို့၏။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာဖြစ်သော အနက်အား
 ဖြင့်။ ပါဒဘူတံ၊ အခြေပါဒဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သေသစိတ္တစေတသိကရာသိံ၊
 ကြွင်းသောစိတ်စေတသိက် တရားအစုကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။
 ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ။ပ။ ကုဇ္ဈောတိ၊ ၍။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
 [ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ကား။ တထာ၊ ထိုဆိုင်ခွဲပြီးသောအပြားဖြင့်။ ဘူတဿ၊
 ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနကုဇ္ဈော၊ ၎င်း။ပ။ ဝိညာဏကုဇ္ဈော၊ ၎င်း။]

အထ ဝါ၊ တနည်းဆိုအံ့။ အနေန၊ ဤဆန္ဒစသော အကြောင်းတရား
 ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ လိုအပ် တောင့်တအပ်သော ဣဒ္ဓိသို့။ ပဇ္ဇတေ၊ ရောက်အပ်၏။

၁-ပုဗ္ဗဘာဂဆန္ဒအားဖြင့် ဆန္ဒဟေတုကော-ဟူသည်၊ သမ္ပယုတ္တဆန္ဒအားဖြင့် ဆန္ဒာ-
 ဓိကော-ဟူသည်။ သို့သော်လည်း ပုဗ္ဗဘိသင်္ခါရအားဖြင့်သာလျှင် သဟဇာတဆန္ဒ၏
 လည်း အဓိကအဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ တနည်း၊ ဆန္ဒာဓိပတိသမာဓိ-ဟူလိုလျက် အဓိပတိ-
 သဒ္ဓါကိုချေ၍ ဆန္ဒသမာဓိ-ဟု ဆိုသည်။ အဋ္ဌကထာ၌မှကား-အဓိပတိ-သဒ္ဓါ၏အနက်ကို
 ပြသောအားဖြင့် ဆန္ဒဟေတုကော ဆန္ဒာဓိကော-ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်မဟုတ်လော
 “ဆန္ဒ အဓိပတိ ကရိတွာ” စသည်ကိုဆိုသကား။ ပဓာနဘူတာတိ ဝီရိယဘူတာ-ဟူသော
 အနက်ကို ဓမ္မသိရိထေရ်ဆို၏။ သင်္ခတသင်္ခါရစသည်ကို နှစ်စေခြင်းငှါ ပဓာန-သဒ္ဓါကို
 ဟောတော်မူသည်ဟု ထိုဆရာအလိုရှိသည်။ တနည်း၊ တံတံ ဝိသေသံ သင်္ခရေတီတိ သင်္ခါ-
 ရော၊ ကုန်အောင်စုံဝီရိယတည်း။ ထိုတွင် စတုကိစ္စသာကေဝီရိယမှ တပါးသော ဝီရိယကို
 နှစ်စေခြင်းငှါ ပဓာန-သဒ္ဓါကို ဆိုသည်။ ပဓာနဘူတာ သေဋ္ဌဘူတာ-ဟူသောအနက်ကို
 မှတ်အပ်၏။ လေးပါးအပြားရှိသော ဝီရိယ၏ လိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ကား ဗဟုဝန-
 နိဒ္ဒေသမူသတည်း။ (ပြည်)

ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဒေါ၊ ၏။ ပါပုဏ်-
ယတိ၊ ရောက်အပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ပါဒေါ၊
ရောက်ကြောင်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကြောင်း။ ဧတံ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ-ဟူသော
အမည်သည်။ ဆန္ဒာဒိနံ၊ တို့၏။ အဓိဝုဓနံ၊ တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။
ဆန္ဒဉ္စေ၊ ပ။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ဤ။ အာဟ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒံ၊ ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒကို။
နိဿာယ၊ ဤ။ သမာဓိံ၊ ကို။ စေ လဘတိ၊ အံ။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊
ဧကဂ္ဂတာကို။ စေ လဘတိ၊ အံ။ အယံ၊ ဤဆန္ဒကိုအခြေပြု၍ ရအပ်သော
သမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာဓိံ၊ မိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။
အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊
ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပ။ ပဒဟတိ၊ အားထုတ်၏။ ဣမေ၊ ဤသမ္ပပု-
ဓာနံ လုံ့လတို့ကို။ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
အယဉ္စ ဆန္ဒော၊ ဤဆန္ဒသည်၎င်း။ အယဉ္စ ဆန္ဒသမာဓိံ၊ ဤဆန္ဒဖြင့်
အထူးပြုအပ်သော သမာဓိသည်၎င်း။ ဣမေ စ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ ဤမြတ်
သော သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ
သမာဓိပဓာနသင်္ခါရတို့၏ နိဿာယ ဥပါယဖြစ်သော ဆန္ဒကို။ ဆန္ဒသမာဓိ-
ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

သေသိဒ္ဓိပါဒေသုပ္ပါ၊ ကြွင်းသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။
အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၃၈၃။ အဋ္ဌ ပဒါနီတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒိနိ၊ ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ၊ ဝီရိယ
နှင့် သမာဓိ၊ စိတ္တနှင့် သမာဓိ၊ ဝီရိယနှင့် သမာဓိ လေးစုံကုန်သော။ အဋ္ဌ၊
ရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ (ဝုတ္တဉ္စေတံ-စသည်
နည်းတူ)

[ပ။ ဆန္ဒော၊ သည်။ န သမာဓိံ၊ သမာဓိမမည်။ သမာဓိံ၊ သမာဓိ
သည်။ န ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒမမည်။ ဆန္ဒော၊ သည်။ အညော၊ တပါး။ သမာဓိံ၊
သည်။ အညော၊ တပါး။ ပ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဣမာနိ အဋ္ဌ ပဒါနိ၊ ဤလေးစုံ
ရှစ်ပါး အကြောင်းတရားတို့သည်။ ပ။ သံဝုတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။]

ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဣဒ္ဓိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတု-
ကာမတာ၊ ဖြစ်စေလိုသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ ဆန္ဒော၊ သည်။ သမာဓိနာ၊

နှင့်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ နိယုတ္တော၊ ယှဉ်တွဲသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။
ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ၄။ သံဝတ္ထတိ၊ ၏။ ဝီရိယာဒယော၊ တို့သည်။ တထာ၊
ထိုအတူတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာနိ အဋ္ဌ၊ ဤရှစ်ပါးတို့ကို။ ပဒါနိ၊
အကြောင်းတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

၃၈၄။ သောဠသ မူလာနီတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။
အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အာနေဉ္စတ၊
တုန်လှုပ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ (ဝုတ္တဉ္စေတံ-စသည်
ထင်ပြီ)

[ပါဠိ၌ ထူးရာအနက်ကား-ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ မူလာနိ၊ တို့သည်။ ကတိ၊
အဘယ်မျှတို့နည်း။ မူလာနိ၊ တို့သည်။ သောဠသ၊ တို့တည်း။ အနော-
နတံ၊ (ဝီရိယသည် ချီးပင့်အားပေးအပ်သည်ဖြစ်၍) မတုန်မဆုတ်သော။
စိတ္တံ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇေ၊ ပျင်းသောသူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဣဉ္စတိ၊
မတုန်မလှုပ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္စ၊ မည်၏။ အနန္တတံ၊
မပျံ့လွင့်သော။ပ။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊ ကြောင့်။ပ။ အနဘိနတံ၊ အဘိသင်္ဂအားဖြင့်
မညွတ်သော၊ ဝါ၊ မတပ်သော။ပ။ အနပနတံ၊ ကောဓအားဖြင့် မျက်နှာ
မလွှဲသော၊ ဝါ၊ မပြစ်မှားသော။ပ။ အနိဿိတံ၊ အဟံ မမဟု ဒိဋ္ဌိနိဿယ
အားဖြင့် မမှီသော။ပ။ အပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဆန္ဒရာဂအားဖြင့် မဖွဲ့အပ်သော။ပ။
ဝိပ္ပမုတ္တံ၊ အထူးသဖြင့်လွတ်သော။ စိတ္တံ၊ ဈာန်စိတ်သည်။ပ။ ဝိသံယုတ္တံ၊
လေးပါးသော ယောဂတို့နှင့် မယှဉ်သော။ပ။ ဝိမရိယာဒိကတံ၊ ကိလေသာ
ဟူသောအပိုင်းအခြားကင်းသည်ကို ပြသော။ပ။ ကေတ္တဂတံ၊ တခုတည်း
သောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သို့ကပ်သော၊ ဝါ၊ ကေဂ္ဂတာသို့ကပ်သော။ပ။
နာနတ္ထကိလေသေ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော ကိလေသာ
ကြောင့်။ပ။ သဒ္ဓါယ၊ သည်။ [၁၅] ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော။ပ။
ဩဘာသဂတံ၊ ပညာအရောင်အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။
အဝိဇ္ဇန္တကာရေ၊ ကြောင့်။ပ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဣမာနိ သောဠသ မူလာနိ၊
တို့သည်။ပ။ သံဝတ္ထန္တိ၊ ကုန်၏။]

သေ-သော အတ္တော၊ (ကောသဇ္ဇစသော ပဋိပက္ခကြောင့် စိတ်၏
တုန်လှုပ်ခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော) ဤအနက်သည်။ ဧဝံ
သမာဟိတေ စိတ္တေတိအာဒိနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ သိဒ္ဓေါယေဝ၊ ပြီးသည်

နိဗ္ဗာန်သ] . . . ဒံသဗ္ဗဒ္ဓိကံထာ (၁၅-၁၄) . .

၃၉

သာလျှင်။ ကာမဉ္စ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ ပြီးသော်လည်း။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိနံ၊ ထို့၏။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဘူမိပါဒပဒမူလ-
တာဝဒဿနတ္ထံ၊ ဘူမိ ပါဒ ပဒ(ကို ပြခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းဖြင့် ဤသည်တို့
ကား မူလမည်ကုန်၏ဟု) မူလအဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုန၊ တဖန်။
ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ စ၊ တနည်းလည်း။ ပုရိမော၊ (သဒ္ဓါဒီဟိ ပရိဂ္ဂဟိ-
တတ္တာ ဤသို့စသဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားအားဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော)ရှေး
နည်းသည်။ သုတ္တောသု၊ တို့၌။ အာဂတနယော၊ လာသောနည်းတည်း။
အယံ၊ (ယခုတဆဲ့ခြောက်ပါးအပြားဖြင့် ပြအပ်သော)ဤနည်းသည်။
ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ အာဂတနယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘယတ္ထ၊
နှစ်ပါးတို့၌။ အသဓမ္မောဟတ္ထမ္မိ၊ မတွေ့မဝေစိမ့်သောငှါလည်း။ ပုန၊ ဖန်။
ဝုတ္တော၊ ၏။

၃၈၅။ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌဟန္တောတိ၊ ကား၊ သွာယံ-သော အယံ ဘိက္ခု၊
သည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဘူမိပါဒပဒမူလဘူတော၊ ဘူမိပါဒပဒမူလဖြစ်၍
ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မေ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသောတရားအပေါင်းတို့ကို။ သမ္မာ-
ဒေတွာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ အဘိညာပါဒကံ၊ အဘိညာဉ်၏အခြေဖြစ်သော။
ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထိုဈာန်မှထ၍။
သတံ၊ အရာသောကိုယ်ကို။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ ဒံ။ သတံ ဟောမိ သတံ
ဟောမီတိ၊ ဟူ၍။ ပရိကမ္မံ၊ (ကာမာဝစရစိတ်ဖြင့်ကြံခြင်းဟူသော)
ပရိကံကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဘိညာပါဒကံ၊ သော။ ဈာနံ၊
ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဓိဋ္ဌာန်၏။ အဓိဋ္ဌာန-
စိတ္တေန၊ အဓိဋ္ဌာန်စိတ်နှင့်၊ ဝါ၊ (သတံ ဟောမိ သတံ ဟောမိဟု ရှေးဦး

၁-သုတ်နည်း၊ ပဋိသမ္ဘိဒါနည်းကို ပြသည်ရှိသော် ထိုနှစ်ပါး၌ မတွေ့မဝေ ဖြစ်တော့
သည်၊ နှစ်ပါးကို မပြသော်ကား တွေ့ဝေခြင်း ဖြစ်တော့မည်ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဥဘယတ္ထ-
စသည်ကို မိန့်သည်။ (ပြည်)

၂-ဉာဏေန အဓိဋ္ဌဟန္တော-ဟူ၍ ကထံ ပနာယံဝေဟောတိ-ဟူသော ဤဝါကျ၌
ရှေး မိမိဆိုအပ်ပြီးပုဒ်ကို ထုတ်၏။ အဘယ်ငှါ ထုတ်သနည်း? အဓိဋ္ဌာနဝိမိကို ပြခြင်း
ငှါတည်း။ (ပြည်)

၃-ပရိကမ္မံ ကတွာ-၌ ပါဒကဈာန်မှ ထ၍ ကာမာဝစရစိတ်ဖြင့် သတံ ဟောမိ
သဟဿံ ဟောမိ-စသောနည်းဖြင့် ကြံခြင်းပင်လျှင် ဤ၌ ပရိကမ္မကရဏ-မည်၏။ ထိုအခြင်း
အရာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းသည်လျှင် အာဝဇ္ဇနမည်၏။ (ပြည်)

ဆင်ခြင်၍ ဝင်စားသော) အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်။ သဟယေဝ၊ တကွပင်လျှင်။ သတံ၊ အရာသောကိုယ်သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ သဟဿာဒိသုပိ၊ သဟဿ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။ ။ ဧဝံ၊ ဤသို့မိဋ္ဌာန်တိုင်း။ သစေ န လူဇ္ဈတိ၊ အကယ်၍ မပြီးသည်ဖြစ်အံ့။ ပုန၊ တဖန်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတော၊ ။ ။ ဝေဒိတိယမ္ပိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ။ ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ။ ။ အမိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ။ ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ။ ။ သံယုတ္တဋ္ဌကထာယံ၊ သံယုတ္တနိကာယအဋ္ဌကထာ၌။ ကေဝါရံ၊ တကြိမ်၎င်း။ ဒေဝါရံ၊ နှစ်ကြိမ်၎င်း။ သမာပဇ္ဇိတံ၊ ဝါ။ ဝုဋ္ဌတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ ဓာတ္တံ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ ဝါဒကဇ္ဈာန် စိတ်သည်။ နိမိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ ပရိကမ္မစိတ္တာနိ၊ ပရိကံစိတ်တို့သည်။ သတာရမ္မဏာနိ ဝါ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော အရာသော ကိုယ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်၎င်း။ သဟဿာရမ္မဏာနိ ဝါ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော အထောင်သော ကိုယ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ တာနိ၊ ထိုအရာအထောင်သော ကိုယ်တို့ကို။ ဝဏ္ဏဝသေန၊ မိမိသည် ကြံအပ်သော အဆင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အာရမ္မဏံ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဏ္ဏတ္ထိဝသေန၊ သတ္တပညတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နော အာရမ္မဏံ ကရေန္တိ၊ အာရုံမပြုကုန်။ အမိဋ္ဌာနစိတ္တမ္ပိ၊ အဘိညာဉ်စိတ်သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထိုပရိကံစိတ်အတူပင်လျှင်။ သတာရမ္မဏံ ဝါ၊ အရာသောကိုယ်လျှင် အာရုံရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ။ ။ သဟဿာရမ္မဏံ ဝါ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ။ ။ တံ အမိဋ္ဌာနစိတ္တံ၊ ထိုအဘိညာဉ်စိတ်သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ။ ။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အပ္ပနာစိတ္တံ၊ အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်၏ လက်ဦးရစ အပ္ပနာစိတ်သည်။ ကေမေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဣဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဂေါတြဘုအနန္တရံ၊ မဲ့၌။ ကေမေဝ၊ လျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ။ ။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ၊ ရူပါဝစရ စတုတ္ထဇ္ဈာန်နှင့် ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။

၁-ဤ၌ သတံ ဟောမိ-စသောနည်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တခုတခုသောပရိကံစိတ်၏ သတအာရုံရှိသည်၏အဖြစ် သဟဿအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဣဝ-သဒ္ဓါကို အဘိညာဉ်စိတ်၏ အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်၏ ဗျဉ္ဇမအပ္ပနာစိတ်နှင့် တကြိမ် ဖြစ်ခြင်းတူသော အားဖြင့်သာ ဆိုသည်။ ထိုအဘိညာဉ်စိတ်၏ အပ္ပနာ-မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဆိုသည် မဟုတ်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] (ဒသလူဗ္ဗိကထာ (၁၅-၂၄)

၄၃

၃၈၆။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ။ ။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ဌံ။ ပကတိယာ။ ပ။ ပန္န-
ကောတိ၊ ဟူသော။ ယမ္ပိ၊ အကြင်စကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ တတြာပိ၊
ထိုပဋိသမ္ဘိဒါဌ်လည်း။ အာဝဇ္ဇတိတိ၊ လူဒံ၊ အာဝဇ္ဇတိဟူသော ဤပါဌ်ကို။
ပရိကမ္မဝသေနော၊ သတံ ဟောမိ သဟဿံ ဟောမိဟု ပရိကံ ပြုသော
ကာမာဝစရစိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ (န အာဝဇ္ဇနဝသေန-
ဟု လှန်။) အာဝဇ္ဇိတွာ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတိတိ၊ လူဒံ၊ ကိ။ အဘိညာဉာဏ-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အပ္ပနာပတ္တအဘိညာဉ်ဉာဏ်၏
အစွမ်းဖြင့်သာ အဓိဋ္ဌာန်ဖြစ်သောကြောင့်။ (ပရိကမ္မစိတ္တေဟိ၊ ပရိကံ
ပြုသော ကာမာဝစရစိတ်တို့ဖြင့်။) ဗဟုကံ၊ သတ သဟဿ စသား
အများကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ကြံ၏၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်၏။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။
တေသံ ပရိကမ္မစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဝသာနေပိ၊ အဆုံး၌လည်း။ (ပိ-သဒ္ဓါဖြင့်
ပရိကံမပြုမီ ဝင်စားသည်ကိုပေါင်း) (ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကိ။) သမာ-
ပဇ္ဇတိ၊ ။ ။ သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဠဟိတွာ၊ ရှိ။ ပုန၊ ဖန်။ ဗဟုကော
ဟောမိတိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ကာမာဝစရစိတ်ဖြင့် ကြံ၍။ တတော၊
ထိုသို့ကြံသည်မှ။ ပရံ၊ ဌံ။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ ဝါ၊ သုံးကြိမ်
မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္နံ ဝါ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနံ၊ တို့၏။
အနန္တရာ၊ ဌံ။ ဥပ္ပန္နေန၊ သော။ သန္နိဋ္ဌာပနဝသေန၊ ပြီးစေသည်၏
အစွမ်းဖြင့်။ [၁၆] အဓိဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမေန၊ ရအပ်သော အမည်
ရှိသော။ ဧကေနော၊ တကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဘိညာဉာဏေန၊ ဖြင့်။
အဓိဋ္ဌာတိ၊ ပြီးစေ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ အတ္ထော၊ ကိ။
ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ။ ။

[ပကတိယာ၊ ပြကတော့အားဖြင့်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းဖြစ်လျက်။
ဗဟုကံ၊ အများကို။ (ပရိကမ္မစိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။) အာဝဇ္ဇတိ၊ ကြံ၏။
သတံ၊ အရာသည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ သဟဿံ၊
သည်။ ဟောမိ၊ ။ ။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ သတသဟဿံ၊ တသိန်းသည်။
ဟောမိ၊ ။ ။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ။ ။ (ပါဌသေသနှင့် ယောဇနာ။)
အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ရှိ။ ဉာဏေန၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ပြီးစေ၏။
ဗဟုကော၊ အများသည်။ ဟောမိ၊ ။ ။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ။ ။
(တနည်း) ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ကြံအံ့။ ဗဟုကော၊ သည်။ ဟောတိ၊

၏။ အာယသ္မာ၊ သော။ စူဠပန္နကော ယထာ၊ စူဠပန်ထေရ်ကျော်ကဲ့သို့ တည်း။]

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ယထာ အာယသ္မာ စူဠပန္နကောတိ၊ ဟူသော။ ယံ ဝစနံ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ကိ။ ဗဟုဓာတာဝဿ၊ များသော အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၏။ ကာယသက္ခိဒဿနတ္ထံ၊ (ဤအရှင်သည်လျှင် ထိုအနက်ကို မိမိကိုယ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကာယသက္ခိပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်းဟု) ကိုယ်တွေ့သိသူအဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တံ၊ ထိုကာယသက္ခိအဖြစ်ကို။ ဝတ္ထုနာ၊ စူဠပန္နကထေရ်ကျော်ဝတ္ထုဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကိရ၊ ချဲ့အံ့။ တေ ဒေ့ဘာဘရော၊ ထိုညီတော်နှောင်တော်နှစ်ဦးတို့သည်။ ပန္နေ၊ ခရီး၌။ 'ဇာတတ္တာ၊ ဖွားတော်မူကြသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပန္နကာတိ နာမံ၊ ပန္နက ဟူသော အမည်ကို။ လဘိသု၊ ရကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုနှစ်ဦးတို့တွင်။ ဇေဋ္ဌော၊ အစ်ကိုသည်။ မဟာပန္နကော၊ မဟာပန္နကမည်၏။ သော၊ ထိုမဟာပန်သည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇိတော၊ ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိ၊ ၏။ အရဟာ ဟုတော့၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး၍။ စူဠပန္နကံ၊ ညီတော် စူဠပန်ကို။ ပဗ္ဗာဇေတော၊ ရှင်သာမဏေပြုစေ၍။ ပဒ္ဓံ။ပ။ လိက္ခေတိ၊ လိက္ခေဟူသော။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကိ။ အဒါသိ၊ ၏။

[ကောကနဒံ၊ ကောကနဒဟု ဆိုအပ်သော။ ပဒ္ဓံ-ပဒုမံ၊ ပဒုမာကြာသည်။ ပါတော၊ နံနက်နေတက်အခါ၌။ ဖုလ္လံ၊ ပွင့်သစ်ဖြစ်၍။ အဝိတဂန္ဓံ၊ မကင်းသော ရနံရှိသည်။ ဝိရောစမာနံ၊ တင့်တယ်သည်။ သိယာ ယထာ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဖုလ္လံ၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဟည်း ဟူသော

၁-ရှေး ၃-ပါး၊ လူနိဝိမ္ဗော၊ စတုတ္ထ ဥပေန္နဝဇီရာ။ ပဒုမံ မရွတ်လင့်၊ ပဒ္ဓံ ရွတ်။ သရလောပေါ ယမနရာဒိသု ဝါ-ဟူသော နိတိ ဇြဲ-သုတ်ဖြင့် မ-နှောင်းရာ၌ ဥ-ကျေသည်။ (ပြည်) ယခု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌မူ (သံ ၁-ဂ၊ အံ ၂-၂၀၉) တို့၌ကဲ့သို့ ပဒုမံ-ဟု ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိရာ၌လည်း ပနှင့် ဒု လဟု ၂-လုံးကိုပေါင်း၍ ဂရုအဖြစ်ယူလျှင် လူနိဝဇီရာလက္ခဏာနှင့် ညီသည်သာလျှင်တည်း။ ပါဠိတော်ဂါထာတို့၌ ဤသို့ လဟု ၂-ခုကို ဂရုပြု၍ ယူသင့်သောအရာများစွာပင်ရှိ၏။ အကြောင်းမူကား သက္ကတ၌ အာ၊ ဓာ၊ ကာ၊ ပဒ္ဓ-စသောပုဒ်တို့သည် ပါဠိ၌ အရိယ၊ စရိယ၊ ကိရိယ၊ ပဒုမ-စသည်ဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ (ဆ-သံ-သော)

နေရောင်နှင့် ပေါင်းမိခြင်းကြောင့် သဗ္ဗညုတညာဏ်သို့ ရောက်သဖြင့်) ပွင့်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ သုဂန္ဓံ၊ ကိုယ်တော်နို့၊ ကျေးဇူးတော်နို့ဖြင့် ကောင်းသော အနံ့ရှိတော်မူသော။ (သရဒကာလေ။ သရဒအခါ၌။) အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်၌။ တပန္နံ၊ တောက်ပထွန်းလင်းသော။ အာဒိစ္စမိဝ၊ နေမင်းကဲ့သို့။ တေဇသာ၊ တန်ခိုးတော်ဖြင့်။ တပန္နံ၊ (ဇာတိ၊ အာဏာ၊ ဝိသယာဟု သုံးဖြာခေတ်၌ ပယ်လွှစ်မှိုက်မှောင် ပြောင်ပြောင်ပဝင်း) ထွန်းလင်းတော်မူသော။ အင်္ဂီရသံ၊ ကိုယ်တော်မှ ပြီးပြီးပြန်ထွက်သောရောင်ခြည်ရှိတော်မူသော။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ဘုရားမြတ်စွာကို။) တံ၊ သည်။ ပဿ၊ ဖူးမြော်လော့။]

သော၊ ထိုစူဠပန်သည်။ တံ ဂါထံ၊ ကို။ စတူဟိ မာသေဟိ၊ လေးလံတို့ဖြင့်။ ပဂုဏံ၊ လေ့လာနှုတ်တက်သည်ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်။ အထ၊ ထိုသို့မတတ်နိုင်လတ်သော်။ နံ၊ ထိုစူဠပန်ကို။ ထေရော၊ မဟာပန်ထေရ်သည်။ တံ၊ သည်။ သာသနေ၊ ၌။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ဣတိ၊ သို့ဆို၍။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ နိဟရိ၊ နှင်ထုတ်လိုက်၏။ စ၊ ဝါကျတပါးအားထုတ်အံ့။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုစူဠပန်ကို နောင်တော်နှင့်တော်မူသကာလ၌။ ထေရော၊ မဟာပန်ထေရ်သည်။ ဘတ္တုဒ္ဓေသကော၊ ဆွမ်းညှန်းသူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇီဝကော၊ ဇီဝကသည်။ ထေရံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သေ၊ နက်ဖြန်။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကဲ့။ ပဉ္စဘိက္ခုသတာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဂေဟေ၊ ၌။ ဘိက္ခံ၊ ကို။ ဂဏှထ၊ အလှူခံတော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ထေရောပိ၊ သည်လည်း။ စူဠပန္နကံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသာနံ၊ ကြွင်းသောရဟန်းတို့၏။ (ဘိက္ခာဂဟဏတ္ထာယ၊ ဆွမ်းကိုခံခြင်းငှါ။) အဓိဝါသေမိ၊ ဝန်ခံ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဝါသေသိ၊ ဝန်ခံ၏။

စူဠပန္နကော၊ သည်။ ဒွါရကောဌကေ၊ တံခါးမုခ်၌။ ဌတွာ၊ ၍။ ရောဒတိ၊ ငို၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ တံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ကသ္မာ ရောဒသိတိ၊ အဘယ့်ကြောင့် ငိုသနည်းဟု။ အာဟ၊ ၏။ သော၊ ထိုစူဠပန်သည်။ တံ ပဝတ္ထိံ၊ ကို။ အာစိက္ခိ၊ လျှောက်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အဒါသိ-၌စပ်) သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ အသက္ခောန္တော၊ မတတ်နိုင်ကာမျှဖြစ်၍။ မမ၊ သာသနေ၊ ငါဘုရား

သာသနာတော်၌။ အဘဗျော နာမ၊ မထိုက်သောသူမည်သည်။ န
 ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဂန္ထဓူရ ဝါသဓူရ နှစ်ပါးတို့တွင် ဝါသဓူရ ပြဋ္ဌာန်း
 သောကြောင့် ဟူလို) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သည်။ မာ သောခါ၊ မစိုးလင့်။
 ဣတိ၊ သို့။ တံ၊ ထိုစဉ်ပန်ကို။ ဗာဟာယံ၊ ၌။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဝိဟာရံ၊
 သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ရှိ။ ပိလောတိကဓဏ္ဍံ၊ စင်ကြယ်သောပုဆိုးပိုင်းကို။
 လူဒွိယာ၊ တန်ခိုးတော်ဖြင့်။ အဘိနိမ္မိနိတွာ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူ၍။ ဘိက္ခု၊
 ရဟန်း။ ဟန္တ၊ ယူလော့။ ဣမံ၊ ဤပုဆိုးပိုင်းကို။ ပရိမဇ္ဇန္တော၊ ဆုပ်နယ်
 လျက်။ ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သဇ္ဈာယံ၊
 ကို။ ကရောဟီတိ၊ ပြုလော့ဟူ၍။ အဒါသိ၊ ပေးတော်မူ၏။ တဿ၊
 ထိုစဉ်ပန်သည်။ တထာ၊ ထိုဘုရားမိန့်တော်မူတိုင်း။ ကရောတော၊
 ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏံဟု စီးဖြန်းတုံတုံ တလုံလဲလဲပြုစဉ်။ တံ၊
 ထိုဖြူစင်သောပုဆိုးပိုင်းသည်။ ကာလဝဏ္ဏံ၊ မည်းညစ်သော အဆင်းရှိ
 သည်။ အဟောသိ၊ ၏။ သော၊ ထိုစဉ်ပန်သည်။ ဝတ္ထံ၊ ပုဆိုးသည်။
 ပရိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဆိုး၌။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊
 မရှိ။ ပန၊ စင်စစ်မှုကား။ အယံ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်သည်။ အတ္တ-
 ဘာဝဿ၊ အတ္တဘောဟု ခေါ်ဝေါ်သော ခန္ဓာငါးပါး၏သာလျှင်။
 ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ယောနိသော၊ အသင့်လမ်းမှန်
 အကြောင်းဖြင့်။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။) သညံ၊ အသုဘ-
 သညာ၊ အနိစ္စသညာကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ရ၍။ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာ
 ငါးပါးတို့၌။ ဉာဏံ၊ ကို။ ဩတာရေတွာ၊ ချ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေတွာ၊
 ပွားစေ၍။ အနုလောမဂေါတြဘုသမိပံ၊ အနုလုံ ဂေါတြဘူ အနီးသို့။
 ပါပေသိ၊ ရောက်စေ၏။ (စာကိုယ်၌ အနုလောမတော-ဟု ရှိသော်လည်း
 ဋီကာ၌ တော-မရှိ)။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုစဉ်ပန်အား။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ ရာဂေါ ရဇော။ပ။ သာသနေတိ၊ ဟူ၍။ ဩဘာသဂါထာ၊
 အရောင်လွှတ်ခြင်းရှေးရှိ၍ ဟောတော်မူအပ်သောဂါထာတို့ကို။ အဘာသိ၊
 ဟောတော်မူ၏။

၁-ပဗ္ဗဇိတဝေါဟာရဖြင့် ဘိက္ခု-ခေါ်တော်မူသည်။ ဝါ၊ ဖြစ်လတ်သောရဟန်းအဖြစ်
 ကိုရည်၍ ဘိက္ခု-ခေါ်တော်မူသည်။ ထိုအခါ သာမဏေပင်ဖြစ်သေးသည်။ ဖြူစင်သော
 ပုဆိုးပိုင်း၌ ရှေးက အဓိကာရပြုဘူး၍ ပုဆိုးပိုင်းကို ပေးတော်မူသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] : ဒသလ္လဒ္ဓိကထာ (၁၇-၉)

၄၅

[အရိယဿ၊ ဘုရားမြတ်စွာ၏။ ဝိနယေ၊ သာသနာတော်၌။ (၂-ပုဒ် ထည့်) ရာဂေါ၊ ရာဂကို။ ရဇော၊ (ညစ်နွမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) မြူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ရေဏု၊ ရေဏုမြူကို။ ရဇောတိ၊ ရဇဟူ၍။ န စ ပန ဝုစ္စတိ၊ မဟောအပ်သာလျှင်ကတည်း။ ရဇောတိ ဧတံ၊ ရဇောဟူသော ဤ အမည်သည်။ ရာဂဿ၊ ရာဂ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဧတံ ရဇံ၊ ဤရာဂဟူသော မြူကို။ ဝိပ္ပဇဟိတော၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဝိသေသအားဖြင့်) စွန့်ခြင်းကြောင့်။ ဧတံ၊ ထို (ရာဂဟူသောမြူကို စွန့်ကုန်ပြီးသော) သူတို့သည်။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိ ဖြစ်ကုန်လတ်၍။ ဝိတရဇဿ၊ ရာဂစသော မြူကင်းတော်မူသော ဘုရား မြတ်စွာ၏။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။

☞ [၁၇] ဒေါသော၊ ကို။ပ။ မောဟော၊ မောဟကို။ ရဇော၊ မြူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ရေဏု၊ ရေဏုမြူကို။ ရဇော၊ ရဇဟူ၍။ န စ ပန ဝုစ္စတိ၊ ကတည်း။ ရဇောတိ ဧတံ၊ သည်။ မောဟဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဧတံ ရဇံ၊ ကို။ ဝိပ္ပဇဟိတော၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ တို့သည်။ ပဏ္ဍိတာ၊ လတ်၍။ ဝိတရဇဿ၊ ၏။ သာသနေ၊ ၌။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။]

တဿ၊ ထိုစူဠပန်အား။ ဂါထာပရိယောသာနေ၊ ဂါထာအဆုံး၌။ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဆဋ္ဌာဘိညာပရိဝါရာ၊ လေးပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ် အခြံအရံရှိကုန်သော။ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာ၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားတို့သည်။ ဟတ္ထဂတာဝ၊ လက်သို့ ရောက်ကုန်သည်သာလျှင်။ အဟေသုံ၊ ကုန်၏။

သတ္ထာ၊ သည်။ ဒုတိယဒိဝသေ၊ ၌။ ဇီဝကဿ ဂေဟံ၊ ဇီဝကအိမ်သို့။ ဘိက္ခုသံသေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဂမာသိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ ဘုရား ရောက်တော်မူခါ၌။ ဒက္ခိဏောဒကာဝသာနေ၊ အလှူရေစက်ချသည်၏ အဆုံး၌။ ယာဂုယာ၊ အနွေးယက်မန်းကို။ ဒိယျမာနာယ၊ ကပ်သည်ရှိသော်။ ဟတ္ထံ၊ လက်တော်ကို။ ပိဒဟိ-ပိဒဟနာကာရေန ဌပေသိ၊ သပိတ်တော်ကို ပိတ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ထားတော်မူ၏။ ဝါ၊ ဟတ္ထံ-

ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ပိဒဟိ၊ ၏။ ဇီဝကော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိ၊
အဘယံကြောင့်။ ပိဒဟသိ၊ ပိတုတော်မူသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။
ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဧကော ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတပါးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ သော ဇီဝကော၊ သည်။ ပုရိသံ၊ ယောက်ျား
တယောက်ကို။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။ အယံ၊ အရှင်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ပင့်၍။
သီသံ ဧဟိ၊ လျင်စွာလာခဲ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပေသေသိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍
ဆိုအံ့။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ နိက္ခန္တေ၊ ထွက်တော်မူလတ်
ပြီးသော်။

ပန္နကော၊ အရှင်စူဠပန်သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ ကာလပဝေဒနာ၊
ဆွမ်းခံအခါကို ကြားလျှောက်လာခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုရှေ့
လောက်။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်တော်ကို။ သဟဿက္ခတ္တံ-သဟဿော၊ တထောင်
အပြားဖြင့်။ နိမ္မိနိတွာန၊ ဖန်ဆင်း၍။ ရမ္မေ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော။ အမ္မ-
ဝနေ၊ သရက်တောကျောင်းဘော်၌။ နိသီဒိ၊ ၏။

အတ၊ ထိုအခါ၌။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ကာသာဝေဟိ၊
သင်္ကန်းတို့ဖြင့်။ ဧကပဇ္ဇောတံ၊ တပြိုင်နက် တောက်ပသော။ အာရာမံ၊
ကို။ ဒိဿ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အာရာမော၊ အရံသည်။ ဘိက္ခုဟိ၊
တို့ဖြင့်။ ဘရိတော၊ ပြည့်၏။ သော အယျော၊ ထိုအရှင်ကား။ ကတမော၊
အဘယ်အရှင်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဟံ၊ သည်။ န ဇာနာမိတိ၊ မသိနိုင်ဟု။
အာဟ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ လျှောက်လာပြန်သောကြောင့်။ နံ၊ ထို
ယောက်ျားကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂစ္ဆ၊ လေ။ ယံ ဘိက္ခု၊ ကို။ ပဌမံ၊
လက်ဦးစွာ။ ပဿသိ၊ မြင်၏။ ဘံ၊ ထိုလက်ဦးမြင်သော ရဟန်းကို။ စိဝရ-
ကဏ္ဏေ၊ ၌။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တံ၊ အရှင်ဘုရားကို။ သတ္တာ အာမန္တေတိတိ၊
ဘုန်းတော်ကြီး ဘုရားမြတ်စွာ ခေါ်တော်မူပါသည်ဟု။ ဝတွာ၊ ၍။
အာနေဟိ၊ ပင့်ခဲ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သော ပုရိသော၊ သည်။
ဂန္ဓာ၊ ၍။ ထေရဿေဝ၊ အရှင်စူဠပန်၏သာလျှင်။ စိဝရကဏ္ဏေ၊ ၌။
အဂ္ဂဟေသိ၊ ကိုင်၏။ တာဝဒေဝ၊ ထိုကိုင်သောခဏ၌လျှင်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်

၁-ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာမူ၌ ဟတ္ထေန ပတ္တံ ပိဒဟိ-ဟု ရှိသောပါဌ်သည် နှက်နဲ့သော အရာ
မဟုတ်သောကြောင့်၎င်း၊ အနက်သွား ဖြောင့်သောကြောင့်၎င်း အံ ဌ ၁-၁၆၉၊ ဓမ္မပဒဋ္ဌ
၁-၁၅၇တို့နှင့် ညီသောကြောင့်၎င်း ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေ၏။ (ဆ-သ-သော)

သော။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော ရဟန်းပွားတို့သည်။ အန္တရဓာယိံသု၊ ကွယ်ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ဂစ္ဆ တန္တိ၊ သင်သွားနှင့်လေဟု။ တံ၊ ကို။ ဥယျောဇေတွာ၊ ရှိ။ မုခဓောဝနာဒိသရိရကိစ္စံ၊ မျက်နှာသစ်ခြင်းစသော သရိရကိစ္စကို။ နိဗ္ဗပေတွာ၊ ပြီးစေ၍။ ပဌမတရံ၊ ထိုယောက်ျားထက် ရှေးဦးပင်လျှင်။ ဂန္တော၊ ရှိ။ ပတ္တာသနေ၊ ရောက်သောနေရာ၌။ နိသီဒိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ ကိုယ်ပွားအထောင်အရံ ပြည့်အောင် ဖန်ဆင်းသည်ကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ ယထာ အာယသ္မာ စူဠပန္နကောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။)

တတြ၊ ထိုရာထောင်ကိုယ်ပွား အများဖန်ဆင်းရာ၌။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်း အပ်ကုန်သော။ ယေ တေ ဗဟူ၊ အကြင် အရာ အထောင် များမြောက် ကိုယ်ပွားတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအရာအထောင် များမြောက် ကိုယ်ပွားတို့သည်။ အနိယမေတွာ၊ အဆင်းအစိတ် ကိုယ်အစိတ် ပရိက္ခရာ အထူး အမူအရာအထူး စသည်တို့ဖြင့် အမှတ်မပြုမူ၍။ နိမ္မိတတ္တာ၊ ဖန်ဆင်း အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ ဖန်ဆင်းတတ်သော ဣဒ္ဓိရှင်နှင့်။ သဒိသာဝ၊ တူကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု ဝါ၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းစသော ဣရိယာပုထ်တို့တွင်၎င်း။ ဘာသိတတုဏှိဘာဝါ ဒိသု ဝါ၊ စကားဆိုသည်အဖြစ်၊ စကားမဆိုသည်အဖြစ် အစရှိသည်တို့တွင် ၎င်း။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် ဣရိယာပုထ် အကြင်အကြင် အမူအရာကို။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ ကရောတိ၊ ၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထိုဣရိယာပုထ် ထိုထိုအမူအရာကိုသာလျှင်။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သား ကိုယ်ပွားတို့သည်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ နာနာဝဏ္ဏေ၊ အဆင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထူး ထူး အပြားပြား များသော ပကာရရှိသည်တို့ကို။ ကာတုကာမော၊ ပြုလို သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ ကေစိ၊ အချို့သော နိမ္မိတတို့ကို။ ပဌမဝယေ၊ ပဌမအရွယ်ရှိသည်တို့ကို။ ကေစိ၊ တို့ကို။ မဇ္ဈိမဝယေ၊ တို့ကို။ ကေစိ၊ တို့ကို။ ပစ္ဆိမဝယေ၊ တို့ကို။ [၁၈] တထာ၊ ပါး။ ကေစိ၊ တို့ကို။ (လိုက်) ဒီသကေသေ၊ ရှည်သော ဆံရှိသည်တို့ကို။ ဥပစုမုဏ္ဍေ၊ ထက်ဝက်ဦးပြည်း သည်တို့ကို။ မုဏ္ဍေ၊ ဦးလုံးပြည်းသည်တို့ကို။ မိဿကကေသေ၊ ဆံဖြူ ကြိုး ကြားရောသည်တို့ကို။ ဥပစုရတ္တစိဝရေ၊ ထက်ဝက်နီ ထက်ဝက်ရွှေစသည် တို့တွင် တပါးအဆင်းရှိသော သင်္ကန်းရှိသည်တို့ကို။ ပဏ္ဍုကစိဝရေ

ဖြောင့်တော့အဆင်းရှိသော သင်္ကန်းရှိသည်တို့ကို။ ပဒတာဏ။ပ။ ဓောဝနာ-
ဒီနိ၊ ပဒအားဖြင့် အနက်ကို သိစေသည်၏အစွမ်းဖြင့် ပါဠိကိုရွတ်ခြင်း၊
ပရိကထာစသောအားဖြင့် တရားပြောဟောခြင်း၊ အသံဖြင့် သုတ်စသည်ကို
ရွတ်ခြင်း၊ ပုစ္ဆာမေးခြင်း၊ အမေးကိုဖြေဆိုခြင်း၊ ဆိုးရည်ကျိခြင်း၊ သင်္ကန်း
ချုပ်ခြင်း၊ သင်္ကန်းဖွပ်ခြင်း စသည်တို့ကို။ ကရောဇ္ဇေ၊ ပြုသည်တို့ကို။
ကာတုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ (လိုက်) ဝါ၊ ကား။ အပ-
ရေပိ၊ ဝုတ္တဘိကာရမှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ နာနဗ္ဗကာရကေ၊ အမြင့်
အနိမ့် အကြံအဆူ စသား အထူးထူး အပြားအပြားတို့ကို။ ကာတု-
ကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ တေန၊ ထိုတန်ခိုးရှိသော ရဟန်း
သည်။ ပါဒကဗျာနတော၊ ဗျ။ ဝုဠာယ၊ ရှိ။ ဧတ္တကာ၊ ဤမျှကုန်သော။
ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ပဌမဝယာ၊ ပဌမအရွယ်ရှိကုန်သည်။ ယောန္တ၊
ဖြစ်စေကုန်။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။
ပရိကမ္ပ၊ ပရိကံကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။
ဝုဠာယ၊ ထ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ အဘိညာဉ်
စိတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတပကာရာယေဝ၊ မိမိလိုတိုင်း လိုတိုင်း
သော အပြားရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝေဒိ-
တဗ္ဗ၊ ၏။) ယေ နယော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းကို။ ဗဟုဓာပိ ဟုတော
ဧကော ဟောတိတိအာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသော အဓိဋ္ဌာန်အရာတို့၌။
(ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။)

အယံ ပန၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဣမိနာ
ဘိက္ခုနာ၊ ဤတန်ခိုးကြီးသောရဟန်းသည်။ (ဣစ္ဆန္တေန-၌စပ်) ဧဝံ၊ ဤဆို
ပြီးသောအခြင်းအရာဖြင့်။ ဗဟုဘာဝံ၊ များသောအတ္တဘောကို။ နိမ္မိနိတော၊
ဖန်ဆင်းပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဧကောဝ ဟုတော၊ တယောက်တည်းသာဖြစ်
၍။ စကံမိဿာမိ၊ စကြံသွားအံ့။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရိဿာမိ၊ အံ့။ ပဉ္စ၊
ကို။ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတော ဝါ၊ ကြံ၍၎င်း။ အယံ ဝိဟာ-
ရော၊ ဤကျောင်းသည်။ အပ္ပဘိက္ခုကော၊ နည်းသောရဟန်းရှိ၏။ ကေစိ၊
အချို့ကုန်သော အာဂန္တုရဟန်းတို့သည်။ သစေ အာဂမိဿန္တိ၊ အကယ်၍
လာကုန်ငြားအံ့။ ဧတ္တကာ၊ ဤမျှလောက်ကုန်သော။ ဧကသဒိသာ၊
တယောက်တည်းကဲ့သို့ တူကုန်သော။ ဣမေ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းတို့သည်။

ကုတော၊ အဘယ်အရပ်မှ လာကုန်အံ့နည်း။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ သေ-သေဝါ၊ ဤသို့ ရဟန်းများသည်၏ အဖြစ်သည်။ ထေရဿ၊ မထေရ်၏။ အာနုဘာဝေါ၊ အာနုဘော်သာဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မံ၊ ကို။ ဇာနိဿန္တိ၊ ဣဒ္ဓိမာ ဟု သိကုန်လတုံ။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝါ၊ အလိုနည်းသည်၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ အန္တရာဝ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလ၏အတွင်း၌လျှင်။ ဧကော၊ တယောက်ထီးသည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆန္နေန၊ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝုဠာယ၊ ၍။ ဧကော ဟောမိတိ၊ ဟူ၍။ ပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝုဠာယ၊ ၍။ ဧကော ဟောမိတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိယေဝ၊ လျှင်။ ဧကော ဟောတိ၊ တယောက်သာ ဖြစ်ပြန်၏။ ဧဝံ အကရောန္တော ပန၊ ဧကော ဟောမိ-ဟု ဤသို့အကြား၌ အဓိဋ္ဌာန်ကို မပြုမူကား။ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန၊ အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလ၏အစွမ်းဖြင့်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုပင်လျှင်။ ဧကော ဟောတိ၊ ၍။

၃၈၇။ အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝန္တိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ အာဝိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ နံရံမီးတားအခြားအကွယ် မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ကရောတိ၊ ၍။ တိရောဘာဝံ၊ မျက်ကွယ်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ နံရံမီးတားအခြားအကွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ကရောတိ၊ ၍။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၍။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၍။ ဣမမေဝ၊ ဤအာဝိဘာဝကရဏ တိရောဘာဝကရဏကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ အာဝိဘာဝန္တိ။ ပ။ ပဋိကုဇ္ဇိတန္တိ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ အာဝိဘာဝန္တိ၊ ကား။ ကေနစိ၊ တစုံတခု နံရံမီးတား စသည်ဖြင့်။ အနာဝဋ္ဌံ၊ မပိတ်မကွယ်အပ်သည်။ အပ္ပဋိစ္ဆန္တံ၊ မဖုံးလွှမ်းအပ်သည်။ ဝိဝဋ္ဌံ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ပေါ်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ တိရောဘာဝန္တိ၊ ကား။ ကေနစိ၊ ဖြင့်။ အာဝဋ္ဌံ၊ ကွယ်ကာ အပ်သည်။ ပဋိစ္ဆန္တံ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်။ ပိဟိတံ၊ ပိတ်ဆို့အပ်သည်။ ပဋိကုဇ္ဇိတံ၊ မှောက်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ တတြ၊ ထိုအာဝိဘာဝကရဏ-တိရောဘာဝကရဏ၌။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ ဤတန်ခိုးရှိသောသူသည်။ အာဝိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်၏အဖြစ်ကို။ ကာတုကာမော၊ ပြုလိုသည်ဖြစ်၍။ အန္ဓကာရံ၊ ဝါ၊ ညဉ့်မိုက်မှောင်ကိုလည်း။ ဝါ၊ ဥမင်လိုက်ရုံစသည်၌ အမိုက်

မှောင်ကိုမူလည်း။ အာလောကံ ကရောတိ၊ အလင်းပြု၏။ ပဋိစ္စန္ဓံ ဝါ၊
 နံရံမီးတားတံခါးရွက် စသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သည်ကိုမူလည်း။ ဝိဝဋ္ဌံ
 ကရောတိ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်ကိုပြု၏။ အနာပါယံ ဝါ၊ (ဝေးလွန်းသည်၏
 အဖြစ် သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ် စသည်ဖြင့် မထင်သည်ကိုလည်း။ အာပါယံ၊
 ထင်ပေါ်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကထံ ကရောတိ၊ ကား။ ဟိ၊ အကျယ်
 ဆိုအံ့။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ ကတေ၊ သော်။
 ပဋိစ္စန္ဓောပိ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော်၎င်း။ ဒုရေ ဌိတောပိ ဝါ၊ အဝေး၌တည်သော်
 ၎င်း။ အတ္တာ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပရေ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဒိဿတိ၊ မြင်ရ၏။ ဧဝံ-
 တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ အတ္တာနံ ဝါ၊ မိမိကို၎င်း။ ပရံ ဝါ၊ သူတပါးကို
 ၎င်း။ ကာတုကာမော၊ ပြုခြင်းငှါအလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ပါဒကဇ္ဈာနတော၊
 မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣဒံ အန္ဓကာရဋ္ဌာနံ၊ ဤအမိုက်မှောင်ရှိရာ အရပ်သည်။
 အာလောကဇာတံ၊ ဖြစ်သောအလင်းရောင်ရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။
 ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ ဣဒံ ပဋိစ္စန္ဓံ၊ ဤဖုံးကွယ်အပ်သော အရပ်သည်။
 ဝိဝဋ္ဌံ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်။ ဟောတု၊ စေ။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဣဒံ အနာ-
 ပါယံ၊ ဤစက္ခုအား မထင်သောအရပ်သည်။ အာပါယံ ဟောတု၊ ထင်သည်
 ဖြစ်စေ။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ အာဝဇ္ဇိတု၊ ဆင်ခြင်၍။ ပရိကမ္ပံ ကတု၊
 ပရိကံပြု၍။ ဝုတ္တနယေနော၊ လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဓိဋ္ဌာန်၏။ သဟ အဓိ-
 ဋ္ဌာနာ၊ ဓိဋ္ဌာန်သော အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်တကွ။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေဝ၊ ဓိဋ္ဌာန်
 သည့်အတိုင်းပင်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရေ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဒုရေ ဌိ-
 တာပိ၊ ဝေးသောအရပ်၌ တည်ကုန်လျက်လည်း။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကုန်၏။
 သယမ္ပိ၊ မိမိသည်လည်း။ ပဿိတုကာမော၊ မြင်လိုသည်ဖြစ်မှု။
 ပဿတိ၊ ၏။

[၁၉] ၃၀၀။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတံ ပါဠိဟာရိယံ၊ ဤအာဝိ-
 ဘာဝပြာဋိဟာကို။ ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုဘူးသနည်း။
 ဣတိ ပုစ္ဆာ၊ ဤကားအမေး။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုဘူး၏။ ဟိ၊
 အကျယ်ဆိုအံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စူဠသုဘဒ္ဒါယ၊ စူဠသုဘဒ္ဒါမည်သော
 အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးသွီးသည်။ နိမန္တိတော၊ ပင့်လျှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။
 ဝိဿကမ္မုနာ၊ သည်။ နိမ္မိတေဟိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ ကုဋ္ဌာဂါရသတေဟိ၊
 ပြာသာဒ်ငါးရာတို့ဖြင့်။ သဘဝတ္ထိတော၊ မှ။ သတ္တယောဇနဗ္ဗန္တရံ၊ ခုနစ်

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗုဒ္ဓိကထာ (၁၉-၁၃)

၅၁

ယူဇနာအတွင်းဖြစ်သော။ သာကေတံ၊ မြို့သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော်။ ယထာ၊
 ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာယမာနေ၊ ဓိဋ္ဌာန်တော်မူသည်ရှိသော်။ သာကေတနဂရဝါသိ-
 နော၊ သာကေတမြို့နေသူတို့သည်။ သာဝတ္ထိဝါသိကေ၊ နေသူတို့ကို။
 ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ သာဝတ္ထိဝါသိနော စ၊ တို့သည်လည်း။ သာကေတဝါ-
 သိကေ၊ တို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။
 နဂရမဇ္ဈေ စ၊ ခွဲလည်း။ သြတရိတွာ၊ သက်တော်မူ၍။ ပထဝီ၊ ကို။
 ဒွိဓာ ဘိန္နိတွာ၊ နှစ်ဖြာခွဲ၍။ ယာဝအဝီစိ၊ အဝီစိတိုင်အောင်။ ဒဿေတိ၊
 ပြတော်မူ၏။ အာကာသဉ္စ၊ ကောင်းကင်ကိုလည်း။ ဒွိဓာ ဝိယူဟိတွာ၊
 နှစ်ဖြာ ရှားတော်မူ၍။ ယာဝဗြဟ္မလောကံ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်။
 ဒဿေတိ၊ ၏။

စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဒေဝေါရောဟဏေနာပိ၊ တာဝတိံသာမှ သက်တော်မူ
 သောအခါ ပြတော်မူသော ပြာဋိဟာဖြင့်လည်း။ အယံ အတ္ထော၊ (အာဝိ-
 ဘာဝပြာဋိဟာ၏ ဘုရားမြတ်စွာ လက်မှန် ပြတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ် ဟူ
 သော) ဤအနက်ကို။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ၏။ ကိရ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ ယမကပါဋိဟာရိယံ၊ ရေမီးအစုံအစုံသော ပြာဋိဟာကို။ ကတွာ၊
 ၍။ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ၊ တို့ကို။ ဗန္ဓနာ၊ ကိလေသာအနှောင်မှ။
 မောစေတွာ၊ လွတ်စေတော်မူပြီး၍။ အတိတဗုဒ္ဓါ၊ လွန်လေပြီးသား
 နောင်တော်ဘုရားတို့သည်။ ယမကပါဋိဟာရိယာဝသာနေ၊ ယမိုက်ပြာဋိ-
 ဟာပြတော်မူသော အဆုံး၌။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတာ၊ ကြွတော်
 မူကုန်သည်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ဆင်ခြင်တော်မူ၍။ တာဝတိံ-
 သဘဝနံ၊ သို့။ ဂတာတိ၊ ကြွတော်မူကုန်သည်ဟူ။ အဒ္ဓသ၊ မြင်တော်မူ၏။
 အထ၊ ထိုသို့မြင်တော်မူလတ်သော်။ ဧကေန ပါဒေန၊ လက်ဝဲဖဝါးတော်
 တဖက်ဖြင့်။ ပထဝီတလံ၊ မြေအပြင်ကို။ အက္ကမိတွာ၊ နင်းရပ်တော်မူ၍။
 ဒုတိယံ၊ လက်ျာဖဝါးတော်ကို။ ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတေ၊ ယုဂန္ဓီရ်တောင်ထိပ်၌။
 ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊ တည်စေတော်မူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပုရိမပါဒံ၊ ရှေးလက်ဝဲ
 ဖဝါးတော်ကို။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ချီတော်မူ၍။ သိနေရုမတ္ထကံ၊ မြင့်မိုရ်တောင်

၁-ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်သော အသက်အထက် ဗိမာန်ကို ခြားဆီးကွယ်တတ်
 ကုန်သော အောက်အောက်ဗိမာန်တို့ကို ရှားဖယ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ထိုဗိမာန်တို့၏
 တည်ရာကောင်းကင်ကို ရှား ဖယ်သည်မည်ရကား အာကာသဉ္စ ဒွိဓာ ဝိယူဟိတွာ-ဟူသည်။
 (ပြည်)

ထိပ်ကို။ အက္ကမိတ္တာ၊ နင်းတော်မူ၍။ တတ္ထ၊ ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာတလေ၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်ဖျာအပြင်၌။ ဝဿ ဥပဂန္ဓာ၊ ဝါကပ်တော်မူ၍။ သန္နိပတိတာနံ၊ စည်းဝေးလာကုန်သော။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာနံ၊ တသောင်းစကြဝဠာ နတ်ဗြဟ္မာ တို့အား။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ အဘိဓမ္မကထံ၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ကို။ အာရတိ၊ အားထုတ်တော်မူ၏။ ဝါ၊ စ၍ ဟောတော် မူ၏။ ဘိက္ခာစာရဝေလာယ၊ ဆွမ်းခံချိန်အခါ၌။ နိမ္မိတဗုဒ္ဓံ၊ နိမ္မိတဘုရား ကို။ မာပေသိ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူ၏။ သော၊ ထိုနိမ္မိတဘုရားသည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ကိုယ်စားဟောတော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နာဂလတာ- ဒန္တကဋ္ဌံ၊ နဂါးပြည်မှဖြစ်သော နွယ်ဒန်ပူကို။ ခါဒိတော၊ သုံးဆောင်တော် မူ၍။ အနောတတ္တဒဟေ၊ အနဝတတ်အိုင်၌။ မုခံ ဓောဝိတော၊ မျက်နှာ သစ်တော်မူ၍။ ဥတ္တရကုရုသု၊ မြောက်ကျွန်း၌။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ ဂဟေတော၊ ခံဆောင်တော်မူ၍။ အနောတတ္တဒဟတီရေ၊ အနဝတတ် အိုင်ကမ်း စန္ဒကူးတော ဆေးဒန်းမြင်းသီလာ ကျောက်ဖြာ ထက်၌။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူ၏။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုဘုရားရှိတော်မူရာ စန္ဒကူးတောသို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္တတိ၊ ရှိခိုးဝတ်ပြု၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (သာရိပုတ္တံ၊ သာရိပုတြာ။) အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဇတ္တကံ၊ ဤရွှေဤမျှသော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိန္တိ၊ ငါဟောခဲ့ လတ်ပြီဟု။ ထေရဿ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်အား။ နယံ၊ နည်းအမြှောက် ကို။ ဒေတိ၊ ပေးတော်မူ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တယော မာသေ၊ ဝါတွင်းသုံးလတို့ ပတ်လုံး။ အဗ္ဗောဓိန္တံ၊ အဆက်မပြတ်။ အဘိဓမ္မကထံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ၍။ တံ၊ ထိုအဘိဓမ္မာတရားတော်ကို။ သုတော၊ နာရ၍။ အသီတိကော- ဌိဒေဝတာနံ၊ ကုဋေချစ်ဆယ် နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ လေးပါးတရားသိခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ၍။

ယမကပါဠိဟာရိယေ၊ ယမိုက်ပြာဠိဟာ ပြတော်မူသောအခါ၌။ သန္နိ- ပတိတာ၊ စည်းဝေးသော။ ဒွါဒသယောဇနာ ပရိသာပိ၊ အချင်းတဆဲ့နှစ် ယူဇနာ အဝန်းသုံးဆဲ့ခြောက်ယူဇနာ ပရိသက်သည်လည်း။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပုဿိတော၊ ဖူးမြင်၍သာလျှင်။ ဂမိဿာမာတိ၊ သွားကုန်အံ့ဟု။ ခန္ဓာဝါ- ရံ၊ သစ်တပ်ကို။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့၍။ အဋ္ဌာသိ၊ ၍။ တံ၊ ထိုပရိသတ်ကို။ စူဠ-

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗုဒ္ဓိကထာ (၂၀-၇)

၅၃

အနာထပိဏ္ဍိကသေဌိယေဝ၊ မဟာအနာထပိဏ္ဍိကသေဌိယေဝေညီ စူဠအနာထပိဏ္ဍိကသေဌိယေဝေညီလျှင်။ သဗ္ဗပစ္စယေဟိ၊ အလုံးစုံသောပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ လုပ်ကျွေး၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ (ဂတော၊ ကြွတော်မူသနည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနတ္ထာယ၊ သိခြင်းငှါ။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရံ၊ ကို။ ယာစိံသု၊ ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဇေတု၊ ပျိုးစေတော်မူ၍။ တတ္ထ၊ ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ဝဿုပဂတံ၊ ဝါကပ်တော်မူသော။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်။ အဒ္ဓသ၊ မြင်တော်မူ၏။ ဒိဿာ၊ ၍။ အာရောစေသိ၊ ၍။

တေ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ အား။ ဝန္ဓနတ္ထာယ၊ ရှိခိုးခြင်းငှါ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ၊ ကို။ ယာစိံသု၊ ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ပရိသမဇ္ဈေယေဝ၊ ပရိသတ်လယ်၌လျှင်။ မဟာပထဝိယံ၊ ၌။ နိမ္မဇ္ဇိတု၊ ငုပ်၍။ သိနေရုပဗ္ဗတံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ နိဗ္ဗဇ္ဇိတု၊ (ပတ္တမြားသိသောကြိုးအသွင် ပရိသတ်မြင်လေလျှင်းအောင်) ထွင်းသွား၍။ [၂၀] တထာဂတပါဒမူလေ၊ ဘုရားမြတ်စွာခြေတော်ရင်း၌။ ဘဂဝတော၊ ၍။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဝန္ဓမာနောဝ၊ ရှိခိုးလျက်လျှင်။ ဥမ္မဇ္ဇိတု၊ ပေါ်၍။ ဘန္ဓေ၊ ဘုရား။ ဇမ္ဗုဒိပငါသိနော၊ ဇမ္ဗုဒိပ ကျွန်းသူအပေါင်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၍။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဝန္ဓိတု၊ ၍။ ပဿိတု၊ ရွှေကိုယ်တော်ကို ဖူးမျှော်ပြီး၍သာလျှင်။ ဂမိဿာမာတိ၊ သွားကုန်အံ့ဟု။ ဝဒန္တိတိ၊ ဆိုကုန်သည်ဘုရားဟု။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၍။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာနံ။ တေရဟိ၊ ယခု။ တေ ဇေဋ္ဌဘာတာ၊ သင့်အစ်ကိုဖြစ်သော။ ဓမ္မသေနာပတိ၊ သည်။ ကုဟိ၊ ၌။ ဝသတိ ပန၊ နေသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ၍။ ဘန္ဓေ၊ ဘုရား။ သင်္ကဿနဂရေ၊ သင်္ကဿနဂိုရ်မြို့၌။ ဝသတိတိ၊ နေသည်ဘုရားဟု။ အဝေါစ၊ ၍။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာနံ။ မံ ဒဠ္ဗုကာမာ၊ ငါဘုရားကို ဖူးလိုသတို့သည်။ သေ၊ နက်ဖြန်။ သင်္ကဿနဂရံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆန္တု၊ လာစေကုန်။ အဟံ၊ သည်။ သေ၊ ဖြန်။ မဟာပဝါရဏပုဏ္ဏမာသိဉ္စပေါသထဒိဝသေ၊ ၌။ သင်္ကဿနဂရေ၊ ၌။ ဩတရိဿာမီတိ၊ သက်အံ့ဟု။ အာဟ၊ ၍။ ဘန္ဓေ၊ ဘုရား။ သာဓု၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ထေရော၊ သည်။ ဒသဗလံ၊ ကို။ ဝန္ဓိတု၊ ၍။ အာဂတ-

မဂ္ဂေနဝ၊ လာခဲသောမြင်းမိုရ်၏ အတွင်းခရီးဖြင့်လျှင်။ သြရယု၊ သက်၍။
မနုဿာနံ၊ တို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ သမ္မာပုဏ်၊ ဖြုတ်ချည်းရောက်တော်မူ၏။
ဂမနာဂမနကာလေ စ၊ သွားသောအခါ လာသောအခါ၌လည်း။ ယထာ၊
အကြင်အခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာယမာနေ၊ သော်။ နံ သိနေရူပဗ္ဗတံ၊ (ပတ္တမြား
အတွင်း မြကြိုးသွင်းသို့ လင်းလင်းမြင်သာဝင်သွားရာ) ထိုမြင်းမိုရ်တောင်
ကို။ မနုဿာ။ (တဆွဲနှစ်ယူဇနာအချင်း) လူခပင်းတို့သည်။ ပဿန္တိ၊
ကုန်၏။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ခိဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ ဧတ္ထ၊
ဤအာဝိဘာဝအရာ၌။ တာဝ၊ စွာ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဧတ္ထရော၊ သည်။
ဣဒံ အာဝိဘာဝပါဠိဟာရိယံ၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိ ဟင်းလင်း
မြင်ရာမြင်ကြောင်းဖြစ်သော ဤပြာဠိဟာကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူ၏။

သော၊ ထိုမဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသော နည်းဖြင့်။
အာဂတော၊ လာလတ်ပြီး၍။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထိုဘုရား မိန့်တော်မူသော
အခြင်းအရာကို။ အာရောစေတော၊ ကြားလတ်၍။ ဒုရန္တိ၊ သည်။ ဝေးသည်
ဟူသောအမှတ်ကို။ အကတော၊ မပြုကုန်မူ၍။ ကတပါတရာသာဝ၊ နံနက်
စာစားခြင်းကိစ္စ ပြီးကုန်လတ်၍လျှင်။ နိက္ခမထာတိ၊ ထွက်ကြလတ်ကုန်ဟူ။
အာဟ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သက္ကဿ ဒေဝရညော၊ သိကြားနတ်မင်း
အား။ မဟာရာဇ၊ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသော သိကြားမင်း။ သော၊ ဖြန်။
မနုဿလောကံ၊ လူ့ပြည်သို့။ ဂစ္ဆာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာရောစေသိ၊
ကြားတော်မူ၏။ ဒေဝရာဇာ၊ သည်။ ဝိဿကမ္ပံ၊ ကို။ တာတ၊ အမောင်
ဝိသကြုံ။ သော၊ ဖြန်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မနုဿလောကံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမော၊
ကြွတော်မူလို၏။ ကနုကမယံ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော။ ဧကံ၊ တခုသော စောင်း
တန်း၎င်း။ ရဇတမယံ၊ ငွေဖြင့်ပြီးသော။ ဧကံ၊ ၎င်း။ မဏိမယံ၊
ပတ္တမြားဖြင့်ပြီးသော။ ဧကံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဿော သောပါန-
ပန္နိယော၊ သိုးသွယ်သောစောင်းတန်းအစဉ်တို့ကို။ မာပေဟိ၊ ဖန်ဆင်း
လေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဏာပေသိ၊ စေခိုင်း၏။ သော၊ ထိုဝိသကြုံ
နတ်သည်။ တထာ၊ ထိုသိကြားမင်းဆိုတိုင်း။ အကာသိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊
သည်။ ဒုတိယဒီဝသေ၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တောင်းပန်သည်မှ နှစ်ရက်
မြောက်သောနေ့၌။ သိနေရူမုဒ္ဓနိ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌။ ဌတွာ၊ ရပ်တော်
မူ၍။ ပုရတ္ထိမလောကဓာတု၊ အရှေ့လောကဓာတ်ကို။ သြလောကေသိ၊

ကြည့်တော်မူ၏။ အနေကောနိ စက္ကဝါဠသဟဿာနိ၊ တပါးမကများစွာ စကြဝဠာအထောင်တို့သည်။ ဝိဝဋ္ဌာနိ ဟုတော့၊ ဟင်းလင်းဖြစ်ကုန်၍။ ကေကံဏံ ဝိယ၊ တခုတည်းသောအပြင်ကဲ့သို့။ ပကာသယိံသု၊ ထင်ရှား မြင်သာကုန်၏။ ပုရတ္ထိမေန၊ အရှေ့မျက်နှာအရပ်ဖြင့်။ ဝိဝဋ္ဌံ၊ ဟင်းလင်း အပြင်ကို။ အဒ္ဒသ ယထာ၊ မြင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ပစ္ဆိမေနပိ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥတ္တရေနပိ၊ ၎င်း။ ဒက္ခိဏေနပိ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ စကြ- ဝဠာကို။ ဝိဝဋ္ဌံ၊ ဟင်းလင်း။ အဒ္ဒသ၊ မြင်တော်မူ၏။ ဟေဋ္ဌာပိ၊ အောက် မျက်နှာ၌လည်း။ ယာဝ၊ လောက်။ အဝီစိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ အဒ္ဒသ၊ ၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ယာဝ၊ လောက်။ အကနိဋ္ဌဘဝနံ၊ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မပြည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ အဒ္ဒသ၊ ၏။

တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ လောကဝိဝရဏံ နာမ၊ (အသိန်းမကသော ဩကာသလောက၌နေသော သတ္တလောက၏ အဆီးအတားမရှိ ဟင်းလင်း မြင်သာသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော) လောကဝိဝရဏပြာဋိဟာ မည်သည်။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ မနုဿာပိ၊ လူတို့သည်လည်း။ ဒေဝေ၊ နတ်တို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒေဝါပိ၊ တို့သည်လည်း။ မနုဿေ၊ တို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်လူတို့တွင်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဥဒ္ဓံ၊ သို့။ နေဝ ဥလ္လောကေန္တိ၊ မော်၍မကြည့်ရကုန်။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ အဓော၊ သို့။ န ဩလောကေန္တိ၊ ငုံ့၍မကြည့်ရကုန်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်း သောနတ်တို့သည်။ သမ္မုခါဝ၊ ရှေ့တူရှုသာလျှင်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဝါ၊ တဦးသည် တဦးကို။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကြကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ မဏိမယေန သောပါနေန၊ ပတ္တမြားစောင်းတန်းဖြင့်။ ဩတရတိ၊ သက်တော်မူ၏။ ဆကာမာဝစရဒေဝါ၊ ကာမာဝစရခြောက်ဘုံနတ်တို့သည်။ ဝါမပဿေ၊ ဝဲဖက်၌။ ကနကမယေန၊ ရွှေစောင်းတန်းဖြင့်။ သုဒ္ဓါဝါသာ စ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း။ မဟာဗြဟ္မာ စ၊ သဟမ္ပတိမဟာဗြဟ္မာသည် ၎င်း။ ဒက္ခိဏပဿေ၊ ယာဖက်၌။ ရဇတမယေန၊ ငွေစောင်းတန်းဖြင့်။ (ဩတရန္တိ၊ သက်ကုန်၏။) ဒေဝရာဇာ၊ သိကြားနတ်မင်းသည်။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်တော်သင်္ကန်းတော်ကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ လွယ်၏။ မဟာဗြဟ္မာ၊ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာကြီးသည်။ တိယောဇနိကံ၊ သုံးယူဇနာရှိသော။ သေတ- စ္စတ္တံ၊ ထီးဖြူကို။ သုယာမော၊ သုယာမနတ်မင်းသည်။ ဝါလဗီဇနိံ၊

စာမရီသားမြီးယပ်ကို။ (အဂ္ဂဟေသိ၊ ကိုင်၏။) ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝ-
ပုတ္တော၊ ပဉ္စသိခဂန္ဓဗ္ဗနတ်သားသည်။ တိဂါဝုတမတ္တံ၊ သုံးဂါဝုတ်ရှိသော။
ဗေဠုဝပဏ္ဏဝီဏံ၊ ဗေဠုဝပဏ္ဏုမည်သောစောင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ တထာ-
ဂတဿ၊ အား။ ပူဇံ၊ စောင်းသံပူဇော်ခြင်းကို။ ကရောဇ္ဇော၊ ပြုလျက်။
ဩတရတိ၊ ၏။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။
ဗုဒ္ဓဘာဝါယ၊ ဘုရားဖြစ်ခြင်းငှါ။ ပိတံ၊ တောင့်တခြင်းကို။ အနုပ္ပါဒေတွာ၊
မဖြစ်စေမှု၍။ ဌိတသတ္တော နာမ၊ တည်သောသတ္တဝါမည်သည်။ နတ္ထိ၊
မရှိသတတ်။ ဧတ္ထ၊ ဤအာဝိဘာဝအရာ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ
အာဝိဘာဝပါဠိဟာရိယံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူ၏။

☸ [၂၁] အပိစ၊ နည်းတနည်းကိုဆိုပေအံ့။ တမ္ဗပဏ္ဏိဒိပေ၊ သိန်းသိုဠ်
ကျွန်း၌။ တလင်္ဂရဝါသိဓမ္မဒိန္နတ္ထေရောပိ၊ တလင်္ဂရအရပ်၌သီတင်းသုံးသော
ဓမ္မဒိန္နထေရ်သည်လည်း။ တိဿမဟာဝိဟာရေ၊ တိဿကျောင်းကြီး၌။
စေတိယင်္ဂဏသ္မိံ၊ စေတီပြင်၌။ နိသီဒိတွာ၊ ရှိ။ တီဟိ ဘိက္ခဝေ။ ပ။
ဟောတီတိ၊ ဟောတိအစရှိသဖြင့်။ အပဏ္ဏကသုတ္တံ၊ ကို။ ကထေဇ္ဇော၊
ဟောလျက်။ ဟေဋ္ဌာမုခံ၊ အောက်သို့ရှေးရှု။ ဗီဇနိံ၊ ယပ်ကို။ အကာသိ၊
ပြု၏။ ယာဝ အဝီစိတော၊ အဝီစိတိုင်အောင်။ ကေဂံဏံ၊ တပြင်တည်း
ကဲ့သို့ လင်းသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ ဥပရိမုခံ၊
ရှု။ ဗီဇနိံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်
အောင်။ ကေဂံဏံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ၏။ ထေရော၊ ဓမ္မဒိန္နထေရ်
ကျော်သည်။ နိရယဘယေန၊ ဖြင့်။ တဇ္ဇေတွာ၊ ခြိမ်းချောက်၍။
သဂ္ဂသုခေန စ၊ နတ်ပြည်ချမ်းသာဖြင့်လည်း။ ပလောဘေတွာ၊ ဖြား
ယောင်း၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ ၏။ ကေစိ၊ အချို့သောသူတို့သည်။
သောတာပန္နာ၊ တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။
သကဒါဂါမီ၊ အနာဂါမီ၊ အရဟန္တာ၊ တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
ဤရွှေစကား တရပ်အပြီးတည်း။

၃၈၉။ ပန၊ တပါး။ တိရောဘာဝံ၊ တိရောဘာဝကရဏပြာဠိဟာကို။
ကာတုကာမော၊ သူသည်။ အာလောကံ ဝါ၊ အလင်းရှိရာကိုမူလည်း။
အန္ဓကာရံ ကရေတိ၊ အမှိုက်မှောင်ရှိသည်ကိုပြု၏။ အပ္ပဋိစ္ဆန္တံ ဝါ၊ မဖုံး
ကွယ်အပ်သည်ကိုမူလည်း။ ပဋိစ္ဆန္တံ ကရေတိ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်ကိုပြု၏။

နိဒ္ဒေသ]

ဒေသဏ္ဌိကထာ (၂၁-၂၁)

၅၇

အာပါထံဝါ၊ ထင်ပေါ်သည်ကိုမူလည်း။ အနာပါထံကရောတိ၊ မထင်
ပေါ်သည်ကိုပြု၏။ ကထံကရောတိ၊ နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အယံဣဒ္ဓိမာ၊
သည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာဟိယမာနေ၊ သော်။
အပ္ပဋိစ္စန္ဓာပိ၊ မဖုံးကွယ်အပ်သော်လည်း။ သမိပေဝါ၊ ချွံ့မူလည်း။
ဌိတောပိဝါ၊ တည်သော်လည်း။ နဒိဿတိ၊ မမြင်ရ၊ ဝါ၊ မထင်။ ဧဝံ-
တထာ၊ ဖြင့်။ အတ္တာနံဝါ၊ ကို၎င်း။ ပရံဝါ၊ ကို၎င်း။ ကာတုကာမော၊
၍။ ပါဒကဇ္ဈာနတော၊ မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣဒံအာလောကဋ္ဌာနံ၊
ဤအလင်းရှိရာအရပ်သည်။ အန္ဓကာရံဟောတု၊ အမှိုက်မှောင်ရှိသည်
ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိဝါ၊ သို့၎င်း။ ဣဒံအပ္ပဋိစ္စန္ဓံ၊ ဤမဖုံးကွယ်အပ်
သောအရပ်သည်။ ပဋိစ္စန္ဓံဟောတု၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်ဖြစ်စေသတည်း။
ဣတိဝါ၊ သို့၎င်း။ ဣဒံအာပါထံ၊ ဤထင်သောအာရုံသည်။ အနာပါထံ
ဟောတု၊ မထင်သည်ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိဝါ၊ သို့၎င်း။ အာဝဇ္ဇိတော၊
၍။ ပရိကမ္ပံကတော၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊
၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ယထာဓိဋ္ဌိတဇော၊ ဓိဋ္ဌာန်
တိုင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရေ၊ သူတပါးတို့သည်။ သမိပေ၊ ချွံ့။
ဌိတပိ၊ လျက်လည်း။ နပဿန္တိ၊ ကုန်။ သယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အပဿိ-
တုကာမော၊ မမြင်လိုမှုကား။ နပဿတိ၊ မမြင်။

၃၉၀။ ဧတံပါဠိဟာရိယံ၊ ဤတိရောဘာဝပြာဠိဟာကို။ ကေန၊
သည်။ ကတပုဗ္ဗံပန၊ ပြုဘူးပါသနည်း။ ဣတိအယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊
တည်း။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုဘူး၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဘဂဝါ၊
သည်။ ယသကုလပုတ္တံ၊ ကို။ သမိပေ၊ ချွံ့။ နိသိန္နယော၊ နေသည်ကို
ပင်လျှင်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကတော၊ သော်။ နံ၊ ထိုယသအမျိုးသားကို။
ပိတာ၊ သည်။ နပဿတိ၊ မမြင်။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ အကာသိ၊ ၏။
တထာ၊ ပါး။ ဝိသယောဇနသတံ၊ ယူဇနာ တရားနှစ်ဆယ်တိုင်အောင်။
မဟာကပ္ပိနဿ၊ အား။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ တံ၊ ထိုမဟာကပ္ပိန
မင်းကို။ အနာဂါမိဖလေ၊ ချွံ့။ အဿ၊ ထိုမင်း၏။ အမစ္စသဟဿဉ္စ၊
ကိုလည်း။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ ချွံ့။ ပတိဋ္ဌာပေတော၊ စေ၍။ တဿ၊
ထိုမင်း၏။ အနုမဂ္ဂံ၊ သွားလေတိုင်းခရီးစဉ်အတိုင်း။ အာဂတော၊ လိုက်လာ
သော။ သဟဿိတ္ထံပရိဝါရာ၊ အမတ်မယားတထောင် အခြံအရံရှိသော။

အနောဇာဒေဝီ၊ သည်။ အာဂန္တု၊ ချီ။ သမိပေ၊ မင်း၏အနီး၌။ နိသိန္နာပိ၊ နေလာသော်လည်း။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ သပရိသံ၊ သော။ ရာဇာနံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတု၊ ချီ။ ဘန္တေ၊ တုရား။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ပဿထ အပိ၊ မြင်တော်မူပါ တုံသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ နားတော်လျှောက်လတ်သော်။ ဒေဝီ၊ မိဖုရား။ တေ၊ သင့်အား။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဂဝေသိတုံ၊ ရွာခြင်းသည်။ ဝရံ ကိံပန၊ မြတ်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်မှုကား။ အတ္တနံ၊ မိမိ ကိုယ်ကိုသာလျှင်။ ဂဝေသိတုံ၊ သည်။ ဝရံ ကိံပန၊ မြတ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတယ၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဘန္တေ၊ တုရား။ အတ္တနံ၊ ကိုသာလျှင်။ ဂဝေသိတုံ၊ သည်။ ဝရံ၊ မြတ်စွာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတု၊ နားတော်လျှောက်၍။ နိသိန္နာယ၊ နေသော။ တဿာ၊ ထိုအနောဇာ မိဘုရားအား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဒေသိယမာနေ၊ သော်။ သာ၊ သည်။ ဣတ္ထိသဟဿေန၊ အမတ်မယားတထောင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သောတာ- ပတ္တိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ အမစ္စာ၊ အမတ်တထောင်တို့သည်။ အနာဂါမိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌဟိံ သု၊ ကုန်၏။ ရာဇာ၊ သည်။ အရဟတ္တေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုတော်မူဘူး၏။) အပိ စ၊ နည်း။
 ၉၉။ တပါးကိုဆိုအံ။ [၂၂] တဗ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ၊ သိန်းသိင်္ဃကျန်းသို့။ အာဂတဒိဝသေ၊ ရောက်တော်မူသောနေ့၌။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ အာဂတေ၊ ကုန်သော။ အဝသေသေ၊ ကြွင်းသောဣဒ္ဓိယထေရ်စသည်တို့ကို။ ရာဇာ၊ ဒေဝါနိပိယတိဿမင်းသည်။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ ကရောန္တေန၊ ပြုတော်မူသော။ မဟိန္ဒတ္ထေရေနာပိ၊ သည်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤတိရောဘာဝပြာဋိဟာကို။ ကတမေဝ၊ ပြုတော်မူဘူးသလျှင်ကတည်း။

၁၀၀။ အပိ စ၊ နည်းတပါးကိုဆိုအံ။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ပါကဋ္ဌပါဋိ- ဟာရိယံ၊ ထင်ရှားသော ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်ရှိသောပြာဋိဟာသည်။ အာဝိဘာဝံ နာမ၊ အာဝိဘာဝပြာဋိဟာမည်၏။ အပါကဋ္ဌပါဋိဟာရိယံ၊ ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ် မထင်ရှားသောပြာဋိဟာသည်။ တိရောဘာဝံ နာမ၊ တိရောဘာဝပြာဋိဟာ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပါကဋ္ဌပါဋိဟာရိယေ၊ ပါကဋ္ဌပြာဋိဟာ

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗုဒ္ဓိကထာ (၂၂-၁၆)

၅၉

၌။ ဣဒ္ဓိပိ၊ တန်ခိုးသည်လည်း။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ဣဒ္ဓိမာပိ၊ တန်ခိုး ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ပညာယတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပါကဋ္ဌပြာဋိဟာကို။ ယမကပါဋိဟာရိယေန၊ ရေမီးအစုံအစုံပြသော တန်ခိုးပြာဋိဟာဖြင့်။ ဒိပေ-
တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုယမိုက်ပြာဋိဟာ၌။ ဣဓ၊ ပ။ ပဝတ္ထ-
တီတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥဘယံ၊ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိမန္တနှစ်ပါးစုံသည်။ ပညာ-
ယိတ္ထ၊ ထင်ခဲ့၏။

[ဣဓ-သာသနော၊ ၌။ တထာဂတော၊ သည်။ သာဝကေဟိ၊ တို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ယမကပါဋိဟာရိယံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ ဥပရိမကာယတော၊ အထက်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်မှ။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ မီးအစုသည်။ ပဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟေဋ္ဌိမကာယတော၊ အောက်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်မှ။ ဥဒကဓာရာ၊ ရေအယဉ်သည်။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။]

အပါကဋ္ဌပါဋိဟာရိယော၊ ၌။ ဣဒ္ဓိယေဝ၊ တန်ခိုးသည်သာလျှင်။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ တံ၊ ထိုအပါကဋ္ဌ-
ပြာဋိဟာကို။ မဟကသုတ္တေန စ၊ မဟကသုတ်ဖြင့်၎င်း။ ဗြဟ္မနိမန္တနိက-
သုတ္တေန စ၊ ဗြဟ္မနိမန္တနိက သုတ်ဖြင့်၎င်း။ ဒိပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။
တတြ၊ ထိုသုတ်၌။ အာယသ္မတော မဟကဿ စ၊ အသျှင်မဟက၏၎င်း။
ဘဂဝတော စ၊ ၏၎င်း။ ဣဒ္ဓိယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ပညာယိတ္ထ၊ ထင်၏။
ဣဒ္ဓိမာ၊ မဟက ထေရ်နှင့် မြတ်စွာဘုရားဟူသော ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။
န ပညာယိတ္ထ၊ မထင်ခဲ့။

ယထာဟ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ဧကမန္တံကျာဒိနာ၊
ဧကမန္တံ စသည်ဖြင့်။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။

[ဧကမန္တံ၊ တင့်အပ်လျောက်ပတ်စွာ။ နိသိန္ဓော ခေါ်၊ နေပြီးသော။
စိတ္တော ဂဟပတိ၊ စိတ္တသုကြွယ်သည်။ အာယသ္မန္တံ မဟကံ၊ အသျှင်မဟက
ထေရ်ကို။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘန္ဓေ၊ ဘုရား။ သာဓု-အာယာ-
စာမိ၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အယျော မဟကော၊ အသျှင်မဟကသည်။
မနုဿဓမ္မော၊ လူတို့၏ကုသိုလ် ကမ္မပထတရားဆယ်ပါးထက်။ ဥတ္တရိ၊ လွန်
မြတ်သော။ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ၊ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ မေ၊ အား။ ဒဿေ-
တု၊ ပြတော်မူစေချင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ လျှောက်၏။ ဂဟပတိ၊
သုကြွယ်။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ပြစေလိုမူကား။ တံ၊ သည်။ အာဠိန္ဒော၊

ကျောင်းဦး၌။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ အပေါ်ရုံကို။ ပညာပေတွာ၊ ခင်း၍။ တိဏ-
ကလာပံ၊ မြက်စည်းကို။ သြကာသေဟိ-ပကိရ၊ ဖြန့်ကြဲလော့။ ဣတိ၊ သို့။
အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဧဝံ-သာဓု၊ ကောင်း၏။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့
လျှင်။ စိတ္တော ဂဟပတိ၊ သည်။ အာယသ္မတော မဟကဿ၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို။
ပဋိဿုတွာ၊ ဝန်ခံ၍။ အာဠိန္ဒေ၊ ၌။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ ကို။ ပညာပေတွာ၊ ၍။
တိဏကလာပံ၊ ကို။ သြကာသေသိ၊ ဖြန့်ကြဲ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ
မဟကော၊ သည်။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ယထာရူပေန၊ အကြင်
သို့ သဘောရှိသော အဘိသင်္ခါရဖြင့်။ တာဠုန္တိဂ္ဂဠေန စ၊ သံကောက်ပေါက်
ဖြင့်၎င်း။ အဂ္ဂဠန္တရိကာယ စ၊ တံခါးပေါင်ကြားဖြင့်၎င်း။ အစ္စ၊ မီးလျှံ
သည်။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ တိဏာနိ၊ မြက်တို့ကိုသာ။ ဈာပေသိ၊ လေ့သင်၏။
ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ ကို။ န ဈာပေသိ၊ မလေ့သင်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိ
သော။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရ-ဣဒ္ဓိပယောဂံ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း ပယောဂကို။
အဘိသင်္ခါသိ၊ ပြုပြီ။]

ယထာ စ၊ အဘယ်သို့လည်း။ အာဟ၊ နည်း။ အထ ခွါဟံ။ ပ။ န ဥပါ-
ဒိယိန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ရောက်သောခါ၌။ အဟံ၊
သည်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ အာဝိ-
သင်္ခါသိ၊ ပြုပြီ။ တောဝတာ၊ ဤမျှသော ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရဖြင့်။ ဗြဟ္မာ စ၊
ဗကဗြဟ္မာသည်၎င်း။ ဗြဟ္မပရိသာ စ၊ ဗကဗြဟ္မာ၏ ပရိသတ်တို့သည်၎င်း။
ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စ၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ ဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း။ မေ၊ ၏။ သဒ္ဓဉ္စ၊
အသံကိုသာလျှင်။ သောဿန္တိ၊ ကြားကုန်လတံ့။ မံ စ၊ ငါဘုရားကိုကား။
န ဒက္ခိယန္တိ၊ မမြင်ကုန်လတံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးပိုက်တော်မူ၍။ အန္တရ-
ဟိတော၊ ကွယ်တော်မူလျက်။ ဘဝေဝါဟံ ဘယံ ဒိသ္မာ၊ ဘဝဉ္စ ဝိဘဝေသိနံ။
ဘဝံ နာဘိဝဒိံ ကိဉ္စ၊ နန္ဒိဉ္စ န ဥပါဒိယိန္တိ၊ ယိံ ဟူသော။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။
အဘာသိ၊ ရွတ်တော်မူ၏။]

☞ [၂၃] [အဟံ၊ သည်။ ဘဝေ-သံသာရေ၊ ၌။ ဘယံ၊ ဇာတိဇရာ
စသည် အပြားရှိသော ဘေးအပေါင်းကို။ ဒိသ္မာဝေ၊ မြင်၍သာလျှင်၊ ဝါ၊
မြင်သောကြောင့်သာလျှင်။ ဘဝဉ္စ၊ (ကမဘဝစသားသုံးပါး အပြားရှိသော
ဤသည်) ဘဝကိုလည်း။ ဝိဘဝေသိနံ၊ ဘဝ၏ကင်းရာကို ရှာအပ်သည်ဖြစ်

လျက်လည်း။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ ဘဝေ ဝေ၊ သံသရာဝဲထဲ၌သာလျှင်။ ဒိသ္မာ၊
မြင်ရပြန်သောကြောင့်။ ကိဉ္စိ ဘဝံ၊ တစုံတခုသောဘဝကိုမျှ။ နာဘိဝဒိံ၊
တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မပြောပမချီးမွမ်းသတည်း။ နန္ဒိဉ္စ၊ ဘဝတဏှာ
ကိုလည်း။ န ဥပါဒိယိံ၊ မစွဲလမ်းသတည်း။]

၃၉၂။ အာကာသေ၊ ၌။ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ၊ သွားသကဲ့သို့။ ဝေ-
တထာ၊ တူ။ တိရောကုဋ္ဌံ၊ အိမ်နံရံတဖက်သို့၎င်း။ တိရောပါကာရံ၊
တံတိုင်းတဖက်သို့၎င်း။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ တောင်၏တဖက်သို့၎င်း။ အသဇ္ဇ-
မာနော၊ မငြိမရှက်မူ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊
၏။) ဧတ္ထ-ဝစနေ၊ ၌။ တိရောကုဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ ပရကုဋ္ဌံ၊ နံရံ၏
တဖက်သို့။ ကုဋ္ဌဿ၊ ၏။ ပရဘာဂံ၊ ပြင်ဖက်အဖို့သို့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရေသု၊ ဤမှတပါးသော တိရောပါကာရ
တိရောပဗ္ဗတ-ပုဒ်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။
ကုဋ္ဌောတိ တေ၊ သည်။ ဂေဟဘိတ္တိယာ၊ အိမ်နံရံ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။
ပါကာရောတိ၊ ကား။ ဂေဟဓိဟာရဂါမာဒိနံ၊ အိမ်ကျောင်းရှာအစရှိသည်
တို့၏။ ပရိက္ခေပပါကာရော၊ အချ်ဖြစ်သောတံတိုင်းတည်း။ ပဗ္ဗတောတိ၊
ကား။ ပံသုပဗ္ဗတော ဝါ၊ မြေသားတောင်မှလည်းဖြစ်စေ။ ပါသာဏ-
ပဗ္ဗတော ဝါ၊ ကျောက်တောင်မှလည်းဖြစ်စေ။ ပဗ္ဗတော၊ မည်၏။
အသဇ္ဇမာနောတိ၊ ကား။ အလဂ္ဂမာနော၊ မငြိမရှက်မူ၍။ သေယျထာပိ
အာကာသေတိ၊ ကား။ အာကာသေ၊ ၌။ ဂစ္ဆတိ ဝိယ၊ သွားသကဲ့သို့။
(ထည့်) ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမေန၊ သွားလိုသောဣဒ္ဓိမန္တ
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာကာသကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊
တလတ်၍။ ကုဋ္ဌံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပါကာရံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ သိနေရုစက္ကဝါဇ္ဇေ-
သုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ အညတရံ၊ သော။ ပဗ္ဗတံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊
၍။ ကတပရိကမ္မေန၊ ပြုအပ်ပြီးပရိကံရှိသည်ဖြစ်၍။ အာကာသော
ဟောတူတိ၊ ဟင်းလင်းကောင်းကင်ဖြစ်စေဟူ။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ၏။
အာကာသောယေဝ ဟောတိ၊ ကောင်းကင်သာဖြစ်၏။ အဓော ဩတရိတု-

၁-အကြင်နံရံတဖက်သည်သို့ သွားလိုအံ့၊ ထိုနံရံတံတိုင်းအစရှိသည်ကို ဆင်ခြင်၍
အာကာသော ဟောတူ အာကာသော ဟောတူ-ဟု ပရိကံပြုသည်ကို အာဝဇ္ဇိတွာ ကတ-
ပရိကမ္မေန-ဟူသည်။ (ပြည်)

ကာမဿ ဝါ၊ အောက်သို့သက်လိုသောသူအား၎င်း။ ဥဒ္ဓံ အာရောဟိတုကာမဿ ဝါ၊ အထက်သို့ တက်လိုသောသူအား၎င်း။ သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတော၊ ထွင်း၍။ ဂန္ထုကာမဿ၊ သောသူအား။ ဆိဒ္ဓေါ၊ အပေါက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဣဒ္ဓိရှိသောသူသည်။ တတ္ထ၊ ထိုအခေါင်းအပေါက်ရှိသော ပါကာရပဗ္ဗတ၌။ အသဇ္ဇမာနေ၊ မငြိမထိပဲ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

ပန၊ အယူထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ-ဌာနေ၊ ၌။ တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော၊ ဘည်။ အာဟ၊ ၏။ အာဝုသော၊ တို့။ အာကာသကသိဏသမာပဇ္ဇနံ၊ အာကာသကသိုဏ်းကို ဝင်စားခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ (တနည်း) ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိ၍။ အာကာသကသိဏသမာပဇ္ဇနံ၊ ဝင်စားခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဟတ္ထိအဿာဒိနိ၊ ဆင်မြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ အဘိနိမ္မိနိတုကာမော၊ ဖန်ဆင်းလိုသောသူသည်။ ဟတ္ထိအဿာဒိကသိဏာနိ၊ ဆင်ကသိုဏ်း၊ မြင်းကသိုဏ်းစသည်တို့ကို။ သမာပဇ္ဇတိ ကိံ၊ ဝင်စားသလော။ ပထဝီကသိဏာဒိသု၊ တို့တွင်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိကသိဏေ၊ အမှတ်မရှိသောကသိုဏ်း၌။ (ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။) ပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ (အာကာသော ဟောတူတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်စေသောဟု။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော နနု၊ ဓိဋ္ဌာန်ကောင်းသည် မဟုတ်လော။) အဋ္ဌသမာပတ္တိဝသိဘာဝေါယေဝ၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့၌ လေ့လာခြင်းရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ပမာဏံ နနု၊ ပမာဏမဟုတ်တုံလော။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် အာကာသစသည်ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ တောင့်တ၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထိုတောင့်တလေသမျှသည်ပင်လျှင်။ ဟောတိ နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်တုံလော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ အာဟံသု၊ လျှောက်ကုန်၏။ ဘန္ဓေ၊ ဘုရား။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်၌။ အာကာသကသိဏံယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာဂတံ၊ လာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အာကာသကသိုဏ်းသာ လာသောကြောင့်။ တေ၊ တိရောကုဋ္ဌစသည်သို့သွားသော ပြာဋိဟာကိုပြုရာ၌ ဤအာကာသကသိုဏ်းကို ဝင်စားခြင်းကို။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ အနုစ္ဆဝိကဘာဝတော၊ သင့်လျော်လျော်ကပ်သည် အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ တတြ-ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗဒ္ဓိကထာ (၂၄-၅)

၆၃

ပကတိယာ၊ ပင်ကိုရင်းသဘောအားဖြင့်။ အာကာသကသိဏသမာ-
ပတ္တိယာ၊ ဏသမာပတ်ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိရောကုန္ဒ၊
ကို။ တိရောပါကာရံ၊ ကို။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။
အာဝဇ္ဇိတော၊ ပြီး၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အာကာသော ဟောတုတိ၊ ၍။ အဓိ-
ဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အာကာသော ဟောတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်၏။ တိရောကုန္ဒ၊ သို့။
တိရောပါကာရံ၊ သို့။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ သို့။ အသဇ္ဇမာနော၊ မငြိမထိပဲ။
ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုးမရှိကုန်သော။
မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော အဆီးအဟားဖြင့်။ အနာ-
ဝဇ္ဇေ၊ မဆီးမတားအပ်သော။ အပရိက္ခိတ္တော၊ အရံအကာ မရှိသောအရပ်
၌။ အသဇ္ဇမာနော၊ မငြိမထိကုန်မူ၍။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့။
ဝေမေဝ၊ တူ။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ ရှစ်ပါးသော
သမာပတ်စိတ်၌ လေ့လာသောအဖြစ်သို့ရောက်သော။ သော ပုဂ္ဂလော၊
သည်။ တိရောကုန္ဒ၊ သို့။ တိရောပါကာရံ၊ သို့။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ သို့။ အသဇ္ဇ-
မာနော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အာကာသော၊ ၌။ အသဇ္ဇမာနော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ
သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ အသဇ္ဇမာနော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊
ဤသည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

[၂၄] ပန၊ ဆက်။ အဓိဋ္ဌဟိတော၊ ခိဋ္ဌာန်၍။ ဂစ္ဆန္တိဿ၊ သော။
အဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ပဗ္ဗတော ဝါ၊ သည်၎င်း။
ရက္ခော ဝါ၊ သည်၎င်း။ သစေ ဥဋ္ဌေတိ၊ အကယ်၍ပေါက်အံ့။ ပန၊ တဖန်။
သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ ကိံ၊ ခိဋ္ဌာန်အပ်ပြန်သလော။ ဣတိ
ပုစ္ဆာယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဒေါသော၊ တဖန်ဝင်စား၍ ခိဋ္ဌာန်ခြင်း၌
အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ အကျိုးမရှိသည်ကိုပြအံ့။ ပန၊ ဖန်။ သမာ-
ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ခိဋ္ဌာန်ခြင်းသည်။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၏။
သန္တိကေ၊ ၌။ နိဿယဂ္ဂဟဏသဒိသံ၊ နိဿယည်းယူသည်နှင့် တူသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ (ကိဉ္ဇိ၊ သော။ အန္တရာ၊ ၌။ ဥဋ္ဌိတံ၊ သော။ ပဗ္ဗတာဒိ၊
တောင် စသော ဝတ္ထုသည်။ သစေပိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။) ပန၊
ထိုသို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ။ ဣမိနာ စ ဘိက္ခုနာ၊ ဤရဟန်းသည်လည်း။
အာကာသော ဟောတုတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌိတတ္ထော၊ ခိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသည် အဖြစ်
ကြောင့်။ အာကာသော၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။

စ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ပုရိမာဓိဋ္ဌာနဗလေနော၊ ရှေးအဓိဋ္ဌာန်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ
လျှင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ အညော၊ တပါးသော။
ဥတုမယော၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော။ ပဗ္ဗတော ဝါ၊ သည်၎င်း။ ရုက္ခော ဝါ၊
သည်၎င်း။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဥဋ္ဌဟိဿတိ၊ ပေါက်လတ်။
ဧတံ ဌာနံ၊ ထိုပေါက်စရာအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (အဋ္ဌာနံ-၌
အ-ကို န-ပြန်၍ ဝိဇ္ဇတိ-၌ယှဉ်) ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ အညေန၊ တပါးသော။
ဣဒ္ဓိမတာ၊ တန်ခိုးရှိသောသူသည်။ နိမ္မိတော၊ ဖန်ဆင်းခဲ့သော်။ ပဌမနိမ္မာနံ၊
ရှေးဦးစွာ ဖန်ဆင်းကြောင်းဖြစ်သော တန်ခိုးသည်။ ဗလဝံ၊ အားရှိသည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဣတရေန၊ ရဟန်းတယောက် နောက်ဖန်ဆင်းသော
သစ်ပင်၊ တောင်သည်။ တဿ၊ ထိုရှေးဦးဖန်ဆင်း ဟင်းလင်းရှိသောအရပ်
၏။ ဥဒ္ဓံ ဝါ၊ သို့၎င်း။ အဓော ဝါ၊ သို့၎င်း။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သွားလေရာ၏။

၃၉၃။ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထံ၊ ၌။ ဥဋ္ဌာနံ၊ အထက်သို့ပေါ်ခြင်း
ကို။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သံသီဒနံ၊ အောက်သို့ငုပ်နှစ်ခြင်းကို။
နိမုဇ္ဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဥမ္မုဇ္ဇဉ္စ၊ ပေါ်ခြင်းလည်း။ နိမုဇ္ဇဉ္စ၊ ငုပ်ခြင်း
လည်း။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ပေါ်ခြင်းငုပ်ခြင်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပေါ်ခြင်း ငုပ်ခြင်းကို။
ကာတုကာမေန၊ ပြုလိုသောရဟန်းသည်။ အာပေါကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ-
တော၊ ၍။ ဥဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဧတ္ထကေ ဌာနေ၊ ဤမျှလောက်သောအရပ်၌။ ပထဝီ၊
သည်။ ဥဒကံ ဟောတု၊ ရေဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယထိစ္စိတဋ္ဌာနံ၊
အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သောအရပ်ကို။ (ဉာဏေန၊ ဖြင့်။) ပရိစ္ဆိန္နိတော၊
၍။ ပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနော၊ လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။
အဓိဋ္ဌာနေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ယထာပရိစ္ဆိန္နေ၊ သော။ ဌာနေ၊ ၌။
ပထဝီ၊ သည်။ ဥဒကမေဝ ဟောတိ၊ ရေအတိသာဖြစ်၏။ သော ဘိက္ခု၊
သည်။ တတ္ထ၊ ထိုရေ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုမြေကို
ရေဖြစ်စေဟု ခိဋ္ဌာန်ရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

(ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။) ပကတိယာ၊ ဖြင့်။ အာပေါကသိဏသမာ-
ပတ္တိယာ၊ ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပထဝီ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊
၏။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဥဒကံ ဟောတုတိ၊ ရေဖြစ်စေသတည်းဟု။ ဉာဏေန၊
ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရေအတိဖြစ်၏။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗဒ္ဓိကထာ (၂၄-၂၀)

၆၅

သည်။ ပထဝီယာ၊ ခွံ။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ဧ။ ပကတိယာ၊ ဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ ကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဥဒကော၊ ခွံ။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ပထဝီယံ၊ ခွံ။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ဧ။ ဥဒကော၊ ခွံ။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ သေယျထာပိ၊ ပြုသကဲ့သို့တည်း။

ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်သော်ကား။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကရောတိ၊ ပြုသည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ နှာန၊ ပ။ နာဒီသု၊ ရေချိုးခြင်း၊ သောက်ခြင်း၊ မျက်နှာသစ်ခြင်း၊ သင်္ကန်းဖွပ်ခြင်း စသည်တို့တွင်။ ယံ ယံ၊ ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ဧ။ တံ တံ၊ ထိုထိုအလိုရှိသမျှ အမှုကို။ ကရောတိ၊ ဧ။ ကေဝလဉ္စ၊ ကား။ ဥဒကမေဝ၊ ရေဖြစ်သည်သာလျှင်။ န၊ သေး။ သပ္ပိတေလ မဓု ဖာဏိတာဒီသု၊ ထောပတ်၊ ဆီ၊ ပျား၊ တင်လဲ အစရှိသည်တို့တွင်လည်း။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် ထောပတ် အစရှိသည်ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ဧ။ တံ တံ၊ ထိုထို အလိုရှိအပ်သော ဝတ္ထုသည်။ ဣဒ္ဓိဉ္စ၊ ဤမည်သော ဤမည်သော ဝတ္ထုသည်။ ဧတ္ထကံ ဟောတူတိ၊ ဤမျှလောက် ဖြစ်စေသောဟု။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ ပရိကမ္ပံ ကတော၊ ရှိ။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ ဓိဋ္ဌာန်သော ရဟန်းအား။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေဝ၊ ဓိဋ္ဌာန်တိုင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဥဒ္ဓရိတော၊ ထုတ်၍။ ဘာဇနကတံ၊ အိုးခွက်၌တည်သည်ကို။ ကရောန္တဿ၊ အား။ သပ္ပိ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ထောပတ်သည်။ သပ္ပိမေဝ ဟောတိ၊ ထောပတ်သာလျှင် ဖြစ်၏။ တေလာဒီနိ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ဆီအစရှိသည်တို့သည်။ တေလာဒီနိယေဝ၊ ဆီအစရှိသည်တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဒကံ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ရေသည်။ ဥဒကမေဝ၊ ရေသာဖြစ်၏။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုရေ၌။ တေမေတုကာမော၊ စွတ်စေလိုသော်သာလျှင်။ တေမေတိ၊ စွတ်စေ၏။ န တေမေတုကာမော၊ မစွတ်စေလိုမူကား။ န တေမေတိ၊ မစွတ်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တသေဝ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်ရဟန်းအားသာလျှင်။ သာ ပထဝီ၊ ထိုမြေသည်။ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရေဖြစ်၏။ သေသဇနဿ၊ ကြွင်းသော သတ္တဝါအားကား။ ပထဝီယေဝ၊

၁-ဤဝတ္ထုသည် ထောပတ်ဖြစ်သောတည်းဟု ဓိဋ္ဌာန်သောအခါ ထောပတ် ဖြစ်၏။ အိုးခွက်ထဲသို့ ထည့်သောအခါကား ထောပတ် မဖြစ်-ဟု မယူအပ်၊ ဓိဋ္ဌာန်တိုင်း အိုးခွက်သို့ ရောက်သောအခါလည်း ထောပတ်ပင်ဖြစ်၏ ဟုလိုသည်။ (ပြည်)

မြေအပြင် ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုမြေ၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ပတ္တိကာပိ၊
ခြေချည်းလည်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာနာဒီဟိပိ၊ တို့ဖြင့်လည်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊
ကုန်၏။ ကသိကမ္မာဒီနိ၊ လယ်လုပ်ခြင်း အစရှိသော အမှုတို့ကိုလည်း။
ကရောန္တိယေဝ၊ တည်း။ အယံ၊ ဤ တန်ခိုးရှင်သည်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုမိမိမှ
ကြွင်းသော လူအပေါင်းတို့အားလည်း။ (ပထဝီ၊ သည်။) ဥဒကံ ဟော-
တူတိ၊ ရေဖြစ်စေသောဟု။ [၂၅] သစေ ပန ဣစ္ဆသိ၊ အကယ်၍ တောင့်
တအံ့။ ဟောတိယေဝ၊ ရေဖြစ်သည်သာတည်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒကာလံ ပန၊
ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလကိုကား။ အတိက္ကမိတွာ၊ 'လွန်၍။ သဋ္ဌတလာ-
ကာဒီသု၊ အိုး၊ တဖက်ဆည်းကန် စသည်တို့၌။ ပကတိယာ၊ ပြုကတေ့အား
ဖြင့်။ ယံ ဥဒကံ၊ အကြင်မဖန်ဆင်းအပ်သော ရေသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ
ဥဒကံ၊ ထိုမဖန်ဆင်းအပ်သော ရေကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသံ၊ ထိုမှ
ကြွင်းသောအရပ်သည်။ ပထဝီယေဝ ဟောတိ၊ မြေပင်ဖြစ်၏။

၃၉၄။ ဥဒကေပိ ဘိဇ္ဇမာနေတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ယံ ဥဒကံ၊ ကို။ အတ္တ-
မိတွာ၊ နင်း၍။ သံသီဒတိ၊ နင်းသူနစ်၏။ တံ ဥဒကံ၊ ကို။ ဘိဇ္ဇမာနန္တိ၊
ကဲ့သောရေဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဝိပရိတံ၊ ထိုမှပြန်သောနင်းသူ မနစ်သော
ရေကို။ အဘိဇ္ဇမာနံ၊ မကဲ့မပျက်သော ရေဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
ဂစ္ဆုကာမေန ပန၊ သွားလိုသော တန်ခိုးရှင်သည်ကား။ ပထဝီကသိဏံ၊
ပထဝီကသိဏဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဧတ္ထကေ ဌာနေ၊
ဤမျှအရပ်၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပထဝီ ဟောတူတိ၊ မြေဖြစ်စေသောဟု။
ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍။ ပရိကမ္မံ ကတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနဝ၊
လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ ဓိဋ္ဌာန်သော အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်။
သဟ၊ ကွ။ ယထာပရိစ္ဆိန္ဒဌာနေ၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသော အရပ်၌။ ဥဒကံ၊
သည်။ ပထဝီယေဝ ဟောတိ၊ မြေအတိဖြစ်၏။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။
တတ္ထ၊ ထိုနိမိတ်မြေ၌။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုရေကို မြေဖြစ်အောင်
ဓိဋ္ဌာန်ရာ၌။ အယံ၊ ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။ (ထိုပါဠိ၏အနက် ရှေးနှင့်တူပြီ)

ကေဝလဉ္စ၊ ကား။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားသည်သာ။ န၊ မဟုတ်သေး။ ယံ ယံ
ဣရိယာပထံ၊ အကြင်အကြင် ဣရိယာပုထ်ကို။ (ကာတုံ၊ ၄၂။) ဣစ္ဆတိ၊
၏။ တံ တံ၊ ပုထ်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကေဝလဉ္စ၊ ကား။ ပထဝီမေဝ၊
မြေကိုသာလျှင်။ န ကရောတိ၊ ပြုသည်မဟုတ်သေး။ မဏိသုဝဏ္ဏပဗ္ဗတ-

ရုက္ခာဒီသုပိ၊ ပတ္တမြား၊ ရွှေတောင်၊ သစ်ပင် စသည်တို့တွင်လည်း။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် ပတ္တမြားစသော ဝတ္ထုကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထို ပတ္တမြားအစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ လျှင်။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေဝ၊ မိဋ္ဌာန်တိုင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တဿေဝ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်အားသာလျှင်။ တံ ဥဒကံ၊ သည်။ ပထဝီ ဟောတိ၊ မြေဖြစ်၏။ သေသုဇနဿ၊ အား။ ဥဒကမေဝ၊ ရေသာလျှင်တည်း။ မစ္ဆကစ္ဆပါ စ၊ ငါးလိပ်တို့သည်၎င်း။ ဥဒကကာကာ-ဒယော စ၊ တင်ကျီးအစရှိသော ငှက်တို့သည်၎င်း။ ယထာရူစိ၊ အလိုအတိုင်း။ ဝိစရန္တိ၊ သွားကုန်၏။ အယံ၊ ဤတန်ခိုးရှင်သည်။ အညေသမ္ပိ မနုဿာနံ၊ တပါးသောလူတို့အားလည်း။ ဟံ၊ ထိုရေကို။ ပထဝီ ကာတုံ၊ မြေပြုခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ကရောတိယေဝ၊ ရေကို မြေဖြစ်အောင် ပြုနိုင်သည်သာတည်း။ ပရိစ္ဆိန္နကာလာတိက္ကမေန ပန၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလလွန်သဖြင့်ကား။ ဥဒကမေဝ ဟောတိ၊ ရေသာလျှင် ဖြစ်၏။

၃၉၅။ ပလ္လင်္ကေန ကမတီတိ၊ ကား။ ပလ္လင်္ကေန၊ ထက်ဝယ်ဖြင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပက္ခိ သကုဏောတိ၊ ကား။ ပက္ခေဟိ၊ အတောင်တို့နှင့်။ ယုတ္တသကုဏော၊ ယှဉ်သောငှက်သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကောင်းကင်ထက်၌ ငှက်နှင့်အတူ။ ကာတုကာမေန ပန၊ ကား။ ပထဝီကသိဏံ၊ ကို။ သမာ-ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ နိသိန္ဓော၊ ထိုင်လျက်လျှင်။ ဂန္တု၊ ငှါ။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ပလ္လင်္ကပမာဏံ၊ ထက်ဝယ်ပလ္လင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဌာနံ၊ ကို။ ပရိစ္ဆိန္နိတော၊ ပညာဖြင့် ပိုင်းခြား၍။ ပရိကမ္ပံ ကတော၊ ပထဝီ ဟောတု ဟု ပရိကံပြု၍။ ဝုတ္တနယေနော၊ လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ နိပဇ္ဇော၊ လျောင်းလျက်။ ဂန္တုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ မဉ္ဇူပမာဏံ၊ ညောင်စောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဌာနံ၊ ကို။ ပဒသော၊ ခြေဖြင့်။ ဂန္တုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ မဂ္ဂပမာဏံ၊ သော။ ဌာနံ၊ ကို။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ယထာနုရူပံ၊ အကြင်အကြင် အလိုအားလျော်သော။ ဌာနံ၊ ကို။ ပရိစ္ဆိန္နိတော၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနော၊ လျှင်။ ပထဝီ ဟော-တုတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ပထဝီ-

၁-ဆိန္ဒုပက္ခသကုဏအသဉ္ဇာတပက္ခသကုဏသည် ပျံခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် ပါဠိ၌ ပက္ခိသကုဏော-ဟု ပက္ခိ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ ဆိုရကား ပက္ခေဟိ ယုတ္တသကုဏော-ဟု မိန့်သော်။

ယေဝ ဟောတိ၊ မြေပကတိဖြစ်၏။ တတြ၊ ထိုကောင်းကင်ကို မြေဖြစ်စေ
ရာ၌။ အယံ၊ ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။

≡[၂၆] အာကာသေပိ၊ ခွဲလည်း။ ပ။ အန္တလိက္ခေ၊ ကွဟု ဆိုအပ်သော။
အာကာသေ၊ ခွဲ။ ပ။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အာကာသေ၊ ခွဲ။ ဂန္ထုကာမေန၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊
သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘိနာပိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရသည်လည်း။ ဘဝိ-
တဗ္ဗ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အန္တရေ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်၏
အတွင်း၌။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ၊ ဥတုကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ပဗ္ဗတရက္ခာ-
ဒယော ဝါ၊ တောင်သစ်ပင် စသည်တို့သည်မှလည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။
နာဂသုပဏ္ဏာဒယော ဝါ၊ တို့သည်မှလည်း။ ဥသုယန္တ၊ ငြူစုကုန်သည်
ဖြစ်၍။ မာပေန္တိ၊ တောင်သစ်ပင် စသည်တို့ကို ဖန်ဆင်းကုန်အံ့။ နေသံ၊
ထိုတောင်သစ်ပင် စသည်တို့ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဘဝိတဗ္ဗ၊ ၏။ ပန၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ တေ၊ ထိုသစ်ပင် အစရှိသည်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ကိံ ကာ-
တဗ္ဗ၊ အသိပြုအပ်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤကားပုစ္ဆာ။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊
ကို။ သမာပဇ္ဇိတု၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ၍။
ပရိကမ္ပံ ကတု၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗ၊ ၏။ ထေရော ပန၊ တိပိဋကစူဠာဘယ-
ထေရ်မူကား။ အာဝုသော၊ တို့။ သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ၊ တဖန် သမာပတ်
ဝင်စားပြန်ခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ အဿ၊
ထိုတန်ခိုးရှင်၏။ စိတ္တံ၊ ပြာဋိဟာ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်သည်။ သမာ-
ဟိတမေဝ နန၊ စင်စစ် ကောင်းစွာအာရုံ၌ ထားအပ်သည်သာ မဟုတ်လော။
(တပါးအခါကဲ့သို့ သမာဟိတ ဖြစ်ဆန်းကာမဟုတ်ဟူလို) တေန၊ ထို ပြာဋိ-
ဟာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောစိတ်ဖြင့်။ ယံ ယံ ဌာနံ၊ အရပ်ကို။ အာကာ-
သော ဟောတူတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (တံ တံ၊ ထိုထို ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော
အရပ်သည်။) အာကာသောယေဝ ဟောတိ၊ ကောင်းကင်အတိသာ
ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝံ-ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။
ကိဉ္ဇာပိ အာဟ၊ အကယ်၍ကားဆို၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ဆိုသော်လည်း။

၁-အန္တလိက္ခေဖြင့် အထူးပြု၍ ဆိုခြင်းအကြောင်းကို ဋီကာ၌ ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ-စသည်
ဖြင့် ပြဆိုထားသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗုဒ္ဓိကထာ (၂၆-၂၉)

၆၉

တိရောကုဋ္ဌပါဠိဟာရိယော၊ ခွံ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။

အပိစ၊ ဟိန္ဒုညးလည်း။ သြကာသေ၊ လူဆိတ်သော တင့်အပ်သော အရပ်၌။ သြရောဟဏတ္တံပိ၊ သက်ခြင်းငှါလည်း။ ဣမိနာ၊ ဤကောင်းကင် သွားလို့သော ရဟန်းသည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘိနာ၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိယသွာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ အနောကာသေ၊ သင့်တင့် သော အရပ်မဟုတ်သော။ နှာနတိတ္ထေ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။ ဂါမဒ္ဒါရေ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။ သစေ သြတရတိ၊ အကယ်၍ သက်ချေအံ့။ မဟာဇနဿ၊ အား။ ပါကဇ္ဇော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပဿိတော၊ ရှု၍။ အနောကာသံ၊ မသင့်မတင့်သောအရပ်ကို။ ဝဇ္ဇေတော၊ ၍။ သြကာသေ၊ တင့်အပ်သောအရပ်၌။ သြတရတိ၊ သက်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့ စကားတရပ်အပြီးတည်း။

၃၉၆။ ဣမေပိ၊ ပ။ ပရိမဇ္ဇတိတိ ဧတ္ထ၊ ခွံ။ စန္ဒိမသုရိယာနံ၊ လ၊ နေ တို့၏။ ဒွါစတ္တာလိသယောဇနသဟဿပရိစရဏေန၊ ယူဇနာလေးသောင်း နှစ်ထောင်ထက်၌ သွားခြင်းကြောင့်။ မဟိဒ္ဓိကတာ၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိ သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တီသု ဒီပေသု၊ ကျွန်းကြီး သုံးကျွန်း တို့၌။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ အာလောကကရဏေန၊ အလင်းကိုပြုခြင်းဖြင့်။ မဟာနုဘာဝတာ၊ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဥပရိစရဏအာလောကကရဏဟိ၊ ယူဇနာ လေးသောင်း နှစ်ထောင်အထက်၌ သွားခြင်း၊ သုံးကျွန်းလုံးတို့၌ တပြိုင်နက် အလင်းကို ပြုခြင်းတို့ဖြင့်။ မဟိဒ္ဓိကေ၊ ကြီးသောတန်ခိုး ရှိကုန်သော။ ဧတနေဝ မဟိဒ္ဓိကတ္ထေန၊ ထိုသို့တန်ခိုးကြီးသော အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ မဟာ- နုဘာဝေ၊ ကြီးသော အာနုဘော် ရှိကုန်သော။ ပရာမသတိတိ၊ ကား။ ပရိဂ္ဂဏတိ၊ ကိုင်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧကဒေသေ၊ တစိတ်၌။ ဆုပတိ၊ ထိ၏။ ပရိမဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံအပြင်ကဲ့သို့။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ပွတ်၏။ အဿ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်၏။ အယံ ပန ဣဒ္ဓိ၊ ဤနေလကို သုံးသပ်သော တန်ခိုးသည်ကား။ အဘိညာ- ပါဒကဇ္ဈာနဝသေနေဝ၊ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤနေလကို သုံးသပ်ရာ၌။ ကသိဏသမာပတ္တိ-

နိဿမော၊ ကသိုဏ်းသမာပတ်ကို မှတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဣမေ စန္ဒိမပ။ ပရိမဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ပဋိ-သမ္ဘိဒါယံ၊ ဌံ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

☞ [၂၇] [ဣမေ စန္ဒိမသုရိယေ ပရိမဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ဣမ သာသနေ၊ ဌံ။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ သော ဣဒ္ဓိမော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ စန္ဒိမသုရိယေ၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထပါသေ ဟောတူတိ၊ ဟတ္ထပါသံ၌ ဖြစ်လာစေသောဟု။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (စန္ဒိမသုရိယမဏ္ဍလံ၊ လဝန်းနေဝန်းသည်။) ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ နိသိန္ဒကော ဝါ၊ ထိုင်လျက်၎င်း။ နိပန္ဒကော ဝါ၊ လျောင်းလျက်၎င်း။ စန္ဒိမသုရိယေ၊ တို့ကို။ ပါဏိနာ၊ ဖြင့်။ အာမသတိ၊ ကိုင်၏။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပွတ်၏။ ပကတိယာ၊ ဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုးမရှိကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ကိဉ္ဇိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဟတ္ထပါသေ၊ ဌံ။ (ဌိတံ၊ တည်သော။) ရူပဂတံ၊ ခွက်ကြုတ်စသော ဝတ္ထုကို။ အာမသန္တိ ယထာ၊ ကိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ ပရာမသန္တိ ယထာ၊ သုံးသပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ပရိမဇ္ဈန္တိ ယတော၊ ထက်ဝန်းကျင် ပွတ်နယ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သော ဣဒ္ဓိမော၊ သည်။ပ။ ပရိမဇ္ဇတိ။]

သွာယံ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ပရာမသိတုံ၊ ဌာ။ ယဒိ ဣစ္ဆတိ၊ အံ။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဣဓေဝ၊ ဤလူ့ပြည်၌ပင်လျှင်။ နိသိန္ဒကော ဝါ၊ ထိုင်လျက်၎င်း။ နိပန္ဒကော ဝါ၊ လျောင်းလျက်၎င်း။ ပရာမသိတုကာမော၊ သည်။ ယဒိ ပန ဟောတိ၊ အံ။ ဟတ္ထပါသေ ဟောတူတိ၊ ရှိ။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဗလေန၊ အဓိဋ္ဌာန်၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ဝဏှာ မုတ္တတာလဖလံ ဝိယ၊ အညာမှကြွသော ထန်းသီးကဲ့သို့။ အာဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ဟတ္ထပါသေ၊ ဌံ။ ဌိတေ ဝါ၊ တည်သော လှနေတို့ကိုမူလည်း။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဟတ္ထံ ဝါ၊ လက်ကိုမူလည်း။ ဝဇေတော၊ ကြီးပွားစေ၍။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဝဇေန္တဿ၊ လက်ကို ကြီးပွားစေသော တန်ခိုးရှင်အား။ ဥပါဒိဏ္ဍကံ၊ ဥပါဒိဏ္ဍကရုပ်သည်။ ဝစုတိ ကိံ ပန၊ ပွားသလော။ အနုပါဒိဏ္ဍကံ၊ သည်။ ဝစုတိ ကိံ ပန၊ လော။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား ပုစ္ဆာ။ ဥပါဒိဏ္ဍကံ၊ ကရုပ်ကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ အနုပါ-

နိဗ္ဗေသ]

ဒသဗ္ဗဒ္ဓိကထာ (၂၇-၂၇)

၇၁

ဒိဏ္ဍကံ၊ ကရုပ်သည်။ ဝစုတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ဟိုသို့ပွားစေရာ၌။ တိပိဋကစူဠ-
နာဂတ္ထေရော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ အာရုသော၊ တို့။ ဥပါဒိဏ္ဍကံ၊ သည်။
ခုဒ္ဒကံပိ၊ ငယ်လိုလျှင် ငယ်သည်၎င်း။ မဟန္တမ္ပိ၊ ကြီးသည်၎င်း။ န
ဟောတိ ကိံ ပန၊ မဖြစ်သလော။ ယဒါ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တာလန္တိဒ္ဓါ-
ဒိဟိ၊ သံကောက်ပေါက် စသည်တို့မှ။ နိက္ခမတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဥပါဒိဏ္ဍကံ၊
သည်။ ခုဒ္ဒကံ ဟောတိ နန၊ အငယ်ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ယဒါ၊ ၌။
မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ မဟန္တံ
ဟောတိ နန၊ အကြီးဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ၊
၏။ (နန္ဒောပနန္ဒဒမနေ) ဝိယ၊ ၌ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

နန္ဒော ပနန္ဒဒမနကထာ

ကိရ၊ ချဲ့အံ့။ ကေသ္မိံ သမယေ၊ တခုသော အခါ၌။ အနာထပိဏ္ဍိ-
ကော ဂဟပတိ၊ အနာထပိဏ္ဍိသေဋ္ဌေးကြီးသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မ-
ဒေသနံ၊ ကို။ သုတံ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သေ၊ နက်ဖြန်။ ပဉ္စဟိ
ဘိက္ခုသတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အမှောက်၊ တို့၏။ ဂေဟေ၊ ၌။
ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ၊ ဆွမ်းအလှူခံတော်မူပါကုန်ဘုရားဟု။ နိမန္တေတွာ၊ ၍။
ပက္ကာမိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဓိဝါသေတွာ၊ ၍။ တံဒိဝသာဝသေသံ၊
ထိုနေ့ကြွင်းကို၎င်း။ ရတ္တိဘဂဉ္စ၊ ည၌အဖို့ကို၎င်း။ ဝီတိနာမေတွာ၊ ၍။
ပစ္စုသသမယေ၊ ၌။ ဒသသဟသိလောကဓာတု၊ ကို။ (ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဍဝသေန၊
ဘုရားအလေ့အကျက်တော်အားဖြင့်။) သြလောကေသိ၊ ၏။ အထ၊ ၌။
အဿ၊ ထိုဘုရား၏။ ဉာဏမုခေ၊ ဉာဏ်တော်၌။ နန္ဒောပနန္ဒော နာမ
နာဂရာဇာ၊ သည်။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။
အယံ နာဂရာဇာ၊ သည်။ မယံ၊ ၏။ ဉာဏမုခေ၊ ၌။ အာပါထံ၊ သို့။
အာဂစ္ဆိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုနဂါးမင်းအား။ ဥပနိဿယော၊ (ရတနတ္ထယ၌
ကြည်ညိုခြင်းလက္ခဏာရှိသော လောကီဖြစ်သော သာသနာသို့ သက်ဝင်
ခြင်း၏) အကြောင်းဥပနိဿယသည်။ အတ္တိ န ခေါ၊ ရှိပါ၏လော။ ဣတိ၊
သို့။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လတ်သော်။ အယံ၊ ဤနဂါးသည်။ မိစ္ဆာ-
ဒိဋ္ဌိကော၊ မိစ္ဆာအယူရှိ၏။ တိသု ရတနေသု၊ တို့၌။ အပ္ပသန္တော၊ မကြည်ညို။
ဣတိ ဒိသော၊ ဤသို့ မြင်တော်မူ၍။ ကော န ခေါ၊ အသူသည်လျှင်။ ဣမံ၊
ဤနဂါးကို။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော၊ မှ။ ဝိဝေစေယျ၊ ကင်းစေနိုင်ပါအံ့နည်း။

ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ သော်။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ၊ ကို။
အဒ္ဓဿ၊ ၏။

☞ [၂၀] တတော၊ မှ။ ရတ္တိယာ၊ သည်။ ပဘာတာယ၊ လင်းလတ်သော်။
သရီရပဋိဇ္ဇဂ္ဂနံ၊ ကို။ ကတော၊ ရှိ။ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ၊ ကို။ အာမန္တေသိ၊
၏။ အာနန္တံ၊ နှာ။ ပဉ္စန္တံ ဘိက္ခုသတံနံ၊ တို့အား။ တထာဂတော၊ သည်။
ဒေဝစာရိကံ၊ နတ်ရွာလှည့်ခြင်းကို။ ဂစ္ဆတီတိ၊ ကြွတော်မူလတုံဟု။
အာရောစေဟိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာမန္တေသိ၊ ၏။ တံ ဒိဝသဉ္စ၊ ထိုနေ
အဖို့၌လည်း။ နန္တောပနန္တဿ၊ ၏။ အာပါနဘူမိံ၊ စားပွဲသောက်ပွဲခံရာကို။
သဇ္ဇယိံ သု၊ စီရင်ကုန်၏။ သော၊ ထိုနဂါးမင်းသည်။ ဒိဗ္ဗရတနပလ္လင်္ကေ၊
နတ်၌ဖြစ်သော ရတနာပလ္လင်၌။ ဒိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ ဓာရိယ-
မာနေန၊ ဆောင်းမိုးအပ်သော။ ဆတ္တေန၊ ထီးဖြူဖြင့်။ တိဝိဓနာဋကေဟိ
ဇေဝ၊ ဝဇ္ဇ၊ ကုမာရိ၊ ကညာအခိုက်အတံ့သုံးပါး အပြားရှိကုန်သော ကခြေ
သည်တို့သည်၎င်း။ နာဂပရိသာယ စ၊ သည်၎င်း။ ပရိဝုတော၊ ခြံရံလျက်။
ဒိဗ္ဗဘာဇနေသု၊ နတ်၌ဖြစ်သော ရတနာခွက်တို့၌။ ဥပဋ္ဌာပိတအန္တပါန-
ဝိမိံ၊ ထည့်အပ်သော ထမင်းအဖျော် အစီရင်ကို။ ဩလောကယမာနေ၊
ကြည့်မျှော်စီရင်လျက်။ နိသိန္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ၌။
ဘဂဝါ၊ သည်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ (ကရိယမာနေ၊ သော်။) နာဂရာဇာ၊ သည်။
ပဿတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတော၊ ရှိ။ တဿ၊ ထိုနဂါးမင်း၏။
ဝိတာနမတ္ထကေနေဝ၊ မျက်နှာကြက် အထက်ဖြင့်သာလျှင်။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခု-
သတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ တာဝတိံသဒေဝလောကာဘိမုခေါ၊
ရှေ့ရှု။ ပါယာသိ၊ ၏။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ နန္တောပနန္တဿ နာဂရာဇဿ၊ အား။
ဝေရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ပါပကံ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူ
သည်။ ဥပ္ပန္တံ၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ မုဏ္ဍကော၊ ဦးပြည်းယုတ်
ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ နာမ သမဏကော၊ ဤရဟန်းယုတ်တို့သည်။ အမှာကံ၊
တို့၏။ ဥပရူပရိ ဘဝနေန၊ ထိပ်ထက်ထိပ်ထက်၌ တည်သော ဗိမာန်
အရပ်ဖြင့်။ ဒေဝါနံ တာဝတိံသနံ၊ တို့၏။ ဘဝနံ၊ ဗိမာန်သို့။ ပဝိသန္တိ-
ပိ နာမ၊ ဝင်လည်းဝင်ကုန်ဘိ၏တကား။ နိက္ခမန္တိပိ နာမ၊ ထွက်လည်း
ထွက်ကုန်ဘိ၏တကား။ (ဟိ၊ ကား နိပါတ်သာတည်း) ဣဒါနိ၊ ယခု။

ဣတော ပဋ္ဌာယ၊ ဤနေ့မှစ၍။ ဣမေသံ၊ ဤရဟန်းယုတ်တို့အား။
 အမှာကံ မတ္တကေ၊ ငါတို့ထိပ်ထက်၌။ ပါဒပံသု၊ ခြေဖဝါးမြေမှန်ကို။
 ဩကိရန္တာနံ၊ ကြဲကုန်လျက်။ ဂန္တု၊ ငှါ။ န ဒဿာမိ၊ မပေးအံ့။ ဣတိ၊
 ဤသို့ အမျက်ချောင်းချောင်းထွက်၍။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ သိနေရပါဒံ၊
 မြင်းမိုရ်တောင်ခြေသို့။ ဂန္တု၊ ၍။ တံ အတ္တဘာဝံ၊ ထိုပကတိသော
 အတ္တဘောကို။ ဝိဇဟိတော၊ စွန့်၍။ သိနေရုံ၊ ကို။ သတ္တက္ခတ္တံ၊ ခုနစ်ပတ်။
 ဘောဂေဟိ၊ ကိုယ်အခွေတို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတော၊ ပတ်၍။ ဥပရိ၊ မြင်းမိုရ်
 ထိပ်၌။ ဖဏံ၊ ပါးပျဉ်းကို။ ကတော၊ ဖြန့်၍။ တာဝတိံသဘဝနံ၊
 တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို။ အဝကုဇ္ဇေန၊ မှောက်သော၊ ဝါ၊ ဖုံးလွှမ်း
 သော။ ဖဏေန၊ ပါးပျဉ်းဖြင့်။ ဂဟေတော၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်
 အလုံးကို ကျုံးယူ၍။ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းသို့။ ဂမေသိ၊ ရောက်စေ၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ရဋ္ဌပါလော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဧတံ
 ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဣမသ္မိံ
 ပဒေသေ၊ ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ သိနေရုံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊ မြင်ပါ၏။
 သိနေရပရိဘဏ္ဍံ၊ ယူဇနာငါးထောင်ရှိသော မြင်းမိုရ်ခါးပန်းကို၊ ဝါ၊
 အာလိနံကို။ ပဿာမိ၊ ၍။ တာဝတိံသံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊ ၍။ ဝေဇယန္တံ၊
 ပြာသာဒ်ကို။ ပဿာမိ၊ ၍။ ဝေဇယန္တပါသာဒဿ၊ ၍။ ဥပရိ ဓဇံ၊ ကို။
 ပဿာမိ၊ ၍။ တေရဟိ၊ ယခုမှုကား။ သိနေရုံ၊ ကို။ ယံ-ယေန ဟေတု-
 ပစ္စယေန၊ အကြင်အကြောင်း အကြင်အထောက်အပံ့ဖြင့်။ နေဝ ပဿာမိ၊
 မမြင်သလျှင်ကတည်း။ ပ။ ဓဇံ၊ ကို။ န ပဿာမိ၊ မမြင်။ သော ဟေတု၊
 ထိုမမြင်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ ကော နု ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ သော ပစ္စ-
 ယော၊ ထိုမမြင်ခြင်း၏ အထောက်အပံ့ကား။ ကော နု ခေါ၊ နည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ အဝေါစ၊ ၍။ ရဋ္ဌပါလ၊ လ။ နန္ဒောပနန္ဒော နာမ၊ မည်သော။
 အယံ နာဂရာဇော၊ သည်။ တုမှာကံ၊ သင်တို့အား။ ကုပိတော၊ အမျက်
 ထွက်သည်ဖြစ်၍။ သိနေရုံ၊ ကို။ သတ္တက္ခတ္တံ၊ ခုနစ်ပတ်။ ဘောဂေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတော၊ ၍။ ဥပရိ၊ ၌။ ဖဏေန၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္ဆာဒေတော၊
 ဖုံးလွှမ်း၍။ အန္ဓကာရံ၊ အမှိုက်တိုက်ကို။ ကတော၊ ၍။ ဌိတော၊ ၍။
 ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ နံ၊ ထိုနဂါးဆိုးကို။
 အဟံ၊ သည်။ ဒမေမိ၊ ဆုံးမပါအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၍။ ဘဂဝါ၊

သည်။ န အနုဇာနိ၊ ခွင့်ပေးတော်မူ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိ-
ယော၊ သည်။ အာယသ္မာ ရာဟုလော၊ သည်။ ဣတိ၊ သို့။ အနုက္ကမေန၊
ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ ဘိက္ခု။ အလုံးစုံ ငါးရာရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဥဋ္ဌဟိံ သု၊
ထကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ န အနုဇာနိ၊ မူ။

အဝသာနေ၊ ဌ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။
အဟံ၊ သည်။ နံ၊ ကို။ ဒမေမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာန၊
လ္လာနံ။ ဒမေဟိ၊ ဆုံးမလေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အနုဇာနိ၊
ခွင့်ပေးတော်မူ၏။ ထေရော၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ မထေရ်သည်။ အတ္တ-
ဘာဝံ၊ ဖကတိလူ အတ္တဘောကို။ ဝိဇဟိတော၊ စွန့်၍။ မဟန္တံ နာဂရာဇဝဏ္ဏံ၊
ကြီးစွာသော နဂါးမင်းသဏ္ဌာန်ကို။ အဘိနိပ္ပိတော၊ ဖန်ဆင်း၍။ နန္ဒောပ-
နန္တံ၊ ကို။ စုဒ္ဓသက္ခတ္တံ၊ တဆဲ့လေးပတ်။ ဘောဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတော၊
ပတ်၍။ တဿ၊ ထိုနဂါးမင်း၏။ ဖဏမတ္တကေ၊ ပါးပျဉ်းထက်၌။ အတ္တနော
ဖဏံ၊ မိမိပါးပျဉ်းကို။ ဌပေတော၊ ထား၍။ [၂၉] သိနေရုနာ၊ မြင်းမိုရ်
တောင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဘိနိပ္ပိဋ္ဌေသိ၊ ညှပ်၏။ နာဂရာဇာ၊ နဂါးမင်း
သည်။ ပဇူမာယိ၊ အခိုးလွှတ်၏။ ထေရေပိ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာနံသည်လည်း။
တုယံယေဝ သရီရေ၊ သင်၏ကိုယ်၌သာလျှင်။ ဇူမော၊ အခိုးသည်။ န အတ္တိ၊
ရှိသည်မဟုတ်။ မယံပိ၊ ငါ့အားလည်း။ အတ္တိတိ၊ ရှိသည်ဟု။ ပဇူမာယိ၊
အခိုးလွှတ်၏။ နာဂရာဇဿ၊ ၏။ ဇူမော၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။ န ဗာဓတိ၊
မနှိပ်စက်နိုင်။ ထေရဿ၊ ၏။ ဇူမော ပန၊ ကံး။ နာဂရာဇာနံ၊ ကို။
ဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်၏။ ဝါ၊ ပင်ပန်းကာမျှကို ဖြစ်စေ၏။ (ရဟန်းဖြစ်၍
အင်မတန် မညှဉ်းဆဲဟူလို) တတော၊ မှ။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ ပဇ္ဇလိ၊
အလျှံလွှတ်၏။ ထေရေပိ၊ လည်း။ တုယံယေဝ သရီရေ၊ ၌လျှင်။ န အဂ္ဂိ၊
အတ္တိ၊ ဝိရှိသည်မဟုတ်။ မယံပိ၊ လည်း။ အတ္တိတိ၊ ရှိသည်ဟု။ ပဇ္ဇလိ၊
၏။ နာဂရာဇဿ၊ ၏။ တေဇော၊ အလျှံသည်။ ထေရံ၊ ကို။ န ဗာဓတိ၊
နိုင်။ ထေရဿ၊ ၏။ တေဇော ပန၊ မီးလျှံသည်ကံး။ နာဂရာဇာနံ၊ ကို။
ဗာဓတိ၊ ၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ သိနေ-
ရုနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဘိနိပ္ပိဋ္ဌေတော၊ ၍။ ဇူမာယတိ စေဝ၊ အခိုး
လည်းလွှတ်၏။ ပဇ္ဇလတိ စ၊ အလျှံလည်းလွှတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတော၊
၍။ ဘော၊ အချင်း။ တံ၊ သည်။ ကော၊ အသူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။

နိဒ္ဒေသ]

ဒသလူဒွိကထာ (၂၉-၁၉)

၇၁

ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပုစ္ဆိ၊ မေး၏။ နန္ဒ၊ နန္ဒ။ အဟံ ခေါ၊ ငါကား။ မောဂ္ဂလ္လာ-
နော၊ မောဂ္ဂလ္လာန်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရူး။ အတ္တ-
နော၊ ၏။ ဘိက္ခုဘာဝေန၊ ရဟန်းအသွင်ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာဟံ၊ တည်လော့။
ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

ထေရော၊ သည်။ တံ အတ္တဘာဝံ၊ နှုဂါးမင်းသဏ္ဌာန် ဖန်ဆင်းသော
ထိုအတ္တဘောကို။ (သုခုမတ္တဘာဝနိမ္မာနေန၊ သိမ်မွေ့သော အတ္တဘော
ကို ဖန်ဆင်းသဖြင့်။) ဝိဇဟိတော၊ ချ်။ တဿ၊ ထိုနှုဂါးမင်း၏။ ဒက္ခိဏ-
ကဏ္ဍသောတေန၊ လကျောနားတွင်းဖြင့်။ ပဝိသိတော၊ ချ်။ ဝါမကဏ္ဍ-
သောတေန၊ လက်ဝဲနားတွင်းမှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ ဝါမကဏ္ဍသောတေန၊ ဖြင့်။
ပဝိသိတော၊ ချ်။ ဒက္ခိဏကဏ္ဍသောတေန၊ မှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။
ဒက္ခိဏနာသသောတေန၊ လကျောနားတွင်းဖြင့်။ ပဝိသိတော၊ ချ်။ ဝါမနာသ-
သောတေန၊ မှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ ဝါမနာသသောတေန၊ ဖြင့်။ ပဝိသိတော၊ ချ်။
ဒက္ခိဏနာသသောတေန၊ မှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ နာဂ-
ရာဇာ၊ သည်။ (မုခဂတံ၊ ငါ့ခံတွင်းသို့ ဝင်လာသော။ သမဏံ၊ ရဟန်းကို။
သင်္ခါဒိဿာမိတိ၊ ကျွတ်ကျွတ်ဝါး၍ စားအံ့ဟု။) မုခံ၊ ကို။ ဝိဝရိ၊ ဖွင့်၏။
ထေရော၊ သည်။ မုခေန၊ ခံတွင်းဖြင့်။ ပဝိသိတော၊ ချ်။ အန္တောကုစ္ဆိယံ၊
ဝမ်းတွင်း၌။ ပါစိနေန စ၊ အရှေ့အရပ်ဖြင့်၎င်း။ ပစ္ဆိမေန စ၊ အနောက်
အရပ်ဖြင့်၎င်း။ စကံမတိ၊ စကြံကြ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မောဂ္ဂလ္လာန၊
လ္လာန်။ မနသိ ကရောဟိ၊ နှလုံးမူနိုင်လော့။ သေ-သော နာဂေါ၊ ဤနှုဂါး
သည်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ တန်ခိုးကြီးလှ၏။ ဣတိ အာဟ၊ ဤသို့ သတိ
ပေးတော်မူ၏။ ထေရော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရူး။ မယံ၊ သည်။ ခေါ၊
စင်စစ်။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပ္ပါဒါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ပူးစေအပ်ကုန်ပြီ။
ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ် လေ့လာအပ်ကုန်ပြီ။ ယာနိကတာ၊
တက်ကစီး ကပြီးယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဝတ္ထုကတာ၊ တည်ရာ ဝတ္ထု
ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ အနုဋ္ဌိတာ၊ တဖန် မလှုပ်မကြွစေအပ်ကုန်ပြီ။ ပါ၊
မြဲမြံစွာ ဆောက်တည်အပ်ကုန်ပြီ။ ပရိစိတာ၊ လေ့ကျက်အပ်ကုန်ပြီ။
သုသမာရဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရူး။ နန္ဒော-
ပနန္ဒော၊ သည်။ တိဋ္ဌဘူ၊ နေစေဦး။ နန္ဒောပနန္ဒသဒိသာနံ၊ နန္ဒောပနန္ဒ
နှင့် တန်ခိုးတူကုန်သော။ နာဂရာဇာနံ၊ တို့၏။ သတမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ သဟ-

၇၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉-၁၉)

[၁၂-ဣဒ္ဓိဝိမ

သမ္ပိ၊ ကိုဝင်း။ အဟံ၊ သည်။ ဒမေယံ၊ ဆုံးမနိုင်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

နာဂရာဇာ၊ သည်။ စိန္တေသိ၊ ၏။ မေ၊ ငါသည်။ ပဝိသန္တော၊ ဝင်သော မောဂ္ဂလ္လာန်ကို။ န ဒိဋ္ဌော၊ မမြင်ရဲခဲ့ချေ။ တာဝ တိဋ္ဌတု၊ ရှိစေဦး။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ နိက္ခမနကာလေ၊ ထွက်သောအခါ၌။ နံ၊ ထိုမောဂ္ဂလ္လာန်ကို။ ဒါဌန္တရေ၊ အစွယ်ကြား၌။ ပက္ခိပိတော၊ ထည့်၍။ သင်္ခါဒိဿာမိတိ၊ မှန်မှန် ညက်ညက်ဝါးအံ့ဟု။ (စိန္တေသိ၊ ၏။) စိန္တေတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ နိက္ခမ၊ ထွက်လော့။ အန္တောကုစ္ဆိယံ၊ ၌။ အပရာပရံ၊ ထိုမှဤမှ။ စက်မန္တော၊ စကြံကြလျက်။ မံ၊ ကို။ မာ ဗာဓေယိတ္ထ၊ မနှိပ်စက်လင့်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ ဗဟိ၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ အယံ၊ ဤငါ့ရှေ့ မားမားရပ်လာသော သူကား။ သော၊ ထိုငါ၏ဝမ်းတွင် စကြံသွားသော မောဂ္ဂလ္လာန်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိသော၊ ၍။ နာသဝါတံ၊ နှာခေါင်းလေကို။ ဝိဿဇ္ဇိ၊ လွှတ်၏။ ထေရော၊ သည်။ စတုတ္ထံ၊ စာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုအရှင် မောဂ္ဂလ္လာန်၏။ လောမကူပမ္ပိ၊ မွေးတွင်းမျှကိုလည်း။ ဝါတော၊ နဂါးမင်း နှာခေါင်းလေသည်။ စာလေတံ၊ ငှါ။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်။ အဝသေသ- သိက္ခူ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်မှ ကြွင်းသော ရဟန်းတို့သည်။ အာဒိတော၊ အစစသော တန်ခိုးပြာဋိဟာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သဗ္ဗပါဋိဟာရိယာနိ၊ တို့ကို။ ကာတံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျံ၊ ကိရ၊ တတ်နိုင်ကုန်ရာသတတ်။ ဣမံ ပန ဌာနံ၊ ဤနှာခေါင်း လေလွှတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းအရာသို့ကား။ ပတွာ၊ ၍။ ဝေ၊ ဤအရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ရည်တူ။ ခိပ္ပနိသန္တိနေ၊ စာန- စက္ခုဖြင့် ကသိုဏ်းအာရုံကို လျင်စွာရှုနိုင်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သမာ- ပဇ္ဇိတံ၊ ငှါ။ န သက္ခိယန္တိ၊ မတတ်နိုင်ကုန်လတံ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုတပါးသော ရဟန်းတို့အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နာဂရာဇဒမနံ၊ နဂါးမင်းကို ဆုံးမခြင်းကို။ နာနုဇာနိ၊ ခွင့်ပေးတော်မမူ။

ဇေ[၃၀] နာဂရာဇာ၊ သည်။ အဟံ၊ ငါကား။ နာသဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဣမဿ သမဏဿ၊ ၏။ လောမကူပမ္ပိ၊ မွေးတွင်းကိုမျှလည်း။ စာလေတံ၊ ငှါ။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်ခဲ့တကား။ သမဏော၊ သည်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ငါ့ထက် တန်ခိုးကြီးပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ၏။ (စိန္တေတွာ၊ ၍။

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗိကထာ (၃၀-၁၅)

၇၇

ဝေမဟိဒ္ဓိကဿ၊ သို့ဝင်တန်ခိုးကြီးပေသော။ ဣမဿ သမဏဿ၊ အား။ ပရိပဟရိတုံ၊ လက်တုံချေခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ ငါမတတ်နိုင်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယေန၊ ကြောက်သဖြင့်။ ပလာယိ၊ ပြေးလေ၏။ ပသယန္တိ၊ ပြေးလေသော။) နာဂရာဇာနံ၊ ကို။ ထေရော၊ သည်။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ဝိဇဟိတော၊ ရှိ။ သုပဏ္ဏရူပံ၊ ဂဠုန်အသွင်ကို။ အဘိနိမ္မိနိတော၊ ရှိ။ သုပဏ္ဏဝါတံ၊ ဂဠုန်လေကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလျက်။ အနုဗန္ဓိ၊ လိုက်၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ တံ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ဝိဇဟိတော၊ ရှိ။ မာဏဝကဝဏ္ဏံ၊ သူငယ်အသွင်ကို။ အဘိနိမ္မိနိတော၊ ရှိ။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုမ္ဘာကံ၊ အရှင်တို့ကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ကပ်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တော၊ လျက်။ ထေရဿ၊ ၏။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဝန္တိ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ နန္ဒ၊ နန္ဒ၊ သတ္တံ၊ ဘုရားမြတ်စွာသည်။ အာဂတော၊ ကြွတော်မူလှ၏။ ဧဟိ၊ လာလှည့်။ ဂမိဿာမ၊ သွားကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ နာဂရာဇာနံ၊ ကို။ ဒမယိတော၊ ဆုံးမ၍။ နိဗ္ဗိသံ၊ အဆိပ်ကုန်သည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဂဟေတော၊ ခေါ်ခဲ့၍။ ဘဂဝတော၊ သန္တိကံ၊ ဘုရားထံတော်သို့။ အဂမာသိ၊ ၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္တိတော၊ ရှိ။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုမ္ဘာကံ၊ တို့ကို။ သရဏံ၊ ဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နာဂရာဇေ၊ နဂါးမင်း။ သုခိ၊ ချမ်းသာပြည့်စုံသည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ရှိ။ ဘိက္ခုသံသပရိဝုတော၊ ခြံရံလျက်။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၏။ နိဝေသနံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ ၏။

အနာထပိဏ္ဍိကော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ အတိဒိဝါ၊ အလွန်နေမြင့်မှ။ အာဂတာ၊ ကြွလာကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာနဿ စ၊ ၏၎င်း။ နန္ဒောပနန္ဒဿ စ၊ ၏၎င်း။ သင်္ဂါမော၊ စစ်ထိုးခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ဇယော၊ အောင်ခြင်းသည်။ ကဿ၊ ၏။ ပရာဇယော၊ ရှုံးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ ၏။ ဇယော၊ အောင်ခြင်းသည်။ နန္ဒဿ၊ ၏။ ပရာဇယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ အနာထပိဏ္ဍိကော၊ သည်။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧကပဋိပါဋိယာ၊ အခြားမရှိ တခုသော

အစဉ်ဖြင့်။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ မေ ဘတ္တံ၊ အကျွန်ုပ်ဆွမ်းကို။ အဓိဝါသေတု၊ သည်းခံတော်မူပါလော့။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ထေရဿ၊ အား။ သက္ကာရံ၊ ပူဇော်သက္ကာကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုပါအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ရှိ။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ဗုဒ္ဓပမုခါနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ဘိက္ခုသတနာနံ၊ တို့အား။ မဟာသက္ကာရံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ဣတံ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဣမသ္မိံ နန္ဒောပနန္ဒဒမနေ၊ ဤနန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းကို ဆုံးမရာ၌။ ကတံ၊ သော။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ဣမံ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ယဒါ မဟန္တံ။ပ။ ဝိယာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေပိ၊ တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်ကျော် ဆိုပါသော်လည်း။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဥပါဒိဏ္ဏကံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ အနုပါဒိဏ္ဏကမေဝ၊ ကသည်သာလျှင်။ ဝခုတိ၊ ပွား၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အယမေဝ၊ ဤဥပါဒိဏ္ဏကကို မှီ၍ အနုပါဒိဏ္ဏက၏ ပွားခြင်းသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ ဒေသေ ဟတ္ထဝစုနာဒိ-ပါဠိဟာရိယေ စ၊ ၌လည်း။ ယုတ္တိ-ယုတ္တရူပါ၊ သဘောသင့်၏။

သော-ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဧဝံ-ဝုတ္တာကာရေန၊ ဖြင့်။ ကတော၊ ရှိ။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ စန္ဒိမသ္မရိယေ၊ တို့ကို။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ် နိုင်သည်သာ။ န၊ မဟုတ်သေး။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ပါဒကထလိကံ၊ ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဌပေတိ၊ ထားနိုင်၏။ ပိဋံ ကတော၊ အင်းပျဉ်ပြု၍။ နိသီဒတိ၊ ၏။ မဉ္ဇူ ကတော၊ ညောင်စောင်း ပြု၍။ နိပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အပသေနဗလကံ ကတော၊ တက်ပျဉ်ပြု၍။ အပဿ-ယတိ၊ မှီ၏။ ဧကော၊ တယောက်သော တန်ခိုးရှိသောရဟန်းသည်။ ကရောတိ ယထာ စ၊ ပြုသကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အပရောပိ ဣဒ္ဓိမာ၊ အခြားတယောက်သော တန်ခိုးရှင်သည်လည်း။ ကရောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနေကေသု၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုသတသဟဿေသုပိ၊ ရဟန်းအသိန်းတို့သည်လည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ကရောန္တေသု၊ ကုန်သည် ရှိသော်။ တေသဉ္စ၊ ထိုရဟန်းတို့တွင်လည်း။ ကေမေကဿ၊ အသီး အသီး တယောက်တယောက်အား။ တထေဝ၊ ထိုမိမိတို့ တောင့်တတိုင်း လျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ စန္ဒိမသ္မရိယာနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။ ဂမနံပိ၊ သွားခြင်းသည်၎င်း။ အာလောကကရဏမ္ပိ၊ အလင်းကိုပြုခြင်းသည်၎င်း။ တထေဝ၊ ထိုတန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကိုပြုသည်မှ ရှေး၌ကဲ့သို့လျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗဒ္ဓိကထာ (၃၁-ဂ)

၇၉

၏။ ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ။ ပါတိသဟဿေသု၊ ခွက်အထောင်
တို့ကို။ ဥဒကပူရေသု၊ ရေဖြင့်ပြည့်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗပါတီ-
သု စ၊ အလုံးစုံသော ခွက်တို့၌လည်း။ စန္ဒမဏ္ဍလသနိ၊ လဝန်းတို့သည်။
ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ စန္ဒဿ၊ လ၏။ ဂမနမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ အာလော-
ကကရဏဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ပါကတိကမေဝ၊ ပြကတောသာလျှင်။ ဟောတိ
ယထာ၊ သို့။ ဧတံ ပါဠိဟာရိယံ၊ သည်။ တထူပမံ၊ ထိုအသီးသီး
ရေခွက်တို့၌ လဝန်းထင်ခြင်း ပြကတော့အားဖြင့် လဝန်း၏သွားခြင်း
အလင်းကိုပြုခြင်းနှင့်တူသော ဥပမာရှိ၏။

၃၉၇။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပီတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မလောကမ္ပိ၊ ဗြဟ္မ
ပြည်ကိုလည်း။ ပရိစ္ဆေဒံကတွာ၊ (အဘိဓမ္မိအားဖြင့်) အပိုင်းအခြားကို
ပြု၍။ ကာယေန ဝသံ ဝတ္ထေတီတိ၊ ၍။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၍။
တတ္ထ-ဝစနေ၊ ၍။ ဗြဟ္မလောကေ၊ တို့ကို။ ကာယေန၊ မိမိကိုယ်ဖြင့်။
အတ္တနော၊ ၍။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ ဝတ္ထေတိ၊ လိုက်စေနိုင်၏။ တဿ၊
ထိုယာဝဗြဟ္မလောကာဟူသော အပိုင်း၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ပါဠိ၊ ပဋိ-
သမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိသို့။ အနုဂန္ဓာ၊ ပညာဖြင့်လျှောက်၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၍။
ဟိ-သစ္စံ၊ ၍။ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ပါဠိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်
ပါဠိတည်း။

☞ [၃၁] ယာဝ။ ပ။ ဝတ္ထေတီတိ၊ ကား။ စေတောဝသိပ္ပတ္ထော၊
သော။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမော၊
သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ ဒူရေပိ၊ ဝေးသောအရပ်ကိုလည်း။ သန္တိ-
ကေ ဟောတူတိ၊ အနီးဖြစ်စေဟု။ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အနီးဖြစ်အောင်
ဓိဋ္ဌာန်အံ။ သန္တိကေ ဟောတိ၊ အနီးဖြစ်လာ၏။ သန္တိကေပိ၊ အနီး
ကိုလည်း။ ဒူရေ ဟောတူတိ၊ အဝေးဖြစ်စေဟု။ ဒူရေ အဓိဋ္ဌာတိ၊
ဝေးအောင်ဓိဋ္ဌာန်အံ။ ဒူရေ ဟောတိ၊ အဝေးဖြစ်၏။ ဗဟုကမ္ပိ၊ အများ
ကိုလည်း။ ထောကံ ဟောတူတိ၊ အနည်းဖြစ်စေဟု။ ထောကံ အဓိဋ္ဌာတိ၊
အနည်းဖြစ်အောင်ဓိဋ္ဌာန်အံ။ ထောကံ ဟောတိ၊ အနည်းဖြစ်၏။ ထောကမ္ပိ၊
အနည်း ကိုလည်း။ ဗဟုကံ ဟောတူတိ၊ အများဖြစ်စေဟု။ ဗဟုကံ
အဓိဋ္ဌာတိ၊ အများဖြစ်အောင်ဓိဋ္ဌာန်အံ။ ဗဟုကံ ဟောတိ၊ အများဖြစ်၏။
ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ တဿ ဗြဟ္မာနော၊ ၍။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ပဿတိ၊

၏။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ တဿ ဗြဟ္မဇနော၊ ၏။ သဒ္ဓါ၊
 ကို။ သုဏာတိ၊ ၏။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ အဘိညာဉ်ဖြင့်။ တဿ
 ဗြဟ္မဇနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊
 သော။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဒိဿမာနေန၊ လင်ရှားသော။ ကာယေန၊
 ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂန္ထကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။
 ကာယဝသေန၊ ကိုယ်၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဏာမေတိ၊
 ညွတ်စေ၏။ ဝါ၊ ကိုယ်၌တင်၏။ ပ။ ပရိဏာမေတွာ၊ ရှိ။ ပ။ သုခ-
 သညဉ္စ၊ သုခသညာသို့၎င်း။ လဟုသညဉ္စ၊ ပေါ့သည်အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်
 သော သညာသို့၎င်း။ ဩက္ကမိတွာ-အနုပဓိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ပ။ အဒိဿ-
 မာနေန၊ မထင်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ပ။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။
 တဿ ဗြဟ္မဇနော၊ ထိုဗြဟ္မာ၏။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ မနောမယံ၊ စွာန်စိတ်
 ဖြင့် ပြီးသော။ သဗ္ဗင်္ဂပဉ္စဂံ၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံ
 သော။ အဟိနိန္ဒြိယံ၊ မယုတ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြိယရှိသော။ ရူပံ၊
 အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။
 သစေ စက်မတိ၊ သွားအံ့။ နိမ္မိတောပိ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သောသူသည်လည်း။
 တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ စက်မတိ၊ ၏။ ပ။ သစေ ဓူမာယဟံ၊ အကယ်၍ အခိုး
 လွှတ်အံ့။ သစေ ပဇ္ဇလတိ၊ အကယ်၍ အလှုံ့လွှတ်အံ့။ ပ။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်
 ၌။ ပုဠော၊ မေးအပ်သော။ နိမ္မိတောပိ၊ သည်လည်း။ ပဉ္စံ၊ ပြဿနာကို။
 ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ၏။ ပ။ သာကဉ္စံ၊ တကွ ပြောဟောခြင်းသို့။ သမာပဇ္ဇတိ၊
 ရောက်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ယံ ယဒေဝ၊ အကြင်အကြင်
 အမှုကိုလျှင်။ ကရောတိ၊ အံ့။ နိမ္မိတောပိ၊ သည်လည်း။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထို
 အမှုကိုလျှင်။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။

၁-ယာဝ . ဗြဟ္မဇနာကာပိ . ကာယေန . ဝ . ဝတ္ထေတိ-ဟူသောပါဌ်၌ အကြင်ကြောင့်
 ဗြဟ္မလောကသို့သာလျှင် သွားခြင်းကိုလိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ဗြဟ္မလောကသို့ သွားခြင်းကိုသာ
 လိုအပ်သည်လည်းမဟုတ်၊ မဟုတ်သော်ကား ဗြဟ္မလောကသို့ သွားခြင်းမှတစ်ပါး အပြား
 ကိုလည်း လိုအပ်၏။ ဗြဟ္မလောကသို့ တစ်ပါးအပ်သို့ သွားခြင်းကိုလည်း လိုအပ်၏။ ယာဝ
 ဗြဟ္မလောက-ဟူသော ပုဒ်သည်တမူကား ဒုရအဝဓိကို ပြသောပုဒ်သာတည်း။ ထို့ကြောင့်
 သစေ ဗြဟ္မလောကံ ဂန္ထကာမော-ဟူ၍ပြီးလျှင်လည်း ဤမှတစ်ပါးကိုလည်း ပြခြင်းငှါ သန္တိကေပိ
 ဒုရေ အဓိဋ္ဌာတိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ ဟံ၌ ပ-သဒ္ဓါကား သမုစ္စယတ္ထ၊ ထိုပိ-သဒ္ဓါဖြင့် ဆိုပြီး
 သည်မှ တစ်ပါးသော အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိဖြင့် ပြီးစေအပ်သော အလုံးစုံကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်သတည်း။
 ဆိုခဲ့ပြီးသည်ကိုသာမဟုတ်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗုဒ္ဓိကထာ (၃၂-၁၃)

၈၁

☞ [၃၂] တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဒုရေပိ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတိတိ၊ ကား။ ပါဒကဗျာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ဤ။ ဒုရေ-ဒုရံ၊ ဝေးလှစွာသော။ ဒေဝ-လောကံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဗြဟ္မလောကံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ သန္တိကေ ဟောတူတိ၊ ဤ။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ဤ။ ပရိကမ္ပံ ကတော၊ ဤ။ ပုန၊ ဖန်။ သမာ-ပဇ္ဇိတော၊ ဤ။ သန္တိကေ ဟောတူတိ၊ ဤ။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အံ။ သန္တိကေ ဟောတိ၊ နိုးသည်ဖြစ်၏။ သေသပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေနယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသို့ အဝေးကို အနီး၊ အနီးကို အဝေး ဖန်ဆင်းခြင်း စသည် တို့၌။ ကော၊ သည်။ ဒုရံ၊ အဝေးကို။ ဂဟေတော၊ ဤ။ သန္တိကံ အကာသိ၊ အနီးပြုဘူးသနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆော၊ တည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အကာသိ၊ ပြုဘူး၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယမကပါဠိဟာရိယာ-ဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဒေဝလောကံ၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော်။ ယုဂန္ဓရဉ္စ၊ တောင်ကို၎င်း။ သိနေရုံ စ၊ ၎င်း။ သန္တိကေ ကတော၊ အနီးပြုတော်မူ၍။ ပထဝိတလတော၊ မှ။ ကေပါဒံ၊ လကျာဖဝါးတော် တဖက်ကို။ ယုဂန္ဓရေ၊ တောင်ထိပ်၌။ ပတိဋ္ဌပေတော၊ နင်းတော်မူ၍။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော လက်ငဲ့ဖဝါးတော်ကို။ သိနေရမတ္ထကေ၊ ၌။ ဌပေသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ (သမ္ဗုဒ္ဓံ) အညော၊ ဘုရားမှတစ်ပါးသော။ ကော၊ သည်။ အကာသိ၊ နည်း။ မဟာ-မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ သာဝတ္ထိတော၊ မှ။ ဘတ္တကိဉ္စံ၊ ထမင်းစားခြင်းကိစ္စကို။ ကတော၊ ဤ။ နိက္ခမန္တံ၊ ထွက်သော။ ဒွါဒသယောဇနံ၊ သော။ ပရိသံ၊ ကို။ တိံသ-ယောဇနံ၊ သော။ သင်္ကဿနဂရမဂ္ဂံ၊ သင်္ကဿ နဂို၌သို့သွားသောခရီးကို။ သံဝိပိတော၊ ချိုးတော်မူ၍။ တခံဏညော၊ ထိုခဏ၌ပင်လျှင်။ သမ္မာပေသိ၊ ရောက်စေတော်မူ၏။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ တမ္ပပဏ္ဍိဒီပေ၊ ၌။ စူဠသမုဒ္ဒတ္ထေရေပိ၊ သည်လည်း။ အကာသိ၊ ၏။ ကိရ၊ ချဲ့အံ့။ ဒုဗ္ဗိက္ခသမယေ၊ ၌။ ထေရဿ၊ ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ပါတောဝ၊ နံနက်စောစောကပင်လျှင်။ သတ္တဘိက္ခု-သတာနိ၊ တို့သည်။ အာဂမံသု၊ ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ဘိက္ခုသံဃော၊ သည်။ မဟာ၊ များလှခဲ့၏။ ကုဟိံ၊ ၌။ ဘိက္ခာစာရော၊ ဆွမ်းခံရွာသည်။

ဘဝိဿတီတိ၊ ဖြစ်လကံနည်းဟု။ စိန္တေန္တော၊ ကြံသည်ရှိသော်။ သကလ-
 တဗ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ၊ ဌ။ (ဘိက္ခဝစာရံ၊ ကို။) အဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ပရတီရေ၊ ဇမ္ဗူဒိပ်
 ကျန်းဌ။ ပါဠိလိပုတ္တံ၊ ဌ။ 'ဘဝိဿတီတိ၊ ဖြစ်လတံဟု။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။
 ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ဂါဟာပေတွာ၊ စေ၍။ အာဝုသော၊
 တို့။ ဇေ၊ ကုန်။ 'ဘိက္ခဝစာရံ၊ သို့။ ဂမိဿာမာတိ၊ သွားကုန်အံ့ဟု။
 ပထဝီ၊ ကို။ သဒ္ဓိပိတွာ၊ ချုံး၍။ ပါဠိလိပုတ္တံ၊ သို့။ ဂတော၊ ဖြုတ်ချည်း
 ရောက်တော်မူ၏။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣမံ နဂရံ၊ ဤမြို့သည်။
 ကတရံ၊ အဘယ်မြို့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊
 တို့။ ပါဠိလိပုတ္တံ၊ ပါဠိလိပုတ်ပြည်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။
 ဘန္တေ၊ ရား။ ပါဠိလိပုတ္တံ နာမ၊ ပါဠိလိပုတ်မည်သည်။ ဒူရေ၊ ဝေးသည်
 မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ မဟလ္လ-
 ကတ္တေရာ နာမ၊ မထေရ်ကြီးတို့မည်သည်။ ဒူရေပိ၊ ဝေးသောအရပ်ကို
 လည်း။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ သန္တိကေ ကရောန္တီတိ၊ နီးသည်ကို ပြုတတ်ကုန်၏
 ဟု။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ ကုဟိံ၊ အဘယ်မှာ
 နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ အန္တရာ၊ ပါဠိလိ-
 ပြည်သို့ မရောက်မီအကြားဌ။ ဧကံ၊ တခုသော။ နီလမာတိကံ၊ ညိုသော
 အဆင်းရှိသောမြောင်းကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ ကျော်၍။ အာဂတာ၊ လာခဲ့
 ကုန်သည်။ အတ္တ နန၊ ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊
 ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အာမ၊ မြောင်းငယ်ကိုကျော်၍ လာခဲ့ရသည်
 မှန်၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ မဟန္တော၊
 ကြီးသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊
 တို့။ မဟလ္လကတ္တေရာ နာမ၊ အသက်ကြီးရဟန်းအိုတို့ မည်သည်ကား။
 မဟန္တပိ၊ ကြီးသည်ကိုလည်း။ ခုဒ္ဒကံ ကရောန္တီတိ၊ အငယ်ပြုတတ်ကုန်
 ၏ဟု။ အာဟ၊ ၏။

အယံ ယထာ စ၊ ဤစူဠသမုဒ္ဒမထေရ်ကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။
 တိဿဒတ္တတ္ထေရေပိ၊ ထေရ်သည်လည်း။ သာယနသမယေ၊ ညချမ်း
 အခါ၌။ နှာယိတွာ၊ ရေသပ္ပာယ်၍။ ကတုတ္တရာသင်္ဂေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော
 ကိုယ်ဝတ် ဝတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ မဟာဗောဓိံ၊ (အောင်မြေအချာ
 အပ္ပရာဇိတပလ္လင်တည်ရာ) မဟာဗောဓိကို။ (သီဟိုဠ်မဟာဗောဓိမဟုတ်)

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗဒ္ဓိကထာ (၃၃-၅)

၈၃

ဝန္တိဿာမီတိ၊ ရှိခိုးအံ့ဟု။ စိတ္တေ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။
သန္တိကေ အကာသိ၊ မဟာဗောဓိကို နီးအောင်ပြု၏။

သန္တိကံ ပန၊ အနီးကိုကား။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ကော၊ သည်။
ဒူရံ အကာသိ၊ အဝေးပြုဘူးသနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဘဂဝါ၊
သည်။ အကာသိ၊ ၏။ ဟိ-ဝိတ္ထာဓရမိ၊ အံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အတ္တ-
နော စ၊ ၏၎င်း။ အင်္ဂုလိမာလဿ စ၊ ၏၎င်း။ အန္တရံ၊ အကြား
ဖြစ်သော။ သန္တိကမ္ပိ၊ အနီးကိုလည်း။ ဒူရံ အကာသိ၊ အဝေးပြုတော်
မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေအပ်၏။

အထ၊ ထိုမှတပါး။ ကော၊ သည်။ ဗဟုကံ၊ အများကို။ ထောကံ
အကာသိ၊ အနည်းပြုဘူးသနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ မဟာကဿ-
ပတ္တေရော၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ ကိရ၊ ချဲ့အံ့။ ရာဇဂဟေ၊ ဌ်။
နက္ခတ္တဒီဇသေ၊ နတ်ပူဇော်သော (နက္ခတ်ပွဲသဘင်) နေဌ်။ ပဉ္စသတ၊
ငါးရာကုန်သော။ ကုမာရိယော၊ သတို့သမီးတို့သည်။ စန္ဒပူဝေ၊ လဝန်း
သဏ္ဌာန်ရှိသော မှုတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ နက္ခတ္တကိဋ္ဌနတ္ထာယ၊ နက္ခတ်
သဘင် ကစားခြင်းငှါ။ ဂစ္ဆန္တိယော၊ သွားကုန်သည်ရှိသော်။ ဘဂဝန္တံ၊
ဘုရားမြတ်စွာကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍လည်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောမို့ကို။
နာဒိသု၊ မလှူကုန်။ ပစ္ဆတော၊ ဘုရားနောက်တော်မှ။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ကြွလာ
သော။ ထေရံ ပန၊ မဟာကဿပမထေရ်ကိုကား။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ အမှာကံ
ထေရော၊ တို့အရှင်မထေရ်သည်။ ဧတိ၊ ကြွတော်မူလာ၏။ ပူဝံ ဒဿာမာတိ၊
မို့လှူကုန်အံ့ဟု။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော သူငယ်မတို့သည်။ [၃၃] ပူဝေ
ဂဟေတွာ၊ ကိုယ်စီကိုယ်စီ မို့တောင်းချီ၍။ ထေရံ၊ သို့။ ဥပသကံမိံ သု၊
ကပ်လာကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ပတ္တံ၊ ကို။ နိဟရိတွာ၊ ရှိ။ သဗ္ဗံ၊
သူငယ်မငါးရာတို့ လှူသောခုံ၊ အလုံးစုံကို။ ဧကပတ္တပူရမတ္တံ၊ တသပိတ်
ပြည့်ရှိမျှကိုလျှင်။ အကာသိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။
အာဂမယမာနော၊ ငုံ့လင့်တော်မူလျက်။ ပူရတော၊ ရွှေမှု။ နိသီဒိ၊
နေတော်မူလင့်၏။ ထေရော၊ သည်။ အာဟရိတွာ၊ ရှိ။ ဘဂဝတော၊
အား။ အဒါသိ၊ ကပ်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣလ္လိသသေဋ္ဌိဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဌ်။ မဟာမောဂ္ဂုလ္လာ-
နတ္တေရော၊ သည်။ ထောကံ၊ အနည်းမို့ကို။ ဗဟုကံ အကာသိ၊ အများ

ပြုတော်မူ၏။ ကာကဝလိယဝတ္ထုသို့ စ၊ ခွဲလည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 ထောက်၊ အနည်းကို။ ဗဟုကံ အကာသိ၊ အများပြုတော်မူ၏။ မဟာ-
 ကဿပတ္ထေရော၊ သည်။ သတ္တာဟံ၊ ကို။ သမာပတ္တိယာ၊ နိရောဓ
 သမာပတ်ဖြင့်။ ဝိတိနာမေတွာ၊ စေ၍။ ဒလိဒ္ဓသင်္ဂဟံ၊ ဆင်းရဲသော
 သူအား ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ၍။ ကာကဝလိယဿ နာမ၊
 မည်သော။ ဒုဂ္ဂတမနုဿဿ၊ လူဆင်းရဲ၏။ ဃရဒ္ဓါရေ၊ ခွဲ။ အဋ္ဌာသိ၊
 ၏။ တတ္ထ၊ ထိုင်ဆင်းရဲ၏။ ဇာယာ၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။
 ပတိနော၊ လင်၏။ (အတ္ထာယ၊ ၄၂။) ပက္ခံ၊ ချက်အပ်သော။ အလောကံ၊
 ဆားမခပ်သော။ အဗ္ဗိလယာဂုံ၊ ဟင်းစပ်ယာဂုကို။ ပတ္ထေ၊ သပိတ်တော်၌။
 အာကိရိ၊ လောင်း၏။ ထေရော၊ သည်။ တံ၊ ထိုယာဂုကို။ ဂဟေတွာ၊
 ၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဟတ္ထေ၊ ရွှေလက်တော်၌။ ဌပေသိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ မဟာဘိက္ခုသံဃဿ၊ အား။ ပဟောနကံ၊ မျှလောက်သည်ကို။
 ဣတွာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ ဧကပတ္ထေန၊ သပိတ်တလုံးဖြင့်။ အာဘတ၊
 ဆောင်ခဲ့သော ယာဂုသည်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကျောင်းတော်ရှိ ရဟန်းအလုံးစုံ
 တို့အား။ ပဟောသိ ကိရ၊ လောက်သတတ်။ ကာကဝလိယောပိ၊
 ကာကဝလိယ ငဆင်းရဲသည်လည်း။ သတ္တမေ ဒိဝသေ၊ ခွဲ။ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊
 ကို။ အလတ္ထ၊ ရ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ဝတ္ထု၊ တည်း။

ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်ကား။ ထောကဿ၊ အနည်းကို။ ဗဟုကရဏံ၊
 အများပြုခြင်းသာ။ န၊ မဟုတ်သေး။ မဓုရံ၊ ကောင်းသည်ကိုလည်း။
 အမဓုရံ၊ မကောင်းအောင်ပြုခြင်း။ အမဓုရံ၊ မကောင်းသည်ကို။ မဓုရံ၊
 ကောင်းအောင်ပြုခြင်း။ ဣတိအာဒိသုပိ၊ ဤသို့စသည်တို့၌လည်း။ ယံ ယံ၊
 အကြင် အကြင်အမှုကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ ဣဒ္ဓိမတော၊
 တန်ခိုးရှင်အား။ သိဇ္ဈတိ၊ ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။
 မဟာအနုဋ္ဌတ္ထေရော နာမ၊ မဟာအနုဋ္ဌမည်သော မထေရ်သည်။ သဗ္ဗ-
 ဟုလေ၊ ကုန်သော။ သိက္ခု၊ ထို့ကို။ ပိဏ္ဏာယ စရိတွာ၊ ဆွမ်းခံပြီး၍။
 သုက္ခဘတ္တမေဝ၊ ဟင်းလျာမပါ အခြောက်ဆွမ်းကိုသာလျှင်။ လဘိတွာ၊
 ၍။ ဂင်္ဂါတီရေ၊ သိန်းသိင်္ဂကျွန်းဂင်္ဂါမြစ်နား၌။ နိသီဒိတွာ၊ ၍။ ပရိဘုဉ္ဇ-
 မာနေ၊ ဘုဉ်းပေးသည်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ၊ ဂင်္ဂါရေသည်။
 သပ္ပိမဏ္ဍံ၊ ထောပတ်ကြည်ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ၍။

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဣဒ္ဓိကထာ (၃၃-၂၆)

၈၅

သာမဏေရာနံ၊ တို့အား။ သညံ၊ ထောပတ်ကိုမြင်အောင် အမှတ်သညာကို။ အဒါသိ၊ ၏။ တေ၊ တို့သာမဏေတို့သည်။ ထာလကေဟိ၊ ခွက်တို့ဖြင့်။ အာဟရိတော၊ ရှိ။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ အား။ အဒံသု၊ ကပ်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းသာမဏေတို့သည်။ မဓုရေန၊ ကောင်းမွန်သော။ သပ္ပိမဏ္ဍေန၊ ထောပတ်ကြည်ဖြင့်။ ဘုဉ္ဇိသု၊ သုံးဆောင်ရကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အပြီးတည်း။

ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာတိ၊ ကား။ ဣဓေ၊ ဤလူ့ပြည်၌သာလျှင်။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဇေတော၊ ပွားစေ၍။ တဿ ဗြဟ္မာနော၊ ထိုမိမိမြင်လိုသောဗြဟ္မာ၏။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဣဓေ၊ လျှင်။ ဌိတော၊ လျက်။ ဘာသတော၊ စကားပြောဟောသော။ တဿ၊ ထိုဗြဟ္မာ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ (ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဖြင့်။) သုဏာတိ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ဗြဟ္မာ၏စိတ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ စေတောပရိယ အဘိညာဉ်ဖြင့်သိ၏။ ကာယဝသေန၊ စိတ္တံ ပရိဏာမေတိတိ၊ ကား။ ကရဇကာယဝသေန၊ လေးပါးသောမဟာဘုတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော ရူပကာယ၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ပါဒကဈာန်စိတ်ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွှတ်စေ၏။ ပါဒကဈာန်စိတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတော၊ ရှိ။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။ ကာယာနုဂတိကံ၊ ရူပကာယသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း ရှိသည်ကို။ ဝါ၊ ရူပကာယနှင့် အလားတူသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဒန္ဓဂမနံ၊ နှေးသော သွားခြင်းရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကာယဂမနံ၊ ရူပကာယ၏ သွားခြင်းသည်။ ဒန္ဓံ၊ နှေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခ။ပ။ တိတိ၊ ကား။ ပါဒကဈာန်ရာဇမ္ဗဏေန၊ ပါဒကဈာန်လျှင် အာရုံရှိသော၊ ဝါ၊ ပါဒကဈာန်လျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။ သုခသညဉ္စ၊ သုခသဟဂုတ်သညာသို့၎င်း၊ ဝါ၊ သုခဟုမှတ်အပ်သော သညာသို့၎င်း။ လဟုသညဉ္စ၊ ပေါ့သောအဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သညာသို့၎င်း။ ဩက္ကမတိ-ပဝိသတိ၊ ၏။ ဖဿေတိ၊ ယှဉ်၏။ သမ္မာပုဏာတိ၊ ကောင်းစွာရောက်၏။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တသညာ၊ သည်။ သုခသညာ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သန္တံ-သန္တတ္တာ၊ ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ ကို။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာယေဝ သညာ၊ ထိုသုခသဟဂတသညာကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ သုခဟုမှတ်အပ်

သော သညာကိုသာလျှင်။ နိဝရဏေဟိ စေဝ၊ စင်စစ်လေးသော နိဝရဏတို့
 မှ၎င်း။ ဝိတက္ကာဒိဟိ ပစ္စနိကေဟိ စ၊ ဩဠာရိကအနုပသန္တသဘောရှိကုန်
 သော ဝိတက်အစရှိကုန်သော ဆန့်ကျင်ဖက်တို့မှ၎င်း။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊
 လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဟုသညာတိပိ၊ လဟုသညာဟူ၍လည်း။
 ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသူသည်၊ လဟုသညာသို့။ ဩက္ကန္တဿ၊ သက်ရောက်
 သော။ အဿ ပန-ယောဂိနော၊ ၏။ ကရဇကာယောပိ၊ သည်လည်း။
 တူလပိစု ဝိယ၊ လဲဝါဂွမ်းစုကဲ့သို့။ သလ္လဟုကော၊ အလွန်ပေါ့သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ သော-ယောဂိ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝါတက္ခိတ္တံ၊ တူလ-
 ပိစုနာ ဝိယ၊ လေအဟုန်ဖြင့်လွင့်သော လဲဝါဂွမ်းကဲ့သို့။ [၃၄] သလ္လဟုကေန၊
 ပေါ့လှစွာသော။ ဒိဿမာနေန၊ ထင်မြင်အပ်သော။ ကာယေန၊ ရူပကာယ
 ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တော စ၊ သွားသော
 နယောဂိသည်လည်း။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ပထဝီကသိဏဝသေန၊ ဖြင့်။
 အာကာသေ၊ ဌိပင်လျှင်။ မဂ္ဂံ နိဗ္ဗိတံ၊ ခရီးပန်ဆင်း၍။ ပဒေသ၊ ဖြင့်။
 ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ဝါယောကသိဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝါယံ၊ ကို။
 အဓိဋ္ဌဟိတံ၊ ၍။ ဝါယုနာ၊ ဖြင့်။ တူလပိစု၊ သည်။ ဂစ္ဆတိ ဝိယ၊
 လွင့်သကဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အပိစ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤထင်ရှား
 သော သွားရာ၌။ ဂန္တုကာမတာ ဝေ၊ သွားလိုသည်၏ အဖြစ်သည်သာ
 လျှင်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ့။ ဂန္တုကာမ-
 တာယ၊ သွားလိုသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဧဝံ၊ ဤသို့
 သောနည်းဖြင့်။ ကဘစိတ္တာဓိဋ္ဌာနော၊ ပြုအပ်ပြီးသောစိတ်ကို ဓိဋ္ဌာန်ခြင်း
 ရှိသော။ အဓိဋ္ဌာနဝေဂုက္ခိတ္တောဝ၊ အဓိဋ္ဌာန်၏အဟုန်သည် ပစ်လွှင့်
 အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သော-ယောဂိ၊ သည်။ ဣဿာသခိတ္တသရော
 ဝိယ၊ လေးသမားသည် ပစ်အပ်သော မြားကဲ့သို့။ ဒိဿမာနော၊ ထင်ရှား
 သော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

စိတ္တဝသေန ကာယံ ပရိဏာမေတိတိ၊ ကား။ ကာယံ၊ ကရဇကာယကို။
 ဂဟေတွာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ပရိကံစိတ်ဖြင့်ယူ၍။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။
 အာရောပေတိ၊ ၏။ စိတ္တာနုဂတိကံ၊ စိတ်သို့လိုက်သော အလားအလာ

နိဒ္ဒေသ]

ဒသလူဒွိကထာ (၃၄-၁၉)

၈၇

ရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊ ဧ။ သိသဂမနံ၊ လျင်စွာသွားခြင်းရှိသည်ကို။
 ကရောတိ၊ ဧ။ ဟိသစ္စံ၊ ဧ။ စိတ္တဂမနံ၊ စိတ်၏သွားခြင်းသည်။ သိသံ၊
 လျင်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သုခ။ ပ။ တိတိ၊ ကား။ ရူပကာယာရမ္မဏေန၊
 ရူပကာယလျှင် အာရုံရှိသော။ လူဒွိစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။
 သုခသညဉ္စ၊ သို့လည်း။ ဩက္ကမတိပဝိသတိ၊ ဧ။ သေသံ၊ ကို။ ဝုတ္တနယေ-
 နေဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဣဒံ ပန၊ (စိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကာယပရိ-
 ကာမနဖြစ်သော) ဤပြာဋိဟာသည်ကား။ စိတ္တဂမနမေဝ၊ စိတ်နှင့်တူသော
 သွားခြင်းရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝေ၊ ဤသို့။ အဒိဿမာနေန၊
 မဆင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော။ အယံ ပန ယောဂီ၊
 ဤယောဂီသည်ကား။ တဿ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တဿ၊ ထိုအဓိဋ္ဌာန်စိတ်၏။ ဥပ္ပါ-
 ဒက္ခဏေ၊ ဥပါဒ်ခဏ၌။ ဂစ္ဆတိ ကိံ၊ သွားသလော။ ဥဒါဟု၊ မူကား။
 ဌိတိက္ခဏေ ဝါ၊ ဌိ၎င်း။ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဝါ၊ ဌိ၎င်း။ ဂစ္ဆတိ ကိံ၊ လော။ ဣတိ-
 ဣမသ္မိံ ဝစနေ၊ ကို။ (ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော စောဒကသည်။)
 ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ ထေရော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့၏အတွင်း၌
 တဦးသောမထေရ်သည်။ တိသုပိ ခဏေသု၊ သုံးပါးသော ခဏတို့၌လည်း။
 ဂစ္ဆတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ဧ။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။
 ဂစ္ဆတိ ကိံ ပန၊ သွားသလော။ နိဗ္ဗိတံ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သောသူကိုသာ။ ပေ-
 သေတိ ကိံ ပန၊ စေလွှတ်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။
 ယသာရုစိ၊ အလိုအတိုင်း၊ ဝါ၊ အလိုအားလျော်စွာ။ ကရောတိ၊ ဧ။
 ဣဓ ပန၊ ဤပြာဋိဟာကို ခွဲခြမ်း၍ ဟောတော်မူသော ဤပါဠိ၌ကား။
 အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ သယံ ဂမနမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သွားခြင်းသည်သာလျှင်။
 အာဂတံ၊ လာ၏။ ဗြဟ္မလောကံ ဂစ္ဆတိတိ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။

မနောမယန္တိ၊ ကား။ အဓိဋ္ဌာနမနေန၊ အဓိဋ္ဌာန်စိတ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗိတတ္တာ၊
 ကြောင့်။ မနောယေ၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ အဟိနိန္ဒြိယန္တိ ဣဒံ၊
 ဤစကားကို။ စက္ခုသောတာဒိနံ၊ စက္ခုသောတ စသော အင်္ဂါတို့၏။
 သဏ္ဌာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပန၊ ဗျတိရိုက်ကိုဆိုအံ။ နိဗ္ဗိတရူပေ၊ နိဗ္ဗိတ
 ရုပ်၌။ ပသာဒေါ နာမ၊ ပသာဒရုပ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သစေ ဣဒ္ဓိမာ
 စက်မတိ။ ပ။ တိတိအာဒိ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားကို။ သာဝက-
 နိဗ္ဗိတံ၊ သာဝကတို့ ဖန်ဆင်းအပ်သောကိုယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဗုဒ္ဓ-

နိမ္မိတော ပန၊ သညကား။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်အမှုကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကရောတိ၊ ၏။ တံ တံပိ၊ ထိုထိုဘုရား ပြုတော်မူလေသမျှ ကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ရုစိစသေန၊ အလိုတော်၏အစွမ်းဖြင့်။ အညမ္ပိ၊ ဘုရားပြုတော်မူသည်မှ တပါးသောအမှုကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဣဇေဝ၊ ဤလူ့ပြည်၌သာလျှင်။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ဗြဟ္မာအဆင်းကို။ ယံ ပဿတိ၊ အကြင်ပြင်၏။ (ယံ သည် ကြိယာပရာမသနဖြစ်ရကား ကြိယာပုဒ်တိုင်းနှင့်ယှဉ်၍ ယောဇနာ။) ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ဖြင့်။ သဒ္ဓံ၊ ဗြဟ္မာအသံကို။ ယံ သုဏာတိ၊ အကြင်ကြား၏။ စေတောပရိယညဏေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ဗြဟ္မာစိတ်ကို။ ယံ ပဇာနာတိ၊ အကြင်သိ၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းကြားခြင်း သိခြင်းဖြင့်။ ကာယေန၊ ရူပကာယဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ န ဝတ္ထေတိ၊ လိုက်စေသည် မမည်သေး။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဣဇေဝ၊ လျှင်။ ဌိတော၊ လျက်။ တေန ဗြဟ္မနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓံ၊ က။ ယမ္ပိ သန္တိဌတိ၊ အကြင် တည်မှုလည်းတည်၏။ ယမ္ပိ သလ္လပတိ၊ အကြင်ပြောဟောမှုလည်း ပြောဟော၏။ သာကဏ္ဍံ၊ တကွဆွေးနွေးခြင်းသို့။ ယမ္ပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ အကြင်ရောက်မှုလည်း ရောက်၏။ ဧတ္တာဝတာပိ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော တကွတည်ခြင်းစသော အမှုအရာဖြင့်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ သို့။ န ဝတ္ထေတိ၊ လိုက်စေနိုင်သည်မမည်သေး။ အဿ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်၏။ ဥရေပိ သန္တိကေ အဓိဌာတိတိအာဒိကံ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ယမ္ပိ အဓိဌာနံ၊ အကြင်အဓိဌာန်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧတ္တာဝတာပိ၊ ဤသို့ဓိဌာန်ကာမျှဖြင့်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ သို့။ န ဝတ္ထေတိ၊ သေး။ သော၊ ရှင်သည်။ ဒိဿမာနေန ဝါ၊ ထင်ရှားသည်လည်း ဖြစ်သော။ အဒိဿမာနေန ဝါ၊ မထင်ရှားသည်လည်းဖြစ်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ယမ္ပိ ဂစ္ဆတိ၊ အကြင်သွားမှုလည်းသွား၏။ ဧတ္တာဝတာပိ၊ ဤသို့သွားကာမျှဖြင့်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ သို့။ န ဝတ္ထေတိ၊ သေး။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သော၊ ရှင်သည်။ တဿ ဗြဟ္မနော၊ ထိုမိမိကိုပြိုင်လိုသော ဗြဟ္မာ၏။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ရူပံ၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ [၃၅] နယေန၊ ဖြင့်။ ယံ ဝုတ္တဝိဓာနံ၊ အကြင်ဟောတော်မူအပ်သော အစီအရင်

နိဒ္ဒေသ]

ဒသဗ္ဗဒ္ဓိကထာ (၃၅-၉)

၈၉

သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ တောဝတာ ခေါ်။ ဤသို့ပြဟွာ၏ရှေ့၌ မိမိ
 အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းပြာဋိဟာသည်သာလျှင်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။
 ဝသံ၊ သို့။ ဝတ္တတိ နာမ၊ လိုက်စေနိုင်သည် မည်၏။ ပန၊ ထိုသို့လျက်။
 တော၊ ဤပြာဋိဟာအရာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ဣဒ္ဓိမာ စက်မတိ အစ
 ရှိသော စကားအပေါင်းသည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံဝတ္တနာယ၊ အလိုသို့
 လိုက်စေခြင်း၏။ ပုဗ္ဗဘာဂဿနတ္ထံ၊ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော ပြာဋိဟာကို
 ပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တာဝ၊
 ရှေးဦးစွာ။ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ၊ အဓိဋ္ဌာန်ဣဒ္ဓိမည်၏။

၃၉၈။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဝိကုဗ္ဗနာယ စ၊ ဝိကုဗ္ဗနာဣဒ္ဓိ၏၎င်း။
 မနောမယာယ စ၊ မနောမယိဒ္ဓိ၏၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။
 နာနာကရဏံ၊ အထူးတည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိကို။
 ကရောန္တေန၊ ပြုသောသူသည်။ (အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-၌စပ်) သော၊ ထို
 တန်ခိုးရှင်သည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ၊ မိမိ၏ပကတိအဆင်းသဏ္ဌာန်ကို။ ဝိဇဟိတော၊
 ပယ်၍။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သူငယ်သဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။
 နာဂကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ နဂါးသဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သုပဏ္ဏကဝဏ္ဏံ ဝါ၊
 ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အသုရကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။
 ဣန္ဒကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဒေဝကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။
 ဒဿေတိ၊ ၏။ ဗြဟ္မကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သမုဒ္ဒကဝဏ္ဏံ ဝါ၊
 ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပဗ္ဗတကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊
 ၏။ သီဟကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဗျူဟကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။
 ဒဿေတိ၊ ၏။ ဒိပိကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟတ္ထိမ္မိ၊ ဆင်ကို

ဝ-ယဉ္ဇ ခေါ်၌ ခေါ်သည် အာခာရဏတ္ထသည်။ တနည်း၊ ဝိသသတ္တတည်း။ ထို ခေါ်
 ဖြင့် ကာယေန ဝသံဝတ္တနံပြာဋိဟာဆိုသော ဤဝသံဝတ္တနံပြာဋိဟာသည်သာလျှင် ဥက္ကဋ္ဌ
 တရတည်းဟု ပြ၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌတရဖြစ်သနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်ကား ဤ
 ဣဒ္ဓိကိုသာ ဝသံဝတ္တတိ နာမဟူသနည်း? အယံ န ခေါ် ဣဒ္ဓိပာ။ပ။ တေနာဟ
 တောဝတာ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တတိ နာမာတိဟု ဋီကာခိန့်တို့အလိုကား စ-ဝိသေသတ္ထ၊
 ခေါ်အဝခာရဏတ္ထ ပေးလိုသည်။ ဟင်းသို့လျက် အဘယ့်ကြောင့် ဤတဒဝသေသပြာဋိဟာ
 တို့ကို ယူအပ်ကုန်သနည်းဟူမူကား သေသံ ပနေတ္ထ။ပ။ ဝုတ္တံဟု မိန့်တော်မူသည်။ (ပြည်)
 ၂-ဤနှစ်ပါးသော ဣဒ္ဓိတို့သည် အဓိဋ္ဌာန်၏ အစွမ်အားဖြင့် ပြီးသော်လည်း ဤဆို
 လတုံသော အထူးရှိသေး၏ ဟူလို။ (ပြည်)

လည်း။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ အဿမ္ပိ၊ ကိလည်း။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ ရတမ္ပိ၊
 ကိလည်း။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ ပတ္တိမ္ပိ၊ ကိလည်း။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ ဝိဝိဓမ္ပိ
 သေနာဗျူဟံ၊ အတူးထူးသော စစ်သည်အပေါင်းကိလည်း။ ဒဿေတိ၊ ဧ။
 ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ကုမာရကဝဏ္ဏာဒိသု၊ တို့တွင်။ ယံ ယံ၊
 အကြင် အကြင် သဏ္ဌာန်ကို။ အာကခံတိ၊ တောင့်တ၏။ တံ တံ၊ ကို။
 အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဧ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဓိဋ္ဌဟန္တေန၊ ဓိဋ္ဌာန်သော ယောဂီ
 သည်။ ပထဝီကသိကာဒိသု၊ တို့တွင်။ အညတရာရမ္ဘဏတော၊ တပါးပါး
 သော ကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော။ အဘိညာပါဒကဗျာနတော၊ မှ။
 ဝုဋ္ဌာယ၊ ဤ။ အတ္တနော၊ ဧ။ ကုမာရကဝဏ္ဏော၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဧ။
 အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ဤ။ ပရိကမ္မာဝသာနေ၊ ဌ။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊
 ဤ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ဤ။ ဝေရူပေါ၊ သော။ ကုမာရကော၊ နာမ၊ သူငယ်
 မည်သည်။ ဟောမိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဧ။ အဓိဋ္ဌာန-
 စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ကုမာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။
 ကော ဝိယ၊ အသ္မကဲ့သို့နည်း။ ဒေဝဒတ္တော ဝိယ၊ တည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊
 အလုံးစုံသော နာဂဝဏ္ဏစသည်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ဧ။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣ၊ ဤဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ၌။ ဟတ္ထိမ္ပိ ဒဿေတိတိအာဒိ၊
 ဤသို့ အစရှိသောကားကို။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ ၌လည်း။ ဟတ္ထိအာဒိဒဿန-
 ဝသေန၊ ဆင်စသည်ကို ဖန်ဆင်း၍ ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။
 တတ္ထ၊ ထိုအပ၌ ဆင်စသည်ကို ဖန်ဆင်း၍ ပြရာ၌။ ဟတ္ထိ ဟောမိတိ၊
 ဟူ၍။ အနဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ မဓိဋ္ဌာန်မူ၍။ ဟတ္ထိ ဟောတူတိ၊ ဆင်ဖြစ်စေ
 သောဟု။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဧ။ အသာဒိသုပိ၊ မြင်းစသည်ကို ဖန်ဆင်း
 ရာတို့၌လည်း။ သေသ နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။ ဣတိ
 အယံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ၊ မည်၏။

၃၉၉။ ပန၊ အဗ္ဘိဘဝါး။ မနောမယံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသောကိုယ်ကို။
 ကာတုကာမော၊ ပြုလိုသော တန်ခိုးရှင်သည်။ ပါဒကဗျာနတော၊ မှ။
 ဝုဋ္ဌာယ၊ ဤ။ ကာယံ၊ မိမိ၏ ကရဇကာယကို။ တာဝ၊ စွာ။ အာဝဇ္ဇိ-
 တွာ၊ ဤ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ (အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။)

၁-မိမိကိုယ်ကိုလည်း ဆင်ပြု၍ ပြ၏၊ အာဠလည်း ဆင်ကိုပြု၏ဟု ဆိုလို၏။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဒသလူဒွိကထာ (၃၆-၃)

၉၁

သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသည်။ ဟောတု၊ တည်း။ လူတိ၊ သို့။ အဓိ-
ဋ္ဌာတိ၊ အံ။ သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသည်။ တောတိ၊ ဧ။ အထ၊
ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုဓိဋ္ဌာန်သော တန်ခိုးရှင်၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ကိုယ်တွင်း၌။
အညံ၊ တပါးသော။ ကာယံ၊ မိမိဖန်ဆင်းလိုသော မနောမယကာယကို။
အာဇဇ္ဇိတု၊ ရှိ။ ပရိကမ္မံ ကတု၊ ရှိ။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော သုသိရော ဟောတုအစရှိသော နည်းဖြင့်လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဧ။
တဿ၊ ထိုဓိဋ္ဌာန်သော တန်ခိုးရှင်၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ၌။ အညော၊ သော။
ကာယော၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော ကိုယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော၊
ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ တံ၊ ထိုမနောမယကာယကို။ မုဉ္ဇေ၊ ဖြုဆံမြက်မှ။
ဤသိကံ ဝိယ၊ ဖြုဆံညောက်ကဲ့သို့၎င်း။ ကောသိယာ၊ သန်လျက်အိမ်မှ။
အသိံ ဝိယ၊ သန်လျက်ကဲ့သို့၎င်း။ ကဏ္ဍာယ၊ မြေပင်မြှင့်မှ။ အဟိံ ဝိယ၊
မြေကဲ့သို့၎င်း။ အဗ္ဗာဟတိ၊ ထုတ်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဣဓ၊ ပ။
ပဝါဋ္ဌာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။

[ဣဓ-သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣမော ကာယာ၊ ဤမိမိကိုယ်မှ။
အညံ၊ သော။ ရူပံ၊ ရုပ်ရှိသော။ မနောမယံ၊ လူဒွိစိတ်ဖြင့် ပြီးသော။
သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ၊ အလုံးစုံ အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့်ပြည့်စုံသော။ အဟိန်နိဗ္ဗိယံ၊ မယုတ်
သောအင်္ဂါရှိသော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။
သေယုထာပိ၊ ကား။ ပုရိသော၊ သည်။ မုဉ္ဇေ၊ ဖြုဆံမြက်မှ။ ဤသိကံ၊
ဖြုဆံညောက်ကို။ ပဝါဟေယု ယထာ၊ ငင်ရာသကဲ့သို့။ တဿ၊ ထို
ယောက်ျားအား။ ဧဝံစိတ္တံ၊ ဤသို့သောစိတ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။
အယံ၊ ဤသည်ကား။ မုဉ္ဇော၊ ဖြုဆံမြက်တည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။
[၃၆] ဤသိကာ၊ ဖြုဆံညောက်တည်း။ မုဉ္ဇော၊ သည်။ အညော၊ တပါး
တည်း။ ဤသိကာ၊ သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ မုဉ္ဇေ၊ တွေ့။ ဖြုဆံ
မြက်မှသာလျှင်။ ဤသိကာ၊ ကို။ ပဝါဋ္ဌာ၊ ငင်နုတ်အပ်၏။ လူတိ စိတ္တံ၊
သည်။ အဿ၊ ဧ။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ။ ဧတ္ထ၊ ဤမနောမယိဒွိ၌။ ဤသိကာဒယော၊ ဖြုဆံ
ညောက် စသည်တို့သည်။ မုဉ္ဇာဒိဟိ၊ ဖြုဆံမြက် စသည်တို့နှင့်။ သဒိသာ၊
တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ မနောမယရူပံ၊ လူဒွိ

၉၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၆-၃)

စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အဆင်းသဏ္ဌာန်သည်။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ တန်ခိုးရှင်နှင့်။
သဒိသမေဝ၊ တူသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။
တော ဥပမာ၊ ထိုဥပမာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်
ပြီးသော တန်ခိုးသည်။ မနောမယိဒ္ဓိ၊ မည်၏။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဓေသော နာမ
ခွါဒသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၃-အဘိညာနိဒ္ဒေသ (၃၇-၁၀)

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ

[၃၇] ၄၀၀။ ဣဒါနိ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဤအခါ၌။
 ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၏။ နိဒ္ဒေသက္ကမော၊ နိဒ္ဒေသ
 အစဉ်သည်။ အနုပ္ပတ္တော၊ အလှည့်သင့်အားဖြင့် ရောက်လတ်ပြီ။ တတ္ထ စ၊
 ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၏ နိဒ္ဒေသ၌၎င်း။ တတော၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတပါဠိမှ။
 ပရာသု၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ တီသု၊ သုံးပါးကုန်သော။ အဘိညာသု စ၊
 အဘိညာဉ်ပါဠိတို့၌၎င်း။ သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တတိအာဒိနံ၊ တို့၏။
 အတ္တော၊ ကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓပါဠိ၌ ဖွင့်အပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်
 သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော
 အဘိညာဉ်ပါဠိ၌။ ဝိသေသမတ္တမေဝ၊ အထူးမျှကိုသာလျှင်။ (မယံ၊ တို့
 သည်။) ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ ကုန်အံ့။ တတြ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသောပါဠိ၌။ ဒိဗ္ဗာယ
 သောတဓာတုယာတိ ဧတ္ထ၊ ဤစကား၌။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ၊ နတ်တို့၏ သောတ
 နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗော၊ ဒိဗ္ဗမည်၏။ ဟိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှား
 ပြအံ့။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်
 သော ဇနကကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပိတ္တသေမှရဟိရာဒိဟိ၊ သည်းခြေ
 သလိပ်သွေးလေဆိုး အစရှိသည်တို့သည်။ အပလိဗုဒ္ဓါ၊ မမြေးယှက် မနှိပ်
 စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တတာယ၊ ညစ်ညူးကြောင်း အပြစ်
 ဒေါသမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုရေပိ၊ ဝေးသောအရပ်၌သော်
 လည်း။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနသမတ္တာ၊ ခံခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သော။
 ဒိဗ္ဗပသာဒသောတဓာတု၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒ သောတဓာတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣမဿ ဘိက္ခုနေ၊ ဤယောဂီရဟန်း၏။ ဝီရိယဘာဝ-
 နာဗလနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဝီရိယဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော။ အယဉ္ဇာပိ ဉာဏ-
 သောတဓာတု၊ ဤဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်ဟူသော သောတဓာတ်သည်
 လည်း။ တာဒိသောယော၊ ထိုနတ်တို့၏ ပသာဒသောတဓာတ်နှင့် တူသည်

၁-ဒိဗ္ဗသောတဓာတု နိဒ္ဒေသသည်၌ ဝဏ္ဏရူပိယခြင်းငှါ တတ္ထ-စသည်ကို
 မိန့်သော်။ (ပြည်)

သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ၊ နတ်တို့၏ သောတနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏။ အပိစ၊ နည်းတပါးကိုဆိုအံ့။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရာသေန၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရာဟု ဆိုအပ်သော လေးပါးသောဈာန်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏။ စ၊ တနည်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရာသန္နိဿိတတ္တာပိ၊ (အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂမဖြင့် ဥက္ကံသသို့ရောက်သော ပါဒကဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော) ဒိဗ္ဗဝိဟာရာကိုမှီ၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၌ အကျုံးဝင်သော (မိမိနှင့် သမ္ပယုတ္တနိဿယ ပစ္စည်းဖြစ်သော) ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်ကို မှီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏။ သဝနဋ္ဌေန၊ ကြားတတ်သော (သဒ္ဓါရုံကိုယူတတ်သော) အနက်သဘောဖြင့်၎င်း။ နိဇ္ဇိဝဋ္ဌေန စ၊ ဇီဝမဟုတ်သော အနက်သဘောဖြင့်၎င်း။ သောတဓာတု၊ ဓာတ်မည်၏။ စ၊ တနည်း။ ဘောတဓာတုကိစ္စကရဏေန၊ (အသံကိုခံခြင်း၊ အသံကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော) သောတဓာတ်၏ ကိစ္စကို ပြုခြင်းဖြင့်။ သောတဓာတု ဝိယ၊ နတ်တို့၏ ပသာဒ သောတဓာတ်နှင့် တူသည်တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အနက်ကြောင့်လည်း။ သောတဓာတု၊ မည်၏။ ဒိဗ္ဗာယ၊ နတ်တို့၏ ပသာဒ သောတနှင့်တူသော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဖြင့် ရအပ်သော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရာကိုမှီသော။ တာယ၊ သောတဓာတုယာ၊ ထို (အသံကိုယူနိုင်၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အဘိညာဉ်ဟူသော) သောတဓာတ်ဖြင့်။

ဝိသုဒ္ဓါယာတိ၊ ကား။ နိရူပက္ကိလေသာယ၊ ညစ်ညူးကြောင်း ဥပက္ကိလေသမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိသုဒ္ဓါယ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယာတိ၊ ကား။ မနုဿပစာရံ၊ လူတို့သည် ကျက်စားအပ်သော။ ဥပစရိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ သဒ္ဓသဝနေန၊ အသံကိုကြားခြင်းဖြင့်။ မာနုသိကံ၊ လူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ မံသသောတဓာတု၊ မံသသောတဓာတ်ကို။ အတိက္ကန္တာယ၊ လွန်သော။ ဝိတိဝတ္တိတွာ၊ လွန်၍။ ဌိတာယ၊ တည်သော။ (ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ-၌စပ်။) ဥဘော

၁-ဤပါဌ်ဖြင့် ရူပကာရဏအားဖြင့် ဒိဗ္ဗမည်သည်အဖြစ်ကို ဆိုသည်။ အာသန္နကာရဏအားဖြင့်လည်း ဒိဗ္ဗအဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ အတ္တနာ-စသည်ကိုခန့်သော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ (၃၇-၂၇)

၉၅

သဒ္ဓေ သုဏာတိတိ၊ ကား။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဓေ၊ တို့ကို။ သုဏာတိ၊
၏။ ကတမေ ဒွေ၊ အဘယ်နှစ်ပါးသော အသံတို့နည်း။ ဒိဗ္ဗေ စ၊ နတ်ပြည်၌
အကျုံးဝင်သော အသံတို့ကို၎င်း။ မာနုသေ စ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော
အသံတို့ကို၎င်း။ သုဏာတိ၊ ၏။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓေ စ၊ တို့ကို၎င်း။
မနုဿာနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ တေန၊ ဤ ဥဘော သဒ္ဓေဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ပဒေသပရိယာဒါနံ၊
တစ်ဘိသောအသံကို ယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယေ ဒုရေ သန္တိကေ
စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒုရေ၊ ဝေးသော။ ပရစက္ကဝါဠေပိ၊ တပါးသော
စကြဝဠာ၌သော်လည်း။ (ပဝတ္ထာ၊ ကုန်သော။) ယေ သဒ္ဓါ၊ တို့သည်
၎င်း။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ကုန်သော။) ယေ စ သဒ္ဓါ၊ တို့သည်
၎င်း။ အန္တမသော၊ ဖြင့်။ သဒေဟသန္တိသိတပါဏကသဒ္ဓါပိ၊ မိမိကိုယ်ကို
မှီသောပိုးသံတို့သည်လည်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သဒ္ဓေ၊ တို့ကို။ သုဏာတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ဤ ယေ ဒုရေ သန္တိ-
ကေ စ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ နိဗ္ဗဒေသပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမရှိသော သဒ္ဓကို
ယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အယံ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ ကို။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ၊ နည်း။ ဣတိ အယံ၊ သည်ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။
တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ကို ရလိုသောရဟန်းသည်။ အဘိညာ-
ပါဒေတဇ္ဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ ဝုဠာယ၊ ရှိ။ ပရိကမ္မသမာဓိ-
စိတ္တေန၊ ပရိကံဖြစ်သော အသီးသော သမာဓိစိတ်ဖြင့်။ ပဌမတရံ၊
လက်ဦးစွာ။ ပကတိသောတပထေ၊ ပကတိ သောတပသာဒ၏ လမ်းဖြစ်
သော။ ဒုရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။ ဩဒ္ဓာရိကော၊ ရုန့်ရင်းသော။ အရ-
ညေ၊ ၌။ သိဟာဒိနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓေါ၊ ကို။ အာဇဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဆင်ခြင်
အပ်၏။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း၌။ ဂဇ္ဈိသဒ္ဓေါ၊ ခေါင်းလောင်းကျောက်စည်
သံ။ ဘေရိသဒ္ဓေါ၊ စည်ကြီးသံ။ သင်္ခသဒ္ဓေါ၊ ခရသင်းသံ။ သဗ္ဗတာမေန၊
အားကုန်ဟစ်သဖြင့်။ သဇ္ဈာယန္တာနံ၊ ကုန်သော။ သာမဏေရဒဟရ-
ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သဇ္ဈာယနသဒ္ဓေါ၊ သရဇ္ဈာယ်သောအသံ။ ပကတိကထံ၊
ပကတိသောစကားကို။ ကထေန္တာနံ၊ ဆိုကုန်သောသူတို့၏။ ကိံ ဘန္တေ
ကိမာရုသောတိအာဒိသဒ္ဓေါ၊ ကိံ ဘန္တေ ကိံ အာရုသော ဤသို့အစရှိသော

အသံ။ သကုဏသဒ္ဓေါ၊ ငှက်သံ။ ဝါတသဒ္ဓေါ၊ လေသံ။ ပဒသဒ္ဓေါ၊ ခြေသံ။
 [၃၀] ပတ္တုထိတဥဒကဿ၊ ကျိုက်ကျိုက်ဆူသောရေ၏။ စိစိဋ္ဌာယနသဒ္ဓေါ၊
 စိစိမြည်သောအသံ။ အာတပေ၊ နေပူ၌။ သုဿမာနတာလပဏ္ဏသဒ္ဓေါ၊
 ခြောက်သောထန်းရွက်သံ။ ကုန္တကိပိလ္လိကာဒိသဒ္ဓေါ၊ ခြပိုးရွာသည်တို့၏
 အသံ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗောဋ္ဌာရိကတော၊ အလုံးစုံထက် ရုန့်ရင်းသော
 အသံမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ယထာက္ကမေန၊ အကြင် အကြင်သို့သော အစဉ်
 ဖြင့်။ သုခုမသုခုမသဒ္ဓေါ၊ သိမ်မွေ့သိမ်မွေ့သော အသံတို့ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။ တေန၊ ထိုယောဂီရဟန်းသည်။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ အရှေ့အ
 ရပ်၌။ သဒ္ဓါနံ၊ အသံတို့၏။ သဒ္ဓနိမိတ္တံ၊ သဒ္ဓဟူသောအကြောင်းကို။
 (တနည်း) သဒ္ဓနိမိတ္တံ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော ထောက်၍ထောက်၍
 ရအပ်သောအသံတို့၏ သြဋ္ဌာရိကသုခုမအခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်တော့ အသံ
 ဝိုသေသကို သိခြင်းအကြောင်းကို။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ပ။ ပုရတ္ထိမာယပိ
 အနုဒိသာယ၊ အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌၎င်း။ပ။ သဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓ-
 နိမိတ္တံ၊ ကို။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ သြဋ္ဌာရိကာနမ္ပိ သဒ္ဓါနံ၊ တို့၏၎င်း။
 သုခုမာနမ္ပိ သဒ္ဓါနံ၊ တို့၏၎င်း။ သဒ္ဓနိမိတ္တံ၊ ကို။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ တဿ၊
 ထိုယောဂီ၏။ ဧဝ သဒ္ဓါ၊ (အလုံးစုံထက် သြဋ္ဌာရိကမှစ၍ ဆိုအပ်ကုန်ပြီး
 သော) ထိုသဒ္ဓါတို့သည်။ ပါကတိကမိတ္တသပိ၊ ပြကတေသောစိတ်အား
 လည်း။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကား။
 ပရိကမ္ပသမာဓိမိတ္တဿ၊ ပရိကံဟုဆိုအပ်သော သမာဓိနှင့်ယှဉ်သောစိတ်
 အား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဒ္ဓနိမိတ္တံ၊ ကို။ မနသိ ကရေ-
 တော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ ဒိဗ္ဗသောဟ
 အဘိညာဉ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိသတိ၊ လသံ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္ထုဗ္ဗေ၊ ဆိုအပ်သည်
 ရှိသော်။) တေသု သဒ္ဓေသု၊ ထိုပရိကံ၏ ဝိသယကိုပြခြင်းငှါ ဆိုအပ်သော
 ဗဟုသဒ္ဓတို့တွင်။ အညတရံ၊ (ပရိကံ၏အစွမ်းအားဖြင့် မပြတ်နှလုံးသွင်း
 အပ်သော) တခုခုသောအသံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ နိရုဇ္ဈေ၊ ချုပ်ပြီး
 သော်။ စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ လေးကြိမ်သော ဇောတို့သည်၎င်း။ ပဉ္စ ဝါ ဇဝ-
 နာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဇဝန္တိ၊ ဇောကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်လေးကြိမ်

ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ တိဏိ ဝါ၊ သုံးကြိမ်သောဇောတို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ပရိကမ္မဥပစာ-
ရာနုလောမဂေါတြဘူနာမကာနိ၊ ဂေါတြဘူအမည်ရှိကုန်သော။ ကာမာ-
ဝစရာနိ၊ ရဇောတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စတုတ္ထံ ဝါ၊ လေးကြိမ်မြောက်
ဇောသည်၎င်း။ ပဉ္စမံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ရူပါဝစရံ၊ ရဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာ-
နိကံ၊ ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော။ အပ္ပနာစိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊
ထိုဇောစိတ်တို့တွင်။ တေန အပ္ပနာစိတ္တေန၊ ထိုအပ္ပနာဇောစိတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
ကု။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဉာဏ်သည်။
ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တတော၊
ထိုအပ္ပနာဖြစ်သည်မှ။ ပရံ၊ ဌံ။ တသ္မိံသောတေ၊ ထိုဉာဏသောတဌံ။
ပတိတော၊ ကျသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ကို။
ထာမဇောတံ၊ ဖြစ်သော အားရှိသည်ကို။ ဝါ၊ မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်
သည်ကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသောယောဂီသည်။ ဧတ္တန္တရေ၊ ဤမျှ
လောက်အတွင်း၌။ သဒ္ဓိံ၊ ကို။ သုဏာမိ၊ ကြားလို၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဧကဂ္ဂံလမတ္ထံ၊ လက်တသစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို။ ပရိစ္ဆိန္နိတု၊
ပိုင်းခြား၍။ ဝဇေတဗ္ဗံ၊ ပါဒကဈာန်၏ အာရုံကိုပွားစေအပ်၏။ တတော၊
ထိုမှ။ ဒုဂ္ဂံလ။ ပ။ ဇနပ္ပဒါဒိဝသေန၊ လက်နှစ်သစ်၊ လက်လေးသစ်၊ လက်
ရှစ်သစ်၊ တထွာတတောင်၊ တိုက်တွင်း၊ ကျောင်းဦး၊ ပြာသာဒ်၊ ပရိဝုဏ်၊ သံသ
အရံ၊ ဆွမ်းခံရွာ ဇနပုဒ်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ယာဝစက္ကဝါဠံ၊ စကြဝဠာ
တိုင်အောင်။ တတော ဝါ ဘိယျောပိ၊ ထိုထက်လွန်မှုလည်း။ ပရိစ္ဆိန္နိတု၊
ပရိစ္ဆိန္နိတု၊ ၍။ ဝဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝေ၊ သို့။ အဓိဂတာဘိညော၊ ရအပ်ပြီးသော အဘိညာဉ်ရှိသော။
သေ သော၊ ဤယောဂီသည်။ ပါဒကဈာနာရမ္မဏေန၊ ပါဒကဈာန်၏
အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းနိမိတ်သည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏာသဗ္ဗန္တရဂတေ၊ ထိအပ်
နှံ့ အပ်သောအရပ်၏အတွင်း၌ တည်ကုန်သော။ သဇ္ဇေပိ၊ အသံတို့ကိုလည်း။
ပုန၊ ဖန်။ ပါဒကဈာနံ၊ ကို။ အသမာပဒ္ဓိတု၊ မဝင်စားမှု၍လည်း။
အဘိညာဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သုဏာတိယေဝ၊ ကြားသည်သာလျှင်တည်း။

၁-ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၌ အတွင်းဝင်သည်၊ အပ္ပနာစိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းမှစ၍ ဒိဗ္ဗသောတ
ဉာဏလာဘ်မည်သည် ဟူလို။

ဧဝံ၊ ဤသို့ပိုင်းခြား၍ ပိုင်းခြား၍ကြားခြင်းဖြင့် လေ့လာစွာ ပြုအပ်သော အဘိညာဉ်ရှိသဖြင့်။ (ယထာဝဇ္ဇိတေ၊ ကုန်သော။ တေ သဒ္ဓေ၊ တို့ကို။) သုဏန္ဓောဝ^၁၊ ကြားသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာ ပြည်တိုင်အောင်။ သင်္ခတေရိပဏဝါဒိသဒ္ဓေဟိ၊ ခရုသင်းစည်ကြီး ထက်စည် စသည်တို့၏ အသံတို့ဖြင့်။ ဧကကောလဟလံ၊ တပြိုင်နက် အုတ်အုတ် ကျက်ကျက်သောအသံသည်။ သစေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်စေကာမူ။ (ဧကဗ္ဗံ ဝတ္ထမာနေပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ တေ သဒ္ဓေ၊ တို့ကို။) ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး၊ ဝဝတ္ထပေတုကာမတာယ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းငှါ အလို ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ အယံ၊ ဤအသံကား။ သင်္ခသဒ္ဓေါ၊ ခရုသင်းသံတည်း။ အယံ၊ ကား။ ဘေရိသဒ္ဓေါ၊ စည်ကြီးသံတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထပေတု၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ။ သက္ကောတိယေဝ၊ သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စေတောပရိယညာဏကထာ

☞ [၃၉] ၄၀၁။ စေတောပရိယညာဏကထာယ၊ ကထာ၌။ စေတော- ပရိယညာဏာယာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ပရိ- ယာတိ၊ (သရာဂစသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်) ပိုင်းခြား၍ သိတတ်၏။ ဣတိ- တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိယံ၊ ပရိယမည်၏။ ပရိစ္ဆိန္နတိ-ပရိစ္ဆိဇ္ဇ ဇာနာတိ၊ သရာဂ စသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိတတ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စေတသော၊ သူတပါး၏စိတ်ကို။ ပရိယံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သည်။ စေတောပရိယံ၊ တတ်သည်။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ စေတောပရိယည၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဉာဏည၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စေတောပရိယညာဏံ၊ မည်၏။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုသူတပါးစိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိတတ်သောဉာဏ်အလို့ငှါ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရသတ္တာနန္တိ၊ ကား။ အတ္တာနံ၊

၁-သုဏန္ဓော စ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်)၊ ထိုအလိုအားဖြင့် စ-သဒ္ဓါ ဝါကျာရန္တ ဇောတကဟု ယူအပ်၏။ နောက်၌ သက္ကောတိယေဝ-ဟု ဝေ-နှင့် ဆိုလတုံဖြစ်သောကြောင့် ဤအရာ၌ စ-သဒ္ဓါ ယုတ္တတရ ထင်၏။ (ဆ-သံသော)

နိဒ္ဒေသ]

စေတောပရိယဉာဏကထာ (၃၉-၁၅)

၉၉

ကို။ ဌပေတွာ၊ ချိ။ သေသသတ္တာနံ၊ တို့၏။ (ပရ-သဒ္ဓါကား အညတ္တတည်း။) ပရပုဂ္ဂလာနန္တိ ဣဒမ္ပိ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဣမိနာ၊ ပရသတ္တာနံ ဟူသော ဤပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ ကေတ္ထမေဝ၊ တူသောအနက် ရှိသည်သာတည်း။ ပန၊ ထိုသို့အနက်တူသော်လည်း။ ဝေနေယျဝသေန စ၊ ယျ၏အစွမ်းဖြင့် ၎င်း။ ဒေသနာဝိလာသေန စ၊ ဒေသနာကို တန်းဆာ ဆင်တတ်သော ဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဗျဉ္ဇနေန၊ သဒ္ဓါအားဖြင့်သာ။ နာနတ္ထံ၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကတံ၊ ၏။ စေတသာ စေတောတံ၊ ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုမိမိမှတစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့၏။ စိတ္တံ၊ သရာဂစသော စိတ်ကို။ ပရိစ္စ ပဇာနာတိတံ၊ ကား။ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ၊ ပိုင်းခြား၍။ သရာဂါဒိဝသေန၊ သရာဂစသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးအပြားပြားဖြင့်။ ဇာနာတံ၊ သိ၏။

ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဧတံ ဉာဏံ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာ၊ ဤကားအမေး။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤစေတောပရိယဉာဏ်သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဝသေန၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်။ တေဿ၊ ဤစေတောပရိယဉာဏ်၏။ (ဥပ္ပါဒနေ၊ ဖြစ်စေခြင်း၌။) ပရိကမ္ပံ၊ ပရိကံတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်ကို ဖြစ်စေလိုသော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်လာဘိရဟန်းသည်။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဇေတွာ၊ ပွားစေ၍။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပရဿ၊ သူတစ်ပါး၏။ ဟဒယရူပံ၊ နှလုံးသားကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဝတ္ထမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ လောဟိတဿ၊ သွေး၏။ ဝဏ္ဏံ၊ အဆင်းကို။ ပဿိတွာ ပဿိတွာ၊ အဖန်တလဲလဲရှိ၍။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိယေသိတဗ္ဗံ၊ ရှာအပ်၏။ ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ့။ ယဒါ၊ ၌။ သောမနဿစိတ္တံ၊ သောမနဿသဟဂုတ်စိတ်သည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါ၊ ၌။ (လောဟိတံ၊ နှလုံးသွေးသည်။) ရတ္တံ၊ နိသည်ဖြစ်၍။ နိဂြောပေက္ခသဒိသံ၊ ပညောင်သီးမှည့်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ ဒေါမနဿစိတ္တံ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ကာဠကံ၊ မည်းသည်ဖြစ်၍။ ဇမ္ဗုပက္ခသဒိသံ၊ သပြေသီးမှည့်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ ဥပေက္ခာစိတ္တံ၊ သည်။

ဝတ္တတိ၊ ဧ၊ တဒါ၊ ဌ၊ ပသန္နံ၊ ကြည်သည်ဖြစ်၍။ တိလတေလသဒိသံ၊
နှမ်းဆီနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန-ဘိက္ခုနာ၊
သည်။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ သောမနဿိန္ဒြိယသမုဋ္ဌာနံ၊ သောမနဿိန္ဒြေ
ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ သောမနဿိန္ဒြေကြောင့် ဖြစ်၏။ ပ။ ဣတိ၊
သို့။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဟဒယလောဟိတဝဏ္ဏံ၊ နှလုံးသားကိုမှီ၍
တည်သောသွေးအဆင်းကို။ ပဿိတော ပဿိတော၊ အဖန်တလဲလဲရှိ၍။
စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ (ပဌမံ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ အနုမ္မာနတော၊ ဆသော
အားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပေသေတော၊ လွှတ်၍။) ပရိယေသန္တေန၊
ရှာသည်ဖြစ်၍။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ထာမဂတံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော
အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ကို။ ဝါ၊ အားအစွမ်းသို့ ရောက်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊
ပြုသင့်၏။ ဟိ၊ အာနိသင်ကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တသ္မိံ၊ ထိုစေတောပရိယ-
ဉာဏ်သည်။ ထာမဂတေ၊ အားအစွမ်းသို့ရောက်သည်ရှိသော်။ အနုက္ကမေန၊
အစဉ်သဖြင့်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ကာမာဝစရစိတ္တံ၊ စတုပညာသကာမာဝစရ
စိတ်ကို၎င်း။ (သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။) ရူပါဝစရာရူပါဝစရစိတ္တဉ္စ၊ ကို၎င်း။
ပဇာနာတိ၊ သရာဂစသော အပြားတို့ဖြင့်သိ၏။ စိတ္တာ၊ တခုသော
စိတ်မှ။ စိတ္တံ၊ တခုသောစိတ်သို့။ (ဉာဏေန၊ ဖြင့်။) သင်္ကမန္တော၊
ပြောင်း၍၊ ဝါ၊ ကပ်၍။ ဟဒယရူပဒဿနေန၊ နှလုံးသားအဆင်းကို
မြင်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ပဇာနာတိ ဧဝ၊ သာတည်း။
စ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ အာရုပ္ပေ၊ ပ။ အယံ ကထာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊
ကို။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ၊ ဝုတ္တမ္ပိ၊ တည်း။

[အာရုပ္ပေ၊ အရူပဘုံ၌။ ပရဿ၊ ဧ၊ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိတုကာမော၊
သိခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူသည်။ ကဿ၊ အသူ၏။ ဟဒယရူပံ၊ နှလုံးသား
အဆင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ ကဿ၊ ဧ၊ ဣန္ဒြိယဝိကာရံ၊ ဣန္ဒြေ၏
ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ သြလောကေတိ၊ ကြည့်သနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။
စောဒနာ၊ တည်း။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ ဟဒယရူပံ၊ ကို။
န ပဿတိ၊ မမြင်။ န သြလောကေတိ၊ မကြည့်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်
မရှိသော ပဉ္စဝေါကာရစတုဝေါကာရဘုံ၌။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ကို။
အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ သောဠသပဘေဒံ၊ တဆဲ့ခြောက်ပါး

နိဒ္ဒေသ]

စေတောပရိယဉာဏကထာ (၄၀-၃)

၁၀၁

အပြားရှိသော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ သေ-သော၊ ဤသို့ သိခြင်းသည်။ ဣဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိသယော၊ အရာတည်း။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ အကတာဘိနိဝေသယ၊ (အဘိညာဉ်၌ အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော) မပြုအပ်ဘူးသော နှလုံးသွင်းရှိသော အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်၏။ ငသေန၊ ဖြင့်။ အယံ ကထာ၊ အာလောကံ ဝနေတော စသည်ဖြင့်ဟောအပ်သော ဤပရိကမ္မကထာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ပရိဟာရော၊ တည်း။]

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သရာဂံ ဝါ စိတ္တန္တိအာဒိသု၊ ဤသို့စသောပါဠိတို့၌။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သော။ လောဘသဟဂတံ စိတ္တံ၊ သည်။ သရာဂံ စိတ္တံ၊ ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဝသေသံ၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှကြွင်းသော။ စတုဘူမကံ ကုသလာဗျာကတံ၊ ဘုံလေးပါး၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိတရာဂံ၊ ရာဂနှင့် မယှဉ်သော စိတ်မည်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဒေါမနဿစိတ္တာနိ၊ တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စစိတ္တာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ စတ္တာရိ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဣမသ္မိံ ဒုကေ၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ ပေါင်း၍ယူခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ကေစိ ပန ထေရာ၊ ကေစိ မထေရ်တို့မူကား။ တာနိပိ၊ ထိုလေးပါးသောစိတ်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟန္တိ၊ ပေါင်း၍ယူကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဒုဝိဓံ၊ သော။ ဒေါမနဿစိတ္တံ၊ သည်။ သဒေါသံ စိတ္တံ နာမ၊ မည်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ စတုဘူမကံ၊ သော။ ကုသလာဗျာကတံ၊ သည်။ ဝိတဒေါသံ၊ မည်၏။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသာကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဣမသ္မိံ ဒုကေ၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ ကေစိ ပန ထေရာ၊ တို့သည်ကား။ (ဣမသ္မိံ ဒုကေ၊ ၌။) တာနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟန္တိ၊ ကုန်၏။

[၄၀] ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သမောဟံ ဝိတမောဟန္တိ ဧတ္ထ၊ ဤဒုက်၌။ ပါဠိပုဂ္ဂလိကနယေန၊ အသီးပုဂ္ဂလိကဖြစ်သောနည်းဖြင့်။ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စသဟဂတဒ္ဓယမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ သမောဟံ၊ မည်၏။ ပန၊ ထိုသို့ မဟုတ်။ မောဟဿ၊ ၏။ သဗ္ဗာကုသလေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဘာဝတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွါဒသဝိဓေ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ သမောဟံ စိတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဝသေသံ၊

အကုသိုလ်မူကြွင်းသော စိတ်သည်။ ဝိတမောဟံ၊ မည်၏။ ပန၊ ထိုမှ
တပါး။ ထိနမိဒ္ဓါနုဂတံ၊ ထိနမိဒ္ဓသို့အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်သော သသင်္ခါရိက
အကုသိုလ်စိတ်ငါးခုသည်။ သံခိတ္တံ၊ အာရုံ၌တန့်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့် သံခိတ္တမည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စာနုဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသို့ အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်သော
စိတ်သည်။ ဝိက္ခိတ္တံ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်မည်၏။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရံ၊ သည်။
မဟဂ္ဂတံ၊ မည်၏။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသောစိတ်သည်။ အမဟဂ္ဂတံ၊
မည်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တေဘူမကံ၊ စိတ်သည်။ သဥတ္တရံ၊ မည်၏။
လောကုတ္တရံ၊ စိတ်သည်။ အနုတ္တရံ၊ မည်၏။ ဥပစာရပုတ္တဉ္စ၊ ဥပစာရသို့
ရောက်သောစိတ်သည်၎င်း။ အပ္ပနာပုတ္တဉ္စ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သော စိတ်
သည်၎င်း။ သမာဟိတံ၊ မည်၏။ ဥဘယံ၊ ဥပစာရအပ္ပနာနှစ်ပါးသို့။
အပ္ပတ္တံ၊ မရောက်သောစိတ်သည်။ အသမာဟိတံ၊ မည်၏။ တဒဂ်။ ပ။
ဝိမုတ္တိပုတ္တံ၊ တဒဂ်ဝိမုတ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ်၊ သမုဇ္ဈေဒဝိမုတ်၊ ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ်၊
နိဿရဏဝိမုတ်သို့ ရောက်သောစိတ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ မည်၏။ ပဉ္စဝိဓေ၊
သော။ ဧတံ ဝိမုတ္တံ၊ သို့။ အပ္ပတ္တံ၊ မရောက်သောစိတ်သည်။ အဝိမုတ္တံ၊
မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ စေတော-
ပရိယဉာဏလာဘိ၊ ဉာဏ်ကိုရသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ပိ၊
အလုံးစုံသော အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်ကို။
သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ၊ သရာဂစိတ်ကိုမူလည်း။ သရာဂံ စိတ္တန္တိ၊ သရာဂစိတ်ဟူ၍။
ပဇာနာတိ၊ ၏။ ပ။ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ၊ ဝိမုတ္တိငါးပါးသို့ မရောက်သော
စိတ်ကိုမူလည်း။ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ၊ အဝိမုတ္တစိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ ဤရွှေအပြီးတည်း။

စေတောပရိယဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ

၄၀၂။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာယံ၊ ကထာ၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ-
နုဿတိဉာဏာယာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိမ္ပိ၊ ရှေးဘဝ၌ မှီဝဲ
အပ်ဘူး သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့သော
သတိ၌။ ယံ ဉာဏံ၊ အကြင်ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုသို့
သဘောရှိသော ဉာဏ်အလို့ငှါ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ အတိတ-

နိဗ္ဗေသ] ပုဗ္ဗနိဝါသနုဿတိညာဏကထာ (၄၀-၁၈) ၁၀၃

ဇာတိသု၊ လွန်လေကုန်ပြီးသော ဘဝတို့၌။ နိဝုတ္တခန္ဓာ၊ မှီဝဲအပ်သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာတို့တည်း။ နိဝုတ္တာတိ၊ ကား။ အဇ္ဈာဝုတ္တာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ အနုဘူတာ၊ သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးကုန်သော၊ ဝါ၊ အဖန်တလဲလဲဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တာနေ၊ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ကုန်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီးသော တရားတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်းကား။ နိဝုတ္တဓမ္မာ၊ ဂေါစရာသေဝနအားဖြင့် မှီဝဲသုံးဆောင်ဘူးသော တရားတို့သည်။ နိဝုတ္တာ၊ နိဝုတ္တမည်ကုန်၏။ (နိဝုတ္တာတိုက်ရိုက် မရှိလျှင် နောက်ကလိုက်ဘိ) နိဝုတ္တာတိ၊ ကား။ ဂေါစရနိဝါသေန၊ ဂေါစရာသေဝနအားဖြင့်။ နိဝုတ္တာ၊ မှီဝဲသုံးဆောင်အပ်ဘူးကုန်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဉ်ဖြင့်။ ဝိညာတာ၊ သိအပ်ကုန်ပြီးသော။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ (ဇာတိနာမဂေါတ္တဝဏ္ဏလိင်္ဂအာကာရစသော ဝိသေသတို့ဖြင့်) ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နိဝုတ္တာ၊ နိဝုတ္တမည်ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဆိန္ဒဝဠုမကာနုဿရဏာဒိသု၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာခရီးရှိကုန်သော အရှင်တို့ကို အောက်မေ့ခြင်းစသည်တို့၌။ ပရဝိညာဏဝိညာတာပိ၊ သူတပါးတို့၏လည်း ဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ သူတပါးတို့သည် ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နိဝုတ္တာ၊ နိဝုတ္တမည်ကုန်၏။ (ပရိစ္ဆိန္နာ နိဝုတ္တာ-ကား လိုက်သည်။) တေ၊ ထိုပရဝိညာဏဝိညာတဓမ္မတို့ကို။ ဗုဒ္ဓါနိ-

၁-ပုဗ္ဗနိဝါသနုဿတိ၌ ယံ ဉာဏံ၊ တဒက္ခယ-ဟု သခပ်အားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို ဖွင့်လိုသော ဆရာသည် ပုဗ္ဗနိဝါသကို လက်ဦးပြ၍ ထို၌ သတိဉာဏတို့ကို ပြခြင်းငှါ ပုဗ္ဗနိဝါသဟံ စသည်ကို နှိုးဆော်။ ထိုစကား၌ ပုဗ္ဗ-ဟူသော ဤပုဒ်ကို ကေမ္မိဇာတိ စသည်ကို ဟောသောကြောင့် အဘိဘာလလျှင် အရာရှိသည်ကို ဤ၌ လိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အတိတဇာတိသု-ဟူသည်။ နိဝါသ-သဒ္ဓါသည် ကမ္မသာဒနတည်း။ ခန္ဓာမှ လွတ်သော နိဝသိတဗ္ဗဓမ္မာသည်လည်းမရှိ၊ ထို့ကြောင့် နိဝုတ္တခန္ဓာ-မိန့်သော်။ နိဝုတ္တအဖြစ်သည်လည်း မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အဖြစ်ပင်တည်း။ ထိုသို့ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကိုလည်း မိမိခံစားအပ်ဘူးကုန်၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်ပြီးသော တရားတို့ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် နိဝုတ္တာတိ အဇ္ဈာဝုတ္တာ အနုဘူတာ အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပဇ္ဇိတော နိရုဒ္ဓါ-မိန့်သော်။ ဤသို့ သသန္တတိပရိယာပန္န ဓမ္မအားဖြင့် နိဝါသ-သဒ္ဓါ၏ အနက်ကို ဆိုပြီး၍ ယခုအခါ သာမန်အားဖြင့် ဆိုခြင်းငှါ နိဝုတ္တဓမ္မာ ဝါဘိ နိဝုတ္တာ-ဟူပြီး၍ ထိုကို ဖွင့်ခြင်းငှါ နိဝုတ္တာ ဂေါစရနိဝါသေန-စသည်ကို နှိုးဆော်။ (ပြည်)

၂-နိဝုတ္တာတိ-ဟူသော ဤပုဒ်သည် ဋီကာအသိအားဖြင့် မရှိသင့်၊ နိဝုတ္တဓမ္မာ ဝါ နိဝုတ္တာ-ဟု ဣတိ မပါပဲ ဤမျှသာ ရှိသင့်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ယေဝ၊ ဘုရားတို့သည်သာလျှင်။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ် သိအပ်ကုန်၏။
 ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိတိ၊ ကား။ ယာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊
 ရှေးဘဝ၌ မှီဝဲအပ်ဘူး သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။
 အနုဿရတိ၊ အောက်မေ့၏။ သာ သတိ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊
 မည်၏။ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ တာယ သတိယာ၊ ထိုသတိနှင့်။ သမ္ပယုတ္တဉာဏံ၊
 ယှဉ်သောဉာဏ်တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဣမဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊
 ဉာဏ်၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ၊
 ဉာဏ်အလို့ငှါ။ တေဿ ဉာဏဿ၊ ထိုဉာဏ်ကို။ အဂ္ဂိမာယ၊ ရခြင်းငှါ။
 ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။

အနေကဝိဟိတန္တိ၊ ကား။ အနေကဝိဓံ၊ (အထူးထူးသော ဘဝ ယောနိ
 ဂံတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) များသော

၁-ဂေါစရဘူတ ဖြစ်တုန်သော ဓမ္မတို့သည် အဘယ်အားဖြင့် နိဝုတ္တ မည်ကုန်သနည်းဟူ
 မူကား ဂေါစရဘူတတိတိ ဂေါစရသေဝနာယ အာသေဝိတာ အာရမ္မဏကရဏဝသေန အနု-
 ဘူတာ နိဝုတ္တာ နာမ ဟောန္တိတိ(ဝိသုဒ္ဓိ ၂၄၄)ထိုဂေါစရနိဝါသအားဖြင့် နိဝုတ္တမည်သော
 ဓမ္မတို့သည်လည်း သပရဝိညာဏဂေါစရအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့ကိုလည်း ပြု
 ခြင်းငှါ အတ္တနောစသည်ကုန်သော်။ အတ္တနော ဝိညာဏေန ဝိညာတာဟူပြီး၍ အဘယ်ငှါ
 ပရိစ္ဆိန္နာဟူ၍ ဆိုသနည်း? ဂေါစရနိဝါသဖြင့် နိဝုတ္တဖြစ်သော ဓမ္မတို့သည် သက်သက်
 ဝိညာဉ်ဖြင့်ဝိညာတမတ္တသမဟုတ်ကုန်၊ ဇေတိကား ရှေး၌ ဇာတိနာမဂေါတ္တဝဏ္ဏလိင်္ဂ-
 ဟာရ စသော ဝိသေသတုံဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍
 ယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်၏။ ဤအနက်ကို ပြခြင်း
 ငှါဟူပေ။ ပရဝိညာဏဝိညာတာ ပရိစ္ဆိန္နာဝိ ဝါ နိဝုတ္တာဟု ဆောင်ရွက်ပေ။ န ကေဝလံ
 အတ္တနော ဝိညာဏေန၊ အထ ခေါသေသဝိညာဏေန ဝိညာတာ ပရိစ္ဆိန္နာဝိ ဝါ နိဝုတ္တာတိ
 အတ္ထော။ ထိုပရဝိညာဏဝိညာတပရိစ္ဆိန္နဓမ္မတို့သည်လည်း အကြင်ကြောင့် အတိတ်ဘဝ
 တို့၌သာလျှင် သူတပါးတို့သည် သိအပ်ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုသူတပါးတို့သည်လည်း
 ပရိနိဗ္ဗုတဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုသူတပါးတို့၏ ငတ္တမာနသန္တာန်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်
 ထိုဓမ္မတို့၏လည်း အဘိတ်၌ ဖြစ်ခြင်းကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သိခါပတ္တဖြစ်သော
 ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏ ဝိသယဖြစ်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသကိုပြခြင်းငှါ ဆိန္နဝဋ္ဋမကာနုဿရဏာဒီသု-
 ဟု မိန့်သော်။ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဇာတိဖြင့် ပရိနိဗ္ဗုတဖြစ်ကုန်သော အလုံးစုံသော
 သူတို့သည်ပင် ဆိန္နဝဋ္ဋမက ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို အနုဿာဓကမည်သည် ထိုသူတို့၏
 ပဋိပတ္တိကို အနုဿရဏတည်း။ ထိုပဋိပတ္တိသည်ကား သဇ္ဇပအားဖြင့် ဆဋ္ဌာရမ္မဏဂ္ဂဟဏ-
 လက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဆဋ္ဌာရမ္မဏတို့ကို ဤ၌ ပရဝိညာဏဝိညာတသဒ္ဓါဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏။
 ထိုပရဝိညာဏဝိညာတတို့သည်ကား ဘုရားတို့၏သာ ဝိသယဖြစ်ကုန်၏။ တပါးသူတို့၏ ဝိသယ
 ဟုတ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် တေ ဗုဒ္ဓါနိယော လဗ္ဘန္တိဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ (၄၁-၆) ၁၀၅

အပြားရှိသော။ ဝါ၊ ကား။ အနုကေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ပက-
ရေဟိ၊ နာမဂေါတ္တစံသော အကြောင်းတို့နှင့်။ (သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။)
ပဝတ္တိတံ၊ ဒေသနာအားဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော။ သံဇဏ္ဍိတံ၊ ချဲ့အပ်သော။
ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသန္တိ၊ ကား။ သမနန္တရာတိတဘဝံ၊
အခြားမဲ့လွန်လေပြီးသောဘဝကို။ အာဒိံကတော၊ ရှိ။ တတ္ထ တတ္ထ၊
ဘဝထိုထို၌။ နိဝုတ္တသန္တာနံ၊ မှီဝဲအပ်ဘူး သုံးဆောင်ခံစားအပ်တူးသော
ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရတိတံ၊ ကား။ ခန္ဓပုဂ္ဂိုပါဠိဝသေန ဝါ၊ ခန္ဓာအစဉ်၏
အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ စုတိပုဂ္ဂိုသန္ဓိဝသေန ဝါ၊ စုတိနှင့်ပဋိသန္ဓေ အစွမ်းအားဖြင့်။
အနုဂန္ဓာ အနုဂန္ဓာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် လျှောက်၍ လျှောက်၍။ သရတိ၊ ၏။ ဟိ-
သစ္စံ၊ ၏။ ဣမံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်၎င်း။ ပ။ ဗုဒ္ဓါ၊
တို့သည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆ ဇနာ၊ ခြောက်ဦးတို့သည်။ အနုဿရန္တိ၊
ကုန်၏။

[၄၁] တတ္ထ၊ ထိုခြောက်ဦးတို့တွင်။ တိတ္ထိယာ၊ (ကမ္မဝါဒီ ကိရိယဝါဒီ
တာပသ စသော) အညတိတ္ထိတို့သည်။ စတ္တာလီသံယေဝ ကပ္ပေ၊ ကမ္ဘာ
လေးဆယ်တို့ကိုသာလျှင်။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုကမ္ဘာ
လေးဆယ်ထက်။ ပရံ၊ အလွန်ကို။ န အနုဿရန္တိ၊ ကုန်။ ကသ္မာ၊ ကား။
ဒုဗ္ဗလပညတ္တာ၊ အားနည်းသော ပညာအစွမ်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုအညတိတ္ထိတို့၏။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ-
ဝိရဟိတတ္တာ၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော ဝိပဿနာကင်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာ၊ သည်။ ဒုဗ္ဗလာ၊ နည်းသောအစွမ်းရှိသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ပကတိသာဝကော၊ တို့သည်။ ကပ္ပသတမ္ပိ၊ ကမ္ဘာအရာကို၎င်း။
ကပ္ပသဟဿမ္ပိ၊ ကမ္ဘာအထောင်ကို၎င်း။ အနုဿရန္တိယေဝ၊ အောက်မေ့
နိုင်ကုန်သည်သာတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဗလဝပညတ္တာ၊ အားကောင်း
သော ပညာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အသီတိမဟာသာဝကော၊
ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့သည်။ သတသဟဿကပ္ပေ၊ ကမ္ဘာတသိန်း
တို့ကို။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကော၊ နှစ်ပါးသော အဂ္ဂသာဝက
တို့သည်။ ဧကံ အသင်္ချေယံ၊ တသင်္ချေကို၎င်း။ သတသဟဿဉ္စ၊ ကမ္ဘာ
တသိန်းကို၎င်း။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ဒွေ အသင်္ချေ-
ယျာနိ၊ နှစ်သင်္ချေတို့ကို၎င်း။ သတသဟဿဉ္စ၊ တသိန်းကို၎င်း။ အနုဿ-

ရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧတေသံ၊ ထိုမဟာသာဝက အဂ္ဂသာဝက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏။ အဘိနိဟာရော၊ ဆုတောင်းရာကာလသည်။ ဧတ္ထကော၊ ဤရွှေကမ္ဘာကြီး တသိန်းတသိန်း အလွန်ရှိသော တသင်္ချေ၊ နှစ်သင်္ချေ ပမာဏရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ သဗ္ဗညု ဘုရားတို့အား။ ပရိစ္ဆေဒေါ နာမ၊ သင်္ချေ မည်မျှသာဟု ကာလ အပိုင်း အခြား မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

စ၊ ထိုမှတပါး။ တိတ္ထိယာ၊ အညတိတ္ထိတို့သည်။ ခန္ဓပုဂ္ဂိုလ်ငါးပါး၊ ခန္ဓာအစဉ်ကိုသာလျှင်။ သရန္တိ၊ အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ ခန္ဓပုဂ္ဂိုလ်ငါးပါးကို။ မုဉ္ဇိတာ၊ လွှတ်၍။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ စုတိကိုဖြင့်၍ အကြား၌ တစုံတခုကို မသုံးသပ်ပဲ ပဋိသန္ဓေကို အာရုံပြုသောအားဖြင့်။ သရိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားပြအံ့။ အန္ဓာနံ၊ သူကန်းတို့အား။ ဣစ္ဆိတ-ပဒေသောက္ကမနံ၊ အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ ဝိယ၊ မရှိသကဲ့သို့။ ဧတေသံ၊ ထိုအညတိတ္ထိတို့အား။ ဣစ္ဆိတပဒေသောက္ကမနံ၊ အလိုရှိအပ်သော အရာကို ကောက်ကာငင်ကာ အောက်မေ့နိုင်ခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ချဲ့၍ဆိုအံ့။ အန္ဓာ၊ တို့သည်။ ယဋ္ဌိံ၊ တောင်ဝှေးကို။ အမုဉ္ဇိတာဝ၊ မလွှတ်မူ၍သာလျှင်။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဧတေ၊ ထိုအညတိတ္ထိတို့သည်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ငါးပါးကို။ အမုဉ္ဇိတာဝ၊ လျှင်။ သရန္တိ၊ ကုန်၏။ ပကတိ-သာဝကာ၊ တို့သည်။ ခန္ဓပုဂ္ဂိုလ်ငါးပါး၊ ဖြင့်လည်း။ အနုဿရန္တိ၊ လျှောက်၍ လျှောက်၍ အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ သင်္ကမန္တိ၊ ပြောင်းကာပြောင်းကာ အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ အသိတိမဟာ-သာဝကာ၊ တို့သည်။ (တထာ၊ ထိုအတူ။ ခန္ဓပုဂ္ဂိုလ်ငါးပါး၊ ဖြင့်လည်း။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ သင်္ကမန္တိ၊ ၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ဦးကုန်သော။ အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ တို့အား။ ခန္ဓပုဂ္ဂိုလ်ငါးပါးကို။ ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့် အောက်မေ့ခြင်း ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧကဿ အတ္တဘာဝဿ၊ တခုသော အတ္တဘော၏။ စုတိံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ပုန၊ ဖန်။ အပရဿ၊ တပါး သော အတ္တဘော၏။ စုတိံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ကမန္တာ

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ (၄၁-၂၂) ၁၀၇

ပြောင်းကုန်၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ တထာ၊
ထိုအဂ္ဂသာဝကတို့နှင့်အတူ။ (သရန္တိ၊ အောက်မေ့ကုန်၏။)

ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားတို့အား။ ခန္ဓပဋိပါဠိကိစ္စံ၊
သည်။ နေဝ အတ္ထိ၊ တည်း။ စုတိပဋိသန္ဓိသင်္ကမနကိစ္စံ၊ စုတိပဋိသန္ဓေ
အားဖြင့် (တခုသောအတ္တဘောမှ၊ တခုသောအတ္တဘောသို့) ပြောင်းခြင်း
ကိစ္စသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသဗ္ဗညုဘုရား
တို့အား။ အနေကာသု၊ များစွာကုန်သော။ ကပ္ပကောဋီသု၊ ကမ္ဘာကုဋေ
တို့၌။ ဟေဋ္ဌာ ဝါ၊ အောက်၌၎င်း။ ဥပရိ ဝါ၊ အထက်၌၎င်း။ ယံ ယံ ဌာနံ၊
အကြင် အကြင်အရာကို။ (သရိတုံ၊) အောက်မေ့ခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။
တံ တံ-ဌာနံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌမေဝ၊ ထင်ရှားသည်သာလျှင်။ ဟောတံ၊ ၏။
တသ္မာ၊ ထိုသို့ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပေယျာလပါဠိံ၊ ပေယျာလ-
ရှိသော ပါဠိကို။ (ပဌန္တာ၊ ရွတ်ကုန်သော သူတို့သည်။ ပဌမံ ဈာနံ။ပ။ ပဉ္စမံ
ဈာနန္တိ၊ ဈာနံဟူ၍။ အာဒိပရိယောသာနမေဝ၊ အစနှင့်အဆုံးကိုသာလျှင်။
ဂဏန္တာ၊ ယူကုန်လျက်။) သံခိပိတော၊ ချိုး၍။ (သဇ္ဈာယန္တိ) ငိယ၊ သရဇ္ဈာယ်
ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အနေကာပိ ကပ္ပကောဋီယော၊ တပါးမက များစွာ
သော ကမ္ဘာကုဋေတို့ကို။ သံခိပိတော၊ ၍။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်တရားကို။
(ဉာတုံ၊ ငှါ။) ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တတြ တတြေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဩက္ကန္တာ၊
ဉာဏ်ဖြင့် သက်ကုန်သက်ကုန်လျက်။ သီဟောက္ကန္တဝသေန၊ ခြင်္သေ့မင်း၏
အလားကဲ့သို့ ခုန်ကျော်သည့် အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဉာဏဂတိဖြင့် သွား
ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဂစ္ဆန္တာနံ၊ ဉာဏဂတိဖြင့် သွားကုန်
သော။ နေသံ၊ ထိုသဗ္ဗညုဘုရား မြတ်စွာတို့၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်သည်။
ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ကတဝါလဝေပေရိစယဿ၊ ပြုအပ်
ပြီးသော သားမြီး၏ အစွန်းတခုဖြင့် အစွန်းတခုကို ဆိုင်ပိုင်ထိုးပစ်ခြင်းငှါ
လေ့လာခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ သားမြီးမျှင်ကို မှန်အောင်ပစ်ခြင်း၌ လေ့လာ
ပြီးသော။ သရဘင်္ဂသဒိသဿ၊ ဘုရားလောင်း သရဘင်္ဂလေးသွားကျော်နှင့်
တူသော။ ဓနုဂ္ဂဟဿ၊ လေးသွားသည်။ ခိတ္တော၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော။
သရော၊ မြားသည်။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ရုက္ခလတာဒိသု၊ သစ်ပင်
နွယ်စသည်တို့၌။ အသဇ္ဇမာနေ၊ မငြိတနွယ်မှု၍။ လက္ခေယေဝ၊ လက်မှန်တိုင်
၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ စက်တိုင်၌သာလျှင်။ ပတတိ ယထာ၊ ကျသကဲ့သို့၊ ဝါ၊

မှန်သကဲ့သို့။ န သဇ္ဇတိ ယထာ၊ လက်မှန်တိုင်သို့ မရောက်မီအကြား၌ မငြိ
သကဲ့သို့။ န ဝိရဇ္ဈတိ ယထာ၊ မချွတ်ယွင်းသကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။
အန္တရန္တရာသု၊ ထိုထိုဘဝ၏ အကြားအကြား ဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတိသု၊
ဘဝတို့၌။ န သဇ္ဇတိ၊ မငြိ။ န ဝိရဇ္ဈတိ၊ မချွတ်ယွင်း။ အသဇ္ဇမာနံ၊
မငြိမူ၍။ အဝိရဇ္ဈမာနံ၊ မချွတ်ယွင်းမူ၍။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဌာနံယေဝ၊ လိုအပ်
လိုအပ်သော အရာကိုသာလျှင်။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။

ပန၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာဆိုအံ့။ ဣမေသု စ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရဏ-
သတ္တေသု၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ တိတ္ထိယာနံ၊
တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်အမြင်သည်။ ခဇ္ဇပနက-
ပဘာသဒိသံ၊ ပိုးစုံးကြူး အရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတု၊ ၍။ ဥပဌာတိ၊
ထင်၏။ ပကတိသာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။)
ဒီပပဘာသဒိသံ၊ ပကတိ ဆီမီးရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတု၊ ၍။ ဥပဌာတိ၊ ၍။
မဟာသာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။) ဥက္ကာပဘာသဒိသံ၊
မီးရှူးတန်ဆောင် အရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတု၊ ၍။ ဥပဌာတိ၊ ၍။
အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။) ဩသမိတာရကပ္ပ-
ဘာသဒိသံ၊ သောက်ရှူး ကြယ်ရောင်နှင့်တူသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။
ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။ စန္ဒပဘာသဒိသံ၊ လရောင်နှင့်တူသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊
တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။) ရသ္မိသဟဿပဋိမဏ္ဍိတသရဒသုရိယ-
မဏ္ဍလသဒိသံ၊ ရောင်ခြည်တထောင်တို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော သရဒ
အခါတက်သော နေဝန်းအရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတု၊ ၍။ ဥပဌာတိ၊ ၍။

■[၄၂] စ၊ တနည်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသနုဿရဏံ၊
ပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့ခြင်းသည်။ အန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ယဠိကောဠိဂမနံ
ဝိယ၊ တောင်ဇွေးစွန်းဖြင့် သွားခြင်းနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ပကတိ-
သာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသနုဿရဏံ၊ သည်။) ဒဏ္ဍကသေတုဂမနံ
ဝိယ၊ (မြစ်ငယ်ကိုကူးခြင်းငှါ တခုသော) တုံးငယ်ခင်းသောတံတားသို့
လျှောက်သွားသည်နှင့် တူသည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ပ။ ဇဗ္ဗသေတုဂမနံ ဝိယ၊
လေးယောက် ငါးယောက်သော သူတို့သွားခြင်းငှါ တတ်ကောင်းသော

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ (၄၂-၁၄) ၁၀၉

ပျဉ်ခင်းတံတားသို့ လျှောက်သွားသည်နှင့်တူသည်။ ပ။ သကဋ္ဌသေတုဂမနံ
ဝိယ၊ လှည်းသွားလောက်သောတံတားသို့ လျှောက်သွားသည်နှင့်တူ
သည်။ ပ။ မဟာဇဏ်မဂ္ဂဂမနံ ဝိယ၊ များစွာသော ခြေကုန်သည် အပေါင်း
တို့ သွားအပ်သော ခရီးသို့ သွားသည်နှင့် တူသည်။ ပ။ မဟာသကဋ္ဌ-
မဂ္ဂဂမနံ ဝိယ၊ များစွာသော လှည်းတို့ဖြင့် တပေါင်းတည်း သွားလောက်
သော ခရီးမသို့ သွားသည်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမသ္မိံ အဓိကာရေ၊ ဤ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံဟု
စိတ္တသီသဖြင့် သာဝကအား ပြအပ်သော သမာဓိဘာဝနာအရာ၌။
သာဝကနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တေန၊
ထိုကြောင့်။ အနုဿရတိတိ။ ပ။ သရတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၄၀၃။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ သာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏကို ဤ၌
လိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသာဝကတို့ အောက်မေ့သော
အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုဿရိတုကာမေန၊ အောက်မေ့လိုသော။
အာဒိကမ္မိကေန၊ ပြုစုလက်သစ်ဖြစ်သော။ သိက္ခုနာ၊ သည်။ ပစ္ဆာတတ္တံ၊
ဆွမ်းစားပြီးသည်မှနောက်၌။ ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တေန၊ ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲ့ခါ
ခဲ၍။ ရဟောဂတေန၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက်။ ပဋိသလ္လိနေ၊ အထူး
ထူးသော အာရုံမှနှစ်၍ တခုသောအာရုံ၌ စိတ်ကိုကောင်းစွာထားလျက်။
ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အတိုင်း။ စတ္တာရိဇ္ဈာနာနံ၊ တို့ကို။ သမာပဋိတော၊ ၍။
အဘိညာပါဒကစတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ သဗ္ဗပစ္စိမာ၊ အလုံးစုံ
တို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ နိသဇ္ဇာ၊ ထိုင်ခြင်းလူရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အာဝဇ္ဇိ-
တဗ္ဗာ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ အာသနပညာပနံ၊ နေခြင်း၏ ရှေးနေရာ
ခင်းခြင်းကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သေနာသနပုဝေသနံ၊ ကျောင်းသို့
ဝင်ခြင်းကို။ ပတ္တစိဝရပဋိသာမနံ၊ သပိတ်သင်္ကန်း သိမ့်ခြင်းကို။
ဘောဇနကာလော၊ ဆွမ်းစားရာကာလကို။ ဂါမတော၊ မှ။ အာဂမန-
ကာလော၊ လာသောကာလကို။ ဂါမေ၊ ၌။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ စရိတ-
ကာလော၊ လှည့်လည်သောကာလကို။ ဂါမံ၊ သို့။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ ပဝိဋ္ဌ-
ကာလော၊ ဝင်သောကာလကို။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ နိက္ခမနကာလော၊
ထွက်သောကာလကို။ စေတိယဂ်ဏဗောဓိယဂ်ဏဝန္တနကာလော၊ စေတီ
ပြင်၊ ဗောဓိပြင်၌ စေတီဗောဓိကို ရှိခိုးသော ကာလကို။ ပတ္တဓောဝန

ကာလော၊ သပိတ်ဆေးသော ကာလကို။ ပတ္တပဋိဂ္ဂဟဏတော၊ သပိတ်ကို လှမ်းယူသည်။ ယာဝမုခဓောနာ၊ မျက်နှာသစ်သော ကာလ တိုင်အောင်။ ကတကိစ္စံ၊ ပြုအပ်သော ကိစ္စကို။ ပစ္စုသကာလေ၊ မိုးသောက်အခါ၌။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ ၌။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ ပဌမယာမေ၊ ၌။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိလောမက္ကမေန၊ ပြန်သောအခါ၌။ သကသံ ရတ္တိန္ဒြိယံ၊ အလုံးစုံသော ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္တကံ၊ ဤသို့သော ကိစ္စသည်။ ပကတိစိတ္တဿပိ၊ ပြကတေသော စိတ်အားလည်း။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ ပရိကမ္မသမာဓိစိတ္တဿ၊ ပရိကံ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော သမာဓိစိတ်အား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ပါကဋ္ဌမေဝ၊ ထင်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္တ၊ ဤကိစ္စအပေါင်းတို့တွင်။ ကိဉ္ဇု၊ တစ် တခုသော ကိစ္စသည်။ န ပါကဋ္ဌံ၊ မထင်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ပန၊ ဖန်၊ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတ္တေနာ၊ ဤပါဒကဇ္ဈာန်ဝင်စားခြင်းမျှဖြင့်။ (အန္ဓ- ကာရဋ္ဌာနေ၊ အမှိုက်မှောင်အဘိ အသင်းမရှိသောအရပ်၌။) ဒိပေ၊ ဆီမီးကို။ ဇလိတေ၊ ညှိထွန်းအပ်သည်ရှိသော်။ ပါကဋ္ဌံ ဝိယ၊ သို့။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိလောမက္ကမေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဒုတိယဒိဝသေပိ၊ နေ၌၎င်း။ ပ။ အစုမာသေပိ၊ လခွဲ၌၎င်း။ မာသေပိ၊ ၌၎င်း။ ယာဝ သံဝစ္ဆရာပိ၊ တနှစ်တိုင်အောင်၎င်း။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတေနော ဥပါယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဒသဝဿာနိ၊ ဆယ်နှစ်တို့ပတ်လုံး၎င်း။ ဝိသတိဝဿာနိ၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်တို့ ပတ်လုံး၎င်း။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယာဝ၊ လောက်။ ဣမသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဋိသန္နိ၊ သည်။ အတ္တိ၊

၁-ဓာဝယ် သွေးသော ကျောက်သည် ဓာဝယ်၏ဆက်သောအဖြစ်ကို ဆောင်သက် သို့ ပါဒကဇ္ဈာန်သည်လည်း သတိပညာတို့၏ ထက်သောအဖြစ်ကို ဆောင်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုပါဒကဇ္ဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းဖြင့် ထိုဓာဝါ၏ ထိုသတိပညာတို့သည် အလွန် ရင့်ခြင်း ထက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒိပေ ဇလိဒတ ဝိယ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ- ဟူသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ (၄၃-၆) ၁၁၁

၏။ တာဝ၊ လောကံ။ အာဝဇ္ဇန္တေန၊ ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ ပုရိမဘဝေ၊
ဤဘဝမှ အနန္တရဖြစ်သော ရှေးဘဝ၌။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတနာမ-
ရူပံ၊ မိမိအကြောင်းတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော နာမ်ရုပ်ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊
၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ (ဤအဘိညာဉ် ဘာဝနာ၌ ပြုအပ်ပြီးသော
လေ့လာခြင်းရှိသော) ပညာရှိဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဌမဝါရေနေဝ၊
ရှေးဦးစွာသော အကြိမ်ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓါဇေတော၊ ခွါ
လွှတ်၍။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ နာမရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ အာရုံပြုခြင်း
ငှါ။ ပဟောတိ-သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမဘဝေ၊ ၌။ နာမရူပံ၊ သည်။
အသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီ။ အညံ၊ တပါးသောကံကြောင့်
ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဌာနံ၊ ထို
နိက္ခေပဌာနသည်။ အာဟန္တရိကံ၊ ကျဉ်းမြောင်း၏။ အန္တတမမိဝ၊ အင်္ဂါ
လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မှောင်အမှိုက်ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ သို့။
ဓုရနိက္ခေပေါ၊ ဝန်ချခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ မပြုသင့်။) ဒုပ္ပညေန၊ ဒုပ္ပည
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုဒ္ဓသံ၊ မြင်နိုင်ခဲ့၏။ တေနာပိ၊ ထိုဒုပ္ပညပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။
[၄၃] အဟံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓါဇေတော၊ ၍။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။
ပဝတ္တိတနာမရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောမိ၊ မတတ်နိုင်။
ဣတိ၊ သို့။ ဓုရနိက္ခေပေါ၊ ဝန်ချခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ မပြုသင့်။ ပန၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ တဒေဝ ပါဒကဗျာနံ၊ ကိုသာလျှင်။ ပုနပျုနံ၊ လဲ။ သမာ-
ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတော စ၊ ထိုပါဒကဗျာန်မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာယ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။
တံ ဌာနံ၊ ထိုသားသောအရာကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကရောန္တော၊ ပြုသောယောဂီသည်။
သေယျထာပိ နာမ၊ ကား။ ဗလဝါ၊ အားကောင်းသော။ ပုရိသော၊ သည်။
ကုဋ္ဌာဂါရကဏ္ဍိကတ္ထာယ၊ စုလစ်မွန်းချန်တပ်သော ပြာသာဒ်၏ အထွဋ်
အလွှိငှါ။ မဟာရုက္ခံ၊ ကြီးစွာသော သစ်ပင်ကို။ ဆိန္ဒုန္တော၊ ဖြတ်သည်
ရှိသော်။ သာခါပလာသဆေဒနမတ္တေနော၊ အခက်အရှက်ကို ဖြတ်ကာမျှ
ဖြင့်လျှင်။ ဖရသုဓာရာယ၊ ပုဆိန်သွားသည်။ ဝိပန္နာယ၊ ပဲ့ကြွေပျက်စီးသည်
ရှိသော်။ မဟာရုက္ခံ၊ ကို။ ဆိန္ဒုတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကောန္တောပိ၊ မတတ်နိုင်

သော်လည်း။ ဓုရနိက္ခေပံ၊ ကိ။ အကတွာဝ၊ လျှင်။ ကမ္မာရသာလံ၊ ပန်း
 တဲဖိုသို့။ ဂန္ဓာ၊ ချုံ။ တိခိဏံ၊ ထက်သော။ ဖရသုံ၊ ကိ။ ကာရာပေတွာ၊
 ပြုစေချီ။ ပုန အာဂန္ဓာ၊ တဖန်လာပြန်ချီ။ ဆိန္ဓေယျ ယထာ၊ သို့။ ပုန
 ဝိပန္နာယ စ၊ တဖန်ပဲ့ကြွ ပျက်စီးပြန်သော်လည်း။ ပုနပိ၊ လည်း။
 တထေဝ၊ လျှင်။ ကာရေတွာ၊ ချုံ။ ဆိန္ဓေယျ ယထာ၊ သို့။ သော ပုရိသော၊
 သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဆိန္ဓန္တော၊ သော်။ ဆိန္ဓဿ ဆိန္ဓဿ၊ ဖြတ်အပ်ပြီး
 ဖြတ်အပ်ပြီးသော အရာ၏။ ပုန ဆောဘဗ္ဗာဘာဝတော စ၊ တဖန်ဖြတ်ဖွယ်
 မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အစ္ဆိန္ဓဿ၊ မဖြတ်သေးသော အရာကို။
 ဆေဒနတော စ၊ ဖြတ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ န စိရဿေဝ၊ မကြာမြင့်မီလျှင်။
 မဟာရက္ခံ၊ ကိ။ ပါတေယျ ယထာ၊ လည်းစေရာသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။
 ပါဒကဇ္ဈာနာ၊ မှ။ ဝုဠာယ၊ ချုံ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌှံ။ အာဝဇ္ဇိတံ၊ ဆင်ခြင်အပ်
 ပြီးသောအရာကို။ အနာဝဇ္ဇိဘူ၊ တသပ်မဆင်ခြင်မှုချီ။ ပဋိသန္ဓိမေဝ၊
 ကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်။ န စိရဿေဝ၊ လျှင်။
 ပဋိသန္ဓိံ၊ ကိ။ ဥဒ္ဓါဓဋတော၊ ချုံ။ စုတိက္ခဏ၊ ဌှံ။ ပဝတ္တိတနာမရူပံ၊ ကိ။
 အာရမ္မဏံ ကရေယျ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသည်အပြီး
 တည်း။ ကဋ္ဌဗာလကကေသောဟာရကာဒိဟိပိ၊ ထင်းခွံသော ယောက်ျား
 ဥပမာ၊ ဆံရိတ်သော ရဟန်းဥပမာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း။ အယံ
 အတ္ထော၊ ကိ။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ-တသ္မိံ ဝစနက္ကမေ၊ ထိုစကားအစဉ်၌။ ပစ္ဆိမနိသဇ္ဇတော၊
 အားထုတ်အံ့ဟု နောက်ဆုံးထိုင်ခြင်းကိစ္စမှ။ ပဘုတိ၊ ချုံ။ ယာဝ ပဋိ-
 သန္ဓိတော၊ ဤဘဝပဋိသန္ဓိတိုင်အောင်။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ချုံ။ ပဝတ္တိ-
 ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ နာမ၊ ဉာဏ်မည်သည်။ န
 ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အံ့။ တံ၊ ထိုနောက်ဆုံး ထိုင်နေခြင်းကြိယာမှစ၍
 ပဋိသန္ဓေတိုင်အောင် အာရုံပြုသောဉာဏ်သည်။ ပရိကမ္မသမာဓိဉာဏံ
 နာမ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏ်၏ ပရိကံအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော သမာဓိနှင့်
 သမ္ပယုတ် ဉာဏ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတိတံသဉာဏန္တိပိ၊ အတိတံသ
 ဉာဏ်မည်၏ ဟူ၍လည်း။ ဧကေ၊ ဧကေဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
 တံ-ဝစနံ၊ ထိုဧကေဆရာတို့စကားသည်။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော
 အတိတံသဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ (ဝုတ္တံ၊ ဆိုသည်ဖြစ်အံ့။) န ယုဇ္ဇတိ၊

နိဗ္ဗေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ (၄၃.၂၈)

၁၁၃

မသဋ္ဌိ။ ပန၊ စင်စစ်။ ယဒါ၊ ဌ။ အဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ပဋိသန္ဓိ။
ဤဘဝ ပဋိသန္ဓေကို။ အတိက္ကမ္မ၊ ဤ။ စုတိက္ခဏေ၊ ဌ။ ပဝတ္တိတနာမရူပံ၊
ကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ဤ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
တသ္မိံ စ၊ ထိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇနံစိတ်သည်လည်း။ နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ တဒေဝ၊
ထိုနာမ်ရုပ်ကိုပင်လျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ဤ။ စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ လေး
ကြိမ်သော ဇောတို့သည်၎င်း။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ဇဝန္တိ၊
ကုန်၏။ ယေသံ-ဇဝနာနံ၊ အကြင် လေးကြိမ်ငါးကြိမ် ဇောတို့တွင်။ ပုဗ္ဗေ၊
ဌ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေးဇောတို့သည်။ ပရိကမ္မာဒိ-
နာမကာနိ၊ ပရိကံ စသည်အမည်ရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရာနိ၊ ကာမာဝစရ
ဇောတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံးဇောသည်။ ရူပါဝစရံ၊
ရူပါဝစရဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော။ အပ္ပနာ-
စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ဌ။ အဿ-ဘိက္ခုနော၊ အား။ တေန
စိတ္တေန၊ ထိုအပ္ပနာစိတ်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ
ဉာဏံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ နာမ၊ မည်၏။ တေန ဉာဏေန၊
နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာယ၊ သော။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ အနုဿရတိ၊ ၏။ ဣဒံ-ဣမေ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသတို့သည်။
သေယျထာ-ကတမေ၊ နည်း။ ကေမ္မိ ဇာတိံ၊ တခုသော ဘဝကို၎င်း။
ဝါ၊ တခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊
သို့။ သာကာရံ၊ အခြင်းအရာနှင့် တကွသော။ သဉ္ဇဗ္ဗေသံ၊ ညွှန်းအပ်သည်
နှင့် တကွဖြစ်သော။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ အနု-
ဿရတိ၊ ၏။

၄၀၄။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုပါဠိဖော်၌။ ကေမ္မိ ဇာတိန္တိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိ-
မူလံ၊ ပဋိသန္ဓေ အရင်းရှိသော။ စုတိပရိယောဿာနံ၊ စုတိအဆုံးရှိသော။
ကေဘဝပရိယာပနံ၊ တဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော။ ကေမ္မိ ခန္ဓသန္တာနံ၊ တခု
သော ခန္ဓာအစဉ်ကို၎င်း။ ဒေဝိ ဇာတိယောတိအာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။
သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အနေကေပိ

၁-ပရိကမ္မသမာဓိဉာဏ်၏ ကာမာဝစရ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထိုစကား ဆိုသင့်၏။
အနန္တရာဘဝစုတိစိတ်၏ ဤဖက်အတွင်း ပဝတ္တိခန္ဓာကို အာရုံပြု၍ ရူပါဝစရစိတ် ဖြစ်သည်
ဟု ပါဠိအဋ္ဌကထာ လာသည်မရှိတည်း။ (ပြည်)

သံဝဇ္ဇကပွေတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ပရိဟာယမာနေ၊ ကုန်ဆဲပျက်ဆဲသော။
 ကပွေ၊ အသင်္ချေယျကပ်သည်။ သံဝဇ္ဇကပွေ၊ မည်၏။ ဝဒ္ဓမာနေ၊ ဖြစ်ဆဲ
 ပူးဆဲသော။ (ကပွေ၊ သည်။) ဝိဝဇ္ဇကပွေ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ကပ်တို့တွင်။ သံဝဇ္ဇေန၊ သံဝဇ္ဇကပ်ဖြင့်။
 [၄၄] သံဝဇ္ဇဌာယိ၊ သံဝဇ္ဇဌာယိကပ်ကို။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တံမူလကတ္တာ၊ ထိုသံဝဇ္ဇကပ်လျှင် အရင်းရှိသည် အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ ဝိဝဇ္ဇေန စ၊ ဝိဝဇ္ဇကပ်ဖြင့်လည်း။ ဝိဝဇ္ဇဌာယိ၊ ကို။ ဂဟိ-
 တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝေ၊ ဤသို့ သံဝဇ္ဇဌာယိ ဝိဝဇ္ဇ-
 ဌာယိကို ယူအပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ စတ္တာရိမာနိ၊ ပ။ ဌာယိတိ၊ ဟူ၍။
 ယာနိ တာနိ ကပ္ပိနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တာနိ ကပ္ပိနိ၊ တို့ကို။
 ပရိဂ္ဂဟိတာနိ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုသံဝဇ္ဇကပွေ၊ စသောပါဠိ၌။ အာပေါသံဝဇ္ဇော၊ ရေဖြင့်
 ပျက်ခြင်း၎င်း။ တေဇောသံဝဇ္ဇော၊ ၎င်း။ ဝါယောသံဝဇ္ဇော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 သို့။ သံဝဇ္ဇော၊ ပျက်ခြင်းတို့သည်။ တယော၊ သုံးပါးတို့တည်း။ အာဘဿရာ၊
 အာဘဿရာဘုံ၎င်း။ သုဘကိဏှာ၊ ၎င်း။ ဝေဟပ္ပလော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
 သံဝဇ္ဇသီမာ၊ ပျက်ရာ အပိုင်းအခြားတို့သည်။ တိဿော၊ သုံးပါးတို့တည်း။

ယဒါ၊ ၌။ ကပွေ၊ ကပ်သည်။ တေဇေန၊ မီးဖြင့်။ သံဝဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။
 (တဒါ၊ ၌။) အာဘဿရတော၊ ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဘုံကို။ အဂ္ဂိနာ၊
 မီးသည်။ ဥယျတိ၊ လောင်အပ်၏။ ယဒါ၊ ၌။ (ကပွေ၊ သည်။) အာပေန၊
 ဖြင့်။ သံဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ သုဘကိဏှတော၊ ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဘုံ
 သည်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိလိယတိ၊ ကြေပျက်၏။ ယဒါ၊ ၌။ ကပွေ၊
 သည်။ ဝါယုနာ၊ ဖြင့်။ သံဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဝေဟပ္ပလတော၊
 ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ သည်။ ဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဝိဒ္ဓသတိ၊ ကြေလွင့်ပျောက်ပျက်
 ၏။ ဝိတ္တာရတော ပန၊ အနက်အားဖြင့်ကား။ သဒါပိ၊ အခါခပ်သိမ်း၌
 လည်း။ (သုံးပါးသော သံဝဇ္ဇကာလ၌ ဟူလို။) ဧကံ၊ တခုသော။
 ဗုဒ္ဓဓေတ္တံ၊ ဗုဒ္ဓဓေတ်သည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။

၁-ထိုကပ်သည် အတ္ထအားဖြင့် ကာလတည်း။ ကာလ၏ ပညတ်ဖြစ်၍ ဟာနိအဖြစ်
 ရှိသော်လည်း ထိုကာလ၌ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကာလ၏ ဟာနိကို
 မှတ်အပ်၏။ သံဝဇ္ဇနံ ဝိနဿနံ သံဝဇ္ဇော၊ ပြု။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသနုဿတိဉာဏကထာ (၄၄-၂၂)

၁၁၅

ဇာတိခေတ္တံ၊ ဇာတိခေတ်၎င်း။ အာဏာခေတ္တံ၊ ၎င်း။ ဝိသယ-
ခေတ္တဉ္စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗုဒ္ဓခေတ္တံ နာမ၊ ဗုဒ္ဓခေတ်မည်သည်။ တိဝိဓံ၊
သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တိုသုံးပါးသော ဗုဒ္ဓခေတ်
တို့တွင်။ ယံ-ယတ္ထကံ ဌာနံ၊ အကြင်ရှေ့သောအရပ်သည်။ တထာဂတဿ၊
၏။ ပဋိသန္ဓိဂဟဏာဒိသု၊ ပဋိသန္ဓေယူတော်မူရာ အခါစသည်တို့၌။ ကမ္မတိ၊
တုန်လှုပ်၏။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠပရိယန္တံ၊ တသောင်းစကြဝဠာ အပိုင်း
အခြားရှိသော။ တံ-တတ္ထကံ ဌာနံ၊ ထိုမျှလောက်သော အရပ်သည်။
ဇာတိခေတ္တံ၊ မည်၏။ အာဏာခေတ္တံ၊ သည်။ ကောဋိသတသဟဿ-
စက္ကဝါဠပရိယန္တံ၊ စကြဝဠာကုဋေတသိန်း အပိုင်းအခြား ရှိ၏။ ယတ္ထ၊
အကြင်အာဏာခေတ်၌။ ရတနသုတ္တံ၊ ရတနသုတ်ပရိတ်တော်သည်၎င်း။
ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ပရိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာနုဘာဝေါ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊
ပျံ့နှံ့၏။ ဝိသယခေတ္တံ၊ ဝိသယခေတ်သည်။ အနန္တံ၊ အပိုင်းအခြား မရှိ
သည်။ အပရိမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ-ဝိသယ-
ခေတ္တံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (ဘဂဝတော၊ သည်။) ယာဝတာ ဝါ ပန
အာကခေယျာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယတ္ထ-ယသ္မိံ ဝိသယခေတ္တံ၊ အကြင်
အနန္တအပရိမာဏဖြစ်သော ဝိသယခေတ်၌။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် ဥေ ယု
တရားကို။ တထာဂတော၊ သည်။ အာကခံတိ၊ သိခြင်းငှါ အလိုတော်
ရှိ၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုဥေ ယုတရားကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူနိုင်၏။ ဝေ၊
ဤဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဧတေသု တိသု ဗုဒ္ဓခေတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဧကံ
အာဏာခေတ္တံ၊ သည်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ တသ္မိံ ပန၊ ထိုအာဏာခေတ်
သည်ကား။ ဝိနဿန္တေ၊ ပျက်သည်ရှိသော်။ ဇာတိခေတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။
ဝိနဋ္ဌမေဝ၊ ပျက်ပြီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိနဿန္တဉ္စ၊ ပျက်သော်
လည်း။ ဧကတောဝ၊ တကွနက်သာလျှင်။ ဝိနဿဟိ၊ ၏။ သဏ္ဌဟန္တမ္ပိ၊
ဖြစ်ပွားတည်ထောင်သော်လည်း။ ဧကတောဝ၊ လျှင်။ သဏ္ဌဟတိ၊ ၏။
တဿ၊ ထိုအာဏာခေတ်၏။ ဝိနာသော စ၊ ပျက်ခြင်းကို၎င်း။ သဏ္ဌ-
ဟနဉ္စ၊ တည်ခြင်းကို၎င်း။ ဝေ၊ ဤဆိုလတံသောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊
၏။

၄၀၅။ ဟိ-ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကပေါ၊ သည်။
အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ နဿတိ၊ ပျက်၏။ (တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။) အာဒိတောဝ၊
ရှေးဦးကပင်လျှင်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေသော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုဃ်းကြီး

သည်။ ဝုဠဟိတော၊ တက်လတ်၍။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေ၊ ဌ။ ကေ
မဟာဝဿ၊ တပြိုင်နက် သည်းထန်စွာသော မိုဗ်းပေါက်သည်။ ဝဿတိ၊
ရွာ၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ တုဠဟဋ္ဌာ၊ နှစ်သက်ရွှင်လန်းကုန်သည်ဖြစ်၍။
သဗ္ဗဗိဇာနိ၊ ရှိသရွေ့သော မျိုးတို့ကို။ နိဟရိတော၊ ထုတ်၍။ ဝပန္တိ၊
ကြဲကုန်၏။ သဿေသု၊ ကောက်ပင်တို့သည်ကား။ ဂေါခါယိတကမတ္တေသု၊
နှားတို့သည် စားလောက်သော ပမာဏရှိကုန်သည်။ ဇာတေသု ပန၊
ဖြစ်ကုန်လတ်သော်မူကား။ ဂဒြဘရဝံ၊ မြည်း၏အသံနှင့်တူသော အသံကို။
ရဝန္တော၊ မြည်လျက်။ ကေဗိန္ဒုမ္ပိ၊ မိုဗ်းတပေါက်မျှလည်း။ န ဝဿတိ၊ မရွာ။
တဒါ၊ ဌ။ ပစ္ဆိန္နံ၊ ပြတ်သော။ ဝဿံ၊ မိုဗ်းသည်။ ပစ္ဆိန္နမေဝ၊ အလျှင်း
ပြတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤမိုဗ်းပြတ်ကြီး
ပြတ်သည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဟောတိ ခေါ် သော။ ပ။
န ဝဿတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ-ယသ္မိံ သမယေ၊ ဌ။ ဗဟူနိ ဝဿာနိ၊ များစွာ
သော နှစ်တို့ပတ်လုံး၎င်း။ ပ။ [၄၅] ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ၊ များစွာ
သော နှစ်အသိန်းတို့ပတ်လုံး၎င်း။ ဒေဝေါ၊ သည်။ န ဝဿတိ၊ မရွာ။
သော သမယော၊ သည်။ ဟောတိ ခေါ်၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။]

ဝဿုပဇိဝိနေ၊ မိုဗ်းကိုမှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါ
တို့သည်။ (ကာလင်္ကတော၊ သေကုန်၍။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌။
နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။) ပုပ္ဖလူပဇိဝိနိယော၊ အပွင့်အသီးကိုမှီ၍ အသက်မွေး
ကုန်သော။ ဒေဝတာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ကာလင်္ကတော၊ ၍။ ဗြဟ္မ-
လောကေ၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒီဃော၊ ရှည်စွာသော။ အဒ္ဓါနေ၊
အခွန်သည်။ ဝိတိဝတ္တေ၊ လွန်သည်ရှိသော်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။
ဥဒကံ၊ သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ခန်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အထ-ပစ္စာ၊ ထိုနေ့က
မှ။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ မစ္ဆကစ္ဆပါပိ၊ တို့သည်လည်း။ ကာလင်္ကတော၊
၍။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ နေရယိကသတ္တာပိ၊ ငရဲသူ
သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ (ကာလင်္ကတော၊ ၍။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊
ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုသတ္တဝါအပေါင်းတို့တွင်။ နေရယိကာ၊ တို့သည်။
သတ္တမသုရိယပါတုဘာဝေ၊ သတ္တမနေထင်ရှားပေါ်သည်။ (သတိ၊ သော်။)
ဝိနယန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညဏကထာ (၄၅-၁၆)

၁၁၇

ဈာန်၊ ကို။ ဝိနာ၊ ချီ။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိခဲ့။ တေသဉ္စ၊ ဤဝဿပဗိဝိနော စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော
 သတ္တဝါတို့တွင်လည်း။ ကေစိ၊ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည်။ ဒုဗ္ဘိက္ခပိဋ္ဌိတာ၊
 ငတ်မွတ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်ခဲ့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဈာနာဓိဂမာယ၊
 ဈာန်ရခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗာ၊ မဖြစ်ထိုက်ကုန်ခဲ့။ တေ သတ္တာ၊ ထိုဒုဗ္ဘိက္ခဘေး
 နှိပ်စက်သောသတ္တဝါ၊ ဈာန်ရခြင်းငှါ မထိုက်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ကတံ၊
 အဘယ်အကြောင်းဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုပရိတ္တာဘာစသော ဗြဟ္မာတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊
 ဖြစ်နိုင်ကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ-အယံ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်
 ၌။ ပဋိလဒ္ဓဇ္ဈာနဝသေန၊ ရအပ်သော ဈာန်၏အစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဟိ၊ ဈာန်ဖြစ်သင့်သည်ကို ဆိုပေအံ့။ တဒါ၊ ထိုကမ္ဘာ ပျက်လုနီး
 သောအခါ၌။ ဝဿသတသဟဿ၊ အနှစ်တသိန်း၏။ အစ္စယေန၊
 လွန်သောကာလ၌။ ကပ္ပုဋ္ဌာနံ၊ ကမ္ဘာပျက်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိတိ၊
 ဖြစ်လတံ့ဟု။ (ဥတ္တာ၊ ချီ။) လောကဗျူဟာ နာမ၊ လောကကို စည်းပေါင်း
 နှိုးဆော်တတ်သောကြောင့် လောကဗျူဟာ အမည်ရှိကုန်သော။ ကာမာ-
 ဝစရဒေဝါ၊ တို့သည်။ မုတ္တသိရာ၊ ပြေလွတ်သော သျှောင်ထုံးရှိကုန်သည်
 ဖြစ်၍။ ဝိကိဏ္ဏကေသာ၊ ဖရိုဖရဲကြဲသောဆံ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ရဒမုခါ၊
 ငိုသောမျက်နှာ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဿုနိ၊ မျက်ရည်တို့ကို။ ဟဇ္ဈေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ ပုဉ္ဇမာနာ၊ သုတ်ကုန်လျက်။ ရတ္တဝတ္တနိဝတ္တာ၊ နိသောအဝတ် ဝတ်
 ကုန်လျက်။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ဝိရူပဝေသာဓာရိနော၊ ကြောက်မက်ဖွယ်
 ဖောက်ပြန်သောအဆင်းကို ဆောင်ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ချီ။ မနုဿပထေ၊
 လူတို့ခရီး၌။ ဝိစရန္တာ၊ လှည့်လည်ကုန်လျက်။ ဝေ၊ သို့။ အာရောစေန္တိ၊
 ကြားကုန်၏။ မာရိယာ၊ အချင်းတို့။ ဣတော၊ ဤနှစ်မှ။ ဝဿသတ-
 သဟဿ၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ ကပ္ပုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတံ့။
 အယံ လောကော၊ ဤလောကသည်။ ဝိနသိဿတိ၊ ပျက်လတံ့။ မဟာ-
 သမုဒ္ဒေါပိ၊ သည်လည်း။ ဥဿသိဿတိ၊ ခန်းခြောက်လတံ့။ အယဉ္စ
 မဟာပထဝီ၊ ဤမြေကြီးသည်၎င်း။ သိနေရပဗ္ဗတရာဇာ၊ မြင်းမိုရ်တောင်
 မင်းသည်၎င်း။ ဥဇ္ဇယိဿန္တိ၊ လောင်အပ်ကုန်လတံ့။ ဝိနသိဿန္တိ၊ ပျက်ကုန်
 လတံ့။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်။ လောကဝိနာသော၊
 လောကဓာတ်၏ ပျက်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ့။ မာရိယာ၊ တို့။
 မေတ္တံ၊ မေတ္တာကုသိုလ်ကို။ ဘာဝေထ၊ ပွားကြကုန်။ ပ။ မာရိယာ၊ တို့။

ဥပေက္ခံ၊ ကိံ။ ဘာဝေထ၊ ပွါးကြကုန်။ မာတရံ၊ ကိံ။ ဥပဋ္ဌဟထ၊ လုပ်ကျွေး
ကြကုန်။ ပ။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော၊ ကြီးသောသူတို့အား
အရိုအသေပြုကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာရော-
စေန္တိ၊ ကုန်၏။

တေသံ၊ ထိုလောကဗျူဟာကာမာဝစရ နတ်တို့၏။ ဝစနံ၊ ကိံ။ သုတ္တာ၊
၍။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ မနုဿာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဘုမ္မဒေဝတာ စ၊
ဘုမ္မဇိုင်းနတ်တို့သည်၎င်း။ သံဝေဂဇာတာ၊ ဖြစ်သော သံဝေဂရှိကုန်သည်
ဖြစ်၍။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ မုဒုစိတ္တာ၊ နူးညံ့သောစိတ် ရှိကုန်သည်။
ဟုတ္တာ၊ ၍။ မေတ္တာဒီနိ၊ မေတ္တာ အစရှိကုန်သော။ ပုညာနိ၊ ကာမာဝစရ
ကုသိုလ်တို့ကို။ ကရိတ္တာ၊ ၍။ ဒေဝလောကေ၊ ကာမာဝစရ နတ်ပြည်၌။
နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုကာမာဝစရ နတ်ပြည်၌။ ဒိဗ္ဗသုခာဘောဇနံ၊
နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော သုခဘုတ်ကို။ ဘုဉ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝါယောကသိဏေ၊
ဝါယောကသိုဏ်း၌။ ပရိကမ္ပံ၊ ကိံ။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဈာနံ၊ ကိံ။ ပဋိလဘန္တိ၊
ရကုန်၏။ တဒညေ ပန၊ လူ ဘုမ္မဇိုင်းမှ တပါးသော အပါယ်သတ္တဝါတို့သည်
ကား။ အပရာပရိယဝေဒနီယေန ကမ္မေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝလောကေ၊ ၌။
နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အပရာပရိယဝေဒနီယကမ္မရဟိတော၊
ကံမ္မကင်းသော။ သံသာရေ၊ ၌။ သံသာရမာနော၊ ကျင်လည်သော။
သတ္တော နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေပိ၊ ထိုအပါယ်မှ စုတေ၍ နတ်ဖြစ်
ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်ပြည်၌။ တထေဝ၊ ထို
ရှေးအတူလျှင်။ ဈာနံ၊ ကိံ။ ပဋိလဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသော
နည်းဖြင့်။ ဒေဝလောကေ၊ ၌။ ပဋိလဒ္ဓဇ္ဈာနဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ သတ္တဝါ
တို့သည်လည်း။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ပရိတ္တာစသော ဗြဟ္မာပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊
ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ စကားပြတ်သည်ကို ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝဿုပစ္ဆေဒတော၊ မိုးပြတ်
သည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ နောက်၌။ ဒီဃဿ အဒ္ဓါနော၊ ရှည်စွာသောအခွန်၏။ အစု-
ယေန၊ ၌။ ဒုတိယော သူရိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော နေဝန်းသည်။ ပါတု-
ဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်လာ၏။ (ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ဘဂဝတာ ထင်ပြီ။) ဟောတိ။
ပ။ သမယောတိ၊ အစရှိသော။ သတ္တသူရိယံ၊ သတ္တသူရိယပါတုဘာဝသုတ်
ကို။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ အံ့။ (စ-ကား ပဒါလင်္ကာရ။) တသ္မိံ၊

ထိုဒုတိယနေဝန်းသည်။ ပါတုဘူတော၊ ထင်ရှားဖြစ်လတ်သော်။ [၄၆] ရတ္တိ-
 ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ညဉ့်အပိုင်းအခြားသည်။ နေဝ ပညာယတိ၊ မထင်။ ဒိဝါပရိစ္ဆေ-
 ဒေါ၊ သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ ဧကော သူရိယော၊ တခုသော နေဝန်း
 သည်။ ဥဋ္ဌေတိ၊ တက်၏။ ဧကော၊ သည်။ အတ္ထံ၊ ဝင်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။
 လောကော၊ လောကဓာတ်သည်။ အဝိစ္ဆန္တသူရိယသန္တာပေါ၊ မပြတ်
 သော နေပူရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ပကတိ-
 သူရိယော၊ ကမ္ဘာဦးကပေါ်သော ပြကတေနေဗိမာန်၌။ သူရိယဒေဝ-
 ပုတ္တော၊ နေနတ်သားသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ရှိသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
 ကပ္ပဝိနာသကသူရိယော၊ ကမ္ဘာပျက်နေဝန်း၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထို
 နှစ်ပါးသော နေဝန်းတို့တွင်။ ပကတိသူရိယော၊ သည်။ ဝတ္ထမာနေ၊ တက်
 လတ်သော်။ အာကာသေ၊ ၌။ ဝလာဟကာပိ၊ တိမ်တိုက်တို့သည်၎င်း။
 ဓမ္မသိခါပိ၊ အခိုးညွှန်တို့သည်၎င်း။ စရန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ကပ္ပဝိနာသက-
 သူရိယော၊ သည်။ ဝတ္ထမာနေ၊ သော်ကား။ အာဒါသမဏ္ဍလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံ
 ပြင်ကဲ့သို့။ ဝိဂတဓမ္မဝလာဟကံ၊ ကင်းသောအခိုးတိမ်တိုက်ရှိသော။ နိဗ္ဗလံ၊
 အညစ်အကြေးကင်းသော။ နဘံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဉ္စ မဟာနဒီယော၊
 ဂင်္ဂါ၊ ယမုနာ၊ သရဉ္စ၊ အစီရဝတီ၊ မဟိမည်သော မြစ်ကြီး ငါးစင်းတို့ကို။
 ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသကုန္ဒဒီအာဒိသု၊ ကြွင်းဘောမြစ်ငယ် စသည်တို့၌။
 ဥဒကံ သုဿတိ၊ ရေခန်းခြောက်၏။

တတောပိ၊ ထိုဒုတိယနေဝန်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဓံ၊ ၌။)
 ဒီဃဿ အဗ္ဗုနော၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ တတိယော သူရိယော၊ တတိယ
 နေဝန်းသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အကြင်တတိယနေဝန်း၏။ (ယံ
 သန္တာယ၊ ကဲ့သို့ နိယတ်ကင်းသောပုဒ်တည်း။) ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။
 မဟာနဒီယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ သုဿန္တိ၊ ကုန်၏။

တတောပိ၊ ထိုတတိယနေဝန်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဓံ၊ ၌။)
 ဒီဃဿ အဗ္ဗုနော၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ စတုတ္ထော သူရိယော၊ သည်။
 ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အကြင်စတုတ္ထနေဝန်း၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။
 ဟိမဝတိ၊ ဟိမဝန္တာ၌။ မဟာနဒီနံ၊ တို့၏။ ပဘဝါ၊ အမွန်ဖြစ်ကုန်သော။
 သီဟပပါတနော၊ အိုင်၎င်း။ ဟံသပပါတနော၊ အိုင်၎င်း။ ကဏ္ဍမုဏ္ဍ-

ကော၊ ၎င်း။ ရထကာရဒဟော၊ ၎င်း။ အနောတတ္ထဒဟော၊ ၎င်း။ ဆဒ္ဓန္တဒဟော၊ ၎င်း။ ကုဏာလဒဟော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ သတ္တမဟာသရာ၊ ဤအိုင်ကြီး ခုနစ်အိုင်တို့သည်။ သုဿန္တိ၊ ကုန်၏။

တတောပိ၊ ထိုစတုတ္ထနေဝန်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဓံ၊ ဌံ။) ဒိဿဿ အဒ္ဓုနော၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ဌံ။ ပဉ္စမော သူရိယော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အကြင်ပဉ္စမနေဝန်း၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ နှင့်။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌံ။ အင်္ဂုလိပဗ္ဗတေမနမတ္တမ္ပိ၊ လက်တဆစ်စွတ်လောက်ရုံမျှလည်း ဖြစ်သော။ ဥဒကံ၊ သည်။ န သဏ္ဌာတိ၊ မတည်။

တတောပိ၊ မှလည်း။ ပ။ ဆဋ္ဌော သူရိယော၊ ဆဋ္ဌနေဝန်းသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ယဿ၊ ၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။ သကလစက္ကဝါဠံ၊ သည်။ ဧကေဓမ္မံ၊ တပြိုင်နက်ထသော အခိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓုမေန၊ အခိုးကြောင့်။ ပရိယာဒိဏ္ဏသိနေဟံ၊ ကုန်ခန်းခြောက်ပြီးသော အစေးအာပေါရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ ယထာ စ၊ ဤစကြဝဠာကဲ့သို့လည်း။ ဝေ၊ တူ။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠာနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

တတောပိ၊ ထိုဆဋ္ဌနေဝန်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဓံ၊ ဌံ။) ပ။ ယဿ၊ အကြင်သတ္တမနေဝန်း၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေဟံ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သကလစက္ကဝါဠံ၊ သည်။ ဧကေဓာလံ၊ တပြိုင်နက်တက်သော အလျှံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယောဇနသတိကာဒိတေဒါနိ၊ ယူဇနာတရာစသည် အပြားရှိကုန်သော။ သိနေရုကူဋ္ဌာနိပိ၊ မြင်းမိုရ်တောင်တွင်တို့သည်လည်း။ ပလုဇ္ဇိတော၊ ပြတ်ကျ၍။ အာကာသေယေဝ၊ ဌံလျှင်။ အန္တရဓာယန္တိ၊ ကွယ်ကုန်၏။ သာ အဂ္ဂိဇာလာ၊ ထိုမီးလျှံသည်။ ဥဋ္ဌဟိတော၊ တက်လတ်၍။ စာတုမဟာရာဇိကေ၊ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်တို့ကို။ ဂဏှာတိ၊ စွဲ၏။ တတ္ထ၊ ထို၌။ ကနကဝိမာနရတနဝိမာနမဏိဝိမာနာနိ၊ ရွှေဗိမာန်၊ ရတနာဗိမာန်၊ ပတ္တမြားဗိမာန်တို့ကို။ ဈာပေတော၊ လောင်၍။ တာဝတိံသဘဝနံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဧတေနော ဥပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိံ၊ ပဌမဈာန်တိုင်အောင်သော ဘုံကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုမြဟွာပြည်၌။ တယောပိ၊ မြဟွာလောက၊ ပဌမဈာန် သုံးဘုံတို့ကိုလည်း။ ဈာပေတော၊ ၍။

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသနုဿတိညဏကထာ (၄၇-၉)

၁၂၁

အာဘဿရေ၊ အာဘဿရတုံတို့ကို။ အာဟစ္စ၊ ဆိုက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။
 သာ-အဂ္ဂိဇာလာ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ အဏုမတ္တမ္ပိ၊ အဏုပ္ပ အတိုင်း
 အရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သင်္ခါရဂတံ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ် အပြား
 ရှိသော သင်္ခါရအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုရွှေလောက်။ န
 နိဗ္ဗာယတိ၊ မငြိမ်းသေး။ သဗ္ဗသင်္ခါရပရိက္ခယာ ပန၊ လောင်အပ်သော
 အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်ကား။ သပ္ပိတေလဈာပနဂ္ဂိ-
 သိခါဝိယ၊ ထောပတ်ဆီကို လောင်သော မီးလျှံကဲ့သို့။ [၄၇] ဆာရိကမ္ပိ၊
 ပြာကိုမျှလည်း။ အနဝသေသေတွာ၊ မကြွင်းစေမှု၍။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။
 ဟေဋ္ဌာအာကာသေန၊ အောက်ကောင်းကင်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဥပရိ-
 အာကာသော၊ အထက်ကောင်းကင်သည်။ ဧကော၊ တစပ်တည်းဖြစ်၍။
 မဟန္တကာရော၊ ကြီးစွာသော မှောင်အတိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၀၆။ အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနေ၊ သံဝနုဋ္ဌာယိ အသင်္ချေယျ
 ကပ်ဟုဆိုအပ်သော ရှည်စွာသောကာလ၏။ အစ္စယေန၊ ဌ။ မဟာမေသော၊
 ကမ္ဘာပြုမိုဃ်းကြီးသည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်လတ်၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ သုခုမံ၊
 သိမ်မွေ့စွာ။ ဝဿတိ၊ ရွာ၏။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ကုမုဒနာလ။ပ။
 မာဏာဟိ၊ ကြာရိုးလုံကန်ကျည်ပွေ့ ထန်းလုံးစသည် ပမာဏရှိကုန်သော။
 ဓာရာဟိ၊ မိုဃ်းရေအယဉ်တို့ဖြင့်။ ဝဿန္တော၊ ရွာလျက်။ ကောဋိ။ပ။
 ဋေသု၊ ကုဋေတသိန်းသော စကြဝဠာတို့၌။ သဗ္ဗုဇ္ဈဋ္ဌာနံ၊ အလုံးစုံ ကမ္ဘာ
 မီးလောင်ရာ အရပ်ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ အန္တရဓာယတိ၊ ၏။
 တံဥဒကံ၊ ထိုအာဘဿရဗြဟ္မာပြည်တိုင်ပြည့်သော ရေကို။ ဟေဋ္ဌာ စ၊
 ဌ်၎င်း။ တိရိယဉ္စ၊ ဖိလာအရပ်၌၎င်း။ ဝါတော၊ လေသည်။ သမုဋ္ဌဟိတွာ၊
 ပြင်းစွာထလတ်၍။ ဃနံ ကရောတိ၊ (စီးသွားရွေရှားစိမ့်ငို မပေးမှု၍)
 ပေါင်းသည်ကိုပြု၏။ ပဒုမိနိပတ္တေ၊ ပဒုမာကြာချက်၌။ ဥဒကမိန္ဒုသဒိသံ၊
 ရေပေါက်နှင့်အတူ။ ပရိဝဋ္ဌုမံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လုံးသည်ကို။ ကရောတိ၊
 ၏။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ တာဝ မဟန္တံ၊ ထိုရွှေလောက် ကြီးစွာသော။
 ဥဒကရာသိံ၊ ရေအစုကို။ ဃနံ ကရောတိ၊ (စီးသွားရွေရှားစိမ့်ငို မပေးမှု
 ၍) ပေါင်းသည်ကို ပြုသနည်း။ ဣတိစေ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ ဝိဝရသမ္ပဒါ-
 နတော၊ အကြားအပေါက်ကို ပေးသောအားဖြင့်။ ဃနံ ကရောတိ၊ ၏။
 ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဟံ-ဥဒကံ၊ ထိုရေသည်။ အဿ-ဝါတဿ၊ ထိုလေအား။

တမိ တမိ ဌာနေ၊ ဌံ။ ဝိဝရံ၊ အကြားအပေါက်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ ဝေ၊ သို့။ ဝါတေန၊ သည်။ သံပိဏ္ဍိယမာနံ၊ ပေါင်းအပ်သော။ သနံ၊ တခဲနက်လုံး သည်ကို။ ကရိယမာနံ၊ ပြုအပ်သော။ တံ ဥဒကံ၊ ထိုရေသည်။ ပရိက္ခယ- မာနံ၊ ခန်းခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ တရွှေ့တရွှေ့။ ဟေဌာ၊ အောက်သို့။ ဩတရတိ၊ သက်၏။ ဥဒကေ၊ သည်။ ဩတိဏ္ဏေ ဩတိဏ္ဏေ၊ တရွှေ့တရွှေ့ သက်လတ်သော်။ ဗြဟ္မလော- ကဌာနေ၊ ဗြဟ္မာပြည်တည်ရာအရပ်၌။ ဗြဟ္မလောကော၊ ပဌမဈာန် ဗြဟ္မာ ပြည်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဥပရိတော၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှ အထက်၌။ စတုကာမာဝစရဒေဝလောကဌာနေ စ၊ လေးထပ်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည်တည်ရာ အရပ်၌လည်း။ ဒေဝလောကာ၊ နတ်ပြည် တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

• ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပရိမပထပိဌာနံ၊ ရှေးကမ္ဘာကမြေတည်ရာ အရပ်သို့။ ဩတိဏ္ဏေ၊ သက်သည်ရှိသော်။ ဗလဝဝါတာ၊ ပြင်းစွာသော လေတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-ဝါတာ၊ ထိုပြင်းစွာသောလေတို့သည်။ တံ-ဥဒကံ၊ ကို။ ပိဟိတဒ္ဓါရေ၊ ပိုတ်အပ်သော အဝရှိသော။ ဓမ္မကရဏေ၊ ဓမ္မကရိုက်၌။ ဌိတဥဒကမိဝ၊ တည်သောရေကဲ့သို့။ နိရဿာသံ၊ ရှုစရာ မရှိသည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ရန္တန္တိ၊ ချုပ်ကိုင်ကုန်၏။ မဓုရောဒကံ၊ ချိုမြိန်သော အရသာရှိသော ရေသည်။ ပရိက္ခယံ၊ တရွှေ့တရွှေ့ ခန်းခြင်း သို့။ (ရွှေ့-ဟု ဟဆွဲနှင့်ရေး) ဂစ္ဆမာနံ၊ ရောက်သည်ရှိသော်။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ ရသပထဝီ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သာ၊ ထိုရသ ပထဝီသည်။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ စေဝ၊ အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်၎င်း။ ဂန္ဓရသ- သမ္ပန္နာ စ၊ အနံ့အရသာနှင့် ပြည့်စုံသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ နိရုဒက- ပါယာသဿ၊ ရေမရှိသော နို့ဂဏာ၏။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ ပဋုလံဝိယ၊ အဆီလွှာနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စံ၊ အံ့။ တဒါ၊ ထိုလူ့ပြည်တည်သော အခါ၌။ အာဘဿရဗြဟ္မ- လောကေ၊ ၌။ ပဌမတရာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်လင့်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာယုက္ခယာ ဝါ၊ အသက်ကုန်ခြင်းကြောင့်၎င်း။

ပုညက္ခယာ ဝါ၊ ကံကုန်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ တတော၊ ထိုအာဘဿရတုံမှ။ စဝိတွာ၊ ချီ။ ဣဓ၊ ဤလူ့ပြည်၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တ၊ ထိုဒုတိယဈာန်တုံမှ စုတေ၍ လူ့ပြည်၌ဖြစ်လာကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သယမ္ပဘာ၊ မိမိကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ အန္တလိက္ခစရာ၊ ကိုယ်တလွှားလွှားကောင်းကင်ပြင်၌ သွားနိုင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တ၊ တို့သည်။ အဂ္ဂညသုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တံ ရသ-ပထဝီ၊ ကို။ သာယိတွာ၊ လျက်၍။ တဏှာဘိဘူတာ၊ ရသတဏှာ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာလပ္ပကာရကံ၊ အလုပ်အလေ့ပြု၍၊ ဝါ၊ အလုပ်အယက်ပြု၍။ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ ဥပက္ကမန္တိ၊ လုံ့လပြုကုန်၏။ အထ၊ ဟိုသို့ အလုပ်အလေ့စားသော ကာလ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ သယ-မ္ပဘာ၊ မိမိတို့ကိုယ်ရောင်သည်။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့၏။ အန္တကာရော၊ အမှိုက်မှောင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေ-သတ္တ၊ တို့သည်။ အန္တကာရံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ချီ။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။

တတော၊ ထိုနောက်မှ။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဘယံ၊ ကို။ နာသေတွာ၊ ဖျောက်၍။ သူရဘာဝံ၊ ရဲရင့်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဇနယန္တိ၊ ဖြစ်စေလျက်။ ပရိပုဏ္ဏပဏ္ဏာသယောဇနံ၊ ယူဇနာငါးဆယ်ပြည့်သော။ သူရိယမဏ္ဍလံ၊ နေဝန်းသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ တေ-သတ္တ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထိုနေဝန်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ချီ။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ပဋိလဘိမ္ဘာ၊ ရပေကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ၊ အလွန်ရှင်လန်းကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ချီ။ ဘိဘာနံ၊ ကြောက်ကုန်သော။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘယံ၊ ကို။ နာသေတွာ၊ ဖျောက်၍။ သူရဘာဝံ၊ ကို။ ဇနယန္တော၊ ဖြစ်စေလျက်။ ဥဋ္ဌိတော၊ တက်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သူရိယော၊ သူရိယမည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုနေဝန်း၏။ သူရိယော-တေဝ နာမံ၊ သူရိယဟူသော အမည်ကိုလျှင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။

☞ [၄၈] အထ-ပစ္စာ၊ မှ။ သူရိယေ၊ နေဝန်းသည်။ ဒိဝသံ၊ နေပတ်လုံး။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ကတွာ၊ ချီ။ အတ္ထဂံတေ၊ ဝင်လတ်သော်။ ယမ္ပိ အာလောကံ၊ အကြင်အလင်းကိုလည်း။ လဘိမ္ဘာ၊ ရပါကုန်၏။ သောပိ၊ ထိုအလင်းသည်လည်း။ နော၊ တို့အား။ နဋ္ဌော၊ ပျောက်ခဲ့ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ပုန ဘိတာ၊ တဖန်ကြောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အညံ၊ တပါးသော။ အာလောကံ၊ ကို။ သစေ လဘေယျာမ၊ အကယ်၍ ရပါကုန်မှုကား။ သာဓု ဝတ၊ ကောင်းသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝါ၊ ဝတ၊ စင်စစ်။ သာဓု အဿ၊ ကောင်းသည်ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဧဝံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်အကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥတှာ ဝိယ၊ သိ၍ကဲ့သို့။ ဧကေနပဏ္ဏာသယောဇနံ၊ လေးဆယ့်ကိုးယူဇနာရှိသော။ စန္ဒမဏ္ဍလံ၊ လဝန်းသည်။ ပါတု ဘဝတိ၊ ၏။ တေသတ္တာ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထိုလဝန်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ မတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်ထက်။ ဘိယျောသော၊ လွန်စွာ။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ၊ အလွန်ရှင်လန်းကုန်သည်။ ဟုတှာ၊ ၍။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဆန္ဒံ၊ အလိုကို။ ဥတှာ ဝိယ၊ သိ၍ကဲ့သို့။ ဥဋ္ဌိတော၊ တက်လာပေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စန္ဒော၊ စန္ဒမည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပစေ။ ဣတိ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုလဝန်း၏။ စန္ဒောတွေဝ နာမံ၊ စန္ဒဟူသော အမည်ကိုလျှင်။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ စန္ဒိမသုရိယေသု၊ လဝန်း၊ နေဝန်းတို့သည်။ ပါတုဘူတေသု၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ နက္ခတ္တာနိ၊ သတ္တဗိသနက္ခတ်တို့သည်။ တာရကရူပါနိ၊ ကြယ်အပေါင်းတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

တတော၊ ထိုနေလနက္ခတ်ပေါ်သည်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ရတ္တိန္ဒြိဝါ၊ ညဉ့်နေတို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ မာသဒ္ဓမာသဥတုသံဝစ္ဆရာ စ၊ လခွဲလ၊ ဥတု၊ နှစ်တို့သည်လည်း။ ပညာယန္တိ၊ ကုန်၏။ စန္ဒိမသုရိယာနံ ပန၊ တို့၏ကား။ ပါတုဘူတဒိဝသေယေဝ၊ ထင်ရှားဖြစ်သော နေဉ်သာလျှင်။ သိနေရုစက္ကဝါဠဟိမဝန္တာပဗ္ဗတာ၊ မြင်းမိုရ်၊ စကြဝဠာ၊ ဟိမဝန္တာတောင်တို့သည်လည်း။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ စ ခေါ၊ ထိုလ၊ နေ၊ နက္ခတ်၊ မြင်းမိုရ်၊ စကြဝဠာ၊ ဟိမဝန္တာ၊ သမုဒ္ဒရာတို့သည်လည်း။ အပုဗ္ဗံ အစိုမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ ဖဂ္ဂုဏပုဏ္ဏမဒိဝသေယေဝ၊ တပေါင်းလပြည့်၌သာလျှင်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ တပြိုင်နက် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ကင်္ဂုဘတ္တေ၊ ဆတ်ထမင်းကို။ ပစ္စမာနေ၊ ချက်အပ်သည်ရှိသော်။ ဧကပ္ပဟာရေနော၊ တပြိုင်နက်ဖြင့်လျှင်။ ပုပ္ဖုဠကာနိ၊ အပြွန်တို့သည်။ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ယကုန်၏။ ဧကေ ပဒေသာ၊ အချို့သောအရပ်တို့သည်။ ထူပထူပါ၊ စုန်ရရုန်တက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧကေ ပဒေသာ၊ တို့သည်။

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညဏကထာ (၄၈-၂၃)

၁၂၅

နိန္ဒနိန္ဒာ၊ နိမ္မိရရိမ္မိရိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧကေ ပဒေသာ၊
တို့သည်။ သမသမာ၊ အညီအမျှရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။
ဝေမေဝ၊ တူ။ ထူပထူပဌာနေ၊ မြင့်ရာမြင့်ရာ၌။ ပဗ္ဗတာ၊ တို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ နိန္ဒနိန္ဒဌာနေ၊ နိမ္မိရနိမ္မိရ၌။ သမုဒ္ဒါ၊ တို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သမသမဌာနေ၊ ညီရာညီရာ၌။ ဒီပါ၊ ကျန်းတို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

အထ-ပစ္စာ၊ မှ။ ရသပထဝီ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇန္တာနံ၊ သုံးဆောင်ကုန်
သော။ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့တွင်။ ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ဧကေစ္စ၊ အချို့
သတ္တဝါတို့သည်။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ အဆင်းလှကုန်သည်။ ဧကေစ္စ၊ တို့သည်။
ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ၊ အဆင်းမလှကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဦးသား
တို့တွင်။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ အဆင်းလှသောသူတို့သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ၊ အဆင်းမလှ
သောသူတို့ကို။ အတိမညန္တိ၊ လွန်၍ အောက်မေ့ကုန်၏။ ဝါ၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ
ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော သတ္တဝါတို့၏။ အတိမာနပစ္စယာ၊
အလွန်မာန်မူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သာပိ ရသပထဝီ၊ ထိုရသ
ပထဝီသည်လည်း။ ဝါ၊ ထိုမြေဆီသည်လည်း။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်
ခဲ့၏။ ဘူမိပပ္ပဋကော၊ မြေလွှာသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့
မြေလွှာပေါ်သောအခါ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ တေနေဝ နယေန၊
(ဧကေစ္စ ဝဏ္ဏဝန္တော ဟောန္တိ အစရှိသော) ထိုဆိုးအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်
သာလျှင်။ သောပိ၊ ထိုမြေလွှာ မြေသင်းခဲ့သည်လည်း။ အန္တရဓာယတိ၊
၏။ ပဒါလတာ၊ ပဒါလတာမည်သော နွယ်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။
တေနေဝ နယေန၊ လျှင်။ သာပိ၊ ထိုပဒါလတာမည်သော နွယ်သည်လည်း။
အန္တရဓာယတိ၊ ၏။ အကဋ္ဌပါကော၊ မထွန်အပ်သောမြေ၌ ပေါက်လျက်
မှည့်ရင့်သော၊ ဝါ၊ အလေ့ပေါက်ဖြစ်သော။ အကဏော၊ ဆန်ခွဲမရှိသော၊
ဝါ၊ ဖွဲနုမရှိသော။ အထုသော၊ ဖွဲကြမ်းမရှိသော။ သုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်သော။
သုဂန္ဓော၊ ကောင်းသောအနံ့ရှိသော။ တဏှုလပ္ပလော၊ ဆန်ချည်း သီး
သော။ သာလိ၊ သလေးသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။

တတော၊ ထို သလေးဆန်ဖြစ်သည်မှ။ (ပတုတိ၊ စ၍။) နေသံ၊
တို့အား။ ဘာဇနာနိ၊ အိုးခွက်တို့သည်။ ဥပ္ပဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊

တို့သည်။ သာလိံ၊ ကို။ ဘာဇနော၊ အိုး၌။ ဌပေတွာ၊ ထည့်၍။ ပါသာဏ-
ပိဋိယာ၊ ကျောက်အပြင်၌။ ဌပေန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ သယမေဝ၊ အလိုလို
လျှင်။ ဇာလသိခါ၊ မီးလျှံသည်။ ဥဌဟိတွာ၊ တက်လတ်၍။ တံ၊ ထို
သလေးဆန်ကို။ ပစတိ၊ ချက်၏။ သော၊ သြဒနော၊ သည်။ သုမနဇာတိ-
ပုပ္ဖသဒိသော၊ သုမနဟုဆိုအပ်သော၊ မုလေးပန်းနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊
၏။ တဿ၊ ထိုသလေးထမင်းအား။ သုပေန ဝါ၊ ဟင်းဖြင့်၎င်း။ ဗျဉ္ဇနေန
ဝါ၊ ဟင်းလျာဖြင့်၎င်း။ ကရဏီယံ၊ ပြုပြင်ဖွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
ယံ ယံ ရသံ၊ အကြင်အကြင် အရသာရှိသော ထမင်းကို။ ဘုဉ္ဇိတုကာမာ၊
သုံးဆောင်လိုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တံတံရသောဝ၊ ထိုထို
စားလိုသောအရသာ ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ သြဋ္ဌာရိဏံ၊ ရန်
ရင်းသော။ တံ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟာရယတံ-အာဟာရယန္တာနံ၊ မျှီကုန်
သော။ တေသံ၊ တို့အား။ တတော၊ ထိုရန်ရင်းသော အာဟာရကို
သုံးဆောင်သောအခါမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ မုတ္တကရီသံ၊ ကျင်ငယ်ကျင်ကြီး
သည်။ သဉ္ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ အထ၊ ထိုသို့ မုတ္တကရီသ ဖြစ်သောခါ၌။
နေသံ၊ တို့အား။ တဿ၊ ထိုမုတ္တကရီသ၏။ နိက္ခမနတ္ထာယ၊ ထွက်ခြင်းငှါ။
ဝဏမုခါနိ၊ အမာဝနှင့်တူသော အပေါက်တို့သည်။ ပဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပေါက်ကုန်
၏။ ပုရိသဿ၊ အား။ ပုရိသဘာဝေါ၊ ဘောသည်။ ဣတ္ထိယာပိ၊ မအား
လည်း။ ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

☞ [၄၉] တတြ၊ တို့တွင်။ (သုဒ္ဓံ-နိပါတ်မျှ) ဣတ္ထိ၊ မသည်။ ပုရိသံ၊
ကျားကို။ ပုရိသော စ၊ သည်လည်း။ ဣတ္ထိံ၊ ကို။ အတိဝေလံ၊ ကာလကို
လွန်၍၊ ဝါ၊ ကြည့်ရိုးကာလထက်လွန်၍။ ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ တစိန်းစိန်းရှု၏။
တေသံ၊ တို့အား။ အတိဝေလံ၊ ၍။ ဥပနိဇ္ဈာယနပစ္စယာ၊ ရှုခြင်းအကြောင်း
ကြောင့်။ ကာမပရိဋ္ဌာဟော၊ ကာမကြောင့်ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်းသည်။

၁-သုံးဆောင်စားသောက်အပ်သော ငြိမ်မြေလွှာ ပဒါလတာတို့သည် သုဇာဟုတ်
ကဲ့သို့ ငတ်မွတ်ခြင်းကိုဖျောက်၍ အသွေးကိုဆောင်သော အကြောကိုဖြင့် အသွေးအသားကို
ပွားစေလျက်တည်ကုန်၏။ ဝတ္ထုသိမ်မွေ့သောကြောင့် မုတ္တကရီသဟူသော အစက်အနက်ကို
မဖြစ်စေကုန်၊ သိမ်မွေ့စွာသောကြောင့်ပင်လျှင် ဝမ်းမီးတေဇော၏ လောင်စာသော်လည်း
ဖြစ်ကုန်၏။ စားအပ်သောသလေးထမင်းမှုကား အသွေးအသားကိုပွားစေသော်လည်း ဝတ္ထု
ရုန့်ရင်းရကား အစက်အနက်ကို လွှတ်လှော်သော် အရည်အဖတ်ကိုလည်းဖြစ်စေ၏။ ထို့ကြောင့်
တတော ပဘုတိ မုတ္တကရီသံ သဉ္ဇာယတိ-ဟူသည်။

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ (၄၉-၁၃)

၁၂၇

ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ တတော၊ ထိုသို့ ကာမပရိဋ္ဌာဟဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ မေထုန-
ဓမ္မ၊ မေထုန်အကျင့်ကို။ ပဋိသေဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။
အသဒ္ဓမ္မပဋိသေဝနပစ္စယာ၊ မသုတော်တို့အကျင့်ကို မှီဝဲခြင်းတည်းဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညဟိ၊ တို့သည်။ ဂရဟိယမာနာ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်
လတ်သော်။ ဝိဟေဓိယမာနာ၊ ညှင်းဆဲအပ်ကုန်လတ်သော်။ တဿ
အသဒ္ဓမ္မဿ၊ ကို။ ပဋိစ္စာဒနဟေတု၊ ဖုံးလွှမ်းလိုသောကြောင့်။ အဂါရာနိ၊
အိမ်တို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဂါရံ၊ ဌ။
အဇ္ဈာဝသမာနာ၊ နေကုန်လျက်။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ အညတရဿ၊ အမှတ်
မရှိသော။ အလသဇာတိကဿ၊ ပျင်းသောသဘောရှိသော။ သတ္တဿ၊
၏။ ဒိဋ္ဌာနဂတိံ၊ မြင်သည့်အမှုအရာကို အတုလိုက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တာ၊
လိုက်ကုန်သောသူတို့သည်။ သန္နိဓိံ၊ သိမှီးခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
တတော၊ ထိုသို့အစာသိမှီးသောအခါမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ကဏောပိ၊ ဆန်ခွဲ
သည်လည်း၊ ဝါ၊ ဖွဲ့သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တုသောပိ၊ ဖွဲ့ကြမ်း
သည်လည်း။ တဏှုလံ၊ ကို။ ပရိယောနန္ဓတိ၊ မြွေ၏။ လာယိတဋ္ဌာနမ္ပိ၊
ရိတ်ရာသည်လည်း။ န ပဋိဝိရူပတိ၊ အသစ်မပေါက်။

တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ သန္နိပတိတွာ၊ စည်းဝေး၍။ အနုတ္တုနန္တိ-
အနုသောစန္တိ၊ အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်စကား ညည်းတွားကုန်၏။ ဘော၊
အချင်းတို့။ သတ္တေသု၊ တို့၌။ ပါပကာ ဓမ္မာ၊ ယုတ်မာသော အကျင့်တို့
သည်။ ပါတုဘူတာ ဝတ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခဲ့ကုန်ပြီတကား။ မယံ၊ တို့သည်။
ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ မနောမယာ၊ စိတ်အလိုအတိုင်း ပြီးကုန်သည်။
အဟုမ္မာ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။
အဂ္ဂညသုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်လျှင်။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။
တတော၊ ထိုနောင်မှ။ မရိယာဒံ၊ ငါ့ဟာ၊ သူဟာဟု သလေးခင်း အပိုင်း
အခြားကို။ ဌပေန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အညတရေ၊ သော။
သတ္တော၊ သည်။ အညဿ၊ တပါးသောသူ၏။ ဘာဂံ၊ အဖို့ကို။ အဒိန္နံ၊
အရှင်မပေးပဲလျက်။ အာဒိယတိ၊ ခိုးယူ၏။ တံ၊ ထို လက်ဦးပေါ်သော
သူခိုးကို။ ဒိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင်။ ပရိဘာသေတွာ၊ ဆဲရေးရေရွတ်၍။
တတိယဝါရေ၊ သုံးကြိမ်မြောက်၌။ ပါဏိလေဉ္စုဒဏှာဒီဟိ၊ လက်၊ အငြိ၊
ကျောက်၊ လှံကန်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပဟရန္တိ၊ ပုတ်ခတ်ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊

၁၂၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၄၉-၁၃)

[၁၃-အဘိညာ

တို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အဒိန္နာဒါနဂရဟမုသာဝါဒဒဏ္ဍာဒါနေသု၊ အရှင်မ
 ပေးသော ဥစ္စာကိုယူခြင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်း မုသားဆိုခြင်း တုတ်လှံကန်စွဲကိုင်ခြင်း
 တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ သန္နိပတိတွာ၊ ရှိ။ နော-အမှေသု၊
 တို့တွင်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ သမ္မာ၊ အသင့်အတင့် ထိုက်သည်
 အားလျော်စွာ။ ခိယိတဗ္ဗံ၊ ရှုတ်ချထိုက်သောသူကို။ ခိယေယျ၊ ရှုတ်ချ
 ရာ၏။ ဂရဟိတဗ္ဗံ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောသူကို။ ဂရဟေယျ၊ ကဲ့ရဲ့ရာ၏။
 ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ၊ နှင်ထုတ်ထိုက်သောသူကို။ ပဗ္ဗာဇေယျ၊ နှင်ထုတ်ရာ၏။ (တံ
 တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။) ဧကံ သတ္တံ၊ တဦးသောသူကို။ မယံ
 တို့သည်။ ယံ နုန-ယဒိ ပန သမ္ပနေယျာမ၊ အမှုပိုင်နင်း မင်းဟုသမုတ်
 ရကုန်မှုကား။ (အဟော ဝတ၊ ဪကောင်းလေစွ။) မယံ ပန၊ တို့သည်
 ကား။ အဿ၊ ထိုဆုံးမပေးသောသူအား။ သာလိနံ၊ သလေးတို့၏။ ဘာဂံ၊
 ဆယ်ဖို့တဖို့ကို။ အနုပဒဿာမ၊ လျော်စွာပေးဆက်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။
 စိန္တယန္တိ၊ ကြံကြကုန်၏။

ဧဝံ၊ သို့။ ကတသန္နိဋ္ဌာနေသု၊ ပြုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်ရှိကုန်
 သော။ သတ္တေသု ပန၊ သတ္တဝါတို့တွင်ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဣမသ္မိံကပ္ပေ၊
 ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာ၌။ ဗောဓိသတ္တဘူတော၊ သော။ အယမေဝ ဘဂဝါ၊ ဤ
 ငါတို့ဘုရားမြတ်စွာသည်ပင်လျှင်။ တေန သမယေန၊ ထိုကမ္ဘာဦးအခါ၌။
 တေသု သတ္တေသု၊ ထို စည်းပေါင်းညီညာ သတ္တဝါတို့တွင်၊ ဝါ၊ တို့ထက်။
 အဘိရူပတရော စ၊ အလွန်အဆင်းလှသည်၎င်း။ ဒဿနိယတရော စ၊ အလွန်
 ရှုဖွယ်ရှိသည်၎င်း။ မဟာသက္ခာတရော စ၊ အလွန်ကြီးသော တန်ခိုးရှိသည်
 ၎င်း။ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော စ၊ ပညာ အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်၎င်း။ ဟုတွာ၊
 ရှိ။ နိဂ္ဂဟပဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ခြင်း ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ ပဋိဗလော၊
 စွမ်းရည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ တံ-ဗောဓိ-
 သတ္တံ၊ ထိုဘုရားလောင်းသို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ကပ်၍။ ယာစိတွာ၊
 တောင်းပန်၍။ သမ္ပနိံသု၊ ကွပ်ညှပ်ပိုင်နင်း မင်းဟုသမုတ်ကုန်၏။ သော-
 ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ တေန-မဟာဇနေန၊ ထိုလူအပေါင်းသည်။ သမ္ပ-
 တော၊ မင်းဟု သမုတ်အပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟာသမ္ပတော၊
 မဟာသမ္ပတမည်၏။ ခေတ္တာနံ၊ လယ်တို့၏။ အဓိပတိ၊ အရှင်တည်း။ ဝါ၊
 ခေတ္တာနံ၊ လယ်တို့ကို။ အဓိပတိ၊ အစိုးရသည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ (၅၀-၅)

၁၂၉

ကြောင့်။ ခတ္တိယော၊ ခတ္တိယမည်၏။ ဓမ္မေန၊ တရားနှင့်။ သမေန၊ ညီသဖြင့်။
(တနည်း) ဓမ္မေန၊ မင်းကျင့်တရားဖြင့်။ သမေန၊ ညီညွတ်သောကိုယ် နှုတ်
နှလုံးအမှုဖြင့်။ ပရေသံ၊ တပါးသော သတ္တဝါတို့ကို။ ရဉ္စေတိ၊ နှစ်သက်
မွေ့လျော်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဇာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊
သို့။ တိဟိ နာမေဟိ၊ သုံးပါးသော အမည်တို့ဖြင့်။ ပညာယိတ္ထ၊ ထင်ရှား
၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ လောကေ၊ လူ့ရွာ၌။ ယံ ယံ အတ္ထရိယဌာနံ၊ အကြင်
အကြင် အံ့ဖွယ်သော အကြောင်းအရာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအံ့ဖွယ်
သော အကြောင်းအရာ၌။ ဗောဓိသတ္တောဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာဒိပုရိ-
သော၊ လက်ဦးအစပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဗောဓိ-
သတ္တံ၊ ကို။ အာဒိကုဉ္စာ၊ ၍။ ခတ္တိယမဏ္ဍလေ၊ မင်းအပေါင်းသည်။
သဏ္ဌိဒတ၊ ကောင်းစွာတည်လတ်သော်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ ဗြာဟ္မဏာ-
ဒယော၊ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏာပိ၊ အမျိုးတို့သည်လည်း။ သဏ္ဌဟိ သု၊
တည်ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ကပ်တို့တွင်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃတော၊
ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး ရွာသောအခါမှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ဇာလုပစ္ဆေဒေါ၊
မီးသုံ့ပြတ်စဲသောအခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ဧကံ၊ တခု
သော။ ဣဒံ အသင်္ချေယျံ၊ ဤအသင်္ချေယျကပ်ကို။ သံဝဇ္ဇောတိ၊ သံဝဇ္ဇကပ်
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

≡ [၅၀] ကပ္ပဝိနာသကဇာလုပစ္ဆေဒတော၊ ကမ္ဘာပျက်မီးသုံ့ ပြတ်စဲ
သည်မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝိဋ္ဌပရိပူရေကော၊
ကုဋေတသိန်းသော စကြဝဠာတိုက်ကို ပြည့်စေတတ်သော။ သမ္ပတ္တိမဟာ-
မေဃော၊ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီး ရွာသောအခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တာဝ၊
လောက်။) ဒုတိယံ၊ သော။ ဣဒံ အသင်္ချေယျံ၊ ကို။ သံဝဇ္ဇဌာယိတိ၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သမ္ပတ္တိမဟာမေဃတော၊ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီး ရွာသောအခါမှ။ ယာဝ၊
လောက်။ စန္ဒိမသုရိယပါတုဘာဝေါ၊ လနေပေါ်သောအခါသည်။ အတ္ထိ၊
၏။ (တာဝ၊ လောက်။) တတိယံ၊ သော။ ဣဒံ အသင်္ချေယျံ၊ ကို။
ဝိဝဇ္ဇောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

စန္ဒိမသုရိယပါတုဘာဝတော၊ လနေပေါ်သောအခါမှ။ ယာဝ၊ လောက်။
ပုန၊ ဖန်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေသော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး ရွာသော
အခါသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ (တာဝ၊ လောက်။) စတုတ္ထံ၊ သော။ ဣဒံ
အသင်္ချေယျံ၊ ကို။ ဝိဝဋ္ဌဌာယိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣမာနိ စတ္တာရိ
အသင်္ချေယျာနိ၊ ဤလေးပါးသော အသင်္ချေယျကပ်တို့သည်။ ဧကော၊
တခုသော။ မဟာကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်မည်သည်။ ဝါ၊ ကမ္ဘာကြီးမည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနာသော စ၊
ပျက်ခြင်းကို၎င်း။ သဏ္ဌဟနဉ္စ၊ တည်ခြင်းကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၀၇။ ပန၊ မီးဖျက်သော ကမ္ဘာမှတစ်ပါး ရေဖျက်သောကမ္ဘာကို
ဆိုအံ့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ ကမ္ဘာသည်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။
နဿတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အာဒိတောဝ၊ လက်ဦးကာလ၌ပင်လျှင်။ ကပ္ပ-
ဝိနာသကမဟာမေသော၊ သည်။ ဥဋ္ဌဟိတော၊ တက်လတ်၍။ ဣတိအာဒိ၊
ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ လျှင်။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ ပန၊
ဤဆိုလတံသည်ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမီးဖျက်သော
ကမ္ဘာ၌။ ဒုတိယသုရိယော၊ ဒုတိယ နေဝန်းသည်။ ဥဋ္ဌိတော ယထာ၊
တက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တတာ၊ တူ။ ဣဓ၊ ဤရေဖျက်သော ကမ္ဘာ၌၊ ကပ္ပ-
ဝိနာသကော၊ ကမ္ဘာကို ဖျက်တတ်သော။ ခါရုဒကဟောမေသော၊
ငန်လှစွာသော မိုးကြီးသည်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တက်လတ်၏။ သော၊ ထိုငန်လှ
စွာသော ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီးသည်။ အာဒိတော၊ လက်မူန်ကာလ၌။ သုခုမံ
သုခုမံ၊ အလွန်သိမ်မွေ့စွာ။ ဝဿန္တော၊ ရွာလျက်။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။
မဟာဓာရာဟိ၊ ထန်းလုံးအင်ကြင်းပင်စည်စေ့ညှိ ကြီးစွာသောရေအယဉ်
တို့ဖြင့်။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠာနံ၊ ကုဋေတသိန်း စကြဝဠာတို့ကို။
ပူရေဇန္တော၊ ပြည့်စေလျက်။ ဝဿတိ၊ ရွာ၏။ ခါရုဒကေန၊ ငန်လှစွာသော
ရေသည်။ ဖုဋ္ဌာ ဖုဋ္ဌာ၊ ထိအပ် ထိအပ်ကုန်သော။ ပထဝီပဗ္ဗတာဒယော၊
မြေဘောင် အခရှိသည်တို့သည်။ ဝိသီယန္တိ၊ မြည့်မြည့်ကျေကုန်၏။ ဥဒကံ၊
ကမ္ဘာဖျက်ရေကို။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင် အဖို့အားဖြင့်။ ငါတေဟိ၊
လေဘို့သည်။ ဓာရိယတိ၊ ဆောင်အပ်၏။ ပထဝီတော၊ မြေအောက်
အစွန်းမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ယာဝဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိံ၊ ဒုတိယဈာန်ဘုံ
တိုင်အောင်သော အရပ်ကို။ ဥဒကံ၊ ကမ္ဘာဖျက်ရေသည်။ ဂဏှာတိ၊

ယူ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာပြည်၌။ တယောပိ ဗြဟ္မလောကေ၊ ပရိတ္တာဘာ၊ အပ္ပမာဏာဘာ၊ အာဘဿရ ဗြဟ္မာသုံးပြည်တို့ကိုလည်း။ ဝိလိယာပေတွာ၊ ကြေစေ၍။ သုဘကိဏှော၊ သုဘကိဏှာတို့ကို။ အာဟဝ္ဓ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၍။ တံ ကပ္ပဝိနာသကဉဒကံ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ အဏုမတ္တံပိ၊ အဏုမူမ္မလည်း။ သင်္ခါရဂတံ၊ ဘူဘရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပြားရှိသော သင်္ခါရ အပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၍။ တာဝ၊ လောက်။ န ဝူပသမတိ၊ မငြိမ်းသေး။ ဉဒကာနုဂတံ၊ ကမ္ဘာဖျက်ရေသည် တွေ့ထိအပ်သော။ သဗ္ဗသင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရအပေါင်းကို။ အဘိဘဝိတွာ-ဝိလိယာပေတွာ၊ ကြေပျောက်စေ၍။ သဟသာ၊ အဆာတလျှင်။ ဝူပသမတိ၊ ငြိမ်း၏။ အန္တရဓာနံ၊ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဟေဋ္ဌာအာကာသေန၊ အောက်ကောင်းကင်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဥပရိအာကာသော၊ သည်။ ဧကော ဟောဘိ၊ တစပ်တည်းဖြစ်၏။ မဟန္တကာရော၊ ကြီးစွာသော မှောင် အမှိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ဣတိအာဒိ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ ဝုတ္တသဒိသံ၊ ဆိုပြီးသည်နှင့် တူလှပြီ။ ပန၊ ကဲ့သို့သည်ကို ကောက်၍ဆိုအံ့။ ကေဝလံ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဣဓ၊ ဤရေဖျက်သောကမ္ဘာ၌။ အာဘဿရ-ဗြဟ္မလောကံ၊ ကို။ အာဒိကတွာ၊ ၍။ လောကော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၍။ သုဘကိဏှတောဝ၊ သုဘကိဏှာတို့မှလွှတ်။ စဝိတွာ၊ ၍။ အာဘဿရ-ဋ္ဌာနာဒိသု၊ အာဘဿရတို့သည် တည်ရာအရပ်တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုရေဖျက်သော အခါ၌။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေသတော၊ မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကပ္ပဝိနာသကခါရုဒကုပစ္ဆေဒေါ၊ ကမ္ဘာဖျက် ဆားငန် ရေ ပြတ်စဲခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤကမ္ဘာဖျက်ဆားငန်ရေ ပြတ်စဲ သည်တိုင်အောင်သော ကာလသည်။ ဧဝံ အသင်္ချေယျံ၊ တခုသော သံဓဇ္ဇ-အသင်္ချေယျာကပ်မည်၏။ ဉဒကုပစ္ဆေဒသော၊ ကမ္ဘာဖျက်ရေ ပြတ်သည်မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ သမ္ပတ္တိမဟာမေသော၊ ကမ္ဘာပြုစီကြီးစွာသော အခါ သည်။ အတ္ထိ၊ ၍။ တာဝ၊ လောက်။ ဣဒံ၊ ဤအသင်္ချေယျသည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ အသင်္ချေယျံ၊ သံဓဇ္ဇဌာယိ အသင်္ချေယျာကပ်မည်၏။ သမ္ပတ္တိမဟာ-မေသတော၊ မှ။ ပ။ ဣမာနံ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ၊ တို့သည်။ ဧကော

မဟာကပ္ပေါ၊ တခုသော ကမ္ဘာကြီးသည်။ ဟောတံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနာသော စ၊ ကိုရင်း။ သဏ္ဌဟနဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

☞ [၅၁] ၄၀၈။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ ဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဝိနာသတံ၊ ၏။ တဒါ၊ ဤ။ အာဒိတောဝ၊ လျှင်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာ-
မေသော၊ သည်။ ဥဋ္ဌဟိတော၊ ၍။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့စသော စကားကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ဤ။ ဝုတ္တနယေနော၊ လျှင်။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယမ္ပန၊ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌။ ဒုတိယသုရိယော၊
သည်။ ပါတုဘဝတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဣဓ၊ ဤလေဖျက်
သောကမ္ဘာ၌။ ကပ္ပဝိနာသနတ္ထံ၊ ကမ္ဘာကိုဖျက်ခြင်းငှါ။ ဝါတော၊ သည်။ သမုဋ္ဌာတံ၊ ပြင်းစွာထ၏။ သော၊ ထိုကမ္ဘာဖျက်လေသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။
ထူလရဇံ၊ ရုန့်ရင်းသော မြူကို။ ဥဋ္ဌာပေတံ၊ လွင့်တက်စေ၏။ တတော၊
ထိုနောင်မှ။ သဏ္ဌရဇံ၊ သိမ်မွေ့သောမြူကို။ သုခုမဝါလိကံ၊ သိမ်မွေ့သော
သဲကို။ ထူလဝါလိကံ၊ ရုန့်ရင်းသောသဲကို။ သက္ခရမပါသာဏာဒယော၊
ကျောက်ပြုတ်ကျောက်ခဲ စသည်တို့ကို။ ဣတိ၊ သို့။ ယာဝ၊ လောက်။
ကုဋ္ဌာဂါရမတ္ထေ၊ အိမ်ထွတ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ပါသာဏေ စ၊ တို့ကို
ရင်း။ ဝိသမဋ္ဌာနေ၊ မညီညွတ်သောအရပ်၌။ ဌိတမဟာရုက္ခေ စ၊ တည်သော
သစ်ပင်ကြီးတို့ကိုရင်း။ ဥဋ္ဌာပေတံ၊ လွင့်တက်စေ၏။ တေ သဗ္ဗေ၊ ထိုဆီခွဲ
ပြီးသော အလုံးစုံတို့သည်။ ပထဝိတော၊ မြေအပြင်မှ။ နဘံ၊ ကောင်းကင်
သို့။ ဥဂ္ဂတာ၊ လွင့်ကုန်ပြီးသော်။ န စ ပုန ပတန္တိ၊ တဖန်မြေသို့မကျကုန်။
တတ္ထေဝ၊ ထိုကောင်းကင်၌လျှင်။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ မုန့်မုန့်ညက်ညက်။ ဟုတော၊
၍။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်း၊ ပျောက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

အထ၊ ထိုသို့ လွင့်ကုန်၊ ကျေကုန်သော်။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ မဟာ-
ပထဝိယာ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ မှ။ ဝါတော၊ ကမ္ဘာဖျက်လေသည်။ သမုဋ္ဌ-
ဟိတော၊ တက်လတ်၍။ ပထဝိံ၊ ကို။ ပရိဝဇ္ဇေတော၊ ပြောင်းပြန်လှန်၍။
မူလံ၊ အောက်အပြင်ကို။ ဥဒ္ဓံ၊ ကတော၊ အထက်ပြု၍။ အာကာသေ၊
ကောင်းကင်သို့။ ခိပတံ၊ ပစ်လွှင့်၏။ ယောဇနသတပ္ပမာဏာ၊ ယူဇနာ
တရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ပထဝီပဒေသာပိ၊ မြေအစိတ်တို့သည်ရင်း။
ဒွိယောဇနံ။ပ။ ပမာဏာ၊ ယူဇနာ နှစ်ရာ၊ သုံးရာ၊ လေးရာ၊ ငါးရာ အတိုင်း

နိဒ္ဒေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညဏကထာ (၅၁-၂၆)

၁၃၃

အရှည်ရှိကုန်သော။ ပထဝီပဒေသာပိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဘိဇ္ဇိတော၊ ပဲ့၍။
 ဝါတခဝဂေန၊ လေအဟုန်သည်။ ခိတ္တာ၊ လွှင့်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
 အာကာသေယော၊ ခွံလျှင်။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ ညက်။ ဟုတော၊ ၍။ အဘာဝံ၊
 သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ စုဏ္ဏဝါဠပဗ္ဗတမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ သိနေရူပဗ္ဗတမ္ပိ၊ ကို၎င်း။
 ဝါတော၊ သည်။ ဥက္ခိပိတော၊ ချီ၍။ အာကာသေ၊ သို့။ ခိပတိ၊ ၏။
 တေ၊ ထိုကြောငွာ မြင်းမိုရ်ယုဂန္ဓိရ် စသော တောင်တို့သည်။ အညမညံ၊
 ချင်း။ အဘိဟန္တာ၊ ထိခိုက်ကုန်၍။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ ညက်။ ဟုတော၊ ၍။
 ဝိနဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတေနော ဥပါယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်လျှင်။
 ဘုမ္မဋ္ဌကဝိမာနာနိ စ၊ တို့ကို၎င်း။ အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ စ၊ တို့ကို၎င်း။
 ဝိနာသေန္တော၊ ဖျက်ဆီးလျက်။ ဆကာမာဝစရဒေဝသောကေ၊ တို့ကို။
 ဝိနာသေတော၊ ပျက်စေ၍။ ကောဋိသတသဟဿစုဏ္ဏဝါဠာနိ၊ တို့ကို။
 ဝိနာသေတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကုဋေတသိန်းသော လောကဓာတ်၌။ စုဏ္ဏ-
 ဝါဠာ၊ တောင်တို့သည်။ စုဏ္ဏဝါဠေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဟိမဝန္တာ၊ ထိုသည်။
 ဟိမဝန္တဟိ၊ တို့နှင့်။ သိနေရူ၊ ထိုသည်။ သိနေရူဟိ၊ တို့နှင့်။ အညမညံ၊
 ချင်း။ သမာဂန္တာ၊ ဆုံမိပေါင်းမိကြ၍။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ ညက်။ ဟုတော၊ ၍။
 ဝိနဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ပထဝီတော၊ မှ။ ယာဝံတတိယဇ္ဈာနဘူမိံ၊ တတိယ
 ဈာန်ဘုံတိုင်အောင်သော အရပ်ကို။ ဝါတော၊ သည်။ ဂဏှာတိ၊ ၏။
 တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာပြည်၌။ တယောပိ ဗြဟ္မလောကေ၊ သုံးထပ်လုံးသော
 တတိယဈာန် ဗြဟ္မာပြည်တို့ကို။ ဝိနာသေတော၊ ၍။ ဝေဟပ္ပလံ၊ ကို။
 အာဟဝ္ဓ၊ ဆိုက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗသင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရ
 အပေါင်းကို။ ဝိနာသေတော၊ ၍။ သယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝိနဿတိ၊
 ပျက်လေ၏။ ဟေဋ္ဌာအာကာသေန။ပ။ ကာသေတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။
 သဗ္ဗံ၊ အလုံးဝံသောစကားရပ်သည်။ ဝုတ္တသဒိသံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထူးသည်ကို
 ဆိုအံ့။ ဣဓ၊ ဤလေဖျက်သောကမ္ဘာ၌။ သုဘကိဏှဗြဟ္မလောကံ၊ ဗြဟ္မာ
 ပြည်ကို။ အာဒိံ ကတော၊ ၍။ လောကော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။
 ဝေဟပ္ပလတော စ၊ ဘုံမှသာလျှင်။ စဝိတော၊ ၍။ သုဘကိဏှဋ္ဌာနာဒိသု၊
 တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗုတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေဖျက်သောကမ္ဘာ၌။ ကပ္ပဝိနာသကမယာမေဃတော၊
 မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကပ္ပဝိနာသကဝါတုပစ္ဆေဒေါ၊ ကမ္ဘာဖျက်လေ
 စဲပြတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ဣဒံ၊ ဤအသင်္ချေယျသည်။

ကေံ၊ သော။ အသင်္ချေယံ၊ သံဝဋ္ဌအသင်္ချေယျကပ်မည်၏။ ဝါတုပစ္စေဒ-
တော၊ ကမ္ဘာဖျက်လေပြတ်သည်မှ။ ယာသမ္ပတ္တိမဟာမေသော၊ ကမ္ဘာပြု
မိုးကြီးရှာသည်တိုင်အောင်သောကာလသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။
ဒုတိယံ၊ သော။ အသင်္ချေယံ၊ သံဝဋ္ဌဌာယိအသင်္ချေယျကပ် မည်၏။ ပ။
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

☞ [၅၂] ၄၀၉။ ကိံကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊
ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ဝိနဿတိ၊
ပျက်သနည်း။ အကုသလမူလကာရဏာ၊ အကုသိုလ် မူလဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ (ဧဝံ၊ ဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။)
ဟိ-ဝိတ္ထိရေမိ၊ အံ့။ အကုသလမူလေသု၊ သုံးပါးသော အကုသိုလ်မူလ
တို့သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ အလွန်ပြောကုန်သည်ရှိသော်။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ လောကော၊
သည်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သော လောကော၊
သည်။ ရာဂေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ အလွန်ပြောသည်ရှိသော်။ အဂ္ဂိနာ၊
ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ဒေါသေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သော်။ ဥဒကေန၊
ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ ဒေါသေ၊ သည်။ ဥဿန္န-
တရေ၊ သော်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ရာဂေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊
သော်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ မောဟေ၊
သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သော်။ ဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ စ၊ အထူး
ကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသော အကြောင်းသုံးပါးဖြင့်။ ဝိနဿန္တောပိ၊
ပျက်သည်ရှိသော်လည်း။ နိရန္တရေမေဝ၊ အခြားမဲ့လျှင်။ သတ္တဝါရေ၊ ခုနစ်
ကြိမ်တိုင်အောင်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ အဋ္ဌမေ ဝါရေ၊ ရှစ်ခု
မြောက်သောအကြိမ်၌။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ပုန၊ ဖန်။
သတ္တဝါရေ၊ တိုင်အောင်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ အဋ္ဌမေ ဝါရေ၊
၌။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။
အဋ္ဌမေ အဋ္ဌမေ ဝါရေ၊ ရှစ်ကြိမ်မြောက် ရှစ်ကြိမ်မြောက်၌။ ဝိနဿန္တော၊
ပျက်သောကမ္ဘာသည်။ သဗ္ဗက္ခတ္တံ၊ ခုနစ်ကြိမ်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိန-
ဿိတွာ၊ ပျက်၍။ ပုန၊ ဖန်။ သတ္တဝါရေ၊ တိုင်အောင်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။
ဝိနဿတိ၊ ၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြိမ်ဖြင့်။
တေသဋ္ဌိကပ္ပိ၊ မီးငါးဆယ့်ခြောက်ကြိမ် ရေခုနစ်ကြိမ်အားဖြင့် ခြောက်ဆယ့်
သုံးကမ္ဘာတို့သည်။ အတိတာ၊ လွန်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္တန္တရေ၊

နိဗ္ဗေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသနုဿတိညဏကထာ (၅၂-၂၁)

၁၃၅

ဤအတွင်း၌။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ နုဿနဝါရုံ၊ ပျက်သင့်သောအကြိမ်ကို။ သမ္ပက္ခိ၊ ရောက်သော်လည်း။ ပဋိဗာဟိဘူ၊ မြစ်၍။ လဒ္ဒေါကာသော၊ ရအပ်သော အခွင့်ရှိသော။ ဝါဒတာ၊ သည်း။ ပရိပုဏ္ဏတုသဋ္ဌိကပ္ပိယုကေ၊ ပြည့်သော ခြောက်ဆယ့်လေးကမ္ဘာ အသက်၌ကုန်သော။ သုဘကိဏှ၊ သုဘကိဏ်တုံဘူကို။ ဝိဗ္ဗံသေန္နော၊ ဖျက်ဆီးလျက်။ လောကံ၊ လောက ဓာတ်ကို။ ဝိနာသေဘိ၊ ဖျက်၏။

၄၁၁။ စ၊ ပြတ်ကြီးစင်းစင်း စကားကြွင်းကို ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို။ အနုဿရန္တာပိ၊ အောက်မေ့သော်လည်း။ ကပ္ပိနုဿရဏကော၊ ကပ်ကို အောက်မေ့သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧတေသုကပ္ပေသု၊ ထိုကပ်တို့တွင်။ အနေကေ၊ များစွာကုန်သော။ သံဝဋ္ဌကပ္ပေပိ၊ သံဝဋ္ဌကပ်တို့ကို၎င်း။ ပ။ အနုဿရတိ၊ ၏။ ကထံ အနုဿရတိ၊ နည်း။ အမုတြာသိန္တိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အနုဿရတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ အမုတြာသိန္တိ၊ ကား။ အမုမ္ပိ၊ ဤမည်သော။ သံဝဋ္ဌကပ္ပေ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ အမုမ္ပိ၊ ဝေ ဝါ၊ ဤမည်သော တဝဋ္ဌ၎င်း။ ယောနိယာ ဝါ၊ ဤမည်သော ယောနိယာ၎င်း။ ဂတိယာ ဝါ၊ ဤမည်သော ဂတိ၎င်း။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ ဝါ၊ ဤမည်သော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၎င်း။ သတ္တာဝါသေ ဝါ၊ ဤမည်သော သတ္တာဝါသ၎င်း။ သတ္တနိကာယေ ဝါ၊ ဤမည်သော သတ္တနိကာယ၎င်း။ အာသိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ ဧဝံနာမောတိ၊ ကား ဘိသော ဝါ၊ တိဿအမည်ရှိ သည်၎င်း။ ဖုဿော ဝါ၊ သည်၎င်း။ အာသိ၊ ပြီ။ ဧဝံဂေါတ္ထောတိ၊ ကား။ ကစ္စာနော ဝါ၊ ကစ္စည်းအနွယ်၎င်း။ ကဿပေါ ဝါ၊ သည်၎င်း။ အာသိ၊ ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤဧဝံနာမောတိ ဝေ ဝါ၊ ဤမည်သော ဧဝံဂေါတ္ထောဟူသော စကားကို။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အဘိဘဘေ၊ အတ္တနော၊ ၏။ နာမဂေါတ္ထာနုဿရဏာသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ၊ အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၎င်း။ (ဝဏ္ဏဝိပတ္တိံ ဝါ၊ အဆင်း၏ မပြည့်စုံခြင်းကို၎င်း။) လူပေဏိတဇိဝိတဘာဝံ ဝါ၊ ခေါင်းပါးသော အသက်မွေးခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၊ မြတ်သောအသက်မွေးခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ သုဇေက္ခဗဟုလတံ ဝါ၊ များသော သုဇရှိသည်၏အဖြစ်၊ များသောဒုက္ခရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အပ္ပိယုကဒိဿာ-

ယုကဘာဝံ ဝါ၊ ထိုသော အသက်ရှိသည်၏အဖြစ်၊ ရှည်သောအသက် ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အနုဿရိတုကာမော၊ အောက်မေ့ခြင်းငှါ အလို ရှိသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ တမ္ပိ၊ ထိုအလုံးစုံကိုလည်း။ အနုဿရတိ- ယေဝ၊ အောက်မေ့နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧဝံ- ဝဏ္ဏော။ ပ။ ပရိယန္ဓောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဧဝံဝဏ္ဏောတိ၊ ကား။ ဩဒါတော ဝါ၊ ဖြူသော အဆင်းရှိသည်၎င်း။ သာမော ဝါ၊ ရွှေသောအဆင်းရှိသည်၎င်း။ အာသိံ၊ ပြီ။ ဝေမာဟာရောတိ၊ ကား။ သာလိမံသောဒနာဟာရော ဝါ၊ လှူဖြစ်သောခါ သလေးထမင်း၊ သားပြွမ်းထမင်း အစာရှိသည်၎င်း။ ပဝတ္ထ- ဖလဘောဇနော ဝါ၊ ရသေ့စသည်ဖြစ်သောအခါ အလိုလိုကြွေကျသော သံစသီးအစာရှိသည်၎င်း။ အာသိံ၊ ပြီ။ ဧဝံသုခဒုက္ခပဋိသံဝေဒီတိ၊ ကား။ အနေကပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ကာယိကစေတသိကာနံ၊ စေတသိက ဖြစ်ကုန်သော။ သာမိသနိရာမိသာဒိပ္ပဘောဒါနံ ဝါ၊ နိရာမိသစသည် အပြား ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့ကို။ ပဋိသံဝေဒီ၊ ခံစားလေ့ ရှိသည်။ အာသိံ၊ ပြီ။ ဝေမာယုပရိယန္ဓောတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဿသတပရိမာဏာယုပရိယန္ဓော ဝါ၊ အနှစ်တရာ အသက်တမ်း အပိုင်း အခြားရှိသည်၎င်း။ စတုရာသိတိကပ္ပသတသဟဿာယုပရိယန္ဓော ဝါ၊ ကမ္ဘာ ရှစ်သောင်းလေးထောင် အသက်အပိုင်းအခြား ရှိသည်၎င်း။ အာသိံ၊ ပြီ။ သော။ ပ။ ဥဒပါဒိန္နိ၊ ကား။ သော အဟံ၊ ထိုငါသည်။ [၅၃] တတော ဘဝတော ဝါ၊ မှ၎င်း။ ပ။ သတ္တနိကာယတော ဝါ၊ ထိုထို ခတ္တိယဗြာဟ္မဏသော သတ္တနိကာယမှ၎င်း။ စုတော၊ စုတေသည်ရှိသော်။ ပုန၊ ဖန်။ အမုကသ္မိံ နာမ ဘဝေ၊ ဤမည်သော ဘဝ၌၎င်း။ ပ။ ဥဒပါဒိံ၊ ပြီ။ တတြာပါသိန္နိ၊ ကား။ အထ-ပစ္စာ၊ ၌။ တတြာပိ ဘဝေ ဝါ၊ ထိုဘဝ၌ ၎င်း။ ပ။ ပုန အဟောသိံ၊ တဖန်ဖြစ်ဘူးပြီ။ ဧဝံနာမောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။

အပိစ-အပရော နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အမုတြာသိန္နိ ဣဒံ အနုဿရဏံ၊ ဤအောက်မေ့ခြင်းသည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ အာရောဟန္တဿ၊ ပဋိလောမအားဖြင့် ပုဗ္ဗေနိဝါသသ္မိ ဉာဏ်ဖြင့် တက်သော ရဟန်း၏။ ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ အနုဿရဏံ၊ အဖန်

နိဗ္ဗေသ] ပုဗ္ဗေနိဝါသနုဿတိညဏကထာ (၅၃-၁၇)

၁၃၇

ဖန် အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော တတော စုတောတိ ဣဒံ
 ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ဤအဖန်ဖန် ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ပဋိနိဝတ္တန္တဿ၊ တဖန် နစ်ခဲ့
 ပြန်ခဲ့သော ရဟန်း၏။ (အနုဿရိတာနုဿရိတဿ၊ အောက်မေ့ပြီး
 အောက်မေ့ပြီးသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို။) ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ တဖန်ပြန်၍ ဆင်ခြင်
 ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣပပန္နောတိ၊ ဟူသော
 ပုဒ်၌။ (ဝုတ္တံယ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။) ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။
 ဣမိဿာ ဥပပတ္တိယာ၊ ဤပဋိသန္ဓေ၏။ အနန္တရမေဝ၊ အခြားမရှိသည်
 သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဥပပတ္တိဌာနံ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရာ
 အရပ်ကို။ သန္ဓဿ၊ ရည်၍။ အမုတြ ဥပပါဒိန္နိ ဣဒံ၊ ဤကောင်းကို။
 ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ တတြာပါသိန္နိ ဝေမာဒိ ပန၊ ဤသို့
 အစရှိသော စကားကိုကား။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဣမိဿာ ဥပပတ္တိယာ၊
 ဤပဋိသန္ဓေ၏။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ တတြ တသ္မိံ ဥပပတ္တိ-
 ဌာနေ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဖြစ်ရာ အရပ်၌။ နာမဂေါတ္တာဒီနံ၊ တို့ကို။ အနုဿရဏ-
 ဒဿနတ္ထံ၊ အောက်မေ့ခြင်းကို ပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ သော တတော
 စုတော ဣပပန္နောတိ၊ ကား။ သ္မာဟံ-သော အတံ၊ သည်။ တတော
 အနန္တရူပပတ္တိဌာနတော၊ ထိုအခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရာ ဌာနမှ။
 စုတော၊ စုတေခဲ့၍။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ အသုကသ္မိံ နာမ၊
 ဤမည်သော။ ခတ္တိယကုလေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ မြေဟန္တကုလေ ဝါ၊ ၌၎င်း။
 နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်လာ၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ ဣတိတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊
 ဤသို့သော။ သာကာရံ သဉ္ဇဒ္ဓေသန္တိ၊ ကား။ နာမဂေါတ္တာဝသေန၊ အမည်
 အနွယ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဉ္ဇဒ္ဓေသံ၊ ညွှန်းပြကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။
 ဝဏ္ဏာဒီဝသေန၊ အဆင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သာကာရံ၊ မညွှန်းပဲ
 သိကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဟိ-သဇ္ဇံ၊ ဧ။ နာမဂေါတ္တေန၊ အမည်
 အနွယ်ဖြင့်။ သတ္တော၊ သတ္တဝါကို။ တိဿော၊ ဤသူတိဿတုံ။ ကဿပေါ၊
 ဤသူကဿပအနွယ်တုံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဒ္ဓိသီယတိ၊ (မြင်ကစမျှဖြင့် မသိ
 သောကြောင့်) ထုတ်ဆို ညွှန်းပြအပ်၏။ ဝဏ္ဏာဒီပိ၊ ဝဏ္ဏအာဟာရ ဝေဒ-
 ယိတ အာယုပရိစ္ဆေဒတို့ဖြင့်။ ဩဒါတော၊ ဖြူသောသူ။ သာမော၊ ရွှေသော
 သူ။ ဣတိ-ဝေမာဒိနာနတ္တတော၊ ဤသို့စသည် အထူးထူးသော သဘော
 အားဖြင့်။ (တနည်း) ဣတိ-ဧဝံ ပကာရနာနတ္တတော၊ ဤသို့ အတူရှိသော
 အထူးထူးသော သဘောအားဖြင့်။ (ဣတိ-သဒ္ဓါအာဒျတ္ထတည်း၊ တနည်း

၁၃၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၅၃-၁၇)

[၁၃-အဘိညာ

ပကာရတ္ထတည်း။) ပညာယတိ၊ (မညွန်းမပြောရမြင်ကာဖြင့်) သိအပ်၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမဂေါတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓေသော၊ မည်၏။ ဣတရေ၊
ဤမှတပါး ဝဏ္ဏ စသည်တို့သည်။ အာကာရာ၊ မည်ကုန်၏။ အနေက-
ဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသမနုဿရတိတိ ဣဒံ၊ ဤစကားသည်။ ဥတ္တာနုတ္ထမေဝ၊
ထင်သော အနက်ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤရွှေအပြီးတည်း။

ပုဗ္ဗေနိဝါသမနုဿတိညဏကထာ နိဋ္ဌိတော၊

စုတူပပါတညဏကထာ

၄၁၁။ သတ္တာနံ စုတူပပါတညဏကထာယ၊ သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋ္ဌိ-
သန္ဓေကို သိသောဉာဏ်ကို ဟောရာဒေသနာ၌။ စုတူပပါတညဏာယာတိ၊
ကား။ စုတိယာ စ၊ စုတိအနီး၌၎င်း။ ဥပပါတေ စ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေအနီး၌၎င်း။
ညဏာယ၊ သိသောဉာဏ်အလို့ငှါ။ ယေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။
စုတိ စ၊ စုတိအနီးကို၎င်း။ ဥပပါတော စ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေအနီးကို၎င်း။ ဉာယတိ၊
သိအပ်၏။ တဒတ္တံ၊ ထိုဉာဏ်အလို့ငှါ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏတ္တံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်
အလို့ငှါ။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ ဓိတ္တံ အဘိနိဟရတိ အဘိနိန္ဒာမေ-
တိတိ၊ ကား။ ပရိကမ္မဓိတ္တံ၊ ပရိကံဖြစ်သောစိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ စေဝ၊
ရှေးရှုလည်းဆောင်၏။ အဘိနိန္ဒာမေတိ စ၊ ရှေးရှုလည်း ညွတ်စေ၏။
သောတိ၊ ကား။ ကဘစိတ္တာဘိနိဟာရော၊ ပြုအပ်ပြီးသောစိတ်ကို ရှေးရှု
ဆောင်ခြင်းရှိသော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒိဗ္ဗေနာတိအာဒိသု ပန၊ တို့၌
ကား။ (ဝိဂ္ဂဟောကံ၊ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။) ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ၊ နတ်၌ဖြစ်သော
ပသာဒစက္ခုနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ထင်ရှား
ပြဆိုအံ့။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်
သော ကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပိတ္တသေမှရဟိရာဒိဟိ၊ သည်းခြေ
သလိပ် သွေးလေဆိုးရောဂါ စသည်တို့သည်။ အပလိဗုဒ္ဓံ၊ မနှိပ်စက် မမြှေး
ရှက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဥပက္ကိလေသဓိမုတ္တတယ၊ ညစ်ညူးကြောင်း အပြစ်
ဒေါသမှ ကင်းလွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုရေပိ၊ အဝေး၌လည်း။
(ပိ-သဒ္ဓါဖြင့် သုခုမဖြစ်သော အာရုံကို သင်္ဂြိုဟ်သည်။) အာရမ္မဏသမ္ပုဋ္ဌိစွန-

၁-ဥဒ္ဓိသိယတိ သတ္တာ ဧတေနာဘိ ဥဒ္ဓေသော၊ နာမဂေါတ္တံ။ အာကရိယတိ
ဒိသ္မာဝ သတ္တာ ဉာယတိ ဧတေဟိတိ အာကာရာ ဝဏ္ဏာဒေယာ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

စုတူပပါတဉာဏကထာ (၅၄-၆)

၁၃၉

သမတ္တံ၊ အာရုံကိုခံခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော။ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်သန္တာန်၌ဖြစ်သော။
 ပသာဒစက္ခု၊ လေးပါးဘုတ်တို့ကို ကြည်စေတတ်သော စက္ခုသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝီရိယဘာဝနာဗလနိဗ္ဗတ္တံ၊ ဝီရိယဟူသော
 ပဓာနသင်္ခါရနှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ပွားစေခြင်း၏ အစွမ်း
 ဖြင့်ပြီးသော။ [၅၄] ဣဒ္ဓိမ္မိ ဉာဏစက္ခု၊ ဤအဘိညာဉ် ဉာဏ်ဟူသော မျက်စိ
 သည်လည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုနတ်မျက်စိနှင့် တူသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊
 ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ၊ နတ်မျက်စိနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ အပိ၊ စ၊ တနည်းကား။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဝသေန၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဟု
 ဆိုအပ်သော လေးပါးသော ဈာန်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ၊ စ၊ ရအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္တိဿိတတ္တာ-
 ပိ၊ ပါဒကဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဒိဗ္ဗဝိဟာရကို မှီ၍ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၌ အကျုံးဝင်သော (မိမိနှင့် သမ္ပယုတ္တ၊ နိဿယ
 ပစ္စည်းဖြစ်သော) ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်ကို မှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ အာလောကပရိဂ္ဂဟေန၊ အာလောကကသိုဏ်းကို သိမ်းဆည်း
 ခြင်းဖြင့်။ (ပတ္တဗ္ဗတ္တာ၊ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သယဉ္ဇ၊ မိမိ၏
 လည်း။ ဉာဏာလောကဗရဏဘာဝေန၊ ဉာဏ်ဟူသော အလင်းကို နှံ့စေ
 သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။) မဟာဒုတိကတ္တာပိ၊ ကြီးကျယ်သော အရောင်
 အလင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ တိရောကုန္ဒာဒိ-
 ဂတနူပဒဿနေန၊ နိရုတဖက်စသည်၌ တည်သော ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းဖြင့်။
 မဟာဂတိကတ္တာပိ၊ အံ့ဖွယ်သရဲသော သွားခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 လည်း။ ဝါ၊ အံ့ဖွယ်သရဲသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။
 ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ သဒ္ဓသတ္တာနုသာရေနေဝ၊ သဒ္ဓါ
 ကျမ်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဒဿနဋ္ဌေန၊ ရူပါရုံကိုမြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခု၊ မည်၏။
 စက္ခုကိစ္စကရဏေန၊ မျက်စိ၏ကိစ္စကို ပြုခြင်းကြောင့်။ စက္ခုမိဝ၊ မျက်စိ
 နှင့် တူသည်တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သောအနက်ကြောင့်လည်း။ စက္ခု၊
 မည်၏။ စုတူပပါတဒဿနေန၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ-
 ဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ၊ အယူစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝိသုဒ္ဓိ၊ အထူးသဖြင့် အယူစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဟိ၊
 အကျယ်ဖွင့်ဆိုအံ့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ စုတိမတ္တမေဝ၊ စုတိ၏

၁၄၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၅၄-၆)

[၁၃-အဘိညာ

အနီးမျှကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဥပပါတံ၊ ပဋိသန္ဓေအနီးကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ယော၊ သည်။ ဥပပါဘမတ္တမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ စုတိံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ သော၊ ထိုသူသည်။ နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိံ၊ အသစ် သတ္တဝါ ထင်ရှားဖြစ်၏ ဟူသော အယူကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ယော ပန၊ ကား။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိမ္ဗိ၊ သော၊ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ကို။ အတိဝတ္တတိ၊ လွန်နိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကို မြင်သောသူ၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ် အမြင်သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေဘု၊ အယူစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်း သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ စ၊ ဤနှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ ဗုဒ္ဓပုတ္တော၊ ဘုရားသားတော်တို့သည်။ ပဿန္တိယေဝ၊ မြင်ကုန်သလျှင်ကတည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ စုတူပ။ ဝိသုဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

မနုဿုပစာရံ၊ လူတို့၏ ဒဿန္တုပစာရဖြစ်သော ရုန့်ရင်းသော အာရုံကို။ အတိက္ကမိတ္တာ၊ လွန်၍။ ရူပဒဿနေန၊ (နတ်၌ဖြစ်သော ရူပါရုံ တိရော-ဟိတအတိသုခုမ စသည်ပြားသော) ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ အတိက္ကန္တ-မာနုသကံ၊ မာနုသကမည်၏။ ဝါ၊ ကား။ မာနုသကံ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော။ မံသစက္ခု၊ ကျွန်ုပ်တို့။ အတိက္ကန္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတိက္ကန္တ-မာနုသကံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပဿဒစက္ခုနှင့် တူသော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရအားဖြင့် ရအပ်သော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရကိုမှီသော၊ ဝါ၊ ကြီးစွာသော အရောင်အလင်း ထွန်းတောက်ပ ခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ အံ့ဖွယ်သော သွားခြင်း၊ အံ့ဖွယ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ဝိသုဒ္ဓန္တ၊ အယူနှစ်ပါးစင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ထသော။ အတိက္ကန္တ-မာနုသကေန၊ လူတို့၏ကျက်စားရာ ရုန့်ရင်းသော ရူပါရုံကိုလွန်၍ ဒိဗ္ဗ-တိရောဟိတအတိသုခုမဒိဘေဒ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ထသော၊ ဝါ၊ လူတို့ဥစ္စာဖြစ်သော မံသစက္ခုကို လွန်ထသော။ တေန-တာဒိသေန၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ စက္ခုနာ၊ အဘိညာဉ်မျက်စိဖြင့်။ သတ္တေ ပဿတိတိ၊

၁-ဤသို့ ဝေကို နောက်ပုဒ်၌ ယှဉ်မှ ဇယဒိသဘာတ်စသည်နှင့် မဆန့်ကျင်မည်။ (ပြည်) ၎င်းမှာ ဋီကာမှယူ၍ ပြဆိုချက်ဖြစ်သည်။ ယခုဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာအုပ်၌ကား ဝေ-သဒ္ဓါကို မတွေ့ရပေ။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] စုတူပပါထဉာဏကထာ (၅၄-၂၃)

၁၄၁

ကား။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ မံသစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဩလောကေတိ ဝိယ၊ ကြည့်သကဲ့သို့။ သတ္တေပံ၊ တို့ကို။ ဩလောကေတိ၊ ကြည့်၏။

စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ၌။ စုတိက္ခဏေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာပိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ဖြင့်လည်း။ ဒဠှံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ပိ-ကျေ) ပန၊ သော်လည်း။ ယေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ အာသန္နစုတိကာ၊ နီးသော စုတိ ရှိကုန်၏။ ဣဒါနိ၊ ယခုပင်လျှင်။ စဝိဿန္တိ၊ စုတေကုန်လာဘုံ။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ စဝမာနာ၊ စဝမာနမည်ကုန်၏။ ယေ စ သတ္တာ၊ တို့သည်လည်း။ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ၊ ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်၏။ သမ္ပတိ၊ ယခု ပင်လျှင်။ နိဗ္ဗတ္တာဝ၊ အသစ်ဖြစ်ကုန်စသောတည်း။ တေသတ္တာ၊ တို့သည်။ ဥပပဇ္ဇမာနာ၊ ဥပပဇ္ဇမာန မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ် ကုန်၏။ ဝေရူပေ၊ ကုန်သော။ စဝမာနေ စ၊ စုတေခါနီးလည်း ဖြစ်ကုန် သော။ ဥပပဇ္ဇမာနေ စ၊ ပဋိသန္ဓေနေစလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ပဿတိ-ဩလောကေတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္တံ၊ ကို။ (ဘဂဝါ၊ သည်။) ဒသေတိ၊ ၏။

ဟိနေတိ၊ ကား။ မောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ မောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟိနာနံ၊ ယုတ်ကုန်သော။ ဇာတိကုလဘော- ဂါဒီနံ၊ ဇာတ်အမျိုးစည်းစိမ် စသည်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဟိဋ္ဌိတေ၊ ကဲ့ရဲ့ အပ်ကုန်သော။ ဩဟိဋ္ဌိတေ၊ အထူးသဖြင့်ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော။ ဩညာတေ၊ အယုတ်အားဖြင့် သိအပ်ကုန်သော။ အဝညာတေ၊ မထိခဲ့မြင် သိအပ် ကုန်သော။ ပဏီတေတိ၊ ကား။ အမောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ အမောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဗ္ဗိပရီတေ၊ ထိုဟိဋ္ဌိတစသော အဖြစ်မှ ပြန်ကုန်သော။ သုဝဏ္ဏေတိ၊ ကား။ အဒေါသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ အဒေါသဥပနိဿယည်းရသော ကံ၏အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဣဋ္ဌကန္တမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ၊ အလိုရှိအပ် ရှာမှီးအပ် နှစ်သက်အပ် နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော အဆင်းနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေတိ၊ ကား။ ဒေါသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ ဒေါသမှ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ရရှိဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဆက်နှင့်ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိဋ္ဌာကန္တာ- မနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ၊ မရှာမှီးအပ် မနှစ်သက်အပ် နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော

အဆင်းနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ အဘိရူပေ၊ ထူးသောသဏ္ဌာန် ရှိကုန်သော။
 ဝိရူပေ၊ မကောင်းဖောက်ပြန်သော သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော။ ဣတိပိ အတ္ထော၊
 ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ သုဂတေတိ၊ ကား။ သုဂတိဂတေ၊ သုဂတိ
 ဘုံသို့လားကုန်သော။ ဝါ၊ ကား။ အလောဘနိဿန္တယုတ္တတ္တာ၊ အလောဘ
 ဥပနိဿယည်းရသော ကံ၏အကျိုးစက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 အဇေ၊ ကြွယ်ဝကုန်သော။ မဟဒ္ဓဇေ၊ များသောဥစ္စာ ရှိကုန်သော။
 ဒုဂ္ဂတေတိ၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိဂတေ၊ ဒုဂ္ဂဘိဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကား။
 လောဘနိဿန္တယုတ္တတ္တာ၊ လောဘ ဥပနိဿယည်းရသော ကံ၏အကျိုး
 စက်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒလိဒ္ဓေ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးကုန်သော။
 အပ္ပန္နပါနေ၊ နည်းပါးသော ထမင်းအဖျော်ရှိကုန်သော။

ယထာကမ္မုပဂေတိ၊ ကား။ ယံ ယံ ကမ္မံ၊ ကို။ ဥပစိတံ၊ ဆည်းပူး
 အပ်၏။ တေန တေန ကမ္မေန၊ ထိုထို ဆည်းပူးအပ်သော ကံဖြင့်။
 ဥပဂတေ၊ ထိုသို့တာသို့ ကပ်ကုန်သော။ တတ္ထ၊ ထိုပုဒ်တို့တွင်။
 ပုရိမေဟိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ စဝမာနေတိအာဒိဟိ၊ ဤသို့ အစရှိသော
 ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကိစ္စကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဤ
 စကားဖြင့် ဝိသယမုခဖြင့် ဝိသယိ၏ ဗျာပါရကိုဆိုသတည်း။ တနည်း)
 ပုရိမေဟိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ။ ပ ။ သတ္တေ
 ပဿတိ-ဟူသော ပုဒ်တို့ဖြင့်၎င်း။ စဝမာနေတိအာဒိဟိ စ၊ စဝမာနေ
 ဥပပဇ္ဇမာနေ-အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်၎င်း။ (စသဋ္ဌေါ လုတ္တန်ဒိဋ္ဌော)
 ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣမိနာ ပန ပဒေန၊ ယထာကမ္မုပဂေ
 သတ္တေ ပဇာနာတိ-ဟူသော ဤဝါကျဖြင့်မူကား။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်ကိစ္စံ၊
 ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ စ ဉာဏဿ၊ ထိုယထာကမ္မုပဂဉာဏ်၏ကား။ အယံ၊
 ဤဆိုသဘုံသည်ကား။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်စဉ်တည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ
 တော်၌။ ဘိက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏလာဘီရဟန်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။
 [၅၅] နိရယာဘိမုခံ၊ ငရဲသို့ ရှေးရှု။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဇေတွာ၊
 ပွားစေ၍။ နေရယိကေ သတ္တေ၊ ငရဲသူ သတ္တဝါတို့ကို။ မဟာဒုက္ခံ၊

၀၀၀

၁-အဘိရူပေ ဝိရူပေကို ဝဏ္ဏသဒ္ဓါ၏ သဏ္ဌာနာပါကအဖြစ်ကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။
 သဏ္ဌာနဝစနောပိ ဟိ ဝဏ္ဏသဒ္ဓေါ ဟောတိ မဟန္တံ ဟတ္ထိဇ္ဇန္တံ အဘိနိဗ္ဗိတိတိအာဒိသု
 ဝိယ (သာရတ္ထ ၁-၄၀၁)။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

စုတူပပါတဉာဏကထာ (၅၅-၁၀)

၁၄၃

ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝမာနေ၊ ခံစားရသည်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထိုင်ရဲသူ သတ္တဝါတို့ကို မြင်ခြင်းသည်ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စမေဝ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏကိစ္စသာတည်း။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ ကိံနု ခေါ် ကမ္မံ၊ အဘယ်မည်သော ကံကို။ ကတော၊ ပြုမိသောကြောင့်။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ ထိုကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားရကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ အထပစ္ဆာ၊ မှ။ အဿ၊ ထိုနှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအား။ ဣဒံ နာမ၊ ဤမည်သောကံကို။ ကတော၊ ပြုဘူးသောကြောင့်။ (ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ ကိံ။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားရကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ တံကမ္မာရမ္မဏံ၊ ထိုင်ရဲ၌ ဖြစ်စေတတ်သောကံလျှင် အာရုံရှိသော။ ဉာဏံ၊ ယထာကမ္မပဂဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဒေဝလောကဘိမုခံ၊ ရှု။ အာလောကံ၊ ကိံ။ ဝဇေတွာ၊ ၍။ နန္ဒနဝန။ ပ။ ဖာရုသကဝနာဒိသု၊ နန္ဒာန်ဥယျာဉ်၊ မိဿကဥယျာဉ်၊ ဖာရုသကဥယျာဉ် စသည်တို့၌။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ မဟာသမ္ပတ္တိံ၊ ကြီးစွာသော နတ်စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝမာနေ၊ ခံစံသည်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တံပိ ဒဿနံ၊ ထိုသို့မြင်ခြင်းသည်လည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စမေဝ၊ တည်း။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ ကိံနု ခေါ် ကမ္မံ၊ ကိုလျှင်။ ကတော၊ ကြောင့်။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ သမ္ပတ္တိံ၊ ထိုနတ်စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစံရလေကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ အထပစ္ဆာ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဣဒံ နာမ ကမ္မံ၊ ကိံ။ ကတော၊ ကြောင့်။ (ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ သမ္ပတ္တိံ၊ ကိံ။ အနုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ တံကမ္မာရမ္မဏံ၊ ထိုနတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကံလျှင်အာရုံရှိသော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤကံကို သိသော ဉာဏ်သည်။ ယထာကမ္မပဂဉာဏံ နာမ၊ မည်၏။ ဣမဿ၊ ဤယထာကမ္မပဂဉာဏ်၏။ (ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။) ဝိသု၊ အသီး။ ပရိကမ္မံ နာမ၊ ပရိကံမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣမဿ၊ ဤယထာကမ္မပဂဉာဏ်၏။ ဝိသု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်မှ အသီးအခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ ယထာ စ၊ မရှိသကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အနာဂတံသ-

ညဏဿာပိ၊ ဇာလည်း။ ဝိသု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်မှ အသီးအခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ အကြောင်းကို ဆိုအံ့။ ဣမာနိ၊ ဤ ယထာကမ္မ-ပဂဉာဏ် အနာဂတံသညဏ်ဘို့သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပါဒကောနေဝ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အခြေရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ နှင့်။ သဟောဝ၊ သာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။

ကာယဒုစ္စရိတေနာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဒုဋ္ဌ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းကြုတ်စွာ။ စရိတံ၊ ကျင့်အပ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသပူတိကတ္တာ၊ ကိလေသာဟူသော အပုပ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌ၊ ပျက်စီးသော။ စရိတံ၊ အကျင့်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏။ ကာယေန၊ ကာယဒွါရဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းကြုတ်စွာ ကျင့်အပ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကာယတော၊ ကာယဒွါရမှ။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဒုစ္စရိတံ၊ ပျက်သော အကျင့်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏။ ဣတရေသုပိ၊ ဤမှတပါးသော ငစီဒုစ္စရိတ မနော-ဒုစ္စရိတတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သမန္နာဂတာတိ၊ ကား။ သမဂီဘူတာ၊ တကွဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကာနံ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားဟုပည့် သာဝကဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အရိယာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့ကို။ အန္တမသော၊ အယုတ် သဖြင့်။ ဂိဟိဒသာတာပန္နာနမ္ပိ၊ လူသောတာပန်တို့အားလည်း။ အနတ္ထ-ကာမာ၊ အကျိုးမဲ့ကို အလိုရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အန္တိမဝတ္ထုနာ ဝါ၊ အန္တိမဝတ္ထုဖြင့်၎င်း။ ဂုဏပရိဓံသနေန ဝါ၊ ထင်ရှားရှိပေသော ဈာန်စသော ဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးသဖြင့်၎င်း။ ဥပဝါဒကာ၊ စွပ်စွဲတတ်ကုန်သော။ အက္ခော-သကာ၊ ဆဲရေးတတ်ကုန်သော။ ဂရဟကာ၊ ကဲ့ရဲ့တတ်ကုန်သော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဣမေသံ၊ ဤရဟန်း တို့အား။ သမဏဓဓမ္မာ၊ ရဟန်းအကျင့်သီလသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧတေ၊

၁-ကြိယာဝိသိသ်ဖြင့်၍ နိဂ္ဂဟိတံရှိသည်။ (ပြည်)။ အဘယနိပါတ်ဖြင့်၍ အဘိဘတ် နိဂ္ဂဟိတံ မရှိသင့်။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဒုဋ္ဌ၊ မတင့်တယ် မကောင်းမြတ်သော။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] စုတူပပါတဉာဏကထာ (၅၅-၂၈)

၁၄၅

ထိုရဟန်းတို့သည်။ အဿမဏာ၊ ရဟန်းစစ် မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝဒန္တော၊ ဆိုသောသူသည်။ အန္တိမဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ ဥပဝဒတိ၊ စွပ်စွဲသည်
 မည်၏။ ဣဒမသံ၊ တို့အား။ ဈာနံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဝိမောက္ခော ငါ၊
 သည်၎င်း။ မဂ္ဂေါ ဝါ၊ ၎င်း။ ဖလံ ဝါ၊ ၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအာဒိနိ၊
 ဤသို့စသော စကားတို့ကို။ ပဒန္တော၊ သည်။ ဂုဏပရိဓံသနဝသေန၊ ဈာနံ
 စသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကျေးဇူးတို့ကို ဖျက်ဆီးသောအားဖြင့်။ ဥပဝဒတိ၊
 ၏။ ဣဘိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သော၊ ထိုကဲ့သို့စွပ်စွဲသော
 သူသည်။ ဇာနံ ဝါ၊ (စွပ်စွဲအပ်သောသူ၏ အချိုးသာအဖြစ်ကို) သိလျက်မူ
 လည်း။ ဥပဝဒေယျ၊ ကဲ့ရဲ့စကောမူ။ အဇာနံ ဝါ၊ မသိ၍မူလည်း။
 ဥပဝဒေယျ၊ မူ။ ဥဘယထာပိ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့်လည်း။ အရိ-
 ယူပဝါဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်ချည်းတည်း။ ကမ္မံ၊ သည်။
 အာနန္တရိယသဒိသံ၊ ပဉ္စာနန္တရိက်နှင့် တူသည်ဖြစ်၍။ ဘာရိယံ၊
 ဝန်လေး၏။ သဂ္ဂါဝရဏဉ္စ၊ နတ်ရွာကို တားမြစ်တတ်သည်၎င်း။ မဂ္ဂါဝ-
 ရဏဉ္စ၊ အရိယမဂ်ကို တားမြစ်တတ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊
 ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ (ခမာပနေန၊ သည်းခံစေသဖြင့်။) သတေကိစ္စံ၊
 ကုဒကောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအရိယူပဝါဒကံ၏ အတိ
 ဘာရိယ စသော သဘောကို။ အာဝိဘာဝတ္ထံ၊ ငှါ။ ဣဒံ ဝတ္ထု၊ ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အညတရသ္မိံ၊ သော။ ဂါမေ ဌံ။ ကော ထေရော စ၊ တဦးသော
 ရဟန္တာထေရ်သည်၎င်း။ ဒဟရဘိက္ခု စ၊ သည်၎င်း။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။
 စရန္တိ ကိရ၊ သွားကုန်သတတ်။ တေ၊ ထိုနှစ်ဦးသော အရှင်တို့သည်။
 ပဌမသရေဓယာ၊ လက်ဦးအိမ်၌ပင်လျှင်။ ဥလုကံမတ္တံ၊ တမူတ်မျှသော။
 ဥဏှယာဂုံ၊ အနွေးယက်မန်းကို။ လဘံ သု၊ ရကုန်၏။ ထေရဿ စ၊
 ရဟန္တာထေရ်ကြီးအားလည်း။ ကုစ္ဆိဝါတော၊ ဝမ်းလေနာသည်။ ရဇ္ဇတိ၊
 ထိုး၏။ သော၊ ထိုထေရ်သည်။ အယံ ယာဂု၊ သည်။ မယံ၊ အား။
 သပ္ပါယာ၊ ၏။ ယာဝ၊ လောက်။ သီဘလ၊ အေးသည်။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်သေး။ တာဝ၊ ထိုရွှေ မအေးမီ။ နံ၊ ကို။ ပိဝါမိ၊ သောက်အံ့။
 ဣတိ စိန္တေသိ၊ ၏။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ သော၊ သည်။ မနုဿေဟိ၊ တို့သည်။
 ဥမ္မာရတ္ထာယ၊ တံခါးခုံ အလို့ငှါ။ အာဟရေ၊ ဆောင်အပ်သော။ ဒါရု-

ခဏှော၊ သစ်ဘုံးဖြတ်ပေါ်၌။ နိဿိတော၊ ရှိ။ ပိဝိ၊ သေခက်၏။ ဣတရော၊ ပဉ္စင်းငယ်သည်။ တံထေရံ၊ ကံ။ ဝါ၊ တံကိရိယံ၊ ထိုအမှုအရာကို။ ဇိဂုစ္ဆန္တော၊ စက်ဆုပ်သည်ဖြစ်၍။ ဟေလ္လကော၊ သက်ကြားအိုသည်။ အတိဗုဒ္ဓါဘိဘူတော၊ ငတ်မှတ်လွန်းစွာတကား။ အမှာကံ၊ တို့၏။ လဇ္ဇိတဗ္ဗကံ၊ ရှက်ဖွယ်စွာလိကို။ အကာသိ၊ ပြုဘိ၏တကား။ ဣတိ အာဟ၊ ၏။

☸ [၅၆] ထေရော၊ ရဟန္တာမထေရ်ကြီးသည်။ ဂါမေ၊ ၌။ ဧရိတော၊ ဆွမ်းလည်ပြီး၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဂန္တော၊ ရောက်တော်မူ၍။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေ၊ သင်အား။ ဣမသ္မံ သာသနော၊ ၌။ ပတိဋ္ဌော၊ တည်ရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပါပြီလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဟရတိက္ခံ၊ ပဉ္စင်းငယ်ကို။ အာဟ၊ မေး၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အာမ၊ တည်ရာရှိပါပြီ။ အဟံ၊ သည်။ သောတပန္နော၊ သောတာပန်တည်း။ ဣတိ အာဟ၊ ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သောတာပန် ဖြစ်မှုကား။ ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ၊ အထက်မဂ်အလို့ငှါ။ ဝါယာမံ၊ လုံ့လကို။ မာ အကာသိ၊ မပြုလင့်တော့။ တယာ၊ သင်သည်။ ခိကာသဝေါ၊ ရဟန္တာကို။ ဥပဝဒိတော၊ နှစ်စုံအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သော၊ ထိုပဉ္စင်းငယ်သည်။ တံ၊ ထိုရဟန္တာမထေရ်ကြီးကို။ ခမာပေသိ၊ သည်းခံစေ၏။ ဝါ၊ ကန်တော့၏။ တေန၊ ထိုသို့ ကန်တော့ခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပဉ္စင်းငယ်၏။ တံကမ္ပံ၊ ထိုအရိယူပဝါဒကံသည်။ ပါကတိကံ၊ ပြကော့ရှိုသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ဝန်လေးသော ကံဖြစ်သောကြောင့်။ အညောပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ယောနရော၊ အကြင်သူသည်။ အရိယံ၊ အရိယာကို။ ဥပဝဒတိ၊ ကဲ့ရဲ့မိအံ့။ တေန၊ ထိုကဲ့ရဲ့သော သူသည်။ ဂန္တော၊ ရှိ။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဂုရုတရော၊ သီတင်းကြီးသည်။ သစေဟေတိ၊ အံ့။ ဥက္ကုရိကံ၊ ဆောင့်ကြောင့်။ နိဿိတော၊ ထိုင်၍။ အဟံ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ၊ ငါ့ရှင်ကို။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ဤမည်သော ဤမည်သောကောင်းကို။

၁ ဤသက်ကြားသို့သည် ရဟန်းဘွဲ့သာ၊ သောဂံသာသည် မသောဂံသာသည်ကို ၎င်း လောကဿဇေဇာကုဋ်မှကိုးသင်၎င်း၊ မသိသတိဘကား ဟူသော သဒ္ဓိပ္ပါယ်ဖြင့် ဆိုချေရကား ကျေးဇူးကိုးကွယ်သဖြင့် ဝှံ့ခွဲသည်မည်၏။ သောဂံ လဇ္ဇိတဗ္ဗကံ ဘကောင်း၌ ရဟန်းမည်သည် ဤသို့ ပြုဘိ၏ တကားဟု ဆိုချေသော် ငါ့ဘုံ ဦးခေါင်းကို ထောင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းကုန် ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

အဝဇ္ဇံ၊ ဆိုမိပေ၏။ မေ၊ ၏။ တံ၊ ထိုနှုတ်ပြစ်ကို။ ခမာဟိ၊ သည်းခံ
ပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ခမာပေတဗ္ဗော၊ သည်းခံစေအပ်၏။ (အတ္တနာ၊
မိမိသည်။) နဝကတဓရာ၊ သိတင်းငယ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဝန္တိတော၊
၍။ ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊ ကြောင့်။ နိသီဒိတော၊ ၍။ အဉ္ဇလိ၊ လက်အုပ်ကို။
ပဂ္ဂဟေတော၊ ချီ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အဟံ၊ သည်။ တုဓမ္မ၊ အရှင်တို့ကို။
ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ကို။ အဝဇ္ဇံ၊ ဆိုမိပေ၏။ မေ၊ ၏။ တံ၊ ကို။ မေသ၊
သည်းခံတော် မူပါကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ခမာပေတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဥပ-
ဝဒိတော၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော ရဟန်းသည်။) ဒိသာပက္ကန္တော၊ အရပ်တပါး
ကြသွားသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂန္ဓာ ဝါ၊
သွား၍၎င်း။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိကေ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ယူ တပည့် စသည်တို့ကို။
ပေသေတော ဝါ၊ စေလွှတ်၍၎င်း။ ခမာပေတဗ္ဗော၊ ၏။

ဂန္တုပိ၊ ကိုယ်တိုင် သွားခြင်းငှါလည်း။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း
သည်။ ပေသေတုပိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသည်တို့ကို စေလွှတ်ခြင်းငှါလည်း။ န
သက္ကာ၊ သည်။ သစေ ဟောသိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ခဲ့အံ့။ တသ္မိံ င်ဟာရေ၊
ထိုကဲ့ရဲ့အပ်သော မထေရ်နေသောကျောင်း၌။ ယေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။
ဝသန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုကျောင်းနေရဟန်းတို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။
ဂန္ဓာ၊ ၍။ (တေ ဘိက္ခု၊ ထိုကျောင်းနေရဟန်းတို့သည်။) နဝကတရာ၊
ကုန်သည်။ သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊ ကြောင့်။ နိသီဒိတော၊
၍။ ဝုဗ္ဗတရာ၊ ကုန်သည်။ သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဝုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တ-
နယေနဝ၊ လျှင်။ ပဋိပဋိတော၊ ကျင့်၍။ ဘန္တေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။
အသုကံ နာမ အာယသန္တိ၊ ဤမည်သော အရှင်ကို။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ကို။
အဝဇ္ဇံ၊ ၏။ သော အာယသ္မော၊ ထိုအရှင်သည်။ မေ၊ ၏။ (တံ၊ ကို၊)
ခမတု၊ သည်းခံစေခလို၊ ဝါ၊ သည်းခံစေချင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ၍။
ခမာပေတဗ္ဗံ၊ သည်းခံစေသင့်၏။ ဝါ၊ ကန်တော့သင့်၏။ သမ္မုခါ၊ မျက်
မှောက်၌။ အခမန္တပိ၊ သည်းမခံရာ၌လည်း။ တောဒေါ၊ ထိုသို့ပြီးသော
အစီရင်ကိုလျှင်။ တတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။

၁-ဦးကားသွားသောသန္တပိ၊ ပုရာတာ ခမာပနေ သန္တပိ၊ သမ္မုခန္တိ-
တိဝါပါဌော-လာ၏။ သမ္မုခန္တိပိ၊ သည်းခံခြင်းမဖြစ်သော်လည်းပေး။ ထိုသည်းမခံ
ခြင်းကို သောဘာပနိသာဖြင့် သိသ်၏။ ဝိနည်းသဉ္စကသဉ္စကား သစေ သော

ကေစာရိကဘိက္ခု၊ တယောက်အထီးတည်း ကျင့်လေ့ရှိသော ရဟန်းသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ သည်။ နေဝ ပညာယတိ၊ မထင်ခဲ့အံ့။ ဂတဋ္ဌာနံ၊ သွားလေရာအရပ်သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ခဲ့အံ့။ ကေဿ၊ တဦးသော။ ပဏ္ဍိတဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ အသုကံ နာမာယသ္မန္တံ၊ ကို။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ကိုလည်း။ အဝစံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ထိုဆိုမိသော စကားကို။ အနုဿရတော အနုဿရတော၊ အောက်မေ့တိုင်း အောက်မေ့တိုင်း။ မေ၊ အား။ ဝိပုဋ္ဌိသာဓရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိံ ကရောမိ၊ အသို့ပြုရအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ သော၊ ထိုပညာရှိသော ရဟန်းသည်။ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ မကြံကုန်လင့်။ အဇယျာ၊ သည်။ တုမ္ဘာကံ၊ ထို့အား။ ခမတိ၊ သည်းခံပါ၏။ စိတ္တံ၊ နှလုံး။ မသာခြင်း ဒေါမနဿနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကို။ ဝုပသမေထ၊ ငြိမ်းစေကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတံ့။ တေနာပိ၊ ထိုနှုတ်လွန်မိသော ရဟန်းသည်လည်း။ အရိယဿ၊ မိမိဖြစ်မှားအပ်သော အရိယာ၏။ ဂတဒိသာဘိမုခေန၊ သွားလေသော အရပ်မျက်နှာသို့ ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍။ အဉ္ဇလိံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဟေတုာ၊ ရှိ။ ခမတု၊ သည်းခံတော်မူပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ သော၊ ထိုအရိယာသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေပြီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ပရိနိဗ္ဗုတမဉ္ဇဋ္ဌာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာညောင်စောင်းအရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ယာဝသိဝထိကံ၊ သင်းချိုင်းတိုင်အောင်။ ဂန္ဓာပိ၊ လည်း။ ခမာပေတဗ္ဗံ၊ (ကန်တော့) သည်းခံစေအပ်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ သဂ္ဂါဝရဏံ၊ နတ်ပြည်ကို တားမြစ်တတ်သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မဂ္ဂါဝရဏံ၊ အရိယမဂ်ကို တားမြစ်တတ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပါကတိကမေဝ၊ ပြကတော့ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာတိ၊ ကား။ ဝိပရီတဒဿနာ၊ ဖောက်ပြန်သော မိစ္ဆာအယူရှိကုန်သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာတိ၊ ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန၊

နက္ခေတ်-ဟု လာ၏။ ဋီကာသာရတ္ထဒီပနီ ၁-၄၀၄-၌ကား သောတာပန္နသကဒါဂါဒိနော ဒေါသေန နက္ခမန္တိ၊ သေသအရိယာ ဝါ တဿ အတ္ထကာမာ ဟုတော့ အာယတိံ သံဝရဏတ္ထာယ နက္ခမယျန္တိ အာဟ သစေ နက္ခမတိဘိ ဟူ၏။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

စုတူပပါတဉာဏကထာ (၅၇-၆)

၁၄၉

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမာဒိန္နနာနာဝိဓကမ္မာ၊ ဆောက်တည်အပ်သော
 အထူးထူးအပြားပြားရှိသော ကံရှိကုန်သော။ ယေ စ၊ အကြင်သူတို့
 သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမူလကေသု၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော အကြောင်း
 ရှိကုန်သော။ ကာယကမ္မာဒိသု၊ ကာယကံစသည်တို့၌။ အညေပိ၊ တပါး
 သောသူတို့ကိုလည်း။ သမာဒပေန္တိ၊ ဆောက်တည်စေကုန်၏။ တေ စ သတ္တာ၊
 ထိုတိုက်တန်းတတ်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းဖြင့် အထူးထူး အပြားပြားသော ကံတို့၌ တပါးသော
 သတ္တဝါကို ဆောက်တည်စေတတ်သည် မည်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။
 ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်တို့တွင်။ ဝစီဒုစ္စရိတဂ္ဂဟဏေနဝ၊ ဝစီဒုစ္စရိတ သဒ္ဓါဖြင့်လျှင်။
 အရိယူပဝါဒေါ၊ အရိယူပဝါဒကံကို။ (ဂဟိတေပိ၊ ယူအပ်ပြီးသော်၎င်း။)
 မနောဒုစ္စရိတဂ္ဂဟဏေန စ၊ သဒ္ဓါဖြင့်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို။ သင်္ဂဟိ-
 တာယပိ၊ သော်၎င်း။ ဣမေသံ ဒိန္နံ၊ ဤအရိယူပဝါဒကံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံနှစ်ပါး
 တို့ကို။ ပုန ဝစနံ၊ တဖန် ဟောတော်မူခြင်းသည်။ [၅၇] မဟာသာဝဇ္ဇော-
 ဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ဤကံနှစ်ပါးတို့၏ ကြီးသောအပြစ်ရှိသည် အပြစ်ကို
 ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အရိယူပဝါဒေါ၊
 သည်။ အာနန္တရိယသဒိသတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာသာဝဇ္ဇော၊ ၏။ စ-သစ္စံ၊
 ၏။ သေယျထာပိ။ပ။ နိရယေတိ၊ ဟူသော။ တေမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 [သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ သီလသမ္ပန္နော၊ မဂ်သီလနှင့် ပြည့်စုံသော။ သမာဓိ-
 သမ္ပန္နော၊ မဂ်သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံသော။ ပညာသမ္ပန္နော၊ မဂ်ဉာဏ်နှင့်
 ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၌
 ပင်လျှင်။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အာရာဓေယျ သေယျထာပိ၊
 ပြီးပြည့်စုံစေရာသကဲ့သို့။ သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ ဣဒံ၊ ဤအရိယူပဝါဒကံကို။
 ဧဝံသမ္ပဒံ၊ ဤအရဟတ္တဖိုလ်အတူ မချွတ်စင်စစ် အပါယ်ပဋိသန္ဓေဖြစ်ခြင်း
 ပြီးခြင်းရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ငါဟောတော်မူ၏။ တံ ဝါစံ၊ ထိုအရိယူပဝါဒကို။
 အပ္ပဟာယ၊ မစွန့်မူ၍။ တံ စိတ္တံ၊ ကို။ အပ္ပဟာယ၊ ၍။ တံ ဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။
 အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ၊ မစွန့်မူ၍။ (နိရယပါလေဟိ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။
 နေရယိကသတ္တော၊ ငရဲသူ သတ္တဝါကို။) အာဘတံ အာဟရိတွာ၊
 ဆောင်၍။ နိရယေ၊ ၌။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ထားအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-
 တထာ၊ တူ။ (အယံ၊ ဤအရိယူပဝါဒသင့်သောသူကို။) နိရယေ၊ ၌။
 နိက္ခိတ္တော (ယေဝ)၊ ထားအပ်သည် မည်သည်သာတည်း။] စ၊ ထိုမှတပါး။

၁၅၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၅၇-၆)

[၁၃-အဘိညာ

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော၊ ထက်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ၊ အလွန်ကြီးသော အပြစ် ရှိသော။ အညံ နာမ၊ တပါးသော ကံမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယထာဟ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ-အယံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ ယထာ၊ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိသကဲ့သို့။ ဇင်-ဘထာ၊ တူ။ ယံ ကမ္မံ၊ သည်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ၊ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိ၏။ တံ-တာဒိသံ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်အတူ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိသော။ အညံ၊ တပါးသော။ ဧကဓမ္မံပိ၊ တခုသော တရားကိုမျှလည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န သမ- နုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝဇ္ဇာနိ၊ အပြစ်တို့သည်။ မိစ္ဆာ- ဒိဋ္ဌိပရမာနိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလျှင် အကြီးအမြတ်ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

ကာယဿ ဘေဒါတိ၊ ကား။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓပရိစ္ဆာဂါ၊ ဥပါဒိန္နဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးကို စွန့်သည်မှ။ ပရံ မရဏာတိ၊ ကား။ တဒနန္တရံ၊ ထိုသေသည်၏ အခြားမဲ့၌။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိက္ခန္ဓဂ္ဂဟဇဏ၊ အသစ်ဖြစ်သော ခန္ဓာကို စွဲလမ်း ခြင်း၌။ အထ ဝါ၊ ကား။ ကာယဿ ဘေဒါတိ၊ ကား။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဥပဒစ္ဆဒါ၊ ပြတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ (မရဏာ-၌စပ်)ပရံ မရဏာတိ၊ ကား။ စုတိတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ အပါ- ယန္တိ ဝေမာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကားသည်။ နိရယဝေဝစန- မေဝ၊ နိရယ၏ ငေ့ဝတ်ချည်းတည်း။

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ နိရယော၊ ငရဲသည်။ သဂ္ဂမောက္ခဟေတုဘူတာ၊ သဂ္ဂ မောက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ပုညသမ္ပတော၊ ကောင်းမှုဟု သမုတ် အပ်သော။ အယာ၊ သုခ၏လာကြောင်း ကောင်းမှုမှ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ သုခါနံ၊ သုခအပေါင်းတို့၏။ အာယဿ၊ ဖြစ်ကြောင်းလာကြောင်း ကောင်းမှု၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်း ကြောင့်။ အပါယော၊ အပါယမည်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဂတိပဋ္ဌိ- သရဏံ၊ လည်းလျောင်းရာ တည်ရာ ဖြစ်ရာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒေါသဗဟုဝ တာယ၊ ဒေါသများသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌေန၊ မကောင်းသော၊ ဝါ၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီး အပ်သော။ ကမ္မုနာ၊ ကံသည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ဂတိ၊ ဂတိတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤငရဲ၌။

ဒုက္ခဒုက္ခာရိဒနာ၊ မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဝိဝသာ၊ မိမိ
အလိုကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိပတန္တိ၊ ကျတတ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊
ထိုသို့ အလိုမရှိပဲ ကျရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဝိနိပါတော၊ မည်၏။
ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤငှါ။ ဝိနဿန္တာ သံဘိဇ္ဇမာနဂံပစ္စင်္ဂါ၊ စုတ်ပြတ်
ပျက်စီးသော အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပတန္တိ၊ ကျတတ်ကုန်၏။
ဣတိပိ၊ လည်း။ ဝိနိပါတော၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤငှါ။ အဿာဒ-
သညိတော၊ သာယာအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ အယော၊ သာယာ
အပ်သော သုခသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရယော၊ မည်၏။

အထ ဝါ၊ ကား။ အပါယဂဟဏေန၊ အပါယ သဒ္ဓါဖြင့်။ တိရစ္ဆာန-
ယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တိရစ္ဆာန-
ယောနိ၊ မျိုးသည်။ သုဂတိတော၊ မှ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယော၊ ယမည်၏။ န ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိကားမမည်။
မဟေသက္ခာနံ၊ တန်ခိုးကြီးကုန်သော။ နာဂရာဇာဒိနံ၊ နဂါးမင်း ဂဠုန်
မင်းစသည်တို့၏။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ ဒုဂ္ဂတိဂဟ-
ဏေန၊ ဒုဂ္ဂတိသဒ္ဓါဖြင့်။ ပေတ္တိဝိသယံ၊ ပြိတ္တာဘုံကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။
ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော၊ ထိုပြိတ္တာဘုံသည်။ အပါယော စေ၊ ယလည်း
မည်၏။ ဒုဂ္ဂတိစ၊ တိသည်း မည်၏။ သုဂတိတော၊ သုဂတိဘုံမှ။ အပေ-
တတ္တာ စ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဂတိဘူတတ္တာ စ၊
ဖြစ်ရာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ န တု ဝိနိပါဒတော၊ ဝိနိပါတ
ကားမမည်။ အသုရသဒိသံ၊ ပြိတ္တာ အသူရာနှင့်အတူ။ အဝိနိပါတတ္တာ၊
စုတ်ပြတ်ပျက်စီးသော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကျရာဟုတ်ပေသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ဝိနိပါတဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အသုရကာယံ၊ အသူရကာယံ
ဘုံကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ သော အသုရကာယော၊ ကို။ ယထာ-
ဝုတ္တေန၊ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော။ အတ္တေန၊ အနက်ဖြင့်။ အပါ-
ယော စေ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ သမ္ဘဝသမုဿယေဟိ၊ အလုံးစုံ
သော သမ္ဘတ္တိအပေါင်းတို့မှ။ ဝိနိပါတတ္တာ၊ ချိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊
ချွတ်လွှဲစင်ကျသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတောတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ နိရယဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အဝီစိအာဒိအနေကပ္ပကာရံ၊ အဝီစိ
စသည်များသော အပြားရှိသော။ နိရယဒမဝ၊ ဘုံကိုသာလျှင်။ ဒီပေတိ၊

၏။ ဥပပန္နာတိ၊ ကား။ ဥပဂတာ၊ ကပ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအပါယ်တံ၌။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဝုတ္တဝိပဋိယာယေန၊ (သုဠ၊ စရိတံ သောတနံ ဝါ စရိတံ အနုငဇ္ဇတ္တာ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကာယဒုဗ္ဗရိတေန စသော ပုဒ်တို့၏) ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ပြန်သောအားဖြင့်။ သုက္ကပက္ခော၊ သုက္ကပက္ခကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

☞ [၅၀] အယံ ပန၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသုက္ကပက္ခ၌။ သုဂတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ မနုဿဂတိပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂယတိ၊ ၏။ သဂ္ဂဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝဂတိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂယတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ သုန္ဓရာ၊ ကောင်းသော။ ဂတိ၊ ဂတိတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဂတိ၊ မည်၏။ ရူပါဒီဟိ၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဝိသယေဟိ၊ အာရုံတို့ဖြင့်။ သုဠ၊ လွန်စွာ။ အဂ္ဂေါ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ သောသဗ္ဗောပိ၊ ထိုအလုံးစုံသည်လည်း။ လုဇ္ဈနပလုဇ္ဈနဌေန၊ ပျက်တတ်အဖန်တလဲလဲ ပျက်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ လောကော၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။

ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာတိအာဒိ၊ ဤသို့စသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားသည်။ နိဂမနဝစနံ၊ နိဂုံးစကားတည်း။ ဧဝံ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ။ပ။ ပဿတိတိ ဧတ္ထ၊ ပဿတိ အစရှိသော ဤဝါကျ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကား။ သင်္ခေပဇ္ဇတ္တာ၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။

၄၁၂။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ပဿိတုကာမေန၊ မြင်ခြင်းငှါအလုံရှိသော။ အာဠိကမ္မေန၊ လက်သစ် ဖြစ်သော။ ကုလပုတ္တေန၊ သည်။ ကသိကာရမ္မဏံ၊ ကသိုဏ်းနှစ်ပါးလျှင် အာရုံရှိသော။ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနံ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်ကို။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ၊ တသွဲလေးပါးသော အပြားဖြင့် စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ငြည့်စုံစေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ ဥပစာရ အလုံးစုံဖြင့်။ အဘိနိဟာငုက္ခမံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သို့ စိတ်ကိုလွှတ်ခြင်းငှါ ခံသည်ကို။ ကတော၊ ၍။ တေဇောကသိဏံ၊ ၎င်း။ ဩဒါတကသိဏံ၊ ၎င်း။ အာလောကကသိဏံ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေသု တီသု ကသိဏေသု၊ ဤသုံးပါးသော ကသိုဏ်း

နိဒ္ဒေသ]

စုတူပပါတညဏကထာ (၅၈-၁၀)

၁၅၃

တို့တွင်။ အညတရံ၊ တပါးပါးသော ကသိုဏ်းကို။ အသန္တံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် ဖြစ်ခြင်း၏ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥပ-
စာရဇ္ဈာနဂေါစရံ၊ ဥပစာရဈာန်၏ အာရုံကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝဇေတွာ၊
ပွားစေ၍။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထတသ္မိံ* ဝစိုတေ ကသိဏာရမ္မဏေ၊ ဌံ။
အပ္ပနာ၊ စွာန်၏အစွမ်းအားဖြင့် အပ္ပနာကို။ န ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ၊ မဖြစ်စေ
အပ်။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟိ၊ အပြစ်ဆိုအံ့။ (အပ္ပနံ၊ ကို။)
သစေ ဥပ္ပါဒေတိ၊ စေအံ့။ ပါဒကဇ္ဈာနနိဿယံ၊ ပါဒကဈာန်၏ အမှီသည်။
ဝါ၊ အာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တံ ကသိဏာရမ္မဏံ၊ သည်။) ပရိကမ္မ-
နိဿယံ၊ ပရိကံ၏ မှီရာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ လူးသည်ကို
ဆိုအံ့။ ဣမေသု စ တီသု၊ ဤတေဇောကသိဏစသား သုံးပါးတို့တွင်။
အာလောကကသိဏိယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ သေဌတရံ၊ အထူးသဖြင့်
ချီးမွမ်းထိုက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဝါ၊ ထို အာလောကကသိဏ်းကို
၎င်း။ ဣတရေသံ၊ အာလောကမှတစ်ပါး နှစ်ပါးသောကသိဏ်းတို့တွင်။
အညတရံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ကသိဏနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပါ-
ဒေတွာ၊ (ဥပစာရဈာန်ကို ဖြစ်စေသဖြင့်) ဖြစ်စေ၍။ ဥပစာရဇ္ဈာနိယံ-
ယေဝ၊ ဌံသာလျှင်။ ဌတွာ၊ ၍။ ဝဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။
အဿ၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ဝစုနနယောပိ၊ ကိုလည်း။ တတ္ထ ကသိဏ-
နိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဝစိုဘဌာနဿ၊ ပွားစေအပ်သောအရပ်၏။ အန္တောယေဝ၊ အတွင်း၌
သာလျှင်။ ရူပဂတံ၊ တည်သောရူပါရုံကို။ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ရှုအပ်၏။ ပန၊
အပြစ်ဆိုအံ့။ ရူပဂတံ၊ အပဉ္စတည်သော ရူပါရုံကို။ ပဿတော၊ ရှုသော။
အဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ပရိကမ္မဿ၊ ၏။ ဝါရော၊ ဝါရသည်။ အတိက္ကမတိ၊
လွန်၏။ တတော၊ ထိုသို့ ပရိကံဝါရ လွန်ခြင်းကြောင့်။ အာလောကော၊
သည်။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်၏။ တသ္မိံ၊ ထိုအလင်းသည်။ အန္တရဟိတေ၊
ကွယ်ခဲ့လတ်သော်။ ရူပဂတံပိ၊ အတွင်း၌တည်သော ရူပါရုံသည်လည်း။
န ဒိဿတိ၊ မထင်။ အထ၊ ထိုသို့မထင်လတ်သော်။ အနေန၊ ထိုရဟန်း

၁-ဇာတိညာဏ် ဆွမ်းသားဖြင့် ဆပ္ပနာကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်လောဟု မေးဖွယ်ရှိ၍
“န ဟိ အကတပရိကမ္မဿ ဇာတိညာဓသန ဆပ္ပနာ ဣဇ္ဈတိ” စသည်ကို ခြိုကာ၌ မိန့်သည်။
(ဆ-သံ-သော)

သည်။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ ပါဒကဇ္ဈာနမေဝ၊ ကိုလျှင်။ ပဝိသိတွာ၊ ချီ။
 တတော၊ ထိုပါဒကဇ္ဈာန်မှ။ ဝုဠာယ၊ ချီ။ အာလောကော၊ အလင်းကို။
 ဖရိတဗ္ဗော၊ နှံ့စေအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်
 သဖြင့်။ အာလောကော၊ သည်။ ထာမဂတော၊ မြဲမြံခြင်းသို့ရောက်သည်။
 ဝါ၊ ကာလမြင့်ရှည် တည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။
 ဧတ္ထ၊ ဤမျှသောအရပ်၌။ အာလောကော၊ အလင်းသည်။ ဂဟာတု၊
 ဖြစ်စေသော။ ဣတိ၊ သို့။ ယတ္ထကံ၊ ဌာနံ၊ အကြင်မျှလောက်သော
 အရပ်ကို။ ပရိစ္ဆိန္နတိ၊ ပိုင်းခြား၏။ တတ္ထ၊ ထိုပိုင်းခြားသောအရပ်၌။
 အာလောကော၊ သည်။ တိဋ္ဌာဘိယေဝ၊ တည်သလျှင်ကတည်း။ ဒိဝသမ္ပိ၊
 နေပတ်လုံးလည်း။ နိသီဒိတွာ၊ နေ၍။ ပဿတော၊ ရှုသောသူအား။
 ရူပဒဿနံ၊ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဥပမာကိုဆိုအံ့။
 ဧတ္ထ၊ ဌာနေ၊ ဤအရာ၌။ ရတ္တိံ၊ မိုက်မည်းမှောင်ကျ ညဉ့်ကာလ၌။
 တိဏုက္ကာယ၊ မြက်မီးရှူးဖြင့်။ မဂ္ဂပဋိပန္နော၊ ခရီးသွားသော။ ပုရိသော၊
 သည်။ ဩဓမ္မံ၊ ဥပမာတည်း။

ကိရ၊ ချဲ့အံ့။ ဧကော၊ ယောက်ျားတယောက်သည်။ ရတ္တိံ၊ ည။
 တိဏုက္ကာယ၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂံ၊ သို့။ ပဋိပဇ္ဇိ၊ သွားသတတ်။ တဿ၊ ခရီးသွား
 ထိုယောက်ျား၏။ သာ တိဏုက္ကာ၊ သည်။ ဝိဇ္ဈာယိ၊ ငြိမ်း၏။ အထ၊ ထိုသို့
 ငြိမ်းလတ်သော်။ အဿ၊ ထိုယောက်ျားအား။ သမဝိသမာနံ၊ ညီညွတ်၊
 မညီညွတ်သော အရပ်တို့သည်။ န ပညာယိံသု၊ မထင်ကုန်။ သော၊ ထို
 ယောက်ျားသည်။ တံ တိဏုက္ကံ၊ ကို။ ဘူမိယံ၊ ညွှ။ ဗံသိတွာ၊ ပွတ်၍။
 ပုန၊ ဖန်။ ဥဇ္ဇာလေသိ၊ တောက်စေ၏။ သာ၊ ထိုမီးရှူးသည်။ ပဇ္ဇလိတွာ၊
 ချီ။ ပုရိမာလောကတော၊ ရှေးအလင်းထက်။ မဟန္တတရံ၊ ကြီးမြတ်သော။
 အာလောကံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ ဝိဇ္ဈာတံ၊
 ငြိမ်းသောမီးရှူးကို။ ဥဇ္ဇာလယတော၊ တောက်စေသော ယောက်ျားအား။
 ကမေန၊ ဖြင့်။ သူရိယော၊ သည်။ ဥဋ္ဌာသိ၊ ထွက်၏။ သူရိယေ၊ သည်။
 ဥဋ္ဌိတေ၊ ထွက်လတ်သော်။ ဥက္ကာယ၊ မီးရှူးဖြင့်။ ကမ္မံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးပိုက်၍။ တံ၊ ထိုမီးရှူးကို။ ဆဒ္ဓေတွာ၊
 စွန့်၍။ ဒိဝသမ္ပိ၊ နေပတ်လုံးလည်း။ အဂမာသိ၊ သွား၏။ တတ္ထ၊ ထို
 ဥပမာ၌။ ဥက္ကာလောကောဝိယ၊ မီးရှူးရောင်ကဲ့သို့။ ပရိကမ္မကာလေ၊ ပရိကံ

ပြုသောကလ၌။ ကသိကာလောကော၊ ကသိုဏ်းရောင်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
 ၏။ [၅၉] ဥက္ကာယ၊ သည်။ ဝိဇ္ဈာဘာယ၊ ငြိမ်းလတ်သော်။ သမ-
 ဝိသမာနံ၊ ညီညွတ်၊ မညီညွတ်သော အရပ်တို့ကို။ အဒဿနံ ဝိယ၊ မမြင်ခြင်း
 ကဲ့သို့။ ရူပဘံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿဒဘာ၊ ရှုသောရဟန်းအား။ ပရိကမ္မဿ၊
 ၏။ ဝါရာဘိက္ကဒမန၊ ဝါရကိုသွန်သဖြင့်။ အာလောကော၊ သည်။ အန္တရ-
 ဟိတော၊ ကွယ်ခဲ့သော်။ ရူပဂတာနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်အတွင်း၌
 တည်သော ရူပါရုံတို့ကို။ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥက္ကာ-
 သံသနံ ဝိယ၊ မြက်မီးရှူးကို မြေ၌ ပွတ်ခြင်းကဲ့သို့။ ပုနဥုနံ၊ လဲ။
 ပဝေသနံ၊ ပါဒကဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥက္ကာယ၊ ၏။
 ပုရိမာလောကတော၊ ရှေးအလင်းထက်။ မဟန္တတရာလောကကရဏံ ဝိယ၊
 ကြီးမြတ်သောအလင်းကို ပြုခြင်းကဲ့သို့။ ပုန၊ ဖန်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကရော-
 တော၊ ပြုသောရဟန်း၏။ ဗလဝတရာလောကဖရဏံ၊ အားကြီးသော
 အလင်းကို နှံ့စေခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သုရိယုဋ္ဌာနံ ဝိယ၊ နေထွက်ခြင်း
 ကဲ့သို့။ ထာမဂတာလောကဿ၊ မြဲမြံသည်အဖြစ်သို့ရောက်သော အလင်း
 ၏။ ယထာပရိစ္ဆေဒေန၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသော အရပ်ဖြင့်။ ဌာနံ-အဝဋ္ဌာနံ၊
 သက်၍တည်ခြင်းကို။ ပ။ တိဏုက္ကံ၊ ကို။ ဆဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ဒိဝသမ္ပိ၊ လည်း။
 ဂမနံ ဝိယ၊ သို့။ ပရိတ္တာလောကံ၊ မြင့်ရှည်မတည်သော အလင်းကို။
 ဆဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ထာမဂဘေန၊ မြင့်ရှည်တည်သည်အဖြစ်သို့ ရောက်သော။
 အာလောကေန၊ ဖြင့်။ ဒိဝသမ္ပိ၊ လည်း။ ရူပဒဿနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ ပရိကံပြုရာ၌။ ယဒါ၊ ၌။ တဿ ဘိက္ခုနေ၊
 ၏။ မံသစက္ခုဿ၊ အား။ အနာပါထဂတံ၊ ထင်ခြင်းသို့ မရောက်သော။
 အန္တောက္ခိဂတံ၊ ရံ့ဂင်း။ ဟဒယာတ္ထုနိဿိတံ၊ ရံ့ဂင်း။ ဟေဋ္ဌာပထဝိ-
 တလနိဿိတံ၊ အောက်မြေ အပြင်ကိုမှီသော ရူပါရုံဂင်း။ တိရောကုဋ္ဌပဗ္ဗတ-
 ပါကာရဂတံ၊ နိရံ၊ တောင်၊ တံတိုင်း တပက်၌တည်သော ရူပါရုံဂင်း။ ပရ-
 စက္ကဝါဠဂတံ၊ စကြာဝဠာတပါး၌တည်သော ရူပါရုံဂင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ
 ရူပံ၊ သည်။ ဉာဏစက္ခုဿ၊ အား။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။
 မံသစက္ခုနေ၊ အား။ ဒိဿမာနံ ဝိယ၊ ထင်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ထင်၏။
 တဒါ၊ ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ အဘိညာဉ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ-ဧတေသု ရူပမာရဗ္ဗပဝတ္ထ-

စိတ္တေသု၊ တို့တူင်။ တဒေဝ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်သည်သာ။ ရူပဒဿန-
သမတ္တံ၊ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းပရိကံ
ဟု ဆိုအပ်သော ပုဗ္ဗဘာဂစိတ်တို့သည်။ န ရူပဒဿနသမတ္တာနိ၊ ရူပါရုံကို
မြင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်။

တံ ပနေတံ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်ကား။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ပရိဗန္ဓော၊
အန္တရာယ်ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဟိယသ္မာ၊
ကြောင့်။ သော ပုထုဇ္ဇနေ၊ သည်။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။
အာလောကော၊ သည်။ ဟောတု၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။
တံ တံ ဌာနံ၊ ထိုထိုအဓိဋ္ဌာန်အပ်သော အရပ်သည်။ ပထဝီသမုဒ္ဒပဗ္ဗတေ၊
တို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတောပိ၊ ထုတ်ချင်းထွင်း၍သည်။ ကောလောကံ၊ တပြိုင်နက်
လင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ အလင်းဖြစ်လတ်သော်။ တတ္ထ၊
ထိုအလင်းနဲ့ ရာ အရပ်၌။ ဘယာနကာနိ၊ ကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်
ကုန်သော။ ယက္ခရက္ခသဒိရူပါနိ၊ ဘီလူးရကျိသ် စသည်တို့၏ အဆင်း
တို့ကို။ ပဿတော၊ မြင်ရသော။ အဿ၊ ထိုပုထုဇ္ဇဉ်အား။ ဘယံ၊
ကြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ယေန၊ အကြင် ကြောက်ခြင်း
ကြောင့်။ စိတ္တဝိက္ခေပံ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။ ပတွာ၊ ၍။ ဈာန-
ဝိဗ္ဗန္တကော၊ ဈာန်ရူးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်ချေ၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ရူပဒဿနေ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်း၌။ အပ္ပမတ္တေန၊ မမေ့
မလျော့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။

တတြ-တသ္မိံ ဝစနေ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခု ဥပ္ပန္နိဟူသော စကား၌။ အယံ၊
ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနေ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ တည်း။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ သော။
ဧတံ ရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနေ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ တဒေဝ ရူပံ၊ ကိုပင်လျှင်။ အာရမ္မဏံ
ကတွာ၊ ၍။ စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်
၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိအာဒိ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ ပုရိမနယေနေဝ၊
လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣဓာပိ၊ ဤဝိထိ၌လည်း။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနိ၊
ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်းစသော စိတ်တို့သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာ-
ရာနိ၊ တို့သည်။ ကာမာဝစရာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိယော-
သာနေ၊ ၌။ အတ္ထသာဓကစိတ္တံ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းအကျိုးကို ပြီးစေ

တတ်သောစိတ်သည်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ၊ ယှဉ်၏။ ရူပါဝစရံ၊ မည်၏။ တေန၊
 ထိုအတ္တသာဓကစိတ်နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ ကို။ သတ္တာနံ
 စုတုပပါတဉာဏန္တိပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏန္တိပိ၊ ၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ။စုတုပပါတဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပကိဏ္ဍကကထာ

၄၁၃။ ဣတိ-ဝေဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စက္ခန္ဓဝိဒ္ဓ၊ ငါးပါးခန္ဓာကို
 သိတော်မူသော။ နာထော၊ သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ယာ အဘိညာ၊
 တို့ကို။ အဝေါစ၊ မူပြီ။ တာ၊ တို့ကို။ ဥတု၊ ၍။ တာသု၊ တို့၌။ အယံ၊
 ဤဆိုအပ်လဒ်သော။ ပကိဏ္ဍကကထာပိ၊ ပကိဏ္ဍကအဆုံးအဖြတ်စကား
 ကိုလည်း။ ဝိညေယျာ၊ ၏။

☞ [၆၀] ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ တောသု ပဉ္စသု အဘိညာသု၊ တို့တွင်။
 စုတုပပါတဉာဏသင်္ခါတံ၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ယဒေတံ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။
 အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ၏။ အနာဂတံသဉာဏဉ္စ၊ ၎င်း။
 ယသာကမ္မုပဂဉာဏဉ္စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေပိ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်လည်း။
 ပရိဘဏ္ဍဉာဏာနိ၊ အခြံအရံဖြစ်သော ဉာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဣတိ-ဣမိနာ ပတေဒေန၊ ဖြင့်။ ဣမာနိ စ ဒွေ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့
 ၎င်း။ ဣဒ္ဓိဝိဇာဒိနိ၊ ဣဒ္ဓိဝိဇ အဘိညာဉ် အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါး
 သောအဘိညာဉ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ အဘိညာဉာဏာနိ၊ တို့သည်။
 ဣဓ၊ ဤပြုအပ်ပြီးသော သုတ်ပုဒ်တို့၌။ အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။
 တေသံ၊ ထိုခုနစ်ပါးသော အဘိညာဉ်တို့၏။ အာရမ္မဏဝိဘာဂေ၊ အာရုံကို
 ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်း၌။ အသမ္မောဟတ္ထံ၊ မတွေ့ငြင်းငှါ။

မဟေသိနာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ယေ
 အာရမ္မဏတ္ထိကာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုလေးပါးသော
 အာရမ္မဏတိက်တို့၌။ (တနည်း) တေသု၊ ထိုအာရုံတို့၌။ သတ္တန္တမ္ပိ၊ ခုနစ်
 ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့၏။ ပဝတ္တိံ၊
 ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒိပယေ၊ ပြရာ၏။ ။

၁-တေသု-သည် ဝိက်ကိုစွဲသော်လည်း သင့်၏၊ အာရုံကိုစွဲသော်လည်း သင့်၏၊ တိက-
 ဝေါဟာရဖြင့် အာရုံကို ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

တဩ၊ ထိုဂါသာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလသံသည်ကား။ ဒီပနာ၊ အကျယ် ပြခြင်းတည်း။ ဟိ-ဝိတ္တာဓရမိ၊ အံ့၊ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏတ္တိ- ကာ၊ တို့ကို။ မဟေသိနာ၊ သည်၊ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စတ္တာရော၊ တို့ဟူသည်။ ကတဓမ၊ ကား။ ပရိတ္တာရမ္မဏတ္တိကော၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။

၄၁၄။ တတ္ထ၊ ထိုခုနစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့တွင်။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တံ။ပ။ဝသေန၊ ပရိတ္တာရုံ။ပ။အဇ္ဈတ္တပဟိဒ္ဓါရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သတ္တသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ ပဝတ္တတိ၊ နည်း။ ဟိ ဝိတ္တာ- ဓရမိ၊ အံ့။ တံ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ၊ သည်။ (ပရိတ္တာရမ္မဏံ ဟောတိ-၌ စပ်။) ယဒါ၊ ၌။ ကာယံ၊ ကရဇ္ဇကာယကို။ စိတ္တသန္နိဿိတံ၊ ပါဒကဈာန်စိတ်ကို မှီသည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ အဒိဿမာနေန၊ မထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂန္တုကာမော၊ သွားလိုသည်ဖြစ်၍။ စိတ္တာသေန၊ ပါဒကဈာန်စိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကာယံ၊ ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ မဟဂ္ဂတစိတ္တေ၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်၌။ သမောဒဟတိ၊ ပေါင်း၏။ သမာရောပေတိ၊ ကောင်းစွာ တင်၏။ တဒါ၊ ၌။ ဥပယောဂလဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော ကာယသည်။ (ကာယံ ပရိဏာမေတိ ၌ ကာယ-ဟူလို။) အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ ရူပကာယာရမ္မဏတော၊ ရူပကာယ၏ ဝဏ္ဏဟူသော အာရုံရှိသောကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပရိတ္တာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ပါဒက ဈာန်စိတ်ကို။ ကာယနိဿိတံ၊ ရူပကာယ၌မှီသည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဒိဿ- မာနေန၊ ထင်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂန္တုကာမော၊ ရှိ။ ကာယဝသေန၊ ရူပကာယ၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ပါဒကဈာန်စိတ်ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ၏။ ပါဒကဈာန်စိတ္တံ၊ ကို။ ရူပကာယေ၊ ၌။ သမောဒဟတိ၊ ၏။ သမာရော- ပေတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဥပယောဂလဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော ပါဒကဈာန်စိတ်သည်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတော၊ ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတစိတ္တာရမ္မဏတော၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ မဟဂ္ဂုတ်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ တပါး။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်လေပြီးသော။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထိုပါဒကဈာန်စိတ်ကိုသာလျှင်။

အာရမ္မဏံ ကရေတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိတာရမ္မဏံ၊ အတိတ်
 အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ မဟာဓာတုနိဓာနေ၊ များမြတ်သော ဓာတ်
 တော်ကို ဌာပနာရာ မြေအိမ်မဏ္ဍပ်၌။ အနာဂတံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တာနံ၊
 မိဋ္ဌာန်ကုန်သော။ မဟာကဿပထေရာဒိနံ၊ ထေရ်စသည်တို့၏။ (ဣဒ္ဓိဝိဓ-
 ဉာဏံ ဝိယ၊ ဉာဏ်ကဲ့သို့။) အနာဂဘာရမ္မဏံ၊ အနာဂတ်အာရုံရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ မဟာကဿပတ္ထေရော၊ သည်။ မဟာဓာတုနိဓာနံ၊ ကို။
 ကရေန္တော၊ သော်။ အနာဂတေ၊ ၌။ အဋ္ဌာရသဝဿာဓိကောနိ၊ တဆွဲ
 ရှစ်နှစ် အလွန်ရှိကုန်သော။ ဒေဝဿသတာနိ၊ အနှစ်နှစ်ရာတို့တိုင်အောင်။
 ဣမေ ဂန္ဓာ၊ ဤနို့သာတို့သည်။ မာ သုဿိံ သု၊ မခြောက်စေကုန်သတည်း။
 ဣမာနိ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ (ပြင်၍လိုက်) မာ မိလဿိံ သု၊ မညှိုးစေကုန်
 သတည်း။ ဣမေ ဒိပါ၊ တို့သည်။ မာ နိဗ္ဗဿိံ သု၊ မငြိမ်းစေကုန်သတည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌဟိ၊ ဧ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသည်။ တထေဝ၊ ထိုမိဋ္ဌာန်
 တော်မူတိုင်းလျှင်။ ဟောတိ ကိရ၊ သတတ်။ အဿဂုတ္တတ္ထေရော၊ သည်။
 ဝတ္တနိယသေနာသနေ၊ ဝိဇ္ဇာသုဝိတောကျောင်း၌။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။
 သုက္ခဘတ္တံ၊ စမ္မဟင်းလျာမပါ အခြောက်ဆွမ်းကို။ ဘုဉ္ဇမာနံ၊ ဘုဉ်းပေး
 သည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဥဒကသောဏ္ဍိ၊ ထုံးအိုင်ရေသည်။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊
 နေတိုင်း နေတိုင်း။ ပုရေဘတ္တေ၊ နံနက်အခါ၌။ ဒဓိရသံ၊ နို့ဓမ်းအရသာ
 သည်။ ဝါ၊ နို့ဓမ်းကြည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 အဓိဋ္ဌာသိ၊ ဧ။ ပုရေဘတ္တေ၊ ၌။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဒဓိရသံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပစ္ဆာဘတ္တေ၊ ၌။ ပါကတိကဥဒကမေဝ၊ ပြကတေ
 ရေသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပန၊ တပါး၊ ကဿံ၊ ရူပကာယကို။
 [၆၁] စိတ္တသန္နိသိတံ၊ ပါဒကဈာန်စိတ်၌ မှီသည်ကို။ ကတော၊ ၍။ အဒိဿ-
 မာနေန၊ သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂမနကာလေ၊ ၌။ ပဇ္ဇေပုန္နာရမ္မဏံ၊
 ပဇ္ဇေပုန်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ကာယဝသေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ပါဒကဈာန်စိတ်ကို။ စိတ္တဝသေန ဝါ၊
 အစွမ်းဖြင့်မူလည်း။ ကာယံ၊ ကို။ ပဒိုဏာမနကာလေ၊ ၌၎င်း။ အတ္တနော၊
 ဧ။ ကုမာရဇဏ္ဍာဒိနိမ္မာနကာလေ ဝ၊ သူငယ်သဏ္ဌာန် စသည်ကို ဖန်ဆင်း
 သော ကာလ၌၎င်း။ သကာယစိတ္တာနံ၊ မိမိရူပကာယကို၎င်း၊ ပါဒကဈာန်
 စိတ်ကို၎င်း။ အာရမ္မဏကရဏတော၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ၊ သည်။

ဟောတိ၊ ဇီ။ ပန၊ ပါး။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဌ။ ဟတ္ထိအဿာဒိဒဿနကာလေ၊
ဆင်မြင်းအစရှိသည်ကို ဖန်ဆင်းပြသောကာလ၌။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဇီ။ ဣတိ-ဝေံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ၊ ဇီ။
သတ္တသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဇီ။

၄၁၅။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်သည်။ ပရိတ္တ။
ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ဇီ။ ကထံ
ပဝတ္တတိ၊ နည်း။ ဟိ-ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ။ တံ၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏံ၊ သည်။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရေတိ၊ ဇီ။ သဒ္ဓေါ စ၊
သည်လည်း။ ပရိတ္တော၊ ကာမာဝစရတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ ပန၊ ပါး။ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ၊ ရှိဆဲ
သာလျှင်ဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ရှိ။ ပဝတ္တနတော၊
ကြောင့်။ ပဗ္ဗုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတ
အဘိညာဉ်သည်။ အတ္တနော၊ ဇီ။ ကုဗ္ဗိသဒ္ဓသဝနကာလေ၊ ငမ်းရုတ်
သံကို ကြားသောကာလ၌။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။
ပရေသံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓသဝနကာလေ၊ ဌ။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊
ဇီ။ ဣတိ-ဝေံ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုဉာဏဿ၊ ဇီ။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဇီ။

၄၁၆။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တ။ ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။
အဋ္ဌသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ဇီ။ ကထံ ပဝတ္တတိ၊ နည်း။
ဟိ-ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏံသည်။ ပရေသံ၊ တို့၏။
ကာမာဝစရဝိတ္တဇာနနကာလေ၊ ဌ။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊
ဇီ။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရဝိတ္တဇာနနကာလေ၊ ဌ။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။
ဟောတိ၊ ဇီ။ မဂ္ဂဖလဇာနနကာလေ၊ ဌ။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။
ဟောတိ၊ ဇီ။

စ၊ အထူးဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤမဂ်ဖိုလ်ကိုသိရာ၌။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။
သောတာပန္နဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ အသီးပုဂ္ဂလိက မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်ကို။
န ဇာနာတိ၊ မသိ။ သောတာပန္နော ဝါ၊ သောတာပန်သည်လည်း။
သကဒါဂါမိဿ၊ ဇီ။ စိတ္တံ၊ ကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ-ဝေံ၊ ဤ
နည်းဖြင့်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာဝစိတ္တံ၊ အသီးပုဂ္ဂလိက
မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်တိုင်အောင်။ နေတဗ္ဗံ၊ ဇီ။ ပန၊ အထူးဆိုအံ့။ အရဟာ၊

သည်။ သဗ္ဗေသံ အရိယာနံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ စ၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ အညောပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပရိမော၊ အထက်
ပုဂ္ဂိုလ်အနာဂါမ်စသည်သည်။ ဟေဋ္ဌိပဿ၊ အောက်သကဒါဂါမ်စသည်၏။
စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ အယမ္ပိ ဝိသေသော၊ ကိုလည်း။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ မဂ္ဂစိတ္တာရပ္ပဏကာလေ၊ ဌ။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ မဂ်လျှင်
အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ ဟဒါ၊ ဌ။ အတိဝော၊ ဌ။
သတ္တဒိဝသဗ္ဗန္တရေ စ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌၎င်း။ အနာဂတေ၊ ဌ။ သတ္တ-
ဒိဝသဗ္ဗန္တရေ စ၊ ဌ၎င်း။ ပရေသံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။
တဒါ၊ ဌ။ အတိတာရမ္မဏဉ္စ၊ ရှိသည်၎င်း။ အနာဂတာရမ္မဏဉ္စ၊ ရှိသည်
၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ နည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊
မည်သည်ကား။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊
တို့တွင်။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိဘဂ်ပုတ္တံ၊ ဥပါဒဋ္ဌိဘင်သို့ရောက်သော တရားသည်။
ဝါ၊ ခဏသုံးပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သောတရားသည်။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊
မည်၏။ ဧကဗ္ဘေသန္တတိဝါရပရိယာပန္နံ၊ ရုပ်၏ တခုသော သန္တတိဝါရ၊
နှစ်ခုသော သန္တတိဝါရ၌ အကျုံးဝင်သောတရားသည်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ၊
သန္တတိပစ္စုပ္ပန် မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို ဧကဗ္ဘေသန္တတိဝါရပရိယာပန္နံဟူသော
ပါဌ၌။ အန္ဓကာရေ၊ အပိုက်တိုက်၌။ နိသီဒိတွာ၊ နေ၍။ အာလောကဋ္ဌာနံ၊
လင်းရာအရပ်သို့။ ဂတဿ၊ ရောက်သောသူအား။ တာဝ၊ ထိုသို့ရောက်ကာ
မျှဖြင့်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်
သေး။ ယာဝ ပန၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလ၌ကား။ တံ၊ ထို
အာရုံသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်သည်။ [၆၂] ဟောတိ၊ ၏။ ဧတ္ထန္တရေ၊
ဤကာလအတွင်း၌။ (ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပူပသန္တတိဝါရာ၊ ရုပ်၏
သန္တတိဝါရတို့သည်။) ဧကဗ္ဘေသန္တတိဝါရာ၊ တခုသော သန္တတိဝါရ၊ နှစ်ခု
သော သန္တတိဝါရမည်ကုန်သည်။ (ဟောဋ္ဌိ၊ ပုန့်၏။ ဣတိ၊ သို့။)
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ အာလောကဋ္ဌာနေ၊ အလင်းရှိရာအရပ်၌။ ဝိစရိတွာ၊
ကျက်စားသွားလာ၍။ သြဝရကံ၊ တိုက်ခန်းသို့။ ပဝိဋ္ဌဿာပိ၊ ဝင်သော
သူအားလည်း။ တာဝ၊ ထိုသို့ဝင်ကာမျှ၌။ သဟဿ၊ အဆာတလျှင်။
ရူပံ၊ ရူပါရှိသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်သည်။ န ဟောတိ၊ သေး။ ယာဝ ပန၊

အကြင်မျှလောက်သော ကာလ၌ကား။ တံ၊ ထိုရူပါရှိသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဧတ္ထန္တရော ဌံ။ (ပဝတ္ထာ၊ ကုန်သော။ ရူပသန္တတိဝါရာ၊ တို့သည်။) ကေဒ္ဒေသန္တတိဝါရာ၊ မည်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဒုရော၊ ဝေးသော အရပ်၌။ ဌတု၊ တည်၍။ ရဇကောနံ၊ ခဝါသည်တို့၏။ ဟတ္ထဝိကာရဉ္စ၊ လက်ဖောက်ပြန်သည်ကို၎င်း။ ဃဏ္ဍိဘေရိအာဒိအာကောဋ္ဌနဝိကာရဉ္စ၊ ခေါင်းလောင်း၊ စည်ကြီး စသည်တို့ကို ထိုးခြင်း၊ ဖျိုးခြင်းစသော လက်ဖောက်ပြန်ခြင်းကို၎င်း။ ဒိသ္မာပိ၊ မြင်သော်လည်း။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ တာဝ၊ ထိုမြင်ဆဲကာလ၌။ န သုဏ္ဍာတိ၊ မကြားသေး။ ယာဝ ပန၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလ၌ကား။ တံ၊ ထိုအသံကို။ သုဏ္ဍာတိ၊ ကြား၏။ တသ္မိံပိ အန္တရော၊ ထိုအသံမကြားသေးသရွေ့ အတွင်း၌လည်း။ (ပဝတ္ထာ၊ ကုန်သော။ ရူပသန္တတိဝါရာ၊ တို့သည်။) ကေဒ္ဒေသန္တတိဝါရာ၊ မည်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဝေ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ မဇ္ဈိမဘာဏကာ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်တတ်ကုန်သော ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ အယူထူးကို ဆိုအံ့။ သံယုတ္တဘာဏကာ၊ တို့သည်။ ရူပသန္တတိ၊ ၎င်း။ အရူပသန္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေ သန္တတိယော၊ တို့ကို။ ဝတု၊ ၍။ ဥဒကံ၊ ကို။ အက္ကမိတု၊ နင်း၍။ ဂတဿ၊ သွားသောသူ၏။ တိရော၊ ကမ်းနား၌။ အက္ကန္တဥဒကလေခါ၊ နင်းရော၌ နောက်ကျသော ရေအရေးသည်။ ယာဝ၊ အကြင်ရှေ့လောက်။ န ပိပ္ပသီဒတိ၊ မကြည်သေး။ (အယံ ရူပသန္တတိနာမ-၌စပ်။) အဒ္ဓါနတော၊ အဖွင့်ရှည်သောခရီးမှ။ အာဂတဿ၊ လာသောသူအား။ ယာဝ၊ လောက်။ ကာယော၊ ၌။ ဥသုမဘာဝေါ၊ ပူရှိန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဝုပသမ္ပတိ၊ မငြိမ်သေး။ အာတပါ၊ နေပူမှ။ အာဂန္တု၊ ၍။ ဝံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌဿ၊ ဝင်သောသူအား။ ယာဝ၊ လောက်။ အန္တကာယဘာဝေါ၊ မျှော်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဝိဂစ္ဆတိ၊ မကင်းသေး။ အန္တောဂဓမ္မ၊ ခန်းတွင်း၌။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ မနသိ ကုရိတု၊ ၍။ ဒိဝါ၊ ၌။ ဝါတပါနံ၊ လေသောက်ပြုတင်းကို။ ဝိဝရိတု၊ ၍။ ဩလောကေန္တဿ၊ မျှော်သောသူအား။ ယာဝ၊ လောက်။ အက္ခိနံ၊ မျက်စိတို့၏။ ဖန္ဒနဘာဝေါ၊ တုန်လှုပ်သော အဖြစ်သည်။ န ဝုပသမ္ပတိ၊

သေး။ အယံ၊ ဤသန္တတိသည်။ ရူပသန္တတိ နာမ၊ မည်၏။ ဒွေ တယော
 ငဝနဝါရာ၊ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ကာပဇောဝါရတို့သည်။ အရူပ-
 သန္တတိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ဤ။ တဒုဘယံပိ၊ ထိုရူပ အရူပ
 သန္တတိ နှစ်ပါးသည်လည်း။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ကေဘဝပရိစ္ဆန္တံ၊ (ပဋိသန္ဓေ စုတိဖြင့် ပိုင်းခြား
 အပ်သော) တဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော ဓမ္မအပေါင်းသည်။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်
 နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင် အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ကို။ သန္တာယ၊ ဤ။ ဘဒ္ဒေက-
 ရတ္တသုတ္တေ၊ သုတ်၌။ ယော စာဝုသော။ ပ။ သံဟိရတိတိ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။

[အာဝုသော၊ တို့။ ယော စ မနော၊ အကြင်သမ္ပယုတ်နှင့် တကွသော
 ဝိညာဉ်သည်၎င်း။ ယေ စ ဓမ္မော၊ အကြင် အာရမ္မဏဓမ္မတို့သည်၎င်း။
 (တနည်း) ယော စ မနော၊ အကြင်မနာယတနသည်၎င်း။ ယေ စ ဓမ္မော၊
 အကြင်ဝေဒနာစသော နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်၊
 အဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန်သည်။ ဟောန္တံ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ တေ ဥဘယံ၊ ဤမနနှင့်
 ဓမ္မဟူသော နှစ်ပါးစုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ မနဓမ္မ
 ဟူသော ထိုအဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန်၌။ ဝိညာဏံ၊ နိကန္တိ ဝိညာဉ်သည်။ ဆန္ဒရာဂ-
 ပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဆန္ဒရာဂနှင့် စပ်သည်။ ဝါ၊ ဆန္ဒရာဂဖြင့် ကပ်ငြိသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓတ္တာ၊ ဆန္ဒရာဂဖြင့် ကပ်ငြိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ တဏှာဘိနန္ဒန ဒိဋ္ဌာ-
 ဘိနန္ဒနအားဖြင့် နှစ်သက်၏။ တံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒန္တော၊ နှစ်သက်သော
 သူသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု၊ ဝဗ္ဗတို့၌။ သံဟိရတိ၊ တွန့်၏။
 ဝါ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ငင်အပ်၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပါးသော ပစ္စုပ္ပန်တို့တွင်။ သန္တတိ-
 ပစ္စုပ္ပန်၊ သည်။ အဋ္ဌကထာသု၊ အဋ္ဌကထာတို့၌။ အာဂတံ၊ ၏။ အဒ္ဓါ-
 ပစ္စုပ္ပန်၊ သည်။ သုတ္တေ၊ ပါဠိ၌။ အာဂတံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ပစ္စုပ္ပန်တို့တွင်။ ခဏပစ္စုပ္ပန်၊ ခဏပစ္စုပ္ပန်
 ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ အဘယဂိရိကျောင်းနေကေစိ

တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိံကာရဏာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ-
မတော စ၊ တန်ခိုးရှိသောသူ၏၎င်း။ ပရဿ စ၊ တပါးသောသူ၏၎င်း။
ကေက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ-
တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဣဒ္ဓိစိတ်ဖြစ်သည်နှင့် မျှသောကာလ၌ပင် ပရစိတ်၏ ဖြစ်သင့်
သောကြောင့်။ ယုတ္တံ၊ ထိုစကားသင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
(ကေက္ခဏေ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ကား ယုတ္တံပြစကားတည်း။) နေသံ၊ ထိုကေစိ
တို့၏။ (ဝါဒေ၊ ၌။) ဣဒ္ဓေ၊ ဤဆိုလတံသည်လည်း။ ဩပမ္ပံ၊ တည်း။
အာကာသေ၊ သို့။ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိမ္မိ၊ ပန်းဆုပ်ကို။ ခိတ္တေ၊ ပစ်ကြဲအပ်သည်ရှိသော်။
ဧကပုပ္ဖံ၊ တပွင့်သောပန်းသည်။ ဝဏ္ဏေန၊ မိမိအညွှာဖြင့်။ ဧကဿ၊ တပွင့်
သောပန်း၏။ ဝဏ္ဏံ၊ အညွှာကို။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ ယထာ၊ ထိုးမိ
သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိဿာမိတိ။
သိအံ့ဟု။ ရာသိဝသေန၊ အပေါင်းအစု၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဟာဇနဿ၊ ၏။
စိတ္တေ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတေ၊ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။
ဧကဿ၊ သူတယောက်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဧကေန စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ဥပ္ပါ-
ဒက္ခဏေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ဌိတိက္ခဏေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဝါ၊ ၌၎င်း။
ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သိ၏။ ဣတိ-ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဩပမ္ပံ၊ တည်း။ တံ ပန၊
ထိုအဘယဂိရိကျောင်းနေ ကေစိတို့စကားသည်ကား။ (အယုတ္တံ-၌ စပ်၊
ကံပေးလျှင် ပဋိက္ခိတ္တံ-၌ စပ်။) ဝဿသတမ္ပိ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံး၎င်း။
ဝဿသဟဿမ္ပိ၊ ၎င်း။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်သောသူသည်။ ယေန
စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယေန .စ၊ အကြင်စိတ်ဖြင့်လည်း။
ဇာနာတိ၊ ၏။ တေသံ ဒိန္နံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော စိတ်တို့၏။ သဟ ဌာနာ-
ဘာဝတော စ၊ တကွတည်ခြင်းမရှိသောကြောင့်၎င်း။ (မဂ္ဂဖလဝီထိတော၊
မဂ္ဂဝီထိ၊ ဖလဝီထိမှ။ အညတ္ထံ၊ တပါးသော။) အနိဋ္ဌဌာနေ၊ အလိုမရှိ
ကောင်းသော အရာ၌။ အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်ဇောတို့၏။
နာနာရမ္မဏဘာဝပ္ပတ္တိဒေါသတော စ၊ အထူးထူးသော အာရုံရှိသည်၏
အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အဖြစ်ရှိသောကြောင့်၎င်း။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။
ဣတိ၊ ဤသို့ယုတ္တံပြ၍။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

☞ [၆၃] ပန၊ အသင့်ယုတ္တံကို ဆိုပေအံ့။ (စေတောပရိယညဏဿ၊ ၏။)
သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်သည်၎င်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ၊ သည်၎င်း။

နိဒ္ဒေသ]

ပကိဏ္ဍကကထာ (၆၃-၁၀)

၁၆၅

အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။ တတ္ထ၊
 ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဝတ္ထမာနဇဝနဝီထိတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲသော ဇောဝီထိ
 မှ။ အတိတာနာဂတဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒိတ္တိဇဝနဝီထိပရိမာဏေ၊ နှစ်ဝီထိ၊
 သုံးဝီထိဇော ထိုဝီထိအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကာလေ၊ ဌ။ ပရဿ၊
 သူတပါး၏။ ယံ စိတ္တံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။) သဗ္ဗမ္ပိ၊
 သော။ တံ စိတ္တံ၊ သည်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ ၏။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ ပန၊
 ကိုကား။ ဇဝနဝါရေန၊ ဖြင့်။ ဒီပေတဗျံ၊ ၏။ (သကလပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓ-ဖြင့်
 မပြုအပ် ဟူလို။) ဣတိ၊ သို့။ သံယုတ္တဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ။ (ယံ-ဝစနံ၊ ကို။)
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ-ဝစနံ၊ သည်။ သုဋ္ဌ၊ ဝုတ္တံ၊ ကောင်းစွာဆိုအပ်သော စကား
 ပေတည်း။

တတြ၊ ထိုသန္တတိပစ္စုပ္ပန်၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်၌။ အယံ၊ ကား။ ဒီပနာ၊
 ပြခြင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသောသူသည်။ ပရဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။
 ဇာနိတုကာမော၊ သိလိုသည်ဖြစ်၍။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇနံ၊
 သည်။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ တေနေဝ၊ ထိုအာရုံ
 ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်စိတ်နှင့်သာလျှင်။ သဟ၊ ကွ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။
 တတော၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းချုပ်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) စတ္တာရိ ဇဝနာနိ
 ဝါ၊ လေးကြိမ်သော ဇောတို့သည်၎င်း။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။
 ဇဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်လေးကြိမ်၊ ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။
 ပစ္ဆိမံ၊ အဆုံးဇောသည်။ ဣဒ္ဓိစိတ္တံ၊ ဣဒ္ဓိစိတ်မည်၏။ သေသာနိ၊ အဆုံး
 ဇောမှ ကြွင်းသောဇောတို့သည်။ ကာမာဝစရာနိ၊ ကာမာဝစရဇော
 မည်ကုန်၏။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုဇောတို့၏။ အာရမ္မဏံ၊
 သည်။ နိရုဇ္ဈံ၊ ချုပ်ပြီးသော။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်း၏ အာရုံ ဖြစ်
 သော သူတပါးစိတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာနိ၊ ထိုဣဒ္ဓိစိတ်မှ
 ကြွင်းသော အလုံးစုံသော အာဝဇ္ဇန်းဇောစိတ်တို့သည်။ နာနာရမ္မဏာနိ၊
 အထူးထူးသောအာရုံ ရှိကုန်သည်။ န စ ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သလျှင်
 ကတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဒ္ဓါဝသေန၊ အဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ-
 ရမ္မဏတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ အထူးကို
 ဆိုအံ့။ ကောရမ္မဏတ္ထေ၊ တခုသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊
 သော်လည်း။ ဣဒ္ဓိစိတ္တမေဝ၊ ဣဒ္ဓိစိတ်သည်သာလျှင်။ ပရဿ စိတ္တံ၊ သူတပါး
 စိတ်ကို။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်၏။ ဣတရာနိ၊ ဣဒ္ဓိစိတ်မှတပါးသော အာဝဇ္ဇန်း

ပရိကံစိတ်တို့သည်။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ စက္ခုဒွါရေ၊ စက္ခုဒွါရဝိတိ၌။
 စက္ခုဝိညာဏမေဝ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်သည်သာလျှင်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ
 ယထာ၊ မြင်သကဲ့သို့။ ဣတရာနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်မှတစ်ပါးသော အာဝဇ္ဇန်း
 သမ္ပုဋ္ဌိစိုက်စသော စိတ်တို့သည်။ န 'ပဿန္တိ ယထာ၊ မမြင်ကုန်သကဲ့သို့
 တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤစေတောပရိယအဘိညာဉ်သည်။ သန္တတိ-
 ပစ္စုပ္ပန္နဿ စေတ၊ ၏၎င်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နဿ စ၊ ၏၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။
 ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။' ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ပတတိ၊
 ကျ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်သည်။ အဒ္ဓါ-
 ပစ္စုပ္ပန္နဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ ပရဿ စိတ္တာရမ္မဏတ္တာယေဝ၊ သူတပါး၏
 စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ဗဟိဒ္ဓ
 အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊
 ၏။ အဋ္ဌသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၇။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ (ကျေ) ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တံ၊ ပ။
 ဝသေန၊ နဝတ္တဗ္ဗာရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။
 ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ၊ နည်း။ ဟိ-ပါကဋီ ကရောမိ၊ အံ့။ တံ၊ ထို ပုဗ္ဗ
 နိဝါသဉာဏ်သည်။ ကာမာဝစရက္ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ အတိတေ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ အတ္တနာ ဝါ၊ သည်၎င်း။
 ပရေဟိ ဝါ၊ ထိုသည်၎င်း။ ဘာဝိတမဂ္ဂဉ္စ၊ ကို၎င်း။ သဒ္ဓိကတဖလဉ္စ၊
 ကို၎င်း။ အနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဘာဝိတမဂ္ဂမေဝ၊ မဂ်ကိုပင်လျှင်။ အနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ မဂ္ဂိ-
 ရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိယမတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ တေ၊ ဤပုဗ္ဗ
 နိဝါသဉာဏ်သည်။ အတိတာရမ္မဏမေဝ၊ အတိတာရမ္မဏ စင်းစင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ စေတောပရိယဉာဏ ယထာကမ္မပဂဉာဏာနိပိ၊
 တို့သည်လည်း။ အတိတာရမ္မဏာနိ၊ အတိတ်အာရုံရှိကုန်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ

နိဒ္ဒေသ]

ပကိဏ္ဏကကထာ (၆၄-ဂ)

၁၆၇

ဟောန္တိ၊ ဧ၊ အထ ခေါ၊ ထိုသို့သော်လည်း။ တေသံ-တေသု ဒီသု ဉာဏေ-
 သု၊ တို့တွင်။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ဧ၊ သတ္တဒိဝသဗ္ဗန္တရာတိတံ၊ ခုနစ်
 ရက်အတွင်း လွန်လေပြီးသော။ စိတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ၊ တံ၊ ထို စေတောပရိယဉာဏ်သည်။
 အညံ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း လွန်ပြီးသောစိတ်မှ တပါးသော။ ခန္ဓံ ဝါ၊ ကို၎င်း။
 ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓံ ဝါ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမည်အမျိုး စသည်ကို၎င်း။ န ဇာနာတိ၊
 မသိ။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တစိတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ မဂ်နှင့်
 ယှဉ်သော စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယာယတော၊
 အားဖြင့်။ မဂ္ဂါရမ္မဏန္တိ၊ မဂ်အာရုံရှိ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ၊ ယထာကမ္မပဂ-
 ဉာဏဿ စ၊ ၏လည်း။ အတိတံ စေတနာမတ္တမေဝ၊ အတိတ်ကုသိုလ်
 အကုသိုလ်စေတနာ မျှသည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊
 ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏဿ၊ ဧ၊ အတိတာ ခန္ဓာ စ၊
 အတိတ်ခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓဉ္စ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမည်အနွယ်
 အစရှိသည် သည်၎င်း။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ အနာရမ္မဏံ နာမ၊ အာရုံ
 မဟုတ်သော တရားမည်သည်။ [၆၄] နတ္တံ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ၊ တံ၊
 ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်သည်။ အတိတက္ခန္ဓခန္ဓပဋိဗဒ္ဓေသု၊ အတိတ်ခန္ဓာ၊
 ခန္ဓာနှင့်စပ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ အလုံးစုံသောတရားတို့၌။
 သဗ္ဗညုတညာဏဂတိကံ၊ ၏အလားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ဣတိ အယံ
 ဝိသေသော၊ ဤအထူးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ၊ အယံ၊ ဤနည်းသည်။
 ဧတ္ထ၊ ၌။ အဋ္ဌကလာနယော၊ တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ အဋ္ဌကလာနည်း
 ဖြစ်သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာ ခန္ဓာ။ ပ။ ပစ္စယောတိ၊
 ပစ္စယောဟူသော စကားကို။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရောပိ ခန္ဓာ၊ လေးပါးသော
 ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ စေတောပရိယဉာဏယထာကမ္မပဂဉာဏာနံ၊ တို့၏။
 အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတြာပိ၊ ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့
 တွင်လည်း။ ယထာကမ္မပဂဉာဏဿ၊ ဧ၊ ကုသလာကုသလာ ဝေ၊
 ကုသိုလ် အကုသိုလ်ခန္ဓာတို့သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ တပါး။ အတ္တနော၊ ဧ၊ ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ၊ လွန်လေ
 ပြီးသောခန္ဓာကို အောက်မေ့သောကာလ၌။ ဧတံ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသ

၁၆၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၆၄-ဂ)

[၁၃-အဘိညာ

ဉာဏ်သည်။ အဇ္ဈတ္တရမ္မဏံ၊ အဇ္ဈတ္တ အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ပရဿ ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ၊ ဌ။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 အတိတေ၊ ဌ။ ဝိပဿိ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တဿ၊ ၏။
 မာတာ၊ သည်။ ဗန္ဓုမတိ၊ တိအမည်ရှိ၏။ ပိတာ၊ သည်။ ဗန္ဓုမာ၊ ၏။
 ဣတိအာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ နာမဂေါတ္တပထဝီနိမိတ္တာဒိနုဿရဏ-
 ကာလေ၊ အမည်အနွယ် ပထဝီနိမိတ် စသည်ကို အောက်မေ့သောကာလ၌။
 နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ နဝတ္တဗ္ဗ အာရုံရှိသည်။ ဝါ၊ ပုညတ်အာရုံရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ နာမဂေါတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမဂေါတ္တံဟူသော ပါဌ်၌။ ခန္ဓုပနိဗဒ္ဓေါ၊ ခန္ဓာနှင့်
 စပ်သော။ သမ္ပုတိသိဒ္ဓေါ၊ သမုတ်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော။ ဗျဉ္ဇနတ္ထော၊ သဒ္ဓါ၏
 အနက်ကို။ (နာမဂေါတ္တန္တိ၊ အမည် အနွယ်ဟူ၍။) ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။
 ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဓါကို။ န ဒဠဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဟိ၊ န ဗျဉ္ဇနံဟူသောစကား၏ သမတ္ထနကို
 ဆိုအံ့။ ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဓါသည်။ သဒ္ဓါယတနသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သဒ္ဓါယတနဖြင့်
 ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိတ္တံ၊ ကာမာဝစရတရားသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ နိရုတ္တိံ၊ ပ။ ဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ၏။ အယံ၊ ဤနာမဂေါတ္တကား သမ္ပုတိသိဒ္ဓဗျဉ္ဇနတ္ထဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။
 ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ခန္တိ၊ နှစ်သက်အပ်သော အဆုံး
 အဖြတ်တည်း။ (အတ္တနောမတိ-ဟူလို)။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေ၊ ပ။
 ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁ဂ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တံ၊ ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုသု
 အာရမ္မဏော၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ၊ နည်း။ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊
 အံ့။ တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။
 အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ ၏။ ရူပဉ္စ၊ ရှိသည်လည်း။ ပရိတ္တံ၊ ကာမာဝစရ
 တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ လိုမှတပါး။ ပိဇ္ဇမာနေယေဝ ရူပေ၊ ထင်ရှားရှိသော
 ရူပါရုံ၌သာလျှင်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ-
 ရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုစ္ဆိဂတာဒိရူပဒဿန-
 ကာလေ၊ ဝမ်း၌တည်သော ရူပါရုံစသည်ကို မြင်သောအခါ၌။ အဇ္ဈတ္တာ-
 ရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဿ၊ ၏။ ရူပဒဿနကာလေ၊ ဌ။

နိဒ္ဒေသ]

ပကိဏ္ဍကကထာ (၆၅-၁၂)

၁၆၉

ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ ပ ။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၉။ အနာဂတံသညဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တာ၊ ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပ။
ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ အံ။ တံ၊ ထိုအနာဂတံသညဏံသည်။ အယံ၊
ဤသူကား။ အနာဂတေ၊ ဌ။ ကာမာဝစရေ၊ ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊
ဖြစ်လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနကာလေ၊ ဖြစ်လတ်သောခန္ဓာကို သိသော
အခါ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပါဝစရေ၊ ဌ၎င်း။ ပ။
မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဂ္ဂံ၊ 'ကို။ ဘာဝေဿတိ၊
ပွားစေလတ်။ ပ ။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေဿတိစေတ၊ ပွားစေလတ်ဟူ၍ပင်လျှင်။
ဇာနနကာလေ၊ ဌ။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိယမတော
ပန၊ အမြဲအားဖြင့်ကား။ တံ၊ ထိုအနာဂတံသညဏံသည်။ အနာဂတာ-
ရမ္မဏမေဝ၊ အနာဂတ်အာရုံ ရှိသည်စင်းစင်းတည်း။

☞ [၆၅] တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ စေတော ပရိယဉာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။
အနာဂတာရမ္မဏံ၊ အနာဂတ်အာရုံသည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ ၏။
အထ ခေါ၊ လည်း။ တဿ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်၏။ သတ္တဒိဝသဗ္ဗန္တရာ-
နာဂတံ၊ လာလတ်သော ခုနစ်ရက်တွင်း၌ဖြစ်သော။ စိတ္တမေဝ၊ စိတ်သည်
သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊
ထိုစေတောပရိယဉာဏ်သည်။ အညံ၊ စိတ်မှတစ်ပါးသော။ ခန္ဓံ ဝါ၊ ရူပက္ခန္ဓာ
ကို၎င်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓံ ဝါ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမည်အနွယ် စသည်ကို၎င်း။
န ဇာနာတိ၊ မသိ။ အနာဂတံသညဏဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသညဏေ၊ ဌ။
ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အနာဂတေ၊ ဌ။ အနာရမ္မဏံ နာမ၊ အာရုံမဟုတ်သော
တရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဟံ၊ သည်။ အမုတြ၊ ဤမည်သော
ဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ၊ ဖြစ်လတ်အံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနကာလေ၊ ဌ။
အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသုကော၊ အသူသည်။ ပ။
အဿ၊ ထိုမေတ္တေယျ ဘုရားမြတ်စွာ၏။ သုဗြဟ္မာ နာမ၊ သုဗြဟ္မာ အမည်
ရှိသော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ပိတာ ဘဝိဿတိ၊ ခမည်းတော်ဖြစ်လတ်။
ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၂၀။ ယထာကမ္မပဂညဏံ၊ သည်။ ပ။ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ အံ။
တံ၊ ထိုယထာကမ္မပဂညဏံသည်။ ကာမာဝစရကမ္မဇာနနကာလေ၊

ကမာဝစရက်ကို သိသောအခါ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ။ ရှိသည်။ ဟောတိ။
 ၏။ပ။ အတိတမေဝ။ အတိတ်ကံကိုသာလျှင်။ ဇာနာတိ။ ၏။ ဣတိ-
 တဿ၊ ကြောင့်။ အတိတာရမ္မဏံ။ သည်။ ဟောတိ။ ၏။ အတ္တနော
 ကမ္မံ ဇာနနကာလေ။ မိမိကံကိုသိသောအခါ၌။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ။ သည်။
 ပရဿ ကမ္မံ ဇာနနကာလေ။ ခါ၌။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ၏။ စ။ ဆက်၍ဆိုအံ့။
 ဧတ္ထ၊ ဤအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတိက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့၏
 အာရုံကို စိစစ်ရာ၌။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏဉ္စေဝ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏဉ္စာတိ။ ကဉ္စဟူ၍။
 (ဧကဇ္ဈံ၊ တပေါင်းတည်း။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ပေါရာဏဌကထာယံ၊ ၌။)
 ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ အဇ္ဈတ္တံ၊
 အဇ္ဈတ္တတရားတို့ကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ဗဟိဒ္ဓံ၊ ဗဟိဒ္ဓ တရားတို့ကို။
 ဇာနနကာလေ၊ သိသောအခါ၌။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏမ္ပိ၊ ရံခါအဇ္ဈတ္တ
 ရံခါဗဟိဒ္ဓ အာရုံရှိသည်လည်း။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်ကောင်းသည်သာ
 တည်း။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္တာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

အဘိညာနိဒ္ဒေသော နာမ တေရသမော

ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၄-ခန္တိနိဇ္ဈေသ (၆၆-၁၁)

ပညာကထာ

☞ [၆၆] ၄၂၁။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အဘိညာဝသေန၊ အဘိညာဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဓိဂတာနိသံသာယ၊ ရအပ်ပြီးသော အာနိသင်ရှိသော။ ထိရတရာယ၊ အလွန်မြဲမြံခိုင်ခံ့သော။ သမာဓိဘာဝနာယ၊ နာနှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ သီလေ။ပ။ ဘာဝယန္တိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ စိတ္တသီလေန၊ စိတ်ကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ပြအပ်သော။ သမာဓိကို။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဘာဝိတော၊ ပွားစေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ သမာဓိကိစ္စ ပြီးလတ်သော်ကား။ တဒနန္တရာ၊ (စိတ္တံ ပညဉ္စဟု ဒေသနက္ကမအားဖြင့်၎င်း၊ ပဋိပတ္တိက္ကမအားဖြင့်၎င်း) ထိုသမာဓိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားစေအပ်၏။ (ဘိက္ခုနာကို ဤမှာစပ်။) စ၊ ထိုသို့ ပွားစေသင့်သော်လည်း။ သာ၊ ထိုပညာကို။ အတိသင်္ခေပဒေသိတတ္ထာ၊ ပညံ ဘာဝယံ-ဟု အလွန်အကျဉ်းအားဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဂါထာဝဏ္ဏနာ၌ သမာဓိသီလာယံ နိဗ္ဗာသိတဝိပဿနာပညာသတ္တံ-ဟု အလွန်အကျဉ်းမျှဖြင့် ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာတံပိ၊ ဤသည်ကား ထိုပညာတည်းဟု သဘောသရုပ်အားဖြင့် သိခြင်းငှါသော်လည်း။ တာဝ န သုကရာ၊ မလွယ်တိုသေး။ ဘာဝေတံ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ န သုကရာ ပန၊ မလွယ်သည်ကား။ (ပန ကျေ) ပဂေဝ-ပဌမမေဝ၊ လက်ဦးပင်တည်း။ (နောက်မကျဟူလို။) တသ္မာ၊ ထို(သို့သိခြင်းငှါမျှ မလွယ် ပွားစေခြင်းငှါ လွယ်သည်ဆိုရာမကျန် လက်မဲ့နိပဌမဖြစ်သော) ကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုပညာ၏။ ဝိတ္ထာရဉ္စ၊ အကျယ်ကို၎င်း။ ဘာဝနာနယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဣဒံ ပညာကမ္မံ၊ ဤပြဿနာအမှုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပညာ၊ ပညာဟူသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ဖြင့်။ ပညာ၊ ပညာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။ အဿာ၊ ထိုပညာ၏။ လက္ခဏ။ ပ။ နာနိ၊ တို့သည်။ ကာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ပညာ၊ သည်။ ကတိဝိဓော၊ အဘယ်မျှ အပြားရှိသနည်း။ ကထံ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ အဘယ်သို့ ပွားစေအပ်

သနည်း။ ပညာဘာဝနာယ၊ ပညာကို ပွားစေခြင်း၏။ အာနိသံသော၊ အာနိသင်ကား။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ ဣဒံ၊ ကား။ ပညာကမ္မံ၊ မေးခြင်းအပူတည်း။ ဝါ၊ မေးခြင်းပယောဂတည်း။

၄၂၂။ တတြ-တသ္မိံ ပညာကမ္မေ၊ ဌံ။ ဝါ၊ တတြ-တဿ ပညာကမ္မဿ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေတည်း။ ကာ ပညာတိ၊ ကာ ပညာဟူသော ပုစ္ဆာ၏။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကိံ။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်လတုံ။ ပညာ၊ သည်။ ဗဟုဝိဓာ၊ ကုသိုလ်စသောအားဖြင့် များသောအပြားရှိ၏။ နာနပ္ပကာရာ၊ အတ္ထဇာပိက စသောအပြား၊ သုတမယဉာဏ် စသောအပြားအားဖြင့် အထူးထူးသော အပြားရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဝိတာဝယိတုံ၊ ထင်စွာပြခြင်းငှါ။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကိံ။ အာရဗ္ဘမာနံ၊ အားထုတ်အပ်သည်ရှိသော်။ (တနည်း) အာရဗ္ဘမာနံ၊ အားထုတ်အပ်သော။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ သည်။ အဓိပ္ပေတံ၊ လိုအပ်သော။ အတ္ထဉ္ဇေဝ။ ဝိပဿနာဘာဝနာ၊ မဂ္ဂဘာဝနာဟူသော အကျိုးကိုလည်း။ န သာဓေယျ၊ မပြီးစေရာ။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ဝိက္ခေပါယ စ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းငှါလည်း။ သံဝတ္တေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အပြစ်ရှုပ်မျှဖြစ်သောကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပညာ ဘာဝနာအရာ၌။ အဓိပ္ပေတမေဝ၊ လိုအပ်သောအရင်းသည် ပညာကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝဒါမ၊ ကုန်အံ့။ ကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ ပညာ၊ ဤ၌လိုအပ်သော ပညာမည်၏။

၄၂၃။ ကေနဋ္ဌေန ပညာတိ၊ ကား။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ သိတတ်သည်၏ အပြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပညာ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဣဒံ ပဇာနနံ နာမ၊ ဤပဇာနနမည်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ သဉ္ဇာနနဝိဇာနနာကာရဝိသိဋ္ဌံ၊ သညာ၏ သဉ္ဇာနနာကာရဝိညာဉ်၏ ဝိဇာနနာကာရတို့ထက် လွန်ကဲထူးမြတ်သော။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ ပဇာနနံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ သညာ ဝိညာဉ် ပညာတို့၏ ကွဲပြားသည်ကို ထင်ရှားပြုအံ့။ သညာဝိညာဏပညာနံ၊ တို့၏။ ဇာနနဘာဝေ၊ သိတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သမာနေပိ၊ တူသော်လည်း။ သညာ၊ သည်။ နိလံ ပီတကန္တိ၊ အညို အရွှေစသည်ဟူ၍။ ဝါ၊ အစရှိသော။ အာရမ္မဏ-

သဉ္ဇာနနမတ္တမေဝ၊ အာရုံကို အမှတ်နိမိတ်ကိုပြု၍ သိခြင်းသာမန်သည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဤ။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဘိ၊ ဟူ၍။ လက္ခဏပဋိဝေဝံ၊ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသို့။ ပါပေတုံ၊ ရောက်စေခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နီလံ ပီတကန္တိ၊ အညို အရွှေ စသည်ဟူ၍။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇာနာတိ၊ ဤ။ လက္ခဏပဋိဝေဝေဉ္စ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု လက္ခဏာရေးကို သိခြင်းသို့လည်း။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ ပန၊ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကို ဆိုအံ့။ ဥဿက္ကိတော-ဥဒယဗ္ဗယညဏပုဋိ-ပါဋိယာ အာယူဟိတော၊ ဥဒယဗ္ဗယညဏ အစဉ်ဖြင့် အားထုတ်၍။ မဂ္ဂပါတု-ဘာဝံ၊ မဂ်ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသို့။ ပါပေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ပညာ၊ သည်။ ဝုတ္တနယဝသေန၊ ဝိညာဉ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇာနာတိ၊ ဤ။ လက္ခဏပဋိဝေဝေဉ္စ၊ သို့လည်း။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ (ပန၊ သတ္တိထူးကို ချီးကျူးဆိုအံ့။ အတ္တနော၊ ဤ။ အနုညသာဓာရဏေန၊ တပါးနှင့် မဆက်ဆံသော။ အာနုဘာဝေန၊ အားဖြင့်။) ဥဿက္ကိတော၊ ၍။ မဂ္ဂပါတုဘာဝဉ္စ၊ သို့လည်း။ ပါပေတိ၊ ဤ။

ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ အံ့။ ဟေရညိကဖလကေ၊ ပွဲမင်း၏ ပျဉ်ချပ် ပေါ်၌။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သော။ ကဟာပဏရာသိံ၊ အသပြာစုကို။ ဧကော၊ သော။ အဇာတဗုဒ္ဓိဒါရကော၊ ဝေါဟာရ၌ လိမ္မာသော ဉာဏ် မရောက်သေးသော သူငယ်၎င်း။ ဧကော၊ သော။ ဂါမိကပုရိသော၊ ရွာသားလူကြီး၎င်း။ ဧကော၊ သော။ ဟေရညိကော၊ ပွဲမင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိသု ဇနေသု၊ လူသုံးဦးတို့သည်။ [၆၇] ပဿမာနေသု၊ မြင်ကုန် လတ်သော်။ အဇာတဗုဒ္ဓိဒါရကော၊ သည်။ ကဟာပဏာနံ၊ တို့၏။ စိတ္တ-ဝိစိတ္တဒီသစတုရဿပရိမဏ္ဍလဘာဝမတ္တမေဝ၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်၊ ရှည်သည်၏အဖြစ်၊ လေးထောင့်၏အဖြစ်၊ ဝန်း သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဇာနာတိ၊ ဤ။ ဣဒံ၊ ဤအသပြာသည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ၊ အတွင်းသုံးဆောင်အပ် အပ သုံးဆောင်အပ်သော၊ ဝါ၊ အမြဲသုံးဆောင်အပ် ဆောင်၍ သုံးဆောင်အပ် သော အဝတ်ပုဆိုး လက်စွပ် ပုတီးစသော အဆောက်အဦကို ရခြင်းငှါ သင့်လျော်ထိုက်လျောက်သော။ ရတနသမ္ပတံ၊ ရတနာဟု သမုတ်အပ် သော ဝတ္ထုတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဂါမိကပုရိသော၊

သည်။ စိတ္တဝိစိတ္တာဒိဘာဝံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည် ဆန်းကြယ်သည် စသည်
တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။
ပ။ ဣတိ စ၊ လည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤအသပြာသည်။ ဆေကော-
မဟာသာရော၊ များသော အနှစ်ရှိသော အသပြာတည်း။ အယံ၊ သည်။
ကုဋ္ဌော၊ စဉ်းလဲ၏။ ဝါ၊ ကြေးနီစသည်ဖြင့်ပြီးသော အသပြာတုသာတည်း။
အယံ၊ သည်။ အဒ္ဓသာရော၊ ထက်ဝက်သာ အနှစ်ငွေသား ရှိသော အသပြာ
တည်း။ ဣတိဒာဒိ ဣမံ ပန ဝိဘာဝံ၊ ဤသို့အစရှိသော ခွဲခြမ်းခြင်းကို
ကား။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဟေရညိကော၊ သည်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံ
လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ ပကာရေ၊ ထိုဆိုင်ပြီးသော အပြားတို့ကို။
ဇာနာတိ၊ ၏။ ဇာနန္တော၊ သိသောပွဲမင်းသည်လည်း။ ကဟာပဏံ၊ ကို။
ဩလောကေတွာပိ၊ ရှိလည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အာကောဋိတဿ၊
ခေါက်အပ်သော အသပြာ၏။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သုတွာပိ၊ ရှိ၎င်း။ ဂန္ဓံ၊ ကို။
ဃာယိတွာပိ၊ နမ်းရှိ၎င်း။ ရသံ၊ အရသာကို။ သာယိတွာပိ၊ လျက်ရှိ၎င်း။
ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ဓာရယိတွာပိ၊ ချိန်ဆရှိ၎င်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အသုကသ္မိံ
နာမ ဂါမေ ဝါ၊ ဤအမည်ရှိသော ရွာ၌၎င်း။ နိဂမေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ နဂရေ
ဝါ၊ ၌၎င်း။ ပဗ္ဗတေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ နဒီတီရေ ဝါ၊ ဤမည်သော မြစ်ဆိပ်၌
၎င်း။ ကတော၊ ပြုအပ်သော အသပြာတည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့၎င်း။
အသုကာစရိယေန၊ ဤမည်သော ဆရာသည်။ ကတော၊ တည်း။ ဣတိပိ၊
၎င်း။ ဇာနာတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေတထာ၊ ထိုအတူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊
ဤပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

ဟိ၊ ဥပမာဥပမေယျ နှီးနှောသည်ကိုဆိုအံ့။ သညာ၊ သည်။ အဇာတ-
ဗုဒ္ဓိနော၊ ဝေါဟာရကိုသိသော ပညာမရောက်သေးသော။ ဒါရကဿ၊ ၏။
ကဟာပဏဒဿနံ ဝိယ၊ အသပြာကိုမြင်ခြင်းကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊
ကား။) နိလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနာကာရမတ္ထ-
ဂဟဏကော၊ တင်တိုင်းသော အခြင်းအရာမျှကို ယူခြင်းကြောင့်တည်း။
ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဂါမိကဿ၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ကဟာပဏဒဿနံ
ဝိယ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။

၁-နှာ ၂၇၃-၌ကဲ့သို့ “ဣဒံ၊ ဤဥပမေယျကို။ ဝေ သမ္ပဒံ၊ ဤအတူ ပြီးခြင်းရှိသည်ဟူ၍။
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။” ဤသို့လည်းပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ]

ပညာကထာ (၆၇-၂၄)

၁၇၅

အာရမ္မဏာကာရဂ္ဂဟဏတောစ၊ အာရုံ၏ အခြင်းအရာကို ယူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥဒ္ဓမ္မိ၊ ထိုထက်အလွန်လည်း။ လက္ခဏပဋိဝေသေမ္ပာ-
ပနတောစ၊ လက္ခဏာရေးကို သိခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်းတည်း။ ပညာ၊ သည်။ ဟေရညိကဿ၊ ၏။ ကဟာပဏ-
ဒဿနံ ဣဝ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။
အာရမ္မဏာကာရံ၊ အာရုံ၏ အခြင်းအရာကို။ ဂဟေတွာ စ၊ ယူ၍၎င်း။
လက္ခဏပဋိဝေခံ၊ လက္ခဏာရေးကို သိခြင်းသို့။ ပါပေတွာ စ၊ ရောက်စေ၍
၎င်း။ တတော၊ ထိုထက်။ ဥဒ္ဓမ္ပိ၊ အလွန်လည်း။ မဂ္ဂပါတုဘာဝပါပနတော၊
မဂ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ သညာနနဝိဇာနနာကာရဝိသိဋ္ဌံ၊ သညာနနဝိဇာနနအခြင်းအရာ
တို့ထက် လွန်ကဲထူးမြတ်သော။ နာနာပွကာရတော၊ ဖြင့်။ ယံ ဧတံ
ဇာနနံ၊ အကြင်ပညာ၏ သိခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ လွန်ကဲ
ထူးမြတ်သော အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့် သိခြင်းကို။ ပဇာနနန္တိ၊
ပဇာနနဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣဒံ ပဇာနနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊
၍။ ပဇာနနဋ္ဌေန ပညာတိ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆိုဖွယ်အထူးကို ဆိုပေအံ့။ သံ၊ သော ပညာ၊ ထိုပညာသည်။
ယတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ ၌။ သညာဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။
တတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ ၌။ ဧကံသေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ န ဟောတိ၊ ရှိသည်
မဟုတ်။ ယဒါ ပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဧတယိ
ဓမ္မေဟိ၊ တိုသညာ ဝိညာဉ်တို့နှင့်။ အဝိနိဗ္ဗုတ္တာ၊ အသီးအသီး မဝေဘန်
ကောင်း၊ ဝါ၊ မကွေမကွာယှဉ်၏။ အယံ၊ ဤတရားကား။ သညာ၊ မည်၏။
ဣဒံ၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ အယံ၊ သည်။ ပညာ၊ တည်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဝိနိဗ္ဗုဋ္ဌိတွာ၊ ခွဲခြမ်း၍။ (ဧတ ဓမ္မော၊ ထိုသညာ၊ ဝိညာဉ်၊ ပညာတရား
တို့သည်။) အလဗ္ဘနေယျနာနတ္တာ၊ မသိနိုင် မရနိုင်သော ထူးခြားခြင်း
ရှိကုန်၏။ သုခမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန်၏။ ဒုဗ္ဗာ၊ မြင်နိုင်ခဲကုန်၏။ ဧတန၊
ထိုသို့ ခဲသောကြောင့်။ အာယသ္မာ နာဂသေနော၊ သည်။ ဒုက္ကရံ၊ ပ။
စိတ္တန္တိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

[မဟာရာဇ၊ ကြီး။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲသည်ကို။ ကတံ၊
ပြုတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သော်။ ဘန္တေ နာဂသေန၊ သိန်။

ဘဂဝတာ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်သို့သော။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲသည်ကို။ ကတံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ ကောရမ္မဏေ၊ တခုသော အာရုံ၌။ ပဝတ္ထမာနာနံ၊ ကုန်သော။ အရူပီနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့တွင်။ အယံ၊ သည်။ ဖဿော၊ ဖဿမည်၏။ အယံ၊ သည်။ ဝေဒနာ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ သညာ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ စေတနာ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ ပဝတ္ထာနံ၊ အကြင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို။ အက္ခာတံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တံ ပဝတ္ထာနံ၊ ထိုဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲသောအမှုကို။ ဘဂဝတာ သည်။ ကတံ၊ ၏။]

[၆၈] ၄၂၄။ ပန၊ တပါး။ ကာနဿ၊ပ။ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပုစ္ဆာ၌။ (ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။) ပညာ၊ သည်။ ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဇလက္ခဏာ၊ (ပထဝီ ဖဿစသော ဓမ္မတို့၏ ကက္ခဋတ္တဖုသနစသော ဝိသေသလက္ခဏာ၊ အနိစ္စတာစသော သာမည လက္ခဏာဟူသော) တရားသဘောကို မဖောက်မပြန် အဟုတ်အမှန် ထိုးထွင်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဓမ္မာနံ တို့၏။ သဘာဝပုဋိစ္ဆာဒကမောဟန္ဓကာရဝိဒ္ဓိသနရသာ၊ (ဝိသေသလက္ခဏာ သာမညလက္ခဏာဟူသော) သဘောကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသောမှောင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဓမ္မသဘာဝတို့၌ မတွေ့ဝေသော အခြင်းအရာဖြင့် ယောဂီ၏ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ မတွေ့ဝေခြင်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပန၊ တပါး။ သမာဟိတော၊ တည်ကြည်သော သမာဓိရှိသောသူသည်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ သမာဓိ၊ သည်။ တဿာ၊ ထိုပညာ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။

၁-ဓမ္မာနံ သကော ဘာဝေါ ဓမ္မသဘာဝေါ၊ ကက္ခဋတ္တဖုသန စသော မိမိတို့၏အဘိုးလက္ခဏာတည်း။ ဓမ္မာနံ သမာဓော ဘာဝေါ ဓမ္မသဘာဝေါ၊ အနိစ္စတာ စသော သာမညလက္ခဏာတည်း။ ထိုနှစ်ပါးသောလက္ခဏာကို ယာထာဝ အားဖြင့် ပဋိဝိဇ္ဇနလက္ခဏာသည် ပညာဖြစ်ရကား ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဇလက္ခဏာပညာ-ဟူသည်။ သဋ္ဌပဋ္ဌာသည်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော ဗာဟိရအန္ဓကာရကို ဒိပါလောကစသည် ဖျောက်သကဲ့သို့ ယထာဝုတ္တဓမ္မသဘာဝကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟန္ဓကာရကို ဖျောက်ခြင်းကိစ္စရှိရကား ဓမ္မာနံ။ပ။ ရသာ-ဟူသည်။

ပညာပဘောဒကထာ

၄၂၅။ ကတိဝိဓာ ပညာတိ၊ ဟူသောပုစ္ဆာ၏။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏေန၊ ထိုးထွင်းခြင်း လက္ခဏာအားဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ကေဝိဓာ၊ တပါးအဖို့ရှိ၏။ လောကီယလောကုတ္တရဝသေန၊ လောကီပညာ၊ လောကုတ္တရာပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ သာသဝါနာသဝါဒိဝသေန စ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံဖြစ်သောပညာ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံမဟုတ်သောပညာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ နာမရူပဝတ္ထာနဝသေန စ၊ နာမ်ကိုပိုင်းခြားတတ်သောပညာ၊ ရုပ်ကိုပိုင်းခြားတတ်သော ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ သောမနဿုပေက္ခာသဟဂတဝသေန စ၊ သောမနဿသဟဂုတ်ပညာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဒဿနဘာဝနာဘူမိဝသေန စ၊ ဒဿနဘူမိပညာ၊ ဘာဝနာဘူမိပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ တထာ-ဒုဝိဓာ၊ ၏။ စိန္တာသုတဘာဝနာမယဝသေန၊ စိန္တာမယပညာ၊ သုတမယပညာ၊ ဘာဝနာမယပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတအပ္ပမာဏာရမ္မဏဝသေန စ၊ ကာမတရားလျှင် အာရုံရှိသောပညာ၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောပညာ၊ လောကုတ္တရာတရားလျှင် အာရုံရှိသော ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အာယာပါယဥပါယကောသလ္လဝသေန စ၊ အစီးအပွား၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်၊ အစီးအပွားမဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်၊ ထိုထိုကိစ္စပြီးခြင်း၏ အကြောင်း၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ အဇ္ဈတ္တာဘိနိဝေသာဒိဝသေန စ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသောပညာ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသော ပညာ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓနှစ်ပါး၌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသော ပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ တထာ-တိဝိဓာ၊ ၏။ စတုသု သစ္စေသု၊ တို့၌။ ဉာဏဝသေန စ၊ သိသောဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဝသေန စ၊ လေးပါးသောပဋိသမ္ဘိဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဝေ ဟိ ပညာလောကော ဟဒယန္ဓကာရံ ဝိဓမ္မေနန္တာ ဝေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယထာဝုတ္တဓမ္မသဘာဝတို့၌ အသမ္မုယနာကာရ အားဖြင့် ယောဂီ၏ ဉာဏ်အားထင်ရကား အသမ္မောဟပစ္စုပ္ပန်နာဟူသည်။ ကာရဏဘူတာ ဝါ သယံ ဖလဘူတံ အသမ္မောဟံ ပစ္စုပ္ပန်ပေတိတံ ဝေပိ အသမ္မောဟပစ္စုပ္ပန်နာ။ ဝိပဿနာပညာ၏ ဤသို့လိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သမာဓိ တဿာ ပဒဋ္ဌာနံဟူသည်။ (ပြည်)

၄၂၆။ တတ္ထ၊ ထိုကောဠာသတို့တွင်။ ကေဝိဓကောဠာသော၊ သည်။ ဥတ္တာနုတ္တောယေဝ၊ ပေါ်သောအနက်ရှိသလျှင်ကတည်း။ ဒုဝိဓကောဠာသော ဌှိ။ လောကီယမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ လောကီကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌ မဂ်နှင့် ယှဉ်သောပညာသည်။ လောကီယာ၊ လောကီပညာမည်၏။ လောကုတ္တရမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ မည်၏။ ဣတိဇေ၊ သို့။ လောကီယ။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

ဒုတိယဒုကေ၊ ဌှိ။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏံဘူတာ၊ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်သော ပညာသည်။ သာသဝါ၊ မည်၏။ တေသံ၊ ထို အာသဝေါတရား တို့၏။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမဟုတ်သောပညာသည်။ အနာသဝါ၊ မည် ၏။ အတ္တတော ပန၊ သရုပ်သဘော အနက်အားဖြင့်ကား။ 'သေဝံ၊ ဤ သာသဝအနာသဝပညာသည်။ လောကီယလောကုတ္တရာဝံ၊ လောကီပညာ၊ လောကုတ္တရာပညာသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ သာသဝါ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ အနာသဝါတိအာဒိသုပိ၊ ဤသို့ စသည်တို့၌ လည်း။ ဒေသဝနယော၊ဤအတ္တတော ပနေသာ လောကီယလောကုတ္တရာဇ ဟူသော နည်းကိုသာလျှင်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဇေဝံ၊ သို့။ပ။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

တတိယဒုကေ၊ ဌှိ။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ အာရတိတုကာမဿ၊ အားထုတ် လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စတုန္တံ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ လေးပါးသောနာမက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဝဝတ္ထာပနေ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၌။ ယာ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤပညာသည်။ နာမဝဝတ္ထာပနပညာ၊ နာမ်ကို ပိုင်းခြား မှတ်သား ခြင်း၌ ပညာမည်၏။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ကို။ ဝဝတ္ထာပနေ၊ ဌှိ။ ယာ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ သည်။ ရူပဝဝတ္ထာပနပညာ၊ မည်၏။ ဣတိဇေ။ပ။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

စတုတ္ထဒုကေ၊ ဌှိ။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ ပဉ္စကနယေန၊ ဖြင့်။ သောဠသသု၊ ကုန်သော။ စတုတ္ထဈာနိ ကေသု၊ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်ကုန် သော။ မဂ္ဂစိတ္တေသု၊ တို့၌၎င်း။ ပညာ၊ သည်။ သောမနဿသဟဂတာ၊ ဂုတ်မည်၏။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ 'ကာမာဝစရကုသလစိတ္တေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ စဘုသု၊ ကုန်သော။ ပဉ္စမဈာနိကေသု၊ ပဉ္စမဈာန်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။

နိဒ္ဒေသ]

ပညာပဒေသနာ (၆၉-၉)

၁၇၉

မဂ္ဂစိတ္တေသု စ၊ တို့ဉ်၎င်း။ ပညာ၊ သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ မည်၏။
ဣတိ-ဝေ။ပ။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

☞ [၆၉] ပဉ္စမဒုကေ၊ ဉှိ။ ပဌမမဂ္ဂပညာ၊ သောတာပတ္တိမဂ် ပညာသည်။
ဒဿနဘူမိ၊ ဒဿနဘူမိမည်၏။ အဝသေသမဂ္ဂတ္ထယပညာ၊ သောတာပတ္တိ
မဂ်မှ ကြွင်းသော အထက်မဂ်သုံးပါး အပေါင်း၌ဖြစ်သော ပညာသည်။
ဘာဝနာဘူမိ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဝေ။ပ။ ဒုဝိဓာ၊ မည်၏။

၄၂၇။ တိကေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမတ္တိကေ၊ ဉှိ။ ပရတော၊ သူတပါးမှ။
(ဥပဒေသံ၊ ညွှန်ပြအပ်သောနည်းကို။) အသုတွာ၊ မကြားရပဲ။ ပဋိလဒ္ဓ-
ပညာ၊ ရအပ်သောပညာသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ စိန္တာဝသေန၊ ဖြင့်။
နိပ္ပန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ စိန္တာမယာ၊ (သုတ-စသည်ကို ငဲ့ခြင်းကင်း၍
အကြောင်းဥပါယကို ကြံစည်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော)စိန္တာမယပညာ မည်၏။
ပရတော၊ မှ။ (ဥပဒေသံ၊ ကို။) သုတွာ၊ ၍။ ပဋိလဒ္ဓပညာ၊ သည်။
သုတဝသေန၊ ကြားနာအပ်သော ပရောပဒေသ၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိပ္ပန္နတ္တာ၊
ကြောင့်။ သုတမယာ၊ (ကြားနာမှတ်သားအပ်သော ပရောပဒေသဖြင့်
ပြီးသော)သုတမယပညာ မည်၏။ ယတာ တတာ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား
ပရောပဒေသကို ကြားဘူး၍၎င်း၊ မကြားပဲ၎င်း။ ဘာဝနာဝသေန၊ မိမိ
အလိုလိုသာ ဘာဝနာကို အားထုတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ နိပ္ပန္နာ၊ ပြီးသော။
အပ္ပနာပ္ပတ္တာ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဘာဝနာမယာ၊
ပညာမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတ္ထ။ပ။ဘာဝနာမယာ ပညာတိ၊ ဟူသော။
တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ ကတမာ၊ အဘယ်ပညာသည်။ စိန္တာမယာ
ပညာ၊ နည်း။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ ပညာဖြင့်စီရင်အပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊
ပညာဖြင့် ညွတ်စေအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ သင့်သောအကြောင်းဖြင့် ပြီးစေအပ်
ကုန်သော။ ကမ္မာယတနေသု ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်
သော ကသိဝါဏိဇစသော အမှုတို့၌၎င်း။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ ကုန်သော။
သိပ္ပာယတနေသု ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဟတ္ထာ-
ရောဟစသော အတတ်တို့၌၎င်း။ပ။ ဝိဇ္ဇာဌာနေသု ဝါ၊ သက်ကြည့်ဗေဒင်
ဆေးဝါး မန္တန်စသော ဝိဇ္ဇာတို့၌၎င်း။ (ကောသလ္လံ ဝါ၊ တတ်သိ ကျမ်း
ကျင်သော ဉာဏ်မူလည်း ဖြစ်သော။) ကမ္မဿကတံ ဝါ၊ ဤကံသည်

သတ္တဝါတို့၏ဥစ္စာ၊ ဤကံသည် ဥစ္စာမဟုတ်ဟု သိသောဉာဏ်မူလည်း ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသောသဘောရှိ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၎င်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သညာ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၎င်း။ (ပဝတ္ထံ၊ သော။) သစ္စာနုလောမိကံ ဝါ၊ သစ္စပ္ပဋိ-ဝေဒနာလျော်သော ဝိပဿနာဉာဏ်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဝေရူပိံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ အနုလောမိကံ၊ အောက်၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ကမ္မာယတနစသည်တို့အား (မဆန့်ကျင်မြော်မြင်သဖြင့်) လျော်သော၊ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့ အစီးအပွားကို ကျင့်ခြင်းအား၎င်း၊ မဂ္ဂသစ္စာအား၎င်း၊ ပရမတ္ထ သစ္စာ နိဗ္ဗာန်အား၎င်း မဆန့်ကျင်သဖြင့် လျော်သော။ ခန္တိံ၊ (အလုံးစုံ လည်း ဖြစ်သော ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းအရာတို့ကို) မြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ ခံသော။ ဒိဋ္ဌိံ၊ မချွတ်မြင်တတ်သော။ ရုစိံ၊ နှစ်သက် တတ်သော။ မုတိံ၊ မှန်ကန်ရမိသိတတ်သော။ ပေက္ခံ၊ သင့် မသင့်ကို နှိုင်းချင့် ရှုကြည့်တတ်သော။ ဓမ္မနိဗ္ဗာနခန္တိံ၊ (ထိုကမ္မာယတနစသော ဓမ္မတို့ကို ဤဉာဏ်ဖြင့် ရှုအပ်ကုန်သော်သာ အရှုခံ၍ ထိုကမ္မာယတန စသော ဓမ္မတို့၏) ရှုခြင်းကို ခံကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဓမ္မတို့၏ ရှုခြင်းကို ခံခြင်းရှိသော။ ယံ ပညံ၊ ယခင်ဆိုပြီးသော ပညာကို။ (ပဋိလဘတိ-ဥှ စပ်။) ပရတော၊ မှ။ (ဥပဒေသံ၊ ကို။) အသုတော၊ မကြားရပဲ။ ပဋိ-လဘတိ၊ မိမိအလိုလို ကြံသဖြင့် ရ၏။ အယံ၊ ဤဆရာနည်းမခံ လျောက် လျားကြံ၍ ရအပ်သောပညာကို။ စိန္တာမယာ ပညာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပ။ သုတော၊ ကြားနာ၍။ ပဋိလဘတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသနည်းခံ၍ ရအပ်သောပညာကို။ သုတမယာ ပညာ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်နှင့်ပြည့်စုံသောသူ၏။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဘာဝနာယော ပညာ၊ မည်၏။] ဧဝံ၊ သို့။ ပ။ တိဝိဓာ၊ ၏။

ဒုတိယတ္ထိကေ၊ ၌။ ကာမာဝစရေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာရပ္ပ၊ ၍။ ပဝတ္ထာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ပရိတ္တအာရုံရှိသော ပညာမည်၏။ ပ။ သာ၊ ထို ပရိတ္တာရမ္မဏ၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏဟု ဆိုအပ်သော ပညာသည်။ လောကီယဝိပဿနာ၊ နာမည်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရပ္ပ၊ ၍။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ

နိဒ္ဒေသ]

ပညာပဘေဒကထာ (၆၉-၂၀)

၁၈၁

ရှိသောပညာမည်၏။ သာ၊ ထိုအပ္ပမာဏာရမ္မဏပညာသည်။ လောကုတ္တရ-
ဝိပဿနာ၊ နာပညာမည်၏။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ပ။ တိဝိဓာ၊ ၏။

တတိယတ္ထိကေ၊ ဌ။ ဝုဇ္ဈိ၊ သမ္ပတ္တိတို့၏ ပွားစီးကြောင်း တရားသည်။
အာယော နာမ၊ သမ္ပတ္တိတို့၏ လာကြောင်း ဖြစ်ကြောင်း မည်၏။
(အာယန္တိ ဧတေသ သမ္ပတ္တိယောတိ အာယော-မူ၊ ဝုဇ္ဈိ-ရ၏။) သာ ဝုဇ္ဈိ၊
ထိုသမ္ပတ္တိတို့၏ ပွားကြောင်းဖြစ်ကြောင်းသည်။ အနတ္တဟာနိတော စ၊
အနတ္တ၏ ပျောက်ပျက်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ အတ္တပ္ပတ္တိတော စ၊ အတ္တ၏
ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအနတ္တ၏ ပျောက်ပျက်ခြင်း
အတ္တ၏ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ပွားစီးကြောင်း၌။ ကောသလ္လံ၊ လိမ္မာ
သောသူ၏ အဖြစ်ဟူသော ကျမ်းကျင်သော ပညာသည်။ အာယ-
ကောသလ္လံ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တတ္ထ ကတမံ။ပ။ ကောသလ္လန္တိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အာယကောသလ္လံ၊ သလ္လသည်။ ကတမံ၊
နည်း။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤတရားတို့ကို။ မနသိ ကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော။
မေ၊ အား။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ အကုသလာ ဓမ္မာ စေဝ၊
အကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်မိ
ပြုမိကုန်သော။ အကုသလာ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ပဟိယန္တိ၊ ပျောက်
ကုန်၏။ ဝါ ပန၊ တနည်းကား။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ မနသိ ကရောတော၊
သော။ မေ၊ အား။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ကုသလာ ဓမ္မာ
စေဝ၊ တို့သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်ပြီးသော။ ကုသလာ
ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဘိယျောတာဝါယ၊ လွန်စွာပွားခြင်းငှါ။
ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်
ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတရားတို့၌။ ယာ ပညာ၊ အကြင်
အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ယာ ပဇာနနာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့်
သိသော အခြင်းအရာသည်။ပ။ ယော အမောဟော၊ အကြင်မတွေ့မဝေ
သိသောတရားသည်။ ယော ဓမ္မဝိစယော၊ အကြင်ဓမ္မကို စိစစ်တတ်သော
တရားသည်။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်အသင့်အားဖြင့် မြင်တတ်သော
တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤပညာကို။ အာယကောသလ္လန္တိ၊
မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

၁၂[၇၀] ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ အဝုဇ္ဈိ၊ သဗ္ဗတ္တိတို့၏ မပွားမစီး ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးကြောင်းသည်။ အပါယောတိ-အပါယော နာမ၊ အပါယမည်၏။ သာပိ၊ ထိုအဝုဇ္ဈိသည်လည်း။ အတ္တဟာနိတော စ၊ အတ္တ၏ ပျောက်ပျက် ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ အနတ္တပ္ပတ္တိတော စ၊ အနတ္တ၏ဖြစ်ထွန်းသော အားဖြင့်၎င်း။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္တ၏ ပျောက်ပျက် ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ အနတ္တ၏ ဖြစ်ထွန်းစည်ပင်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အပါယ ဌိ။ ကောသလ္လံ၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ အပါယကောသလ္လံ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တတ္ထ ကတမံ၊ ပ။ ဇ္ဇန္တိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

ပန၊ အာယကောသလ္လံ၊ အပါယကောသလ္လံမှတစ်ပါး ဥပါယကောသလ္လံ ကို ဆိုအံ့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ကုန်သော။ (နိဗ္ဗတ္တိကာရဏေသု-၌စပ်။) တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထို ဟိတသုခဓမ္မတို့၏။ ဥပါယေသု-နိဗ္ဗတ္တိကာရဏေသု၊ ဖြစ်ခြင်း ပြီးခြင်း၏အကြောင်းတို့၌။ တံဇာနပ္ပဝတ္ထံ၊ ထိုဇာနဉ်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဌာနုပ္ပတ္တိကံ၊ အကြောင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်း ရှိသော၊ ဝါ၊ လျင်မြန်ချက်တဖြုတ်အားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ကောသလ္လံ၊ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်ဟူသောပညာသည်။ ဥပါယကောသလ္လံ နာမ၊ ဥပါယ၌လိမ္မာသော ပညာမည်၏။ (ယထာဟ-ကားထင်ပြီ။)

[သဗ္ဗာပိ၊ သော။ တတြ၊ ထိုထိုကိစ္စဟူသမျှ၌။ ဥပါယာ၊ ပြီးကြောင်း ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ပြီးကြောင်း၌ လိမ္မာသော။ (ကောသလ္လံ-ကျေသည်။) ပညာ၊ သည်။ ဥပါယကောသလ္လံ၊ မည်၏။]

ဝေ၊ သို့။ အာယာ၊ ပ။ သေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။

စတုတ္ထတ္တိကေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို၊ ဂဟေတွာ၊ (ဤသည် ကား ရုပ်တည်း၊ ရုပ်ကား ဤမျှသာတည်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သိမ်းဆည်း သည်၏ အစွမ်းဖြင့်) ယု၍။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်အပ်သော။ ဝိပဿနာ- ပညာ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တာဘိနိဝေသာ၊ အဇ္ဈတ္တ၌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်း ရှိသော ပညာမည်၏။ ပရဿ၊ သူတစ်ပါး၏။ ခန္ဓေ ဝါ၊ တို့ကို၎င်း။ ဗာဟိရံ၊

၁-အစွာယိကရှောင်းတခင်ပြုအပ်သော ကိစ္စသည်သော်၎င်း၊ ဘေးကျမ်းသည်သော် ၎င်း ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် ထိုကိစ္စ ထိုအရေး ထိုဘေးကျမ်းကို ကုစားခြင်းငှါ ထိုကိစ္စအရေး ဘေးရောက်သောဇာတိပင် ရှောင်းတခင် ဖြစ်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

နိဇ္ဈေသ]

ပညာပဘေဒကထာ (၇၀-၂၀)

၁၈၃

ဗဟိရဖြစ်သော။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပံ ဝါ၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်ကို၎င်း။ ဂဟေတွာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ အာရဒ္ဓါ၊ သော။ (ဝိပဿနာပညာ၊ သည်။) ဗဟိဒ္ဓါ-
ဘိနိဝေသာ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ နှလုံးသွင်းသော ပညာမည်၏။ ဥဘယံ၊
အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓနှစ်ပါးကို။ ဂဟေတွာ၊ အနုပုဗ္ဗအားဖြင့် သိမ်းဆည်း၍၊ ဝါ၊
“ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗန္တံ နိရောဓဓမ္မံ” ဟု တချက်တလက်တည်းဖြင့်
သာလျှင် အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော ပဉ္စကုန္ဒာတို့ကို မဝေဖန်ဘောအားဖြင့်
သိမ်းဆည်း၍။ အာရဒ္ဓါ၊ သော။ပ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဘိနိဝေသာ၊ အဇ္ဈတ္တ
ဗဟိဒ္ဓ၌ နှလုံးသွင်းသော ပညာမည်၏။ ဣတိ ဧဝံ။ပ။ တိဝိဓော၊ ၏။

၄၂၈။ စတုက္ကေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမစတုက္ကေ၊ ၌။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။
အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌
သိသောဉာဏ်မည်၏။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို။
အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ၊ မည်၏။
ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ” ပဋိ-
ပဒံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ
ကို။ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်
မည်၏။ပ။

ဒုတိယစတုက္ကေ၊ ၌။ အတ္တာဒိသု၊ အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိပဋိဘာနတို့၌။ ပဘေဒ-
ဂတာနိ၊ အထူးအပြားသို့ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ၊ အထူးအပြားကို သိကုန်
သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ စတသော၊ ကုန်သော။
ပဋိသမ္ဘိဒါ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အတ္ထေ။ပ။ ပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊
ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[အတ္ထေ၊ ဝိပါက် ကြိယာ နိဗ္ဗာန် ပစ္စယပ္ပန် ဘာသိတတ္ထဟု ဆိုအပ်သော
အကျိုးငါးပါး၌။ (ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်သော။ (တနည်း) ပဘေဒဂတံ၊ အနု-
ဝသေသအားဖြင့် အတ္ထ အထူးအပြားကိုသိသော။) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထ-
ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဓမ္မေ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ မဂ်လေးတန်ဘာသိတ-
ပစ္စယဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းငါးပါး၌။ (ပဝတ္ထံ၊ သော။ ဝါ၊
ပဘေဒဂတံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ တတြ-တသ္မိ”
အတ္ထေ၊ ထိုအကျိုးငါးပါး၌၎င်း။ တတြ-တသ္မိ” ဓမ္မေ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါး
၌၎င်း။ (တတြ-ဖြင့် အတ္ထ ဓမ္မေ-ကိုစွဲသည်ဟု သိသာအောင်ဖွင့်သည်။)

ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘာဝ နိရုတ္တိကိုရွတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ရွတ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်၊ ဝါ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော သဘာဝနိရုတ္တိ၌။ (ပဘေဒဂတိ၊ အနဝသေသအားဖြင့် နိရုတ္တိ အထူးအပြားကိုသိသော^၁)။ ဉာဏံ၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဉာဏေသု၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့၌။ ပ။ ပဋိဘာန-ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌၊ ဝါ၊ ထိုအတ္ထဓမ္မသည်တို့တွင်။ အတ္ထောတိ ဧတံ၊ အတ္ထောဟူသော ဤအမည်သည်။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဟေတုဖလဿ၊ အကြောင်း၏ အကျိုး၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဟေတုဖလံ၊ အကြောင်း၏ အကျိုးကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟေတုအနုသာရေန၊ အကြောင်းသုံးပါးကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြောင်းသုံးပါးကို အစဉ်လျှောက်သော ဉာဏ်ဖြင့်။ အရိယတိ အဓိဂမိယတိ၊ ရအပ် သိအပ်၏။ အရိယတိ သမ္မာပုဏိယတိ၊ ရောက်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထောတိ၊ အတ္ထဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (နိဗ္ဗတ္တကအကြောင်း၊ ဉာပကအကြောင်း၊ သမ္မာပကအကြောင်းကို အကြောင်းသုံးပါးယူ။) ပန၊ သင်္ခေပမှတစ်ပါး။ ပဘေဒတော၊ အစိတ်အပြား ခွဲဝေသောအားဖြင့်။ ယံ ကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိသော။ ပစ္စယသမ္ဘူတံ၊ ပစ္စည်းတရားကြောင့် ဖြစ်သော ပစ္စယပွန်တရား၎င်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ ၎င်း။ ဘာသိတတ္ထော၊ ဘာသိတတူသော သဒ္ဓါ၏အနက် ငါစွ၎င်း။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်၎င်း။ ကြိယာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမိနာ ဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤအကျိုးတရားတို့ကို။ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တံ အတ္ထံ၊ ထိုငါးပါးသော အကျိုးကို။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ထိုအကျိုးငါးပါး၌။ ပဘေဒဂတံ၊ စိတ်ဖြာဝေဖန် ခွဲခြမ်းလျက် ထိုးထွင်းသိမြင်၍ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။

၁-သဘာဝနိရုတ္တိကို ရွတ်ဆိုခြင်းဟူသော်လည်း ရွတ်ဆိုအပ်သော သဘာဝနိရုတ္တိကို သိအပ်သတည်း။ ပိဏ္ဍာနံ ပါတောတိ ပိဏ္ဍာပါတော-ဟူသကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် တဿ ဘာသနေ ဥဒိရဏေ ဘာသိတံ လပိတံ ဥဒိရိတံ သုတွာ စသည်ကို ဆိုလတုံ။ (ပြည်)

၂-ပဘေဒဂမနုဉ္စေတ္ထ အနဝသေသတော နိရုတ္တိဘာဝဇာနနံ၊ တဿ သေသေသု။ အနုဋ္ဌိ ၂၊ ၁၉၃ (ပြည်)။

၃-ဘိန္ဒန္တံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ စ ပဘေဒဂတံပိ ဟောတိ၊ မူလဋ္ဌိ ၂၊ ၁၉၂။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ပညာပဘေဒကထာ (၇၁-ဂ)

၁၈၅

ဓမ္မောတိ တေပိ၊ ဓမ္မဟူသော ဤအမည်သည်လည်း။ သင်္ခေပတော၊
 အကျဉ်းစုချိုး တလုံးတည်းအားဖြင့်။ ပစ္စယဿ၊ ပစ္စည်း၏။ အဓိဝစနံ၊
 တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ ကို။ တံ တံ၊ အကျိုးထိုထိုကို။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဒဟတိ ဝိဒဟတိ၊ စီရင်ထုံးမိတ်တတ်၏။ ပဝတ္ထေတိ ဝါ၊ ဖြစ်မှု
 လည်း ဖြစ်စေတတ်၏။ သမ္မာပုဏိတုံ ဝါ၊ ရောက်ခြင်းငှါမှုလည်း။ ဒေတိ၊
 ပေးတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [၇၁]
 ပန၊ သင်္ခေပမှတစ်ပါး။ ပဘေဒတော၊ အစိတ်အပြား ခွဲဝေသောအားဖြင့်။
 ယော ကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဖလနိဗ္ဗတ္တကော၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေ
 တတ်သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းတရား၎င်း။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်
 ၎င်း။ ဘာသိကံ၊ ပါဠိသဒ္ဓါ၎င်း။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်၎င်း။ အကုသလံ၊
 ၎င်း။ ဣတိ ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊
 ဤအကြောင်းတရားတို့ကို။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။
 တံ ဓမ္မံ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါးကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်
 အား။ တသ္မိံ ဓမ္မေ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါး၌။ ပဘေဒဂတံ၊ စိတ်ဖြာ
 ဝေဖန် ခွဲခြမ်းလျက် ထိုးထွင်းသိမြင်၍ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိ-
 သမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ငါဆိုအပ်
 ပြီးသော ဤအနက်ကိုပင်လျှင်။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ (ဝိဘဇိတွာ ဒေသိတော-
 တိ သမ္ပန္နော။) ဒုက္ခေ ဉာဏံ။ပ။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိအာဒိနာ၊ သော။
 နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒသိတော၊ ပြတော်မူလေပြီ။

[ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူသော အကျိုး၌။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။
 အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏ အကြောင်း
 ဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာ၌။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊
 မည်၏။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။
 ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ ၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မ-
 ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟေတုမ္ပိ၊ ၌။ ပ။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟေတု-
 ဖလေ၊ ၌။ ပ။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရား
 တို့သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘူတာ၊ သဘောသို့ ရောက်ကုန်၏။
 သဉ္ဇာတာ၊ အကြောင်းညီညွတ်သဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဥပါဒ်ခဏသို့
 ရောက်ကုန်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ အထူးအားဖြင့် ဥပါဒ်ခဏသို့ ရောက်ကုန်၏။
 ပါတုဘူတာ၊ သဘောသို့ ရောက်သောအားဖြင့် ထင်စွာဖြစ်ကုန်၏။ ဣမေ-

သု ဓမ္မေသု၊ ဤအကျိုးတရားတို့၌။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တ-
 ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ယမ္မာ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြောင်းတရားကြောင့်၊ ဝါ၊
 မှ။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုအကျိုးတရားတို့သည်။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ ဘူတာ၊
 ကုန်၏။ သဉ္ဇာတာ၊ ကုန်၏။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။
 ပါတုဘူတာ၊ ကုန်၏။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုအကြောင်းတရားတို့၌။ ပ။
 ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ ပ။ အတ္တပဋိ-
 သမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဇရာမရဏသမုဒယေ၊ ၌။ ပ။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။
 ပ။ သင်္ခါရနိရောဓေ၊ ပညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ပ။
 ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ သင်္ခါရနိရောဓဂေါမိနိယာ၊
 ပညာဘိသင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ-
 ယ၊ အကျင့်ဖြစ်သော မဂ်၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။
 ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ပါဠိဓမ္မကို။ ဇာနာတိ၊
 သိ၏။ သုတ္တံ၊ သုတ်အင်္ဂါကို။ ဂေယျံ၊ ကို။ ပ။ ဝေဒလ္လံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊
 ၏။ အယံ၊ ဤပါဠိဓမ္မကို သိသောဉာဏ်ကို။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ တဿ တသ္မေဝ ဘာသိတဿ၊ ထိုထို
 သုတ္တဂေယျစသော ပါဠိဓမ္မ၏သာလျှင်။ အတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။
 (ကံ ဇာနာတိ၊ နည်း။) အယံ၊ ဤအနက်သည်။ ဣမဿ ဘာသိတဿ၊
 ဤပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ အယံ၊ သည်။ ဣမဿ ဘာသိတဿ၊ ၏။
 အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ပါဠိ၏အနက်ကို
 သိသော ဤဉာဏ်ကို။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကတမေ ဓမ္မာ၊
 အဘယ်တရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ မည်ကုန်သနည်း။ ယသ္မိံ သမယေ၊
 အကြင် စတုစက္ကသမ္ပတ္တိခဏ၌။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမဘုံ၌ များသောအား
 ဖြင့် ကျင်လည်တတ်သော။ ကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊
 ခဏတ္တယသို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ ပ။ ဣမေ ဓမ္မာ၊
 ဤတရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ဣမေသု ဓမ္မေသု၊
 ဤကုသိုလ်တရားတို့၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ တေသံ၊
 ထိုကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဝိပါကေ၊ ဝိပါက်၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တပဋိ-
 သမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။]

တတြံ၊ ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ တသ္မိံ အတ္ထေ စ၊ ထို
 ငါးပါးသော အကျိုး၌၎င်း။ တသ္မိံ ဓမ္မေ စ၊ ထိုငါးပါးသော အကြောင်း

နိဒ္ဒေသ]

ပညာပဘောဒကထာ (၇၁-၂၃)

၁၈၇

၌၎င်း။ ယာ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ အကြင်မဖောက်မပြန်သော မာဂဇာသာ သဘာဝနိရုတ္တိသည်။ ယော အဗျဘိစာရီဝေါဟာရော၊ ထိုထိုအနက်ကို သိစေခြင်း၌ အစဉ်အမြဲ စပ်ခြင်းရှိသော အကြင် သဒ္ဓဝေါဟာရသည်။ ဝါ၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်၌၎င်း၊ ခပ်သိမ်းသော အခါ၌၎င်း၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်၎င်း ပျက်စီးခြင်းမရှိသော အကြင်သဒ္ဓဝေါဟာရသည်။ ဝါ၊ အကြင်ကိန်းသေဟောသော ဝေါဟာရသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တဒဘိ- လာပေ၊ ထိုသဘာဝနိရုတ္တိဟု မှတ်အပ်သော သဒ္ဓဝေါဟာရကို ရွတ်ဆို ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သေဝ်။) ဝါ၊ ခြင်း၌။ တဿ၊ ထို သဘာဝနိရုတ္တိဟု မှတ်အပ်သော သဒ္ဓဝေါဟာရကို။ ဘာသနေ၊ ရွတ်ဆို ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ရွတ်ဆိုခြင်းသည်။ သတိ၊ သေဝ်၊ ဝါ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း၌။

၁-သဘာဝနိရုတ္တိကို ရွတ်ဆိုခြင်း၌-ဟူသော်လည်း ရွတ်ဆိုအပ်သော ဝိညတ္တိဝိကာရ သဟိတဓကိကပရမတ္ထသဒ္ဓါကို အရကောက်ယူ။ ထို့ကြောင့် ဘာသိတံ လပိတံ ဥဒ္ဓိရိတံ သုတာ- ဟူသည်၊ ပရမတ္ထမှလွတ်သော နာမပညတ္တိကို ကေစိတို့ကြိုက်သည်ဟု လိုက်၍မယူလင့်၊ ဒေါသ မလွတ် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အပြစ်အတိ ကြိုးနယ်ငြိသောကြောင့် တဿာ အဘိလာပေတိ တဿာ နိရုတ္တိယာ အဝစနဘူတာယ ပညတ္တိယာ အဘိလာပေတိ ကေစိ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ဧဝံ သတိ ပညတ္တိ အဘိလပိတဗ္ဗာ၊ န ဝစနန္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ န စ ဝစနတော အညံ အဘိလပိတဗ္ဗံ ဥစ္စာ- ရေတဗ္ဗံ အတ္ထိ။ အတာပိ ဖဿာဒိဝစနေဟိ ဗောဓေတဗ္ဗံ အဘိလပိတဗ္ဗံ သိယာ၊ ဧဝံ သတိ အတ္ထ- ဓမ္မဝဇ္ဇံ တေဟိ ဗောဓေတဗ္ဗံ န ဝိဇ္ဇတိတိ တေသံ နိရုတ္တိဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ။ ဖဿောတိ စ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ ဖဿံ ဖဿာတိ န သဘာဝနိရုတ္တိတိ ဒဿိတောဝါယမတ္ထော။ န စ အဝစနံ ဧဝံပကာရံ အတ္ထိ။ တသ္မာ ဝစနဘူတာယ ဧဝ တဿာ သဘာဝနိရုတ္တိယာ အဘိလာပေ ဥစ္စာရဏေတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟု ကေစိပါဒ၌ အပြစ်ကိုပြု၍ သကဝါဒ၌ တည်စေလို၍ (မူလ၌ ၂-၁၉၁-၅) ဆိုပေသည်။ ။တဿာ အဘိလာပေတိ၊ ပေ-ဟူသောပုဒ်၏။ အဝစနဘူတာယ၊ ပရမတ္ထသဒ္ဓါမဟုတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပညတ္တိဟာ၊ နာမပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တဿာ နိရုတ္တိယာ၊ ထိုနိရုတ္တိကို။ အဘိလာပေ၊ ရွတ်ခြင်း၌။ ဣတိ အတ္ထိ၊ ကို။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ နိရုတ္တိ၏ ပညတ်သဘောရှိသည်၏ အဖြစ် သည်။ သတိ၊ သေဝ်။ ပညတ္တိ၊ သည်။ အဘိလပိတဗ္ဗာ၊ ရွတ်အပ်ကောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝစနံ၊ သဒ္ဓါသည်။ အဘိလပိတဗ္ဗံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အယံ ဒေါသော၊ ဤသို့သောအဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝစနတော၊ သဒ္ဓါမှ၊ အညံ၊ သော။ အဘိလပိတဗ္ဗံ-ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ၊ ရွတ်အပ်ကောင်းသော အနက်သဘောမည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဖဿာဒိဝစနေဟိ၊ ဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဓါတို့ဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ် သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သိစေအပ်သော အနက်သဘောသည်။ အဘိလပိတဗ္ဗံ၊ ရွတ်အပ် ကောင်း သော အနက်သဘောမည်သည်။ အတာပိ သိယာ၊ အကယ်၍လည်း ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဓါဖြင့် သိစေအပ်သော အနက်သဘော၏ ရွတ်အပ်ကောင်း သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သေဝ်။ အတ္ထဓမ္မဝဇ္ဇံ၊ အတ္ထငါးပါး ဓမ္မငါးပါးသည် ကြည်အပ်

ဘာသိတံ၊ ဟောအပ်သော။ လပိတံ၊ ပြောအပ်သော။ ဥဒီရိတံ၊ ရွတ်ဆို
အပ်သော။ တံ သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ ထိုမဖောက်မပြန်သော သဘာဝနိရုတ္တိ
ဝိညတ္တိဝိကာရသဟိတပရမတ္ထသဒ္ဓါကို။ သုတံ၊ ကြားတည့်လျှင်ပင်။
အယံ၊ ဤသဒ္ဓါသည်။ သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ တွတ္တိတည်း။ ပ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့
သော အခြင်းအရာဖြင့်။ (ပဘေဒဂတံ-၌ စပ်။) မာဂဓိကာယ၊ မဂဓ
တိုင်း၌ထင်သော။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ မူလဘာသာယ၊ အမြစ်အရင်း
ဘာသာဖြစ်သော။ ဓမ္မနိရုတ္တိသညိတာယ၊ ဓမ္မနိရုတ္တိဟု မှတ်အပ်သော။
တဿာ သဘာဝနိရုတ္တိယာ၊ ၌၊ ဝါ၊ ၏။ ပဘေဒဂတံ၊ အထူးအပြားကို
သိသော၊ ဝါ၊ အထူးအပြားကို စိတ်ဖြာဝေဖန် ခွဲခြမ်းလျက် ထိုးထွင်း
သိမြင်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ထင်ရှား
ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တော၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါသို့
ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖဿော ဝေဒနာတိ ဧဝမာဒိဝစနံ၊ ဖဿော

သော။ တေဟိ၊ ထိုဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဓါတို့ဖြင့်။ ဗောဝေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ်သော
အနက်သဘောမည်သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အတ္ထငါးပါး
ဓမ္မငါးပါးတို့၏။ နိရုတ္တိဘာဝေါ၊ နိရုတ္တိမည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဖဿောတိ၊ ဖဿော-ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ နိရုတ္တိတည်း။
ဖဿံ ဖဿာတိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ န သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ သဘာဝနိရုတ္တိမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။
အယံ အတ္ထော၊ ကို။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဒဿိတောဝ၊ ပြအပ်ပြီးသည်သာတည်း။ အဝစနံ၊
ရွတ်ဆိုအပ်သော ဝစနသဘောမှကင်းသော အနက်သဘောသည်။ ဧဝံပကာရံ၊ ဤသို့မြဲသော
လိင်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနက်အထူးကို ထွန်းပြခြင်းဟူသော အခြင်းအရာရှိသည်။ န စ အတ္တိ၊
ရှိလည်းမရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နာမပညတ်သည် နိရုတ္တိ မည်သည် ဖြစ်အံ့ နာမပညတ် ရွတ်အပ်
ကောင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အပြစ်၏ရောက်ခြင်း၊ ဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဓါ
တို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အနက်သဘော၏ ရွတ်အပ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်သည်
ရှိသော် အတ္တဓမ္မတို့၏လည်း နိရုတ္တိမည်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အပြစ်၏ရောက်ခြင်း၊
ရွတ်ဆိုအပ်သော ဝစနသဘောမှ ကင်းသော အနက်သဘော၏ မြဲသော လိင်ရှိသည်ဖြစ်၍
အနက်အထူးကို ထွန်းပြခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝစနဘူတာယ ဧဝ၊
ရွတ်အပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဓါဖြစ်၍သာလျှင် ဖြစ်သော။ တဿာ သဘာဝနိရုတ္တိယာ၊ ထို
မဖောက်မပြန်သော သဘာဝနိရုတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထခဏိကသဒ္ဓါကို။ အဘိလာပေ-
ဥစ္စာရဏေ၊ ရွတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ရွတ်ခြင်းသည်။ သတိသော်၊ ဝါ၊ ရွတ်ခြင်း၌။ ဣတိ
အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဋီကာနက်။ (ပြည်)

၁-ကမ္ဘာဦးသူတို့ တပြားတည်း သုံးဆောင်ငြားသော်လည်း အခြားအရပ်မှာကွယ်၍
မဂဓတိုင်းဝယ်သာအဖပ်ဘင်သည်ဟူလို။ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗသတ္တာနံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။
(ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ပညာပဘေဒကထာ (၇၂၅)

၁၈၉

ဝေဒနာ ဤသို့စသော စကားကို။ သုတ္တာဝ၊ ကြားတည့်ပင်လျှင်။ အယံ၊ ဤယခုရုတ်သော ဖဿော ဝေဒနာ စသည်ကား။ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ မဖောက် မပြန်သော နိရုတ္တိတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပန၊ ဗျုတ်ရိုက်ကို ဆိုအံ့။ ဖဿော ဝေဒနောတိ ဝေမာဒိကံ၊ ဖဿော ဝေဒနော ဤသို့စသော စကားကို။ (သုတ္တာ၊ ကြား၍မူကား။) အယံ၊ ဤယခုရုတ်သော ဖဿော ဝေဒနောစသော စကားသည်။ န သဘာဝနိရုတ္တိ၊ သဘာဝနိရုတ္တိ မဟုတ်၊ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။

☞ [၇၂] ဉာဏေသု ဉာဏန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗတ္ထဉာဏံ၊ အလုံးစုံသော အတ္တ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိဟူသော အာရုံ၌ အသီးသီးဖြစ်သော အလုံးစုံသော အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏံ လေးပါးကို။ (ဤအလို သဗ္ဗော အတ္တော ဝိသယော သဗ္ဗတ္ထော၊ သဗ္ဗတ္ထ ဉာဏံ သဗ္ဗတ္ထဉာဏံ၊ ပြု။ တနည်း။) သဗ္ဗတ္ထ-သဗ္ဗေသု အတ္တာဒိသု တိသု၊ အလုံးစုံသော အတ္တဓမ္မနိရုတ္တိဟူသော သုံးပါးတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်လေးပါးကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ အာရုံပြု၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော အရိယာအရှင်၏။ ဉာဏာရမ္မဏံ၊ ဉာဏ်လေးပါးလျှင် အာရုံရှိသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ (ဤဝိကပ်၌ ဉာဏေသု-ဖြင့် ဉာဏ်လေးပါး အကုန်စုံသည်။) ဝါ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပကာရရှိကုန်သော။ တေသု ဉာဏေသု၊ ထို ရှေးပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် သုံးပါးတို့၌။ သဂေါစရကိစ္စာဒိဝသေန၊ မိမိမိမိတို့ အာရုံကိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိတ္တာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဤသည့်ဉာဏ်သည် ဤမည်သောအာရုံကို အာရုံပြု၍ဖြစ်၏၊ ဤသို့သော လက္ခဏာရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏ဟု သိသောဉာဏ်သည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ (ဤဝိကပ်အလို ဉာဏေသု-ဖြင့် ရှေးဉာဏ်သုံးပါးကိုသာ စွဲသည်။)

၄၂၉။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စတသောပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တော ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ သေက္ခဘူမိယဉ္ဇ၊ သေက္ခဘုံ၌၎င်း။ အသေက္ခဘူမိယဉ္ဇ၊ အသေက္ခဘုံ၌၎င်း။ (တနည်း) သေက္ခဘူမိယဉ္ဇ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အောက်မင်၊ အောက်ဖိုလ်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်အစဉ်၌၎င်း။ အသေက္ခဘူမိယဉ္ဇ၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော

အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်အစဉ်၌၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွိသု ဌာနေသု၊ နှစ်ပါးသောဘုံတို့၌။ ပဘေဒံ၊ အထူးအပြားသို့၊ ငါ၊ ထိုထို အထူးအပြားကို အဟုတ်အမှန်သိခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောအရာတို့တွင်။ အဂ္ဂသာဝကနံ၊ တို့၏၎င်း။ မဟာသာဝကနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ (ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။) အသေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ ပဘေဒံ၊ သို့။ ဂတ၊ ရောက်ကုန်၏။ အာနန္ဒတ္ထေရ။ပ။ ဥပါသိကာဒိနံ၊ တို့၏။ (ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။) သေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ (ပဘေဒံ၊ သို့။ ဂတ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဘူမိသု၊ တို့၌။ ပဘေဒံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိယောပိ၊ ရောက်ကုန်သော်လည်း။ ဧတ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ အဓိဂမေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်းကြောင့်၎င်း။ ပရိယတ္တိယာ၊ ဘုရားစကားတော်ကို ပါဠိသက်သက်သင်ခြင်း သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သဝနေန၊ ထိုပါဠိ၏အနက် အဋ္ဌကထာကို နာခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ငါ၊ တရားနာခြင်းကြောင့်၎င်း။ ပရိပုစ္ဆာယ၊ မေးမြန်းဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ငါ၊ ထက်ဝန်းကျင် အပြားအားဖြင့် သိခြင်းငှါ လိုအပ်သော ပဒတ္တအားဖြင့် သိခက်သောပုဒ်၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထအားဖြင့် သိခက်သောပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားကြောင့်၎င်း။ ပုဗ္ဗယောဂေန စ၊ ရှေးဘုရားတို့ သာသနာ၌ ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဝိသဒါ၊ စင်ကြယ် သန့်ရှင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါးတို့တွင်။ အရဟတ္တပုတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်းသည်။ အဓိဂမော နာမ၊ မည်၏။ ဗုဒ္ဓဝစနဿ၊ ဘုရားစကားတော်ကို။ ပရိယာပုဏနံ၊ ပါဠိသက်သက်သင်ခြင်း သရဇ္ဈာယ်ခြင်းသည်။ ပရိယတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ သက္ကစ္စံ၊ အရိုအသေပြု၍။ (သံ အာဒရံ ကစ္စ သက္ကစ္စ၊ နိဂ္ဂဟိတာဂမ။) အဋ္ဌိံကတော၊ ဥစ္စာထုပ်ကြီးပြု၍။ (တ္ထဿ ဌတ္တံ၊ ဣကာရာဂမော။ တနည်း။) အဋ္ဌိံကတော-အတ္ထိကံ ကတော၊ အလိုရှိသည်ကိုပြု၍။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို နာခြင်းသည်။ သဝနံ နာမ၊ မည်၏။ ပါဠိအဋ္ဌကထာဒိသု၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာခန္ဓာ စသည်တို့နှင့် စပ်ယှဉ်သော

နိဒ္ဒေသ]

ပညာပဒေသနာ (၇၂-၂၁)

၁၉၁

စကားအစဉ်တို့၌။ ဂဏ္ဍိပဒ အတ္ထပဒဝိနိစ္ဆယကထာ၊ ပဒတ္ထအားဖြင့် သိခက်သောပုဒ်၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထအားဖြင့် သိခက်သော ပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားသည်။ ပရိပူစ္ဆာ နာမ၊ ထက်ဝန်းကျင် အပြားအားဖြင့် လိုအပ်သော စကားမည်၏။ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သာသနော၊ ၌။ ဂတပစ္စာဂတိတဘာဝေန၊ အသွားဆောင်ခြင်း အပြန်ဆောင်ခြင်း အသွားအပြန်ဆောင်ခြင်း ကျင့်ဝတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ အနုလောမဂေါတြဘုသမိပံ၊ အနုလုံဂေါတြဘူအနီးမှ၌တုကမ္ပတာဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုရွှေလောက်။ ဝိပဿနာနုယောဂေါ၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ နာမ၊ မည်၏။ အပရေ၊ ဆရာတို့သည်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ ပ။ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်၏။

[ပုဗ္ဗယောဂေါ။ ဂ၎င်း။ ဗာဟုသစ္စံ၊ များသော အကြားအမြင်ရှိသော သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဒေသဘာသာ စ၊ တရားတစင်း ထီးဆောင်းမင်းတို့၏ အရပ်ဘာသာကို တတ်ကျွမ်းနားလည်သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ အာဂမော၊ ဘုရားစကားတော်ကို သင်ခြင်း၎င်း။ ပရိပူစ္ဆာ၊ ပါဠိ၏အနက် အဆုံးအဖြတ်ကို မေးခြင်း၎င်း။ အဓိဂမော၊ ဖိုလ်လေးတန်၎င်း။ ဂရုသန္နိဿယော၊ ဗဟုသုတ တိက္ခပဋိဘာန်ဉာဏ်သန်သော ဆရာကောင်းထံ ကျိုးနွံကပ်ဆည်းနည်းခံ၍ နေခြင်း၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ မိတ္တသမ္ပတ္တိ စေဝ၊ ဗဟုသုတ တိက္ခပဋိဘာန်ဉာဏ်သန်သောကလျာဏ မိတ်ကောင်းကို ပေါင်းရခြင်း၎င်း။ ဣတိ ဣမေ အဋ္ဌ၊ တို့သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒပစ္စယာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ၏ ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပုဗ္ဗယောဂ စသည်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ သည်။ ဝုတ္တနုယောဝ၊ တည်း။ တေသု တေသု သတ္ထေသု စ၊ (သတ္တဝါတို့စီးပွားကို ဆောင်တတ်သည်ဖြစ်၍ အပြစ်ကင်းကုန်သော) ထိုထိုကျမ်းတို့၌၎င်း။ တေသု တေသု သိပ္ပါယတနေသု စ၊ အပြစ်ကင်းသော ထိုထို အသက်မွေးကြောင်းအတတ်တို့၌၎င်း။ ကုသလတာ၊ တတ်ကျွမ်းလိမ္မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဗာဟုသစ္စံ နာမ၊ မည်၏။ ကေသတဝေါဟာရကုသလတာ၊ တရားတစင်း ထီးဆောင်းမင်းတို့အာဏာ နှံ့ရာဒေသ၌ဖြစ်သော ဝေါဟာရ၌ လိမ္မာကျမ်းသိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဒေသဘာသာ နာမ၊ မည်၏။ ဝိသေ-

သေန ပန၊ အထူးအားဖြင့်ကား။ မာဂဓိကေ၊ မဂဓဘာသာ၌။ ကော-
သလ္လံ၊ သည်။ (ဒေသဘာသာ နာမ၊ မည်၏။) အန္တမသော၊ အယုတ်
သဖြင့်။ ဩပမ္မဝဂ္ဂမတ္တဿပိ၊ မူလပဏ္ဏာသသ၌လာသော ယမကဝဂ်မျှလည်း
ဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓဝစနဿ၊ ကို။ ပရိယာပုဏ္ဏံ၊ သည်။ အာဂမော၊ မည်၏။
(အန္တမသော၊ ဖြင့်။) ကေဂါထာယပိ၊ ၏လည်း။ အတ္ထဝိနိစ္ဆယပုဏ္ဏံ၊
အနက်ကိုမေးခြင်း၊ အဆုံးအဖြတ်ကို မေးခြင်းသည်။ ပရိပုစ္ဆာ နာမ၊
မည်၏။ သောတာပန္နတာ ဝါ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်သည့်၎င်း။ ပ။ အရဟတ္တံ
ဝါ၊ သည်၎င်း။ အဓိဂမော နာမ၊ မည်၏။ သုတပဋိဘာနဗဟုလာနံ၊
များသောသုတ များသော ပဋိဘာနံရှိကုန်သော။ ဂရုနံ၊ ဆရာကောင်း
တို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဝါသော၊ နည်းခံ၍ နေခြင်းသည်။ ဂရုသန္တိဿယော
နာမ၊ ၏။ တထာရူပါနံယေဝ၊ ထိုသို့ သုတပဋိဘာနံသန်သော သဘော
ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ မိတ္တာနံ၊ ကလျာဏမိတ်တို့ကို။ ပဋိလာ-
ဘော၊ သည်။ မိတ္တသမ္ပတ္တိ နာမ၊ မိတ်ကောင်း ပြည့်စုံသည်မည်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့ အဆုံးအဖြတ်ကို မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုငါးပါး ရှစ်ပါးအပေါင်းတို့တွင်။ ဗုဒ္ဓါ စ၊ တို့သည်၎င်း။
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ပုဗ္ဗယောဂဉ္စေ၊ ဂကို၎င်း။ အဓိဂမဉ္စေ၊
ကို၎င်း။ နိဿယ၊ ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့သို့။ ပါပုဏန္တိ၊
ကုန်၏။ သာဝကော၊ တို့သည်ကား။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ တောနိ
ကာရဏာနိ၊ ထိုငါးပါး ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကို။ (နိဿယ၊ ၍။
ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပဋိသမ္ဘိဒါ-
ပုတ္တိယာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်ခြင်း၏။ ဝါ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ [၇၃] ပါဠိ-
ယေက္ကော၊ အသီးဖြစ်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာနုယောဂေါ နာမ၊
ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကို အားထုတ်ရခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊
အသင့်အကြောင်းကို ဆိုအံ့။ သေက္ခာနံ၊ တို့၏။ (ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တိ၊ သည်။)
သေက္ခမ္ပလဝိမောက္ခန္တိကာ၊ သေက္ခမ္ပိုလ်ဟူသော ဝိမောက္ခ၏ အဆုံး၌
ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသေက္ခာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါပုတ္တိ၊ သည်
လည်း။ အသေက္ခမ္ပလဝိမောက္ခန္တိကာဝ၊ အသေက္ခမ္ပလဝိမောက္ခ၏
အဆုံး၌သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တထာဂတာနံ၊
တို့၏။ ဒသဗလာနိ၊ ဒသဗလဉာဏ်တို့သည်။ အရိယဖလေနော၊ အရ

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၃-၁၇)

၁၉၃

ဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ ဝိယ၊ ပြည့်စုံကုန်သကဲ့သို့။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ အရိယဖလေနေဝ၊ မိမိ မိမိတို့၏ အရိယ ဖိုလ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဣမာ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ စတုပဋိသမ္ဘိဒါ-ဝသေန စတုမ္ပိဓာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပညာဘူမိ-မူလ-သရီရဝတ္ထာန

၄၃၀။ ပန၊ အဖို့တပါးကိုဆိုအံ့။ ကထံ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပြဿနာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာယ ပညာယ၊ ဤဝိပဿနာပညာ ၏။ (ဘူမိမူလံ သရီရံ-တို့၌စပ်။) ခန္ဓာ။ပ။ ဘေဒါ၊ သမုပ္ပါဒ်စသည် အပြား ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဘူမိ၊ ဖြစ်ရာတုံ့မည်၏။ သီလဝိသုဒ္ဓိစေဝ၊ ၎င်း။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ စ၊ ၎င်း။ ဣမာ ဒွေ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ မူလံ၊ အမြစ်အခြေ မည်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ပ။ ဣမာ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်မည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘူမိဘူတေသု၊ ဘူမိ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုခန္ဓာစသား တရားတို့၌။ ဥဂ္ဂဟ-ပရိပူစ္ဆာဝသေန၊ နှုတ်ဘက်သင်ခြင်း မေးမြန်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဉာဏပရိ-စယံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် လေ့ကျက်ခြင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ မူလဘူတာ၊ အမြစ် အခြေဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ သမ္မာဒေတော၊ ပြည့်စုံ စေ၍။ သရီရဘူတာ၊ ကိုယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ သမ္မာဒေန္တေန၊ ပြည့်စုံစေသည်ဖြစ်၍။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားစေ အပ်ကုန်၏။ အယံ၊ ဤဆိုပြီးသော အဆုံးအဖြတ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤကထံ ဘာဝေတဗ္ဗာဟူသော ပုစ္ဆာ၌။ သခေပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။

၄၃၁။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ်အံ့ သည်ကား။ ပိတ္တာရော၊ အကျယ် တည်း။ ခန္ဓာ။ ပ။ ဘူမိပိ၊ ဘူမိဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဧတ္ထ-ဝစနေ၊ ၌။ ခန္ဓာပိ၊ ကား။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။

၁-မူရင်းဖြစ်သည်။ ဤသတ်အံ့မှ လစုံ ဖြစ်လှသည်။ ထို့ကြောင့် လစုံ-ဟူရာ၌ တ-တလုံးတည်းသာလိုသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ရူပက္ခန္ဓကထာ

၄၃၂။ တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တွင်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သီတာဒီဟိ၊ သီတဉာဏ်ဇီဝတ္ထုပေါ်ပါသ စသည်တို့ကြောင့်။ (ဟေတုအတ္ထေ စေတံ ကရဏဝစနံ။) ရူပနုလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားသည်။ (ဇာတအနက်မရှိ။) ဝါ၊ တရားအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုရူပနုလက္ခဏာရှိသော တရားကို။ ဧကေတောကတွာ၊ တစုတည်း ဉာဏ်ဖြင့်ပြု၍။ ရူပက္ခန္ဓောတိ၊ ရုပ်အစုဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏ ။

၁-ယံ ကိဉ္စိ၌ ယံ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်သည် သာမန်အားဖြင့် အနိယမနိဒဿနတည်း။ စိ-နိပါတ်နှင့်တကွသော ကိ-သဒ္ဓါသည် ဧကေတောကတွာဟူသော ပကာရန္တရကို သုံးသပ်၍ အနိယမနိဒဿနတည်း။ ယံ ကိဉ္စိ-ဟူသော ပဒေသဖြင့်လည်း ယံကိဉ္စိ-ဟူသော နပုံသကနိဒ္ဒေသကို ထိုက်သော အလုံးစုံ အကြွင်းမဲ့ကို နှ့်၍ယူ၏။ ထို့ကြောင့် ယံ ကိဉ္စိတိ အနဝသေသမရိယာဒါနံ-(ဋီ ၁၊ ၈၆)ဟူသည်။ ထိုသို့ ယံ ကိဉ္စိ-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ယူအပ်သော ဘကလအနက်၏ အနိယမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် အဓိပ္ပေတတ္ထကို လွန်သောကြောင့် အတိပ္ပသင်္ဂသို့ရောက်၏။ ထိုအတိပ္ပသင်္ဂကို ရူပနု-သဒ္ဓါဖြင့် နစ်စေရကား ရူပနုလက္ခဏန္တိ အတိပ္ပသင်္ဂနိယမနံ (ဋီ ၂၊ ၈၆) ဟူသည်။ ။ ရူပနု လက္ခဏမေတဿာတိ ရူပနုလက္ခဏံ၊ ထိုရူပနုသည် အဘယ်နည်း? ရူပနု-ဥစ္ဆေတ္တ သီတာဒီဝိရောဓိပစ္စယသန္နိပါတေ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိယေဝ၊ (ဋီ ၂၊ ၈၆) ။ ။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် အရူပဓမ္မတို့အားလည်း ဝိရောဓိပစ္စယသမာပေဖြစ်လတ်သော် ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိကို ရသည် မဟုတ်လော? သစ္စံ လဗ္ဘတိ၊ န ပန ဝိဘူဟတရံ။ ဝိဘူတတရဥစ္ဆေတ္တ ရူပနု အဓိပ္ပေတံ သီတာဒိဂ္ဂဟဏတော။ (ဋီ ၂၊ ၈၆)။ အကယ်၍ ဝိဘူတတရရူပနုကို အဓိပ္ပေတဖြစ်အံ့၊ အဘယ်သို့ ဗြဟ္မလောက၌ ရူပသမညာ ဖြစ်အံ့နည်း? တတ္တာပိ တံသဘာဝါနတိဝတ္ထနတော ဟောတိယေဝ ရူပသမညာ အနုဂ္ဂဟပစ္စယဝလေန ဝါ၊ (ဋီ ၂၊ ၈၆)။ ဝိရောဓိပစ္စယသန္နိပါတေ ယော အတ္တနော သန္တာနေ ဝိဇ္ဇမာနသော ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝေါ၊ တံ ရူပနန္တိ အညေ (ဋီ ၂၊ ၈၆)။ ဤအညေဆရာတို့၏ ပက်၌ ရူပာတိ ဝိကာရမာပါဒေတိတိ ရူပံ-ဟု ဟေတုပြု၊ ရှေးပက်၌ကား ရူပတိတိ ရူပံ-ဟု ဘဒ္ဒုပြု။ ရူပတိတိ ကပ္ပတိ သန္တိယတိ ပိဋ္ဌိကတိ၊ ဘိဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ (အဘိဋ္ဌ ၂-၃) သီတာဒိသန္နိပါတဖြစ်လတ်သော် ဝိသဒိသသန္တာန်၏ ဖြစ်ခြင်းကို မြင်သောကြောင့် ပုရိမသန္တာန်မှ ကွဲပြားသည် ကိုရည်၍ ဘိဇ္ဇတိ-ဟူသည်။ ဘိဇ္ဇတိ-၌ ဘေဒလည်း ဝိကာရပတ္တိတည်း။ ထို့ကြောင့် ဘိဇ္ဇတိ-၏ ဝိကာရမာပဇ္ဇတိ-ဟူသောအနက်ကို မှတ်အပ်၏။ ဝိကာရပတ္တိလည်း သီတာဒိသန္နိပါတဖြစ်လတ်သော် ဝိသဒိသရူပပတ္တိပင်တည်း။ ယင်းသို့ ပုရိမသန္တာန်မှ ကွဲပြားသော ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိသည် ရူပတိ ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုရူပနုလက္ခဏာ၏ အတိပ္ပသင်္ဂဖြစ်ခဲ့ရာ၏ဟူသော စောဒနာကို နှလုံးထား၍ အရူပက္ခန္ဓာနံ ပန အတိလဟုပရိဝတ္တိတော၊ ယထာ ရူပဓမ္မာနံ ဌိတိက္ခဏေ သီတာဒီဟိ သမာဂမော ဟောတိ၊ ယေန တတ္ထ ဉာတုနော ဌိတိပ္ပတ္တဿ ပုရိမသဒိသသန္တာနုပ္ပါဒနသမတ္တတာ န ဟောတိ၊ အာဟာရာဒိကဿ ဝါ၊ ဧဝံ အညေဟိ သမာဂမော နတ္ထိ။ သံသဋ္ဌနေန စ ဝိကာရပတ္တိယံ

နိဇ္ဈေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၃-၂၁)

၁၉၅

တဒေတံ-တံ ဧတံ ဓမ္မဇာတံ၊ ထိရူပက္ခန္ဓာဟု သိအပ် မှတ်အပ်သော တရားသည်။ ရူပနုလက္ခဏေန၊ ရူပနုလက္ခဏာအားဖြင့်။ ကေဝိဓံ၊ တပါး အဖို့ရှိသည်။ သမာနံပိ၊ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ဘူတောပါဒါယဘောဒတော၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ် အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ရူပနုသဒ္ဓေါ နိရုဇ္ဈော။ တသ္မာ အရူပဓမ္မာနံ သံသန္ဓနဝိရဟိတတ္တာ ရူပဓမ္မာနံ ဝိယ ပါကဋ္ဌဿ ဝိကာရဿ အဘာဝတော စ ရူပန္တိတိ ရူပနုလက္ခဏာတိ စ န ဝုဇ္ဇန္တိ၊ ဇီဝတ္ထာပိပါသာဟိ ရူပနုဉ္စ ဥဒရဂ္ဂိသန္နိပါတေန ဟောတိတံ ဒဋ္ဌဉ္စ။ (မူလဋီ ၂-၅) ပန၊ ထိုသို့ ဝိကာရပတ္တိသည် ဝိသဒိသပတ္တိဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့၏။ အတိလဟုပရိဝတ္တိတော၊ အလွန်လျင်သော အပြန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌိတိက္ခဏေ ဌိ။ ယေန၊ အကြင်သီတစသော ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းယှဉ်မိခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုရုပ်တရားတို့၌၊ ဝါ၊ တို့တွင်။ ဌိတိပ္ပတ္တဿ၊ သော။ ဥတုနာ၊ အချမ်းအပူဥတု၏။ ပရိမသဒိသသန္တာနုပ္ပါဒနသမတ္တတာ၊ ရွေးသန္တာန်နှင့်တသော နောက်ရုပ်သန္တာန်ကို ဖြစ်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော တာဒိသော၊ သော။ သီတာဒိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမာဂမော၊ ပေါင်းယှဉ်မိခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အညဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာမှ တပါးသော ဆန့်ကျင်ဖက် အကြောင်းတို့နှင့်။ သမာဂမော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သံသန္ဓနေန၊ ထိပါးခြင်းကြောင့်။ ဝိ ကာရာဘတ္တိယံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ ကူးသောအခြင်းအရာသို့ ရောက်ခြင်း၌။ ရူပနုသဒ္ဓေါ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈော စ၊ ထင်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နာမတရားတို့၏ ရုပ်ကဲ့သို့ ဌိဇ္ဈာ၌ ဘိတတသော ဆန့်ကျင်ဖက် အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းယှဉ်မိခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ် ရူပနုသဒ္ဓါ၏ ထိပါးခြင်းကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၌ ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သသန္ဓန-ဝိရဟိတတ္တာ၊ ထိပါးခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပါကဋ္ဌဿ၊ ဘော။ ဝိကာရဿ၊ ၏။ ဘာဝေါ ဝိယ၊ ရှိခြင်းကဲ့သို့။ ပါကဋ္ဌဿ၊ ဘော၊ ဝိကာရဿ၊ ၏။ အဘာဝတော စ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့၏။ (ထည့်) ရူပန္တိတိ၊ ဖောက်ပြန်တက်ကုန်၏ဟူ၍၎င်း။ ရူပနုလက္ခဏာတိ စ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏ဟူ၍၎င်း။ န ဝုဇ္ဇန္တိ၊ မဆိုအပ်ကုန်။ စ၊ အကျိ၍ဆိုဦးသုံး။ ဇီဝတ္ထာပိပါသာဟိ၊ ထပ်မံမှတ်ခြင်း ရေသိပ်ခြင်း ဟူ၍ကြောင့်။ ရူပနု၊ ကို။ ဥဒရဂ္ဂိသန္နိပါတေန၊ ဝမ်းမီးဟု ဆိုအပ်သော ကမ္မဇတေဒဇာ၏ စုဝေးခြင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣပိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဉ္စ၊ ၏။ ဤကား ၎င်းဋီကာနက်။ ဤရူပတိတိ ကပ္ပတိ-အရရှိသော အဗ္ဗလာသာပါဌိ၌ ကပ္ပတိ-ပါဌိဖြင့် ကတ္ထုအတ္တံ ရူပပဒ-သိဒ္ဓိကို သဒ္ဓိယကံ ပိဋိယတိ-တို့ဖြင့် ကမ္မတ္တံ ရူပပဒသိဒ္ဓိကို ပြ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ကောပါဒိကိရိယာယေဝ ဟိ ရူပနုကိရိယာတံ၊ (မူလဋီ ၂၊ ၅) ထိုသို့သော်လည်း အဘယ်၌ ဘိဇ္ဇတိတိ အတ္ထော-ဟူသနည်း? သော ပန ကတ္ထုဘူတော ကမ္မဘူတော စ အတ္ထော ဘိဇ္ဇမာနော ဟောတိတိ ဣမဿတ္ထဿ ဒဿနတ္ထံ ဘိဇ္ဇတိတိ အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ။ (မူလဋီ ၂၊ ၅) ။ တနည်းကြံပြန်လို၍ အထ ဝါ-စသည်တက်ပြန်သတည်း။

ထိုဋီကာ၏ အနက်ကား အထ ဝါ၊ ကား။ ရူပတိတိ ရူပန္တိ၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ ကမ္မ-ကတ္ထုအတ္ထေ၊ ကမ္မကတ္တားအနက်၌။ ရူပပဒသိဒ္ဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။

၁၉၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၇၃-၂၂)

[၁၄-ခန္ဓ

တတ္ထ၊ ထိုဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ ဘူတရူပံ၊ ဘူတရုပ်သည်။
 ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြား
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာသံ၊ ထိုလေးပါးသောဓာတ်တို့၏။ လက္ခဏ-
 ရသပစ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနေ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်
 ပိုင်း၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ မဆိုသေးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပဒဋ္ဌာနတော၊
 ဌာန်အားဖြင့်။ တာ သဗ္ဗာပိ-စတဿောပိ ဓာတုယော၊ ထိုဓာတ်လေးပါး
 အလုံးစုံတို့သည်လည်း။ အဝသေသဓာတုတ္တယပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိမိမိကြွင်း
 သော ဓာတ်သုံးပါးလျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိကုန်၏။

ဥပါဒါရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်သည်။ (ယ-ကျေသည်။) စက္ခု၊ စက္ခု၎င်း။
 (စက္ခု ဥပါဒါ-ကဲ့သို့ နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်။)။ ပ။ [၇၄] ကဗဠိကာရော၊
 အလုပ်အလေ့ကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော။ အာဟာရော၊

ဝိကာရော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ ရုပ္ပနံ၊ ရုပ္ပနုကြံသာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တေနော၊ ထိုသို့ ရုပ္ပတိတိ ရူပံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ကမ္မကတ္တု-
 အတ္တိဉ္စ ရူပဟူသောပုဒ်၏ ပြီးခြင်းကို ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လျှင်။ ဘိဇ္ဇကိတံ
 အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ ကမ္မကတ္တုအတ္ထေန၊ ကမ္မကတ္တာအနက်ရှိသော။ ဘိဇ္ဇတိသဗ္ဗေန၊ ဘိဇ္ဇတိ
 ဟူသော ကြံယာသဒ္ဓါဖြင့်။ အတ္တံ၊ ရုပ္ပတိ ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို။ ဒသောတိ၊ ၏။ ပန၊
 ကုပ္ပတိ စသည်ကို ဆိုပြန်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုက်အံ့။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။
 ရုပ္ပတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဖျက်အပ်၏။ ဝါ၊ ပျက်၏။ တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုပ္ပတိ၊ ချောက်ချားတတ်၏။ ဝါ၊ ချောက်ချားစေအပ်၏။ သန္တိယတိ၊
 ထိပါးအပ်၏။ ပိဋ္ဌိယတိ၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေဟိ စ ပဒေဟိ၊ ဤကုပ္ပတိ
 သန္တိယတိ ပိဋ္ဌိယတိ ဟူသော ပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း။ ပဒေသ္မော၊ ရုပ္ပတိ ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်ကို။
 ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှားအောင်။ ကုတော၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဤကား
 ၎င်းဋ္ဌိကာနက်။ တပဓိနုဝုတ္တိတာယ ဘဝတိ ဧတ္ထ ဥပါဒါယရူပန္တံ ဘူတံ၊ ဘူတာနိ ဥပါဒိယ-
 တေဝ န သယံ တေဟိ အညေဟိ ဝါ ဥပါဒိယတိကံ ဥပါဒါယံ။ ဧတ္ထ၊ ဤမဟာဘုတ်၌။
 တပဓိနုဝုတ္တိတာယ၊ ထိုဘုတ်နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါဒါယရူပံ၊ ဥပါ-
 ဒါရုပ်သည်။ ဘဝဟိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမဟာဘုတ်သည်။ ဘူတံ၊ ညေ
 ၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ဘူတာနိ၊ ဘုတ်တို့ကို။ ဥပါဒိယတေဝ၊ မှီသာမှီတတ်၏။ သယံ၊ မိမိကို။
 တေဟိ ဝါ၊ ထိုဘုတ်တို့သည်၎င်း။ အညေဟိ ဝါ၊ တပါးသောရုပ်တို့သည်၎င်း။ န ဥပါဒိယတိ၊
 မမှီအပ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိဿိတသာ ဖြစ်၍ နိဿယ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 တံ ရူပံ၊ သည်။ ဥပါဒါယံ၊ ယမည်၏။ ဥပ အာ ရှေးရှိသော ဒါဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း။ အာကို
 အာယရေး။ ။ဥပါဒါယတိ နိဿယတိတိ ဥပါဒါယံ၊ ဥပါဒါယမေဝ ရူပံ ဥပါဒါယရူပံ၊ အည-
 နိဿယဿ ကေန္တနိဿိတဿ ရူပသေတံ အဓိဝစနံ၊ (မူလဋ္ဌိ ၁၊ ၁၄၁)။ ဒိဝါဒိဂိုဏ်း၊
 ယပစ္စည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၄-၆)

၁၉၇

ရ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဝိသတိဝိဓံ၊ နှစ်ဆဲ့လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၃၃။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဆဲ့လေးပါးသော ဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ ရူပါဘိဿာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ ရူပါရုံ၌ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော၊ ဝါ၊ ရူပါရုံ၏ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သောလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒဠကမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သောလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သောသဘောတရားသည်။ စက္ခု၊ စက္ခုမည်၏။ ရူပေသု၊ တို့၌။ အာဝိဉ္ဇနရသံ၊ အာဝဇ္ဇန်းစသောဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့် ရှုသောသူ၏ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဒဠကမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏ ။

သောတံ၊ သည်။ သဒ္ဓါဘိဿာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ သဒ္ဓါရုံ၌ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော၊ ဝါ၊ သဒ္ဓါရုံ၏ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊

၁-အာဝဇ္ဇန်းစသော ဝိညာဉ်၏ ကိုရူပါရုံ၌ ညွှတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သည်ကိုပင် အာဝဇ္ဇန်းစသော ဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားသည် ဟုလိုသည်။ (ပြည်)

၂။ ဒဠကမေတိတိ ဒဠကမေတိ၊ တဏှာ ဘာဝေါ ဒဠကမတာ၊ ရူပတဏှာဝယတံ အဓိဝေဒနံ၊ သာ နိဒါနံ ဥပနိဿယော အဿာတိ ဒဠကမတာနိဒါနံ၊ တဒေဝ ကမ္မန္တိ ဒဠကမတာနိဒါနကမ္မံ၊ တံ သမုဋ္ဌာနမေတေသန္တိ ဒဠကမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ဒဠကမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနာနံ စ တာနိ ဘူတာနိ စာတိ ဒဠ။ပ။ ဘူတာနိ၊ တေသံ ပသာဒေါ ဒဠ။ပ။ ပသာဒေါ။ လက္ခိယတေ အနေနာတိ လက္ခဏံ၊ လက္ခိယဗ္ဗန္တိ ဝါ လက္ခဏံ၊ သော လက္ခဏမဿ။ တဏှာ ဟူတာ လက္ခိယတိတိ ဝါ ဒဠကမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ-ဟု ဝိဂ္ဂဟ ပြု။ (ပြည်)

၁၉၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၇၄-၆)

[၁၄-ခန္ဓ

မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သောတုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ သဒ္ဓါရုံကို နာခြင်းငှါ အလိုရှိသော သူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဒ္ဓတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့် ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ သောတံ၊ မည်၏။ သဒ္ဓေသု၊ တို့၌။ အာဝိဉ္ဇနရသံ၊ အာဝဇ္ဇန်းစသော ဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ သောတဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဓာရတာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုသောသူ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ သောတုကာမတာနိဒါနကမ္မဘူတပ္ပဋ္ဌာနံ၊ ရှိ၏။

ဃာနံ၊ သည်။ ဂန္ဓာဘိသကာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ ဂန္ဓာရုံ၌၊ ဝါ၊ ဂန္ဓာရုံ၏ ရှေးရှုထင်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ ဂန္ဓာရုံကို နမ်းခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဂန္ဓတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ ဃာနံ၊ မည်၏။ ဂန္ဓေသု၊ တို့၌။ အာဝိဉ္ဇနရသံ၊ ၏။ ဃာနဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဓာရတာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ၏။ သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဘူတပ္ပဋ္ဌာနံ၊ ရှိ၏။

ဇိဝှါ၊ သည်။ ရသာဘိသကာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏာ၊ ရသာရုံ၌၊ ဝါ၊ ရသာရုံ၏ ရှေးရှုထင်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏာ၊ ရသာရုံကို လျက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရသတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ ဇိဝှါ၊

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၄-၂၅)

၁၉၉

မည်၏။ ရသေ့သု၊ တို့၌။ အာဝိဉ္ဇနရသော၊ ၏။ ဗိဝှိဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ၏။ သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပ္ပဒဋ္ဌာနာ၊ ရှိ၏။

ကာယော၊ သည်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာဘိဿာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌၊ ဝါ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ထိခတ်ခြင်းကိုထိုက်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဖုသိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဿမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ် ကိုကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သောသဘောတရား သည်။ ကာယော၊ မည်၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု၊ တို့၌။ အာဝိဉ္ဇနရသော၊ ၏။ ကာယဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ ဖုသိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပ္ပဒဋ္ဌာနော၊ ရှိ၏။

၄၃၄။ ပန၊ ဝါဒထူးကိုဆိုအံ့။ ကေစိ၊ မဟာသဃိကအနွယ်တို့တွင် ဝသုဓမ္မစသော အချို့ရှင်ပင်တို့သည်။ စက္ခု၊ သည်။ တေဇာမိကာနံ၊ တေဇောလွန်ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ ဘုတ်တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေ တတ်၏။ သောတဃာနဗိဝှိ၊ တို့သည်။ ဝါယုပထဝီအာပါမိကာနံ၊ ကုန် သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယော၊ သည်။ (သမာနာနံ၊ တူမျှကုန်သော။) သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပရေ၊ အပရေရှင်ပင်တို့သည်။ စက္ခု၊ သည်။ တေဇာမိကာနံ၊ တေဇောလွန်ကုန်သော။ (ဘူတာနံ၊ တို့ကို။) ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ် ၏။ သောတဃာနဗိဝှိကာယာ၊ တို့သည်။ ဝိဝရဝါယုအာပပထဝီမိကာနံ၊ အာကာသဓာတ်၊ ဝါယော၊ အာပေါ၊ ပထဝီဓာတ် လွန်ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ သုတ္တံ၊ ရှင်ပင်ထို့စကားကို ခိုင်ခံ့စေတတ်သော ပါဠိကို။ အာဟရထ၊ ဆောင်ကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ထိုကေစိ၊ အပရေ အယူပေသော ရှင်ပင်တို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ (ဝေံ၊ ဤသို့ သာဓကထုတ်အပ်၏

ဟု အကြပ်တောင်းလတ်သော်။) အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ (တော၊ ထိုရှင်ပင်တို့သည်။) သုတ္တမေဝ၊ ထုတ်အပ်စရာ သာဓကသုတ်ကိုပင်လျှင်။ န ဒက္ခိယန္တိ၊ သာသနာတွင် မမြင်ကုန်လတ်။ ပန၊ ထိုသို့ပါဠိဆောင်စရာမရှိသော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပုရိမဝါဒ၊ ပစ္ဆိမဝါဒနှစ်ပါး၌။ ကေစိ၊ နှုတ်ဆတ်သော ကေစိတို့သည်။ တေဇာဒိနံ၊ တေဇောစသည်တို့၏။ ဂုဏေဟိ၊ ဂုဏ်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိဟိ၊ ရူပါရုံစသည်တို့သည်။ အနုဂယုဘာဝတော၊ ရူပါရုံစသည်ကိုယူခြင်း၌ ကျေးဇူးပြုအပ်၊ ချီးမြှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဟိတ်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ရူပါဒယော၊ ရူပါရုံစသည်တို့သည်။ တေဇာဒိနံ၊ တေဇောအစရှိသည်တို့၏။ ဂုဏာ၊ ဂုဏ်တို့တည်း။ ဧဝံ-ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားကို။ ကော အာစရိယော၊ အဘယ်ဆရာသည်။ အာဟ ပန၊ ဆိုလေဘိသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တော၊ ထိုကေစိဆရာတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ-ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ အဝိနိဗ္ဗောဂဝတ္တိသု၊ မခွဲခြမ်းအပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဘူတေသု၊ ဘုတ်တို့တွင်။ အယံ၊ ဤဘုတ်သည်။ ဣမဿ၊ ဤဘုတ်၏။ ဂုဏော၊ ဂုဏ်တည်း။ အယံ၊ သည်။ ဣမဿ၊ ၏။ ဂုဏော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ န လဗ္ဘာ၊ မရကောင်းခဲ့။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေသု တေသု သမ္ဘာရေသု၊ ထိုထိုထောက်ပံ့တတ်သည့် အဆောက်အအုံ ဖြစ်၍ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်တို့၏ အစဉ်တို့၌။ [၇၅] တဿ တဿ ဘူတဿ၊ ထိုထိုဘုတ်၏။ အဓိကတာယ၊ လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပထဝီအာဒိနံ၊ တို့၏။ သန္ဓာရဏာ-

၁-ဆီမီးဟု ဆိုအပ်သော တေဇော၏ဂုဏ်ဖြစ်သော အရောင်အလင်း ရူပါရုံသည် စက္ခု၏ ရူပါရုံကို ယူခြင်း၌၊ ဝါယော၏ဂုဏ်ဖြစ်သော သဒ္ဓါရုံသည် သောတ၏ သဒ္ဓါရုံကိုယူခြင်း၌၊ ပထဝီ၏ဂုဏ်ဖြစ်သော ဂန္ဓာရုံသည် သာန၏ဂန္ဓာရုံကို ယူခြင်း၌၊ ခေဋ္ဌဟု ဆိုအပ်သော ဥဒကရေ၏ဂုဏ်ဖြစ်သော ရသာရုံသည် ဇိဝှါ၏ရသာရုံကို ယူခြင်း၌ ချီးမြှောက်အပ် ကျေးဇူးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဤသို့လျှင် ပုရိမဝါဒ၌၎င်း ပစ္ဆိမဝါဒ၌၎င်း ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ ထိုထိုဘုတ်တို့၏ ဂုဏ်တို့သည် ရူပါရုံစသည်ကို ယူခြင်း၌ ချီးမြှောက်အပ် ကျေးဇူးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဤသို့သော အကြောင်းဟိတ်ကို အညံ့မခံ နှုတ်မြန်ကေစိတို့ပြကုန်သည် ဟူလိုသော်။ အာလောကအစရှိသည် သဟကာရိကာရဏနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သောသာလျှင် စက္ခုစသည်တို့၏ ရူပစသည်ကို ထွန်းလင်းခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည် ဂုဏ်မည်၏၊ အခေါင်းအပေါက် အာကာသဓာတ်၏ သောတဝိညာဉ်အား လွန်စွာ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည် ဂုဏ်မည်၏။ ဤသို့ထိုကေစိတို့ အယူရှိသတတ်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၅-၆)

၂၀၁

ဒီနိ၊ သဟဇာတ်ရုပ်တို့ကို ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း၊ ခံခြင်းအစရှိကုန်သော။
 ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ (တုမေ၊ သင်သုဒ္ဓဝါဒီတို့သည်။) ဣစ္ဆထ ယထာ၊ အလိုရှိ
 ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ တေဇာဒိအဓိကေသု၊ တေဇောစသည်
 လွန်ကုန်သော။ သမ္ဘာရေသု၊ ထောက်ပံ့တတ်သော အဆောက်အအုံ
 ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်အစဉ်တို့၌။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံစသည်တို့၏။
 အဓိကဘာဝဒဿနတော၊ လွန်သည်၏အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ရူပါ-
 ဒယော တေသံ ဂုဏာတိ၊ ရူပါဒယော တေဇာဒီနိ ဂုဏာဟူသော။ ဧတံ-
 ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ တုမေဟိ၊ သင်သုဒ္ဓဝါဒီတို့သည်။ ဣစ္ဆတဗ္ဗံ၊ အလို
 ရှိသင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (တေ ကေစိ၊ ထိပဌမဝါဒီ ကေစိတို့သည်။)
 အထာပိ ဝဒေယျံ၊ အကယ်၍ ဆိုကုန်ငြားအံ့။ ကိံ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ အသို့
 ဆိုအပ်ကုန်သနည်း။ အာပါမိကဿ၊ အာပေါလွန်သော။ အာသဝဿ၊
 ကြာမြင့်စွာထုံအပ်သော သေရည်၏။ ဂန္ဓတော၊ ထက်။ ပထဝီအဓိကေ၊
 ပထဝီလွန်သော။ ကပ္ပိသေ၊ ဝါ၌။ ဂန္ဓော၊ သည်။ အဓိကတရော၊ လွန်
 သည်။ (တရပစ္စည်း တဗ္ဗော။) ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။
 တေဇာမိကဿ၊ တေဇောလွန်သော။ ဥဏှောဒကဿ၊ ရေပူ၏။ ဝဏ္ဏတော
 စ၊ အဆင်းအောက်လည်း။ သိတူဒကဿ၊ ရေချမ်း၏။ ဝဏ္ဏော၊ သည်။
 ယဒိ ပရိဟာယေထ၊ အကယ်၍ ယုတ်ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်
 ရှိသော်။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ရူပါဒယော တေဇာဒီနိ ဂုဏာ-ဟူသော ဤစကားကို။
 မယံ၊ သုဒ္ဓဝါဒီတို့သည်။ ဣစ္ဆယျာမ၊ အလိုရှိကုန်အံ့။ ယသ္မာ ပန၊

၁-မီး၌ ပြိုးပြိုးပြက်ပြက်ရှိသောအဆင်း၏၊ လေ၌ သဘောအားဖြင့် ကြားအပ်သောအသံ
 ၏၊ မြေ၌ ကောင်းသောယန္တံ စသောအနံ့၏၊ ရေ၌ ချိုမြိန်သောအရသာ၏၊ ဤသို့ ထိုထိုသော
 ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ တို့ကို မြင်ခြင်းကြောင့် ရူပါဒယော
 တေဇာဒီနိ ဂုဏာ-ဟူသော ငါးစကားကို သင် သုဒ္ဓဝါဒီဆရာတို့သည် အလိုရှိသင့်၏ဟု ပဌမဝါဒီ
 ကေစိတို့က ဝေ-ားပြန်၍ လက်ခေါက်ချပြန်သတည်း။ ။ ရူပါဒယော တေဇာဒီနိ ဂုဏာ-ကိုပင်
 ရူပါဒယော တေသံ ဂုဏာ-ဆိုသတည်း။ ထိုပဌမဝါဒီကေစိအားပင်လျှင် ဣစ္ဆယျာမ-စသည်
 ဖြင့် အဖြေကို သုဒ္ဓဝါဒီ ဆရာဆိုလတ်သတည်း။ ဤဥပါယဖြင့်ပင်လျှင် ဒုတိယဝါဒီ အပရေ
 ဆရာကိုလည်း နှိပ်ခြင်းကိစ္စပြီးသတည်း။ တနည်းလည်း။ ရူပါရုံအစရှိသော ဂုဏ်အထူးရှိကုန်
 သော တေဇာအာကာသပထဝီ အာပဝါယောဓာတ်တို့သည် စက္ခုစသည်တို့ကို ပြုအပ်ကုန်၏
 ဟု ဆိုသော ကဏာဒပုဂ္ဂိုလ်၏ တတိယဝါဒကိုထုတ်၍ ထိုဝါဒကို နှိပ်ခြင်းငှါ အထာပိ
 ဝဒေယျံ-စသော ဤစကားကို မိန့်သော်။ ။ ဤဝိကပ်၌ ယေ၊ အကြင် တတိယဝါဒီ ကဏာဒ
 ဆရာတို့သည်။ အထာပိ ဝဒေယျံ၊ ကုန်ငြားအံ့။ တေ၊ ထိုတတိယဝါဒီကဏာဒဆရာတို့ကို။
 ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ရှေးဝိကပ်၌-တေ၊ ထိပဌမဝါဒီ ကေစိတို့ကိုပေး။ (ပြည်)

ကား။ ဧတံ ဥဘယံ၊ (သေရည်၏ အနံ့ထက် ဝါ၏အနံ့၏ လွန်သည်၏ အဖြစ်၊ ရေပူ၏ အဆင်းအောက် ရေချမ်း၏ အဆင်း၏ ယုတ်သည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော) ဤနှစ်ပါးစုံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဤနှစ်ပါး စုံ၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿယဘူတာနံ၊ မှီရာဖြစ်ကုန်သော။ ဧတသံ၊ ထိုဘုတ်တို့၏။ ဧတံ ဝိသေသကပ္ပနံ၊ ထိုအထူးကို ကြံခြင်းကို။ တုမေ၊ သင်ပရဝါဒီတို့သည်။ ပဟာယေထ၊ စွန့်ကုန်ရာ၏။ ကေကလာပေ၊

၁-ပဟာယေတံ-ဟု အချို့စာရှိ၏။ ဂဏ္ဍိ၌လည်း ပဟာယ၊ ရှိ။ ဂဟေတဗ္ဗမေတံ-၌ စပ်ဟူ၏။ အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ မူလဋီကာတို့နှင့်မညီ။ ။ထိုနှစ်ပါးစုံပင် မရှိခဲ့ရကား ရူပါရုံ စသည်တို့၏ တေဇော စသည်တို့၏ ဝိသေသဂုဏ်၏ အဖြစ်ကို နှစ်စေအပ်၏။ ထိုကိစ္စနှစ်စေ သဖြင့် တေဇောဒီနံ ဂုဏေဟိ ရူပါဒီဟိ အနုဂ္ဂဟဘာဝတော-ဟူသော ဤအကြောင်းဟိတ် ကိုးလည်း နှစ်စေအပ်၏။ ဤသို့အဆင်သင့်ဖြင့် နှစ်ပါးစုံ၏ မရှိခြင်းသည် ဝိသေသကပ္ပနကို ဖယ်စွန့်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် တသ္မာ ပဟာယေထေတံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ တခုသော ကလာပ်၌ ရူပ ရသ စသည်တို့သည် မတူကုန်သေး ထူးကုန်သေး၏ရှင်၊ နာနာကလာပ်၌ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ထို့ကြောင့် စက္ခုစသည်တို့သည် တူတ- ဝိသေသ မရှိသော်လည်း ဝိသဒိသဖြစ်ကုန်၏ဟု ပြခြင်းငှါ ယထာ အဝိသေသေပိ ကေ- ကလာပေ ဘူတာနံ ရူပရသာဒယော-စသည်ကိုမိန့်သော်။ တနည်း ဘုတ်ထူးသောကြောင့် ထူး၏ဟူသော အကြံကို ပယ်စွန့်ကုန်တု သကဝါဒီတို့ဆိုသော် ဘုတ်မထူးပဲလျက် ဘယ် ကြောင့် စက္ခု သောတ စသည်တို့သည် ဝိသဒိသဖြစ်ကြကုန်သနည်းဟူသော စောဒနာကို ဖြေလိုရကား ယထာ အဝိသေသေပိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်) သို့သော်လည်း ဤအရာ၌ “တုမေ၊ တို့သည်။ ပဟာယေထ၊ စွန့်ကုန်ရာ၏” ဟူသော ပါဠိအနက်ကို ဆင်ခြင်သင့်၏။ ပ+ဟာ+ယောထဖြင့် ပြီးလျှင် ပဇဟေယျာသ ပဟာယေယျာသ-ဟူ၍သာ ပြီးရာ၏။ ပဉ္စမိ ထ-ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးလျှင်လည်း ပဇဟသ ပဟာယသ-ဟူ၍သာပြီးရာ၏။ ပဟာယေသ- ဟူ၍ကား မပြီးနိုင်လေရာ။ ကေဝုဏ် ထေဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း ကေခိအရ ဝါဒရှင်အများတို့နှင့် မလျော်ပေ၊ ထို့ပြင် ရှေးနောက် ဆက်စပ်၍ ကြည့်လျှင်လည်း မယံ ဣစ္ဆေယျာမ-ဟူသော ရှေးစကားနှင့် တုမေ ပဟာယေသ-ဟူသော ဤစကားသည် မဆက် စပ်မိသည့်ပြင် ဂဟေတဗ္ဗမေတံ-ဟူသော နောက်စကားနှင့်လည်း အဆက်ပြတ်လျက်ရှိ၏။ ထို့ပြင် “ယထာ အဝိသေသေပိ။ပ။ ဝိသေသကာရဏေတိ ဂဟေတဗ္ဗမေတံ” ဟူသော စကားရပ်သည် ဝါကျဇောတကနိပါတ် မရှိခြင်း၊ အကြောင်းပြ ကင်းလျက် အကျိုးပြ သက်သက်မျှသာ ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် အသီးအခြား ဝါကျအသစ် ဖြစ်ဟန်လက္ခဏာလည်း မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဂဏ္ဍိ၌ ပြဆိုသားထည့်အတိုင်း-

“တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ပဟာယ ဂဟေတဗ္ဗ-တို့၌ စပ်။) ဧတသံ နိဿယဘူတာနံ၊ ဤ မှီရာဘုတ်တို့၏။ ဧတံ ဝိသေသကပ္ပနံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ (ဂဟေတဗ္ဗ-၌စပ်။) ကေ- ကလာပေ၊ တခုတည်းသောကလာပ်၌။ ဘူတာနံ၊ တို့၏။ အဝိသေသေ၊ မထူးသည်၏အဖြစ် သည်၊ ဝါ၊ မထူးခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ (အသတိပိ ဝိသေသေ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တ တရ ဖြစ်သည်။) ရူပရသာဒယော၊ တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဝိသဒိသာ၊ ကုန်သည်။

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၅-၁၄)

၂၀၃

တခုသောကလာပ်၌။ (ဤပုဒ်ကား အချို့စာ၌ မရှိ၊ အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိလည်း မရှိ။) တူတာနံ၊ တို့၏။ အဝိသေသေ၊ မထူးသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အထူးမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ရူပရသာဒယော၊ ရူပရသစသည်တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဝိသဒိသာ၊ မတူကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ စက္ခုပသာဒါဒယော၊ တို့သည်။ အညသ္မိံ၊ တပါးသော။ ဝိသေသကာရဏေ၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ မရှိလျှင်းမူလည်း။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဝိသဒိသာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁ အညမညဿ၊ တပါးသည် တပါး၏။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ယံ ကာရဏံ၊ အကြင်အကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ ကိံ ပန၊ နည်းဟူမူကား။ နေသံ၊ ထိုစက္ခုသောတ စသည်တို့၏။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းကား။ ဝါ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော အကြောင်းကား။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ကံသာ ဝိသေသအကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်။ ကမ္မဝိသေသကော၊ ကံထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတေသံ၊ ထိုစက္ခုသောတ စသည်တို့၏။ ဝိသေသော၊ အချင်းချင်းမတူ ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဘူတဝိသေသကော၊ ဘုတ်ထူးသောကြောင့်။ (ဧတေသံ၊ တို့၏။ ဝိသေသော၊ သည်။ (န ဟောတိ၊) ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဘူတဝိသေသေ၊ ဘုတ် အထူးသည်။ သတိ၊ ဖြစ်ခဲ့သော်။ ပသာဒေါ၊ ပသာဒသည်ပင်လျှင်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာနာနံ၊ မျှကုန်သော ဘုတ်တို့ကို။ ဝါ၊ တို့၏။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်သည်။ ဝါ၊ ပသာဒသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသမာနာနံ၊ မမျှကုန်သော ဘုတ်တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊

ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အညသ္မိံ၊ သော။ ဝိသေသကာရဏေ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ သော်လည်း။ စက္ခုပသာဒါဒယော၊ တို့သည်။ (အညမညံ ဝိသဒိသာ ဟောန္တိ) ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ် ယူသင့်၏။ ဟူ၍ တဝါကျတည်းအဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိခြင်း၊ ယောဇနာခြင်းသည်သာလျှင်ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ယခုလက်ရှိ ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူ၌ သျှာမ္၊ ဣမ္၊ အချို့မြန်မာမူတို့နှင့်အညီ လက်ခံထားပေသည်။ အဋ္ဌသာလိနိနှင့် မူလဋီကာတို့၌လည်း အသားတူပင်ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

မဖြစ်။) ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးပညာရှိတို့သည်။ (ကထေန္တိ၊ ကုန်၏။)

၄၃၅။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကမ္မ-
ဝိသေသတော၊ ကံထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသဝန္တေသု၊ အထူး
ရှိကုန်သော။ ဧတေသု၊ ထိုစက္ခုသောတစသည်တို့တွင်။ စက္ခုသောတာနိ၊
တို့သည်။ အသမ္ပတ္တဝိသယဂါဟကာနိ၊ မိမိသို့မရောက်သော အာရုံကို
ယူတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အာရုံသို့ မိမိတို့မရောက်မူ၍ အာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏။
ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။ အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော စက္ခုသောတ၏။
နိဿယံ၊ မှီရာမဟာဘုတ်ကို။ အနုလ္လိနနိဿယေ ဧဝ၊ မငြိမရောက်သော
အမှီရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ ရူပသဒ္ဓဟူသော အာရုံ၌။
ဝိညာဏဟေတုတ္တာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သောတဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဃာနဇိဝှိကာယာ၊ တို့သည်။ သမ္ပတ္တဝိသယဂါဟ-
ကာ၊ မိမိသို့ရောက်သောအာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။
နိဿယဝသေန ဧဝ၊ ဂန္ဓ၊ ရသတို့၏ အမှီမဟာဘုတ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။
(အလ္လိနေဝ-ဌစပ်။) အတ္တနော၊ ဃာနဇိဝှိ၏။ နိဿယံ၊ မှီရာမဟာဘုတ်
ကို။ အလ္လိနေဝ၊ ငြိရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ
ဟူသောအာရုံ၌။ သယဉ္ဇ၊ ဖောဠဗ္ဗမဟာဘုတ်ဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။
အတ္တနော၊ ကာယ၏။ နိဿယံ၊ မှီရာမဟာဘုတ်ကို။ အလ္လိနေဝ၊ ငြိသည်
သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံ၌။ ဝိညာဏဟေတုတ္တာ၊ ဃာန၊
ဇိဝှိ၊ ကာယဝိညာဉ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၄၃၆။ ဧတ္ထ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ စက္ခု၊ သည်။
နီလပခုမသဟကိဏ္ဍံ၊ ညိုသောမျက်မှူးဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပြွမ်းထသော။
ကဏ္ဍသုက္ကမ၊ လဝိစိတ္တံ၊ မျက်နက်ဝန်း၊ မျက်ဖြူဝန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်
သော။ နီလု၊ လံဒလသဒ္ဓိတံ၊ ကြာညိုပွင့်ချပ်နှင့်တူသော။ ယဒေတံ ယံ ဧတံ

၁-ဂန္ဓရသတို့၏ နိဿယတို့သည် ဃာနဇိဝှိတို့၏ နိဿယကို ကပ်ငြိကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
ဂန္ဓရသတို့သည် နိဿယအားဖြင့် အလ္လိနဖြစ်ကုန်၏။ ဖောဠဗ္ဗသည် မိမိကိုယ်တိုင် ကာယ၏
နိဿယကို ကပ်ငြိ၏။ မဟာဘုတ်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

၂-သာယေမာနံ တိဋ္ဌတိတိ သမ္ပန္နော။ စ-ကား ဗျတိရောက္ခတ္တည်း။ ထို စ-ဖြင့် ထို
စက္ခု၏ ဆိုလတုံသော ဝိသေသကိုပင် ထွန်းသတည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၆-၂)

၂၀၅

မံသပိဏ္ဍ၊ အကြင်အသားစိုက်ကို။ စက္ခုတိ၊ မျက်လုံးဟူ၍။ လောကေ၊
သတ္တလောက၌။ ဝုဗ္ဗတိ၊ ၏။ သသမ္ဘာရစက္ခုနော၊ ထောက်ပံ့တတ်သော
အကြောင်းအဆောက်အအုံနှင့်တကွဖြစ်၍ သသမ္ဘာရစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော။
တဿ မံသပိဏ္ဍဿ၊ ထိုအသားစိုက်၏။ ဝါ၊ တဿ စက္ခုဂေါဠကဿ၊ ထို
မျက်လုံး၏။ (ကဏ္ဍမဏ္ဍလဿ-၌ အပေါင်းအစိတ်စပ်၊ မဇ္ဈေ-၌သော်လည်း
စပ်။) သေတမဏ္ဍလပရိက္ခိတ္တဿ၊ မျက်ဖြူဝန်းတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော။ ကဏ္ဍ-
မဏ္ဍလဿ၊ မျက်နက်ဝန်း၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ (တိဌတိ-၌စပ်။) အဘိ-
မုခေ၊ ရှေးရှုအရပ်၌။ ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သောသူတို့၏။ သရီရသဏ္ဌာ-
နုပ္ပတ္တိပဒေသေ၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန် အရိပ်ထင်ရာအရပ်၌။ သတ္တသု ပိစုပဋ္ဌလေ-
သု၊ ဝါဂ္ဂမီးလွှာ ခုနစ်ထပ်တို့ဝယ်။ အာသိတ္တတေလံ၊ သွန်းလောင်းအပ်
သော ဆီသည်။ ပိစုပဋ္ဌလာနိ၊ ဝါဂ္ဂမီးလွှာ ခုနစ်ထပ်တို့ကို။ ဗျာပေတိ
ဝိယ၊ နှံ့စေသကဲ့သို့။ သတ္တ အကိပ္ပလလာနိ၊ မျက်လွှာခုနစ်ထပ်တို့ကို။
ဗျာပေတွာ၊ နှံ့စေ၍။ ဓာရဏနာပနမဏ္ဍနဗိဇနကိစ္စာဟိ၊ ချိပိုးခြင်း၊ ရေ
ချိုးခြင်း၊ တန်းဆာဆင်ယင်ခြင်း၊ ယပ်ခပ်ခြင်းကိစ္စကို ဆောင်ကုန်သော။
စတူဟိ ဓာတီဟိ၊ အထိန်းတော် လေးဦးတို့သည်။ ကတူပကာရော၊ ပြုအပ်
သော မွေးမြူခြင်းရှိသော။ (ပြင်၍လိုက်။) ခတ္တိယကုမာရော ဝိယ၊
မင်းသားကဲ့သို့။ သန္ဓာရဏဗန္ဓနသမုဒီရဏကိစ္စာဟိ၊ ကောင်းစွာခံခြင်း၊
ဖွဲ့ခြင်း၊ ရင့်စေခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်သော။ စတူဟိ ဓာတူဟိ၊
သဟဇာတ် ဓာတ်လေးပါးတို့သည်။ ကတူပကာရံ၊ ကျေးဇူးပြုအပ်သည်
ဖြစ်၍။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ ရုပ်ကလာပ်ခြားဖြစ်သော ဥတုစိတ်အာဟာရ
တို့သည်။ ဥပထမ္ဘိယမာနံ၊ ထောက်ပံ့အပ်သည်ဖြစ်၍။ အာယုနာ၊ သဟ
ဇာတ် ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ [၇၆] အနုပါလိယမာနံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သည်
ဖြစ်၍။ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသာဒီဟိ၊ သဟဇာတ် ဝဏ္ဏဂန္ဓရသ၊ ဩဇာတို့သည်။ ပရိ-
ဝုတံ၊ ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပမာဏတော၊ ပမာဏအားဖြင့်။ ဥိကာသိရ-
မတ္တံ၊ သန်းဦးခေါင်း ပမာဏအရပ်၌ ဖြစ်၍။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စက္ခု
ဝိညာဉ်စသည်တို့၏။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အလျောက်။ ဝတ္ထုဒွါရဘာဝံ၊
ဝတ္ထုအဖြစ်၊ ဒွါရအဖြစ်ကို။ သာယေမာနံ၊ ပြီးစေလျက်။ တိဌတိ၊ တည်
၏။

၁-စက္ခုဝိညာဉ်၏ တည်မှီရာဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထုအဖြစ်ကို၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏
အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဒွါရအဖြစ်ကို သမ္ပုဋ္ဌိ၌ ငြင်းအစ တဒါရုံအဆုံးရှိသော ဝိထိစိတ်တို့

စ-သစ္စံ၊ ဇီ။ ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်။ ယေန၊ ယ။ သမုပမန္တိ၊ ဟူသော။ တေ-ဂါထာ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဟောလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

၏လည်း ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဒွါရအဖြစ်ကို ပြီးစေသည်ကိုချစ်၍ ယထာ-ရဟံ-ဟူသည်။ ။ပသာဒစက္ခု သသမ္ဘာရစက္ခုနှစ်ရပ်ရှိသည်။ သသမ္ဘာရ စက္ခုကိုကား ဤသို့ သိအပ်၏။ ။သမ္ဘရီယတိ တေဟိတံ သမ္ဘာရာ။ ။ဧတံဘိ ဥပသမ္ဘဟိ၊ ဤထောက်ပံ့ တတ်ကုန်သော စတုသမ္ဗညာနိကာရူပသန္တတိဘို့ဖြင့်။ စက္ခာဒိကံ၊ စက္ခုစသည်ကို။ သမ္ဘရီယာဘိ၊ ကောင်းစွာမွေးမြူအပ် ဆောင်အပ် ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣဘိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ဖြစ်သော သတ္တိ ကြောင့်။ တေ ဥပသမ္ဘာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘာရာ၊ မည်ကုန်၏။ စက္ခုစသည်ကို ကောင်းစွာမွေးမြူ ကြောင်းဆောင်ကြောင်း ဖြစ်စေကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့် အထောက်အပံ့ဖြစ်သော စတုသမ္ဗညာနိကာ ရုပ်အစဉ်ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော အဆောက်အအုံအကြောင်းတို့သည် သမ္ဘာရမည်၏ဟူလိုသည်။ ။ထိုသမ္ဘာရတို့ကား ဤအရာ၌ ဓာတ်လေးပါး ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသ ဩဇာ သမ္ဘဝ သဏ္ဌာန ဇီဝိတ ဘာပ ကာယပသာဒ ဤတရားစုတွင် စက္ခုပသာဒ သောတ ပသာဒစသည်ကို လဲလှယ်သည့်၍ အကျဉ်းအားဖြင့် တဆယ့်လေးပါးဘို့တည်း။ အကျယ် အားဖြင့်သော်ကား ဓာတ်လေးပါး၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာ၊ သမ္ဘဝ၊ သဏ္ဌာန-ဤဆယ်ပါးဘို့သည် စတုသမ္ဗညာနိကာ ဖြစ်ရကား ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇအားဖြင့် ဆယ်ပါးစီဖြစ်၍ လေးဆယ့်ဖြစ်၏။ ကမ္မဇ င်ကန္တဖြစ်သော ဇီဝိတသာ၊ ကာယပသာဒနှင့်တကွ စက္ခုပသာဒ၊ သောတပသာဒ စသည်ကို တပါးစီ လဲလှယ်တည့်သဖြင့် လေးဆယ့်လေးပါးဖြစ်သတည်း။ ဤစကားတွင် သမ္ဘဝ-ဟူသည်ကား သုက် ဟူသော အာပေါဓာတ်အစူးတည်း။ သဏ္ဌာန်- သည်ကား မျက်ဖြူမျက်နက် အဝန်းအရေးစသော သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ထင်သော ရူပါရုံပင် တည်း။ သဟ သမ္ဘာရေဟိတံ သသမ္ဘာရံ၊ တဒေဝ စက္ခုတံ သသမ္ဘာရစက္ခု။ သမ္ဘာရေဟိ၊ ထောက်ပံ့တတ်သော စတုသမ္ဗညာနိကာရူပသန္တတိ ဟူသော အထောက်အအုံအကြောင်းဘို့ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္တတံ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣဘိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ဖြစ်တတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သသမ္ဘာရံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုအဆောက်အအုံ အကြောင်းတို့နှင့်တကွ ဖြစ်တတ်သော မိသပိဏ္ဏစက္ခုဂေါဠကသည်ပင်လျှင်။ စက္ခု၊ စက္ခုတည်း။ ဣဘိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ မိသပိဏ္ဏသည် ပင်လျှင် စက္ခုဟူသော သတ္တိကြောင့်။ သသမ္ဘာရစက္ခု၊ မည်၏။ ယခင်အကျဉ်းအားဖြင့် တဆယ့်လေးပါး အကျယ်အားဖြင့် လေးဆယ့်လေးပါးသော အစိတ်အစိတ်သော အဆောက် အအုံအကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့် သသမ္ဘာရ မည်သော မိသပိဏ္ဏသည်ပင်လျှင် သသမ္ဘာရ စက္ခုမည်သည် ဟူလိုသော်။ သသမ္ဘာရ သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှိ၊ လသမ္ဘာရ ကာယများ၌လည်း ယခင်နည်းတူ သမာသတို့၍ ယခင်နည်းတူ ယထာရဟ အခိုဉ်ယ ယူလေ။

စက္ခုကို တည်ရာဌာန အစရှိသောအားဖြင့် ထင်စွာပြလိုရကား စက္ခု စက္ခ- စသည်ကို မိန့်လေ။ ဖြေလိုရင်းပါဌ်ကား စက္ခု တိဋ္ဌတိ-တည်း။ စက္ခုသည် တည်၏ ဟူလို သော်။ စက္ခုတည်သော ဆိုပြီ၊ အဘယ်၌ တည်သနည်းစုဒ်။ သေတမဏ္ဍာလပရိက္ခိတ္တဿ ကုဏ္ဍမဏ္ဍလဿ မဇ္ဈေ-မိန့်။ လိုရင်းကား မဇ္ဈေတည်း။ အဘယ်၏ အသယံနည်းစုဒ်။

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၆-၇)

၂၀၇

[ယေန စက္ခုပသာဒေန၊ ဖြင့်။ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ အနုပဿတိ၊ မြင်၏။
(မကား ပဒသန္နိတည်း)။ ဝါ၊ မန၊ သတ္တဝါသည်။ ရူပါနိ၊ တို့ကို။
ပဿတိ၊ ၏။ ဧတံ၊ ထို စက္ခုပသာဒသည်။ ပရိတ္တံ၊ ငယ်စွာ၏။ သုခမံ၊
သိမ်မွေ့၏။ ဥကာသိရသမူပမံ၊ သန်းဦးခေါင်းနှင့် တူမျှသောပမာဏ ရှိ၏။]

သောတံ၊ သောတပသာဒသည်။ သသမ္ဘာရသောတဗိလဿ၊ ထောက်ပံ့
တတ်သော အဆောက်အအုံအကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၍ သသမ္ဘာရသောတ
ဟု ဆိုအပ်သော နားပေါက်၏။ အန္တော၊ အတွင်းဝယ်။ တနုတမ္ဗလောမာ-
စိတေ၊ စိုပြည်နုပျိုသိမ်မွေ့သော နိစွာသော အမွှေး စီရင်ရောက်သော။
အင်္ဂုလိဝေဌကသဏ္ဌာနေ၊ လက်စွပ်သဏ္ဌာန်ရှိသော။ ပဒေသေ၊ အရပ်၌။

ကဏ္ဍမဏ္ဍလဿ-မိန့်။ မျက်နှာသက်သက်ဖြစ်ကြောင်း၏စွမ်း။ သေတမဏ္ဍလပရိက္ခိတ္တဿ-
မိန့်။ မျက်ခန်းအသွယ်၌ အားလုံး၌ပင်တည်၏။ ဌာနအဘိဗျာပိတစွမ်း။ အဘိဗျာ ဌာတာနံ
သရီရသဏ္ဌာနပုတ္တိဒေသေ-မိန့်။ ဧတေန အဝသေသံ ကဏ္ဍမဏ္ဍလံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဌီ။
ကိုယ်သဏ္ဌာန် ထင်ရာအရပ်ဝယ် အထဲ၌၎င်း အသွယ်၌၎င်း အပေါ်၌၎င်း တခုခု၌ တည်၏-
အဗျာပိတစွမ်း။ သတ္တပဋ္ဌလာနိ ဗျာပေတွာ-မိန့်။ ရန်စလွှာဆို၏။ အဘယ်၏ရန်စလွှာနည်းစွမ်း။
တနည်း ကဏ္ဍမဏ္ဍလ-ဟူ၏။ အဘယ်၏ ကဏ္ဍမဏ္ဍလနည်းစွမ်း။ သသမ္ဘာရစက္ခုနော-မိန့်။
သသမ္ဘာရ စက္ခုဟူသည် အဘယ်နည်းစွမ်း။ ယဒေတံ။ပ။ ဝုစ္စတိ တဿ-မိန့်သော်။
ရန်စလွှာကို နှံ့စေရာ၌ ပမည်း ပမာ အညိုနည်းစွမ်း။ သတ္တသု။ပ။ ဝိယ-မိန့်။ မိမိချည်း
ပင် တည်နိုင်ကောင်း၏။ အဗျာပိတစွမ်း။ သန္ဓာရဏ။ပ။ ကဘူပကာရံ-မိန့်။ ခံခြင်းစသော
ကိစ္စလေးပါးရှိသော ဓာတ်လေးပါးတို့သည် ကျေးဇူးပြုအပ်သည်ဖြစ်၍ တည်နိုင်သည် ဟူလို
သော်။ ဥပမာယ မိဓေကစစ္စ၊ အတ္ထိ ဇာနန္တိ ပဋိဘာ- ကျမ်းလာရကား ဥပမာ ဆိုစကောင်း
သည်ဟောင်း။ ဓာရဏ။ပ။ ဝိယ-မိန့်။ ဓာတ်လေးပါးတို့ ကျေးဇူးပြုကာမျှဖြင့် တည်လျှင်
ကောင်း၏။ အကြောင်းအကျိုးဆန်းစွမ်း။ ဥတုဘိက္ခာဟာရေဟိ ဥပသမ္ဘိယမာနံ-မိန့်။ ဤမျှ
တည်းဖြင့် တည်နိုင်ကောင်း၏စွမ်း။ အာယုနာ အနုပါလိယမာနံ-မိန့်။ မိမိတခုတည်း အသီး
အခြား တည်၏-အဗျာပိတစွမ်း။ ဝတ္ထုနန္တရသာဒိဟိ ပရိဝုတံ-မိန့်။ နှံ့ ရာပမာဏ အဘယ်မျှနည်း
စွမ်း။ ဥကာသိရမတ္တံ-မိန့်။ သန်းဦးခေါင်းပမာဏရှိသော အရပ်၌ ဖြစ်ရကား ဥကာသိရမတ္တ
သည် နှံ့ ရာပမာဏ ဟူလိုသော်။ ပသာဒစက္ခုသည်ပင် ဥကာသိရပမာဏ ရှိသောကြောင့်
ပမာဏတော ဥကာသိရမတ္တံ-ဟူသလောဟူ၍။ ပမာဏတော ဥကာသိရမတ္တန္တိ ဥကာသိရ-
မတ္တေ ပဒေသေ ပဝတ္တနတော ဝုတ္တံ။ (ဌီ၊ ၂၊ ၉၄) စက္ခုပသာဒ သန်းဦးခေါင်း ပမာဏကြီးသည်
မဟုတ်ဟူလို။ အဘယ်ကိစ္စ ပြီးစေ၍ တည်သနည်းစွမ်း။ ဝတ္ထုဒွါရဘာဝံ သာဓေယမာနံ-မိန့်။
အဘယ်၏ ဝတ္ထုဒွါရနည်းစွမ်း။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ-မိန့်။ စက္ခုဝိညာဉ်အစ တဒါရုံ အဆုံး
ရှိသော ဝိထိစိတ်တို့၏ ဝတ္ထုဒွါရအဖြစ်ချည်း အတူတူဖြစ်ကောင်း၏။ အညမညမဆန့်
လော-စွမ်း။ ယသာရဟံ-မိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား စက္ခုဝိညာဉ်အား နိဿယပစ္စည်းတပ်သော
ကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်၏ ဝတ္ထုအဖြစ်၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်တကွသာအာဘုဇ္ဇန်းအစ တဒါရုံအဆုံး
ရှိသော ဝိထိစိတ်တို့၏ ဒွါရအဖြစ်ကို ပြီးစေသည်ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

၂၀၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၇၆-၁၇)

[၁၄-ခန္ဓ

ဝုတ္တပ္ပကာရာဟိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့သည်။ ကတူပကာရံ၊ ပြုအပ်သော ကျေးဇူးရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပထမ္ဘိယမာနံ၊ ၍။ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

ဃာနံ၊ ဃာနပသာဒသည်။ သသမ္ဘာရဃာနမိလဿ၊ သသမ္ဘာရဃာနဟု ဆိုအပ်သော နှာခေါင်း၏။ အန္တော၊ ဝယ်။ အဇပဒသဏ္ဌာနေ၊ ဆိတ်ခြေခွါသဏ္ဌာန်ရှိသော။ ပဒေသေ၊ ဌ။ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရပထမ္ဘိနာနုပါလနပရိဝါရံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော တရားတို့သည် ကျေးဇူးပြုအပ် ထောက်ပံ့အပ် စောင့်ရှောက်အပ် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပ။

ဇိဝှိ၊ ဇိဝှိပသာဒသည်။ သသမ္ဘာရဇိဝှိမဇ္ဈဿ၊ သသမ္ဘာရဇိဝှိဟု ဆိုအပ်သော လျှာလယ်၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဥပ္ပလဒလဂ္ဂသဏ္ဌာနေ၊ အလယ်၌ပြတ်သောကြာရွက်၏ အဖျားပိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော။ ပဒေသေ၊ ဌ။ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဝါ၊ တိုမှတပါး။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ ယာဝတာ၊ (ကမ္မဇတေဇောဝာတ်၏ တည်ရာကို၎င်း၊ ဆံဖျားအမွှေးဖျားခြေသည်းလက်သည်းဖျား ခြောက်သွေ့သောအရေဖျားကို၎င်း ချန်ထား၍) အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌။ ဥပါဒိဏ္ဍရူပံ နာမ၊ ကမ္မဇရုပ်မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ဥပါဒိဏ္ဍရုပ်ရှိရာ အလုံးစုံသော အရပ်၌။ ကာယော၊ ပသာဒသည်။ ကပ္ပိသပဋ္ဌလေ၊ ဝါဂွမ်းလွှာ၌။ သွေဟော ဝိယ၊ ဆီကဲ့သို့။ ဝုတ္တံ၊ ပ။ ရောဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ကျေးဇူးပြုခြင်း ထောက်ပံ့ခြင်း စောင့်ရှောက်ခြင်း ခြံရံခြင်း ရှိသည်သာလျှင်။ ဟုက္ခာ၊ ၍။ ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဟိ၊ ပ။ သိင်္ဂါလ၊ မြေ၊ မိကျောင်း၊ ငှက်၊ အိမ်ခွေး၊ မြေခွေးတို့သည်။ ဝမ္ဘိက၊ ပ။ နိန္ဒာ၊ တောင်ပို့ခေါင်း၊ ရေနက်ဝှမ်းရာ၊ ကောင်းကင်၊ ရွာတွင်း၊ အာမကသုသာန်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိတို့ကျက်စားရာသို့ ညွှတ်သောစိတ် ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧတေ စက္ခာဒယောပိ၊ ဤစက္ခုစသား ငါးပါးသော ပသာဒတို့သည်လည်း။ ရူပါဒိသဂေါစရနိန္ဒာဝ၊ ရူပါရုံ အစရှိသောမိမိတို့အာရုံသို့ ညွှတ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် ရှုအပ်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ဤရွှေတရပ်အပြီးတည်း။)

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၇၁)

၂၀၉

၄၃၇။ ပန၊ တဖ္စိတခန်းကို ဆိုအံ့။ တတော၊ ထိုပသာဒရုပ်မှ။ ပရေသ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီသ၊ ရူပါရုံစသော ဝိသယရုပ်တို့တွင်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံသည်။ စက္ခုပဋိဟနနလက္ခဏံ၊ စက္ခုပသာဒ၌၊ ဝါ၊ စက္ခုပသာဒကို ထိခတ်ခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝါ၊ အား။ ဝိသယဘာဝရသံ၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဟူသော ဂုဏ်ရှိ၏။ တဿေဝ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်၏ သာလျှင်။ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကျက်စားရာ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ လေးပါးသော မဟာဘူတ်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ စ၊ ဆတ်၍ဆိုအံ့။ ဧတံ ရူပံ၊ သည်။ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါရူပါနိ၊ တို့သည်။ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဆက်၊ ယတ္ထ၊ အကြင်ကာယဝိညာတ် စသည်၌။ ဝိသေသော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကာယဝိညာတ် စသည်၌။ (တံ ဝိသေသံ၊ ကို။ မယံ၊ တို့သည်။) ဝက္ခာမ၊ ကုန်အံ့။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ ရူပံ၊ သည်။ နီလံ၊ အညို။ ပီတံ၊ အရွှေ။ ဣတိအာဒိ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဓံ၊ ရှိ၏။

[၇၇] သဒ္ဓေါ၊ သည်။ သောတပဋိဟနနလက္ခဏာ၊ သောတပသာဒ၌ ထိပါးခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သောတဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝါ၊

၁-ဤနောက်နည်းကား ဒဿိလျှံဝိဒ္ဓံသနတာ၊ အနာဇ္ဇုတော တထာ။ ကိစ္စသမ္ပတ္တိ-အတ္ထေန၊ ရသော နာမ ပဉ္စဘူတံ-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိခံကို၌၍ သောဒနာနည်းတည်း။ (ပြည်)
၂-ဝိသယဂေါစရနံ ဝိသေသော အနုညတ္တဘာဝေါ တဗ္ဗဟူလစာရိတာ စ စက္ခုဝိညာဏဿ(မူလဋီကာ။) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ အနုညတ္တဘာဝေါ၊ တပါးသောအာရုံ၌ မဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ တဗ္ဗဟူလစာရိတာ စ၊ ထိုရူပါရုံ၌ များစွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဝိသယဂေါစရနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသော၊ အသွယ်တည်း။ ၎င်းဋီကာအနက်။ ရူပယတိ ဟဒယဂံတဘာဝံ ပကာသေတိတ္ထိ ရူပံ။ ဟဒယဂံတဘာဝံ၊ နှလုံး၌ဖြစ်သောအလိုကို။ ရူပယတိ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံမည်၏။ ရူပါရုံသည် စက္ခုပသာဒ၌ ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ပုတ်သင်၏ အဆင်းသည် ညှိတုံ ရှေ့တုံ စသဖြင့် ဖောက်ပြန်သကဲ့သို့ တစုံတရာ အကြောင်းအာလျော်စွာ အဆင်းအချည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိစိတ်၌ရှိသော နှလုံးသာမသာသော အလိုကို ထင်ရှားပြတတ်သည် ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

အား။ ဝိသယဘာဝရသော၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝါ၊ အာရမ္မဏသတ္တိနှင့်ပြည့်စုံ၏။ တဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဂေါစရ- ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကျက်စားရာအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ် ၏။ ဘေရိသဒ္ဓေါ၊ စည်ကြီးသံ။ မုဒိဂ်သဒ္ဓေါ၊ မုရိုးစည်သံ။ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဤသို့စသောနည်းဖြင့်။ အနေကဝိဓော၊ ၏^၁။

ဂန္ဓော၊ သည်။ ဃာနပဋိဟနနလက္ခဏော၊ ဃာနပသာဒ၌ ထိပါးခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဃာနဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝါ၊ အား။ ဝိသယဘာဝရသော၊ ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ၏။ တဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ထင်တတ်၏။ မူလဂန္ဓော၊ အမြစ်နံ့သာ။ သာရဂန္ဓော၊ အနှစ်နံ့သာ၊ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဓော၊ ၏^၂။

ရသော၊ သည်။ ဇိဝှိပဋိဟနနလက္ခဏော၊ ဇိဝှိပသာဒ၌ ထိပါးခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဇိဝှိဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိသယဘာဝရသော၊ ၏။ တဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ မူလရသော၊ အမြစ်အရသာ။ ခန္ဓရသော၊ ပင်စည်အရသာ။ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အနေက- ဝိဓော၊ ၏^၃။

၁-သဒ္ဓိယတိ ကထိယတိ သုယတိတိ ဝါ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓိယတိ ကထိယတိ၊ ပြောဆိုအပ် ၏။ ဝါ၊ ကား။ သဒ္ဓိယတိ သုယတိ၊ ကြားအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ သတ္တိကြောင့်။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါရုံမည်၏။ သဒ္ဓါရုံသည် သောတပသာဒအား ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ပြောဆို အပ် ကြားအပ်သည် ဟူလို။ စိတ်ဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇသဒ္ဓါ၌ ပြောဆိုအပ်သည် ကြား အပ်သည် နှစ်ချက်သုံး၊ မိသ်သံ သေသံစသော ဥတုဖြိုးဖြစ်သော ဥတုဇသဒ္ဓါ၌ ကြား အပ်သည် တနုက်သင့်။ (ပြည်)

၂-ဂန္ဓယတိ အတ္တနော ဝတ္ထိ၊ သုခေတိတိ ဂန္ဓော။ အတ္တနော ဝတ္ထိ၊ မိမိတည်ရာဖြစ် ပန်းနံ့သာစသည်ကို။ ဂန္ဓယတိ သုခေတိ၊ ကုံးတိုက်တတ် ချောပစ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓော၊ ဂန္ဓာရုံမည်၏။ ဂန္ဓာရုံသည် ဃာနပသာဒအား ထိပါးခြင်း လက္ခဏာ ရှိရကား မိမိတည်ရာဖြစ်သော ပန်းနံ့သာစသည်ကို ဤဝတ္ထုသည် ဤမှာရှိ၏ဟု အနံ့လျှင် စေသဖြင့် ကုံးတိုက်ချောပစ်သကဲ့သို့ ပြုတတ်သည်ဟူလို။ ပရမတ် သဘောတရားတို့သည် ကြောင့်ကြံ့သော နိဗ္ဗာပါရဓမ္မ ဖြစ်ရကား ကုံးတိုက်ချောပစ်သကဲ့သို့ ပြုတတ်သည်ဟု ဥပမာစကားသာ ဆိုအပ်သည်။ အာနုတိုင်းမှာ နည်းဟူ။ (ပြည်)

၃-ရသန္တိ တံ သတ္တာ အဿာဒေန္တိတိ ရသော။ တံ၊ ထိုအရသာကို။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါ တို့သည်။ ရသန္တိ အဿာဒေန္တိ၊ သာယာတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ သာယာအပ် သော သတ္တိကြောင့်။ ရသော၊ ရသာရုံမည်၏။ ရသာရုံသည် ဇိဝှိပသာဒအား ထိပါးခြင်း လက္ခဏာရှိရကား သတ္တဝါတို့ သာယာအပ်သည် ဟူလို။ ဝါကျအခိုက်၌ ကံကိုအာချာတ်

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၇-၁၀)

၂၁၁

၄၃၈။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဣတ္ထိဘာဝလက္ခဏံ၊ ဤသကား မိန်းမဟု
သိသောဉာဏ် ဣတ္ထိသဒ္ဓါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသော

ကိရိယာမဟော၊ ကတ္တားကိုသာ ဟောသည်။ ပုဒ်ပြီးမှုကား ကတ္တားကို မဟော၊ ကံကို
သာ ကိတ်ပစ္စည်း ဟောသည်။ ဝါကျအစိုက်ကား ကံကိုမဟောသည်ကို စွဲ၍ အဝုတ္တကမ္မ-
သာဓန ဆိုရသည်။ အဝုတ္တကမ္မသာဓနအရာ၌ ဝါကျမှတတ်၊ ပုဒ်ပြီးမှာအပ်ပြန်၍ စွဲမြဲ။

ဖောဠဗ္ဗာရုံကား ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော မဟာဘုတ်သုံးပါးဖြစ်၍ ဤဥပါဒါရုပ်အရာ၌
လက္ခဏာရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်ကိုတဖန် ဤ၌ မဆိုသင့်ပြီ။ ဝစနတ်ကား ဤသို့တက်။
ဖုသိယတိတိ ဖောဠဗ္ဗံ။ ဖုသိယတိ၊ ထိအပ်၊ တွေ့အပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ ထိအပ်၊
တွေ့အပ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဖောဠဗ္ဗံ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံ မည်၏။ ဖောဠဗ္ဗာရုံသည် ကာယ
ပသာဒအား ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ကာယပသာဒ၌တည်သော ကာယဝိညာဉ်ဖြင့်
ထိအပ် တွေ့အပ်သည် ဟူလို။ အာပေါဓာတ်မှတစ်ပါး ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟူသော
သုတ်သုံးခုသည် ဖောဠဗ္ဗာရုံအရ တနားကိုယ်တည်း။ အဘယ်ကြောင့် အာပေါဓာတ်ကို
ကြဉ်အပ်သနည်း ဟူမူ? အာပေါဓာတ်သည် သုခမရုပ် ဖြစ်ရကား သိမ်မွေ့စွာသဖြင့်
ထိခြင်း၊ တွေ့ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသောကြောင့် ကြဉ်အပ်သတည်း။ အကယ်၍ ချမ်းအေး
သောအဖြစ်ကို ထိ၍ တွေ့၍ ယူကောင်းသည်၊ ချမ်းအေးသော အဖြစ်သည်လည်း အာပေါ
ဓာတ်ပင်ဖြစ်သည် ဟူငြားအံ့? ထိုသို့ ချမ်းအေးသောအဖြစ်သည် အာပေါဓာတ် မဟုတ်၊
အာပေါဓာတ်ကား စိုစွတ်ပျောင်းပြော ဖွဲ့ခြင်းလက္ခဏာမျှသာ ရှိသည်၊ ချမ်းအေးခြင်း
လက္ခဏာမရှိသောကြောင့် ချမ်းအေးသော အဖြစ်သည် တေဇောဓာတ်သာ ဖြစ်သည်။
ထိုစကားလျှင် မှန်၏။ ကျက်ခြင်း ပူခြင်း လက္ခဏာရှိသော တေဇောဓာတ်ဟူသော အပူ
ညံ့သည် ရှိသော် အချမ်းအအေး ဖြစ်မြဲတည်း။ ထိုအချမ်းအအေးသည် အာပေါဓာတ်
ဟူသော တနားစု မဟုတ်၊ တေဇောဓာတ်သာ ဟူလိုသည်။ ထိုတေဇောဓာတ်သည် ဤ
မှာဖက်ကမ်း ထိုမှာဖက်ကမ်းကဲ့သို့ အမြဲမခို၊ ခိုခါ ပူတုံ ခိုခါ အေးတုံဖြစ်၍ အပူလည်း
ဆိုရ၊ အချမ်းလည်း ဆိုရသည်။ ထိုစကားသည်သာလျှင် တုတ်၏။ နွေကာလ၌ နေပူဝယ်
နေ၍ တစ်တစ်အချိန် ဝင်လတ်သော် အချမ်းအအေး ဖြစ်၏။ နေပူ၌ ကြာမြင့်စွာ
နေလတ်သော် အပူဖြစ်၏။ ဤ ၌ အချမ်းအပူ အမြဲမရှိသတည်း။ ထိုသို့ တေဇောဓာတ်သာ
အချမ်းအပူ အမြဲမရှိပဲ ဖြစ်တုံလျက် အချမ်းအအေးသည် အာပေါဓာတ် အပူသည်
တေဇောဓာတ် ဟူဆေ့သော် ရုပ်ကလာပ်တခုတည်း၌ပင် အချမ်းအပူ တပြိုင်နက် ရကောင်း
ရာ၏။ ထိုသို့သော်လည်း မရကောင်းခဲ။ ထို့ကြောင့် အချမ်းအအေးသည် အာပေါဓာတ်
မဟုတ်၊ အပူငြိမ်းသော တေဇောဓာတ်သာဟူ၍ သိလေ။ ဆန့်ကျင်သော အယူရှိသော
ဝိတဏှာဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိုစွတ်သော အဖြစ်ရှိသော အာပေါဓာတ်ကို ထိ၍ တွေ့၍
ယူကောင်းရကား ဖောဠဗ္ဗံ သွင်းသင့်သည်ဆိုသော စကားသည်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
မှားသောအထင် အယူမျှသာ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား? မဟာဘုတ်တို့ကိုသာ
ထိလျက်၊ တွေ့လျက် အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ထိသည်၊ တွေ့သည်သင့်သော အာဏှိကဗာလဇန
တို့၏ အထင်ကဲ့သို့ အာပေါဓာတ်မှတစ်ပါး မဟာဘုတ်သုံးခုကိုသာ ထိလျက် တွေ့လျက်
အာပေါဓာတ်ကိုလည်း ထိ၏၊ တွေ့၏ဟု အမှားအထင် အယူမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။
ရူပါဝစရဗြဟ္မာတို့အား မဟာဘုတ်လေးပါး ရှိငြားသော်လည်း ကာယပသာဒမရှိရကား

မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဣတ္ထိတိ ပကာသနရသံ၊ ဤသူကား မိန်းမဟု
 ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဣတ္ထိလိင်နိမိတ္တကုတ္တာကပ္ပိနံ၊ ဣတ္ထိလိင်၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တ၊
 ဣတ္ထိကုတ္တ၊ ဣတ္ထိ အာကပ္ပတို့၏။ ကာရဏဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း၏
 အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပုရိသ-
 ဘာဝလက္ခဏံ၊ ဤသူကား ယောက်ျားဟု သိသောဉာဏ်၊ ပုရိသသဒ္ဓါ
 ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ
 ရှိ၏။ ပုရိသောတိ ပကာသနရသံ၊ ဤသူကား ယောက်ျားဟု ပြခြင်းကိစ္စ
 ရှိ၏။ ပုရိသလိင်။ပ။ပွါနံ၊ ပုရိသလိင်။ပ။ ပုရိသအာကပ္ပတို့၏။ ကာရဏ-
 ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။
 တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ နှစ်ပါးသည်လည်း။ ကာယပ္ပသဘဒေါ၊
 သည်။ သကလသရီရံ၊ ကိုယ်အလုံးကို။ ဗျာပကော ဝိယ၊ နှံ့သကဲ့သို့။
 သကလသရီရံ၊ ကို။ ဗျာပကမေဝ၊ နှံ့သည်သာတည်း။ စ၊ ထိုသို့ သကလ-

ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော မဟာဘုတ်သုံးပါးသည် ဖောဋ္ဌဗျာရုံကိစ္စမတပ်၊ ထိုသို့လျက်
 ဘုရားလောင်းဖွားသောအခါ၊ ဘုရားဖြစ်သောအခါ စသည်များ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
 ရှင်လန်းလှစွာ ဗြဟ္မာဘို့ လက်ခံလက်ကိုင်ခံ၍ လက်ယာလက်ဖြင့် လက်ပန်းပေါက် တီးခတ်
 လတ်သော် ယူဇနာ တသောင်းတိုင်အောင် လက်ပန်းပေါက်သံ ကြွားနှံ့လေသည်ကား
 ဖောဋ္ဌဗျာရုံကိစ္စ တင်၍မဟုတ်၊ ညာလက်နှင့် ဘယ် အကယ်မသိကြ ရည်ကာမျှကိုပင်
 ဗြဟ္မာတေဇော အာနုဘော်ကြောင့် စိတ္တပစ္စယဥတုအသံ အဆင့်ဆင့် ဆက်ကာဆက်ကာ
 ဖြစ်၍ ယူဇနာ တသောင်းတိုင်အောင် ကြွားနှံ့လေသည်ဟု ရင်ရငွေသာရ အမေးရဘုကို
 ဝန်တောင်လယ်ဘုန်းကြီး ဖြေလေသည်ကား သဘောမကိုက်။ မဟာဘုတ်သုံးပါးသည်
 ဖောဋ္ဌဗျာရုံကိစ္စတပ်၍ တိလည်းသိကြ၏။ အသံလည်း ထွက်၏။ ယင်းသို့လျက် ဖောဋ္ဌဗျာ-
 ယတန မဖွဲ့ရသည်ကား ဝိသယိမဲ့၍သာတည်း။ ဂန္ဓရသရီလျက် ဝိသယိမဲ့၍ အာယတန
 မဖွဲ့သကဲ့သို့တည်း။ အဆက်မှာမှ အကယ်ရှိရသည်။ ဂါဝေါ စရန္တိ ဧတ္ထာတိ ဂေါစရံ။ ဧတ္ထ၊
 ဤရုပ်ခနစ်၌။ ဂါဝေါ၊ ဣန္ဒြေငါးပါးရှိသည်။ စရန္တိ၊ ကျက်စားတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-
 တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ကျက်စားရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဂေါစရံ၊ ဂေါစရ
 ရုပ် မည်၏။ စက္ခုသောတ၊ သာနုဇိဒ္ဓါ၊ ကာယ ဟူသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ကျက်စားရာ
 ဖြစ်သောကြောင့် ဂေ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓရသ၊ ဖောဋ္ဌဗျ ဤရုပ်ခနစ်သည် ဂေါစရရုပ် မည်၏ဟူလို။
 ဤအရာ၌ ဂေါသဒ္ဓါ သည် နှေးမြေအဆောင် စသောအားဖြင့် ဂေါသဒ္ဓါ၏ အနက်အများ
 တွင် ဣန္ဒြေအနက်ကို ဟောသည်။ (ပြည်)

၁-ဣတ္ထိတိ ဘဝတိ ဇေတေန အဘိမာနံ ဗုဒ္ဓိ စာတိ ဣတ္ထိဘာဝေါ။ ။ဇေတေန၊ ဤ
 သဒ္ဓပာတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သော ဣတ္ထိဘာဝဖြင့်။ ဣတ္ထိဘိ အဘိမာနဉ္စ၊ ဣတ္ထိဟူသော သဒ္ဓါ
 သည်၎င်း။ ဣတ္ထိတိ ဗုဒ္ဓိ စ၊ ဤသူကား မိန်းမဟူသော အသိဉာဏ်သည်၎င်း။ ဘဝတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ သဒ္ဓါ၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ မည်၏။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၇-၂၁)

၂၁၃

သရီရ ဗျာပကဖြစ်သည်တို့၊ ဝါ၊ ဆက်။ ကာယပ္ပဿဒေန၊ သည်။
ဌိတောကာသေ၊ ဌိ။ ဌိတန္တိ ဝါ၊ တည်၏ဟူ၍၎င်း။ (ကာယပ္ပဿဒေန၊
သည်။) အဌိတောကာသေ၊ မတည်ရာ၌။ ဌိတန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣတိ၊
သို့။ ပတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုအပ်သည်အဖြစ်သို့။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ရူပ-
ရသာဒယော၊ တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ (အသက်ရာ ဝိယ၊ မရောယှက်
ကုန်သကဲ့သို့။) အညမညံ၊ ချင်း။ သက်ရော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၄၃၉။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ သဟဇရူပါနုပါလနလက္ခဏံ၊ မိမိနှင့်တကွ
ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ တေသံ၊
ထိုသဟဇရုပ်တို့ကို။ ပဝတ္တနရသံ၊ မျှစေခြင်း၊ ရှည်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။
(ပဝတ္တနံ ယာပနံ၊ ဋီကာ)။ တေသညေဝ၊ ထို သဟဇရုပ်တို့ကိုသာလျှင်။
ဌပနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ထားခြင်း၊ တည်စေခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော
အခြင်းအရာ ရှိ၏။ ဝါ၊ တည်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ (ဌပနံ ဌိတိဟေတုတာ၊ ဋီကာ)။ ယာပယိတဗ္ဗ-
ဘူတပ္ပဒဋ္ဌာနံ၊ မိမိသည် အစဉ်စောင့်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် မျှစေအပ်၊ ရှင်
စေအပ်သော သဟဇာတ် မဟာဘုတ်လျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ စ၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ အနုပါလနလက္ခဏာဒိမ္မိ၊ အနုပါလနလက္ခဏပဝတ္တနရသစ-
သော။ ဝိဓာနေ၊ အစီအရင်သည်။ သန္တေပိ စ၊ ရှိသော်လည်း။ အတ္ထိက္ခ-
ဏေယေဝ၊ အနုပါလေတဗ္ဗရုပ်တို့၏ ရှိသောခဏ၌သာလျှင်။ တံ၊ ထို ဇီဝိ-
တိန္ဒြိယသည်။ ပ။ အနုပါလေတိ၊ ၏။ ဥဒကံ၊ သည်။ ဥပ္ပလာဒီနိ၊ တို့ကို။
အနုပါလေတိ ဝိယ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယထာသကံ ပစ္စယပ္ပန္နေပိ၊
မိမိဥစ္စာဖြစ်သော အကြင်အကြင် ကံဟူသော ပစ္စည်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်
သော်လည်း။ ဓမ္မေ၊ တမ္မဇရုပ်တရားတို့ကို။ ပါလေတိ၊ ၏။ ဓာတိ၊
အထိန်းသည်။ ကုမာရံ၊ သူတပါးမွေးသော မင်းသားကို။ ပါလေတိ ဝိယ၊
စောင့်သကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သယံ၊ မိမိသည်။ ပဝတ္တိတဓမ္မ-
သမ္ပန္နေနော၊ မျှစေအပ်၊ ရှည်စေအပ်သော ဓမ္မနှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။
ပဝတ္တတိ၊ မျှ၏ ရှည်၏။ နိယာမကော၊ လေ့သူကြီးသည်။ (သယံ၊ သည်

၁-ယဒိ ကမ္မဇာနံ ဌိတိဟေတုန္တရေန ဌိတိ န ဟောတိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ကော ဌိတိ-
ဟေတုတိ အာဟ “သယ” န္တိ အာဒိ။ ဋီကာ။ ဤအရာတွင် အဋ္ဌကထာ၌ ပဝတ္တတိ-ဟူ၍သာ
ရှိသောကြောင့် ပဝတ္တိနှင့် ဌိတိ၊ ပဝတ္တိဟေတုနှင့် ဌိတိဟေတုတို့ကို အရတဟုယူအပ်၏။
(ဆ-သံ-သော)

လည်း။ ပါပယိတနာဝါသမ္ပန္နေနော၊ ရောက်စေအပ်သော လေ့နှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ ပါပုဏ္ဏာတိ ဝိယ၊ သို့တည်း။)။ ဘက်တော၊ မှ။ ဥဒ္ဓါ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ န ပဝတ္တေတိ၊ မမျှစေနိုင် မရှည်စေနိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္တနော စ၊ န်၎င်း။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗာနဉ္စ၊ မျှစေအပ်သော တရားတို့၏၎င်း။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဘက်က္ခဏော၊ ၌။ န ဌပေတိ၊ မထားနိုင်၊ ဝါ၊ မတည်စေနိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သယံ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ဘိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ပျက်ဆဲ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ခီယမာနော၊ ကုန်ဆဲသော။ ဝဋ္ဋိသ္မေဟော၊ ဆီနှင့်မီးစာသည်။ ဒီပသိခံ၊ ဆီမီးလျှံကို။ န ဌပေတိ ဝိယ၊ မထားနိုင်သကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ထိုသို့ ဘင်ခဏ၏ အထက်၌ မမျှစေနိုင် ဆိုသော်လည်း။ အနုပါလနပဝတ္တနဌပနာနုဘာဝဝိရဟိတံ၊ အစဉ် စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ မျှစေ ရှည်စေခြင်း၊ ထားခြင်း၊ တည်စေခြင်း အာနုဘော်မှ ကင်းသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယထာဝုတ္တက္ခဏေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြင်အကြင်သို့သော ခဏ၌။ တဿ တဿ အနုပါလနာဒိကဿ၊ ထိုထိုအစဉ်စောင့်ခြင်း၊ မျှစေ ရှည်စေခြင်း စသောကိစ္စကို။ သာဓနတော၊ ပြီးစေခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဤသို့သော အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဒဉ္စဗ္ဗံ၊ ၏။

၁-စာကိုယ်၌ န ဘက်တော ဥဒ္ဓါ ပဝတ္တတိ ဟု သုဒ္ဓကတ္တားနှင့် ရှိ၏။ သို့သော် ဋီကာ၌ ယဒိ ကမ္မဇာနံ ဌာနံ ဇီဝိတိန္ဒြေယပဋိဗ္ဗံ၊ အထ သဗ္ဗကလံ န ဌပေတိတိ အာဟ “န ဘက်တော”တိအာဝိ-ဟု မိန့်ဆိုထားသောကြောင့် ဤနိဿယ၌ န ပဝတ္တေတိ-ဟူသော ကာရိတ်ကတ္တား ယုတ္တဘရ ဖြစ်ရာ၏။ ဋီကာ-ဌပေတိနှင့် အဋ္ဌကထာ ပဝတ္တေတိ ဋီ-ဌာနံနှင့် ဌ ပဝတ္တနံတို့ကို အရတုဟု ယူတု၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဇီဝိန္ဒြေ တေနာတိ ဇီဝိတံ၊ တဒေဝ ကမ္မဇာနုပပဒိပါလဒန အာခိပစ္စယောဂတော ဣန္ဒြိယန္တိ ဇီဝိတန္ဒြေယံ။ တေန၊ ထိုရုပ်ဖြင့်။ ဇီဝိန္ဒြေ အသက်ရှည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့သော အသက်ရှည်ကြောင်းဖြင့်သော သတ္တိကြောင့်။ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတပည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုဇီဝိတရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ကမ္မဇာနုပပဒိပါလဒန၊ ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ခြင်း၌။ အာခိပစ္စယောဂတော၊ အစိုရခြင်းနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ အစိုးရသည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဇီဝိတရုပ်သည်ပင်လျှင် အစိုးရခြင်းနှင့် ယှဉ်သဖြင့် အစိုးရသော သတ္တိကြောင့်။ ဇီဝိတန္ဒြေယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေရုပ်မည်၏။ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိရကား ကမ္မဇရုပ်တို့သည် ဇီဝိတိန္ဒြေဖြင့် အသက်ရှည်ကုန်သည်၊ တည်ကုန်သည်၊ ထိုသို့ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ခြင်း၌လည်း အစိုးရခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်၊ ထိုသတ္တိနှစ်ပါးကြောင့် ဇီဝိတိန္ဒြေ

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၀-၄)

၂၁၅

၄၄၀။ ဟဒယဝတ္ထု၊ သည်။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုနံ၊ တို့၏။ နိဿယလက္ခဏံ၊ မှီရာ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ မှီရာဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ တာသညေဝဓာတုနံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့၏သာလျှင်။ အာဓာရဏရသံ၊ နိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့် လွန်စွာဆောင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝါ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော ဂုဏ်ရှိ၏။ ဝါ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဥဗ္ဗဟနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (နိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်) ထိုဓာတ်နှစ်ပါးတို့ကို မိမိအပေါ်၌တင်၍ ထမ်းပိုးရှက်ဆောင်သကဲ့သို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဟဒယဿ၊ နှလုံးခံသား၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ [၇၀] ကာယဂတာသတိကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ဆိုအပ်သော အပြားရှိသော။ လောဟိတံ၊ တလက်ဖက်မျှသော သွေးကို။ နိဿယ၊ အမှီပြု၍။ သန္ဓာရဏာဒိကိစ္စေဟိ၊ သန္ဓာရဏ စသောကိစ္စ ရှိကုန်သော။ ဘူတေဟိ၊ မဟာဘုတ်တို့သည်။ ကတူပကာရံ၊ ပြုအပ်သောကျေးဇူး ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပယမ္ဘိယမာနံ၊ တောက်ပံ့အပ်သည်ဖြစ်၍။ အာယုနာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ အနုပါလိယမာနံ၊ စောင့်အပ်သည်ဖြစ်၍။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုနဉ္စေ၊ တို့၏၎င်း။ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာနဉ္စ၊ ထိုမနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့် ယှဉ်သော တရားတို့၏၎င်း။ ဝတ္ထုဘာဝံ၊ မှီရာဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကို။ သာယေမာနံ၊ ပြီးစေလျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။

မည်သည် ဟူသို့။ ကြာနိုး၌ တည်သော ရေသည် ကြာကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ ကမ္မဇရုပ်တို့ကို တခုယုတ်ငါးဆယ်စန့်၌ ဝိတ္တက္ခန္ဓကာလပတ်လုံး တည်ဆောက် စောင့်ရှောက်တတ်သည်။ မင်းသည် ပြည်သူပြည်သားတို့ကို ပိမိမင်းအဖြစ်ကို ပြုစေရကား ပြည်သူပြည်သားတို့သည် ထိုမင်းအဖြစ်ကို ပြုစေကုန်၍ အစိုးရသကဲ့သို့ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ကမ္မဇရုပ်တို့ကို မိမိအစိုးရသောအဖြစ်ကို ပြုစေရကား ကမ္မဇရုပ်တို့သည် ထိုအစိုးရသော အဖြစ်ကို ပြုကုန်သည်ဖြစ်၍ ကမ္မဇရုပ်တို့ကို စောင့်ရှောင့်ခြင်း၌ အစိုးရသည် ဆိုလိုသည်။ အဓိပ္ပါယ်သဘော ကျခဲ၏။ ကာယိကဘူတ နာမ ရန္တံ ကာရေသိ-ဟု ကာရိတ်ပစ္စည်းနှင့် ရှိသော တေဒိဓာတ် စသည်များ၌လည်း နည်းတူ။ ထိုသို့ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ဘေးသော၊ ရဲသော၊ လျက်သော၊ သောက်သော၊ အသောက် ကျက်စေတတ်သော၊ ဝမ်းမီးဟူ၍ အပ်သော တေဇောဓာတ်နှင့်တကွ ဆံဖျား၊ အမွေးများ၊ ခြေသည်း လက်သည်ဖျား၊ ခြောက်သွေ့သော အရေများကို ချန်ထား၍ ကြွင်းသော ကမ္မဇဖြစ်သော ကိုယ်အလုံးကိုနဲ့ ဖြေလျက် တည်၏။ (ပြည်) ဘ-ဤအရာ၌ ဖွင့်ပြသော ဌိကာပါဌ်မှ ခက်ရာအနက်ကား-နန္ဒ စ-စောဒေမိ၊ အံ။ ဣန္ဒြိယနိဿယတာယပိ၊ ဣန္ဒြေဖြစ်သော မှီရာ၏အဖြစ်ကိုလည်း။ သာဓနတော၊ ပြီးစေ

၄၄၁။ အဘိက္ခမာဒိပဝတ္ထကစိတ္တသမုဋ္ဌာနဝါယောဓာတုယာ၊ ရှေ့သို့ တက်ခြင်းစသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော

ခြင်းကြောင့်။ ဟောဘု၊ အကြောင်းသည်။ ဝိရုဒ္ဓါ၊ ဆန့်သည့်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ-အသံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဝိရုဒ္ဓါ၊ သည်။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌဗာနေတော၊ ဣန္ဒြိယ၊ နိဿယအဖြစ်ကို မြစ်ခြင်းကို မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သင်္ခ၊ ၏။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ အား။ မန္တဘိက္ခတာဒိအနုဝိဇာနံ၊ နဲ့ သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ်ကို လျှော့စွာစီရင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ ငါ၊ သကဲ့သို့။) ဓာတုယဿ၊ မနေ-ဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် နှစ်ပါးအပေါင်းအား။ ဝတ္ထုနော၊ ဟဒယဝတ္ထု၏။ မန္တဘိက္ခတာဒိအနုဝိဇာနံ၊ နဲ့ သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ် စသည် ကို လျှော့စွာ မစီရင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဧတံ ဗဒေနံ၊ ဤဣန္ဒြိယ၊ နိဿယအဖြစ်ကို မြစ်ခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်၏။ တထာဘီတိ၊ ထိုကြောင့်လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ (တဿ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထု၏။) ဣန္ဒြိယပုယတော၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တော၊ အပါ၊ တေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုအဘျဌာန်၌။ တဒနုဝိဇာနသင်္ခါတော၊ ထိုနဲ့သည်၏အဖြစ်၊ ဆက်သည်၏အဖြစ်ကို လျှော့စွာစီရင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒြိယနိဿယဘာ၊ ဣန္ဒြိယ ဖြစ်သော နိဿယ၏အဖြစ်ကို။ ဗဒေယတိ၊ မြင်အပ်၏။

ဝသန္တိ စိတ္တစေတသိကာ ဧတ္တာဘိ ဝတ္ထု။ ဧတ္တ၊ ဤဟဒယဝတ္ထုရုပ်၌။ စိတ္တစေတသိ- ကာ၊ တို့သည်။ ဝသန္တိ၊ နေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ စိတ် စေတသိက်တို့၏ နေရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမည်၏။ ဟဒယရုပ်သည် မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏ မှီရာဖြစ်ခြင်းသက္ကာ ရှိရကား ထိုဓာတ်နှစ်ပါးဟူသော စိတ် စေတသိက်တို့၏ နေရာဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။ လောက၌ တစုံတခုသော ဝတ္ထုသည် တစုံ တခုသော ဧတ္တ၌ တည်သည် နေသည်ကဲ့သို့ စင်စစ်အားဖြင့် တည်သည် နေသည် မဟုတ်၊ ပရမတ်ဘုရားတို့သည် ကြော့ကြွဲသော နိဗ္ဗာပါရမ္မဖြစ်သောကြောင့် တရားတပါးနှင့် တရားတပါးစပ်၍ ဖြစ်ကာယကိုပင် တည်သည် နေသည် ဆိုသတည်း။ အရာတိုင်း နည်းတူ။ ဟဒယမေဝ ဝတ္ထုတိ ဟဒယဝတ္ထု။ ဟဒယမေဝ၊ နှလုံးသား၏ အတွင်း၌ တည်သော အနက်အားဖြင့် ဟဒယမည်သော ရုပ်သည်သာလျှင်။ ဝတ္ထု၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏ တည်ရာ တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဟဒယရုပ်သည်ပင်လျှင် စိတ် စေတသိက်တို့၏ တည်ရာ ဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဟဒယဝတ္ထု၊ မည်၏။ ပဒမ္မာကြာပွင့်၏ ပြင်က အဆင်းကဲ့သို့ ဖြော့တော့ ကြော့သွေးအဆင်းရှိသော အပေါ်ပွင့်ချင်ကို ချီ၍ စောက်ထိုးဆွဲထားသော ပဒမ္မာကြာခုံသဏ္ဌာန်ရှိသော အတွင်းသားကား သပွတ်သီးအကဲ့သို့ ရွတ်ထွေးသော အပ သားကား ပြေပြစ်ချောမြေ့သော ပညာရှိသောသူအား အဖျားပွင့်ယောင် ပညာမဲ့သော သူအား အဖျားပွင့်ယောင်ရှိသော နှလုံးသား၏ အတွင်း၌ ပန်းညက်စေ တည်ရာမျှလောက် သော တွင်းဝယ် တလက်ဆုမ်းခွဲမျှလောက်သော သွေးသည် ရောင်ပြောသော သူအား နီသောအဆင်းရှိသည်။ ဒေါသပြောသောသူအား မည်းသောအဆင်းရှိသည်။ မောဟ ပြောသောသူအား သားဆေးရည်နှင့်တူသောအဆင်း ရှိသည်။ ငိတက်ပြောသောသူအား ပဲကုလားပြုတ်ရည်နှင့် တူသောအဆင်းရှိသည်။ သဒ္ဓါပြောသောသူအား ဟောလေ့ကား ပန်းပွင့်နှင့် တူသောအဆင်းရှိသည်။ ပညာပြောသောသူအား ကျောက်ရည်တိုးစိမ့်သော

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၀၀)

၂၁၇

ဝါယောဓာတ်၏။ သဟဇရူပကာယထမ္ဘနသန္ဓာရဏစလနဿ၊ တကုဋြင်သော ရူပကာယကို ထောက်ပံ့ခိုင်ခံ့စေခြင်း၊ ကောင်းစွာတည်စေခြင်း၊ လှုပ်စေခြင်း ကိစ္စအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော။ (ဝါယောဓာတု-အဓိကာနံ၊ ဝါယောဓာတ် လွန်ကုန်သော။ စိတ္တဇမဟာဘူတာနံ၊ စိတ္တဇမဟာဘူတ်တို့၏။) အာကာရဝိတာရော၊ အခြင်းအရာအထူးသည်။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။ ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ (တနည်း) အဘိက္ကမာဒိ။ပ။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ အာကာရဝိတာရော၊ အခြင်းအရာအထူးဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာဖြစ်သော။ သဟဇ။ပ။စလနဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သဟကာရီကာရဏအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော သတောသည်။ ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ (သ၊ ထို ကာယဝိညတ်သည်။) အဓိပ္ပါယပုကာသနရသာ၊ လှုပ်သောသူ၏ အလိုကို သူတပါးအား ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ကာယဝိပ္ပန္နနဟေတုဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကိုယ်လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ရှုသောဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဝါယောဓာတုပဋ္ဌာနာ၊ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိသော ဝါယောဓာတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ သရုပ်

၄၊ ကောင်းစွာသွေးပြီးသော ပတ္တဒါးဖြူနှင့် တူသောအဆင်း ရှိသည်။ ဤသို့ စေ့ကန်ခြောက်ပါးနှင့် လျော်သောအဆင်းရှိသော ထိုနှလုံးသွေးကိုမှီ၍ နှလုံးသား၏ အတွင်း၌ တည်သော အနက်အားဖြင့် ဟဒယမည်သော ရုပ်သည်ပင်လျှင် ယခင် စိတ် စေတသိက်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သည် ဟုလို။ (ပြည်)

၅-သိုကာယဝိညတ်ကို စတုတ္ထမနောဒွါရီထိဖြင့် ဖြင်သု သူတပါး သိအပ်၏။ ထိုစကားကို ထင်ရှားဆိုအံ့။ ပဉ္စဒွါရိ၌ ရူပါရုံစသော အာရုံထင်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် အကြောင်းအားသျှင်စွာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စောသည်ဖြစ်၍ ဘဝင်သို့ ဂုဏ်လတ်သော် တမနုဝတ္ထကမနောဒွါရီကစောသည် ထိုပဉ္စဒွါရီကပိညာဉ်၏ အာရုံကိုပင်လျှင်ယူ၍ ဘဝင်သို့ သက်၏။ တဖန် ထိုပဉ္စဒွါရိ၌ပင်လျှင် ထင်ရှားသောအာရုံကို ဆုံးဖြတ်မှတ်သား၍ သုဒ္ဓမနောဒွါရီကစောသည် ဘဝင်သို့သက်၏။ ထို့ကြောင့် စက္ခုဒွါရီကစော၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ကုန်သော နှစ်ပါးကုန်သော မနောဒွါရီကစောဝါရတို့၏ အခြားမဲ့၌ တတိယဝါရ၌ဖြစ်သော မနောဒွါရီထိဖြင့်သာလျှင် ကာယဝိညတ်ကို သိအပ်ရကား ပဉ္စဒွါရီထိနှင့်တကွ လေးဝိထိမှ သိသတည်း။ ထိုစတုတ္ထဝိထိဖြင့် သိအပ်သော ကာယဝိညတ်ဖြင့် ပဉ္စမဝါရ၌ မနောဒွါရီကစောဝိထိဖြင့် လှုပ်သောသူ၏ အလိုကို သူတပါး သိအပ်သတည်း။ ယထာဝုတ္တဝိကာရဂဟဏနုဖြင့် တံသမဂီပဂ္ဂိုလ်၏ အလိုအဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်ရကား အဓိပ္ပါယပုကာသနရသာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-ကာယဝိပ္ပန္နန၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်၏ ဝိကာရဖြစ်သောကြောင့် ပရိယာယအားဖြင့် ဝိညတ်ကို ကာယဝိပ္ပန္နနဟေတုဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

လက္ခဏာ စသည်မှတစ်ပါး စေတနာကိုဆိုအံ့။ သာ သော၊ ထိုကာယဝိညတ်ကို။ ကာယဝိပ္ပန္နနေန၊ လှုပ်သောကိုယ်ဖြင့်။ အဓိပ္ပါယ်ဝိညာပနဟေတုတ္တာ၊ အလိုကို သူတစ်ပါးအား သိစေခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ တနည်း။ သယံ၊ မိမိကို။ ကာယဝိပ္ပန္နသင်္ခါတေန၊ လှုပ်သောကိုယ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တေန ကာယေန၊ ထို ရူပကာယဖြင့်။ ဝိညေယျတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တာယ၊ ထို ကာယဝိညတ်သည်။ စလိတေဟိ၊ လှုပ်စေအပ်ကုန်သော။ စိတ္တဇရူပေဟိ၊ တို့နှင့်။ အတိသမ္ပန္နာနံ၊ တကွနက်စပ်ကုန်သော။ ဥတုဇာဒီနိပိ၊ ဥတုဇရုပ် စသည်တို့၏လည်း။ စလနတော၊ လှုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဘိက္ကမာဒယော၊ ရှေ့သို့ တက်ခြင်း စသည်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အပ်၏။

ဝစီဘေဒပ္ပဝတ္တကစိတ္တသမုဋ္ဌာနပထဝီဓာတုယာ၊ တိဿော၊ ဖုဿော စသော ဝစီ၏အဘူးကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ၊ မြွက်ခြင်း၊ ကွဲပြားခြင်းသို့ ရောက်သော ဝစီကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်၏။ ဥပါဒိဏ္ဏသန္ဓနဿ၊ အကွရာဖြစ်ရာ ကဏ္ဍတာလုစသော ဌာန၌တည်သော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်ကို ထိခိုက်ခြင်းအား၊ ဝါ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သဟကာရီ ကာရဏအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော၊ ဝါ၊ သဟကာရီကာရဏ အကြောင်းဖြစ်သော (ပထဝီဓာတုအဓိကာနံ၊ ကုန်သော။ စိတ္တဇမဟာဘူတာနံ၊ တို့၏။) အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာအထူးသည်။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။ ဝစီဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ (သာ၊ ထို

၁-ဤဖြင့် လေမာနကာယေန အဓိပ္ပါယ် ဝိညာပပတိတံ ဝိညတ္တိဟူသော ဟေတု ကတ္တုသားကို ပြသည်။ (ပြည်)

၂-ဤဖြင့် သယဉ္ဇ ကာယေန ဝိညာယတိတံ ဝိညတ္တိဟူသော ကမ္မသားကို ပြသည်။ ထိုဝိညတ်ကြောင့် ဒေသန္တရူပတ္တိဘေတုဘာဝဖြင့် စိတ္တဇရုပ် လှုပ်သည်မို့သော် တံသမ္ပန္န ဖြစ်၍ တပါးရုပ်၏သည်း နှိပ်သောတဉ်း ပက္ခိက္ခဒါယသိက္ခာကဲ့သို့ လှုပ်သောကြောင့် ရှေ့သို့ တက်ခြင်း၊ နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသည်ဖြစ်၏ ဟူလို။ (ပြည်)

၃-အတ္တာဝဇောနေသမတ္တော ဝစီသေသော ဝစီဘေဒေါ။ ထိုပါ၌ဖြင့် ဝါယုဝနပုတိနဒိဇောသော စသည်တို့ကို နှိပ်စေသည်။ တဿ ပဝတ္တကံ စိတ္တံ သမုဋ္ဌာန် ယဿ သာ ဝစီ။ ၂။ နာ ပထဝီဓာတု။ ထိုစိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်၏ ဥပါဒိဏ္ဏဟု ဆိုအပ်သော အကွရူပတ္တိဌာနကို စသန-ဟု မှတ်အပ်သောကိစ္စ၏ သဟကာရီကာရဏဖြစ်သော အာကာရ

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၈-၁၉)

၂၁၉

ဝစီဝိညတ်သည်။) အဓိပ္ပါယ်ပွကာသနရသာ၊ စကားဆိုသူ၏ အလိုကို သူတပါးအား ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝစီဃောသဟေတုဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စကားသံ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနပထဝီဓာတုပဒဋ္ဌာနာ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်လျှင် နီးစွာ သော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ သရုပ်လက္ခဏာစသည်မှတစ်ပါး ဝစနတ်ကို ဆိုအံ့။ သာ သော၊ ထိုဝစီဝိညတ်ကို။ ဝစီဃောသေန၊ ပြောဆိုသော စကားသံဖြင့်။ အဓိပ္ပါယ်ဝိညာပနဟေတုတ္တာ၊ အလိုကို သူတပါးအား သိစေခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝစီဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ တနည်း။ သယံ၊ မိမိကို။ ဝစီဃောသသင်္ခါတယ၊ ပြောဆိုသော စကားသံဟုဆိုအပ်သော။ တာယ ဝါစာယ၊ ထိုစကားဖြင့်။ ဝိညေယုတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝစီဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စေအံ့။ အရညေ၊ ခွံ။ ဥဿာပေတွာ၊ စိုက်ဆောက်၍။ ဗဒ္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သော။ ဂေါသီသာဒိဥဒကနိမိတ္တံ၊ နွားဦးခေါင်းရိုး စသောရေ ကို သိကြောင်းအမှတ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ ယထာ၊ သိအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ-တထာ၊ တူ။ ကာယဝိပ္ပန္နနဉ္စေ၊ လှုပ်သောကိုယ်၎င်း၊ ဝစီဃောသဉ္စေ၊ စကားသံကို ၎င်း။ ဂဟေတွာ၊ သိ၍။ ကာယဝစီဝိညတ္တိယောပိ၊ ကာယဝိညတ် ဝစီ ဝိညတ်တို့ကိုလည်း။ ဝိညာယန္တိ၊ ကုန်၏။

ဝိဿသသည် ဝစီဝိညတ် မည်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ဝစီဘာဝ။ပ။ဝစီဝိညတ္တိ-ဟု မိန့်သော်။ (ဋီကာ။)

၁-ကာယဝိညတ်သည် ရွှေသို့တက်ခြင်း၊ နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသောအမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော သတ္တမဇောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်၏ ဖောက်ပြန် ခြင်းမှဖြစ်၍ ရပ်ကိုင်ခိုင်ခံ့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော လက္ခဏာရှိရကား လှုပ်ရှားသော ကိုယ်အစိတ်ဖြင့် လှုပ်ရှားသောသတ္တဝါတို့၏ အလိုကို “ဤသည် ဤအရာကို ပြုလေ့ရှိ၏၊ ဤသည်ကား ဤအရာ၏အလိုတည်း”ဟု သူတပါးတို့ကို သိစေတတ်သော သတ္တိကြောင့်၎င်း ကာယဝိညတ်ဟူသော မိမိကိုလည်း ထိုလှုပ်ရှားသော ကိုယ်အစိတ်ဖြင့် အလိုကိုဆင်ခြင်၍ မသိမိလက်ဦးတပင် စတုတ္ထမနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် သူတပါးတို့သိအပ်သော သတ္တိကြောင့် ၎င်း ရွှေသို့တက်ခြင်း၊ နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသောအမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော သတ္တမ ဇောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်၏ မိန့်နှိုးဖြစ်ဖက်ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ် တို့အား ကောင်းစွာခိုင်ခံ့ခြင်း၊ ကောင်းစွာတည်စေခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်းတို့နှင့်တကွ ပြုဖက် အကြောင်းဖြစ်သော လှုပ်ရှားတတ်သောကိုယ်၊ လှုပ်ရှားခြင်းကိရိယာ၊ လှုပ်ရှားကြောင်း ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်တို့မှ အလွတ်အသီးဖြစ်သော ကြီးစွာသောကျောက်ကို ချီကြ

၄၄၂။ အာကာသဓာတု၊ သည်။ ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ၊ (စက္ခုဒဿက စသော တခုတခုသော ကလာပ်၌ တည်သော) ရုပ်တို့ကို (ကလာပ်တပါး တို့နှင့် သံကိဏ္ဍအဖြစ်သို့ မရောက်စေသောအားဖြင့်) ပိုင်းခြားတတ်သည် လျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော တရားသည်။ အာကာသဓာတု၊ မည်၏။ (တနည်း) အာကာသဓာတု၊ သည်။ ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ၊ တခုတခုသောကလာပ်၌

သော အားရှိသောယောက်ျား၏ အားကုန်ကိုင်ယူသောအခါ၌ အားထုတ်သော ဗျာပါရ အခြင်းအရာအထူးကဲ့သို့ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ကာယဝိညာတ် မည်၏ဟူသည်။ ထိုကာယ ဝိညာတ်သည် မျက်စိဖြင့်မြင်၍ သိအပ်သော စက္ခုဝိညေယျ မဟုတ်၊ စိတ်ဖြင့်သာဆင်ခြင်၍ သိအပ်သော မနောဝိညေယျတည်း။ သစ်ပင် တောတောင်စသော အဝိညာဏကသန္တာန် ၌လည်း မဖြစ်၊ လူတိရစ္ဆာန်စသော သိညာဏကသန္တာန်၌သာ ဖြစ်တည်း။ ခေ။ ဝိစိဝိညာတ်သည် ဤကား ထိုကားကို ဆိုလိုသော ဗုဒ္ဓအား နှုတ်မြွက်၍ဆိုခြင်းကို ပြုတတ်သော သတ္တမဇောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စက္ခုဗေဒသိဓာတ်နှင့် ထိုသိဌာန်၌ ရှိလင့် သော ကမ္မဗေဒသိဓာတ်၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ထိုစက္ခုဗေဒသိဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ဟူသော လက္ခဏာရှိရကား သိညာဏကသတ္တဝါတို့၏ အသံဟုဆိုသော စကားဖြင့် ထို စကားကိုပြောဆိုသောသူတို့၏ အလိုကို ဤ သည် ဤအမှုကို ပြုစေလို၏၊ ဤသည်ကား ဤသူ၏ အလိုတည် ဟု သူတပါးတို့ကို သိစေတတ်သော သတ္တိကြောင့်၎င်း ဝိစိဝိညာတ် ဟူသော မိမိကိုလည်း ထိုပြောဆိုသောစကားဖြင့် အလိုကိုဆင်ခြင်၍ မသိမိ လက်ဦးကပင် စတုတ္ထမနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် သူတပါးတို့ သိအပ်သော သတ္တိကြောင့်၎င်း ဤစကားကို ထို စကားကို ပြောဆိုအံ့ဟု ကြံစည်သောသူအား နှုတ်မြွက်၍ ပြောဆိုခြင်းကို ပြုတတ်သော သတ္တမဇောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စက္ခုဗေဒသိဓာတ်၏ လည်ချောင်း အာဇာန် လျှာထိပ် သား နှုတ်ခမ်းဟူသော အက္ခရာဖြစ်ရာ ဌာန်ငါးပါးတို့နှင့် ရှိလင့်သော ကမ္မဗေဒသိဓာတ်နှင့် ထိခိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပြောဆိုသော စကားပြောဆိုခြင်း ကိရိယာ ပြောဆို ကြောင်းဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်အို့ အသွင်အသီးဖြစ်သော ကြိုးစာသော ကျောက်ကို ချီကြွသော အားရှိသောယောက်ျား၏ အားကုန်ကိုင်ယူသောအခါ၌ အားထုတ်သော ဗျာပါရအခြင်းအရာ အထူးကဲ့သို့ ပြောဆိုခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ဝိစိဝိညာတ် မည်၏ ဟူသည်။ ထိုဝိစိဝိညာတ် သည် နားဖြင့်ကြား၍ သိအပ်သော သောတဝိညေယျ မဟုတ်၊ စိတ်ဖြင့်သာဆင်ခြင်၍ သိအပ်သော မနောဝိညေယျတည်း။ သစ်ပင် တောတောင်စသော အဝိညာဏကသန္တာန် ၌လည်း မဖြစ်၊ လူတိရစ္ဆာန်စသော သိညာဏကသန္တာန်၌သာ ဖြစ်တည်း။ ခေ။ ဤသို့ ပြုအံ့၊ ဤသို့အံ့၊ ဤသို့ဆိုအံ့၊ ဤသို့ပြောအံ့ဟု ကြံသောသူအား အတိတဘဝင် ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္ဆေဒ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း ဇောခုနစ်ချက် တဒါရုံနှစ်ချက် ထိုနောင် ဘဝင်။ ဤမနောဒွါရဝိထိ အာဂ္ဂကျရာ၏။ ထိုဝိထိ၌ ဇောခုနစ်ချက်ဘွင် သတ္တမဇောသည် ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ငဏ္ဍ၊ ဝနု၊ ရသ၊ ဩဇာ ဤရုပ်ရှစ်ပါးကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုရုပ်

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၈-၂၀)

၂၂၀

တည်သော ရုပ်တို့သည် ပိုင်းခြားအပ်သည်လျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ရုပ်တို့သည် ပိုင်းခြားအပ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော တရားသည်။ အာကာသဓာတု၊ မည်၏။ (တနည်း) အာကာသဓာတု၊ သည်။ ရူပ-
ပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းမျှလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းမျှဖြစ်၍ မှတ်အပ်သောတရားသည်။ အာကာသ-

အဋ္ဌပါသော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်သည်သာ ကာယဝိညတ်နှင့်တကွဖြစ်၍ လက်ခြေ လှုပ်
ခြင်း စသည်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပဌမဇောသော ဇောခြောက်ချက်ကြောင့် ဖြစ်သော
ဝါယောဓာတ်တို့သည်ကား ယခင်ဝါယောဓာတ်အား အထောက်အပံ့မျှသာဖြစ်၍ လက်
ခြေလှုပ်ခြင်းစသည်ကို မဖြစ်စေကုန်။ ဤကား ကာယဝိညတ်ဖိ။ ထိုရုပ်အစဉ်ပါသော စိတ္တဇ
ပထဝီဓာတ်သည်သာ ထိုထိုအက္ခရာ ဖြစ်ရာ၌ရှိ၍ ရှိသင့်သော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်
သည်ဖြစ်၍ ကုသ စသော အက္ခရာအသံကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပဌမဇောသော ဇော
ခြောက်ချက်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်တို့သည်ကား ယခင် ပထဝီဓာတ်၏
အထောက်အပံ့မျှသာဖြစ်၍ ကုသ စသော အက္ခရာအသံကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဤကား
စိတ်ဝိညတ်ဖိ။ ဤအရာ၌ ထမ်းပိုးခန့်ခံဆက်ကသော လည်းတူသည့် သတ္တမထမ်းပိုး၍ ကသော
နွားတို့သာ လည်းကို လှုပ်စေ ရွေ့စေနိုင်သည်။ အကြွင်းခြောက်ဆက်၌ ကသောနွားကိုကား
အထောက်အပံ့မျှသာ လည်းကို မလှုပ်စေ ရွေ့စေနိုင်သကဲ့သို့ဟု လောကူပမာ ဆောင်သည်။
စိတ်ဝိညတ်၌ သတ္တမဇောကြောင့်ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်မှာမူ အသံဖြစ်သည်ဟု ဆိုသော
ဤအယူကား ဋီကာဆရာတို့ ဝါဒတည်း။ အဋ္ဌကထာဆရာကား ပဌမဇောကြောင့်ဖြစ်သော
ပထဝီဓာတ်ကစ၍ ကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်လျှင်ပင် အသံဖြစ်သည် အယူရှိသည်။
ထို၌ ပဌမဇောကောသလဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်လျှင်ပင် အသံဖြစ်သော် ဝီထိ
တိုင်းမှာပင် ဇောခုနစ်ချက်အတွက် အသံနှင့်ဆင့် အက္ခရာခုနစ်လုံးစီ ဆိုသောသူလည်း
ဆိုရလေရာ၏။ နာသောသူလည်း ကြားရလေ၏။ ထိုသို့လည်း မဆိုရ မကြားရ။ ထို
ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာဝါဒကို ဋီကာဆရာတို့ ဆင်ခြင်လေကုန်သည်။ ဤဝိညတ်ဒွေ၌
လှုပ်ရှားသော ကိုယ်ဆိုသောစကားကို စက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ် ဟူသော ပဌမစိတ်
ဖြင့် လက်ဦးစွာ မြင်ရကြားရသည်။ ထိုနောက် ဤအမှု ဤအသံသော် ဤသို့ဖြစ်မြဲဟူ၍
နိတိယ မနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် အတိတ်ဖြစ်သော သင်္ကေတအမှတ်ကို ဆင်ခြင်၍ သိသည်။
ထိုနောက် ဤအရာ၌လည်း ဤသို့ဖြစ်သည်ဟု သင်္ကေတအမှတ်ရှိသည့် တိတိယမနောဒွါရိက
စိတ်ဖြင့် ပဉ္စမြောက်အကြောင်းအရာကို ဆင်ခြင်၍သိသည်။ ထိုနောက် ထိုအကြောင်းအရာနှင့်
စပ်သော ဇောက်ပြန်ခြင်းအသွားကို ဝဘုတ္တမနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ဤသို့
ဇောက်ပြန်ခြင်းကား ဝိညာဉ်ဖြစ်သည်ဟု သိသည်။ ထိုနောက် ထိုသို့ဇောက်ပြန်ခြင်း အထူး
ကိုသဘက်၍ ပဉ္စမမနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် ကိုယ်သက်လှုပ်ခြင်း စကားမြက်ဆိုခြင်းကို ပြသော
သူတို့၏အလိုကို သိသည်။ ဤသို့ ဝိညာဉ်နှင့်အလိုကို သိသောအစဉ်၌ (သဒ္ဓံ ပဌမစိတ္တန္တု၊
တိတိ ဗုတိယစေတသ။ နာမံ တတိယဝိတ္တန္တု၊ အတ္ထံ စဘုတ္တန္တုစတသ။) ဟူသော ဂါထာကို
မိ၍ ယူလေ။ နေ့လအခါ ရေရှားပါးရာ၌ ရေရှိသည်ကို သိသိမ့်သောငှါ တံခွန်ထန်းရွက်
စသော အမှတ်ကို စိုက်ထူသော် ထိုအမှတ်ကို လက်ဦးစွာမြင်သည်။ ထိုနောက် ရေရှိရာ၌

ဓာတု၊ မည်၏။ ရူပပရိယန္တပုကာသနရသာ၊ (ဤကား ရုပ်တို့၏ အောက် အဖို့၊ ဤကား အထက်အဖို့၊ ဤကား ရှေ့ နောက် ဝဲ ယာ ဖိလဝါအဖို့ဟု) ရုပ်တို့၏ အစွန်းအဆုံး အပိုင်းအခြားကို ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ရူပမရိယာဒ- ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ရုပ်တို့၏ အပိုင်းအခြားမျှဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်၏။ ဝါ၊ ကား။ အသံဖဋ္ဌဘာဝစိဒ္ဓဝရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဘုတ်သည် မထိအပ် သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၍ ဘုတ်တို့၏ အပေါက် အကြား အဝ၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပရိစ္ဆိန္နရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိ ပိုင်းခြားအပ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ယာယ၊ ယင်း အာကာသဓာတ်သည်။ ပရိစ္ဆိန္နေသု၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ရူပေသု၊ ရုပ်တို့၌။ ဣဒံ၊ ဤသည်။ ဣဘော၊ ဤပိုင်းခြားအပ်သော ကလာပ်မှ။

မှတ်ထားမြဲဟု အတိတ်ကို သိသည်၊ ထိုနောင် ဤမှာလည်း ရေရှိသည်ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကို သိသည်၊ ထိုနောင် ထိုသို့ ရေရှိကြောင်းကို အမှတ်ထားခြင်း အမှတ်အားကို သိသည်၊ ထိုနောင် ရေကိုသုံးဆောင်လို၍ ထားသတည်းဟု ထားသောသူတို့၏အလိုကိုသိသည်။ ဤသို့ညီညွတ်၍ အလိုကို ယူလွယ်စေခြင်းငှါ လောကုပမာ ဆောင်သတည်း။ ခဲစုံ။ ကာယဝိညတ်သည် စိတ္တဝါယောဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ဝစီဝိညတ်သည် စိတ္တပေထဝီဓာတ်၏ ဖောက်ပြန် ခြင်းဖြစ်ရကား ဝိညတ်ဒွေသည် ဖောဘုတ်လေးပါးကိုစွဲ၍ မဖြစ်သောကြောင့် ဥပါဒါရုပ် မမည်သင့်ဟု စောဒနာငြားအံ့ ? ဝိညတ်ဒွေသည် ဖောဘုတ်လေးပါးလုံးကိုစွဲ၍ပင် ဖြစ်သည်၊ လှုပ်ရှားစေသောအရာ၌ ဝါယောဓာတ်သာ ကဲလွန်သောကြောင့် အသံဖြစ်စေသော အရာ၌လည်း ပေထဝီဓာတ်သာ ကဲလွန်သောကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့် ယခင်ဓာတ် နှစ်ပါး၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းမျှသာ ဆိုသည်။ မသီးမခြား ကောင်းသော အဝိနိဇ္ဇောဂရုပ် ဖြစ်ရကား ဖောဘုတ်လေးပါးလုံးကို စွဲ၍ဖြစ်သောကြောင့် ဝိညတ်ဒွေသည် ဥပါဒါရုပ် မမည်သင့်သည်သာ ဖြေလေ။ (ပြည်)

၁-ကျေဒသကာဒိဇကေကကလာပဂတရူပါနံ ကလာပန္တရေဟိ အသံကိဏ္ဍဘာဝါပါဒန- ဝသေန ပရိစ္ဆိန္နတိ၊ တေဟိ ဝါ ပရိစ္ဆိန္နတိ တေသံ ဝါ ငရိစ္ဆေဒမတ္တန္တိ နှောပရိစ္ဆေဒေါ။ တံ လက္ခဏံ တေသာတိ ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ-ဟူ။ ထိုစကား သင့်စွာ ဤအာကာသ ဓာတ်သည် ထိုထို့သို့သော ရုပ်ကလာပ်ကို ပိုင်းခြားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နှောပရိ- ယန္တပုကာသနရသာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-ရူပပရိစ္ဆေဒဒ္ဓါလတ်သော် ဆိဒ္ဓဝိဝရဘာဝဖြစ်ရကား ရူပပရိစ္ဆေဒကားအကြောင်း ဆိဒ္ဓဝိဝရဘာဝကား အကျိုး။ ကဏ္ဍဆိဒ္ဓမုခဝိဝရဒိဝသေန ဆိဒ္ဓဝိဝရဘာဝဿ ပစ္စုပဋ္ဌာန- တော ဆိဒ္ဓဝိဝရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနဘာ ဝုတ္တာ။ ရူပပရိစ္ဆေဒေ ဟိ သတိ ဆိဒ္ဓဝိဝရဘာဝေါ ဟောတိ။ (အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ။) အသံဖဋ္ဌဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ-၌ ဥပဋ္ဌာနာကာရ၊ ဆိဒ္ဓ- ဝိဝရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ-၌ ဖလဟု တသမတ်တည်း ဖြစ်သော်လည်း ခွဲ၍ယူ။ အကြင် ကလာပ်၌ ရုပ်တို့၏ပရိစ္ဆေဒသည် ဖြစ်၏။ ထိုကလာပ်၌ ထိုရုပ်တို့၏ပရိစ္ဆေဒ၏ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သအပ်ရကား ပရိစ္ဆိန္နရူပပဒဋ္ဌာနာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၉-၁)

၂၂၃

ဥဒ္ဓါ အထက်အဖို့တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤသည်။ အဓော၊ အောက်အဖို့တည်း။ ဣဒံ၊ ဤသည်။ တိရိယံ၊ ရွှေ့နောက်ဝဲယာ ဖိလာအဖို့တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ (ယာယ-ကား ယံ သန္ဓာယ-ကဲ့သို့ပင် နိယတ်မလိုပြီ။)

၄၄၃။ ရူပဿလဟုဘာ၊ သည်။ ရူပါနံ၊ (စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ ဟူသော တိသမုဋ္ဌာနိက မဟာဘုတ်) နိပ္ပန္နရုပ်တို့၏။ အဒန္တတာလက္ခဏာ၊ မလေးမန့်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ မလေးမန့်သည်၏အဖြစ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ (ရူပါနံ-ကား၊ ကာကော-လောကန)။ ဂရုဘာဝဝိနောဒနရသာ၊ လေးသည် နံ့သည်၏ အဖြစ်ကို ဖျောက်ပယ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ လဟုပရိဝတ္တိတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (အနာကင်းသော ယောက်ျား၏ ထိုမှ ဤမှ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ပြောင်းရွှေ့ ပြန်လှန်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့) နိပ္ပန္နရုပ်တို့၏ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ပြောင်းရွှေ့ပြန်လှန်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ လဟုရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ပေါ့ပါးသောရုပ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။ ရူပဿမုဒုတာ၊ သည်။ ရူပါနံ၊ (တိသမုဋ္ဌာနိက မဟာဘုတ်) နိပ္ပန္နရုပ်တို့၏။ အသဒ္ဓတာလက္ခဏာ၊ ကြမ်းတမ်းခက်ထရော် မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ မကြမ်းတမ်း မခက်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ထဒ္ဓဘာဝဝိနောဒနရသာ၊ ကြမ်းတမ်းခက်မာသည်၏ အဖြစ်ကို ဖျောက်ပယ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ (အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မုဒုဘာဝေနေဝ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။) သဗ္ဗကိရိယာသု၊ အလုံးစုံ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုတို့၌။ အဝိရောဓိတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မဆန့်ကျင်သည်၏အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ မဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ (တာ-သုတ္တ။) မုဒုရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ နူးညံ့သောရုပ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။ ရူပဿကမ္မညဘာ၊ သည်။ (သုံးပုဒ်၌ပင် အလုတ္တသမာသံ။) သရီရကြိယာနုက္ကလကမ္မညဘာဝလက္ခဏာ၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုကိစ္စတို့အားလျော်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သောအမှု၌ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ [၇၉] အကမ္မညဘာဝိနောဒနရသာ၊ အမှု၌ မကောင်း

သည်၏အဖြစ် မခန့်သည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အဒုဗ္ဗလ-
ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ရုပ်ဘို့၏ အားမနည်းသည်၏ အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကမ္မညရူပပဒုဋ္ဌာနာ၊ အမှု၌ ကောင်းသော၊ ခန့်သော
ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တိဿော၊ ကုန်သော။ တော၊ ထိုရူပဿလဟုတာ
စသောရုပ်တို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ န ဝိဇဟန္တိ၊ မစွန့်ကုန်။ ဧဝံ
သန္တေပိ၊ ဤသို့မစွန့်ကုန်သော်လည်း။ အရောဂိနော၊ အနာကင်းသော
သူ၏။ လဟုဘာဝေါဝိယ၊ ကိုယ်လက်ပေါ့ပါးသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ရူပါနံ၊
တို့၏။ လဟုဘာဝေါ၊ ပေါ့ပါးသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဒန္တတာ-
လဟုပရိဝတ္တိပ္ပကာရော၊ မလေးမန့်သည်၏အဖြစ် ပေါ့ပါးလျင်မြန်စွာ
ပြောင်းရွှေ့ ပြန်လှန်နိုင်ခြင်း အထူးအပြားရှိသော။ ရူပဒန္တတ္တကရဓာ-
တုက္ခောဘပဋိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ ရုပ်၏ လေးလံသည်၏အဖြစ်ကို ပြု
တတ်သော ဓာတ်ချောက်ချားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အကြောင်း
ကြောင့်ဖြစ်သော။ ယော ရူပဝိကာရော၊ အကြင်ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း
သည်။ ဝါ၊ ဝိကာရရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော ရူပဝိကာရော၊ သည်။
ရူပဿလဟုတာ၊ မည်၏။ သုခရိမဒ္ဓိတမ္မဿ၊ ကောင်းစွာနယ်အပ်သော
သားရေ၏။ မုဒုဘာဝေါ ဣဝ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ရူပါနံ၊ တို့၏။
မုဒုဘာဝေါ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သဗ္ဗကိရိယာဝိသေ-
သေသု၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကိစ္စအထူးတို့၌။ ဝသဝတ္ထန-
ဘာမဒ္ဓဝပ္ပကာရော၊ အလိုသို့ လိုက်သည်၏အဖြစ် နူးညံ့သည်၏အဖြစ်
ဟူသော အထူးအပြားရှိသော။ ရူပတ္ထဒ္ဓကရဓာတုက္ခောဘပဋိပက္ခပစ္စယ-
သမုဋ္ဌာနော၊ ရုပ်၏ ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော
ဓာတုခေါ်တ၏ ပဋိပက္ခပစ္စယကြောင့်ဖြစ်သော။ ယော ရူပဝိကာရော၊
သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ ရူပဿမုဒုတာ၊ မည်၏။ ပန၊

၁-ဓာတုက္ခောဘဟူသည် အဘယ်နည်း? ဓာတုက္ခောဘော ဝါဟိတ္တသမ္ပပ္ပကောပေါ
ရသာဒိဓောဘူနံ ဝါ ဝိကာရာဘ္ဘာ။ ယင်းနှစ် ဝိကပ်ဖြင့် ဆိုအပ်သော အတ္ထအားဖြင့်
ပထဝီစသောဓာတ်တို့၏ သာဝိကာရဟု မှတ်အပ်၏။ ပဋိပက္ခပစ္စယဟူသည် အဘယ်နည်း?
ပဋိပက္ခပစ္စယာ အသပ္ပါယဥတုအာဟာရဝိက္ခိတ္တစိတ္တတာ။ ဤငြိုကာ။

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၇၉၁၃)

၂၂၁

ထိုမှတပါး။ သုဓန္တသုဝဏ္ဏဿ၊ ကောင်းစွာဦးပြီးသော ရွှေစင်၏။ ကမ္မည-
ဘာဝေါ လူဝ၊ တန်းဆာကြီးငယ် ပြုအံ့သောငှါ ကောင်းသည်၊ လျော်သည်
အဖြစ်ကဲ့သို့။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ကမ္မညဘာဝေါ၊ အမှည့် ကောင်းသည်၊ လျော်
သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သရီရကိရိယာနုက္ကလဘာဝပ္ပကာရော၊
ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုတို့၌ လျော်သည်အဖြစ်ဟူသော အထူးအပြား
ရှိသော။ သရီရကိရိယာနံ၊ တို့အား။ အနုက္ကလကရဓာတုခေါတပဋိပက္ခ-
ပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ မလျော်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဓာတုခေါတ၏
ပဋိပက္ခပစ္စယကြောင့်ဖြစ်သော။ ယော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
သော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ ရူပဿကမ္မညဘာ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဝေ၊ ဤသို့
ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ တောသံ၊ ထိုသုံးပါးသော ရုပ်တို့၏။ ဝိသေ-
သော၊ အထူးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၄၄။ ရူပဿ၊ နိပ္ပန္နရုပ်၏။ ဥပစယော၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ခြင်းသည်၊
ဝါ၊ အထက်၌ ပူးခြင်းသည်။ အာစယလက္ခဏော၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်း
လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ပစ္စည်းအားလျော်စွာ ထိုထိုမှလာ၍ ဖြစ်သကဲ့သို့
ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ပုဗ္ဗန္တတော၊ ရှေးဖြစ်သော အနာဂတ်အဖို့မူ။

၁-လဟုတာ၏ အရောက်သည် နိဒ္ဒေသန၊ မုဒုတာ၏ သုပရိမဒ္ဓိတစမ္မသည် နိဒ္ဒေသန၊
ကမ္မညတာ၏ သုဓန္တသုဝဏ္ဏသည် နိဒ္ဒေသန။ ဤ၌ အရောက်နိဒ္ဒေသနသည် သင့်စေတော့၊
အဘယ်ကြောင့်နည်း? ထိုအရောက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓသန္တာန်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
သုပရိမဒ္ဓိတစမ္မသုဓန္တသုဝဏ္ဏနိဒ္ဒေသနသည် အသို့ သင့်အံ့နည်း? ထိုစကား ဆိုသင့်၏။
အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပသန္တာန်၌ လဟုတာစသည်တို့သည် မဖြစ်ကုန်ခဲ့တကား။ အဘယ်ကြောင့်
နည်း? ထိုသို့သော ဓာတုခေါတ၏ ပဋိပက္ခပစ္စယမရှိသောကြောင့်တည်း။ စုဒ္ဓိရှိမူ။ မှန်ပေ
၏။ သို့သော်လည်း ဤနိဒ္ဒေသနသည် နူးညံ့ခြင်း အမှည့် ကောင်းခြင်း ဟူသောရုပ်ကို ပြရုံ
မျှတည်း။ ထိုသားရေ ရွှေတုံး၌ ဤ၌လိုအပ်သော မုဒုတာကမ္မညတာရုပ် ရှိကောင်းသော
ကြောင့် နိဒ္ဒေသနမူသည် မဟုတ်။ (ဖြေ။) ယင်းသို့သော် လဲလွမ်းစသည်တို့၌ လဟုတာ
စသည်ရှိသည် မဟုတ်လော ဟူမူ။ ထိုလဲလွမ်းစသည်တို့၌ ပရမတ္ထအားဖြင့် လဟုတာစသည်
မရှိ၊ သို့သော်လည်း လေးသည်၏အဖြစ် စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဘုတ်တို့၏ မရှိ
ခြင်းကြောင့် ထိုလဲလွမ်းစသည်တို့၌ လဟုတာဝစသော ဝေါဟာရပညက်မျှသာတည်း။
(ဖြေ။) ထိုရုပ်သုံးခုသည် ကမ္မဇရုပ်တို့၌ မရှိ၊ တိဇရုပ်တို့၌သာ ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်
နည်း ဟူမကား။ ကံ-ကား အတိတ်၊ ဤရုပ်တို့ကား ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကို ငဲ့သောကြောင့်
တည်း။ (ပြည်)

၂-ဥပညတ္တံ ဥပသိတ္တံ-၌ကဲ့သို့ ဥပ-သဒ္ဓါသည် ပဌမအနက်၊ ဥပရိအနက်ကို ပြ၏။ စယ-
သဒ္ဓါသည် ဥပ္ပါဒအနက်၊ ဝဇ္ဇိအနက်ကို ဟော၏။ (ပြည်)

ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့ကို။ ဥမ္မုဇ္ဈာပနရသော၊ ပေါ်လွှာစေသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ နိယျာတနပစ္စုပ္ပန်နော၊ (ဤသည်တို့ကား ရုပ်တရားတို့ဟူ၍ ထိုရုပ် တို့က) ဆောက်နှင်းသကဲ့သို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပရိပုဏ္ဏဘာဝပစ္စုပ္ပန်နော၊ ရုပ်၏ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကို ရှေးရှု ဖြစ်စေ တတ်၏။ ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော၊ ရှေးဦးဖြစ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ အထက်၌ပွားသော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သန္တတိ၊ ဖြစ်စဉ်ကို။ ပဝတ္ထိလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ မှတ်အပ်သော သဘော သည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သန္တတိ၊ ဖြစ်စဉ်မည်၏။ အနုပ္ပဗန္ဓရသာ၊ ရှေ့ နောက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အစဉ်မပြတ် အဆင့်ဆင့် စပ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အနုပစ္ဆေဒပစ္စုပ္ပန်နော၊ အစဉ်မပြတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရွက်ခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ထင်တတ်၏။ အနုပ္ပဗန္ဓက- ရူပပဒဋ္ဌာနော၊ အစဉ်မပြတ် ဖွဲ့စပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သောရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဧတံ ဥဘယံပိ၊ ဥပစယသန္တတိဟူသော ဤနှစ်ပါး

၁-ပရိပုဏ္ဏဘာဝပစ္စုပ္ပန်၏ အဖြစ်ကိုကား ဥပရိ စယော ဥပစယော-ဟူသော ဤအနက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဥပါဒ်ခြင်းမရှိသော် ရှေ့နောက်အားဖြင့် အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရွက်ခြင်း မဖြစ်ရကား သန္တတိကို အနုပ္ပဗန္ဓရသာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၃-သမ္ပန္နော ဟုတွာ တနိယတေ သန္တတိ။ သမ္ပန္နော ဟုတွာ၊ အဆင့်ဆင့် စေ့စပ် ဖွဲ့ရွက်သည်ဖြစ်၍။ တနိယတေ၊ ကျယ်ခြင်း၊ ပြန့်ခြင်း။ သန္တတိ၊ အဆင့်ဆင့် စေ့စပ်ဖွဲ့ရွက်သည် ဖြစ်၍ ကျယ်ခြင်း၊ ပြန့်ခြင်း။ သံပုဗ္ဗ-တနုဓာတ် တိပစ္စည်း ဘာဝသင်္ခတည်း။ တဘဝ တည်းတင် ရှေးကမဖြစ်ဘူးသေးသော ရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ မည်၏။ တကြိမ် ဖြစ်ဘူး၍ တဖန် ထိုနောက် ရုပ်တို့၏ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ မည်ရကား ဂစ္ဆသေယျက သတ္တဝါတို့၏ ကာယဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက၊ ဘာဝဒသက ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်းတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ တဖန် ထပ်၍ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ ဌိကာလ၌ ဥတုဇရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ ၎င်းရုပ်တို့၏ ထပ်၍ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ၊ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝ၏ ဥပ္ပါဒကမ္မ၌စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ ၎င်းရုပ်တို့၏ ဒုတိယ ဘဝစသည်၌ ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ၊ ဗဟိဒ္ဓုဩဇာ နှ့် သကာလ၌ အာဟာရဇရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ ၎င်းရုပ်တို့၏ နောက်ပြီးတဖန် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ၊ မိမိကာလရောက်၍ စက္ခုဒသက၊ သောတဒသက၊ ဃာနဒသက၊ ဇိဝှိဒသကတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ နောက်ပြီးတဖန် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ မည်၏ဟူလိုသည်။ ဤဆုံးခွဲပြီးသော ဥပစယ၊ သန္တတိကို ဂစ္ဆသေယျက သတ္တဝါအား

အပေါင်းသည်လည်း။ ဇာတိရူပသေဝ၊ ဇာတိလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ ဇာတိ၏အမည်သာ ဖြစ်သော်လည်း။ အာကာရနာနတ္တတော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာ ထူးသောအားဖြင့်၎င်း။ ဝေနေယျဝသေန စ၊ ဝေနေယျဘို့၏ အလိုအားဖြင့်၎င်း။ ဥပစယော သန္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓေသဒေသနာ၊ ဥဒ္ဓေသဒေသနာကို။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ကတော၊ ၏။ ပန၊ သိခြင်းကြောင်းရာ သာဓကဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပစယ၊ သန္တတိ နှစ်ပါးဘို့၌။ အတ္တတော၊ သရုပ်သဘောအားဖြင့်။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်သည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသံ ပဒါနံ၊ ဤဥပစယ၊ သန္တတိပုဒ်တို့၏။ နိဒ္ဒေသော၊ ၌။ ယော အာယတနာနံ။ ပ။ သန္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[အာယတနာနံ၊ (အခွဲနှင့်တကွ တဆွဲတပါးသော) ရုပ် အာယတနတို့၏။ (အာဒိစယတ္တာ၊ ရှေးဦးဖြစ်စ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ယော ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင်ဥပါဒ်ဖြစ်သော အဝတ္ထာကို။ အာစယော၊ အာစယဟူ၍။ (ဣတိကျေ။) ဝုတ္တော၊ ၏။ သော ဥပ္ပါဒေါ၊ ထိုအာစယဟူ၍ ဟောအပ်သော ဥပါဒ်ဖြစ်သော အဝတ္ထာသည်ပင်။ (ဧဝ-ကျေ။) ရူပဿဥပစယော၊ ရူပဿဥပစယမည်၏။ (ပဌမုပ္ပါဒဘာဝတော၊ ရှေးဦးဖြစ်စ အဝတ္ထာ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိတ်လာ-ဤ၌ ဥပ-သဒ္ဓါ ပဌမတ္ထတည်း။ အာဒိတော စယော ဥပစယော-မူ။) (ပန၊ ထိုမှတပါး။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအခွဲနှင့်တကွ တဆွဲတပါးသော ရုပ်အာယတနတို့တွင်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ နောက်ထပ်ဖြစ်ကုန်သော အာယတနတို့၏။) ယော ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင် ဥပါဒ် ဖြစ်သော အဝတ္ထာကို။ (ဥပရိစယတ္တာ၊ အထက်၌ ပွားခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ရူပဿဥပစယော၊ ရူပဿဥပစယဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သာ ဧဝ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဥပရိစယကြောင့် ဥပစယဟူ၍ ဟောအပ်သော ထိုဖြစ်ခြင်း အဝတ္ထာသည်ပင်။ (ဧဝ ဥပ္ပတ္တိ-ကား ထည့်သည်။) သန္တတိ၊ မည်၏။ (အနုပဗန္ဓာ-

ရည်၍ ဆိုသတည်း။ ဘုံသေဒဇ ဩပါတိကသတ္တဝါတို့၌ကား ပဋိသန္ဓေဇကဝယ် ရုပ်တို့၏ ဥပါဒ်သည် ဥပစယမည်၏။ တိဗ္ဗနောက်၌ စုတိတိုင်အောင် နိပ္ပန္နရုပ်တို့၏ ဖြစ်စဉ်သည် အဆင့်ဆင့် စေ့စပ်သဖြင့် ကျယ်ခြင်း၊ ပြန့်ခြင်းဟူသော ဖြစ်စဉ်ဖြစ်သောကြောင့် သန္တတိ မည်၏ မှတ်လေ။ (ပြည်)

၁-ဤ၌ ဥပ-သဒ္ဓါ ဥပရိအနက်ဟော။ ဥပရိ စယော ဝဗ္ဗိ ဥပစယော-မူ၍ သန္တတိ ဟူရသည်။ ထို့ကြောင့် အာစယ၊ ဥပစယနှစ်ပုဒ်ဟောသော်လည်း အာဒိတော စယော

ကာရေန၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရွက်သောအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိဘာဝတော၊
ဖြစ်ခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) (ဟိတ်လာ။)]

အဋ္ဌကထာယံပိ၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌လည်း။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်
ခြင်းသည်။ အာစယော နာမ၊ အာစယ မည်၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရှေးဦးအစ
ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဝုဓိ၊ အထက်၌ ပွားခြင်းသည်၎င်း။ ဥပစယော နာမ၊
မည်၏။ (နိဗ္ဗတ္တိ-ကား၊ ဥဘယာပေက္ခ)။ ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်
ဖွဲ့ရွက်လျက် ဖြစ်ခြင်းသည်။ သန္တတိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊
ဆိုပြီး၍။ နဒီတိရေ၊ မြစ်ကမ်းသဲခုံ၌။ ခတက္ကပကမ္ပိ၊ တူးအပ်သော လက်
ယက်ဘွင်းငယ်၌။ ဥဒကုဂ္ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေထွက်ရာကာလကဲ့သို့။
အာစယော၊ အာစယကို။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရုပ်တို့၏ ဖြစ်စဟူ၍။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်
အပ်၏။) (တနည်း) နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည်။ အာစယော၊
မည်၏။ ပရိပုဏ္ဏကာလော ဝိယ၊ ရေပြည့်ရာကာလကဲ့သို့။ ဥပစယော၊
ကို။ ဝုဓိ၊ ရုပ်တို့၏ အထက်၌ ပွားခြင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (တနည်း)
ဝုဓိ၊ ရုပ်တို့၏ အထက်၌ ပွားခြင်းသည်။ ဥပစယော၊ မည်၏။ အဇ္ဈော-
တ္တရိတော၊ လွှမ်းလျှံ၍။ ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေစီးသောကာလကဲ့သို့။
သန္တတိ၊ ကို။ ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရွက်လျက် ဖြစ်ခြင်းဟူ၍။
ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (တနည်း) ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရွက်လျက် ဖြစ်ခြင်း
သည်။ သန္တတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပမာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်၏။

ဥပမာဝသာနေ စ၊ ဥပမာအဆုံး၌လည်း။ ဧဝံ-ဣမိနာ နိဒ္ဒေသေန၊
ဤ ယော အာယတနာနံ အာစယော အစရှိသော နိဒ္ဒေသဖြင့်။ ကိံ
အတ္ထဇာတံ၊ အဘယ်အနက်သဘောကို၊ ဝါ၊ သည်။ ကထိတံ၊ သည်။

ဥပ္ပတ္တိ အာစယော ဥပရိ စယော၊ ဝုဓိ ဥပစယော-မူ၍ အာစယဖြင့် ဥပစယကိုယူ၊
ဥပစယဖြင့် သန္တတိကိုယူက ကိစ္စကုန်၏။ ဥပစယော သန္တတိ-ဟောသော်လည်း အာဒိ-
တော စယော ဥပစယော-မူ၍ ဥပစယဖြင့် အာစယကိုယူ၊ သမ္ပန္နော ဟူတာ တနိယ-
တေ သန္တတိ-မူ၍ ပဗန္ဓော-ဟု အရကြား၍ သန္တတိဖြင့် ဥပစယကိုယူက ကိစ္စကုန်၏။
ထို့ကြောင့် မူလဋီကာ (၂၁၅) ၌ ဥဒ္ဓေသေ အဝုတ္တောပိ အာစယော ဥပစယသဒ္ဓေ-
နေဝ ဝိညာယတိ-ဟူ၍၎င်း ပါဠိယံပိ ဥပသဒ္ဓေါ ပဌမတ္ထော ဥပရိအတ္ထော စ ဟောတိတိ
အာဒိတော စယော ဥပစယော၊ ဥပရိ စယော သန္တတိတိ အယမတ္ထော ဝိညာယတိတိ။
အညယာ ဟိ အာစယသင်္ခါတဿ သမုပ္ပါဒဿ အဝုတ္တတာ အာပဇ္ဇေယျ-ဟူ၍၎င်း မိန့်သော်။
(ပြည်)

ဟောတိ၊ နည်း။ အာယတနေန၊ အာယတနဖြင့်။ အာစယော၊ ကို။
 ကထိတော၊ ၏။ အာစယေန၊ အာစယဖြင့်။ အာယတနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ရူပါနံ၊ (အခွဲနှင့်တကွ တဆွဲတပါးသော) အာယတနရုပ်တို့၏။
 ပဌမာ၊ သော။ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင် အသစ်စက်စက် ရှေးဦးအစ
 ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ အာစယော၊ မည်
 ၏။ တေသံ၊ ထိုဘာသာတွင် အသစ်စက်စက် ရှေးဦးအစဖြစ်သော ရုပ်တို့၏။
 ဥပရိ၊ အထက်၌။ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အညေသံပိ၊ တပါးသော
 ရုပ်တို့၏လည်း။ ယာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်ဖြစ်စဖြစ်သော ဥပ္ပါဒအဝတ္ထာသည်။
 အတ္ထိ၊ ၏။ သာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ ဝဇ္ဇိအာကာရေန၊ ရှေးဖြစ်လင့်သော
 ရုပ်ပေါ်တွင် ပွားစီးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနတော၊ ဉာဏ်အား
 ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစယော၊ (ဥပရိ စယော ဝဇ္ဇိ-ဟူသော အတ္တ
 အားဖြင့်) ဥပစယ မည်၏။ တေသံပိ၊ ထို နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော ရုပ်
 တို့၏လည်း။ ဥပရိ၊ ၌။ [၇၉] ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ (တတိယ
 ဝါရက စုတိကျအောင်) ဖြစ်ကုန်သော။ အညေသံ၊ တပါးသောရုပ်တို့၏။
 ယာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်ဖြစ်စဖြစ်သော ဥပ္ပါဒအဝတ္ထာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
 သာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ အနုပဗန္ဓာကာရေန၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရွက်သော

၁-အဘယံကြောင့်နည်း? ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာစယူပစယသန္တတိယော၊ အာစယ၊
 ဥပစယ၊ သန္တတိတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိဘာဝေန၊ ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာစယော
 ဝေ၊ အာစယမည်သည်သာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 အာစယာဒိနံ၊ အာစယ၊ ဥပစယ၊ သန္တတိတို့၏။ ပကာသိတတ္တာ၊ ပြအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုအာယတနတို့ဖြင့်။ အာစယော၊ ကို။ ကထိတော၊ ၏။ (ဋီကာနက်။)

၂-အဘယံကြောင့်နည်း? အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အာစယာဒိဝစနေနေဝ၊ အာစယ
 အစရှိသည်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သော ပါဠိဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ ဟောကြောင်းဖြစ်သော ပါဠိဖြင့်
 ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ အာစယသည်တို့ကို ဟောခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ အာယတနာနံ၊ တို့သည်။
 ဥပ္ပါဒဓမ္မာနံ၊ ဥပါဒ်သဘောရှိကုန်သည်လည်း ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။
 အာစယသဘာဝါနိ၊ အာစယသဘောရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ အာစယေန၊ ဖြင့်။ တံပကတိကံ၊ ထိုအာစယသဘောရှိသော။ အာယတနံ၊
 ကို။ ကထိတံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။
 လက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပရူပံ၊ ရူပရုပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။
 ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံပကတိကံ၊ သော။ အာယတနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ၏။ (ဋီကာနက်။)

အခြင်းအရာဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနတော၊ ကြောင့်။ သန္တတိ၊ မည်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုသင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ဇရတော၊ သည်။ ရူပပရိပါကလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ ရင့်ခြင်း၊ ဟောင်းခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ရုပ်တို့၏ ရင့်ခြင်း၊ ဟောင်းခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော ဌိတိအဝတ္ထာသည်။ ဇရတော၊ မည်၏။ ဥပနယနရသာ၊ ဘင်၏အနီးသို့ ဆောင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ သဘာဝါနပဂမေ၊ ကက္ခန္ဓတ္ထစသော သဘော၏ မကင်းခြင်းသည်။ သမာနေပိ၊ ဖြစ်မှုလည်း။ နဝဘာဝါပဂမပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အသစ်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဥပ္ပါဒအဝတ္ထာ၏ ကင်းခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ဝိဟိပုရာဏဘာဝေါ ဝိယ၊ ကောက်၏ဟောင်းမြင်းသော အဖြစ်ကဲ့သို့တည်း။ ပရိပစ္စမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ရင့်ဆဲ၊ ဟောင်းဆဲသော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ခဏ္ဍိစ္စာဒိ-
ဘာဝေန၊ သွားကျိုးသည်၏အဖြစ်၊ ဆံဖြူသည်၏အဖြစ်၊ အရေတွန့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒန္တာဒိသု၊ သွားစသည်တို့၌။ ဝိကာရာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ကို။ ဒဿိတာ၊ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤခဏ္ဍိစ္စပါလိစ္စဝလိတ-
စတာဝိကာရကို။ ပါကဋ္ဌဇရံ၊ ထင်ရှားသော ရုပ်ဇရာကို။ သန္ဓဿ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ပဋိစ္ဆန္ဓဇရာ နာမ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဇရာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ တဿ၊ ထိုနာမ်တရားတို့၏ ပဋိစ္ဆန္ဓဇရာအား။ ဧသ ဝိကာရော၊ ဤ ခဏ္ဍိစ္စ စသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ မထဝိဥဒကပဗ္ဗတစန္ဒိမသုရိယာ-
ဒိသု၊ တို့၌။ ယာ စ အဝီစိဇရာ နာမ၊ အကြင်အဝီစိဇရာ မည်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တဿာပိ၊ ထိုအဝီစိဇရာအားလည်း။ ဧသ ဝိကာရော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ ရှိ။)

၁-ဤအလိုသော် အာဒိတော စယော အာစယော၊ ပဌမပ္ပတ္တိ။ ဥပရိ စယော ဝရိ ဥပစယော၊ ပဗန္ဓော သန္တတိ။ သုံးထွေမှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဇရာသို့ရောက်သော ရုပ်အား ဘင်သည် မချွတ်ဖြစ်လတ် အဝဿံဘာဝိဖြစ်၍ ဥပ-
နယနရသာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၃-အချို့ပေ၌ ဝိကာရဒဿနတော ဣဒံ-ဟု ရှိ၏။ ဂဏ္ဍိနိဿရည်းတို့၌ သမ္ပန်တိုင်း သော ပါဠိကိုသာ ယူသည်။ (ပြည်) သို့သော် သား ယခုဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဝိကာရဒဿနတော ဣဒံ-ဟူ၍ပင် ရှိ၏။ ဝိကာရဒဿနတော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ ပြခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤရူပဿ-
ဇရာတကိုဟု အနက်ပေး၊ ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်ဟု ထင်၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၈၀-၁၂)

၂၃၁

ရူပဿ အနိစ္စတာ၊ သည်။ ပရိဘောဒလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ထက်ဝန်းကျင် အားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ ရုပ်တို့၏ ထက်ဝန်းကျင်အားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော ဘင်အဝတ္ထာသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အနိစ္စတာ၊ မည်၏။ သံသီဒနရသာ၊ ဌိသ္မိရောက်သောရုပ်ကို ဖျက်ဆီးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရုပ်တို့ကို နှစ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ (စင်စစ် မနှစ်စေသော်လည်း နှစ်စေ သကဲ့သို့ဖြစ်၍ သံသီဒနရသာ-ဟူသည်။) 'ဓယဝယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ရုပ်တို့၏ ဘင်၏အဖြစ်ကြောင့်) ကုန်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ရုပ်တို့၏ ကုန်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းမျှဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်မှတ်အပ်၏ဟူလို။) ပရိဘိဇ္ဇမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ထက်ဝန်း ကျင်အားဖြင့် ပျက်ဆဲသောရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

၄၄၅။ ကဗဠိကာရော၊ အလုပ်အလေ့ မဟုတ်သော်လည်း အလုပ် အလေ့ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရသည်။ သြဇာလက္ခဏော၊ (အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ လျှောက်သော ရသ၏ အနှစ်သာရဟု ဆိုအပ် သော ဣန္ဒြေရှိသော ကာယ၏ အတောက်အပံ့ အားကိုပြုတတ်သော၊ မျှီအပ်သော အာဟာရ၏) အဆီအစေး သြဇာဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ သြဇာဟူ၍ မှတ်အပ်သော သဘောသည်။ ကဗဠိကာရော၊ အလုပ်အလေ့ မဟုတ်သော်လည်း အလုပ်အလေ့ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော။ အာဟာရော၊ မည် ၏။ ရူပါဟရဏရသော၊ သြဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်သောရုပ်ကို ဆောင်ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။ ဥပတ္တမ္ဘနုပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (သြဇဋ္ဌမကရုပ်ကို ဖြစ်စေသော အားဖြင့်) ရူပကာယကို တောက်ပံ့ခိုင်ခံ့စေတတ်သော သဘောဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သဘောဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ယာယ သြဇာယ၊ အကြင် သြဇာဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ယာပေန္တိ၊ မျှကုန်၏။ ဝါ၊ အသက်ရှည်ကုန်၏။ ဧတံ၊ ဤကဗဠိကာရအာဟာရဟူသော အမည်သည်။ တဿာ သြဇာယ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏ မျှကြောင်းဖြစ်သော သြဇာ၏။ အဓိ-ဝစနံ၊ တည်း။

၁-အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော ရသဿ သာရော ဥပတ္တမ္ဘဗလကရော ဘူတနိဿိတော ဧကော ဝိသေသော သြဇာ။ (ဋီကာ။) အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော၊ အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ လျှောက်သော။

၄၄၆။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အဋ္ဌဝိသရုပ်တို့သည်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ အာဂတရူပါနေဝ၊ လာသော ရုပ်တို့

ရသဿ၊ အရသာခြောက်ပါး၏။ သာရော၊ အနှစ်၊ အစေး၊ အဆီဖြစ်သော။ ဥပတ္တမ္ဘဗလ-
ကရော၊ ထောက်ပံ့တတ်၊ အားကိုပြုတတ်သော။ ဘူတနိဿိတော၊ ဘုတ်ကိုမှီသော။
ကော၊ သော။ ဝိသေသော၊ အသူးသည်။ ဩဇာ၊ မည်၏။ အတဗဠမ္ဘိ ကဗဠ ကရိယ-
တိတိ ကဗဠိကာရော။ အကဗဠမ္ဘိ၊ အလုပ်အလေ့ မဟုတ်သော်လည်း။ ကဗဠ၊ အလုပ်
အလေ့ကဲ့သို့။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလုပ်အလေ့ မဟုတ်ပဲလျက်
အလုပ်အလေ့ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော သတ္တိကြောင့်။ ကဗဠိကာရော၊ မည်၏။ နဂိုရ်ဝတ္ထုက
အလုပ်အလေ့ မဟုတ်၊ အလို့ခိုမှ အလို့ရှိတိုင်း အလုပ်အလေ့ ပြုကောင်းရကား မဆွဲက
အလုပ်အလေ့ မဟုတ်သော်လည်း နောက်ပြီးတဖန် အလုပ်အလေ့ ပြုအပ်သော သတ္တိ
ကြောင့် ခဲဘွယ်၊ စားဘွယ်၊ လျက်ဘွယ်၊ သောက်ဘွယ် ဟူသော ဘောဇဉ်လေးပါး စသော
ဝတ္ထုသည် ပဓာနအားဖြင့် ကဗဠိကာရမည်သည်။ ထိုဝတ္ထု၌တည်သော ဩဇာကား
ဌာနုပစာအားဖြင့် ကဗဠိကာရ မည်သည်ဟူလိုသည်။ အခိုက်အတံ့ တပါးရှိသော ဝတ္ထု၏
အခိုက်အတံ့တပါးဖြင့် ဖောက်ပြန်သောအနက်သည် အဘူတတဗ္ဗော မည်၏။ ထိုအဘူတ
တဗ္ဗောအနက်၌ ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုဟောသော ပုဒ်နောင် မောဂ္ဂလ္လာန်ဆရာအလို စိ-ပစ္စည်း၊
ဇာလိနီဆရာအလို ဤ-ပစ္စည်း၊ သဒ္ဓနီတိဆရာအလို ဣ-ပစ္စည်း၊ ဤ-ပစ္စည်း နှစ်ချက် သက်
အပ်၏။ ပစ္စည်းမသက်ပဲ ပင် ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ဟောသောပုဒ်၏ အစိတ် အကို ဤ-ပြုသည်
ဟူ၍လည်း သဒ္ဓတ္ထဇာလိနီ၌ ဆိုသည်။ ဤ၌ကား အလုပ်အလေ့မဟုတ်သော အခိုက်အတံ့
တပါးရှိသော ဘောဇဉ်လေးပါးစသော ဝတ္ထု၏ အလုပ်အလေ့ပြုသဖြင့် ဖောက်ပြန်သော
အနက်သည် အဘူတတဗ္ဗော ဖြစ်သတည်း။ ကဗလ၊ အာလောပ-သဒ္ဓါတို့ကား အလုပ်အလေ့
ဟော။ အာဟရိယတိတိ အာဟာရော။ အာဟရိယတိ၊ မျိုးအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့
မျိုးအပ်သော သတ္တိကြောင့်။ အာဟာရော၊ မည်၏။ ယခင်ဆိုပြီးသည့်အတိုင်း အလုပ်
အလေ့ပြု၍ မျိုးအပ်သောသတ္တိကြောင့် ဘောဇဉ်လေးပါး စသောဝတ္ထုသည် ပဓာနအားဖြင့်
အာဟာရမည်သည်။ ထိုဝတ္ထု၌တည်သော ဩဇာကား ဌာနုပစာအားဖြင့် အာဟာရ
မည်သည် ဟူလို။ ဩဇဋ္ဌမကရူပံ ဝါ အာဟာရတိတိ အာဟာရော။ ဝါ၊ ကား။ ဩဇဋ္ဌမက-
ရူပံ၊ ဩဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်ရှိသော သက်သက်သော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ကို။ အာဟာရတိ၊
ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ဆောင်တတ်သော သတ္တိကြောင့်။ အာဟာရော၊
မည်၏။ ဩဇာသည် ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကယဒ် အထောက်အပံ့အကြောင်း ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ
ရှိရကား တနည်းလည်း ဩဇာနှင့်တကွသော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ကို ဆောင်ခြင်းလက္ခဏာ
ရှိရကား ထို အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ကို ဆောင်တတ်သော သတ္တိကြောင့် ပဓာနအားဖြင့်
အာဟာရမည်သည်ဟူလို။ ဤဝစနတ္ထ၌ ဩဇာသည်ပင် မုချအားဖြင့် အာဟာရမည်သည်။
အတ္တနော ဥယောနန္တရံ ရူပံ ဇနေတိတိ ဩဇာ-ပြု။ ထိုဩဇာ မည်သည်ကား ဓာတ်
လေးပါး ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာဟူသော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်နှင့်၎င်း ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့်၎င်း တကွ
ဖြစ်သော ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကိုယ်၏ အထောက်အပံ့အကြောင်း ဖြစ်၍ ထိုထို အင်္ဂါကြီးငယ်သို့
အစဉ်လျှောက်တတ်သော မျိုးအပ်သော ဘောဇဉ်လေးပါး စသည်၌တည်သော ရသ
ခြောက်ပါး၏ အနှစ်၊ အဆီ၊ အစေးတည်း။ ထို အနှစ်၊ အဆီ၊ အစေးသာလျှင် မုချအားဖြင့်

သာလျှင်တည်း။ ပန၊ အထူးဆိုအံ့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌကထာ၌။
 (အာဟရိတွာ ပဋိက္ခိတ္တံ-တို့၌ စပ်။) ဗလရူပံ၊ အားအစွမ်းဟူသော ရုပ်၎င်း။
 သမ္ဘဝရူပံ၊ သုက်ရုပ်၎င်း။ ဇာတိရူပံ၊ ဇာတိရုပ်၎င်း။ ရောဂရူပံ၊ ရောဂါ
 ရုပ်၎င်း။ ကေစ္စာနံ၊ အဘယဂိရိဝါသီကေစ္စတို့၏။ မတေန၊ အားဖြင့်။
 မိဒ္ဓရူပံ၊ မိဒ္ဓရုပ်၎င်း။ ဣတိ-ဝေ၊ ဤသို့။ အညာနိ၊ ပါဠိလာရုပ်မှ တပါး
 ကုန်သော။ ရူပါနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ အာဟရိတွာ၊ ရှိ။ အဒ္ဓါ မုနိသိ သမ္မု-
 ခ္ဓေါ၊ နတ္ထိ နိဝရဏာ တဝါတိအာဒိနိ၊ ဤသို့စသော ပါဠိတို့ကို။ ဝတွာ၊ ရှိ။
 တဝ၊ လက်မှန်။ မိဒ္ဓရူပံ၊ သည်။ နတ္ထိယေဝ၊ မရှိသလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်၏။ [မုနိ၊ ရှင်တော်ဘုရား။ တံ၊ သည်။ အဒ္ဓါ၊
 မချွတ်။ သမ္မုခ္ဓေါ၊ စတုသစ္စပဉ္စဉေ ယုတို့ကို အလိုလိုသာလျှင် သိတော်
 မူပြီးသော သဗ္ဗညုဘုရားသည်။ အသိ၊ ဖြစ်တော်မူပေပြီ။ တဝ၊ ဘုရား
 ရှင်အား။ နိဝရဏာ၊ နိဝရဏတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်ပြီ။] ဣတရေသု၊
 မိဒ္ဓရုပ်မှတပါးသော ဗလရုပ်စသည်တို့တွင်။ ရောဂရူပံ၊ ရောဂရုပ်ကို။
 ဇရတာအနိစ္စတာဂ္ဂဟဏေန၊ ဇရတာအနိစ္စတာကို ယူသဖြင့်။ ဂဟိတမေဝ၊
 ယူအပ်ပြီးသည်သာတည်း။ ဇာတိရူပံ၊ ကို။ ဥပစယသန္တတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဥပ-
 စယ, သန္တတိ ယူသဖြင့်။ သမ္ဘဝရူပံ၊ ကို။ အာပေါဓာတုဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။
 ဗလရူပံ၊ ကို။ ဝါယောဓာတုဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတမေဝ၊ တည်း။
 တသ္မာ၊ ထိုသို့ယူအပ်ပြီးချည်း ဖြစ်သောကြောင့်။ တေသု၊ ထိုဗလရုပ်
 စသည်တို့တွင်။ ဧကံပိ၊ တခုခုသည်လည်း။ ဝိသု၊ သီး။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊
 သို့။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကတံ၊ အပ်၏။

အာဟာရရုပ် မည်၏။ ထိုအနှစ်၊အဆီ၊အစေးဟူသော ဩဇာကိုပြခြင်းငှါ မလွယ်သည်ဖြစ်၍
 ဘောဇဉ်လေးပါးစသော ဝတ္ထုနှင့်တကွပြခြင်းငှါ ကဗဠိကာရအာဟာရသည် အာဟာရရုပ်
 မည်၏ဟု ဆိုအပ်သတည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာဟာရသည် ရုပ်ကိုဖြစ်စေသလော၊ ဗာဟိရာဟာရ
 သည် ရုပ်ကိုဖြစ်စေသလောဟူမူ။ ဗာဟိရာဟာရဟူသော အထောက်အပံ့ကို ရမှသာလျှင်
 အဇ္ဈတ္တိကာဟာရ ရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ရကား အဇ္ဈတ္တိကာဟာရသည် မုချအားဖြင့် ရုပ်ကို
 ဖြစ်စေတတ်၏။ ဗာဟိရာဟာရကား အဇ္ဈတ္တိကာဟာရ၏ ဥပနိဿယအဖြစ်ဖြင့် ရုပ်ကို
 ဖြစ်စေ၏ဟု ဥပစာဖြင့်သာ ဆိုအပ်သည်။ (ပြည်)

၁-ဗလရူပံ စသည်တို့၌ ဤရူပကာယ၌ အားအစွမ်းမည်သည် ဖြစ်၏။ သုတ်မည်သည်
 ရှိ၏။ ရောဂါမည်သည် ရှိ၏။ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဇာတိ
 မည်သည် ရှိ၏။ ထိုသို့ ရူပကာယ၌ရှိသော ဗလ၊သမ္ဘာ၊ရောဂ၊ဇာတိ တို့သည်လည်း စတု
 မဟာဘုတ်ဘို့နှင့် ကင်း၍မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါချင်တို့သည် ဖြစ်သင့်သည် ဟူလို။
 (ပြည်)

ဣတိဗ္ဗိန္ဒြိယံ ဝုတ္တကမေန၊ ဖြင့်။ (အဋ္ဌဝိသတိဝိဓံ ဟောတိ-၌ စပ်။) စတုဝိသတိဝိဓံ၊ သော။ ဣဒံ ဥပါဒါရူပံ၊ ရုပ်၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ဘူတရူပဉ္စ၊ ရုပ်၎င်း။ ဣတိဗ္ဗိန္ဒြိယံ ပံဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ သည်။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနုနံ၊ ယုတ်လည်း မယုတ်။ အနုဓိကံ၊ လွန်လည်းမလွန်။

၄၄၇။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော အဋ္ဌဝိသရုပ်သည်လည်း။ န ဟေတု၊ လောဘစသောဟိတ် မဟုတ်။ အဟေတုကံ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိ။ ဟေတု-ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဟိတ်နှင့်မယှဉ်။ သပစ္စယံ၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ ဟူသော အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ လောကိယံ၊ လောက၌ အကျုံးဝင်၏။ သာသဝမေဝ၊ အာသဝေါတရားနှင့်တကွ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ 'ဣတိ-အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ကေဝိဓံ၊ တပါးအဖို့ ရှိ၏။

• အဇ္ဈတ္တိကံ၊ အဇ္ဈတ္တိကရုပ်။ ဗာဟိရံ၊ ဗာဟိရရုပ်။ ဩဠာရိကံ၊ ဩဠာ-ရိကရုပ်။ သုခုမံ၊ သုခုမရုပ်။ ဒူရေ၊ ဒူရေရုပ်။ သန္တိကေ၊ သန္တိကေရုပ်။ နိပ္ပန္နံ၊ နိပ္ပန္နရုပ်။ အနိပ္ပန္နံ၊ ရုပ်။ ပသာဒရူပံ၊ ရုပ်။ န ပသာဒရူပံ၊ ပသာဒ-မဟုတ်သောရုပ်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ရုပ်။ အနိန္ဒြိယံ၊ ရုပ်။ ဥပါဒိဏ္ဏံ၊ ရုပ်။ အနုပါ-ဒိဏ္ဏံ၊ ရုပ်။ ဣတိအာဒိဝသေန၊ ဤသို့သောအပြားအားဖြင့်။ (ဝသ-ကား-ဘေဒဟော။) ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဝါ၊ နှစ်ပါးအဖို့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

☞ [၈၁] တတ္ထ၊ ထိုဒုဝိဓကောဋ္ဌာသ၌။ စက္ခာဒိပဉ္စဝိဓံ၊ စက္ခုအစရှိသော ငါးပါးအပြားရှိသော ရုပ်သည်။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ အဓိကိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊ ရည်၍။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ အဇ္ဈတ္တိကရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ အဇ္ဈတ္တိကရုပ်မှ ကြွင်းသော နှစ်ဆဲ့သုံးပါး သော ရုပ်သည်။ တတော၊ ထိုအဇ္ဈတ္တိကမှ။ ဗာဟိရတ္တာ၊ အပ၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဗာဟိရံ၊ ဗာဟိရရုပ် မည်၏။ စက္ခာဒိနိ၊ စက္ခုအစရှိကုန်သော။

၁-အာဟိတော ဌပိတော အဟံ မာနော ဧတ္တာတိ အတ္တာ၊ မာနကိုထားရာ အတ္တ-ဘော ရ၏။ အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဓိဿ ပဝတ္တာ အဇ္ဈတ္တာ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓတရားအပေါင်း-ရ၏။ အဇ္ဈတ္တေသု ဘဝံ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ စက္ခုစသော အဇ္ဈတ္တိကရုပ် ရ၏။ အဇ္ဈတ္တေသု-ဖြင့် နိယကဇ္ဈတ္တကို ယူ၊ ဘဝံ-ဖြင့် နိယကဇ္ဈတ္တ၌ အကျုံးဝင်သော စက္ခုစသော ပသာဒကို ယူ။ ဤကား ဋီကာနည်း၊ အဋ္ဌကထာအလို ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့် အဇ္ဈတ္တမေဝ အဇ္ဈတ္တိကံ-မူ၍ ကိပ်စုစည်း သုတ္တ-ယူ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၈၁-၁၀)

၂၃၅

နဝ၊ ကိုးပါးသောရုပ်တို့၎င်း။ အာပေါဓာတုဝိဝဇ္ဇိတော၊ အာပေါဓာတ်သည်
 ကြည်အပ်ကုန်သော။ တိဿော ဓာတုယော စ၊ သုံးပါးသောဓာတ်တို့၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒွါဒသဝိဓံ၊ ရုပ်သည်။ ဃဋ္ဌနဝသေန၊ ဝိသယိဝိသယ ဖြစ်၍
 ထိခိုက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ ရုန့်ရင်းသောရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ အကြွင်း
 သောဋ္ဌသရုပ်သည်။ တတော၊ ထိုဆိုပြီးသည်မှ။ ဝိပရိတတ္တာ၊ ပြန်၍
 ဃဋ္ဌနအားဖြင့် မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သောရုပ်
 မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုသုခုမရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ဒုပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈသဘာဝတ္တာ၊ သိမ်
 မွေ့သည်ဖြစ်၍ ထိုးထွင်း၍သိနိုင်ခဲသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဒူရေ၊ (ဉာဏ်နှင့်ဝေးသည်ဖြစ်၍) ဒူရေရုပ် မည်၏။ ဣဏရံ၊ သြဋ္ဌာရိက
 ရုပ်သည်။ သုပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈသဘာဝတ္တာ၊ ရုန့်ရင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍
 သိလွယ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တိကေ၊ (ဉာဏ်၏
 အနီး၌ဖြစ်၍) သန္တိကေရုပ် မည်၏။ စတဿော ဓာတုယော၊ တို့၎င်း။
 စက္ခာဒိနိ၊ ကုန်သော။ တေရသ၊ တဆဲ့သုံးပါးသော ရုပ်တို့၎င်း။ ကဗဠိ-
 ကာရာဟာရော စ၊ ကဗဠိကာရ အာဟာရ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌာရသဝိဓံ။
 သော။ ရူပံ၊ သည်။ ပရိစ္ဆေဒဝိကာရလက္ခဏဘာဝံ၊ ပရိစ္ဆေဒအဖြစ်၊
 ဝိကာရအဖြစ်၊ လက္ခဏအဖြစ်ကို။ အတိက္ကမိတော၊ လွန်၍။ သဘာဝေနဝ၊
 မိမိ၏ ကက္ခဋ္ဌတ္တစသော သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတော၊
 ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိပ္ပန္နံ၊ (ကံစသော
 အကြောင်းတို့သည် ပြီးစေအပ်သော) နိပ္ပန္နရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ နိပ္ပန္နမှ
 ကြွင်းသော ဓာတ်ပါးသောရုပ်သည်။ တဗ္ဗိပရိတတာယ၊ မိမိသဘောအားဖြင့်
 ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိပ္ပန္နံ၊ အသီးကံ
 စသော အကြောင်းကြောင့် မပြီးသော အနိပ္ပန္နရုပ် မည်၏။ စက္ခာဒိ-
 ပဉ္စဝိဓံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပါဒိနိ၊ တို့ကို။ ဂဟဏပစ္စယဘာဝေန၊ ယူခြင်း၏
 အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံအပြင်ကဲ့သို့။
 ဝိပ္ပသန္တတ္တာ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပသာဒရူပံ၊
 ပသာဒရုပ် မည်၏။ ဣတရံ၊ ပသာဒရုပ်မှ တပါးသော တေဝိသရုပ်သည်။
 တတော၊ ထိုပသာဒရုပ်မှ။ ဝိပရိတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘော
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ပသာဒရူပံ၊ ပသာဒမဟုတ်သော ရုပ်မည်၏။
 ပသာဒရူပမေဝ၊ ပသာဒရုပ် ငါးခုသည်ပင်လျှင်။ ဣတ္ထိန္ဒြိယာဒိတ္ထယေန၊

ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ သုံးပါးအပေါင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။ အဓိပတိ-
ယဋ္ဌန၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊
ဣန္ဒြိယရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ရုပ်နှစ်ဆယ်သည်။ တတော၊
ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သဘောမှ။ ဝိပရိတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘော
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိန္ဒြိယံ၊ အနိန္ဒြိယရုပ် မည်၏။ ယံ၊ အကြင်
ရုပ်ကို။ ကမ္မဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ပရတော၊ ဦး။ ဝက္ခာမ၊ အံ့။ တံ၊ ထိုကမ္မဇ
ရုပ်သည်။ ကမ္မေန ဥပါဒိဏ္ဏတ္တာ၊ ကံသည် မိမိ၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်
ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါဒိဏ္ဏံ၊ ဏ္ဏ-ရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်း
သော တိဇရုပ်သည်။ တတော၊ ထိုဥပါဒိဏ္ဏရုပ်မှ။ ဝိပရိတတ္တာ၊ ပြန်သော
သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပါဒိဏ္ဏံ၊ အနုပါဒိဏ္ဏ မည်၏။

၄၄၈။ ပုန၊ ဖန်။ သဗ္ဗမေဝ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ သနိဒဿနကမ္မဇာ-
ဒီနံ၊ သနိဒဿနတိက်၊ ကမ္မဇာတိက် အစရှိကုန်သော။ တိကာနံ၊ တို့၏။
ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတိက်တို့တွင်။
ဩဠာရိကေ၊ ဒွါဒသဝိဓဩဠာရိကရုပ်၌။ ရူပံ၊ ရူပါယတနသည်။ သနိဒဿ-
နသပ္ပဋိသံ၊ (မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့် တက္ခဖြစ်သော ထိပါးအပ်သည်နှင့်
တက္ခဖြစ်သော) သနိဒဿနသပ္ပဋိသရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ ရူပါယတနမှ
ကြွင်းသောဩဠာရိကရုပ် ကောဒသသည်။ အနိဒဿနသပ္ပဋိသံ၊ (မြင်အပ်
သည်၏အဖြစ်မရှိ၊ ထိပါးအပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်တက္ခဖြစ်သော) အနိဒဿန
သပ္ပဋိသရုပ် မည်၏။ သဗ္ဗံပိ၊ သော။ သုခမံ၊ သည်။ အနိဒဿနသပ္ပဋိသံ၊
(မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိ၊ ထိပါးအပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိသော) အနိ-
ဒဿနသပ္ပဋိသရုပ် မည်၏။ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ သနိဒဿ-
နတ္ထိကဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။
ကမ္မဇာဒိတ္ထိကဝသေန၊ ကမ္မဇာသော တိက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကမ္မ-
တော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (အဋ္ဌိန္ဒြိယဟဒယဟူသော ကမ္မဇ
ကေန ၉-ပါး၊ အာကာသနှင့် အဋ္ဌအဝိနိဗ္ဗောဂဟူသော အနေကန် ၉-ပါး
အားဖြင့် တဆဲ့ရှစ်ပါးသော) ရုပ်သည်။ ကမ္မဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယ-
ဇာတံ၊ ထို ကံမှတပါးသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်သည်။
အကမ္မဇံ၊ (ကံမှတပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော) အကမ္မဇရုပ်
မည်၏။ နကုတောစိဇာတံ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်

နိဒ္ဒေသ]

ရူပက္ခန္ဓကထာ (၈၁-၂၆)

၂၃၇

သောလက္ခဏာရုပ် လေးခုသည်။ နေဝကမ္မဇနာကမ္မဇံ၊ နေဝကမ္မဇနာကမ္မဇ မည်၏။ စိတ္တတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (ဝိညတ္တိဒ္ဓယသဒ္ဓ- အာကာသဓာတုလဟုတာဒိတ္တယစိတ္တသမုဋ္ဌာန အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ် ဟူသော တဆွဲငါးပါးသော) ရုပ်သည်။ စိတ္တဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယဇာတံ၊ ထို စိတ်မှ တပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ အစိတ္တဇံ၊ မည်၏။ နကုတောစိဇာတံ၊ သည်။ နေဝစိတ္တဇနာစိတ္တဇံ၊ မည်၏။ အာဟာရတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (အာကာသဓာတုလဟုတာ- ဒိတ္တယ အာဟာရသမုဋ္ဌာန အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော တဆွဲနှစ်ပါး သော) ရုပ်သည်။ အာဟာရဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယဇာတံ၊ သည်။ အနာဟာရဇံ၊ မည်၏။ နကုတောစိ ဇာတံ၊ သည်။ နေဝအာဟာရဇ- နအနာဟာရဇံ၊ မည်၏။ ဥတုဇော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (သဒ္ဓါ- ကာသဓာတုဥတုသမုဋ္ဌာနိကအဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော ဆယ်ပါး သော) ရုပ်သည်။ ဥတုဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယဇာတံ၊ သည်။ အနုတုဇံ၊ မည်၏။ နကုတောစိဇာတံ၊ သည်။ နေဝဥတုဇနာနုတုဇံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ကမ္မဇာဒိတ္တိကဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၏။

၄၄၉။ ပုန၊ ဖန်။ ဒိဋ္ဌာဒိရူပရူပါဒိဝတ္ထာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဒိဋ္ဌာဒိ စတုက္က-ရူပရူပါဒိစတုက္က-ဝတ္ထာဒိစတုက္ကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဒန္တတောပရ- စတုက္ကကို ပါဠိယေက္က ပဒတိုင်းယှဉ်။) စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစတုက္က တို့၌။ ရူပါယတနံ၊ သည်။ ဒဿနဝိသယတ္တာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌအာရုံမည်၏။ သဒ္ဓါယတနံ၊ သည်။ သဝန- ဝိသယတ္တာ၊ သောတဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုတံ နာမ၊ မည် ၏။ ဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗတ္ထယံ၊ ဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗဟူသော သုံးခုအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ အာပေါဓာတ်ကြည်သော ဘုတ်သုံးပါး အပေါင်းဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗသည်။ သမ္ပတ္တဂါဟကဏ္ဍန္တိယဝိသယတ္တာ၊ ရောက်သောအာရုံကို ယူတတ်သော ဃာနိန္ဒြေ၊ ဗိဝိဇ္ဇန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေတို့၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုတံ နာမ၊ မုတအာရုံမည်၏။ သေသံ၊ ယထာဝုတ္တရူပါဒိသတ္တဝိဓရုပ်မှ ကြွင်း

၁-နေဝကမ္မဇနာကမ္မဇံ ဟူ၍လည်း ရှိ၏။ အလုတ္တသမာသံ ဝါကျသော်လည်း ကြံ။ (ပြည်) ယခု ဆဋ္ဌသံဂါယနာမုဋ္ဌာကား နေဝကမ္မဇံ နာကမ္မဇံ-ဟူ၍ပင် ရှိ၏။ နေဝစိတ္တဇံ နာစိတ္တဇံ-စသည်တို့၌လည်း နည်းတူပင် ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

သော ကေဝိသတိရုပ်သည်။ ဝိညာဏသေဝ၊ မနောဝိညာဉ်၏သာလျှင်။
ဝိသယတ္တ၊ ကြောင့်။ ဝိညာတံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဝေ၊ ဖြင့်။ တာဝ၊
စွာ။ ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုပ္ပိဓံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧတ္ထ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓေ ရူပေ၊ ရုပ်တွင်၊ ဝါ၊ ရုပ်၌။
ယံ ရူပံ၊ ကို။ နိပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တဒေဝ၊ သည်လျှင်။ ရူပရူပံ နာမ၊
မည်၏။ အာကာသဓာတု၊ သည်။ ပရိစ္ဆေဒရူပံ နာမ၊ မည်၏။ ကာယ-
ဝိညတ္တိအာဒိကမ္မညတာပရိယန္တံ၊ ကာယဝိညတ္တိအစ၊ ကမ္မညတာအဆုံး
ရှိသောရုပ် ငါးခုသည်။ ဝိကာရရူပံ နာမ၊ မည်၏။ ဇာတိဇရာဘဂ်၊ ဇာတိ
ဇရတာ အနိစ္စတာသည်။ လက္ခဏရူပံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဝေ၊ ဖြင့်။
ရူပရူပါဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုပ္ပိဓံ၊ ၏။

၁ [၈၂] ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးသော ရုပ်တွင်၊ ဝါ၊
ရုပ်၌။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ဟဒယရူပံ နာမ၊ မည်၏။ တံ ရူပံ၊ သည်။ ဝတ္ထု၊
ဝတ္ထုရုပ်မည်၏။ န ဒွါရံ၊ ဒွါရရုပ် မမည်။ ဝိညတ္တိဒွယံ၊ ဝိညာတ်ဒွေသည်။
ဒွါရံ၊ မည်၏။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုရုပ် မမည်။ ပဿာဒရူပံ၊ သည်။ ဝတ္ထု စေဝ၊
ဝတ္ထုလည်း မည်၏။ ဒွါရဉ္စ၊ ဒွါရရုပ်လည်း မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော
ကေဝိသတိရုပ်သည်။ နေဝ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုလည်း မမည်။ န စ ဒွါရံ၊ ဒွါရလည်း
မမည်။ ဣတိ-ဝေ၊ ဖြင့်။ ဝတ္ထာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုပ္ပိဓံ၊ ၏။

၄၅၀။ ပန၊ ဖန်။ ကေဇံ၊ ကေဇရုပ်၎င်း။ ဒွိဇံ၊ ၎င်း။ တိဇံ၊ ၎င်း။
စတုဇံ၊ ၎င်း။ နကုတောစိဇာတံ၊ တစုံတခုအကြောင်းကြောင့် မဖြစ်သော
ရုပ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ-ပဘောဒါနံ၊ ဤအပြားတို့၏။ ငသေန၊ ဖြင့်။

၁-အာသာရဏဖြင့် ရူပါယတနသည်တို့၏ မနောဝိညာဏဝိညေယျအဖြစ် ရှိသော်
လည်း နိယမမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝိညာတရုပ်၏ အဖြစ်သည် မဖြစ်သင့်ဟု
သက်ရမရှိသည်ကို ပြသည်။ (ပြည်)

၂-ထိုနိပ္ပန္နရုပ်သည်သာ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် အရိသသော-
ကဲ့သို့ ရူပနံ ရူပံ၊ တံ ဇေယျ အတ္ထံ ဟူသော ဝစနတ်ဖြင့် မုချ ရူပမည်၏။ တနည်း။
နိလဂုဏ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် နိလံ ဝတ္ထု-ဟူသကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသော ရူပဂုဏ်နှင့်
ယှဉ်သောကြောင့် ဂုဏုပစာရအားဖြင့် ရူပမည်၏။ ထိုရူပ-သဒ္ဒါသည် ရူဠိအားဖြင့် ရူပနံ
သဘောရှိသော အနိပ္ပန္နလည်းဖြစ်ရကား တခုသောရူပ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ တိလတေလံ၊
ဒုက္ခဒုက္ခံ-စသည်သို့ ရူပရူပံ-ဟု ဆိုသတည်း။ ရူပရူပံ၊ ရူပနသဘောရှိသော ရုပ်ဟူသော
အနက်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ပဉ္စဝိဓံ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ တတ္ထ၊ ထိုပဉ္စဝိဓကောဋ္ဌာသဉ္စ၊ ဝါ၊ ကေဇ
 စသည်တို့တွင်။ ကမ္မဇမေဝ စ၊ ကံကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်သော ရုပ်သည်၎င်း။
 စိတ္တဇမေဝ စ၊ စိတ်ကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်သော ရုပ်သည်၎င်း။ ကေဇံ နာမ၊
 တပါးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သောရုပ် မည်၏။ တေသု၊
 ထိုကေဇတို့တွင်။ ဟဒယဝတ္ထုနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဣန္ဒြိယရူပံ၊ ဣန္ဒြိယ
 ရုပ် ရှစ်ခုသည်။ ကမ္မဇမေဝ၊ ကံကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဝိညတ္တိဒ္ဓယံ၊ သည်။
 စိတ္တဇမေဝ၊ စိတ်ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယံ ရူပံ၊ သည်။
 (ကာလေန၊ ရံခါ။) စိတ္တတော စ၊ စိတ်ကြောင့်၎င်း။ (ကာလေန၊ ခါ။)
 ဥတုတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဒွိဇံ
 နာမ၊ နှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သောရုပ် မည်၏။ တံ၊
 ထိုဒွိဇရုပ်သည်။ သဒ္ဓါယတနမေဝ၊ သဒ္ဓါယတနပင်တည်း။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်
 ရုပ်သည်။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ ဥတုစိတ်အာဟာရဟူသော သုံးပါးသော
 အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဧ၊ တံ ရူပံ၊ သည်။ တိဇံ နာမ၊ မည်၏။
 တံ ပန၊ ထိုတိဇရုပ်သည်ကား။ လဟုတာဒိတ္တယမေဝ၊ လဟုတာဒိတ္တယ
 ပင်တည်း။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ကမ္မာဒိဟိ၊ ကံအစရှိကုန်သော။ စတုဟိပိ၊
 လေးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း။ ဇာတံ၊ ဧ၊ တံ ရူပံ၊ သည်။
 စတုဇံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုစတုဇရုပ်သည်။ လက္ခဏရူပဝဇ္ဇံ၊ လက္ခဏာ
 ရုပ်သည် ကြည်အပ်သော။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသော အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်နှင့်
 တကွ အာကာသဘေတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ လက္ခဏရူပံ ပန၊ လက္ခဏရုပ်
 သည်ကား။ ကုတောစိပိ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န
 ဇာတံ၊ မဖြစ်။ (ပိ-ဂမ္ပမာန်။) ကသ္မာ၊ ကား။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဥပ္ပါဒဿ၊ ဥပါဒ်၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပ္ပန္နဿ စ၊
 ဥပါဒ်ပြီးသောရုပ်၏လည်း။ ပရိပါကဘေဒမတ္ထံ၊ ရင့်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းမျှသည်။
 ဣတရဒ္ဓယံ၊ ဇာတိမှတစ်ပါးသော ဇရာမရဏရုပ် နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ဧ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လက္ခဏရူပံ၊ သည်။ ကုတောစိ၊ တစုံ
 တခုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န ဇာတံ၊ မဖြစ်။ (ပြန်) ရူပါ-

၁-ကမ္မတော ဝေ ဇာတံ ကမ္မဇံ။ စိတ္တတော ဝေ ဇာတံ စိတ္တဇံ-ဟု ပြု။ ပဒန္တ ဝေ-ကို
 ပဒမဇ္ဈ-၌ ယှဉ်၊ ဤသို့ယှဉ်ရာသည်ကို အခြား၌လည်း နှလုံးမူရာသည်။ ဤဖြင့် ကေတော
 ဝေ ဇာတံ ကေဇံ-ကို ပြသည်။ (ပြည်)

ယဘနံ။ ပ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ကုတောစိ၊
 ကြောင့်။ ယံ ဇာတတ္ထံ၊ အကြင်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြု
 တော်မူအပ်၏။ တံပိ ဇာတတ္ထံ၊ ထိုဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ရူပဇနက-
 ပစ္စယာနံ၊ ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတို့၏။ ကိစ္စာနုဘာဝက္ခဏေ၊
 ကိစ္စကိုပြီးစေသော အာနုဘော်၏ ထင်ရှားရှိသော ခဏ၌။ (ဇာတိယာ၊
 ၏။) ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုညာတံ၊ ၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ တာဝ၊ ရှေးဖျား
 လက်မ္မန်။ ရူပက္ခန္ဓေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ အကျယ်စကား အမြက်မျှ
 တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာ

၄၅၁။ ပန၊ တခန်းကိုဆိုအံ့။ ဣတရေသု၊ ရူပက္ခန္ဓာမှ တပါးသော
 နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့တွင်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတ-
 လက္ခဏံ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောတရား
 သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (အတိတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊) အတိတ်စသော အပြား
 ဖြင့် ပြားသော။ တံ သဗ္ဗံ ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော
 အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ဧကေတော ကတော၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်း
 တည်းပြု၍။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သဉ္ဇာနနလက္ခဏံ၊ (ဤကား အညီ၊
 ဤကား အရှေ့ စသည်ဖြင့်) အမှတ်ပြု၍ သိခြင်း၊ အာရုံကိုယူခြင်း လက္ခဏာ
 ရှိသော သဘောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတိတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ သော။
 တံ သဗ္ဗံ ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုအာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော
 အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ဧကေတော ကတော၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်း
 တည်းပြု၍။ သဉ္ဇာက္ခန္ဓော၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊
 သော။ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏံ၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်း ကြောင့်ကြ
 ပျာပါရသို့ရောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
 အတိတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ သော။ တံ သဗ္ဗံ ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုအားထုတ်ကြောင့်ကြ
 ပျာပါရသို့ရောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။
 ဧကေတော ကတော၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏
 ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိဇ္ဇာနနလက္ခဏံ၊ သညာ၏

သိခြင်းမှ ထူးသောအာရုံကို ရခြင်း၊ ယူခြင်း၊ သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော သဘောတရားသည်။ (အတ္တံ၊ ဇာတိ၊ အတိတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ သော။) တံ သဗ္ဗေမ္မဇာတံ၊ ထိုသညာ၏ သိခြင်းမှ ထူးသောအာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ဧကေတော ကတော၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဤဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဤ။ (ရှေး ရူပက္ခန္ဓကထာ၌ဆိုအပ်သော ဓမ္မဇာတံ-ပုဒ်ကို အဓိက ရအားဖြင့် ဆောင်၍ ချည်း စပ်အပ်၏။) တတ္ထ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ဝိညာတေ၊ သိအပ်ပြီးသော်။ ဣတရေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှ တပါးသော နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့သည်။ သုဝိညေယျာ၊ လွယ်သဖြင့် သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓံ၊ ကို။ အာဒိကတော၊ လက်ဦးမူ၍။ ဝဏ္ဏနံ၊ ကို။ ကရိယာမ၊ ကုန်အံ့။

ဟိ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ ယံကို၌ ဝိဇာနနလက္ခဏံ။ပ။ တဗ္ဗောတိ၊ ဟူ၍။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (တတ္ထ ဝေနေ၊ ထိုစကား၌။) ဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ ဝိဇာနနလက္ခဏာရှိသောတရားသည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ယထာဟ၊ အဘယ်သို့ဟောတော်မူအပ်သနည်း ဟူမူကား။ ဝိဇာနနတိ။ပ။ ဝုတ္တတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

[အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝိဇာနာတိ၊ (သညာ၏အမှတ်ပြု၍ သိသော အခြင်းအရာမှ) ထူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သိတတ်၏။ ဣတိ ခေါ်တသ္မာ၊ ထိုသို့ ထူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သိတတ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတိ၊ ဤ။]

၁။ အတ္တံ၊ အတ္တိ၊ ဝိဇာနာတိ၊ ဝိဇာနာတိ — ဟု ရှင်း၍ ရှိ၏။ ထမုဒ်သာ လိုသော်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကထာတွင် ဤကား၌ “ဝေဒယဘိဘိ ဗုဒ္ဓေါဋ္ဌာဘာသန ဝေဒိတဝါညီဗြဟ္မံ ဗျုပ္ပန္နံ၊ အညိ နှစ်ပုဒ်ပင် ရှိသင့်၏။ (ဆာသံ-သော) ဆာသံ-ဗျေဉ်သည် အကြောင်းတရားလျော်စွာ မာတ္တိဓမ္မဟည်းဟု ပြခြင်းငှါ ဝိဇာနနလက္ခဏံ-ဟု ဟောသောနေအားဖြင့် ခေါ်သည်။ ဓမ္မသဘောပလ္လုတ်သော တရုံဘဝသော ကတ္တာမေဉ်သည် မရှိ၊ ထိုးကြောင့် ထိုဓမ္မသဘောလျှင် ကတ္တာမေဉ်ကို ပြခြင်းငှါ ဝိဇာနာတိဟူ၏။ အာရုံကိုယတတ်သော အကြိယသဘောတရားသည် ဝိဇာနနတ္ထဖြင့် ဝိညာဉ်မည်၏။ ထိုသဘောသည်ပင် ဝိန္နနတ္ထာသည်ဖြင့် ဝိတ်မည်၏။ မနနတ္ထ-ဖြင့် ပနောမည်၏။ ဤသို့သော ပရိယာယ်ဘားဖြင့်လည်း ဝိညာဏံ ဝိတ္တံ နေရာတိ အတ္ထဘော ဧကံ-ဟု ထိုဝိညာဉ်ကို သိစေသည်။ (ပြည်)

ဝိညာဏံ စိတ္တံ မနောတိ ပဒတ္တယံ၊ မနောဟူသောပုဒ် သုံးခုအပေါင်း သည်။ အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဧကံ၊ တူ၏။ တဒေတံတံ ဧတံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိဇာနနလက္ခဏေန၊ ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့်။ [၈၃] သဘာဝတော၊ အာရုံကိုယူခြင်း သဘောအားဖြင့်။ ဧကင်္ဂဓိပ္ပံ၊ တပါးအဖို့ ရှိသည်ဖြစ်မှလည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဇာတိ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုသလံ၊ ၎င်း။ အကုသလံ၊ ၎င်း။ အဗျာကတဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ ။

၄၅၂။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကုသလံ၊ သည်။ ဘူမိဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်၎င်း။ပ။ (ဣတိ၊ သို့။) စတုဗ္ဗိဓံ၊ ။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်သည်။ သောမနဿပေက္ခာဉာဏသင်္ခါရဘေဒတော၊ သောမနဿဥပေက္ခာအပြား၊ ဉာဏ်အပြား၊ သင်္ခါရအပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ။ (သောမနဿ။ပ။ အဋ္ဌဝိဓန္တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရိတံ သေယျထိဒံတိအာဒိ အာရေဒ္ဓံ။ တတ္ထ သေယျထိဒံ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စ။ တထာ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စ။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စ။ တထာ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စာတိ အဋ္ဌဝိဓန္တိ ယောဇနာ။)။

ဟိ၊ ဖြစ်ပုံကို ထင်ရှားဆိုအံ့။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂဟကာဒိသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ အလှူဝတ္ထု အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၎င်း။ အညံ၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ တပါးသော။ သောမနဿဟေတု ဝါ၊

၁-သေယျထိဒံ သောမနဿသဟဂတံ-သည်ဖြင့် အနက်ယောဇနာအကျယ်ကို ပြသည်။ အကျဉ်းအားဖြင့်-ကား-ဣဒံ၊ ဤရှစ်ပါးသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်းဟူ၍။ သောမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ အသင်္ခါရံ စ၊ ရစိတ်၎င်း။ သသင်္ခါရဉ္စ၊ ရစိတ်၎င်း။ တထာ၊ တူ။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ယုတ်အသင်္ခါရစိတ်၊ သသင်္ခါရစိတ်၎င်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ အသင်္ခါရံ စ၊ ၎င်း။ သသင်္ခါရဉ္စ၊ ၎င်း။ တထာ၊ တူ။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ယုတ်အသင်္ခါရစိတ်၊ သသင်္ခါရစိတ် ၎င်းဟေတုဉ်းဟု ယောဇနာအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

သောမနဿ ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းကို၎င်း။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော၊
 အလွန်ရှင်လန်းသည် ဖြစ်၍။ အတ္ထိ၊ ဒိန္နန္တိအာဒိနယပုဝတ္တံ၊ အတ္ထိ၊ ဒိန္န
 အတ္ထိ ယိဋ္ဌံ ဤသို့စသောနည်းဖြင့် ဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ပုရက္ခတွာ၊
 ရှေ့သွားပြု၍။ အသံသီဒန္တာ၊ မဆုတ်နစ်မှု၍။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။
 အနုဿာဟိတော၊ မတိုက်တွန်းမနှိုးဆော်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဒါနာဒိနိ၊ ဒါန
 အစရှိကုန်သော။ ပုညာနိ၊ ဒသပုညတို့ကို၊ ဝါ၊ ဒါနသီလဘာဝနာပုညတို့ကို။
 ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ-ပုညစေတနာသမ္ပဂ္ဂိနော၊ ၏။
 သောမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်
 စိတ်သည်။ အသင်္ခါရံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယဒါ၊
 ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ၍။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ပုရက္ခတွာ၊
 ရှေ့သွားပြု၍။ အမုတ္တစာဂတာဒိဝသေန၊ လွတ်လွတ်စွန့်ခြင်း မရှိသည်
 အဖြစ် စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သံသီဒမာနော ဝါ၊ ဆုတ်နစ်သည်
 ဖြစ်၍၎င်း။ ပရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥဿာဟိတော ဝါ၊ တိုက်တွန်းအပ်သည်
 ဖြစ်၍၎င်း။ ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အဿ၊ ၏။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထို
 သောမနဿသဟဂတံဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်သည်ပင်လျှင်။ သသင်္ခါရံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမသ္မိ၊ အတ္ထေ၊ ဤတုန့်သောစိတ်ကို
 အားထုတ်စေသော ပယောဂဟု ဆိုအပ်သော အရာ၌။ သင်္ခါရောတိ ဇေတ-
 ပဒံ၊ သည်။ အတ္တနော ဝါ၊ ၏၎င်း။ ပရေသံ ဝါ၊ တို့၏၎င်း။ ဝသေန၊
 ဖြင့်။ ပဝတ္တဿ၊ သော။ ပုဗ္ဗပယောဂဿ၊ (ပုညကြိယာ၌ တုန့်ခြင်း ဖြစ်
 လတ်သော် ထိုတုန့်ခြင်းမှ ကင်းစေ၍ ကောင်းစွာ အားထုတ်စေသည်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော) စိတ္တပယောဂ၏။ အဓိဝေဒနံ၊ တည်း။ ပန၊
 ထိုမှတပါး။ ယဒါ၊ ၌။ ဉာတိဒနဿ၊ မိဘစသော ဆွေမျိုးအပေါင်း၏။

၁-ပုရက္ခတွာဝိ၊ ရှေ့သွားပြု၍လည်း။ (ပြည်မှအောင်း)

၂-ထိုသင်္ခါရ၏ ပုဗ္ဗကလိက အဖြစ်ကြောင့် ပုဗ္ဗပယောဂ ဟူသလော ဟူမူ ? ပုဗ္ဗပယောဂ
 ကံ စေတ္တ တထာပဝတ္တပုဗ္ဗဘိသင်္ခါရသေန သော သင်္ခါရော ဟောတိတိ ကတွာ ဝုတ္တံ၊ န
 တဿ သင်္ခါရဿ ပုဗ္ဗကလိကတ္တာ။ (ဋီ ၂ ၁၁၆) သင်္ခါရဟူသည် အဘယ်နည်း ? ထိုထိုကိစ္စ
 ၌ ဆုတ်နစ်သောစိတ်ကို မဆုတ်နစ်စေခြင်း၊ မိမိတိုက်တွန်းခြင်း၊ သူတပါးတို့ တိုက်တွန်းခြင်း
 ဟူသော ပုဗ္ဗပယောဂကို၎င်း ထိုပုဗ္ဗပယောဂကြောင့် နောက်စိတ်၏ ထက်သန်ခြင်းဟူသော
 တိက္ခဘောကို၎င်း သင်္ခါရဆိုသည်။ ထိုတွင် ပုဗ္ဗပယောဂကို သင်္ခါရဆိုကြောင်းကိုကား
 သင်္ခါရောတိ စိတ္တံ တိက္ခဘာဝသင်္ခါရမဏ္ဍနဝိသေသေန သဇ္ဇတိ၊ သင်္ခါရီယတိ ဝါ တံ ဇေတေန

ပဋိပတ္တိဒဿနေန၊ ပေးလှူပူဇော်ခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်းစသော အကျင့်ကို မြင်
သဖြင့်။ ဇာတပရိစယာ၊ ဖြစ်သော သွေကျက်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဗာလ-
ဒါရကာ၊ မလိမ္မာသေးသောသူငယ်တို့သည်။ ဘိက္ခု။ တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။
သောမနဿဇာတာ၊ ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သဟ-
သာ၊ အဆောတလျင်။ ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဟတ္ထဂတံ၊
လက်၌ရှိသော ဝတ္ထုကို။ ဒေန္တိ ဝါ၊ ပေးလှူမှုလည်း ပေးလှူကုန်၏။
ဝန္တန္တိ ဝါ၊ ရှိမှုလည်း ခိုးကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ တတိယံ စိတ္တံ၊ တတိယ မဟာ
ကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ ပန၊ ၌ကား။ (တုမေ၊ တို့သည်။)
ဒေထ၊ လှူကြကုန်။ ဝန္တထ၊ ရှိခိုးကြကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတိဟိ၊ မိဘ
စသော ဆွေမျိုးတို့သည်။ ဥဿာဟိတာ၊ တိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
ဝေ၊ ဤသို့ ပေးလှူပူဇော်ခြင်းစသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကျင့်
လုပ်၏။ တဒါ၊ ၌။ စတုတ္ထစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ ပန၊ ကား။
ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂဟကာဒိနံ၊ တို့၏။ အသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ အညေသံ၊

ယသာဝုတ္တနယေန သဒ္ဓိယတိ သင်္ခါရော၊ တတ္ထ တတ္ထ ကိစ္စ သံသိဒဿနဿ စိတ္တဿ အနု-
ဗလပ္ပဒါနာသေန အတ္တနော ဝါ ပရေသံ ဝါ ပာတ္တုဗ္ဗပယောဂေါ။ ဤဝိဘာဝိနီ (၇၇)
ပါဠိဖြင့် သိအပ်သည်။ ထို ပုဗ္ဗပယောဂကြောင့် နောက်ဝိတ်၏ ထက်သန်ခြင်း ဟူသော
တိက္ခာဘာဝကို သင်္ခါရဆိုကြောင်းကိုကား သော ပန အတ္တနော ပုဗ္ဗဘာဂပာတ္တု စိတ္တ-
သန္တာနန စေဝ ပရသန္တာနစ ပာတ္တုဘိဘိ တနိဗ္ဗညီတော စိတ္တဿ တိက္ခာဘာဝသင်္ခါတော
ဝိသေသောဝ ဣမ သင်္ခါရော။ ဤဝိဘာဝိနီ(၇၇)ပါဠိဖြင့် သိအပ်သည်။ သင်္ခါရော ယဿ
နတ္ထိ တံ အသင်္ခါရံ။ ဤနှစ်ပါးသင့်။ သဟ သင်္ခါရေနာတိ သသင်္ခါရံ၊ သသင်္ခါရဓမ္မ
သသင်္ခါရိကံ၊ ထိကသုတ္တံ။ ဤ၌ကား ထိုပုဗ္ဗပယောဂကြောင့် နောက်ဝိတ်၏ ထက်သန်
ခြင်းဟူသော တိက္ခာဘာဝသင်္ခါရသာ သင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့် သိသနည်း ? သော ပန
အတ္တနော။ပ။ စိတ္တဿ တိက္ခာဘာဝသင်္ခါတော ဝိသေသောဝ ဣမ သင်္ခါရော-ဟု ဆိုသော
ကြောင့် သိသည်။ သဟ-သဒ္ဓါ တုလျာသောဂတ္ထုဖြစ်၍ ပုဗ္ဗပယောဂသည် ဤ၌ မသင့်။
တထာ စ ဒေန္တိ “ပုဗ္ဗပယောဂသမ္ပူတော၊ ဝိသေသော စိတ္တသမ္ဘဝံ၊ သင်္ခါရော တံသေ-
နေတ္ထ၊ ဟောတျာသင်္ခါရိကောဒိတာ”တိ။ (၇၈)ဝိဘာဝိနီ။ သဟ ပိဇ္ဇတိ သင်္ခါရော ဧတ-
ဿာတိ သသင်္ခါရံ၊ တဒေဝ သသင်္ခါရိကံ။ ဤသို့ သဟ-သဒ္ဓါ ဝိဒ္ဓုပာနတ္ထသု တိုက်တွန်း
ခြင်းပုဗ္ဗပယောဂ ဟူသော သသင်္ခါရ ထိုပုဗ္ဗပယောဂကြောင့် ထက်သန်ခြင်းဟူသော သင်္ခါရ
နှစ်ပါးပင်သင့်သည်။ ဧတဿ၊ ထိုစိတ်အား။ သင်္ခါရော၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ ထက်သန်ခြင်း
ဟူသော သင်္ခါရသည်။ သဟ-ပိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ တိုက်တွန်း ထက်သန်ခြင်း
ဟူသော သင်္ခါရရှိသော သတ္တိကြောင့်။ တံ စိတ္တံ၊ သည်။ သသင်္ခါရံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊
ထိုသသင်္ခါရသည်ပင်လျှင်။ သသင်္ခါရိကံ၊ သုတ္တုဏိကပစ္စည်းဖြင့် သသင်္ခါရိက ပြီးသတည်း။
အဘယ်ကြောင့်ကား သဟ-သဒ္ဓါ ဝိဒ္ဓုပာနတ္ထ သိအပ်သနည်း၊ သလောမကော သပက္ခကော-
တံ အာဒိသု ဝိယ သဟသဒ္ဓဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထာရိဒီပနတော။ (ပြည်)

ကုန်သော။ သောမနဿဟေတုနံ၊ တိ၏။ အဘာဝံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ အာဂမ္မ၊
 ရှိ။ စတုသုပိ ဝိကပ္ပေသု၊ လေးဝိကပ်တို့၌လည်း။ သောမနဿရဟိတာ၊
 သောမနဿကင်းကုန်သည်(ဖြစ်၍။ ပုညံ၊ ကို။ ကရေန္တာ၊ ပြုကုန်သည်။)
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။
 ဥပေက္ခာသဟဂတာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့ မဟာ
 ကုသိုလ်ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသောစကား ပြီးသတည်း။ ဧဝံ၊
 ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သောမန။ပ။ဒတော၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊
 သော။ ကာမာဝစရကုသလံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်သည်။ ဈာနဂ္ဂ-
 ယောဂတေဒတော၊ ဈာန်အင်္ဂါနှင့်ယှဉ်သော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေယျထိဒံ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ကုသိုလ်သည်
 အဘယ်နည်း ဟူမူကား။ ဝိတက္ကဝိစာရပီတိသုခသမာဓိယုတ္တံ၊ နှင့်ယှဉ်
 သော။ ပဌမံ၊ ပဌမ(ရူပါဝစရကုသိုလ်)ဈာန်စိတ်၎င်း။ တတော၊ ထိုပဌမ
 ဈာန်စိတ်မှ။ အဘိက္ကန္တဝိတက္ကံ၊ လွန်ပြီးသော ဝိတက်ရှိသော။ ဒုတိယံ၊
 ဒုတိယဈာန်စိတ်၎င်း။ တတော၊ ထိုဒုတိယဈာန်စိတ်မှ။ အဘိက္ကန္တဝိစာရံ၊
 သော။ တတိယံ၊ ၎င်း။ တတော၊ မှ။ ဝိရတ္တပီတိကံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ဘော
 ပီတိရှိသော။ စတုတ္ထံ၊ ၎င်း။ အတ္တဂံတသုခံ၊ ချုပ်ပြီးသော သုခရှိသော။
 ဥပေက္ခာသမာဓိယုတ္တံ၊ သော။ ပဉ္စမံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ (ပြန်)

အရူပါဝစရံ၊ ကုသိုလ်သည်။ စတုန္တံ အာရုပ္ပါနံ၊ လေးပါးကုန်သော
 အာရုပ္ပဈာန်တို့နှင့်။ (ကရဏေ ဟိ ဧတံ သာမိဇစနံ)။ ယောဂဝသေန၊
 ယှဉ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။
 ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ အောက် အာရုပ္ပကတာ၌ ဆိုပြီးသော အပြားရှိသော။
 အာကာသာနဉ္စာယတနဈာနေန၊ ဈာန်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ပဌမံ၊
 ပဌမအရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်၎င်း။ ဝိညာဏဉ္စာယတနာဒိဟိ၊ ဈာန်စသည်
 တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ [၈၄] ဒုတိယတတိယစတုတ္တာနိ၊

၁-ဧဝံသညကား နိဂုံး။ ဣတိ ဧဝံ-ဟု မယောဇနာလင့်။ (ပြည်)

၂-ဋီကာနှင့်အညီ ပြန်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပက္ခန္ဓရလည်း သင့်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

အရူပစိတ်တို့၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) လောကုတ္တရံ၊ သည်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ။ ဤ။ အပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ကုသလဝိညာဏမေဝ၊ ဝိညာဉ်သာလျှင်။ (နာတိသင်္ခေပဝိတ္ထာရနယေန၊ ဖြင့်။) ကေဝိသတိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၅၃။ ပန၊ တခန်းဆိုအံ့။ အကုသလံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဘူမိတော၊ အားဖြင့်။ ကေဝိဓံ၊ တပါးအဖို့ရှိ၏။ ကာမာဝစရမေဝ၊ ကာမာဝစရသာတည်း။ မူလတော၊ ဖြင့်။ လောဘမူလံ၊ လောဘမူလစိတ်၎င်း။ ဒေါသမူလံ၊ ၎င်း။ မောဟမူလဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ လောဘမူလံ၊ သည်။ သောမပပေတော၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သောမနဿပေက္ခာဘေဒတော၊ ဒိဋ္ဌိဂတဘေဒတော၊ သင်္ခါရဘေဒတောတိ ပစ္စေကံ ဘေဒသဒ္ဓေါယောဇတေဗ္ဗော။ သောမနဿပပ။ အဋ္ဌဝိဓန္တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္တံ ဝိဝရိတံ သေယျထိဒန္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ သေယျထိဒံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စ။ တထာ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စ။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စ။ တထာ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စာတိ အဋ္ဌဝိဓန္တိ ယောဇနာ။^{၁)})

ဟိ၊ ဖြစ်ပုံကို ထင်စွာပြအံ့။ ယဒါ၊ ဤ။ ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစသော မိစ္ဆာအယူကို။ ပုရက္ခတ္တာ၊ ရှိ။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ရှိ။ သဘာဝတိက္ခေနေဝ၊ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်သာလျှင်

၁-အနက်ယောဇနာ အကျယ်ကို ပြသည်။ အကျဉ်းကို နှာ ၂၄၂-မှ နည်းအတိုင်း သိအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ]

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာ (၈၄-၁၉)

၂၄၇

ထက်သော။ အနုဿာဟိတေန၊ မတိုက်တွန်းအပ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။
 ကာမေ ဝါ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကိုမူလည်း။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်၏။ ဒိဋ္ဌ-
 မင်္ဂလာဒီနိ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌသုတမုတမင်္ဂလာတို့ကိုလည်း။ သာရတော၊ အမြတ်
 အားဖြင့်။ ပစ္စေတိ၊ ယုံကြည်၏။ တဒါ၊ ဌ။ ပဌမံ၊ သော။ အကုသလ-
 စိတ္တံ၊ လောဘမူ အကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ဌ။ မန္တေန၊
 နံ့သော၊ ဝါ၊ မထက်သော။ သမုဿာဟိတေန၊ မိမိသည်၎င်း၊ သူတပါး
 သည်၎င်း တိုက်တွန်းအပ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ကိ။ ပုရက္ခ-
 တော၊ ချ်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ချ်။ ကာမေ ဝါ၊ တို့ကိုမူလည်း။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ၏။
 ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒီနိ ဝါ၊ တို့ကိုမူလည်း။ သာရတော၊ ဖြင့်။ ပစ္စေတိ၊ ၏။)
 တဒါ၊ ဌ။ ဒုတိယံ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။)
 ယဒါ၊ ဌ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ကိ။ အပုရက္ခတော၊ ရှေ့သွားမပြုချ်။ ကေဝလံ၊
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ချ်။ (သဘာဝတိက္ခေ-
 နေဝ၊ သော။ အနုဿာဟိတေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။) မေထုနံ ဝါ၊
 ကိုမူလည်း။ သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ပရသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ သူ့စည်းစိမ်ကိုမူလည်း။
 အဘိဇ္ဈာယတိ၊ တပ်သောအားဖြင့် မိမိသို့ ရှေးရှုကြံ၏။ ပရဘဏ္ဍံ ဝါ၊
 အရှင်မပေးသော သူ့ဥစ္စာကိုမူလည်း။ ဟရတိ၊ ခိုးယူ၏။ တဒါ၊ ဌ။
 တတိယံ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ဌ။
 မန္တေန၊ သော။ သမုဿာဟိတေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊
 ကိ။ အပုရက္ခတော၊ ချ်။ ကေဝလံ၊ သက်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ချ်။ မေထုနံ ဝါ၊
 ကိုလည်း။ သေဝတိ၊ ၏။ ပရသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ အဘိဇ္ဈာယတိ၊
 ၏။ ပရဘဏ္ဍံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဟရတိ၊ ၏။) တဒါ၊ ဌ။ စတုတ္ထံ၊ သော။
 အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ပန၊ သောမနဿသဟဂုတ်မှတစ်ပါး
 ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ကို ဆိုအံ့။ ယဒါ၊ ဌ။ ကာမာနံ ဝါ၊ သုံးဆောင်အပ်
 သော ကာမဂုဏ်တို့၏လည်း။ အသမ္ပတ္တိံ၊ မပြည့်စုံခြင်းကို။ အာဂမ္မ၊ ချ်။
 အညေသံ၊ တစ်ပါးကုန်သော။ သောမနဿဟေတုနံ ဝါ၊ သောမနဿ၏
 အကြောင်းတို့၏လည်း။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ စတုသုပ္ပိ၊ ကုန်
 သော။ ဝိကပ္ပေယျ၊ တို့၌။ သောမနဿရဟိတာ၊ သောမနဿ ကင်းကုန်
 သည်(ဖြစ်၍။ အပုညံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကရောန္တော၊ ပြုကုန်သည်။)
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ဌ။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။
 ဥပေက္ခာသဟဂတာနိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် လောဘမူ အကုသိုလ်စိတ်တို့

သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုဋ်၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေ လောဘမူ အကုသိုလ်ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသောကား ပြီးသတည်း။ (ဝေ-ကား၊ နိဂုံး။) ဝေ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝေသာမနဿ၊ ပ။ ဒတော၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သော။ လောဘမူလံ၊ စိတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဒေါသမူလံ၊ သည်။ ဒေါမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ပဋိသသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ အသင်္ခါရံ၊ ၎င်း။ (ဒေါမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ပဋိသသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။) သသင်္ခါရံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒေါသမူအကုသိုလ်စိတ်၏။ ပါနာဘိပါဘာဒီသု၊ သူ့အသက်ကိုလျင်စွာချခြင်း စသည်တို့၌။ တိက္ခမန္တုပ္ပ-
ဝတ္တိကာလေ၊ ထက်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာကာလ၊ နံ၊ သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာကာလ
၌။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

မောဟမူလံ၊ စိတ်သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပ-
ယုတ္တံ၊ သောစိတ်၎င်း။ (ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။) ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တံ၊ သော
စိတ်၎င်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တဿ၊ ထိုမောဟမူစိတ်၏။ အသန္တိဌာနင်္ဂေယကာလေ၊ အာရုံကို မဆုံး
ဖြတ်နိုင်သောကာလ၊ နှံလွင့်သောကာလ၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊
၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေ ဒေါသမူ မောဟမူဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသော
ကားပြီးသတည်း။ ဝေ၊ ဖြင့်။ အကုသလဝိညာဏံ၊ သည်။ ဒွါသ-
ဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၅၄။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတစိတ်သည်။ ဇာတိဘေဒတော၊ ဖြင့်။
ဝိပါကံ၊ ဝိပါကံအဗျာကတ၎င်း။ ကိရိယဉ္စ၊ ကြိယာအဗျာကတ၎င်း။
(ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဝိပါကံ၊ သည်။
ဘူမိတော၊ ဖြင့်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရဝိပါကံစိတ်၎င်း။ ဣပါဝစရံ၊
၎င်း။ အဇ္ဈပါဝစရံ၊ ၎င်း။ လောကုတ္တဇ္ဈေ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တေဗ္ဗဓိ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [၈၅] တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကာမာဝစရံ၊ သည်။
ကုသလဝိပါကံ၊ ၎င်း။ အကုသလဝိပါကဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊

ခေုရင်းတတိုင်းပင်၊ ဤ ပန-သည် ရှေး ဣပါဝစရံပန-မှ ပန-နှင့် တူသည်ပင်။ (ဆ-
သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ]

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာ (၈၅-၁၀)

၂၄၉

သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ၊ ကုသလဝိပါကမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါကံ၎င်း။ သဟေတုကဉ္စ၊ သဟိတ်ကုသလဝိပါကံ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ အလောဘာဒိဝိပါကဟေတုဝိရဟိတံ၊ အလောဘစသော ဝိပါကဟိတ်မှ ကင်းသောကုသလဝိပါကံဝိညာဉ်သည်။ အဟေတုကံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအဟိတ်ကုသလဝိပါကံဝိညာဉ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ၎င်း။ သောဘဃာနဇိဝှိကာယဝိညာဏံ၊ ၎င်း။ သမ္ပုဋ္ဌန္တနိစ္စာ၊ သမ္ပုဋ္ဌန္တိုင်းကိစ္စတင်သော။ မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်၎င်း။ သန္တိရဏာဒိကိစ္စာ၊ သန္တိရဏ တဒါရုံစသောကိစ္စတပ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ သောမနဿသဟဂုတ်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်အားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော။ မနောဝိညာဏဓာတုယော စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောကုသလဝိပါကံဝိညာဉ်တို့တွင်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ စက္ခုသန္တိသိတရူပဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီသည်ဖြစ်၍ ရူပါရုံကိုသိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ရူပမတ္တာရမ္မဏရသံ၊ ရူပါရုံမျှကို အာရုံပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ရူပါဘိမုခဘာဝဗစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ရူပါရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏ အပြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်တတ်၏။ ရူပါရမ္မဏာယ၊ ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသော။ ကိရိယမနောဓာတုယာ၊ ကြိယာမနောဓာတ်ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏။ အပဂမပဒဋ္ဌာနံ၊ ဖဲခြင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

သောဘဃာနဇိဝှိကာယဝိညာဏာနိ၊ သောတဝိညာဉ်။ပ။ ကာယဝိညာဉ်တို့သည်။ သောတာဒိသန္တိသိတသဒ္ဓါဒိဝိဇာနနလက္ခဏာနိ၊ သောတဝတ္ထုစသည်တို့ကို မှီကုန်သည်ဖြစ်၍ သဒ္ဓါအစရှိသော အာရုံကိုသိခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ သဒ္ဓါဒိမတ္တာရမ္မဏရသာနိ၊ သဒ္ဓါရုံအစရှိသည်မျှကို အာရုံပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သဒ္ဓါဒိအဘိမုခဘာဝဗစ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ သဒ္ဓါရုံအစရှိသည်သို့ရှေးရှုသည်၏အပြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်တတ်ကုန်၏။ သဒ္ဓါဒိအာရမ္မဏာနံ၊ သဒ္ဓါ ရုံအစရှိသည်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ ကိရိယမနောဓာတုနံ၊ တို့၏။ အပဂမပဒဋ္ဌာနာနိ၊ ဖဲခြင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိကုန်၏။

မနောဓာတု၊ ဝိပါက်မနောဓာတ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ရူပါဒိဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ရူပါရုံစသောပဉ္စာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ရူပါဒိသမ္ပုဋ္ဌိန္နရသံ၊ ရူပါရုံစသည်ကို ခံယူခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုရူပါရုံစသောပဉ္စာရုံကိုခံတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ စက္ခုဝိညာဏာဒိအပဂမပဋ္ဌာနာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ကင်းခြင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

အဟေတုကဝိပါကာ၊ အဟိတ်ဝိပါက်ဖြစ်သော။ ဒုဝိဓာပိ၊ သောမနဿ ဥပေက္ခာအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တီရဏာဒိကိစ္စာ၊ သန္တီရဏကိစ္စ၊ တဒါရုံကိစ္စစသည်တပ်သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သဋ္ဌာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ခြေံပါးသောအာရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သန္တီရဏာဒိရသာ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာသန္တီရဏကိစ္စ၊ တဒါရုံကိစ္စ၊ ပဋိသန္ဓေကိစ္စ၊ ဘဝင်ကိစ္စ၊ စုတိကိစ္စ တပ်၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုသန္တီရဏစသောကိစ္စ တပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဟဒယဝတ္ထုပဋ္ဌာနာ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင်နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သောမနဿုပေက္ခာယောဂတော စ၊ သောမနဿဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဒွိပဉ္စဋ္ဌာနတေဒတော စ၊ နှစ်ဌာန၊ ငါးဌာနအပြားအားဖြင့်၎င်း။ တဿာ၊ ထိုသန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်၏။ ဘေဒေါ၊ ဒုဝိဓအဖြစ်ဟုဆိုအပ်သောအထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ တောသု၊ ထိုမနောဝိညာဏဓာတ်တို့တွင်။ ဧကာ၊ တခုသောသောမနဿသန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌။ ပဝတ္တိသဗ္ဗာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သောမနဿသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ သန္တီရဏတဒါရမ္မဏဝသေန၊ သန္တီရဏတဒါရုံတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စဒွါရေ စေဝ၊ ၌၎င်း။ ဇေနာဝသာနေ စ၊ ၌၎င်း။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဒွိဋ္ဌာနာ၊ နှစ်ဌာနရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧကာ၊ တခုသောဥပေက္ခာသန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိသဗ္ဗာဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ သန္တီရဏ။ပ။ ဝသေန၊ သန္တီရဏကိစ္စ။ပ။ စုတိကိစ္စတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဋ္ဌာနာ၊ ငါးဌာနရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဋ္ဌဝိဓမ္မိ၊ သော။ ဧတံ အဟေတုကဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ နိယတာနိယတာရမ္မဏတ္တာ၊ မြသောအာရုံ မမြသောအာရုံရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။ ဥပေက္ခာသုခသောမနဿဘေဒတော၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၊ သောမနဿဝေဒနာတို့၏ အပြားအား ဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြီအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤရှစ်ပါးအပြားရှိသော အဟိတ်ဝိပါကတို့တွင်။ ဝိညာဏပဉ္စကံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသော ဝိညာဉ်ငါးပါး အပေါင်းသည်။ ယထာက္ကမံ၊ လျော်စွာ။ ရူပါဒီသုယေဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ ပဝတ္တိတော၊ ကြောင့်။ နိယတာရမ္မဏံ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသောအဟိတ် ဝိပါကသုံးပါးသည်။ အနိယတာရမ္မဏံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြီအံ့။ တတြ၊ ထို့ကြွင်းသောအဟိတ်ဝိပါကတို့တွင်။ မနောဓာတု၊ သည်။ ပဉ္စသုပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ မနောဝိညာဏ- ဓာတုဒွယံ၊ သည်။ ဆသု၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံတို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ပန၊ ဒုဝိဓဘေဒမှတစ်ပါး တိဝိဓဘေဒကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကာယဝိညာဏံ၊ သည်။ သုယုတ္တံ၊ သုခဝေဒနာနှင့်ယှဉ်၏။ ဒိဋ္ဌာနာ၊ နှစ်ဌာနတပ်သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သောမနဿ- ယုတ္တာ၊ ၏။ သေသံ၊ အကြွင်းခြောက်ပါးသည်။ ဥပေက္ခာယုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ကုသလဝိပါကာဟေတုကံ၊ ကို။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ အလောဘာဒိဝိပါကဟေတုသမ္ပယုတ္တံ၊ အလောဘ စသော ဝိပါကဟိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါကဝိညာဉ်သည်။ သဟေတုကံ၊ သဟိတ်ဝိပါကဝိညာဉ်မည်၏။ တံ၊ ထိုသဟိတ်ဝိပါကဝိညာဉ်သည်။ ကာမာ- ဝစရကုသလံ ငိယ၊ ကဲ့သို့။ သောမနဿာဒိဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ကုသလံ၊ သည်။ [၈၆] ဒါနာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆသု အာရမ္မဏေသု၊ ပရိတ္တာဒိအတိတာဒိအဇ္ဈတ္တာဒိပဘေဒဆဋ္ဌာရမ္မဏ တို့၌။ ပဝတ္တတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣဒံ၊ ဤသဟိတ်ကာမာဝစရ ဝိပါကဟိတ်သည်။ ဒါနာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိဘဝဂ်စုတိတဒါရမ္မဏ- ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရိတ္တဓမ္မပရိယာပနန္ဓသုယေဝ၊ အကျုံးဝင်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဆသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။

၉

တ္ထေ၊ ဤသဟိတ်ဝိပါက်စိတ်ရှစ်ခုတို့၌။ သသင်္ခါရာသင်္ခါရာဘာဝေါ၊ သသင်္ခါရ
အဖြစ်၊ အသင်္ခါရအဖြစ်ကို။ အာဂမနာဒိဝသေန၊ အာဂုံပစ္စယတို့၏
အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။ ။ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊
ပါဠိ၌သရုပ်အားဖြင့်လာသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ ဝိသေသေ၊ အထူး
သည်။ အသတိပံ၊ သော်လည်း။ အာဒါသတလာဒိသု၊ ကြေးမုံအပြင်
စသည်တို့၌။ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ၊ မျက်နှာရိပ်ကဲ့သို့။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်သည်။
နိရုဿာဟံ၊ (မဂ်ဖြင့်မဖြတ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာမာနရှိသော
သန္တာန်၌ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော)
ဗျာပါရကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ ကုသလံ၊ သည်။ မုခံ ဝိယ၊ မျက်နှာ
ကဲ့သို့။ သဉ္ဇဿာဟံ၊ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့် ဗျာပါရရှိသည်။ ဟောတိ၊ ။ ။
ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။ ။

ဟိ၊ အဖို့ တပါးကိုဆိုအံ့။ ကေဝလံ၊ သဟိတ်နှင့်မရောမယှက်သက်
သက်။ အကုသလဝိပါကံ၊ သည်။ အဟေတုကမေဝ၊ အဟိတ်စင်းစင်းသာ
တည်း။ (န သဟေဘူကံ၊ လှန်။) တံ၊ ထိုအကုသလဝိပါက်သည်။ စက္ခု-
ဝိညာဏံ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္ပုဋ္ဌိန္နနကိစ္စာ၊ သမ္ပုဋ္ဌိဇ္ဈိင်းကိစ္စတပ်သော။ မနော-
ဓာတု၊ ၎င်း။ သန္တိရဏာဒိကိစ္စာ၊ သန္တိရဏစသော ငါးကိစ္စတပ်သော။
ပဉ္စဌာနာ၊ ငါးဌာနရှိသော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
သတ္တဝိဓံ၊ ။ ။ တံ၊ ထိုအကုသလဝိပါက်ကို။ လက္ခဏာဒိတော၊ လက္ခဏာ
စသောအားဖြင့်။ ကုသလာဟေတုကဝိပါကေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊
သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။ ။

ဟိ၊ အထူးကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ အဟိတ်
ကုသလဝိပါက်တို့သည်။ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာနိ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ
ကိုအာရုံပြုကုန်၏။ ဣမာနိ၊ ဤအကုသလဝိပါက်တို့သည်။ အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌ-
မဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာနိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ တာနိ၊ ထိုအဟိတ်ကုသလဝိပါက်
တို့သည်။ ဥပေက္ခာသုခသောမနဿဘေဒတော၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်၊

၁-အသင်္ခါရသသင်္ခါရဘာဝေါရှိမှု အသင်္ခါရအဖြစ်၊ သသင်္ခါရအဖြစ်ကို။ သမ္ပုဋ္ဌံ။
(ပြည်)။ ယခု ဆဋ္ဌသံဂါယနာခန္ဓာကား သင်္ခါရာသင်္ခါရဘာဝေါဟု ရှိ၏။ ထိုတွင် သင်္ခါရ-
ပုဒ်၌ သင်္ခါရော အဿ အတ္ထိတိ သင်္ခါရံဟု သင့်လျော်အောင် ဝစနတ္ထကြံရာ၏။ (ဆ-သ-
သော)

သုခသဟဂုတ်၊ သောမနဿသဟဂုတ် အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။
 ဣမာနိ၊ ဤအကုသလဝိပါက်တို့သည်။ ဒုက္ခဥပေက္ခာသေန၊ ဖြင့်။
 ဒုဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ စူး။ ဧတ္ထ၊ ဤအကုသလဝိပါက်ခုနစ်ခုတို့၌။ ကာယ-
 ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသဟဂတမေဝ၊ ဂုတ်သာတည်း။ သေသာနိ၊
 ကာယဝိညာဉ်မှကြွင်းသော အကုသလဝိပါက်ခြောက်ခုတို့သည်။ ဥပေက္ခာ-
 သဟဂတာနိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့ချည်းတည်း။ တေသု၊ ထိုအကုသလ
 ဝိပါက်တို့၌။ သာ စ ဥပေက္ခာ၊ ထိုဥပေက္ခာသည်လည်း။ ဟိနာ၊ ယုတ်၏။
 ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသည်။ အတိတိခိဏံ ဝိယ၊ အလွန်ထက်သကဲ့သို့။ (ဝေ၊ ထို့အတူ။
 အယံ ဥပေက္ခာ၊ သည်။) န အတိတိခိဏာ၊ မထက်လွန်း။ ဣတရေသု၊
 'ကုသလဝိပါက်တို့၌။ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ ပဏိတာ၊ မြတ်၏။ သုခံ၊ သည်။
 အတိတိခိဏံ ဝိယ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ န အတိတိခိဏာ၊
 လွန်း။ ဣတိ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ အကုသလ-
 ဝိပါကာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ပုရိမာနံ၊ ကုန်သော။ သောဠသန္တံ၊ ကုန်သော။
 ကုသလဝိပါကာနုဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာမာစရံ၊ သော။
 ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ တေဝိသတိဝိဓံ၊ သည်။ ဘဝေ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ကုသလံ
 ဝိယ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်ကဲ့သို့။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။ ဘဝေ၊ ၏။ ပန၊ အဖို့တစ်ပါး
 ကိုဆိုအံ့။ ဝါ၊ တူသည်မှတစ်ပါး ကဲ့ပြားသည်ကိုဆိုအံ့။ ကုသလံ၊ ရူပါဝစရ
 ကုသိုလ်ဝိညာဉ်သည်။ သမာပတ္တိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧဝနဝိထိယံ၊ ၌။ ပဝတ္တတိ၊
 ၏။ ဣဒံ၊ ဤရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ဥပပတ္တိယံ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၌။
 ပဋိသန္ဓိဘဝဂ်စုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ စ၊ တစ်ပါး။ ရူပါဝစရံ၊
 ရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ကုသလံ ဝိယ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်ဝိညာဉ်
 ကဲ့သို့။ (ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။) ဟောဘိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။
 အရူပါဝစရံပိ၊ အရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်လည်း။ ကုသလံ ဝိယ၊ အရူ-
 ပါဝစရကုသိုလ် ဝိညာဉ်ကဲ့သို့။ ဧတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုအရူပါဝစရဝိညာဉ်
 ၏။ ပဝတ္တိဘေဒေါပိ၊ ဖြစ်ခြင်းအထူးသည်လည်း။ ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရ
 ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တနယော ဝေ၊ ဆိုပြီးသောနည်း ရှိသည်သာတည်း။
 လောကုတ္တရဝိပါကံ၊ လောကုတ္တရာဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ စတုမဂ္ဂယုတ္တစိတ္တ-

ဖလတ္တာ၊ လေးပါးသော အရိယမဂ်တို့နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုလောကုတ္တရာဝိပါက် ဝိညာဉ်သည်။ မဂ္ဂဝီထိဝသေန၊ စေတ၊ ဖြင့်၎င်း။ သမာပတ္တိဝသေန၊ စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဝေယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ စတုသု ဘူမိသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗပိ၊ သော။ ဆတ္တိသဝိဓံ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ကြိယံ၊ ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ ဘူမိဇာတေတော၊ ဖြင့်။ ကာမာဝစရံ၊ စ၊ ကာမာဝစရကြိယာဝိညာဉ်၎င်း။ ရူပါဝစရံ၊ စ၊ ၎င်း။ အရူပါဝစရံ၊ စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရကြိယာဝိညာဉ်သည်။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ကြိယာဝိညာဉ်၎င်း။ သဟေတုကဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ အလောဘာဒိကိရိယဟေတုဝိရဟိတံ၊ အလောဘစသော ကြိယာဟိတ်ကင်းသော ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ အဟေတုကံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအဟိတ်ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုတေတော၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ မနောဓာတု၊ သည်။ စက္ခု။ပ။ လက္ခဏာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ပုရေစရဖြစ်၍ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့ကို သိခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ အာဝဇ္ဇနရသာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝါ၊ စိတ်အစဉ်ကို ရှေးဖြစ်သော အခြင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် စွန့်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ရူပါဒိအဘိမုခဘာဝေစ္စပဋ္ဌာနာ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်သို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဘဝင်္ဂဝိဇ္ဇေဒပဒဋ္ဌာနာ၊ အကြောင်းရှိ၏။ သာ၊ ထိုမနောဓာတ်သည်။ ဥပေက္ခာယုတ္တာဝ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၈၇] ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သာဓာရဏာ၊ သေက္ခ၊ အသေက္ခ၊ ပုထုဇဉ်တို့အား ဆက်ဆံသော မနောဝိညာဏဓာတ်၎င်း။ အသာဓာရဏာ၊ စ၊ တစ်ပါးနှင့်မဆက်ဆံ အသေက္ခတို့၏သာလျှင် အာဝေဏိကဖြစ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ သာဓာရဏာ၊ သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကကိရိယာ၊ သည်။ သဋ္ဌာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံကို သိခြင်း

နိဒ္ဒေသ]

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာ (၈၇-၁၂)

၂၅၅

လက္ခဏာ ရှိ၏။ ကိစ္စဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စဒွါရမနောဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဝေါဠုပ္ပနာဝဇ္ဇနရသာ၊ အစဉ်အတိုင်း ဝုဠောကိစ္စ၊ အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ တပ်၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပဉ္စဒွါရ၌ သန္တိရဏသည် ယူအပ်သော အာရုံကို မှတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်၊ မနောဒွါရ၌ ထင်သောအာရုံကို နှလုံးသွင်းတတ် ဆင်ခြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အဟေတုကဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုဘဝင်္ဂါနံ၊ ဝုဠောဖြစ်သောကာလ သန္တိရဏကိစ္စတပ်ကုန်သော သုံးပါးကုန်သော အဟေတုကဝိပါက မနောဝိညာဏဓာတ် အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော ကာလ အမှတ်မရှိသော ဘဝင်တို့တွင်။ အညတရာပဂမပဒဋ္ဌာနာ၊ တပါးပါး၏ ကင်းခြင်း၊ ချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသော အကြောင်း ရှိ၏။

အသာဓာရဏာ၊ သော။ သောမနဿသဟဂတာဟေတုကကိရိယာ၊ သည်။ သဗ္ဗာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ၏။ ကိစ္စဝသေန၊ ဖြင့်။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာတို့၏သာလျှင်။ အနုဋ္ဌာရေသု၊ မမြတ်ထွတ်ကုန်သော။ ဝတ္ထု၊ သု၊ အရိုးစုမျှဖြစ်သော ပြိတ္တာအဆင်းစသော အာရုံတို့၌။ ဟသိတုပ္ပါဒနရသာ၊ ပြုံးရွှင်ခြင်းကိုသာလျှင် ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုသို့ ပြုံးရွှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဧကန္တတော၊ ဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အဟေတုကံ၊ သော။ ကာမာဝစရကိရိယံ၊ သည်။ တိဝိဓံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သဟေတုကံ၊ သော။ (ကာမာဝစရကိရိယံ၊ သည်။) သောမနဿာဒိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ကုသလံ ဝိယ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ၏။ ဟိ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧကဝလံ၊ စင်စစ်။ ကုသလံ၊ သည်။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့အား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသဟိတ်ကာမာဝစရကြိယာ စိတ် ရှစ်ခု သည်။ အရဟတံယေဝ၊ တို့အားသာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသို့ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာတို့အား ဖြစ်သဖြင့် ဝိပါကကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင် သည်၏အဖြစ်၊ ရဟန္တာတို့အားဖြစ်သဖြင့် ဝိပါကကိုဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိ မရှိသောအဖြစ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ကုသိုလ်ကြိယာ ဝိညာဉ်တို့၌။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ကာမာဝစရံ၊ ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ ဧကောဒသဝိဓံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ရူပါဝစရဉ္စ၊ ၎င်း။ အရူပါဝစရဉ္စ၊ သံညှ်၎င်း။ ကုသလံ
ဝိယ၊ မိမိမိ၏ ကုသိုလ်ကဲ့သို့။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ စတုဋ္ဌိဓံ၊ သည်၎င်း။
ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အရဟတံ၊ တို့အား။ ဥပ္ပတ္တိဝေဒနော၊
သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုကြိယာဝိညာဉ်၏။ ကုသလတော၊ မှ။ ဝိသေသော၊
ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝေ-ဇုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။
သဗ္ဗံ၊ သော။ တိသု ဘူမိသု၊ တို့၌။ ဝိသတိဝိဓံ၊ သော။ ကိရိယဝိညာဏံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၅၅။ ဣတိ-ဇုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧကဝိသတိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနိ၊
တို့၎င်း။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနိ၊ တို့၎င်း။ ဆတ္တိံ သ၊ ကုန်သော။
ဝိပါကာနိ၊ တို့၎င်း။ ဝိသတိ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ (ကုသလာကုသလဗျာကတာနိ၊ တို့သည်)။ ကေ-
နဇုတိဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာနိ ဝိညာဏာနိ၊
တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိပ။ စုတိဝေဒန၊ စုတိကိစ္စတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
စုဒ္ဓသဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းကိစ္စတို့ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊
ကုန်၏။

ကထံ ပဝတ္တန္တိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အဋ္ဌန္တိ၊
ကုန်သော။ ကာမာဝစရကုသလာနိ၊ တို့၏။ အာနုဘာဇေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝ-
မနုဿေသု၊ တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ယဒါ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။
တဒါ၊ ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးအခါ၌။
ပစ္စုပဋိတံ၊ ရှေးရှုထင်လာသော။ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိဗ္ဗိတာနံ၊ တို့တွင်။
အညဘရံ၊ တပါးပါးသော အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ အာရုံပြု၍။
အဋ္ဌပ။ ကာနိ၊ တို့၎င်း။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ ပဏ္ဏကာဒိဘာဝံ၊ ပဏ္ဏက်
စသည်၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇမာနာနံ၊ ရောက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့အား။
ဒုဗ္ဗလဒုဟေတုကံ။ မနောဝိညာဏဓာတု စ၊ အားနည်းသော ဋီဟိတ်
ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ် မနောဝိညာဏ
ဓာတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝ ဝိပါကစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိဝေဒန၊
ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ယဒါ၊ ၌။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရကုသလာနုဘာ-
ဇေန၊ ဖြင့်။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ (သတ္တာ၊ တို့သည်။) နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊
ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ နေသံ၊ ထိုပျိုးစေအပ်သော ရူပါဝစရအရူပါဝစရ

ကုသိုလ်ရှိသော သတ္တဝါတို့အား။ မရုဏကာလေ၊ ဌ။ ပစ္စုပဋိတံ၊ သော။
ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ ပထဝီကသိုဏ်းစသော ကမ္မနိမိတ်ကိုသာလျှင်။ အာရမ္မဏံ
ကတွာ၊ ဤ။ နဝ၊ ကုန်သော။ ရူပါရူပါဝစရဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိ-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

☞ [၈၈] ယဒါ ပန၊ ကား။ အကုသလာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အပါယေ၊
ဌ။ (သတ္တာ၊ တို့သည်။) နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ဌ။ နေသံ၊ ပြုအပ်
ပြီးသော အကုသိုလ်ရှိသော သတ္တဝါတို့အား။ မရုဏကာလေ၊ ဌ။ ပ။
ကော၊ သော။ အကုသလဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဘေတု၊ သည်။
ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝေ-ဝုတ္တ-
နယေန၊ ဤသို့ (သခေပအားဖြင့် သရူပဒဿနမျှ) ဆိုအပ်ပြီးသော နည်း
ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသဌ။ ကေနုဝိသတိယာ၊
သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးလတ်
သော်။ တံ တံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ ထိုထိုချုပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓိဝိညာဉ်သို့။
အနုဗန္ဓမာနံ၊ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သောအားဖြင့် အစဉ်လိုက်သော။ တဿ
တဿေဝ ကမ္မဿ၊ ထိုထိုပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ၏သာလျှင်။
ဝိပါကဘူတံ၊ အကျိုးဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တသ္မိယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ထိုကမ္မ၊
ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံ၌သာလျှင်။
တာဒိသမေဝ၊ ထိုပဋိသန္ဓိဝိညာဉ်နှင့် ဟေတုသမ္ပယုတ္တဓမ္မအားဖြင့် တူသည်
သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဘဝင်္ဂဝိညာဏံ နာမ၊ ဘဝင်္ဂဝိညာဉ် မည်သည်။
ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပုနပိ၊ လည်း။ တာဒိသံ၊ ထိုပဋိသန္ဓိဝိညာဉ်နှင့် ဟေတု
သမ္ပယုတ္တဓမ္မအားဖြင့်တူသော ဘဝင်္ဂဝိညာဉ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝေ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သန္တာနုင်နိဝတ္တကေ၊ ဘဝင်
အစဉ်ကို နှစ်စေတတ်သော။ အညသ္မိံ၊ ဘဝင်မှတစ်ပါးသော။ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊
အာဝဇ္ဇန်းဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ အသတိ၊ သော်။ နဒိသောတံ
ဝိယ၊ မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့။ သုပိနံ၊ အိပ်မက်ကို။ အပဿတော၊ မမြင်သော
သတ္တဝါ၏။ နိဒ္ဒေါက္ကမကာလာဒိသု၊ အိပ်မောခြင်းသို့သက်သောအခါ စသည်
တို့၌။ အပရိမာဏသင်္ချံပိ၊ အတိုင်းအရှည်ကင်းသော အရေအတွက်ရှိသော

ဘဝင်သည်လည်း။ ပဝတ္ထတိယေဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။
ဧဝံ၊ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တေသညေဝ ဝိညာဏာနံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ ဖြစ်၍
ဖြစ်သော ဝိညာဉ်တို့၏သာလျှင်။ ဘဝဂံဝသေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ပဝတ္ထိ၊
ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧဝံ၊ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဘဝဂံသန္တာနေ၊ ဘဝင်
အစဉ်သည်။ ပဝတ္ထေ၊ လတ်သော်။ ယဒါ၊ ၌။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။
ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့သည်။ အာရမ္မဏဂုဟံဏက္ခမာနံ၊ ရူပါရုံ
စသော အာရုံကိုယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊
၌။ စက္ခုဿ၊ အား။ ရူပေ၊ သည်။ အာပါထဂတေ၊ သော်။ ရူပံ၊ ကို။
ပဋိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုပသာဒဿ၊ အား။ သန္ဓေနာ၊ ထံပါးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
၏။ တတော၊ ထိုထံပါးခြင်း၏ အခြားမဲ့၌။ သန္ဓေနာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။
ဘဝဂံစလနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဝဂံ၊ သည်။
နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ တဒေဝ ရူပံ၊ ထိုဘဝင်လုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော
ရူပါရုံကိုလျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ ဘဝဂံ၊ ကို။ ဝိစ္ဆိန္ဒမာနာ ဝိယ၊
ဖြတ်ဘိသကဲ့သို့။ အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေယမာနာ၊ လျက်။ ကိရိယ-
မနောဓာတု၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သောတဒွါရာဒီသုပိ၊
တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပန၊
ထိုမှတပါး။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ ဆဗ္ဗဓေပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊
သည်။ အာပါထဂတေ၊ သော်။ ဘဝဂံစလနာနန္တရံ၊ ဘဝင်လုပ်သည်၏
အခြားမဲ့၌။ ဘဝဂံ၊ ကို။ ဝိစ္ဆိန္ဒမာနာ ဝိယ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ၊ ကို။
သာဓေယမာနာ၊ လျက်။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။ အဟေတုကကိရိယ-
မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။
ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဒိန္တံ ကိရိယဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ အာဝဇ္ဇနဝသေန၊ အာဝဇ္ဇန်း
ကိစ္စအားဖြင့်။ ပဝတ္ထိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝါ၊ တပါး။ အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏
အခြားမဲ့၌။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခုဒွါရေ၊ ၌။ ဒဿနကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေယမာနံ၊
လျက်။ စက္ခုပသာဒဝတ္ထုကံ၊ စက္ခုပသာဒလျှင် မှီရာဝတ္ထုရှိသော။ စက္ခု-
ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။ သောတဒွါရာဒီသု၊ တို့၌။ သဝနာဒိကိစ္စံ၊
သဝနစသော ကိစ္စကို။ သာဓေယမာနာနံ၊ ကုန်လျက်။ သောတဿာနဇိဝှိ-

နိဒ္ဒေသ]

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာ (၈၉-၈)

၂၁၉

ကာယယဝိညာဏာနိ၊ ဝိညာဉ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ၊ ထို
ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ဝိသယေသု၊ တို့၌။
ကုသလံဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေသု၊
ကုန်သော။ ဝိသယေသု၊ တို့၌။ အကုသလဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊
ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဒသန္တိ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနိ၊
တို့၏။ ဒဿနသဝနသယနသယနဗုသနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ နိရုဒ္ဓ-
သမနန္တရာ၊ ချုပ်သည်၏ အခြားမဲ့၌။ မနော၊ သိတတ်သော။ မာနသံ၊
မာနသဟု ဆိုအပ်သော။ တဇ္ဇာ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်အား လျှောက်ပတ်သော။
မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်ဟုဆိုအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့စသော စကားတော်ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာ-
ဏာဒိနိ၊ တို့၏။ [၈၉] အနန္တရာ၊ ၌။ တေသညေဝ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏
သာလျှင်။ ဝိသယံ၊ ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆမာနာ၊ ခံလင့်သကဲ့သို့သော။ ကုသလ-
ဝိပါကာနန္တရံ၊ ကုသလဝိပါကံ ပဉ္စဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌။ ကုသလဝိပါကာ၊
ဝိပါကံဖြစ်သော။ အကုသလဝိပါကာနန္တရံ၊ အကုသလဝိပါကံ ပဉ္စဝိညာဉ်၏
အခြားမဲ့၌။ အကုသလဝိပါကာ၊ သော။ မနောဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဒိန္တိ၊ ကုန်သော။ ဝိပါက-
ဝိညာဏာနိ၊ တို့၏။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ မနောဓာတုယာပိ၊ ဝိပါကံမနောဓာတ်၏လည်း။
ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ပ။ ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့သော ဘုရားစကားတော်
ကြောင့်။ မနောဓာတုယာ၊ ဝိပါကံမနောဓာတ်သည်။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတမေဝ
ဝိသယံ၊ ခံအပ်သော အာရုံကိုပင်လျှင်။ သန္တိရဏယမာနာ၊ စုံစမ်းလျက်။
အကုသလဝိပါကမနောဓာတုယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာ-
ရမ္မဏေ၊ ၌။ အကုသလဝိပါကာ၊ အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော။ ဝိပါ-
ကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ကုသလဝိပါကာယ၊ ကုသလ
ဝိပါကံ မနောဓာတ်၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ၌။ ကုသလဝိပါကာ၊
သော။ သောမနဿသဟဂတာ၊ ဖြစ်သော။ ဝိပါကာဟေတုကမနော-
ဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ၊ ၌။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ဖြစ်သော။

ဝိပါကဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တိဏ္ဍိ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။
သန္တိရဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္ထိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သန္တိရဏာနန္တရံ၊ ၌။ တမေဝ ဝိသယံ၊ ထိုသန္တိရဏ
သည် စုံစမ်းအပ်သော အာရုံကိုပင်လျှင်။ ဝဝတ္တာပယမာနာ၊ ကောင်းစွာ
မှတ်လျက်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ သော။ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏ-
ဓာတု သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။
ဧကသေဝ၊ သော။ ကိရိယာဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝေါဠုဗ္ဗနဝသေန၊ ဖြင့်။
ပဝတ္ထိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝေါဠုဗ္ဗနာနန္တရံ၊ ၌။ မဟန္တံ၊ များသောဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်
တည်းဟူသော အသက်ရှိသော၊ ဝါ၊ မဟန္တာရုံဖြစ်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊
အည်။ သဝေ ဟောတိ၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ မဟန္တာရုံ ဖြစ်လတ်သော်။
ယထာဝဝတ္တာပိတေ ဝိသယေ၊ ဝုဠောသည် ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်း
အရာအားဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော အာရုံ၌၊ ဝါ၊ ဝုဠောသည် မှတ်အပ်ပြီး
သော (အကြင်အကြင်သို့သော) အာရုံ၌။ အဠန္တံ ကာမာဝစရကုသလာနံ
ဝါ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင်၎င်း။ ဒွါဒသန္တံ အကုသလာနံ ဝါ၊
တို့တွင်၎င်း။ နဝန္တံ အဝသေသကာမာဝစရကိုရိယာနံ ဝါ၊ ကိုးပါးကုန်သော
အာပဇ္ဇန်းဝုဠောမှကြွင်းမသော ကာမာဝစရကြိယာတို့တွင်၎င်း။ အညတရ-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ သ ဇေနာနိ ဝါ၊ ခြောက်ကြိမ်သော ဇောတို့သည်၎င်း။
သတ္တ ဇေနာနိ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ဇဝန္တိ၊ စောကုန်၏။ ဝါ၊ လျင်စွာဖြစ်ကုန်
၏။ သေ-ဇောဘ၊ ဤဆိုပြီးသောနည်းသည်။ တာဝ၊ ဝှာ။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ၌။
နယော၊ တည်း။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ၌။ တာနိ-
ယေဝ၊ (အဠန္တံ ဝါ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော) ထို တခုယုတ် သုံးဆယ်
သော ကာမာဝစရဇောတို့သည်သာလျှင်၎င်း။ ဂေါတြဘူတော၊ ဂေါတြဘူ-
ပရိကံ ဝေါဒါနိမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ရူပါဝစရတော၊ ရူပါဝစရဝိညာဉ်မှ။

၁-ဂေါတြဘူတောတိ ဣသံ ဂေါတြဘူဒ္ဓာနိယာနံ ပရိကမ္ပဝေါဒါနာနမ္ပိ ဂဟဏံ၊ န
ဂေါတြဘူနော ဝေ။ (ဋီ၊ ၂၊ ၁၃၃) (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာ (၈၉-၂၈)

၂၆၁

ဝါ၊ ရူပါဝစရတော-ရူပါဝစရေသု၊ ရူပါဝစရဝိညာဉ် တဆွဲငါးခုတို့တွင်၊ ဝါ၊ ရူပါဝစရတော-ရူပါဝစရဘူတာနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ-နိ၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာနိ၊ တို့၎င်း။ အရူပါဝစရတော-အရူပါ-ဝစရဘူတာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနိ၊ တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာနိ၊ တို့၎င်း။ လောကုတ္တရတော-လောကုတ္တရ-ဘူတာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂစိတ္တာနိ၊ တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသု၊ ဤဇော ငါးဆွဲ ငါးခုတို့တွင်။ ယံ ယံ ဇဝနံ၊ အကြင်အကြင် ဇောသည်။ လဒ္ဓပစ္စယံ၊ ယောနိသောမနသိကာရ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ်သော အကြောင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုရအပ်သော အကြောင်း ရှိသော ဇောသည်။ ဇဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဉ္စ-ပညာသာယ၊ သော။ ကုသလာကုသလကိရိယဝိပါကဝိညာဏာနိ၊ တို့၏။ ဇဝနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဇဝနာဝသာနေ၊ ဌ်။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ဌ်။ အတိမဟန္တံ၊ အလွန်များသော ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်တည်းဟူသော အသက်ရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ မနောဒွါရေ စ၊ ဌ်လည်း။ ဝိဘူတံ၊ ထင်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ အတိမဟန္တာရုံ၊ ဝိဘူတာရုံ ဖြစ်လတ်သော်။ ကာမာဝစရသတ္တာနိ၊ တို့အား။ ကာမာဝစရဇဝနာ-ဝသာနေ၊ ကာမာဝစရဇော၏သာလျှင် အဆုံးဌ်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒီနံ၊ ဣဋ္ဌာရုံ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ပုရိမကမ္မဇဝနဝိတ္တာဒီနဉ္စ၊ ရှေးဘဝ၌ ပြုအပ်သော ကံ၊ ဇောစိတ် အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယော ယော ပစ္စယော၊ အကြင်အကြင် အကြောင်းသည်။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုဣဋ္ဌာရုံ အစရှိသော အကြောင်း၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ သဟေတုကာမာဝစရဝိပါကေသု၊ တို့တွင်၎င်း။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဝိပါကာဟေတုကမ္မနောဝိညာဏဓာတုသု၊ တို့တွင်၎င်း။

၁-ယံ ယံ လဒ္ဓပစ္စယန္တိ ယံ ယံ ဇဝနံ အရူပါဝစရာဒိဝသေန ဂေါတြဘုအနန္တရံ ဥပ္ပု-တ္တိသာ လဒ္ဓပစ္စယံ-ဟူသော (ဋီ ၂၊ ၁၃၃) စကား၊ ဂေါတြဘုတော ဥဒ္ဓံ-ဟူသော နောက် စကားကို ရည်သည်။ တာနိယော-ဟူသော ရှေးစကား လပ်၏။ (ပြည်)

အညတရံ၊ တပါးပါးသော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဋိသောတဂတံ၊
 အညာသို့ဆန်တက်သော။ နာဝံ၊ လှေသို့။ ကိဉ္စိ အန္တရံ၊ စိုးစဉ်းသော
 ခဏပတ်လုံး။ အနုဗန္ဓမာနံ၊ လိုက်သော။ ဥဒကမိဝ၊ ရေကဲ့သို့။ ဘဝဂံဿ၊
 ဘဝင်စိတ်၏။ အာရမ္မဏတော၊ မှ။ အညသ္မိ အာရမ္မဏော ဌိ။ [၉၀]
 ဇဝိတံ၊ စောသော။ ဇဝနံ၊ သို့။ အနုဗန္ဓန္တံ၊ အစဉ်လိုက်လျက်။ ဒွိက္ခတ္တံ၊
 သက် ဝါ၊ တကြိမ်နှစ်ကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒေတံ-တံ-ဇေတံ ဝိပါက-
 ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိပါကဝိညာဉ်ကို။ ဇဝနာဝသာဓနံ၊ ဌိ။ ဘဝဂံဿ၊ မူလ
 ဘဝင်၏။ အာရမ္မဏော ဌိ။ ပဝတ္တနာရဟံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါဆိုက်သည်။ သမာနံ၊
 ဖြစ်မှုလည်း။ (ပိ-ဂမ္ပမာနံ။) တဿ ဇဝနဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။
 အာရမ္မဏံ ကတော၊ မိမိအာရုံပြု၍။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏန္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဇေ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ကောဒသန္တံ၊ ကုန်သော။
 ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ထို့၏။ တဒါရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

တဒါရမ္မဏာဝသာဓနေ ပန၊ ဌိကား။ ပုန၊ ဖန်။ ဘဝဂံမေဝ၊ သာလျှင်။
 ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဘဝဂေါ၊ သည်။ ဝိစ္စိန္နော၊ ပြတ်လတ်ပြီးသော်။ ပုန၊
 တဖန်။ အာဝဇ္ဇနာဒိနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ဝိထိစိတ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဇေ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ လဒ္ဓပစ္စယံ၊
 ရအပ်သော အကြောင်းရှိသော။ စိတ္တသန္တာနံ၊ သည်။ ဘဝဂံ၊ နန္တရံ၊
 ဌိ။ အာဝဇ္ဇနံ၊ ၎င်း။ အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ဌိ။ ဒဿနာဒိနိ၊ ဒဿန၊
 သဝန၊ သာယန၊ သာယန၊ ဖုသနကိစ္စတပ်သော စိတ်တို့၎င်း။ ဣတိအာဒိနာ၊
 ဤသို့စသည်ဖြင့်။ စိတ္တနိယမဝသေနော၊ စိတ္တနိယမ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။
 ပုနပျုနံ၊ လဲ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကေသ္မိ ဘဝေ၊ ဌိ။ ဘဝဂံဿ၊ ၏။
 ပရိက္ခယော၊ ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပဝတ္တတိ၊
 ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ္မိ ဘဝေ၊ ဌိ။
 သဗ္ဗပစ္စိမံ၊ အလုံးစုံသောစိတ်တို့၏ နောက်၌ဖြစ်သော။ ယံ ဘဝဂံစိတ္တံ၊
 သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တံ ဘဝဂံစိတ္တံ၊ ထိုဘဝင်စိတ်ကို။ တတော
 ဘဝတော၊ ထိုထိုဘဝမှ။ စဝနတ္တာ၊ ကြောင့်။ စုတိတိ၊ စုတိဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထို စုတိစိတ်သည်လည်း။
 ကျေနဝိသတိဝိဓေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇေ၊ သို့။ ကျေနဝိသတိ-

နိဒ္ဒေသ] ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာ (၉၀-၂၁)

၂၆၃

ယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ စုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စုတိတော၊ မှ။ ပုန၊ ဖန်။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ ပုန၊ ဖန်။ ဘဝဂံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့ချည်းနှင့်နှင့်အားဖြင့်။ ဘဝဂတိဋ္ဌိတိနိဝါသေသု၊ သုံးပါးသော ဘဝ၊ ငါးပါးသောဂတိ၊ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ကိုးပါးသော သတ္တဝါဝါသတို့၌။ သံသရာမာနာနံ၊ တလုံလဲလဲ ကျင်လည်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ အဝိစ္စန္ဓံ၊ မပြတ်မစဲ။ စိတ္တသန္တာနံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိယေဝ၊ တလည်လည် ဖြစ်သည်သာတည်း။ ပန၊ သံသရာစက် လည်သည်မှတစ်ပါး သံသရာစက် ပြတ်သည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ (ဆိုပြီးသော နည်းဖြင့် တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ကုန်သော) ထိုသတ္တဝါတို့တွင်။ ယော သတ္တော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ (သမ္မာပဋိပတ္တိံ၊ မဇ္ဈိမပဋိပတ် ကောင်းမြတ်သောအကျင့်ကို။ အနာယ၊ စွဲ၍။) အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ တဿ အရဟတော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ စုတိစိတ္တော၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေါ၊ ချုပ်ပြီးလတ်သော်။ (စိတ္တံ၊ သည်။) နိရုဒ္ဓမေဝ၊ ချုပ်သည်ပီပီ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေတရပ်အပြီးတည်း။

ဣဒံ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ ဝိတ္တာရကထာမူခံ။

ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာ

၄၅၆။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယံကိဉ္စိ၊ ပ။ တဗ္ဗောတိ၊ ဟူသော။ ယံ-
ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤစကား၌လည်း။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ
နာမ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍
မှတ်အပ်သော တရားမည်သည်။ ဝေဒနာဝ၊ နာပင်တည်း။ (တနည်း)
ဝေဒယိတလက္ခဏံ နာမ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ဖြစ်သည်လျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ
ရှိသော တရားမည်သည်။ ဝေဒနာဝ၊ ပင်တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။
ဝေဒယတိ ဝေဒယတိတိ ခေါ် အာဝုသော တသ္မာ ဝေဒနာတိ ဝုစ္စတိတိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[အာရုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝေဒယတိ ဝေဒယတိ၊ မစေမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစားတတ်၏။ ဣတိ ခေါ် တသ္မာ၊ ထိုသို့မစေမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစားတတ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဝေဒယိတလက္ခဏေန၊ ဝေဒယိတ လက္ခဏာဟူသော။ သဘာဝတော၊ မိမိ၏အသီးဥစ္စာ သဘော လက္ခဏာအားဖြင့်။ ကေဝိဓာပိ၊ တပါးအဖို့ရှိသည်ဖြစ်လျှင်မူလည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ တို့ဘွင်။ ကာမာဝစရံ၊ ပ။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တေန၊ သော။ ကုသလေန၊ သော။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ (ဝေဒနာ၊ သည်။) ကုသလာ၊ မည်၏။ အကုသလေန၊ သော။ (ဝိညာဏေန၊ နှင့်။) သမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ (ဝေဒနာ၊ သည်။) အကုသလာ၊ မည်၏။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ သဘာဝဘေဒတော၊ သမ္ပယုတ္တဘူမိအာရမ္မဏာဒိဝသဖြင့် လဗ္ဘမာနဘေဒကို မယူမူ၍) သက်သက် သဘာဝသည် ပြုအပ်သော ဘေဒဖြင့်သာလျှင်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၉၁] တတ္ထ၊ တို့ဘွင်။ ကုသလဝိပါကေန၊ သော။ ကာယဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခံ၊ သုခမည်၏။ အကုသလဝိပါကေန၊ သော။ ကာယဝိညာဏေန၊ နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။) ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ကာမာဝစရတော၊ ကာမာဝစရဝိညာဉ်မှ။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ကုသလေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် ကုသိုလ်ဘို့နှင့်၎င်း။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ သဟေတုကဝိပါကေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် သဟိတ်ဝိပါက

၁-ဝိဒိ လာဘော၊ လာဘော ဣဒံ အနုဘဝနံ။ ဝေဒတိ၊ ဝေဒယတိ၊ ဝေဒနာ၊ ငိတ္တိ၊ ဝေဒယိတံ ဝေဒယမာနော-ဟုရုဏဒိဂိုဏ်း၊ ဧကဏယပစ္စည်းအရာ၌လာရကား ဝေဒိယတိ ဝေဒိယတိ၊ ရှိသည်မလို။ ဝေဒယတိ ဝေဒယတိတံ ဗျာပ်နိစ္ဆာသေန ဝစနံ ဝေဒနာယ သဝိသယေ အဘိဏ္ဍပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒဿနတ္ထံ။ (ဋီ ၂၊ ၁၃၅) (ပြည်)

၂-ကုသလေန။ ပ။ သမ္ပယုတ္တာ-ဟူသော ဤစကားကို ထိုဝေဒနာ၏ ကုသိုလ်အဖြစ် ပြီးခြင်းကိုပြခြင်းငှါ ဆိုသောစကားဟု မှတ်အပ်သလော? ကုသလေန။ ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ ဣဒံ ကုသလာယ ဝေဒနာယ ဥပလက္ခဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပ။ န ပန တဿာ ကုသလဘာဝသံသိဒ္ဓိဒဿနတ္ထံ။ (ဋီ ၂၊ ၁၃၅) (ပြည်)

နိဒ္ဒေသါ

ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာ (၉၁-၁၃)

၂၆၅

တို့နှင့်၎င်း။ ဧကေန၊ သော။ အဟေတုကဝိပါကေန၊ သောမနဿ၊ သဟ
ဂုတ် အဟိတ်ဝိပါကတို့နှင့်၎င်း။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ သဟေတုကကိရိ-
ယေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် သဟိတ်ကြိယာတို့နှင့်၎င်း။ ဧကေန၊ သော။
အဟေတုကကိရိယေန၊ သောမနဿသဟဂုတ် အဟိတ်ကြိယာနှင့်၎င်း။
စတုဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် အကုသိုလ်
တို့နှင့်၎င်း။ ရူပါဝစရတော၊ ဝိညာဉ်မှ။ ပဉ္စမဇ္ဈာနဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သုံးခု
ကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ကုသလေဟိ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်
တို့နှင့်၎င်း။ ပ။ လောကုတ္တရံ ပန၊ ဝိညာဉ်သည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
အဈာနိကံ နာမ၊ ဈာန်နှင့်မယှဉ်သော မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ အဋ္ဌ လောကုတ္တရာနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနံ၊
တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
တေသု၊ တို့တွင်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကာနိ၊ ပဉ္စမဈာန်နှင့်
ယှဉ်သော လောကုတ္တရာဝိညာဉ်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ သေသေဟိ၊
ကုန်သော။ ဒုတ္တိံ သာယ၊ သော။ ကုသလဝိပါကေဟိ၊ လောကုတ္တရာ
ကုသိုလ်ဝိညာဉ်၊ ဝိပါကဝိညာဉ်တို့နှင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒွါသဋ္ဌိယာ၊
သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော ဝေဒနာသည်။
သောမနဿံ၊ မည်၏။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလေဟိ၊ တို့နှင့်။ (သမ္ပ-
ယုတ္တံ၊ သည်။) ဒေါမနဿံ၊ မည်၏။ အဝသေသပဉ္စပညာသာယ၊ ဆိုပြီး
သည်မှ အကြွင်းငါးဆဲ့ငါးပါးသော။ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊
သည်။ ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ဝေဒနာတို့တွင်။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာသည်။
လုဠဖောဠဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ လုဠဖြစ်သော ဖောဠဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း
လက္ခဏာ ရှိ၏။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ ဥပဗြူဟနရသံ၊ လွန်စွာပျိုးစေခြင်း
ကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယ၌ဖြစ်၍ သာယာအပ်သော
တရားဟူ၍၊ ဝါ၊ သာယာအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ်
ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကာယိန္ဒြိယပဒဋ္ဌာနံ၊ ကာယိန္ဒြေလျှင်
နီးသော အကြောင်းရှိ၏။

ဒုက္ခံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌဖောဠဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဖောဠ-
ဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ မိလာပနရသံ၊

ညှိုးကြုံစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကာဗာပေစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယ၌ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကာယ၌ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကာယိန္ဒြိယ-ပဒဋ္ဌာနံ၊ ကာယိခန္ဓလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

သောမနဿံ၊ သည်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ (သဘာဝအားဖြင့် ဣဋ္ဌာရုံ ပရိကပ္ပအားဖြင့်) ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ယထာ-တထာ ဝါ ဣဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂရဿံ၊ ဟုတ်သည်မှလည်းဖြစ်သော ဣဋ္ဌအခြင်းအရာဖြင့် အာရုံကို အဖန်ဖန်သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ဟုတ်သည်မှလည်းဖြစ်သော မဟုတ်သည်မှလည်း ဖြစ်သော ဣဋ္ဌာရုံကို ဣဋ္ဌအခြင်းအရာအားဖြင့် အဖန်ဖန် သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ စေတသိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်၌ဖြစ်၍ သာယာအပ်သည်ဟု ဝါ သာယာအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သာယာအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပဿဒ္ဓိပဒဋ္ဌာနံ၊ ပဿဒ္ဓိလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

ဒေါမနဿံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ (သဘာဝအားဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံ၊ ပရိကပ္ပအားဖြင့်) အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ယထာ တထာ ဝါ အနိဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂရဿံ၊ ဟုတ်သည်မှလည်း ဖြစ်သော မဟုတ်သည်မှလည်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌအခြင်းအရာဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံကို အဖန်ဖန် သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ဟုတ်သည်မှလည်းဖြစ်သော မဟုတ်သည်မှလည်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌာရုံကို အနိဋ္ဌအခြင်းအရာဖြင့် အဖန်ဖန်သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စေတသိကာဗာပေစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်၌ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ စိတ်၌ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကေခန္တနော၊ သာလျှင်။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

ဥပေက္ခာ၊ သည်။ မဇ္ဈတ္တဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ လျစ်လျူသော အာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ မဇ္ဈတ္တာရုံကို လျစ်လျူခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ နာတိဥပဗြူဟနမိလာပနရဿာ၊ မပွားစေလွန်း မညှိုးကြုံစေလွန်းသော ကိစ္စရှိ၏။ သန္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ငြိမ်သက်

သောအဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ ငြိမ်သက်သော အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ နိပ္ပိတိကစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ပီတိကင်းသောစိတ်သျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေအပြီးတည်း။

ဣဒံ ဝေဒနာက္ခန္ဓေ စိတ္တာရကထာမုခံ။

သညာက္ခန္ဓကထာ

၄၅၇။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ ယံကိဉ္စိ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ၊ ဗ္ဗော-ဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤစကား၌လည်း။ သညာနနလက္ခဏံ နာမ၊ (နိလစသည် အပြားရှိသော အာရုံကို) အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားမည်သည်။ သညာဝ၊ သညာပင်တည်း။ ယံထာဟ၊ ကား။ သညာနာတိ သညာနာတိတိ ခေါ် အာဝုသော၊ တသ္မာ သညာတိ ဝုစ္စတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[အာဝုသော၊ ရှင်။ သညာနာတိ သညာနာတိ၊ မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် အမှတ်ပြု၍ သိတတ်၏။ ဣတိ ခေါ် တသ္မာ၊ ထိုသို့မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် အမှတ်ပြု၍ သိတတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သညာတိ၊ ဟူ၍။ [၉၂] ဝုစ္စတိ၊ ။]

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာ-သော သညာ၊ သည်။ သညာနနလက္ခဏေန၊ အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာဟူသော။ သဘာဝတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ကေဝိဓာပိ၊ တပါးအဖို့ရှိသည်ဖြစ်မှုလည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သညာ၎င်း။ အကုသလာ၊ ၎င်း။ အဗျာကတာ စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ကျေ။) တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော သညာသည်။ ကုသလာ၊ မည်၏။ အကုသလသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ အကုသလာ၊ မည်၏။ (ဝိညာဏ-ကျေ။) အဗျာကတာသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ အဗျာကတာ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သညာယ၊ နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ (သိယာ၊ ။) တံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယတ္ထကော၊ အကြင်ရွှေလောက်သော။ ဝိညာဏဿ၊

၏။ ဘေဒေါ၊ အပြားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထကာ၊ သော။ သညာ၊ သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာ-သော သညာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမပ္ပဘေဒါပိ၊ မျှသောအပြားရှိသည် မူလည်း။ လက္ခဏာဒိတော၊ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်အားဖြင့်။ သဗ္ဗာဝ-စတုဗ္ဘုမ္မကာပိ၊ ဘုံလေးပါး၌ရှိသော အလုံးစုံသော သညာသည် လည်း။ (ဤအလိုသော် ဧဝံ-ကား ပိ-အနက်ကို ဟောသည်။ တနည်း။) ပန၊ အထူးကား။ သာ-သော သညာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမပ္ပဘေဒါပိ၊ မူလည်း။ လက္ခဏာဒိတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံ သည်ပင်လျှင်။ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ၊ အညှိစသည်ပြားသောအာရုံကို အမှတ် ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဧတံ၊ ဤအာရုံသည်။ ဝါ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ တဒေဝ၊ ထိုရှေးကမှတ်တူးသော အာရုံပင်တည်း။ ဝါ၊ ထိုရှေးက မှတ်တူး သော ဝတ္ထုပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုနသဉ္ဇာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏရသာ၊ တဖန်သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်နိမိတ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဒါရုအာဒိသု၊ သစ်စသည်တို့၌။ တတ္ထကာဒယော ဝိယ၊ တံစည်းသွား အစရှိ သောသူတို့ကဲ့သို့တည်း။ ယထာဂဟိတနိမိတ္တဝသေန၊ ယူဘူးမှတ်တူးသော အကြင်အကြင်သို့သော နိမိတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ယူတိုင်းမှတ်တိုင်း သောနိမိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘိနိဝေသကရဏပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ဤသည် သာလျှင် အမှန်ဟု) အမှားနှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဟတ္ထိဒဿကအန္ဓာ ဝိယ၊ ဆုံခြေ၊ မန်းဝန်း၊ တံမြက်စွန်းဖြင့် ဆင်ညွှန်းသော သူကန်းတို့ကဲ့သို့တည်း။ ယထာ- ဉပဋ္ဌိတဝိသယုပဒဋ္ဌာနာ၊ ထင်တိုင်းသော အကြင်အကြင်သို့သော အာရုံလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ (အဝိကပ္ပသဘာဝတ္တာ၊ အထူးမကြံတတ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) တိဏပုရိသကေသု၊ မြက်ဖြင့် လုပ်သော လယ်စောင့်ယောက်ျားရုပ်တို့၌။ မိဂပေါတကာနံ၊ သမင်ငယ်

၁-ဆင်ဟူသည် အဘယ်သို့နည်းဟု မေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော် မမြင်ပဲလျက် ဆင်ခြေ ကို စမ်းဘူးသောသူသည် ဆင်ဟူသည် ဆုံခြေကဲ့သို့၊ နားကိုစမ်းဘူးသောသူသည် ဆင် ဟူသည် မန်းကဲ့သို့၊ အမြီးဖျားကို စမ်းဘူးသောသူသည် ဆင်ဟူသည် တံမြက်စွန်းကဲ့သို့ အသီးအသီး ယူဘူးတိုင်းသော အမှတ်နိမိတ်ဖြင့် ဆင်ညွှန်းသော သူကန်းတို့နှင့် တူသည် ဟူလို။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ (၉၂-၂၀)

၂၆၉

တို့၏။ ပုရိသာတိ၊ လယ်စောင့်ယောက်ျားဟု။ ဥပ္ပန္နသညာ ဝိယ၊ ဖြစ်သော အမှတ်ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

ဣဒံ သညာက္ခန္ဓေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ

၄၅၈။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ယံကိဉ္စိ၊ ပ။ တဗ္ဗောတိ၊ ဟူ၍။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အဘိသင်္ခါရဏလက္ခဏံ နာမ၊ အဘိသင်္ခါရဏလက္ခဏာ မည်သည်ကား။ ရာသိကရဏလက္ခဏံ၊ အပေါင်းအစုပြုခြင်း လက္ခဏာ ရှိသော တရားတည်း။ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားတည်း။ တံ၊ ထိုပေါင်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားသည်။ ကံ ပန၊ အဘယ်တရား နည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ သင်္ခါရယေဝ၊ သင်္ခါရတရားတို့ပင် တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ သင်္ခတမတိ၊ ပ။ ဝုစ္စန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သင်္ခတံ၊ မိမိ၏အကြောင်းတို့သည် အညီအညွတ် ပြီးစေအပ်သော အကျိုးတရားကို။ အဘိသင်္ခရေန္တိ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ပြီးစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ ခေါ် တသွာ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါနုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။]

တေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာ၊ ပေါင်းစည်းခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ အာယူဟနရသာ၊ ပေါင်းစုရုံးစည်းခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏။ ဝိပ္ပါရပစ္စုပ္ပန်နာ၊ အကျိုးကိုပြုပြင်ခြင်း၊ ပြီးစေခြင်း ဗျာပါရရှိသောအဖြစ် ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ဗျာပါရရှိသောတရားဟူ၍ ဉာဏ် အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ဝိပ္ပါရေ နာမ ဝိပ္ပါရဝဇ္ဇတ၊ တသွာ သဗျာ- ပါရပစ္စုပ္ပန်နာတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။) ယေသန္တေတ္ထယပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိ- ကြွင်းသော နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိကုန်၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ လက္ခဏာဒိတော၊ အားဖြင့်။ ကေဝိဓာပိ၊ တပါးအဖို့ ရှိသည်ဖြစ်လျှင်မူလည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သင်္ခါရတို့၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊

၁-ပေါင်းစုရုံးစည်းခြင်းသည် ထိုတရားကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်၍ လက္ခဏာလည်း ဖြစ်၏။ ထိုတရားသည် ပြီးစေအပ်သည်ဖြစ်၍ ကိစ္စလည်း ဖြစ်၏။ (ပြည်)

ကုန်၏။ တေသု၊ တို့တွင်။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။
ကုသလာ၊ ကုန်၏။ပ။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ကာမာဝစရပဌမကုသလဝိညာဏသမ္ပ-
ယုတ္တာ၊ ကုန်သောသင်္ခါရတို့သည်။ (ဆတ္တိံသတိ သမ္ပန္နော။) နိယတာ၊
အမြဲဖြစ်ကုန်သော။ သရူပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်
သော။ သတ္တဝီသတိ၊ နှစ်ဆဲ့ခုနစ်ပါးတို့၎င်း။ ယေဝါပနကာ၊ သရုပ်
အားဖြင့်မလာ ယေဝါပန-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်သာ ဟောအပ်ကုန်သော။
စတ္တာရော၊ တို့၎င်း။ အနိယတာ၊ အနိယတဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ တို့၎င်း။
ဣတိ-ဣမိနာ ပတေဒေန၊ ဖြင့်။ ဆတ္တိံသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
တတ္ထ၊ ထိုနိယတယေဝါပနကအနိယတတို့တွင်။ ဖဿော၊ ၎င်း။ပ။ စိတ္တု-
ဇုကတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ဤတရားတို့သည်။ [၉၃] သရူပေန၊ ဖြင့်။
အာဂတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တဝီသတိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
(တနည်း) ဣတိ-ဣမိနာ ပတေဒေန၊ ဖြင့်။ သတ္တဝီသတိ၊ ကုန်သော။ ဣမေ
ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သရူပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်၏။ ဆန္ဒော၊ ၎င်း။ပ။
တဩမဇ္ဈတ္တတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ စတ္တာရော ဤလေးပါးတို့သည်။
ယေဝါပနကာ၊ မည်ကုန်၏။ ကရုဏာ၊ ၎င်း။ပ။ မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ၊ ၎င်း။
ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ အနိယတာ၊ မည်ကုန်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဧတေ၊ ထိုငါးပါးတို့သည်။ ကဒါစိ၊ ရံခါသာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇ-
မာနာပိ စ၊ ရံခါဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ န
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိယတာ၊ မည်ကုန်၏။

၄၅၉။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးဆဲ့ခြောက်ပါးသောသင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့၌။ ဝစနတ္ထာ-
ဒိကော၊ ဝစနတ္ထစသည်ကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ (ယော
သဘာဝေါ၊ သည်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။) ဖုသတိ၊ တွေ့တတ်၏။ ဣတိ-
တသ္မာ၊ ထိုသို့အာရုံကိုတွေ့တတ်သော သတ္တိကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊
သည်။) ဖဿော၊ မည်၏။ သွာယံ-သော အယံ ဖဿော၊ သည်။ ဖုသန-

၁-ထိုစိတ် ဖြစ်သည်ရှိသော် အမြဲဖြစ်သောကြောင့် နိယတ-ဟူသည်၊ တဒံဘခါသာ
ဖြစ်ရကား န နိယတတိ အနိယတာ၊ ဤအနိယတတို့သည် တပေါင်းတည်း မဖြစ်သော်
လည်း ထိုစိတ်၌ ဥပ္ပဇ္ဇနသဘောရှိသော အဖြစ်ဖြင့် ဆတ္တိံသ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-တွေ့ခြင်းကြိယာ၏ ကတ္တာကား တနားမှတပါး မရှိပြီ၊ တနားသာလျှင် ကတ္တာ
ဖြစ်သည်ဟု သိစိမ့်သောငှါ ဖုသတိ-ဟု တနားကို၎် ကတ္တာအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်းသတည်း။

လက္ခဏော၊ အာရုံကို တွေ့ထိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သံသန္တနရသော၊
 အာရုံဝိညာဉ်ကို ပွတ်ချုပ်ထိခိုက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ဝတ္ထုအာရုံတို့၏
 ပေါင်းဆုံထိခိုက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံတတ်၏။ သန္တိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဝတ္ထု
 အာရုံဝိညာဉ်သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော တရားဟူ၍
 ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ အာပါထဂတဝိသယပဒဋ္ဌာနော၊ ထင်ခြင်း
 သို့ရောက်သော အာရုံလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိ၏။ ဟိသစ္စံ၊ ၏။
 အယံ ဖဿော၊ သည်။ အရူပဓမ္မော၊ သည်။ သမာနောပိ၊ ဖြစ်လျှင်း
 မူလည်း။ အာရမ္မဏော၊ ဌ။ ဖုသနာကာရေနော၊ တွေ့ထိသော အခြင်း
 အရာဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဧကဒေသေန၊
 တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ အနုလ္လိယမာနောပိ၊ မကပ်ငြိ မထိခိုက်သော်
 လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို၎င်း။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ အာရုံကို၎င်း။ သံသန္တတိ၊
 ကပ်ငြိထိခိုက် ပွတ်ချုပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ရူပံ၊ သည်။
 စက္ခု၊ ကို။ သန္တေတိ ဝိယ စ၊ ထိခိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ သော-
 တံ၊ ကို။ သန္တေတိ ဝိယ စ၊ ထိခိုက်သကဲ့သို့၎င်းတည်း။ တိကသန္တိပါတ-
 သင်္ခါတဿ၊ ဝတ္ထု အာရုံ ဝိညာဉ်သုံးပါး ပေါင်းဆုံစုဝေးခြင်းဟုဆိုအပ်သော။
 အတ္တနော၊ ၏။ ကာရဏဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝေဒိတတ္တာ၊ သိစေ
 အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ တဇ္ဇာသမန္နာ-
 ဟာရေန စော၊ ထိုဖဿအားလျော်သော အကြောင်းဖြစ်သော အာဇဇ္ဇန်း
 သည်၎င်း။ ဣန္ဒြိယေန စ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေသည်၎င်း။ ပရိက္ခတေ၊
 ပြုပြင်အပ်သော။ ဝိသယေ၊ အာရုံ၌။ အနန္တရာယေန၊ အန္တရာယ်မရှိ
 သဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ အာပါထဂတဝိသယပဒဋ္ဌာနော၊ ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန-ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ ဝေဒနာဓိဋ္ဌာန-
 ဘာဝတော၊ ဝေဒနာ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်။ နိစ္စမ္မဂါဝိ ဝိယ၊ အရေ
 မရှိသော နွားမကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၆၀။ (ယာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သမ္ပယုတ္တ-
 ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏော၊ ဌ။) စေတယတိ၊ စေတပ်နှိုးဆော်တတ်၏။
 ဝါ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။)

စွန့်အပ်၊ စွန့်တတ်၊ မှတ်သည့်ဘာ၊ ကံကတ္တာကား၊ တခြားသော၊ ကိုယ်သာ၎င်းဆိုရာ၌
 ကဲ့သို့ အပ်-ကိုက်၊ တတ်-ကိုကတ္တာဟူ၍ မှတ်။ (ပြည်)

စေတနာ၊ မည်၏။ အဘိသန္ဓဟတိ၊ စေတနာနိုးဆော်တတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သာ၊ ထိုစေတနာသည်။ စေတနာဘာဝလက္ခဏာ၊ နိုးဆော်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အာယုဟနရသာ၊ သမ္ပယုတ်ဘုရားတို့ကို မိမိတို့ကိစ္စ၌ ဖရိုဖရဲမရှိစေမူ၍ စည်းရုံးစေတနာဆော်ခြင်း၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ သံဝိဒဟနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စီရင်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ စီရင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သကိစ္စပရကိစ္စသာခိကာ၊ မိမိကိစ္စ သူကိစ္စကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော။ ဇေဋ္ဌသိဿမဟာဝဇ္ဇကိအာဒယောဝိယ၊ တပည့်ကြီး၊ လက်သွားကြီး စသောသူတို့ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ (တနည်း။) စ ပန၊ ဆက်၍ ထင်ရှားပုံ အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ အစွာယိကကမ္မာနုဿရဏာဒိသု၊ ရှောင်တခင်ပြုအပ်သောအမှုကို အောင်မြင်စေခြင်း စသည်တို့၌။ အယံ စေတနာ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ ဥဿာဟနဘာဝေန၊ အားထုတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ အရှိအသေ အလေးပြုစေသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝိဘက္ကဝိစာရပီတိသု၊ ထို့၌။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ ပထဝီကသိဏနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ပဌမဇ္ဈာနဝဏ္ဏနာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ပြီးသည်သတည်း။

၄၆၁။ ဝိရဘာဝေါ၊ ရဲရင့်သူ စွမ်းနိုင်သောသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ လုံ့လရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝိရိယံ၊ မည်၏။ ၂။ တံ ဝိရိယံ၊ သည်။ ဥဿာဟနလက္ခဏံ၊ ထိုထိုကိစ္စကို ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း၊ ဝါ၊ လွန်စွာလုံ့လပြုခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သဟဇာတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပတဗ္ဗနရသံ၊ ထောက်ပံ့

၁-မိမိဘဝိကစသဖြင့်သည့်ဖြစ်၍ သမ္ပယုတ္တဓပုတ္တိုကို ဝိဘာဝောလည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပေါင်းစည်းနိုးဆော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဥဿာဟနကို မှတ်သိ၏။ ဝိရိယသဟာန၏ အစွမ်းဖြင့် မမှတ်အပ်။ (ပြည်)

၂-ဝိရ-သဒ္ဓါသည် ရဲစွမ်းသောသူ၏ ဝိရမည်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝါယာမဓမ္မခြင်ကို ပဝတ္တနိဓိတိပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကို ဟောရကား ဝါယာမသည် ဘာဝအရဖြစ်၍ ဝိရိယမည်၏။ ဤကိုရည်၍ ဝိရဘာဝေါတိ ယေန ဝိရော နာမ ဟောသိ၊ သော ဓမ္မောတိ အတ္ထောဟု ဋီကာမိန့်သော်။ ဝိရိနာ ဤရောဗ္ဗံ ပဝတ္ထတဗ္ဗန္တိ ဝါ ဝိရိယံ။ ဤကား ဋီကာနည်း။ (ပြည်)

နိဗ္ဗေသ]

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ (၉၄-၃)

၂၇၃

ခြင်း၊ အားပေးခြင်း၊ ချီးပင့်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အသံသီဒနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တရား၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ သံဝိဂ္ဂေါ၊ ထိတ်လန့်သောသူသည်။ ယောနိသော၊ အသင့် အားဖြင့်။ ပဒဟံတိ၊ အားထုတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂဉာဏ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝီရိယဟုဆိုအပ်သော အာရမ္ဘ၏ အကြောင်းရှစ်ပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ သမ္မာ၊ အသင့် အားဖြင့်။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယသည်။ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိနံ၊ အလုံးစုံသော သမ္ပတ္တိတို့၏။ မူလံ၊ အကြောင်းအမြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၆၂။ တေန၊ ထိုအသက်ဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) ဇီဝန္တိ၊ ရှင်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ မိမိသည်။ ဇီဝတိ၊ ရှင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ-အာယု၊ သည်။ ဇီဝနမတ္တမေဝ၊ ရှင်ခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇီဝိတံ၊ မည်၏။ အဿ၊ ထို ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ လက္ခဏာဒီနိ ပန၊ တို့ကိုကား။ ရူပဇီဝိတေ၊ ဌံ။ ဝုတ္တနယေ- နေဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-ဝိသေသော၊ အထူးကား။ တံ၊ ထိုရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤနာမ် ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇီဝိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒမေဝ၊ ဤရုပ်တရားတို့၏အသက်၊ နာမ်တရား တို့၏အသက် ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ နာမ်ဇီဝိ တိန္ဒြေ နှစ်ပါး၌။ နာနာကရဏံ၊ အထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

☞ [၉၄] ၄၆၃။ (ယော သဘာဝေါ၊ သည်။) အာရမ္မဏေ၊ ဌံ။ စိတ္တံ၊ ကို။ သမံ၊ အညီအညွတ်။ အာဓိယတိ-ဌပေတိ၊ ထားတတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အာဓိယတိ-ဌပေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တေ၊ ထို တရားသဘောသည်။ စိတ္တဿ၊ ကို။ သမာဓာနမတ္တမေဝ၊ အညီအညွတ် ကောင်းစွာ ထားခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊ သည်။) သမာဓိ၊ မည်၏။ သော-သမာဓိ၊ သည်။ အဝိသာရလက္ခဏော၊ မရွှေ့မသွေလွင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အဝိက္ခေပလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မသွေလွင့်ကြောင်း၏ အဖြစ်

လျှင်လက္ခဏာရှိ၏။ သဟဇာတာနံ၊ တို့ကို။ သမ္ပိဏ္ဏနရသော၊ ပေါင်းစုခြင်း
 ကိစ္စရှိ၏။ ကိမိဝံ၊ ကား။ ဥဒကံ၊ သည်။ နှာနိယဗုဏ္ဏာနံ၊ ရေချိုးကသယ်
 မှုန့်တို့ကို။ သမ္ပိဏ္ဏနံ ဝိယ၊ ပေါင်းစုသကဲ့သို့တည်း။ ဥပသမပစ္စုပဋ္ဌာနော၊
 စိတ်၏ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။
 ဝိသေသတော-ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ သုခပဒဋ္ဌာနော၊ သုခဝေဒနာလျှင်
 နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ကိမိဝံ၊ ကား။ နိဝါတေ၊ လေတိတ်သော
 အခါ၌၊ ဝါ၊ လေတိတ်သော အရပ်၌။ ဒိပစ္စိနံ၊ ဆီမီးလုံ့တို့၏။ ဌိတိ ဝိယ၊
 တည်ခြင်းကဲ့သို့။ စေတသော၊ ၏။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (ဥပမာဖြင့် သမာဓိ၏ သန္တာနဌိတိအဖြစ်ကို ပြသည်။)

၄၆၄။ တောယ-ဓမ္မဇာတိယာ၊ ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 (တနည်း။ တံသမဂီပုဂ္ဂလာ၊ ထိုသဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။)
 သဒ္ဓဟန္တိ၊ ယုံကြည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ ဓမ္မဇာတိ၊
 သည်။) သဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ သဒ္ဓဟတိ၊ ၏။ ဝါ၊
 ကား။ သော၊ ဤသဘောတရားသည်။ သဒ္ဓဟနမတ္တဓမ္မင၊ ယုံကြည်ခြင်း
 မျှပင်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသဒ္ဓါသည်။
 သဒ္ဓဟနလက္ခဏာ၊ (ရတနတ္ထယ ကမ္မဖလဟုဆိုအပ်သော သဒ္ဓေယျဝတ္ထု
 ကို)ယုံကြည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဩကပ္ပနလက္ခဏာ၊ (ဤ
 ဝတ္ထုသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏ဟု သဒ္ဓေယျဝတ္ထုသို့) သက်ဝင်၍ ကြံစည်
 ယုံကြည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဥဒကပ္ပသာဒကမဏိ ဝိယ၊ ရေနောက်မြူနည်ကို
 ကြည်စေတတ်သော စက္ကဝတ်မင်းများ၏ ပတ္တမြားရတနာကဲ့သို့။ ပသာ-
 ဒနရသာ၊ (နောက်ကျူခြင်းဟူသော အညစ်အကြေးကို ပယ်ထုတ်၍)
 သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ကြည်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဩယုတ္တရဏော
 ဝိယ၊ (မိကျောင်းမကန်းစသည်ဖြင့် ပြမ်းသော) ဝေယျဉ်ကို မကြောက်
 မရွံ့ မဆုတ်မနစ် ကူးခပ်ငုံသော ယောက်ျားကဲ့သို့။ ပက္ခန္ဓနရသာ၊ (ဒါန
 သီလစသည်တို့၌ မသက်ဝင်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ဆုတ်နစ်သော) သဟဇာတ်
 တရားတို့ကို မနစ်မဆုတ် စုတ်စုတ်သက်ဝင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ လွတ်လွတ်
 စုတ်စုတ်အားဖြင့် အာရုံသို့သက်ဝင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အကလုသိယပစ္စု-

၁-ယေဘုယျေန-ဖွင့်သည်အလိုကား . သုခကုဋ်သော သမာဓိသည် အပ္ပကအားဖြင့်
 ရှိသေး၏ဟု သိစေသတည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ (၉၄-၁၄)

၂၇၅

ပဋ္ဌာနာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မနောက်ကျသည့် အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဓိမုတ္တိပစ္စုပ္ပန်နာ၊ (အဿဒ္ဓိယ မိစ္ဆာဓိမုတ္တိ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍) သဒ္ဓေယျဝတ္ထု၌ တည်လျက် ဆုံးဖြတ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သဒ္ဓေယျဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ရတနတ္ထယ၊ ကမ္မ၊ ကမ္မဗလဟူသော ယုံကြည်အပ်သောဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိသောတာပတ္တိယဂ်ပုဒဋ္ဌာနာ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနစသော သောတာပတ္တိအင်္ဂါလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဟတ္ထဝိတ္တဗီဇာနိ ဝိယ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ယူခြင်း၌ လက်နှင့်တူ၏၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိကို ပြီးစေခြင်း၌ ဥစ္စာနှင့် တူ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ကသိဗလကို သီးစေခြင်း၌ မျိုးစေ့နှင့် တူ၏ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၆၅။ တာယ မေဇာတိယာ၊ ဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) သရန္တိ၊ အောက်မေ့တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ သရတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သော၊ သည်။ သရဏမတ္တဓမ္မာ၊ အောက်မေ့ခြင်းမျှပင်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ မေဇာတိ၊ သည်။) သတိ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသတိသည်။ အပိလာပနုလက္ခဏာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဗုဒ္ဓတောင်းကဲ့သို့ မပေါ်စေခြင်း (ကျောက်ဖျာကဲ့သို့ မလှုပ်မရှား မြဲစွာအောက်မေ့စေခြင်း) လက္ခဏာ ရှိ၏။ အသမ္မောသရသာ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အာရက္ခပစ္စုပ္ပန်နာ၊ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိသယာဘိမုခဘာဝပစ္စုပ္ပန်နာ၊ (တပါးသို့ မသွားမူ၍ စိတ်၏) အာရုံ၌ ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကြောင်းတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ထိရသညာပဒဋ္ဌာနာ၊ မြဲမြံသောသညာလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ကာယာဒိသတိပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနာ၊ သတိ၏အာရုံဖြစ်သော ကာယစသော သတိပဋ္ဌာန်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကာယသေည်လျှင် အာရုံ

ခ-လောက၌ တရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံသာရတနာဟု သရဏတရား လောကပရာယန အစစ် ပညာခေတ် ရှိ၏။ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့၏ ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုးမည်သည် ရှိ၏ဟု ဤငါးပါး၌ ယုံကြည်ခြင်းသည် သဒ္ဓါတရားတည်း။ ပုရာဏကထာပစသော တိတ္ထိဘက္ကဒွန်းသို့ ကြည်ညိုခြင်းကား သဒ္ဓါတရားမဟုတ်။ မိစ္ဆာအဓိဓာေကွ စေတသိက်သာတည်း။ အမှတ်မဲ့သောသူတို့၏ တစုံတခုသော အကြောင်းကိုစွဲ၍ ကြည်ညိုခြင်းသည်လည်း သဒ္ဓါတရားမဟုတ် အဓိဓာေကွ စေတသိက်သာတည်း။ (ပြည်)

ရှိသော သတိပဋ္ဌာန်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ ပမာပမည်း မြင့်၍ဆိုအံ့။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ။ ဒဠပတိဋ္ဌိတတ္တာ၊ မြဲစွာတည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေကာ ဝိယ၊ တံခါးတိုင်နှင့် တူ၏ဟူ၍၎င်း။ စက္ခုဒွါရာဒိရက္ခဏတော၊ စက္ခုဒွါရအစရှိသည်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေါဝါရိကော ဝိယ စ၊ တံခါးမှူးနှင့် တူ၏ဟူ၍၎င်း။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၆၆။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ၊ တို့ကြောင့်၊ ဝါ၊ တို့မှ၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဟိရိယတိ၊ ရှက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် စက်ဆုပ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟိရိ၊ ဟိရိမည်၏။ ဧတံ၊ သည်။ လဇ္ဇာယ၊ ရှက်ခြင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဧတဟိယေဝ၊ ထိုကာယဒုစ္စရိက် အစရှိသည် တို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့မှသာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဩတ္တပ္ပတိ၊ ထိတ်လန့်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩတ္တပ္ပံ၊ ဩတ္တပ္ပမည်၏။ ဧတံ၊ သည်။ ပါပတော၊ မှ။ ဥဗ္ဗေဂဿ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဟိရိ၊ သည်။ ပါပတော၊ မှ။ ဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏာ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဩတ္တပ္ပံ၊ သည်။ (ပါပတော၊ မှ။) ဥတ္တာသနလက္ခဏံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဟိရိ၊ သည်။ လဇ္ဇနာကာရေန၊ ရှက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပါပါနံ၊ တို့ကို။ အကရဏရသာ၊ မပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဩတ္တပ္ပံ၊ သည်။ ဥတ္တာသကာရေန၊ ထိတ်လန့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ပါပါနံ၊ တို့ကို။ အကရဏရသာ၊ ၏။) တော၊ ထိုဟိရိဩတ္တပ္ပတို့သည်။ ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော လဇ္ဇာကာရ၊ ဩတ္တပ္ပါကာရဖြင့်သာလျှင်။ ပါပတော၊ မှ။ သင်္ကေတနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (မီးသို့ကျသော ကြက်တောင်ကဲ့သို့ မပြန့်မူ၍) တွန့်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားထင်သော အခြင်းအရာရှိကုန်၏။ အတ္တဂါရဝပရဂါရဝပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိကို ရိုသေသောသူ၏အဖြစ်၊ သူတပါးကို ရိုသေသောသူ၏ အဖြစ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိကုန်၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဂရိုကတော၊ အလေးပြု၍။ ဟိရိယာ၊ ဖြင့်။ (ကုလ-

၁-အဗ္ဗုတ္တလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ မိမိလျှင် အကြီးအကဲရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ဟိရိသည် အတ္တဂါရဝပဒဋ္ဌာန်ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ လောကလျှင် အကြီးအကဲ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ဩတ္တပ္ပသည် ပရဂါရဝပဒဋ္ဌာန် ရှိ၏ဟု အစဉ်သင့် ဟု။ တမေဝတ္ထံ ပါကဋတရံ ကာတုံ အတ္တာနံ ဟိတိအာဒိ ဝုတ္တံ (ဋီ ၂၊ ၁၄၃)။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သင်္ခါရကုန္ဒကထာ (၉၅-၂)

၂၇၇

ပုတ္တော၊ သည်။) ပါပံ၊ ကို။ ဇဟာတိ၊ စွန့်၏။ ကုလဝရူ ဝိယ၊ အမျိုး
ကောင်းသွီးကဲ့သို့တည်း။ ပရံ၊ ကို။ ဂရံကတွာ၊ ရှိ။ သြတ္တပေဋ၊ ဖြင့်။
ပါပံ၊ ကို။ ဇဟာတိ၊ ၏။ ဝေသိယာ ဝိယ၊ ပြည်ကြီးကံကျွေးကဲ့သို့တည်း။
ပန၊ ဆက်ဆံသည်ကိုဆိုအံ့။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မော၊ ဤနှစ်ပါးသော ဟိရိသြတ္တပု
တို့ကို။ လောကပါလကတိ၊ လောကကို စောင့်ရှောက်တတ်သောတရား
တို့ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

တေန၊ ဖြင့်။ န လုဗ္ဘန္တိ၊ မတပ်မက်မောကုန်၊ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊
သည်။ န လုဗ္ဘတိ၊ မတပ်မက်မော။ ဝါ၊ ကား။ တေ၊ သည်။ အလုဗ္ဘန-
မတ္တမေဝ၊ မတပ်မက်မောခြင်းမျှတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အလော-
ဘော၊ မည်၏။ အဒေါသအမောဟေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဒေသဝ နယော၊
ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အလော-
ဘော၊ သည်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အဂေလက္ခဏော၊
မတပ်မက် မလိုချင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အလဂ္ဂဘာဝလက္ခ-
ဏော၊ မကပ်မငြိတယ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏။
ကမလဒလေ၊ ကြာရွက်ချပ်၌။ ဇလဗိန္ဒု၊ ရေပေါက်သည်။ အလဂ္ဂေါ ဝိယ၊
မကပ်မငြိတယ်သကဲ့သို့တည်း။ အပရိဂ္ဂဟရသော၊ (တစုံတခုသော ဝတ္ထုကို
ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်) မသိမ်းဆည်းခြင်းကိစ္စ
ရှိ၏။ မုတ္တဘိက္ခု ဝိယ၊ ကိလေသာမှ လွတ်ပြီးသော ရဟန္တာကဲ့သို့တည်း။
အနုလ္လိနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မကပ်ငြိသော အလိုရှိသော တရားဟူ၍
ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အသုစိမ္မိ၊ မစင်စု၌။ ပတိတပုရိသော၊
ကျသောယောက်ျားသည်။ အနုလ္လိနဘာဝေါ ဝိယ၊ မကပ်ငြိသော အလို
ရှိသကဲ့သို့တည်း။

ဇ[၉၅] ၄၆၈။ အဒေါသော၊ သည်။ အစဏ္ဍိက္ခလက္ခဏော၊ ကြမ်းထမ်း
သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ကောပ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊
ကား။ အဝိရာဇလက္ခဏော၊ မဆန့်ကျင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အနုက္ကလ-
မိတ္တော ဝိယ၊ လျော်သော အဆွခင်ပွန်းကောင်း ကဲ့သို့တည်း။ ဝါ၊ အလို

၁-အနုလ္လိနာ ဘာဝေါ အဓိပ္ပါယော တေဿာတိ အနုလ္လိနဘာဝေါ။ ဧဝံ ဟိ ဥပမာယ
သမေတိ (ဋီ ၂၊ ၁၄၃)။ (ပြည်)

လိုက်သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကဲ့သို့တည်း။ အာသာတဝိနယရသော၊ ရန်ငြိုးကို ဈေးချက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပရိဋ္ဌာဟဝိနယရသော၊ ပူပန်ခြင်းကို ဖြေချောက်ငြိမ်းအေးစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စန္ဒနံ ဝိယ၊ ဂေါသိတစန္ဒကူးကဲ့သို့တည်း။ သောမ္မဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ချမ်းအေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပုဏ္ဏစန္ဒာ ဝိယ၊ တဆွဲခြောက်စိတ် ကလာပြည့်သော လမင်းကဲ့သို့တည်း။

၄၆၉။ အမောဟော၊ သည်။ ယထာသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏော၊ ဓမ္မဘူတိ၏ အကြင်အကြင် အနိစ္စစသော သာမညလက္ခဏာ၊ ကက္ခဋတ္တဗုဒ္ဓသနစသော ဝိသေသလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အက္ခလိဘပ္ပဋိဝေဓလက္ခဏော၊ မချော်ချွတ်မှု၍ ထိုးထွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကုသလိဿာသခိတ္တဉာယုပဋိဝေဓော ဝိယ၊ လိမ္မာသောလေးသွားသည် ပစ်လွှတ်အပ်သော မြား၏ စူးဝင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝိသယောဘာသနရသော၊ အာရုံကိုထွန်းပြခြင်း လင်းစေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ပဒီပေါ ဝိယ၊ ဆီမီးကဲ့သို့တည်း။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (တစုံတခုသော အာရုံ၌လည်း) မဘွေခဝသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ (သမ္မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တွေ့ဝေခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ အရညဂတသုဒ္ဓေသကော ဝိယ၊ ဘောဋ္ဌိကျင်လည်သော ခရီးညွှန်ကောင်းကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်ဆံသည်ကိုဆိုသုံး။ တယောပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ထိုတရားတို့ကို။ သဗ္ဗကုသလာနံ၊ အလုံးစုံသော စတုဘူမကကုသိုလ်တရားတို့၏။ မူလဘူတာဘိ၊ (မြဲမြံစွာတည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းကြောင့်) တည်ရာအဖြစ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၇၁။ ကာယဿ ပဿမ္ဘနံ၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာသုံးပါးအပေါင်း၏ ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေတတ်သော တရားသည်။ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ ပဿမ္ဘနံ၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေတတ်သော တရားသည်။ စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအုံး။ ဧတ္ထ၊ ဤကာယပဿဒ္ဓိဟူသော

၁-အာရုံကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟအမှိုက်မှောင်ကို ဖယ်ခြင်းသည် အာရုံကို ထွန်းပြ လင်းစေသည့် မည်၏။ (ပြည်)

ပုဒ်၌။ ကာယောတိ၊ ကာယဟူသည်။ ဝေဒနာဒယော၊ ကုန်သော။
 တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ ပန၊ လက္ခဏာစသည်ကိုဆိုအံ့။
 ဥဘောပိ၊ ကုန်သော။ တော ကာယစိတ္တပဿဒ္ဓိယော၊ တို့သည်၊ ဝါ၊
 တို့ကို။ ဧကေတော ကတွာ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ ကာယစိတ္တဒရထဥပ-
 သမလက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်သော ဒေါမနဿ အကြောင်းခံ
 ကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်
 ၏။ ကာယစိတ္တဒရထနိမဒ္ဓနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်သော ဒေါ-
 မနဿ အကြောင်းခံကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော ကိလေသာတို့ကို နှိပ်နင်း
 ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အပရိပ္ပန္နနသီတိဘာဝ-
 ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဒရထကို နှိပ်နင်းသဖြင့် ပူပန်တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍
 အေးချမ်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။
 ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိကုန်၏။
 ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဉ္စပသမကရဥဒ္ဓစ္စာဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊
 မငြိမ်မသက်သည်ကို ပြုတတ်ကုန်သောဥဒ္ဓစ္စပြဓာန်းသော ကိလေသာတို့၏
 ပဟာယကပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကာယဿ လဟုဘာဝေါ၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာသုံးပါး အပေါင်း၏
 ပေါ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ကာယလဟုတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ လဟုဘာဝေါ၊
 စိတ်၏ ပေါ်သည်၏အဖြစ်သည်။ စိတ္တလဟုတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထို ကာယ-
 လဟုဘာ၊ စိတ္တလဟုတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တဂရုဘာဝဥပသမ-
 လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ လေးသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော
 ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ထိုလေးသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော စတုခန္ဓတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်
 ၏။ ကာယစိတ္တဂရုဘာဝနိမဒ္ဓနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ လေးသည်၏အဖြစ်
 ဟူသော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော ကိလေသာတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။
 ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဒန္ဓတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ လေးသည်၏ အဖြစ်ဟု
 ဆိုအပ်သော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်
 ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကိုယ်စိတ်
 လျှင်နီးသော အကြောင်းရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဂရုဘာဝကရ-
 ထိနမိဒ္ဓါဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ လေးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်ကုန်သော

ထိနဒိဋ္ဌိပြဇာန်းသော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကာယဿ မုဒုဘာဝေါ၊ ကာယ၏ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာယ-
မုဒုတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ မုဒုဘာဝေါ၊ စိတ်၏ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သည်။
စိတ္တမုဒုတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထိုကာယမုဒုတာ၊ စိတ္တမုဒုတာ စေတသိက်
တို့သည်။ ကာယစိတ္တထမ္ဘဝူပသမလက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ခက်ထန်ခိုင်မာ
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိမာနလွန်သော ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်း
လက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တထဒ္ဓဘာဝနိမဒ္ဓနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်၏
ခက်ထန်ခိုင်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိမာနလွန်သော ကိလေသာတို့ကို
နှိပ်နင်းခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။ အပ္ပုဋ္ဌိသဘာဝပစ္စုပ္ပန်နာ၊ (ထဒ္ဓဘာဝကို
နှိပ်နင်းနိုင်ခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်) တစုံတခုသောအာရုံ၌ မထိခိုက်သော
အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်
တရားတို့၏ တစုံတခုသောအာရုံ၌ မထိခိုက်ခြင်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေ
တတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။
ထဒ္ဓဘာဝကရဒိဋ္ဌိမာနာဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ ခက်ထန်ခိုင်မာသည်၏
အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဒိဋ္ဌိမာနပြဇာန်းသော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်
ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကာယဿ ကမ္မညဘာဝေါ၊ ကာယ၏အမှု၌ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်
သည်။ ကာယကမ္မညတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ ကမ္မညဘာဝေါ၊ စိတ်၏အမှု၌
ကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ စိတ္တကမ္မညတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထိုကာယ-
ကမ္မညတာ၊ စိတ္တကမ္မညတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တာကမ္မညဘာဝ-
ူပသမလက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ဒါနသီလစသောပုညကြံယာ၌ မကောင်း
သည်၏အဖြစ်၊ မလျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကာမစွန့်ပြောင်း
သော ကိလေသဓမ္မတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာ-

၁-ထဒ္ဓဘာဝေါ ထမ္ဘော။ (ဋီ ၂၊ ၁၄၅)။ အဋ္ဌသာလိနီ၊ အဘိဓမ္မာဝတာရတို့၌ကား
ထဒ္ဓ ဘာဝပင် ရှိ၏။ အနက်မကွဲပြီ။ (ပြည်)

၂-ကမ္မနိ သာဓု ကမ္မညံ။ အမှု၌ ကောင်း၏ဟူသည် အမှုကိုပြုခြင်းငှါ စွမ်းသည်
အမှုကိုပြုခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သည် ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

ကမ္မညဘာဝနိမဒ္ဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ဒါနသီလစသော ပုညကြိယာ၌ မကောင်းသည်၏အဖြစ်၊ မလျှောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကာမတ္ထန္တ ပြောင်းသော ဘံကိလေသဓမ္မတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။ ကာယ- စိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏကရဏသမ္ပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကမ္မည၏ အဖြစ် ကြောင့်ပင်လျှင် ပြည့်စုံလျှောက်ပတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် အာရုံကို ယူခြင်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အကမ္မညဘာဝကရာဝသေသနီဝရဏာဒိ- ပဋိပက္ခဘူတာ၊ အမှု၌မကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဆိုအပ် ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စစသည်မှ ကြွင်းကုန်သော ကာမတ္ထန္တစသော နီဝရဏ တဒေကဋ္ဌသံကိလေသဓမ္မတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ပသာ- ဒနီယဝတ္ထု၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော ရတနာသုံးပါးတို့၌။ ပသာဒါဝဟာ၊ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ (ဝိနိဗန္ဓနိမဒ္ဒနေန သုခပ္ပဝတ္တိဟေတု- တာယ၊ နှောင့်ယှက်တားမြစ်တတ်သော ဘေးရန်ကို နှိပ်နင်းခြင်းဖြင့် ချမ်းသာစွာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဟိတကိရိယာသု၊ အစီးအပွားကို ပြုခြင်းတို့၌။ ဝိနိယောဂက္ခမဘာဝါဝဟာ၊ ယှဉ်ခြင်းငှါ ခုံသည်၏အဖြစ်၊ သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ သုဇဏ္ဏ- ဝိသုဒ္ဓိ ဝိယ၊ ဦးသစ်သော ရွှေစင်နှင့် တူကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

☞[၉၆] ကာယဿ၊ ၏။ ပါဂုညဘာဝေါ၊ လေ့လာစွမ်းနိုင်သော အဖြစ် သည်။ ကာယပါဂုညတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ပါဂုညဘာဝေါ၊ သည်။ စိတ္တပါဂုညတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထိုကာယပါဂုညတာ၊ စိတ္တပါဂုညတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဂေလညဘာဝလက္ခဏာ၊ (အဿဒ္ဓိယ စသော ပါပဓမ္မ တဒေကဋ္ဌပါပဓမ္မတို့ ဟူသော) မကျန်းမာ ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ် တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိကုန်၏။ ကာယ- စိတ္တဂေလညနိမဒ္ဒနရသာ၊ ကာယစိတ္တတို့၏ မကျန်းမာခြင်း (ဟူသော

၁-အဝသေသနီဝရဏာဒိ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဟူမူ? ငုတ္တာဝသေသကမ္မတ္ထန္တာ- ဒယော တဒေကဋ္ဌာ စ သံကိလေသဓမ္မာ သေသနီဝရဏာဒယော၊ သေသနီဝရဏ-ဖြင့် ငုတ္တာဝသေသကမ္မတ္ထန္တ စသည်တို့ကို ယူသည်။ အာဒိဖြင့် ထိုကာမတ္ထန္တ စသည်တို့နှင့် ပဟာနေကဋ္ဌ၊ သဟဇေကဋ္ဌဖြစ်သော သံကိလေသဓမ္မတို့ကို ယူသည်(ဋီ ၂၊ ၁၄၅)။ (ပြည်)

အဿဒ္ဓိယစသော ပါပဓမ္မ တဒေကဋ္ဌပါပဓမ္မတို့)ကို နှိပ်နင်းခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ နိရာဒိနဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဂေလညကို နှိပ်နင်းခြင်းဖြင့်သာလျှင်) အပြစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အပြစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောအကျိုးကို သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ ရှေးရှု ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဂေလညကရအဿဒ္ဓိယာဒိပဋိပက္ခဘူတာ၊ မကျန်းမာခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော အဿဒ္ဓိယစသော ပါပဓမ္မ တဒေကဋ္ဌပါပဓမ္မတို့၏ ပဟာယကပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကာယဿ၊ ၏။ ဥဇုကဘာဝေါ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာယုဇုကတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဥဇုကဘာဝေါ၊ သည်။ စိတ္တုဇုကတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထိုကာယုဇုကတာ၊ စိတ္တုဇုကတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တအဇ္ဈလေက္ခဏာ၊ ကာယစိတ္တတို့၏ ဖြောင့်သည်၏အဖြစ်ဟူ၍ မှတ်အပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကာယနှင့်ခပ်ဆိုင်သော စိတ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော ဖြောင့်သည်၏အဖြစ်ဟူ၍ မှတ်အပ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တကုဋိလဘာဝနိမဒ္ဓနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ (နဂ်လသီသ စန္ဒကောဋိ ဂေါမုတ္တဝက်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော သုံးပါးသော) အကောက်တို့ကို နှိပ်နင်းဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ အဓိမှတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ကုဋိလဘာဝကို ဖျောက်သောကြောင့် သာလျှင်) အချင်းခပ်သိမ်း မကောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ အချင်းခပ်သိမ်း မကောက်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ကုဋိလဘာဝကရမာယာသာဓဋ္ဌယျာဒိပဋိပက္ခဘူတာ၊ ကောက်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော မာယာသာဓဋ္ဌယျာ အစရှိသည်တို့၏ ပဟာယကပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၁-မာယာသည် မိခိန္တိထင်ရှားရှိသော အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ သာဓဋ္ဌယျာသည် မိခိန္တိထင်ရှားမရှိသောကျေးဇူးကို ချိုးမွှမ်းခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဤသို့အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော ထိုထင်ရှားရှိသောအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း၊ ထင်ရှားမရှိသော ကျေးဇူးကို ချိုးမွှမ်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်နှင့် တဒေကဋ္ဌသိက်လေသဓမ္မတို့သည် မာယာ သာဓဋ္ဌယျာ စသည်မည်ကုန်၏။ သန္တဒေါသပဋိစ္စာဒနလက္ခဏာ

၄၇၁။ ဆန္ဒောတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤအမည်သည်။ ကတ္တုကာမတာ-
ယ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော-ဆန္ဒော၊ သည်။ ကတ္တုကာမတာလက္ခဏော၊
အာရုံပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ အာရမ္မဏပရိ-
ယေသနရသော၊ အာရုံကိုရှာခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အာရမ္မဏေန၊ အာရုံဖြင့်၊
ဝါ၊ ကို။ အတ္ထိကတာပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏။ တဒေဝ၊ ထိုလိုအပ်သောအာရုံသည်သာလျှင်။ အဿ၊
ထိုဆန္ဒ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊
ဆက်။ အယံ၊ ဤဆန္ဒကို။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏေ၊ အာရုံကိုယူခြင်း၌။ စေ-
တသော၊ စိတ်၏။ ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ ဝိယ၊ အမှိုက်မှောင်၌ ဥစ္စာထုပ်ကို
ယူခြင်းငှါ ခိုးသုတို့၏ လက်ဖြန့်ခြင်းကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ဥစ္စာထုပ်ကို ဖြန့်မေးသော
လက်နှင့်တူ၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇၂။ အဓိမုစ္စနံ၊ အာရုံကိုဆုံးဖြတ်ခြင်း။ အဓိမောက္ခော၊ ခြင်း။
သော-အဓိမောက္ခော၊ သည်။ သန္နိဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ အာရုံကိုဆုံးဖြတ်ခြင်း

မာယာ၊ အစန္တုဏသမ္ဘာနေလက္ခဏံ သာဓဇ္ဈယျန္တိ ဧဝံ ငုတ္တာ တဒါကာရပုဂ္ဂတ္တာ အကု-
သလာ ခန္ဓာ တဒေကဋ္ဌာ စ သိက်လေသဓမ္မာ မာယာသဓဇ္ဈယျာဓိကာ။ (ဋီ ၂၊ ၁၄၅)
ကာယပဿန္တိ အဓိဋ္ဌိကုန်သော တရားတို့၏ ဧကေကပဋိပက္ခဖြစ်သောကြောင့် ဒေရထနိမိဒ္ဓန
သစရှိသော ကိစ္စတခုခုကိုသာ ငြိတတ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် နှစ်ပါးနှစ်ပါး
ဟောတော်မူသနည်း ဟူမူ ? ဧတ္ထ စ စိတ္တပဿန္တိအာဓိဟိ စိတ္တမေဝ ပဿဒ္ဓလဟုမုဒုကမ္မည်
ပရုဏံ ဥဇျ ဝ ဟောတိ၊ ကာယပဿန္တိအာဓိဟိ ပန ရူပကာယောပိ။ တေနနေတ္ထ ဘာဝတာ
ဓမ္မာနံ နှဝိဇော ငုတ္တာ၊ န သဗ္ဗတ္ထ။ (ဋီ ၂၊ ၁၄၆) အဓိပ္ပာယ်ကား စိတ္တပဿန္တိ အစရှိသည်
တို့ဖြင့် ခိုင်သည်သာလျှင် ပဿဒ္ဓလဟုမုဒုကမ္မည်ပရုဏဥဇျဖြစ်၏။ ကာယပဿန္တိ အစရှိသည်
တို့ဖြင့်ကား ဘေဓနာသော ခန္ဓာသုံးပါးဟူသော နာကောယသည်၎င်း၊ ရူပကာယသည်၎င်း
ပဿန္တိသည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကာယပဿန္တိ စသည်၌သာလျှင် ဘုရားမြတ်စွာသည်
ဓမ္မတို့၏ ဒုဝိဇအဖြစ်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။ သမာဓိစသည်၌ကား ဒုဝိဇအဖြစ်ကိုမဟော
အပ် ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

၁-ဆန္ဒနံ ဆန္ဒော၊ အာရမ္မဏေန အတ္ထိကတာ။ ဆန္ဒနံ၊ အလိုရှိခြင်း။ ဆန္ဒော၊ ခြင်း။
အာရမ္မဏေန၊ အာရုံဖြင့်၊ ဝါ၊ အာရုံကို။ အတ္ထိကတာ၊ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်။ (ပြည်)

၂-ဒါနုတ္တုကို ဇန့်ကြံရာ၌လည်း လေးသွားသည် ဖန်လွှတ်အပ်သောမြားကို ယူလို
သကဲ့သို့ ဇန့်ကြံအပ်သော ဒါနုတ္တုကို ယူလိုယောင် ငဲ့ကွက်ခြင်းကား ဆန္ဒစေတသိက်
တည်း။ လောဘမဟုတ် မှတ်လေ။ (ပြည်)

လက္ခဏာရှိ၏။ အသံသပ္ပနရသော၊ (ထိုမှဤမှ ရွေးရှားသော သူငယ်ကဲ့သို့ ပြုရအံ့လောဟု မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း ဟူသော) ရွေးရှားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ နိစ္ဆယပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရွေးရှုထင်တတ်၏။ သန္တိဋ္ဌေယျဓမ္မပဒဋ္ဌာနော၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သော အာရုံတရားလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ်။ နိစ္စလဘာဝေန၊ တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယီလော ဝိယ၊ မြဲမြံစွာ စိုက်အပ်သော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ အာရုံ၌ မြဲမြံတည်တံ့သော တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇၃။ ကိရိယာ၊ အာရုံကိုပြုခြင်း။ ကရော၊ ခြင်း။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကာရော၊ အာရုံကိုပြုခြင်း။ မနသိကာရော၊ စိတ်၌ အာရုံကိုပြုခြင်း။ ပုရိမမနတော၊ ရွေးဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်မှ။ ဝိသဒိသမနံ၊ မတူသော ဝီထိ စိတ်စောကို။ ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အနက်ကြောင့် လည်း။ မနသိကာရော၊ မည်၏။ သွာယံ-သော အယံ မနသိကာရော၊ သည်။ အာရမ္မဏပဋိပါဒကော၊ အာရုံကိုစီရင်တတ်၊ ထင်စေတတ်သော မနသိကာရ စေတသိက်၎င်း။ ဝီထိပဋိပါဒကော၊ ဝီထိစိတ်ကို စီရင်တတ်၊ ထင်စေတတ်သော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၎င်း။ ဇဝနပဋိပါဒကော၊ ဇောကို စီရင်တတ်၊ ထင်စေတတ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိပ္ပကာရော၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အာရမ္မဏပဋိပါဒကော၊ သည်။ မနမ္ပိ၊ စိတ်၌။ ကာရော၊ အာရုံကိုပြုတတ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနသိကာရော၊ မည်၏။ သော-မနသိကာရော၊ သည်။ သာရဏလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရွေးရှုနှင့်သကဲ့သို့ ပြေးစေသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ်။ သံယောဇန- ရသော၊ ယှဉ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အာရမ္မဏာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (တပါးသို့ မသွားမူ၍) စိတ်၏အာရုံ၌ ရွေးရှုဖြစ်ကြောင်းတရားဟု ဉာဏ် အား ရွေးရှုထင်တတ်၏။ အာရမ္မဏပဒဋ္ဌာနော၊ အာရုံလျှင် နီးစွာသော

၁-အလုတ္တသမာသိ၊ မနမ္ပိ ကာရော-ဟူ၍၎င်း၊ မနသ္မိ ကာရော-ဟူ၍၎င်း ရှိ၏။ အနက် မကွဲ။

အကြောင်းရှိ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပဇ္ဇော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ အာရမ္မဏပဋိပါဒကဏ္ဍန၊ အာရုံကိုစီရင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့၏။ သာရထိ ဝိယ၊ မြင်းကိုနှင်တတ်သော ရထားထိန်းကဲ့သို့ အာရုံသို့ ရှေးရှုနှင်တတ် ပြေးစေတတ်သော တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဝီထိပဋိပါဒကောတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤ အမည်သည်။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဇဝနပဋိပါဒကောတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤအမည်သည်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဧတ၊ ထိုဝီထိပဋိပါဒက၊ ဇဝနပဋိပါဒကတို့ကို။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ န အဓိပ္ပေတာ၊ မလိုအပ်ကုန်။

၄၇၄။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုထိုသမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက် တရားတို့၌။ မဇ္ဈတ္တတာ၊ အလယ်အကြား၌တည်သော သဘောရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်။ တဩမဇ္ဈတ္တတာ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုတဩမဇ္ဈတ္တတာသည်။

၁-မနသိကာရစေတသိက်ဖြင့် နှလုံးသွင်းမှ အာရုံထင်မြင်သည်။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ရွှေစိတ်က နောက်စိတ်အသွားကိုပြုမှ ပဉ္စဒွါရဝီထိဖြစ်သည်။ ထိုအတူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ရွှေစိတ်က နောက်စိတ်အသွားကိုပြုမှ မနောဒွါရဝီထိဧတံဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။ ဝိတက်သည် သမ္ပယုတ်တရားကို အာရုံ၌ တင်တတ်သည်။ စေတနာသည် စေ့ဆော်တတ်သည်။ မနသိကာရသည် အာရုံကိုဆောင်တတ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သော် ဤတရားသုံးပါး မထူး မပြားသကဲ့သို့ ရှိ၏။ အဘယ်သို့ ထူးပြားသနည်း ဟူမူကား? ဝိတက်သည် သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံ၌ တင်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ စေတနာသည် အာရုံ၌ ဝိတက်တင်အပ်သော တရားတို့ကို မိမိနှင့်တကွ ယှဉ်စေတတ်၏။ စစ်မြေ၌ ဗိုလ်ပါကို ယှဉ်စေတတ်သော ဗိုလ်မှူးကဲ့သို့တည်း။ မနသိကာရသည် ဝိတက်တင်အပ်သောအာရုံ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ရှေးရှု ယှဉ်စေတတ်၏။ အာဇာနည်မြင်းတို့ကို ရထား၌ယှဉ်စေတတ်သော ရထားထိန်းကဲ့သို့တည်း။ ဤသို့ ဝိတက်၊ စေတနာ၊ မနသိကာရ တရားသုံးပါး ထူးပြား၏။ ဤသို့သောသဘောတရားတို့၏ သဘောလက္ခဏာ အထူးအပြားကို အဟုတ်အမှန် သိတော်မူ၍ ဟောကြားတော်မူသော သဗ္ဗညုဘုရား၌ သဒ္ဓါယုံကြည်၍ သင်ခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်း စသော အခွမ်းဖြင့် သဘောတရားတို့၏ သဘောလက္ခဏာကို ထိသိခိုက်ခိုက် မိမိရရ သိစိမ့်သောငှါ ဝားပြီးအံ့၍ ခွေ့ခွေ့လျော်လျော်နေက ရဟန်းကိစ္စမဟုတ်ချေဟု နှလုံးပြုလုက် ငဲ့ကွက်မရှိ စိစစ်ကြပ်ကြပ် အားထုတ်လျက် တရားကိုသာ အမှုကြီးလုပ်ရာသည်ဟု ဆရာမြတ်တို့ အနုသာသနီကို ဋီကာဆရာ မှာထားတော်မူသည်။ (ပြည်)

၂-မဇ္ဈေ ဌိတော အတ္တာ သဘာဝေါ တေဿာတိ မဇ္ဈတ္တော၊ ပုဂ္ဂလော။ တဿ ဘာဝေါ မဇ္ဈတ္တတာ။ တဩ တေသု တေသု ဓမ္မေသု မဇ္ဈတ္တတာ တဩမဇ္ဈတ္တတာ၊ လျစ်လျူရှုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဇ္ဈတ္တမည်၏။ ထိုလျစ်လျူရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည် မဇ္ဈတ္တတာ

စိတ္တစေတသိကာနံ၊ သမ္ပယုတ်စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ သမဝါဟိတလက္ခဏာ၊ မိမိမိ၏ ကိစ္စတို့၌ အညီအမျှ ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဥိနာဓိကတာ- နိဝါရဏရသာ၊ ယုတ်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော လိန၊ လွန်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ဥဒ္ဓတကိုမြစ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပက္ခပါတု- ပစ္စေဒနရသာ၊ အပင်းအသင်း၌ ကျခြင်းကို ဖြတ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ မဇ္ဈတ္တ- ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အလယ်အကြား၌တည်သော သဘောရှိသောသူ၏ အဖြစ်ဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခနဘာဝေန၊ လျစ်လျူရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမပ္ပဝတ္တာနံ၊ မယုတ်မလွန် အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ အာဇာနိယာနံ၊ အာဇာနည်မြင်း တို့ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခနသာရထိ ဝိယ၊ လျစ်လျူရှုသော ရထားထိန်းနှင့် တူ၏ ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။

၉၇] စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့ကို။ ဗြဟ္မဝိဟာရနိဒ္ဒေ- သေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ထူးသည် ကို ဆိုအံ့။ ကေဝလံ၊ စင်စစ်။ တာ၊ ထိုဗြဟ္မဝိဟာရ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော ကရုဏာမုဒိတာတို့သည်။ အပ္ပနာပုတ္တာ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ရူပါဝစရာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣမာ၊ ဤကရုဏာမုဒိတာတို့သည်။ ကာမာ- ဝစရာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယမေဝ၊ ထိုကား ရူပါဝစရအဖြစ်၊ ဤကား ကာမာဝစရအဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

ကေစိ ပန၊ ကေစိတို့သည်ကား။ မေတ္တာပေက္ခာယောပိ၊ မေတ္တာဥပေက္ခာ တို့ကိုလည်း။ အနိယတေသု၊ အနိယတစေတသိက်တို့၌။ (စေတသိကန္တဇ- ဘာဝေန၊ စေတသိက်တပါးအထူး၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့စကားကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဆိုတိုင်းမမှတ်အပ်။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ အဒေါသောယေဝ၊

မည်၏။ ထိုသို့ စိတ်စေတသိက် သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ လျစ်လျူရှုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤစေတသိက်သည် တဉာဏ်ဗျတ္တတာ မည်၏။ တကြ-ကား ဝိစ္ဆာလော၊ တကြဗျတ္တတာ-ကား အလွတ္တတပျုရိသ်သမာဿ်၊ အလယ်အကြား၌ တည်သည်ကို လျစ်လျူ ရှုသည်ဟု လောကဝေါဟာရ ဆိုသည်။ (ပြည်)

၁-တခုခုသောတရားကိုမျှ ဖော်ဝင်ရှိုင်းပင်း အသင်းမပြုမူ၍ လျစ်လျူရှုသည် ဟူလို။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ (၉၇-၁၅)

၂၈၇

သည့်ပင်လျှင်။ မေတ္တာ၊ မည်၏။ တပြေမေတ္တုပေက္ခာယေဝ၊ သည့်ပင်
လျှင်။ ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အပ်။

၄၇၅။ ကာယဒုစ္စရိတတော၊ မှ။ ဝိရတိ၊ ကြဉ်တတ်သောတရား၊ ဝါ၊
ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရား၊ ဝါ၊ ကြဉ်ခြင်းမျှသည်။ ကာယဒုစ္စရိတ-
ဝိရတိ၊ မည်၏။ သေသာသုပိ၊ ကြွင်းသောဝစီဒုစ္စရိတဝိရတိ၊ မနောဒုစ္စရိတ-
ဝိရတိတို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ လက္ခဏာဒိတော
ပန၊ ဖြင့်ကား။ တိဿောပိ၊ ကုန်သော။ တော၊ ထိုဝိရတိတို့သည်။
ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝတ္ထုနံ၊ (ပရပါဏ၊ ပရမန၊ ပရဏုတ္တိ အစရှိကုန်သော)
ကာယဒုစ္စရိက်သည်တို့၏ ဝတ္ထုတို့ကို။ အဝိတိက္ကမလက္ခဏာ၊ မလွန်ကျူး
ခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ အမဒ္ဓနလက္ခဏာ၊ မနင်းနယ်ခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝတ္ထုတော၊
မှ။ သင်္ကေတနရသာ၊ တွန့်ခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏။ အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
ကာယဒုစ္စရိက်သည်ကို မပြုမကျင့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏။ သဒ္ဓါဟိရောတ္တပ္ပအပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏပဒဋ္ဌာနာ၊ ဂုဏ်
လျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိကုန်၏။ ပါပကိရိယတော၊ မကောင်းမှုကို
ပြုခြင်းမှ။ ဝိတ္တဿ၊ ၏။ ဝိမုခဘာဝဘူတာ၊ မျက်နှာလွှဲသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ကုန်၏။

၄၇၆။ ဣတိ၊ သို့။ ဆတ္တိံသ၊ ကုန်သော။ ဣမေသင်္ခါရာ၊ တို့သည်
သာလျှင်။ ပဌမေန၊ သော။ ကာမာဝစရကုသလဝိညာဏေန၊ နှင့်။
သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ (ပဌ-
မေန၊ သော။ ကာမာဝစရကုသလဝိညာဏေန၊ နှင့်။) ဣမေ ဆတ္တိံသ
သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊
တူ။ ဒုတိယေန၊ သော။ (ကာမာဝစရကုသလဝိညာဏေနပိ၊ နှင့်လည်း။
သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ အထူးကား။ သသင်္ခါရဘာဝ-
မတ္တမေဝ၊ သသင်္ခါရအဖြစ်မျှသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ-ဒုတိယေ ကာမာဝစရ-
ကုသလဝိညာဏေ၊ ၌။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ တတိယေန၊ နှင့်။ အမောဟံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။
အဝသေသာ၊ အမောဟမှကြွင်းကုန်သော။ (ပဌမေ၊ ကာမာဝစရကုသိုလံ

ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တဓမ္မာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုံးဆဲ့ငါးပါးသော သင်္ခါရတရား
တို့သည်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
ကုန်၏။ (ဤသို့ အပြည့်အစုံ ယောဇနာ)။ တထာ စ၊ ထိုအတူလည်း။
စတုတ္ထေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။ (သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ အထူး
ကား။ သသင်္ခါရဘာဝမတ္ထမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤစတုတ္ထဝိညာဉ်
၌။ ဝိသေသော၊ တတိယမှထူး၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပဌမေ၊ ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုံးဆဲ့
ခြောက်ပါးသောသင်္ခါရတို့တွင်။ ပီတိံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊
ပီတိမှကြွင်းကုန်သော သုံးဆဲ့ငါးပါးသော သင်္ခါရတရားတို့သည်။ ပဉ္စမေန၊
ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဉ္စမေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။
သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ စ၊ ကုန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဆဋ္ဌေ-
နပိ၊ ဝိညာဉ်နှင့်လည်း။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ဧတ္ထ၊ ဤဆဋ္ဌ
ဝိညာဉ်၌။ ပ။ သတ္တမေန ပန၊ ဝိညာဉ်နှင့်ကား။ အမောဟံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊
၍။ အဝသေသာ၊ အမောဟမှကြွင်းကုန်သော သုံးဆဲ့လေးပါးသော
သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပ။ ဧတ္ထ၊ ဤအဋ္ဌမ
ဝိညာဉ်၌။ ဝိသေသော၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပဌမေ၊ ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
သုံးဆဲ့ခြောက်ပါးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ ဝိရတိတ္တယံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။
သေသာ၊ ဝိရတိမှကြွင်းကုန်သော သုံးဆဲ့သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။
ရူပါဝစရကုသလေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမေန၊ ရှေးဦးစွာသော ရူပါဝစရကုသိုလ်
ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုတိယေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။
တတော၊ ထိုသုံးဆဲ့သုံးပါးသော သင်္ခါရမှ။ ဝိတက္ကဝဇ္ဇော၊ ဝိတက်သည်
ကြဉ်အပ်ကုန်သော သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသောသင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ
ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) တတိယေန၊ နှင့်။ တတော၊ ထိုသုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော သင်္ခါရ
မှ။ ဝိစာရဝဇ္ဇော၊ ဝိစာရသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော သုံးဆဲ့တစ်ပါးသော သင်္ခါရ
တို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) စတုတ္ထေန၊ နှင့်။ တတော၊ ထို
သုံးဆဲ့တစ်ပါးသော သင်္ခါရမှ။ ပီတိဝဇ္ဇော၊ ပီတိသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော
သုံးဆယ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ပဉ္စမေန၊

နိဒ္ဒေသ]

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ (၉၈-၆)

၂၈၉

နှင့်။ တတော၊ ထိုသုံးဆယ်သောသင်္ခါရမှ။ အနိယတေသု၊ အနိယတ-
စေတသိက်တို့တွင်။ ကရုဏာမုဒိတာဝဇ္ဇာ၊ ကရုဏာမုဒိတာသည် ကြည်အပ်
ကုန်သော နှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ။)
တေယေဝ၊ ထိုရူပါဝစရပဉ္စမဝိညာဉ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးသော
သင်္ခါရတို့သည်သာလျှင်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အာရုပ္ပကုသလေသု၊ တို့၌။
သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ။ပ။ ဧတ္ထ၊ ဤအရူပကုသိုလ်လေးခု၌။ ဝိသေသော၊
ထူး၏။

လောကုတ္တရေသု၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့တွင်။ 'တာဝ၊ စွာ။ ပဌမ-
ဈာနိကေ၊ ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သော။ မဂ္ဂဝိညာဏေ၊ မဂ္ဂဝိညာဉ်၌။ ပဌမ-
ရူပါဝစရဝိညာဏေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဒုတိယ-
ဈာနိကာဒိဘေဒေ၊ ဒုတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သည် အစရှိသည် အပြားရှိသော။
မဂ္ဂဝိညာဏေ၊ ၌။ ဒုတိယရူပါဝစရဝိညာဏာဒိသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊
ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ကရုဏာမုဒိ-
တာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါ စ၊ မရှိခြင်းသည်၎င်း။ [၉၈] နိယတဝိရတိတာ
စ၊ မြဲသောဝိရတိ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ လောကုတ္တရတာ စ၊
လောကုတ္တရာ၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ
လေးပါးသော လောကုတ္တရာမဂ္ဂဝိညာဉ်၌။ ဝိသေသော၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။
တာဝ၊ စွာ။ ကုသလာယေဝ၊ ကုသိုလ်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊
တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၇၇။ အကုသလေသု၊ အကုသိုလ်ဝိညာဉ်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။
လောဘမူလေ၊ လောဘမူဝိညာဉ်၌။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝုဇ္ဇန္တေ၊
ကုန်၏။ လောဘမူလေ၊ လောဘမူဝိညာဉ်တွင်။ ပဌမာကုသလသမ္ပ-
ယုတ္တာ၊ ရှေးဦးစွာသော အကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ နိယတာ၊ နိယတ
ဖြစ်ကုန်သော။ သရူပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။
တေရသ၊ တဆဲ့သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့၎င်း။ ယေဝါပနကာ၊ ယေဝါပန
ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဟောအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော
သင်္ခါရတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တရသ၊ တဆဲ့ခုနစ်ပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။
(ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုသရုပ်အားဖြင့် လာသောသင်္ခါရ၊ ယေဝါပန
သင်္ခါရတို့တွင်။ ဖသော၊ ၎င်း။ပ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သရူပေန၊

အားဖြင့်။ အာဂတော၊ ကုန်သောသင်္ခါရတို့သည်။ ဣမေ တေရဿ၊ ဤတဆဲ့ သုံးပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဆန္ဒော၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ယေဝါပနကာ၊ တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၄၇၈။ တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့ခုနစ်ပါးသော သင်္ခါရတို့၌။ (ဝစနတ္ထာဒိနိ၊ ဝစနတ္ထလက္ခဏာ စသည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) န ဟိရိယတိ၊ မရှက်တတ်၊ ဝါ၊ မစက်ဆုပ်တတ်။ ဣတိ-ဟသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဟိရိကော၊ မည်၏။ အဟိရိကဿ၊ မရှက်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ တရားအပေါင်း၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ အဟိရိကံ၊ အဖြစ်။ ဩတ္တပ္ပံ၊ ဩတ္တပ္ပသည်။ န၊ မဟုတ်။ အနောတ္တပ္ပံ၊ မဟုတ်။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အဟိရိကံ၊ သည်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ၊ တို့ကြောင့်၊ ဝါ၊ တို့ကို၊ ဝါ၊ တို့မှ။ အဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏံ၊ မစက်ဆုပ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အလဇ္ဇာလက္ခဏံ၊ မရှက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အနောတ္တပ္ပံ၊ သည်။ တေဟေဝ၊ ထိုကာယဒုစ္စရိကံ စသည် တို့ကြောင့်၊ ဝါ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ အသာရဇ္ဇလက္ခဏံ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အနုတ္တာသ- လက္ခဏံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအကုသလသင်္ခါရ၌။ သင်္ခေပေါ၊ တည်း။ ဝိတ္တာရော ပန၊ ကိုကား။ ဟိရောတ္တပ္ပါနံ၊ တို့၏။ ဝုတ္တပဋိပက္ခ- ဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ရသစသည်တို့၏ ပဋိပက္ခ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇၉။ တေန၊ ထိုသဘောတရားဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မော၊ တို့သည်။) လုဗ္ဗန္တိ၊ တပ်မက်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ လုဗ္ဗတိ၊ တပ်မက်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ မမ္မဇာတံ၊ သည်။ လုဗ္ဗနမတ္တဓမ္မော၊ တပ်မက် ခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ-ဟသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောဘော၊ မည်၏။ တေန၊ ဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မော၊ တို့သည်။) မုယန္တိ၊ တွေဝေကုန်၏။ ဝါ၊ မသိတတ်

၁ ဩတ္တပ္ပ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားရ၏။ န ဩတ္တပ္ပန္တိ ဩတ္တပ္ပဿ ပဋိပက္ခဘူတံ ဓမ္မ- ဓာဟ၊ (ဋီ ၂၊ ၁၄၉)။ န ဩတ္တပ္ပတိတိ-ဟု ရှိသောပါဌ်သည် ဋီကာနှင့်မညီ။ (ဆ-သံ- သော)

၂-အလဇ္ဇာ အဝိရိဋ္ဌာ-ဟူသော ဋီကာ၌ ဝိရိဋ္ဌာ-သည် လဇ္ဇာ-၏ ပရိယာယ ဖြစ်သည်။ အမရကောသ၌ ပြီဒု၊ လဇ္ဇာ-ဟု ရှိ၏။ အ-ကား ပဋိပက္ခဝိရုဒ္ဓဝါကေ။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ]

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ (၉၀-၂၃)

၂၉၁

ကုန်။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ မုယုတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊
 သည်။ မုယုနမတ္ထမေဝ၊ တွေဝေခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 မောဟော၊ မည်၏။ တေသု၊ တို့နှစ်ပါးတို့တွင်။ လောဘော၊ သည်။
 အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏလက္ခဏော၊ (ငါ၏ဥစ္စာ၊ ငါ့ဟာဟူ၍) အာရုံကို ကိုင်ခြင်း၊
 စွဲလမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ မက္ခဋ္ဌာလေပေါ ဝိယ၊ မျောက်နှံစေးကဲ့သို့
 တည်း။ အဘိသင်္ဂရသော၊ အာရုံ၌ ရှေးရှု ကပ်ခြင်း၊ ပြိုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊
 တတ္တကပါလေ၊ အိုးကင်းပူ၌။ ခိတ္တမံသပေသိ ဝိယ၊ ချအပ်သော သားတစ်
 ကဲ့သို့တည်း။ အပရိစ္စာဂပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မစွန့်မလွှတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
 ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ တေလဉ္ဇနရာဂေါ ဝိယ၊ ဆီမင်စွန်းခြင်း
 ကဲ့သို့တည်း။ သံယောဇနိယဓမ္မေသု၊ သံယောဇဉ်၏အာရုံဖြစ်သော တရား
 တို့၌။ အဿာဒဒဿနပဒဋ္ဌာနော၊ သာယာဖွယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှုခြင်း
 လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ တဏှာနဒိဘာဝေန၊ တဏှာမြစ်၏ အဖြစ်
 ဖြင့်။ ဝစုမာနော၊ စည်ပင်ပျိုးစီး ကြီးမားလတ်သော်။ သီသသောတာ၊
 လျှင်မြန်သောရေအယဉ်ရှိသော။ နဒီ၊ မြစ်သည်။ (ပတိတံ၊ မိမိအပေါ်၌
 ကျသောဝတ္ထုကို။) ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့။
 ဂစ္ဆတိ ဣဝ၊ သွားသကဲ့သို့။ (သတ္တေ၊ တို့ကို။) ဂဟေတွာ၊ ၍။ အပါယ-
 မေဝ၊ အပါယ်သို့သာလျှင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇၀။ မောဟော၊ သည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အန္ဓဘာဝသက္ခဏော၊
 (ဓမ္မသဘောကို မဖောက်မပြန် မမြင်နိုင်ခြင်းဟူသော) ပညာမျက်စိ ကန်း
 သည်၏အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အညာဏလက္ခဏော၊ ဉာဏ်
 ၏ဆန့်ကျင်ဖက် အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အသမ္ပုဋ္ဌိငေဓရသော၊
 ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော
 သမ္ပုတ္တိရသရှိ၏။ ဝါ၊ စိတ်၏ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်
 သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (ကရ-ကျေ။) ဝါ၊ ကား။ အာရမ္မဏ-
 သဘာဝစ္ဆာဒနရသော၊ အာရုံသဘောကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အသမ္ပာ-
 ပဋ္ဌိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မသင့်မလျော်သော အကျင့်ကို ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်
 ၏။ ဝါ၊ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အကျင့်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်
 ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ အသင့်သိတတ်သော ပညာ၏
 ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အန္ဓ-

ကာရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ပညာမျက်စိ ကန်းသည်၏ အဖြစ်ကိုပြုသော အခြင်း အရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ပညာမျက်စိ ကန်း သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနော၊ မသင့်မတင့်သော အကြောင်း (အနုပါယဥပ္ပထ)အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ သဗ္ဗာကုသလာနံ၊ တို့၏။ မူလန္တိ၊ အမြစ်အခြေဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၀၁။ တာယ၊ ဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မော၊ တို့သည်။) မိစ္ဆော၊ မှားသော အားဖြင့်၊ ဝါ၊ မှားယွင်းစွာ။ ပဿန္တိ၊ ရှုတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ မိစ္ဆော၊ အားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သော၊ သည်။ မိစ္ဆော-ဒဿနမတ္တံ၊ မှားယွင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ အယောနိသောအဘိနိဝေသလက္ခဏာ၊ မသင့်မတင့်သော အကြောင်း (အနုပါယ လမ်းရိုးမမှန်သော ဥပ္ပထ)အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ပရာမာသရသာ၊ (အနိစ္စစသော သဘောအမှန်ကိုလွန်၍ တပါး သော နိစ္စ စသော) မမှန်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မှားယွင်းစွာနှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ အရိယာနံ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့ကို။ အဒဿနကာမတာဒိပဒဋ္ဌာနော၊ မဖူးမြင်လိုသည်၏ အဖြစ် စသည်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ ပရမံ၊ လွန်ကဲသော။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ အပြစ် ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဧ[၉၉] ၄၀၂။ ဥဒ္ဓတဘာဝေါ၊ တက်ကြွတုန်လှုပ်သော စိတ်၏အဖြစ် သည်။ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားအပေါင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသည်။ အဝုပသမလက္ခဏံ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါတာ-ဘိဿာတစလဇလံ ဝိယ၊ လေခတ်သဖြင့် လှုပ်သောရေကဲ့သို့တည်း။ အနု-ဝဋ္ဌာနရသံ၊ ငြိမ်ဝပ်စွာမတည်တံ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါတာဘိဿာတစလဇလပဋ္ဌာ-ကာ ဝိယ၊ လေခတ်သဖြင့် လှုပ်သောတံခွန်ကုက္ကားကဲ့သို့တည်း။ ဘန္တတ္ထ-ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပါသာဏာဘိဿာတသမုဒ္ဓတ-

နိဒ္ဒေသ]

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ (၉၉-၁၀)

၂၉၃

ဘသ္မံ ဝိယ၊ ကျောက်ဖြင့် ခတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင် လွင့်တက်
သော ပြာကဲ့သို့တည်း။ စေတသော၊ စိတ်၏။ အဝူပသမေ၊ မငြိမ်သက်
ခြင်း၌၊ ဝါ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံ၌။ အယော-
နိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနံ၊ မသင့်သော အကြောင်း (အနုပါယဥပ္ပထ)
အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ စိတ္တဝိက္ခေပေါတိ၊
စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ကြောင်းဟူ၍၊ ဝါ၊ စိတ်ကို အထူးထူးသောအာရုံ၌ ပစ်ချ
တတ်သော တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသော၊ ဆိုပြီးမှကြွင်းသော ဖဿ၊
စေတနာစသော အကုသိုလ်သင်္ခါရတို့ကို။ ကုသလေ၊ ကုသိုလ်၌။ ဝုတ္တ-
နယေနော၊ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊
အထူးကိုဆိုအံ့။ အကုသလဘာဝေါယော စ၊ အကုသိုလ်အဖြစ်သည်သာ
လျှင်၎င်း။ အကုသလဘာဝေန၊ အကုသိုလ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လာမ-
ကတ္တဉ္စ၊ ၎င်း။ ဧတေသံ၊ ထိုအကုသိုလ်သင်္ခါရတို့၏။ တေဟိ၊ ထိုကုသိုလ်
သင်္ခါရတို့မှ။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

၄၀၃။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ သတ္တရသ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဌမေန၊
သော။ အကုသလဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣမေ သတ္တရသ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။
ပဌမေန၊ ပဌမအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊
ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုတိယေနာပိ၊ ဒုတိယအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်လည်း။
သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုတိယ
အကုသိုလ်ဝိညာဉ်၌။ သသင်္ခါရတာ စ၊ သသင်္ခါရအဖြစ်သည်၎င်း။ ထိန-
မိဒ္ဓဿ၊ ၏။ အနိယတတာ စ၊ အနိယတအဖြစ်သည်၎င်း။ ဝိသေသော၊
၏။

တတ္ထ၊ ထိုထိနမိဒ္ဓနှစ်ပါးတို့တွင်။ ထိနတာ၊ (အားထုတ်ခြင်း ကင်း
သည်၏အဖြစ် ဆုတ်နုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) တွန့်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊

၁-အနုဿာဟနာဝသီဒနဘာဝေန သံဟတဘာဝေါ ထိနံ၊ တေန ယောဂတော စိတ္တံ
ထိနံ၊ တဿ ဘာဝေါ ထိနတာ-ဟု ဒွိကာရှိသောကြောင့် ထိနနတာ-ဟုရှိသော ပါဌ်သေဌံ၊
ထိနတာ-ဟု န-တလုံးသာ သင့်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ပျင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ စိတ်၏မခံသော အဖြစ်သည်။ ထိနံ၊ မည်၏။ မိဒ္ဓနတာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ် ပင်ပန်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အမှု၌မကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ မိဒ္ဓံ၊ မည်၏။ အနုဿာဟနသံဟနတာ စ၊ အားထုတ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့် တွန့်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ အသတ္တိဝိဿာတော စ၊ သတ္တိကင်းသည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်းခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ သတ္တိကင်းသည်၏အဖြစ်၊ ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ထိနတာ၊ မိဒ္ဓတာပုဒ်တို့၏ ယထာဏ္ဏမဖြစ်သောအနက်တည်း။ ထိနဉ္စ၊ ထိနလည်း။ မိဒ္ဓဉ္စ၊ မိဒ္ဓလည်း။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ထိနမိဒ္ဓံ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ထိနံ၊ သည်။ အနုဿာဟလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ အားထုတ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝီရိယာဝနောဒနရသံ၊ ဝီရိယကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ သံသီဒနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဆုတ်နှစ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ဆုတ်နှစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ အကမ္မညဘာလက္ခဏံ၊ အမှု၌ မကောင်းသည်၏အဖြစ်၊ မခံသည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ သြဒဟနရသံ၊ ဝိညာဉ်ဒွါရတို့ကို ပိတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ လိနတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံကိုယူခြင်း၌ တွန့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ စပလာယိကာနိဒ္ဓါပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မျက်လွှာတလှုပ်လှုပ် မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ် အိပ်မွေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဥဘယံပိ၊ ထိနမိဒ္ဓနှစ်ပါးသည်လည်း။ အရတိဝိဇ္ဇမ္ဘိကာဒိသု၊ (အစွန်အနားဖြစ်သော ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်းတို့၌၎င်း လွန်ကဲသော ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော သမထဝိပဿနာတို့၌၎င်း) မမွေ့လျော်ခြင်း၊ ကိုယ်တဆန့်ကျင်ကျင် ရှိခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း စသည်တို့၌။ အယောနိသောမန-

၁-ဝီရိယဿ အာနောဒနံ ခိပနံ ဝီရိယာဝနောဒနံ၊ (ဋီ ၂၊ ၁၅၀) ဝိနောဒနလည်း ရှိ၏။ အနက်တူသည်ပင်။ (ပြည်)

၂-သြဒဟနရသံ-ရှိမှု သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို ဖွဲ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏—ပေး။ အဝ-ရှေးရှိသော ဓာတ် ပိတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသည်။ အဝ-ရှေးရှိသော နဟ-ဓာတ်ကား ဖွဲ့ခြင်းအနက်ကို ဟောသည်။ သြဒဟနံ ဝိညာဏဒွါရနံ ပိဒဟနံ၊ သမ္ပယုတ္တာနံ ဗန္ဓနံ ဝါ၊ အဘိဓမ္မာဝတာရ ဋီကာဟူသော်လည်း ဓာတ်တခုနှင့် မဖြစ်သ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ (၉၉-၂၂)

၂၉၅

သိကာရပဒဋ္ဌာနံ၊ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

တတိယေန၊ တတိယအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်။ ပဌမေ၊ ဌ။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော သတ္တရသသင်္ခါရတို့တွင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ အဝသေသော၊ ကြွင်းသောဌသသင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ သေ နယော သေသေသုပိ။) ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤတတိယ အကုသိုလ်ဝိညာဉ်၌။ မာနော၊ သည်။ အနိယတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤမာန၏ အနိယတအဖြစ်သည်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။ သော-မာနော၊ သည်။ ဥဏ္ဏတိလက္ခဏော၊ ထောင်လွှားတက်ကြွခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္ပဂ္ဂဟရသော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ကေတုကမ္ပတာပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ တံခွန်ကဲ့သို့ မိမိကို အပေါ်ထား၍ လွှားလိုသည်၏အဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏။ ဝါ၊ မြင့်သောတံခွန်ကဲ့သို့ အလွန်မြတ်သည်၏ အဖြစ်စသည်ကို ပြုလိုသော အားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တလောဘပဒဋ္ဌာနော၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော လောဘလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ ဥမ္မာဒေါ ဝိယ၊ သူရူးကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ရူးခြင်းကဲ့သို့။ ဒဌဗ္ဗော၊ ၏။

စတုတ္ထေန၊ စတုတ္ထအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်။ ဒုတိယေ၊ ဌ။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့တွင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ အဝသေသော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှကြွင်းသော တဆဲ့ခြောက်ပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဧတ္တာပိ၊ ဤစတုတ္ထအကုသိုလ်ဝိညာဉ်၌လည်း။ မာနော စ၊ သည်၎င်း။ ထိနမိဒ္ဓဉ္စ၊ သည်၎င်း။ အနိယတေသု၊ တို့၌။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ (ဧတ္တာပိ စာတိ စသဒ္ဓေန ထိနမိဒ္ဓံ အာကုတိ။) ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပဌမေ၊ ဌ။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ ပီတိံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ အဝသေသော၊ ပီတိမှ ကြွင်းကုန်သော တဆဲ့ခြောက်ပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ ပဉ္စမေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ တစ်ပါး။ ပဉ္စမေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဆဋ္ဌေနာပိ၊ နှင့်လည်း။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ။) ပန၊ အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဆဋ္ဌဝိညာဉ်၌။ သသင်္ခါရတာ

စ၊ သည်၎င်း။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၏။ အနိယတဘာဝေါ စ၊ သည်၎င်း။ ဝိသေ-
သော၊ ၏။ သတ္တမေန၊ နှင့်။ ပဉ္စမေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။
ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ ပန၊ ၌ကား။
မာနော၊ သည်။ အနိယတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဋ္ဌမေန၊ နှင့်။
ဆဋ္ဌေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ ပ။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထာပိ၊ ၌လည်း။ မာနော စ၊ သည်၎င်း။ ထိနမိဒ္ဓဉ္စ၊
သည်၎င်း။ (စ-ဖြင့် ထိနမိဒ္ဓကို၎င်း။) အနိယတေသု၊ တို့၌။ ဟောတိ-
ယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤရှေ့တရပ် အပြီးတည်း။

၄၈၄။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဒီသု၊ ကုန်သော။ ဒေါသမူလေသု၊ ဒေါသမူ
ဝိညာဉ်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ပဌမသမ္ပယုတ္တော၊ ပဌမဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော
သင်္ခါရတို့သည်။ နိယတာ၊ ကုန်သော။ သရူပေန၊ အားဖြင့်။ အာဂတာ၊
ကုန်သော။ ကောဒသ၊ တို့၎င်း။ ယေဝါပနကာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊
တို့၎င်း။ အနိယတာ၊ ကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့၎င်း။
ဣတိ၊ သို့။ [၁၀၀] အဋ္ဌာရသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို
သုံးမျိုးတို့တွင်။ ဖဿော၊ ၎င်း။ ပ။ မောဟော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
သရူပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သောသင်္ခါရတို့သည်။ ဣမေ ကောဒသ၊
ဤတဆွဲတစ်ပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဆန္ဓော၊ ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။
ယေဝါပနကာ၊ တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)
ဣဿ၊ ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ အနိယတာ၊ တို့သည်။ ဣမေ တယော၊
တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

၄၈၅။ တတ္ထ၊ ထိုတဆွဲရှစ်ပါးသောသင်္ခါရတို့၌။ (ဝစနတ္တာဒိနိ၊ တို့ကို။
ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) တေန၊ ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဒုဿန္တိ၊
ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ ဒုဿတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။
တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဒုဿနမတ္တမေဝ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းမျှသာလျှင်
တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေါသော၊ မည်၏။ သော-ဒေါသော၊
သည်။ စဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ (စဏ္ဍိက္ကံ
ကုဉ္ဇနံ၊ ဋီကာ။ တနည်း။) စဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏
အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ပဟတာသိဝိသော ဝိယ၊ လုံကန်ဖြင့်
ခတ်အပ်သော မြေဟောက်ကဲ့သို့တည်း။ ဝိသပ္ပနရသော၊ မိမိ၏ဖြစ်သော

အခြင်းအရာဖြင့် မြွေဆိပ်တက်သကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ပျံ့နှံ့ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ အနိဋ္ဌရုပ်ကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့် ကိုယ်ကိုတုန်လှုပ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းဟူသော သမ္ပတ္တိရသရှိ၏။ ဝိသနိပါတော ဝိယ၊ မြားဆိပ်၊ မြွေဆိပ် ကျခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဒဟနရသော၊ မှီရာဟဒယဝတ္ထုကို လောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ မှီရာ ကိုယ်အလုံးကို လောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဒါဝဂ္ဂိ ဝိယ၊ တောမီးကဲ့သို့တည်း။ ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိမိကို၎င်း၊ သူကို၎င်း ဖျက်ဆီးတတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ လဒ္ဓေါကာသော၊ ရအပ်သောအခွင့်ရှိသော။ သပတ္တော ဝိယ၊ ရန်သူကဲ့သို့တည်း။ အာဃာတဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနော၊ ကိုးပါး သော အာဃာတဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဝိသသံသဋ္ဌပူတိ- မုတ္တံ ဝိယ၊ အဆိပ်နှင့်ရောနှောသော ကျင်ပုပ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၈၆။ ဣဿာယနာ၊ ငြူစူခြင်းကို ပြုခြင်းသည်။ ဣဿာ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုဣဿာသည်။ ပရသမ္ပတ္တိနံ၊ သူစည်းစိမ်တို့ကို။ ဥဿယနလက္ခဏာ၊ ငြူစူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထို သူဘာပါးစည်းစိမ်တို့၌သာလျှင်။ အနဘိရုတိရသာ၊ မမွေ့လျော်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ တတော၊ ထိုသူဘာပါးစည်းစိမ်မှ။ ဝိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မရှုစိမ့်ပဲ မျက်နှာလွဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပရသမ္ပတ္တိ- ပဒဋ္ဌာနာ၊ သူဘာပါးစည်းစိမ်လျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ သံယော- ဇနန္တိ၊ သံယောဇဉ်ကြိုးတစင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၁-သူတပါးကား ပျက်စီးသည်လည်း ရှိ၏၊ မပျက်စီးသည်လည်း ရှိ၏၊ မိမိမူကား အယုတ်သဖြင့် အဆင်းအရ ဖောက်ပြန်ခြင်း စသောအဖြစ်သို့ရောက်၍ စင်စစ်မချွတ် ပျက်စီးလေ၏။ ထို့ကြောင့် ဒေါသကြီးသောသူသည် အိုးင်းလွယ်သည်ဟု ကျမ်းဂန်ဆိုချေ သည်။ သူတပါးကိုပစ်ခတ်ခြင်းငှါ လက်ဖြင့်ကိုင်ယူသောမစင်သည် မိမိကိုလက်ဦးလူးသကဲ့သို့ သူတပါးကား လူးသည်လည်း ရှိ၏၊ မလူးသည်လည်း ရှိကောင်း၏။ (ပြည်)

၂-အဆိပ်နှင့်ရောသော ကျင်ပုပ်သည် အချင်းခပ်သိမ်း စွန့်အပ် စက်ဆုပ်အပ်သကဲ့သို့ သုံးဆောင်သောကာလ၊ အကျိုးပေးရာကာလတို့၌ စင်စစ်အနိဋ္ဌဖြစ်သောကြောင့် ဒေါသကို အလိုမလိုက်၊ အချင်းခပ်သိမ်း စွန့်အပ်၊ စက်ဆုပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပြတော်မူသည်။ (ပြည်)

၃-ဣဿာယ ကရဏံ ဣဿာယနာ၊ နာမဓာတ် ဣပစ္စည်း၊ ယုပစ္စည်း။ (ပြည်)

၄၈၇။ မစ္ဆရဘာဝေါ၊ ဝန်တိုခြင်းရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်။ မစ္ဆရိယံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုမစ္ဆရိယသည်။ လဒ္ဓါနံ ဝါ၊ ရအပ်ပြီးမှလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ လဘိဘဗ္ဗာနံ ဝါ၊ ရအပ်ဆဲ ရအပ်လတ်မှလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ သမ္ပတ္တိနံ၊ စည်းစိမ်တို့ကို။ နိဂ္ဂဟနလက္ခဏံ၊ လျှို့ဝှက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ တာသယေဝ၊ ထိုမိမိစည်းစိမ်တို့၏သာလျှင်။ ပရေဟံ၊ တို့နှင့်။ သာဓာရဏဘာဝအက္ခမနရသံ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (သူတပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်ကို မနှစ်သက်သော အခြင်းအရာဖြင့်) တွန့်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ကဋ္ဌကဉ္ဈကတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ခါးစပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဝါ၊ မသာယာ မနှစ်သက်သော အခြင်းအရာ၊ ဆင်းရဲသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဝါ၊ ယောက်မဖျားဖြင့်ယူ၍ ဆိတ်ဆွန်းဆိတ်ဆွန်းသာ ပူဇော်ပေးကမ်းတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော စင်စစ် စည်းနဲ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အတ္တသမ္ပတ္တိပဋ္ဌာနံ၊ အာဝါသစသော မိမိစည်းစိမ်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဝိရူပဘာဝေါ၊ မလှသောအဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၈၈။ ကုစ္ဆိတံ၊ ရွံရှာစက်ဆုပ်အပ်သော။ ကတံ၊ ဒုစရိုက်အမှုသည်။ ကုကတံ၊ မည်၏။ ဟဿ၊ ရွံရှာစက်ဆုပ်အပ်သော ဒုစရိုက်၊ သုစရိုက်အမှုကို

၁-နိရုတ္တိနည်းဖြင့်ကား မာ ဣဒံ အစ္ဆရိယံ အညေသံ ဟောတု မယုမေဝ ဟောတုတိ မစ္ဆရိယံ၊ ပြု။ (ပြည်)

၂-ကဋ္ဌကကာရဂတိ ကဋ္ဌကဉ္ဈကတာ။ ဋီ ၁၅၂။ ကဋ္ဌက-သဒ္ဓါသည် ကေနမ္မော-ကဋ္ဌကပ္ပလော-ဟူသော ဒေဝါနာနဇာတ်၌ အခါကိုဟောသည်။ ဤကဋ္ဌကော-စသည်၌ အစပ်ကို ဟောသည်။ (ပြည်)

၃-ကဋ္ဌကသဒ္ဓေါ ဟေတ္တ အသာတတ္ထော၊ ဒုက္ခတ္ထော ဝါ၊ အဋ္ဌကသဒ္ဓေါ ဂတုတ္ထော။ မရုသာရ။ (ပြည်)

၄-ကဋ္ဌကဉ္ဈကတာ ဝုစ္ဆတိ ကဋ္ဌဉ္ဇဂါဟော၊ အဘိ ၁၊ ၄၀၇ အဋ္ဌသာလိနီ။ ဤ၌ ကဋ္ဌက-သဒ္ဓါသည် ယောက်မဟော၊ အဉ္ဈ-ဇာတ်သည် ဗုဒ္ဓံ အဉ္ဇတိ-၌ကဲ့သို့ ပူဇာအနက်ဟော။ ဓာတုနံ- မကျေ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ (၁၀၀-၂၁)

၂၉၉

အာရုံပြု၍ဖြစ်သော နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ ကုက္ကုစ္စံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုကုက္ကုစ္စသည်။ ပစ္ဆာနုတာပလက္ခဏံ၊ နောက်၌ အဖန်တလဲလဲ ပူပန်စေခြင်း၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကတာ- ကတာနုသောစနရသံ၊ ပြုကျင့်မိလွန်ကျူးမိသော ဒုစရိုက်၊ မပြုမိကျင့် မိသော သုစရိုက်တရားကို အဖန်တလဲလဲလျှောက်၍ အောက်မေ့စိုးရိမ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝိပ္ပဋိသာရပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်နှလုံးပူပန်လျက် အဖန်ဖန်အောက်မေ့ ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ကတာကတပဒဋ္ဌာနံ၊ ကတဒုစရိုက်၊ အကတ သုစရိုက်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ ဒါသဗျံ ဝိယ၊ ကျွန်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗျံ၊ ၏။ သေသာ၊ ဆိုပြီးမှကြွင်းသော သင်္ခါရတို့သည်။ ဝုတ္တပကာရာ- ယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤရှေ့ တရပ်အပြီးတည်း။

ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ အဋ္ဌာရသ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဌမေန၊ သော။ ဒေါသမူလေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ ပဌမေန၊ ပဌမဒေါသမူလနှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။

၁ ပြုမိလွန်ကျူးမိသောဒုစရိုက်၊ မပြုမိကျင့်မိသောသုစရိုက်အမှုသည် ရွံရှာစက်ဆုပ်အပ် သောကြောင့် ကုကတမည်ရင်းတည်း။ ထိုအမှုကိုအာရုံပြု၍ သူတော်ကောင်းတို့ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ် အပါယ်လားကြောင်း ဤသည် ဤသည် မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို ငါပြုမိလေသည်၊ ခက်စွာ နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ သဂ္ဂမောက္ခကို ရခြင်း၏အကြောင်း ကောင်း မြတ်သော ဤသည်ဤသည် သုစရိုက်တရားကို ငါမပြုမိ၊ မကျင့်မိလေ၊ ငါ့အား သေခါနီး အခါ တိရုတ္တာဏလေဏပရာယနဖြစ်သော တစိုးတစံသော သုစရိုက်တရား မရှိသည်ကား ခက်စွာ ငါ့ကိုယ်ဟု နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်လည်း ပထဝီကသိုဏ်းလျှင် အာရုံ ရှိသော ဈာန်သည် ပထဝီကသိဏမည်သကဲ့သို့ ကာရဏပစာအားဖြင့် ကုကတမည်သတည်း။ ထို ကုကတမည်သော နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိကြောင့် သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သော ကုက္ကုစ္စဝေတသိက်သည် ကုက္ကုစ္စမည်၏ ဟူလိုသည်။ မပြုမိသေး သော သုစရိုက်အမှုသည် မပြုသေးပဲလျက် အဘယ်ကြောင့် ကုကတမည်လေသနည်း ဟူမူ ကား-လောက၌ သူတော်တို့မှာ ပြုအပ်ပြုသင့်သောကောင်းမှုကို မပြုမိသော သူတို့သည် တာဏလေဏပရာယနဖြစ်သော ကောင်းမှုကို ငါမပြုမိပါ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှု ဖြစ်ခဲ့၏တကား ဟု ပြုသင့်ကျင့်သင့်လျက် မပြုမိမကျင့်မိသော ကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှုဟု ခေါ်ဝေါ် ကြရကား လောကဝေါဟာရအားလျော်စွာ နှစ်၊ လ၊ နှစ်ရက်လွန်၍ မပြုမိမကျင့်မိသော သုစရိုက်အမှုသည်လည်း ကုကတမည်လေသတည်း၊ လောကဝေါဟာရဝိသယော၊ သဒ္ဓေါ နေကန္တပရမတ္ထကော-ဟူသော ပရိဘာသာနှင့် လျော်စွာ သဒ္ဓါဟူက လောကဝေါဟာရ အရာသာဟူလိုသည်။ (ပြည်)

ဂစ္ဆန္တိ ယထာ စ၊ သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုတိယေနာပိ၊ နှင့်လည်း။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပုန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ သသင်္ခါရတာ စ၊ သည်၎င်း။ အနိယတေသု၊ အနိယတ၊ ဣဿာစသည်တို့၌။ ထိနမိဒ္ဓသမ္ဘဝေါ စ၊ ထိနမိဒ္ဓ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်၎င်း။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

၄၈၉။ ဒီသု၊ ကုန်သော။ မောဟမူလေသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေန၊ ယုတ်ဝိညာဉ်နှင့်။ ဖဿော၊ ၎င်း။ ပ။ စိတ္တဋ္ဌိတိ၊ ကေဂ္ဂတာ၊ ၎င်း။ ပ။ [၁၀၀] ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သရူပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ ကောဒသ၊ သင်္ခါရတို့၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ၎င်း။ မနသိကာရော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေဝါပနကာ၊ ကုန်သော။ ဧဝံ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေရသ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ စိတ္တဋ္ဌိတိတိ၊ ကား။ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တော၊ ခဏဋ္ဌိမျှသာတည်း။ (မတ္တ-ဖြင့် သန္တာနဋ္ဌိတိကို စင်စေသတည်း။) ဒုဗ္ဗလော၊ အားနည်းသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိတည်း။ (တနည်း။) ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တော၊ စိတ်၏ပဝတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ဋ္ဌိတိမျှသာတည်း။ (မဂ္ဂင်္ဂါဒိဘာဝံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဓိမောက္ခဝိရဟတော၊ တည်း။) စိကိစ္ဆာ၊ ဉာဏ်ဟူသောကုစားခြင်းမှ။ ဝိဂတာ၊ ကင်းသည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ မည်၏။ သာ-ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ သံသယလက္ခဏာ၊ ယုံမှားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ဤသို့လေလော၊ ဤသို့မဟုတ်လေလော ဤသို့စသည်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ရွေ့သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ကမ္ပနရသ၊ အထူးထူးသောအာရုံ၌ စိတ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနိစ္ဆယပစ္စုပ္ပန်နာ၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းဟူသော နှလုံးနှစ်ခွကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဝါ ကား။ အနေကံသဂ္ဂါဟပစ္စုပ္ပန်နာ၊ အာရုံ၌ ကေနိမဟုတ် အထူးထူးသော သဘောကိုယူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။

၁-ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တောတိ စေတသော ပဝတ္တိသင်္ခါတော ဋ္ဌိတိမတ္တော၊ န မဂ္ဂင်္ဂါဒိဘာဝံ ဂစ္ဆတိ အဓိမောက္ခဝိရဟတောတိ အတ္တော။ (ဝိကာသိနီ ၁-၃၂၃) (ပြည်)
၂-နိဿက္ကတ္ထေ ပစ္စုပ္ပန်နံ။ (ဝိကာသိနီ ၁-၃၂၃) (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ (၁၀၁-၁၈)

၃၀၁

အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနာ၊ ဇာ၊ ပဋိပတ္တိအန္တရာယကရာ၊ ကျင့်
ဝတ်ပဋိပတ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သောတရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဇာ။ သေသာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာမှကြွင်းသော ဒွါဒသသင်္ခါရတို့သည်။
ဝုတ္တပကာရာယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။

ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တေန၊ နှင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေန၊ နှင့်။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ ဌပေတော၊ ရှိ။ သေသာ၊
ကုန်သော။ ဒွါဒသ၊ တို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊
အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်၌။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဇာ။ အဘာဝေန၊
မရှိခြင်းကြောင့်။ အဓိမောက္ခော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇာ။ တေန၊ ထို
အဓိမောက္ခနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ တေရသေဝ၊ သင်္ခါရတို့သည်သာလျှင်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဓိမောက္ခသဗ္ဗာဝတော၊ အဓိမောက္ခထင်ရှားရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဗလဝတရော၊ သာ၍အားရှိသော။ သမာဓိ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဇာ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်ဝိညာဉ်၌။ ယံ
ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇာ။) တံ-ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ သရူပေနေဝ၊ ဖြင့်သာ
လျှင်။ အာဂတံ၊ ဇာ။ အဓိမောက္ခမနသိကာရာ၊ တို့သည်။ ယေဝါပနက-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးသတ်။ ဝေ၊ သို့။
အကုသလသင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၉၁။ အဗျာကတေသု၊ သင်္ခါရတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိပါကအဗျာ-
ကတာ၊ တို့သည်။ အဟေတုကသဟေတုကတေဒတော၊ အဟိတ်သဟိတ်
တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ကုန်၏။ တေသု၊ တို့တွင်။ အဟေတုက-
ဝိပါကဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ အဟိတ်ဝိပါကဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော သင်္ခါရ
တို့သည်။ အဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဟိတ်ဝိပါကတို့တွင်။
တာဝ၊ စွာ။ ကုသလာကုသလဝိပါကစက္ခုဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ကုသလ-
ဝိပါက၊ အကုသလဝိပါက စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။
ဖဿော၊ ၎င်း။ ပ။ စိတ္တဋ္ဌိတိ၊ ကေဂ္ဂတာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သရူပေန၊ ဖြင့်။
အာဂတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ သင်္ခါရတို့၎င်း။ ယေဝါပနကော၊
သော။ မနသိကာရေယေဝ၊ သာလျှင်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ တို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတသနဇိဝှိကာယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာပိ၊ ကာယ-
ဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ ဧတေယေဝ ပဉ္စ၊ ထိုငါးပါးတို့

သာလျှင်တည်း။ ဥဘယဝိပါကမနောဓာတုယာ၊ ရှစ်ပါးသော ကုသလ
ဝိပါကံ၊ အကုသလဝိပါကံ မနောဓာတ်နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တာ၊ တို့သည်။)
ဧတေ စေတ၊ ထိုငါးပါးတို့၎င်း။ ဝိတက္ကဝိစာရာဓိမောက္ခာ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊
သို့။ အဋ္ဌ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တိဝိဓာယပိ၊ သော။ အဟေတုက-
မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တာ၊ တို့သည်။) တထာ၊ ထို
အတူ ရှစ်ပါးတို့ပင်တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပါးတို့တွင်။
ယာ သောမနဿသဟဂတာ၊ အကြင်သောမနဿသဟဂုတ် သန္တိရဏသည်။
(အတ္ထိ၊ ၏။) တာယ၊ ထိုသောမနဿသဟဂုတ် သန္တိရဏ အဟိတ် မနော-
ဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ပီတိ၊ သည်။ အဓိကာ၊ လွန်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဟေတုကဝိပါကဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့
သည်။ သဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသဟေတုကသင်္ခါရတို့တွင်။
တာဝ၊ စွာ။ အဋ္ဌကာမာဝစရဝိပါကသမ္ပယုတ္တာ၊ ရှစ်ပါးသောကာမာဝစရ
ဝိပါကံနှင့်ယှဉ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ အဋ္ဌဟိ ကာမာဝစရကုသလဟိ၊
တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တသင်္ခါရသဒိသာယေဝ၊ သမ္ပယုတ္တသင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်
သည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ အနိယတေသု၊ တို့တွင်။
ယာ တာ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တာ၊ ထိုကရုဏာ၊
မုဒိတာတို့သည်။ သတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ သတ္တဝါပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကေသု၊ တို့၌။ န သန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ-ကသ္မာ၊ ကား။
ကာမာဝစရဝိပါကာ၊ တို့သည်။ ကေန္တပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ စင်စစ် ပရိတ္တတရား
လျှင် အာရုံရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န သန္တိ၊ ကုန်။ ကေဝလဉ္စ၊
စင်စစ်သော်ကား။ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့သည်သာ။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်သည်။
န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဝိရတိယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝိပါကေသု၊ တို့၌။
န သန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဉ္စ သိက္ခာပဒါ ကုသလာယေဝါတိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ထိုပါဌ်ဖြင့် လောကီယဝိပါကေသု ဝိရတိ-
ယော န သန္တိ-ဟူပြ၏။)

☞ [၁၀၂] ပန၊ ထိုမှတပါး။ ရူပါဝစရအရူပါဝစရလောကုတ္တရဝိပါက-
ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ တေသံ ရူပါဝစရဒိဝိပါကဝိညာဏာနံ၊

တို့၏။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တသင်္ခါရေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိသာ ဧဝံ၊ တူ
ကုန်သည်သာတည်း။

၄၉၂။ ကိရိယဗျာကတဘိ၊ ကြိယာအဗျာကတသင်္ခါရတို့သည်လည်း။
အဟေတုကသဟေတုကဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ကုန်၏။ တေသု၊ တို့
တွင်။ အဟေတုကကိရိယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အဟေ-
တုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေ စ အဟေတုကကိရိယသင်္ခါရာ၊ တို့သည်ကား။
ကုသလဝိပါကမနောဓာတုအဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုဒွယသမ္ပယုတ္တေ-
ဟိ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့နှင့်။ သမာနာ၊ 'ကုန်၏'။ ပန၊ ရသင့်
သောအထူးကို ဆိုဦးအံ့။ မနောဝိညာဏဓာတုဒွယေ၊ မနောဝိညာဏ-
ဓာတ်နှစ်ပါး၌။ ဝိရိယံ၊ သည်။ အဓိကံ၊ ၏။ ဗီရိယသဗ္ဗာဝတော၊ ဝိရိယ
ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗလပ္ပတ္တော၊ ဗိုလ်သို့ရောက်သော။
သမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊
ဤအဟေတုကကြိယာသင်္ခါရ၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဟေတုကကိရိယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့
သည်။ သဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသဟေတုကသင်္ခါရတို့တွင်။
တာဝ၊ စွာ။ အဋ္ဌကာမာဝစရကိရိယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။
ဝိရတိယော၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌဟိ ကာမာဝစရကုသလေဟိ၊
တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တသင်္ခါရသဒ္ဓိသာ၊ သမ္ပယုတ်သင်္ခါရတို့နှင့်တူကုန်၏။ ပန၊
အထူးကိုဆိုအံ့။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရကိရိယသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။
သဗ္ဗာကာရေနာပိ၊ ဓမ္မအားဖြင့်၎င်း၊ ဒောရုံအားဖြင့်၎င်း၊ ပဝတ္တိအာကာရ
အားဖြင့်၎င်း၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ တေသံ၊ ထိုရူပါ-

၁-ထို ကြိယာသင်္ခါရတို့တွင် အဟိတ်ကြိယာမနောဓာတ်သမ္ပယုတ်သင်္ခါရတို့သည်
ကုသလဝိပါက မနောဓာတ် သမ္ပယုတ်သင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်၏။ ဟသိတုပါဒ်သမ္ပယုတ်
သင်္ခါရတို့သည် သောမနဿသဟဂတသန္တိရုဏသမ္ပယုတ္တသင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်၏။ ဝေါဠုဗ္ဗန-
သမ္ပယုတ်သင်္ခါရတို့သည် ဥပေက္ခာသဟဂတသန္တိရုဏသမ္ပယုတ်သင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်၏။
ဤသို့သောအနက်ကိုပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ ကုသလာ။ပ။ သမာနာ-ဟူပြီး၍
ထိုဝိညာဉ်တို့မှ ရသင့်သော ဝိသေသကိုပြခြင်းငှါ မနောဝိညာဏဓာတုဒွယေ ပန-စသည်ကို
မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဗိုလ်ဟူသည် ဝိရိယအဆုံး အသိုင်းအခြားရှိသည်ကို နှလုံးထား၍ ဤစကားကို
ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

ဝစရ အရူပါဝစရကြိယာတို့၏။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တသဒိသာယေဝ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောသင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်သည်သာလျှင် တည်း။ ဣတိ၊ ဤရွှေအပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အဗျာကတာပိ သင်္ခါရာ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။

ဣဒံ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

ဣဒံ၊ ဤကထာမုခသည်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ၊ နယေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ တည်း။

အတိတာဒိဝိဘာဂကထာ

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ (ဧဝံ ခန္ဓာ ဝိတ္ထာရိတာတိ သမ္ပန္နော။) ယံကိဉ္စိ ရူပံ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဝိတ္ထာရိတာ၊ ချဲ့တော်မူအပ်ကုန်၏။

[ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်မူလည်းဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ မိမိသန္တာန်၌မူလည်း ဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ မူလည်းဖြစ်သော။ ဩဠာရိကံ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဟိနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏီတံ ဝါ၊ မှန်မြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယံ ဒူရေ ဝါ၊ အကြင်ဒူရရုပ်သည်၎င်း။ ယံ သန္တိကေ ဝါ၊ အကြင်သန္တိကရုပ် သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုတဆွဲတပါးသော ဩကာသ၌ ပြအပ် သော အလုံးစုံသောရုပ်ကို။ ဧကဉ္စိ၊ ရူပနုလက္ခဏာတခု၌ တပေါင်းတည်း ပြု၍။ အဘိသံယူဟိတော၊ ရုံးစု၍။ အဘိသံခိပိတော၊ ချုံး၍။ အယံ သဗ္ဗော၊ ဤအတိတ်စသော တဆွဲတပါးသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော်လည်း ရူပနုလက္ခဏာအားဖြင့် တချက်တည်းပေါင်းစုရုံးချဉ်းအပ်သော သဘော တရားအလုံးစုံကို။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရုပ်အစုဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယာကာစိ၊ အမှတ် မရှိ အလုံးစုံသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယာကာစိ၊ သော။ သညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယေကေစိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ မူလည်းဖြစ်သော။ပ။ အဘိသံခိ-

ပိတုာ၊ ချိုး၍။ အယံ သဗ္ဗေ၊ ဤ(အတိတ်စသော) တဆွဲတပါးသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော်လည်း ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့် တချက် တည်း ပေါင်းစုရုံးချဉ်းအပ်သော သဘောတရားအလုံးစုံကို။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဉ်အစုဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။]

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ယံကိဉ္စိတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ အနဝသေသ- ပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမဲ့ သိမ်းကျုံးသောစကားတည်း။ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့ကုန် စေသောစကားတည်း။ ဝါ၊ ချက်ကုန်ရှိမဲ့ ပိုက်စိပ်သွဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူသောစကားတည်း။ ရူပန္တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ အတိပ္ပသင်္ဂနိယမနံ၊ အလို ရှိအပ်သော ရုပ်ဟူသော အနက်ကိုလွန်၍ အနက်တပါး လျဉ်းပါးသည်ကို နှစ်စေသောစကားတည်း။ ဝါ၊ မြစ်သောစကားတည်း။ ဝါ၊ ယံကိဉ္စိအရသည် နပုံသကဖြင့် ညွှန်းထိုက်သမျှ ရှိမဲ့သရွေ့မဟုတ် ရုပ်သာဟူ၍ မှတ်ကြောင်း ဖြစ်သော စကားတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဒေဒယေနာပိ၊ ယံကိဉ္စိ-ဟူသောပုဒ် ရူပံ-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်းဖြင့်လည်း။ ရူပဿ၊ ရုပ်ကို။ အနဝ- သေသပရိဂ္ဂဟော၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

၁-ယံကိဉ္စိ-၌ ယံ-ဟူသောပုဒ်သည် သာမန်အားဖြင့် အမှတ်မရှိသည်ကို ပြသည်။ ကိဉ္စိ- ဟူသောပုဒ်သည် ကေစွံ-ဟူသောပုဒ်နှင့် အနက်တူသည်ဖြစ်၍ ပကာရသဘုးအပြားကို သုံးသပ်၍ အမှတ်မရှိသည်ကို ပြသည်။ ယံ-ဟူသော ကိဉ္စိ-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးစုံဖြင့်လည်း စိန္တော ကာ ကော စ ကိံ သဒ္ဓေါ၊ အပ္ပကဉ္စဿ ဝါစကော။ ယကာရယုဒတ္ထော အဒိဉ္စိ၊ သကလတ္ထဿ ဝါစကော။ အယာဒိ စ အစိန္တော စ၊ ပစ္ဆာဇောတကသညိတော ဟူသော ဂါသာနှင့်အညီ နပုံးလိင်ဖြင့် ပြခြင်းငှါဆိုက်သော အသုံးစုံကိုနဲ့၍ သိရှိဟန်သည်။ ထိုပုံး လိင်ဖြင့် ပြခြင်းငှါဆိုက်သော အနက်တပါးတို့၌လည်း လျဉ်းပါးလေသောကြောင့် ရူပံ- ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ထိုပသင်္ဂကို နှစ်စေသည်။ ဝါ၊ မြင်သည်။ တိုးကြောင့် တပုဒ်ပုဒ်ကိုသာ မဟောမူ၍ နှစ်ပုဒ်လုံးကို ဘုရားဟောတော်မူရသည့် ဟူသို့သော်။ တဿ အဓိပ္ပတတ္ထံ အတိစ္စ ပဝတ္တိတော အတိပ္ပသင်္ဂဿ နိယမနတ္ထံ ရူပန္တိ အာဟ။ (မူလဒ္ဓိကာ။) နိယမနတ္ထန္တ နိဝတ္တနတ္ထံ။ (အနု။) နိယမနတ္ထန္တိ နိပါရဏတ္ထံ။ (မဒု။) ယံကိဉ္စိ ရူပံ-ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့၏ အသီးအသီးသောအနက်ကို ဆိုပြီး နှစ်ပါးစုံဖြင့်ကား အဘယ်သို့သောအထူးကို ပြအပ် သနည်း စဉ်ရှိရကား ဧဝံ ပဒေဒယေနာပိ-ဝသည်ကိုမိန့်။ (ပြည်)

၂-ပဒေဒယေနာပိ-၌ ပိ-ကား သမ္ပိဏနတ္ထံ။ ယံ-တပုဒ် ကိဉ္စိ-တပုဒ် ရူပံ-တပုဒ်ဖြစ်၍ ပဒေတ္ထ- ယေန-ဆိုသင့်တုံလျက် အဘယ်ကြောင့် ပဒေဒယေန-ဆိုသနည်း စဉ်ရှိရကား ယံကိဉ္စိတံ သနိ- ပါတံ ယံ-သဒ္ဓံ ကိံ-သဒ္ဓံ အနိယမေကတ္ထဒိပနဝသေန ဧကံ ပဒန္တိ ဂဟေတွာ ပဒေဒယေနာပိတံ ဝုတ္တံ။ (မူလဒ္ဓိကာ။) ယံကိဉ္စိတိ ဧတ္ထံ၊ ပုဒ်၌။ ယံသဒ္ဓံ၊ ယံသဒ္ဓါကို၎င်း။ သနိပါတံ၊ စနိပါတံ

အထ-ပစ္ဆာ၊ ထိုနောင်မှ။ အဿ-ရူပဿ၊ ၏။ [၁၀၃] အတိတာဒိနာ၊ အတိတ်စသည်ဖြင့်။ ဝိဘာဂံ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ (အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်နိ- အာဒိနာ၊ ဖြင့်။) အာရတတိ၊ အားထုတ်တော်မူ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ကိဉ္စိ၊ အချို့ကား။ အတိတံ၊ အတိတ်တည်း။ ကိဉ္စိ၊ ကား။ အနာဂတဒိဘေဒံ၊ အနာဂတ်စသည် အပြားရှိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အာရတတိ၊ ၏။ ဝေဒနာဒိသု၊ ထို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၉၄။ တတ္ထ၊ ထိုရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့တွင်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ရူပံ၊ သည်။ အဒ္ဓါသန္တတိသမယခဏဝသေန၊ ခဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စတုဓာ၊ လေးပါးအဖို့ဖြင့်။ အတိတံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအတူလေးပါးသော အဖို့ဖြင့်။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုအဒ္ဓါသန္တတိသမယခဏတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ အဒ္ဓါနဝသေန၊ အခွန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကေဿ၊ တဦးသောသတ္တဝါ၏။ ကေသ္မိံ၊ တဝေ၊ တခုသောဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီးသော ရုပ်သည်။) အတိတံ၊ မည်၏။ စုတိတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ (ဥပ္ပဇ္ဇနကံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ရုပ်သည်။) အနာဂတံ၊ မည်၏။ ဥဘိန္နံ၊ စုတိပဋိသန္ဓေနှစ်ပါးတို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ (ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ဆဲရုပ်သည်။) ပစ္စုပ္ပန်၊ မည်၏။

သန္တတိဝသေန၊ ချေ့နောက်အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဘာဂကေ- ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ တူသောအဖို့ရှိသော တခုသောအခြင်းအရာရှိသော ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်၎င်း။ (သဘာဂ) ကောဟာရသမုဋ္ဌာနဉ္စ၊

နှင့်တကွသော။ ကိသဒ္ဓုဉ္စ၊ ကိသဒ္ဓါစိုင်း။ အနိယမကတ္ထဒိပနဝသေန၊ အနိယမဖြစ်သော အနက်တပါးတည်းကိုသာ ပြသည်၏ အဋ္ဌာနာဘာဖြင့်။ ကေပသန္တံ၊ တပုဒ်တည်းဟူ၍။ ဂဟေ- တ္တာ၊ ၍။ ပဒဒ္ဓယေနာပိတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ဤသို့ ဋီကာပါဌ်ကို အနက်သမုန်။ ။ အခိပ္ပါယ်ကား ယံ-တပုဒ် ကိဉ္စိ-တပုဒ်ပင်ဖြစ်လျှင်းမူလည်း အနိယမအနက် တပါးကိုသာ ပြသောကြောင့် ယံကိဉ္စိ-ကိုတပုဒ်တည်းဟူ၍ ရူပံ-တပုဒ်ဖြစ်ရကား ပဒဒ္ဓယေန-ဆိုပါသည် ဟူလိုသည်။ ။သနိပါဘံ-ကား ယသာသာဘနည်း၊ သက္ခရကသသိကမ္ဘိ မဇ္ဈဂုဗ္ဗမ္ဘိ စရန္တမ္ဘိ တိဋ္ဌန္တမ္ဘိ ပဿတိ-ကဲ့သို့။ (ပြည်)

တုသောအဗ္ဗိရှိသော တခုသော အခြင်းအရာရှိသော အာဟာရလျှင်
 ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်၎င်း။ ပုဗ္ဗာပရိယဝသေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သည်
 နောက်၌ဖြစ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝတ္တမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။
 ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝိသဘာဂ-
 ဥတုအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ ဝိသဘာဂဥတုအာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော
 ရုပ်သည်။ အတိတံ၊ မည်၏။ ပစ္စွာ၊ နောက်၌။ (ဝိသဘာဂဥတုအာဟာရ-
 သမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။) အနာဂတံ၊ မည်၏။ စိတ္တဇံ၊ စိတ္တဇရုပ်သည်။ ဧကဝိသိ-
 ဧကဇနကေသမာပတ္တိသမုဋ္ဌာနံ၊ တခုသော ပဉ္စဒွါရဝိသိ တခုသော
 မနောဒွါရဇောဝိသိ တခုသောသမာပတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်
 သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတိတံ၊
 မည်၏။ ပစ္စွာ၊ ၌။ အနာဂတံ၊ မည်၏။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန်
 ရုပ်၏။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးတခုဖြစ်သော။ သန္တတိဝသေန၊ ဖြင့်။ အတိတာ-
 ဒိဘေဒေါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ တေသညေဝ-
 ဥတုအာဟာရစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဥတုသမုဋ္ဌာန်၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာန်၊
 စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့ကိုသာလျှင်။ ဥပတ္တမ္ဘကဝသေန၊ ထောက်ပံ့ခိုင်ခံ့စေ
 သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တဿ၊ ထိုကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၏။ အတိတာဒိ-
 ဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သမယဝသေန၊ သမယ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကမုဟုတ္တပုဗ္ဗဏှသယန္တ-
 ရတ္တိန္ဒြိယ၊ တခုသောမုဟုတ္တ နံနက်အဖို့ ညနေအဖို့ ည၌ နေ့ အစရှိကုန်
 သော။ သမယေသု၊ သမယတို့၌။ သန္တာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊
 ဖြစ်သော။ တံ တံ သမယံ၊ ဧကမုဟုတ္တစသော ထိုသို့သမယရှိသော
 ရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတိတံ၊
 မည်၏။ ပစ္စွာ၊ နောက်၌။ အနာဂတံ၊ မည်၏။

၁-သဘာဝေါ ဧကောကောဓု ဥတုသမုဋ္ဌာနံ တေဿာဟိ သဘာဂဧကဥတုသမုဋ္ဌာနံ။
 သီတသည် သီတ၏ သဘာဂသည်။ ဥဏှသည် ဥဏှ၏ သဘာဂသည်။ ယင်းသဘာဂ
 ဖြစ်သော သီတဥဏှသည် ပုဗ္ဗာပရအားဖြင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ ဘာယ်သို့ဖြစ်၍ ဧက-
 ဥတုသမုဋ္ဌာနံ ဆိုအပ်သနည်းဟူ၍-ယံ ပန သီတံ ဥဏှံ ဝါ သရီရေ သန္တိပတိတံ သန္တာနဝသေန
 ပဝတ္တမာနံ အနန္တံ အနဓိကံ ဧကောကောရံ၊ တံ ဧကောဟိ ဝုဒ္ဓတိ။ ဇ္ဇိကာ။ သဘာဂ-ဟူပြီး၍
 အဘယ်ကြောင့် ဧက-သဒ္ဓါကိုပြုသနည်း? သဘာဂဥတုနော အနေကတ္တာ ဧကဂ္ဂဟဏံ
 ကတံ။ ၎င်း။ (ပြည်)

ခဏဝသေန၊ ခဏ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒါဒိခဏတ္တယပရိယာပန္နံ၊ ဥပါဒ်စသောခဏသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်သောရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုခဏတ္တယသို့ရောက်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ (အနုပ္ပန္နတ္တာ၊ မဖြစ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အနာဂတံ၊ မည်၏။ (တတော၊ ထိုခဏတ္တယပရိယာပန္နမှ။) ပစ္စာ၊ ၌။ (အတိက္ကန္တတ္တာ၊ ခဏတ္တယကို လွန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အတိတံ၊ မည်၏။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ အတိက္ကန္တဟေတုပစ္စယကိစ္စံ၊ လွန်ပြီးသောဟေတုကိစ္စ ပစ္စယကိစ္စရှိသော ရုပ်သည်။ အတိတံ၊ မည်၏။ နိဋ္ဌိတဟေတုကိစ္စံ၊ ပြီးပြီးသော ဟေတုကိစ္စရှိသော။ အနိဋ္ဌိတပစ္စယကိစ္စံ၊ မပြီးသေးသောပစ္စယကိစ္စရှိသော ရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ ဥဘယကိစ္စံ၊ နှစ်ပါးသောဟေတုကိစ္စ ပစ္စယကိစ္စသို့။ အသမ္ပတ္တံ၊ မရောက်သေးသော ရုပ်သည်။ အနာဂတံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သကိစ္စက္ခဏေ၊ မိမိ၏ကိစ္စကို ပြုဆဲခဏ၌။ ဝါ၊ မိမိကိစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်သောခဏ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနာဂတံ၊ မည်၏။ ပစ္စာ၊ ၌။ အတိတံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအတိတတိက်၌။ ခဏာဒိကထာဝ၊ ခဏကထာ ကိစ္စကထာသည်သာလျှင်။ နိပ္ပရိယာယာ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချကထာမည်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော အဒ္ဓါသန္တတိသမယကထာဘို့သည်။ သပရိယာယာ၊ သပရိယာယကထာမည်ကုန်၏။

၄၉၅။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဘေဒေါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓအပြားသည်။ ဝုတ္တနယော ဝေ၊ လျှင်တည်း။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ဣဓ၊ ဤသုတ္တန္တနည်း၌။ နိယကဇ္ဈတ္တမ္ပိ၊ နိယကအဇ္ဈတ္တကိုလည်း။ အဇ္ဈတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပရပုဂ္ဂလိကမ္ပိ စ၊ တပါးပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကိုလည်း။ ဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ သြဋ္ဌာရိကသုခုမဘေဒေါ၊ သည်။ ဝုတ္တနယောဝ၊ တည်း။

၄၉၆။ ဟိနပဏိဘဘေဒေါ၊ ဟိနပဏိဘအပြားကို။ ပရိယာယတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ နိပ္ပရိယာယတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) (အချို့စာ၌ ဒုဝိဇော-ရှိ၏၊ ဋီကာမလာ။) တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အကနိဋ္ဌာနံ၊ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာတို့၏။ ရူပတော၊ ရုပ်အောက်။ သုဒဿိနံ၊ သုဒဿိဗြဟ္မာတို့၏။ ရူပံ၊ သည်။ ဟိနံ၊ ၏။ တဒေဝ၊ ထိုသုဒဿိဗြဟ္မာတို့၏ ရုပ်သည်ပင်လျှင်။ သုဒဿာနံ၊ သုဒဿာဗြဟ္မာတို့၏။ ရူပတော၊ ရုပ်ထက်။ ပဏိတံ၊ မြတ်၏။ ဝေံ၊ ဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ နရကသတ္တာနံ၊ ငရဲသတ္တဝါ

နိဒ္ဒေသ] အတိတာဒိဝိတာဂကထာ (၁၀၄-၁၀)

၃၀၉

တို့၏။ ရူပံ၊ သည်။ အတ္တံ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပရိယာယတော၊ ဖြင့်။
ဟိနပဏိတတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ နိပ္ပရိယာယတော ပန၊ ဖြင့်ကား။
ယတ္ထ ယသ္မိံ ရူပေ၊ ၌။ အကုသလဝိပါကံ၊ သော။ (ဝိညာဏံ၊ သည်။)
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအကုသလဝိပါကံဝိညာဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော ရုပ်သည်။
ဟိနံ၊ ၏။ (ယတ္ထ ရူပေ ကုသလဝိပါကံ ဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ပဏိတံ။
ယောဇနာ။)

၉ [၁၀၄] ဒူရေသန္တိကေတိ ဣဒမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။
အပိစ၊ လည်း။ ဩကာသတောပိ၊ ဩကာသအားဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊
ဤဒူရဒုက္ခံ။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ထောက်၍ထောက်၍။ ဒူရသန္တိကတာ၊
ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၉၇။ တဒေကဇ္ဈံအဘိသံယူဟိတော အဘိသံခိပိတောတိ၊ ကား။ အတိ-
တာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီးအသီး။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊
ပြအပ်သော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ ရူပံ၊ ကို။ ရူပနုလက္ခဏသင်္ခါတေ၊ ရူပနု-
လက္ခဏာဟု ဆိုအပ်သော။ ဧကဝိဘောဝေ၊ တခုသော အဖို့ရှိသည်၏
အဖြစ်၌။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ရာသိံကတော၊ အစုပြု၍။ ရူပက္ခန္ဓောတိ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤတဒေကဇ္ဈံစသော
ဝါကျ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧတေန၊ ဤတဒေကဇ္ဈံစသော ဝါကျဖြင့်။
သဗ္ဗံပိ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ရူပနုလက္ခဏေ၊ ၌။ ရာသိဘာဝုပဂမနေန၊
အစု၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဿိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အညော၊
သော။ ရူပက္ခန္ဓော နာမ၊ မည်သည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။

၄၉၈။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဒဿိတံ ယထာ စ၊ ပြအပ်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။
ဝေဒနာဒယောပိ၊ ဝေဒနာစသည်တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။
ဝေဒယိတလက္ခဏာဒိသုပိ၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာ စသည်တို့၌လည်း။ ရာသိ-
ဘာဝုပဂမနေန၊ အစု၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ-
ဒယော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာစသည်မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတာ၊ ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့ဆောင်၍ သမ္ပန်အပ်၏)။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝေဒနာ-
ဒိဟိ၊ တို့မှ။ အညော၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော နာမ၊ မည်ကုန်
သည်။ န အတ္တိ၊ မရှိကုန်။

ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဝေဒနာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသဉ္စိ။ ဝါ၊ ဝေဒနာ
 က္ခန္ဓာစသည်တို့တွင်။ အတိတာဒိဝိဘာဂေါ၊ အတိတ်စသည်ကို ဝေဘန်ရာ
 ဉ္စိ။ သန္တတိဝသေန စ၊ ရွှေ့နေ့ဘက်အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ခဏာဒိ-
 ဝသေန စ၊ ခဏကိစ္စ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ အတိတာ-
 နာဂတပစ္စုပ္ပန္နဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ။တတ္ထ၊ ထိုသန္တတိ-
 ခဏစသည်တို့တွင်။ သန္တတိဝဘေန၊ ဖြင့်။ ကေဝိထိကေဇဝနကေသမာပတ္တိ-
 ပရိယာပန္နာ စ၊ တခုသောပဉ္စဒွါရဝိထိ တခုသောမနောဒွါရဝိထိ တကြိမ်
 သောသမာပတ်၌အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာသည်၎င်း။ ကေဝိဓဝိသယသမာ-
 ယောဂပ္ပဝတ္တာ စ၊ (ဘုရားစသောအဆင်းတော် တရားသံအစရှိသော)တခု
 သောအဖို့ရှိသောအာရုံ၌ သဒ္ဓါစသည်နှင့်တကွ ယှဉ်ဘောအားဖြင့်ဖြစ်သော
 ဝေဒနာသည်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ မည်၏။ တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတိတာ၊
 မည်၏။ ပစ္စာ၊ ၌။ အနာဂတာ၊ မည်၏။ ခဏာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ခဏတ္တ-
 ယပရိယာပန္နာ စ၊ ခဏသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပုဗ္ဗန္တ-
 ပရန္တမဇ္ဈတ္တဂတာ စ၊ ခဏတ္တယပရိယာပန္န၏ ရှေ့အဖို့နောက်အဖို့ဖြစ်သော
 အတိတ်အနာဂတ်၏ အလယ်၌လည်းဖြစ်သော။ သကိစ္စံ၊ မိမိကိစ္စကို။
 ကုရုမာနာ စ၊ ပြုဆဲလည်းဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ မည်၏။
 တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတိတာ၊ မည်၏။ ပစ္စာ၊ ၌။ အနာဂတာ၊
 မည်၏။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဘေဒေါ၊ ကို။ နိယကဇ္ဈတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော၊ ၏။

၁-ဤသရာတွင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌၎င်း ဤနိဿယ၌၎င်း “တတော ပုဗ္ဗေ အနာဂတာ
 ပစ္စာ အတိတာ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိသင့်၏။ အကြောင်းမူကား ရှေးစာမျက်နှာ၌ “ခဏဝသေန
 ဥပ္ပါဒိခဏတ္တယပရိယာပန္နံ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တတော ပုဗ္ဗေ အနာဂတ်၊ ပစ္စာ အတိတ်” ဟူသော
 ပါဠိမှန်နှင့် ညီသင့်သောကြောင့်ပေတည်း။ ပုန်ပေ၏၊ ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲပစ္စုပ္ပန်မှ ရှေး
 ကာလဟူသည် ခဏတ္တယသို့ ရောက်သေးမီကာလဖြစ်၍ ထိုကာလ၌ ခဏတ္တယသို့ရောက်ရန်
 အသင့်ရှိသောတရားသည် အနာဂတ်သာတည်း၊ အတိတ်မဟုတ်ပေ။ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ပြီး
 သည်၊ နောက်ကာလဟူသည်မှာလည်း ခဏတ္တယသို့ရောက်၍ လွန်ပြီးသောကာလဖြစ်၍ ထို
 ကာလသို့ ရောက်သောတရားသည် အတိတ်သာတည်း၊ အနာဂတ်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်
 ဤသရာ၌ “ပုဗ္ဗန္တပရန္တမဇ္ဈတ္တဂတာ စ၊ ခဏတ္တယပရိယာပန္န-၏ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့
 ဖြစ်သော အနာဂတ် အတိတ်တို့၏ အလယ်၌လည်းဖြစ်သော။ပ။ တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။
 အနာဂတာ၊ မည်၏။ ပစ္စာ၊ ၌။ အတိတာ၊ မည်၏-ဟု အနက်မှန် ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၄၉၉။ သြဠာရိကသုခမတေဒေါ၊ ကိံ။ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။
 အကုသလာ ဝေဒနာ။ပ။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဌ်။ ဝုတ္တေန၊
 သော။ ဇာတိ။ပ။ဝသေန၊ ဇာတ်၊ သဘာဝ၊ ပုဂ္ဂလ၊ လောကီလောကုတ္တရာ
 တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တာဝ၊ စွာ။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။
 အကုသလာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (သြဠာရိက-ဌ်စပ်။) သာဝဇ္ဇ-
 ကိရိယာဟေတုတော၊ ပါဏာတိပါတစသော ကဲ့ရဲ့အပ်သော အမှုအရာ၏
 အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ပါဏာတိပါတစသော ကဲ့ရဲ့ထိုက်
 သော အပြစ်နှင့်တကွသော အကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတော စ၊ ကိလေသာဟူသော မီးဖြင့်
 ပူလောင်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝုပသန္တဝုတ္တိ၊ အပူမငြိမ်း
 သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝုပသန္တ-
 သဘာဝါယ၊ ကိလေသာမီး ပူပန်ခြင်း၊ ငြိမ်းခြင်း သောသဘောရှိသော။)
 ကုသလဝေဒနာယ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာအောက်။ သြဠာရိကာ၊ ရန်နုရင်း၏။
 သဗျာပါရတော-သဏ္ဌိဟတော၊ ကြောင့်ကြဗျာပါရနှင့် တကွဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ထိုပါဌ်ဖြင့် ဝိပါကုပ္ပါဒနယောဂျဝိပါက်ကို ဖြစ်စေ
 ခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သည်ကို ဆိုသတည်း။) သဉ္ဇဿာဟတော-သသတ္တိ-
 တော၊ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ထိုပါဌ်ဖြင့် ဝိကုပ္ပါဒနသမတ္တအဖြစ်ကို ဆိုသတည်း။)
 သဝိပါကတော၊ အကျိုးဝိပါက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဤပါဌ်ဖြင့်
 ပစ္စယန္တရသမဝါယကြောင့် ထို အကုသိုလ်ဝေဒနာ၏ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေ
 ခြင်းကို ဆိုသတည်း။ ယခင် သုံးပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း ဝိပါကဓမ္မ၏ အဖြစ်ကို
 သာလျှင် ပြသတည်း။) တနည်း။ သဗျာပါရတော-ကာယကမ္မာဒိဗျာပါရ-
 သဗ္ဗာဝတော၊ ကာယကံစသော ဗျာပါရထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ (ဇေနုဿာဟဝသေန၊ ဇောဟူသော ဉဿာဟ၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။) သဉ္ဇဿာဟတော၊ ဉဿာဟရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 (ဝိပါကုပ္ပါဒနသမတ္တတာဝသေန၊ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေခြင်း၌လည်း စွမ်းနိုင်
 သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သတ္တိရှိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။) သဝိပါ-
 ကတော-ဝိပါကသဗ္ဗာဝတော၊ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိထင်ရှား
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတော၊ ကိလေသာ
 ဟူသောမီးဖြင့် ပူလောင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သာဝဇ္ဇတော

စ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဓမ္မ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 ဝိပါကဗျာကတဘယ၊ ဝိပါကအဗျာကတဝေဒနာအောက်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊
 ၏။ သဝိပါကတော၊ ၎င်း။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတော၊ ၎င်း။ သဗျာ-
 ပဇ္ဇတော၊ ကိလေသဒုက္ခရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သာဝဇ္ဇတော စ၊
 ၎င်း။ ကိရိယာဗျာကတဘယ၊ ကြိယာအဗျာကတဝေဒနာအောက်။ သြဋ္ဌာ-
 ရိကာ၊ ၏။ ပန၊ တခန်းကိုဆိုအံ့။ ကုသလာဗျာကတ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာ၊
 အဗျာကတဝေဒနာတို့သည်။ ဝုတ္တဝိပရိယာယတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ
 ပြန်သောအားဖြင့်။ အကုသလာယ၊ အဝုပသန္တဝုတ္တိ သဘောရှိသော
 အကုသိုလ်ဝေဒနာထက်။ သုရမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန်၏။ ဒေဝီ၊ ကုန်သော။
 ကုသလာကုသလဝေဒနာ၊ တို့သည်။ သဗျာပါရတော၊ ၎င်း။ သဥဿာ-
 ဟတော၊ ၎င်း။ သဝိပါကတော စ၊ ၎င်း။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်
 သည် အားလျော်စွာ။ ဒုဝိဓာယပိ၊ ဝိပါကကြိယာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား
 ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဗျာကတဘယ၊ အဗျာကတဝေဒနာအောက်။
 [၁၀၅] သြဋ္ဌာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၏။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာပိ၊
 သော။ အဗျာကတ၊ သည်။ တာဟိ၊ ထိုနှစ်ပါးသောကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်
 ဝေဒနာတို့ထက်။ သုရမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဇာတိဝသေန၊
 ဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကသုရမတ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၀၀။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဘာဝဝသေန၊ သဘောလက္ခဏာ၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ နိရဿာဒတော၊ သာယာ
 အပ်သော သဘောမရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ သာယာအပ်သော သုခကို
 ပယ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ သဝိပ္ပါရတော၊ တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ မငြိမ်သက်သောအားဖြင့်၎င်း။ ခေါတကရဏတော၊
 ချောက်ချားခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥဗ္ဗေဇနီယတော၊
 ထိတ်လန့်ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဘိဘဝနတော စ၊ နှိပ်စက်
 လွှမ်းမိုးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဣတရာဟိ၊ ဒုက္ခမှတပါးကုန်
 သော။ ဒွီဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့အောက်။
 သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣတရာ၊ ဒုက္ခမှတပါးကုန်သော။
 ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည်။ သာတ-
 တော၊ သာယာအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သန္တတော၊ ငြိမ်သက်

နိဒ္ဒေသ] အတိတာဒိဝိဘာဂကထာ (၁၀၅-၁၄)

၃၁၃

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပဏိဘတော၊ မှန်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း။ မနာပတော၊ နှလုံးကိုပွားစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
မဇ္ဈတ္တတော စ၊ လျစ်လျူရှုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ အလယ်၌
တည်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်
သည်အားလျော်စွာ။ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာထက်။ သုခမာ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဥဘော၊ ကုန်သော။ သုခဒုက္ခာ၊ တို့သည်။
သဝိပ္ပါရတော၊ ၎င်း။ ခေါဘကရုဏတော၊ ၎င်း။ ပါကဋတော စ၊ ထင်ရှား
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဒုက္ခမသုခါယ၊ ထက်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊
ကုန်၏။ သာ၊ ထိုအဒုက္ခမသုခဝေဒနာသည်။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ်
ပြီးသည်မှ ပြန်သေစအားဖြင့်။ တဒုဘယတော၊ ထိုနှစ်ပါးကုန်သော
သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာတို့ထက်။ သုခမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သဘာဝ-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကသုခမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၀၁။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပုဂ္ဂလဝသေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်။
အသမာပန္နဿ၊ သမာပတ်မငင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။
နာနာရမ္မဏေ၊ အထူးထူးသောအာရုံ၌။ ဝိက္ခိတ္တဘာဝတော၊ ပျံ့လွင့်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။
ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာအောက်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ ဝိပရိယာယေန၊ အား
ဖြင့်။ ဣတရာ သမာပန္နဿ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။
ပုဂ္ဂလဝသေန၊ ဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကသုခမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ လောကီယလောကုတ္တရဝသေန၊ ဖြင့်။ သာသဝါ၊
အာသဝေါ၏အာရုံဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ လောကီယာ၊ မည်၏။ သာ၊
ထိုလောကီဝေဒနာသည်။ အာသဝုပ္ပတ္တိဟေကုတော၊ အာသဝေါဖြစ်ခြင်း
၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဩစနိယတော၊ ဩစလေးပါး
တို့သည် အာရုံပြု၍ လွမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ယောဂ-
နိယတော၊ ယောဂလေးပါးတို့သည် အာရုံပြု၍ လွမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ ဂန္ထနိယတော၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်သည်ဖြစ်၍

၁-မဇ္ဈတ္တတောသည် သုခဝေဒနာ၌ မရှိ၊ သဘာဝာသည် ဥပေက္ခာ၌ မရှိ၊ သန္တတော
သည်တို့ကိုကား သုခဥပေက္ခာတို့၌ ရအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ယထာယောဂံဟု မိန့်သည်။
(ပြည်)

ဂန္ထတရား၏အစီးအပွားဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ နီဝရဏိယတော၊ နီဝရဏတရားတို့သည် အာရုံပြုသောအားဖြင့် မြေးယှက်ပိတ်ဖုံးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ နီဝရဏတရားတို့၏ အစီးအပွား၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥပါဒါနိယတော၊ ဥပါဒါနိတရားတို့၏ အစီးအပွား၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သံကိလေသိကတော၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကို ရခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနသာဓာရဏတော စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အနာသဝါယ၊ အနာသဝဝေဒနာအောက်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ သာ၊ ထိုအနာသဝဝေဒနာသည်။ ဝိပရိယာဓယန၊ ဖြင့်။ သာသဝါယ၊ အာသဝဝေဒနာထက်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ လောကီယလောကုတ္တရဝသေန၊ ဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကသုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

၅၀၂။ တတ္ထ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သြဋ္ဌာရိကသုခုမအဖြစ်၌။ ဇာတိ-အာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘေဒေါ-သံကရော၊ ရောယှက်ခြင်းကို။ ပရိဟရိ-တဗ္ဗော၊ ရှောင်အပ်၏။ ဝါ၊ ဟိအပ်၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ အကုသလ-ဝိပါကကဿဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ အကုသလဝိပါက ကာယဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အဗျာကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခုမာ၊ သည်။ သမာနာပိ၊ မူလည်း။ သဘာဝါဒိဝသေန၊ သဘာဝပုဂ္ဂလ လောကီယတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သဏ္ဌံ၊ ၏။ အဗျာကတာ၊ ပ။ သုခုမာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[အဗျာကတာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ သမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ အသမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ သာသဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ အနာသဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခုမာ၊ သည်။ သမာနာပိ၊ မူလည်း။ သဘာဝါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ သည်။ (ဟောတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။) ဧဝံ၊ တူ။ သုခါဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ကုန်သည်။ (သမာနာပိ၊

ကုန်မူလည်း။) သဘာဝါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခုမာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဇာတိအာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘေဒေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဩဠာရိကသုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသမ္ဘေဒမဖြစ်သော အခြင်းအရာသည်။ သေယျထာ-ကတမံ၊ နည်း။ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတဝေဒနာသည်။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာကုသလာဟံ၊ ဝေဒနာတို့ထက်။ သုခုမာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဗျာကတာ။ ပ။ သုခုမာဟူရာ၌။ ကတမာ အဗျာကတာ၊ အဘယ်အဗျာကတဝေဒနာနည်း။ ဒုက္ခာ ကိံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာလော။ သုခါ ကိံ၊ လော။ သမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ ကိံ၊ လော။ အသမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ ကိံ၊ လော။ ကိံ၊ အသို့နည်း။ [၁၀၆]

သဘာဝါ၊ သာသဝဝေဒနာလော။ ကိံ၊ နည်း။ အနာသဝါ၊ လော။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ (အဗျာကတာယ၊ အဗျာကတဝေဒနာ၏။) သဘာဝါဒိဘေဒေါ၊ ကို။ န ပရာမသိတဗ္ဗော၊ အပ်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ကုသလာကုသလမုခစသော အလုံးစုံတို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ တံ တံ ဝါပန ဝေဒနံ၊ ထိုထိုဝေဒနာကို။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ထောက်၍ထောက်၍။ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဩဠာရိကသုခုမာ၊ ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ အကုသလာဒိသုပိ၊ အကုသိုလ်ဝေဒနာစသည်တို့တွင်လည်း။ လောဘသဟဂတာယ၊ လောဘသဟဂုတ်ဝေဒနာအောက်။ ဒေါသသဟဂတာ၊ ဒေါသသဟဂုတ်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အဂ္ဂိ ဝိယ၊ မီးကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဒဟနတော၊ မှီရာဟဒယဝတ္ထုကို လောင်တတ်သောကြောင့်။ ဝါ၊ မှီရာခန္ဓာကို လောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဩဠာရိကာ၊ မည်၏။

လောဘသဟဂတာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ဒေါသသဟဂုတ်ထက်သိမ်မွေ့၏။ ဒေါသသဟဂတာပိ၊ သည်လည်း။ နိယတာ၊ အာနန္တရိယအဖြစ်သို့ ရောက်သော မိစ္ဆတ္တနိယတဝေဒနာသည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ အနိယတာ၊ အနိယတဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ နိယတာပိ၊ အာနန္တရိယအဖြစ်သို့ ရောက်သော မိစ္ဆတ္တနိယတ ဝေဒနာသည်လည်း။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ တည်ကောင်းသော ဝိပါကအကျိုးရှိသော ဝေဒနာသည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ ဣတရာ၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိကမဟုတ်သောဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ကပ္ပဋ္ဌိ-

တိကာသုပ္ပိ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌တည်ကောင်းသော ဝိပါကအကျိုးရှိသော
 ဝေဒနာတို့တွင်လည်း။ အသင်္ခါရိကာ၊ အသင်္ခါရိကဝေဒနာသည်။ ဩဠာ-
 ရိကာ၊ ဤ။ ဣတရာ၊ သသင်္ခါရိကဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ဤ။ ပန၊ ထိုမှ
 တပါး။ လောဘသဟဂတာ၊ လောဘသဟဂုတ်ဝေဒနာသည်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပ-
 ယုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်ဖြစ်မှု။ ဩဠာရိကာ၊ ဤ။ ဣတရာ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ်
 ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ဤ။ သင်္ခါပိ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် ဝေဒနာသည်
 လည်း။ နိယတာ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတဖြစ်အံ့။ ဩဠာရိကာ၊ ဤ။ အနိယတာ၊
 သည်။ သုခုမာ၊ ဤ။ နိယတာပိ၊ နိယတသည်လည်း။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ သည်။
 ဩဠာရိကာ၊ ဤ။ ဣတရာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ဤ။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာသုပ္ပိ၊ တို့တွင်
 လည်း။ အသင်္ခါရိကာ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ ဤ။ ဣတရာ၊ သသင်္ခါရိက
 သည်။ သုခုမာ၊ ဤ။ အဝိသေသေန စ၊ ဒေါသသဟဂုတ်၊ လောဘသဟဂုတ်
 ဟုမခွဲ သာမန်အားဖြင့် ကား။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။
 ဗဟုဝိပါကာ၊ များသောအကျိုးရှိမှု။ ဩဠာရိကာ၊ ဤ။ အပ္ပဝိပါကာ၊
 အကျိုးနည်းမှု။ သုခုမာ၊ ဤ။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်
 ဝေဒနာသည်။ အပ္ပဝိပါကာ၊ အကျိုးနည်းမှု။ ဩဠာရိကာ၊ ဤ။ ဗဟုဝိပါ-
 ကာ၊ အကျိုးများမှု။ သုခုမာ၊ ဤ။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ကာမာဝစရကုသလာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဩဠာ-
 ရိကာ၊ ဤ။ ရူပါဝစရာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ဤ။ တတော၊ ထိုရူပါဝစရ
 ကုသိုလ် ဝေဒနာထက်။ အရူပါဝစရာ၊ သည်။ (သုခုမာ၊ ဤ။) တတော၊ ထို
 အရူပါဝစရကုသိုလ်ဝေဒနာထက်။ လောကုတ္တရာ၊ သည်။ (သုခုမာ၊ ဤ။)
 စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဒါနမယာ၊ ဒါနမယဖြစ်သော။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာ-
 ဝစရကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ ဩဠာရိကာ၊ ဤ။ သီလမယာ၊ သီလမယ
 ဖြစ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ဤ။ တတော၊ ထို
 သီလမယထက်။ ဘာဝနာမယာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ဤ။ ဘာဝနာယောပိ၊
 သည်လည်း။ ဒုဟေတုကာ၊ ဒွိဟိတ်ဖြစ်မှု။ ဩဠာရိကာ၊ ဤ။ တိဟေတု-
 ကာ၊ မူ။ သုခုမာ၊ ဤ။ တိဟေတုကာပိ၊ သည်လည်း။ သသင်္ခါရိကာ၊
 သသင်္ခါရိကဖြစ်မှု။ ဩဠာရိကာ၊ ဤ။ အသင်္ခါရိကာ၊ ဖြစ်မှု။ သုခုမာ၊
 ဤ။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမဇ္ဈာနိကာ၊ ပဌမဈာန်၌ ယှဉ်သော။ ရူပါဝစရာ၊
 ရူပါဝစရကုသိုလ်စေတနာသည်။ ဩဠာရိကာ၊ မည်၏။ ပ။ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကာ၊

နိဒ္ဒေသ] အတိတာဒိဝိဘာဂကထာ (၁၀၇-၁)

၃၁၇

သည်။ သုခုမာဝ၊ တည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အရူပါဝစရာ၊ အရူပါဝစရ
 ဖြစ်သော။ အာကာသာနဉာယတနသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊
 ၏။ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ သုခုမာဝ၊ တည်း။
 စ၊ ထိုမှတပါး။ လောကုတ္တရာ၊ ဖြစ်သော။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊
 သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ သုခုမာဝ၊
 တည်း။ တံတံဘူမိဝိပါကကိရိယဝေဒနာသု စ၊ ထိုထိုဘုံ၌ဖြစ်သော ဝိပါက
 ဝေဒနာ ကြိယာဝေဒနာတို့၌၎င်း။ ဒုက္ခာဒိအသမာပန္နာဒိသာသဝါဒိဝသေ-
 န၊ ဒုက္ခသည်၊ အသမာပန္နသည်၊ သာသဝစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ဝုတ္တဝေဒနာသု စ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝေဒနာတို့၌၎င်း။ သေ နယော၊ ကို။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဩကာသဝသေန စာပိ၊ ဩကာသ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ နိရယေ၊
 ၌။ ဒုက္ခာ၊ ဖြစ်သော ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ တိရစ္ဆာန-
 ယောနိယံ၊ ၌။ (ဒုက္ခာ၊ သည်။) သုခုမာ၊ ၏။ပ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိသု၊
 ဘုံတို့၌။ (ဒုက္ခာ၊ သည်။) သုခုမာဝ၊ တည်း။ ဒုက္ခာ၊ ကို။ ယောဇေ-
 တဗ္ဗာ၊ ယထာ စ၊ ယှဉ်အပ်သကဲ့သို့လည်း။ ဝေ၊ တူ။ သုခါပိ၊ ကိုလည်း။
 သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဘုံတို့၌။ ယထာနုရူပံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။
 ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝတ္ထုဝသေန စာပိ၊ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ရာအာရုံဖြစ်သော
 ဝတ္ထုအားဖြင့်လည်း။ ဟိနဝတ္ထုကာ၊ ယုတ်သောဝတ္ထုကို အာရုံပြု၍
 ဖြစ်သော။ ယာကာစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊
 မည်၏။ ပဏီတဝတ္ထုကာ၊ သော။ (ယာကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။)
 သုခုမာ၊ မည်၏။

ဟိနပဏီတဘေဒေ၊ ၌။ ယာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊
 ၏။ သာ၊ သည်။ ဟိနာ၊ ၏။ ယာ စ၊ သည်ကား။ သုခုမာ၊ ၏။ သာ၊
 သည်။ ပဏီတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၃။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒုရပဒံ၊ ဒုရ-ပုဒ်ကို။ (ဝိဘတ္တံ-၌စပ်။) အကု-
 သလာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ကုသလာဗျာကတဟိ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာဟိ၊
 တို့မှ။ ဒုရေ၊ ၏။ သန္တိကေပဒံ၊ ကို။ (၎င်းဝိဘတ္တံ-၌စပ်။) အကုသလာ
 ဝေဒနာ၊ သည်။ အကုသလာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်၊ ဝါ၊ မှ။
 [၁၀၇] သန္တိကေ နီး၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘဂေါ

၌။ ဝိဘတ္တံ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အကုသလာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝိသဘာဂတော စ၊ ဇာတိစသောအားဖြင့် မတူသော ကောဠာသ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အသံသဋ္ဌတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါကတာ စသော အားဖြင့် မတူသောကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော မနီးနှောသောအားဖြင့် ၎င်း။ အသရိက္ခတော စ၊ သဘောအားဖြင့် မတူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ မတူသောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ကုသလာဗျာကတာဟိ၊ တို့မှ။ ဒုရေ၊ ဧ။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ကုသလာ-ဗျာကတာ၊ ကုသိုလ်အဗျာကတဝေဒနာတို့သည်။ အကုသလာယ၊ အကုသိုလ်ဝေဒနာမှ။ ဒုရေ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗဝါရေသု၊ (ဩဠာရိကသုခုမဘေဒ၌ ဝုတ္တနယကိုမှီသဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သော) ခပ်သိမ်းသောဝါရတို့၌။ 'သေနယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အကုသလာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သဘာဂတော စ၊ ဇာတိစသောအားဖြင့်တူသော ကောဠာသရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သရိက္ခတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါကတာ စသောအားဖြင့် တူသောသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အကုသလာယ၊ နှင့်။ သန္တိကေ၊ နီး၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေ့ အပြီးတည်း။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ဧ။ အတိတာဒိဝိဘာဂေ၊ အတိတ်စသည်၏အဖြစ်ကို ဝေတန်ရာ၌။ ဝိတ္တာရကထာမုခံ၊ အကျယ်စကား အမြက်တည်း။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ တံတံဝေဒနာသမ္ပယုတ္တာနံ၊ ထိုထိုဝေဒနာနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ သညာဒိနံပိ၊ သညာစသည်တို့၏လည်း။ ဧတံ၊ အတိတာဒိဝိဘာဂ၌ ဤဝိတ္တာရ ကထာမုခကို။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။

ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ

၅၀၄။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဒိတွာ၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဧတေသ္မေဝ ခန္ဓသု၊ ထိုငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၌သာလျှင်။ ဉာဏဘေဒတ္ထံ၊ အထူးထူးအပြားပြားသောဉာဏ်၏ အထူးဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကမတော၊ ဒေသနာက္ခမအားဖြင့်၎င်း။ ဝိသေသတော၊ ခန္ဓာနှင့်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ အထူးအားဖြင့်၎င်း။ အနုနာဓိကတော စေဝ၊ ငါးပါးအောက်မယုတ် ငါးပါးထက်လွန် ငါးပါးတိတိရှိသည်အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ တထေဝ၊ တထေ့လည်း။ ဥပမာတော စ၊ ဥပမာတို့ဖြင့်နှိုင်းယှဉ်သောအားဖြင့်၎င်း။

နိဒ္ဒေသ]

ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ (၁၀၇-၂၃)

၃၁၉

ဒွိဓာ-ဒွိဟိ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဒဠဗ္ဗ-
တော စ၊ ပညာစက္ခုဖြင့်ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝေံ၊ ဤသို့သင်္ခေပ
ဝိတ္ထာရအားဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အတ္ထသိဒ္ဓိတော စ၊
လိုအပ်သောအကျိုးပြီးစီးသောအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ အဆုံးအဖြတ်
နည်းကို။ ဝိတာဝိနာ၊ ပညာရှိသည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝိညာ-
တဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ-တာသု ဂါထာသု၊ ထိုဂါထာတို့၌။ ကမတောတိ၊ ကား။ ဣဓ၊
ဤအရာ၌။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်စဉ်၎င်း။ ပဟာနက္ကမော၊ ပယ်စဉ်၎င်း။
ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ ကျင့်စဉ်၎င်း။ ဘူမိက္ကမော၊ ဘုံစဉ်၎င်း။ ဒေသနာက္ကမော၊
ဒေသနာအစဉ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကမော၊ သည်။ ဗဟုဝိဓော၊ များသော
အပြားရှိ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဥပ္ပတ္တိက္ကမစသည်တို့တွင်။ ပဌမံ ကလလံ။ပ။ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့
အစရှိသောအစဉ်သည်။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ (အကြောင်းအားလျော်စွာ
ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏) ဖြစ်စဉ်မည်၏။ ဒဿနေန။ပ။ တိ ဝေမာဒိ၊
ဤသို့စသောအစဉ်သည်။ ပဟာနက္ကမော၊ ပယ်စဉ်မည်၏။ သီလဝိသုဒ္ဓိ။ ပ။
တိ ဝေမာဒိ၊ သည်။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ ကျင့်စဉ်မည်၏။ ကာမာဝရော။ ပ။
တိ ဝေမာဒိ၊ သည်။ ဘူမိက္ကမော၊ ဘုံစဉ်မည်၏။ ဧတ္တာရော။ ပ။ ဇေနာတိ
ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဒါနတထံ သီလကထန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝေမာဒိ၊ သည်။
ဒေသနာက္ကမော၊ မည်၏။ တေသု၊ ထိုဥပ္ပတ္တိက္ကမစသည်တို့တွင်။ ဣဓ၊
ဤအရာ၌။ တာဝ၊ စွာ။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ သည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။
ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။ ကလလာဒိနံ ဝိယ၊ ကလလစသည်တို့ကဲ့သို့။ ခန္ဓာနံ၊
တို့၏။ ပုဗ္ဗာပရိယဝဝတ္ထာနေန၊ (ပဌမံ ရူပက္ခန္ဓော တဒတာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော
ဤသို့သောနည်းဖြင့်) ရွှေ့နောက်ဖြစ်စဉ်ကိုမှတ်ခြင်းအားဖြင့်။ အနုပ္ပတ္တိ-
တော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပဟာနက္ကမော၊ သည်လည်း။ န ယုဇ္ဇတိ၊
မသင့်။ ကုသလာဗျာကတာနံ၊ တို့၏။ အပဟာတဗ္ဗတော၊ မပယ်အပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ သည်လည်း။ န ယုဇ္ဇတိ၊
မသင့်။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ အပဋိပဇ္ဇနိယတော၊ မကျင့်သုံးအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဘူမိက္ကမော၊ သည်လည်း။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။

ဝေဒနာဒိနံ၊ တို့၏။ စဘူဘူခိယာပန္နတ္တာ၊ ဘုံလေးပါး၌အကျုံးဝင် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ပါရှိသောသကိုဆိုအံ့။ ဒေသနာက္ခမော၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ အဘေဒေန၊ ရုပ်စသည်တို့၏ ဘေဒဝိဘာဂကို မပြုမူ၍ တပေါင်းတည်းယူသဖြင့်။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အတ္တဂါဟပတိတံ၊ အတ္တဟုစွဲလမ်းခြင်းဟူသော ဒိဋ္ဌောသ၌ကျသော။ ဝေဒနယုဇ္ဇနံ၊ ဆိုးမထိုက်သောသတ္တဝါအပေါင်းကို။ သမ္မဟဃနဝိနိဗ္ဗောဂ- ဒဿနေန၊ ရုပ်မှနာမ်ကို ကင်းကွာစေ၍ ရုပ်နာမ်အပေါင်း၌ သနအစိုင် အခဲကို ခွဲခြမ်း၍ပြသဖြင့်။ အတ္တဂါဟတော၊ အတ္တဟုစွဲလမ်းခြင်းမှ။ မော- စေတုကာမော၊ လွတ်စေလိုသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ [၁၀၈] တဿ တဿ ဇနဿ၊ ၏။ ဟိဘကာမော၊ အစီးအပွားကိုအလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ သုခဂ္ဂဟ- ဇာတ္ထံ၊ ယူသွယ်မှတ်သွယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ စက္ခုအာဒိနမ္ပိ၊ စက္ခုစသော ပဉ္စိန္ဒြေတို့၏လည်း။ ဝိသယဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဩဠာရိကံ၊ သော။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ လက်ဦး။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ ဣဠာနိဋ္ဌရူပသံဝေဒနိကံ၊ ဣဠာရုပ်အနိဋ္ဌရုပ်ကို ခံစားတတ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ (ဒေသေတိ၊ ၏။) ယံ၊ အကြင်အာရုံကို။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ တံ၊ ထိုအာရုံကို။ သဉ္ဇာနာတိ၊ အမှတ်ပြု၍သိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာဝိသယဿ၊ ဝေဒနာ၏ အာရုံ၏။ အာကာရဂ္ဂါဟိကံ၊ အခြင်းအရာကိုယူတတ်သော။ သညံ၊ ကို။ (ဒေသေတိ၊) ၏။ သညာဝသေန၊ ဖြင့်။ အဝိသင်္ခါရကေ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန် သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ (ဒေသေတိ၊ ၏။) တေသံ ဝေဒနာဒိနံ၊ တို့၏။ နိဿယံ၊ နိဿယပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နေသံ၊ ထိုဝေဒနာစသည်တို့၏။ အဝိပတိဘူတဉ္စ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၍လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဇေ၊ ကို။ (ဒေသေတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝေ၊ သို့။ တာဝ၊ ဝှာ၊ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၅။ ဝိသေသတောတိ၊ ကား။ ခန္ဓာနဉ္စ၊ ခန္ဓာတို့၏၎င်း။ ဥပါဒါ- နက္ခန္ဓာနဉ္စ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏၎င်း။ ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။ နေသံ၊ ထိုခန္ဓာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏။ ဝိသေသော၊ သည်။ ကော ပန၊ နည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ အဝိသေသတော၊ သာမန်အားဖြင့်။ ဝါ၊

နိဒ္ဒေသ] ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ (၁၀၈-၁၉)

၃၂၁

သာသဝဉ္ဇပါဒါနိယဟု အထူးမပြုသောအားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ သာသဝဉ္ဇပါဒါနိယတာဝေန၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ် ဥပါဒါနိတရားတို့၏အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ ဤ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ ပဉ္စ စေဝ ဝေါဘိက္ခဝေ။ပ။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ စေဝ ခန္ဓေ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို၎င်း။ ပဉ္စ စ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝေါ၊ တို့အား။ ဒေသေသာမိ၊ အံ။ တံ ဒေသနံ၊ ကို။ (တုမေ၊ တို့သည်)။ သုဏာထ၊ နာကုန်လော့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ဟူသည်။ ကတမေ စ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံကိဉ္စ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်မူလည်းဖြစ်သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ သန္တိကရုပ်မူလည်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ ရူပနုလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားအလုံးစုံကို။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ ကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ပ။ ယံကိဉ္စ၊ သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ကို။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤတရားငါးပါးတို့ကို။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံကိဉ္စ၊ သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ သာသဝံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ ဥပါဒါနိယံ၊ ဥပါဒါနိတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤအာသဝဉ္ဇပါဒါနိ၏ အာရုံဖြစ်သောရုပ်ကို။ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယာ ကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ပ။ ယံကိဉ္စ၊ သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ သော။ သာသဝံ၊ သော။ ဥပါဒါနိယံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ကို။ ဝိညာဏပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤအာသဝဉ္ဇပါဒါနိ၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ရုပ်၊ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဉ်တို့ကို။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဝေဒနာဒယော၊ တို့သည်။ အနာသဝါပိ၊ အာသဝေါ၏အာရုံမဟုတ်သည်တို့သည်လည်း။ အတ္တိယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ (အနာသဝံ၊ ခံသာ။) ရူပံ၊ သည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ အဿ-ရူပဿ၊ ၏။ ရာသဋ္ဌေန၊ အစုဟူသော အနက်အားဖြင့်။ ခန္ဓဘာဝေါ၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ရူပံ၊ ကိ။) ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာသဋ္ဌေန စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ သာသဝဋ္ဌေန စ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံဟူသော အနက် အားဖြင့်၎င်း။ (အဿ-ရူပဿ၊ ၏။) ဥပါဒါနက္ခန္ဓဘာဝေါ၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ရူပံ၊ ကိ။) ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝေဒနာဒယော၊ တို့ကို။ အနာသဝါ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံမဟုတ်သော ဝေဒနာစသည်တို့ကို။ ခန္ဓေသု ဝေ၊ တို့၌သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (ဝေ-သဒ္ဓါ အဋ္ဌာနပယုတ်။) သာသဝါ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံဖြစ်သော ဝေဒနာစသည်တို့ကို။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဥပါဒါနဂေါစရာ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣဝ-ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ထိုခန္ဓာ-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ကေဠံ၊ ကတော၊ တပေါင်း တည်းပြု၍၊ ဝါ၊ တဖို့တစုတည်းပြု၍။ ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။

၅၀၆။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အနုနာဓိကတောတိ၊ ကား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အနုနာ၊ ငါးပါးအောက် မယုတ်ကုန်သော။ အနဓိကာ၊ ငါးပါးထက် မလွန်ကုန်သော။ ပဉ္စေ၊ ငါးပါးတိတိသာဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ (စောဒနာ၊ တည်း။) သဗ္ဗသင်္ခတသဘာဝေကသင်္ဂဟတော စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့ကို တူသောအဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူခြင်းကြောင့်၎င်း။ အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထုဿ၊ အတ္တကောင်၊ အတ္တ၏ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ အကြောင်း၏။ ဧတပရမတော စ၊ ထိုငါးပါးသာ အတိုင်း အရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အညေသံ၊ တပါးကုန်သော သီလက္ခန္ဓသမာဓိက္ခန္ဓ စသည်တို့၏။ တဒဝရောဓတော စ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၌သာ

နိဒ္ဒေသ]

ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ (၁၀၉-၄)

၃၂၃

ဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ပဉ္စေ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အနေကပ္ပဘေဒေသု၊ များသောအပြားရှိကုန်သော။

☞ [၁၀၉] သင်္ခတဓမ္မေသု၊ တို့ကို။ သဘာဂဝသေန၊ ရူပနုလက္ခဏာစသော တူသောအဖို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သင်္ဂယုမာနေသု၊ ပေါင်း၍ယူအပ်ကုန် သည်ရှိသော်။ ရူပမ္ပိ၊ ရူပနုလက္ခဏာရှိသောသဘောတရားသည်လည်း။ ရူပ- သဘာဂေကသင်္ဂဟဝသေန၊ ရူပနုလက္ခဏာဟူသော တူသောအဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကော၊ သော။ ခန္ဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘော တရားသည်။ ဝေဒနာသဘာဂေကသင်္ဂဟဝသေန၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာ ဟူသော တူသောအဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူခြင်း၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ ဧကော၊ သော။ ခန္ဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သညာဒီသု၊ သညာစသည်တို့၌။ ယေ နယော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ တသ္မာ သဗ္ဗသင်္ခ- တသဘာဂေကသင်္ဂဟတော၊ ကြောင့်။ ပဉ္စေ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ယဒိဒိ-ယေ ဣမေ ရူပါဒယော၊ စသည်တို့ကို။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထု၊ ဖြစ်သော။

၁-တခိုးတစ် အထူးမှတ်စရာ မရှိပြီလောဟူသော။ တေသု သင်္ခတာဘိသင်္ခရဏကိစ္စံ အာယူ- ဟနရဿယ စေတနာယ ဗလဝန္တိ သာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတိ ဝုတ္တာ၊ အညေ စ ရူပနာဒိဝိသေသ- လက္ခဏာရဟိတာ ဖဿာဒယော သင်္ခတာဘိသင်္ခရဏသာမညေနာတိ ဒဠဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ရူပနု စသော ဝိသေသလက္ခဏာမှ ကင်းသော်လည်း ဖဿစသည်တို့သည် ဖုသနစသော အသီးသီး သော လက္ခဏာရှိကုန်သည် မဟုတ်လောဟု။ ကြောင့် ဖုသနာဒယော ပန သဘာဝါ ဝိသုံ ခန္ဓသဒ္ဓဝာနိယာ န ဟောန္တိတိ မေသဘာဝညနာ တသဘာဂေတန ဖဿက္ခန္ဓာဒယော န ဝုတ္တာကိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဝေဒနာသညာတို့ကိုကား အဘယံဒကြောင့် ဝိသုံခန္ဓတာဝဖြင့် ဟောအပ်ကုန်သနည်း။ ဖဿစသည်တို့ကိုမူ သင်္ခတာဘိသင်္ခရဏ သာမနံအားဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မယူအပ်သနည်းဟူသော။ ယထာ ဖဿာဒယော ဝိသေသတော တဒနုလက္ခဏာတ္ထိ- တာယ သင်္ခတာဘိသင်္ခရဏသဘာဝါဘိ သင်္ခါရက္ခန္ဓ သဝေရုဒ္ဓါ။ ဧဝံ ဝေဒနာသညာဝိညာ- ဏာနိတိ ရူပဓမ္မာဝိယ တာနိ ဝိသုံ ခန္ဓတာဝေန ဝုတ္တာနိ၊ ဝိဘင်းအနု။ ဖဿာဒယော၊ တို့သည်။ ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။ တဒနုလက္ခဏတ္ထိတာယ၊ ထိုစေတနာအားလျော်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခတာဘိသင်္ခရဏသဘာဝါ၊ ပြုပြင်အပ်သောတရားတို့ကို အသားပြုပြင်ခြင်း သဘောရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ သမဝရုဒ္ဓါ၊ သွင်းအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယသ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒနာသညာဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ သမဝရုဒ္ဓါနိ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိသုံ၊ သိ။ ခန္ဓတာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာ ဝိယ၊ သို့။ တာနိ၊ ထိုဝေဒနာသညာဝိညာဉ်တို့ကို။ ဝိသုံ၊ သိ။ ခန္ဓတာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ၎င်းအနုနက်။ (ပြည်)

တေ-ရူပါဒိပဉ္စကံ၊ ထိုရုပ်စသော တရားငါးပါး အပေါင်းသည်။ တေပရမံ၊
ဤရွှေငါးပါးတိတိ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝုတ္တဉ္စေတံ-
ကား ထင်ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ရူပေ၊ သည်။ သတိ၊
သော်။ ရူပံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ရှိ။ ရူပံ၊ ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ မှားသော
အားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍။ တေ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာ
တည်း။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဧသော၊ သည်။
မမ၊ ၏။ အတ္တော၊ အတ္တတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံဒိဋ္ဌိ၊ ဤမှားသော အယူ
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ သညာယ၊ သည်။ သင်္ခါရေသု၊
တို့သည်။ ဝိညာဏေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ပ။] အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထုဿ၊
၏။ တသ္မာ တေပရမတောပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ပဉ္စေ၊ တို့ကိုသာလျှင်။
ဝုတ္တော၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အညေပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။
သီလာဒယော၊ သီလက္ခန္ဓအစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မက္ခန္ဓော၊
အကြင်တရားအစုတို့ကို။ ဝုတ္တော၊ ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုသီလက္ခန္ဓစသော
တရားအစုတို့သည်လည်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ၊ ဌ်။ ပရိယာပန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။
ဧတ္ထေ၊ ဤငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၌သာလျှင်။ အဝရောဓံ၊ ဝင်ခြင်းသို့။
ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေသံ၊ တို့၏။ တသ္မာ တဒဝရောဓတောပိ၊ ကြောင့်
လည်း။ ပဉ္စေ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်
၏။ (ဣတိ-ပရိသမာပန၊ ဧဝံ-စသည်ကား နိဂုံး။) တနည်း။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။
(ဣတိ-ကို ဧဝံ-ဖွင့်သည်။) အနုနာဓိကတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊
ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၇။ ဥပမာတောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဥဒ္ဓေသ၌။ ဟိ၊ အကျယ်ကို။
(ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ရူပပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဂီလာနသာလှူပမော၊ သူနာ
စရပ်နှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဂီလာနူပမဿ၊ သူနာနှင့်တူသော။ ဝိညာ-
ဏပါဒါနက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝတ္ထုဒ္ဓါရာရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ နိဝါသနဌာနတော၊
နေရာဌာန၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။
ဂေလညူပမော၊ အနာရောဂါနှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အာဗာဓကတ္တာ၊
ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခတာ၏ အစွမ်းဖြင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ
တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သညူပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဂေလည-
သမုဋ္ဌာနူပမော၊ သလိပ် သည်းခြေ လေစသော အနာ၏ဖြစ်ကြောင်း
လျှင် ဥပမာရှိ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ကာမသညာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ရာဂါဒိ-

နိဒ္ဒေသ]

ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ (၁၀၉-၂၅)

၃၂၅

သမ္ပယုတ္တဝေဒနာသမ္ဘဝါ၊ ရာဂစသည်တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာဖြစ်သင့်သော ကြောင့်တည်း။ သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ အသပ္ပါယသေဝနူပမော၊ မလျောက်ဘတ် မသင့်တင့်သော ဥတုဘောဇဉ်စသည်ကို မှီဝဲသည်နှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝေဒနာဂေလညဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အနာ၏။ နိဒါနတ္တာ၊ အကြောင်းရင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝေဒနံ ဝေဒနတ္တာယ အဘိသင်္ခရေန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အကုသလဿ၊ ပ။ ဒုက္ခသဟဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒနတ္တာယ၊ ဝေဒနာ၏အဖြစ်ကိုရခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘိသင်္ခရေန္တိ၊ ပြုပြင်ကုန်၏။] [အကုသလဿ၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခသဟဂတံ၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်ဖြစ်သော။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော။ ကာယ-ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။] ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဂိလ္လာနူပမော၊ သူနာနှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝေဒနာဂေလညေန၊ ဝေဒနာဟူသော အနာမှ။ အပရိမုတ္တတ္တာ၊ မလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အပိစ၊ နည်းတပါးကိုဆိုအံ့။ ဧတေ ခန္ဓာ၊ ထိုငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ စာရကကာရဏအပရာ-ကောရဏကာရကအပရာဓိကူပမာ၊ နှောင်အိမ်၊ ဒွတ္တိံ သကမ္မကာရဏသုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ပြစ်မှားလွန်ကျူးသောအပြစ် ဒွတ္တိံ သကမ္မကာရဏဟူသော ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြုတတ်သော အာဏာသား၊ ပြစ်မှားလွန်ကျူးသော အပြစ်သင့်သောသူလျှင် ဥပမာရှိကုန်၏။ ဘာဇန-ဘောဇနဗျဉ္ဇနပရိဝေသကဘုဉ္ဇကူပမာ စ၊ စားခွက်၊ စားအပ်သော ဘောဇဉ်၊ လက်သုပ်ဟင်းလျာ၊ လုပ်ကျွေးတတ်သောစဖိုသည်၊ စားတတ်သော သူလျှင် ဥပမာရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပမာတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၈။ ဒဠဗ္ဗတော ဒွိဓာတိ၊ ကား။ သင်္ခေပတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝိတ္တာရတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဒဠဗ္ဗတောပိ၊ ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ခဲ့အံ့။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ အာသိဝိသုပမေ၊

သုတ်၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ခိတ္တာသိကပစ္စတ္တိကတော၊ သတ်အံ့မှူးမှူး
 ချီအပ်သော သန်လျက်ရှိသောရန်သူနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။) ဘာရသုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ ဘာရတော၊ လေးလံသောဝန်နှင့်
 တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ခဇ္ဇနိယပရိယာယဝသေန၊ ခဇ္ဇနိယဒေသနာ၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ခါဒကတော၊ စားအံ့မှူးမှူး ဘီလူးဥပါနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 ယမသုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ အနိစ္စဒုက္ခာနုတ္တသင်္ခတဝဓကတော၊ အနိစ္စ
 အဖြစ်။ပ။ သင်္ခတ၏အဖြစ် သူသတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤငါးပါးသောဥပါဒါ-
 နုက္ခန္ဓာတို့တွင်။ ရူပံ၊ ကို။ ဖေဏပိဏ္ဍော ဝိယ၊ ရေမြုပ်စိုက်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။
 ကသ္မာ၊ ကား။ ပရိမဒ္ဒနာသဟနတော၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းငှါမခံသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ [၁၁၀] ဝေဒနာ၊ ကို။ ဥဒကပုဗ္ဗုဋ္ဌံ ဝိယ၊ ရေပြက်ကဲ့သို့။
 (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ မုဟုတ္တရမဏီယတော၊ တသက်လျာ^၁
 ဇာဏမျှ နွေလျော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သညာ၊ ကို။
 မရီစိကာ ဝိယ၊ တံလှုပ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝိပ္ပလမ္ပနတော၊
 အချွတ်ချွတ် အယွင်းယွင်း ဆိုမြည်ယောင်ယမ်းစေ တတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ကဒလိက္ခန္ဓော ဝိယ၊ ငှက်ပျောတုံး
 ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ အသာရကတော၊ အနှစ်မဲ့သည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ မာယာ ဝိယ၊ မျက်လှည့်ပြသော
 အရုပ်ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ ဝဉ္ဇကတော၊ လှည့်ပတ်တတ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (မာယာယ ဒဿိတံ ရူပံ မာယာတိ အာဟ။
 မူလဉ္စိကာ။) ဝိသေသတော စ၊ အားဖြင့်ကား။ သုဠာရမ္ပိ၊ အလွန်မြတ်
 သော်လည်း။ အဇ္ဈတ္တိကရူပံ၊ ကို။ အသုဘန္တိ၊ အသုဘဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။
 ဝေဒနာ၊ ကို။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခဘာဟိ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ
 သင်္ခါရဒုက္ခသဘောတို့မှ။ အဝိနိမုတ္တတော၊ မလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဒုက္ခဘာဟိ၊ ဟူ၍။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) သညာသင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ အဝိဇ္ဇေယတော၊
 စီရင် ပြုပြင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်၏အဖြစ် အာဏာမပိုင်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အနုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဝိညာဏံ၊ ကို။
 ဥဒယဗ္ဗယဓမ္မတော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 အနိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၁-ဤ၌ တသက်လျာဟူသည်မှာ တဇာဏမျှပင်ဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

၅၀၉။ ဧဝံ ပဿန္တဿတ္ထသိဒ္ဓိတောတိ၊ ကား။ ဧဝံ-ဣမိနာ သင်္ခေပ-
ဝိတ္ထာရဝသေန စ၊ ဤသို့သင်္ခေပ ဝိတ္ထာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဒွိဓာ၊
နှစ်ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောယောဂီ၏၊ ဝါ၊ အား။
ယာ အတ္ထသိဒ္ဓိ၊ အကြင်လိုအပ်တောင့်တအပ်သော အကျိုး၏ပြီးခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ တတောပိ၊ ထိုအကျိုး၏ ပြီးခြင်းအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယ-
နယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ သေယျထိဒံ၊ ထိုဝိနိစ္ဆယနယဟူသည်
အဘယ်နည်း။ ဝါ၊ ထိုအကျိုး၏ပြီးခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ သင်္ခေ-
ပတော၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဥက္ခိတ္တာသိက-
ပစ္စတ္တိကာဒိဘာဝေန၊ မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသော ရန်သူနှင့်တူသည်
အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီကို၊ ဝါ၊ သည်။
ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့သည်၊ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ န ဝိဟညတိ၊ မညှဉ်းဆဲအပ်၊ ဝါ၊
မဆင်းရဲမပင်ပန်း။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပက္ခန္ဓာစသည်
တို့ကို။ ဖေဏပိဏ္ဍာဒိသဒိသဘာဝေန၊ ရေမြှုပ်စိုက်စသည်နှင့် တူသည်၏
အဖြစ်ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ အသာရေသု၊ အနှစ်မဲ့သောခန္ဓာငါးပါးတို့၌။
သာရဒဿိ၊ အနှစ်ရှိသောတရားဟု ရှုလေ့ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဝိသေသတော စ၊ ဖြင့်လည်း။ အဇ္ဈတ္တိကရူပံ၊ ကို။ အသုဘတော၊
အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ကဗဠိကာရာဟာရံ၊ ကဗဠိကာရအာဟာရ
ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ အသုဘော၊ အသုဘဖြစ်သော
အဇ္ဈတ္တိကရုပ်၌။ သုဘန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုဘဟူ၍ မှတ်မှားသော သညာ-
ဝိပလ္လာသဝိတ္ထဝိပလ္လာသဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်နိုင်၏။ ကာမောဿံ၊
ကာမောဿကို။ ဥတ္တရတိ၊ ကူးခပ်နိုင်၏။ ကာမယောဂေန၊ ကာမယောဂ
နှင့်။ ဝိသံယုဒ္ဓတိ၊ မယှဉ်။ ကာမာသဝေန၊ ကာမာသဝအားဖြင့်။ အနာ-
သဝေါ၊ အာသဝေါကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ဓံ၊
အဘိဇ္ဈာဟူသော ကာယဂန္ဓကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ ကာမုပါဒါနံ၊
ကာမုပါဒါန်ကို။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

ဝေဒနံ၊ ကို။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဖဿာဟာရံ၊ ကို။
ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ၌။ သုခန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုခဟူ၍မှတ်မှား
သော ဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဘဝေါဿံ၊ ဘဝေါဿကို။ ဥတ္တရတိ၊
ကူးခပ်နိုင်၏။ ဘဝယောဂေန၊ ဘဝယောဂနှင့်။ ဝိသံယုဒ္ဓတိ၊ မယှဉ်။

ဘဝါသဝေန၊ အားဖြင့်။ အနာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗျာပါဒ-
ကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတု-
ပါဒါန်ကို။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

သည်၊ ကို၎င်း။ သင်္ခါရေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္နော၊
သည်။ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရံ၊ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရကို။ ပရိဇာနာတိ၊
၏။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌။ အတ္တာတိ ဝိပလ္လာသံ၊ အတ္တဟူ၍
မှတ်မှားသော ဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌောသံ၊ ဒိဋ္ဌောသကို။
ဥတ္တရတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိယောဂေန၊ နှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။ ဒိဋ္ဌာသဝေန၊
အားဖြင့်။ အနာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသ-
ကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ၏။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ကို။ န ဥပါဒိယတိ၊
မစွဲလမ်း၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

ဝိညာဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္နော၊ သည်။ ဝိညာဏာဟာရံ၊
ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ အနိစ္စေ၊ ၌။ နိစ္စန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊
၏။ အဝိဇ္ဇောသံ၊ ကို။ ဥတ္တရတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာယောဂေန၊ နှင့်။
ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။ အဝိဇ္ဇာသဝေန၊ အားဖြင့်။ အနာသဝေါ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊
ကို။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။ ဝါ၊ စေ။

☞ [၁၁၁] ဝေ-ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။
ဝဓကာဒိဝသေန၊ မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသော သူသတ်ယောက်ျားနှင့်
တူသည်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် ရှုခြင်းသည်။
မဟာနိသံသံ၊ ပြန့်ပြောကြီးမား တိုးပွားသော အာနိသင်ရှိသည်။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ မီရော၊
ပညာရှိသည်။ ဝဓကာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဿေယျ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် မျက်
မှောက်ထင်ထင် မြင်အောင်ရှုရာ၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ
ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ခန္ဓနိဋ္ဌေသော နာမ
စုဒ္ဓသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၅-အာယတနဒေတုနိဇ္ဈေသ (၁၁၂-၁၂)

အာယတနဝိတ္ထာရကထာ

၂၁၀။ အာယတနာနီတိ၊ ကား။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တဆဲ့နှစ်ပါးတို့တည်း။ (ဒွါဒသ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ ကား။) စက္ခာယတနံ၊ ၎င်း။ ပ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမေ၊ ဤသည်တို့တည်း။ တနည်းကား။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ စက္ခာယတနံ၊ ၎င်း။ ပ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဒွါဒသ၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့နှစ်ပါးသော အာယတနတို့၌။

အတ္ထလက္ခဏတာဝတူကမသင်္ခေပဝိတ္ထာရာ။ သဒ္ဓတ္ထ၊ လက္ခဏာ၊ ထိုသို့တဆဲ့နှစ်ပါးသာအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်၊ အစဉ်၊ အကျဉ်း၊ အကျယ်အားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဒဠဗ္ဗတော စေဝ၊ ပညာကျွေးဖြင့် ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထလက္ခဏာစသည်တို့တွင်။ တနည်း။ တတ္ထ-တိဿံဂါထာယံ၊ ၌။ ဝိသေသတော၊ ဝိသေသအနက်အားဖြင့်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ (ဝုစ္စတေ၊ ၏။) (ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်)။ စက္ခတိ၊ သာယာတတ်၏။ ဝါ၊ ညီညွတ်မညီညွတ်သည်ကို ကြားတတ်၏။ ဝါ၊ ထင်ရှားပြတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်)။ စက္ခ၊ မည်၏။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာတတ်၏။ စ၊ တနည်းကား။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်ရှားပြတတ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ (ယံ ဝဏ္ဏာယတနံ၊ အကြင် ဝဏ္ဏာယတနသည်။) ရူပယတိ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ဝဏ္ဏာယတနံ၊ သည်။) ရူပံ၊ မည်၏။ ဝဏ္ဏဝိကာရံ၊ အဆင်း၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇမာနံ၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဟဒယဂံတဘာဝံ၊ နှလုံး၌ ဖြစ်သောအလိုကို။ ပကာသေတိ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သုဏာတိ၊ နာတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောတံ၊ မည်၏။ သပ္ပတိ၊ ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓေါ၊ မည်၏။ ဥဒါဟရိယတိ၊ ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သာယတိ၊ နမ်းတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာနံ၊ မည်၏။ ဂန္ဓယတိ၊ ပြတတ်၏။ ဝါ၊ ချောပစ်ကုံးတိုက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။

ဂန္ဓော၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာဝတ္ထုကို။ သူဝယတိ၊ ပြတတ်၏။ ဝါ၊ ချောပစ်ကုံးတိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ-အယံ အတ္ထော၊ တည်း။ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာဟာရ ရသကို။ အဂ္ဂါယတိ၊ ခေါ်သကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇိဝှါ၊ မည်၏။ တံ-အာရမ္မဏံ၊ ကို။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ရသန္တိ၊ သာယာဘတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ (တံ အာရမ္မဏံ၊ သည်။) ရသော၊ မည်၏။ (အဝုတ္တကတ္တ သာမံ။) အဿာဒေန္တိ၊ သာယာဘတ်ကုန်၏။ ဣတိ-အယံ အတ္ထော၊ တည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ သာသဝဓမ္မာနံ၊ သာသဝ တရားတို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အရာဌာနတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယော၊ မည်၏။ အာယော- တိ၊ ကား။ ဥပ္ပတ္တိဒေသော-ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ဥပ္ပတ္တိဒေသော-ဥပ္ပတ္တိဌာနံ၊ ဖြစ်ရာဌာနတည်း။ (ယံ အာရမ္မဏံ၊ ကို။) ဖုဘိယတိ၊ တွေ့ထိအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ အာရမ္မဏံ၊ သည်။) ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မည်၏။ (ယော သဘာဝေါ၊ သည်။) မုနာတိ၊ သိတတ် ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊ သည်။) မနော၊ မည်၏။ (ယေ သဘာဝါ၊ တို့သည်။) အတ္တနော၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ သဘာဝလက္ခဏာကို။ ဓာရယန္တိ၊ ဆောင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တေ သဘာဝါ၊ တို့သည်။) ဓမ္မာ၊ ကုန်၏။

၁ ဇီဝိတိန္ဒြေကြောင်းဖြစ်သော အာဟာရရသသည် ဤ၌ ဖလ္လဘာရအားဖြင့် ဇီဝိတ မည်၏။ ထိုရသ၌ သွက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဇီဝိတံ အဂ္ဂါယတိတိ-ဟူသတည်း။ ဇီဝိတ အဂ္ဂါယသင့်လျော် နိဂ္ဂတ္တိနည်းအားဖြင့် ဇိဝှါပွီးသတည်း။ (ပြည်)

၂-အတ္တနော လက္ခဏံ ဓာရယန္တိတိ ဓမ္မာ-၌ စက္ခုစသည်တို့သည်လည်း သကသက လက္ခဏာကို ဆောင်ကုန်သောကြောင့် ဓမ္မမည်ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓေရေကံခုံလောဟု။ ကား အတ္တ- နော လက္ခဏံ ဓာရယန္တိတိ ယေ ဝိသေသသက္ခဏေန အာယတနသဒ္ဓိပရာ ဝတ္ထုဗ္ဗာ၊ တေ စက္ခာဒယော တဿ ဝုတ္တာဘိ အညေ မနောဒေါသကုတာ ဓမ္မာ သာယသလက္ခဏေနဝ ကောယတနတ္ထံ ဥပနေတွာ ဝုတ္တာ-မိန့်သော်။ ဤအနက်ကို အဘယ်သို့ သိသနည်းဟု။ ကား ဩဋ္ဌာရိကာတ္ထာရမ္မဏမနနသင်္ခါတေဟိ ဝိသယဝိသသိဘာဒေဟိ ပုရိသာနိ ပါကဋ္ဌာ- နိတိ တဿ အပါကဋ္ဌာ စ အညေ မနောဒေါသရာ န အတ္တနော သဘာဝံ န ဓာရေန္တိတိ ဣမဿတ္ထသ ဝိပနတ္ထော ဟိ ဓမ္မသဒ္ဓေါဘိ၊ မူလဒ္ဓိကာ။ အတ္တနော လက္ခဏံ ဓာရယန္တိတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဥပနေတွာ ဝုတ္တာတိ သမ္ပန္နော။ ယေ၊ အကြံစက္ခုအာရုံသည်တို့ကို။

၅၁၁။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ အဝိသေသတော၊ သာမညအားဖြင့်။ အာယ-
တနတော စ၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏ သကတကကိစ္စကို အားထုတ်ရာ၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ အာယာနံ၊ အားထုတ်တတ်သည်ဖြစ်၍ အာယဖြစ်ကုန်သော
စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ တနနတော စ၊ ချွဲတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
အာယတဿ၊ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ဖြစ်သော ရှည်စွာသော ဝဋ်ဒုက္ခကို။
နယနတော စ၊ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာယတနန္တံ၊
မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စက္ခုရူပါဒီသု၊ စက္ခုအစရှိသော
ဒွါရ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့၌။ တံတံဒွါရရမ္ပဏာ၊ ထိုထိုဒွါရ၊ ထိုထို
အာရုံရှိကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သေန

ဝိသေသလက္ခဏေန၊ ဝိသေသလက္ခဏာအားဖြင့်။ အာယတနသဒ္ဓပရာ၊ နှောင်းသော
အာယတန-သဒ္ဓါ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ အာယတန-သဒ္ဓါ၏ အနက်ပြဋ္ဌာန်းကုန်သည်ဖြစ်၍။
(အတ္ထသဒ္ဓေါ ဟေတ္ထ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော။) ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ ဆိုသင့်ကုန်၏။ တေ စက္ခာဒယော၊ တို့ကို။
တဿ စက္ခတိတိအာဒိပ္ပကာရေန၊ စက္ခတိ-ဤသို့အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ (အနုဉ္စကား
တဿတိ စက္ခာယတနာဒိပ္ပကာရေန-ဟူ၏။) အဋ္ဌကထာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။
ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့ စက္ခတိအစရှိသော အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ အညေ၊ စက္ခုစသည်ဗျာပါးကုန်သော။ မနောဂေါရတူဘာ၊ မနောဝိညာဉ်၏သာ
ကျက်စားရာအာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မာယတနဖြစ်သိုက်သော တရားတို့ကို။
သာမညလက္ခဏေန၊ အနုဘာနစသော ဝိသေသလက္ခဏာကို မယူမူ၍ ဓမ္မ၏အဖြစ်
ဟူသော ဆက်သံသော လက္ခဏာဖြင့်သာလျှင်။ ကောယတနတ္ထံ၊ ဓမ္မာယတန-ဟူသော
တရသော အာယတနအဖြစ်သို့။ ဥပဒနတ္တာ၊ ဆောင်၍။ အဋ္ဌကထာစရိယေန၊ သည်။
ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (အညေ မနောဂေါရတူဘာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊ န စက္ခာဒယော သဗ္ဗဓမ္မာတိ
အဓိပ္ပါယော။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩဒ္ဓာရိကာတ္တာရမ္ပဏမနနသခါ-
တေဟိ၊ ဩဒ္ဓာရိကဖြစ်သော စက္ခုအစရှိသော ဝတ္ထုရူပါရုံဘာရုံသောအာရုံ၊ မနာယတန၏
အဖြစ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသယဝိသယိဘာဒေဟိ၊ ဝိသယဝိသယိတို့၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်။
ပုရိမာနိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော စက္ခုသောတ။ပ။ မနတို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ-ဒေဟိ ဝိသယဝိသယိဘာဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
အပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ အညေ စ-အညေ ဝေ၊ စက္ခုစသည် ဗျာပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။
(စ-ကား ဝေတ္ထ အဋ္ဌာနပယုတ်။) မနောဂေါရတူ စ၊ မနောဝိညာဉ်၏သာ ကျက်စားရာ
အာရုံဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်လည်း။ (ဤ၌ယှဉ်မူ သမုစ္စည်း။) အတ္တနော၊ ၏။
သဘာဝံ၊ ကို။ န ဓာရေန္တိ၊ ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဓာရေန္တိ ဝေ၊ သာလျှင်
တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဿ အတ္တဿ၊ ကို။ ဓမ္မသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဒီပနတ္ထော၊ ပြခြင်း
အနက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယသံ၊ ၏။ ဤကား
ဋီကာအနက်။ (ပြည်)

၃၃၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၁၃-၁၉) [၁၅-အာယတနဓာတု

သေန၊ မိမိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ အနုဘဝနာဒိနာ၊ သော။ ကိစ္စေန၊ ဖြင့်။ အာယတန္တိ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ထကုန်၏။ ဃဋ္ဌေန္တိ၊ စေ့ဆော်ကုန်၏။ ဝါယမန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ မိမိကိစ္စကို ပြုကြကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤဝိကပ်၌ အာယတန္တိ၊ ဧတ္ထာတိ အာယတနာနိ-ဟု အဓိကရဏသင်္ခပ္ပံ၊ ဒုတိယတတိယတို့၌ကား ကတ္ထုသင်္ခချည်းပြု။) စ၊ ထိုမှတပါး။ အာယဘူတေ၊ ထိုထိုဒွါရအာရုံ၌ဖြစ်တတ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့ကို။ တောနိ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့သည်။ တနောန္တိ၊ ချဲ့တတ်ကုန်၏။ ဝိတ္ထာရေန္တိတိ၊ ချဲ့တတ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ တပါး။ အနမတဂ္ဂ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော။ သံသာရေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ အတိဝ အာယတံ၊ အလွန်ရှည်စွာသော။ ဣဒံ သံသာရဒုက္ခံ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ န နိဝတ္တတိ၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓအားဖြင့် မနစ်မချုပ်သေး။ တာဝ၊ လောက်။ နယန္တေ၊ ဆောင်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ပဝတ္တယန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤစက္ခုစသော တရားတို့သည်။ အာယတနတော စ၊ ၎င်း။ အာယာနံ၊ တို့ကို။ တနနတော စ၊ ၎င်း။ အာယတဿ၊ ကို။ နယနတော စ၊ ၎င်း။ အာယတနံ အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

၅၁၂။ အပိ စ၊ လည်း။ နိဝါသနဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ နေရာဌာနဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ အာကရဋ္ဌေန၊ ပြွမ်းရာတည်ရာဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ သမောသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ စုဝေးရာအရပ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ သဉ္ဇာတိဒေသဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ရာဒေသဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ ကာရဏဋ္ဌေန စ၊ အကြောင်းဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ အာယတနံ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ၊ ချဲ့အံ။ လောကေ၊ လောက၌။ ဣဿရာယတနံ၊ ပရမီသွာနတ်မင်း၏ နေရာ။ ဝါသုဒေဝါယတနံ၊ ဗိဿနိုးနတ်မင်း၏နေရာ။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ နိဝါသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာဌာနကို။ [၁၁၃] အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၁-အာယတနံ အာယတနန္တိ အာဓမ္မဒ္ဓိတာစနံ အဿာသမညာယ စက္ခာဒိသု နိရုဇ္ဈတာဝဒဿနတ္ထံ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

နိဇ္ဇေသ]

အာယတနဝိတ္ထာရကထာ (၁၁၃-၇)

၃၃၃

သုဝဏ္ဏာယတနံ၊ ရွှေ၏ပြွမ်းရာ၊ ဝါ၊ ရွှေ၏တည်ရာ၊ ဝါ၊ ရွှေထွက်ရာ ရွှေတွင်း။
 ရတတယတနံ၊ ရာ။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ အာကရော၊ ကို။ (အာယတနန္တိ
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ပန၊ လောကကြောင်းမှတပါး သာသနာကြောင်းကိုဆိုအံ့။
 သာသနော၊ ၌။ မနောရမ္မေ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်သော။ အာယတနော၊
 ရဟန်းသူမြတ်တည်းဟူသော ငှက်တို့၏စုဝေးရာ အင်ကြင်းတောနှင့်တူသော
 ဘုရားသာသနာတော်၌။ ဝိဟင်္ဂမာ၊ ရဟန်းသူတော်သူမြတ်ဟု ဆိုအပ်
 သော ငှက်အပေါင်းတို့သည်။ နံ၊ ထိုသီလပညာသမာဓိကွန်ဂုဏ်ဖြင့် လွန်၍
 သူမ္ဘန်သူမြတ်ဆိုအပ်သော တောစိုးသစ်ပင်ကြီးကို။ 'သေဝန္တိ၊ မှီဝဲကုန်၏။
 ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ သမောသရဏဌာနံ၊ ကို။ ဒက္ခိဏာပထော၊ ဂင်္ဂါ၏
 တောင်ဘက် ဒက္ခိဏာပထတိုင်းသည်။ ဂုန္တံ၊ နွားတို့၏။ အာယတနံ၊ ဖြစ်ရာ
 တည်း။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ သဉ္ဇာတိဒေသော၊ ကို။ သတိ၊ (အတ္တနော
 သန္တာနေ ဘူတေ ပုဗ္ဗေ ပရိစိဏ္ဍေန၊ ရှေးဘဝ၌ လေ့ကျက်ဘူးသော
 အားဖြင့်) မိမိ သန္တာန်၌ ထင်ရှားဖြစ်ဘူးသော။ အာယတနော၊ (ဣဒ္ဓိဝိဓ
 စသော အဘိညာဉ်အား လျှောက်ပတ်သော) အဓိကာရအကြောင်းသည်။
 သတိ-သန္တေ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ရှိလတ်သော်။ (သတိအာယတနော၊ သတိဟူသော
 အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်-ဟု မပေးလေလင့်။) တတြိ-တတြေ၊
 ထိုထို ဣဒ္ဓိဝိဓစသော အရာ၌လျှင်။ သက္ခိယဗ္ဗတံ၊ သက်သေထိုက်သည်၏
 အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ကာရဏံ၊ ကို။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စက္ခုအာဒိသုပိ၊ စက္ခုစသည်တို့၌လည်း။ စိတ္တ-
 စေတသိကာ၊ ကုန်သော။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တဒါယတ္တဝုတ္တိတယ၊
 ထိုစက္ခုစသည်တို့နှင့် စပ်၍ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဝသန္တိ နိဝ-
 သန္တာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ နေကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။

၁-ထိုစက္ခု စသည်တို့၌ စင်စစ်ပင် နေကုန်သလော၊ ထိုစက္ခုစသည်သည် နိဝါသ
 ကြိယာ၏ မုချာဓာရပင်လော၊ ပရိယဂေ ရာဇာ သေတိ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ပရိပရာဓာရလော
 ဟု။ ကား တဒါယတ္တဝုတ္တိတယ-ဟု မိန့်သော်။ ထိုစိတ်စေတသိကံတို့၏ စက္ခုစသည်နှင့်
 မကင်းမူ၍ စပ်၍ဖြစ်ခြင်းရှိသောကြောင့် စင်စစ်မနေသော်လည်း နေကုန်သကဲ့သို့ဖြစ်သည်၊
 တဒုပနိဿယာဓာရဟူလို။ ဤကိုရည်၍ ဒွိကာ၌ နိဝသန္တိတိ နိဝသန္တာ ဝိယ ဟောန္တိ၊
 တေနာဟ တဒါယတ္တဝုတ္တိတယာတိ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

၃၃၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၁၃-၇) [၁၅-အာယတနဓာတု

စက္ခုဒယော စ၊ စက္ခုစသည်ဘို့သည်လည်း။ နေသံ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်
တရားတို့၏။ နိဝါသနဌာနံ၊ နေရာဌာနသည်။ ဟောတိ၊ ၏ ။

စ၊ ထိုမှတပါး။ တန္တိဿိတတ္တာ စ၊ ထိုစက္ခုတို့ကို မှီသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ တဒါရမ္မဏတ္တာ စ၊ ထိုရူပါရုံစသည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ စက္ခာဒိသု၊ တို့၌။ ဧတေ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့သည်။
အာကိဏ္ဏာ၊ ပြွမ်းကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဒယော၊ ထိုသည်။
နေသံ၊ တို့၏။ အာကရော၊ ပြွမ်းရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ၊ ထိုမှတပါး၊ စက္ခုဒယော၊ တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ သမော-
သရိဏဌာနံ၊ စုဝေးရာဌာနသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တံတ္ထ-
တတ္ထံ၊ ထိုထိုစက္ခုစသောဝတ္ထု၊ ရူပါရုံစသောအာရုံ၌။ ဝတ္ထုဒ္ဓါရာရမ္မဏ-
ဝဋ္ဋသန၊ ဝတ္ထုဒ္ဓါရအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမောသရဏတော၊ စည်းဝေး
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း ။

၁-အကြင်အရပ်၌ ရွှေရတနာစသည်တို့သည် စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်သကဲ့သို့ ပြွမ်း၍တည်ကုန်
၏။ ထိုအရပ်သည် ထိုရွှေစသည်တို့၏ ပြွမ်းရာဖြစ်သကဲ့သို့ စိတ်စေတသိက်တို့သည်လည်း စက္ခု
စသည်တို့၌ပြွမ်း၍ တည်ကုန်ရကား ထိုစိတ်စေတသိက်တို့၏တကွ ရောပြွမ်းလျက် တည်ရာ
ဖြစ်ကုန်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ စက္ခာဒိသု စေတေ။ပ။ နေသံ အာကရေ-ဟု မိန့်သော်။
(ပြည်)

၂-တန္တိဿိတတ္တာ-ဟူသော ဟိတ်၌ စက္ခုစသည်တို့သည် စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော စိတ်
စေတသိက်တို့၏ နိဿယပစ္စည်းဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ မနောဒွါရဖြစ်သော မနသည် မနောဝိညာဉ်
အစရှိသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ နိဿယပစ္စည်းဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ထိုမနောဒွါရဖြစ်သော
မန၏ ထိုစိတ်စေတသိက်တို့၏ ဒွါရ၏အဖြစ်ကို နိဿယသဒိသဖြစ်၍ နိဿယဘာဝဟု မှတ်
အပ်၏။ ဤကိုရည်၍ ဋီကာ၌ တန္တိဿိတတ္တာတိ ဧတ္ထ။ပ။ နိဿယဘာဝေါတိ ဧဋ္ဌဗ္ဗော-
မိန့်သော်။ အနု ၂-၄၀ ၌လည်း မနောတိ ဒွါရဘူတော မနော၊ နိဿယဘာဝေါတိ ဧတ္ထ
နိဿယသဒိသော နိဿယော၊ သဒိသတာ စ ဖလဿ တပုဋိဗဒ္ဓဝတ္တိတာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟု
မိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-စိတ်စေတသိက်တို့မဖြစ်မီ ရှေးအဖို့၌ အစုအပုံ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စက္ခုစသည်တို့၌
တည်ကုန်သလော၊ ဖြစ်ပြီး၍အနာဂတ်၌ အထူးဖြစ်၍ စုဝေးကုန်သလော၊ အဘယ်အားဖြင့်
သမောသရဏဌာန ဖြစ်သနည်းဟူမူ ? ရှေး၌မရှိမူ၍သလျှင် ဝတ္ထုဒ္ဓါရအာရုံစသော ပစ္စယ
သာမဂ္ဂိဖြင့် စိတ်စေတသိက်တို့ဖြစ်ကုန်၏။ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း အမျှားတပေါင်းတည်း
ထိုထိုစက္ခုစသည်တို့၌ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌ ရအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပေါင်းအပ်ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်
ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဝတ္ထုဒ္ဓါရရမ္မဏဝသေန သမောသရဏတော-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

စ၊ တပါး။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ သဉ္ဇာတိဒေသော၊ ဖြစ်ရာဒေသသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တန္တိဿယာရမ္မဏဘာဝေန၊ ထို့စက္ခုစသည်လျှင် မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်၊ ထိုရူပါရုံစသည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုစက္ခုစသည်၊ ရူပါရုံစသည်တို့၌ သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

စ၊ ထိုမှတပါး။ စက္ခာဒယော၊ စက္ခုအစရှိသည်တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိလတ်သော်။ (တေသံ၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏။) အဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိဝါသဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ အာကရဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ သမေသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ သဉ္ဇာတိဒေသဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ ကာရဏဋ္ဌေန စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိပိ ကာရဏေဟိ၊ ဤအကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုစက္ခုစသောတရားတို့ကို။ အာယတနံ အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင်အကြင် (စက္ခုတိ စသည်ဖြင့် ၎င်း၊ အာယတနတော စသည်ဖြင့်၎င်း၊ နိဝါသဋ္ဌာနဋ္ဌေန စသည်ဖြင့်၎င်း) ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ အတ္ထေန၊ ကြောင့်။ စက္ခု စ၊ စက္ခုမည် သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစက္ခုမည်သောတရားသည်။ အာယတနဉ္စ၊ အာယတနမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ စက္ခာယတနံ၊ မည်၏။ပ။ ဓမ္မာ စ၊ ဓမ္မမည်ကုန် သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုဓမ္မမည်သော တရားတို့သည်။ အာယတနဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာယတနံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤတဆဲ့နှစ်ပါးသော အာယတနတို့၌။ အတ္ထတော၊ ဝစနတ္ထအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၁-အရူပဓမ္မတို့၏အချ်အားဖြင့် ဥပ္ပတ္တိဒေသသည်သည် မရှိဟုတ်လောဟူမူ ? ဥပ္ပတ္တိ၏ ပစ္စယဖြစ်ကုန်သော စက္ခုစသည်တို့ကို ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနကဲ့သို့ပြု၍ ဥပစာရအားဖြင့် ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် တန္တိဿယာရမ္မဏဘာဝေန-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

၅၁၃။ လက္ခဏာတိ၊ ကား။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏာတောပိ၊ လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤစက္ခုစသည်တို့၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့၏။ တာနိ စ ပန လက္ခဏာနိ၊ ထိုလက္ခဏာတို့ကို ကား။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

တာဝတူတောတိ၊ ကား။ တာဝတာဝတော၊ ထိုမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ဣဒံ-အယံ အဓိပ္ပါယ်၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ စက္ခာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဓမ္မာ ဝေ၊ (မိမိ မိမိတို့၏ လက္ခဏာကိုဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဓမ္မမည်ကုန်သည် ချည်းတည်း။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဓမ္မမည်ကုန်သည်ချည်း ဖြစ်လျက်။ ဓမ္မာယတနမိစ္ဆေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ အဝတူ၊ (အကဲ့အပြားမရှိ ထူခုတည်း) မဟောမူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွါဒသာယတနာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ယုတ္တိသဘော စောကြောငြားအံ့။ ဆဝိညာဏကာယပ္ပတ္တိဒွါရာရမ္မဏဝုတ္တာနတော၊ ခြောက်ပါးသောဝိညာဏ- ကာယတို့၏ဖြစ်ရာ ဒွါရအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကြောင့်။ ဒွါဒသာယတနာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣဓ၊ ဤအာယတန နိဒ္ဒေသ၌။ ဆန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏကာယာနံ၊ တို့၏။ ဒွါရဘာဝေန၊ ဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏဘာဝေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တာနတော၊ အာယတန တို့ကိုမှတ်ခြင်း ပိုင်းခြားခြင်းကြောင့်။ ဧတေသံ၊ ထိုအာယတနတို့၏။ အယံ ဘေဒေါ၊ ဤတဆဲ့နှစ်ပါးသော အပြားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွါဒသ၊ တဆဲ့နှစ်ပါးသော အာယတနတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တနည်း။ ဒွါဒသ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စက္ခုဝိညာဏဝိထိပရိယာပန္နဿ၊ စက္ခုဝိညာဏဝိထိ၌ အကျုံးဝင် သော။ ဝိညာဏကာယဿ၊ ၏။ စက္ခာယတနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိဒွါရံ၊ ဖြစ်ရာဒွါရသည်၎င်း။ ရူပါယတနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ ကျက်စားရာ အာရုံသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာနိ၊ စက္ခာယတန ရူပါယတနမှ တပါးကုန်သော၊ သောတာယတနသဒ္ဓါယတန-

၁-တာဝတူတော-၌ တူသည် ဘာဝတ္ထတည်းဟု ပြခြင်းငှါ တာဝတာဝတော-ဟူသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] အာယတနဝိတ္ထာရကထာ (၁၁၄-၇)

၃၃၇

စသည်တို့သည်။ တထာ၊ တူ။ ဣတရေသံ၊ စက္ခုဝိညာဏဝီထိပရိယာပန္န-
 ဝိညာဏကာယမှတပါးကုန်သော သောတဝိညာဏဝီထိပရိယာပန္နဝိညာဏ-
 ကာယစသည်တို့၏ (ဥပ္ပတ္တိဒွါရနိ၊ တို့သည်၎င်း။ အာရမ္မဏာနိ စ၊ တို့သည်
 ၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဆဋ္ဌဿ၊ မနောဝိညာဏ-
 ဝီထိပရိယာပန္နဝိညာဏကာယ၏။ ဘဝဂ်မနသင်္ခါတော၊ နှစ်ကြိမ်လှုပ်၍
 ပြတ်သောဘဝင်စိတ်ဟုဆိုအပ်သော။ မနာယတနေကဒေသော၊ မနာယ-
 တနတစိတ်သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိဒွါရဉ္စ၊ ဖြစ်ရာဒွါရသည်၎င်း။ အသာ-
 ဓာရဏမေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့အား မဆက်ဆံသည်သာလျှင်ဖြစ်
 သော။ ဓမ္မာယတနံ၊ ဓမ္မာယတနဟူသော။ [၁၁၄] အာရမ္မဏဉ္စ၊ သည်၎င်း။
 ဟောတိ၊ ၏။ (တနည်း။) အသာဓာရဏမေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏
 ဝါ၊ တို့အား ဒွါရ၏အဖြစ် အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် မဆက်ဆံသည်သာလျှင်
 ဖြစ်သော။ ဓမ္မာယတနံ၊ ဟူသော။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပြန်။) ဣတိ၊ သို့။ ဆန္တံ၊ ကုန်သော။
 ဝိညာဏကာယာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဒွါရရမ္မဏဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ရာဒွါရ
 အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် အာယတနတို့ကိုပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကြောင့်။ ဒွါဒသ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယတနကထာ၌။
 တာဝတူတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၄။ ကမတောတိ၊ ကား။ ဣဓာပိ၊ ဤအာယတနကထာ၌လည်း။
 ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော ခန္ဓကထာ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမာ-
 ဒီသု၊ တို့တွင်။ ဒေသနာက္ကမော၊ သာလျှင်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။
 အဇ္ဈတ္တိကေသု၊ ကုန်သော။ အာယတနေသု၊ တို့တွင်။ သနိဒဿနသပ္ပဋိ-
 ဃဝိသယတ္တာ၊ သနိဒဿနသပ္ပဋိသဖြစ်သော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတံ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဝိသယာနိ၊
 အနိဒဿနသပ္ပဋိသဖြစ်သောသဒ္ဓါရုံစသည်လျှင်အာရုံရှိကုန်သော။ သော-
 တာယတနာဒီနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) အထ ဝါ၊ ကား။
 ဒဿနာနုတ္တရိယသဝနာနုတ္တရိယဟေတုဘာဝေန၊ ဒဿနာနုတ္တရိယတရား၊
 သဝနာနုတ္တရိယတရားတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟူပကာရတ္တာ၊
 များသောကျေးဇူး ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တိကေသု၊ တို့တွင်။

စက္ခာယတနသောတာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ မှ။ ဃာနာယတနာဒီနိ၊ ကုန်သော။ တိဏိ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) ပဉ္စနိပိ၊ စက္ခုစသော ငါးပါးတို့၏လည်း။ ဂေါစရဝိသယတ္တာ၊ ကျက်စားရာလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တေ၊ ဌ။ မနာယတနံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) ပန၊ တပါး။ စက္ခာယတနာဒီနိ၊ စက္ခာယတနစသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့၏။ ဂေါစရတ္တာ၊ ကျက်စားရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုအဇ္ဈတ္တိကာယတန၏။ အနန္တရာနိ၊ အခြားမဲ့၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဗာဟိရေသု၊ ဗာဟိရယတနတို့တွင်။ ရူပါယတနာဒီနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ ဝိညာဏပ္ပတ္တိကာရဏဝတ္ထာနတောပိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ ပိုင်းခြားအပ်မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်း။ တေသံ၊ ထိုအာယတနတို့၏။ အယံ ကမော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဝုတ္တံ ဟေတံ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ။ပ။ မနောဝိညာဏန္တိ-အနက်ထင်ပြီ။) ဝေ၊ သို့။ ကမတောပိ၊ လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၅။ သင်္ခေပဝိတ္ထာရာတိ၊ ကား။ ဟိ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ မနာယတနဿ စေဝ၊ ၏၎င်း။ ဓမ္မာယတနေနကဒေသဿ စ၊ ၏၎င်း။ နာမေန၊ နာမ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဒဝသေသာနံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ အာယတနာနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။ ရူပေန၊ ရုပ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒွါဒသာပိ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ နာမရူပမတ္ထမေဝ၊ နာမ်နှင့်ရုပ်မျှသည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တိကေသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ဇာတိဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ စက္ခုအဖြစ်အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စက္ခုပသာဒမတ္ထမေဝ၊ စက္ခုပသာဒမျှသာလျှင်။ ဟောဟိ၊

၁-အန္တရန္တရာနိ-ရှိမှ အကြားအကြား၌ ဖြစ်ကုန်သော-ဟု ပေး။ (ပြည်)

ဋီကာ၌ ဤအရာတွင် အနန္တရံ-ဟု ရှိ၏။ ဤ၌လည်း ထိုအတူ အနန္တရံ-ဟူ၍သော်၎င်း အနန္တရံ အနန္တရံ-ဟူ၍သော်၎င်း ရှိသင့်၏။ (ဆာသံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] အာယတနဝိတ္ထာရကထာ (၁၁၅-၁)

၃၃၉

၏။ ပစ္စယဂတိနိကာယပုဂ္ဂလဘေဒတော ပန၊ ပစ္စယဘေဒ၊ ဂတိဘေဒ၊
 နိကာယဘေဒ၊ ပုဂ္ဂလဘေဒအားဖြင့်ကား။ အနန္တပ္ပဘေဒံ၊ အဆုံးမရှိသော
 အပြားရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သောတာယတနာဒိနိ၊ ကုန်သော။
 စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော အာယတနတို့သည်။ တထာ၊ ထိုစက္ခု
 ယတနအတူ။ (အနန္တပ္ပဘေဒါနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) မနာ-
 ယတနံ၊ သည်။ ကုသလာ။ပ။ဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ကျေနုတုတိပ္ပဘေဒဉ္စ၊
 သည်၎င်း။ ကေဝိသုတ္တရသတပ္ပဘေဒဉ္စ၊ နှစ်ဆဲ့တခုအလွန်ရှိသော တရာ
 အပြားရှိသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝတ္ထုပ္ပဋိပဒါဒိဘေဒတော ပန၊ စက္ခု
 စသော ဝတ္ထုတို့၏အပြား၊ ဒုက္ခပဋိပဒါစသော ပဋိပဒါစသည်တို့၏ အပြား
 အားဖြင့်ကား။ အနန္တပ္ပဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသာ-
 ယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဝိသဘာဂပ္ပစ္စယာဒိဘေဒတော၊ ဝိသဘာဂပ္ပစ္စယ
 အစရှိသည်တို့၏အပြားအားဖြင့်။ အနန္တပ္ပဘေဒါနိ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။) ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ သည်။ ပထဝီဓာတု။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိပ္ပ-
 ဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပစ္စယာဒိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ အနေကပ္ပ-
 ဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဓမ္မာယတနံ၊ သည်။ ဝေဒနာ။ပ။ နိဗ္ဗာ-
 နာနံ၊ တို့၏။ သဘာဝနာနုတ္တဘေဒတော၊ သဘာဝဘေဒ၊ နာနုတ္တဘေဒ
 အားဖြင့်။ အနေကပ္ပသေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။
 ဧဝံ၊ သို့။ သင်္ခေပဝိတ္ထာရာ-သင်္ခေပဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။
 ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၆။ ပန၊ တပါး။ ဒဠဗ္ဗတောတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယတန-
 ကထာ၌။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတာနိ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊
 တို့ကို။ အနာဂမနတော၊ မလာသောအားဖြင့်၎င်း။ အနိဂ္ဂမနတော စ၊
 မထွက်သွားသောအားဖြင့်၎င်း။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တာနိ၊
 ထိုအာယတနတို့သည်။ ဥဒယာ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကုတောစိ၊
 တစုံတခုသောအရပ်မှ။ န အာဂစ္ဆန္တိ၊ မလာကုန်။ ဝယာ၊ ဘဂ္ဂက္ခဏမှ။ ဥဒ္ဓံ၊
 အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ ကုဟိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အရပ်သို့။
 နပိ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားလည်းမသွားကုန်။ အထ ခေါ်၊ ကား။ ဥဒယာ၊ မှ။
 ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ [၁၁၅] အပ္ပဋိလဒ္ဓသဘာဝါနိ၊ မရအပ်သော သဘောရှိကုန်၏။
 ဝယာ၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ပရိဘိန္နသဘာဝါနိ၊ ပျက်သောသဘော ရှိကုန်၏။

ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝေမဇ္ဈေ၊ ရွှေအဖို့နောက်အဖို့တို့၏အလယ်၌။ ပစ္စယာယတ္တ-
 ဝုတ္တိတာယ၊ အကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 အဝသာနိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏ အလိုသို့မလိုက်တတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
 ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာဂမနတော၊ ဖြင့်၎င်း။ အနိဂ္ဂမန-
 တော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ နိရိဟက-
 တော၊ (တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွသော အမှုအရာ၏အစွမ်းဖြင့်) အားထုတ်
 ခြင်း ကင်းသောအားဖြင့်၎င်း။ အဗျာပါရတော စ၊ ကြံသောအားဖြင့်
 ကြောင့်ကြ ဗျာပါရပြုခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်
 ၏။) (ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သစ္စာပတ္တိနည်းအားဖြင့် ဗျာပါရကိုလက်ဦး ပြုလို၍
 “န ဟိ စက္ခုရူပါဒီနံ ဝေ ယောတိ” စသည်ကိုမိန့်သော်။) ဟိ၊ အကျယ်
 ဆိုအံ့။ စက္ခုရူပါဒီနံ၊ စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏။ အမှာကံ၊ တို့၏။
 သာမဂ္ဂိယံ၊ ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝိညာဏံ နာမ၊
 ‘ဝိညာဉ်မည်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်တိမူ။ အဟော’ဝတ၊ ခြေကောင်းလေ
 စူ။ ဣတိ-ဝေ စိန္တာ၊ ဤသို့ သောအကြံသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 (ထိုနောင် ဤဟာ-ကို ပြုလို၍ “န စ တာနိ” စသည်ကိုမိန့်သော်။) တာနိ၊
 ထိုစက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့သည်။ ဝိညာဏုပ္ပါဒနတ္ထံ၊ ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း
 အကျိုးငှါ။ ဒွါရဘာဝေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝတ္ထုဘာဝေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။
 အာရမ္မဏဘာဝေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ န စ ဤဟန္တိ၊ အားထုတ်သည်လည်း
 မဟုတ်ကုန်။ ဗျာပါရံ၊ ကြံစည်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရပြုခြင်းသို့။ န စ
 အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်သည်လည်း မဟုတ်ခဲ့ကုန်။^၁

အထ ခေါ်၊ အဟုတ်သော်ကား။ စက္ခုရူပါဒီသာမဂ္ဂိယံ၊ စက္ခာယတန
 ရူပါရုံစသည်တို့၏ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ စက္ခု-
 ဝိညာဏာဒီနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့သည်။ (ယံ-ယသ္မာ ဒွါရဒီဘာဝတော၊
 အကြင်ဒွါရ၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ ကိစ္စကိုစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ဘဝန္တိ၊
 ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၏။ သော-ဒွါရဒီသမတ္ထတာ၊ ဤဒွါရ၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ

၁-ပဋိပါဠိ အစဉ်ညီအောင် ဆိုသင့်လျက် အဘယ်ကြောင့် ဥပ္ပဋိပါဠိ ဆိုဘိသနည်း?
 ဥဘယံပိ ပန ဤဟာ စ ဟောတိ ဗျာပါရေ စာတိ ဥပ္ပဋိပါဠိဝစနံ။ နှစ် ဂါးလုံးလည်း
 ဤဟာလည်းဖြစ်၏၊ ဗျာပါရလည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် န ဟိ-စသည်ကု ဥပ္ပဋိပါဠိဆိုသတည်း။
 (ပြည်)

ကိစ္စကို စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဤဟာ၊ ဗျာပါရကင်းကုန်သော စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏ ဒွါရ၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ ကိစ္စ၌စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဓမ္မတာဝ-ကာရဏသမတ္တတာဝ၊ အကြောင်းအဖြစ်၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်မည်၏။) (တနည်း။) ယံ သမ္ဘဝန္တိ၊ အကြင်ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၏။ သော၊ ဤစက္ခရူပါဒိသာမဂ္ဂိရှိလသော် စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဓမ္မတာဝ-သဘာဝေါ၊ သဘောပင်တည်း။ ဣတိ၊ အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိရီဟကတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ အဗျာပါရတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အပိ စ၊ လည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကို။ ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝရဟိတတ္တာ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်၊ တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်၊ ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်၊ အတ္တ၏အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုညဂါမော ဝိယ၊ လူဆိတ်သောရွာကဲ့သို့။

၁-ဤအရာ၌ ဖွင့်သော ဋီကာ၏အနက်ကား-သပရိပ္ပန္နကိရိယာဝသေန၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွသော အမှုအရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဤဟာ၊ အားထုတ်ခြင်းသည် ဤဟာ၊ မည်၏။ စိန္တနာဝသေန၊ ဤသို့ဖြစ်ဘိမ္မဟု ကြံစည်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဗျာပါရကရဏံ၊ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရကို ပြုခြင်းသည်။ ဗျာပါရော၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဤဟာ၊ ဗျာပါရ နှစ်ပါးတို့တွင်။ ဗျာပါရံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည် ဖြစ်၍။ န ဟိ စက္ခုရူပါဒိနံ ဧဝံ ဟောတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ဤဟံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ န စ တာနိတိအာဒိ၊ ဤသို့အငြိမ့်သောကောင်းကို။ အာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ ပဋိပါဠိအစဉ်ညီအောင် ပြသင့်သော်လည်း။ ဥဘယမ္ပိ ဝါကျနှစ်ပါးဖြင့် ပြအပ်သောအနက်သဘော နှစ်ပါးသည်လည်း။ ဤဟာ စ၊ ဤဟာမည်သည်၎င်း။ ဗျာပါရော စ၊ ဗျာပါရမည်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့သောအနက်သဘောကို နှလုံး၌ထား၍။ ဥပ္ပုဋ္ဌိပါဋိာစနံ၊ အစဉ်ချတ်သောအားဖြင့် ဆိုခြင်းကို။ ကတံ၊ အဋ္ဌကထာဆရာတော် ပြုအပ်၏။ ဓမ္မတာဝါတိ၊ ကား။ သဘာဝေါ၊ သဘောပင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကာရဏသမတ္တတာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ပင်တည်း။ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ပင်တည်း။ ဤဟာဗျာပါရရဟိတာနံ၊ ဤဟာ ဗျာပါရကင်းကုန်သော စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏။ ဒွါရာဒိဘာဝေါ-ဒွါရဝတ္ထုအာရမ္မဏဘာဝေါ၊ ဒွါရ၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ ကိစ္စ၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဤဖြင့် သော-၏အနက်ကို ဖွင့်သည်။) ဓမ္မတာ-ကာရဏသမတ္တတာ၊ အကြောင်းအဖြစ်၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ် မည်၏။ (ဤဖြင့် သော-၏အစစ်ကို ပြသည်။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤကာရဏသမတ္တတာ စသောအခြားမဲ့၌ ဆိုအပ်သောအနက်၌။ ယန္တိ ဧတဿ၊ ယံ-ဟူသော ဤဝုဒ်၏။ ယသ္မာတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ပုခိုမသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သော သဘာဝေါ-ဟူသော အနက်၌။ ယံသဒ္ဓေါ၊ ယံ-သဒ္ဓါသည်။ သမ္ဘဝနဝိသေသနံ၊ သမ္ဘဝန္တိ-ကြိယာ၏ ဝိသေသနတည်း။ ယံ သမ္ဘဝန္တိ-ဟု ကြိယာပရာမသန-ဟူလို။ ဤကား ဋီကာနက်။ (ပြည်)

ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ရှုအပ်ကုန်၏။ ဗာဟိရာနိ၊ တို့ကို။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ တို့ကို။ အဘိဿာတကတ္တာ၊ အလွန်သတ်ညဉ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂါမ-
ဿာတကစောရာ ဝိယ၊ ရွာကိုလှလှ တိုက်ဖျက်သော ခိုးသားတို့ကဲ့သို့။
ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခု၊ ကို။ မနာပါမနာပေဟိ၊
မနာပအမနာပ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပေဟိ၊ တို့သည်။ ဟညတိ၊ ညဉ်းဆဲ
အပ်၏။ ဣတိ-ဝေ ဝုတ္တံ။ ဝိတ္တာရော၊ အကျယ်ကိုကား။ (နေတဗ္ဗော၊
ဆောင်အပ်၏။) အပိ စ၊ လည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ တို့ကို။ ဆပါဏကာ
ဝိယ၊ (မြေ၊ မိကျောင်း၊ ငှက်၊ အိမ်ခွေး၊ မြေခွေး၊ တောမျောက်ဟူသော)
သတ္တဝါခြောက်ကောင်တို့ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဗာဟိရာနိ၊ တို့ကို။
တေသံ၊ တို့၏။ ဂေါစရာ ဝိယ၊ (ဝိသမ၊ ဗိလ၊ အာကဒသ၊ ဂါမ၊ သုဿာန၊
ဝံန-ဟူသား) ကျက်စားရာတို့ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ အပြီး
တည်း။ ဝေ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတော၊ အားဖြင့်။
ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣဒံ တာဝ အာယတနာနံ ဝိတ္တာရကထာမုခံ။

ဓာတုဝိတ္တာရကထာ

၅၁၇။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ တဒနန္တရာ၊ ထိုအာယတနကထာ၏ အခြား
မဲ့၌။ ဓာတုယောတိ၊ ကား။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ အဋ္ဌာရသ၊ တို့တည်း။

၁-တတ္ထ၊ လိုအဋ္ဌကထာ စကား၌။ ဝိသမာဒိအဇ္ဈာသယေဟိ၊ ဝိသမသည်တို့၌ အလို
ရှိကုန်သော။ စက္ခာဒိဟိ၊ စက္ခာယတန။ ပ။ မနာယတန-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသမ-
ဘာဝ။ ပ။ ဝနဘာဝေဟိ၊ မညီညွတ်သည်၌ အလိုရှိသောမြေ၊ တွင်းအခေါင်း၌ အလိုရှိသော
မိကျောင်း၊ ကောင်းကင်၌ အလိုရှိသောငှက်၊ ရွာ၌အလိုရှိသော အိမ်ခွေး၊ သုဿာန်၌ရှိသော
သဒိသဥပါဒိဏ္ဏဓမ္မ၌ အလိုရှိသော မြေခွေး၊ တော၌အလိုရှိသော မျောက်တို့သည်။ ဤကား
ရူပကအနက်တို့တည်း။ ဝါ၊ ဝိသမဘာဝ။ ပ။ ဝနဘာဝေဟိ၊ တော၌အလိုရှိသော မျောက်နှင့်
တူကုန်သော။ စက္ခာဒိဟိ၊ တို့သည်။ သဒိသအနက်။ ဝါ၊ တော၌အလိုရှိသော မျောက်ကဲ့
သို့သော။ စက္ခာဒိဟိ၊ တို့သည်။ ဥပမာအနက်။ ဝါ၊ ဝိသမဘာဝ။ ပ။ ဝနဘာဝေဟိ စက္ခာ-
ဒိဟိ၊ တော၌အလိုရှိသောမျောက် စက္ခာယတန။ ပ။ မနာယတနတို့သည်။ သမုပေက္ခာ
အနက်။ အဘိရခိတတ္ထာ၊ အလွန်မွှေးလျော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပါဒိနိ၊ တို့၏။
ဝိသမာဒိသဒိသတာ၊ မညီညွတ်သောအရပ်သည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊
၏။ ဋီကာအနက်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ခေတ်ဝိညာဏကထာ (၁၁၅-၂၅)

၃၄၃

စက္ခုဓာတု၊ ၎င်း။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ဤသည်
 တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘဆဲရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့၌။ အတ္တတော၊ ဝစနတ္ထ
 အားဖြင့်၎င်း။ လက္ခဏာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ကတောဝတုသခံတော၊ အစဉ်၊
 ထိုဘဆဲရှစ်ပါးမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်၊ ရေတွက်ခြင်းအားဖြင့်
 ၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ဖြင့်၎င်း။ အထ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်သည်၏
 အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ၌။ အတ္တတောတိ၊ ကား။ စက္ခုတိ၊ သာယာတတ်၏၊ ဝါ၊
 ထင်စွာပြတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ မည်၏။ ရူပယတိ၊
 ပြတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ မည်၏။ စက္ခုဿ၊ (အသာ-
 ဓာရဏအကြောင်းဖြစ်သော) စက္ခု၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ စက္ခု-
 ဝိညာဏံ၊ ညာဉ်။ ဣတိ ဝေမာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊
 စွာ။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသတ္ထတော၊ ဝိသေသဖြစ်သော ဝစနတ္ထ
 အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အဝိသေသေ ပန၊
 ကား။ ဝိဒဟတိ၊ စီရင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။
 ဓိယတေ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ (သို့ချည်း
 နှင်နှင် ယောဇနာ။) ဝိဓာနံ၊ စီရင်ခြင်း။ တောယ၊ ဤ စက္ခုစသော

၁-စက္ခုဿ ဝိညာဏံဟု အကြောင်းဖြစ်သောစက္ခုကို သာဒိအဖြစ်ဖြင့် ပြသတည်း။
 သို့သော်လည်း ရူပါလောကမနုဿိကာရ စသည်တို့သည်လည်း ထိုဝိညာဉ်၏ အကြောင်း
 တို့ချည်း မဟုတ်ကုန်လောဟူမူ? အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော်လည်း ထိုရူပါလောက စသည်
 တို့သည် သာဓာရဏအဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စက္ခုကား ဝိသေသအကြောင်း အသာဓာရဏ
 အကြောင်းဖြစ်ဘိသော်၊ ထိုကြောင့် အသာဓာရဏအကြောင်းအားဖြင့် စက္ခုဿ ဝိညာဏံ-
 ဟူသော ဤနိဒ္ဒေသကိုမူသတည်း။ ဤကိုရည်၍ မူလဋီကာ၌ စက္ခုဿာတိ ဝိသေသကာရ-
 ကံ အသာဓာရဏသာမိတာဝေန နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ဟူ၏။ ဤဝိသေသ-သဒ္ဓါသည် အာဝေနိကအနက်၊
 အတိသယအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထိုနှစ်ပါးစုံကိုပြခြင်းငှါ တံ ဟိ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ
 နိလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉာတိ-ဟု မိန့်သတည်း။ တံ၊ ထိုစက္ခုသည်။ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာ-
 ရဏံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏ စက္ခုတစ်ပါးအား မဆက်ဆံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပံ ဟိ အည-
 ပုဂ္ဂလစက္ခုဝိညာဏဿ သာဓာရဏံ၊ န ဝေ စက္ခုတိ-ထုတ်။ နိလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာ-
 ရဏဉ္စ၊ အညီစသော အလုံးစုံသော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသော စက္ခုဝိညာဉ်အား ဆက်ဆံ
 သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပံ ပန ကိဉ္စ နိလာဒိသဗ္ဗရူပါရမ္မဏဝိညာဏသာဓာရဏံ န
 ဟောတိ-ဗျတိရိုက်သုတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာမိတာဝေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ အပ်၏။
 ဋီကာနက်။ (ပြည်)

သဘောတရားဖြင့်။ ဝိဇီယတေ၊ စီရင်အပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤစက္ခု
စသည်တို့၌။ ဇီယတိ၊ ထားအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။
ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ လောကီယာ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ကာရဏ-
ဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဝတ္ထိတာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်။
ဝါ၊ အချင်းချင်း မရောယှက်ကုန်သည်။ ဟုတု၊ ဤ။ အနေကပ္ပကာရံ၊
များသောအပြားရှိသော။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ ဝိဒဟန္တိ၊ (ဤသို့ဤသို့လည်း
သင့်သည်ဖြစ်ရာ၏၊ ဖြစ်လေဟု) တိုက်တွန်းစီရင်သကဲ့သို့ ဖြစ်စေတတ်ကုန်
၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိဓာတုယော၊ ရွှေကျောက်၊ ငွေကျောက်
အစရှိသော ဓာတ်တို့သည်။ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိ၊ ရွှေငွေစသည်ကို။ (ဝိဒဟန္တိ
ဝိယ၊ ဖြစ်စေကုန်သကဲ့သို့တည်း။) စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဘာရဟာရေဟိ၊ ဝန်
ထမ်းသောသူတို့သည်။ တာရော၊ ကို။ ဇီယတေ ဝိယ၊ ဆောင်အပ်
သကဲ့သို့။ [၁၁၆] သတ္တေဟိ၊ တို့သည်။ ဇီယန္တေ-ဓာရိယန္တိ၊ ဆောင်အပ်
ကုန်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သော၊
ဤသဘောတရားသည်။ ဒုက္ခဝိဓာနမတ္တမေဝ၊ ဒုက္ခကိုစီရင်ခြင်းမျှသာ
တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဝသဝတ္တနတော၊ အလိုသို့မလိုက်တတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ ပါး။ ကာရဏဘူတာဟိ၊ ကုန်သော။ တောဟိ၊
ဤလောကီဓာတ်တို့ဖြင့်။ သတ္တေဟိ၊ တို့သည်။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ အနု-
ဝိဇီယတိ၊ စီရင်အပ်၏။ စ၊ ပါး။ တထာဝိဟိတံ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် စီရင်အပ်ပြီးသော။ တံ၊ ထိုသံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခကို။ တောသ္မေဝ၊
ထိုစက္ခုစသော သဘောတရားတို့၌သာလျှင်။ ဇီယတိ-ဌပိယတိ၊ ထားအပ်
၏။ (ဣတိ အယံ အတ္ထော။) ဣတိ၊ သို့။ စက္ခာဒိသု၊ တို့တွင်။ ဧကေ-
ကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ဝိဒဟတိ ဇီယတိတိ-
အာဒိနာ၊ သော။ အတ္ထဝသေန၊ ဖြင့်။ ဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၅၁၈။ အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ တိတ္ထိတို့၏။ အတ္တာ
နာမ၊ အတ္တမည်သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ နတ္ထိ ယထာ၊ မရှိသကဲ့
သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တော၊ ဤက္ခေပသော သဘောတရားတို့သည်။ သဘာ-
ဝတော၊ ဖြင့်။ (နတ္ထိ၊ မရှိကုန်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်ကုန်။ (အတ္ထိ ဧဝံ
သာလျှင်တည်း။) ပန၊ အနွယ်ကိုဆိုအံ့။ တော၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊
၏။ သဘာဝံ၊ ကို။ ဓာရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓာတု-

ယော၊ မည်ကုန်၏။ လောကေ၊ ခွံ။ ဝိစိတ္တာ၊ ဆန်းကြယ်ကုန်သော။
 ဟရိတာလမနောသိလာဒယော၊ ဆေးတန်းမြင်းသိလာ အစရှိကုန်သော။
 သေလာဝယဝါ၊ ကျောက်၏အစိတ်တို့ကို။ ဓာတုယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ
 ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဧတပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဓာတုယော ဝိယ၊
 ဆေးတန်းမြင်းသိလာစသော ကျောက်၏အစိတ်ဘေတ်တို့နှင့် တူကုန်သည်
 တည်း။ ဓာတုယော၊ တူကုန်သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဝိစိတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤစက္ခုစသည်တို့သည်။ ဉာဏဉေယျာငယဝါ၊
 ဉာဏ်၊ ဉေယျတို့၏ အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော ဓာတ်မျှတို့သည်။ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့်
 သိအပ်သော အဝိပရိတသဘာဝဓမ္မ၏ အစိတ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်
 ကုန်၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (ဓာတုယော၊ တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ သရိရသင်္ခါတဿ၊ ကိုယ်ဟုဆိုအပ်သော။ သမုဒါ-
 ယဿ၊ ခန္ဓာပဉ္စကအပေါင်း၏။ အဝယဝဘူတေသု၊ အစိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်
 သော။ အညမညဝိသဘာဂလက္ခဏပရိစ္ဆိန္နေသု၊ အချင်းချင်း ဝိသဘာဂ
 လက္ခဏာဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ရသသောဏိတာဒိသု၊ အဆီအနှစ်
 အရည်အသွေး အစရှိသည်တို့၌။ ဓာတုသမညာ၊ ဓာတ်ဟူသော အမည်
 သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပဉ္စက္ခန္ဓသင်္ခါတဿ၊ ဟုဆိုအပ်
 သော။ အတ္တဘာဝဿ၊ အတ္တဘော၏။ အဝယဝေသု၊ ကုန်သော။ ဧတေ-
 သုပိ၊ ဤစက္ခုစသည်တို့၌လည်း။ ဓာတုသမညာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။
 ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ အညမညဝိသဘာဂ-
 လက္ခဏပရိစ္ဆိန္နာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) အပိ စ၊ လည်း။ ဓာဘူတိ ဧတံ၊ သည်။ နိဇ္ဇိမတ္ထ-
 ယေဝ၊ ဇီဝမဟုတ်သော သဘောတရားမျှ၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။
 တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်လျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ (လောကေ၊
 လူ့ရွာ၌။) ပုရိသောတိ၊ ပုရိသဟူ၍။ (ယော ဓမ္မသမုဒါယော၊ အကြင်
 ခန္ဓာပဉ္စက ဓမ္မအပေါင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏။) အယံ၊ ဤပုရိသဟု
 လောက၌ခေါ်သော ဓမ္မသမုဒါယသည်။ ဆဓာတုရော၊ ခြောက်ပါးသော
 ပထဝီစသော နိဇ္ဇိမမျှဖြစ်သော သဘောတရားတို့၏ အပေါင်းမျှ ဖြစ်၏။
 ဝါ၊ ပထဝီစသော ခြောက်ပါးသောဓာတ်မျှသာ ရှိ၏။ (ဧတ္ထ၊ ဤပထဝီ
 စသော ဓာတ်ခြောက်ပါး၌။ ဇီဝေါ ဝါ၊ ဇီဝသည်၎င်း။ ပုရိသော ဝါ၊
 ပုရိသသည်၎င်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ထင်အောင် ပါဌသေသ

၃၄၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၁၆-၁၅) [၁၅-အာယတနဓာတု

နှင့်တကွသော ယောဇနာသည်ကား ဋီကာနည်း။) (တနည်း။) အယံ ပုရိသော၊ ဤပုရိသဟု လောက၌ ခေါ်စကြသောသူသည်။ ဆဓာတုဇော၊ ခြောက်ပါးသောဓာတ် အစိတ်ရှိ၏။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဇီဝသညာသမူဟနတ္ထံ၊ ဇီဝဟူ၍ဖောက်ပြန်သော အမှတ်သညာကိုနှုတ်ပယ်ခြင်းငှါ။ ဓာတုဒေသနံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိစနံ၊ တည်း။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ဖြင့်။ စက္ခု စ၊ စက္ခုလည်းမည်၏။ တံ၊ ထိုစက္ခုသည်။ ဓာတု စ၊ မည်၏။ (ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။) စက္ခုဓာတု၊ မည်၏။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၉။ လက္ခဏာဒိတောတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤစက္ခုဓာတ်တို့၌။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏာဒိတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ နေသံ-စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ တာနိ စ ပန လက္ခဏာဒိနံ၊ တို့ကိုကား။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ကမတောတိ၊ ကား။ ဣဓာပိ၊ ဤဓာတုဒေသနာ၌လည်း။ ပ။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော စ ပနာယံ-ဒေသနာက္ခမော၊ ကိုကား။ ဟေတုဖလာနုပုဗ္ဗဝဝတ္ထာနဝသေန၊ အကြောင်းအကျိုးတို့၏ အစဉ်ကို မှတ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စက္ခုဓာတု ရူပဓာတုတိ ဣဒံ ဒွယံ၊ ဤဓာတ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဟေတု၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းမည်၏။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုတိ၊ ဟူသောဤဓာတ်သည်။ ဖလံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးမည်၏။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော သောတဓာတု သဒ္ဓဓာတု သောတဝိညာဏဓာတုစသည်တို့၌။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

[၁၁၇] ၅၂၀။ တာဝတူတောတိ၊ ကား။ တာဝတာဝတော၊ ထိုမျှတဆဲရှစ်ပါး အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တေသုတေသု သုတ္တာဘိဓမ္မပ္ပဒေသေသု၊ ထိုထိုသုတ် အဘိဓမ္မာပါဠိရပ်တို့၌။ အာဘာဓာတု သုဘာဓာတု။ ပ။ အနေကဓာတု နာနာဓာတု လောကော၊ အနေကဓာတုလောကနာနာဓာတုလောက၎င်း။ ဣတိ-ဝေမာဒယော၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ အညာပိ၊ အဋ္ဌာရသဓာတုမှတစ်ပါး

နိဒ္ဒေသ] ဓာတုဝိတ္ထာရကထာ (၁၁၇-၂၀)

၃၄၇

လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။
 ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့အဋ္ဌာရသဓာတုမှတစ်ပါး သုံးဆဲ့ငါးပါးစင် ထင်သည်ဖြစ်
 လျက်။ သဗ္ဗာသံ၊ အလုံးစုံ သုံးဆဲ့ငါးပါးသောဓာတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။
 ပရိစ္ဆေဒံ၊ ကို။ အကတော၊ ရှိ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာရဘာတံ အယ-
 မေဝ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အဋ္ဌာရသဟူသော ဤပရိစ္ဆေဒကိုသာလျှင်။ ကတော၊
 နည်း။ ဣတိ စေ၊ ဌားအံ့။ သဘာဝတော၊ ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့်။
 ဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗဓာတုနံ၊ အလုံးစုံသောဓာတ်တို့၏။
 တဒန္တောဂစ္ဆော၊ ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါးသောဓာတ်၌ အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ (ကတော၊ ၏။)

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ရူပဓာတုယေဝ၊ ရူပဓာတ်သည်ပင်လျှင်။ အာဘာဓာတု၊
 အာဘာဓာတ်မည်၏။ ပန၊ ပါး။ သုဘဓာတု၊ (ရာဂဝတ္ထု၏ အဖြစ်ဖြင့်
 ယူအပ်သော သုဘအခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သော) သုဘဓာတ်သည်။ ရူပါဒိ-
 ပဋိဗဒ္ဓါ၊ ရူပဓာတ်စသည်တို့နှင့်စပ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သုဘနိမိတ္တတ္တာ၊
 ရာဂဖြစ်ပွားခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သုဘအခြင်းအရာ၏အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သုဘနိမိတ္တံ၊ ရာဂဖြစ်ပွားခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော
 သုဘအခြင်းအရာသည်။ သုဘဓာတု၊ မည်၏။ တဉ္စ၊ ထိုရာဂဖြစ်ပွား
 ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သုဘဟူ၍မှတ်အပ်သော အခြင်းအရာသည်
 လည်း။ ရူပါဒိဝိနိမိတ္တံ၊ ရူပဓာတ် သဒ္ဓဓာတ်စသည်တို့မှ လွတ်သောမည်
 သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ကား။ ကုသလာဝိပါကာရမ္မဏာ၊ ကုသလ-
 ဝိပါက်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒယော ဧဝ၊ ရူပ သဒ္ဓ စသည်တို့သည်
 သာလျှင်။ သုဘဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊
 ဤသုဘဓာတ်သည်။ ရူပါဒိမတ္တမေဝ၊ ရူပ သဒ္ဓ စသည်မျှပင်တည်း။
 အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတုအာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။
 မနောဝိညာဏဓာတုယေဝ၊ ဓာတ်ပင်တည်း။ သေသာ၊ စိတ်မှကြွင်းကုန်
 သော။ ဓမ္မာ၊ သမ္မယုတ်တရားတို့သည်။ ဓမ္မဓာတု၊ မည်၏။ သညာ-
 ဝေဒယိတနိရောဓဓာတု ပန၊ ဓာတ်သည်ကား။ သဘာဝတော၊ ပရမတ္ထ

၁-ပရမတ္ထမဟုတ်သောသဘော၏ ပရမတ္ထသဘောတို့၌ တရံတခါမျှ ဝင်သောမည်
 သည် မရှိသောကြောင့် သဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနာနံ-ဟူသော ဝိသေသနကို မသတည်း။
 (ပြည်)

သဘောအားဖြင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သာ၊ ထိုသညာဝေဒယိတ
 နိရောဓဓာတ်သည်။ ဓာတုဒုယနိရောဓမတ္တမေဝ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်
 ဓမ္မဓာတ်နှစ်ပါးတို့၏ ချုပ်ခြင်းမျှသာတည်း။ (စတုတ္ထာရပ္ပစိတ္တုပ္ပါဒ-
 နိရောဓဘာဝဘော၊ စတုတ္ထ အနုပရိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းမျှ၏ အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။)

ကာမဓာတု၊ သည်၊ ဓမ္မဓာတုမတ္တံ ဝါ၊ ဓမ္မဓာတ်မျှသည်မူလည်း။
 ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ တတ္ထ၊ ထိုကာမဓာတု-အစရှိသောစကား၌။
 ကာမဓာတု၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ကာမပ္ပဋိသံယုတ္တော-ကာမရာဂ-
 သမ္ပယုတ္တော၊ သော။ (တနည်း။) ကာမပ္ပဋိသံယုတ္တော-အာရမ္မဏ-
 ကရုဏေန ကာမဂုဏောပသံဟိတော၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကာမဂုဏ်နှင့်
 စပ်သော။ တက္ကော၊ သည်။ ဝိတက္ကော၊ သည်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။
 (ကာမဓာတု၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ အဋ္ဌာရသာပိ ဓာတုယော၊ တဆဲ့ရှစ်ပါး
 သောဓာတ်တို့သည်လည်း။ (ကာမဓာတု၊ မည်၏။) ယထာဟ။ ဟေဋ္ဌ-
 တော၊ အောက်အဖို့အားဖြင့်။ အဝီစိနိရယံ၊ ကို။ ပရိယန္တံ ကရိတု၊ အပိုင်း
 အခြားပြု၍။ ဥပရိတော၊ အားဖြင့်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိဒေဝေ၊ တို့ကို။
 အန္တောကရိတု၊ ၍။ တေသ္မိံ အန္တရေ-အဝီစိပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိပရိစ္ဆိန္နေ
 ဩကာသေ၊ အောက်ကားအဝီစိ အထက်ကားပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိဖြင့် ပိုင်း
 ခြားအပ်သော အရပ်အကွက်အတွင်း၌။ ဧတ္ထာဝစရာ၊ ဤအရပ်အကွက်
 အတွင်း အောက်အဖို့၌ သက်ဝင်၍ ကျင်လည်တတ်ကုန်သော။ ဧတ္ထ
 ပရိယာပန္နာ၊ တပါးအရပ်၌ ကျင်လည်ကုန်ငြားသော်လည်း ယထာဝုတ္တ
 ဌာန၌သာလျှင် အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ယံ-ယေ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ယေ
 ဓာတုအာယတနာ၊ တို့သည်။ ယေ ရူပါ၊ တို့သည်။ ယံ-ယာ ဝေဒနာ၊ သည်။
 ယာ သညာ၊ သည်။ ယေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္တိ၊
 ရှိ၏။ အယံ၊ ဤယထာဝုတ္တအရပ်အကွက်အတွင်း အောက်အဖို့သို့လည်း
 သက်ဝင်၍ ကျင်လည်၍ ယထာဝုတ္တဌာန၌သာလျှင် အကျုံးဝင်သော
 ခန္ဓာဓာတုစသော သဘောတရားကို။ ကာမဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
 ဣတိ အာဟ။

☞ [၁၁၈] နေက္ခမ္မဓာတု၊ ဓာတ်သည်။ (ဝိတက္ကပက္ခေ၊ ဝိတက်အဖို့၌။)
 ဓမ္မဓာတု ဝေ၊ ပင်တည်း။ (ဓမ္မဓာတ်သာဟူကောင်းသလော။) သဗ္ဗေပိ

နိဒ္ဒေသ]

ဓာတုဝိတ္ထာရကထာ (၁၁၈-၁၆)

၃၄၉

ကုသလာ ဓမ္မာ နေက္ခမ္မဓာတုတိ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ မနောဝိညာဏ-
ဓာတုပိ၊ သည်လည်း။ (နေက္ခမ္မဓာတု၊ မည်သည်။) ဟောတိယေဝ၊
တည်း။ [သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ (ဒါနမယပုညကြိယ သီလမယပုညကြိယ
ပဗ္ဗဇ္ဇကုသိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်ကိုရသည်တိုင်အောင်ဖြစ်သော) အလုံးစုံ
သော အနုဝဇ္ဇဓမ္မတို့သည်လည်း။ နေက္ခမ္မဓာတု၊ မည်၏။] ဗျာပါဒ။ ပ။
ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဓမ္မဓာတုယေဝ၊ ပင်တည်း။

ဟိနမဇ္ဈိမပဏီတဓာတုယော၊ တို့သည်။ အဋ္ဌာရသဓာတုမတ္တမေဝ၊
ဓာတ်မျှပင်တည်း။ ဟိ၊ စ။ ဟိနာ ဟိဋ္ဌိတာ၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချအပ်ကုန်သော။
စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ ဟိနဓာတု၊ မည်၏။ မဇ္ဈိမပဏီတာ၊ အလယ်
အလတ်နှင့် ချီးမွမ်းတောင့်တအပ် မြတ်ကုန်သော။ စက္ခာဒယော၊
တို့သည်။ မဇ္ဈိမာ စေဝ၊ မဇ္ဈိမလည်းမည်ကုန်၏။ ပဏီတာ စေဝ၊ လည်း
မည်ကုန်၏။ နိပ္ပရိယာယေန ပန၊ ဖြင့်ကား။ အကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မ-
ဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဟိနဓာတု၊ မည်၏။ လောကီ-
ယာ၊ ကုန်သော။ ကုသလာဗျာကတာ၊ ကုန်သော။ ဥဘောပိ စ၊ နှစ်ပါး
လည်းဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်၎င်း။ စက္ခု-
ဓာတုအာဒယော စ၊ တို့သည်၎င်း။ မဇ္ဈိမဓာတု၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။
လောကုတ္တရာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့သည်။
ပဏီတဓာတု၊ မည်၏။

ပထဝီတေဇောဝါယောဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတုယေဝ၊
ပင်တည်း။ အာပေါဓာတု စ၊ သည်၎င်း။ အာကာသဓာတု စ၊ သည်၎င်း။
ဓမ္မဓာတုယေဝ၊ ပင်တည်း။ ဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိ-
သတ္တဝိညာဏဓာတုသင်္ခေါယေဝ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်အစရှိသော ခုနစ်
ပါးသော ဝိညာဏဓာတ်အကျဉ်းပင်တည်း။

သတ္တရသ ဓာတုယော စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဓမ္မဓာတုဧကဒေသော စ၊
သည်၎င်း။ သင်္ခတဓာတု၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ အသင်္ခတဓာတု၊ သည်။
ဓမ္မဓာတုဧကဒေသော၊ ဓမ္မဓာတ်တစိတ်ပင်တည်း။ အနေကဓာတု-
နာနာဓာတုလောကော ပန၊ သည်ကား။ အဋ္ဌာရသဓာတုပဘေဒမတ္တမေဝ၊
ဓာတ်အထူးအပြားမျှပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤရွှေ့အပြီးတည်း။

၃၅၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ (၁၁၈-၁၇) [၁၅-အာယတနဓာတု

ဣတိ၊ သို့။ သဘာဝတော၊ ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗ-
ဓာတုနံ၊ တို့၏။ တဒန္တောဂဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာရသေဝ၊ တို့ကို
သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၅၂။ အပိ စ၊ လည်း။ ဝိဇ္ဇာနနသဘာဝေ၊ အထူးသဖြင့် အာရုံကို
သိခြင်းသဘာဝရှိသော။ ဝိညာဏေ၊ ဌ။ ဇီဝသညိနံ၊ ဇီဝ-ဟု မှားသော
သညာရှိကုန်သော သူတို့၏။ သညာသမူဟနနတ္ထံပိ၊ ဝိပလ္လာသသညာကို
ပယ်ခွါနှုတ်ပစ်ခြင်း အကျိုးငှါလည်း။ အဋ္ဌာရသေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။
ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ စွ။ ဝိဇ္ဇာနနသဘာဝေ၊ သော။ ဝိညာဏေ၊ ဌ။
ဇီဝသညိနော၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊
ထိုနို့ဇီဝလျက်ဇီဝစွဲမှတ်သော သညာရှိကုန်သောသူတို့၏။ စက္ခု။ပ။
ကာယမနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုဘေဒေန၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်။ပ။
ကာယဝိညာဏဓာတ် မနောဓာတ်မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ကို ဝေဖန်ခွဲခြမ်း
သဖြင့်။ တဿ-ဝိဇ္ဇာနနသဘာဝဿ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ အနေကတဉ္စ၊ တပါး
မက များသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ စက္ခုရူပါဒိပစ္စယာယတ္ထဝုတ္တိတာယ၊ စက္ခု
ရူပါရုံစသော ပစ္စည်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စ-
တဉ္စ၊ မမြဲသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ပကာသေတွာ၊ ပြတော်မူ၍။ ဒိဃ-
ရတ္တာနုသယိတံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး အဖန်တလဲလဲ ကိန်း
သော။ ဇီဝသညံ၊ ကို။ သမူဟနိတုကာမေန၊ ပယ်ခွါနှုတ်ပစ်တော်မူလို
သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပကာသိတာ၊
ကုန်၏။ ကိဉ္စ ဘိယျော၊ စိုးစဉ်းဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ဝေနေယျဇ္ဈာသယဝသေန
စ၊ ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ တထာ၊ တူ။
(အဋ္ဌာရသေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ပကာသိတာ၊ ကုန်၏။) စ၊ ထင်ရှား
ဆိုအံ့။ အနတိသင်္ခေပဝိတ္တာရာယ၊ မကျဉ်းလွန်း မကျယ်လွန်းဖြစ်သော။
ဣမာယ ဒေသနာယ၊ ဤဓာတုဒေသနာဖြင့်။ ယေ ဝေနေယျသတ္တာ၊
အကြင်ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒဇ္ဈာသယ-
ဝသေန စ၊ ထိုသို့ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယတို့၏ အစွမ်း
အားဖြင့်လည်း။ အဋ္ဌာရသေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ပကာသိတာ၊ ကုန်၏။

ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင်သို့သော အပြားဖြင့်။ (ပကာသိယမာ-
နေ၊ ပြတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။) အဿ-ဘဂဝတော၊ ၏။ သဒ္ဓမ္မ-

နိဒ္ဒေသ]

ဇာတုဝိတ္တာရကထာ (၁၁၉-၉)

၃၅၁

တေဇဝိဟတံ၊ သူတော်ကောင်းတရား၏အစွမ်းဖြင့် ဖျောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။
 ခဏေန၊ ဟောတော်မူသော ခဏ၌ပင်လျှင်။ ဝေနေယျသတ္တဟဒယေသု၊
 ဝေနေယျသတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှလုံးတို့၌။ တမော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မှောင်
 သည်။ ဝိလယံ၊ ကြေပျက်ကင်းပျောက်ခြင်းသို့။ ဥပယာတိ၊ ရောက်၏။
 တထာ တထာ၊ ထိုသို့သို့သော အပြားဖြင့်။ သင်္ခေပဝိတ္တာရနယေန၊
 သင်္ခေပနည်း၊ ဝိတ္တာရနည်းအားဖြင့်။ သေ-သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဟိ၊
 အမှန်လျှင်။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်ကို။ ပကာသယတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဝေ၊
 သို့။ ဧတ္ထံ၊ ၌။ တာဝတူတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

☞ [၁၁၉] ၅၂၂။ သင်္ခတောတိ၊ ကား။ (သင်္ခတောတိ ဂဏနတော၊
 ဋီကာ။) စက္ခုဇာတု၊ သည်။ တာဝံ၊ စွာ။ ဇာတိတော၊ စက္ခု၏ အဖြစ်
 ဟူသော သာမညအားဖြင့်၊ ဝါ၊ စက္ခုဇာတ်အားဖြင့်။ ဧကော၊ သော။
 ဓမ္မောက္ခေဝ၊ ဓမ္မဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ စက္ခုပသာ-
 ဒေါ၊ စက္ခုပသာဒပင်တည်း။ တထာ၊ တူ။ သောတ၊ ပ။ ရသဇာတုယော၊
 တို့သည်။ သောတပသာဒါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဧကော ဓမ္မောက္ခေဝ သင်္ခံ
 ဂစ္ဆန္တိ ယောဇနာ။) ဖောဠဗ္ဗဇာတု ပန၊ သည်ကား။ ပထဝီတေဇော-
 ဝါယောဝသေန၊ ဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာတိ၊ တို့ဟူ၍။ သင်္ခံ၊
 သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ စက္ခုဝိညာဏဇာတု၊ သည်။ ကုသလာကုသလဝိပါက-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။
 တထာ၊ တူ။ သောတ၊ ပ။ ဇာတုယော၊ တို့သည်။ (ဒွေ ဓမ္မာတိ သင်္ခံ
 ဂစ္ဆန္တိ။) မနောဇာတု ပန၊ သည်ကား။ ပဉ္စ၊ ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တယော
 ဓမ္မာတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဓမ္မဇာတု၊ သည်။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ အရူပက္ခ-
 န္ဓာနံ၊ တို့၏၎င်း။ သောဠသန္ဓံ၊ ကုန်သော။ သုခုမရူပါနံ၊ တို့၏၎င်း။
 အသင်္ခတာယ၊ သော။ ဇာတုယာ စ၊ ၏၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိသတိ

၁-ဤဂါထာကား ဝသန္တတိလကဂါထာဖြစ်၍ သင်္ခေပဝိတ္တာရနယေန တထာ တထာ ဟိ-
 ဟုတ္တံ ရသသင့်သည်။ (ပြည်)

၂-တေနာဟ “စက္ခုပသာဒေါ”တိ-ဟု ဋီကာရှိရကား စက္ခုပသာဒဝသေန-ကား
 မူဟောင်းမဟုတ်။ (ပြည်) သို့သော်လည်း နောက်အခြား၌ ဝါကျ၌ သောတပသာဒါဒိ-
 ဝသေန-ဟု ပါဌ်ဟောင်းပင် ရှိရကား စက္ခုပသာဒဝသေန-သည် ပါဌ်ဟောင်းပင် ဖြစ်ရာ
 ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၃၅၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၁၉-၁၀) [၁၅-အာယတနဓာတု

ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။
 သေသကုသလာကုသလာဗျာကတဝိညာဏဝသေန၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
 ကြွင်းသော အဗျာကတဝိညာဉ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဆသတ္တတိ ဓမ္မာတိ
 သင်္ခံ ဂစ္ဆတိတိ။ ဝေမေတ္တ သင်္ခတောပိ ဝေဒိတဗျော ဝိနိစ္ဆယော။)

၅၂၃။ ပစ္စယာတိ၊ ကား။ စ၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဓာတု
 ကထာ၌၊ ဝါ၊ စက္ခုဓာတုစသည်တို့တွင်။ စက္ခုဓာတု၊ သည်။ တာဝ၊ စွာ။
 စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ပ။ ပစ္စယာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊
 ဖြင့်။ ဆဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပ-
 ဓာတု၊ သည်။ (စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။) ပုရေ၊ ပ။ ယာနံ၊ တို့၏။
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဝေ၊ တူ။ သောတဝိညာဏဓာတုအာဒိနံ၊ တို့အား။ သောတဓာတု-
 သဒ္ဓဓာတုအာဒိယော၊ တို့သည်။ (ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)
 ပန၊ အစိတ်အစိတ်အား ကျေးဇူးပြုသည်မှတစ်ပါး အပေါင်းအား ကျေးဇူး
 ပြုသည်ကို ဆိုအံ့။ နေသံ ပဉ္စန္ဒံ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့အား။ အာဝဇ္ဇနမနော-
 ဓာတု၊ အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော မနောဓာတ်သည်။ အနန္တရ၊ ပ။ ဝဘေန၊
 ဖြင့်။ ပဉ္စဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 တာ စ ပဉ္စပိ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်စသော ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့သည်
 လည်း။ သမ္ပုဋ္ဌိန္တနမနောဓာတုယာ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုင်းဖြစ်သော မနောဓာတ်
 အား။ (ပဉ္စဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)
 သမ္ပုဋ္ဌိန္တနမနောဓာတု၊ သည်။ သန္တိရဏမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။
 တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ သာ စ၊ ထိုသန္တိရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည်
 လည်း။ ဝေါဠုဗ္ဗနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ ဝုဠောဖြစ်သော မနော-
 ဝိညာဏဓာတ်အား။ (တထာ၊ တည်း။) ဝေါဠုဗ္ဗနမနောဝိညာဏဓာတု စ၊
 သည်လည်း။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ (တထာ၊ တည်း။)
 ပန၊ အထူးတက်အံ့။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ အနန္တရာယ၊

၁-အဗျာကတပက္ခာယ သေသဂ္ဂဟဏံ၊ ကုသလာကုသလံ ပန သဗ္ဗသော အဂ္ဂ-
 ဟိတမေဝါတိ၊ ဋီကာ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဓာတုဝိညာဏကထာ (၁၁၉-၃၁)

၃၅၃

မိမိအခြားမဲ့၌ဖြစ်သော။ (အနန္တရာယ အနန္တရာယ-ဟု ဝိညာလည်း ရှိ၏။ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ပေး။) ဇဝနမနောဝိညာဏ-ဓာတုယာ၊ အား။ တေဟိ စေဝ ပဉ္စဟိ၊ ထိုငါးပါးကုန်သော အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ၊ အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်းတို့ဖြင့်၎င်း။ အာသေဝန-ပစ္စယေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေ-သော၊ ဤဆိုပြီးသော နည်းသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ၌။ နယော၊ နည်းတည်း။

မနောဒွါရေ ပန၊ ၌ကား။ ဘဝဂ်မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ အာ-ဝဇ္ဇနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ အာဝဇ္ဇနမနောဝိညာဏဓာတု စ၊ သည်လည်း။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ ပုရိမေဟိ ပဉ္စဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓမ္မဓာတု ပန၊ (သဟဇာတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓ) ဓမ္မဓာတ်သည်ကား။ သတ္တန္တံပိ ဝိညာဏဓာတုနံ၊ တို့အား။ သဟဇာတံ၊ ပ။ အဝိဂတဒီဟိ၊ အစရှိသည် တို့ဖြင့်။ ဗဟုဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ စက္ခုဓာတုအာဒယော စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဧကေစွာ စ ဓမ္မဓာတု၊ အချို့သော သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်စသော ဓမ္မဓာတ်သည်၎င်း။ ဧကေစွာယ၊ သော။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ အာရမ္မဏပစ္စယာဒီဟိပိ၊ တို့ ဖြင့်လည်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒိနံ၊ တို့အား။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ စက္ခုရူပါ-ဒယောဝ၊ စက္ခုရူပစသည်တို့ သည်သာလျှင်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အာလောကာဒယောပိ၊ သူရိယာလောကစသည်တို့သည်လည်း။ (ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊) ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပုဗ္ဗာစရိယာ၊ ရှေးဆရာမြတ်တို့သည်။ စက္ခု။ ပ။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာဟု၊ မိန့်ကုန်ပြီ။

၁-ဧကေစွာ စ ဓမ္မဓာတု-အရကား သုခုမရုပ်နိဗ္ဗာန်အပြားရှိသော ဓမ္မဓာတ်၊ သမ္ပယောဂ အဖြစ် အနန္တရအဖြစ် စသည်မရှိသဖြင့် အာရုံပြုခြင်းငှါ သင့်သော ဓမ္မဓာတ် ဤသည်တို့ကို ယူ၊ ပဉ္စဒွါရတို့၌ဖြစ်သော ဝိပါက်ကိုကြည့်ခြင်းငှါ ဧကေစွာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာ-ဟူသည်။ မနောဒွါရ၌ဖြစ်မှုကား ဝိပါက်သည်လည်း တဒါန့်ဖြစ်၍ ဧကေစွာဓမ္မဓာတ်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ် သင့်၏။ (ပြည်)

[၁၂၀] [စက္ခုပဿာဒ၊ ရှုပါရုံ၊ အာလောက၊ မနသိကာရတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သောတ။ပ။ ရှေ့၊ သောတပဿာဒ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ နားပေါက်၊ မနသိကာရတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ သောတဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သာန။ပ။ ရှေ့၊ သာနပဿာဒ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ အနံ့ကိုဆောင်တတ်သောလေ၊ မနသိကာရတို့ကို။ပ။ ဇိဝှါ။ပ။ ရှေ့၊ ဇိဝှါပဿာဒ၊ ရသာရုံ၊ ခံတွင်း၌တည်သော အာဟာရကို စို့စေတတ်သော အာပေါဓာတ်၊ မနသိကာရတို့ကို။ပ။ ကာယ။ပ။ ရှေ့၊ ကာယပဿာဒ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံ၊ ကာယပဿာဒ၏ မှီရာဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်၊ မနသိကာရတို့ကို။ပ။ ဘဝဂံ။ပ။ ရှေ့၊ နှစ်ကြိမ်လှုပ်သော ဘဝင်စိတ်၊ ဓမ္မာရုံ၊ မနသိကာရတို့ကို။ပ။]

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဇောတုကထာနိဒ္ဒေသ၌။ သင်္ခေပေါ၊ တည်း။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ပစ္စယပ္ပဘေဒေါ၊ ပစ္စည်းအပြားသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ အာဝိ၊ ထင်စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ တံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ပစ္စယတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၂၄။ ဒဠဗ္ဗတောတိ ပဒဿ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဇောတုတို့၌။ ဒဠဗ္ဗတောပိ၊ ရှုအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ။ သဗ္ဗာ ဝေ။ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခတာ၊ ကုန်သော။ ဇောတုယော၊ တို့ကို။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝိဝိတ္တတော၊ လွန်လေပြီးသော အခွန် လာလတုံသော အခွန်တို့၌ သဘောမှဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝသုညတော၊ ဓုဝအဖြစ်၊ သုဘအဖြစ်၊ သုခအဖြစ်၊ အတ္တအဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတော စ၊ ကံ စသော အကြောင်းနှင့်စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်ကုန်၏။

ဝိသေသတော ပန၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤတဆဲရှစ်ပါးသော ဇောတုတို့တွင်။ စက္ခုဇောတု၊ ကို။ ဘေရိတလံ ဝိယ၊ စည်မျက်နှာကဲ့သို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ ရူပဇောတု၊ ကို။ ဒဏ္ဍော ဝိယ၊ စည်လက်ခတ်ကဲ့သို့။ (ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။) စက္ခုဝိညာဏဇောတု၊ ကို။ သဒ္ဓေါ ဝိယ၊ စည်သံကဲ့သို့။ (ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။) တထာ၊ ထိုမှတပါး။ စက္ခုဇောတု၊ ကို။ အာဒါသတံလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံအပြင်ကဲ့သို့။ပ။

နိဒ္ဒေသ] ဓာတုဝိတ္ထာရကထာ (၁၂၀-၂၄)

၃၅၅

မုခံ ဝိယ၊ မျက်နှာကဲ့သို့။ပ။ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ၊ မျက်နှာရိပ်ကဲ့သို့။ ဝါ၊
မျက်နှာ၌ မှည့်မည်း၊ မှန်ကူစသော အမှတ်ကဲ့သို့။ပ။ ဥစ္ဆူတိလာ ဝိယ၊
ကြံ့နှမ်းတို့ကဲ့သို့။ပ။ ယန္တစက္ကယဋ္ဌိ ဝိယ၊ ကြံညစ်ယန္တရား၊ နှမ်းပွတ်သော
စက်၌ ဖွဲ့သော အတံကဲ့သို့။ ဥစ္ဆုရသတေလာနိ ဝိယ၊ ကြံရည်ဆီတို့
ကဲ့သို့။ပ။ အဓရာရဏိ ဝိယ၊ မီးပွတ်ခုံကဲ့သို့။ပ။ ဥတ္တရာရဏိ ဝိယ၊ မီး
ပွတ်တံကဲ့သို့။ပ။

မနောဓာတု ပန၊ ကိုကား။ ယထာသမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သည်အား
လျော်စွာ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒိနံ၊ တို့၏။ (ကဿစိ၊ တစုံတခုသော။
နိဇ္ဇိဝဿ၊ နိဇ္ဇိဝတရား၏။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ နိဇ္ဇိဝါ၊ တို့ကို။)
ပုရေစရာနုစရာ၊ ရွှေသွားနောက်လိုက် ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗာ ဝိယ၊ သို့။
ပုရေစရာနုစရာ၊ ရွှေသွားနောက်လိုက်ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ (ဤကား
ပုရေစရာနုစရာ ဝိယာတိ နိဇ္ဇိဝဿ ကဿစိ ကေစိ နိဇ္ဇိဝါ ပုရေစရာနုစရာ
ဝိယာတိ အတ္ထော-ဟူသော ဋီကာပါဌ်နှင့်အညီ။) (တနည်း) မနောဓာတု
ပန၊ ကိုကား။ ယထာသမ္ဘဝတော၊ စွာ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒိနံ၊
တို့၏။ ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ၊ ရွှေသွားအံ့ နောက်လိုက်အံ့ဟု အလိုစင်စစ်
မရှိသော်လည်း ရွှေသွားနောက်လိုက်ကဲ့သို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ (ဤကား
မနောဓာတုယေဝ ဝါ အတ္ထနော ခဏံ အနတိဝတ္ထန္တိ။ပ။ ပုရေစရာနုစရာ
ဝိယ ဒဠဗ္ဗာ-ဟူသော ဋီကာပါဌ်နှင့် အညီ။)

ဓမ္မဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်၌။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ကို။ သလ္လမိဝ စ၊
မြားပြောင့်ကဲ့သို့၎င်း။ သူလမိဝ စ၊ တံကျင်ကဲ့သို့၎င်း။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။
သညာသင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ တို့ကို။ ဝေဒနာသလ္လသူလယောဂါ၊ ဝေဒနာဟူသော
မြားပြောင့်တံကျင်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အာတုရာ ဝိယ၊ အနာကိုယ်လုံး
ပြည့်သောရောဂါသည်တို့ကဲ့သို့။ (ဒဠဗ္ဗော၊ ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ ပုထုဇနာနံ၊
တို့၏။ သညာ၊ ကို။ အာသာဒုက္ခဇနနတော၊ တောင့်တအာသာ ဟူသော
ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ တောင့်တ၍မရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော
ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ ရိတ္တမုဋ္ဌိ ဝိယ၊ အချည်းနှီးသော လက်ဆုပ်
ကဲ့သို့၎င်း။ အယာထာတုစ္စနိမိတ္တဂါဟကတော၊ မဟုတ်မမှန်သော အာရုံ၏
အမှတ်နိမိတ်ကို ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝနမိဂေါ ဝိယ၊ တော
သမင်ကဲ့သို့၎င်း။ (ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။) သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ပက္ခိပန-

တော၊ ပစ်ချတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အင်္ဂါရကာသုယံ၊ မီးကျီး
 တွင်း၌၊ ဝါ၊ မီးကျီးစု၌။ ခိပနကပုရိသာ ဝိယ၊ ပစ်ချတတ်သော ရန်သူ
 ယောက်ျားတို့ကဲ့သို့၎င်း။ ဇာတိဒုက္ခာနုဗန္ဓတော၊ မိမိသည် ဖြစ်စေအပ်
 သော ဇာတိဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဇပုရိ-
 သာနုဗန္ဓစောရာ ဝိယ၊ မင်း၏ ရဲမက်တော်တို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သော
 ခိုးသူတို့ကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗာနတ္ထာဝဟံဿ၊ အလုံးစုံသော အကျိုးစီးပွား
 မဲ့ကို ဆောင်တတ်သော။ ခန္ဓသန္တာနဿ၊ ခန္ဓာအစု၌၏။ ဟေတုတော၊
 အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပိသရုက္ခဗိဇာနိ ဝိယ၊ အဆိပ်ပင်ကြီး၏
 မျိုးစေ့တို့ကဲ့သို့၎င်း။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ နာနာဝိဓုပဒ္ဒဝနိမိတ္တ-
 တော၊ အထူးထူးအပြားပြားသော နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲတတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ၏
 အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ခုရစက္ကံ ဝိယ၊ (ပဒုမာကဲ့သို့ ထင်သော
 အသွားထက်သော) သင်ဓုန်းစက်ကဲ့သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ အသင်္ခတာ ပန ဓာတု၊
 အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကိုကား။ အမတတော၊ အမြိုက်ဆေးနှင့်တူသော
 အားဖြင့်၎င်း။ သန္တတော၊ ပူပန်မလိမ်း ငြိမ်းအေးသောအားဖြင့်၎င်း။
 ခေမတော စ၊ ဘေးဥပါဒ်ကင်းသောအားဖြင့်၎င်း။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ ကသ္မာ၊
 ကား။ သဗ္ဗာနတ္ထာဟေဿ ပဋိပက္ခဘူတတ္တာ၊ အလုံးစုံသော အကျိုးမဲ့ကို
 ဖြစ်စေတတ်သော (ရာဂအစရှိသော၊ ဇာတိအစရှိသော၊ အဆိပ်နှင့်တူသော
 အနုပ္ပသန္တသပ္ပဋိဘယ) တရားအပေါင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ကို။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ဝဝတ္ထာနာ-
 ဘာဝတော၊ ဤအာရုံသည် ဤဝိညာဉ်၏အာရုံတည်းဟု အမှတ်မရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အရညမက္ကဋ္ဌော ဝိယ၊ တောမျောက်ကဲ့သို့၎င်း။ ဒုဒ္ဓမန-
 တော၊ ဆုံးမခက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿဓဠုကော ဝိယ၊ အရိုး
 ပေါက်အောင်ထိုးသော်လည်း ယဉ်ကျေးခြင်းသို့ မရောက်သော မြင်းကြမ်း
 ကဲ့သို့၎င်း။ ယထာကာမနိပါတတော၊ အမှတ်မရှိ မိမိအလိုရှိအပ်သော
 အာရုံ၌ ကျခြင်းကြောင့်။ ဝေဟာသက္ခိတ္တဒဏ္ဍော ဝိယ၊ ကောင်းကင်သို့
 ပစ်လွှင့်အပ်သော တုတ်ကဲ့သို့၎င်း။ လောဘဒေါသဒိနာနပ္ပကာရကိလေ-
 သဝေသယောဂတော၊ လောဘဒေါသအစရှိသော အထူးထူးအပြားပြား
 များသော ကိလေသာဟူသော အသွင်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ရဂ်နဋ္ဌော
 ဝိယ၊ ကမြူးရာသဘင်သို့ရောက်သော အထူးထူးသောအသွင်ကို ဆောင်

နိဒ္ဒေသ]

ဓာတုဝိတ္ထာရကထာ (၁၂၁-၈)

၃၅၇

တတ်သော ကချေသည်ကဲ့သို့၎င်း။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ဧ။ (ဤ၌ ရက်-သဒ္ဓါ နစ္စဋ္ဌာန
ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “နစ္စဋ္ဌာနံ သိယာ ရင်္ဂီ”-ဟု အဘိဓာန်လာ၏။
နာနာဝေသဓာရီ ရက်ဂတော နဋော ရက်နဋော)။

ဣတိ ဣဒံ ဓာတုနံ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ၊

ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

အာယတနဓာတုနိဒ္ဒေသော နာမ

ပဗ္ဗရသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၆-လူနွယ်သစ္စာနိဇ္ဈေသ (၁၂၂-၁)

လူနွယ်ဝိတ္ထာရကထာ

[၁၂၂] ၅၂၅။ ပန၊ တခန်းကို ဆိုအံ့။ ဓာတုနံ၊ တို့၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ကာလ၌။ လူနွယ်ာနိတိ၊ လူနွယ်ာနိ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနိ၊ အကျဉ်းပြအပ်ကုန်သော။ လူနွယ်ာနိ၊ တို့သည်။ စက္ခုနွယ်ံ၊ ၎င်း ။ပ။ အညာတာဝိနွယ်ံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗာဝိသတိ၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးသော လူနွယ်တို့၌—

အတ္တတော၊ သာဓာရဏ၊ အသာဓာရဏ အနက်အားဖြင့်၎င်း။ လံက္ခဏာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ကမတော စ၊ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဘေဒါ-
ဘေဒါ၊ ဘေဒ၊ အဘေဒအားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ ကိစ္စာ၊ မိမိတို့၏
ကိစ္စ အားဖြင့်၎င်း။ ဘူမိတော စ၊ ဖြစ်ရာဘုံအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယံ၊
ကို။ ဝိဇာနိယာ-ဝိဇာနေယျ၊ သိရာ၏။

တတ္ထ-တေသု၊ ထိုအတ္ထလက္ခဏာစသည်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခာဒီနံ၊
တို့၏။ စက္ခုတိတိ စက္ခုတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ အားဖြင့်။ အတ္ထော၊
ကို။ ပကာသိတော၊ ပြီ။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပစ္ဆိမေသု၊ နောက်
ဖြစ်ကုန်သော။ တိသု၊ သုံးပါးသော လူနွယ်တို့တွင်။ ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာသော
လူနွယ်ကို။ ပုပ္ဖဘာဂေ၊ အရိယာမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌။ အနညာတံ၊ မသိဘူး
မရဘူးသေးသော။ အမတံ၊ ပျက်စီးခြင်းကင်းသော၊ ဝါ၊ သေခြင်းကင်း
ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝါ၊ ကား။ စတုသစ္စဓမ္မံ၊ ကို။
ဇာနိဿာမံ၊ သိအောင်ပြုအံ့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သော

၁-ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ စက္ခုဒွါရေ၊ စက္ခုဒွါရ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လူနွယ်ံ၊ မိမိ၏
အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။ ကာရေတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ထိုကိုဖွင့်ပြန်သည်။ စက္ခုဒွါရဘာဝေန၊
စက္ခုဒွါရ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံဒွါရိကေဟိ၊ ထိုစက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်စေတသိက်
တို့ကို။ အတ္တနော၊ ၏။ လူနွယ်ာဝံ ပရမိဿရဘာဝံ၊ လူနွယ်အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို။
ကာရယတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ စက္ခုနွယ်ံ၊
မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစက္ခုနွယ်သည်။ တေ တံဒွါရိကေ၊ ထိုစက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်သော
စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ ရူပဂ္ဂဟဏေ၊ ၌။ အတ္တာနံ၊ သို့။ အနုဝတ္ထေတိ၊ လိုက်စေတတ်၏။
တေ စ တံဒွါရိကာ၊ တို့သည်လည်း။ တံ၊ ထိုစက္ခုနွယ်သို့။ အနုဝတ္ထန္တိ၊ အစဉ်လိုက်တတ်
ကုန်၏။ ဒွိကာနက်။ (ပြည်)

ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယဥသမ္ဘဝတော စ၊
ဣန္ဒြေ၏သဘော၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယ-သဒ္ဓါ၏အနက်၏
ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၎င်း။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ဒုတိယံ၊ ကို။ အာဇာနနတော၊ ပဌမမဂ်ဖြင့် မြင်အပ်ပြီးသော အပိုင်းအ
ခြားကို မလွန်မူ၍ (ထိုမဂ်ဖြင့်သိအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးကိုတဖန်)
သိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယဥသမ္ဘဝတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ အညိန္ဒြိယံ၊
ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တတိယံ၊ ကို။ အညာတာဝိနော၊ သစ္စာလေးပါး
တရားကို သိပြီးသော။ စတုသု သစ္စေသု၊ ထို၌။ နိဋ္ဌိတညဏကိစ္စဿ၊ ပြီးပြီး
သော သိခြင်းကိစ္စရှိသော။ ခိဏာသဝဿ၊ အား။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ၎င်း။
ဣန္ဒြိယဥသမ္ဘဝတော စ၊ ၎င်း။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။)

သေ-သော ဣန္ဒြိယဌော နာမ၊ ဤဣန္ဒြိယ၏ သဘောမည်သည်၊
ဝါ၊ ဤဣန္ဒြိယ-သဒ္ဓါ၏ အနက်မည်သည်။ ကော ပန၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊
ကား။ (စောဒနာ၊ တည်း။) ဣန္ဒုလိဂ်ဌော၊ ဣန္ဒုမည်သော ကုသိုလ်အကု-
သိုလ်ကံကို ပြတတ်သော တရား၏သဘောသည်၊ ဝါ၊ ဣန္ဒုမည်သော
ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံကိုပြတတ်သည်ဟူသော ဣန္ဒြိယ-သဒ္ဓါ၏ အနက်သည်။
ဣန္ဒြိယဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒုဒေသိတဌော၊ ဣန္ဒုမည်သော သဗ္ဗညုဘုရား
သည် ဟောအပ်သော တရား၏သဘောသည်၊ ဝါ၊ ဟောအပ်သည်ဟူသော
အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒုဒိဋ္ဌဌော၊ ဣန္ဒုမည်သော သဗ္ဗညု
ဘုရားသည် မြင်တော်မူအပ်သောတရား၏ သဘောသည်၊ ဝါ၊ မြင်တော်
မူအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒုသိဋ္ဌဌော၊
ဣန္ဒုမည်သော ကံသည်စီရင်အပ် ဖြစ်စေအပ်သောတရား၏ သဘောသည်၊
ဝါ၊ စီရင်အပ် ဖြစ်စေအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဌော၊ မည်၏။
ဣန္ဒုဇဋ္ဌဌော၊ ဣန္ဒုမည်သော သဗ္ဗညုဘုရားသည် မှီဝဲအပ်သော တရား၏
သဘောသည်၊ ဝါ၊ မှီဝဲအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဌော၊
မည်၏။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ သော အတ္ထော၊ ထိုသဘောသည်၊ ဝါ၊
ထိုအနက်သည်။ ဣမ၊ ဤနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ ယထာယောဂံ၊
စွာ။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန်

၁-ဤအနက်ကား လိဂေတိ။ပ။ ယထာယောဂန္တိ အာဟ-ဟူသော ဌိကာကိုမြှော်
သည်။ လိဂေတိ ဂမေတိ ဉာပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လိဂံ၊ မည်၏။
ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဤသဘောတရားဖြင့်။ လိဂိယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့

ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်သစ္စာဥယျာဓိတရားကို သိတော်မူပြီးသော။ ဘဂဝါ၊ သဗ္ဗညုဘုရားသည်။ ပရမိဿရိယဘာဝတော၊ လွန်ကဲသော အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒော၊ မည်တော်မူ၏။ ကုသလာ-ကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ ကမ္မဉ္စ၊ သည်လည်း။ ကမ္မေသု၊ ကံတို့၌။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ ဣဿရိယဘာဝတော၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣန္ဒော၊ ၏။) တေနဝ-ဘဂဝတော ကမ္မဿစ ဣန္ဒတ္တာ၊ ထိုသို့ ဘုရား၏၎င်း၊ ကံ၏၎င်း ဣန္ဒမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပင်လျှင်။ ဧတ္ထ-ဧတေသု လူနိဿယသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ကမ္မသဉ္ဇနိ-တာနိ၊ ကံသည်ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ လူနိဿာနိ၊ စက္ခုစသော လူနွေ

သိကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ လိင်္ဂံ၊ မည်၏။ ကံ၊ အဘယ်ကို။ လိင်္ဂေတိ၊ နည်း။ ဝါ၊ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ လိင်္ဂယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအံ။ ဣန္ဒ၊ အစိုးရသော ကံကို။ လိင်္ဂေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဣန္ဒော၊ အစိုးရသောကံကို။ လိင်္ဂယတိ၊ အပ်၏။ ဣန္ဒဿ၊ အစိုးရသောကံကို။ လိင်္ဂံ၊ သိစေတတ်သည်တည်း။ တနည်း။ ဣန္ဒဿ၊ အစိုးရသော ကံ၏။ လိင်္ဂံ၊ သိကြောင်းတည်း။ ဣန္ဒလိင်္ဂံ၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သည်။ ဝါ၊ အစိုးရသောကံ၏ သိကြောင်း။ ဣန္ဒလိင်္ဂဿ၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သော။ ဝါ၊ အစိုးရသောကံ၏ သိကြောင်းဖြစ်သော တရား၏။ အတ္ထော-တံသဘာဝေါ၊ ထိုသိစေခြင်း ဟူသော သဘော။ ဝါ၊ ထိုသိကြောင်းဟူသောသဘော။ ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌော၊ သဘော။ ဝါ၊ ကား။ ဣန္ဒလိင်္ဂမေဝ၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အစိုးရသော ကံ၏ သိကြောင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ လူနိဿသဒ္ဓဿ၊ သဒ္ဓါ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌော၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အစိုးရသော ကံ၏ သိကြောင်းသာလျှင်ဖြစ်သော လူနိဿသဒ္ဓါ၏အနက်။ သဇ္ဇိတံ၊ စီရင်အပ်၏။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့် သိဌံ၊ မည်၏။ သဇ္ဇဓာတု၊ တပစ္စည်း။ ဓာတုန်နှင့် တက္က တ-ပစ္စည်း ဌ-ပြု၍ ပြီးသည်။ ဣန္ဒော၊ အစိုးရ သောကံသည်။ သိဌံ၊ စီရင်အပ်ဖြစ်စေအပ်သည်တည်း။ ဣန္ဒသိဌံ၊ သည်။ ဇဉ္ဇိ-သေဝိတံ၊ မှီဝဲအပ်သည်တည်း။ ကမ္မသင်္ခါတဿ၊ ကံဟု ဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒဿ၊ အစိုးရသောတရားကို။ ဝါ၊ ၏။ လိင်္ဂါနိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ သိကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။ တေန စ၊ ထိုအစိုးရသော ကံသည်လည်း။ သိဌာနိ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ အတ္ထော၊ ဖြင့်။ ကမ္မဇာနေဝ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော လူနွေတို့ကိုသာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အညာနိ၊ တပါးသော လူနွေတို့ကို။ န ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ စ၊ ဆက်ဦးအံ။ ဒော၊ ကုန်သော။ တေ အတ္ထော၊ ထိုဣန္ဒလိင်္ဂ-ဣန္ဒသိဌဟု ဆိုအပ်သော အနက်တို့ကို။ ကမ္မေ ဝေ၊ ဌိသာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတရေ စ၊ ဤမှတပါးသော ဣန္ဒဒေသိတ စသော အနက်တို့ကိုကား။ ဘဂဝတိ ဝေ၊ ဌိသာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ၎င်းဋီကာနက်။ ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌော စသည်၌ ဣ-ကို ဌ-ရေးသည်။ (ပြည်)

တို့သည်။ ကုသလာကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ဥလ္လိဂေန္တိ-ဉာပေန္တိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ တေန စ၊ ထိုလူနွမည်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံ သည်လည်း။ သိဋ္ဌာနိ၊ စီရင်အပ်၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ လူနွ- လိဂ်ဌေန စ၊ လူနွမည်သောကံသည် ပြတတ်သည်၏ သဘောကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ပြတတ်သည်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ လူနွသိဋ္ဌဌေန စ၊ လူနွ မည်သောကံသည် စီရင်အပ်၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ သဘောကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ စီရင်အပ်၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ (တနည်း) လူနွလိဂ်ဌေန စ၊ လူနွမည်သောကံကို ပြတတ်၊ သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ပြတတ်၊ သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ တောနိ၊ ထိုဗာဝိသဘိန္ဒေတို့ကို။ (လူနွေန၊ မည်သော။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယထာဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ ပကာသိတာနိ၊ ဟောကြားပြသအပ် ကုန်၏။ အဘိသမ္ပုဒ္ဓါနိ စ၊ ထူးသောသဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း သိတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ လူနွဒေသိတဌေန စ၊ လူနွမည်သော ဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်၎င်း။ လူနွဒိဋ္ဌဌေန စ၊ လူနွမည်သော ဘုရားသည် မြင်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော သဘောကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ သကတ်အနက်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။ မုနိန္ဒေန၊ မုနိငါးပါးတို့ကို အစိုးရတော်မူသော။ တေနေဝ ဘဂဝတာ၊ ထိုလူနွမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည်ပင်လျှင်။ ကာနိစိ၊ အချို့သော လူနွတို့ကို။ ဂေါစရာသေဝနာယ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့် မှီဝဲခြင်းဖြင့်။ ကာနိစိ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာသေဝနာယ၊ ပွားစေ သောအားဖြင့် မှီဝဲခြင်းဖြင့်။ သေဝိတာနိ၊ မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ လူနွဇဉ္ဇဌေနပိ၊ လူနွမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဂေါစရာသေဝန၊

၁-ဤကား လူနွလိဂ်ဉာ အတ္ထော တံသဘာဝေါ လူနွလိဂ်ဌေန၊ လူနွလိဂ်မေဝ ဝါ ဣန္ဒြိယသဒ္ဓဿ အတ္ထောတိ လူနွလိဂ်ဌေန-ဟူသော ဋီကာကိုလိုက်သည်။ (ပြည်)

၂-နောက်၌လည်း ၎င်းနည်းပေး။ ဤကား လိဂ်-သဒ္ဓါ ဘာဝပုဋ္ဌာနကြံ၍ အတ္တ-သဒ္ဓါ၏ သဘာဝတ္ထသကတ္ထအနက် နှစ်ပါးကိုယူ၍ ယောဇနာသည်။ (ပြည်)

၃၆၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၂၂-၂၇) [၁၆-လူနွိယသစ္စ

ဘာဝနာသေဝနအားဖြင့် မှီဝဲအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်
လည်း၊ ဝါ၊ သကတ်အနက်ကြောင့်လည်း။ လူနွိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။

☞ [၁၂၃] အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ အာဓိပစ္စသင်္ခါတေန၊ အစိုးရသည်၏
အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ လူနွိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။
ဣဿရိယဌေနာပိ၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်လည်း၊
ဝါ၊ သကတ်အနက်ကြောင့်လည်း။ တောနိ၊ ဤစက္ခုစသော ဗာဝိသတိ
ဓမ္မတို့သည်။ လူနွိယာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စ၊ ၏။ 'စက္ခုဝိညာဏာဒိပ္ပ-
ဝတ္တိယံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၌။ တသ္မိံ၊ ထိုစက္ခုစသည်
သည်။ တိက္ခေ၊ ထက်သည်ရှိသော်။ (တေသံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ် စသည်
တို့၏။) တိက္ခတ္တာ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မန္တေ စ၊ နံ့သော်ကား။
မန္တတ္တာ၊ နံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ အာဓိပစ္စံ၊ သည်။
သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (လူနွိယာနိ၊ ကုန်၏။) အယံ၊ ကား။
တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ အတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

လက္ခဏာဒီဟိတိ၊ ကား။ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနေဟိပိ၊ တို့ဖြင့်
လည်း။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊
ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ နေသံ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။
တာနိ စ လက္ခဏာဒိနိ၊ တို့ကို။ ခန္ဓနိဗ္ဗေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနေဝ၊ ပြီးသည်
သာတည်း။ ဟိ၊ စွာ။ ပညိန္ဒြိယာဒိနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါး

၁-ဤ ဣဿရိယဌေန-ဟူသော ပါဠိကိုမြှော်၍ နောက်လူနွိယလိင်္ဂစသည်တို့၌ ဘာဝပဋ္ဌာန
ကြံသည်။ အာဓိပတိနော ဘာဝေါ အာဓိပစ္စံ၊ လူနွိယပစ္စယသတ္တိရ၏၊ အာဓိပတိပစ္စယသတ္တိ
မဟုတ် သို့သော် လူတ္တိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ လူနွိယပစ္စယ-သတ္တိ မရှိသည်မဟုတ်လော ဟူမူ?
ယင်းသို့ပင် မရှိသော်လည်း လူတ္တိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ မိမိမိပစ္စည်း ပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်
ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော ထိုလူတ္တိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေနှင့် တကွဖြစ်သော သန္တာန်၌ တပါးသော
အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်သော လိင်္ဂစသည်တို့သည် မိမိသို့ အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏
အဖြစ်သည် အာဓိပစ္စမည်သတည်း။ လိင်္ဂစသည်တို့သည် မိမိတို့၏ အကြောင်းတို့ကြောင့်
ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့် လူနွိယသို့လိုက်ကုန်သနည်းဟု။ ကား ယထာ-
သကပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနမ္ပိ ယေဘုယျေန သဘာဝကသန္တာနေယေဝ တံတဒါ-
ကာရေန ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ န ပန လူနွိယပစ္စယဘာဝတော။ ဤကား အဘိဓမ္မတ္တဝိဘာဝိနိ-
ဒ္ဓိကာ။ ဤကျမ်းဒီကာ၌လည်း အသတိပိ စ လူနွိယပစ္စယဘာဝေ လူတ္တိပုရိသိန္ဒြိယာနံ
အတ္တနော အတ္တနော ပစ္စယဝသေန ပဝတ္တမာနေဟိပိ တံသဟိတသန္တာနေ အညာ-
ကာရေန အပ္ပဝတ္တမာနေဟိ လိင်္ဂါဒိဟိ အနုဝတ္တနိယဘာဝေါ အာဓိပစ္စံ-ဟုလာ၏။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကထာ (၁၂၃-၁၄)

၃၆၃

တို့သည်။ အတ္တတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အမောဟောယေဝ၊ ပင်တည်း။
သေသာနိ၊ ပညိန္ဒစသည်မှ ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထို ခန္ဓ
နိဒ္ဒေသ၌။ (လက္ခဏာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။) သရူပေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။
အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။

၅၂၆။ ကမတောတိ၊ ကား။ အယံပိ၊ ဤအစဉ်သည်လည်း။ ဒေသ-
နာက္ကမောဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့တွင်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မေ ပရိ-
ညာယ၊ အဇ္ဈတ္တဓမ္မတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့်။ အရိယဘူမိပဋိလာ-
ဘော၊ အရိယဘုံကိုရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာနိ၊ အတ္တဘော၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ စက္ခုန္ဒြိ-
ယာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။
သော အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။
ဣတ္ထိတိ ဝါ၊ မ၊ ဟူ၍၎င်း။ ပုရိသောတိ ဝါ၊ ကျား၊ ဟူ၍၎င်း။ သင်္ခံ၊
ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ သော ဓမ္မော၊ ထိုကျား-မဟု ခေါ်ဝေါ်
ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော တရားသည်ကား။ အယံ၊ ဤတရားပင်တည်း။
ဣတိ၊ သို့။ နိဒ္ဒေသနတ္ထံ၊ ငှါ။ တတော၊ ထိုစက္ခုန္ဒြေစသည်မှ။ (ပရံ၊ ဌံ။)
ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) သော
ဒုဝိဇ္ဇောပိ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေသည်လည်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တံ၊ ဇီဝိ-
တိန္ဒြေနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာပနတ္ထံ၊ ငှါ။ တတော၊
ထိုနှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေမှ။ (ပရံ၊ ဌံ။) ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။)
ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ဝေဒနာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
တဉ္စ၊ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ဝေဒနာသည်လည်း။ ဒုက္ခံ စ၊ သာတည်း။
(စ-ကို သည်မှာယှဉ်။) ယာဝ စ၊ အကြင်ရွှေလောက်ကား။ (စ-ကို ဤမှာ
လည်းယှဉ်။) (ဒုဝိဇ္ဇတ္တဘာဝါနုပါလကဿ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော အတ္တ-
ဘောကိုစောင့်တတ်သော။) တဿ-ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ပဝတ္ထိ၊ မပြတ်မစဲ
ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ (ဒုက္ခဘူတာနံ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍
ဖြစ်ကုန်သော။) ဧတေသံ ဝေဒယိတာနံ၊ ထိုဝေဒနာတို့၏။ အနိဝတ္ထိ၊
မဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဉာပနတ္ထံ၊ ငှါ။

၁-ဤဝါကျကား ရွှေနောက်ပြန်၍ ယောဇနာရသော ဥတ္တရဝါကျတွင် ထိုဝါကျဖြင့်
လည်း စက္ခုစသည်တို့၏ ဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပရိညေယျ
အဖြစ်ကို သိစေသည်။ (ပြည်)

တတော၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ ပရံ၊ ဌ။ သုခိန္ဒြေယာဒိနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ပါး။ တံနိရောဓတ္ထံ၊ ထိုဝေဒနိန္ဒြေတို့၏ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤသဒ္ဓါစသောတရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ပုဗ္ဗဘာဂဖြစ်သော အကျင့်ကိုပြခြင်းငှါ။ တတော၊ ထို သုခိန္ဒြေစသည်တို့မှ။ (ပရံ၊ ဌ။) သဒ္ဓါဒိနိ၊ သဒ္ဓါန္ဒြေစသည်တို့ကို။ (ဒေသိ- တာနိ၊ ကုန်၏။) ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ၊ ဤအကျင့်ဖြင့်။ သေ-ဧသော ဓမ္မော၊ ဤအနညာတညဿာမီတိန္ဒြေမည်သောတရားသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ၏။ အမောသဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ အချည်းနှီးမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှါ။ တတော၊ ထိုပဋိပတ်ဖြစ်သော သဒ္ဓါန္ဒြေစသည်မှ။ (ပရံ၊ ဌ။) အနညာ- တညဿာမီတိန္ဒြေယံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) တဿေဝ၊ ထိုအနညာတည- ဿာမီတိန္ဒြေ၏သာလျှင်။ ဖလတ္တာ၊ ကြောင့်၎င်း။ တတော၊ ထိုအနညာ- တညဿာမီတိန္ဒြေကို ပွားစေသည်မှ။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဘာဝေ- တဗ္ဗတ္တာ စ၊ ပွားစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အညိန္ဒြေယံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) တတော၊ ထိုအညိန္ဒြေမှ။ ပရံ၊ ဌ။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ ဣမဿ၊ ဤတရားကို။ အဓိဂမော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣမသ္မိံ၊ ဤအရဟတ္တဖိုလ်တရားကို။ အဓိဂတေ စ ပန၊ ရပြီးသော်ကား။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ကရဏီယံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ ကိဉ္စ၊ စိုးစဉ်းမျှ။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဉပနတ္ထံ၊ ငှါ။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ပရမဿာသဘူတံ၊ အလွန်သက် သာရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အညာတာဝိန္ဒြေယံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဗာဝီသတိလူနိဿယတို့၌။ ကမော၊ ဒေသ- နာက္ကမတည်း။

ဘေဒါဘေဒါတိ၊ ကား။ စ၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤလူနိဿ- ယတို့တွင်။ ဇီဝိတိန္ဒြေယသေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဘေဒေါ၊ အပြားသည်။

အဋ္ဌကထာ၌ ရှိရင်းအတိုင်း ဝါကျအနေမပျက်စေပဲ ယောဇနာလိုလျှင် ယာဝ၊ လောက်။ တဿ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ပာတ္တိ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ ဧတေသံ ဝေဒယိတာနိ၊ တို့၏။ အနိဝတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ယံကိဉ္စ၊ သော။ ဝေဒယိတံ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တံ သဗ္ဗံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ပေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဉပနတ္ထံ၊ ငှါ-ဟူ၍ ယောဇနာ အပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] လူနွိယဝိတ္ထာရကထာ (၁၂၄-၁)

၃၆၅

ဟောတိ၊ ဧ၊ ဟိ၊ ထင်ရှားစေအံ့။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြေယံ၊
၎င်း။ အရူပဇီဝိတိန္ဒြေယံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။
သေသနံ၊ ကြွင်းသောလူနွေတို့၏။ အဘေဒေါ၊ မကွဲမပြားခြင်းသည်။
(ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ တေဒါဘေဒတော၊ ဖြင့်။
ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ ဧ။

၅၂၇။ ကိစ္စာတိ၊ ကား။ လူနွိယာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စံ၊ သည်။ ကိ၊
နည်း။ ဣတိ စေ၊ ဌားအံ့။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခုနွိယဿ၊ ဧ။ စက္ခာ-
ယတနံ။ ပ။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ လူနွိယပစ္စယဘာဝေန၊ ဖြင့်။
သာဓေတဗ္ဗံ၊ ပြီးစေအပ်သော။ (အနုဝတ္ထာပနံ-၌ စပ်) အတ္တနော၊ မိမိဟု
ဆိုအပ်သော စက္ခုနွေစသည်၏။ တိက္ခမန္ဓာဒိဘာဝေ၊ ထက်သည် နဲ့သည်
စသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) စက္ခုဝိညာဏာဒိဓမ္မာနံ၊ တို့ကို
၎င်း။ (အနုဝတ္ထာပနံ-၌ စပ်) ယံ တံ တိက္ခမန္ဓာဒိသင်္ခါတအတ္တာကာရာ-
နုဝတ္ထာပနံ၊ အကြင်တိက္ခမန္ဓာစသည်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိ၏အခြင်းအရာသို့
လိုက်စေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) ဣဒံ၊ ဤလူနွိယပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်
ပြီးစေအပ်သော မိမိ၏အခြင်းအရာသို့ လိုက်စေခြင်းသည်။ ကိစ္စံ၊ မည်၏။
သောတဿာနုဇိဝါကာယာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စံ၊ ကို။ ဧဝံ၊ တူ။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။)
ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ မနိန္ဒြေယဿ၊ ဧ။ [၁၂၄] လူနွိယပစ္စယဘာဝေန၊
ဖြင့်။ (သာဓေတဗ္ဗံ၊ သော။) (သဗ္ဗတ္ထ စ လူနွိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေ-
တဗ္ဗန္တိ အဓိကာရော အနုဝတ္ထတိတိ ဒဗ္ဗဗ္ဗော) သဟဇာတဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။
အတ္တနော၊ ဧ။ ဝသဝတ္ထာပနံ၊ အလိုသို့လိုက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ မည်၏။)

၁-တိက္ခမန္ဓာဒိသင်္ခါတ-ဟု ဝါကျရှိ၏။ ထိုရှိတိုင်း အနုဝတ္ထာပနံ-၌ ဝိသေသနအမျိုးအရာ
တို့စပ်ကုန်၏။ တိုပုဒ်သည် အနုဝတ္ထာပနံ-၏ ဝိသေသနမဟုတ်၊ အတ္တာကာရ၏ ဝိသေသန
တည်း။ ထို့ကြောင့် တိက္ခမန္ဓာဒိသင်္ခါတအတ္တာကာရာနုဝတ္ထာပနံ-ဟု သမာသိရှိသော်သာ
သင့်၏။ ထို့ကြောင့် ခိုကာ၌ အတ္တာကာရ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ကို ရည်၍ အတ္တနော
တိက္ခမန္ဓာဒိဘာဝာရော အတ္တာကာရော၊ တဿ အနုဝတ္ထာပနံ-ဟု မိန့်သော်။ တနည်း
တိက္ခပ။ ဣာပနံ၊ တိက္ခမန္ဓာစသည်ဟု ဆိုအပ်သော အခြင်းအရာ မိမိ၏အခြင်းအရာသို့
လိုက်စေခြင်းသည်-ပေး။ ဤကားအတ္တာကာရကို အသီးယသတည်း၊ ဤ၌ တိက္ခမန္ဓာဒိ-
သင်္ခါတအတ္တာကာရ-ကား ဒွန်တည်း၊ ဤကား အတဝါ တိက္ခမန္ဓာဒိသင်္ခါတဿ စ
အတ္တာကာရဿ စ အနုဝတ္ထာပနံ တိက္ခပ။ ဝတ္ထာပနံ၊ ဝိသုံ အတ္တာကာရဂဟဏေန
စေတ္ထ ရူပါဘိဟနနာဒိကဿ သင်္ဂဟော ဒဗ္ဗဗ္ဗော-ဟူသောခိုကာနှင့်အညီတည်း။ (ပြည်)

ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ) သဟဇာတ-
ဓမ္မာနုပါလနံ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်
ခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ တည်း။) (ဣတ္ထိန္ဒြိယပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။) ၁ ဣတ္ထိ။ပ။
နုဝိဓာနံ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂ၊ နိမိတ္တ၊ ကုတ္တ၊ အာကပ္ပ၊ ပုရိသလိင်္ဂ၊ နိမိတ္တ၊ ကုတ္တ၊ အာကပ္ပ
အခြင်းအရာကို စီရင်ခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ တည်း။) သုခ။ပ။ ယာနံ၊ တို့၏။
သဟဇာတဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အဘိဘဝိတော၊ နှိပ်နင်း၍။ ယထာသကံ
ဩဠာရိကာကာရာနုပါပနံ၊ အကြင်အကြင်မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ရန်ရင်းသော
အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ တည်း။) ဥပေက္ခိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။
သန္တပဏီတမဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ၊ ငြိမ်သက်မှုန်မြတ်သော လျစ်လျူသော
အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ မည်၏။) သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓါန္တေ
စသည်တို့၏။ ပဋိပက္ခာဘိဘဝနဉ္စ၊ အသဒ္ဓိယစသော ပဋိပက္ခဓမ္မတို့ကို
နှိပ်နင်းခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပသန္နာကာရာဒိဘာဝ-
သမ္မာပနဉ္စ၊ ကြည်သောအခြင်းအရာ ချီးပင့်သောအခြင်းအရာ အာရုံသို့
ကပ်၍ တည်သောအခြင်းအရာ အာရုံ၌ကောင်းစွာတားသောအခြင်းအရာ
သဘောကိုရသောအခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်၎င်း။ (ကိစ္စံ၊ မည်
၏။) အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ သံယောဇနတ္ထယပ္ပဟာနဉ္စေ၊
သံယောဇဉ်သုံးပါးအပေါင်းကို ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။
တပ္ပဟာနာဘိမုခဘာဝကရဏဉ္စ၊ ထိုသံယောဇနတ္ထယကို ပယ်ခြင်းသို့
ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းသည်၎င်း။ ကိစ္စံ၊ မည်၏။ အညိန္ဒြိယဿ၊
ဧ။ ကာမရာဂဗျာပါဒါဒိတနုကရဏပဟာနဉ္စေ၊ ကာမရာဂဗျာပါဒစသည်
တို့ကို ခေါင်းပါးအောင်ပြုသဖြင့် ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ သဟဇာတာနံ၊ တို့ကို။
အတ္တနော၊ ဧ။ ဝသာနုဝတ္တာပနဉ္စ၊ အလိုသို့လိုက်စေခြင်းသည်၎င်း။

၁-ဘာဝရုပ်သည် ဣန္ဒြိယပစ္စည်း မတော်သောကြောင့် ဤ၌ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊
သာဓေတဗ္ဗံ နှစ်ပုဒ်မလိုက်သင့်။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဣန္ဒြိယစသည်တို့၏ လိင်္ဂစသည်တို့အား ဇနက၊ ဥပတ္တမ္မနအဖြစ်မရှိသည်ဟုတ်
လော၊ အဘယ်သည်အနုဝိဓာနနည်း ? အနုပ္ပါဒနေ၊ မဖြစ်စေခြင်းသည်၎င်း၊ အနုပတ္တမ္မနေ
စ၊ မသောက်ပုံခြင်းသည်၎င်း။ သတိပ၊ သော်လည်း၊ တပ္ပစ္စယာနံ၊ ထိုဣတ္ထိနိမိတ္တ ပုရိသ
နိမိတ္တ စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ကံစသည်တို့၏၊ တပ္ပဝတ္တနေ၊ ထိုဣတ္ထိ
နိမိတ္တစသော အခြင်းအရာရှိသောရုပ်ကိုဖြစ်စေခြင်း၌။ နိမိတ္တဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏
အဖြစ်သည်။ အနုဝိဓာနံ၊ စီရင်ခြင်းမည်၏။ ဋီကာနက်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] သစ္စဝိတ္ထာရကထာ (၁၂၄-၂၃)

၃၆၇

(ကိစ္စံ၊ ဇာနိ) အညာတာဝိန္ဒိယဿ၊ ဇာနိ။ သဗ္ဗကိစ္စေသု၊ ကိစ္စံ။ ဥဿက္ကပ္ပ-
ဟာနုဉ္ဇေဝ၊ လုံ့လပြုခြင်းကို ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တာနိ၊ တို့၏။
အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုပြစ်ခြင်း၏
အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ (ကိစ္စံ၊ မည်၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊
၌။ ကိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ ဇာနိ။

၅၂၀။ စ၊ ပါး။ ဘူမိတောတိ၊ ကံး။ ဧတ္ထ၊ တို့တွင်။ စက္ခု။ ပ။
ယာနိ၊ တို့သည်။ ကာမာဝစရာနေဝ၊ ကာမာဝစရတရားတို့သည်သာ
တည်း။ မနိန္ဒိယ။ ပ။ ယာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ သဒ္ဓါ။ ပ။ ယာနိ စ၊ တို့သည်
၎င်း။ စတုဘူမိပရိယာပန္နာနိ၊ ကုန်၏။ သောမနသိန္ဒိယံ၊ သည်။
ကာမာ။ ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဘူမိတ္ထယပရိယာပန္နံ၊ ဝင်၏။ အဝသာနေ၊
၌။ တိဏိ၊ တို့သည်။ လောကုတ္တရာနေဝ၊ တို့သာတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
ဧတ္ထ၊ တို့၌။ ပ။ ဝိဇာနေယျ၊ ဇာနိ။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တ-
နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဇာနန္တော၊ သော။

သံဝေဂဗဟုလော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣန္ဒြိယသံဝရေ၊ ရသီလ၌။
ဌိတော၊ တည်လျက်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍သိပြီး၍။
ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဝါ၊
ဆုံးရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို။ ကရိယတိ၊ မျက်မှောက်ပြုပေလတံ။ ဣတိ၊
ဤရှေ့အပြီးတည်း။

ဣဒံ ဣန္ဒြိယာနံ ဝိတ္ထာရကထာမူလံ။

သစ္စဝိတ္ထာရကထာ

၅၂၉။ ပန၊ တခန်းဆိုအံ့။ သစ္စာနိတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ တဒနန္တရာနိ၊
ထိုဣန္ဒြေတို့၏ အခြားမဲ့၌ အကျဉ်းပြုအပ်ကုန်ပြီးသော။ အရိယသစ္စာနိ၊
တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ သော။ အရိယသစ္စံ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ သော။

၁-ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ-ဟု အများအားဖြင့်ပါဌ်ရှိ၏။
သမုဒယ-နိရောဓ-သဒ္ဓါတို့သည် နိယတပုလ္လင်ဖြစ်၍ သန္တ-ဟူသော ဝိသေသျှသိသိက်၍ သမု-
ဒယံ နိရောဓံ-ဟု နပုလ္လင်ရှုပ် မဖြစ်သင့်ပေ။ ထိုသို့မဖြစ်သောကြောင့် နပုလ္လင်နှင့်ရှိသော
ထိုသို့သောပါဌ်ကို လိင်္ဂဝိပလ္လာသ-ဟု ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိသံ ၉၀-၅၀-၌ “ဣဒံ ဒုက္ခံ

၃၆၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၂၄-၂၃)

[၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

အရိယသစ္စံ၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊
ထိုသို့အကျဉ်းပြုအပ်ပြီးသော။ သာသနက္ကမေ၊ အရိယသစ္စာ၌၊ ဝါ၊ အရိယ
သစ္စဒေသနာ၌ ။

☞ [၁၂၅] ဝိဘာဂတော၊ ခွဲခြမ်းဝေဖန်သောအားဖြင့်၎င်း။ နိဗ္ဗစန-
လက္ခဏာဒိပ္ပဘေဒတော၊ ဝိဂြိုဟ်လက္ခဏာစသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်
၎င်း။ အတ္တတ္ထုဒ္ဓါရတော စေတ၊ သစ္စာ၏သဘော၊ ထိုသစ္စ-သဒ္ဓါ၏ အနက်
ကို ထုတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ အနုနာဓိကတော၊ မယုတ်
မလွန်သောအားဖြင့်၎င်း။

ကမတော၊ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့ကို။ နိစ္ဆယာ၊
ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဉာဏကိစ္စတော၊ သစ္စာဉာဏ်၏ကိစ္စအားဖြင့်
၎င်း။ အန္တောဂဓာနံ၊ အတွင်းဝင်သောတရားတို့၏။ ပဘေဒါ၊ အပြား
အားဖြင့်၎င်း။ ဥပမာတော၊ ဖြင့်၎င်း။ စတုက္ကတော၊ ဖြင့်၎င်း။

အရိယသစ္စန္တိအာဒိသ ဒုက္ခသမုဒယော ဒုက္ခနိရောဓော” ကိ ဝတ္ထဗ္ဗေ “ဒုက္ခသမုဒယံ
ဒုက္ခနိရောဓန္တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော-ဟု မိန့်ဆိုလေသည်။ သို့သော်လည်း
ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပါဌ၌မူ မဟာဋီကာ ၂-၄၄၉-၌ သဘိပိ ခွန္တံ ပဒါနံ သမာနာဓိကရဏဘာဝေ
လိင်္ဂဘေဒေါ ဂဟိတော ယထာ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ-ဟု ဤပုဒ်ကိုပင် ခုံတင်၍
ဆုံးဖြတ် ထားသောကြောင့် “ဒုက္ခသမုဒယော ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စ”ဟု ရှိသော
ပါဌသာလျှင် ယုတ္တဘရ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ပြင်ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ အရိယသစ္စ-ဟု
လိင်္ဂမပြန်ပဲရှိသော ယှဉ်ဖက်ပါဌနှင့်လည်း ညီညွတ်ပေ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၁-သာသနာ၏ ပဝတ္တိဌာနဖြစ်၍ သစ္စာကို သာသနက္ကမဟူသည်၊ ယင်းသို့သော် ဤသစ္စာ
တို့၌ သာသနာဖြစ်၏လော၊ အဘယ်သို့အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်းဟု၊ ကား သကလံ ဟိ
သာသနံ။ပ။ တသ္မာ သစ္စေသု ကမတိ ဟူသည်။ ဤဋီကာ၌ သကလံ သာသနံ-ကို သစ္စေသု
ကမတိ-၌ ကတ္တားဝပ်။ သာသတိတိ သာသနံ၊ ဧတ္ထ ဝါ ဧတေနာတိ သာသနံ။ ဆုံးမတတ်
ဆုံးမရာ ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော အလုံးစုံသော ဘုရားစကားတည်းဟူသော (ရိယတ္တိ
သာသနာရ၏။ သာသနံ ကမတိ ပဝတ္တတိ ဧတ္တာတိ ကမော၊ သာသနာ၏ သန္တသနအား
ဖြင့် ဖြစ်ရာသစ္စာလေးပါးရ၏။ တနည်း။ သာသတိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိ ဝါ သာသနံ၊
အဓိသီလသိက္ခာစသော သိက္ခတ္တယတည်းဟူသော သာသနာရ၏။ ကမတိ ဧတ္တာတိ ကမော၊
သိက္ခတ္တယတည်းဟူသောသာသနာ၏ ပရိညာစသောကိစ္စကို ပြီးစေသောအားဖြင့် ဖြစ်ရာ
သစ္စာလေးပါးရ၏။ ဤကား သီလသမာဓိပညာသင်္ခါတံ ဝါသာသနံ ဧတေသု ကမတိ-
ဟူသော ဋီကာဒုတိယဝိကပ်နှင့် အညီတည်း။ သာသနက္ကမော၊ သာသနက္ကမသစ္စာ ၄-ပါး
ရ၏။ ထိုအနက်ကို ပြတတ်သော စတုသစ္စဒေသနာကိုလည်း ထိုသစ္စာ၏ ဝေါဟာရ
အားဖြင့် သာသနက္ကမော-ဟု ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သစ္စဝိတ္ထာရကထာ (၁၂၅-၁၁)

၃၆၉

သုညတော၊ သုညအားဖြင့်၎င်း။ ကေဝိဓာဒိဟိ၊ ကေဝိဓာဒရိသည်
တို့ဖြင့်၎င်း။ သဘာဂဝိသဘာဂတော၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။
ဝိညနာ၊ သည်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဝိဘာဂစသည်တို့တွင်။ ဝိဘာဂတောတိ ပဒဿ၊ ၏။ (ဝိနိစ္ဆ-
ယော ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဒုက္ခာဒိနံ၊ တို့ကို။ အဘိသမန္တေဟိ၊
ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိကုန်သော အရိယာတို့သည်။ ယေ၊ အတ္ထော၊
အကြင်သဘောတို့ကို။ အဘိသမေတဗ္ဗော၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် အသင့်
သိအပ်ကုန်၏။ ဒုက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရော စတ္တာရော၊ လေးပါးလေးပါးတို့
ဟူ၍။ (ဘဂဝတော၊ သည်။) ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်သော။ တေ၊ အတ္ထော၊ တို့သည်။
(တနည်း) ဘဂဝတော၊ သည်။ ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။
စတ္တာရော စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ၊ အတ္ထော၊ တို့သည်။ တထာ၊ မှန်ကုန်
၏။ (တနည်း) တထာ-တံသဘာဝါ၊ ထိုဒုက္ခစသည်တို့၏ သဘောကေန်
မှန်ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ မချွတ်မယွင်းသော သဘောဖြစ်ကုန်၏။
(တနည်း) အဝိတထာ-အမုသာ-သဘာဝါ၊ မုသားမဟုတ် ဟုတ်မှန်သော
သဘောဖြစ်ကုန်၏။ အနညဿာ-အညာကာရရဟိတာ၊ အဗာဓနစသော
တပါးသော အခြင်းအရာမှကင်းကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဒုက္ခဿ၊
ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ပိဋနဋ္ဌော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ် ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏
အဖြစ်တို့ဖြင့် ဒုက္ခသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို) နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းသဘော။ သဇ္ဇိ-
တဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ်တပေါင်းတည်းဖြစ်၍
ပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘော။ သန္တာပဋ္ဌော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏
အဖြစ် ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏အကြောင်း၏အဖြစ်တို့ဖြင့်) ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်
စေခြင်းသဘော။ ဝါ၊ ကိလေသာဟူသော ပူလောင်တတ်သော တရားနှင့်
ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင်ပူလောင်စေခြင်းသဘော။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊
ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏
အဖြစ်ဟူသောသဘော။ ဣမေ၊ စတ္တာရော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည့် လေးပါး
ကုန်သော။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌော၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်ဟူသောသဘောတို့သည်။
တထာ၊ ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ ကုန်၏။ အနညဿာ၊ ကုန်၏။ သမုဒယဿ၊

၁-ထိုလေးပါးတို့၏အထူးကို ဋီကာ၌ ဒုက္ခဒုက္ခတာ တန္တိဗ္ဗိတ္တတာပိ အဓိဋ္ဌိတတာ
ပိဋနဋ္ဌော၊ပ။ နေ့စော ပရိဏာမေတဗ္ဗတာ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော-ဟုမိန့်သော်။ ဤဋီကာပါဌ၌

သမုဒယသစ္စာ၏။ အာယုဟနဋ္ဌော၊ (ထိုထိုအာရုံ တုံ့ဘဝတို့၌ အလွန်နှစ်သက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်) နံ့၍ ဒုက္ခစည်ပင်ပြန့်ပွား၍ များအောင်အပေါင်းအစုကိုပြုခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေခြင်းသဘော။ နိဒါနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခကိုညွှန်ပြသကဲ့သို့ ဖြစ်စေခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ ဤကား ထိုဒုက္ခပင်တည်းဟူဆောက်နှင်းသကဲ့သို့ဖြစ်စေခြင်းသဘော။ သံယောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ်တိုင်းသားသတ္တဝါကို သံသာရဒုက္ခနှင့်ယှဉ်စေခြင်းသဘော။ ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မဂ်ရခြင်းကို ဆီးတားပိတ်ပင်မြစ်တားခြင်းသဘော။ (ဣမေ စတ္တာရော သမုဒယဿ သမုဒယဋ္ဌော-စသည်ကိုလိုက်၍ပေး။) နိရောဓဿ၊ သစ္စာ၏။ နိဿရဏဋ္ဌော၊ သတ္တဝါတို့၏ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သောသဘော၊ ဝါ၊ သဗ္ဗသင်္ခတတို့မှလွတ်သောသဘော၊ ဝါ၊ သဗ္ဗသင်္ခတတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကင်းသောသဘော။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဥပဓိတို့မှဆိတ်သောသဘော ကင်းသောသဘော၊ ဝါ၊ သမုဒယမှဆိတ်သောသဘော ဆိတ်ရာဖြစ်သောသဘော။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။ အမတဋ္ဌော၊ ပျက်စီးခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။ (ဣမေ စတ္တာရော နိရောဓဿ နိရောဓဋ္ဌော-ယှဉ်လေ။) မဂ္ဂဿ၊ သစ္စာ၏။ နိယျာနဋ္ဌော၊ သံသရာမှထွက်မြောက်ခြင်းသဘော။ ဟေတုဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။ ဒဿနဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ သစ္စာကိုမြင်ခြင်းသဘော။ အာဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သစ္စာကို မြင်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ ကိလေသဒုက္ခဟူသော ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းအေးစေခြင်း၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ မိမိ၏အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော၊ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိ

အဓိဋ္ဌိတတာ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၍ တည်သည်၏အဖြစ်သည်။ “ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ မည်၏ဟုပေး။” အချို့၌ကား အနိဋ္ဌတာ-ရှိသည်ကား မလျော်လွန်း၊ မူလ၌ကားလည်း ၎င်းကိုမိန့်ပြီး၍ ပိဋ္ဌန၊ သန္တာပနဝ်ပါးတို့၏အထူးကို ပုဂ္ဂလဟိ သနံ ဝါ ပိဋ္ဌန၊ အတ္တနော ဝေ တိဓိဏာတာဝေါ သန္တာပနံ သန္တာပေါ-ဟု မိန့်၏။ ဤလေးပါးတို့တွင်လည်း ပိဋ္ဌနဋ္ဌ-သည်ဒုက္ခ၏အခိုင်းအနှိုင်းအထောက်အထားမရှိ၊ မိမိသဘောအားဖြင့်သာ ထင်ရှားဖြစ်သော အခြင်းအရာတည်း။ ဤမှတစ်ပါးကုန်သော သင်္ခတဋ္ဌ၊ သန္တာပဋ္ဌ၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌတို့သည် အစဉ်အတိုင်းပေါင်းရုံးတတ် ဖြစ်စေတတ်သောသမုဒယ၊ ကိလေသသန္တာပကင်းသောမဂ္ဂ၊ အဝိပရိဏာမဖြစ်သော နိရောဓကိုမြင်ခြင်းတို့ဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်သော အခြင်းအရာတို့တည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သစ္စဝိတ္ထာရကထာ (၁၂၅-၁၅)

၃၇၁

အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို ပြုစေတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။
 (တနည်း) အာဓိပတေယျဌော၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ၏ အဖြစ်ဟူသော
 သဘော။ (ရှေးကား သဟဇာတဓိပတိ၊ နောက်ကား အာရမ္မဏာ-
 ဓိပတိ ဟူလို။) ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည့် လေးပါးကုန်သော။
 မဂ္ဂဿ၊ ၏။ မဂ္ဂဌာ၊ မဂ်၏အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောတို့သည်။ ပ။
 အနညဏာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ ဒုက္ခဿ ပိဋ္ဌ-
 နဌော။ ပ။ အဘိသမယဌောတိ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့စသည်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။
 အဘိသမယဌော၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း
 ဟူသော သဘော၊ ဝါ၊ အထူးအားဖြင့် အသင့်သိတတ်သောဉာဏ်၏
 အာရုံဖြစ်သောသဘော။ ။

၁-ဤ၌ အဘိသမယဌသည် ပိဋ္ဌနဌာသည်ပု အသီးပင်လော၊ အသီးဖြစ်ခဲ့သော
 ဒုက္ခ၏သဘောငါးပါးဖြစ်ခဲ့၏ တကားဟူမူ—အသီးမဟုတ်ဘူး၊ ပိဋ္ဌနဌစသော လေးပါး
 တို့ကိုပင် အဘိသမေတဗ္ဗပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍ ဟောသတည်း။ ထို
 ကြောင့် အဘိသမယဌောတိ အဘိသမေတဗ္ဗတ္ထော၊ အဘိသမယဿ ဝါ ဝိသယဘူတော
 အတ္ထော အဘိသမယဌော-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိ-သစ္စဝိဘင်္ဂ ဋီကာပါဌ်ကို အဘိသမေတဗ္ဗဌောတိ
 ယထာဝုတ္တပိဋ္ဌနာဒိအတ္ထမေဝ ပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗဟာသ ကေဠိ ကတွာ ဝဒတိ၊ တေန အဘိသမယ-
 သဗ္ဗံ ကမ္မတ္တံ ဒဿေတိ-ဟု အနုဋီကာမိန့်သော်၊ (တနည်းကား။) ပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗဖြစ်သော ပိဋ္ဌ-
 နဌ စသော ဝိသယကို ထိုးထွင်းသော ပဋိဝေဓဉာဏ်၏ ပရိတာနနစသော ပဝတ္ထိအာကာရ
 ဝိသေသကို အဘိသမယဌော-ဟူသည်။ ထို့ကြောင့် အဘိသမယဿ ပဝတ္ထိအာကာ-
 ရော အဘိသမယဌော၊ သော စေတ္ထ အဘိသမေတဗ္ဗန ပိဋ္ဌနာဒိနာ ဒဿိတောတိ ဒဋ္ဌ-
 ဗ္ဗော-ဟု ဋီကာမိန့်သည်။ ထိုဒုက္ခသစ္စာ စသည်တို့၏ လေးပါးလေးပါးသော အတ္တတို့တွင်
 ပဌမပဌမအတ္တ၏ သရသအားဖြင့် ဒုတိယတ္တစသည်တို့သည် အညဒဿနအားဖြင့် အာဝိ
 ဘဝနာကာရကိုရည်၍ ရှေးဆရာတော်တို့သည်—

ပဌမံ သကလက္ခဏမေကပဒံ၊ ဒုတိယာဒိပဒဿ နိဒဿနတော။

သမနိ ဒုနိမာ သမဒ္ဓ သနိဒ္ဓ၊ ဝိဘဇေ ကမတော ပဌမေန ဝိနာ—ဟု

မိန့်သည်။ (သင်္ခေပဝတ္ထနာဋီကာ သမုစ္ဆည်းခိုင်း၌ ဤဂါထာရှိသည်။) တပါဒ တပါဒဋ္ဌိ
 သဂိုဏ်းလေးခုရှိသော ဘောဋ္ဌကဂါထာ။ ဒုတိယာဒိပဒဿ ကိ ဒုတိယာဒိပဒံ အဿ-ဟပုဒ်နဲ့။
 အဿ-စတုသစ္စဿ၊ ထိုသစ္စာလေးပါး၏။ ပဌမံ၊ လက်မုန့်ဖြစ်သော။ မေကပဒံ၊ ပိဋ္ဌနဌ၊
 အာယူဟနဌ၊ နိဿရဏဌ၊ နိယျာနဌဟူသော တခုတခုသောအဖို့သည်။ သကလက္ခဏံ၊
 မိမိသဘောအားဖြင့် ထင်စွာဖြစ်သော အခြင်းအရာလက္ခဏာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဌမေန၊
 လက်ဦးစွာသောအဖို့ကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ သမနိ၊ သမုဒယ၊ မဂ္ဂ၊ နိရောဓသစ္စာတို့ကို။
 နိဒဿနတော၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော သင်္ခတဌ၊ သန္တာပဌ၊
 ဝိပရိကာမဌဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ဝေဖန်ရာ၏။ ဒုနိမာ၊

ဣတိ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသာ နည်းဖြင့်။ ဝိဘတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ စတုန္တံ၊ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ အတ္တာနံ၊ သဘောတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုက္ခာဒိနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ 'ဣတိ၊ ဤရွှေအပြီးတည်း။ အယံ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာတို့၌၊ ဝါ၊ ဤသစ္စာနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိဘာဂတော၊ သစ္စာတို့၏သဘောကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်သောအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

၅၃၀။ ပန၊ ပါး။ နိဗ္ဗစနလက္ခဏာဒိပတောဒတေတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤဥဒ္ဓေသ၌။ နိဗ္ဗစနတော၊ ဝိဂြိုဟ်အားဖြင့်။ 'တာဝ၊ ရှေးဖျားလက်မွန်။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဥပယော၊ ၏။) ဣဓ၊ ဤဒုက္ခ-ဟူသောပါဌ၌။ ဒု၊ ဣတိ အယံ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကုန္တိတေ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော အနက်၌။ ဒိဿတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကုန္တိတံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်၊ စက်ဆုပ်အပ်သော။ ပုတ္တံ၊ သားဆိုးကို။ ဒုပ္ပုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ပါး။ ခံ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ တုန္တေ၊ အချည်းနှီးဟူသော အနက်၌။ ဒိဿတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တုန္တံ၊ သော။ အာကာသံ၊ ကို။ ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာသော။ ဣဒံ သစ္စံ၊ သည်။ အနေကုပဒ္ဒဝါဓိဋ္ဌာန-တော၊ များစွာသောဥပဒ္ဒဝါတို့၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုန္တိတံ၊ စက်ဆုပ်အပ်၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗာလဇနပရိကပ္ပိတ-ဓုဝသုဘသုခတ္တာဘာဝဝိရဟိတတော၊ မိစ္ဆာဆက်ဆံ၊ ဉာဏ်မသန်သူ လူမိုက်တို့သည် ကြံဆအပ်သော ဓုဝသုဘသုခအတ္တအဖြစ်မှ ဆိတ်သည် ကင်းသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ 'တုန္တံ၊ အချည်းနှီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ ကုန္တိတတ္တာ စ၊ ထိုသို့ကဲ့ရဲ့အပ်၊ စက်ဆုပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တသ္မာ တုန္တတ္တာ စ၊ ထိုသို့ ဓုဝသုဘသုခအတ္တအဖြစ်မှ ဆိတ်သည်ဖြစ်၍ အချည်းနှီး၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဒုက္ခနိရောဓ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော နိဒါနဋ္ဌ၊ သံယောဂဋ္ဌ၊ ပလိဗောဓဋ္ဌဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ၏။ သမဒ္ဓ၊ သမုဒယ၊ မဂ္ဂ၊ ဒုက္ခသစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော ဝိဝေကဋ္ဌ၊ အသင်္ခတဋ္ဌ၊ အမတဋ္ဌဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ၏။ သနိဒ္ဓ၊ သမုဒယ နိရောဓ ဒုက္ခသစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော ဟေတုဋ္ဌ၊ ဒဿနဋ္ဌ၊ အာဓိပတေယုဋ္ဌဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ၏။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သစ္စဝိတ္တာရကထာ (၁၂၅-၂၈)

၃၇၃

စ၊ ပါး။ သံဇုတိ အယံ သဒ္ဓေ၊ သညံ။ သမာဂမော သမေတန္တိ-
 အာဒိသု၊ တိဉ္စ။ သံယောဂံ၊ တက္ခယျဉ်ခြင်းအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ဧ။ ဥ-
 ဇုတိ အယံသဒ္ဓေ၊ သညံ။ ဥပ္ပန္နံ ဥဒိတန္တိအာဒိသု၊ တိဉ္စ။ ဥပ္ပတ္တိံ၊
 ဖြစ်ခြင်းအနက်ကို။ (ဒီပေတိ၊ ဧ။) အယသဒ္ဓေ၊ သညံ။ ကာရဏံ၊
 အကြောင်းဟူသော အနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ဧ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣဒံပိ
 ဒုတိယသစ္စံ၊ ဤဒုတိယသစ္စံသည်လည်း။ အဝသေသပစ္စယသမာယောဂေ၊
 မိမိမ္မကြွင်းသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံဟူသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်း
 ယှဉ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဒုက္ခဿ၊ သစ္စာ၏။ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ၊
 ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ သို့။ ဒုက္ခဿ၊ ဧ။
 သံယောဂေ၊ မိမိမ္မကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊
 သော်။) ဥပ္ပတ္တိကာရဏတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခသမုဒယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ၏။

၁-သံယောဂေ ဥပ္ပတ္တိကာရဏတ္တာ ဒုက္ခသမုဒယံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သံယောဂေ
 ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ သမုဒယော-ဟူသော အတ္ထဝါကျကို ရအပ်၏။ ဤဝါကျ၌ အာဂမ၊ ဣတ
 ပုဒ်တို့နှင့်ကင်း၍ အသီးအခြားယှဉ်အပ်ခဲ့ရကား သံ-ဥ-ဟူသော ဥပသဂ္ဂသဒ္ဓါတို့သည်
 ဓာတ်ကိုမငဲ့ ဓာတ်နှင့်မယှဉ်၊ ကိုတို့ချည်းသက်သက် သံယောဂတ္ထဥပ္ပါဒနတ္ထကို ပြနိုင်ကုန်
 သလော စုဒ္ဓိရှိရကား သံယောဂေ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ သမုဒယောတိ တွေ့ဝံသို့ ပယုဇ္ဇမာနာပိ
 ဥပသဂ္ဂသဒ္ဓါ သဓာတုကံ သံယောဂတ္ထံ ဥပ္ပါဒနတ္ထဉ္စ ဒီပေန္တိ ကြိယာဝိသေသကတ္တာတိ
 ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သစ္စဝိဘင်းမူလဋီကာ။ ဤဋီကာလည်း ၎င်းနည်း၊ သံယောဂေ။ပ။ တွေ့
 သံ။ပ။ ယော-ဟူသော ဤဝိဂ္ဂဟဝါကျ၌။ ဝံသို့ ပယုဇ္ဇမာနာပိ၊ အာဂမ၊ ဣတပုဒ်တို့နှင့်
 ကင်း၍ အသီးအခြား ယှဉ်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ဥပသဂ္ဂသဒ္ဓါ၊ သံ-ဥ-ဟူသော
 ဥပသာရဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော သဒ္ဓါတို့သည်။ သဓာတုကံ၊ အန္တောနိတ ဂမ္မဓာတ်၊ ဣဓာတ်
 တို့နှင့်တကွဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ သံယောဂတ္ထံ၊ ယှဉ်ခြင်းအနက်ကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒနတ္ထဉ္စ၊
 ဖြစ်ခြင်းအနက်ကို၎င်း။ ဒီပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ကြိယာဝိသေသကတ္တာ၊ ဥပသာရ
 ပုဒ်တို့၏ ကြိယာကိုအထူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။ ၎င်းဋီကာနက်။ အဓိပ္ပါယ်ကား—သမုဒယော-၌ သံ-ဥ-တို့သည် သမာဂမော-၌
 အာဂမ-ဟူသောပုဒ်၊ ဥဒိတံ-၌ ဣတ-ဟူသော ပုဒ်တို့နှင့်တကွ ယှဉ်သကဲ့သို့မဟုတ်၊ ၎င်းပုဒ်
 တို့နှင့်ကင်း၍ အသီးယှဉ်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်သည့်ငြားလည်း မိမိတို့၏ အတွင်းဝင်၍
 အန္တောနိတဖြစ်သော ဂမ္မဓာတ်၊ ဣဓာတ်တို့နှင့်တကွသာလျှင် သံယောဂတ္ထဥပ္ပါဒနတ္ထကို
 ပြကုန်သည်။ ဓာတ်ကိုမငဲ့ မိမိတို့ချည်းသက်သက် မပြနိုင်ကုန်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ဥပ-
 သာရပုဒ်တို့သည် ကြိယာကို အထူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထိုသို့ကြိယာကို
 အထူးပြုလျက် ဓာတ်နှင့်တကွ ဖြစ်၍ပြနိုင်သောကြောင့်လျှင် ဓာတုတ္ထံ ဥပေစ္စ သဇ္ဇန္တိတိ-
 ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့် ဥပသဂ္ဂဟု ဆိုအပ်ကုန်သတည်း။ ဥပမာကား ဥပနဂရ်-ဟူသော

☞[၁၂၆] ပန၊ ပါး။ တတိယသစ္စံ၊ ကိ။ (ဒုက္ခနိရောဓန္တိ ဝုစ္စတိ-ဌာတိ။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ရောဓသဒ္ဓေါ စ၊ သည်ကား။ စာရကံ၊ နှောင်ချိုင့်ဟူသောအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိ-သဒ္ဓါ-၏ အဘာဝ၊ ရောဓ-သဒ္ဓါ၏ စာရက အနက်ကို ပြသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအသင်္ခတဓာတ်၌။ သံသာရ- စာရကသင်္ခါတဿ၊ သံသာရောနှောင်ချိုင့်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒုက္ခရောဓဿ၊ ဒုက္ခဟူသော နှောင်ချိုင့်၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (ရဟာတိ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ သဗ္ဗဂတိသုညတ္တာ၊ အလုံးစုံသော ဂတိငါးပါးမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ တေသ္မိ၊ အသင်္ခတေ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ သမဓိဂတေ၊ အသင့်အားဖြင့် ရအပ်၊ သိအပ်သည်ရှိသော်။ (တဒဓိဂမဝ- တော၊ ထိုအသင်္ခတဓာတ်ကို ရခြင်းရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။) သံသာရ- စာရကသင်္ခါတဿ၊ သော။ ဒုက္ခရောဓဿ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ ရဟာတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တပုဋ္ဌိပက္ခတ္တာ-တဿ ပဝတ္ထိသင်္ခါတဿ ရောဓဿ ပုဋ္ဌိပက္ခတ္တာယ နိဝတ္ထိယာ အဓိဂတတ္တာ၊ (ဖွင့်၊ အဓိဂတ-ပုဒ် ကြေ) ထိုသံသာရဖြစ်သော ပဝတ္ထိဟုဆိုအပ်သော ရောဓ၏ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော နိဝတ္ထိဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုသိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သောအနက်ကြောင့်လည်း။ ဒုက္ခနိရောဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အနုပ္ပါဒနိရောဓပစ္စယတ္တာ၊ တဖန်

ပုဒ်၌ ဥပ-သဒ္ဓါသည် အန္တောနိတဖြစ်သော ဓာတ်၏အနက်နှင့်တကွ ကြိယာကိုပြနိုင်သည် ဖြစ်၍ နဂရဿ သမိပေ ပဝတ္ထတိဟူသော ဝါကျတ္ထကိုရသကဲ့သို့၎င်း၊ အဓိစိတ္တံ-ဟူသောပုဒ်၌ အဓိ-သဒ္ဓါသည် အန္တောနိတဖြစ်သော ဓာတ်၏အနက်နှင့်တကွ ကြိယာကိုပြနိုင်သည် ဖြစ်၍ စိတ္တမဓိကိစ္စ ပဝတ္ထန္တိ ယေ ဓမ္မာဟူသော ဝါကျတ္ထကို ရအပ်ကုန်သကဲ့သို့၎င်းဟူလို သော်။ ဝိသု ပယုဇ္ဇမာနာတိ အာဂမဏ္ဏတပဒေဟိ ဝိနာ ပယုဇ္ဇမာနာ။ သဓာတုကန္တိ အန္တောနိတေန ဓာတုနာ သဓာတုကံ။ တေနော တေ ဥပသဂ္ဂတိ စ ဝုတ္တာ။ ဤအနု- ဋီကာကိုမှီ၍ ကြံသောအဓိပ္ပါယ်။ (ပြည်)

၁-ဤဝိကပ်၌ အဘာဝေါ ဧတ္ထ ရောဓဿာတိ နိရောဓော-ဟူသော ဤဝိဂ္ဂဟဖြင့် နိဗ္ဗာန်၏ဝဋ်ဒုက္ခမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။ ဆရာတို့ကား သဗ္ဗဂတိသုညတ္တာ-ဟူသော ဟိတ်ကိုထောက်၍ ဤ၌နိ-သဒ္ဓါသည် သုညအနက်ကိုပြ၏ဟုစကုန်၏။ သုညဟူသည် အဘာဝ ပင်တည်းဟု ယူသော်သင့်၏။ အဘာဝနှင့်သုညအသီးယူသော် နိသဒ္ဓေါ အဘာဝ ဒီပေတိ- နှင့် မတန်။ (ပြည်)

၂-ဒုက္ခသမုဒယော ဒုက္ခနိရောဓော-ရှိသည်ကား မိမိလိင်တည်း။ ဒုက္ခသမုဒယံ ဒုက္ခ- နိရောဓံ-ရှိသည်ကား အရိယသစ္စ-ပုဒ်ကို၎်၍ နုပန်းဖြစ်သည်။ ရှေးဝိကပ်၌ကဲ့သို့ပင်။ ဤအတ္တ-

မဖြစ်ပြန်ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော နိရောဓ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဒုက္ခနိရောဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ စတုတ္ထသစ္စံ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဧတံ၊ ဤစတုတ္ထသစ္စာသည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဖြစ်သော အသင်္ခတ
ဓာတ်သို့။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ကရဏ-ကြေ။)
တဒဘိဗုဒ္ဓိတူတတ္တာ၊ ထိုဒုက္ခနိရောဓသို့ ရှေး၍ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။) ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့
ရောက်ခြင်း၏။ ပဋိပဒါ စ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်လည်း။ ဟောတိ၊
၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဝိကပ်၌လည်း အဘာဝေါ ဧတသ္မိံ ရောဓဿာတိ နိရောဓော-ဟူ၍ပင် သမာသ်ပြု။
ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏအနက် ဖြစ်သော်လည်း အဓိကရဏသမာသ်ပင် မှတ်လေ။ အထူး
မူကား ဤဝိကပ်၌ ဒုက္ခ၏မရှိခြင်းကို ပုဂ္ဂိုလ်အားမရှိခြင်းဟု မှတ်အပ်၏။ နိဗ္ဗာန်အားသာ
လျှင် မရှိခြင်းဟူ၍ မမှတ်အပ်။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခဘာဝေါ ပနေတ္ထ ပုဂ္ဂလဿ န နိဗ္ဗာနဿဝ-
ဟု ဋီကာမိန့်သော်။ ဤဋီကာ၌ န နိဗ္ဗာနဿ မဟူ၊ န နိဗ္ဗာနဿဝ-ဟူသောကြောင့်ကား
နိဗ္ဗာန်အားသာလျှင် မရှိခြင်းကိုမမှတ်အပ်။ ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း နိဗ္ဗာန်အား၎င်း မရှိခြင်းကို
မှတ်အပ်၏ဟူလိုသော်။ ဤဝိကပ်၌ နိ-သဒ္ဓါ၏အဘာဝအနက်ပင်ယူ။ ဆရာတို့ကား တပုဋ္ဌိ-
ပက္ခတ္တာ-ကိုထောက်၍ ပဋိပက္ခဟူစကြ၏။ ဆင်ခြင်။ ဤနှစ်ဝိကပ်၌ပင် နိ-သဒ္ဓါ ခြားလျက်
ဒုက္ခ-နှင့်ရောဓ-သမာသ်ဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ ထို့ကြောင့် အဘာဝေါ ဒုက္ခနိရောဓဿ ဒုက္ခရော-
ဓဿ အဘာဝေါ ဟောတိ-ဟူသကား။ နိရောဓ-သဒ္ဓါ၏ ဥပစာရတ္ထကို ပြုပြန်လိုရကား
ဒုက္ခဿ ဝါ-စသည်ကိုမိန့်။ (ပြည်)

၁-အနုပ္ပါဒေါ ဝေ နိရောဓော အနုပ္ပါဒနိရောဓော။ တဖန် ဘဝဂတိစသည်တို့၌
မဖြစ်ပြန်ခြင်းသည် နိရောဓမည်သတည်း။ ခဏဘင်သည်ကား နိရောဓမမည်။ ဤသို့ ခဏ
ဘင်ကို ဟောတတ်သော နိရောဓ-သဒ္ဓါကို အနုပ္ပါဒေါ-ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် နစ်စေ၍
အနုပ္ပါဒအနက်ကို ဟောတတ်သော နိရောဓ-သဒ္ဓါကို ယူသတည်း။ ဤအတ္ထဝိကပ်၌ အနုပ္ပါဒ
နိရောဓ၏အကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌ အကျိုးဖြစ်သော အနုပ္ပါဒနိရောဓ၏အမည်ကို
တင်၍ နိရောဓပစ္စယကို ဖလူပစာအားဖြင့် နိရောဓ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

၂-ဤဝိကပ်၌ ပဋိပဒါသည်ပင် ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိဖြစ်ရကား ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိ၏ပင်၊
ထိုပဋိပဒါဟူသော စကားသည် အယုတ္တမဟုတ်လောဟူမူ? အယုတ္တမဟုတ်၊ ယုတ္တတည်း
ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ နနု စ သာ ဝေ။ပ။ နိဒ္ဒေသော ကတောတိ-မိန့်
သော်။ သာ ဝေ ပဋိပဒါ၊ ထိုရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်သာလျှင်။ ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိ၊
ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုရောက်
ကြောင်းအကျင့်သည်။ တဿာ ဝေ ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိယာ၊ ထိုဒုက္ခနိရောဓနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်
ခြင်း၏သာလျှင်။ ပဋိပဒါ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣဒံ ဝစနံ၊
ဤသို့သောစကားသည်။ န ယုတ္တံ နနု၊ မသင့်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။

(တနည်း) ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း အဆုံးတိုင်
သောဖိုလ်၏။ ပဋိပဒါ စ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်လည်း။ ဟောတိ၊
၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနီ ပဋိပဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

စောဒနာ၊ တည်း။ စောဒကဆရာအလိုကား ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိယာ-ဟူသော သမ္ပန်ပုဒ်၏အရ
ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်းဟူသည်လည်း အရိယမဂ်ပင်။ ပဋိပဒါ ဟောတိ-၌ ပဋိပဒါ၏အရ
ရောက်ကြောင်း အကျင့်သည်လည်း အရိယမဂ်ပင်ဖြစ်၍ သတ္တိကရိယာဓမ္မသတ္တိကရဏဓမ္မတို့၏
တပါးမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမ္ပန္နိ-သမ္ပန္နအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်းခြင်းသည် မသင့်ဟူလို
သော်။ ထိုကဲ့ဖြေခြင်းငှါ န-ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်သော်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်ကား။ န၊
မဟုတ်။ တနည်း၊ န န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်မဟုတ်။ ယုဇ္ဇတိ ဝေ၊ လျှင်တည်း။ ပဋိပဒေ၊
နှစ်ချက်ပြ။ ဝေ သဒ္ဓါ။ ယုဉ်မြဲရာ။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပုဂ္ဂလာဓိကမဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏နိဗ္ဗာန်ကို
ရခြင်း၏။ ဝါ၊ သိခြင်း၏။ ပတ္တိဘာဝေန စ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။
ယေဟိ၊ အကြင်အကြောင်းတရားတို့ဖြင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရ၏။
တေသံ ကာရဏဘူတာနံ၊ ထိုရကြောင်း ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့၏။ ပဋိပဒါ-
ဘာဝေန စ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စ၊ ၏။ သတ္တိကရိယာ-သတ္တိကရဏဓမ္မာနံ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ မျက်
မှောက်ပြုကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့၏။ အညတ္တာဘာဝေ၊ တပါးသောအဖြစ်၏ မရှိ
ခြင်းသည်။ သတိပ၊ သော်လည်း။ ပုဂ္ဂလသတ္တိကရိယာဓမ္မဘာဝေဟိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏မျက်မှောက်
ပြုခြင်းဓမ္မမျက်မှောက်ပြုကြောင်းဓမ္မတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ပုဂ္ဂလသတ္တိကရိယာဓမ္မ-သတ္တိကရဏဓမ္မ
ဟုခွဲ၊ သတ္တိကရဏ-ကြေသည်။ “ပုဂ္ဂိုလ်၏မျက်မှောက်ပြုခြင်းနှင့် မျက်မှောက်ပြုကြောင်း
တရား၏အဖြစ်ဖြင့် ဤသို့လည်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူသင့်၏။ ဆ-သံ-သော”) နာနတ္ထံ၊ ၏
အဖြစ်ကို။ ကတော၊ ၍။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိ
ယာ-၏အရကို ပုဂ္ဂိုလ်၏ဒုက္ခနိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း အရိယမဂ္ဂဓမ္မကိုယူ။ ပဋိပဒါ-၏
အရကို အကြင် အရိယမဂ္ဂဓမ္မတို့ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိရောဓကိုသိ၏။ ထိုသိကြောင်း ရောက်
ကြောင်းဖြစ်ကုန်သောအရိယမဂ္ဂဓမ္မကိုယူဟူလိုသော်။

၁- ဤဝိကပ်အလို ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိ-အရ ရောက်ခြင်းအပြီးအဆုံးဖြစ်သော ဖိုလ်ကိုဟူ၍
ပဋိပဒါ-အရကို ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကိုယူ၍ တရားကိုယ်ကွဲလွဲရကား
သမ္ပန္နိသမ္ပန္နဖြစ်သင့်လှ၏ဟူလိုသော်။ ဤကိုချည်၍ ဋီဉ္စ အထ ဝါ ယံ။ ပ။ ပဋိပဒတာ ဒဠဗ္ဗာ-ဟု
မိန့်သော်။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ခြင်း၏။ ယံ
နိဋ္ဌာနံ၊ အကြင်ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ ပလံ၊ ဖိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သယဉ္စ၊ မိမိဟု
ဆိုအပ်သော အရိယမဂ်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိဘူတံ၊ အပြီးအဆုံး မဟုတ်သေးဘူး
ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ဆဲမျှဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿာ၊ ထိုနိဋ္ဌာနံဖြစ်၍
ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သော နိရောဓပုတ္တိ၏။ (ပဋိပဒ-တွင်စပ်) အဘိသမယဘူတာယ၊
အဘိသမယဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ဆဲရောက်စဖြစ်
သော အရိယမဂ်၏။ (တာ-၌စပ်) ပဋိပဒတာ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ အဖြစ်ကို။
ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ ဤကားဋီကာနက်။ (ပြည်)

[၅၃၁] ပန၊ သာဓာရဏကိုဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တောနိ၊ ဤလေးပါးသောသစ္စာတို့ကို။ ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ကုန်သော။ အရိယာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရိယသစ္စာနိတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ စတ္တာရိမာနိ၊ ပ။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အရိယာ၊ ဘုရားအစရှိသောအရိယာတို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤလေးပါးသော သစ္စာတို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ သိတော်မူကုန်၏။ ပ။ အပိစ၊ လည်း။ အရိယဿ၊ အရိယာဖြစ်တော်မူသော ရှင်တော်ဘုရား၏။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အရိယသစ္စာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ သဒေဝကေ၊ ပ။ ဝုစ္စန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တထာဂတော၊ သည်။ အရိယော၊ မည်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့မြတ်စွာဘုရား၏ အရိယမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တဿ၊ ထိုအရိယမည်သောဘုရား၏။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။) အရိယသစ္စာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတရားတို့၏။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ၊ ရှေးရှုမျက်မှောက်အသင့်အားဖြင့် သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယဘာဝသိဒ္ဓိတောပိ၊ အရိယာအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်လည်း။ အရိယသစ္စာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဣမေသံ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့၏။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်သောအတိုင်း။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတော၊ သော။ အရဟံ၊ လူနတ်တို့၏ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ကို။ အရိယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အပိ စ ခေါ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အရိယာနိ၊ မဖောက်မပြန်မှန်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မဖောက်

၁-အရိယေဟိ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာနိ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ- ပြု။ သိပြီးဖြစ်သောကာလ၌ သာမုချအားဖြင့် ဗုဒ္ဓမည်ကောင်းလျက် အဘယ်ကြောင့် သိဆဲကာလကပင် ဗုဒ္ဓါဒယော-ဟု မိန့်လေသနည်းဟူမူ? ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိတိ ဧတ္ထ။ ပ။ ဗုဒ္ဓါဒယောတိ ဝုတ္တံ။ ဋီကာ။ ဗုဒ္ဓါ။ ပ။ ဧတ္ထ၊ ပါဌ၌။ ပဋိဝိဒ္ဓကာလေ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသော ကာလ၌။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓါဒိဝေါဟာရံ၊ ဗုဒ္ဓစသော ဝေါဟာရကို။ အဂမာ ရာဇဂဟံ ဗုဒ္ဓေါတိအာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဌိရပ်တို့၌ကဲ့သို့။ ဘာဝိနိ၊ မချွတ်ဖြစ်လတ်သည်၌။ ဘူတေ ဝိယ၊ ဖြစ်ပြီး၌ကဲ့သို့။ ဥပစာရော၊ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမကာလေပိ၊ ရှေးကာလ၌လည်း။ (ဗုဒ္ဓါဒိ-ဒဗ္ဗေသုပိ၊ ဘုရားအစရှိသော ခြိပ်တို့၌လည်း။) အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဗုဒ္ဓါဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

မပြန် မှန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မချွတ်မယွင်းစေတတ်
 ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အရိယသစ္စာနိ၊
 ကုန်၏။ အရိယာနိတိ၊ ကား။ တထာနိ၊ မှန်ကုန်သော။ အဝိတထာနိ၊
 မဖောက်မပြန်ကုန်သော။ အဝိသံဝါဒကောနိ၊ မချွတ်မယွင်းစေတတ်ကုန်
 သော။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ ပ။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ခေါ၊ စစ်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ အရိယသစ္စာနိ၊
 တို့သည်။ တထာနိ၊ ကုန်၏။ အဝိတထာနိ၊ မဖောက်ပြန်ကုန်။ အနည-
 ထာနိ၊ တပါးသောအခြင်းအရာမရှိကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရိယ-
 သစ္စာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ နိဗ္ဗစနတော၊
 ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၃၂။ လက္ခဏာဒိပ္ပတေဒတော၊ ဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။) ကထံ
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။
 ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသောသစ္စာတွင်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ ဗာဓနလက္ခဏံ၊
 နှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်တတ်
 သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့
 သည် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ သန္တာပန-
 ရသံ၊ ဒုက္ခသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို ပူပန်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ပဝတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
 (သံသာရမောက္ခ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ပဝတ္တိ၊ နိဝတ္တိတို့တွင်) ပဝတ္တိဖြစ်၍
 ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သမုဒယသစ္စံ၊ သည်။ ပဘဝလက္ခဏံ၊
 ဒုက္ခ၏မပြတ်မစဲဖြစ်ကြောင်း အမွန်အစ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာ
 ရှိ၏။ ဝါ၊ ပုရိမဘဝနှင့်စပ်၍မပြတ်မစဲ ပစ္ဆိမဘဝ၏ ဖြစ်ကြောင်းအမွန်၏
 အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အနုပစ္စေဒကရဏရသံ၊ အဖန်တလဲလဲ
 ဒုက္ခကိုဖြစ်စေခြင်း ဒုက္ခ၏ မပြတ်မစဲခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ပလိဗောဓ-
 ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဘဝမှထွက်မြောက်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားထင်
 သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဝါ၊ ဘဝမှထွက်မြောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို

၁-ကေန္တအားဖြင့် အရိယ-သဒ္ဓါ၏ အဝိတထ အဝိသံဝါဒက အနက်၌ နိရုဋ်ဖြစ်သည်ကို
 ပြခြင်းငှါ အပိစ ခေါ် ပန-စသည်ကို မိန့်သော်။ အရိယန္တိ အဝိတထာဘာဝေန ဉာယန္တိတိ
 အရိယာနိ-ပြု။ အဝိတထာဘာဝေန အရဏီယတ္တာ အဓိဂန္တဗ္ဗတ္တာ အရိယာနိ။ ဋီကာ။
 အရိယသမညာ ဝါ အဝိသံဝါဒကေ အဝိတထေ နိရုဋ္ဌာ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဤအလိုသော်ရူပီဟုလိ။
 (ပြည်)

နှောင့်ယှက်တားမြစ်ခြင်းလျှင်ဉာဏ်အားထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏^၁။
 နိရောဓသစ္စံ၊ သစ္စာသည်။ သန္တိလက္ခဏံ၊ (ရာဂက္ခယစသည်တို့၏ အဖြစ်
 ဖြင့် အလုံးစုံသောဝဋ်ဆင်းရဲအပူကို) ငြိမ်းအေးစေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။
 အစွုတ်ရသံ၊ မရွှေ့ခြင်းဟူသော ဂုဏ်ရှိ၏။ ဝါ၊ မရွှေ့ခြင်းဟူသောကိစ္စ
 ရှိ၏^၂။ အနိမိတ္တပစ္စုပ္ပန်၊ (ပဉ္စကုန္ဒဟူသော နိမိတ်မှဆိတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်) ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း မရကောင်းသည်ဖြစ်၍
 ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏^၃။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ သည်။ နိယျာနလက္ခဏံ၊
 အနုသယကိုအကြွင်းမဲ့ဖြတ်သဖြင့် သံသရာနှောင်ချိုင့်မှ ထွက်မြောက်
 ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ ကိလေသပ္ပဟာနရသံ၊ ကိလေ-
 သာတို့ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝုဋ္ဌာနပစ္စုပ္ပန်၊ ပဉ္စကုန္ဒဟူသောနိမိတ်မှ၊
 ဝါ၊ သံသရာဟူသော ပဝတ္တိမှ စိတ်၏ထကြောင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှု
 ထင်တတ်၏။ (ထကြောင်းတရားဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့်သိအပ် ယူအပ် မှတ်အပ်
 သည်ဟူလို။) အပိစ၊ လည်း။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်သင့်အားဖြင့်။ ပဝတ္တိ-
 ပဝတ္တနနိဝတ္တိနိဝတ္တနလက္ခဏာနိ၊ မပြတ်မစဲဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဒုက္ခ၏
 အဖြစ်၊ မစဲဖြစ်စေတတ်သော ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ပဘဝအကြောင်း၏အဖြစ်၊
 ဝဋ်ဒုက္ခမှ ဆုတ်နစ်ပြန်လည်တတ်သောတရား၏အဖြစ်၊ ဆုတ်နစ်ပြန်လည်
 စေတတ်သောတရား၏ အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိကုန်၏^၄။ တထာ၊
 ပါး။ သင်္ခတတဏှာအသင်္ခတဒဿနလက္ခဏာနိ စ၊ ပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်၊
 တောင့်တမက်မောတတ်သည်၏အဖြစ်၊ ပြုပြင်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်၊
 သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်တတ်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာ
 လည်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ လက္ခဏာဒိပ္ပဘေဒတော၊ ဖြင့်။
 ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

အဘဝမှထွက်မြောက်ခြင်းကို တားမြစ်တတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်
 သည်။ တားမြစ်တတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ် မှတ်အပ် သိအပ်သည်ဟူလို။
 (ပြည်)

၂-ရွှေ့ခြင်းသည် ကိစ္စဖြစ်ရကား ထိုရွှေ့ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို ကိစ္စကဲ့သို့ တဗ္ဗမ္မူပစာရ
 အားဖြင့် တင်စား၍ အစွုတ်ရသံ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၃-ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း မရကောင်းဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ် သိအပ်
 မှတ်အပ်၏ ဟူလို။ (ပြည်)

၄-ဝိနာပိ ဘာဝါဘိဓာယိနာ သဗ္ဗေန ဘာဝပ္ပဋ္ဌာနော နိဒ္ဒေသော ဟောတိ။ သမ္မောဋ္ဌိ
 ပဝတ္တိပဝတ္တကနိဝတ္တိနိဝတ္တက-ဟု ပါဠိရှိ၏။ မပြတ်မစဲဖြစ်ခြင်း ဖြစ်စေခြင်း နစ်ခြင်း နစ်စေ
 ခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏ဟူ၍ သော်လည်း သိစလွယ်ပေး။ (ပြည်)

[၁၂၇] ၅၃၃။ အတ္တတ္ထုဒ္ဓါရတော စေဝါတိ ဧတ္ထ၊ ဌံ။ အတ္တတော၊
 အားဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။) သစ္စဋ္ဌော၊ သစ္စာ၏
 သဘောဟူသည်။ ကော၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအံ့။ ယော တစ္ဆာ-
 ဝိပရိတဘူတဘာဝေါ၊ အကြင်မချွတ်မယွင်းဘော မဖောက်မပြန်သော
 ဟုတ်မှန်သော သဘောသည်။ (န ဟောတိ ဂေါစရော ဟောတိ-တို့၌
 ပကတိကတ္တား စပ်။) ပညာစက္ခုနာ၊ ပညာမျက်စိဖြင့်။ ဥပပရိက္ခမာနာနံ၊
 ကပ်၍ ထက်ဝန်းကျင်ရှုမြင်စူးစမ်းဆင်ခြင်ကုန်သောသူတို့၏။ (ဉာဏဿ-
 ဌံစပ်။) မာယာဝ၊ (ရွှေစသည် မဟုတ်သည်တို့ ရွှေစသည်ကဲ့သို့ ထင်စေ
 အပ်သော) မျက်လှည့်ကဲ့သို့။ ဝိပရိတော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသည်။
 (န ဟောတိ၊ မဖြစ်။) မရီစိဝ၊ တံလုပ်ကဲ့သို့။ ဝိသံဝါဒကော စ၊ ချွတ်ယွင်း
 စေသည်၎င်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ အတ္တာဝ၊ ကြံဆအပ်သော
 အတ္တကဲ့သို့။ အနုပလဗ္ဗသဘာဝေါ စ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် မရအပ်သော
 သဘောသည်၎င်း။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်သော်ကား။
 ဗာဓနပဘဝသန္တိနိယျာနပ္ပကာရေန၊ နှိပ်စက်ခြင်း၊ အမွန်အကြောင်း၊
 ငြိမ်သက်ချမ်းအေးခြင်း၊ ထွက်မြောက်ခြင်းအပြားဟုဆိုအပ်သော။ တစ္ဆာ-
 ဝိပရိတဘူတဘာဝေန၊ မချွတ်မယွင်းသည်၏အဖြစ်၊ မဖောက်မပြန်သည်၏
 အဖြစ်၊ ဟုတ်မှန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အရိယဉာဏဿ၊ အရိယာတို့၏
 ဉာဏ်၏။ ဂေါစရော စ၊ ကျက်စားရာသည်လည်း။ ဟောတိယေဝ၊
 သာလျှင်တည်း။ အဂ္ဂိလက္ခဏံ ဝိယ၊ မီး၏ပူခြင်း လက္ခဏာကဲ့သို့၎င်း။
 လောကပကတိ ဝိယ စ၊ လောက၏ ပြကတောကဲ့သို့၎င်း။ သေ-ဧသော
 တစ္ဆာဝိပရိတဘူတဘာဝေါ၊ ထိုမချွတ်မယွင်းသော၊ မဖောက်မပြန်သော၊
 ဟုတ်မှန်သောသဘောသည်။ သစ္စဋ္ဌော၊ သစ္စာ၏သဘောမည်၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဣဒံ။ပ။ မေတန္တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ ဝိတ္ထာရော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ
 ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ၊ အကြင်ဒုက္ခကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တေ၊ ဤဒုက္ခသည်။

၁-အရိယဉာဏဿာတိ အရိယာနံ ဉာဏဿ။ အနု။ ထိုအရိယာတို့၏ဉာဏ်သည်
 မချွတ်မယွင်း ယူတတ်သည်ကိုရည်၍ ဝိဘင်္ဂမူလဒ္ဓိကာ၌ အရိယဉာဏဿာတိ အဝိတထ-
 ဂါဟကဿ ဉာဏဿ၊ တေန ပဋိဝေပေဇ္ဇဝေက္ခဏာနိ ဂယုန္တိ၊ တေသဉ္စ ဂေါစရတာဝေါ
 ပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗတာ အာရမ္မတာဝေါ စ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သစ္စဝိတ္ထာရကထာ (၁၂၇-၁၇)

၃၈၁

တထံ၊ မဖောက်မပြန်မှန်၏။ တေ၊ သည်။ အဝိတထံ၊ မချွတ်မယွင်း။
တေ၊ သည်။ အနညထံ၊ တပါးသောအခြင်းအရာမှ ကင်း၏။]

အပိ စ၊ လည်း။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အဗာ-
ဓကံ၊ မနှိပ်စက်တတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဒုက္ခာ၊ မှ။ အညံ၊
သော။ ဗာဓကံ၊ နှိပ်စက်တတ်သောသစ္စာသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တတော၊
ကြောင့်။ ဗာဓကတ္တနိယာမေန၊ (ဒုက္ခသည် နှိပ်စက်တတ်သည်သာတည်း၊
ဒုက္ခသည်သာလျှင် နှိပ်စက်တတ်၏။ ဤသို့ နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်
လည်း) ဒုက္ခ၌ ဗာဓကအဖြစ်၏ မြဲခြင်း၊ ဗာဓကအဖြစ်၌လည်း ဒုက္ခ၏
မြဲခြင်းအားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤဒုက္ခကို။ သစ္စံ၊ ဟူ၍။ မတံ၊ အပ်၏။

တံ၊ ထိုတဏှာကို။ ဝိနာ၊ ၍။ အညတော၊ တပါးသော အကြောင်း
ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတော၊ ထိုတဏှာကြောင့်။
တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ န ဟောတိ စ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ-
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဟေတုနိယာမေန၊ ဒုက္ခဟေတုအဖြစ်၏ သမုဒယ၌
မြဲခြင်း၊ ဒုက္ခဟေတုအဖြစ်၌ သမုဒယ၏ မြဲခြင်းအားဖြင့်။ ဝိသတ္ထိကာ၊
တဏှာကို။ သစ္စံ ဣတိ၊ ၍။ (ဣတိ-ကြေ။ မတော၊ ၏။)

ယတော၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနတော၊ မှ။ အညာ၊ သော။ သန္တိ၊ ပူပန်
ခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးရာသည်။ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာသည်။ န
အတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။ န စ သန္တိ၊ ငြိမ်းရာမဟုတ်သည်လည်း။
န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတော၊ ကြောင့်။ သန္တဘာဝနိယာမေန၊ သန္တ
အဖြစ်၏ နိဗ္ဗာန်၌ မြဲခြင်း၊ သန္တအဖြစ်၌ နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းအားဖြင့်။ ဣဒံ၊
ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စံ ဣတိ၊ ဟူ၍။ မတံ၊ ၏။

မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်မှ။ အညံ၊ သော။ နိယျာနံ၊ သံသရာနှောင်အိမ်မှ
ထွက်မြောက်ကြောင်းသည်။ (ယတော၊ ကြောင့်။) န အတ္ထိ၊ မရှိ။ သော
မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အနိယျာနော၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်သည်။ န
စာပိ ဟောတိ၊ ဖြစ်လည်းမဖြစ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တစ္ဆနိယျာန-
ဘာဝတ္ထာ၊ (နှစ်ပါးပြားသော နိယာမဖြင့်လည်း) မချွတ်မယွင်း ဟုတ်မှန်
သော နိယျာနအဖြစ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော မဂ္ဂေါ၊ ကို။ သစ္စ-
သမ္ပတော၊ ၏။ ဣတိ-ဝေ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တစ္ဆာဝိပလ္လာသ-
ဘူတဘာဝံ၊ မချွတ်မယွင်းသော သဘော၊ မဖောက်ပြန်သော သဘော၊

၃၀၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၂၇-၁၇) [၁၆-လူနွယ်သစ္စ

ဟုတ်မှန်သော သဘောကို။ စတုသ္မပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုက္ခာဒိသု၊ တို့၌။ အာဒိသေသေန၊ ဖြင့်။ သစ္စဉ်၊ သစ္စာ၏သဘောဟူ၍။ ပဏ္ဍိတာ၊ တို့သည်။ အာဟု၊ ဟောကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။ ဝေ၊ သို့။ အတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

(အနုသန္ဓေ — သစ္စ-သဒ္ဓါ၏ ဖြစ်သင့်သမျှသောအနက်ကို ထုတ်လိုရကား ကထံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ အာဒိသု အရိယသစ္စေ-တွင်၍သွား။ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သော အနက်တို့ကိုဆိုပြီး၍ အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ထုတ်လိုရကား ကထံ-စသည်ကိုမိန့်။ သွာယမိဓာပိ အရိယသစ္စေ ဝတ္ထုတိ-တိုင်အောင် သွား။)

၅၃၄။ အတ္ထုဒ္ဓါရတော၊ သစ္စ-သဒ္ဓါ၏အနက်ကို ထုတ်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်သောအနက်ကိုဆိုပြီး၍ လိုအပ်သောအနက်ကို ထုတ်သောအားဖြင့်။ ကထံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ အယံ သစ္စ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အနေကေသု၊ ကုန်သော။ အတ္ထေသု၊ တို့၌။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဣဒံ-ဣမေ အနေကတ္ထာ၊ တို့သည်။ သေယျထာ-ကတမေ၊ ကား။ သစ္စံ။ ပ။ အာဒိသု၊ တို့၌။ ဝါစာသစ္စေ၊ နှုတ်သစ္စာ၌။ (စကားမှန်ဟူလိုသည်။) သစ္စေ ဌိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဝိရတိသစ္စေ၊ မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ခြင်းဟူသောသစ္စာ၌။ ကသ္မာ န။ ပ။ ဝဒါ-နာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဒိဌိသစ္စေ၊ ဒိဌိဟူသောသစ္စာ၌။ [ပဝါဒိယာ၊ မိမိ၏ ဝါဒကို ဟောကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကုသလာဝဒါနာ၊ မိမိကိုယ်ကို ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိဟု ဆိုပါကုန်လျက်။ န-နာ၊ အမျိုးမျိုး

၁-မုသာဝါဒဝိရတိမှ ထပါးသော ဝိရတိတို့၌ သစ္စ-သဒ္ဓါ မထင်ရကား ဝိရတိသစ္စေတိ မုသာဝါဒဝိရတိယံ-ဟု ဌိကာမိန့်သည်။ (ပြည်)

၂-ဣဒမေ သစ္စံ မောသမညံ-ဟူ၍ ဖြစ်သောဒိဌိသည်ပင် မှန်၏ဟု နှလုံးသွင်းခြင်း အားဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် ဒိဌိသစ္စာမည်သတည်း။ (ပြည်)

၃-ပဝါဒိယာ သေ-၌ ပဝါဒိယာ-ကို ဝါဒီနော-ဟု သုတ္တနိပါဒ်၌ ဖွင့်၏။ နိဒ္ဒေသ၌ လည်း ဝိပုဝဒန္တိတိပိ ပဝါဒိယာသေ။ အထ ဝါ သကံ သကံ ဒိဌိဂတံ ငဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒိဿန္တိ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်၏။ ထိုပုဒ်နောင် သေ-ကား နိပါတ်မျှသာ။ ဗျာကရုဏ်း ဆရာတို့အလိုအားဖြင့် ပဌမဗဟုဝုဏ်၏ အယှဉ်၌ လာသော အာဂုံတည်း။ ထိုကြောင့် ဣတိ-ဝုတ်ဌ ၄၁-၌ သေတံ နိပါတ်မတ္တံ၊ အက္ခရစိန္တကာ ပန ဟျိဒိသေသု ဌာနေသု သေကာရာဂမံ ဣန္ဒြိယ-ဟူ၍၎င်း သုတ္တနိ-ဌ ၁-၂၁-၌ ပစ္စတ္တဗဟုဝစနဿ ဟိ သေကာရာဂမံ ဣန္ဒြိယ သဒ္ဓလက္ခဏ-ကောဝိဒါ၊ အဌကသာစရိယာ ပန သေတံ နိပါတောတိ ဝဏ္ဏယန္တိ-ယူ၍၎င်း မိန့်ဆိုကုန်၏။

နိဒ္ဒေသ]

သစ္စဝိတ္တာရကထာ (၁၂၇-၂၅)

၃၀၃

အစားစား ကွဲပြားကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ အမှန်တရားတို့ကို၊ ဝါ၊ မှန်သော အယူတို့ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝဒန္တိ န၊ ဆိုကုန်သနည်း။] ဧကံ ဟိ သစ္စံ န ဒုတိယန္တိအာဒိသု၊ တို့၌။ ပရမတ္ထသစ္စေ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ၌။ (ထို၏ သရုပ်ကို နိဗ္ဗာနေ စေဝ မဂ္ဂေ စ-ဟု မိန့်သည်။) ဝါ၊ သစ္စာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ စေဝ၊ ၌၎င်း။ မဂ္ဂေ စ၊ ၌၎င်း။ ဒိဿတိ၊ ၏။ စတုန္တံ အရိယ-သစ္စာနံ ကတိ ကုသလာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ အရိယသစ္စေ၊ ၌။ [စတုန္တံ၊

ထိုကိုမှီ၍ သဒ္ဓနီတိ (၁၁၀၂)၌ သေကာကုမာ အာချာတနာမေဟိ-ဟု သုတ်တည်၍ ကရောမသေ၊ ဂတာသေ-စသည်ကို ပုံစံထုတ်ပြထားလေသည်။

ကုသလာဝဒါနာ-ပုဒ်ကို နိဒ္ဒေသ ၁၂၆၊ ၂၂၉၊ ၂၂၂ စသည်နှင့် ဤသုတ်အဖွင့် ၂၂၀-တို့၌ ကုသလာဝဒါ ပဏ္ဍိတဝဒါ၊ ထိရဝဒါ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်၏။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ ပဏ္ဍိတဝဒါတိ ပဏ္ဍိတာ မယန္တိ ဧဝံ ကမတန္တာ-ဟု ဖွင့်၏။ သုတ္တန် ၉ ၂၂၅၅-၌ ကုသလာဝဒါနာ-ပုဒ်ကို မယံ ကုသလာဝဒါ ပဏ္ဍိတဝဒါတိ ဧဝံသညိနော ဟုတ္တာ-ဟု ဖွင့်၏။ ၎င်း ၂၆၉-၌ကား ကုသလာဝဒါ သမာနာ-ဟု ဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်အားလုံးနှင့် ကုသလာ-ဟူသော ပါဌ်နေပုံကို ထောက်ဆကြည့်လျှင် ကုသလာဣတိ ဝဒါနာ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဣတိ-ကိုချေ၍ ကုသလာ-ဝဒါနာ-ဟု ဆိုတားသည်ဟူ၍ ယူသင့်၏။ ဝဒါနာ-ဟူသော ပုဒ်သည်လည်း ဝဒမာနာ-ဟု ဆိုလိုလျက် မ-ကိုချေ၍ပြီးသည်ဟူ၍လည်း မောဂ္ဂလ္လာန် မာနဿ မဿ ၅-၁၆၂-သုတ်ကို မှီ၍ မှတ်သင့်၏။ တနည်း ကုသလာ ဣတိ ဝဒါနာ ကုသလာဝဒါနာ-ဟု ဝစနတ္တပြု၍ ဆန္ဒာနုရက္ခဏ အလ္လိငါလ-၌ အ-ကို ဒိဿပြုထားသည်ဟူ၍လည်း ယူသင့်၏။ တနည်းကား ကုသလာဝဒါနာ-ဟု ဆိုလိုလျက်ဆန္ဒာနုရက္ခဏအလ္လိငါလ-နှင့် ဒ-တို့၌ အ-ကို ဒိဿပြုထားသည်ဟူ၍လည်း ယူသင့်၏။ ထိုသို့ယူလျှင် ကုသလာဝဒါနာ-ပညာရှိဝါဒရှိပါကုန်လျက်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဤ ၃-နည်းတို့တွင် ဣတိ-ကျေသည်ဟု ယူသောပဌမနည်းကို ယုတ္တတရဟု ထင်၏။ ပြည် နိဿယမူရင်း၌ကား နာနာပဝါဒိယာ၊ အတူးထူးသောအယူကို ဆိုတတ်ကုန်သော။ ကုသလာဝဒါနာ၊ အပြစ်ကင်းသော အနုဝဇ္ဇဓမ္မကို ဖြတ်တတ်ကုန်သောသုတို့သည်။ (အဝ-ရှေးရှိသော ဒါ-ဓာတ်သည် ခဏ္ဍနအနက်ကို ဟောသည်) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သစ္စာနိ ငါ၏အယူသာမှန်သည်တို့ကို။ ဝဒန္တိ န၊ ဆိုကုန်သနည်း-ဟု အနက်ပြန်ဆိုထားလေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

၁-နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ့်ကြောင့် ပရမတ္ထသစ္စာဟူ၍ ဆိုအပ်သနည်း၊ အဘယ်သို့ကား ဘုရားဟောတော်မူသနည်း စူးရှရကား အမောသဓမ္မတ္တာနိဗ္ဗာနံ။ပ။ ဝိဇ္ဇတိ ဟိ ဝုတ္တံ-မိန့်။ နိဗ္ဗာနေ စေဝ မဂ္ဂေ စ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာဆိုသည်မဟုတ်လော၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်နှစ်ပါးဖြစ်ခဲ့ လျှင်လည်း ဧကံ-မဆိုသင့်ဟု စူးရှပြန်ရကား တဿ ပန။ပ။ သစ္စန္တိ ဝုတ္တံ-မိန့်။ ဋီကာ။ အမောသဓမ္မတ္တာ၊ မချွတ်မယွင်းစေသောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မလှည့်စား မမှားယွင်းသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရမတ္ထသစ္စံ၊ မဖောက် မပြန် မြတ်သောသဘောဖြစ်သော သစ္စာမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အမောသ။ပ။ ဒုတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အမောသဓမ္မံ၊ မချွတ် မယွင်းစေသော၊ ဝါ၊ မလှည့်စား မမှားယွင်းသော သဘောရှိ၏။ တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အရိယာ၊

၃၇၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၂၇-၂၅) [၁၆-လူနိယသစ္စ

ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့တွင်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှသောသစ္စာတို့
သည်။ ကုသလာ၊ တို့နည်း။] သွာယံ-သော အယံ၊ ထိုသစ္စ-သဒ္ဓါသည်။
ဣဓာပိ၊ ခွဲလည်း။ အရိယသစ္စော၊ ခွဲ။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပ။
ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

[၁၂၀] ၅၃၅။ အနုနာဓိကတောတိ၊ ကား။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်
ကား။ အနုနာနိ၊ မယုတ်ကုန်သော။ အနဓိကနိ၊ မလွန်ကုန်သော။
စတ္တာရေဝ-စတ္တာရိ ဝေ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊
နည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအံ့။ အညဿ၊ ဤလေးပါးမှတစ်ပါးသော သစ္စာ၏။
အသမ္ဘဝတော စ၊ မဖြစ်သင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အညတရဿ၊
ထိုလေးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောသစ္စာ၏။ အပဓနယျာဘာဝတော စ၊
မပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (စတ္တာရေဝ ဝုတ္တာနိ၊ သမ္ပန်) ဟိ-

ဘုရားစသော အရိယာတို့သည်။ သစ္စတော-သစ္စံ ဣတိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်၏ဟူ၍။ ဝိဒ္ဓါ
သိတော်မူကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၎င်း၊ တံသမ္ပာပကဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်
သို့ ရောက်စေတတ်သော။ မဂ္ဂဿ စ၊ ကို၎င်း။ ပဇာနနာ၊ သိခြင်းသည်။ ပဋိဝေဓော၊
ရှေးရှုမျှက်မှောက် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အဝိဝါဒကာရဏံ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်း
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ မငြင်းခုံခြင်းအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် တခုတည်းအဖြစ်
ကြောင့်။ ဒွယံပိ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ ဧကံ ဟိ သစ္စံ။ ပ။ ပဇာနန္တိ၊ ဟူသော။
ဣဒိဿာ ဂါယာယ၊ ခွဲ။ သစ္စန္တိ၊ ဧကံ သစ္စံ-ဟူ၍။ ဘဂဘာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မိံ
သစ္စော၊ ခွဲ။ ပဇာနံ-ပဇာနန္တိ၊ သဘောတိုက် အပြားအားဖြင့်သိသော။ ပဇာ၊ သတ္တဝါ
သည်။ နော ဝိဝေဒ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို မပြုရာ။ တံ၊ ထိုသို့ မငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်း
ဖြစ်သော။ သစ္စံ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်ဟူသော သစ္စာသည်။ ဧကံ ဟိ ဧကံ ဝေ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏
အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် တစ်ပါးတည်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော
သစ္စာသည်။ န အတ္ထံ၊ မရှိ။ ဤကားဋီကာနက်။ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်ကိုသာဆိုသော် ဒုက္ခနှင့် သမု-
ဒယ လွတ်ခဲ့၏တကား၊ ဒုက္ခသမုဒယကို ထိုးထွင်း၍ သိကလည်း၊ အဝိဝါဒဟေတု မဟုတ်
လော စုဒ္ဓိရှိကား သတိပုံ ဒုက္ခသမုဒယာဝဓောဓေ။ ပ။ တဿ ပနာတိအာဒိမာဟ။ အနု၊
ဒုက္ခသမုဒယာဝဓောဓေ၊ ဒုက္ခသမုဒယကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ သတိပုံ၊ ရှိသော်လည်း။
ပညာဘာဝနာ၊ သည်။ ယာဝဒေဝ နိရောဓမဂ္ဂါဓိဂမတ္တာ၊ အကြင်ရွှေလောက် နိရောဓမဂ္ဂ
ကို သိခြင်းဟူသော အကျိုးအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္ဆိမဒ္ဓဟဿေဝ၊
နောက်ဖြစ်သော နိရောဓမဂ္ဂသစ္စာနှစ်ပါး၏သာလျှင်။ သစ္စဋ္ဌံ၊ သစ္စာသဘောသည်။ သာတိ-
သယံ၊ လွန်ကဲသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒဓိဂမဿ စ၊ ထိုနိရောဓမဂ္ဂနှစ်ပါးကို သိခြင်း၏
လည်း။ အဝိဝါဒဟေတုတံ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ သုတ္တေ၊ သုတ်၌။
ဝိဘာဝိတံ၊ ထင်စွာပြအပ်ပြီ။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒဿေန္တော၊ ပြလိုရကား။ တဿ ပနာတိ-
အာဒိံ၊ ကို။ အာစရိယော၊ ဋီကာဆရာသည်။ အာဟ၊ မိန့်ပြီ။ ၎င်းအနုနက်။ (ပြည်)

ချဲ့အံ့။ တေဟိ၊ ထိုလေးပါးတို့မှ။ အညံ၊ တပါးသော။ အဓိကံ ဝါ၊ အလွန်သည်လည်း။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ တေသံ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ကေမိ၊ တပါးမျှလည်း။ အပနေတဗ္ဗံ ဝါ၊ ပယ်စကောင်းသည်လည်း။ န သမ္ဘောတိ၊ မဖြစ်။ ယထာဟ၊ ကား။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤလောကဓာတ်၌။ (ကောစိ၊ သော။) သမဏော ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ သည်၎င်း။ (သမဏေန ဂေါတမေန၊ သည်။ ယံ သစ္စံ၊ ကို။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဟူ၍။ ဒေသိတံ၊ ပြီ။) တေ၊ ဤရဟန်းဂေါတမဟောအပ်သောသစ္စာသည်။ န ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယသစ္စာမဟုတ်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယသစ္စာသည်။ အညံ၊ ရဟန်းဂေါတမဟောသည်မှာ တပါးတည်း။ အဟံ၊ သည်။ တေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဤအရှင်ဂေါတမပညတ်အပ်သော ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ဌပေတော၊ ၍။ အညံ၊ အရှင်ဂေါတမပညတ်သည်မှတပါးသော။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ပညပေဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ-ဝေစိတ္တော၊ ဤသို့သဖြစ်စနိုး စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ကထဉ္စိ-ကေနစိ အရိယသစ္စပညာပနပကာရေန၊ တစုံတခုအရိယသစ္စာကို ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအမြွက်ဖြင့်။) သစေပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍လောစေကာမူ။ (အာဂစ္ဆတု၊ လာပစေတော။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်စနိုးစိတ်ရှိ၍ လာငြားသော်လည်း။) တေ ဌာနံ၊ ဤမိမိ၏ဝါဒကို တည်စေနိုင်သောအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ အလျင်း မရှိဟူ၍မှတ်။ (ဤသို့ပါဌသေသနှင့်တကွ ပါဠိနက်ကိုမှတ်။ ဣတိအာဒိ

၁-ဤပါဠိတော်၌ နှစ်ပါးသောအံ့အားဖြင့် ယောဇနာရာ၏။ အသို့ယောဇနာအပ်သနည်းဟူမူ? နေတံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ အာဂစ္ဆေယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဤကား တပါးသော ယောဇနာတည်း။ ဤပါဠိဖြင့် ဇာတိစသည်တို့၏ ဒုက္ခအရိယသစ္စအဖြစ်၌ မဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။ ကေန္တေန ဗာဓကဘာဝတော-ဟု ဟိတ်လာ။ အညံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ အာဂစ္ဆေယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဤကားတပါးသော ယောဇနာတည်း။ ဤပါဠိဖြင့်လည်း ဒုက္ခအရိယသစ္စအဖြစ်၏ ဇာတိစသည်တို့၌ မြဲသည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။ အနညတ္တဘာဝတော-ဟု ဟိတ်လာ။ အကယ်၍လည်း တစုံတခုသော တပါးသော အရိယသစ္စာကို ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအမြွက်ဖြင့် တစုံတယောက်သော သမဏဗြာဟ္မဏသည် ဖြစ်စနိုးစိတ်ရှိ၍ စွတ်မှိတ်၍လာငြားအံ့၊ ယင်းသို့လာသော်လည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ပညတ်ခြင်း၌၎င်း ထိုပညတ်၌ မိမိဝါဒကို တည်စေခြင်း၌၎င်း တတ်စွမ်းနိုင်သောသူမရှိဟု ပြတော်မူခြင်းငှါ အဟံဒိ။ ပ။ ပညပေဿာမိတံ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ-ဟု ဟောတော်မူသည်။ ဒုတိယသုတ်၌လည်း နည်းတူ။ (ပြည်)

အာဟာတိ သမ္ပန္နော။) ယထာ စာဟ။ပ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယော ဟိ ကောစိ၊
 အမှတ်မရှိသော။ သမဏော ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ သည်၎င်း။
 သမဏေန ဂေါတမေန၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်ပဌမဒုက္ခသစ္စာကို။ ဒေသိတံ၊
 ပြီ။ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ ဤအရှင်ဂေါတမသည် ဟောအပ်သောဒုက္ခသည်။ ပဌမံ
 အရိယသစ္စံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ အဟံ၊ သည်။ ဧတံ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယ-
 သစ္စံ၊ ဤအရှင်ဂေါတမဟောအပ်သော ပဌမဒုက္ခသစ္စာကို။ ပစ္စက္ခာယ၊
 စွန့်၍။ အညံ၊ တပါးသော။ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ပညပေဿာမိ၊
 ပညတ်ပေအံ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့သောစကားကို။ (သစေပိ ဝဒေယျ၊
 အကယ်၍ ဆိုစေကာမူ။ ဝဒေတု၊ ဆိုပစေတော့။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဆိုသော်
 လည်း။) ဧတံ ဌာနံ၊ ဤမိမိဝါဒကို တည်စေနိုင်သောအကြောင်းသည်။
 န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (ဣတိအာဒိ အာဟာတိ သမ္ပန္နော။)

အပိစ၊ လည်း။ ပဝတ္ထိံ၊ မပြတ်မစဲ ထပ်တလဲလဲဖြစ်သော သံသရာ
 ဝဋ်ကို။ အာစိက္ခန္ဓော၊ ကြားတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သဟေတုကံ၊
 အကြောင်းသမုဒယနှင့်တကွ။ အာစိက္ခံ၊ ကြားတော်မူ၏။ နိဝတ္ထိဉ္စ၊
 ဝဋ်တရားမှဆုတ်နှစ်သော နိရောဓကိုလည်း။ အာစိက္ခန္ဓော၊ သော။
 (ဘဂဝါ၊ သည်။) သဉ္စပါယံ၊ အကြောင်းဥပါယမင်နှင့်တကွ။ အာစိက္ခံ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္ထိနိဝတ္ထိတဒုတယဟေတုနံ၊ ဝဋ်၊ ဝဋ်မှနှစ်သော နိရောဓ၊
 ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းတရားတို့၏။ ဧတပုရမတော၊ ထိုသို့လေးပါး
 သာလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရေဝ စတ္တာရိ ဝေ၊
 တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ပါး။ ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗ-
 သစ္စိကာတဗ္ဗဘာဝေတဗ္ဗာနံ၊ ပိုင်းခြား၍သိအပ်သောတရား၊ ပယ်အပ်
 သောတရား၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သောတရား၊ ပွားစေအပ်သောတရားတို့၏
 ၎င်း။ တဏှာ။ပ။ ယာနံ၊ တဏှာ၏တည်ရာ၊ တဏှာ၊ တဏှာ၏ချုပ်ရာ၊
 တဏှာ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသို့ရောက်ကြောင်း ဥပါယတို့၏၎င်း။ အာလ-
 ယ။ပ။ ယာနဉ္စ၊ ပဉ္စကာမဂုဏဟုဆိုအပ်သော အာလယ၊ (တနည်း)
 သကလဝတ္ထုကာမဟုဆိုအပ်သော အာလယ၊ ထိုအာလယ၌ မွေ့လျော်
 သည်၏အဖြစ်၊ ထိုအာလယကို အကြွင်းမဲ့နှုတ်ဖျက်ခွါလွှတ်ရာ၊ ထိုအာလယကို

၁-ဤပါဌ်ဖြင့် တဏှာ၌ အာဒိနဝဒဿာဝိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် တဏှာဝတ္ထု
 စသည်တို့၏ တေပုရမအဖြစ်ဖြင့် သစ္စာတို့၏တေပုရမအဖြစ်ကို ဆိုသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

သစ္စဝိတ္ထာရကထာ (၁၂၈-၂၅)

၃၈၇

အကြွင်းမဲ့ နုတ်ဖျက်ခွါလှစ်ခြင်း၏အကြောင်း ဥပါယတို့၏၎င်း။ ဝသေနာပိ၊
ဖြင့်လည်း။ ပ။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

၅၃၆။ ကမတောတိ၊ ကား။ အယံပိ၊ ဤအစဉ်သည်လည်း။ ဒေသ-
နာက္ကမောဝ၊ ဒေသနာအစဉ်ပင်တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ
လေးပါးတို့တွင်။ သြဋ္ဌာရိကတ္တာ စ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗသတ္တသာဓာရဏတ္တာ စ၊
ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့အား ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သုဝိညေ-
ယံ၊ သိစလွယ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿဝ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏သာလျှင်။ ဟေတုဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။
တဒနန္တရံ၊ ၌။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟေတုနိရောဓာ၊
အကြောင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလနိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဉပနတ္ထံ၊ ငှါ။ တတော၊ ထိုသမုဒယသစ္စာမှ။ ပရံ၊ ၌။
နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တဒဓိဂမူပါယဒဿနတ္ထံ၊ ထိုနိရောဓကို
ရခြင်း သိခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြခြင်းငှါ။ အန္တေ၊ ၌။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘဝသုခဿာဒဂဓိတာနံ၊ ဘဝသုခကို သာယာ
မက်ခမာကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံဝေဂဇနနတ္ထံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းကို
ဖြစ်ခိုင်းသောငှါ။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ
သည်။ အကတံ၊ မပြုပြင်အပ်ပဲ။ ဝါ၊ ပြုပြင်တတ်၊ ပြီးစေတတ်သော
အကြောင်းမရှိပဲ။ ဝါ၊ အကြောင်းကို လက်ဦးမပြုပဲ။ နေဝ အာဂစ္ဆတိ၊
မလာ။ (ဤပါဌ်ဖြင့် အဟေတုကဝါဒကိုပယ်သတည်း။) ဣဿရနိမ္မာနာ-
ဒိဟော၊ ပရမေသ္မာ ဖန်ဆင်းခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ န
ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဤပါဌ်ဖြင့်ကား ပဇာပတိပုရိသပကတိကာလစသော
ဝါဒကိုပယ်၏။) ပန၊ ခင်ခင်သော်ကား။ ဣတော၊ ဤသမုဒယသစ္စာ
ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ သဟေတုကေန၊
အကြောင်းနှင့်တကွသော။ ဒုက္ခေန၊ သည်။ အဘိဘူတတ္တာ၊ နှိပ်စက်အပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သံဝိဂ္ဂမာနသဿနံ၊ ထိတ်လန့်သောနှလုံးရှိကုန်သည်
ဖြစ်၍။ ဒုက္ခနိဿရဏဂဝေသိနံ၊ ဒုက္ခ၏ထွက်မြောက်ရာကို ရှာကုန်သော
သူတို့အား။ နိဿရဏဒဿနေန၊ ထွက်မြောက်ရာကိုပြသဖြင့်။ အဿာသဇန-
နတ္ထံ၊ သက်သာခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ နိရောဓံ၊ ကို။ (အာဟ၊ ၏။)
တတော၊ ထိုနောင်မှ။ နိရောဓာဓိဂမတ္ထံ၊ နိရောဓကိုရခြင်းငှါ။ နိရောဓ-

၃၈၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ (၁၂၈-၂၅)

[၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

သမ္မာပကံ၊ နိရောဓသို့ ရောက်စေတတ်သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။
ဣတိ ဝေ၊ သို့။ပ။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

၅၃၇။ ဇာတိအာဒိနံ နိစ္ဆယာတိ၊ ကံး။ (ယေ တေ ဇာတိအာဒ-
ယော ဓမ္မာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာတိ သမ္ပန္နော။) အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။
နိဒ္ဓိသန္ဓေန၊ အကျယ်ပြတော်မူသော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ။ပ။
[၁၂၉] သံခိတ္တေန ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဒုက္ခနိဒ္ဓေသေ၊ ခြံ။
(ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) ဒွါဒေသ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ ယာယံ တဏှာ။ပ။ ဝိဘဝ-
တဏှာတိ၊ ဟူ၍။ သမုဒယနိဒ္ဓေသေ၊ ခြံ။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) တိဝိဓာ၊
ကုန်သော။ တဏှာ၊ တို့၎င်း။ ယော တဿာယေဝ။ပ။ အနာလယောတိ၊
ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ နိရောဓနိဒ္ဓေသေ၊ ခြံ။ (ဝုတ္တံ၊ သော။) အတ္ထတော၊
တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဧကမေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ တပါးတည်းသာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်
၎င်း။ ကတံ။ပ။ သမ္မာသမ္မာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ မဂ္ဂနိဒ္ဓေသေ၊ ခြံ။
(ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ (ဣတိ ပရိသမာပန။) ဣတိ၊
သို့။ စတုန္ဒံ သစ္စာနံ၊ တို့၏။ နိဒ္ဓေသေ၊ ခြံ။ ဇာတိအာဒယော၊ ကုန်သော။
ယေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ တေသံ-ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့ကို။
နိစ္ဆယာပိ၊ ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဓေသခြံ။ ဝိနိစ္ဆ-
ယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ဒုက္ခနိဒ္ဓေသကထာ

ဇာတိနိဒ္ဓေသ

သေယျတိဒံ၊ ဤအဆုံးအဖြတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။
အယံ ဇာတိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ အနေကတ္ထော၊ ရှိ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။
ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သေ-သော ဇာတိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဧကံပိ ဇာတိံ ဒွေပိ
ဇာတိယောတိ ဧတ္ထ၊ ခြံ။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ အာဂတော၊ ၏။ အတ္ထိ ဝိသာခေ
နိဂဏ္ဌာ နာမ သမဏဇာတိတိ ဧတ္ထ၊ ခြံ။ နိကာယေ၊ ခြံ။ အာဂတော၊ ၏။
[ဝိသာခေ၊ ခါ။ နိဂဏ္ဌာ နာမ၊ နိဂဏ္ဌအမည်ရှိသော။ သမဏဇာတိ၊ ရဟန်း
အပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။] ဇာတိ ဦးဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာတိ ဧတ္ထ၊ ခြံ။
သင်္ခတလက္ခဏေ၊ (အမှတ်မရှိသော ရုပ်နာမ်၏ ဥပါဒ်ဟူသော) သင်္ခတ

နိဒ္ဒေသ]

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ (၁၂၉-၁၈)

၃၈၉

တရား၏ လက္ခဏာ၌။ [ဇာတိ၊ ဇာတိကို။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရေတွက်ကြောင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။] မာတုကုဏ္ဍိသ္မိံ၊ အမိဝမ်း၌။ ပဌမံ၊ သော။ ယံ ဝိတ္ထိံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ၏။ ပဌမံ၊ သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ တံ ပဌမံ ဝိညာဏံ၊ ထိုလက်ဦးဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ရှိ။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ အဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ၊ တစုံတခုမှ။ နိဂ္ဂမနံ၊ ထွက်ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ ထင်ရှားသည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမဝိညာဏသင်္ခါတာ၊ သော။) သာဝ၊ ထိုသဘောတရား သည်သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ (တနည်း) တံ ပဌမဝိညာဏံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ရှိ။ (တနည်း) တဒုပါဒါယ-တတော ပဌာယ၊ ထိုပဌမဝိညာဉ်မှစ၍။ (သတ္ထော၊ ကို။ ဇာတောတိ၊ ဖြစ်ပြီဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမဝိညာဏသင်္ခါတာ၊ သော။) သာဝ၊ သည်သာလျှင်။ အဿ၊ ၏။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ပဋိ-သန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေဟူသော ခန္ဓာငါးပါး၌။ အာဂတော၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ သမ္ပတိဇာတော၊ ယခုဖွားစဖြစ်သော။ ဗောဓိသတ္ထော၊ သည်။ ဣတိ ဧတ္ထ၊

၁-မူလဒွိကာ ၂-၆၁ ကိုမှီ၍ ထည့်စွက်သော ပါဌသေသများ ဖြစ်သည်။ လိင်္ဒိကာ၏ အနက်ကား-တဒုပါဒါယာတိ၊ ကား။ တံ ပဌမံ ဝိညာဏံ၊ ထိုလက်မှန်ဖြစ်သော ဝိညာဉ် ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ အဿ၊ တိသတ္တဝါ၏။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ၊ မှ။ နိဂ္ဂမနံ၊ ထွက်ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ ရှိ။ န ဟောတိ၊ ထင်ရှားသည် မဟုတ်။ ၈၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇေ၊ ဤသို့ လက်ဦးအသစ် ဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကိုစွဲ၍ ဇာတိ၏ထင်ရှားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ၏။ ပဌမဝိညာဏသင်္ခါတာ၊ သော။ သာဝ၊ ထိုသဘောတရား သည်သာလျှင်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ တဒုပါဒါယ၊ ထိုလက်မှန်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကို အစပြု၍။ (သတ္ထော၊ ကို။) ဇာ-တောတိ၊ ဖြစ်ပြီဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ၏။ ပဌမဝိညာဏ-သင်္ခါတာ၊ သော။ သာဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ၁၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဝိညာဏမုခေန၊ ဝိညာဉ်ကိုအရင်းပြုသဖြင့်။ ပဉ္စပိ၊ ကုန်သော။ နန္ဒာ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တော၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိ-ယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာတော်သည်။ အာဟ၊ ၏။ ဒွိကာနက်။ ပဋိသန္ဓိယန္တိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တက္ခဏေ။ ဤဒွိကာဟူ၏။ (ပြည်)

၃၉၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၂၉-၁၈) [၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

၌။ ပဿတိယံ၊ သားဖွားခြင်းအနက်၌။ ဇာတိဝါဒေန၊ အမျိုးကိုစွဲ၍
ဖြစ်သော ကဲ့ရဲ့ခြင်းဖြင့်။ အက္ခိတ္တော၊ မပစ်ပယ်အပ်။ အနုပကုဋ္ဌော၊
မဆဲရေးအပ်။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကုလေ၊ ၌။ ဘင်္ဂိနိ၊ နှမ။ ယတော၊
အကြင်အခါမှ။ (ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။) အဟံ၊ ငါသည်။ အရိယာယ၊ ဖြူစင်
သော၊ ဝါ၊ အရိယအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော။ ဇာတိယာ၊ ပါတိမောက္ခ
သံဝရသီလဖြင့်၊ ဝါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဖြင့်၊ ဝါ၊ ၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။
ဣတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အရိယသီလေ၊ အရိယအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ပါတိမောက္ခ
သံဝရသီလ၌၊ ဝါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌။

၅၃၈။ သွာယံ-သော အယံ ဇာတိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဣဓ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေ
သ၌။ ဂဗ္ဘသေယျာနံ၊ အမိဝမ်းဟူသော ကိန်းဝပ်ရာရှိသော သတ္တဝါတို့၏။
ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ မာတုကုစ္ဆိမ္မာ၊ မှ။
နိက္ခမနံ၊ ဖွားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ ပဝတ္ထေသု၊
ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ (ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။) ဣတရေသံ၊ အဏ္ဏဇဇလာ-
ဗုဇမှတပါးကုန်သော သံသေဇဇဩပပါတိကတို့အား။ ပဋိသန္ဓိခန္ဓေသ္မဝ၊
ပဋိသန္ဓေ ခန္ဓာတို့၌သာလျှင်။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊
ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ အယံပိ၊ ဤ(ပဋိသန္ဓိခန္ဓေသ္မဝ-ဟု အနန္တရ၌ ဆိုအပ်
သော) ကတာသည်လည်း။ ပရိယာယကတာဝ၊ ပရိယာယ်စကားသာ
လျှင်တည်း။ ပန၊ ပရိယာယ်မှတပါး မူချကိုဆိုအံ့။ နိပ္ပရိယာယတော၊
ဖြင့်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ထိုထို ကေတုပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တ-
မာနာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ယေ ယေ ခန္ဓာ၊ အကြင်အကြင်
ကေတုပဉ္စခန္ဓာတို့သည်။ ပါတုဘဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ တေသံ၊ ထိုထို
ကေတု ပဉ္စခန္ဓာတို့၏။ ပဌမပါတုဘာဝေါ၊ လက်မှန်အစ ထင်ရှားခြင်း
အဝတ္ထာသည်။ ဇာတိ နာမ၊ ဇာတိစစ်မည်၏။

☞ [၁၃၀] ပန၊ သရူပတ္တမှတပါး လက္ခဏာစသည်ကို ဆိုအံ့။ သာ
သော၊ ထို(လက်မှန်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော) ဇာတိ
သည်၊ ဝါ၊ ထို(ခန္ဓာတို့၏ လက်မှန်ဖြစ်စ အဝတ္ထာ-ဟု ဆိုအပ်သော)

၁-သမ္ပတိဇာတော-၌ ဇာတ-သံဒ္ဓါဖြင့် ရအပ်သော မာတုကုစ္ဆိမ္မာ နိက္ခမနဟုဆို
အပ်သော ဇာယနတ္ထကို ရည်၍ ပဿတိယံ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-မူလဋီ ၂-၆၁၊ အနုဋီ ၂-၆၉ ကိုမှီသည်။ (ပြည်)

ဇာတိသည်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ထိုထိုကေတုပဉ္စဝေါကာရတဝဉ္စ။ ပဌမာ-
 တိနိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ၊ (တခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏)
 လက်မုန်အသစ်ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ နိယျာတနရသာ၊ (ထိုတခုသော
 ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို ဝဋ်သား သတ္တဝါအား ရော့
 ယူလော့ဟု) ဆောက်နှင်းပေးအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အတိတ-
 ဘဝတော၊ အနန္တရအတိတဘဝမှ။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ဥမ္မုဇေနပစ္စုပ္ပ-
 ဌာနာ၊ ခန္ဓာအစဉ်၏ ပေါ်လွှာခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊
 ဝါ၊ ပေါ်လွှာခြင်းမျှဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့် မှတ်ယူအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခဝိစိတ္တ-
 တာပစ္စုပ္ပဌာနာ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော
 ဒုက္ခအထူး၊ ဒုက္ခအစိတ်ကို ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ၊ ဒုက္ခအထူး၊ ဒုက္ခ
 အစိတ်ဟူသော အကျိုးရှိ၏။

၅၃၉။ ကဿာ ပန၊ ကား။ သောဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်သနည်း။
 ဣတိ စေ၊ ငြားအံ့။ အနေကေသံ၊ တပါးမကများစွာကုန်သော။ ဒုက္ခာနံ၊
 တို့၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောဇာတိ၊ သည်။
 ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဒုက္ခာနံ၊ တို့သည်။ အနေကာနိ၊ ကုန်၏။
 ဣဒံ-ဣမာနိ၊ ဤအနေကဒုက္ခတို့သည်။ သေယျထာ-ကတမာနိ၊ တို့နည်း။
 ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ ပ။ နိပ္ပရိယာယဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့
 တည်း။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခဒုက္ခစသည်တို့တွင်။ ကာယိကစေတသိကာ၊ ကာယိက
 စေတသိကဖြစ်သော။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ကို။ သဘာဝတော စ၊
 ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ နာမတော စ၊ ထို
 သဘောအားဖြင့်ပင်လျှင် ရအပ်သောအမည်အားဖြင့်၎င်း။ (တနည်း)
 နာမတော စ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဒုက္ခဟုရအပ်သော
 အမည်အားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတ္တာ၊ ဒုက္ခမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခ-
 ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၁-မုလ၌ ၂-၆၀ ကို မှီသည်။ ထိုဋီကာ၏ အနက်ကား သဘာဝတောတိ၊ ကား။
 ဒုက္ခဝေဒယိတသဘာဝတော၊ ဆင်းရဲစွာခံစားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော
 အားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဆင်းရဲစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ခံစားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော

သုခါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝိပရိကာမေ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်း သည်။ (သတိ၊ ရှိသော်။) ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယေတုတော၊ အဟော ငတ မေတံ နာဟောသိ-ဟု စေတသိကဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပရိကာမဒုက္ခံ၊ မည်၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ စေတ၊ သည်၎င်း။ အဝသေသာ၊ သုခဒုက္ခဥပေက္ခာမှ ကြွင်းကုန်သော။ တေဘူမကာ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပဋ္ဌိတတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းသည် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက် အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရဒုက္ခံ၊ မည်၏။

ကဏ္ဍသုလ။ပ။ စေတသိကော၊ နားကိုက်ခြင်း၊ သွားကိုက်ခြင်း၊ ရာဂ နှိပ်စက်သော ပူပန်ခြင်း၊ ဒေါသကြောင့်ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်း အစ ရှိသော ကိုယ်စိတ်ကိုမို့သော။ အာဗာဓော၊ အနာသည်။ ပုစ္ဆိတော၊ ရှိ။ ဇာနိထဗ္ဗတော စ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥပက္ကမဿ၊ ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်ခြင်းပယောဂ၏။ အပါကဋ္ဌဘာဝတော စ၊ မထင်ရှားသည်၏အဖြစ်

သဘောအားဖြင့်၎င်း။ နာမတောတိ၊ ကား။ တေနော သဘာဝေန၊ ထိုဆင်းရဲစေတတ် သည်ဖြစ်၍ ခံစားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ လဒ္ဓနာမ- တော၊ ဒုက္ခဟုရအပ်သော အမည်အားဖြင့်၎င်း။ တေန၊ ထိုသဘာဝတော စ နာမတော စ-ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ အညေန၊ သော။ ပရိယာယေန၊ အကြောင်းအားဖြင့်၊ လူဒံ၊ ဤတယ်က၊ စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာသည်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ မည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်သော်ကား။ ဒုက္ခတ္တာယော၊ ဒုက္ခအစစ်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏၊ လူတိ၊ သို့။ သဘာဝေန၊ ဒုက္ခဝေဒယိတသဘော အားဖြင့်။ နာမံ၊ ကို။ ဝိသေယေတိ၊ အထူးပြု၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ နာမတောတိ၊ ကား။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တတာယ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ လဒ္ဓနာမတော၊ ဒုက္ခဟု ရအပ်သော အမည်အားဖြင့်။ အညေ၊ ကုန်သော။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တော၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက် ခြင်းရှိကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခော၊ မည်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ ယထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တသာ၊ တူ။ လူဒံ၊ သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ န ဒုက္ခံ၊ မမည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ ကား။ လူဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခဘူတမေ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ လူတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ပုရိမေန၊ သော၊ ဒုက္ခသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ဒုက္ခ-သဒ္ဓါကို။ ဝိသေယေတိ၊ ၏။ ၎င်းဋီကာနက်။ ဒုက္ခသဘောကင်းသော တရားကိုလည်း ပရိယာယ်အားဖြင့် ဒုက္ခဟုဟောအပ်ရကား ဒုက္ခသဘာဝဝါဒကဒုက္ခ-သဒ္ဓါဖြင့် အထူးပြု၍ ဒုက္ခဒုက္ခဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ယထာ ရူပရူပန္တိ။ (ပြည်)

၁-ယခု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် သမ္မောဟဝိနောဒနိ စသည်တို့၌ကား ဝိပရိကာမေန-ဟု ရှိ၏။ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းဖြင့်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သ-သော)

နိဒ္ဒေသ] ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ (၁၃၀-၂၀)

၃၉၃

ကြောင့်၎င်း။ ပဋိစ္စန္ဒဒုက္ခံ နာမ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဒုက္ခမည်၏။ အပါ-
ကဋ္ဌဒုက္ခန္တိပိ၊ မထင်ရှားသောဒုက္ခဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဒုတ္တိံသကမ္မကာရဏာဒိသမုဋ္ဌာနေ၊ သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော ကံကြမ္မာ
အလျောက် ညှဉ်းဆဲခြင်း အစရှိသည်ကြောင့်ဖြစ်သော။ အာဗာဓော၊
သည်။ အပုစ္ဆိတာင၊ မမေးပဲလျှင်။ ဇာနိတဗ္ဗတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။
ဥပက္ကမဿ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းပယောဂ၏။ ပါကဋ္ဌဘာဝတော စ၊ ကြောင့်
၎င်း။ အပုဋိစ္စန္ဒဒုက္ခံ နာမ၊ မဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဒုက္ခမည်၏။ ပါကဋ္ဌ-
ဒုက္ခန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ ကို။ ဌပေတာ၊ ၍။ သေသံ၊ ဒုက္ခဒုက္ခမကြွင်းသော။ ဒုက္ခ-
သစ္စဝိဘင်္ဂံ၊ ၌။ အာဂတံ၊ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ၊ ဇရာပိ ဒုက္ခာ စသည်ဖြင့်
လာသော။ ဇာတိအာဒိသဗ္ဗံ၊ ဇာတိအစရှိသော အလုံးစုံသည်လည်း။
တဿ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ထိုထိုဒုက္ခ၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ပရိယာယဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ ကို။ နိပ္ပရိ-
ယာယဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (န ပရိယာယဒုက္ခံ နိပ္ပရိယာယ-
ဒုက္ခံ-ပြု။)

တတြ၊ ထို ဇာတိ၊ ဇရာအစရှိသော တရားအပေါင်းတို့တွင်။ အယံ
ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ (ဒုက္ခာ-၌စပ်။) ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တာဒိသု၊ ဗာလ
ပဏ္ဍိတသုတ် စသည်တို့၌။ ဘဂဝတာပိ၊ (အနာဝရဏဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတ
ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော) ရှင်တော်ဘုရားသော်လည်း။ ဥပမာငသေန၊
ဥပမာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပကာသိတံ၊ ပြတော်မူအပ်သော။ အာပါ-

၁-တမ္မကာရဏ-လို့သည်။ ကရဏ-မလို။ ကာရာ တု ဗန္ဓနာဂါရံ၊ ကာရဏာ တု စ ဘာ-
တနာ။ အဘိဓာန်။ ဥပက္ကမဿ စ ပါကဋ္ဌဘာဝတောတိ ကာရဏဝသေန ဒုက္ခိသေသဿ
ပါကဋ္ဌဘာဝံ ဒသေတိ။ မူလ။ ကာရဏဝသေနာတိ ဘာတနာငသေန။ အနု။ (ပြည်)

၂-မိမိ၏သဘောကို လွှတ်၍ အပြားအထူးဖြင့် ဒုက္ခဟူ၍ ဆိုအပ်သော တရားသည်
ပရိယာယေန ပကာရန္တရေန ဝုတ္တံ ဒုက္ခံ ပရိယာယဒုက္ခံ-ပြု၍ ပရိယာယဒုက္ခမည်၏။ (ပြည်)

၃-အကယ်၍ ဟောကြားခြင်းဖြင့် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်စကောင်းသည်ဖြစ်အံ့၊ ရှင်
တော်ဘုရား အတိအကျ ဟောကြားဘော်ခွင့်ရ၏။ အလွန်ကြီးကျယ်များပြားသော
အစုအပုံကြီးဖြစ်၍ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ခြင်းငှါတတ်ကောင်းခဲ့ရကား ရှင်တော်ဘုရား
သည်လည်း ဥပမာဖြင့်သာလျှင် ပြရသတည်း။ အခြားသူကား ဆိုပါဘယ်ခရီးဟူလိုသော်။

ယိကံ၊ အပါယိဉ္စဖြစ်သော။ ယံ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သုဂတိ-
ယမ္ပိ၊ သုဂတိဘုံ၌သော်လည်း။ မနုဿလောကေ၊ လူ့ရွာ၌။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိ-
မူလကာဒိဘေဒံ၊ အမိဝမ်းသို့သက်ဝင်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော ဒုက္ခသည်
အပြားရှိသော။ ယဉ္စ ဒုက္ခံ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခ
မျိုးစုံ၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။

၅၄၀။ တတြ တေသု အာပါယိကဒုက္ခဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကာဒိဘေဒ-
ဒုက္ခေသု၊ တို့တွင်။ (တနည်း) တတြ-တသ္မိံ မနုဿလောကေ၊ ၌။ ဣဒံ၊
ကား။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကာဒိဘေဒံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ။
အယံ သတ္တော၊ ဤမနုဿဂတိ ပဋိသန္ဓေစွဲနေသော သတ္တဝါသည်။ မာတု-
ကုစ္စိမ္ပိ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တမာနော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပလပဒုမပုဏ္ဏရိကာဒိသု၊
ဥပ္ပလံကြာမျိုး၊ ပဒုမာကြာမျိုး၊ ပုဏ္ဏရိကကြာမျိုး စသည်တို့၌။ န နိဗ္ဗတ္တတိ၊
ဖြစ်သည့်မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာမာသယဿ၊ အစာ
သစ်အိမ်၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ပက္ခာသယဿ၊ အစာကျက်
အိမ်၏။ ဥပရိ၊ အထက်အဖို့ဖြစ်သော။ ဥဒရ။ ပ။ ကာနံ၊ ဝမ်းလွှာကျောက်
ဆူးရိုးတို့၏။ ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်ဖြစ်သော။ ပရမသမ္မာဓေ၊ မလွန်မလက်သာ
အလွန်ကျဉ်းခြောင်းစွာသော။ တိဗ္ဗန္ဓကာရေ၊ အလွန်ထူထပ်သော အမိုက်
တိုက်ဖြစ်သော။ နာနာကုဏပ။ ပ။ ပဝနဝိစရိတေ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊
ပြည်၊ သွေး၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်းစသော အထူးထူးသော အပုပ်ဝတ္ထု
တို့၏ မကောင်းနဲ့ဖြင့် ကြာမြင့်စွာထုံအပ်သော လွန်စွာမကောင်းသော
အနံ့ရှိသော ဝမ်းလေတို့၏ သွားလာရာဖြစ်သော။ အဓိမတ္တဇေဂုဇ္ဈေ၊
(ကာလရှည်လျားစွာသုံးသော ရေအိမ်ပမာ) လွန်မင်းစွာ စက်ဆုပ်ဖွယ်
ရှိသော။ ကုစ္စိပဒေသေ၊ အမိဝမ်းခေါင်းအရပ်၌။ ပုတိမဇ္ဈပုတိကုမ္မာသ-
စန္ဒနိကာဒိသု၊ ငါးပုပ်၊ မုယောမုံပုပ်၊ တံစီးအိုင်အစရှိသည်တို့၌။ ကိမိ၊
ပိုးလောက်သည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ ဝိယ၊ သို့။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအမိ
ဝမ်းတိုက်၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ သော။ သော၊ တို့သူငယ်သည်။ ဒသမာသေ၊
ဆယ်လတို့ပတ်လုံး။ မာတုကုစ္စိသမ္ဘဝေန၊ အမိဝမ်း၌ဖြစ်သော။ ဥသ္မာနာ၊
အငွေ့ဖြင့်၊ ဝါ၊ တေဇောဓာတ်ဖြင့်။ ပုဋ္ဌပါကံ ဝိယ၊ ချက်ပြုတ်အပ်သော

ရှင်တော်ဘုရား အဘယ်သို့ ဥပမာဖြင့်ပြအပ်သနည်းဟူမှု ? ဘဂဝတာပိ တံ ကိ" ဖြေထ
ဘိက္ခဝေ ကတမော န ခေါ မဟန္တတရော။ ပ။ ဥပနိဓမ္မိ န ဥပေတိတိ ဥပမာဝသေန ပကာ-
သိတံ အာပါယိကံ ဒုက္ခံ။ မူလဒ္ဓိ ၂-၆၂။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ (၁၃၁-၅)

၃၉၅

ဟင်းမျိုးစသော အထုပ်ကဲ့သို့။ ပစ္စမာနော၊ ကျက်သည်ဖြစ်၍။
 ပိဋ္ဌပိဏ္ဍိ ဝိယ၊ ပေါင်းတင်သော မှုံညက်စိုက်ကဲ့သို့။ သေဒိယမာနော၊
 ပေါင်းတင်သကဲ့သို့ဖြစ်၍။ သမိဉ္ဇနပသာရဏာဒိဝိရဟိတော၊ ကွေးခြင်း၊
 ဆန့်ခြင်းအစရှိသည်မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ၊ လွန်ကဲစွာသော
 ဆင်းရဲကို။ အနုဘောတိ၊ ခံရရှာ၏။ ဣတိ-ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဒုက္ခ
 သည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမ္မလကံ၊ အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ခြင်းလျှင်
 အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

[၁၃၁] ပန၊ ပါး။ သော၊ ထိုအမိဝမ်း၌ ကိန်းသောသတ္တဝါသည်။
 မာတု၊ ၏။ သဟသာ၊ အဆောတလျှင်။ ဥပက္ခလန၊ ပ။ နာဒိသု၊
 ချော်ချွတ်ခြင်း၊ (အဆောတလျှင်) သွားခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ တခြင်း၊
 လူးလည်းပြန်လွန်ခြင်းအစရှိသည်တို့၌။ သုရာဓုတ္တဟတ္ထဂတော၊ သေ
 သောက်ကြူးလက်သို့ရောက်သော။ ဧဋ္ဌကော ဝိယ၊ သိုးငယ်ကဲ့သို့၎င်း။
 အဟိတုဏ္ဏိကဟတ္ထဂတော၊ အလမ္ပာယ်လက်သို့ရောက်သော။ သပ္ပပေါ-
 တကော ဝိယ စ၊ မြွေသူငယ်ကဲ့သို့၎င်း။ အာကဗုနပရိကဗုနဩဇနနိဒ္ဒေ-
 နနာဒိနာ၊ ရှေးရှုငင်ခြင်း၊ ထက်ဝန်းကျင်အဖို့အားဖြင့်ငင်ခြင်း၊ အောက်သို့
 ခါခြင်း၊ ဖိလာခါခြင်း၊ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင်အဖို့အားဖြင့်ခါခြင်း စသည်နှင့်
 တူသော။ ဥပက္ခမေန၊ ပယောဂဖြင့်။ ယံ အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်လွန်ကဲ
 စွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားရ၏။ မာတု၊ ၏။ သိတုဒက-
 ပါနကာလေ၊ အေးစွာသောရေ သောက်သောအခါ၌။ သိတနရကုပပန္နော
 ဝိယ၊ အေးမြသော ရေရှိသော လောကန္တရက်ငရဲ၌ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဥဏ္ဍု-
 ယာဂုဘတ္တာဒိအဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ ပူသောယာဂု ပူသောထမင်း

၁-အာမော အာဟာရော အာသယတိ တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထာတိ အာမာသယော၊ ပက္ခော
 အာသယတိ ဧတ္ထာတိ ပက္ခာသယော၊ နာနာကုဏပါနံ ပိတ္တသေဟုပဗ္ဗရဟိတုတ္တော-
 ဒရိယဒိနံ ဂန္ဓော နာနာကုဏပဂန္ဓော၊ နာနာကုဏပဂန္ဓပရိဘာဝိတေန အတိသယဒုဂန္ဓာ-
 တေန ဝိဘရိတေတိ အတ္ထော။ ပဝနသဒ္ဓေါ ဟေတ္ထ ဝါတဝါကော။ ပုဋ္ဌပါကံ ဝိယာတိ
 ပစ္စမာနမံသာဒိပုဋ္ဌော ဝိယ။ သမ္မောယောဇနာ။

၂-အတ္တနော အဘိဗ္ဗံ ကဗုနံ အာကဗုနံ၊ ပရိတော သဗ္ဗတော ဘာဂေန ကဗုနံ
 ပရိကဗုနံ၊ အဓောဓုနံ ဩဇနံ၊ တိရိယံ သဗ္ဗတော ဝါ ဓုနံ နိဓုနံ၊ မုလဋီကာ ၂-၆၂။
 နိဓာယ နိဓာယ ဓုနံ နိဗ္ဗူနံ၊ အာကဗုနာဒိသဒိသံ စေတ္ထ အာကဗုနာဒိတိ ငုတ္တံ။
 ဤဋီကာ။ ဤအလိုသော် ကုဟာဆောင့်-ဆောင့်၍ခါခြင်း-ပေး။

၃၉၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၃၁-၅)

[၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

စသည်ကို မျှိုသောအခါ၌။ အင်္ဂါရုဥဋ္ဌိသမ္ပရိကိဏ္ဏော ဝိယ၊ မီးကျိုးမိုးဖြင့် ပြင်းသကဲ့သို့။ လောဏမ္ဗိလာဒိအဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ အငန် အချဉ် စသော အစာကိုမျှိုသောအခါ၌။ ခါရာပဋိစ္ဆကာဒိကမ္မကာရဏပ္ပတ္တော ဝိယ၊ ပဲကွပ်ဖြင့်ရွှေ၍ အငန်ရေပက်ခြင်းအစရှိသော ကမ္မကာရဏသို့ ရောက်သကဲ့သို့။ ယဉ္ဇ တိဗ္ဗံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ထက်သော ဆင်းရဲကိုလည်း။ အနုဘောတိ၊ ဤ။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောဒုက္ခသည်။ ဂဗ္ဘပရိဟရဏ-မူလကံ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိဘော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ အဿ၊ ထိုသူငယ်အား။ (ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၌စပ်) မူဠဂဗ္ဘာယ၊ အဖြောင့်မသွား လမ်းမှားသောကိုယ်ဝန်ရှိသော။ မာတုယာ၊ အမိ၏။ (ဒုက္ခံပုတ္တိ-၌စပ်) မိတ္တာမစ္စသုဟဇ္ဇာဒိဟိပိ၊ အဆွေခင်ပွန်း၊ အလုံးစုံသော ကိစ္စ၌တကွပြုဖက်ဖြစ်သောသူ၊ နှလုံးအကျွမ်းဝင်သောသူ အစရှိသည်တို့ သည်လည်း။ အဒဿနာရဟေ၊ ကြည့်ခြင်းငှါမထိုက်သော။ ဒုက္ခံပုတ္တိဋ္ဌာ-နေ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ရာအရပ်၌။ ဆေဒနဗာလနာဒိဟိ၊ ဖြတ်ခြင်း၊ ခွဲခြင်းစသည် တို့ဖြင့်။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ ဣဒံ၊ သည်။ ဂဗ္ဘဝိပတ္တိမူလကံ၊ ကိုယ်ဝန်ပျက်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။

ဝိဇာယမာနာယ၊ သားဖွားသော။ မာတုယာ၊ ဤ။ ကမ္မဇေဟိ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတေဟိ၊ လေတို့သည်။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ဦးခေါင်းစောက်သိုး ခြေမိုးမြှော်အားဖြင့် ပြန်လှန်၍။ နရကပပါတံ ဝိယ၊ နရက်ချောက်သို့ ကျသကဲ့သို့။ အတိဘယာနကံ၊ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ရှိသော။ ယောနိမဂ္ဂံ၊ အမိယောနိဝသို့။ ပဋိပါတိယမာနာယ၊ ချအပ်သည် ဖြစ်၍။ ပရမသပ္ပာဓေန၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသော။ ယောနိမုဓေန၊ ညှပ်သောအမိယောနိဝဖြင့်။ နိကနိယမာနာယ၊ ငင်ထုတ်အပ်သော သူငယ် အား။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ (ကိမိဝ၊ ကား။) တာလစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ အလွန်ကျဉ်းစွာသော သံကောက်ပေါက်ဖြင့်။ နိကနိယမာနာယ၊ ငင်ထုတ် အပ်သော။ မဟာနာဂဿ၊ ဆင်ပေါက်ကြီးအား။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိယ စ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း။ သဃံဘတပဗ္ဗတေဟိ၊ ကြိတ်သောတောင်တို့သည်။ ဝိစုဏ္ဏိယမာနာယ၊ မုန့်မုန့်ညက်ညက်ကြေစေအပ်သော။ နရကသတ္တဿ၊ ငရဲသုသတ္တဝါအား။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိယ စ၊ ၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝိဇာယနမူလကံ၊ ဖွားခြင်းလျှင်အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

နိဒ္ဒေသ]

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ (၁၃၁-၂၂)

၃၉၇

ပန၊ ပါး။ ဇာတဿ၊ ဖွားပြီးသော။ တရုဏဝဏသဒိသဿ၊ အသားနု
တက်သစ်သော အမာနှင့်တူသော။ သုကုမာရသရီရဿ၊ အလွန်သိမ်မွေ့
နူးညံ့သောကိုယ်ရှိသောသူငယ်ကို၊ ဝါ၊ အား။ (သုကုမာရ-သဒ္ဒါသည်
အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့သည်ကို ဟောသည်) ဟတ္ထဂ္ဂဟဏန္ဒာပနဇောဝန-
စောဠပရိမဇ္ဇနာဒိကာလေ၊ လက်ဖြင့်ကိုင်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း၊ လက်ခြေ
စသည်ကိုဆေးခြင်း၊ အနီးဖြင့် အညစ်အကြေးကိုသုတ်ခြင်းစသောကာလ
၌။ (သကလသရီရန္တာပနံ နှာပနံ၊ ကေဒေသဇောဝနံ ဇောဝနံ၊ မူလဋီကာ
၂-၆၂) သုစိမုခရုဓာရာဟိ၊ အပ်ဖျား သင်စုန်းသွားတို့ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇန-
ဖာလနသဒိသံ၊ ထိုးသည် ခွဲသည်နှင့်တူသော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။ ဣဒံ၊ သည်။ မာတုကုစ္ဆိတော၊ မှ။ ဗဟိနိက္ခမနမူလကံ၊ ဖွားခြင်းလျှင်
အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

တတော၊ ထိုဖွားပြီးမှ။ ပရံ၊ ၌။ ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ အတ္တနာဝ၊ သူသည်
ပင်လျှင်။ အတ္တာနံ၊ သူကို။ ဝဇေန္တဿ၊ သတ်သောသူအား၎င်း။
အစေလကဝတာဒိဝသေန၊ အစေလကတက္ကတွန်းတို့၏အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း
အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ အာတာပနပရိတာပနာနုယောဂံ၊ နေသို့ရှေးရှု
ကျင့်သဖြင့် ပူစေခြင်း၊ ငါးပါးသောအပူဖြင့် ပူစေသောအကျင့်၌ အဖန်
တလဲလဲအားထုတ်ခြင်းကို။ အနုယုတ္တဿ၊ အားထုတ်သောသူအား၎င်း။
(သုရိယာဘိမုခပဝတ္တိနေန အာတာပနံ၊ ပဉ္စဂိုတာပေန ပရိတာပနံ ဒဠဗ္ဗံ။
သဗ္ဗောယေဝ ဝါ တာပေါ ဒိဓာပိ ဝုတ္တော။ မူလဋီကာ ၂-၆၂)
ကောဓဝသေန၊ အမျက်ထွက် သည်၏အခွမ်းဖြင့်။ အဘုဉ္ဇန္တဿ၊ မစား
မသောက်နေသောသူအား၎င်း။ ဥဗ္ဗန္တဿ စ၊ ကြိုးဆွဲချသောသူအား၎င်း။
ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ အတ္တုပက္ကမမူလကံ၊
မိမိလုံ့လလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ပန၊ ပါး။ ပရတော၊
သူတပါးမှ။ ဝဗေန္တနာဒိနိ၊ သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။
အနုဘဝန္တဿ၊ ခံစားရသောသူအား။ ယံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ပရူပက္ကမမူလကံ၊ သူတပါးလုံ့လလျှင် အရင်းရှိသော။
ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤရွှေတရပ်တည်း။ (ဣတိ ဣမဿ စသည်ကား
နိဂုံး။)

ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗဿပိ၊ ဖြစ်သော။ ဣမဿ ဒုက္ခဿ၊ ဤဆိုးအပ်ပြီးသောဒုက္ခ၏။ အယံ ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ ဝတ္ထုမေဝ၊ အကြောင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

၅၄၁။ တေန၊ ကြောင့်။ ဇာယေထ၊ ပ။ ဇာတိန္တိ၊ ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ အာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သတ္တော၊ သည်။ နရကေသု၊ ငရဲဘုံတို့၌။ နော စေ ဇာယေထ၊ အကယ်၍ မဖြစ်ငြားအံ့။ (ဧဝံ၊ သော်။) တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ အဂ္ဂိဒါဟာဒိကံ၊ ငရဲမီးလောင်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ အပ္ပသယံ၊ သည်းမခံနိုင်လောက်သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ကုဟိန္န၊ အဘယ်မှာလျှင်။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာကို။ လဘေထ၊ ရအံ့နည်း။ (ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ၏။) ပတိဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာသည်။ (န အတ္ထိ၊ မရှိ။) (တနည်းကား) (ဇာတိယာ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ သော သတ္တော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။) ကုဟိန္န၊ အဘယ်အရပ်၌လျှင်။ ပတိဋ္ဌံ-ပတိဋ္ဌန္တော၊ တည်သည်ဖြစ်၍။ တံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆင်းရဲကို။ လဘေထ၊ ရရာအံ့နည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣမ၊ ဤလောကဓာတ်၌၊ ဝါ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာ၌။ မုနိ၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားသည်။ ဇာတိံ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို။ ဒုက္ခာတိ၊ ဆင်းရဲဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပေပြီ။ (ဤဂါထာဝယ် တတိယပါဒကား ဥပေန္တဝဇီရာ၊ အကြွင်းကား ဣန္ဒဝဇီရာ။)

[၁၃၂] တိရစ္ဆေသု၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံတို့၌။ ကသာပတောဒဒဏ္ဍာတိ-သာဘာဒိဘဝံ၊ ကြိမ်လုံး၊ နှင်တံ၊ တုတ်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ အနေကံ၊ များစွာသော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဟိံ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်ဘုံ၌။ ဇာတိံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ရှိ။ တတ္ထ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်ဘုံ၌။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ကထံ၊ အဘယ်မှာ။ တဘေယျ၊ ဖြစ်လေတော့အံ့နည်း။ တတော-တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ (စတုတ္ထပါဒဥပေန္တဝဇီရာ၊ အကြွင်းဣန္ဒဝဇီရာ။)

ပန၊ ပါး။ ပေတေသု၊ ပြိတ္တာဘုံတို့၌။ ခုပ္ပိပါသဝါတာတပါဒိပ္ပဘဝံ၊ အစာမှတ်ခြင်း၊ ရေသိမ်ခြင်း၊ လေ၊ နေပူ အစရှိသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။

နိဒ္ဒေသ]

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ (၁၃၂-၁၉)

၃၉၉

ဝိစိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော၊ ဝါ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော၊ ဝါ၊ အံ့ဖွယ်
သရဲရှိသော။ (ဝိစိတ္တန္တံ ဝိဝိဓံ၊ အတ္ထရိယံ ဝါ။ ဋီကာ)။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ တတ္ထ၊
ပြိတ္တာဘုံ၌။ အဇာတဿ၊ မဖြစ်သော သတ္တဝါအား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ မုနိ၊ သည်။ ဇာတိံ၊ ကို။ ဒုက္ခံ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ဣန္ဒဝဇိရာ၊ ခုဒ္ဒပိပါသ-ဟူလိုလျက် ဒွ-ကြေသည်။)

တိဗ္ဗန္ဓကာရေ၊ အလွန်ထူထပ်သော အမိုက်အတိဖြစ်သော။ အသယု-
သီတေ၊ သည်းမခံနိုင်လောက် ကြောက်စရာချမ်းအေးခြင်းလည်း ရှိထ
သော။ လောကန္တရေ စ၊ လောကန္တရက်၌၎င်း။ အသုရေသု စ၊ အသု
ရကာယ်တို့၌၎င်း။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ယတော-ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုလောကန္တရက် အသုရကာယ်ဘုံတို့၌။ ဇာတိံ၊ ပဋိသန္ဓေ
သည်။ န စဿ-န စေ အဿ၊ အကယ်၍မဖြစ်ငြားအံ့။ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။
န ဘဝေ၊ ရာ။ တတော-တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အယံ ဇာတိံ၊ သည်။
ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ (ပုဗ္ဗဒုက္ခန္ဒဝဇိရာ၊ အပရစ္ဆုဉပေန္တဝဇိရာ)။

ဂူထနရကေ၊ ဘင်စုငရဲ၌။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဝသတိ ဝိယ၊ နေရ
သကဲ့သို့။ မာတုဂဗ္ဗေ၊ အမိဝမ်းတိုက်၌။ စိရံ၊ စွာ။ ဝသံ-ဝသန္ဓေ၊
နေရသည်လည်းဖြစ်သော။ အတော၊ ထိုအမိဝမ်းတိုက်မှ။ ဗဟိ၊ သို့။
နိက္ခမံ-နိက္ခမန္ဓေ၊ စ၊ ထွက်ရသည်လည်းဖြစ်သော။ သက္ကော၊ သည်။
အဘိသောရံ၊ အလွန်ပြင်းပြကြမ်းကြုတ်သော။ ယဉ္ဇာပိ ဒုက္ခံ၊ သို့လည်း။
ပပေါတိ၊ ရောက်၏။ ဣဒံပိ ဒုက္ခံ၊ သည်လည်း။ ဇာတိံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ၍။
ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အယံ
ဇာတိံ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ (ဝသန္တတိလကဂါထာ။)

ဗဟုနာ၊ များစွာသော။ ဘာသိတေန၊ စကားဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်
အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣဓ လောကေ၊ ၌။ ကုဟိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသောအရပ်၌။
ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဣဒံ ဒုက္ခံ အပိ၊ ဤ
ဆင်းရဲသည်လည်း။ ဇာတိဝိရဟေ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ကင်းလတ်သော်။

၁-သက္ကတ ကိဉ္စိတ် ပုဒ်နှင့် မိတ္တူဖြစ်သောကြောင့် ကိဉ္စိ-နောင် ဒ-အာဂုံနှင့် ကိဉ္စိဒပိ-
ဟု ပြီးသည်။ ထိုပုဒ်မှ အပိ-ကို ဒုက္ခံ-နှင့်ယှဉ်၍ အနက်ပြန်ထားသည်။ ထိုသို့ပြန်ရာ၌ ယံ ဒုက္ခံ၊
ယံ ကိဉ္စိ-ဟု ယံ-ပုဒ် နှစ်ခါထင်လျက်ရှိ၏။ ကိဉ္စိအပိ၊ တစုံတခုအနည်းငယ်သော်လည်း ဖြစ်
သော။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ ဤဆင်းရဲဟူသမျှသည်-ဟု ဤသို့လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၄၀၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၃၂-၁၉) [၁၆-လူနိဿယသစ္စ

ကဒါစိ၊ တရံတဆစ်မျှလည်း။ ယံ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေဝ အတ္ထိ နန၊ မရှိသည်မဟုတ်လော။ (တနည်း)၊ နန၊ စင်စစ်။ နေဝ အတ္ထိ၊ မရှိ။ အတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟေသိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ဣမံ ဇာတိံ၊ ကို။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ (ဝသန္တတိလကဂါထာ။)

အယံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော စကားရပ်သည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဇာတိယံ၊ ဇာတိ၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်တည်း။

ဇရာနိဒ္ဒေသ

၁၅၄၂။ ဇရာပိ ဒုက္ခာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဇရာ၊ သည်။ သင်္ခတလက္ခဏာ၊ သင်္ခတတရားတို့၏ ဌိလက္ခဏာ၎င်း။ ခဏ္ဍိစွာဒိသမ္ပတော၊ ခဏ္ဍိစွာ (ပါလိစွာ ဝလိတ္တစတာ) စသည်ဖြင့် သမုတ်အပ်သော။ သန္တတိယံ၊ ခန္ဓာအစဉ်၌။ ကေဘဝပရိယာပန္နခန္ဓပုရာဏဘာဝေါ စ၊ တခုသောဘဝ၌အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းမြင်းရင့်ရော်သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓော၊ ၏။ သာ-ခန္ဓပုရာဏဘာဝသည်တာ ပါကဋ္ဌဇရာ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းမြင်းသည်၏ အဖြစ်ဟု သမုတ်အပ်သော ထင်ရှားသော ဇရာကို။ ဣဓ၊ ဤဇရာပိ ဒုက္ခာ-ဟူသောပုဒ်၌။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။ ပန၊ ဒုက္ခ မည် ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သာ-သော ဇရာ၊ ထိုပါကဋ္ဌဇရာသည်။ ခန္ဓပရိပါက-လက္ခဏာ၊ (တခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော) ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ရော် ဟောင်းမြင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ရင့်ရော် ဟောင်းမြင်းသည်၏အဖြစ်ဟု မှတ်အပ်၏။ မရဏပနယနရသာ၊ သေခြင်း၏ အနီးသို့ ဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ယောဗ္ဗနဝိနာသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အရွယ် ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သောသဘောဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သင်္ခါရဒုက္ခဘာဝ-တော စေဝ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ဒုက္ခ၏တည်ရာ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ [၁၃၃] ဟိ-သစ္စ၊ ၏။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသိထိလိဘာဝလူနိဿယဝိကာရဝိရူပ-

တာယောဗ္ဗနဝိနာသဗလ္လပသာတသတိဝိပွဝါသပရပရိဘဝါဒိအနေကပစ္စယံ၊
 အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ လျော့သည်၏အဖြစ်၊ စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့၏ ဖောက်
 ပြန်သည်၏အဖြစ်၊ ရှိုက်ပက်ရှုံ့ တူ အဆင်းမလှသည်၏အဖြစ်၊ အရွယ်ပျက်စီး
 ခြင်း၊ ခွန်အားပျက်စီးခြင်း၊ သတိ(သုတဝီရိယ စသည်တို့)၏ ကင်းခြင်း၊
 သားမယား ကျေးကျွန်စသော သူတပါးတို့သည် သက်ကျားအိုဟု မရို
 မသေ မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်း၊ နှိပ်စက်ခြင်းစသော များစွာသောအကြောင်း
 ရှိသော။ ကာယိကစေတသိကံ၊ ကာယိက၊ စေတသိကဖြစ်သော။ ယံ
 ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခ၏။ ဇရာ၊ သည်။ ဝတ္ထု၊
 တည်ရာသည်။ ဝါ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။
 အင်္ဂါနံ၊ ပ။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ * အာစရိယေဟိ၊
 တို့သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏။ သိထိလီတာဝါ၊ လျော့သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဝိကာရတော၊
 ဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ယောဗ္ဗနဿ၊ ပျိုမ့်တင့်တယ်
 သောအရွယ်၏။ ဝိနာသေန၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဗလဿ၊ ခွန်
 အား၏။ ဥပသာတတော၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်၎င်း။

သဘာဒီနံ၊ သတိ(သုတဝီရိယာညာ)စသည်တို့၏။ ဝိပွဝါသ၊ ပျောက်
 ကင်းခြင်းကြောင့်၎င်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ပုတ္တဒါရေဟိ၊ သားမယားတို့
 သည်။ အပသာဒနီယတော စေတ၊ သက်ကျားအိုဟု မရိုမသေ တစီး
 တစောင်း မောင်းမဲ့မြည်တုန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဘိယျော၊
 အလွန်။ ဗာလတ္ထပတ္တိယာ၊ သူငယ်အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊
 သူငယ်ပြန်ခြင်းကြောင့်၎င်း။^၂

၁-ဥပလက္ခဏအားဖြင့် သတိ-သာဟူသည်၊ ထိုကြောင့် ဂါထာ၌ သဘာဒီနံ-ဟူသည်၊
 သဘာဒီနံ၌ သတိသုတဝီရိယာညာဒီနံ။ မူလဒီကာ ၂-၆၃။ စာအချို့၌ သတိမတိ-ဟူ၍ရှိ၏၊
 သတိပညာကင်းခြင်းဟူ၍ပေး။ (ပြည်)

၂-အဝသတ္တံပစ္စင်္ဂတာယ သုခိအသုခိအာဒိဝိစာရဏဝီရဟေန စ ဗာလကုမာရ-
 ကကာလော ဝိယ ဝိဇ္ဇကာလော ဟောတိတိ အာဟ ဘိယျော ဗာလတ္ထပတ္တိယာတိ။ မူလ
 ဒီကာ ၂-၆၂။ (ပြည်)

မစ္စော၊ သတ္တဝါသည်။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ တထာ၊ ထိုမျှ။
မာနသံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သို့။ ပပေါတိ၊ ရောက်၏။ ဧတံ
သဗ္ဗံ၊ ဤဒုက္ခအလုံးစုံသည်။ ယံသွာ၊ ကြောင့်။ ဇရာဟေတု၊ ဇရာဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ဇရာ၊ သည်။
ဒုက္ခာ၊ မည်၏။

အယံ ဇရာယံ ဝိနိစ္ဆယော။

မရဏနိဒ္ဒေသ

၅၄၃။ မရဏမ္ပိ ဒုက္ခန္တိ ဧတ္ထာပိ၊ ၌လည်း။ မရဏံ၊ သည်။ သင်္ခတ-
လက္ခဏဉ္စ၊ ဘင်တည်းဟူသော သင်္ခတလက္ခဏာ၎င်း။ ယံ၊ အကြင်သင်
ဟူသော ခဏိကမရဏကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဇရာမရဏံ ဒွိဟိ ခန္ဓေဟိ
သင်္ဂဟိတန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေဘဝပရိယာပန္န-
ဇီဝိတိန္ဒြိယပုဗ္ဗန္တိဇ္ဈေဒေါ၊ စ၊ တခုသောဘဝ၌အကျုံးဝင်သော ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏
အစဉ်၏ ပြတ်ခြင်း၎င်း။ ယံ၊ အကြင်ဇီဝိတိန္ဒြိယပုဗ္ဗန္တိဒေဟု မှတ်အပ်သော
ပါကဋမရဏကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ နိစ္စံ မရဏတော ဘယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
၏။ [နိစ္စံ၊ အမြဲ။ မရဏတော၊ သေခြင်းအားဖြင့်။ ဘယံ၊ ဘေးသည်။
ဝါ၊ မရဏတော ဘယံ၊ သေခြင်းဟူသော ဘေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။]
(ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယပုဗ္ဗန္တိဒေဟု မှတ်အပ်သော
ပါကဋမရဏကို။ ဣမ၊ ဤမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ-ဟူသော ပါဌ၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။
ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ပဝုတ္တံ၊ သော။)
မရဏံ၊ ၎င်း။ ဥပက္ကမမရဏံ၊ ပယောဂလုံ့လဖြင့် သေခြင်း၎င်း။ သရသ-
မရဏံ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် သေခြင်း၎င်း။ အာယုက္ခယမရဏံ၊ အသက်
ကုန်၍ သေခြင်း၎င်း။ ပုညက္ခယမရဏံ၊ ဘုန်းကံကုန်၍သေခြင်း၎င်း။
ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အမည်အပေါင်းသည်လည်း။ တသေဝ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိ-
ယပုဗ္ဗန္တိဒေသညိတပါကဋမရဏ၏သာလျှင်။ နာမံ၊ တည်း။ တယိဒံ-တံ
ဣဒံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယပုဗ္ဗန္တိဒေသညိတပါကဋမရဏသည်။ စုတိလက္ခဏံ၊ (တခု

၁-နေသံ ပါတော ပတနတော အယံ ဟောတိ၊ ပတနာအယံ ဟောတိတိ အတ္ထော။
ဥပမာဖွင့်။ သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ ၂-၁၈၀ ကိုရှု။

သောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏) ရွှေ့ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ စဝနတာ-ဟူ၍ပြုအပ်သော ရွှေ့ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိယောဂရသံ၊ ပြည့်စုံသော ဘဝခန္ဓာတို့မှ ကင်းစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တနည်း။ အကြင်အကြင်ရအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့မှ ကင်းစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ခွင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဂတိဝိပ္ပဝါသပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အကြင်အကြင်ရောက်ဆဲသောဂတိမှ ကင်းကွာစေသည်၏။ အစွမ်းအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ အကြင်အကြင် ရောက်ဆဲသောဂတိမှ ကင်းကွာစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုအံ့။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပါပဿ၊ ပ။ ဘာသိတန္တိ၊ ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ၊ အကုသိုလ်ကံစသော ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ဟုဆိုအပ်သော အကုသလဝိပါက်၏အာရုံကို။ အနုပဿဘော၊ အဖန်တလဲလဲမြင်ရသော။ မိယမာနဿ၊ သေဝန်းပါး

၁-သမ္ပတ္တိဘဝဓန္ဓေဟိ ဝိယောဇေတိတိ ဝိယောဂရသံ။ ဝိယောဂကိရိယာဘူတာယ ဝါ ဝိယောဂရသန္တိ ဝုတ္တံ။ မူလ။ ဝိယောဂရသန္တိ ယသာဓိဂတေဟိ သတ္တသင်္ခါရေဟိ ဝိယောဓနရသံ။ ဤဋီကာ။ (ပြည်)

၂-ယသုပပန္နာယ ဂတိယာ ဝိပ္ပဝါသနဝသေန ဂယုတိတိ ဝိပ္ပဝါသပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ ဤဋီကာ။ သမ္မောဋ္ဌိကား ဝိပ္ပဝါသပစ္စုပဋ္ဌာနံရှိ၏။ ဂတိမပါ။ သတ္တဿ ပုရိမဘဝတော ဝိပ္ပဝါသော ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိတိ ဝိပ္ပဝါသပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ၎င်းမူလဋီကာ။ ဤအလို သတ္တဝါ၏ သတ္တဝါကို ရှေးဘာမှ ကွေ့ကွင်းခြင်းဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကွေ့ကွင်းစေတတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ခွင်းတတ်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပေး။ (ပြည်)

၃-ဤအနက်၏ မှီရာကို ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တန္တိ ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ ပါပဂတိနိမိတ္တဉာတိ အတ္ထော-စသည်ဖြင့် မူလဋီကာကို ပြည့်စုံ၍ ထုတ်ပြထား၏။ အကုသိုလ်ကံ စသော ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ကိုဟု ပြန်ထားသော အသက်ပါအနက်သည် ထိုဋီကာပါဌ်အား လျော်စွာ ပြန်ဆိုချက် ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ထိုပြန်ချက်၌ “စသော” ၏အရ ယူရန်အနက် မရှိသောကြောင့် သင့်မည်မထင်၊ ယခုမူလဋီကာ စာအုပ်တို့၌မူ ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တန္တိ ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ ပါပဂတိနိမိတ္တဉာတိ အတ္ထော-စသည်ဖြင့် ပါဌ်ရှိ၏။ ဤပါဌ်တွင် သံဝဏ္ဏနာ၌ အာဒိမပါ၊ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ၌ အာဒိ-၏အရ ပါပဂတိနိမိတ်ကို ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ၊ အကုသိုလ်ကံစသည်၏ နိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ အကုသိုလ်ကမ္မနိမိတ် အကုသိုလ်၏အကျိုး ပါပဂတိနိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ အကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကမ္မနိမိတ် အကုသိုလ်၏အကျိုး ပါပဂတိနိမိတ်ကိုဟု ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၄၀၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၃၃-၂၁) [၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

ရောက်သော။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှုကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ မာနသံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဝိယောဂံ၊ ကွေ့ကွင်းခြင်းကို။ အသဟန္တဿ၊ သည်းမခံနိုင်သော။ (မီယမာနဿ၊ သေဝနီးပါး ရောက်သော။) ဘဒ္ဒဿာပါ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံရှိသော သူအားလည်း။ ပိယဝတ္ထုကံ၊ ချစ်အပ်သော ဝတ္ထုဖြစ်သော သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့နှင့် ကွေ့ကွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။ မာနသံ၊ သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဝိသေသတော၊ သာမန်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ပါပဘဒ္ဒရ-ဟု အထူးမဝေဖန်သောအားဖြင့်။ သဗ္ဗေသဉ္စာပါ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိတုဇ္ဇမာနမမ္မာနံ၊ အစပ်အဆက်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်တတ်သောလေသည် ထိုးကျင့်အပ်သော သေကွင်းအရပ်ရှိကုန်သော^၁။ (သတ္ထာနံ၊ တို့အား။) သန္နိဗန္ဓနစ္ဆေဒနာဒိကံ၊ အစပ်အဖွဲ့တို့၏ ပြတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲအစရှိသော၊ ဝါ၊ ပြတ်ခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသော^၂။ သရီရဇံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ အသယံ၊ သည်းမခံနိုင်အောင် နာကျင်ထသော။ အပ္ပတိကာရံ၊ (နတ်ဆေး၊ နတ်ဝါး၊ နတ်မန္တရားတို့ဖြင့်သော်လည်း) ကုစား၍ မရကောင်းတသော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ မရဏံ၊ သည်။ ယတော၊ ကြောင့်။ တေဿ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ တေ မရဏံ၊ ကို။ ဒုက္ခမိစ္ဆေဝ၊ ဒုက္ခဟူ၍သာလျှင်။ ဘာသိတံ၊ ၏။

အယံ မရဏေ ဝိနိစ္ဆယော။

သောကာဒိနိဒ္ဒေသ

☞ [၁၃၄] ၅၄၄။ သောကာဒိသု၊ တို့တွင်။ ဉာတိဗျသနာဒိဟိ၊ ဆွေမျိုး၏ပျက်စီးခြင်းစသည်တို့သည်။ ဖဋ္ဌဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သောသူ၏။

၁-စာကိုယ်၌ ဘဒ္ဒဿာပါ'သဟန္တဿ-ဟု ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-မရန္တုနေနာတိ မမ္မံ၊ ယသ္မိံ တာဠိတေ န ဇီဝတိ တံ။ (ဣဒံ ၁၃၆) မရတိ တေသ္မိံ ပဟတေတိ မမ္မံ-ဟူ၍လည်း ဝေဒနတ္ထုပြုသင့်၏။ အနာတရ ထိခိုက်မိလျှင် သေစေနိုင်သည့် အသည်းနှလုံးစသော ကိုယ်အင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၃-မူလဋီကာ ၂-၆၄ ကိုမှီသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ (၁၃၄-ဂ)

၄၀၅

စိတ္တသန္တာပေါ၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ စိတ်ကိုပူပန်စေတတ်သော
 တရားသည်။ သောကော နာမ၊ မည်၏။ သော-သောကော၊ သည်။
 အတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဒေါမနဿမေဝ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာသည်သာလျှင်။
 ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ ၏။ (စေတသိကန္တရာတာဝတော၊ သောကစေတသိက်
 ဟု အထူးမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ အတ္တ
 အားဖြင့် ဒေါမနဿပင်ဖြစ်သော်လည်း။ (ဒေါမနဿဝိသေသတ္တာ၊
 ဒေါမနဿအထူး၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောကဿ စ၊ ၏လည်း။ ဝိသိဋ္ဌ-
 လက္ခဏာဒယော၊ ထူးသောလက္ခဏာစသည်တို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုသင့်ကုန်
 ၏။) အန္တောနိဗ္ဗာနလက္ခဏော၊ ပျံ့ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ အတွင်း၌သာ
 လျှင်တုန်လျက် ကြံခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ သွေခြောက်ခြင်းလက္ခဏာ
 ရှိ၏။ (တနည်း) စိတ်၏ပူပန်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ စေတသော၊ စိတ်ကို။
 ပရိဗ္ဗာပနရသော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှလောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနုသောစန-
 ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဉာတိဗျသန စသည်အားလျော်သော စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်၍
 ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ထိုထိုဂုဏ်ဒေါသသို့လျှောက်၍ စိတ်၏
 ပူပန်ခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်သည်ကို
 ဆိုအံ့။ ဒုက္ခဒုက္ခတော၊ ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။
 ဒုက္ခော၊ ၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဟဒယံ၊ နှလုံးကို။ သောကော၊ သည်။ ဝိသသလ္လံ၊
 ဆိပ်လူးမြားသည်။ တုဇ္ဇတိ ဣဝ၊ စူးဝင်သကဲ့သို့။ တုဇ္ဇတိ၊ စူးဝင်တတ်၏။
 ဝါ၊ ထိုးကျင့်တတ်၏။ အဂ္ဂိတတ္ထော၊ မီးရဲရဲပူသော။ နာရာစောဝ၊
 စဉ်းသွားကဲ့သို့။ ဘုသဉ္စ၊ ပြင်းစွာလည်း။ ပုန၊ ထပ်တလဲလဲ။ ဒဟတေ၊
 ပူလောင်၏။

၁-ဝိသာရရဟိတံ အန္တော ဧဝ သင်္ကံခိတံ စိန္တနံ သုက္ခနံ ဝါ အန္တောနိဗ္ဗာနံ။ မူလ
 ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-အန္တောနိဗ္ဗာနံ စိတ္တသန္တာပေါ၊ ဤဋီကာ၊ ဤနည်း၌ စိတ်ကိုအပ္ပန္နရဖြစ်၍ အန္တော-
 ဆိုသည်။ (ပြည်)

၃-ဉာတိဗျသနာဒိအနုရူပံ သောစနံ အနုသောစနံ၊ တံ တံ ဝါ ဂုဏ် ဒေါသဉ္စ အနုဂန္ဓာ
 ဓောစနံ တပုနံ အနုသောစနံ။ မူလဋီကာ ၂-၆၄။ (ပြည်)

ဗျာဓိံ၊ ဖျားနာခြင်းကို။ သမာဝဟတိ၊ လွန်စွာဆောင်တတ်၏။
ဇရာမရဏဘေဒနံ၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိ
သော။ ဝိဝိဓံ၊ သော။ ဒုက္ခမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာ-
ဝဟတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အယံ သောကေ ဝိနိစ္ဆယော။

ပရိဒေဝ

၅၄၅။ ဉာတိဗျသနာဒီဟိ၊ သည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ ၏။ ဝစိပလာပေါ၊
စပါးဖျင်းကဲ့သို့ အချည်းနှီးငိုကြွေးမြည်တမ်းသောအသံသည်။ ပရိဒေဝေါ
နာမ၊ မည်၏။ သော ပရိဒေဝေါ၊ သည်။ လာလပ္ပနလက္ခဏော၊ အဖန်ဖန်
မြည်တမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဂုဏဒေါသကိတ္တနရသော၊ ကျေးဇူးအပြစ်ကို
ကြားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သမ္ဘမပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ စီးပွားရှိသည် မရှိသည်ကို၎င်း
ရှက်ကြောက်သင့်သောသူကို၎င်း မစိစစ်မူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်၏ဝေနေောက်သော
အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ စိတ်၏ဝေနေောက်မှုလည်း
ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သင်္ခါရဒုက္ခ-
ဘာဝတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခော၊
မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ယံ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောကသလ္လဝိဟတော၊ သောကဟူသော
မြားငြောင့်သည် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပရိဒေဝမာနော၊ ငိုကြွေး
သော သူသည်။ ကဏ္ဍောဋ္ဌတာလုတလသောသဇံ၊ လည်ချောင်း၊ နုတ်ခမ်း၊
အာစောက်အပြင်တို့၏ သွေ့ခြောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ အပ္ပယယံ၊
သည်းခံခြင်းငှါမတတ်ကောင်းသော။

ဘိယျော၊ သောကဒုက္ခ၏အထက်၌။ (သောကသမုဋ္ဌာနော ဟိ ပရိ-
ဒေဝေါ။) အဓိမတ္တံ၊ လွန်ကဲသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။

၁-ဗျာဓိဇရာမရဏဘေဒနံ၊ နာခြင်းအိုခြင်း သေခြင်း အထူးရှိသော၊ ဝါ၊ သေခြင်း
အထူးဟူသော-ဟူ၍လည်း အနက်ပေးသင့်၏။ အတိသာရစသော အနာအထူးကို၎င်း၊
အချိန်မတန်မီ အိုခြင်းသေခြင်းတို့ကို၎င်း ဗျာဓိအထူးစသည်ဟု ယူအပ်၏ (ဆ-သံ-သော)
၂-မူလဋီကာ ၂-၆၅ မှီသည်။

နိဒ္ဒေသ]

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ (၁၃၅-၂)

၄၀၇

အဓိဂစ္ဆတိယေဝ၊ ရသညိသာတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိဒေဝံ၊ ကို။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ (ဤဂါထာ ကား ဝသန္တတိလကဂါထာတည်း။)

အယံ ပရိဒေဝေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဒုက္ခ

၅၄၆။ ကာယိကံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုကာယိကဒုက္ခသည်။ ကာယပိဋနလက္ခဏံ၊ ကိုယ်ကိုနှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဒုပ္ပညာနံ၊ ပညာမဲ့တို့၏။ ဒေါမနဿကရဏရသံ၊ နှလုံးမသာခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကိုယ်၌မရှိသောအနာဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ ဒုက္ခဒုက္ခ-တော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ မာနသဒုက္ခာဝဟနတော စ၊ စေတသိကဒုက္ခကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ကာယိကံ၊ သော။ ဣဒံဒုက္ခံ၊ သည်။ (တံသမင်္ဂိ၊ ထိုဒုက္ခနှင့်ပြည့်စုံ သော သူကို။) တနည်း။ (သမ္ပယုတ္တေ၊ တို့ကို။) ပိဋ္ဌေတိ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ တတ်၏။ မာနသံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဘိယျော၊ လွန်စွာ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇနယတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပိသေ-သတော၊ အထူးအားဖြင့်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ (အရိယာ ဂါထာ။ ပိဋ္ဌေ-၄-မတြာ ပဌမဂိုဏ်း၊ တိကာယိ-ဒု၊ ကမိဒံ-တ၊ ဒုက္ခံ-စ၊ ဒုက္ခဉ်-မ၊ စမာန-ဆဋ္ဌ-ဇ-ဂိုဏ်း၊ သံဘိယံ-သ၊ ယော-ပါဒန္တဂရ။)^၁

အယံ ဒုက္ခေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဒေါမနဿ

☞ [၁၃၅] ၅၄၇။ မာနသံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဒေါမနဿံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဒေါမနဿသည်။ စိတ္တပိဋနလက္ခဏံ၊ စိတ်ကိုနှိပ်စက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ မနောဝိဿာတရသံ၊ (ဗျာပါဒနှင့်ယှဉ်သည်၏ အစွမ်းအား

၁-ယခုစာကိုယ်၌ တတိယပါဒတွင် ဒုက္ခံ-တပုဒ်လိုနေ၏။ ဒုက္ခံ ဒုက္ခဉ္စ မာနသံ ဘိယျော-ဟု ရှိမှ ပြည့်စုံသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဖြင့်) စိတ်ကိုညှဉ်းဆဲခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မာနသဗျာဓိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ နှလုံး၌ ဖြစ်သောအနာဟု၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်း ကို ဆိုအံ့။ ဒုက္ခဒုက္ခတော စ၊ ၎င်း။ ကာယိကဒုက္ခာဝဟနတော စ၊ ကာယိကဒုက္ခကိုဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ၊ စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ ကေသေ၊ ဆံတို့ကို။ ပကိရိယ၊ ကြံဖြန့်၍။ ကန္တန္တိ၊ ငိုမြည်တမ်းကုန်၏။ ဥရာနိ၊ ရင်တို့ကို။ ပဋိပိသန္တိ၊ တီးခတ်ကြိတ်နှိပ်ကုန်၏။ အာဝဇ္ဇန္တိ၊ ရှေးရှုလူးလည်းကုန်၏။ ဝိဝဇ္ဇန္တိ၊ ကိုယ်ကိုလိုမ့်ကုန်၏။ ဥဒ္ဓံပါဒံ၊ ခြေမိုးမြော်။ ပပတန္တိ၊ လည်းကုန်၏။ သတ္ထံ၊ လက်နက်ကို။ အာဟရန္တိ၊ (မိမိကိုယ်၌ ထိုးခုတ်သောအားဖြင့်) ဆောင်ကုန်၏။ ဝိသံ၊ အဆိပ်ကို။ ခါဒန္တိ၊ စားကုန်၏။ ရဇ္ဈယာ၊ ကြိုးဖြင့်။ ဥဗ္ဗန္တိ၊ အထက်၌ချည်၍ ဆွဲချ ကုန်၏။ အဂ္ဂိံ၊ မီးပုံတွင်းသို့။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိာနပ္ပကာရကံ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော။ တံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆင်းရဲကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားရကုန်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

(ဒေါမနဿံ၊ သည်။) ယတော၊ ကြောင့်။ စိတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပီဠေတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ကာယဿ စ၊ ကိုယ်ကိုလည်း။ ပီဠနံ၊ နှိပ်စက် ခြင်းကို။ သမာဝဟတိ၊ မပြတ်ဆောင်တတ်၏။ တတော၊ ကြောင့်။ ဝိဒေါမနဿာ၊ ကင်းသော ဒေါမနဿရှိကုန်သော ဘုရားစသော အရိယာ အရှင်တို့သည်။ ဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဟောတော်မူ ပေကုန်၏။ (အရိယာဂါထာ။)

အယံ ဒေါမနဿေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဥပါယာသ

၅၄၈။ ဉာတိဗျသနာဒိဟိ၊ သည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တစေတော- ဒုက္ခပ္ပဘာဝိတော၊ လွန်ကဲစွာသော စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ် သော။ ဒေါသောယေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ ဥပါယာသော နာမ၊ မည်၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပဇ္ဇော၊ သော။ (အညော၊ စုဒ္ဓသအကုသိုလ်စေတသိက်မှ တပါးသော။) ဧကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ စေတသိက်တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ ဧကေဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။) သော-ဥပါယာသော၊

နိဒ္ဒေသ]

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ (၁၃၅-၁၉)

၄၀၉

သည်။ စိတ္တပရိဒဟနုလက္ခဏော၊ စိတ်ကိုထက်ဝန်းကျင်မှ လောင်ခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏။ နိတ္တုနနရသော၊ ညည်းတူးခြင်းလျှင် ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏။
ဝါ၊ ညည်းတူးခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝိသာဒပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကိုယ်စိတ်၏
မပျံ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဝါ၊ ကိုယ်စိတ်၏နစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။
(ဝိသီဒနံ ဝိသာဒေါ။) ဝါ၊ ကိုယ်စိတ်၏နစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သောတရားဟူ၍
ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကို ဆိုအံ့။ သင်္ခါရ-
ဒုက္ခဘာဝတော စ၊ ၎င်း။ စိတ္တပရိဒဟနုတော စ၊ စိတ်ကို ထက်ဝန်း
ကျင် လောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကာယဝိသာဒနတော စ၊
ကိုယ်၏မပျံ့ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကိုယ်၏
နစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေ-
နေတံ ဝုစ္စတိ။)

စိတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ပရိဒဟနာ စ၊ ပူလောင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။
ကာယဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝိသာဒနာ စ၊ ပြင်းပြစွာနစ်စေခြင်းကြောင့်။
ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် နစ်စေခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဥပါယာသော၊
သည်။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်ကဲစွာသော။ ဒုက္ခံ၊ ကာယိက-စေတသိကဒုက္ခကို။
ယံ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဒုက္ခော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ရှင်တော်ဘုရားဟောအပ်၏။ (အရိယာဂါထာ။)

အယံ ဥပါယာသေ ဝိနိစ္ဆယော။

၁-ဥပါယာသသည် အဘယ်သူတို့အား ဒုက္ခ၏ဝတ္ထုဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်ကြောင့်ကား
စိတ်ကို ပူလောင်စေတတ်သနည်း၊ အဘယ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကိုယ်ကိုနစ်စေတတ်သနည်း၊
အဘယ်ကြောင့်ကား ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သနည်းဟူမူ ? ဝိသာဒပုတ္တိယာ။ပ။ အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ
ဇနယတိတိ ဒုက္ခောတိ ဝုတ္တော။ မူလဋီကာ ၂-၆၆။ ဝိသာဒပုတ္တိယာ၊ နစ်ခြင်းသို့
ရောက်ခြင်းကြောင့်။ (ဝေဒနာပြင်းပြ၍ မိန်းမောတွေဝေ မလုပ်လေ့ရှိနိုင်သည်ကို နစ်
သည်ဟူ၍ လောကဝေါဟာရရှိ၏။) သုခဒုက္ခကာရဏံ၊ သုခဒုက္ခ၏အကြောင်းကို။ အဂဏ-
ယိတွာ၊ မရေတွက်မူ၍။ ဒုက္ခဋ္ဌာနာဒိနိ၊ ဆင်းရဲ၏အကြောင်း စသည်တို့ကို။ ဝါ၊ ဆင်းရဲ
သော ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းစသည်တို့ကို။ ကရောန္တာနံ၊ ပြုကုန်သောသူတို့အား။ ဝါ၊ သူတို့၏။
ဥပါယာသော၊ လွန်စွာငင်ပန်းခြင်းသည်။ ကာယိကဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်း
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသာဒနဝသေနော၊ အားကြီးသော နစ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်
သာလျှင်၊ ဝါ၊ ပြင်းပြသောနစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောနစ်
ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ (ဥဋ္ဌေတုံပိ အသက္ကုဏေယျတာကရဏဝသေန အတိဗလဝံ

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသောကစသည်တို့တွင်။ မန္တဂ္ဂိနာ၊ အားနည်းသောမီးဖြင့်။ အန္တောဘာဇနေ၊ အိုးတွင်း၌သာလျှင်။ ပါကော ဝိယ၊ ကြိုချက်အပ်သောဝတ္ထု၏ ကျက်ခြင်းကဲ့သို့။ သောကော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ တိက္ခဂ္ဂိနာ၊ ပြင်းစွာသောမီးဖြင့်။ ပစ္စမာနဿ၊ ကျက်သောဝတ္ထု၏။ ဘာဇနတော၊ အိုးမှ။ ဗဟိ၊ သို့။ နိက္ခမနံ ဝိယ၊ ဆူဝေခြင်းကဲ့သို့။ ပရိဒေဝေါ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ဗဟိ၊ သို့။ နိက္ခန္တာဝသေသဿ၊ ထွက်သည်မှကြွင်းသော။ နိက္ခမိတံ၊ ထွက်ခြင်းငှါလည်း။ (ပိကြေ။) အပ္ပဟောန္တဿ၊ မလောက်သောဝတ္ထု၏။ အန္တောဘာဇနေယေဝံ၊ ၌သာလျှင်။ ယာဝပရိက္ခယာ၊ ခန်းခြောက်တူးခြစ်သည်တိုင်အောင်။ ပါကော ဝိယ၊ သို့။ ဥပါယာသော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။

အပ္ပိယသမ္ပယောဂ

၅၄၉။ အမနာပေဟိ၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်ကုန်သော။ သတ္တသင်္ခါရေဟိ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်။ သမောဓာနံ၊ တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံရခြင်းသည်။ အပ္ပိယသမ္ပယောဂေါ နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုအပ္ပိယသမ္ပယောဂသည်။ အနိဋ္ဌသမောဓာနလက္ခဏော၊ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံခြင်းမျှဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ စိတ္တဝိသဘာ-

ဝိဇ္ဇပံ ဝါ သီဒနံ ဝိသီဒနံ၊ ဝိသီဒနံ ဝိသာဒေါ။ ၎င်းမူလဒ္ဓိကာကို။) ဝါ၊ ပင်ပန်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ (ဤအနက်ကား-အာယာသောတိ သံသီဒနဝိသီဒနာကာရပဝတ္ထော စိတ္တကိလမတော-ဟူသော အဖွင့် (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၈၈)ကို ရှု၍ အဓိပ္ပါယ်တည်ပေးသည်။) ဉာတိဝိနာသာဒိနံ၊ ဆွေမျိုး၏ပျက်စီးခြင်း စသည်တို့ကို။ စိန္တန္တာနံ၊ ကြံကုန်သောသူတို့၏။ (ဥပါယာသော၊ သည်။) ဒေါမနဿဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဝတ္ထိက္ခဏေယော၊ ဖြစ်သောဇာတိပင်လျှင်။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ဒေါမနဿသမ္ပယောဂတော၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒဟာတိ၊ လောင်ဘတ်၏။ အဝိပ္ပုရိကတာကရဏာသေန၊ မည့်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာဟံ၊ ကို။ ဝိသာဒေတိ၊ ပြင်းပြစွာနှစ်စေ၏။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် နှစ်စေ၏။ ဝါ၊ ပင်ပန်းစေ၏။ တဒုဘယကရဏေနော၊ ထိုစိတ်ကိုပူလောင်ခြင်း၊ ကိုယ်ကိုပြင်းပြစွာနှစ်စေခြင်း၊ နှစ်ပါးစုံကိုပြုခြင်းဖြင့်လျှင်။ တတော၊ ထိုစိတ်ကိုပူလောင်ခြင်း၊ ကိုယ်ကိုပြင်းပြစွာနှစ်စေခြင်းမှ။ ပရံ၊ ၌။ တနိမိတ္တံ၊ ထိုစိတ်၏ပူလောင်ခြင်း ကိုယ်၏ပြင်းပြစွာ နှစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ကာယိကံ၊ လည်းဖြစ်သော။ စေတသိကံ၊ လည်းဖြစ်သော။ အခိမတ္တံ၊ လွန်ကဲစွာသော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇနယတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ (၁၃၆-ဂ)

၄၁၁

ကရုဏာရသော၊ စိတ်၏ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနတ္တ-
ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကာယိကဒုက္ခ၊ စိတ္တဝိသာတစသော အနတ္တဘူ၏
ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ (ဤဋီကာအလို) ဝါ၊ ကပ်၍
နှိပ်စက်တတ်သော ဘေးရန်ဥပဒ္ဒဝေါ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု
ထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော၊ ကြောင့်။
ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

[၁၃၆] အပ္ပိယေ၊ မချစ်မနှစ်လိုအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့ကို။
ဒိသ္မာဝ၊ မြင်တည့်၍လျှင်။ ဣဓ-ဣမသ္မိံ လောကေ၊ ဤ။ ပဌမံ၊ စွာ။
စေတသိ၊ ဤ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ ကာယေ၊
ဤ။ တဒုပက္ကမသမ္ဘူတံ၊ ထိုမချစ်မနှစ်လိုအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့၏
ပယောဂကြောင့်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ယတော-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဟောတိ၊ ၏။

တတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဒ္ဓယဿာပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော ကာယိက-
ဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခ၏လည်း။ ဝတ္ထုတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။
သော-အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ၊ ကို။ မဟေသိနာ၊ သည်။ (ဣဓ-ဣမသ္မိံ
ဒုက္ခနိဒ္ဒေသေ၊ ဤ။) ဒုက္ခော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပိ-
ယေဟိ သမာဂမော၊ ကို။ ဝိညေယျော၊ ၏။

အယံ အပ္ပိယသမ္ပယောဂေ ဝိနိစ္ဆယော။

ပိယဝိပ္ပယောဂ

၅၅၀။ မနာပေဟိ၊ ကုန်သော။ သတ္တသင်္ခါရေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ-
ဘာဝေါ၊ ကွေကွင်းခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကင်း၍ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ပိယဝိပ္ပ-
ယောဂေါ နာမ၊ မည်၏။ သော-ပိယဝိပ္ပယောဂေါ၊ သည်။ ဣဋ္ဌဝတ္ထု-
ဝိယောဂလက္ခဏော၊ ဣဋ္ဌဝတ္ထုနှင့် ကွေကွင်းခြင်းမျှဟူ၍ မှတ်အပ်၏။
သောကုပ္ပါဒနရသော၊ သောကကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဗျသနပစ္စုပဋ္ဌာ-

၁-အနတ္တဘာဝေါ ဥပဒ္ဒဝဘာဝေါ၊ မူလဋီကာ၊ ဤအလိုသော် အနတ္တ၏အကြောင်း
ဖြစ်သော ဥပဒ္ဒဝကို အနတ္တဟူလိုသည်။ ကာယိကဒုက္ခ၊ စိတ္တဝိသာတစသော အနတ္တတို့ကို
ဖြစ်ပွားစေတတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဤကား-အနတ္တာနံ
ဘာဝေတံ ဝိဘာဝေတံ အနတ္တဘာဝေါ၊ အနတ္တဘာဝေါ ဟူဘွဲ့ာ ပစ္စုပဋ္ဌာတိတံ
အနတ္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော-ဟု ကြံသော နောမတိတည်း။ (ပြည်)

နော၊ ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်းစသည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (မူလဋီကာအလို) ဝါ၊ ဘေးရန်ဥပဒွဝေါ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ဤဋီကာအလို) ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကား။ သောကဒုက္ခဿ၊ ။ ဝတ္ထုတော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတံ။)

ဉာတိဓနာဒိဝိယောဂါ၊ ဆွေမျိုးဥစ္စာစသည်တို့နှင့် ကွေကွင်းခြင်းကြောင့်။ သောကသရသမပ္ပိတာ၊ သောကဟူသောမြားသည် စူးဝင်အပ်ကုန်သော။ ဗာလာ၊ မလိမ္မာသောသူတို့သည်။ ယံတောယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိတုန္တန္တိ၊ နှလုံးတုန်ဆတ် အသည်းပြတ်မျှနာကျင်ကုန်၏။ တတောတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ပိယဝိပ္ပယောဂေါ၊ ကို။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ မတော၊ ။

အယံ ပိယဝိပ္ပယောဂေ ဝိနိစ္ဆယော။

လူနွိတာလာဘ

၅၅၁။ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတီတိ ဧတ္ထံ၊ ခွံ။ မယံ၊ တို့သည်။ ဇာတိဓမ္မာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း သဘောရှိကုန်သည်။ န အဿာမ၊ မဖြစ်ရကုန်မူကား။ အဟော ဝတ၊ ကောင်းလေစွဲသြော်။ ဣတိအာဒိသု၊ ကုန်သော။ အလဗ္ဘနေယျာတ္ထုသု၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသောဝတ္ထုတို့၌။ ဣစ္ဆာဝ၊ အလိုကိုပင်လျှင်။ ယံပိစ္ဆံ န လဘတိ၊ တံပိ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တာ၊ ။ ယမ္ပိ-ယေနပိ ဓမ္မေန၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းသဘောဖြင့်လည်း။ ဣစ္ဆံ-ဣစ္ဆန္တော၊ (တောင့်တ၍ မရစကောင်းသော မအိုမသေခြင်း အစရှိသောဝတ္ထုကို) လိုချင်တောင့်တသောသူသည်။ န လဘတိ၊ တောင်းတိုင်း မရ။ တမ္ပိ ဣစ္ဆန္တံ၊ ထို(တောင့်တ၍ မရစကောင်းသောဝတ္ထုကို) အလိုရှိခြင်းတောင့်တခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဒုက္ခတခုတည်း။ (တနည်း) ဣစ္ဆံတဝတ္ထု၊ လိုအပ်သောဝတ္ထုကို။ ဣစ္ဆံ-ဣစ္ဆန္တော၊

၁-ဤကား ယံ ပိစ္ဆန္တိ ယေနပိ ဓမ္မေန အလဗ္ဘနေယျာတ္ထု၊ ဣစ္ဆန္တော န လဘတိ၊ တံ အလဗ္ဘနေယျာတ္ထုပိ ဣစ္ဆန္တံ ဒုက္ခံ ဟူသော သတိပဋ္ဌာနသုတ် အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ တည်း။ ဤကိုချစ်၍ မူလဋီကာ၌လည်း ယမ္ပိတိ ယေနပိတိ အတ္ထော ဝုတ္တာ၊ ယဒါပိ ပန ယံသဒ္ဓေါ “ဣစ္ဆ”န္တိ တေ အပေက္ခတိ၊ တဒါပိ အလာဘဝိသိဋ္ဌာ ဣစ္ဆာ ဝုတ္တာ ဟောတိ-ဟူသည်။ (ပြည်)

သော်လည်း။ ယံ န လဘတိ၊ အကြင်မရ။ တံ အလဘနံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ သာ ဣစ္ဆာ၊ ထိုမရကောင်းသည်၌ တောင့်တသော ဣစ္ဆာသည်။ အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုဣစ္ဆာနလက္ခဏာ၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသောဝတ္ထုကို လိုချင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ လိုချင်ခြင်းမျှဟု မှတ်အပ်၏။ တပ္ပရိယေသနရသာ၊ ထိုမရကောင်းသောဝတ္ထုကို ရှာခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တေသံ၊ ထိုအလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုတို့သို့။ အပ္ပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မရောက်နိုင်၊ မရနိုင်သည် ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ အကြောင်းကား။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ဣဓ၊ ဤလူ့ရွာ၌၊ ဝါ၊ ဤဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ တံ တံ၊ ထိုထိုဝတ္ထုကို။ ပတ္တယမာနာနံ၊ တောင့်တကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုဝတ္ထုကို။ အလာဘတော၊ မရခြင်းကြောင့်။ ဝိသာတမယံ၊ စိတ်ပင် ပန်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဒေါမနဿသည်။ (တနည်း။) ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ကြီးဆွဲချခြင်း၊ ပြင်းစွာဖျားခြင်း၊ ဝမ်းသွေးသွန်ခြင်း စသော ကာယိကဒုက္ခသည်။ ဧယတိ၊ ၏။

အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုနံ၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသော ဝတ္ထုတို့ကို။ ပတ္တနာ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ တဿ၊ ထိုကာယိကဒုက္ခ၊ ဧတသိကဒုက္ခ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇီနော၊ သည်။ ဣစ္ဆိတာလာဘ-အလဗ္ဘနေယျဣစ္ဆိ၊ အလိုရှိသည်ကိုမရခြင်း၊

၁-ဤကား-ဤဋီကာနှင့် အညီတည်း။ သက်သက် အလဘန မရခြင်းမျှကို ဒုက္ခဆို ကောင်း၏ မရောက်ခဲ့လောဟူမှု? ယဒါ “န လဘတိ”တိ တေ အပေက္ခာတိ၊ တဒါ ဣစ္ဆာ-ဝိသိဋ္ဌော အလာဘော ဝုတ္တော ဟောတိ-ဟု ဖူလဋီကာဆရာ မိန့်သော်၊ ယင်းသို့သော် ဣစ္ဆာနှင့်အလာဘ နှစ်ပါးရသည်မဟုတ်လော၊ အဘယံကြောင့်။ ဣစ္ဆာဝပ။ ဝုတ္တော။ ဆိုသနည်းဟူမှု-သော ပနတ္ထတော အညော မေဓော နတ္ထိတိ တသာပိ အလဗ္ဘနေယျ-ဣစ္ဆာဝ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား-အလာဘသည် ရကောင်းသော်လည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိရကား လက္ခဏ ရသစသည်ကို ထုတ်လို၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် ရကောင်း သော ဣစ္ဆာကို ဆိုအပ်သည် ဟူလိုသော်-ယင်းသို့သော် ဣစ္ဆိတာလာဘမဋြိပိ-ဟူ၍၎င်း ဣစ္ဆိတာလာဘော-ဟူ၍၎င်း၊ အလာဘကို ဆိုလတုံမဟုတ်လောဟူမှု-ဣစ္ဆိတာလာဘန္တိ အလဗ္ဘနေယျဣစ္ဆမေဝ ဝဒတိ။ ၎င်း။ (ပြည်)

၄၁၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၃၆-၂၃) [၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

မရကောင်းသည်၌ တောင့်တခြင်းကို။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းတခုဟူ၍။ အဗြဝံ၊ ဟောတော်မူပေ၏။

အယံ ဣစ္ဆိတာလာဘေ ဝိနိစ္ဆယော။

ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓ

☞ [၁၃၇] ၅၅၂။ ပန၊ တခန်းဆိုအံ့။ သံခိတ္တေန ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာပိ ဒုက္ခာတိ ဣတ္ထံ ချိ။

တာဒိနာ၊ လောကဓံတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ သည်းခံချိတော်မူသော သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားသည်။ ဣမ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာနိဒ္ဒေသ၌။ ဇာတိပ္ပဘုတိကံ၊ သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ (သရူပတော၊ ဖြင့်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ယဉ္စ ဒုက္ခံ၊ ကိုလည်း။ အညတ္ထ၊ တပါးသောဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ် စသည်တို့၌။ ဝုတ္တမ္ပ၊ သော်လည်း။ ဣမ၊ ချိ။ သရူပတော၊ ဖြင့်။ (အညတ္ထစသည်ကား ထည့်သည်။) အဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသောဒုက္ခသည်။ ဧတေ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တဒေသကေန၊ ဒုက္ခ၏ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသိပြီး၍ ခရီးညွှန်တော်မူတတ်သော၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဟောကြားတော်မူတတ်သော။ မဟေသိနာ၊ သည်။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ဣမေ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တထာ-တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားကို။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ပါဝကော၊ မီးသည်။ ဣန္ဒနံ၊ မီးစာကို။ ဗာဓေတိ ဣဝ၊ နှိပ်စက်သကဲ့သို့၎င်း။ ပဟရဏာနိ၊ လက်နက်တို့သည်။ လက္ခံ၊ လက်မှန်တိုင်ကို။ ဗာဓေန္တိ ဣဝ၊ သို့၎င်း။ ဥံသမကသာဒယော၊ မှက်ခြင်စသည်တို့သည်။ ဂေါရူပံ၊ နွားအပေါင်းကို။ ဗာဓေန္တိ ဣဝ၊ သို့၎င်း။ လာယကာ၊ လယ်ရိတ်ယောက်ျားတို့သည်။ ခေတ္တံ၊ လယ်ကို။ ဝါ၊ ကောက်ပင်ကို။ ဗာဓေန္တိ ဣဝ၊ သို့၎င်း။ ဂါမဃာတကာ၊ မြို့ရွာဖျက်ဆီးသော ခိုးသားတို့သည်။ ဂါမံ၊ ကို။ ဗာဓေန္တိ ဝိယ၊ သို့၎င်း။

၁-စိုက်ဆောက်မယိုင် လက်မှန်တိုင်နှင့် ပြိုင်သော်တန်စိမ့်ရည်လသေး-ဟု ရှေးသူဟောင်းတို့ ဆိုသည်။ (ပြည်)

ဇာတိအာဒယော၊ တို့သည်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ နာနပ္ပကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိဗာဓန္တော၊ နှိပ်စက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ တိဏလ-
တာဒိနိ၊ တို့သည်။ ဘူမိယံ၊ ဤ။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ပုပ္ဖလ-
ပလ္လဝါနိ၊ အပွင့် အသီး အညွန့်တို့သည်။ ရုက္ခေသု၊ တို့၌။ (နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဝိယ၊
သို့၎င်း။) ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသုယေဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အာဒိဒုက္ခံ၊ အစဖြစ်သော ဆင်းရဲ
သည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ မဇ္ဈေဒုက္ခံ၊ သည်။ ဇရာ၊ တည်း။ ပရိယော-
သာနဒုက္ခံ၊ သည်။ မရဏံ၊ တည်း။ မာရဏန္တိကဒုက္ခဘိဿာတေန၊ (သမား
လက်ချ ခွင့်မရ၍ ပြင်းပြလွန်မင်း) သေခြင်း၏ အနီး၌ဖြစ်သော ဒုက္ခသည်
အလွန်နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့်။ ပရိသုယနဒုက္ခံ၊ စိုးရိမ်ပူလောင်သော
ဒုက္ခသည်။ သောကော၊ မည်၏။ တဒသဟနတော၊ ထိုသေဝပါးနီး အား
ကြီးသော ဆင်းရဲကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကြောင့်။ လာလပ္ပနဒုက္ခံ၊ အထွေထွေ
မြည်တမ်းခြင်းဟူသော ဆင်းရဲသည်ကား။ ပရိဒေဝေါ၊ မည်၏။ တတော၊
ထိုပရိဒေဝမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝါ၊ တတော၊ ပရိဒေဝထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။
ဓာတုဒုက္ခဘသင်္ခါတအနိဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗသမာယောဂတော၊ (လည်ချောင်း
ခြောက်သွေ့ခြင်း စသည်၊ ရိုးဆက်တို့၏ အစပ်ကိုဖြတ်ခြင်းစသည်ကို ဖြစ်စေ
တတ်သော သလိပ်သည်းခြေ သွေးလေမညီ ပထဝီစသော) ဓာတ်ချောက်
ချားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အလိုမရှိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် တွေ့ကြုံခြင်း
ကြောင့်။ ကာယဿ၊ ၏။ အာဗာဓနဒုက္ခံ၊ နာကျင်ခြင်းဆင်းရဲသည်ကား။
ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုကာယိကဒုက္ခသည်။ ဗာမိယမာနာနံ၊ နှိပ်စက်အပ်
ကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုကာယိကဒုက္ခ၌။ ပဋိသုပ္ပတ္တိ-
တော၊ ဒေါသ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စေတောဗာဓနဒုက္ခံ၊ စိတ်၏နာကျင်
ခြင်းဆင်းရဲသည်။ ဝါ၊ စိတ်ကိုနှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခသည်။ ဒေါမနဿံ၊
မည်၏။ သောကာဒိဗုဒ္ဓိယာ၊ သောကစသည်တို့၏ ပျိုးခြင်းသည်။ ဇနိတ-
ဝိသာဒါနံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ပင်ပန်းခြင်းရှိသောသူတို့၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေအပ်
သော ပြင်းပြစွာနစ်ကုန်သောသူတို့၏။ အနုတ္တုနနဒုက္ခံ၊ အတွင်း၌လောင်
ကြေခြင်း ဆင်းရဲသည်ကား။ (အနုတ္တုနနံ အန္တောနိဗ္ဗာယနံ။ ဋီကာ။) ဝါ၊
ညည်းတွားခြင်း ဆင်းရဲသည်ကား။ ဥပါယာသော၊ မည်၏။ မနောရထ-
ဝိဿာတပ္ပတ္တာနံ၊ နှလုံးအလိုပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သောသူတို့အား။
ဝါ၊ နှလုံးအလိုပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သောသူတို့အား။ ဣစ္ဆာဝိဿာတ-

၄၁၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၃၇-၁၇)

[၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

ဒုက္ခံ၊ အလိုမပြည့် ပျက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခသည်။ ဣစ္ဆိတာ-
လာဘော၊ အလိုရှိအပ်သည်ကို မရခြင်းမည်၏။ ဝါ၊ မရစကောင်းသည်ကို
အလိုရှိသည်မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူး
အပြားပြားအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခိယမာနာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်
ကုန်သည်ရှိသော်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဒုက္ခာ၊ မည်ကုန်၏။
ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဧကမေကံ၊ တခုတခုသော။ ယဒေတံ-ယံ ဧတံ
ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဒုက္ခကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ (တနည်း။) ယဒေတံ-ယံ ဧတံ
ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဧကမေကံ၊ တပါးတပါးစီ။ ဒဿေတွာ၊ ဤလည်းဒုက္ခ-ဤလည်း
ဒုက္ခဟူပြ၍။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဟောအပ်သည်ရှိသော်။ အနေကေဟိပိ၊ များစွာ
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကပ္ပေဟိ၊ ကပ်ကမ္ဘာတို့ဖြင့်။ အသေသတော၊
အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ ဝတ္ထု၊ ဟောခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်
ကောင်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗိပိ၊ ဖြစ်သော။ တံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဧကဇလ-
ဗိန္ဒုမိ၊ တခုသော သမုဒ္ဒရာရေပေါက်၌။ သကလသမုဒ္ဒဇလရသံ၊ အလုံးစုံ
သော သမုဒ္ဒရာရေ၏ အရသာကို။ (သဗ္ဗိပိတွာ၊ ချုံး၍။) ဒဿေတံ ဝိယ၊
ပြသကဲ့သို့။ ယေသု ကေသုစိ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ (တိဿ၏၎င်း၊
ဖုဿ၏၎င်းဟု ဝိသေသမပြု) အကြင်အမှတ်မရှိသော ငါးပါးသော ဥပါဒါ-
နက္ခန္ဓာတို့၌။ သဗ္ဗိပိတွာ၊ (အလုံးစုံသော သတ္တဝါ၌ဖြစ်သော စက္ခုရောဂ
စသော အလုံးစုံသောဒုက္ခသည်လည်း ဤသို့ သဘောရှိသည်သာလျှင်
တည်းဟု) ချုံး၍။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သံခိတ္တေန။ပ။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊
(ဒေသေတဗ္ဗပကာရကိုသိ၍ ဒေသနာအရာ၌ လိမ္မံဘေတော်မူသော) ရှင်တော်
ဘုရားသည်။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပေပြီ။ ဣတိ၊ ဤရွှေ့တရပ် အပြီး
သတ်တည်း။

အယံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဝိနိစ္ဆယော။

အယံ တာဝ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသေ နယော။

သမုဒယနိဒ္ဒေသကဏာ

၅၅၃။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သမုဒယနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ယာယံ တဏှာတိ၊
ကား။ ယာ အယံ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ ပေါနောဗ္ဘဝိကာတိ၊
ကား။ ပုနတဝကရဏံ၊ တဖန်အသစ်သောတဝကို ပြုခြင်းသည်။ ပုနော-

ဗ္ဗဝေါ၊ မည်၏။^၁ [၁၃၈] ဧတိဿာ၊ ထိုတဏှာ၏။ ပုနောဗ္ဗဝေါ၊
 တဖန်ဘဝအသစ်ကို ပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ သီလံ၊ သဘောအလေ့သည်။
 အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ပေါနော-
 ဗ္ဗဝိကာ၊ မည်၏။ နန္ဒီရာဂေန၊ နန္ဒီရာဂမည်သော လောဘနှင့်၊ ဝါ၊
 စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သောလောဘနှင့်။ သဟဂတာ၊ တကွ
 အနက်သရုပ်တရားကိုယ် အားဖြင့်တူသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်တည်း။
 ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ မည်၏။ နန္ဒီရာဂေန၊ နှင့်။
 သဒ္ဓိံ၊ က။ အတ္ထတော၊ အနက်သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဧကတ္ထမေဝ၊
 တူသည်၏ အဖြစ်သို့သာလျှင်။ ဂတာ၊ ရောက်သည်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။^၂ တတြ တတြာဘိနန္ဒီနိတိ၊ ကား။ ယတြ ယတြ၊

၁-ကရဏ-ဟူသော နောက်ပုဒ်ကြေသည်ဟူလို။ မနောသမ္ပယော ဌိ မနော-သဒ္ဓါကဲ့သို့
 ပုရိမပဒ၏ ဩကာရန္တအဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ တနည်းလည်း။ နာဝါယ တရတိတိ နာဝိ-
 ကော-၌ တရတိ-ကြိယာ၏အနက်ကို ဣက-ပစ္စည်းဟော၍ ဝုတ္တတ္ထာနမပ္ပယောဂေါ-ဟူသော
 သုတ်ဖြင့်ကြေသကဲ့သို့ ကရဏ-ဟူသောကြိယာ၏ အနက်ကို ဣက-ပစ္စည်း ဟောလေရကား
 ဝုတ္တတ္ထာနမပ္ပယောဂေါ-ဟူသော သုတ်ဖြင့်ကြေ၍ ကရဏ-သဒ္ဓါကွယ်သတည်း။ နည်းနှစ်ပါး
 တို့၏ အထူးကား ဈေးနည်း၌ ဥတ္တရပဒလောပဖြစ်သော ပုနောဗ္ဗဝ-နှင့် ဣက-ပစ္စည်းကဲ့
 သည်။ နောက်နည်းအလိုသော် ပုနောဗ္ဗဝ-ကို ဥတ္တရပဒလောပ မကြံရပြီ၊ ကြိယာဝါစက-
 ကရဏ-သဒ္ဓါ ဣက-ပစ္စည်းဟော၍ ကြေသည်။ ဤကား နည်းနှစ်ပါး အထူးတည်း။ ပုနဘဝံ
 ဒေတိတိ ပေါနောဗ္ဗဝိကာ။ နာနက္ခန္ဓာကမ္မစေတနာနှင့်တကွသော တဏှာကိုကောက်။
 ပုနဘဝါယ သံဝုတ္တတိတိ ပေါနောဗ္ဗဝိကာ၊ ကမ္မသဟာယဖြစ်သော တဏှာကိုကောက်။
 ပုနပျုနံ ဘဝ နိဗ္ဗတ္တဘိတိ ပေါနောဗ္ဗဝိကာ၊ နှစ်ပါးစုံကိုကောက်။ သမ္မောအဋ္ဌကထာ။
 ပုနဘဝံ ဖလံ အရဟတိ၊ သော ဝါ ဧတိဿာပယောဇနန္တိ ပေါနောဗ္ဗဝိကာ။ ဤကား
 ဋီကာနည်း။ မူလဒ္ဓိ ၂-၆၉။ (ပြည်)

၂-နန္ဒီဋ္ဌေန၊ စုံမက်တတ် နှစ်သက်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ နန္ဒီ၊ မည်၏။ ရဉ္ဇနဋ္ဌေန၊
 အဝတ်ကိုတပ်စွန်းသော ဆိုးရည်ကဲ့သို့ တပ်စွန်းတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ရာဂေါ၊ မည်၏။
 ယော စ နန္ဒီရာဂေါ၊ အကြင်စုံမက် နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သော လောဘသည်၎င်း။
 ယာ စ တဏှာ၊ အကြင်အာရုံကို တောင့်တတတ်၍ တဏှာမည်သော လောဘသည်၎င်း။
 အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ ဥဘယံ၊ ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဧကတ္ထံ-အတ္ထတော ဧကံ၊ အနက်
 သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့် တူကြ၏။ ဒုဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။
 ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာမည်သော လောဘကို။ နန္ဒီရာဂေန သဒ္ဓိံ
 အတ္ထတော ဧကတ္ထံ ဂတာတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ အပ်၏။ ဤသို့
 ဖွင့်သော သမ္မောဋီကာ (၆၉) ကိုရှု၍ သဟဂတ-ကို တဗ္ဗော-ဟူ၍ ဤ၌ မဆိုသင့်။
 သတလိင်္ဂဿ အတ္ထဿ၊ သကလက္ခဏာခရိနော။ ဧကင်္ဂဒဿိ ဒုမ္မေခေ၊ သတဒဿဝ ပဏ္ဍိ-
 တော-ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ တခုသော အနက်၏ သကတ်ပဝတ္တိနိမိတ် များသည်
 ဖြစ်၍ လောဘဟူသော အနက်တရားကိုယ် တခုတည်းဖြစ်သော်လည်း တဏှာ စ တသိဏာ

အကြင်အကြင်ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဌိတိ၊ သတ္တာဝါသတို့၌။ အတ္တဘာဝေါ၊
 အတ္တဘောသည်း။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဇာတိ။ တဩ တဩ၊ ထိုထိုအတ္တဘော၏ ဖြစ်ရာ
 ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ သတ္တာဝါသတို့၌။ အဘိနန္ဒနိ၊ အလွန်ရှေးရှုနှစ်သက်
 တတ်၏။ သေယျထိဒန္တိ သေသ သဒ္ဓေါ၊ သည်း။ နိပါတော၊ တည်း။ တဿ၊
 ထိုသေယျထိဒ-ဟူသောနိပါတ်၏။ သု၊ ထိုတဏှာသည်။ ကတရာ၊ အတိ

ဇော၊ ဇာလိနိ စ ဝိသတ္တိကာ။ ဆန္ဒော ဇဋ္ဌာ နိကန္တျာသာ၊ သိဗ္ဗိနိ ဘာနေတ္တိ စ” ဤသို့သည်
 ပြအပ်သော အမည်ပညတ် များပြားသည်ဖြစ်၍ နန္ဒိရာဂဟူ၍ ဆိုအပ်သော လောဘနှင့်
 တဏှာဟူ၍ ဆိုအပ်သော လောဘသည် အနက်သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့် မကွဲမပြား
 တူသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်ဟု သိစိမ့်သောငှါ သဗ္ဗညုဘုရားသည် “ယာယံ တဏှာ
 ပေါနောဗ္ဘဝိကာ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ” ဟု ဟောတော်မူသည်ဟူလိုသော်။ ဋီကာ၌ကား
 “တဗ္ဘာဝတ္ထောဟိ သေ သဟဂတာသဒ္ဓေါ” ဟူ၏။ တဗ္ဘာဝတ္ထလက္ခဏာမထင်၊ ဆင်ခြင်။
 ဤ၌ တဗ္ဘောဟူ၍ မဆိုသင့်သော် အဘယ်၌ ဆိုသင့်သနည်း? “ယာယံ တဏှာ ပေါနောဗ္ဘ-
 ဝိကာ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ” တဗ္ဘာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နန္ဒိရာဂဘူတာတိ အတ္ထော” ဟု
 ပဌမကုသိုလ်စိတ်အဖွင့် အဋ္ဌသာလိနိ (၁၁၁) ၌ ဆိုသင့်သည်။ “ပုဒ်အနက် အထူးမရှိ
 တဗ္ဘော၊ ပစ္စည်းအနက် အထူးမရှိ သူ့ဘွဲ့” ဟု သဒ္ဓဝိဒ္ဓဘိဆိုကြသည်။ တဗ္ဘောဟူသည်
 လည်း တဿ ဘာဝေါ အတ္ထော တဗ္ဘာဝေါ။ တဿ၊ ထိုရှေးပုဒ်၏။ ဘာဝေါ အတ္ထော၊
 အနက်တည်း။ တဗ္ဘာဝေါ၊ အနက်။ တဗ္ဘာဝေ၊ ထိုရှေးပုဒ်အနက်၌။ နန္ဒိရာဂဟူသော
 ရှေးပုဒ်၏ အနက်၌ပင်လျှင် သဟဂတာ-သဒ္ဓါဖြစ်သည်။ အနက်အသီးအခြား မရှိဟူလို။
 တနည်း။ သော ဧဝ ဘာဝေါ တဗ္ဘာဝေါ။ သော ဧဝ၊ ထိုနန္ဒိရာဂ-ဟူသောပုဒ်၏အနက်သည်
 ပင်လျှင်။ ဘာဝေါ၊ သဟဂတာ-ဟူသောပုဒ်၏ အနက်တည်း။ တဗ္ဘာဝေါ၊ အနက်။ တဗ္ဘာဝေ၊
 ထိုနန္ဒိရာဂ-ဟူသောပုဒ်၏ အနက်ဖြင့်သာ လောဘဟူသော ပဒတ္တ၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဇာတိ။
 ဂုဏဂတ၊ မုတ္တဂတ-၌ ဂုဏ-သဒ္ဓါ၊ မုတ္တ-သဒ္ဓါသည် ဟောအပ်သော ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်ဟူသော
 အနက်၌ပင်လျှင် ဂတ-သဒ္ဓါဖြစ်၍ ဂတ-သဒ္ဓါ၏အနက် အသီးအခြားမရဟူလို။ ထို့ကြောင့်
 နန္ဒိရာဂဘူတာတိ အတ္ထော-ဟုမိန့်သော်၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သော တရား
 ဖြစ်၍ ဖြစ်၏ဟူလို။ ဤကားနောမာဒ်ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း။ အဋ္ဌသာလိနိဋီကာ-
 ၌ကား တဩ တဩ၊ ထိုထိုဘာ ထိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနန္ဒနတော၊ ရှေးရှုစုံမက် နှစ်သက်
 တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နန္ဒိ၊ မည်၏။ နန္ဒိဘူတော၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ်သည်ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ တပ်စွန်းတပ်သော သဘောတရားသည်။ နန္ဒိရာဂေါ၊ မည်၏။ နန္ဒိရာဂ-
 ဘာဝေန၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သောတရား၏ အဖြစ်ဟူသော သကတပဝတ္ထိ-
 နိမိတ်နှင့်။ သဟဂတာ၊ တကွဖြစ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊
 မည်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤနန္ဒိရာဂသဟဂတာ-ဟူသောပုဒ်၌။ သမ္ပယောဂ-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဟဂတာဘာဝေါ၊ သဟဂတာအဖြစ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊
 ထိုသို့သမ္ပယုတ်အားဖြင့် သဟဂတာအဖြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဟဂတာသဒ္ဓေါ၊
 သည်း။ တဏှာယ၊ ဇာတိ။ နန္ဒိရာဂဘာဝ၊ နန္ဒိရာဂအဖြစ်ကို။ ဇောတေတိ၊ တွန်းတတ်၏။
 စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ အဿ၊ ထိုနန္ဒိရာဂသဟဂတာ-ဟူသောပုဒ်၏။ နန္ဒိရာဂဘာဝ၊ နန္ဒိရာဂ-

နိဒ္ဒေသ] နိရောဓနိဒ္ဒေသကထာ (၁၃၈-၁၁)

၄၁၉

နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍မေးငြားအံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊
နက်။ ကာမတဏှာဘဝတဏှာဝိဘဝတဏှာတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမာ၊
ဤတဏှာတို့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသော၊ ဌ။ အာဝိဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ်။
ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဣမ၊ ဤသမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသဌ။ တိဝိဓာပိ၊ သော။
အယံ တဏှာ၊ ကို။ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏
အဖြစ်ဟူသောသဘောဖြင့်။ ဧကတ္တံ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သို့။ ဥပနေတော၊
ဆောင်၍။ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

နိရောဓနိဒ္ဒေသကထာ

၅၅၄။ ဒုက္ခနိရောဓနိဒ္ဒေသော၊ ဌ။ တဿာယေဝ တဏှာယာတိအာဒိနာ၊
သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ယော သမုဒယနိရောဓော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။
သော သမုဒယနိရောဓော၊ ကို။ (တဿေဝ ဒုက္ခဿ နိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။
အဝတော၊ မူ၍။ တဿာယေဝ တဏှာယာတိ၊ ဟူ၍။) ကသ္မော၊ ကြောင့်။
ဝုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ သမုဒယနိရောဓေန၊
အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓော၊
အကျိုးဖြစ်သောဒုက္ခ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။
သမုဒယနိရောဓေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ အညထာ၊
တပါးသောအကြောင်းကြောင့်။ န နိရုဇ္ဈတိ၊ မချုပ်။ (တသ္မော၊ ကြောင့်။

အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်- ဟုဆို၏။ ဤဋီကာ
အလိုသော် တဿ ဘာဝေါ တဗ္ဘာဝေါ။ တဿ၊ ထိနန္တိရာဂ၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်ဟူသော
သကတ်ပဝတ္တိနိမိတ်ဘည်း။ တဗ္ဘာဝေါ၊ နန္တိရာဂ၏ အဖြစ်ဟူသော သကတ်ပဝတ္တိနိမိတ်။
တဗ္ဘာဝေါ၊ ဌ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဤသို့ ဘာဝ ၏ သကတ်ပဝတ္တိနိမိတ်ဘောဟောဟူလို
သည်။ ထို့အလိုကား ဘာဝေါ ပဒတ္တေ သတ္တယ၊ မဓိပ္ပါယကြိယာသု စ။ သဘာဝသို့
စ လိလ္လာယံ၊ ပုရိသိတ္ထိန္ဒြိယေသု စ-ဟူ၍ မိန့်ရကား အာသယာသယိဘာဝေါ-၌ကဲ့သို့
ပဒတ္တ၌ဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။ ဘာဝေါ၊ အတ္ထော၊ အဘိဓဇယော၊ ဝစနိယော၊ ဝစ္စံ-တို့ကား
ပရိယာယ်တည်း။ အတ္တနောမတိ ကိဉ္ဇာပိ၊ ကသိတာ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ။ တထာပိ နယမာဒါယ၊
ကသိတတ္တာ အကောပိယာ။ အာကာနေ မနာပေန၊ ကထနေ ယေန ဧကေနစိ။ န
ဝိရုဇ္ဈတိ စေ အတ္ထော၊ တံ ပမာဏံ သုမိမတံ။ အဓိပ္ပါယော သုဒုဗ္ဗဒ္ဓေါ၊ ယသ္မာ ဝိဇ္ဇတိ
ပါဠိယံ။ တသ္မာ ဥပဋ္ဌဟံ ဂဏှော၊ ဂရံ ဂရုမတံ ဝိဒူ။ (ပြည်)

၄၂၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၃၈-၁၂) [၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

တဿာယေဝ တဏှာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။) တေနာဟ၊ ကား ထင်ပြီ။

မူလေ၊ ရေသောက်မြစ်သည်။ အနုပဒ္ဒဝေ၊ ဥပဒ္ဒဝေါမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒဠေ၊ မြဲမြံသည်ရှိသော်။ ဆိန္ဒောပိ၊ ဖြတ်အပ်သော ခက်မ၊ ခက်သေး ရှိသော်လည်း။ ရုက္ခော၊ သည်။ ပုနဒေဝ၊ တဖန်လျှင်။ ရူဟတိ ယထာပိ၊ ပေါက်ရောက်ပြန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံပိ၊ ဤအတူလည်း။ တဏှာနုသယေ၊ တဏှာနုသယည်းကို။ အနုဟတေ၊ မပယ်အပ်သေးလတ်သော်။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပုနပ္ပုနံ၊ တလုံလဲလဲ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။

ဣတိ၊ သို့။ သမုဒယနိရောဓေနော၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ကို။ ဒေသေန္တော၊ သော်။ သမုဒယနိရောဓေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဒေသေသိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ သီဟသမာနဝုတ္တိနော၊ ခြင်္သေ့ နှင့်တူသော အကျင့်ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုခြင်္သေ့တူလျော် ရှင်တော်ဘုရား တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နိရောဓေန္တော စ၊ ချုပ်စေကုန်သော်၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ကို။ ဒေသေန္တော စ၊ ဟောတော်မူကုန်သော်၎င်း။ ဟေတုမှိ၊ ၌။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဖလေ၊ ၌။ န ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ ကဲ့လဲ့သည်ကို ဆိုအံ့။ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ သုဝါနဝုတ္တိနော၊ ခွေးနှင့်တူသော အကျင့် ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုခွေးအကျင့်ရှိသော တိတ္ထိတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နိရောဓေန္တော စ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ကို။ ဒေသေန္တော စ၊ ၎င်း။ အတ္တကိလမထာ- နုယောဂဒေသနာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဖလေ၊ ၌။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟေတုမှိ၊ ၌။ န ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဒုက္ခနိရောဓဿ၊ ကို။ သမုဒယနိရောဓဝေသန၊ ဖြင့်။ ဒေသ- နာယ၊ ၏။ ပယောဇနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၅၅၅။ အယံ ပန၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ တဿာယေဝ တဏှာယာတိ၊ ကား။ ပေါနောဗ္ဗဝိကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ ပြီး၍။ ကာမတဏှာဒိဝေသန၊ ဖြင့်။ တဿာ ဝိဘတ္တတဏှာယ၊ ထိုသို့ဝေဖန်အပ်ပြီးသောတဏှာ၏။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ဣတိ-ကြေ။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိရာဂါ၊ သမုဒယ၏ ပြတ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ဝိမုတ္တိဟူသောဖိုလ်

ဖြစ်၏။ (ဝိရဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတိ ဆိဇ္ဇတိ သမုဒယော ဧတေနာတိ ဝိရာဂေါ
 ဝုစ္စတိ မဂ္ဂေါ။ ဋီကာ။) ဝိရာဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်း။
 ဝိရာဂနိရောဓော၊ မဂ်ဖြင့်ချုပ်ခြင်း။ အနုသယသမုဋ္ဌိတတော၊ အနုသယ
 ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းကြောင့်။ အသေသော၊ အကြွင်းမရှိကုန်အောင်
 စုံသော။ ဝိရာဂနိရောဓော၊ မဂ်ဖြင့်ချုပ်ခြင်း။ အသေသဝိရာဂနိရော-
 ဓော၊ ခြင်း။ (ဤအလိုသော် ရာဂ၏ ‘အနုပ္ပါဒနိရောဓကို မုချယူ၍
 နိဗ္ဗာန်ကို ဖလူပစာရအားဖြင့်ကောက်သည်။) အထ ဝါ၊ ကား။ ပဟာနံ၊
 ကို။ ဝိရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ဝိရဇ္ဇနံ ပလုဇ္ဇနံ သမုဋ္ဌိန္နနံ ဝိရာ-
 ဂေါ-မူ၍ ပဟာနံကိုရသည်။) တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဝိရာဂ-သဒ္ဓါ၊ နိရောဓ-သဒ္ဓါ
 တို့၏ ပဟာန-ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့်။ [၁၃၉] အနုသယသမုဋ္ဌိ-
 တတော၊ ကြောင့်။ (ပဌမဝိကပ်ကဆောင်၍စပ်။) အသေသော၊ သော။
 ဝိရာဂေါ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း၊ ပယ်ခြင်း။ အသေသော၊ သော။ နိရောဓော၊
 အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်း၊ ပယ်ခြင်း။ ဣတိ ဧဝမ္ပိ၊ သို့လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအသေသ-
 ဝိရာဂနိရောဓော-ဟူသောပုဒ်၌။ ယောဇနာ၊ သမာသ်ယှဉ်တဲခြင်းကို။
 ဒဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ဝိရာဂနိရောဓသည်ကို ဝိရဇ္ဇနံ ဝိရာဂေါ နိရုဇ္ဈနံ
 နိရောဓော စသည်ပြု၍ ဘောကို ဟောသော်လည်း။ အတ္ထတော၊
 ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သရုပ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗာနေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတာနိ၊ ဤဝိရာဂေါ နိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ
 မုတ္တိ အနာသယော-ပုဒ်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဝေဝစနာနိ၊ ဝေဝစံ
 နှင်နှင်တို့တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရမတ္ထတော၊
 အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
 (န ဒုက္ခဿ နိရုဇ္ဈနမတ္ထံ။ လှန်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ နိရုဇ္ဈနမတ္ထံ၊ ချုပ်ခြင်း
 မျှကို။ န ဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်စင်စစ်ကို ဒုက္ခနိရောဓ-

၁-ဤသို့ ပယ်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်းမျှကိုမုချယူ၍ ဖလူပစာရအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုချည်း နှင်နှင်
 ဝိရာဂ၊ နိရောဓ၊ စာဂ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂ၊ မုတ္တိ၊ အနာသယတို့၌ ကောက်စေလိုရကား အတ္ထ-
 တော ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-စာဂေါ စသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်၍ သဗ္ဗာနေဝ ဧတာနိ ဟူသည်၊
 ဝိရာဂနိရောဓောချည်းကိုသာမဟုတ်ဘူး။ စာဂါဒိပဒါနိပိ ဂဟေတွာ ဝဇတိ သဗ္ဗာနေဝ
 ဧတာနိတိ ဋီကာ။ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ပြီးစီးစေခြင်းငှါ ပရမတ္ထတော ဟိ-စသည်
 ကို မိန့်သော်။ ဟိ-ကား သမတ္ထနတည်း။ (ပြည်)

အရိယသစ္စဟုဆိုအပ်သည် အဖြစ်၊ ဒုက္ခဿ နိရုဇ္ဈမတ္တကို ဒုက္ခနိရောဓ မဆို
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာယ ဝိရာဂနိရောဓာဒိသဒ္ဓါနိပိ-စသော
ပုဒ်တို့သည်လည်း။ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ်နှင့်နှိုင်းတို့ပင်
တည်း။) ပန၊ ဥပမာခဲကတ် ဝစနတ်မှတုပါး အဖြောင့်သင့်သည်ကိုဆိုအံ့။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်
ရောက်၍။ တဏှာ၊ သည်။ ဝိရဇ္ဇတိ စေတ၊ အရိယမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့်
ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ကင်းလည်းကင်း၏။ နိရုဇ္ဈတိ စ၊ တဖန်
မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ချုပ်လည်းချုပ်၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဝိရာဂေါတိ စ၊ ၎င်း။ နိရောဓောတိ စ၊ ၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
စ၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒေဝ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။
အာဂမ္မ၊ ၍။ တဿာ၊ ထိုတဏှာကို။ စာဂါဒယော၊ စွန့်ခြင်းစသည်တို့
သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌။ ကာမဂုဏာ-
လယသု၊ ကာမဂုဏ်ဟူသော အာလယစသည်တို့တွင်။ (ကာမဂုဏာ-
လယာဒိသု-ရှိသင့်သောဟု ဋီကာဟူ၏။) ဧကောပိ၊ သော။ အာလယော၊
သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) စာဂေါ
ပဋိနိဿဂေါ မုတ္တိ အနာလယောတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၅၅၆။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ သန္တိလက္ခဏံ၊ (ချက်ကုန်ရှိမဲ့
သရွေ့သော ဝဋ်ဆင်းရဲအပူကို) ငြိမ်းအေးစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ အစူတိ-
ရသံ၊ မရွေ့ခြင်းဟူသောဂုဏ် ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အဿာသကရဏရသံ၊
(သံသရာဒုက္ခမှ ပြီးငွေ့သောသူအား) သက်သာခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။
အနိမိတ္တပစ္စုပ္ပန်၊ ပဉ္စကုန္ဒာဟူသောနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း မရကောင်းသည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ နိပ္ပပဉ္စပစ္စုပ္ပန်၊ (သံသရာဒုက္ခ အစမဆုံး
နိုင်အောင် ချဲ့တတ် ကျယ်ပွားစေတတ်သော တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန-ဟူသော)

၁-တသ္မာ စ သော လဒ္ဓဂုဏ်ကား တည့်သည်၊ ယခုအခါ ဝိရဇ္ဇနံ ဝိရာဂေါ၊ နိရုဇ္ဈနံ
နိရောဓော၊ စဇနံ စာဂေါ စသည်ဘာဝသာဓိပြု၍ နိဗ္ဗာန်ကို အရလုရသည်ကား လိမ့်သည်
ဟူ၍ သောတုဇနတို့ ထင်ရာသာကြောင့်၊ တူရုတိုက်ချိန်ရသော ဝစနတ်ကို ဆိုပြန်လို
ရကား ယသ္မာ ပန-စသည်ဆိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ယဂမနဝသေန ဝိရဇ္ဇတိ အပ္ပဝတ္တိဂမနဝသေန နိရုဇ္ဈတိ။ မူလဋီကာ ၂၇၀။
ဤဋီကာကား ဝိရဇ္ဇိယတိ နိရောဓိယတိ-ဟူခဲ့ရကား ကံကြိုက်သည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

နိဗ္ဗာနကထာ (၁၃၉-၁၄)

၄၂၃

ပပဉ္စကင်းသည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ (ဤတယိဒံ-စသောပါဌ်သည် ပေါရာဏမတုတ်၊ နောက်တိုးဟူ၏။)

နိဗ္ဗာနကထာ

၅၅၇။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ သသဝိ-
သာဏံ၊ ယုန်ချိုသည်။ နတ္ထိ ဝိယ၊ မရှိသကဲ့သို့တည်း။ (ကသွာ၊ ကား။)
အနုပလဗ္ဗနီယတော၊ မရအပ်၊ မသိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။
(စောဒကော၊ သည်။) စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ (နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နတ္ထေဝ၊
မရှိသည်ကား။) န၊ မဟုတ်။ (အတ္ထိ ဧဝ၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ကသွာ၊
ကား။) ဥပါယေန၊ သမ္မာပဋိပတ်ဟူသော သင့်သောအကြောင်းဖြင့်။
(အရိယေဟိ၊ တို့သည်။) ဥပလဗ္ဗနီယတော၊ ရအပ်၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသွာ၊ ကြောင့်။ တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။
တဒနုရူပပဋိပတ္တိသင်္ခါတေန၊ ထိုနိဗ္ဗာန်အားလျော်သော ပဋိပတ်ဟုဆိုအပ်
သော။ ဥပါယေန၊ သမ္မာပဋိပတ်ဟူသော သင့်သောအကြောင်းဖြင့်။ ဥပ-
လဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၊ သိအပ်၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။
ပရေသံ၊ တို့၏။ လောကုတ္တရစိတ္တံ၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ ဝိယ၊ သိအပ်သကဲ့သို့
တည်း။ တသွာ၊ ကြောင့်။ အနုပလဗ္ဗနီယတော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (တယာ၊
သည်။) န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုသင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို။

၁-ဤစောဒနာ၌ နတ္ထေဝ နိဗ္ဗာနံ-သည် သာမညပဋိညာဉ်ဖြစ်အံ့။ မိမိစောဒကသည်
လိုအပ်သော ခယမတ္တစသော နိဗ္ဗာန်၏သည်း အဘာသည့် ရောက်ခဲ့၏။ ယင်းသို့
ရောက်သော် ပဋိညာဉ်ရောက်ပြန်ရာ၏။ ထိုသို့မဟုတ် သူတပါးတို့သည် လိုအပ်သော
နိဗ္ဗာန်ကိုခံ၍ ပဋိညာဉ်ဖြစ်အံ့။ ဤသို့ဖြစ်သော် အကြောင်းမထင်ရှားခဲ့။ ထိုသို့အကြောင်း
မရကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် စောဒနာ၏အနိသည်မပြီး၊ ထိုသို့ဖြစ်၍ ပစ္စက္ခအားဖြင့်
မရကောင်းသလော၊ ယင်းသို့မဟုတ် အနုမာနအားဖြင့်လော။ ပစ္စက္ခအားဖြင့် ဟူ၍အံ့။
စက္ခုစသည်တို့ဖြင့် အနေကန္တကတာအဖြစ်ကြောင့် အနုမာနအားဖြင့်ဟူ၍အံ့။ သူတပါး
လိုအပ်သည်ကိုခံ၍ အကြောင်းမထင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုစောဒကစကားကို န-ဟု ပဋိသေ
ပြုပြီး၍ ဥပါယေန ဥပလဗ္ဗနီယတော-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-အဓိပ္ပါယ်ကား စေတောပရိယဉာဏလာဘီ အရိယာဘို့သာ သူတပါးတို့လောကုတ္တရာ
စိတ်ကိုသိကုန်၏။ ထိုတွင်လည်း ရဟန္တာဘို့သာ အလုံးစုံတို့၏ ထိုစိတ်ကိုသိကုန်၏။ ခပ်
သိမ်းသောအရိယာတို့မသိကုန်။ ထိုအတူနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း သိသသမာဓိပညာဟူသော သမ္မာ-
ပဋိပတ်ဖြစ်သော ဥပါယဖြင့်သာ သိအပ်၏ဟူလို။ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကို သုံးသပ်၍
လဒ္ဓဂုဏ်ကို တသွာ။ပ။ န ဝတ္တဗ္ဗံ-ဟူသည်။ အရိယေဟိ ဥပလဗ္ဗနီယတော-ဟိတ်လော။
ထိုကိုဗျတိချက်ဖြင့် မြဲစေလိုရကား န ဟိ ယံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဗာလပုထုဇ္ဇနာ၊ တို့သည်။ န ဥပလဘန္တိ-န ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ တံ၊ ကို။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။

၅၅၈။ (တကြောင်းတသွယ် ဖြေပြန်လိုရကား အပိ စ- စသည်ကို မိန့်သော်။) အပိ စ၊ တကြောင်းလည်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဘူး ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပဋိပတ္တိယာ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်စ သမ္မာပဋိပတ်၏။ ဝဉ္ဇျဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ မြုံသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ထင်စေအံ့၊ ဝါ၊ မှန်၏။ နိဗ္ဗာနေ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေဇဝါယ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗင်္ဂမဖြစ်သော။ သီလာဒိခန္ဓတ္ထယ- သင်္ဂဟာယ၊ သီလစသောခန္ဓတ္ထယဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော။ သမ္မာပဋိပတ္တိ- ယာ၊ ၏။ ဝဉ္ဇျဘာဝေါ၊ မြုံသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ (မြုံလိုလျှင် မြုံပစေဆရာ၊ ဘယ်သို့ကြောင့်ကြသနည်းကြောင့်-န စာယံ- စသည်ကို ဆက်ပြန်သော်။) စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ အယံ သမ္မာပဋိပတ္တိ၊ သည်။ န ဝဉ္ဇျာ၊ မမြုံ။ နိဗ္ဗာနပါပနတော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (နိဗ္ဗာနံ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆို သင့်။) အဘာဝပါပကတ္တာ၊ သမ္မာပဋိပတ္တိဖြင့် ကိလေသာကို ဖြတ်ခြင်းကို မုခပြုသဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ အဘာဝသို့ ရောက်စေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ပဋိပတ်၏။ ဝဉ္ဇျဘာဝါပတ္တိ၊ မြုံသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ တံ၊ သင်စောဒကသည်။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ (ထိုစကားကို န-ဟု ပဋိက္ခေပပြုသတည်း။) (အဘာဝ- ပါပကတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဆိုသည်ဖြစ်၍။ တယာ၊ သည်။ ခန္ဓာနံ အဘာဝေါ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ပဋိညာတံ၊ အကြင်ဝန်ခံအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုပဋိညာဉ်ကို။) န ကတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အတိတာနာဂတာ- ဘာဝေပိ၊ အတိတ်အနာဂတ် ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းအဘာဝ၌လည်း။ နိဗ္ဗာန- ပတ္တိယာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ (အတိတာနာဂတာနမေဝ ကေဝလံ၊ အတိတ်အနာဂတ် သက်သက်တို့၏

၁-သံသာရတော သံဝိဂ္ဂမာနဟဒယာ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ နိဗ္ဗာနံ အဓိဂစ္ဆန္တိ-ဟူသော ဤနယသည် သဗ္ဗသမယဖြင့်ပြီး၏။ ထိုသမယ၌ သာသနာနှင့် ယှဉ်သော သမယကိုသာ မှီ၍ ပဋိပတ္တိယာ ဝဉ္ဇျဘာဝါပဇ္ဇနတောကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

နိဗ္ဗာနကထာ (၁၃၉-၂၄)

၄၂၅

သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ ကား။) ဝတ္တမာနာနမ္ပိ၊ ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာတို့၏လည်း။ အဘာဝေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တံ၊ သင် စောဒကသည်။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ။ (တံ ဝစနံ၊ ကို။) န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တေသံ၊ ထိုဝတ္တမာန်ခန္ဓာတို့၏။ အဘာဝါသမ္ဘဝတော၊ အဘာဝ၏မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ အဘာဝေ စ၊ မရှိလျှင်လည်း။ အဝတ္တမာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ ဝတ္တမာန်မဟုတ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်သော ကြောင့်တည်း။ ဝတ္တမာနက္ခန္ဓနိဿိတမဂ္ဂက္ခန္ဓေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကိုမှီသော မဂ်ခဏ၌။ သောပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုပတ္တိယာ၊ သံဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန ဓာတ်သို့ ရောက်ခြင်း၏။ အဘာဝဒေါသတော၊ မရှိဟူသော အပြစ်ရှိသော ကြောင့်။ (န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။) (မယံ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ ရှိသရွေ့ အလုံးစုံသော တရားတို့၏သာလျှင်။ အဝတ္တမာနတယ၊ ဝတ္တမာန်မဟုတ် သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ န ဝဒါမ၊ မဆိုပါကုန်။ စရဟိ၊ ထိုသို့မဆိုသော်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ အံ။) တဒါ၊ ထိုမဂ်ခဏ၌။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဝတ္တမာနတ္တာ၊ ဝတ္တမာန် မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) န ဒေါသော- ယထာပုတ္တဒေါသဘာဝေါ၊ အရှင်ဆိုအပ်သော ဒေါသ၏မရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ တံ၊ သင်စောဒကသည်။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ။ တံ ဝစနံ၊ တဒါ ကိလေသာနံ အဝတ္တမာနတ္တာ-ဟူသော ထိုစကားကို။ တယာ၊ သည်။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ တနည်း။ န န ဒေါသော၊ အပြစ်မရှိသည် မဟုတ်။ (သဒေါသောယေဝ၊ အပြစ်အတိ ချုံသို့ငြိသည်သာလျှင်တည်း။

၁-ဦးငယ်တို့တက်လွန်စွာ အပြစ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ အကယ်၍ ဝတ္တမာနတို့၏ အဘာဝ သည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်အံ့၊ မဂ်ဖြစ်သောအခိုက်၌ ထိုမဂ်၏နိဿယဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည် ဝတ္တမာန်ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအခါ နိဗ္ဗာန်၏အဘာဝသည်ဖြစ်ရာ၏၊ ယင်းသို့ဖြစ်က လည်း မဂ်ခဏ၌လည်း နိဗ္ဗာနသမ္ဘဝိသိယာ၏အဘာဝသည် ရောက်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍- “ဝတ္တမာနံပ။ဒေါသဟော”-ဟုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-မဂ်ခဏ၌ ကိလေသာတို့၏ အဝတ္တမာန်ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည် နိဗ္ဗာန်မည် ရကား ဝတ္တမာနာနမ္ပိ အဘာဝေါ နိဗ္ဗာနံ-ဟု ငါတို့ဆိုသော စကားသည် အပြစ်စိုးစိမ့်မရှိ၊ အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းကိုရည်၍ မဆိုပါဘူးဟူသောစကားကို ဆိုငြားအံ့ ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

၄၂၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၃၉-၂၄)

[၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

ကသ္မာ၊ ကား။) အရိယမဂ္ဂဿ၊ ။ နိရတ္တကဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ နိရတ္တက-
 တာဝအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဝေ-ဣမသ္မိံ အဘာဝဿ နိဗ္ဗာနဘာဝေ၊ ဤမဂ်ခဏ၌ ကိလေသာ
 တို့၏မရှိခြင်း အဘာဝ၏ နိဗ္ဗာန်မည်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိခဲ့သော်။
 အရိယမဂ္ဂက္ခဏတော၊ အရိယမဂ်ဖြစ်သောခဏမှ။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေးအဖို့၌
 လည်း။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 အရိယမဂ္ဂဿ၊ ။ နိရတ္တကဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊
 ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်၏ အနုပလဗ္ဗနီယအဖြစ်၊ အဘာဝမတ္တအဖြစ်၏ မဖြစ်သင့်
 ခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့်။ (နိဗ္ဗာနဿ၊ ။ အဘာဝသာဓနတ္ထံ၊
 မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ ကာရဏံ၊ အနုပ-
 လဗ္ဗနီယတော အဘာဝပါပကတ္တာ တဒါ ကိလေသာနံ အဝတ္တမာနတ္တာ-ဟု
 ဤသို့ရေရှုတ်အပ်သော အကြင်အကြောင်းကို။ တယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊
 ပြီ။ ။ ဤကား အနိယတ်ဝါကျထည့်သည်။) ဧတံ ကာရဏံ၊ ဤသင်္ခရေ
 ရွတ်ထုတ်ဖော်အပ်သော အကြောင်းတူသည်။ အကာရဏံ၊ သင့်သော
 အကြောင်းယူတ္တိမဟုတ်။

၅၅၉။ ယော ခေါ အာဝုသော။ပ။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်း
 ကြောင့်။ ခယော၊ ရာဂဒေါသမောဟတို့၏ ကုန်ခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊
 မည်၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ကို။ (တံ၊ သည်။) စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ။ (တံ ဝစနံ၊
 ကို။ တယာ၊ သည်။) န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အရဟတ္တဿာပိ၊
 ။ လည်း။ ခယမတ္တာပဇ္ဇနတော၊ ကုန်ခြင်းခယမျှအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း
 ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ။ တမ္ပိ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်း။ [၁၄၀]
 ယော ခေါ။ပ။ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ပြီ။ ကိဉ္စ
 ဘိယျော၊ လွန်စွာအပြစ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ။ ဣတ္ထရကာ-
 လာဒိပ္ပတ္တိဒေါသတော၊ တိုသောကာလရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း
 စသော များစွာသောအပြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (ခယော

၁-အကယ်၍ ကိလေသာတို့၏ အဝတ္တမာနဖြစ်အပ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်
 သော အဘာဝသည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်အံ့၊ ယင်းသို့ဖြစ်သော် အရိယမဂ်၏ နိရတ္တကအဖြစ်သို့
 ရောက်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? မဂ်ခဏမှ ရှေး၌လည်း ထိုအဘာဝပြီးသောကြောင့်တည်း။
 ထိုအနက်ကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍ အရိယမဂ္ဂဿ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဗ္ဗာနန္တိ ဝစနံ၊ ကိ။ တယာ၊ သည်။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ အပ်။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့နိဗ္ဗာန်၏ ခယမတ္တအဖြစ် ရှိလတ်သော်၊ ဝါ၊ သင် စောဒက ဆိုတိုင်း ခယမတ္တသည် နိဗ္ဗာန်မည်ခံလတ်သော်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ဣတ္ထရ- ကာလံ၊ တိုသောကာလရှိသော အဖြစ်သို့၎င်း။ သင်္ခတလက္ခဏံ၊ သင်္ခတ လက္ခဏာရှိသော အဖြစ်သို့၎င်း။ သမ္မာ။ပ။ ဘာဝဉ္စ၊ သမ္မာပယောဂတို့ ငဲ့ခြင်းကင်း၍ မိမိသဘောအားဖြင့် သိအပ်ရအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ရာ၏။ စ၊ ဆက်အံ့။ သင်္ခတလက္ခဏတ္တာယေဝ၊ သင်္ခတ လက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သင်္ခတပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခတ တရားအပေါင်း၌အကျုံးဝင်သည်။ သင်္ခတပရိယာပန္နတ္တာ၊ ၌အကျုံးဝင် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဂါဒိဟိ၊ ကုန်သော။ အဂ္ဂိယိ၊ တဆွဲတသီး မီးတို့သည်။ အာဒိတ္တံ၊ ပြင်းစွာလောင်အပ်သည်။ အာဒိတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဉ္စ၊ မည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိပိ ဒေါသံ၊ ဤသို့သော အပြစ်သို့လည်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရာ၏။ (တသ္မာ၊ ထိုသို့ အပြစ်များစွာ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ခယော နိဗ္ဗာနန္တိ ဝစနံ၊ ကိ။ တယာ၊ သည်။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ အပ်။) ယသ္မာ ခယာ၊ အကြင်ရာဂစသည် အလုံးစုံ တို့၏ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော ကုန်ခြင်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဘိယျော ဥပရိ၊ အထက်၌။ (ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။) ပဝတ္တိ နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တဿ သဗ္ဗပရိယောသာနဿ ရာဂါဒိခယဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနဘာဝ- တော၊ ကြောင့်။ န ဒေါသော၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ (တံဝစနံ၊ ကိ။ တယာ၊ သည်။) န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ အပ်။ တနည်း။န ဒေါသော၊ အပြစ်မရှိသည်ကား။ န၊ ဗဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တာဒိသဿ ခယဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော သဗ္ဗပရိယောသာနရာဂါဒိခယ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ (တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသောခယသည်။) ဘာဝေပိ၊ လည်း။ အဿ ခယဿ၊ ထိုသို့သော ခယ၏။ ဝုတ္တပ္ပကာရဒေါသာနတိ- ဝတ္တနတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဒေါသကိုမလွန်နိုင်ခြင်း ကြောင့်။ (န ဒေါသောတိ ဝစနံ၊ ကိ။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ အပ်။) စ၊

၁-ခယော-ဟူသောကြောင့် ယင်းခယမတ္တကို အကယ်၍ နိဗ္ဗာန်ဟုမှတ်အံ့၊ ဤသို့ မှတ်ခဲ့သော် ခယေ ဉာဏ်-စသည်တို့၌ မဂ်ကိုခယဟု ဟောသောကြောင့် ထိုမဂ်ဖြစ်သည်မှ စ၍လည်း ရာဂစသည်တို့၏ အနုပုတ္တိဖြစ်ရကား မဂ်၏လည်းနိဗ္ဗာနဘာဝါပတ္တိ-ဒေါသငြိသည် ဟုပြလို၍ အရိယမဂ္ဂဿ စ-စသည်ကိုမိန့်သတည်း။ (ပြည်)

အပြစ် သည်သာမဟုတ်သေး။ ဝါ၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ နိဗ္ဗာန်မည်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့် လည်း။ (န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ အပ်။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဒေါသော၊ ရာဂစသောအပြစ်တို့ကို။ ခိဏေတိ၊ ကုန်စေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်အံ့။ တတော၊ ထိုအရိယမဂ် ဖြစ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဘိယျော၊ အထက်၌။ ဒေါသာနံ၊ ရာဂါဒိဒေါသ တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။)

ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓသင်္ခါတဿ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်း သာလျှင်ဖြစ်သော နိရောဓဟုဆိုအပ်သော။ ခယဿ၊ ခယ၏။ ပရိယာ-
စေန၊ အားဖြင့်။ ဥပနိဿယတ္တာ၊ ဥပနိဿယမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
(ဝုတ္တံ-ဦစပ်။) ယဿ၊ အကြင်ခယ၏။ ဥပနိဿယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ တဒုပစာရေန၊ အတ္ထအားဖြင့် ထိုခယ၏ဝေါဟာရအားဖြင့်။ (ဖလူ
ပစာရဟူလို။) (နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) ခယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ၊
သည်။ ဓမ္မုခါဒကသုတ္တေ၊ ၌။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ သရူပေနေဝ၊ သရုပ်အားဖြင့်
သာလျှင်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) န ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။
စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ အတိသုခုမတ္တာ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ အဿ နိဗ္ဗာနဿ၊
၏။ အတိသုခုမတာ၊ စ၊ သည်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အပ္ပေါသုက္က-
ဘာဝါဝဟနတော၊ တရားမဟောကြောင့်ကြမဲ့နေလိုသည်၏ အဖြစ်ကို
ဆောင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အရိယေန၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ စက္ခု-
နာ၊ မျက်စိသဖွယ်ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဿိတဗ္ဗတော၊ စ၊ အရိယာ

၁-အနုပ္ပတ္တိ၊ ဝေ နိရောဓော အနုပ္ပတ္တိနိရောဓော၊ ဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့၏
မဂ်ဖြစ်သည်မှ၍ မဖြစ်ခြင်းသည်ပင် နိရောဓမည်သတည်း။ အဘယ့်ကြောင့် နိရောဓဟူ
သနည်း? ယထာ နိရုဒ္ဓါ န သန္တိ၊ ဝေ အနုပ္ပန္နာပီတိ အဘာဝသာမညတော နိရောဓ-
သဒိသတာယ-ဟူသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ထိုနိရောဓကို ခယဟူသနည်း? အယံ ဟိ မဂ္ဂေန
ခေပေတဗ္ဗာကာရော၊ ယဒိဗိ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟဿ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနန္တိ ခယောတိ စ
ဝုစ္စတိတိ။ ဋီကာ။ ထိုခယကို ခဏနိရောဓ ခယမှတူးစေလိုသည်ဖြစ်၍ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓ-
သင်္ခါတဿ-မသည်။ ထိုခယ၏လည်း အနုပ္ပန္နအဖြစ်ကြောင့် ပရိယာယေန ဥပနိဿယတ္တာ-
ဟူသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

နိဗ္ဗာနကထာ (၁၄၀-၂၂)

၄၂၉

သခင်တို့သာမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သိဒ္ဓါ၊ တင်ရှား၏၊ ဝါ၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

၅၆၀။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ မဂ္ဂသမင်္ဂီနာ၊ အရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော သခင်သည်သာ။ ပတ္တဗ္ဗတော၊ ရောက်အပ်သော တရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသာဓာရဏံ၊ ခပ်သိမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဆက်ဆံ။ ပုရိမကောဋ္ဌိယာ၊ (ဤမည်သော တုရားလက်ထက်တော်၌ ဖြစ်၏ဟု) ရှေးအစွန်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသောကြောင့်။ အပ္ပဘဝံ၊ အမှန်အစ မရှိ။ “မဂ္ဂဘာဝေ၊ အရိယမဂ်ရှိလသော်။ ဘာဝတော၊ ရှိသောကြောင့်။ အပ္ပဘုဝံ၊ အကြောင်းအမှန်အစမရှိသည်။ န၊ မဟုတ်”။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ။ (တေ ဝစနံ၊ န အပ္ပဘဝံ-ဟူသော ဤစကားကို။ တယာ၊ သည်။) န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ မဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်သည်။ အနုပ္ပါဒနိယတော၊ မဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ မဂ္ဂေန၊ သည်။ ပတ္တဗ္ဗမေ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားသာတည်း။ န ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ် သော တရားကားမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဘဝမေ၊ အကြောင်း အမှန်အစမရှိသည်သာတည်း။ အပ္ပဘဝတ္ထာ၊ ကြောင့်။ အဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းလည်းမရှိ။ ပဘဝဇရာမရဏာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။

နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ နိစ္စဘာဝပုတ္တိ ဣဝ၊ မြဲသောအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့။ အဏုအာဒိနမ္ပိ၊ အဏုမြူ ပကတိ ကာလ ပုရိသ စသည်တို့၏လည်း။ နိစ္စဘာဝပုတ္တိ၊ ခြင်းသည်။ (သိယာ၊ ဖြစ်ကောင်း၏။) ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဟေတုနေ၊ (ထိုအဏု စသည်တို့၏ နိစ္စဘာဝကို အသင့်အားဖြင့် ပြီးစေတတ်သော) အကြောင်း၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်တည်း။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ နိစ္စတ္တာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအဏု ပကတိ- ကာလ ပုရိသစသည်တို့သည်။ နိစ္စာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဟေတုလက္ခဏဿ၊ အကြောင်းဟူသော လက္ခဏာ၏။ အနုပပတ္တိတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ နိဗ္ဗာနံ ဝိယ၊ နိဗ္ဗာန်သည် မြဲသကဲ့သို့။ (တေ၊ ထိုအဏုစသည်တို့သည်။) ဥပ္ပါဒါဒိနံ၊ ဥပ္ပါဒ လက္ခဏာစသည်တို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသောကြောင့်။ နိစ္စာ၊ ကုန်၏။

၄၃၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၄၀-၂၂) [၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ (ကသွာ၊ ကား။) အဏု-
အာဒိနံ၊ တို့၏။ အသိဒ္ဓတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ပရမတ္ထအားဖြင့် သဘောမထင်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဤပါဌ်ဖြင့် နိစ္စာ အဏုအာဒယော-ဟု
ပရမတိပဋိညာဉ်ဖြင့် နိစ္စအဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော အဏုစသော
ဝတ္ထုမထင်၊ ထိုကြောင့်လည်း အကြောင်းသည် နိဿယအားဖြင့်မထင်ဟု
ပြ၏။ အပ္ပဘဝတ္တာ-ဟု မိမိဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းကိုရည်၍ ယထာ-
ဝုတ္တယုတ္တိသမ္ဘာဝတော-စသည်ကိုမိန့်သော်) ။

၅၆၁။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ။ ယထာဝုတ္တယုတ္တိသမ္ဘာဝတော၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော အပြားရှိသော အပ္ပဘဝတ္တာ-ဟူသော ယုတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ဣဒမေဝ၊ အဘိဓာန်နိဗ္ဗာန်သည်သာလျှင်။ နိစ္စံ၊ ၏။ 'ရူပ-
သင်္ခါဝါတိက္ကမတော၊ ရုပ်၏သဘောကိုလွန်ခြင်းကြောင့်။ အရူပံ၊ ရုပ်
မဟုတ်၊ ဝါ၊ ရုပ်၏သဘောမရှိ။' ဗုဒ္ဓါဒိနံ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗာယ၊ ပြီးခြင်း
ဆုံးခြင်း၏။ ဝိသေသာဘာဝတော၊ အထူးမရှိသောကြောင့်။ ကောဝ၊
တပါးသာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယေန၊ အကြင်
သူသည်။ ဘာဝနာယ၊ အရိယမဂ်ကိုပွားစေသဖြင့်။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်
သိအပ်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ကိလေသဝုပသမဉ္စ၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်း
ကို၎င်း။ ဥပါဒိသေသဉ္စ၊ ကိလေသာတို့မှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော
ဥပါဒိကို၎င်း။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညာပနိယတ္တာ၊ သိစေအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ (ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) ဥပါဒိသေသေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။
ပညာပိယတိ၊ သိစေအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။)
သဥပါဒိသေသံ၊ မည်၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သမုဒယပ္ပဟာနေန၊ သမုဒယကို
ပယ်သဖြင့်။ ဥပဟတာယတိကမ္မဖလဿ၊ ပယ်ဖျက်အပ်ပြီးသော အနာဂတ်
၌ ဖြစ်လတံ့သော ကံ၏အကျိုးရှိသော။ အဿ၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏။

၁-ဤပါဌ်ဖြင့် ရှင်တရားတို့၏ ရူပနသဘောသည်၎င်း ပဋိသန္ဓေအဖြစ်ဖြင့်
ကလာပ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဒေသနှင့် စပ်ခြင်းသည်၎င်း သဘောဖြစ်သကဲ့သို့
ထိုအတူ နိဗ္ဗာန်၏တစ်ခုတစ်ရပ်၌ ပဋိသန္ဓေအဖြစ်သည်၎င်း သပဒေသအဖြစ်သည်၎င်း မရှိ
ဟုပြ၏။ (ပြည်)

၂-ဥပါဒိယတိ ကာမုပါဒါဒိဟိတံ ဥပါဒိ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကသေတမဓိစနံ၊ ဥပါဒိယေဝ
ဘေသော ဥပါဒိသေသော။ (ပြည်)

၃-အာယတိံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ကမ္မဖလံ အာယတိကမ္မဖလံ၊ ဥပဟတံ အာယတိကမ္မဖလံ
ယေနာတိ ဥပဟတာယတိကမ္မဖလော၊ တဿ-ဟု စတုတ္ထပြု။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ]

နိဗ္ဗာနကထာ (၁၄၁-၆)

၄၃၁

စရိမိတ္တတော၊ အဆုံးစုတိစိတ်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ နောက်၌။ ပဝတ္ထိခန္ဓာနံ၊ ပဝတ္ထိ
 ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၏။ အနုပ္ပါဒနတော စ၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။
 ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသောခန္ဓာတို့၏။ အန္တရဓာနတော စ၊ ကွယ်ခြင်း
 ကြောင့်၎င်း။ [၁၄၁] ယော ဥပါဒိသေသာတာဝေါ စ၊ အကြင်ကိလေသာမှ
 ကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိ၏မရှိခြင်းသည်လည်း။ (ဟောတိ၊
 ၏။) တံ-ဥပါဒိသေသာတာဝံ၊ ထိုကိလေသာမှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါး
 ဟူသော ဥပါဒိ၏ မရှိခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညာပနိယတော၊
 သိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌။ ဥပါဒိသေသော၊
 ကိလေသာမှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ-နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။) အနုပါဒိသေသံ၊ မည်၏။

အသိထိလပရက္ခမသိဒ္ဓေန၊ လျော့လျည်းမဟုတ် တင်းမာသော ဝီရိယ
 ကြောင့် ပြီးသော။ ဉာဏဝိသေသေန၊ လောကီမှထူးသော လောကုတ္တရာ
 ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဂမနိယတော စ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 သဗ္ဗညုဝစနတော စ၊ သဗ္ဗညုရှင်စောတုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပရမတ္ထေန၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ (သဗ္ဗာဝတော၊
 ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ (ပရမတ္ထ
 အားဖြင့်) မရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ (ဝိဇ္ဇမာနမေဝ၊ သာတည်း။) ဟိ-သစ္စံ၊
 ၏။ အတ္ထိ၊ ပ။ အသင်္ခတန္တိ၊ သော။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဇာတံ၊ ဝေဒနာစသည်တို့ကဲ့သို့ ဟေတုပစ္စယ
 သမဝါယဟုဆိုအပ်သော ကာရဏသမုပ္ပါဒကြောင့် ဖြစ်သည်ပြီးသည်မဟုတ်
 သော။ အဘူတံ၊ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ ကိုယ်တိုင်သာလျှင် ထင်ရှား
 ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်သော။ အကတံ၊ တစုံတခုသောအကြောင်းသည်
 ပြုအပ်သည်လည်းမဟုတ်သော။ အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတဖြစ်သော တရား
 သည်၊ ဝါ၊ သင်္ခတမဟုတ်သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။]

ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓနိဒ္ဓေသေ ဝိနိစ္ဆယကထာမုခံ။

၁ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ယခုစာကိုယ်၌ သဘာဝတော-ဟု ရှိ၏။ သဘာဝအားဖြင့် ဟု အနက်
 ပေးရာ၏။ ဋီကာ၌ ပရမတ္ထေန နာဝိဇ္ဇမာနံ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ-ဟု မိန့်ဆိုသောကြောင့်
 ဤအရာ၌ သဗ္ဗာဝတော-ဟူ၍၎င်း သဘာဝတော-ဟူ၍၎င်း ဤ ၂-ပုဒ်လုံးပင် လိုမည်
 မထင်ပေ။ (ဆ-သံ-သော)

မဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာ

၅၆၂။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါနိဒ္ဒေသေ၊ ဤ။
 ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော၊ ကုန်သော။)
 အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေပိ၊ လည်း။ အတ္ထတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။
 ကာမံ ပကာသိတာယေဝ၊ အကယ်၍ကား ပြုအပ်ကုန်ပြီးသည်သာတည်း။
 ပန၊ ထိုသို့ပြုပြီးဖြစ်သော်လည်း။ ဣမ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသဌ်။ ဧကက္ခဏေ၊
 တခုသောဓဏဌ်။ ပဝတ္ထမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ နေသံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော
 တရားတို့၏။ ဝိသေသာဝဗောဓနတ္ထံ၊ (ပဋိပက္ခဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို
 သတ်ခြင်းအစရှိသော ပဝတ္ထိအာကာရ)အထူးကို သိစေခြင်းငှါ။ ဝဒါမ၊
 ကုန်အံ့။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ စတုသစ္စပဋိဝေဓာယ၊
 ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နဿ၊ သော။ ယောဂိနော၊ ၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ၊ နိဗ္ဗာန်
 ဇျှင် အာရုံရှိသော။ အဝိဇ္ဇာနုသယသမုတ္တိတကံ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယကို
 အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်သော။ ပညာစက္ခု၊ သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ သာ၊
 ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ သမ္မာဒဿနလက္ခဏာ၊ မဖောက်မပြန် သစ္စာကို
 မြင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဓာတုပ္ပကာသနရသာ၊ ပရမတ္ထဖြစ်သော စတုသစ္စ
 ကို ထင်စွာပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အဝိဇ္ဇန္တကာရဝိဒ္ဓံသနပစ္စုပ္ပန်နာ၊ အဝိဇ္ဇာ
 ဟူသော အမှတ်မှောင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။
 ဝါ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ တတာ
 သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိနော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနုသယကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သောအခြင်းအရာ
 အားဖြင့် (ဖြစ်သော) သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဋီကာနှင့်
 အညီပေးသည်။ တထာ၊ ထိုအတူ။ တထာ၊ ထိုမှတပါးဟု လွယ်စကား
 မပေးနှင့်။) တံသမ္ပယုတ္တံ၊ ထိုမဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။
 မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပနိစ္ဆိတကံ၊ ကာမသင်္ကပ္ပစသော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို အကြွင်းမဲ့
 ဖြတ်တတ် သတ်တတ်သော။ စေတသော။ ကို။ နိဗ္ဗာနပဒါဘိနိရောပနံ၊
 နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေတတ်သော မဂ္ဂင်သည်။ (မဂ္ဂင်-ကို
 ငဲ့၍ နှဉ့်ရှိသည်။) သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာသင်္ကပ္ပသည်။
 သမ္မာစိတ္တာဘိနိရောပနလက္ခဏာ၊ မဖောက်မပြန် သမ္ပယုတ်စိတ်ကို

၁-ဋီကာ၌ ပရမတ္ထပကာသနရသာ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အတ္ထပ္ပကာသနရသာ-ဟု
 ရှိသော သိမ္မကွဲက ယုတ္တတရဖြစ်ပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အပ္ပနာရသော၊ သမ္ပယုတ်ကို နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ သွင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာသက်ပ္ပပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာသက်ပ္ပကို ပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဝါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုတင်တတ်၏။

တထာ ပဿတော၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသောမဂ် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ရှုသည်လည်းဖြစ်ထသော။ ဝိတက္ကယတော စ၊ ဝုတ္တပကာရသမ္မာသက်ပ္ပဖြင့် နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ စိတ်ကိုတက်စေသည်လည်းဖြစ်ထသော။ (ယောဂိနော၊ ။) တံသမ္ပယုတ္တာဝ၊ ထိုသမ္မာသက်ပ္ပနှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝစီဒုစ္စရိတသမုတ္တိတိကာ၊ ဝစီဒုစ္စရိုက်ကို အကြွင်းမဲ့သတ်တတ်၊ ဖြတ်တတ်သော။ မိစ္ဆာဝါစာယ၊ မှ။ ဝိရတိ၊ ကြဉ်တတ်သောတရား၊ ကြဉ်ခြင်းတရား၊ ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရားသည်။ သမ္မာဝါစာ နာမ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသမ္မာဝါစာသည်။ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာ၊ နာသောသူတို့ကို၎င်း၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို၎င်း သိမ်းဆည်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိရမဏရသာ၊ မိစ္ဆာဝါစာမှ ကြဉ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာဝါစာပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာဝါစာကို ပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ဝါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ တထာ ဝိရမတော၊ ထိုဝုတ္တပကာရသမ္မာဝါစာဖြင့် ကြဉ်သောယောဂီ၏။ တံသမ္ပယုတ္တာဝ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော မဂ္ဂင်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ မိစ္ဆာကမ္မန္တသမုစ္ဆေဒိကာ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်သော။ ပါဏာတိပါတာဒိဝိရတိ၊ ပါဏာတိပါတစသောကာယဒုစ္စရိုက်တို့မှ ကြဉ်တတ်သောတရား၊ ကြဉ်ခြင်းတရား၊ ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရားသည်။ သမ္မာကမ္မန္တော နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာကမ္မန္တသည်။ သမုဋ္ဌာပနလက္ခဏော၊ အပြစ်ကင်းသောကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုကို ကောင်းစွာဖြစ်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိရမဏရသော၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တမှ ကြဉ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာကမ္မန္တပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တကိုပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဝါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အဿ-ယောဂိနော၊ ။ တေသံ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာနံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တတို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိဘူတာ၊ အထူးသဖြင့်စင်ကြောင်း

ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံသမ္ပယုတ္တာဝ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော မဂ္ဂင်တို့နှင့်ယှဉ်
သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကုဟနာဒိဥပစ္စေဒိကာ၊ အံဖွယ်ပြုခြင်းစသည်ကို
လွန်စွာဖြတ်တတ်သော။ ယာ မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ၊ အကြင်မိစ္ဆာဇီဝမှ ကြဉ်တတ်
သောတရား၊ ကြဉ်ခြင်းတရား၊ ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရားသည်။ (အတ္ထိ၊
၏။) သော၊ ထိုမိစ္ဆာဇီဝဝိရတိသည်။ သမ္မာအာဇီဝေါ နာမ၊ မည်၏။
သော၊ ထိုသမ္မာအာဇီဝသည်။ ဝေါဒါနလက္ခဏော၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ကို၊ ဝါ၊
ခန္ဓာအစဉ်ကို စင်ကြယ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဉာယာဇီဝပဝတ္တိရသော၊
လျှောက်ပတ်သော အသက်မွေးခြင်းကိုဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာဇီဝပ္ပ-
ဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ မိစ္ဆာဇီဝကိုပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သော
အခြင်းအရာရှိ၏။ ဝါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်
တတ်၏ ၂။

၁-သမ္မာအာဇီဝေါဟူသော ပခာနုပုဒ်ကို၌ ပုလ္လိဒ်ဖြင့်ထားသည်။ ကမ္မဓာရည်း
သမာသံ ဝါကျမှ တပါးသောအရာ၌ နည်းတူပင် ပခာနုပုဒ်နှင့် လိင်တူမြဲဖြစ်သည်။ (ဆ-
သံသော)

၂-စတုရင်္ဂသမန္နာဂတာ၊ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဝါစာ၊ စကားသည်။
ဇနံ၊ နားထောင်သူအပေါင်းကို။ သင်္ဂဏတိ၊ သိမ်းယူတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
တဗ္ဗိပက္ခဝိရတိသဘာဝါ၊ ထိုလေးပါးအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော စကားကောင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်
အဖို့ဖြစ်သော မုသာဝါဒအစရှိသည်။ ကြဉ်ခြင်းသဘောရှိသော။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။
တေဒကရဏမိစ္ဆာဝါစာပဟာနေန၊ ကွဲပြားခြင်းကို ပြုတတ်သော မိစ္ဆာဝါစာကို ပယ်ခြင်း
ဖြင့်။ ဇနော၊ နားထောင်သူတို့ကို၎င်း။ သမ္ပယုတ္တေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ပရဂ္ဂဏနကိစ္စဝတိ၊
သိမ်းယူခြင်းကိစ္စရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိဂ္ဂဟဏလက္ခဏာတိ၊
ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ စိဝရကမ္မာဒိကော၊ သင်္ကန်းချုပ်ခြင်းစသော
ပယောဂဟု ဆိုအပ်သော။ ကမ္မန္တော၊ ကမ္မန္တသည်။ ကေ၊ သော။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်
သော ကိစ္စကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ နိပ္ပါဒေတိ ယထာ၊ ပြီးစေသကဲ့သို့၎င်း။ တံတံကိရိယာနိပ္ပါဒ-
ကော၊ ထိုသို့ကိရိယာကို ပြီးစေတတ်သော။ စေတနာသင်္ခါတော၊ စေတနာဟုဆိုအပ်
သော။ ကမ္မန္တော၊ သည်။ ဟတ္ထပါဒစသနာဒိကိရိယံ၊ လက်သွပ်ခြင်း ခြေလှုပ်ခြင်းစသော
အမှုအရာကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ ယထာ ပါ၊ ပြီးစေသကဲ့သို့၎င်း။ ဧဝံ-တထာ၊ ကူ။ သာဝဇ္ဇ-
ကတ္တဗ္ဗကိရိယာသမုဋ္ဌာပကမိစ္ဆာကမ္မန္တပဟာနေန၊ အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ပြုအပ်သော
အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော မိစ္ဆာကမ္မန္တကို ပယ်ခြင်းဖြင့်။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သည်။
နိရဝဇ္ဇသမုဋ္ဌာပနကိစ္စဝါ၊ အပြစ်မရှိသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကိုဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိသည်။ ဟောတိ၊
၏။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သမုဋ္ဌာပေန္တော ဝေ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍
ဖြစ်သောမိမိကိစ္စအားလျော်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေလျက်သာလျှင်။ ပဝတ္တိ စ၊ ဖြစ်လည်း
ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာပနလက္ခဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝသင်္ခါတယ၊ သော။ တဿ၊ သီလဘူမိယံ၊ ထိုသီလဟူသောမြေ၌။ ပတိဋ္ဌိတဿ၊ တည်ပြီးသော။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တဒန္တရူပေါ၊ ထိုဆိုးပြီးသော မဂ္ဂင်အားလျော်သော။ တံသမ္ပယုတ္တောဝ၊ ထိုဆိုးပြီးမဂ္ဂင်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကောသဇ္ဇသမုဇ္ဈေဒကော၊ ပျင်းခြင်းကိုဖြတ်တတ်သော။ ယော ဝီရိယာရမ္ဘော၊ အကြင်ဝီရိယဟုဆိုအပ်သော အာရမ္ဘသည်။ (အတ္တံ၊ ၏။) သေ-ဇေသော၊ ထိုဝီရိယာရမ္ဘသည်။ သမ္မာဝါယာမော နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထို သမ္မာဝါယာမသည်။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးပင့်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ သံကိလေသပက္ခမှ ချီကြွခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အနုပ္ပန္နအကုသလာနုပ္ပါဒနာဒိရသော၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေခြင်းစသောကိစ္စ ရှိ၏။ မိစ္ဆာဝါယာမပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ ဇေဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝါယာမတော၊ လုံ့လအားထုတ်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ တံသမ္ပယုတ္တောဝ၊ သော။ မိစ္ဆာသတိဝိနိဒ္ဓါနနော၊ အကုသိုလ်ခန္ဓာဟူသော မိစ္ဆာသတိကို အကြွင်းမဲ့ဖျက်ဆီးတတ်သော။ စေတသော၊ စိတ်၏။ [၁၄၂] အသမ္မောသော၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော တရားသည်။ သမ္မာသတိ နာမ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသမ္မာသတိသည်။ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏာ၊ အာရုံသို့ကပ်၍တည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ အာရုံကို သဘောအလျောက် မဖောက်မယွင်း မှတ်နိုင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အသမ္ပယာနရသာ၊ အာရုံကို မမေ့မလျော့စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာသတိပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ ဇေဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အနုတ္တရာယ၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော။ သတိယာ၊ သည်။ သိရက္ခိယမာနစိတ္တဿ၊ ကောင်းစွာ စောင့်အပ်သောစိတ်ရှိသော ယောဂီ၏။ တံသမ္ပယုတ္တောဝ၊ သော။ မိစ္ဆာသမာဓိဝိဒ္ဓံသိကာ၊ သော။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ သည်။ သမ္မာသမာဓိ နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာသမာဓိသည်။ အဝိက္ခေပလက္ခဏော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မပျံ့လွင့်ကြောင်း၏ အဖြစ်

၀၀၀

ဝုတ္တော၊ ၏။ ကာယဝါစာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို၎င်း။ ခန္ဓသန္တာနဿ စ၊ ခန္ဓာ အစဉ်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ သံကိလေသဘူတမိစ္ဆာအာဇီဝပ္ပဟာနေန၊ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော မိစ္ဆာအာဇီဝကို ပယ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ညစ်ညူးစေတော်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော မိစ္ဆာအာဇီဝကိုပယ်ခြင်းဖြင့်။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ကို။ ဝေါဒါပနလက္ခဏောတိ၊ ဟူ၍။ အာသနိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ မူလဋီကာ ၂၇၁-၏ အနက်။ (ပြည်)

လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ သမာဓာနရသော၊ သမ္ပယုတ်စိတ်ကို အညီအညွတ်
ကောင်းစွာအာရုံ၌ထားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာသမာဓိပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊
မိစ္ဆာသမာဓိကိုပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။
ဝါ၊ မိစ္ဆာသမာဓိကို ပယ်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်
၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေတရားအပြီးတည်း။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ-
နိဒ္ဒေသေ နယော။ (ဤပါဌ်အချို့မရှိ။) ဝေဝိတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊
ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ၏။

၅၆၃။ ဉာဏကိစ္စတောတိ၊ ကား။ သစ္စဉာဏဿ၊ သစ္စာတို့ကို အာရုံ
ပြု၍ဖြစ်သော ဉာဏ်၏။ ကိစ္စတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သစ္စဉာဏံ၊ သည်။ အနုဗောဓဉာဏံ၊
တုကြိမ်မဟုတ် အဖန်တလဲလဲ သိသောဉာဏ်၎င်း၊ ဝါ၊ အနုဿဝစသည်သို့
လျှောက်၍သိသောဉာဏ်၎င်း။ ပဋိဝေဓဉာဏဉ္စ၊ ထိုးထွင်း၍သိသောဉာဏ်
၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ အနုဗောဓဉာဏံ၊ သည်။
လောကီယံ၊ လောကီဖြစ်၍။ အနုဿဝါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ နိရောဓေ စ၊
နိရောဓသစ္စာ၌၎င်း။ မဂ္ဂေ စ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၌၎င်း။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပဋိဝေဓ-
ဉာဏံ၊ သည်။ လောကုတ္တရံ၊ တရားဖြစ်၍။ နိရောဓံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊
၍။ ကိစ္စတော၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊ ပယ်ခြင်း၊ ပွားစေခြင်း၊ မျက်မှောက်
ပြုခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ၏။
ယထာဟ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။
ပဿတိ၊ ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်း
ဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။
သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောသုတ်ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ အဿ၊ ထိုပဋိ
ဝေဓဉာဏ်၏။ တံ ကိစ္စံ၊ ထိုပရိညေယျစသော သစ္စာလေးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား
၍သိခြင်း ပယ်ခြင်းစသော ကိစ္စသည်။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ဉာဏဒဿန
ဝိသုဒ္ဓိကထာ၌။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ်။

ပန၊ အဖို့တပါးကိုဆိုအံ့။ လောကီယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ ယံ ဇေတံ
သစ္စဉာဏံ၊ အကြင်သို့သော ဤသစ္စာဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊
ထိုလောကီသစ္စာဉာဏ်၌။ ဒုက္ခဉာဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို သိသောဉာဏ်သည်။

ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝဝသေန၊ ပရိယုဋ္ဌာနံဟုဆိုအပ်သော နိပ်ခြင်း၏ အစွမ်း
 ဖြင့်။ (ပရိယုဋ္ဌာနသင်္ခါတော အဘိဘဝေါ ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝေါ၊ ဋီကာ။)
 ဝါ၊ အလွန်ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်း အစွမ်းအားဖြင့်။ (အနက်တူသဒ္ဒါထပ်၍
 သာတိသယဖြစ်သည်။) ပဝတ္ထမာနံ၊ သော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
 ပရိယုဋ္ဌာနံကို။ နိဝတ္ထေတိ၊ ၏။ သမုဒယဉာဏံ၊ သည်။ ပရိယုဋ္ဌာနာဘိ-
 ဘဝဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနံ၊ သော။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား လိုက်သည်၊
 နောက်နှစ်ပါး၌လည်း နည်းတူပင်လိုက်။) ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ (နိဝတ္ထေတိ၊
 ၏။) နိရောဓဉာဏံ၊ သည်။ သဿတဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ (နိဝတ္ထေတိ၊ ၏။) မဂ္ဂဉာဏံ၊
 သည်။ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိကို။ (နိဝတ္ထေတိ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။
 ဒုက္ခဉာဏံ၊ သည်။ ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝဝိရဟိတေသု၊ ဓုဝအဖြစ်၊ သုဘအဖြစ်၊
 သုခအဖြစ်၊ အတ္တအဖြစ်တို့မှ ကင်းကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဓုဝသုဘ-
 သုခတ္တဘာဝသညာသင်္ခါတံ၊ ဓုဝအဖြစ်၊ သုဘအဖြစ်၊ သုခအဖြစ်၊ အတ္တ-
 အဖြစ်ဖြင့် အမှတ်မှားဟုဆိုအပ်သော။ ဖလေ၊ ၌။ ဝိပုဋ္ဌိပတ္တိံ၊ ဖောက်ပြန်
 မှားယွင်းသောအကျင့်ကို။ (နိဝတ္ထေတိ၊ ၏။) သမုဒယဉာဏံ၊ သည်။ ဣဿ-
 ရပဓာနကာလသဘာဝါဒီဟိ၊ ပရမိသ္မာ ဗြဟ္မာမင်းစသော ဣဿရ
 အကြောင်း၊ ပကတိအဗျတ္တဟူသော ပဓာနအကြောင်း၊ ကာလအကြောင်း၊
 သဘာဝအကြောင်းစသည်တို့ဖြင့်။ လောကော၊ ကသည်။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ အကာရဏေ၊ ၌။ ကာရဏာဘိမာနပဝတ္တံ၊ အကြောင်းဟု
 အမှတ်မှားသောအားဖြင့်ဖြစ်သော။ ဟေတုမှိ၊ ၌။ ဝိပုဋ္ဌိပတ္တိံ၊ ကို။ (နိ-
 ဝတ္ထေတိ၊ ၏။) နိရောဓဉာဏံ၊ သည်။ အရူပလောကလောကထူပိကာဒီသု၊
 အရူပဘုံ၊ ရုပ်ရှိသောလောက၏ အထွဋ်အဖျားဖြစ်သော အသညသတ်ဘုံ
 စသည်တို့၌။ အပဝဂ္ဂဂါဟဘူတံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ကင်းရာမောက္ခနိဗ္ဗာန်ဟု
 စွဲလမ်းယူမှားသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိရောဓေ၊ ၌။ ဝိပုဋ္ဌိပတ္တိံ၊ ကို။ နိ-
 ဝတ္ထေတိ၊ ၏။ (အပဝဇ္ဇန္တိ သင်္ခါရာ တေသ္မာတိ အပဝဂ္ဂေါ။) မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။
 ကာမသုခလ္လိကအတ္တကိလမထာနုယောဂပ္ပဘေဒေ၊ ကိလေသာကာမနှင့်
 ယှဉ်သောသုခ၌ ကပ်ငြိသောအကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်း၊ ကိုယ်ကိုပင်ပန်း
 ဆင်းရဲစေတတ်သော အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်း အပြားရှိသော။ အဝိသုဒ္ဓိ-

၁-လောကသုပ္ပါကာယာတိ အသညဘဝေ။ မဓု။ ဆရာကြီးတို့ကား နေဝသညာ-
 နာသညာယတနာတို့၏၊ အရူပလောကကို အသီးဆီပြီးရကား မသင့်စနိုး။

မဂ္ဂေ၊ စင်ရာစင်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းမဟုတ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဂ္ဂါ-
ဟဝသေန၊ စင်ရာစင်ကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းဟု စွဲလမ်းမှတ်မှား
သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ ဥပါယေ၊ အကြောင်း၌။ ဝိပုဋ္ဌိပတ္တိံ၊
ကို။ နိဝတ္ထေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ လောကေ၊ ပ။ သစ္စာနီတိ၊
ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (အရိယာ-
ဂါထာ။)

[ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယော နရော၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ သစ္စာနီ၊
တို့ကို။ န ဝိဇာနာတိ၊ မသိ။ တာဝ၊ လောက်။ သော နရော၊ သည်။
လောကေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌၎င်း။ လောကပ္ပဘဝေ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းအမှုန်
သမုဒယသစ္စာ၌၎င်း။ သိဝေ၊ ပူပန်ခပ်သိမ်း မကပ်လိမ်း၍ ငြိမ်းအေး
ချမ်းမြေ့သော။ လောကတ္ထဂမေ စ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာ၌၎င်း။
တဒုပါယေ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၌၎င်း။
သမ္ပယုတိ၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေ၏။] (ဝေမေတ္ထ ဉာဏကိစ္စတောပိ ဝိနိစ္ဆယော
ဝေဒိတဗျော။)

၅၆၄။ အန္တောဂဓာနံ ပဘေဒါတိ၊ ကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တဏှဉ္စေ၊
တဏှာကို၎င်း။ အနာသဝဓမ္မေ စ၊ အာသဝေါတို့၏ အာရုံမဟုတ်သော
လောကုတ္တရာတရားတို့ကို၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသာ၊ ကုန်သော။
သဗ္ဗဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသော လောကီတရားတို့သည်။ ဒုက္ခသစ္စသ္မိံ၊ ၌။
(အန္တောဂဓာ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။) ဆတ္တိံ သတဏှာဝိစရိတာနိ၊ သုံးဆဲ့
ခြောက်ပါးသော တဏှာဝိစရိက်တို့သည်။ သမုဒယသစ္စေ၊ ၌။ (အန္တော-
ဂဓာနိ၊ ကုန်၏။) နိရောဓသစ္စံ၊ သည်။ အသမ္ဘိဿံ၊ တပါးတည်းဖြစ်၍
တစုံတခုသောတရားနှင့်မရောနှော။ (ကုတော တဒန္တောဂဓပ္ပဘေဒေါတိ
အဓိပ္ပါယော။) မဂ္ဂသစ္စေ၊ ၌။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမုခေန၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပဓာန
ပြုသဖြင့်။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ။ ပ။ ဂီနိ၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်၊ ပညိန္ဒြေ၊ ပညာဗိုလ်၊
ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်တို့သည်။ (အန္တောဂဓာနိ၊ ကုန်၏။) သမ္မာသင်္ကပ္ပါ-
ပဒေသေန၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပကိုညွှန်းသဖြင့်။ [၁၄၃] တယော၊ ကုန်သော။
နေက္ခမ္ပဝိတက္ကာဒယော၊ နေက္ခမ္ပဝိတက်၊ အဗျာပါဒဝိတက်၊ အဝိဟိံ သာ
ဝိတက်တို့သည်။ (အန္တောဂဓာ၊ ကုန်၏။) သမ္မာဝါစာပဒေသေန၊ သမ္မာ-

ဝါစာကို ညွှန်းသဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဝစီသုစရိတာနိ၊ တို့သည်။ ပ။ သမ္မာဇီဝမုခေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပိစ္ဆတာ စ၊ သည်၎င်း။ သန္တုဋ္ဌိတာ စ၊ သည်၎င်း။ (အန္တောဂဓာ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ ကုန်သော။ တေသံ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါနံ၊ တို့၏။ အရိယကန္တသီလတ္တာ စ၊ အရိယာ တို့သည် ချစ်နှစ်သက်အပ်သော သီလ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အရိယကန္တသီလဿ၊ ၏။ သဒ္ဓါဟတ္ထေန၊ သဒ္ဓါလက်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ စ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တေသံ၊ ထိုသဒ္ဓါနှစ်သည်တို့၏။ အတ္တိတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သီလဿ၊ ၏။) အတ္တိတာဝတော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယ။ ပ။ ပါဒါ၊ တို့သည်။ ပ။ သမ္မာဝါယာမာပဒေသေန၊ ဖြင့်။ စတုပ္ပိဓ။ ပ။ ဂီနိ၊ တို့သည်။ ပ။ သမ္မာသတိအပဒေသေန၊ ဖြင့်။ စတုပ္ပိဓ။ ပ။ ဂီနိ၊ တို့သည်။ သမ္မာသမာဓိအပဒေသေန၊ ဖြင့်။ သဝိတက္ကသဝိစာရာဒယော၊ သဝိတက္ကသဝိစာရာသမာဓိအစရှိကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ တို့သည်၎င်း။ စိတ္တသမာဓိ။ ပ။ ဂီနိ၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်ဟူသော စိတ္တသမာဓိ။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့သည်။ အန္တောဂဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ (ဝေမေတ္တ အန္တောဂဓာနံ ပဘေဒတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗျော။)

၅၆၅။ ဥပမာတောတိ၊ ကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဘာရော ဝိယ၊ ဝန်ကို ကဲ့သို့။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘာရာဒါနမိဝ၊ ဝန်ကိုယူခြင်းကိုကဲ့သို့။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) ဘာရနိက္ခေပနမိဝ၊ ဝန်ကိုချေခြင်းကိုကဲ့သို့။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) ဘာရနိက္ခေပနုပါယော ဝိယ၊ ဝန်ကိုချေခြင်း ၏ အကြောင်းကိုကဲ့သို့။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) စ၊ တနည်းလည်း။ ရောဂေါ ဝိယ၊ အနာကိုကဲ့သို့။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) ရောဂနိဒါနမိဝ၊ အနာ၏အကြောင်းရင်းကိုကဲ့သို့။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) ရောဂ-

၁-ရောဂါ၏နိဒါန်းကား အကြောင်းရင်းတည်း။ သမုဋ္ဌာန်ကား နီးသောအကြောင်းတည်း။ ထိုတို့ မလျှောက်ပတ်မသင့်တင့်သော ဘောဇဉ် အာဟာရဥတုစသည်ကို မှီဝဲခြင်းသည် ဝေးသောအကြောင်း ဖြစ်ရကား နိဒါန်းတည်း။ သလိပ်သည်းခြေ သွေးလေမညီ ပထဝီစသောဓာတ်တို့၏ ချောက်ခြား ဖောက်ပြန်သည်ကား နီးသောအကြောင်း ဖြစ်ရကား သမုဋ္ဌာန်တည်း။ (ပြည်)

ဝူပသမော ဝိယ၊ ရောဂါ၏ငြိမ်းခြင်း ပျောက်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ နိရောဓသစ္စ၊
ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) တေသဇ္ဇမိဝ၊ အနာပျောက်ကြောင်းဆေးကောင်းကို
ကဲ့သို့။ မဂ္ဂသစ္စ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ ဒုဗ္ဗိက္ခမိဝ၊ ရခဲသော
ထမင်းအစာရှိသည်၏အဖြစ်ကိုကဲ့သို့။ ဝါ၊ ငတ်မွတ်ရှားပါး အစားအစာ
ရခဲသောအခါကိုကဲ့သို့။ ဒုက္ခသစ္စ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိ ဝိယ၊ မိုးမကောင်း
သောအခါကိုကဲ့သို့။ ဝါ၊ မိုးမရွာသောအခါ လွန်စွာမိုးရွာသောအခါကို
ကဲ့သို့။ သမုဒယသစ္စ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) သုဘိက္ခမိဝ၊ ရလွယ်သောထမင်း
အစာရှိသည်၏အဖြစ်ကိုကဲ့သို့။ ဝါ၊ ကုံတံပေါ်များ အစားအစာ ဝပြော
သောအခါကိုကဲ့သို့။ နိရောဓသစ္စ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) သုဝုဋ္ဌိ ဝိယ၊ လုပ်ချိန်
အခါ အသင့်အတင့်ကောင်းစွာ မိုးရွာခြင်းကိုကဲ့သို့။ မဂ္ဂသစ္စ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊
၏။) အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ ဝေရီဝေရမူလဝေရသမုဏ္ဍိတ ဝေရသမုဏ္ဍိ-
တူပါယေဟိ၊ ရန်ရှိသောသူ၊ ရန်၊ ရန်ကိုအကြွင်းမဲ့သတ်ရာ၊ ရန်ကိုအကြွင်းမဲ့
သတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့နှင့်၎င်း။ ဝိသရုက္ခ။ပ။ နုပါယေဟိ၊ အဆိပ်ပင်၊
အဆိပ်ပင်၏အမြစ်၊ အမြစ်ပြတ်ခြင်း၊ ထိုအမြစ်ပြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့နှင့်
၎င်း။ ဘယ။ပ။ ပါယေဟိ၊ ဘေး၊ ဘေး၏အကြောင်း၊ ဘေးကင်းခြင်း၊
ထိုဘေးကင်းရာသို့ရောက်ခြင်း၊ သိခြင်း၏အကြောင်းတို့နှင့်၎င်း။ ဩရိမံ။ပ။
ဝါယာမေဟိ စ၊ ဤမှာဖက်ကမ်း၊ ကြီးစွာသောရေအယဉ်၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း၊
ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့ ရောက်စေတတ်သောလုံ့လတို့နှင့်၎င်း။ ယောဇေတူပိ၊
ယှဉ်၍လည်း။ တောနိ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတို့ကို။ ဥပမာတော၊ ဖြင့်။
ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေတရပ်အပြီးသတ်တည်း။ ဝေမေတ္ထ
ဥပမာတော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၆၆။ စ၊ ထိုမှတပါး။ စတုက္ကတောတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာ
လေးပါးတို့၌။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသမာမည်၍။ န အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမမည်
သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသာမည်၍။ န
ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဒုက္ခဉ္ဇေဝ၊ ဒုက္ခလည်း
မည်သော။ အရိယသစ္စဉ္ဇ၊ အရိယသစ္စာလည်းမည်သော တရားသည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ နေဝ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခလည်းမမည်သော။ န အရိယသစ္စံ၊ အရိယ
သစ္စာလည်းမမည်သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သမုဒယာဒိသု၊ သမုဒယ

နိဒ္ဒေသ] မဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာ (၁၄၃-၃၀)

၄၄၁

စသည်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစတုက္က၌။
 မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကြည်သော မဂ်
 စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲကိုးပါး တရားတို့သည်လည်းကောင်း။ သာမညဗလာနိ
 စ၊ မဂ်၏အကျိုးဖြစ်ကုန်သော ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် သုံးဆဲခုနစ်ခုတို့သည်လည်း
 ကောင်း။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုမမြဲ
 သော သဘောတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်၏။ ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့
 ဟောတော်မူသောကြောင့်။ သင်္ခါရဒုက္ခတာယ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသာမည်၏။ န အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာကားမမည်။
 နိရောဓော၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသာမည်၏။ န ဒုက္ခံ၊
 ဒုက္ခမမည်။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဣတရံ၊ ဒုက္ခနိရောဓတို့မှ တစ်ပါးသော။
 အရိယသစ္စဒ္ဓယံ၊ သမုဒယမဂ္ဂသစ္စာဟူသော အရိယသစ္စာနှစ်ပါး အပေါင်း
 သည်။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သင်္ခါရဒုက္ခတာယ၊ သင်္ခါရ
 ဒုက္ခ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်သည်။ သိယာ၊
 ဖြစ်ကောင်း၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ကောင်းသော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင်ဒုက္ခ
 သစ္စာကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား
 အထံတော်၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿတိ၊ သုံး၏။
 (တဿ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏။) တထဋ္ဌေန၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောပရိညေယျ
 အဖြစ်ဟူသော သဘောဖြင့်။ (ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်သည်။) န သိယာ၊ မဖြစ်
 ကောင်း။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အပြား
 အားဖြင့်။ တဏှာယ၊ တဏှာကို။ အညတြ၊ ထား၍။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ၊
 ငါးပါးအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခဉ္စေ၊ ဒုက္ခလည်းမည်၏။ အရိယသစ္စဉ္စ၊
 အရိယသစ္စာလည်းမည်၏။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော စ၊ တို့သည်
 လည်းကောင်း။ သာမညဗလာနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ယဿ၊ ကို။
 ပရိညတ္ထံ၊ ငှါ။ ဘဂဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိ၊ ၏။ (တဿ၊
 ၏။) တထဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ နေဝ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမမည်သည်သာတည်း။ န အရိယ-
 သစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမမည်သည်သာတည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ၊ ဝါ၊ ဤသို့သော
 နည်းဖြင့်။ သမုဒယာဒိသုပိ၊ သမုဒယသစ္စာ စသည်တို့၌လည်း။ ယထာ-
 ယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ယောဇေတော၊ ယှဉ်၍။ ဧတ္ထ၊
 ဤသစ္စာလေးပါးတို့၌။ စတုက္ကတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

[၁၄၄] ၅၆၇။ သုညတေကဝိဓာဒိဟိတိ ဧတ္ထ၊ ခွံ။ တာဝ၊ စွာ။ သုညတော၊ အားဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သေသော၊) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပရမတ္ထေန၊ အားဖြင့်။ သံဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ဝေဒကကာရကနိဗ္ဗုတဂမကာဘာဝတော၊ ခံစားတတ်သောသူ၊ ပြုတတ်သောသူ၊ ငြိမ်းတတ်သောသူ၊ သွားတတ်သောသူမရှိခြင်းကြောင့်။ သုညာနိ၊ ဗာဟိရကတိတ္ထိတို့သည် ကြံအပ်ကုန်သော ခံစားတတ်သောသူစသည်တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ တေနောတံ ဝုစ္စတိ-လွယ်ပြီ။

[ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒုက္ခမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ကောစိ၊ သော။ ဒုက္ခိတော၊ ဒုက္ခကိုခံစားတတ်သောသူသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ကိရိယာဝ၊ ပြုခြင်းသည်သာလျှင်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သောသူသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ နိဗ္ဗုတိ၊ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ နိဗ္ဗုတော၊ ငြိမ်းတတ်သော။ ပုမာ၊ ကျားသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (မဂ္ဂ-မတ္ထိ-ကို မဂ္ဂေါ+အတ္ထိဖြတ်၊ သြ-ကို အ-ရေး၊ မ-အာဂုံ။) မဂ္ဂေါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရာသွားကြောင်း အကျင့်ခရီးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဂမကော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သော။ ပုမာ၊ သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။] (ရထောဒ္ဓုတဂါယာ။)

အထ ဝါ၊ ကား။ ပုရိမဒ္ဓယံ၊ ရှေးဖြစ်သော ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာနှစ်ပါး အပေါင်းသည်။ ဓုဝသုဘသုခတ္တသည်၊ မြဲသောသဘော၊ တင့်တယ်သော သဘော၊ ချမ်းသာသောသဘော၊ အတ္တဟူသောသဘောမှ ဆိတ်၏။ အမတပဒံ၊ အမြှိုက်နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္တသည်၊ အတ္တမှဆိတ်၏။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂ-သစ္စာသည်။ ဓုဝသုခအတ္တဝိရဟိတော၊ ဓုဝသုခအတ္တမှကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေသု၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတရားတို့၌။ သုညတော၊ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ (အရိယာဂါယာ။)

ဝါ၊ ကား။ (ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့တွင်။) တိဏိ၊ သုံးပါးသော သစ္စာတို့သည်။ နိရောဓသုညာနိ၊ နိရောဓသစ္စာမှ ဆိတ်ကုန်၏။ နိရောဓော စ၊ သည်လည်း။ သေသတ္တယသုညော၊ ကြွင်းသောသစ္စာသုံးပါးအပေါင်းမှ ဆိတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသောသစ္စာတို့တွင်။ ဟေတု၊ သမုဒယ-မဂ္ဂမည်သော အကြောင်းသစ္စာသည်။ ဖလသုညော၊ အကျိုးသစ္စာမှ ဆိတ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သမုဒယော၊ ပေါ်နောဗ္ဘဝိက တဏှာဟူသော သမုဒယ၌။ ဒုက္ခဿ၊ ပုနဗ္ဘဝဟုဆိုအပ်သော အာယတိ ဒုက္ခ၏။ အဘာဝ-

တော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ မဂ္ဂေ၊ ခွဲ။ နိရောဓဿ၊ (၏။ အဘာဝတော စ၊ ကြောင့်တည်း။) ပကတိဝါဒီနံ၊ တို့၏။ ပကတိ၊ မာယာမည်သော ပကတိသည်။ (ဝိကာရေဟိ၊ မဟာအဟံကာရ စသောဝိကာရတို့ဖြင့်။) သဂဗ္ဗာဝိယ၊ မျိုးရှိသကဲ့သို့၊ ဝါ၊ မျိုးနှင့်တကွဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ (ဟေတု၊ အကြောင်းသစ္စာသည်။) ဖလေန၊ အကျိုးသစ္စာဖြင့်။ သဂဗ္ဗော၊ မျိုးရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဒုက္ခသမုဒယာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ နိရောဓမဂ္ဂါနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ အသမဝါယာ၊ အညီအညွတ်တကွမဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလံ၊ အကျိုးသစ္စာသည်။ ဟေတုသုညဉ္စ၊ အကြောင်းသစ္စာမှ ဆိတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သမဝါယဝါဒီနံ၊ သမဝါယဝါဒီတို့တို့၏။ (ဝါဒေ၊ ခွဲ။) ဒွိအဏုကာဒိ၊ အကြောင်းပရမာဏုမြူနှစ်ခုရှိသော တခုသော အကျိုးစသည်သည်။ ဟေတုသမဝေတံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွတည်သည်။ (ဧကီဘူတမိဝ သမ္ပန္နံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွတခုတည်းကဲ့သို့ဖြစ်၍စပ်သည်။) ဟောတိ ဝိယ၊ သို့။ ဟေတုဖလံ၊ အကြောင်း၏အကျိုးသစ္စာသည်။ ဟေတုသမဝေတံ၊ အကြောင်းသစ္စာနှင့်တကွတည်သည်။ (ဧကီဘူတမိဝ သမ္ပန္နံ၊ တခုတည်းကဲ့သို့ဖြစ်၍စပ်သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

[ဣဓ၊ ဤသစ္စာလေးပါး၌။ တယံ၊ ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ မဂ္ဂဟူသော သစ္စာသုံးပါးအပေါင်းသည်။ နိရောဓသုညံ၊ နိရောဓသစ္စာမှဆိတ်၏။ နိဗ္ဗုတိပိ၊ နိရောဓသစ္စာသည်လည်း။ တေန တယေန၊ ထိုဆိုးပြီးသော သစ္စာသုံးပါးမှ။ သုညာ၊ ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းသစ္စာသည်။ ဖလေန၊ အကျိုးသစ္စာမှ။ သုညော၊ ၏။ ဖလံပိ၊ အကျိုးသစ္စာသည်လည်း။ တံဟေတုနာ၊ ထိုအကြောင်းသစ္စာမှ။ သုညံ၊ ၏။] (အရိယာဂါထာ၊ နိဗ္ဗုတိသုညာ ဟေတုပ္ပလံ-ဟု သံယုတ်နှင့်ရွတ်။) ဧဝံ တာဝံသုညတော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကေဝိဓာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ

၅၆၈။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ကေဝိဓာဒိဟိတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့တွင်။ သဗ္ဗမေဝ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (သံသာရဿ၊ ၏။)

၁-ကိုယ်ဝန်ဆောင်သော သတ္တဝါကို မျိုးရှိသည်ဆိုသကဲ့သို့ ဤ၌အကျိုးကိုဂဗ္ဘမိဝကိုယ်ဝန်မျိုးဟူ၍ဆိုသည်။ (ပြည်)

၂-သုညတေကဝိဓာဒိဟိ ဟု ပဒုဒ္ဒါရပြုခဲ့ရာတွင် သုညတော ဝိနိစ္ဆယလက်ဦးဆိုပြီး၍ ကေဝိဓာဒိ ကျန်ချေးသေးရကား တာဝံ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၄၄၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၄၄-၂၀) [၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

ပဝတ္တိဘဝတော၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ (ဘာဝ-သည် သဘောဟော။) ကေဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာမရူပတော၊ နာမ်ရုပ် အားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။ ကာမရူပါရူပပဝတ္တိဘဝဘေဒတော၊ ကာမ-ရူပ-အရူပ ဟူသော ဥပပတ္တိအပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၏။ စတုအာဟာရဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ ၏။

သမုဒယောပိ၊ သည်လည်း။ ပဝတ္တကဘာဝတော၊ ပဝတ္တိဟုဆိုအပ် သော ဒုက္ခသစ္စာကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ကေဝိဓော၊ တပါးအဖို့ရှိ၏။ (ဘာဝ-သည်သဘာဝဟော။) ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာသမ္ပယုတ္တ- ဧတော၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပယုတ်အားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ ကာမဘဝ- ဝိဘဝတဏှာဘေဒတော၊ ကာမတဏှာ-ဘဝတဏှာ-ဝိဘဝတဏှာ အပြား အစားဖြင့်။ တိဝိဓော၊ ၏။ စတုမဂ္ဂပ္ပဟေယတော၊ လေးပါးသောမဂ်တို့ သည် ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ၏။ ရူပါဘိနန္ဒနာဒိ- ဘေဒတော၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌တပ်သော တဏှာအစရှိသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ရူပါရုံ၌တပ်သော တဏှာအစရှိသောအပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓော၊ ၏။ ဆတဏှာကာယဘေဒတော၊ ခြောက်ပါးသော တဏှာကာယအပြားအား ဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓော၊ ၏။

[၁၄၅] နိရောဓောပိ၊ သည်လည်း။ အသင်္ခတဓာတုဘာဝတော၊ အသင်္ခတဓာတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကေဝိဓော၊ ၏။ ပရိယာယေန ပန၊ အကြောင်းအမြက်အားဖြင့်ကား။ သဉ္စပါဒိသေသအနုပါဒိသေသဘေဒ- တော၊ ကိလေသာတို့မှကြွင်းသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနှင့်တကွဖြစ်သော နိဗ္ဗာန ဓာတ် ကိလေသာတို့မှကြွင်းသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ် အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ ဘဝတ္ထယဝူပသမတော၊ ဘဝသုံးပါး အပေါင်း၏ ငြိမ်းရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ တိဝိဓော၊ ၏။ စတုမဂ္ဂါဓိဂမနိယတော၊ လေးပါးသောမဂ်တို့သည် သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ လေးပါးသော မဂ်တို့သည် အာရုံပြု၍ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ၏။ ပဉ္စာဘိနန္ဒနာဝူပသမတော၊ ရူပါဘိနန္ဒနာစသော ငါးပါးသောအဘိနန္ဒနာတို့ ၏ ငြိမ်းရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓော၊ ၏။ ဆတဏှာကာယက္ခယဘေဒတော၊

နိဒ္ဒေသ] ကေဝိဓာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ (၁၄၅-၁၈)

၄၄၅

ခြောက်ပါးသော တဏှာကာယတို့၏ကုန်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အပြားအား
ဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓော၊ ၏။

မဂ္ဂေါပိ၊ သည်လည်း။ ဘာဝေတဗ္ဗတော၊ ဘာဝေတဗ္ဗအဖြစ်ဟူသော
သာမညလက္ခဏာအားဖြင့်။ ကေဝိဓော၊ ၏။ သမထဝိပဿနာဘောဒတော၊
သမထ-ဝိပဿနာအပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒဿန-
ဘာဝနာဘောဒတော၊ ဒဿန-ဘာဝနာအပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။
ခန္တတ္တယဘောဒတော၊ သီလက္ခန္ဓ၊ သမာဓိက္ခန္ဓ၊ ပညာက္ခန္ဓဟူသော သုံးပါး
တို့၏အပေါင်း၏ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓော၊ ၏။ ဟိ၊ သစ္စံ၊ ၏။ အယံ မဂ္ဂေါ၊
ကို။ သပ္ပဒေသတ္တာ၊ သီလက္ခန္ဓစသည်တို့၏ အစိတ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နဂရံ၊
မြို့ကို။ ရဇ္ဇေန၊ မင်း၏နိုင်ငံဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ ဝိယ၊ ရေတွက်အပ်သကဲ့သို့။
နိပ္ပဒေသေဟိ၊ ကြွင်းသောအစိတ်မရှိကုန်သော။ တိဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ယထာဟ။ [အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒကာဝိသာခ။ အရိ-
ယေန၊ အရိယာဖြစ်သော။ အဋ္ဌဂီကေန၊ သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ တယော၊
ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ခေါ၊ စစ်။ န သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာဝုသော
ဝိသာခ၊ ခ။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်ကား။ အရိယော၊ သော။
အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။
အာဝုသော ဝိသာခ၊ ခ။ ယာ စ သမ္မာဝါစာ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော
စ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော စ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သည်
လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သီလက္ခန္ဓေ၊ သီလ
ကျေးဇူးဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ယော စ သမ္မာဝါယာမော၊ သည်
လည်းကောင်း။ ယာ စ သမ္မာသတိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော စ
သမ္မာသမာဓိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ သမာ-
ဓိက္ခန္ဓေ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ယာ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်လည်း
ကောင်း။ ယော စ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊
ဤတရားတို့ကို။ ပညာက္ခန္ဓေ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။]

ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ ဤပါဠိ၌၊ ဝါ၊ ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌။ သမ္မာ-
ဝါစာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ တို့သည်။ သီလမေဝ၊ သီလပင်တည်း။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသမ္မာဝါစာစသော သုံးပါးသောတရား
တို့ကို။ သဇာတိတော-သမာနုဇာတိတော၊ ဝစီဒုစ္စရိတဝိရတိစသော ဘောဒ

၄၄၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၄၅-၁၈) [၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စ

တို့၌ တူသောသီလဇာတ်အားဖြင့်။ သီလက္ခန္ဓန၊ သီလကျေးဇူးဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စ၊ ၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သီလက္ခန္ဓ-တိ၊ ဟူ၍။ ဘုဗ္ဗေန၊ သတ္တမိဝိဘတ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗေသော၊ ညွှန်းခြင်းကို။ ကိဉ္ဇာပိ ကတော၊ အကယ်၍ကား ပြုအပ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပြုအပ်သော်လည်း။ ကရုဏာဝသေနေဝ၊ တတိယာဝိဘတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သမ္မာဝါယာမာဒိသု၊ ကုန်သော။ တီသု၊ ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မ-တဿ၊ သဘောအားဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဧကဂ္ဂဘာဝေန၊ တခုသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အပ္ပေတုံ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဝီရိယေ၊ ဝီရိယသည်။ ပဂ္ဂဟကိစ္စံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးပင့်ခြင်းကိစ္စကို။ သာဓေန္တေ၊ ပြီးစေသည်ရှိသော်။ ဘိတိယာ စ၊ သတိသည်လည်း။ အပိလာပနကိစ္စံ၊ မပေါ်စေခြင်းကိစ္စကို။ ဝါ၊ မခမလျော့ခြင်းကိစ္စကို။ သာဓေန္တိယာ၊ ပြီးစေသည်ရှိသော်။ လဒ္ဓု-ပကာရော၊ ရအပ်သောကျေးဇူး ပြုခြင်းရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ (အပ္ပေတုံ၊ ငှါ။) သက္ကောတိ၊ ၏။

တတြ၊ ထိုသို့တတ်နိုင်ရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ ဥပမာ၊ တည်း။ ဟိ၊ ထင်ရှားစေအံ့။ နက္ခတ္တံ၊ သဘင်ကို။ ကိဉ္ဇိဿာမ၊ ကစား ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဥယျာနံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌေသု၊ ကုန်သော။ တီသု၊ ကုန်သော။ သဟာယေသု၊ သူငယ်ချင်းတို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ သုပုဗ္ဗိ-တံ၊ လှိုင်လှိုင်ပွင့်သော။ စမ္ပကရုက္ခံ၊ စကားပင်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတွာ၊ လက်ကိုမျှောက်၍။ ဂဟေတုံပိ၊ ဆွတ်ခြင်းငှါလည်း။ န သက္ကု-ဏေယျ၊ မစွမ်းနိုင်ရာ။ အထ၊ ထိုသို့မစွမ်းနိုင်လတ်သော်။ အဿ၊ ထို လက်လှမ်းသောသူအား။ ဒုတိယော၊ နှစ်ယောက်မြောက်သော အဖော် သည်။ ဩဏမိတွာ၊ ကုန်း၍။ ပိဋ္ဌိံ၊ ကျောက်ကုန်းကို။ ဒဒေယျ၊ ပေးရာ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ တဿ၊ ထိုကုန်းသောအဖော်၏။ ပိဋ္ဌိယံ၊ ၌။ ဌတွာပိ၊ ရပ်လျက်လည်း။ ကမ္မမာနော၊ တုန်သည်ဖြစ်၍။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကုဏေယျ၊ ရာ။ အထ၊ ထိုသို့တုန်လတ်သော်။ အဿ၊ ထိုသူအား။ ဣတရော၊ သုံးယောက်မြောက်သော အဖော်သည်။ အံသက္ကု၊ ပခုံးစွန်း ကို။ ဥပနာမေယျ၊ ညွှတ်စေရာ၏။ သော၊ သည်။ ဧကဿ၊ ၏။ ပိဋ္ဌိယံ၊

နိဒ္ဒေသ] ကေဝိဓာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ (၁၄၆-၁၁)

၄၄၇

၌။ ဌတော၊ ဤ။ ကေဿ၊ ဧ။ အံသကုဋ္ဌံ၊ ကိ။ ဩလုဗ္ဗ၊ လက်ထောက်၍။
ယထာရုစိ၊ အလိုအတိုင်း။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဩစိနိတော၊ ဆွတ်၍။ ပိဋ္ဌန္တိတော၊
ပန်၍။ နက္ခတ္တံ၊ ကိ။ ကိဋ္ဌေယျ ယထာ၊ ကြည့်စားရာသကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤ
ဤဥပမေယျကို။ ဧဝံ သမ္ပဒံ၊ ဤဥပမာနှင့်အတူ ပြီးစီးပြည့်စုံသည်ကို။
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။

[၁၄၆] ဟိ-ကထံ၊ အသို့တူသနည်း ဟူမူကား၊ ဝါ၊ ခဲ့။ ကေတော၊
တပေါင်းတည်း။ ဥယျာနံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။
သဟာယာ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ကေတော၊ တည်း။ ဇာတာ၊ ကုန်သော။
သမ္မာဝါယာမာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။
ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သုပုပ္ဖိတစမ္ပကော ဝိယ၊ ကောင်းစွာပွင့်သော စကားပင်
ကဲ့သို့။ အာရမ္မဏံ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတောပိ၊ ၍လည်း။
ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကောန္တော ဝိယ၊ မစွမ်းနိုင်သောသူကဲ့သို့။ အတ္တနော၊
ဧ။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ကေဂ္ဂဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အပေတုံ၊
ငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ။ ပိဋ္ဌိဒ္ဓတော၊
၍။ ဩဏတသဟာယော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဝါယာမော၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ။
အံသကုဋ္ဌံ၊ ကတော၊ ဤ။ ဌိတသဟာယော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သတိ၊ ကိ။
ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ။ တေသု၊ ထိုသူငယ်ချင်းသုံးယောက်တို့တွင်။ ကေဿ၊ ဧ။
ပိဋ္ဌိယံ၊ ၌။ ဌတော၊ ဤ။ ကေဿ၊ ဧ။ အံသကုဋ္ဌံ၊ ကိ။ ဩလုဗ္ဗ၊ ၍။
ဣတရော၊ ဤမှတစ်ပါး ပန်းဆွတ်သောသူသည်။ ယထာရုစိ၊ တိုင်း။
ပုပ္ဖံ၊ ကိ။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။
ဝိရိယော၊ သည်။ ပဂ္ဂဟကိစ္စံ၊ ကိ။ သာဓေန္တေ၊ သော်။ သတိယာ စ၊
သည်လည်း။ အပိလာပနကိစ္စံ၊ ကိ။ သာဓေန္တိယာ၊ သော်။ (လဒ္ဓု-
ပကာရော၊ သည်။ ဟုတော၊ ၍။) သမာဓိ၊ သည်။ အာရမ္မဏော၊ ၌။
ကေဂ္ဂဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အပေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
တ္ထေ၊ ဤသုံးပါးသောတရားတို့တွင်။ သမာဓိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သဇာ-
တိတောတိ၊ သဂိတက္က-သဝိစာရစသည်ပြားသော သမာဓိတို့၌ တူသော
သမာဓိ၏ သမာဓာန သဘောဟူသောဇာတ်အားဖြင့်။ သမာဓိက္ခန္ဓေန၊
သမာဓိကျေးဇူးဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ဧ။ ဝါယာမသတိယော ပန၊ တို့သည်
ကား။ ကိရိယတော၊ သမာဓိအားကျေးဇူးပြုသော သမာဓိအားလျော်

သော ကိစ္စအားဖြင့်။ (သမာဓိက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်။) သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိရိယတော၊ ၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပေသုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ ပညာ၊ သည်။ အတ္တနော၊
၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တတိ၊ ဣဟူ၍။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။
နိဇ္ဈေတုံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ပန၊ စင်စစ်။ ဝိတက္ကေ၊
ဝိတက်သည်။ အာကောဋေတော၊ ခေါက်၍ ခေါက်၍။ ဓုဒန္တေ၊ ပေးသည်ရှိ
သော်။ နိဇ္ဈေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ တတ်နိုင်
သနည်း။ ဟေရညိကော၊ ပွဲစားမင်းသည်။ ကဟာပဏံ၊ အသပြာကို။
ဟတ္ထေ၊ ၌။ ဌပေတော၊ ၍။ သဗ္ဗဘာဂေသု၊ အလုံးစုံသော အဖို့တို့၌။
ဩလောကေတုကာမော၊ ကြည့်ခြင်းငှါလိုသည်။ သမာနောပိ၊ ဖြစ်သော်
လည်း။ စက္ခုတလေနေဝ၊ မျက်စိအပြင်ဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဝတ္ထေတုံ၊ ထိုမှ
ဤမှလွန်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ပန၊ စင်စစ်။ အင်္ဂုလိပဗ္ဗေဟိ၊
လက်ချောင်းတို့ဖြင့်။ ပရိဝတ္ထေတော ပရိဝတ္ထေတော၊ လွန်၍ လွန်၍။ ဣတော
စိတော စ၊ ဤမှဤမှလည်း။ ဩလောကေတုံ၊ ကြည့်ခြင်းငှါ။ သက္ကော-
တိ၊ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ပညာ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊
ဖြင့်။ အနိစ္စာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ နိဇ္ဈေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊
နိုင်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အဘိနိရောပနလက္ခဏေန၊ သမ္ပယုတ်
တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ အာဟနန-
ပရိယာဟနနရသေန၊ ရှေးရှု ခေါက်ခြင်း၊ အဖန်တလဲလဲ ခေါက်ခြင်း၊
ထက်ဝန်းကျင် ခေါက်ခြင်း ကိစ္စရှိသော။ ဝိတက္ကေန၊ သည်။ အာကော-
ဋေန္တေန ဝိယ၊ (အနိစ္စံ အနိစ္စံ စသည်ဖြင့် ပညာ၏ကိစ္စနှင့် တူသောကိစ္စဖြင့်)
ထက်ဝန်းကျင်မှ အဖန်တလဲလဲခေါက်သကဲ့သို့၎င်း။ ပရိဝတ္ထေန္တေန ဝိယ စ၊
(အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်) လွန်လျောသကဲ့သို့
၎င်း။ အာဒါယ ဝိယ၊ ယူ၍ကဲ့သို့။ (ဝိယလိုက်။) ဥဟိတော၊ ကြံ၍ ကြံ၍။

၁-အကျယ်ချဲ့လိုသော ကျမ်းဆရာတို့သည် ကထံ-သဒ္ဓါ၊ သေယျထိဒံ-သဒ္ဓါတို့ဖြင့်
တက်မြဲ၊ ထို့ကြောင့် ယထာ ဟိ-၌ ဟိ-ကား နိပါတ်မျှသာ အနက်မရှိဟု ဆရာတို့ဆို
ဆိုကုန်၏။ (ပြည်)

၂-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌ အာဒါယာဒါယ-ဟု ရှိ၏။ ဟူ၍ ယူ၍-ဟု အနက်ပေးရာ၏။
(ဆ-သံ-သော)

(ဝိစ္ဆာလောပ-ထည့်။) ဒိန္နမေဝ၊ ပေးအပ်သော အာရုံကိုသာလျှင်။ ပညာ၊ သည်။ နိစ္ဆေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓာပိ၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပတို့တွင်လည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သဇာတိတော၊ ဒုက္ခေညဏံ စသည်တို့၌တူသော ပဇာနနသဘော ဟူသော ပညာ၏ ဇာတ်အားဖြင့်။ ပညာက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပန၊ သည်ကား။ ကိရိယတော၊ ပညာ၏ကိစ္စနှင့်တူသော ကိစ္စအားဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေဟိ တိဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သင်္ဂဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တိဝိဓော ခန္ဓတ္ထယဘေဒတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိဝသေနော၊ သောတာပတ္တိမဂ် စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်လျှင်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ၏။

အပိ စ၊ တနည်းကို။ ဝုစ္ဆတေ၊ ၏။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ တို့သည်။ အဝိတထတ္တာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဘိညေယျတ္တာ ဝါ၊ ရှေး၍ မျက်မှောက်သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကေဝိဓာနိ၊ တပါးအဖို့ရှိကုန်၏။ လောကိယလောကုတ္တရတော ဝါ၊ အားဖြင့်၎င်း။ သင်္ခတာသင်္ခတတော ဝါ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဒုဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဟာတဗ္ဗတော စ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ အပ္ပဟာတဗ္ဗတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ တိဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ (ဒဿနပဟာတဗ္ဗတစ်၊ ဘာဝနာပဟာတဗ္ဗတစ်၊ ဒဿနဘာဝနာအပ္ပဟာတဗ္ဗတစ် သုံးဖြစ်၏။) ပရိညေယျာဒိဘေဒတော၊ ပရိညေယျ၊ ပဟာတဗ္ဗ၊ သစ္စိကာတဗ္ဗ၊ ဘာဝေတဗ္ဗ အပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့တခန်းတည်း။ (ဝေမေတ္တ ကေဝိဓာဒိဟိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။)

၁-အာဒါယ ဦဟိဟ္မာ၊ မူလဒ္ဓိ ၂-၅၉။ အာဒါယ ဦဟိတွာတိ ဂဟေတွာ ဝိယ တက္ကေတွာ ဝိတက္ကေတွာ၊ အနု ၂-၆၇။ (ပြည်)

၂-ပေတို့၌ ကိရိယဝသေန-ရှိ၏။ ရှိသည်အတိုင်းလည်း နိသျည်း၌ ယောဇနာ၏။ ကိရိယတောတိ ဧတ္ထ ပညာသဒိသကိစ္စံ ကိရိယာတိ ဝုတ္တံ၊ ပုဗ္ဗေ ပန သမာဓိဥပကာရကံ တဒနုရူပကိစ္စန္တိ အယမေတ္ထ ဝိသေသော-ဟုလာသော ဤဋီကာ၊ ၎င်းနည်းတူ မူလဒ္ဓိကာတို့၌ လာသောကြောင့် ပါဌ်ဟောင်း မမှတ်သာ။ (ပြည်)

☞ [၁၄၇] ၅၆၉။ သဘာဝဝိသဘာဝတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ အဝိတထတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ အတ္တသုညတော၊ အတ္တမှဆိတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ကရပဋိဝေဓတော စ၊ ခဲယဉ်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ အညမညသဘာဝါနိ၊ အချင်းချင်း တူသောအဖို့ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ တူသောသဘော ရှိကုန်၏။ ယထာဟ—

[အာနန္ဒ၊ နွာ။ (ယံ၊ အကြင်စကားကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်လတုံ။) တံ ဝစနံ၊ ကို။ တံ၊ သည်။ ကိံ မညသိ၊ အသို့အောက်မေ့သနည်း။ ယော ဝါ၊ အကြင်သူသည်မူလည်း။ ဒုရတောဝ၊ မှလျှင်။ သုခမေန၊ ကျဉ်းလှစွာသော။ တာဠုစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ သံကွင်းပေါက်ဖြင့်၊ ဝါ၊ သီကောက်ပေါက်ဖြင့်။ အသနံ၊ မြားကို။ ပေါခါနုပေါခံ ၊ အဆင့်ဆင့်။ အဝိရာဓိတံ၊ မချွတ်မယွင်း။ အတိပါတေယျ၊ ပစ်ရာ၏။ ယော ဝါ ပန၊ မူလည်း။ သတဓာ၊ အစိတ်များစွာ။ ဘိန္နဿ၊ စိတ်အပ်သော။ ဝါဠဿ၊ သားမြီး၏။ ကောဋ္ဌိယာ၊ မြားဖျား၌တပ်သော အစွန်းဖြင့်။ (ကောဋ္ဌိယာတိ ကဏ္ဍဿ ကောဋ္ဌိယာ ဝါလဂ္ဂေန၊ ဋီကာ။) ကောဋ္ဌိံ၊ တခုသော သားမြီးစွန်းကို။ ပဋိဝိဇ္ဈေယျ၊ တေမိအောင် ပစ်ရာ၏။ (တေသု၊ ထိုသူနှစ်ဦးတို့တွင်။ ကတမဿ၊ အဘယ်သူ၏။) ကတမံ၊ အဘယ်အမှုသည်။ ဒုက္ကရတရံ ဝါ၊ အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့သည်၎င်း။ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ၊ ဖြစ်စိမ့်ပြီးစိမ့်သောငှါ အလွန်တတ်နိုင်ခဲ့သည်၎င်း။ ဟောတိ နု ခေါ်၊ သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။) ဘန္တေ၊ ရား။ ယော၊ သည်။ သတဓာ၊ အစိတ်များစွာ။ ဘိန္နဿ၊ သော။ ဝါဠဿ၊ ၏။ ကောဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ ကောဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈေယျ၊ ၏။ (တဿ၊ ထိုဝါဠဝေဓီ လေးသွား၏။) တေဒေဝ၊ ထိုသားမြီးစွန်းတခုဖြင့် သားမြီးစွန်းတခုကို တေမိအောင် လေးပစ်သော အမှုသည်သာလျှင်။ ဒုက္ကရတရဉ္စေဝ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရဉ္စေ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တေ၊ လျှောက်လသော်။) အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယော၊ တို့သည်။ ဣဒံ၊ ဤတဏှာကြည်သော တေဘုမ္မကတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အကန်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။

နိဒ္ဒေသ] ကေဝိဓာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ (၁၄၇-၁၇)

၄၅၁

အယံ၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိစသော အရိယမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ၊ အကျင့်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ ကန်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ သစ္စာလေးထွေ ခွဲဝေတိတိ အမှန်သိနိုင်သော ထိုသူတို့သည်။ တတော၊ ထိုဝါဠဝေမီ လေးသွား၏ အမှုထက်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈတရံ၊ အလွန်ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲ့သည်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပေ ကုန်၏။]

သလက္ခဏဝဝတ္ထာနတော၊ မိမိမိလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းအား ဖြင့်။ ဝိသဘာဂါနိ၊ တူသောသဘောရှိသည် မဟုတ်ကုန်၊ ဝါ၊ သဘော မတူကုန်။ (ဗာမက၊ ပဘဝ၊ သန္တိ၊ နိယျာနလက္ခဏာကိုယူ) စ၊ တနည်း။ ပရိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ဒုက္ခသမုဒယတို့သည်။ ဒုရဝဂါဟဋ္ဌေန၊ (ပိဋနစသော အာယုဟနစသော သဘောအားဖြင့်၊ ဤကား ဒုက္ခ၊ ဤကား တံကာရဏ-ဟု ယာထာဝ-အားဖြင့်) သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဂမ္ဘီရ-တွင်စပ်) ဂမ္ဘီရတ္တာ စ၊ နက် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ လောကီယတ္တာ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ သာသဝတ္တာ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ သဘာဂါနိ၊ တူသောသဘောရှိကုန်၏။ ဖလဟေတုဘေဒကော၊ အကျိုးအကြောင်း အထူးအားဖြင့်၎င်း။ ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗတော စ၊ ဗ္ဗအားဖြင့်၎င်း။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။ ပစ္စိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဂမ္ဘီရဋ္ဌေန၊ သဏ္ဌသုခမဓမ္မဖြစ်၍ တရား ကိုယ်သရုပ်အားဖြင့်ပင် နက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒုရဝဂါဟ-တွင်စပ်) ဒုရဝဂါဟတ္တာ စ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ လောကုတ္တရတ္တာ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ အနာသဝတ္တာ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ သဘာဂါနိ၊ ကုန်၏။ ဝိသယဝိသယီဘေဒတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ သစ္စိကာတဗ္ဗဘာဝေတဗ္ဗတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။ ပဌမတတိ-

၁-ဒုက္ခသမုဒယတို့သည် သြဋ္ဌာရိကဖြစ်၍ တိရစ္ဆာန်တို့အားပင် ထင်ရှားသောကြောင့် သရုပ်အထဲ မနက်လွန်း၊ ပိဋနစသောသဘော အာယုဟနစသော သဘောအားဖြင့် မဖောက်မပြန် သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသောကြောင့် နက်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

၂-နိရောဓမဂ္ဂတို့သည် သရုပ်တရားကိုယ်သာ နက်သည်၊ အရိယာမဂ်ဖြင့် သရုပ်တရား ကိုယ်ကိုသိက သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် ယာထာဝ သက်ဝင်ခြင်းငှါ မခဲယဉ်းလှပြီ ဟူလို။ (ပြည်)

ယာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဖလာပဒေသတော၊ အကျိုးဟူ၍ ညွှန်းအပ်
 သောအားဖြင့်။ သဘာဂါနိ၊ ကုန်၏။ သင်္ခတာသင်္ခတတော၊ အားဖြင့်။
 ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။ ဒုတိယစတုတ္ထာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဟေတုအပ-
 ဒေသတော၊ အကြောင်းဟူ၍ ညွှန်းအပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သဘာ-
 ဂါနိ၊ ကုန်၏။ ဧကန္တကုသလာကုသလတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာဂါနိ၊
 ကုန်။ ပဌမစတုတ္ထာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ သင်္ခတတော၊ အားဖြင့်။
 သဘာဂါနိ၊ ကုန်၏။ လောကိယလောကုတ္တရတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာ-
 ဂါနိ၊ ကုန်။ ဒုတိယတတိယာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ နေဝ သေက္ခာနာ-
 သေက္ခဘာဝတော၊ ကွဲအဖြစ်အားဖြင့်။ သဘာဂါနိ၊ ကုန်၏။ သာရမ္မ-
 ဏာနာရမ္မဏတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။

ဣတိ-ဣမိနာ ကမေန၊ ဤအစဉ်ဖြင့်၎င်း။ ဧဝံ ပကာရေဟိ၊ ဤသို့
 အပြားရှိကုန်သော။ နယေဟိ စ၊ နည်းတို့ဖြင့်၎င်း။ (တနည်း) ဣတိ၊ သို့။
 ဧဝံ ဣမေဟိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ပကာရေဟိ၊ အထူးအပြား
 ဖြစ်ကုန်သော။ နယေဟိ စ၊ နည်းတို့ဖြင့်လည်း။ ဝိစက္ခဏော၊ သည်။
 အရိယသစ္စာနံ၊ တို့၏။ သဘာဂဝိသဘာဂတံ၊ သဘာဂအဖြစ်၊ ဝိသဘာဂ-
 အဖြစ်ကို။ ဝိဇညာ၊ သိရာ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်ပြီးတော့သည်။ (ဣတိသဒ္ဓေန
 ဝိဇာနနက္ကမံ ဒဿေတိ။ ဧဝံ ပကာရေဟိတိ ဧဝံသဒ္ဓေန ဝိဇာနနကရဏ-
 ဘူတေန ဧဝံ။ ဋီကာ။ ဣတိတိ ဝ၊ နိဒဿနတ္ထော။ ဧဝံသဒ္ဓေါ ဣဒ-
 မတ္ထော။ အနု။)

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာမိကာရေ

အနုဗ္ဗိယသစ္စနိဒ္ဓေသော နာမ

သောဠသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

မြတ်သားဗုဒ္ဓ၏ အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အကတံ၊ တစုံတခုသော
အကြောင်းသည် ပြုအပ်
သည်လည်းမဟုတ်သော ၄၃၁
+ အကမ္မညဘာဝကရာဝ-
သေသနီဝရဏာဒိပဋိပက္ခ-
ဘူတာ၊ အမှည့် မကောင်း
သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်
ကုန်သော ဆိုအပ်ပြီးသော
ဥဒ္ဓစ္စ စသည်မှ ကြွင်းကုန်
သော ကာမစ္ဆန္ဒ စသော
နီဝရဏ၊ တဒေကဋ္ဌ သံကိ
လေသဓမ္မတို့၏ ဆန့်ကျင်
ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏... ၂၇၁
အက္ခလိတပ္ပဋိဝေဓလက္ခဏော၊
မချော်ချွတ်မှု၍ ထိုးထွင်း
ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏... ၂၇၈
အက္ခိကုဋေ၊ မျက်ထောင့်၌... ၂၁
အဂေဓလက္ခဏော၊ မတပ်မက်
မလိုချင်ခြင်း လက္ခဏာ
ရှိ၏... ၂၇၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ခ]

အဂေလညဘာဝလက္ခဏာ၊
မကျန်းမာခြင်း၏ ဆန့်
ကျင်ဖက် ဖြစ်တည်းဟူ
သောလက္ခဏာ ရှိကုန်၏ ၂၈၁
အဂ္ဂိ အဝံသု၊ မီးတိုက်ကုန်၏ ၂၃
အင်္ဂပစ္စင်္ကသိထိလိဘာဝဣန္ဒြိယ-
ဝိကာရဝိရူပတာယောဗ္ဗန-
ဝိနာသ ဗလူပသာတ သတိ-
ဝိပ္ပဝါသပရပရိဘဝါဒိ အနေ-
ကပစ္စယံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏
လျော့သည်၏အဖြစ်၊ စက္ခု
စသောဣန္ဒြေတို့၏
ဖောက်ပြန်သည်၏အဖြစ်၊
ရွှိုက်ပက်ရုံ တွေအဆင်းမလှ
သည်၏အဖြစ်၊ အရွယ်
ပျက်စီးခြင်း၊ ခွန်အား
ပျက်စီးခြင်း၊ သတိ
(သုတ ဝီရိယစသည်တို့) ၏
ကင်းခြင်း၊ သား မယား
ကျေးကျွန်စသော သူတပါး
တို့သည် သက်ကျားအိုဟု

၄၅၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

မရှိမသေ မထေမဲ့မြင် ပြု
ခြင်း၊ နှိပ်စက်ခြင်းစသော
များစွာသော အကြောင်း
ရှိသော.... ၄၀၀-၁

အင်္ဂါရဝဿပရိတ္တာယကော၊
မီးကျီးမိုးကိုစောင့်ရှောက်
ကာကွယ်နိုင်သော.... ၁၀

အင်္ဂါရသံ၊ ကိုယ်တော်မှ ပြုံးပြုံး
ပြက်ထွက်သောရောင်ခြည်
ရှိတော်မူသော.... ၄၃

အစက္ကိန္တလက္ခဏော၊ ကြမ်း
ထမ်းသည်၏အဖြစ် တည်း
ဟူသော ကောပ၏ ဆန့်
ကျင်ဖက် လက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၇၇

အစလေ နိရိစ္ဆေန၊ တုန်လှုပ်
ခြင်း ကင်းလွတ်ပြီးသော် ၁၃

အစေလကဝတာဒိဝသေန၊ အ
စေလက တက္ကတုန်းတို့၏
အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း အစ
ရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၃၉၇

+ အဇ္ဈတိရသံ၊ မရွှေ့ခြင်း
ဟူသောဂုဏ် ရှိ၏.... ၃၇၉

အဇာတံ၊ ဝေဒနာ စသည်တို့
ကဲ့သို့ ဟေတုပစ္စယ သမ
ဝါယဟုဆိုအပ်သောကာ
ရဏသမဂ္ဂိကြောင့် ဖြစ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

သည် ပြီးသည် မဟုတ်
သော.... ၄၃၁

အဇာတဗုဒ္ဓိဒါရကော၊ ဝေါ-
ဟာရ၌ လိမ္မာသော
ဉာဏ်မရောက်သေးသော
သူငယ်၎င်း.... ၁၇၃

အဓိမှတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကုဋိလ
ဘာဝကို ဖျောက် သော
ကြောင့်သာလျှင် အချင်း
ခပ်သိမ်း မကောက်သည်
၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှု ထင်တတ်ကုန်၏ ၂၈၂

အဓ္မာယိကကမ္မာနုဿရဏာ-
ဒီသု၊ ရှောင်တခင်ပြုအပ်
သောအမှုကို အောက်မေ့
ခြင်း စသည်တို့၌.... ၂၇၂

+ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ အဇ္ဈတ္တိက ရုပ်
မည်၏.... ၂၃၄

* အဇ္ဈုပေက္ခနသရထိ ဝိယ၊
လျစ်လျူရှုသော ရထား
ထိန်းနှင့် တူ၏ ဟူ၍ ၂၈၆

အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌဿ၊ ဖိအပ်သော ၂၄

အဇ္ဈောတ္တရိတွာ၊ လွှမ်းလျှံ၍ ၂၂၈

အညတရာပဂမပဒဋ္ဌာနာ၊
တပါးပါး၏ ကင်းခြင်း
ချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသော
အကြောင်းရှိ၏ ၂၅၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၅၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အညာဏလက္ခဏော၊ ဉာဏ်၏
ဆန့် ကျင် ဖက် အ ဖြစ်
တည်းဟူသော လက္ခဏာ
ရှိ၏ ၂၉၁

အဋ္ဌကထာယမ္ပိ၊ မဟာ အဋ္ဌ
ကထာ၌လည်း ၂၂၈

အဋ္ဌိကတော၊ ဥစ္စာထုပ်ကြီး
ပြု၍ ၁၉၀

အနုအာဒိနမ္ပိ၊ အဏုပ္ပပါကတိ-
ကာလပုရိသစသည်တို့၏
လည်း ၄၂၉

အတိက္ကန္တဟေတုပစ္စယကိစ္စံ၊
လွန်ပြီးသော ဟေတုကိစ္စ
ပစ္စယ ကိစ္စ ရှိသော ရုပ်
သည် ၃၀၈

အတိပ္ပသင်္ကနိယမနံ၊ အလိုရှိ
အပ်သော ရုပ်ဟူသော
အနက်ကိုလွန်၍ အနက်
တပါး လျဉ်းပါးသည်ကို
နစ်စေသောစကားတည်း ၃၀၅

အတိမဟန္တံ၊ အလွန်များသော
ဝီထိ စိတ္တုပ္ပါဒ် တည်းဟူ
သော အသက်ရှိသော ၂၆၁

အတိတာဒိဘေဒတိန္ဒ၊ အတိတ်
စသော အပြားအားဖြင့်
ပြားသော ၂၄၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အတိတာနာဂတာဘာဝေပိ၊
အတိတ် အနာဂတ် ခန္ဓာ
တို့၏ မရှိခြင်း အဘာဝ၌
လည်း ၄၂၄

+ အတ္တဂါရဝပရဂါရဝပဒဋ္ဌာ-
နာ၊ မိမိကို ရိုသေသော
သူ၏ အဖြစ်၊ သူတပါးကို
ရိုသေသောသူ၏အဖြစ်လျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိကုန်၏ ၂၇၆

အတ္တဂါဟပတိတံ၊ အတ္တဟု စွဲ
လမ်းခြင်းဟူသော ဒိဋ္ဌော
သ၌ ကျသော ၃၂၀

အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထုဿ၊
အတ္တကောင်၊ အတ္တ၏
ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်း၏
အကြောင်း၏ ၃၂၂

+ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ လက္ခဏံ၊
သဘော လက္ခဏာ ကို။
ဓာရယန္တိ၊ ဆောင်တတ်
ကုန်၏။ ဣတိတဿ၊
ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မ
မည်ကုန်၏ ၃၃၀

အတ္တတ္တုဒ္ဓါရတောစေတ၊ သစ္စာ
၏သဘော၊ ထိုသစ္စာသဒ္ဓါ၏
အနက်ကို ထုတ်သော
အားဖြင့်၎င်း ၃၆၈

၄၅၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အတ္ထုလက္ခဏတာဝတကမ-
သင်္ခေပဝိတ္ထာရာ၊ သဒ္ဓတ္ထ၊

လက္ခဏာ၊ ထိုသို့ တဆွဲ
နှစ်ပါးသာ အတိုင်း
အရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်၊
အစဉ်၊ အကျဉ်း၊ အကျယ်
အားဖြင့်၎င်း

၃၂၉

အဒန္တတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ လေး
သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်
သော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော
ကိလေသာတို့၏ဆန့်ကျင်
ဖက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်
အား ရှေးရှု ထင်တတ်
ကုန်၏

၂၇၉

အဒဿနကာမတာဒိပဋ္ဌာနာ၊
မဖူးမြင်လိုသည်၏အဖြစ်
စသည်လျှင် နီးသော
အကြောင်းရှိ၏

၂၉၂

+ အဒါသိ၊ ပေးတော်မူ၏ ၄၂၊ ၄၄

အဓိကတာနိသံသာ စေဝ၊
ရအပ်သော အဘိညာဉ်
ဟူသော အာနိသင် ရှိ
သည်လည်း

၁

အဓိပတိယဋ္ဌေန၊ အစိုးရသည်
၏ အဖြစ်တည်းဟူသော
သဘောကြောင့်

၂၃၆

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အဓိမတ္တဇေဂုဇ္ဈေ၊ (ကာလရှည်
လျားစွာသုံးသောဇေအိပ်
ပမာ) လွန်မင်းစွာစတ်ဆုပ်
ဖွယ်ရှိသော

၃၉၄

အဓိမုတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (အဿဒ္ဓိ-
ယမိစ္ဆာဓိမုတ္တိ၏ဆန့်ကျင်
ဖက်ဖြစ်၍) သဒ္ဓေယျဝတ္ထု၌
တည်လျက် ဆုံးဖြတ်တတ်
သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏

၂၇၅

အနဂ်ဏေ၊ ကိလေသာမရှိလတ်
ပြီးသော်

၃

အနဂ်ဏေ၊ မလ အသုစိဖြစ်
သော အကုသိုလ် ကင်း
လတ်သော်

၁၅

အနတ္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊
ကာယိကဒုက္ခ၊ စိတ္တဝိသာတ
စသော အနတ္တတို့၏ ထင်
ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို
ဖြစ်စေတတ်၏

၄၁၁

အနန္တကူလကရ ဓာတုခေါဘ-
ပဋိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊
မလျော်သည်၏ အဖြစ်ကို
ပြုတတ်သော ဓာတုခေါ-
ဘ၏ပဋိပက္ခပစ္စယကြောင့်
ဖြစ်သော

၂၂၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၅၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

+ အနန္တရာနိ၊ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်
ကုန်သော ၃၃၈

အနုလ္လိယမာနောပိ၊ မကပ်ငြိ
မထိခိုက်သော်လည်း ၂၇၁

အနုလ္လိနနိဿယေ ဧဝ၊ မငြိ
မရောက်သောအမျိုးရှိသည်
သာလျှင်ဖြစ်သော ၂၀၄

+ အနုလ္လိနဘာဝေါဝိယ၊ မကပ်
ငြိသော အလိုရှိသကဲ့သို့
တည်း ၂၇၇

အနဝဋ္ဌာနရသံ၊ ငြိမ် ဝပ်စွာ
မတည်တံ့ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏ ၂၂၂

အနာပါထံ ကရောတိ၊ မထင်
ပေါ်သည်ကို ပြု၏ ၅၇

အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တသင်္ခတဝဓက-
တော၊ အနိစ္စအဖြစ်။ ပ။
သင်္ခတ၏အဖြစ်၊ သူသတ်
နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၆

+ အနိစ္စန္တိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
ဝိပရိကာမဓမ္မ သာဟု ၂၇

အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ သင်္ခါရ
တို့ကို အနိစ္စဟု အဖန်
တလဲလဲ ရှုသော ဗလဝ
ဝိပဿနာဖြင့် ၂၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊
(သဘာဝအားဖြင့် အနိ-
ဋ္ဌာရုံ၊ ပရိကပ္ပအားဖြင့်)
အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၂၆၆

အနိဒဿနအပ္ပဋိသံ၊ မြင်အပ်
သည်၏အဖြစ်မရှိ၊ ထိပါး
အပ်သည်၏ အဖြစ် မရှိ
သော အနိဒဿနအပ္ပဋိသ
ရုပ် မည်၏ ၂၃၆

အနိဒဿနသပ္ပဋိသဝိသယာနိ၊
အနိဒဿနသပ္ပဋိသ ဖြစ်
သော သဒ္ဓါရုံစသည်လျှင်
အာရုံရှိကုန်သော ၃၃၇

အနိပ္ပန္နံ၊ အသီး ကံစသော
အကြောင်းကြောင့် မပြီး
သော အနိပ္ပန္နရုပ်မည်၏ ၂၃၅

အနိမိတ္တပစ္စုပ္ပန်၊ (ပဉ္စက္ခန္ဓာ
ဟူသော နိမိတ်မှ ဆိတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)
ကိုယ်အ ထည် လုံးလုံး
လျောင်းလျောင်း မရ
ကောင်းသည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်
အား ရှေးရှု ထင်တတ်
တတ်၏ ၃၇၉၊ ၄၂၂

၄၅၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုကူလမိတ္တော ဝိယ၊
လျော်သော အဆွေ ခင်
ပွန်းကောင်းကဲ့သို့တည်း ၂၇၇

အနုက္ခမိတွာ၊ မခန့်မရှိ ၆

အနုဂန္ဓာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်လျှောက်၍
လျှောက်၍ ၁၀၅

အနုစ္စဝိကဘာဝတော၊ သင့်
လျော်လျှောက်ပတ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၆၂

အနုတ္တာသလက္ခဏံ၊ ထိတ်လန့်
ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော လက္ခဏာ
ရှိ၏ ၂၉၀

အနုတ္တုနနဒုက္ခံ၊ အတွင်း၌
လောင်ကြေခြင်း ဆင်းရဲ
သည်ကား ၄၁၅

အနုပစ္ဆေဒကရဏရသံ၊ အဖန်
တလဲလဲ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေ
ခြင်း၊ ဒုက္ခ၏ မပြတ် မစဲ
ခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၃၇၈

အနုပစ္ဆေဒပစ္စုပ္ပန်နော၊ အစဉ်
မပြတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့
သို့ ဖြစ်၏။ ၂၂၆

+ အနုပလတ္တနီယတော၊ မရ
အပ် မသိအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၄၂၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုပလတ္တသဘာဝေါ စ၊ ပရ-
မတ္ထ အားဖြင့် မရအပ်သော
သဘောသည်၎င်း ၃၈၀

+ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓသင်္ခါတဿ၊
တဖန် မဖြစ်ခြင်းသာလျှင်
ဖြစ်သော နိရောဓဟု ဆို
အပ်သော ၄၂၈

အနုပ္ပန္နအကုသလာနုပ္ပါဒနာဒိ-
ရသော၊ မဖြစ်သေးသော
အကုသိုလ်တရားတို့ကို
မဖြစ်စေခြင်းစသော ကိစ္စ
ရှိ၏ ၄၃၅

+ အနုပ္ပဗန္ဓကရူပပဒဋ္ဌာနော၊
အစဉ်မပြတ် ဖွဲ့စပ်သကဲ့သို့
ဖြစ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာ
သော အကြောင်းရှိ၏ ၂၂၆

+ အနုပ္ပဗန္ဓရသော၊ ရွှေ
နောက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်
အစဉ်မပြတ် အဆင့်ဆင့်
စပ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၂၆

+ အနုပ္ပါဒနိရောဓပစ္စယတ္တာ၊
တဖန် မဖြစ်ပြန်ခြင်းသာ
လျှင်ဖြစ်သော နိရောဓ၏
အကြောင်း၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၇၄

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၅၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုဗန္ဓမာနံ၊ အခြားမဲ့၌ဖြစ်
သောအားဖြင့် အစဉ်
လိုက်သော ၂၅၇

+ အနုသောစနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊
ဉာတိဗျသန စသည်အား
လျော်သော စိုးရိမ်ခြင်း
ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှု
ထင်တတ်၏ ၄၀၅

အနုဿာဟနသံဟနတာ စ၊
အားထုတ်ခြင်းကင်းသည်
၏ အဖြစ်ဖြင့် တွန့်သည်၏
အဖြစ်သည်၎င်း ၂၉၄

အနုဿာဟိတော၊ မတိုက်
တွန်း မနှိုးဆော်အပ်သည်
ဖြစ်၍ ၂၄၃

အနုနာဓိကတော စေဝ၊ ငါးပါး
အောက် မယုတ်၊ ငါးပါး
ထက် မလွန်၊ ငါးပါးတိတိ
ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်
၎င်း ၃၁၈

အနောက်သင်္ဂါဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
အာရုံ၌ ကေနမဟုတ် အ
ထူးထူးသော သဘောကို
ယူသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှု
ထင်တတ်၏ ၃၀၀

+ အနောကဝိဓံ၊ ရှိ၏ ၂၀၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဆ]

+ အနောကဝိဓော၏ ၂၁၀

+ အနောတ္တပ္ပံ၊ သြတ္တပ္ပမဟုတ် ၂၉၀

+ အန္တောနိဇ္ဈာနလက္ခဏော၊
ပျံ့ခြင်းကင်းသည် ဖြစ်၍
အတွင်း၌သာလျှင် တွန့်
လျက် ကြံခြင်းလက္ခဏာ
ရှိ၏ ၄၀၅

အန္တဘာဝလက္ခဏော၊ (ဓမ္မ
သဘောကို မဖောက်မပြန်
မမြင်နိုင်ခြင်း ဟူသော)
ပညာမျက်စိ ကန်းသည်၏
အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏ ၂၉၁

အပဂမပဒဋ္ဌာနံ၊ ဖဲခြင်းချုပ်
ခြင်းလျှင် နီးသောအ
ကြောင်းရှိ၏ ၂၄၉

အပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဆန္ဒရာဂအားဖြင့်
မဖွဲ့အပ်သော ၃၈

အပရိဂ္ဂဟရသော၊ တစုံတခု
သော ဝတ္ထုကို ငါ့ဟာ-
ငါ့ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်း၏
အစွမ်းအားဖြင့် မသိမ်း
ဆည်းခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၇

အပရိပ္ပန္နနသီတိဘာဝပစ္စု-
ပဋ္ဌာနာ၊ ဒရထကို နှိပ်နင်း
သဖြင့် ပူပန်တုန်လှုပ်ခြင်း
ကင်းသည်ဖြစ်၍ အေးချမ်း

၄၆၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူ
သော အကျိုးကို ဖြစ်စေ
တတ်ကုန်၏ ၂၇၉

အပရိမာဏသင်္ချေမ္ပိ၊ အတိုင်း
အရှည်ကင်းသော အရေ
အတွက်ရှိသော ဘဝင်
သည်လည်း ၂၇၇

အပလိဗုဒ္ဓါ၊ မနိပ်စက် မမြွေး
ယှက်အပ်သည် ဖြစ်၍ ၁၃၈
အပလိဗုဒ္ဓါ၊ မမြွေးယှက် မနိပ်
စက်အပ်သည် ဖြစ်၍ ၉၃

အပဝဂ္ဂါဟဘူတံ၊ သင်္ခါရတို့၏
ကင်းရာ မောက္ခနိဗ္ဗာန်ဟု
စွဲလမ်းယူမှားသည်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော ၄၃၇

အပသာဒနိယတော စေတ၊
သက်ကျားအိုဟု မရှိမသေ
တစီးတစောင်း မောင်းမဲ
မြည်တုန်အပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၄၀၁

အပဿေနုဖလကံ ကတွာ၊
တကဲပျဉ်ပြု၍ ၇၈

အပိလာပနလက္ခဏာ၊ သမ္ပ
ယုတ် တရားတို့ကို ဗူး
တောင်းကဲ့သို့ မပေါ်စေ
ခြင်း၊ (ကျောက်ဖျာကဲ့သို့
မလှုပ်မရွှား မြဲစွာအောက်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

မေ့စေခြင်း) လက္ခဏာ
ရှိ၏ ၂၇၅

အပ္ပတိကာရံ၊ နတ်ဆေးနတ်ဝါး
နတ်မန္တရားတို့ဖြင့် သော်
လည်း ကုစား၍ မရ
ကောင်းထသော ၄၀၄

အပ္ပတ္တိပစ္စုပ္ပန်နော၊ မရောက်
နိုင် မရနိုင်သည် ဖြစ်၍
ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်
၏ ၄၁၃

အပ္ပဒုဋ္ဌဿ၊ အပြစ်ကင်းသည်
ဖြစ်၍ မပြစ်မှားကောင်း
သော သူအား ၂၆

+ အပ္ပနာ၊ ဈာန်၏ အစွမ်း
အားဖြင့် အပ္ပနာကို ၁၅၃
အပ္ပနာရသော၊ သမ္ပယုတ်ကို
နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ သွင်းခြင်း
ကိစ္စရှိ၏ ၄၃၃

အပ္ပေါသုက္ကဘာဝါဝဟန-
တော၊ တရားမဟော
ကြောင့်ကြမဲ့နေလိုသည်
၏ အဖြစ်သို့ ဆောင်ခြင်း
ကြောင့်၎င်း ၄၂၈

အဗျာပါရတော စ၊ ကြံသော
အားဖြင့် ကြောင့်ကြဗျာ
ပါရပြုခြင်း ကင်းသည်၏
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ၃၄၀-၁

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၆၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဘာဝပါပကတ္တာ၊ သမ္မာပဋိ
ပတ္တိဖြင့် ကိလေသာကို
ဖြတ်ခြင်းကို မုခပြုသဖြင့်
ခန္ဓာတို့၏ အဘာဝသို့
ရောက်စေသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၄၂၊
အဘိဿာတကတ္တာ၊ အလွန်
သတ်ညွှန်း တတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၄၂
အဘိဇ္ဈာယတိ၊ တပ်သောအား
ဖြင့် မိမိသို့ ရှေးရှုကြံ၏ ၂၄၇
အဘိညေယျတ္တာ ဝါ၊ ရှေးရှု
မျက်မှောက် သိအပ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၄၄၉
အဘိနိပ္ပိဋ္ဌေသိ၊ ညှပ်၏ ၇၄
အဘိနိမ္မိတုကာမော၊ ဖန်ဆင်း
လိုသော သူသည် ၆၂
အဘိနိဝေသကရဏပစ္စုပဋ္ဌာ-
နာ၊ (ဤသည်သာလျှင်
အမှန်ဟု) အမှားကို နှလုံး
သွင်းခြင်းကို ပြုခြင်းလျှင်
ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်
သော အခြင်းအရာ ရှိ၏ ၂၆၈
အဘိနိဟာရက္ခမံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု
အဘိညာဉ်သို့ စိတ်ကို
စေလွှတ်ခြင်းငှါ ခံသည်
ကို ၁၅၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဘိဘဝနတော စ၊ နိဝိစက်
လွမ်းမိုးတတ်သည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၁၂
အဘိရူပေ၊ ထူးသော သဏ္ဌာန်
ရှိကုန်သော ၁၄၂
အဘိသံခိပိတွာ၊ ချိုး၍ ၃၀၄
အဘိသံယုဟိတွာ၊ ရုံးစု၍ ၃၀၄
အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏံ၊ ပြုပြင်
ခြင်း အားထုတ်ခြင်း
ကြောင့်ကြဗျာပါရသို့
ရောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ
သော သဘောတရား
သည် ၂၄၀
+ အဘိသမယဋ္ဌော၊ ထူးသော
ဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိအပ်
သည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသော သဘော ၃၇၁
အဘိသမန္တေဟိ၊ ထူးသော
ဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိကုန်
သော အရိယာတို့သည် ၃၆၉
အဘူတံ၊ အကြောင်းနှင့်ကင်း
၍ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်
ထင်ရှားဖြစ်သည်လည်း
မဟုတ်သော ၄၃၁
အမတဋ္ဌော၊ ပျက်စီးခြင်းကင်း
သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူ
သော သဘော ၃၇၀

၄၆၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယ-

တာ စ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့

ရှေးရှုပြစ်ခြင်း၏ အ

ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်

၎င်း

၃၆၇

အမုတ္တစာဂတာဒိဝသေန၊

လွတ်လွတ် စွန့်ခြင်းမရှိ

သည်၏ အဖြစ်စသည်တို့၏

အစွမ်းအားဖြင့်

၂၄၃

+ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ်အံ့

သည်ကား

၁၉၃

အယာထာဘူစွန့်မိတ္တဂါဟက-

တော၊ မဟုတ်မမှန်သော

အာရုံ၏ အမှတ်နိမိတ်ကို

ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်

ကြောင့်

၃၅၅

အယောနိသော အဘိနိဝေသ-

လက္ခဏာ၊ မသင့်မတင့်

သော အကြောင်း (အနု-

ပါယ၊ လမ်းရိုးမမှန်သော

ဥပ္ပထ) အားဖြင့် နှလုံး

သွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏

၂၉၂

အယောနိသောမနသိကာရ-

ပဒဋ္ဌာနော၊ မသင့်မတင့်

သောအကြောင်း (အနု-

ပါယ၊ ဥပ္ပထ) အားဖြင့်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီး

သော အကြောင်းရှိ၏

၂၉၂

အရညဂတသုဒေသကော

ဝိယ၊ တော၌ကျင်လည်

သော ခရီးညွှန်ကောင်း

ကဲ့သို့တည်း

၂၇၈

အရတိဝိဇ္ဇန္တိကာဒိသု၊ (အစွန့်

အနားဖြစ်သော ဆိတ်ငြိမ်

သော ကျောင်းတို့၌၎င်း

လွန်ကဲသော ကုသိုလ်ဟု

ဆိုအပ်သော သမထဝိပ-

ဿနာတို့၌၎င်း) မဇ္ဈ

လျော်ခြင်း ကိုယ် တဆန့်

ကျင်ကျင်ရှိခြင်း ပျင်းရိ

ခြင်း စသည်တို့၌

၂၉၄

+ အရိယဉာဏဿ၊ အရိယာ

တို့၏ ဉာဏ်၏

၃၈၀

+ အရိယသစ္စာနီတိ၊ ဟူ၍

၃၇၇

+ အရူပလောက လောကထု-

ပိကာဒိသု၊ အရူပဘုံ၊ ရုပ်ရှိ

သော လောက၏ အထွဋ်

အဖျားဖြစ်သော အသည-

သတ်ဘုံ စသည်တို့၌

၄၃၇

† အလဇ္ဇာလက္ခဏံ၊ မရွက်

ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏

၂၉၀

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၆၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အလဗ္ဗနေယျဝတ္ထုဣစ္ဆန-
လက္ခဏာ၊ တောင့်တ၍
မရကောင်းသောဝတ္ထုကို
လိုချင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏ ၄၁၃

အလောဘာဒိကိရိယဟေတု-
ဝိရဟိတံ၊ အလောဘ
စသော ကြိယာဟိတ်ကင်း
သော ကြိယာဝိညာဉ်
သည် ၂၅၄

အလောဘာဒိဝိပါကဟေတု-
ဝိရဟိတံ၊ အလောဘ
စသော ဝိပါကဟိတ်မှ
ကင်းသော ကုသလ
ဝိပါကဝိညာဉ်သည် ၂၄၉

အလောဘာဒိ ဝိပါကဟေတု-
သမ္ပယုတ္တံ၊ အလောဘ
စသော ဝိပါကဟိတ်နှင့်
ယှဉ်သော ဝိပါကဝိညာဉ်
သည် ၂၅၁

+ အဝတ္တမာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊
ဝတ္တမာန် မဟုတ်သော
အဖြစ်သို့ ရောက်သော
ကြောင့်တည်း ၄၂၅

အဝသေသပစ္စယသမာယော-
ဂေ၊ မိမိမှ ကြွင်းသော
ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ဟူသော အကြောင်းနှင့်
ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည် ၃၇၃

အဝိဇ္ဇန္တကာရဝိဒ္ဓံသနပစ္စုပဋ္ဌာ-
နာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအမှိုက်
မှောင်ကိုဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်
ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်
တတ်၏ ၄၃၂

အဝိတထတ္တာ၊ မဖောက်မပြန်
မှန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း ၄၄၉

အဝိဓေယျတော၊ စီရင်ပြုပြင်
ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း
သည်၏ အဖြစ်၊ အာဏာ
မပိုင် သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၂၆

အဝိရဇ္ဈမာနံ၊ မချွတ်ယွင်းမှု၍ ၁၀၈
+ အဝိသံဝါဒကာနိ၊ မချွတ်
မယွင်းစေတတ်ကုန်
သော ၃၇၈

အဝိသာရလက္ခဏော၊ မရွှေ့
မပျံ့လွင့်ခြင်း လက္ခဏာ
ရှိ၏ ၂၇၃

အဝုပသန္တဝုတ္တိ၊ အပူမငြိမ်း
သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည် ၃၁၁

အပဝုပသမကရဥဒ္ဓစ္စာဒိကိလေ-
သပဋိပက္ခဘူတာ၊ မငြိမ်
မသက်သည်ကို ပြုတတ်

၄၆၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

ကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စ ပြဇာန်း
သော ကိလေသာ တို့၏
ပဟာယက ပဋိပက္ခဖြစ်၍
ဖြစ်ကုန်၏

၂၇၉

+ အသံဖုဠဘာဝဋ္ဌိဒ္ဓဝိဝရ-

ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဘုတ်
သည် မထိအပ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၍ ဘုတ်
တို့၏ အပေါက် အကြား
အဝ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေ
တတ်၏

၂၂၂

အသံသဋ္ဌတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါ-
ကတာ စသော အားဖြင့်
မတူသော ကိစ္စ ရှိသည်၏
အဖြစ်ဟူသော မနီးနှော
သောအားဖြင့်၎င်း

၃၁၈

အသံသပ္ပနရသော၊ (ထိုမှ
ဤမှ ရွှေ့ရှားသော သူ
ငယ်ကဲ့သို့ ပြုရအံ့လောဟု
မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း ဟူ
သော) ရွှေ့ရှားခြင်း၏
ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော
ဆုံးဖြတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏

၂၈၄

အသံသီဒနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ဆန့်ကျင်
ဖက်တရား၏ အဖြစ်ဖြင့်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်
၏

၂၇၃

အသဗ္ဗမာနော၊ မဋ္ဌိမထိပဲ

၆၃

အသတ္တိဝိသာတော စ၊ သတ္တိ
ကင်းသည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်း
ခြင်းသည်၎င်း

၂၉၄

အသန္နိဋ္ဌာနဝိက္ခေပကာလေ၊
အာရုံကို မဆုံးဖြတ်နိုင်
သောကာလ၊ ပျံ့လွင့်သော
ကာလ၌

၂၄၈

အသပ္ပါယသေဝနူပမော၊
မလျှောက်ပတ် မသင့်တင့်
သောဥတုဘောဇဉ်စသည်
ကို မှီဝဲသည်နှင့် တူ၏

၃၂၅

အသမ္ပုဋ္ဌိဝေဓရသော၊ ကောင်း
စွာထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ
မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော သမ္ပုတ္တိ
ရသရှိ၏

၂၉၁

အသမ္ပုဿနရသာ၊ အာရုံကို
မမေ့မလျော့စေခြင်းကိစ္စ
ရှိ၏

၄၃၅

အသမ္ပာပဋိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာ-
နော၊ မသင့်မလျော်သော
အကျင့်ကို ရှေးရှုဖြစ်စေ
တတ်၏

၂၉၁

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၆၅

အက္ခရာစဉ်
[အ]
စာမျက်နှာ

အသမ္မောသရသာ၊ မေ့လျော့
ခြင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုစွ
ရှိ၏ ၂၇၅

အသယုသီတေ၊ သည်းမခံနိုင်
လောက် ကြောက်စရာ
ချမ်းအေးခြင်းလည်း ရှိသ
သော ၃၉၉

အသရိက္ခတော စ၊ သဘော
အားဖြင့် မတူသည်၏
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ၃၁၈

အသာဓာရဏာ စ၊ တပါးနှင့်
မဆက်ဆံ အသေက္ခတ္တိ၏
သာလျှင် အာဝေဏိက
ဖြစ်သော မနောဝိညာဏ
ဓာတ်၎င်း ၂၅၄

အသာရဇ္ဇလက္ခဏံ၊ ကြောက်
ရွံ့ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်
တည်းဟူသော လက္ခဏာ
ရှိ၏ ၂၉၀

အသိထိလပရက္ခမသိဒ္ဓေန၊
လျော့လျည်းမဟုတ် တင်း
မာသော ဝိရိယကြောင့်
ပြီးသော ၄၃၁

အသိဒ္ဓတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ပရ
မတ္ထ အားဖြင့် သဘော
မထင်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၄၃၀

အက္ခရာစဉ်
[အ]
စာမျက်နှာ

အသုခဋ္ဌုကော ဝိယ၊ အရိုး
ပေါက်အောင် ထိုးသော်
လည်း ယဉ်ကျေးခြင်းသို့
မရောက်သော မြင်းကြမ်း
ကဲ့သို့၎င်း ၃၅၆

အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ကြိယာ
ဝိညာဉ်၎င်း ၂၅၄

အဟေတုကံ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ်
မရှိ ၂၃၄

အဟေတုကဝိပါကမနော-
ဝိညာဏဓာတုဘဝဂ်၊ နိ၊
ဝုဠောဖြစ်သော ကာလ၊
သန္တီရဏကိစ္စ တပ်ကုန်
သော သုံးပါးကုန်သော
အဟေတုကဝိပါက မနော
ဝိညာဏဓာတ်၊ အာဝဇ္ဇန်း
ဖြစ်သောကာလ အမှတ်
မရှိသော ဘဝင်တို့တွင် ၂၅၅

[အာ]

+ အာကစုနပရိကစုနဩဇ္ဈနန-
နိဒ္ဒါနနာဒိနာ၊ ရှေးရှု
ငင်ခြင်း၊ ထက်ဝန်းကျင်
အဖို့အားဖြင့် ငင်ခြင်း၊
အောက်သို့ခါခြင်း၊ ဖိလာ
ခါခြင်း၊ ဝါ၊ ထက်ဝန်း
ကျင်အဖို့အားဖြင့် ခါခြင်း
စသည်နှင့်တူသော ၃၉၅

၄၆၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အာ]

အာကာရနာနတ္ထတော၊

ဖြစ်သော အခြင်း အရာ

ထူးသောအားဖြင့်၎င်း ၂၂၇

+အာကာရာ၊ မည်ကုန်၏ ၁၃၈

+အာကာသဓာတု၊ မည်၏ ၂၂၁-၂

+အာကာသေ၊ ၌ ၆၈

အာဂမနာဒိဝသေန၊ အာဂုံ

ပစ္စယတို့၏ အစွမ်း အား

ဖြင့် ၂၂၂

အာစယလက္ခဏော၊ ရှေးဦး

အစ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာ

ရှိ၏ ၂၂၅

အာတာပနပရိတာပနာန-

ယောဂံ၊ နေသို့ရှေးရှုကျင့်

သဖြင့် ပူစေခြင်း၊ ငါးပါး

သောအပူဖြင့် ပူစေသော

အကျင့်၌ အဖန် တလဲလဲ

အားထုတ်ခြင်းကို ၃၉၇

အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံ

အပြင်ကဲ့သို့ ၂၃၅

အာဒိကမ္ပိကော၊ လူရိုင်း လက်

သစ်သာ ဖြစ်သေးသော ၈

အာဒိပုရိသော၊ လက်ဦးအစ

ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၁၂၉

အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

တည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အာ]

ရှုသော သူ၏ ဉာဏ်အား

ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၁၉၇

အာဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သစ္စာကို

မြင်ခြင်း ၌ မိမိ အစိုးရ

သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်

သည်၏ အဖြစ် တည်းဟူ

သော သဘော ၃၇၀

အာနေဥပတ္တော၊ မတုန်လှုပ်

သောအဖြစ်သို့ရောက်လတ်

ပြီးသော် ၁၄

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ

၄၅၀

အာပါထဂတဝိသယပဒဋ္ဌာ-

နော၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်

သော အာရုံလျှင် နီးသော

အကြောင်း ရှိ၏ ၂၇၁

အာပါနဘူမိ၊ စားပွဲသောက်ပွဲ

ခံရာကို ၇၂

အာဗာဓကေတ္တာ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ၊

ဝိပရိကာမဒုက္ခ၊ သင်္ခါရ-

ဒုက္ခတာ၏အစွမ်းဖြင့် နှိပ်

စက်ညှဉ်းဆဲတတ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၃၂၄

အာမာသယဿ၊ အစာသစ်

အိမ်၏ ၃၉၄

+အာယတနံ အာယတနန္တံ၊

ဟူ၍ ၃၃၂

+အာယတနံ၊ အာယတနကို ၂၂၉

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၆၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ ၁]

အာယတနတော စ၊ စိတ်
စေတသိက် တို့၏ သက
သက ကိစ္စကို အားထုတ်
ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၃၁
အာယတနာနံ၊ အခွဲနှင့် တကွ
တဆွဲတပါးသော ရုပ်
အာယတနတို့၏ ၂၂၇

အာယတနေ၊ ရဟန်းသူမြတ်
တည်းဟူသော ငှက်တို့၏
စုဝေးရာ အင်ကြင်းတော
နှင့် တူသော ဘုရား သာ
သနာတော်၌ ၃၃၃

+ အာယတနေန၊ အာယတန
ဖြင့် ၂၂၉

အာယတဿ၊ အနမတဂ္ဂဿ
သရာ၌ဖြစ်သော ရှည်စွာ
သော ဝဋ်ဒုက္ခကို ၃၃၁

အာယူဟနဋ္ဌော၊ (ထိုထိုအာရုံ၊
ဘုံဘဝတို့၌ အလွန် နှစ်
သက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်)
နှံ့၍ ဒုက္ခစည်ပင်ပြန့်ပွား၍
များအောင် အပေါင်း
အစုကို ပြုခြင်းသဘော ၃၇၀

+ အာယူဟနရဿ၊ ပေါင်းစု
ရုံးစည်းခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏ ၂၆၉

အာယူဟနရဿ၊ သမ္မယုတ်
တရားတို့ကို မိမိတို့ကိစ္စ၌

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ ၁]

ဖရိုဖရဲ မရှိစေမူ၍ စည်း
ရုံး စေ့စပ် နှိုးဆော်ခြင်း၊
ဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၂

အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စိတ်ကို
စောင့်ရှောက်တတ်သော
တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေး
ရှုထင်တတ်၏ ၂၇၅

+ အာရဘိဿာမ၊ အားထုတ်
ကုန်အံ့ ၂

အာရမ္မဏကရဏသမ္ပတ္တိပစ္စု-
ပဋ္ဌာနာ၊ ကမ္မည၏အဖြစ်
ကြောင့်ပင်လျှင် ပြည့်စုံ
လျောက်ပတ်သောအခြင်း
အရာ အားဖြင့် အာရုံကို
ယူခြင်းဟူသော အကျိုး
ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏ ၂၈၁

အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏက္ခမာနိ၊ ရူပါ
ရုံစသော အာရုံကို ယူခြင်း
ငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်သည် ၂၅၈

အာရမ္မဏပဋိပါဒကော၊ အာရုံ
ကို စီရင်တတ် ထင်စေ
တတ်သော မနသိကာရ
စေတသိက်၎င်း ၂၈၄

အာရမ္မဏသဘာဝတ္ထာဒနရ-
သော၊ အာရုံသဘောကို
ဖုံးလွှမ်းခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၉၁

၄၆၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အာ]

အာဝဇ္ဇနရသံ၊ နှလုံးသွင်း
ခြင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၂၅၄

အာဝဇ္ဇန္တိ၊ ရှေးရှုလူးလည်း
ကုန်၏ ၄၀၈

+အာဝိဇ္ဇနရသံ၊ အာဝဇ္ဇန်း
စသော ဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်
ဆောင်သွားခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၁၉၇

အာသဝုပ္ပတ္တိဟေတုတော၊
အာသဝေါ ဖြစ်ခြင်း၏
အကြောင်း၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၁၃

အာသာဒုက္ခဇနနတော၊
တောင့်တအာသာဟူ
သော ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေ
ခြင်းကြောင့် ၃၅၅

အာဟနနပရိယာဟနန-
ရသေန၊ ရှေးရှုခေါက်ခြင်း၊
အဖန်တလဲလဲခေါက်ခြင်း၊
ထက်ဝန်းကျင်ခေါက်ခြင်း
ကိစ္စရှိသော ၄၄၈

အာဟန္တရိကံ၊ ကျဉ်းမြောင်း
၏ ၁၁၁

အာဠိန္ဒေ၊ ကျောင်းဦး၌ ၆၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အု]

ဣဋ္ဌဗောဠဗ္ဗာနဘဝနလက္ခဏံ၊
ဣဋ္ဌဖြစ်သော ဗောဠဗ္ဗာရုံ
ကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာ
ရှိ၏ ၂၆၅

ဣဋ္ဌဝတ္ထုဝိယောဂလက္ခဏော၊
ဣဋ္ဌဝတ္ထုနှင့်တွေ့ကွင်းခြင်း
မျှဟူ၍ မှတ်အပ်၏ ၄၁၁

ဣဋ္ဌာရမ္မဏာနဘဝနလက္ခဏံ၊
သဘာဝအားဖြင့် ဣဋ္ဌာရုံ၊
ပရိကပ္ပအားဖြင့် ဣဋ္ဌာရုံ
ကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ
ရှိ၏ ၂၆၆

ဣတရေသံ၊ အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇမ္ပ
တပါးကုန်သော သံသေ-
ဒဇ၊ သြပပါတိကတို့အား ၃၉၀

ဣတရေသု၊ ရူပက္ခန္ဓာမှ တပါး
သော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး
တို့တွင် ၂၄၀

+ဣတိ၊ ဤရွှေမဟာကုသိုလ်
ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို
ဆိုသော စကားပြီး သ
တည်း ၂၄၅

+ဣတိ အာဟ၊ ၏ ၁၄၆

ဣတ္တရကာလာဒိပ္ပတ္တိဒေါသ-
တော၊ တို့သော ကာလရှိ
သော အဖြစ်သို့ ရောက်
ခြင်းစသော များစွာသော

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၆၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဣ]

အပြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်လည်း ၄၂၆

ဣတ္ထိန္ဒြိယာဒိတ္ထယေန၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ
ပုရိသိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေ သုံး
ပါး အပေါင်းနှင့် ၂၃၅-၆

+ ဣတ္ထိ။ပ။ နဝိဓာနံ၊ ဣတ္ထိလိဂ်၊
နိမိတ္တ၊ ကုတ္တ၊ အာကပ္ပ၊
ပုရိသလိဂ်၊ နိမိတ္တ၊ ကုတ္တ၊
အာကပ္ပ အခြင်းအရာကို
စီရင်ခြင်းသည် ၃၆၆

+ ဣဒံ ဒုက္ခံ အပိ၊ ဤဆင်းရဲ
သည်လည်း ၃၉၉

+ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏ ၁၉
ဣဒ္ဓိပဗ္ဗာရံ၊ ဣဒ္ဓိသ္မိ နှိုင်းဝှမ်း
သည်ကို ၃၂

+ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်
သော ပကတိသော အ
ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်း
ကြံယာကို ၃၊ ၈

ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို ၃
ဣန္ဒြေဋ္ဌဋ္ဌော၊ ဣန္ဒ မည်သော
သဗ္ဗညု ဘုရားသည် မှီဝဲ
အပ်သော တရား၏ သ
ဘောသည် ၃၅၉

ဣန္ဒြိဋ္ဌဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်သော
ဘုရားသည် မြင်တော်မူ
အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဣ]

ဟူသော သဘောကြောင့်
၎င်း ၃၆၁

ဣန္ဒဒေသိတဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်
သော သဗ္ဗညုဘုရားသည်
ဟောအပ်သော တရား၏
သဘောသည် ၃၅၉

+ ဣန္ဒလိဂ်ဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်
သော ကံသည် ပြတတ်
သည်၏ သဘောကြောင့်
၎င်း ၃၆၁

ဣန္ဒလိဂ်ဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်သော
ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံကို
ပြတတ်သော တရား၏
သဘောသည် ၃၅၉

ဣန္ဒသိဋ္ဌဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်သော
ကံသည် စီရင်အပ်၊ ဖြစ်စေ
အပ်သော တရား၏ သ
ဘောသည် ၃၅၉

ဣမမှာ ကာယာ၊ ဤကရဇ-
ကာယမှ ၁၉

ဣဿရနိမ္မာနာဒိတော၊ ပရ-
မေသွာ ဖန်ဆင်းခြင်း အစ
ရှိသော အကြောင်း
ကြောင့် ၃၈၇

ဣဿရပဓာနကာလသဘာဝါ-
ဒီဟိ၊ ပရမီသွာ ဗြဟ္မာမင်း
စသော ဣဿရအကြောင်း၊

၄၇၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဣ]

ပကတိအဗျတ္တ ဟူသော
ပဓာနအကြောင်း၊ ကာလ
အကြောင်း၊ သဘာဝအ
ကြောင်း စသည်တို့ဖြင့် ၄၃၇

ဣဿရာယတနံ၊ ပရမီသွာ
နတ်မင်း၏ နေရာ ၃၃၂
+ ဣဿရိယဌေနာပိ၊ အစိုးရ
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘောကြောင့်လည်း ၃၆၂
+ ဣဿာယနာ၊ ငြူစူခြင်းကို
ပြုခြင်းသည် ၂၉၇

[ဥ]

ဥက္ကံသဂတာ၊ လွန်ကဲထူးမြတ်
ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည် ၁၈
ဥက္ကာပဘာသဒိသံ၊ မီးရှူးတန်
ဆောင် အရောင်နှင့် တူ
သည် ၁၀၈

ဥက္ခိတ္တာသိကပစ္စတ္တိကတော၊
သတ်အံ့မှူးမှူး ချီအပ်သော
သန်လျက်ရှိသောရန်သူနှင့်
တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၆

ဥဇ္ဇာလယတော၊ တောက်စေ
သော ယောက်ျားအား ၁၅၄
ဥဇ္ဇာလေသိ၊ တောက်စေ၏ ၁၅၄
ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ ဥတု၊
စိတ်၊ အာဟာရဟူသော

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဥ]

သုံးပါးသော အကြောင်း
တို့ကြောင့် ၂၃၉

ဥဒကကာကာဒယော စ၊
တင်ကျီး အစရှိသော ငှက်
တို့သည်၎င်း ၆၇

ဥဒကပ္ပသာဒကမဏိ ဝိယ၊
ရေနောက် မြို့နယ်ကို
ကြည်စေတတ်သော စက္က
ဝတ် မင်းဖျား၏ ပတ္တမြား
ရတနာကဲ့သို့ ၂၇၄

ဥဒကုဂ္ဂမနကာလော ဝိယ၊
ရေထွက်ရာ ကာလကဲ့သို့ ၂၂၈

ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ချီတော်မူ၍ ၅၁
+ ဥပစယော၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်
ခြင်းသည် ၂၂၅

ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော၊ ရှေးဦး
စွာဖြစ်သော ရုပ်လျှင်
နီးစွာသော အကြောင်းရှိ
၏ ၂၂၆

ဥပဋ္ဌိတဝိသယပဒဋ္ဌာနာ၊ ထင်
တိုင်းသော အကြင်အကြင်
သို့သော အာရုံလျှင် နီး
သော အကြောင်းရှိ၏ ၂၆၈

ဥပတ္တမ္ပနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဩဇာ
ဌမကရုပ်ကို ဖြစ်စေသော
အားဖြင့် ရူပကာယကို
ထောက်ပံ့ ခိုင်ခံ့စေတတ်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၇၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၃]

သော သဘောဖြစ်၍
ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်
တတ်၏ ၂၃၁

ဥပတ္တမ္ဘနရသံ၊ ထောက်ပံ့ခြင်း၊
အားပေးခြင်း၊ ချီးပင့်ခြင်း
ကိစ္စရှိ၏ ၂၃၂

+ ဥပနယနရသာ၊ ဘင်၏ အနီး
သို့ ဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၃၀

ဥပမာဝသာနေ စ၊ ဥပမာအ
ဆုံး၌လည်း ၂၂၈

+ ဥပဟတာယတိကမ္မဖလဿ၊
ပယ်ဖျက်အပ်ပြီးသော
အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတံ့
သော ကံ၏ အကျိုးရှိ
သော ၄၃၀

ဥပါဒါနိယတော၊ ဥပါဒါန်
တရားတို့၏ အစီးအပွား၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၁၄

+ ဥပါဒိသေသဉ္စ၊ ကိလေသာ
တို့မှ ကြွင်းသော ခန္ဓာ
ငါးပါးဟူသော ဥပါဒိကို
၎င်း ၄၃၀

ဥပေက္ခာယုတ္တာဝ၊ ဥပေက္ခာ
သမ္ပယုတ် သည်သာလျှင် ၂၅၄

+ ဥပေတံ၊ ပြည့်စုံသော ၃၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၃]

+ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏ ၄၀
ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ နောက်ထပ်ဖြစ်
ကုန်သော အာယတန
တို့၏ ၂၂၇

ဥပ္ပတ္တိဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၂၂၈

ဥဗ္ဗန္ဓန္တဿ စ၊ ကြိုးဆွဲချသော
သူအား၎င်း ၃၉၇

ဥဗ္ဗေဇနိယတော၊ ထိတ်လန့်
ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၁၂

ဥမ္မာရတ္ထာယ၊ တံခါးခုံအလို့ငှါ ၁၄၅

ဥမ္မုဇ္ဇနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ခန္ဓာအစဉ်
၏ ပေါ်လှာခြင်းဖြစ်၍
ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်
တတ်၏ ၃၉၁

ဥမ္မုဇ္ဇာပနရသော၊ ပေါ်လာ
စေသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ
ရှိ၏ ၂၂၆

ဥဿန္နေသု၊ အလွန်ပြောကုန်
သည် ရှိသော် ၁၃၄

+ ဥဿာဟနဘာဝေန၊ အား
ထုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၂၃၂

ဥဿာဟိတော ဝါ၊ တိုက်တွန်း
အပ်သည် ဖြစ်၍၎င်း ၂၄၃

၄၇၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ခ]

ဦးနာဓိကတာနိဝါရဏရသာ၊
ယုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆို
အပ်သော လီနု၊ လွန်သည်
၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော
ဥဒ္ဓတကိမြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၈၆

[ခ]

ကောက်ကံ၊ တပြင်တည်းကဲ့သို့
လင်းသည် ၅၆

ကော့လမတ္တံ၊ လက်တသစ်
အတိုင်းအရှည် ရှိသော
အရပ်ကို ၉၇

+ ကောစွာ စ ဓမ္မဓာတု၊ အချို့
သော သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်
စသော ဓမ္မဓာတ်သည်
၎င်း ၃၅၃

ကောဇဝနကောသမာပတ္တိသမု-
ဋ္ဌာနံ၊ တခုသော ပဉ္စဒွါရ-
ဝီထိ၊ တခုသော မနေ-
ဒွါရဝီထိ၊ တခုသော သမာ-
ပတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ
သော ရုပ်သည် ၃၀၇

ကောတော ကတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်
တပေါင်းတည်း ပြု၍ ၂၄၀

ကောန္တရိကဝသေန၊ တပေါင်း
တည်း အင်္ဂါ၊ အာရုံတပါး
ရှိသော ဝင်စားခြင်းအား
ဖြင့် ၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ခ]

ကောပ္ပဟာရေနေဝ၊ တပြိုင်နက်
ဖြင့် သာလျှင် ၁၂၄

ကောမုဟုတ္တပုဗ္ဗဏှသာယန္တ-
ရတ္တိန္ဒြိယ၊ တခုသော
မုဟုတ္တ၊ နိနက်အဖို့၊ ညနေ
အဖို့၊ ညဉ့်နေ အစရှိကုန်
သော ၃၀၇

ကောဘဝပရိယာပန္နခန္ဓပုရာဏ-
ဘာဝေါ စ၊ တခုသော
ဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော
ခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းမြင်း
ရင့်ရော်သည်၏ အဖြစ်
၎င်း ၄၀၀

ကောဘဝပရိယာပန္နဇီဝိတိန္ဒြိ-
ယပ္ပဗန္ဓဝိစ္ဆေဒေါ စ၊
တခုသော ဘဝ၌ အကျုံး
ဝင်သော ဇီဝိတိန္ဒြိ၏
အစဉ်၏ ပြတ်ခြင်း၎င်း ၄၀၂

ကောဝိဓမ္မိ၊ တပါးအဖို့ရှိသည်
ဖြစ်မှုလည်း ၂၄၂

ကောဝိဓဝိသယသမာယောဂ-
ပ္ပတ္တာ စ၊ (ဘုရားစသော
အဆင်းတော်၊ တရားသံ
အစရှိသော) တခုသော
အဖို့ရှိသော အာရုံ၌ သဒ္ဓါ
စသည်နှင့် တကွ ယှဉ်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၇၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဧ]

သော အားဖြင့် ဖြစ်သော
ဝေဒနာသည်၎င်း ၃၁၀
ကေဝီထိ ကေဇဝန ကေသမာ-
ပတ္တိပရိယာပနာ စ၊ တခု
သော ပဉ္စဒွါရဝီထိ၊ တခု
သော မနောဒွါရဝီထိ၊
တကြိမ်သော သမာပတ်၌
အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာ
သည်၎င်း ၃၁၀
ကေဝီသုတ္တရသတပုဘေဒဉ္စ၊
နှစ်ဆဲတခု အလွန်ရှိသော
တရာအပြား ရှိသည်၎င်း ၃၃၉
ကေန ပါဒေန၊ လက်ဝဲဖဝါး
တော် တဖက်ဖြင့် ၅၁
+တံ ဌာနံ၊ ဤ မိမိ၏
ဝါဒကို တည်စေနိုင်သော
အကြောင်းသည် ၃၈၅
တံ ပါဠိဟာရိယံ၊ ဤ တိရော
ဘာဝ ပြာဠိဟာကို ၅၇
တပရမတော စ၊ ထိုငါးပါး
သာ အတိုင်းအရှည်ရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း ၃၂၂
တပရမတော၊ ထိုသို့လေးပါး
သာလျှင် အတိုင်းအရှည်
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၈၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဧ]

တေသ္မိ* အန္တရေ အဝီစိပရ-
နိမ္မိတဝသဝတ္တိပရိစ္ဆိန္နေ
ဩကာသေ၊ အောက်ကား
အဝီစိ အထက်ကား ပရ
နိမ္မိတဝသဝတ္တိဖြင့် ပိုင်း
ခြားအပ်သော အရပ်
အကွက် အတွင်း၌ ၃၄၈
တ္ထေ ပရိယာပနာ၊ တပါးအရပ်
၌ ကျင်လည် ကုန်ငြား
သော်လည်း ယထာဝုတ္တ
ဌာန၌သာလျှင် အကျုံး
ဝင်ကုန်သော ၃၄၈
တ္ထောဝစရာ၊ ဤအရပ် အကွက်
အတွင်း အောက်အဖို့၌
သက်ဝင်၍ ကျင်လည်တတ်
ကုန်သော ၃၄၈
သော-ဒွါရာဒိသမတ္တတာ၊ ဤ
ဒွါရ၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ ကိစ္စကို
စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်
သည် ၃၄၀
သိကာ ဝိယ၊ တံခါးတိုင်နှင့်
တူ၏ ဟူ၍၎င်း ၂၇၆

[ဩ]

ဩကပ္ပနလက္ခဏာ၊ (ဤဝတ္ထု
သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏
ဟု သဒ္ဓေယျဝတ္ထုသို့)

၄၇၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဩ]

သက်ဝင်၍ ကြံစည် ယုံ
ကြည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၇၄
ဩသနိယတော၊ ဩသလေးပါး
တို့သည် အာရုံပြု၍ လွှမ်း
မိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၁၃
ဩသုတ္တရဏော ဝိယ၊
(မိကျောင်းမကန်းစသည်
ဖြင့် ပြွမ်းသော) ရေ
အယဉ်ကို မကြောက်မရွံ့
မဆုတ်မနစ် ကူးခပ်ဝံ့
သော ယောက်ျားကဲ့သို့ ၂၇၄
+ ဩဇာလက္ခဏော၊ (အင်္ဂါ
ကြီးငယ်သို့လျှောက်သော
ရသ၏ အနှစ်သာရဟုဆို
အပ်သော ဣန္ဒြေရှိသော
ကာယ၏ အထောက်အပံ့
အားကို ပြုတတ်သော၊
မျှီအပ်သော အာဟာရ
၏) အဆီအစေး ဩဇာ
ဟူ၍ မှတ်အပ်၏ ၂၃၁
+ ဩဒဟနရသံ၊ ဝိညာဉ် ဒွါရ
တို့ကို ပိတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၉၄
ဩဘာသဂတံ၊ ဉာဏ်ဟူသော
အလင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ၁၄
ဩရိမ။ပ။ ဝါယာမေဟိ စ၊ ဤ
မှာဖက်ကမ်း၊ ကြီးစွာ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဩ]

သော ရေအယဉ်၊ ထိုမှာ
ဖက်ကမ်း၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း
သို့ ရောက်စေတတ်သော
လုံ့လတို့နှင့် ၄၄၀
ဩဠာရိကံ၊ ရုန့်ရင်းသော ရုပ်
မည်၏ ၂၃၅
ဩဠာရိကေ၊ ဒွါဒသဝိဓ
ဩဠာရိက ရုပ်၌ ၂၃၆
[က]
ကင်္ဂုဘတ္တေ၊ ဆတ်ထမင်းကို ၁၂၄
+ ကဠုကဠုကတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
ခါးစပ်သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလျှင်
ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်
သော အခြင်းအရာရှိ၏ ၂၉၈
ကဏ္ဍောဋ္ဌတာလုတလသော၊
သင်္ဃ၊ လည်ချောင်း
နှုတ်ခမ်း အာစောက်
အပြင်တို့၏ သွေ့ခြောက်
ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ၄၀၆
ကဏ္ဍသုလ။ပ။ စေတသိတော၊
နားကိုက်ခြင်း သွားကိုက်
ခြင်း၊ ရာဂကြောင့် ဖြစ်
သော ပူပန်ခြင်း၊ ဒေါသ
ကြောင့် ဖြစ်သော ပူပန်
ခြင်း အစရှိသော ကိုယ်
စိတ်ကို မှီသော ၃၉၂

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၇၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကဏ္ဍသုက္ကမဏ္ဍလဝိစိတ္တံ၊ မျက်
နက်ဝန်း၊ မျက်ဖြူဝန်းတို့
ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော ၂၀၄

+ကတပရိကမ္ပေန၊ ပြုအပ်ပြီး
ပရိကံ ရှိသည်ဖြစ်၍ ၆၁

ကတဝါလဝေပရိစယဿ၊
ပြုအပ်ပြီးသော သားမြီး
၏ အစွန်းတခုဖြင့် အစွန်း
တခုကို ဆိုင်ပိုင်ထိုးပစ်
ခြင်းငှါ လေ့လာခြင်း
ရှိသော ၁၀၇

ကတာကတာနုသောစနရသံ၊
ပြုကျင့်မိ လွန်ကျူးမိ
သော ဒုစရိုက်၊ မပြုမိ
မကျင့်မိသော သုစရိုက်
တရားကို အဖန်တလဲလဲ
လျှောက်၍ အောက်မေ့
စိုးရိမ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၉၉

ကတူပကာရော၊ ပြုအပ်သော
မွေးမြူခြင်း ရှိသော ၂၀၅

+ကတ္တဗ္ဗံ၊ ၏ ၁၄၇

+ကတွာ၊ ၍ ၃၉

+ကထံ၊ အဘယ်သို့ တတ်နိုင်
သနည်း ၄၄၈

ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး
ငရဲ၌ တည်ကောင်းသော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ဝိပါက အကျိုးရှိသော
ဝေဒနာသည် ၃၁၅

ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃ-
တော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး
ရွာသောအခါမှ ၁၂၉

ကဗဠိကာရော၊ အလုပ်အလေ့
မဟုတ်သော်လည်းအလုပ်
အလေ့ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော ၂၃၁

ကမတာတွသင်္ခတော၊ အစဉ်၊
ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါးမျှ အတိုင်း
အရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်၊
ရေတွက်ခြင်း အားဖြင့်
၎င်း ၃၄၃

ကမ္မဇာဒိတ္တိကဝေသေန၊ ကမ္မဇာ
စသော တိက်၏ အစွမ်း
အားဖြင့် ၂၃၆

ကမ္မညဘာဝေါဗ္ဗဝ၊ တန်းဆာ
ကြီးငယ် ပြုအံ့သောငှါ
ကောင်းသည် လျော်သည်
အဖြစ်ကဲ့သို့ ၂၂၅

ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ ပထဝီ
ကသိုက်စသော ကမ္မ
နိမိတ်ကိုသာလျှင် ၂၅၇

ကမ္မနိယေ၊ အဘိညာဉ်တန်ခိုး
ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ ခုံလတ်
ပြီးသော် ၃

၄၇၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[က]

ကမ္မဝိပါကဇာ၊ အမှတ်မဲ့သော
ကံ၏ အကျိုးကြောင့်
ဖြစ်သော

၁၈

ကမ္မာရသာလံ၊ ပန်းပဲဖိုသို့ ၁၁၂
ကမ္မေန ဥပါဒိဏ္ဏတ္တာ၊ ကံသည်
မိမိ၏အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်
ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်

၂၃၆

ကရုဏ္ဏာယ၊ မြေပခြပ်မှ ၉၁
ကသာပတောဒဒဏ္ဍဘိယာ-
တာဒိဘာဝံ၊ ကြိမ်လုံး
နှင်တံ တုတ်တို့ဖြင့် ပုတ်
ခတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့
ကြောင့် ဖြစ်သော

၃၉၈

ကသိဏပဋိလောမတော၊
ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်ပြန်
သော အားဖြင့်၎င်း

၄

ကသိဏာနုလောမတော၊
ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်သင့်
အားဖြင့်၎င်း

၄

ကသိဏာနုလောမပဋိလောမ-
တော၊ ကသိုဏ်းတို့၏
အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်၎င်း

၄

ကာမရာဂဗျာပါဒါဒိတနုကရ-
ဏပဟာနဉ္စေ၊ ကာမ
ရာဂ ဗျာပါဒစသည် တို့ကို

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[က]

ခေါင်းပါးအောင်ပြုသဖြင့်
ပယ်ခြင်းသည်၎င်း

၃၆၆

ကာမသုခလ္လိကအတ္တကိလ-

မထာနုယောဂ ဘေဒေ၊
ကိလေသာကာမနှင့် ယှဉ်
သောသုခ၌ ကပ်ငြိသော
အကျင့်ကိုအားထုတ်
ခြင်း၊ ကိုယ်ကိုပင်ပန်း
ဆင်းရဲစေတတ်သော
အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်း
အပြားရှိသော

၄၃၇

ကာယာဒိသတိပဋ္ဌာနပဒ-
ဋ္ဌာနာ၊ သတိ၏ အာရုံ
ဖြစ်သော ကာယစသော
သတိပဋ္ဌာန်လျှင် နီးစွာ
သော အကြောင်းရှိ၏

၂၇၅

ကာမာနံ ဝါ၊ သုံးဆောင်အပ်
သော ကာမဂုဏ်တို့၏
လည်း

၂၄၇

ကာယစိတ္တာကမ္မညဘာဝ-
ဝူပသမလက္ခဏာ၊ ကိုယ်
စိတ်တို့၏ဒါနသီလစသော
ပုညကြံယာ၌ မကောင်း
သည်၏ အဖြစ်၊ မလျောက်
ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူ
သော ကာမစွန့်ပြစ်ခန်း
သော ကိလေသာဓမ္မတို့ကို

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[က]

ငြိမ်စေခြင်း လက္ခဏာ
ရှိကုန်၏

၂၈၀

ကာယစိတ္တကုဋိလဘာဝနိမဒ္ဓန

ရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏
(နက်လသိသ၊ စန္ဒကောဋိ၊
ဂေါမုတ္တဝက်ဟု ဆိုအပ်
ကုန်သော သုံးပါးသော)
အကောက်တို့ကို နှိပ်နင်း
ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိကုန်
၏

၂၈၂

ကာယစိတ္တ ဂရုဘာဝ ဝုပသမ

လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏
လေးသည်၏ အဖြစ်ဟူ
သော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော
ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေ
ခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏

၂၇၉

+ ကာယစိတ္တ ထမ္ဘဝုပသမ

လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏
ခက်ထန် ခိုင်မာသည်၏
အဖြစ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိမာန
လွန်သော ကိလေသာ
တို့ကို ငြိမ်စေခြင်း
လက္ခဏာ ရှိကုန်၏

၂၈၀

ကာယစိတ္တဒရထ နိမဒ္ဓနရသာ၊

ကိုယ်စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်
သော ဒေါမနဿ
အကြောင်း ခံကုန်သော

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[က]

ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော ကိလေသာ
တို့ကို နှိပ်နင်း ဖျက်ဆီး
ခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏

၂၇၉

ကာယစိတ္တ ဒရထ ဝုပသမ

လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်ကို
ပူပန် စေတတ်သော
ဒေါမနဿ အကြောင်းခံ
ကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော
ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေ
ခြင်း လက္ခဏာ ရှိကုန်၏

၂၇၉

+ ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏

၂၁၇

ကာယဝိညတ္တိ အာဒိကမ္မည

တာပရိယန္တံ၊ ကာယဝိည-
တ္တိ အစ၊ ကမ္မညတာ အဆုံး
ရှိသော ရုပ်ငါးခုသည်

၂၃၈

+ ကာယဝိပ္ပန္နနဟေတုဘာဝ

ပစ္စုပ္ပန်နာ၊ ကိုယ်လှုပ်
ခြင်း၏ အကြောင်း၏
အဖြစ်ဖြင့် ရှိသော
ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်
တတ်၏

၂၁၇

ကာယဿ ပဿမ္ဘနံ၊ ဝေဒနာ

စသော ခန္ဓာသုံးပါး
အပေါင်း၏ ပူပန်ခြင်းကို
ငြိမ်းစေတတ်သော တရား
သည်

၂၇၈

၄၇၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[က]

ကာယိကအဿာပေစ္စပဋ္ဌာနံ၊
ကာယ၌ဖြစ်၍ သာယာ
အပ်သော တရားဟူ၍၊
ဝါ၊ သာယာအပ်သည်
ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သာယာ
အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်
တတ်၏ ၂၆၅

ကာယိကာဗာပေစ္စပဋ္ဌာနံ၊
ကာယ၌ဖြစ်၍ နိပ်စက်
တတ်သည် ဟု ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၆၆

ကာယိကာဗာပေစ္စပဋ္ဌာနံ၊
ကိုယ်၌မို့သော အနာ
ဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှု
ထင်တတ်၏ ၄၀၇

+ကာရကဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်
တတ်၏ ၂၁၂

ကာရဏာဘိမာနပဝတ္တံ၊
အကြောင်းဟု အမှတ်
မှားသောအားဖြင့် ဖြစ်
သော ၄၃၇

ကာလပဝေဒနာ၊ ဆွမ်းခံ
အခါကို ကြားလျှောက်
လာခြင်းသည် ၄၆

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[က]

ကိစ္စတော၊ ပိုင်းခြား၍ သိ
ခြင်း၊ ပယ်ခြင်း၊ ပျိုးစေ
ခြင်း၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း
ကိစ္စအားဖြင့် ၄၃၆

ကိစ္စာနုဘာဝလက္ခဏေ၊ ကိစ္စ
ကို ပြီးစေသော အာနု
ဘော်၏ ထင်ရှားရှိသော
ခဏ၌ ၂၄၀

ကိဉ္ဇိ အန္တရံ၊ စိုးစဉ်းသော
ခဏပတ်လုံး ၂၆၂

+ကိရိယတော၊ ပညာ၏
ကိစ္စနှင့်တူသော ကိစ္စ
အားဖြင့် ၄၄၉

ကိရိယမနောဓာတုယာ၊
ကြိယာမနောဓာတ် ပဉ္စ
ဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ ၂၄၉

ကိလေသသန္တာပဘာဝတော
စ၊ ကိလေသာဟူသော
မီးဖြင့် ပူလောင်ခြင်း
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း ၃၁၁

+ကုက္ကုစ္စံ၊ မည်၏ ၂၉၉

ကုဋ္ဌာဂါရမတ္တေ၊ အိမ်ထွတ်
အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်
သော ၁၃၂

+ကုဋ္ဌိလဘာဝကရမာယာ-
သာဠေယျာဒိပဋိပက္ခ-

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၇၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ဘူတာ၊ ကောက်သည်၏
အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်
သော မာယာသာဌေယျ
အစရှိသည်တို့၏ ပဟာ-
ယက ပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်
ကုန်၏ ၂၀၂

ကုလဝဇ္ဇ ဝိယ၊ အမျိုးကောင်း
သမီးကဲ့သို့တည်း ၂၇၇

+ ကုသလ။ပ။ သမ္မယုတ္တသင်္ခါ-
ရေဟိ၊ သမ္မယုတ်ဖြစ်သော
သင်္ခါရတို့နှင့် ၃၀၃

ကုသလဝိပါကာနိ၊ အဟိတ်
ကုသလဝိပါကတို့သည် ၂၅၂

ကုသလဝိညာဏသမ္မယုတ္တာ၊
ကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်
သော သညာသည် ၂၆၇

ကုသလဝိပါကာနန္တရံ၊ ကု-
သလဝိပါကပဉ္စဝိညာဉ်၏
အခြားမဲ့၌ ၂၅၉

+ ကုသလာဝဒါနာ၊ မိမိကိုယ်
ကိုကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော
ပညာရှိဟု ဆိုပါ
ကုန်လျက် ၃၀၂

ကုသလိဿာသခိတ္တဥသု-
ပဋိဝေဓော ဝိယ၊ လိမ္မာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

သော လေးသမားသည်
ပစ်လွှတ်အပ်သော မြား
၏ စူးဝင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း ၂၇၈
ကုဟနာဒိဥစ္ဆေဒိကာ၊ အံ့ဖွယ်
ပြုခြင်း စသည်ကို လွန်စွာ
ဖြတ်တတ်သော ၄၃၄

ကေတုကမျတာပစ္စုပဋ္ဌာနော၊
တံခွန်ကဲ့သို့ မိမိကို အပေါ်
ထား၍ လွှားလိုသည်၏
အဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်သော အခြင်း
အရာရှိ၏ ၂၉၅

ကေဝလံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် မရော
မယှက် သက်သက် ၂၄၇

ကြိယံ၊ ကြိယာဝိညာဉ်
သည် ၂၅၄

[ခ]

ခဇ္ဇနိယပရိယာယဝသေန၊ ခဇ္ဇ-
နိယဒေသနာ၏ အစွမ်း
အားဖြင့် ၃၂၆

ခဇ္ဇုပနကပဘာသဒိသံ၊ ပိုး
စုံးကြူး အရောင်နှင့်
တူသည် ၁၀၈

ခဏာဒိကထာဝ၊ ခဏကထာ၊
ကိစ္စကထာသည်
သာလျှင် ၃၀၈

၄၈၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁]

ခဏ္ဍိစွာဒိဘာဝေန၊ သွားကျိုး
သည်၏ အဖြစ်၊ ဆံဖြူ
သည်၏ အဖြစ်၊ အရေ
တုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၂၃၀
ခတကူပကမ္ပိ၊ တူးအပ်
သော လက်ယက်တိုင်း
ငယ်၌ ၂၂၈

ခန္ဓတ္တယဘေဒတော၊ သီလက္ခန္ဓ၊
သမာဓိက္ခန္ဓ၊ ပညာက္ခန္ဓ
ဟူသော သုံးပါးတို့၏
အပေါင်း၏ အပြား
အားဖြင့် ၄၄၅

ခယမတ္တာပဇ္ဇနတော၊ ကုန်
ခြင်းခယမျှ အဖြစ်သို့
ရောက်ခြင်းကြောင့်
တည်း ၄၂၆

ခယဝယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ရုပ်တို့၏
ဘင်၏ အဖြစ်ကြောင့်)
ကုန်ခြင်း ပျက်ခြင်း
ဟူသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှု ထင်တတ်၏ ၂၃၁

ခါဒကတော၊ စားအံ့မှူးမှူး
ဘီလူးဥပါနှင့် တူသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၆

ခါရာပဋိစ္စကဒိကမ္မကာရ-
ဏပုတ္တော ဝိယ၊ ပဲကွပ်ဖြင့်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁]

ရွှေ၍ အငန့်ရေပက်ခြင်း
အစရှိသော ကမ္မကာရဏ
သို့ ရောက်သကဲ့သို့ ၃၉၆

ခါရုဒကမဟာမေဃော၊ ငန့်လှ
စွာသော မိုးကြီးသည် ၁၃၀
ခိတ္တမံသပေသိ ဝိယ၊ ချအပ်
သော သားတစ်ကဲ့သို့
တည်း ၂၉၁

ခိပ္ပနိသန္တိနော၊ လက်လည်စွာ
လှ လိုတိုင်းရသည့် ခိပ္ပနိ-
သန္တိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၉

ခုပ္ပိပါသဝါတာတပါဒိပ္ပဘဝံ၊
အစာမုတ်ခြင်း၊ ရေသိပ်
ခြင်း၊ လေ၊ နေပူ အစ
ရှိသည် တို့ကြောင့်
ဖြစ်သော ၃၉၈

ခေါတကရဏတော၊ ချောက်
ချားခြင်းကို ပြုတတ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၁၂

[၈]

ဂဋ္ဌိတော၊ ထစ်ကြီးသော ၂၂
ဂဏိကာ၊ ပြည်ကြီးကံကြွေး
မသည် ၂၄

ဂဏ္ဍိသဓဓေါ၊ ခေါင်းလောင်း
ကျောက်စည်သံ ၉၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၈၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

+ ဂတိဝိပွင်သပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
 အကြင်အကြင် ရောက်ဆဲ
 သော ဂတိမှ ကင်းကွာ
 စေသည်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့် ညက်အား
 ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၄၀၃

ဂန္ထနိယတော၊ အာရုံ၏ အဖြစ်
 ဖြင့် ဖြစ်တတ်သည်ဖြစ်၍
 ဂန္ထတရား၏ အစီးအပွား
 ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ၃၁၃

ဂန္ထရသဖောဠဗ္ဗတ္တယံ၊ ဂန္ထ၊
 ရသ၊ ဖောဠဗ္ဗဟူသော
 သုံးခုအပေါင်းသည် ၂၃၇

ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမ္မလကာဒိဘေဒံ၊
 အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ခြင်း
 လျှင် အရင်းရှိသော ဒုက္ခ
 စသည် အပြားရှိသော ၃၉၄

ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေစီး
 သော ကာလကဲ့သို့ ၂၂၈

ဂမ္ဘီရဋ္ဌေန၊ သဏ္ဌာသုခမဓမ္မ
 ဖြစ်၍ တရားကိုယ် သရုပ်
 အားဖြင့်ပင် နက်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့် ၄၅၁

+ ဂမ္ဘီရတ္တာ စ၊ နက်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၄၅၁

ဂရုဘာဝကရထိနမိဒ္ဓါဒိ-
 ကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

လေးသည်၏ အဖြစ်ကို
 ပြုတတ်ကုန်သော ထိနမိဒ္ဓ
 ပြခန်းသော ကိလေသာ
 တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍
 ဖြစ်ကုန်၏ ၂၇၉

ဂဟဏပစ္စယဘာဝေန၊
 ယူခြင်း၏ အကြောင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

ဂါမာသာတကစောရာ ဝိယ၊
 ရွာကို လုယက်တိုက်
 ဖျက်သော ခိုးသားတို့
 ကဲ့သို့ ၃၄၂

ဂိလာနသာလူပမော၊ သူနာ
 စရပ်နှင့်တူ၏ ၃၂၄

ဂုဏဒေါသကိတ္တနရသော၊
 ကျေးဇူး၊ အပြစ်ကိုကြား
 ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၄၀၆

ဂေလညကရအဿဒ္ဓိယာဒိပဋိ-
 ပက္ခဘူတာ၊ မကျန်းမာ
 ခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်သော
 အဿဒ္ဓိယစသော ပါပ
 ဓမ္မ၊ တဒေကဋ္ဌ ပါပဓမ္မ
 တို့၏ ပဟာယက ပဋိပက္ခ
 ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏ ၂၈၂

ဂေလညသမုဋ္ဌာနုပမော၊
 သလိပ် , သည်းခြေ, လေ
 စသော အနာ၏ ဖြစ်

၄၈၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

ကြောင်းလျှင် ဥပမာ
ရှိ၏ ၃၂၄
+ဂေါစရာ ဝိယ၊ (ဝိသမ၊ဗိလ၊
အာကာသ၊ဂါမ၊ သုသာ-
န၊ဝနဟူသား)ကျက်စား
ရာတို့ ကဲ့သို့တည်း ၃၄၂
+ဂေါတြဘုတော၊ ဂေါတြဘု
ပရိကံ ဂေါဒါနိမ္မ ၂၆၀

[၁၁]

သန္ဓနဝသေန၊ ဝိသယိဝိသယ
ဖြစ်၍ ထိခိုက်သည်၏
အစွမ်းဖြင့် ၂၃၅
သန္ဓနာ၊ ထိပါးခြင်းသည် ၂၅၈
သနံ၊ တခဲနက်လုံးသည်ကို ၁၂၂
+ဃာတေန၊ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာန်
အလို ပယ်သတ်သဖြင့် ၁၂

[၉]

စက္ကဝါဠာ၊ တောင်တို့သည် ၁၃၃
+စက္ခာဒယော စ၊ စက္ခု
စသည်တို့သည်လည်း ၃၃၄
စက္ခာဒိပဉ္စဝိဓံ၊ စက္ခု အစ
ရှိသော ငါးပါး အပြား
ရှိသော ရုပ်သည် ၂၃၄
+စက္ခု၊ သည် ၂၀၄
စက္ခု။ပ။ ကာယမနောဓာတု-
မနောဝိညာဏဓာတု-

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

ဘေဒေန၊ စက္ခုဝိညာဏ
ဓာတ်။ပ။ ကာယဝိညာဏ
ဓာတ်မနောဓာတ်မနော-
ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို ဝေ
ဖန်ခွဲခြမ်းသဖြင့် ၃၅၀
စက္ခုပသာဒဝတ္ထုကံ၊ စက္ခု
ပသာဒလျှင် မှီရာဝတ္ထု
ရှိသော ၂၅၈
+စက္ခုပသာဒေါ၊ စက္ခုပသာဒ
ပင်တည်း ၃၅၁
စက္ခုရူပါဒိပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိ-
တာယ၊ စက္ခုရူပါရုံစသော
ပစ္စည်းနှင့် စပ်သော ဖြစ်
ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၅၀
စက္ခုရူပါဒိသာမဂ္ဂိယံ၊ စက္ခာ-
ယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏
ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်
သည် ၃၄၀
စက္ခုဝိညာဏာဒိအပဂမပဒ-
ဠာနာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်
စသည်တို့၏ ကင်းခြင်း
ချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသော
အကြောင်းရှိ၏ ၂၅၀
စက္ခုဝိညာဏာဒိ သတ္တဝိညာ-
ဏဓာတုသင်္ခေါပေါယေဝ၊
စက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၈၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

ရှိသော ခုနစ်ပါးသော
ဝိညာဏဓာတ် အကျဉ်း
ပင်တည်း ၃၄၉

စက္ခုသန္ဓိသိတရူပဝိဇာနည်-
လက္ခဏံ၊ စက္ခုဝတ္ထုကို မှီ
သည်ဖြစ်၍ ရူပါရုံကို သိ
ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၄၉

စတုတ္ထာရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်နိရောဓ-
ဘာဝတော၊ (စတုတ္ထာ
ရူပ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ ချုပ်
ခြင်းမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း) ၃၄၈

စတုန့်အာရုပ္ပါနံ၊ လေးပါး
ကုန်သော အာရုပ္ပဈာန်
တို့နှင့် ၂၄၅

စတုမဂ္ဂယုတ္တစိတ္တဖလတ္တာ၊
လေးပါးသော အရိယမဂ်
တို့နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်
စိတ်၏ အကျိုး၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၂၅၃

စတုမဂ္ဂသမ္ပယောဂတော၊
လေးပါးသော အရိယမဂ်
တို့နှင့်ယှဉ်သော အားဖြင့် ၂၄၆

စန္ဒနံ ဝိယ၊ ဂေါသိတ စန္ဒကူး
ကဲ့သို့တည်း ၂၇၈

စန္ဒပူဝေ၊ လဝန်းသဏ္ဌန်ရှိသော
မုံတို့ကို ၈၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

စပလာယိကာနိဒ္ဒါပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
မျက်လွှာ တလှုပ်လှုပ်
မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ် အိပ်
မွေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်
၏ ၂၉၄

စာရကံ၊ နှောင်ချိုင့် ဟူသော
အနက်ကို ၃၇၄

စာရကကာရဏအပရာဓကော-
ရဏကကာရဏအပရာဓိကူ-
ပမာ၊ နှောင်အိမ်၊ ဒွတ္တိ သ
ကမ္မကာရဏ သုံးဆယ့်နှစ်
ပါးသော ညည်းဆဲခြင်း၊
ပြစ်မှား လွန်ကျူးသော
အပြစ် ဒွတ္တိ သကမ္မကာ-
ရဏ-ဟူသော ညည်းဆဲ
ခြင်းကို ပြုတတ်သော
အာဏာသား၊ ပြစ်မှား
လွန်ကျူးသော အပြစ်
သင့်သောသူလျှင် ဥပမာ
ရှိကုန်၏ ၃၂၅

စိတကံ၊ ထင်းပုံသို့ ၂၁

+ စိတ္တကမ္မညတာ၊ မည်၏ ၂၈၀

စိတ္တပရိဒဟနုလက္ခဏော၊
စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင်မှ
လောင်ခြင်း လက္ခဏာ
ရှိ၏ ၄၀၉

စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ မုန့်မုန့်ညက်ညက် ၁၃၂

၄၈၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[စ]

စေတနာဘာဝလက္ခဏာ၊ နှိုး
ဆော်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရ
ရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူ
သော လက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၇၂
စေတသိကအဿာပေဇပဋ္ဌာ-
နံ၊ စိတ်၌ဖြစ်၍ သာယာ
အပ်သည်ဟု ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၆၆
စေတသိကာဗာပေဇပဋ္ဌာနံ၊
စိတ်၌ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်
သည်ဟု ဉာဏ်အားရှေးရှု
ထင်တတ်၏ ၂၆၆
စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ၊ စိတ်၏
ဆင်းရဲခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော
သတ္တဝါတို့သည် ၄၀၈

[ဆ]

+ ဆတ္တိံသ၊ သုံးဆဲ့ခြောက်
ပါးသော စိတ်တို့သည် ၂၇၀
ဆတ္တိံသ တဏှာဝိစရိတာနိ၊
သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော
တဏှာဝိစရိတ်တို့သည် ၄၃၈
ဆဓာတုရော၊ ခြောက်ပါးသော
ပထဝီစသော နိဗ္ဗိဝဗ္ဗ ဖြစ်
သော သဘောတရားတို့၏
အပေါင်းမျှ ဖြစ်၏ ၃၄၅
ဆန္ဒာဒီနိ၊ ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ၊ ဝီရိ-
ယနှင့် သမာဓိ၊ စိတ္တနှင့်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဆ]

သမာဓိ၊ ဝီရိယနှင့် သမာဓိ
လေးစုံကုန်သော ၃၇
+ ဆန္ဒောတိ ဧတံ၊ ဆန္ဒ-ဟူ
သော ဤအမည်သည် ၂၈၃
ဆ ပါဏကာ ဝိယ၊ (မြေ၊
မိကျောင်း၊ ငှက်၊ အိမ်ခွေး၊
မြေခွေး၊ တောမျောက်
ဟူသော) သတ္တဝါခြောက်
ကောင်တို့ကဲ့သို့ ၃၄၂
ဆ ဝိညာဏကာယပ္ပတ္တိဒွါရာ-
ရမ္မဏဝဝတ္ထာနတော၊
ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ
ကာယတို့၏ ဖြစ်ရာ ဒွါရ-
အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်း
ခြား မှတ်သားခြင်း
ကြောင့် ၃၃၆
ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမကာနုဿရဏာဒိသု၊
ပြတ်ပြီးသော သံသရာခရီး
ရှိကုန်သော အရှင် တို့ကို
အောက်မေ့ခြင်း စသည်
တို့၌ ၁၀၃

[ဇ]

ဇမ္ဗူပက္ကသဒိသံ၊ သပြေသီးမှည့်
နှင့် တူသည် ၉၉
ဇဝနပဋိပါဒကော၊ ဇောကို
စီရင်တတ်၊ ထင်စေတတ်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၈၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဇ]

သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
စိတ်၎င်း ၂၈၄

ဇာတပရိစ္ဆယာ၊ ဖြစ်သော
လေ့ကျက်ခြင်း ရှိကုန်
သော ၂၄၄

ဇာတိဇရာဘက်၊ ဇာတိ၊ ဇရာ
တာ၊ အနိစ္စတာသည် ၂၃၈

ဇာတိဒုက္ခာနုပန္နတော၊ မိမိ
သည် ဖြစ်စေအပ်သော
ဇာတိ ဒုက္ခသည် အစဉ်
လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၅၆

ဇာလုပစ္ဆေဒေါ၊ မီးလျှံပြတ်စဲ
သော အခါသည် ၁၂၉

ဇီဝသညာသမ္မဟန္တံ၊ ဇီဝဟူ၍
ဖောက်ပြန်သော အမှတ်
သညာကို နုတ်ပယ်ခြင်း
ငှါ ၃၄၆

+ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏
အကြောင်းဖြစ်သော
အာဟာရ ရသကို ၃၃၀

ဇုဏှာယ၊ လရောင်ရှိသော ၂၂

ဇေဋ္ဌသိဿမဟာဝဇ္ဇကီအာ-
ဒယော ဝိယ၊ တပည့်ကြီး၊
လက်သမားကြီး စသော
သူတို့ကဲ့သို့ ၂၂၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဈ]

ဈာနဂ်ယောဂဘေဒတော၊
ဈာန်အင်္ဂါနှင့် ယှဉ်သော
အပြားအားဖြင့် ၂၄၅

[ည]

ညဏဉေ ယျာဝယဝါ၊ ညဏ်
ဉေ ယျတို့၏ အစိတ် ဖြစ်
ကုန်သော ဓာတ်မျှတို့
သည် ၃၄၅

ညဏဘေဒတ္ထံ၊ အထူးထူး
အပြားပြားသောညဏ်၏
အထူး ဖြစ်ခြင်း အကျိုး
ငှါ ၃၁၈

ညဏဝိပ္ပါရာ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော
အရဟတ္တမဂ်ညဏ်၏ ပျံ့
ခြင်း အဟုန် အဟိန်
(အရှိန်)၏ ဖြစ်ခြင်း
ရှိသော ၁၈

ညဏုပ္ပတ္တိတော၊ အရဟတ္တမဂ်
ညဏ် ဖြစ်သည်မှ ၁၉

+ ညဏေန အဓိဋ္ဌဟန္တောတိ၊
ကား ၃၉

ညတိဇနဿ၊ မိဘစသော
ဆွေမျိုးအပေါင်း၏ ၂၄၃

[တ]

+ တံ အလဘနံ၊ သည်။
ဒုက္ခံ၊ တည်း ၄၁၃

၄၈၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

+တံဇကပဝတ္ထံ၊ ထိုခဏ၌သာ
လျှင် ဖြစ်သော ၁၈၂

တံတံဘူမိဝိပါကကိရိယဝေဒ-
နာသု စ၊ ထိုထိုဘုံ၌ ဖြစ်
သော ဝိပါက ဝေဒနာ၊
ကြိယာဝေဒနာတို့၌၎င်း ၃၁၇

+တံ ပဌမံ ဝိညာဏံ၊ ထို
လက်ဦးဖြစ်သောဝိညာဉ်
ကို ၃၈၉

တစ္ဆာကာဒယော ဝိယ၊
တံစည်းသွားအစရှိသော
သူတို့ကဲ့သို့တည်း ၂၆၈

တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္တာ၊ (နှစ်
ပါးပြားသောနိယာမဖြင့်
လည်း) မချွတ် မယွင်း
ဟုတ်မှန်သော နိယျာန
အဖြစ် ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၈၁

တစ္ဆာဝိပရိတဘူတဘာဝေန၊
မချွတ်မယွင်းသည်၏
အဖြစ်၊ မဖောက်မပြန်
သည်၏အဖြစ်၊ ဟုတ်မှန်
သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၃၈၀

တစ္ဆာဝိပလ္လာသဘူတဘာဝံ၊
မချွတ်မယွင်းသော
သဘော၊ မဖောက်ပြန်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

သော သဘော၊ ဟုတ်မှန်
သော သဘောကို ၃၈၁

တဇ္ဇာ၊ ထို စက္ခုဝိညာဉ်အား
လျှောက်ပတ်သော ၂၅၉

တဇ္ဇာသမန္နာဟာရေန စေဝ၊
ထိုဇာယအားလျော်သော
အကြောင်း ဖြစ်သော
အာဝဇ္ဇန်းသည်၎င်း ၂၇၁

တဇ္ဇေတော၊ ခြိမ်းချောက်၍ ၅၆

တဒဗ္ဗာသယဝသေန စ၊ ထိုသို့
ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျ
တို့၏ အဗ္ဗာသယ တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့်လည်း ၃၅၀

+တဏှာ။ပ။ယာနံ၊ တဏှာ၏
တည်ရာ တဏှာ၊ တဏှာ၏
ချုပ်ရာ၊ တဏှာချုပ်ရာ
နိရောဓသို့ရောက်ကြောင်း
ဥပါယတို့၏၎င်း ၃၈၆

တတိယစိတ္တံ၊ တတိယ မဟာ
ကုသိုလ် စိတ်သည် ၂၄၄

+တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌံ။
အတိတ၊ မည်၏။ ပစ္စာ၊
ဌံ။ အနာဂတာ၊ မည်၏ ၃၁၀

+တတ္ထ စ၊ ထို ဒိဗ္ဗသောတ
ဓာတ်၏ နိဒ္ဒေသ၌၎င်း ၉၃

တထဇ္ဇေန၊ မဖောက်မပြန်
မှန်သော ပရိညေယျ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၈၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[တ]

အဖြစ်ဟူသော သဘော
ဖြင့် ၄၄၁

+တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့
သော အပြားဖြင့် ၃၅၁

တထာပဿတော၊ ထိုဆိုအပ်
ပြီးသော အပြားရှိသော
မင်သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ရှုသည်
လည်း ဖြစ်ထသော ၄၃၃

တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထို
ရူပါရုံစသော ပဉ္စာရုံကို
ခံတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်
တတ်၏ ၂၅၀

တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထို
သန္တိရုဏစသောကိစ္စ တပ်
သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်
အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၅၀

တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပဉ္စ-
ဒွါရ၌ သန္တိရုဏသည် ယူ
အပ်သော အာရုံကို မှတ်
တတ်သည်၏ အဖြစ်၊
မနောဒွါရ၌ ထင်သော
အာရုံကိုလုံးသွင်းတတ်၊
ဆင်ခြင်တတ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၅၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[တ]

တထာသမ္ပန္နဒိဋ္ဌိနေ၊ ထို
အဝိဇ္ဇာနုသယကိုအကြွင်း
မဲ့ဖြတ်သောအခြင်းအရာ
အားဖြင့် (ဖြစ်သော)
သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် ပြည့်စုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏ ၄၃၂

တဒညပစ္စယဇာတံ၊ ထိုကံ
မှ တပါးသောအကြောင်း
ကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်
သည် ၂၃၆

တဒဓိဂမူပါယဒဿနတ္ထံ၊ ထို
နိရောဓကို ရခြင်း၊ သိခြင်း
၏ အကြောင်းကို ပြခြင်း
ငှါ ၃၈၇

တဒဝရောဓတောစ၊ ထိုခန္ဓာ
ငါးပါးတို့၌သာ ဝင်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၂၂

တဒသဟနတော၊ ထိုသေဝ
ပါးနီးအားကြီးသော
ဆင်းရဲကို သည်းမခံနိုင်
ခြင်းကြောင့် ၄၁၅

တဒုပက္ကမသမ္ဘူတံ၊ ထိုမချစ်
မနှစ်လိုအပ်သောသတ္တဝါ
သင်္ခါရတို့၏ ပယောဂ
ကြောင့်ဖြစ်သော ၄၁၁

၄၈၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

တဒုပါယေ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာသို့
ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော
မဂ္ဂသစ္စာ၌၎င်း

၄၃၈

တဒေဝ ရူပံ၊ ထိုဘဝင် လှုပ်
ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်
သော ရူပါရုံကိုလျှင်

၂၅၈

+တနိဿယာရမ္မဏဘာဝေန၊
ထိုစက္ခုစသည်လျှင် မှီရာရှိ
သည်၏အဖြစ်၊ ထိုရူပါရုံစ
သည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်

၃၃၅

+တနိဿိတတ္တာ စ၊ ထိုစက္ခု
တို့ကို မှီသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း

၃၃၄

တပ္ပဟာနာဘိမုခဘာဝကရ-
ဏဉ္စ၊ ထိုသံယောဇနတ္ထယ
ကို ပယ်ခြင်းသို့ ရှေး ရှု
သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်း
သည်၎င်း

၃၆၆

တဗ္ဗိပရိတတာယ၊ မိမိသဘော
အားဖြင့် ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်း
ခြား၍ မယူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်

၂၃၅

+တမ္ပိ ဣစ္ဆန္တံ၊ ထို(တောင့်တ
၍ မရစကောင်းသော
ဝတ္ထုကို) အလိုရှိခြင်း၊
တောင့်တခြင်းသည်
လည်း

၄၁၂

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

တသ္မိယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ထို
ကမ္မ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိ
နိမိတ် သုံးပါးတို့တွင်
တပါးပါးသော အာရုံ၌
သာလျှင်

၂၅၇

+တဿ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထိုထို
အလိုရှိအပ်၊ ပြီးစေ အပ်
သော ဓမ္မ၏

၃၀

တဿ တဿေဝ ကမ္မဿ၊ ထိုထို
ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်
သော ကံ၏သာလျှင်

၂၅၇

+တဒိသဿ ခယဿ၊ ထိုသို့
သဘောရှိသော သဗ္ဗပရိ-
ယောသာန နဂါဒိခယ
၏

၄၂၇

တာဒိနာ၊ လောကဓံတို့ကြောင့်
တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ သည်းခံ
ချီတော်မူသော သဗ္ဗညု
ရှင်တော်ဘုရားသည်

၄၁၄

တာဒိသမေဝ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ
ဝိညာဉ်နှင့် ဟေတု သမ္ပ-
ယုတ္တဓမ္မအားဖြင့်တူသည်
သာလျှင်ဖြစ်သော

၂၅၇

တာလစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ အလွန်
ကျဉ်းစွာသော သံကောက်
ပေါက်ဖြင့်

၃၉၆

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၈၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

+တဝ ဘဝတော၊ ထိုမျှ
အတိုင်းအရှည် ရှိသည်၏
အဖြစ်အားဖြင့် ၃၃၆

တလစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ သံကွင်း
ပေါက်ဖြင့် ၄၅၀

တိကသန္နိပါတသခါတဿ၊
ဝတ္ထုအာရုံ၊ ဝိညာဉ်သုံးပါး
ပေါင်းဆုံစုဝေးခြင်းဟု ဆို
အပ်သော ၂၇၁

တိက္ခမန္တပုဏ္ဏိကာလေ၊ ထက်
သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာကာလ၊
နံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာ
ကာလ၌ ၂၄၈

တိက္ခမန္တာဒိဘာဝေ၊ ထက်သည်
နံ့သည် စသည်၏အဖြစ်
သည် ၃၆၅

တိခိဏံ၊ ထက်သော ၁၁၂

+တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏ ၂၀၅

တိဏပုရိသကေသု၊ မြက်ဖြင့်
လုပ်သော လယ်စောင့်
ယောက်ျားရုပ်တို့၌ ၂၆၈

တုဇ္ဇတိ ဣဝ၊ စူးဝင်သကဲ့သို့ ၄၀၅
တုလပိစု ဝိယ၊ လဲဝါ ဂွမ်းစု
ကဲ့သို့ ၈၆

တေလဉ္စနရာဂေါ ဝိယ၊ ဆီမင်
ဖြင့် စွန်းခြင်းကဲ့သို့တည်း ၂၉၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

တေသညေဝ ဝိညာဏာနံ၊ ထို
ပဋိသန္ဓေဖြစ်၍ ဖြစ်သော
ဝိညာဉ်တို့၏သာလျှင် ၂၅၈

[၈]

+ထိနတာ၊ (အားထုတ်ခြင်း
ကင်းသည်၏ အဖြစ်၊ ဆုတ်
နစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်)
တွန့်သည်၏ အဖြစ်သည် ၂၉၃

ထိရသညာပဒဋ္ဌာနာ၊ မြဲမြံ
သော သညာသာလျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိ၏ ၂၇၅

ထူပထူပဋ္ဌာနေ၊ မြင့်ရာမြင့်ရာ
၁၂၅

[၈]

ဒက္ခိဏာပထော၊ ဂင်္ဂါ၏
တောင်ဘက် ဒက္ခိဏာ
ပထတိုင်းသည် ၃၃၃

+ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏ ၂၁၄

+ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏ ၁၄၂

+ဒဋ္ဌကမတာနိဒါနကမ္မ-
ဇဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ မြင်ခြင်း
ငှါ အလိုရှိသောသူ၏
အဖြစ်တည်းဟူသော ရူပ-
တဏှာလျှင် အကြောင်း
ရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်

၄၉၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁]

သော မဟာဘုတ်လျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိ၏

၁၉၇

ဒန္တဂမနံ၊ နွေးသောသွားခြင်း
ရှိသည်ကို

၈၅

ဒဿနဝိသယတ္တာ၊ စက္ခု
ဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ်
ကြောင့်

၂၃၇

ဒဿနာဒီနိ၊ ဒဿန၊ သဝန၊
သာယန၊ သာယန၊ ဗုသန
ကိစ္စတတ်သော စိတ်တို့
၎င်း

၂၆၂

ဒဿနာနုတ္တရိယသဝနာနုတ္တ-
ရိယဟေတုဘာဝေန၊
ဒဿနာနုတ္တရိယတရား၊
သဝနာနုတ္တရိယ တရား
တို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်
ကြောင့်

၃၃၇

+ ဒဿတိ၊ ၏

၅၁

ဒိဋ္ဌံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌအာရုံမည်၏

၂၃၇

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒီနိ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊
မုတ၊ မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း

၂၄၇

ဒိဋ္ဌာ ဒိဇ္ဈပဉ္စပါဒိဝတ္ထာဒိစတုက္က-
ဝသေန၊ ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္က၊

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁]

ရူပဉ္စပါဒိစတုက္က၊ ဝတ္ထာဒိ-
စတုက္ကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်

၂၃၇

+ ဒိဋ္ဌိသစ္စေ၊ ဒိဋ္ဌိ-ဟူသော
သစ္စာ၌

၃၈၂

+ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏
ဒိဗ္ဗရုတ္တာနုသယိတံ၊ ရှည်မြင့်
စွာသော ညဉ့်နေပတ်လုံး
အဖန်တလဲလဲ ကိန်းသော

၉၄

၃၅၀

+ ဒိပယေ၊ ပြရာ၏

၁၅၇

ဒုက္ကရုပဋ္ဌိဝေခတော စ၊ ခဲယဉ်း
စွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်
၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း

၄၅၀

+ ဒုက္ခံ၊ ကာယိက စေတသိက-
ဒုက္ခကို

၄၀၉

+ ဒုက္ခနိရောပေတ္တိယာ၊ ဒုက္ခ-
နိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း၏

၃၇၅

+ ဒုက္ခနိရောပေတ္တိယာ၊ ဒုက္ခ-
နိရောဓသို့ရောက်ခြင်း
အဆုံးတိုင်သော ဖိုလ်၏

၃၇၆

ဒုက္ခန္တဒေသကေန၊ ဒုက္ခ၏
ဆုံးရာနိဗ္ဗာန်ကို သိပြီး၍
ခရီးညွှန်တော်မူတတ်
သော

၄၁၄

ဒုက္ခဟေတုနိယာမေန၊ ဒုက္ခ-
ဟေတုအဖြစ်၏သမုဒယ၌

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၉၁

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁]

မြဲခြင်း၊ ဒုက္ခဟေတုအဖြစ်
၌ သမုဒယ၏ မြဲခြင်း
အားဖြင့်

၃၈၁

ဒုက္ခာဒိအသမာပန္နာဒိသာသ-
ဝါဒိဝသေန၊ ဒုက္ခစသည်၊
အသမာပန္နစသည်၊
သာသဝ စသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့်

၃၁၇

ဒုက္ခပ္ပတ္တိဟေတုတော၊

အဟော ဝတ မေတံ
နာဟောသိဟု စေတသိက
ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း
၏ အဖြစ်ကြောင့်

၃၉၂

+ ဒုဋ္ဌ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းကြုတ်စွာ ၁၄၄

ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဇာသဘာဝတ္တာ၊ သိမ်မွေ့
သည်ဖြစ်၍ ထိုးထွင်း၍
သိနိုင်ခဲ့သော သဘောရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

၂၃၅

ဒုဗ္ဗလဒုဟေတုက။ပ။ မနော-

ဝိညာဏဓာတု စ၊ အား
နည်းသောဒွိဟိတ်ကုသိုလ်
၏ အကျိုးဖြစ်သော

ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်
မနောဝိညာဏဓာတ်၎င်း

၂၅၆

ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ၊ ဖြစ်စိမ့်၊
ပြီးစိမ့်သောငှါ အလွန်
တတ်နိုင်ခဲ့သည်၎င်း

၄၅၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁]

+ ဒုရဝဂါဟတ္တာ စ၊ သက်ဝင်
ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း

၄၅၁

ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိမိကို၎င်း၊
သူကို၎င်း ဖျက်ဆီးတတ်
သောတရားဟု ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏

၂၉၇

ဒုရေ၊ (ဉာဏ်နှင့်ဝေးသည်
ဖြစ်၍) ဒုရေရုပ်မည်၏

၂၃၅

ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကာဒိ-

သမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ အလှူဝတ္ထု၊
အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် စသည်
တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၎င်း

၂၄၂

ဒေါဝါရိကော ဝိယ စ၊ တံခါး

မှူးနှင့်တူ၏ ဟူ၍၎င်း

၂၇၆

ဒေါသော၊ တဖန်ဝင်စား၍

မိဋ္ဌာန်ခြင်း၌ အပြစ်သည်

၆၃

ဒွိအဏုကာဒိ၊ အကြောင်း

ပရမာဏုမြူ နှစ်ခုရှိသော
တခုသော အကျိုးစသည်
သည်

၄၄၃

ဒွိက္ခတ္တု သကိံ ဝါ၊ တကြိမ်

နှစ်ကြိမ်

၂၆၂

+ ဒွတ္တိံ သကမ္မကာရဏာဒိ-

သမုဋ္ဌာနော၊ သုံးဆယ့်

နှစ်ပါးသော ကံကြမ္မာ

အလျောက် ညှင်းဆဲခြင်း

၄၉၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ခ]

အစရှိသည်ကြောင့် ဖြစ်
သော

၃၉၃

+ ခွိပဉ္စဌာနဘေဒတော စ၊
နှစ်ဌာန၊ ငါးဌာန အပြား
အားဖြင့်၎င်း

၂၅၀

[ခ]

+ ဓမ္မနိရုတ္တဘိလာပေ၊
မဖောက်မပြန်သော
သဘာဝနိရုတ္တိကို ရွတ်ခြင်း
ကြောင့်

၁၈၄

ဓာတုက္ခောဘသင်္ခါတအနိဋ္ဌ-
ဖောဋ္ဌဗ္ဗသမာယောဂ-
တော၊ (လည်ချောင်း
ခြောက်သွေ့ခြင်းစသည်၊
ရိုးဆက်တို့၏ အစပ်ကို
ဖြတ်ခြင်းစသည်ကို ဖြစ်စေ
တတ်သော သလိပ်သည်း
ခြေ သွေးလေမညီ ပထဝီ
စသော) ဓာတ်ချောက်
ချားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော
အလိုမရှိအပ်သော
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် တွေ့ကြုံ
ခြင်းကြောင့်

၄၁၅

ဓာတုဒွယနိရောဓမတ္တမေဝ၊
မနောဝိညာဏဓာတ်
ဓမ္မဓာတ်နှစ်ပါးတို့၏ ချုပ်
ခြင်းမျှသာတည်း

၃၄၈

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ခ]

+ ဓာတုပ္ပကာသနရသာ၊ ပရ-
မတ္တဖြစ်သော စတုသစ္စကို
ထင်စွာပြခြင်း ကိစ္စရှိ၏

၄၃၂

ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝရဟိ-
တတ္တာ၊ မြဲသည်၏ အဖြစ်၊
တင့်တယ်သည်၏ အဖြစ်၊
ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်၊
အတ္တ၏ အဖြစ်မှ ဆိတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

၃၄၁

ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝသုည-
တော၊ ဓုဝအဖြစ်၊ သုဘ
အဖြစ်၊ သုခအဖြစ်၊ အတ္တ
အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း

၃၅၄

ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝဝိရဟိ-
တေသု၊ ဓုဝအဖြစ်၊ သုဘ
အဖြစ်၊ သုခအဖြစ်၊ အတ္တ
အဖြစ်တို့မှ ကင်းကုန်
သော

၄၃၇

ဓုဝသုဘသုခတ္တသည်၊ မြဲသော
သဘော၊ တင့်တယ်သော
သဘော၊ ချမ်းသာသော
သဘော၊ အတ္တဟူသော
သဘောမှ ဆိတ်၏

၄၄၂

[န]

န အတိတိခိဏာ၊ မထက်လွန်း

၂၅၃

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၉၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

န ကုတောစိဇာတံ၊ တစုံတခု
သော အကြောင်းကြောင့်
မဖြစ်သော လက္ခဏာရုပ်
လေးခုသည် ၂၃၆

န ဒက္ခိဿန္တိ၊ သာသနာတွင်
မမြင်ကုန်လတ် ၂၀၀

နဒီတီရေ၊ မြစ်ကမ်းသဲခုံ၌ ၂၂၈

+နဒေါသော ယထာဝုတ္တ-
ဒေါသာဘာဝေါ၊ အရှင်
ဆိုအပ်သော ဒေါသ၏
မရှိခြင်းသည် ၄၂၅

+နန္ဒီရာဂေန၊ နန္ဒီရာဂမည်သော
လောဘနှင့် ၄၁၇

+န ပဝတ္တေတိ၊ မမျှစေနိုင်
မရှည်စေနိုင် ၂၁၄

န ပသာဒရူပံ၊ ပသာဒမဟုတ်
သောရုပ် ၂၃၄

+န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့် ၁၁၂

နဝန္တံ အဝသေသ ကာမာဝစရ
ကိရိယာနံ ဝါ၊ ကိုးပါး
ကုန်သော အာဝဇ္ဇန်း
ဝုဋ္ဌောမှ ကြွင်းသော
ကာမာဝစရ ကြိယာ
တို့တွင်၎င်း ၂၆၀

နဝဘာဝါပဂမပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
အသစ်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်
သော ဥပ္ပါဒအဝတ္ထု၏

ကင်းခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်
တတ်၏ ၂၃၀

န သဇ္ဇတိ ယထာ၊ လက်မှန်
တိုင်သို့ မရောက်မီ
အကြား၌ မငြိသကဲ့သို့ ၁၀၈

န ဟေတု၊ လောဘစသော
ဟိတ် မဟုတ် ၂၃၄

နဂဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဆင်သဏ္ဌာန်၊
နဂါးသဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း ၁၉

နာတိဥပဗြူဟနမိလာပန-
ရသာ၊ မပွားစေလွန်း
မညှိုးကြုံစေလွန်းသော
ကိစ္စရှိ၏ ၂၆၆

+နာနာကရဏံ၊ အထူးတည်း ၈၉

နာနာကုဏပ။ပ။ ပဝနဝိစ-
ရိတေ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊
ပြည်၊ သွေး၊ အစာသစ်၊
အစာဟောင်း စသော
အထူးထူးသော အပုပ်
ဝတ္ထုတို့၏ မကောင်းနဲ့ဖြင့်
ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ်သော
လွန်စွာ မကောင်းသော
အနံ့ရှိသော ဝမ်းလေ
တို့၏ သွားလာရာ
ဖြစ်သော ၃၉၄

၄၉၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နာနာဝိရုပဒ္ဓဝနိမိတ္တတော၊
 အထူးထူး အပြားပြား
 သော နှိပ်စက်ညှင်းဆဲ
 တတ်သော ဥပဒ္ဓဝေါ၏
 အကြောင်း၏ အဖြစ်
 ကြောင့် ၃၅၆

နာရာဇောဝ၊ စဉ်းသွားကဲ့သို့ ၄၀၅
 နိစ္စမ္မဂါဝိ ဝိယ၊ အရေမရှိသော
 နွားမကဲ့သို့ ၂၇၁

နိတ္တုနနရသော၊ ညည်းတူး
 ခြင်းလျှင် ပြည့်စုံခြင်း
 ရှိ၏ ၄၀၉

နိဒါနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခကို ညွှန်ပြ
 သကဲ့သို့ ဖြစ်စေခြင်း
 သဘော ၃၇၀

နိဒ္ဒေါက္ကမကာလာဒီသု၊ အိပ်
 မွေ့ခြင်းသို့ သက်သော
 အခါ စသည်တို့၌ ၂၅၇

နိပ္ပတိကစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ပိတိ
 ကင်းသော စိတ်လျှင် နီး
 စွာသော အကြောင်း
 ရှိ၏ ၂၆၇

နိပ္ပန္နံ၊ (ကံစသော အကြောင်း
 တို့သည်ပြီးစေအပ်သော)
 နိပ္ပန္နရုပ်မည်၏ ၂၃၅

နိဗ္ဗုတနလက္ခဏာသိပ္ပဘေဒတော၊
 ဝိဂြိုဟ် လက္ခဏာစသည်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

တို့၏ အပြားအားဖြင့်
 ၎င်း ၃၆၈

နိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန၊ ဖြစ်စေတတ်
 သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သဘောဖြင့် ၄၁၉

နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ (တတိယဝါရက
 စုတိကျအောင်) ဖြစ်ကုန်
 သော ၂၂၉

နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်း
 သည်၎င်း ၂၂၈

နိဗ္ဗာနပဒါဘိနိရောပနံ၊ နိဗ္ဗာန်
 ဟူသော အာရုံသို့ ရှေးရှု
 တက်စေတတ်သော မဂ္ဂင်
 သည် ၄၃၂

နိဗ္ဗာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊
 နိဗ္ဗာန်မည်သည်၏ အဖြစ်
 သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်
 လည်း ၄၂၈

+ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်၏
 ပရိယာယ် နှင်နှင်တို့ပင်
 တည်း ၄၂၂

နိဗ္ဗိသံ၊ အဆိပ်ကုန်သည်ကို ၇၇

နိယတော၊ အာနန္တရိယအဖြစ်
 သို့ရောက်သော မိစ္ဆတ္တနိ-
 ယတဝေဒနာသည်လည်း ၃၁၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၉၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နိယတာနိယတာရမ္မဏတ္တာ၊
မြဲသောအရံ၊ မမြဲသော
အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၂၅၁

နိယျာတနပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊
(ဤသည်တို့ကား ရုပ်
တရားတို့ဟူ၍ ထိုရုပ်တို့
က) ဆောက်နှင်းသကဲ့သို့
ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်
တတ်၏ ၂၂၆

နိယျာတနရသ၊ (ထိုတခု
သော ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြား
အပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို
ဝဋ်သား သတ္တဝါအား
ရေ? ယူလေ?ဟု)
ဆောက်နှင်း ပေးအပ်
သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၃၉၁

နိယျာနလက္ခဏံ၊ အနုသယကို
အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်သဖြင့်
သံသရာနှောင်ချိုင့်မှ
ထွက်မြောက်ကြောင်း၏
အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ
ရှိ၏ ၃၇၉

နိရတ္တကဘာဝါပဇ္ဇနတော၊
နိရတ္တကဘာဝအဖြစ်သို့

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

ရောက်ခြင်းကြောင့်
တည်း ၄၂၆

နိရဿာဒတော၊ သာယာ
အပ်သောသဘော မရှိ
ခြင်း ကြောင့်၎င်း ၃၁၂

+ နိရဿာသံ၊ ရှုစရာမရှိ
သည်ကို ၁၂၂

နိရိဟကတော၊ (တုန်လှုပ်ခြင်း
နှင့် တကွသော အမူအရာ
၏ အစွမ်းဖြင့်) အားထုတ်
ခြင်းကင်းသော အားဖြင့်
၎င်း ၃၄၀

+ နိရုဇ္ဈတိ စ၊ တဖန် မဖြစ်
ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏
အစွမ်းဖြင့် ချုပ်လည်း
ချုပ်၏ ၄၂၂

နိရုဒ္ဓသမနန္တရာ၊ ချုပ်
သည်၏ အခြားမဲ့၌ ၂၅၉

+ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီးသော
တရားတို့တည်း ၁၀၃

+ နိဝသန္တိ-နိဝသန္တာ ဝိယ
ဟောန္တိ၊ နေကုန်သကဲ့သို့
ဖြစ်ကုန်၏ ၃၃၃

နိဝုတ္တဓမ္မာ၊ ဂေါစရာသေဝန
အားဖြင့် မှီဝဲသုံးဆောင်
ဘူးသော တရားတို့သည် ၁၀၃

၄၉၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[န]

နိဝုတ္တသန္တာနံ၊ မှီဝဲအပ်ဘူး၊
သုံးဆောင် ခံစားအပ်
ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို ၁၀၅
+ နိဝုတ္တဘိ၊ ကား ၁၀၃
နိဿရဏဌော၊ သတ္တဝါတို့၏
ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ရာ
ဖြစ်သော သဘော ၃၇၀
နိလပခုမသမာကိဏ္ဍံ၊ ညို့သော
မျက်မှူးဖြင့် ထက်ဝန်း
ကျင် ပြွမ်းထသော ၂၀၄
နိဝရဏိယတော၊ နိဝရဏ
တရားတို့သည် အာရုံပြု
သောအားဖြင့် မြေးယုက်
ပိတ်ဖုံးအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၁၄
နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒယော၊
နေက္ခမ္မဝိတက်၊ အဗျာပါဒ
ဝိတက်၊ အဝိဟိံသာ
ဝိတက်တို့သည် ၄၃၈
+ နေဝကမ္မဇနာကမ္မဇံ၊ နေဝ-
ကမ္မဇနာကမ္မဇမည်၏ ၂၃၇

[ပ]

ပကတိဝဏ္ဏဝိဇဟန ဝိကာရဝ-
သေန၊ မိမိ၏ ပြုကတေ့
သော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို
စွန့်ခြင်း၊ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်
ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အစွမ်း
ဖြင့် ၁၉

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ပ]

ပက္ခုထိတဥဒကဿ၊ ကျိုက်
ကျိုက်ဆူသော ရေ၏ ၉၆
ပက္ခန္ဓနရသာ၊ (ဒါန သီလ
စသည်တို့၌ မသက်ဝင်နိုင်
သည် ဖြစ်၍ ဆုတ်နစ်
သော) သဟဇာတ်တရား
တို့ကို မနစ်မဆုတ်စုတ်စုတ်
သက်ဝင်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၄
ပဂုဏံ၊ လေ့လာ နှုတ်တက်
သည်ကို ၄၃
ပစ္စယဂတိနိကာယပုဂ္ဂလဘေ-
ဒတော ပန၊ ပစ္စယဘေဒ-
ဂတိဘေဒ နိကာယဘေဒ
ပုဂ္ဂလဘေဒ အားဖြင့်
ကား ၃၃၉
ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတော စ၊ ကံ
စသော အကြောင်းနှင့်
စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်
၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ၃၅၄
ပစ္ဆာနုတာပလက္ခဏံ၊ နောက်
၌ အဖန်တလဲလဲ ပူပန်
စေခြင်း နှိပ်စက်ညှင်းဆဲ
ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၉၉
ပစ္ဆာ ဝါ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်တိုင်
အောင် နောက်ကာလ၌
၎င်း ၁၉
ပဉ္စမဈာနဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်
သုံးခုကို ၂၆၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၉၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပဉ္စမဈာနိကာနိ၊ ပဉ္စမဈာန်နှင့်
ယှဉ်သော လောကုတ္တရာ-
ဝိညာဉ်တို့ကို ၂၆၅

ပဉ္စာဘိနန္ဒနာဝူပသမတော၊
ရူပါဘိနန္ဒနစသော ငါးပါး
သော အဘိနန္ဒနတို့၏
ငြိမ်းရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ၄၄၄

ပဋ္ဌလံ ဝိယ၊ အဆီလွှာနှင့် တူ
သည် ၁၂၂

ပဋိပက္ခာဘိဘဝနဉ္စ၊ အသဒ္ဓိယ-
စသော ပဋိပက္ခဓမ္မတို့ကို
နှိပ်နင်းခြင်းသည်၎င်း ၃၆၆

ပဋိပတ္တိအန္တရာယကရာ၊ ကျင့်
ဝတ်ပဋိပတ်၏အန္တရာယ်ကို
ပြုတတ်သောတရားတည်း၃၀၁

ပဋိပတ္တိဒဿနေန၊ ပေးလှူ
ပူဇော်ခြင်း၊ မှီခိုခြင်း
စသော အကျင့်ကို မြင်
သဖြင့် ၂၄၄

ပဋိပိသန္တိ၊ တီးခတ်ကြိတ်နှိပ်
ကုန်၏ ၄၀၈

ပဋိသောတဂတံ၊ အညာသို့
ဆန်တက်သော ၂၆၂

ပဋိဟရတိ၊ မိမိ၏ ဆန့်ကျင်
ဖက်ကို ပယ်တတ် ဖျောက်
တတ်၏ ၁၇

စိသန္တိ နိဿယ ၃-၃၂—ပ-မ-ဗ-သ-စ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ၊ (တခု
သော ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြား
အပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏)
လက်မှန် အသစ် ဖြစ်ခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၃၉၁

ပဏ္ဍကဒိဘာဝံ၊ ပဏ္ဍုက်
စသည်၏ အဖြစ်သို့ ၂၅၆

ပတိဋ္ဌာဘာဝေါ၊ ဥပဒ္ဒဝေါကို
ငြိမ်းစေသော အားဖြင့်
ကိုးကွယ်ရာ တည်ရာ၏
အဖြစ်သည် ၁၀

ပထဝိတော၊ မြေအောက်
အစွန်းမှ ၁၃၀

+ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသော
အကြောင်းတည်း ၁၇၆

+ပဒေသေ၊ ဌံ ၂၉

+ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့ ၂၄၅

ပဘဝလက္ခဏံ၊ ဒုက္ခ၏ မပြတ်
မစဲဖြစ်ကြောင်း အမှန်
အစ၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏ ၃၇၈

ပရဘဏ္ဍံဝါ၊ အရှင်မပေးသော
သုဉ္ဇနာကိုမလည်း ၂၄၇

+ပရမတ္ထသစ္စေ၊ ပရမတ္ထ-
သစ္စာ၌ ၃၈၃

၄၉၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပရမသမ္မာဓေ၊ မလ္လန္တမလက်
သာ အလ္လန္တကျဉ်းမြောင်း
စွာသော ၃၉၄

ပရမဿာသဘူတံ၊ အလ္လန္တ
သက်သာရာ ဖြစ်၍
ဖြစ်သော ၃၉၄

ပရမိဿရိယဘာဝတော၊ လ္လန္တ
ကံသော အစိုးရသည်၏
အဖြစ် ရှိတော်မူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၉၀

ပရာမာသရသာ၊ (အနိစ္စစသော
သဘော အမှန်ကို လ္လန္တ၍
တပါးသော နိစ္စစသော)
မမှန်သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း
ကိစ္စရှိ၏ ၂၉၂

ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာ၊ နာသော
သူတို့ကို၎င်း၊ သမ္ပယုတ်
တရားတို့ကို၎င်း သိမ်း
ဆည်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၄၃၃

ပရိဂ္ဂဟေတုဗ္ဗတော၊ ဉာဏ်ဖြင့်
ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

ပရိဗေဒိတော၊ မန္တရားရွတ်သော
အစဉ်ဖြင့် ရွတ်၍ ၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗသန္တိကာ-
တဗ္ဗဘာဝေတဗ္ဗာနံ၊ ပိုင်း
ခြား၍ သိအပ်သော
တရား၊ ပယ်အပ်သော
တရား၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်
သော တရား၊ ပူးစေအပ်
သော တရားတို့၏၎င်း ၃၈၆

ပရိတ္တာလောကံ၊ မြင့်ရှည်
မတည်သော အလင်းကို ၁၅၅

ပရိပစ္စမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ရင့်ဆဲ
ဟောင်းဆဲသော ရုပ်လျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိ၏ ၂၃၀

ပရိဟရိတုံ၊ လက်တုံ၊ ချေခြင်း
ငှါ ၇၇

ပရိပါကဘေဒမတ္တံ၊ ရင့်ခြင်း
ပျက်ခြင်းမျှသည် ၂၃၉

ပရိပုဏ္ဏကာလော ဝိယ၊ ရေ
ပြည့်ရာ ကာလကဲ့သို့ ၂၂၈

ပရိပုဏ္ဏဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊
ရုပ်၏ ပြည့်စုံသည်၏
အဖြစ်ကို ရှေးရှု ဖြစ်စေ
တတ်၏ ၂၂၆

ပရိဗေဒော၊ အန္တရာယ် ပြုတတ်
သည် ၁၅၆

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၉၉

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁၀]

ပရိဘိဇ္ဇမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊
ထက်ဝန်းကျင် အားဖြင့်
ပျက်ဆဲသော ရုပ်လျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိ၏ ၂၃၁

ပရိဘောဒလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏
ထက်ဝန်းကျင် အားဖြင့်
ပျက်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်
၏ ၂၃၁

ပရိမဒ္ဒနာသဟနတော၊ ဆုပ်
နယ်ခြင်းငှါ မခံသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၃၂၆

ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝဝသေန၊
ပရိယုဋ္ဌာနဟု ဆိုအပ်သော
နှိပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ၄၃၇

ပရိဝဋ္ဌုမံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လုံး
သည်ကို ၁၂၁

ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မဂ်ရခြင်းကို
ဆီးတားပိတ်ပင် ဖြစ်တား
ခြင်း သဘော ၃၇၀

ပလိဗောဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဘဝမှ
ထွက်မြောက်ခြင်းကို
တားမြစ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်
အားထင်သော အခြင်း
အရာရှိ၏ ၃၇၀

ပလုဇ္ဇိတော၊ ပြတ်ကျ၍ ၁၂၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁၀]

ပလောဘေတော၊ ဖြားယောင်း
၍ ၅၆

ပလ္လင်္ကပမာဏံ၊ ထက်ဝယ်ပလ္လင်
အတိုင်းအရှည်ရှိသော ၆၇

+ပဝတ္တတိ၊ မျှ၏ ရှည်၏ ၂၁၃

ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်
ဖွဲ့ရှက်လျက် ဖြစ်ခြင်း
သည် ၂၂၈

+ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တော၊ စိတ်၏
ပဝတ္တိဟု ဆိုအပ်သော
ဌိတိမျှသာတည်း ၃၀၀

ပဝတ္တိနိဝတ္တိ တဒုဘယဟေတူ-
နံ၊ ဝဋ်၊ ဝဋ်မှ နစ်သော
နိရောဓ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့၏
အကြောင်းတရားတို့၏ ၃၈၆

ပဝတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (သံသာရ-
မောက္ခဟု ဆိုအပ်ကုန်
သော ပဝတ္တိနိဝတ္တိတို့တွင်)
ပဝတ္တိဖြစ်၍ ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၃၇၈

+ပဝတ္တိပဝတ္တနနိဝတ္တိနိဝတ္တန-
လက္ခဏာနိ၊ မပြတ်မစဲ
ဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဒုက္ခ၏
အဖြစ်၊ မစဲဖြစ်စေတတ်
သော ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ပဘဝ
အကြောင်း၏ အဖြစ်၊

၅၀၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁၀]

ဝဋ်ဒုက္ခမှ ဆုတ်နစ် ပြန်
လည်တတ်သော တရား၏
အဖြစ်၊ ဆုတ်နစ် ပြန်လည်
စေတတ်သော တရား၏
အဖြစ်တည်း ဟူသော
လက္ခဏာ ရှိကုန်၏ ၃၇၉

ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏
ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်
ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏ ၂၂၆

ပသန္တာကာရာဒိဘာဝသမ္ပာ-
ပနဉ္စ၊ ကြည်သော အခြင်း
အရာ၊ ချီးပင့်သော
အခြင်းအရာ၊ အာရုံသို့ကပ်
၍ တည်သော အခြင်း
အရာ၊ အာရုံ၌ ကောင်း
စွာ ထားသော အခြင်း
အရာ၊ သဘောကို ရှုသော
အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေ
ခြင်း သည်၎င်း ၃၆၆

ပသာဒနရသာ၊ (နောက်ကျ၊
ခြင်းဟူသော အညစ်
အကြေးကို ပယ်ထုတ်၍)
သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို
ကြည်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၇၄

ပသ္မတိယံ၊ သားဖွားခြင်း
အနက်၌ ၃၉၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁၀]

ပဿိတွာ ပဿိတွာ၊ အဖန်
တလဲလဲရွ၍ ၉၉

ပဿန္တိယေဝ၊ မြင်ကုန်
သလျှင်ကတည်း ၁၄၀

ပဟတာသီဝိသော ဝိယ၊
လုံကန်ဖြင့်ခတ်အပ်သော
မြွေဟောက်ကဲ့သို့တည်း ၂၉၆

ပဟာယေထ၊ စွန့်ကုန်ရာ၏ ၂၀၂

ပါကဋ္ဌဇရံ၊ ထင်ရှားသောရုပ်
ဇရာကို ၂၃၀

ပါကဋ္ဌပါဠိဟာရိယံ၊ ထင်ရှား
သော ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်
ရှိသော ပြာဠိဟာသည် ၅၈

ပါစီနေန စ၊ အရွှေအရပ်
ဖြင့်၎င်း ၇၅

ပါဏာတိပါတာဒိသု၊ သူ့အ
သက်ကို လျင်စွာချခြင်း
စသည်တို့၌ ၂၄၈

+ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ၊ အကု
သိုလ်ကံစသော ကမ္မ
နိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ကို ၄၀၃

ပါသာဏာဘိဓာတသမုဒ္ဓတ-
တသ္မံ ဝိယ၊ ကျောက်ဖြင့်
ခတ်အပ်သည်ဖြစ်၍
ထက်ဝန်းကျင် လွင့်တက်
သော ပြာကဲ့သို့တည်း ၂၉၂

ပါဠိ၊ တည်း ၈၀

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၀၁

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ပိဋပိဏ္ဍိ ဝိယ၊ ပေါင်းတင်သော
မံ့ညက်စိုက်ကဲ့သို့ ၃၉၅
+ ပိဒဟိ၊ ပိတ်၏ ၄၆

ပိယဝတ္ထုကံ၊ ချစ်အပ်သော
ဝတ္ထုဖြစ်သော သတ္တဝါ
သင်္ခါရတို့နှင့် ကွေ့ကွင်း
ခြင်းလျှင် အကြောင်း
ရှိသော ၄၀၇

ပိလောတိကဓဏ္ဍံ၊ ခင်ကြယ်
သော ပုဆိုးပိုင်းကို ၄၄

ပိဋန္တနဝိကတိံ၊ လက်ကောက်
လက်ကြပ်စသော တန်း
သာအထူးကို ၁၀

ပိဋနဋ္ဌော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ်၊
ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏အကြောင်း
၏ အဖြစ်တို့ဖြင့် ဒုက္ခ
သမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို) နှိပ်စက်
ညှဉ်းဆဲခြင်းသဘော ၃၆၉

ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ၊ တဆွဲခြောက်
စိတ် ကလာပြည့်သော
လမင်းကဲ့သို့တည်း ၂၇၈

ပုထုဇ္ဇနသာဓာရဏတော စ၊
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၁၄

ပုနသဉ္ဇာနနပစ္စယနိမိတ္တံ၊
ကရုဏာရသာ၊ တဖန်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်
သော အမှတ်နိမိတ်ကို
ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၆၈
+ ပုနောဗ္ဗပေါ၊ တဖန်ဘဝသစ်

ကိုပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော ၄၁၇
ပုပ္ဖလူပဇီဝိနိယော၊ အပွင့်
အသီးကိုမှီ၍ အသက်မွေး
ကုန်သော ၁၁၆

ပုပ္ဖမုဋ္ဌိမိ၊ ပန်းဆုပ်ကို ၁၆၄

ပုဗ္ဗန္တတော၊ ရှေးဖြစ်သော
အနာဂတ်အဖို့မှ ၂၂၅

ပုဗ္ဗန္တာပရန္တမဇ္ဈတ္တဂတာ စ၊
ဝဏတ္တယပရိယာပန္တ၏
ရှေ့အဖို့နောက်အဖို့ဖြစ်
သော အတိတ်အနာဂတ်
၏ အလယ်၌မူလည်း
ဖြစ်သော ၃၁၀

ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝိဝိတ္တတော၊
လွန်လေပြီးသော အခွန်၊
လာလဘ်သောအခွန်တို့၌
သဘောမှ ဆိတ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ၃၅၄

+ ပုဗ္ဗပယောဂဿ၊ ပုည
ကြိယာ၌ တွန့်ခြင်းဖြစ်
လတ်သော် ထိုတွန့်ခြင်းမှ
ကင်းစေ၍ ကောင်းစွာ
အားထုတ်စေသည်၏

၅၀၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁]

အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော

စိတ္တပယောဂ၏

၂၄၃

ပုဗ္ဗာပရိယဝဝတ္ထာနေန၊ (ပဌမံ

ရူပက္ခန္ဓော၊ တတော

ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဤသို့

သောနည်းဖြင့်) ရွှေ့နောက်

ဖြစ်စဉ်ကိုမှတ်ခြင်း

အားဖြင့်

၃၁၉

+ ပုဗ္ဗာပရိယဝသေန၊ ရွှေ့၍

ဖြစ်သည် နောက်၌ဖြစ်

သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်

၃၀၇

+ ပုရက္ခန္ဓော၊ ရွှေ့သွားပြု၍

၂၄၃

ပုရိမကမ္မဇဝနစိတ္တာဒိနဉ္စ၊

ရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သောကံ၊

ဇောစိတ်အစရှိသည်

တို့၏၎င်း

၂၆၁

ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ၊ ရွှေ့သွား

အံ့ နောက်လိုက်အံ့ဟု

အလိုစင်စစ်မရှိသော်

လည်း ရွှေ့သွားနောက်

လိုက်ကဲ့သို့

၃၅၅

ပူဇံ၊ စောင်းသံပူဇော်ခြင်းကို

၅၆

ပူတိမစ္ဆပူတိကုမ္မာသစန္ဒနိ-

ကာဒိသု၊ ငါးပုပ်၊ မုယော

မုံ၊ ပုပ်၊ တံစီးအိုင် အစ

ရှိသည်တို့၌

၃၉၄

ပေါင်နီပေါင်၊ အဆင့်ဆင့်

၄၅၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁]

ဖဂ္ဂုဏပုဏ္ဏမဒိဝသေယေဝ၊

တပေါင်းလပြည့်၌

သာလျှင်

၁၂၄

ဖလဟေတုဘေဒတော၊

အကျိုးအကြောင်းအထူး

အားဖြင့်၎င်း

၄၅၁

+ ဖုသတိ၊ တွေ့တတ်၏

၂၇၀

ဖဏပိဏ္ဏာဒိသဒိသဘာဝေန၊

ရေမြုပ်စိုင့်စသည်နှင့်

တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်

၃၂၇

[၁]

+ ဗလပ္ပတ္တော၊ ဗိုလ်သို့

ရောက်သော

၃၀၃

+ ဗလရူပံ၊ အားအစွမ်း

ဟူသောရုပ်၎င်း

၂၃၃

ဗာဓကတ္တနိယာမေန၊ (ဒုက္ခ

သည် နှိပ်စက်တတ်သည်

သာတည်း၊ ဒုက္ခသည်သာ

လျှင် နှိပ်စက်တတ်၏၊

ဤသို့ နှစ်ပါးသော

အပြားအားဖြင့်လည်း)

ဒုက္ခ၌ ဗာဓကအဖြစ်၏

မြဲခြင်း၊ ဗာဓကအဖြစ်၌

လည်း ဒုက္ခ၏မြဲခြင်း

အားဖြင့်

၃၀၁

ဗာဓနပဘဝသန္တိနိယျာနပ္ပ-

ကာရေန၊ နှိပ်စက်ခြင်း၊

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၀၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဗ]

အမွန်အကြောင်း၊ ငြိမ်
သက်ချမ်းအေးခြင်း၊
ထွက်မြောက်ခြင်းအပြား
ဟုဆိုအပ်သော

၃၈၀

ဗာလဇနပရိကပ္ပိတဓုဝသုဘ-
သုခတ္တဘာဝဝိရဟိတ-
တော၊ မိစ္ဆာဆက်ဆံ
ဉာဏ်မသန်သူလူမိုက်တို့
သည် ကြံဆအပ်သော

ဓုဝ, သုဘ, သုခ, အတ္တ
အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်ကင်း

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်

၃၇၂

+ ဗာလတ္တပတ္တိယာ၊ သူငယ်

အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း

ကြောင့်၎င်း

၄၀၁

ဗာလဒါရကော၊ မလိမ္မာသေး

သောသူငယ်တို့သည်

၂၄၄

+ ဗျာဓိ၊ ဖျားနာခြင်းကို

၄၀၆

+ ဗျာပါရံ၊ ကြံစည်ကြောင့်

ကြ ဗျာပါရပြုခြင်းသို့

၃၄၀

[ဘ]

ဘဒ္ဒဿာပိ၊ ပြုအပ်ပြီးသော

ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ

ရှိသောသူအားလည်း

၄၀၄

ဘန္တတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ထက်ဝန်း

ကျင် လည်သည်၏အဖြစ်

တည်းဟူသော အခြင်း

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဘ]

အရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား

ရှေးရှုထင်တတ်၏

၂၉၂

ဘယ။ ပ။ ပါယေဟိ၊ ဘေး၊

ဘေး၏အကြောင်း၊ ဘေး

ကင်းခြင်း၊ ထိုဘေးကင်း

ရာသို့ရောက်ခြင်း၊ သိခြင်း

၏အကြောင်းတို့နှင့်၎င်း

၄၄၀

ဘရိတော၊ ပြည့်၏

၄၆

ဘဝဂတိဌိတိနိဝါသေသု၊

သုံးပါးသောဘဝ၊ ငါးပါး

သောဂတိ၊ ခုနစ်ပါးသော

ဝိညာဏဌိတိ၊ ကိုးပါးသော

သတ္တာဝါသတို့၌

၂၆၃

ဘာဇနဘောဇနဗျဉ္ဇန-

ပရိဝေသကဘူဉ္ဇကူပမာ စ၊

စားခွက်၊ စားအပ်သော

ဘောဇဉ်၊ လက်သုပ်ဟင်း

လျာ၊ လုပ်ကျွေးတတ်

သောစဗ္ဗိသည်၊ စားတတ်

သောသူလျှင် ဥပမာ

ရှိကုန်သည်လည်း

၃၂၅

ဘာဇနဝိကတိ၊ အိုးခွက်

အထူးကို

၁၁

ဘာရတော၊ လေးလံသောဝန်

နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်

၃၂၆

+ ဘာသနေ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း

ကြောင့်

၁၈၇

၅၀၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဘ]

ဘိက္ခု၊ ဝိဗ္ဗစက္ခုညဏလာဘိ

ရဟန်းသည်

၁၄၂

ဘေဒေါ၊ ဒုဝိဓ အဖြစ်ဟု ဆို

အပ်သော အထူးသည်

၂၅၀

[မ]

မက္ခန္ဓာလေပေါ ဝိယ၊ မျောက်

နှံစေး ကဲ့သို့တည်း

၂၉၁

+မစ္ဆရဘာဝေါ၊ ဝန်တို့ခြင်း

ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်

၂၉၈

+မဇ္ဈတ္တတာ၊ အလယ်အကြား

၌တည်သော သဘောရှိ

သောသူ၏ အဖြစ်သည်

၂၈၅

မဇ္ဈတ္တဝေဒယိတလက္ခဏာ၊

လျစ်လျူသော အာရုံကို

ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏

၂၆၆

+မနသိ၊ စိတ်၌

၂၈၄

မနုဿပစာရံ၊ လူတို့၏ ဒဿ-

နုပစာရဖြစ်သော ရုန့်ရင်း

သော အာရုံကို

၁၄၀

မနောမယာ၊ ဈာန်စိတ်ကြောင့်

ပြီးသော ကိုယ်ကို ဖြစ်စေ

တတ်သော

၁၈

မနောရထဝိဿာတပ္ပတ္တာနံ၊

နှလုံးအလို ပင်ပန်းခြင်းသို့

ရောက်ကုန်သော သူတို့

အား

၄၁၅

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဗ]

+မရဏတော ဘယံ၊ သေခြင်း

ဟူသော ဘေးသည်

၄၀၂

မရဏုပနယနရသာ၊ သေခြင်း

၏ အနီးသို့ ဆောင်ခြင်း

ကိစ္စရှိ၏

၄၀၀

မဟန္တံ၊ များသော ဝိထိ

စိတ္တုပြု၍တည်းဟူသော

အသက်ရှိသော

၂၆၀

မဟာဂတိကတ္တာပိ၊ အံ့ဖွယ်သရဲ

သော သွားခြင်းရှိသည်၏

အဖြစ်ကြောင့်လည်း

၁၃၉

မဟာဓာရာဟိ၊ ထန်းလုံး အင်

ကြင်းပင်စည် စသည့် ကြီး

စွာသောရေအယဉ်တို့ဖြင့်

၁၃၀

+မာဂဓိကာယ၊ မာဂတိုင်း၌

ထင်သော

၁၈၈

မာနသဒုက္ခာဝဟနတော စ၊

စေတသိကဒုက္ခကို ဆောင်

တတ်သည်၏ အဖြစ်

ကြောင့်၎င်း

၄၀၇

မာနသိကံ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်

သော

၉၄

မာရဏန္တိကဒုက္ခာဘိယာတေန၊

(သမားလက်ချ ခွင့်မရ၍

ပြင်းပြလွန်မင်း)သေခြင်း

၏ အနီး၌ဖြစ်သော ဒုက္ခ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၀၅

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

သည် အလွန်နှိပ်စက်ခြင်း
ကြောင့်

၄၁၅

+မိစ္ဆာဇီဝပုဟာနပစ္စုပဋ္ဌာ-
နော၊ မိစ္ဆာဇီဝကို ပယ်
ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်သော အခြင်း
အရာရှိ၏

၄၃၄

မိစ္ဆာဒဿနမတ္တံ၊ မှားယွင်း
သော အခြင်းအရာအား
ဖြင့် ရှုခြင်းမျှသာတည်း

၂၉၂

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစသော
မိစ္ဆာအယူကို

၂၄၆

မိစ္ဆာဘိနိဝေသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်း
ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်သော အခြင်း
အရာရှိ၏

၂၉၂

မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာ-
နော၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို
ပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်သော အခြင်း
အရာရှိ၏

၄၃၃

မိစ္ဆာသတိဝိနိဗ္ဗုဒ္ဓနော၊ အကု
သိုလ်ခန္ဓာဟူသော မိစ္ဆာ
သတိကို အကြွင်းမဲ့ ဖျက်
ဆီးတတ်သော

၄၃၅

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

မိတ္တာမစ္စသုဟဇ္ဇာဒီဟိပိ၊
အဆွေခင်ပွန်း၊ အလုံးစုံ
သော ကိစ္စ၌ တကွပြုဖက်
ဖြစ်သောသူ၊ နှလုံးအ
ကျမ်းဝင်သောသူ အစရှိ
သည် တို့သည်လည်း

၃၉၆

မိဋ္ဌနတော၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်၊ ပင်ပန်းသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် အမူ၌မကောင်း
သည်၏ အဖြစ်သည်

၂၉၄

မိလာပနရသံ၊ ညှိုးကြွံ့စေခြင်း
ကိစ္စရှိ၏

၂၆၅

မုတိံ၊ မှန်ကန် ရမိ သိတတ်
သော

၁၈၀

မုတ္တသိရာ၊ ပြေလွတ်သော
သျှောင်ထုံး ရှိကုန်သည်
ဖြစ်၍

၁၁၇

+မုဟုတ္တရမဏိယတော၊
တသက်လျှာ တခဏမျှ
မွေ့လျော်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း

၃၂၆

မုဠဂဗ္ဘာယ၊ အဖြောင့်မသွား
လမ်းမှားသော ကိုယ်ဝန်
ရှိသော

၃၉၆

မောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊
မောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့်

၅၀၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[မ]

ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်

၁၄၁

[ယ]

+ယံ ကိဉ္စိတိ ဣဒံ ဝစနံ၊

သည်

၃၀၅

+ယံ တံ တိက္ခမန္တာဒိသင်္ခါတ-

အတ္တာကာရာနုတ္တာပနံ၊

အကြင် တိက္ခ မန္တာသည်ဟု

ဆိုအပ်သော မိမိ၏ အခြင်း

အရာသို့ လိုက်စေခြင်း

သည်

၃၆၅

ယထာဂဟိတနိမိတ္တဝသေန၊

ယူဘူး မှတ်ဘူးသော

အကြင် အကြင်သို့သော

နိမိတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၂၆၈

ယထာ တထာ ဝါ အနိဋ္ဌာ-

ကာရသမ္ဘောဂရသံ၊

ဟုတ်သည်မူလည်း

ဖြစ်သော မဟုတ်သည်

မူလည်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌ-

အခြင်းအရာဖြင့် အနိ-

ဋ္ဌာရုံကို အဖန်ဖန် သုံး

ဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၆၆

ယထာ တထာ ဝါ ဣဋ္ဌာကာရ-

သမ္ဘောဂရသံ၊ ဟုတ်သည်

မူလည်းဖြစ်သော ဣဋ္ဌ

အခြင်းအရာဖြင့် အာရုံကို

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ယ]

အဖန်ဖန် သုံးဆောင်ခြင်း
ကိစ္စရှိ၏

၂၆၆

+ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်

သည်အားလျော်စွာ ၃၁၃

ယထာဝဝတ္ထာပိတေ ဝိသယေ၊

ဝုဋ္ဌောသည် ယခင်ဆိုအပ်

ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာ

အားဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော

အာရုံ၌

၂၆၀

ယထာဝုတ္တယုတ္တိသဗ္ဗာဝတော၊

ဆိုအပ်ပြီးသော အပြား

ရှိသော အပ္ပဘဝတ္ထာ

ဟူသော ယုတ္တိရှိသည်၏

အဖြစ်ကြောင့်

၄၃၀

ယထာသကံ ဩဋ္ဌာရိကာကာရာ-

နပါပနံ၊ အကြင် အကြင်

မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ရန်ရင်း

သော အခြင်းအရာသို့

ရောက်စေခြင်းသည် ၃၆၆

ယထာ သဘာဝပဋိဝေဓလက္ခ-

ဏော၊ ဓမ္မတို့၏ အကြင်

အကြင် အနိစ္စသော

သာမညလက္ခဏာ၊ ကက္ခ-

ဋ္ဌတ္တဖုသနသော ဝိသေသ

လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍

သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၇၈

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၀၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ယ]

ယန္တစက္ကယဉ္စိ ဝိယ၊ ကြံညစ်
ယန္တရား၊ နှမ်းပွတ်သော
စက်၌ဖွဲ့သော အတံကဲ့သို့ ၃၅၅

ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်
အသစ်စက်စက် ရှေးဦး
အစ ဖြစ်ခြင်းသည် ၂၂၉

ယာဂုယာ၊ အနွေးယက်
မန်းကို ၄၅

ယာနိကတာ၊ တက်ကစီး
ကပြီးယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်
ကုန်ပြီ ၇၅

+ယုတ္တသကုဏော၊ ယှဉ်သော
ငှက်သည် ၆၇

ယေဝါပနကာ၊ သရုပ်အားဖြင့်
မလာ ယေဝါပနဟူသော
ပုဒ်ဖြင့်သာ ဟောအပ်
ကုန်သော ၂၇၀

ယော ဥပါဒိသေသာတာဝေါ စ၊
အကြင် ကံသေသာမှ
ကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါး
ဟူသော ဥပါဒိ၏ မရှိခြင်း
သည်လည်း ၄၃၁

ယောဂနိယတော၊ ယောဂ
လေးပါးတို့သည် အာရုံ
ပြု၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၁၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ယ]

ယောဗ္ဗနဝိနာသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
အရွယ်ကောင်းသည်၏
အဖြစ်ကို ဖျက်ဆီး
တတ်သော သဘောဟူ၍
ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်
တတ်၏ ၄၀၀

[ခ]

ရက်နဋ္ဌော ဝိယ၊ ကမြူးရာ
သဘင်သို့ ရောက်သော
အထူးထူးသော အသွင်ကို
ဆောင်တတ်သော ကချေ
သည်ကဲ့သို့၎င်း ၃၅၆

ရသသောဏိတာဒိသု၊ အဆီ
အနှစ် အရည် အသွေး
အစရှိသည်တို့၌ ၃၄၅

ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တ ဝေဒနာသမ္ပ-
ဝါ၊ ရာဂစသည်တို့နှင့် သမ္ပ-
ယုတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာ
ဖြစ်သင့် သောကြောင့်
တည်း ၃၂၄

ရာဇပုရိသာနုဗန္ဓစောရာ ဝိယ၊
မင်း၏ ရဲမက်တော်တို့သည်
အစဉ် လိုက်အပ်သော
ခိုးသူတို့ကဲ့သို့၎င်း ၃၅၆

ရာသိကရဏလက္ခဏံ၊ အပေါင်း
အစုပြုခြင်း လက္ခဏာရှိ
သော တရားတည်း ၂၆၉

၅၀၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၅]

ရာသိဘာဥပဂမနေန၊ အစု၏
အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း
ကြောင့် ၃၀၉
ရူပဂတံ၊ ခွက်ကြုတ်စသော
ဝတ္ထုကို ၇၀
ရူပဇနကပစ္စယာနံ၊ ရုပ်ကိုဖြစ်
စေတတ်သော အကြောင်း
တို့၏ ၂၄၀
ရူပာရိပါကလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏
ရင်းခြင်း ဟောင်းခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၂၃၀
+ ရူပ။ပ။ သမုဋ္ဌာနော၊ ရုပ်၏
လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို
ပြုတတ်သော ဓာတ်
ချောက်ချားခြင်း၏ ဆန့်
ကျင်ဖက် ဖြစ်သော
အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်
သော ၂၂၄
ရူပမတ္တာရမ္မဏရသံ၊ ရူပါရုံမျှကို
အာရုံပြုခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၄၉
+ ရူပရူပံ နာမ၊ မည်၏ ၂၃၈
+ ရူပသဘာဝါတိက္ကမတော၊
ရုပ်၏ သဘောကိုလွန်ခြင်း
ကြောင့် ၄၃၀
ရူပသဘာဝေကသင်္ဂဟဝသေန၊
ရူပနလက္ခဏာ ဟူသော
တူသော အဖို့အားဖြင့်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၅]

တဖို့တည်းပေါင်းစု၍
ယူခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့် ၃၂၃
ရူပဿ၊ နိပ္ပန္နရုပ်၏ ၂၂၅
+ ရူပဿ ဥပစယော၊ ရူပဿ-
ဥပစယမည်၏ ၂၂၇
ရူပါဒိအဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာ-
နာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်သို့
ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်
တတ်၏ ၂၅၄
ရူပါဒိဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ရူပါရုံ-
စသော ပဉ္စာရုံကို သိခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၂၅၀
ရူပါဒိသမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနရသာ၊ ရူပါရုံ-
စသည်ကို ခံယူခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၂၅၀
ရူပါနံ၊ (အခွဲနှင့်တကွ တဆယ့်
တပါးသော) အာယတန
ရုပ်တို့၏ ၂၂၉
ရူပါဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
ရူပါရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
ထင်တတ်၏ ၂၄၉
+ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်-
ဝိညာဉ်သည် ၂၅၃
ရူပါဟရဏရသော၊ ဩဇာ
လျှင် ရှစ်ခုမြောက်သော

မှတ်သားဖွယ်

ကုမ္ပဏီ

၅၀၉

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၇]

ရုပ်ကို ဆောင်ခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၂၃၁
+ရောဂန်ဒါနမိဝ၊ အနာ၏
အကြောင်းရင်းကို ကဲ့သို့ ၄၃၉

[၈]

+လက္ခံ၊ လက်မှန်တိုင်ကို ၄၁၄
လက္ခဏာရှုပဝဋ္ဌံ၊ လက္ခဏာရုပ်
သည် ကြည်အပ်သော ၂၃၉
လက္ခဏာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်
တို့၏ပုရေစရဖြစ်၍ ရူပါရုံ-
အစရှိသော အာရုံတို့ကို
သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၅၄
လက္ခေယေဝ၊ လက်မှန်တိုင်၌
သာလျှင် ၁၀၇
+လဗ္ဗပစ္စယံ၊ ယောနိသော-
မနသိကာရ စသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ်
သော အကြောင်းရှိသည် ၂၆၁
+လဗ္ဗန္တိ၊ ရအပ်သိအပ်ကုန်
၏ ၁၀၄

လာလပ္ပနဒုက္ခံ၊ အထွေထွေ
မြည်တမ်းခြင်း ဟူသော
ဆင်းရဲသည်ကား ၄၁၅
လာလပ္ပနလက္ခဏော၊ အဖန်
ဖန် မြည်တမ်းခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၄၀၆
လိနတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံကို

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၉]

ယူခြင်း၌ တွန့်သော အ
ခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်
အားရွေးရွှေထင်တတ်၏ ၂၉၄
လောကတ္ထဂမေ စ၊ ဒုက္ခ၏
ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာ၌
၎င်း ၄၃၈
လောကပ္ပဘဝေ၊ ဒုက္ခ၏ အ
ကြောင်း အမှန်သမုဒယ
သစ္စာ၌၎င်း ၄၃၈
လောကီယံ၊ လောက၌ အကျိုး
ဝင်၏ ၂၃၄
လောကုတ္တရဝိပါကံ၊ လော
ကုတ္တရာ ဝိပါကံဝိညာဉ်
သည် ၂၅၃
လောဘနိဿန္နယုတ္တတ္တာ၊
လောဘ ဥပနိဿယည်း
ရသော ကံ၏အကျိုး
ဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့် ၁၄၂

[၁၀]

ဝစီပလာပေါ၊ စပါးဖျင်းကဲ့သို့
အချည်းနှီး ငိုကြွေးမြည်
တမ်းသော အသံသည် ၄၀၆
+ဝစီဝိညတ္တံ၊ မည်၏ ၂၁၈
+ဝဠုဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ မြုံ
သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်
ခြင်းကြောင့်တည်း ၄၂၄

၅၁၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ဝစိုအာကာရေန၊ ရှေးဖြစ်လင့်
သော ရုပ်ပေါ်တွင် ပွားစီး
သော အခြင်းအရာ အား
ဖြင့် ၂၂၉

ဝတ္ထမာနက္ခန္ဓနိဿိတမဂ္ဂက္ခ
ဏေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကို
မှီသော မဂ်ခဏ၌ ၄၂၅

ဝတ္ထမာနာယ၊ သောင်းသဲစည်
ပင် ဖြစ်လတ်ကျင်သော် ၁၀
+ဝတ္ထေတိ နာမ၊ လိုက်စေနိုင်
သည် မည်၏ ၈၉

ဝတ္ထုပ္ပဋိပဒါဒိဘေဒတော ပန၊
စက္ခုစသော ဝတ္ထုတို့၏
အပြား၊ ဒုက္ခပဋိပဒါ
စသော ပဋိပဒါစသည်တို့
၏ အပြားအားဖြင့်ကား ၃၃၉

ဝတ္ထုဝသေန စာပိ၊ ဝေဒနာ၏
ဖြစ်ရာအာရုံ ဖြစ်သော
ဝတ္ထုအားဖြင့်လည်း ၃၁၇

ဝတ္ထုယု၊ အရိုးစုမျှဖြစ်သော
ပြိတ္တာအဆင်းစသော
အာရုံတို့၌ ၂၅၅

+ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏ ၂၀၀

+ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုကုန်
ငြားအံ့ ၂၀၁

ဝကောဒိဝသေန၊ မိုးအပ်သော
သန်လျက်ရှိသော သူသတ်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ယောကျ်ားနှင့် တူသည်
စသည်တို့၏ အစွမ်းအား
ဖြင့် ၃၂၈

+ဝသိပ္ပတ္တိယာ၊ ဝသိဘော်သို့
ရောက်သဖြင့် ၁၅

ဝါတာဘိယာတစလဇလံ ဝိယ၊
လေခတ်သဖြင့် လှုပ်သော
ရေကဲ့သို့တည်း ၂၉၂

ဝါတာဘိယာတစလဇေပဋ္ဌာ-
ကာ ဝိယ၊ လေခတ်သဖြင့်
လှုပ်သော တံခွန်ကုက္ကား
ကဲ့သို့တည်း ၂၉၂

ဝါသုဒ္ဓေဝါယတနံ၊ ဗိဿနိုး
နတ်မင်း၏ နေရာ ၃၃၂

ဝိဂတုပက္ခိလေသေ၊ ညစ်ညူး
ခြင်း ကင်းလတ်ပြီးသော် ၃

+ဝိဇာနာတိ၊ (သညာ၏ အ
မှတ်ပြု၍ သိသော အခြင်း
အရာမှ) ထူးသော အခြင်း
အရာအားဖြင့် သိတတ်၏ ၂၄၁

ဝိဇ္ဇံ၊ ဂန္ဓာရိစသော ဝိဇ္ဇာကို ၃၀

ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေသု ဝါ၊ သက်ကြည့်
ဗေဒင် ဆေးဝါး မန္တန်
စသော ဝိဇ္ဇာတို့၌၎င်း ၁၇၉

ဝိညာဏံ စိတ္တံ မနောတိ
ပဒတ္တယံ၊ မနောဟူသော
ပုဒ်သုံးခု အပေါင်းသည် ၂၄၂

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၁၁

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိညာဏပဉ္စကံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်
စသော ဝိညာဉ်ငါးပါး
အပေါင်းသည် ၂၅၁

+ဝိညာဏဟေတုတ္တာ၊ သာန၊
ဇိဝှါ၊ ကာယဝိညာဉ်ဖြစ်
ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်တည်း ၂၀၄

ဝိညာဏ်ပုပ္ဖတ္တိကာရဏ-
ဝဝတ္ထာနတောပိ၊ စက္ခု
ဝိညာဉ်စသည်တို့၏
ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏
ပိုင်းခြားအပ် မှတ်အပ်
သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်
လည်း ၃၃၈

+ဝိညာတံ နာမ၊မည်၏ ၂၃၈

+ဝိညာယန္တိ၊ ကုန်၏ ၂၁၉

ဝိတက္ကယတော စ၊ ဝုတ္တ
ပကာရ သမ္မာသင်္ကပ္ပဖြင့်
နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ စိတ်ကို
တက်စေသည်လည်း
ဖြစ်ထသော ၄၃၃

ဝိတုဇ္ဇန္တိ၊ နှလုံးတုန်ဆတ်
အသည်းပြတ်မျှ နာကျင်
ကုန်၏ ၄၁၂

+ဝိတုဇ္ဇမာနမဗ္ဗာနံ၊ အစပ်
အဆက်အဖွဲ့တို့ကိုဖြတ်
တတ်သော လေသည်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ထိုးကျင့်အပ်သော သေ
ကွင်း အရပ်ရှိကုန်သော ၄၀၄

ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ အကျယ်
စကား အမြွက်မျှတည်း ၂၄၀

ဝိနိပါတတ္တာ၊ ချို့သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၁၅၁

ဝိနိယောဂက္ခမဘာဝါဝဟာ၊
ယှဉ်ခြင်းငှါ ခုံသည်၏
အဖြစ် သင့်လျော်သည်
၏ အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်
ကုန်၏ ၂၈၁

ဝိပန္နာယ၊ ပဲ့ကြွေပျက်စီးသည်
ရှိသော် ၁၁၁

ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဇရာမရဏ
ဟူသော နှစ်ပါးသော
အဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်
စေအပ်သည်၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘော ၃၆၉

+ဝိပရိဏာမေ၊ ဖောက်ပြန်
ပျက်စီးခြင်းသည် ၃၉၂

ဝိပရိတတ္တာ၊ ပြန်၍ သန့်န
အားဖြင့် မယူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

ဝိပါကာဗျာကတာယ၊
ဝိပါက်အဗျာကတ
ဝေဒနာအောက် ၃၁၂

၅၁၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တကိလတဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိပ္ပဋိသာရပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်
နုလုံးပူပန်လျက် အဖန်ဖန်
အောက်မေ့ခြင်းကို ဖြစ်
စေတတ်၏ ၂၉၉

ဝိပ္ပလမ္မနတော၊ အချွတ်ချွတ်
အယွင်းယွင်း ဆိုမြည်
ယောင်ယမ်းစေတတ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
တည်း ၃၂၆

ဝိပ္ပသန္တတ္တာ၊ အထူးသဖြင့်
ကြည်လင်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့် ၂၃၅

ဝိပ္ပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အကျိုးကို
ပြုပြင်ခြင်း ပြီးစေခြင်း
ဗျာပါရရှိသောအဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်
တတ်၏ ၂၆၉

ဝိမုခဘာဝဘူတာ၊ မျက်နှာ
လွဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်တတ်ကုန်၏ ၂၈၇

+ဝိယောဂရသံ၊ ပြည့်စုံသော
ဘဝခန္ဓာတို့မှ ကင်းစေ
ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၄၀၃

ရိရုဇ္ဇတိ စေတ၊ အရိယမဂ်၏
အစွမ်းဖြင့် ကုန်ခြင်းသို့
ရောက်သည်ဖြစ်၍ ကင်း
လည်း ကင်း၏ ၄၂၂

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိရတိ၊ ကြည်တက်သောတရား၊
ကြည်ခြင်းတရား၊ ကြည်
ကြောင်းဖြစ်သော
တရားသည် ၄၃၃

+ဝိရတိသစ္စေ၊ မုသာဝါဒမှ
ကြည်ခြင်းဟူသော
သစ္စာ၌ ၃၈၂

+ဝိရာဂေါ၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြစ်
ခြင်း ပယ်ခြင်း ၄၂၁

ဝိရူပဝေသဓာရိနော၊
ကြောက်မက်ဖွယ်
ဖောက်ပြန်သော အဆင်း
ကို ဆောင်ကုန်သည် ၁၁၇

ဝိရူပေ၊ မကောင်း ဖောက်
ပြန်သော သဏ္ဌာန်
ရှိကုန်သော ၁၄၂

ဝိလယံ၊ ကြေပျက်ကင်း
ပျောက်ခြင်းသို့ ၃၅၁

ဝိလိယတိ၊ ကြေပျက်၏ ၁၁၄

ဝိလိယန္တိ၊ မြည့်မြည့်ကြေ
ကုန်၏ ၁၃၀

ဝိဝဇ္ဇန္တိ၊ ကိုယ်ကိုလှိမ့်ကုန်၏ ၄၀၈

ဝိဝရဝါယုအာပပထဝါဓိကာနံ၊
အာကာသဓာတ်၊ဝါယော၊
အာပေါ၊ပထဝီဓာတ် လွန်
ကုန်သော ၁၉၉

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၁၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဥပဓိတို့မှ ဆိတ်
သောသဘော၊ ကင်းသော
သဘော ၃၇၀

ဝိသနိပါတော ဝိယ၊ မြားဆိပ်၊
မြွေဆိပ် ကျခြင်းကဲ့သို့
တည်း ၂၉၇

ဝိသပီတံ၊ အဆိပ်လူးသော ၂၅
ဝိသပ္ပနရသော၊ မိမိ၏ဖြစ်သော
အခြင်းအရာဖြင့် မြွေဆိပ်
တက်သကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်
သောအားဖြင့် ပျံ့နှံ့ခြင်း
ကိစ္စရှိ၏ ၂၉၆

ဝိသဘာဂတော စ၊ ဇာတ်
စသောအားဖြင့် မတူသော
ကောဋ္ဌာသရှိသည်၏ အ
ဖြစ်ဖြင့်၎င်း ၃၁၈

ဝိသယာဘိမုခဘာဝပစ္စုပ္ပန်
နာ၊ (တပါးသို့ မသွားမှု၍
စိတ်၏) အာရုံ၌ ရှေးရှု
သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကြောင်း
တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေး
ရှုထင်တတ်၏ ၂၇၅

+ ဝိသယောဘာသနရသော၊
အာရုံကို ထွန်းပြခြင်း
လင်းစေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၈

ဝိသရက္ခ။ ပ။ နုပါယေဟိ၊ အ
ဆိပ်ပင်၊ အဆိပ်ပင်၏ အ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

မြစ်၊ အမြစ်ပြတ်ခြင်း၊
ထိုအမြစ်ပြတ်ခြင်း၏ အ
ကြောင်း တို့နှင့်၎င်း ၄၄၈

+ ဝိသသံသဋ္ဌပုတ္တိမုတ္တံ ဝိယ၊
အဆိပ်နှင့်ရောနှောသော
ကျင်ပုပ်ကဲ့သို့ ၂၉၇

ဝိသာဒပစ္စုပ္ပန်နော၊ ကိုယ်
စိတ်၏ မပျံ့ခြင်းကို ဖြစ်
စေတတ်၏ ၄၀၉

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဂါဟဝသေန၊ စင်ရာ
စင်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်၏ အ
ကြောင်းဟု စွဲလမ်းမှတ်
မှားသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ၄၃၈

+ ဝိသေသတော ယေဘုယျေ-
န၊ ဖြင့် ၂၇၄

+ ဝိသေသတ္ထတော၊ ဝိသေသ
ဖြစ်သော ဝစနတ္ထအား
ဖြင့် ၃၄၃

ဝိသမိတုကာမာ၊ အပင်အပန်း
ဖြေလိုကုန်သည် ဖြစ်၍ ၂၄

ဝိဟင်္ဂမာ၊ ရဟန်း သူတော်
သူမြတ်ဟု ဆိုအပ်သော
ငှက်အပေါင်းတို့သည် ၃၃၃

ဝိထိပဋိပါဒကော၊ ဝိထိစိတ်ကို
စီရင်တတ်၊ ထင်စေတတ်
သော ပဉ္စေခါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်
၎င်း ၂၈၄

၅၁၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

+ဝိရဘာဝေါ၊ ရဲရင့်သူ စွမ်း
နိုင်သောသူ၏ အဖြစ်
သည် ၂၇၂

ဝီရိယာရမ္မဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝီရိ
ယဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မ
၏ အကြောင်းရှစ်ပါးလျှင်
နီးစွာသော အကြောင်းရှိ
၏ ၂၇၃

+ဝီရိယာဝနောဒနရသံ၊ ဝီရိ
ယကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၂၇၄

ဝိဟိပုရာဏဘာဝေါ ဝိယ၊
ကောက်၏ ဟောင်းမြင်း
သော အဖြစ်ကဲ့သို့တည်း ၂၇၀

+ဝုစ္စတိ၊ ၏ ၂၁၈

ဝုဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ပဉ္စကုန္ဒာ
ဟူသော နိမိတ်မှ စိတ်၏
ထကြောင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်
အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၃၇၉

ဝုဇ္ဈိ၊ အထက်၌ ပွားခြင်းသည်
၎င်း ၂၂၀

ဝုတ္တပ္ပကာရဒေါသာနတိဝတ္ထု-
နတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
အပြားရှိသော ဒေါသကို
မလွန်နိုင်ခြင်းကြောင့် ၄၂၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ဝေဇ္ဇကမ္ပံ၊ သလ္လကတ္တ အစရှိ
သော ဆေးသမားအတတ်
သည်၎င်း ၃၁

ဝေဒကကာရက နိဗ္ဗုတကမ-
ကာဘာဝတော၊ ခံစား
တတ်သောသူ၊ ပြုတတ်
သောသူ၊ ငြိမ်းတတ်သော
သူ၊ သွားတတ်သောသူ
မရှိခြင်းကြောင့် ၄၄၂

+ဝေဒနာသဘာဝေကသင်္ဂဟ-
ဝသေန၊ ဝေဒယိတလက္ခ-
ဏာ ဟူသော တူသော
အဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်း
ပေါင်းစု၍ ယူခြင်း၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၃၂၃

ဝေဒနာသလ္လသူလယောဂါ၊
ဝေဒနာဟူသော မြား
ငြောင့် တံကျင်နှင့် ယှဉ်
ခြင်းကြောင့် ၃၅၅

+ဝေဒယတိ ဝေဒယတိ၊ မစဲ
မငြိမ် အကြိမ်ကြိမ်ခံစား
တတ်၏ ၂၆၄

ဝေဒယိတလက္ခဏံ၊ အာရုံ၏
အရသာကို ခံစားခြင်း
လက္ခဏာရှိသော သဘော
တရားသည် ၂၄၀

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၁၅

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ဝေဒယိတလက္ခဏံ နာမ၊

အာရုံ၏အရသာကို ခံစား

သောအခြင်းအရာအားဖြင့်

ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်အပ်

သော တရားမည်သည် ၂၆၃

+ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏ ၁၅

ဝေမောနေ၊ ဆတ်ဆတ်

တုန်လှုပ်လျက် ၂၅

ဝေနေယျဝသေန စ၊ ဝေနေယျ

တို့၏ အလိုအားဖြင့်၎င်း ၂၂၇

ဝေရီဝေရမူလဝေရသမုတ္တိတ-

ဝေရသမုတ္တိတူပါယေဟိ၊

ရန်ရှိသောသူ၊ ရန်၊ ရန်ကို

အကြွင်းမဲ့ သတ်ရာ၊ ရန်ကို

အကြွင်းမဲ့ သတ်ခြင်း၏

အကြောင်းတို့နှင့်၎င်း ၄၄၀

+ဝေဝစနာနိ၊ ဝေဝစံနှင့်နှင့်

တို့တည်း ၄၂၁

ဝေသိယာ ဝိယ၊ ပြည်ကြီး

ကံကျွေးကဲ့သို့တည်း ၂၇၇

ဝေဟာသက္ခိတ္တဒဏ္ဍော ဝိယ၊

ကောင်းကင်သို့ ပစ်လွှင့်

အပ်သောတုတ်ကဲ့သို့၎င်း ၃၅၆

ဝေါဠုဗ္ဗနာဝဠုနရသာ၊ အစဉ်

အတိုင်း ဝုဠောကိစ္စ၊

အာဝဠုန်းကိစ္စတပ်၏ ၂၅၅

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၁]

သံကိလေသိကတော၊ပူပန်စေ

တတ် နှိပ်စက်တတ်သော

ကိလေသာကို ရခြင်းငှါ

ထိုက်သည်၏ အဖြစ်

ကြောင့်၎င်း ၃၁၄

သံခိတ္တံ၊ အာရုံ၌ တွန့်သော

အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်

သံခိတ္တမည်၏ ၁၀၂

သံသန္ဓနရသော၊ အာရုံဝိညာဉ်

ကို ပွတ်ချုပ်ထိခိုက်ခြင်း

ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၁

သံသန္ဓေတိ၊ ကပ်ငြိထိခိုက်

ပွတ်ချုပ်သကဲ့သို့ဖြစ်၏ ၂၇၁

သံယောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ်တွင်းသား

သတ္တဝါကို သံသာရဒုက္ခ

နှင့် ယှဉ်စေခြင်းသဘော ၃၇၀

+သံယောဂေ၊ မိမိမှ ကြွင်း

သော အကြောင်းနှင့်

ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည် ၃၇၃

သံယောဇနတ္တယပ္ပဟာနဉ္ဇေ၊

သံယောဇဉ်သုံးပါး

အပေါင်းကို ပယ်ခြင်း

သည်၎င်း ၃၆၆

သံရက္ခိယမာနစိတ္တဿ၊

ကောင်းစွာ စောင့်အပ်

သော စိတ်ရှိသော

ယောဂီ၏ ၄၃၅

+သံဝဋ္ဋကပ္ပေါ၊ မည်၏ ၁၁၄

၅၁၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

သံဝိဒဟန ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စီရင်
တတ်သော တရားဟု
ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်
တတ်၏ ၂၇၂

သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံ၊ ထိတ်လန့်
ခြင်း သံဝေဂဉာဏ်လျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိ၏ ၂၇၃

သံသရမာနာနံ၊ တလုံလဲလဲ
ကျင်လည်ကုန်သော ၂၆၃

သံသီဒနရသာ၊ ဌိသ္မိ ထောက်
သောရုပ်ကို ဖျက်ဆီး
သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရုပ်
တို့ကို နှစ်စေခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၂၃၁

သံသီဒမာနော ဝါ၊ ဆုတ်နှစ်
သည်ဖြစ်၍၎င်း ၂၄၃

သဉ္ဇပါဒိသေသ အနုပါဒိသေသ-
ဘေဒတော၊ ကိလေသာ
တို့မကြွင်းသော ဉ္ဇပါဒါ-
နက္ခန္ဓာနှင့် တက္ခန္ဓာဖြစ်သော
နိဗ္ဗာနဓာတ်၊ ကိလေသာ
တို့မကြွင်းသော ဉ္ဇပါဒါ-
နက္ခန္ဓာမရှိသော နိဗ္ဗာန
ဓာတ် အပြားအားဖြင့် ၄၄၄

သဉ္ဇဿာဟတော-သသတ္တိ-
တော၊ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော
သတ္တိနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၁၁

သင်္ကစ္စပရကိစ္စသာမိကာ၊ မိမိ
ကိစ္စ၊ သူကိစ္စကို ပြီးစေ
တတ်ကုန်သော ၂၇၂

+သဂဗ္ဗော၊ မျိုးရှိသည် ၄၄၃

+သင်္ကမနံ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း
သည် ၇

သင်္ကမန္တိ၊ ပြောင်းကာ
ပြောင်းကာ အောက်မေ့
နိုင်ကုန်၏ ၁၀၆

သင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
(မီးသို့ကျသော ကြက်
တောင်ကဲ့သို့ မပြန့်မူ၍)
တွန့်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား
ထင်သောအခြင်းအရာ
ရှိကုန်၏ ၂၇၆

သင်္ခတံ၊ မိမိ၏ အကြောင်းတို့
သည် အညီအညွတ် ပြီးစေ
အပ်သော အကျိုးတရား
ကို ၂၆၉

သင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရား
တို့သည် အညီအညွတ်
တပေါင်းတည်း ဖြစ်၍ ပြု
ပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘော ၃၆၉

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၁၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သင်္ခတတဏှာ အသင်္ခတဒဿန-
လက္ခဏာနိ စ၊ ပြုပြင်အပ်
သည်၏ အဖြစ်၊ တောင့်တ
မက်မောတတ်သည်၏
အဖြစ်၊ ပြုပြင်ခြင်းကင်း
သည်၏ အဖြစ်၊ သစ္စာ
လေးပါး တရားကို သိမြင်
တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသော လက္ခဏာလည်း
ရှိကုန်၏ ၃၇၉

သင်္ခါဒိဿာမိ၊ မုန့်မုန့် ညက်
ညက် ဝါးအံ့ဟု ၇၆

သင်္ခါရဂတံ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါ-
ရုပ် အပြားရှိသော သင်္ခါ-
ရအပေါင်းသည် ၁၃၁

သဇာတိတော၊ ဒုက္ခေ ဉာဏ်-
စသည်တို့နှင့် တူသော
ပဇာနနသဘော ဟူသော
ပညာ၏ ဇာတ်အားဖြင့် ၄၄၉

သဇာတိတောတိ၊ သဝိတက္က-
သဝိစာရ စသည် ပြား
သော သမာဓိတို့၌ တူ
သော သမာဓိ၏ သမာဓာ-
နသဘော ဟူသော ဇာတ်
အားဖြင့် ၄၄၇

သဇ္ဇယိံ သု၊ စီရင်ကုန်၏ ၇၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဉ္ဇာနနလက္ခဏံ၊ (ဤကား
အညှိ၊ ဤကား အရွေ
စသည်ဖြင့်) အမှတ်ပြု၍
သိခြင်း အာရုံကိုယူခြင်း
လက္ခဏာရှိသော သဘော
တရားသည် ၂၄၀

သဉ္ဇာနနလက္ခဏံ နာမ၊ (နိလ-
စသည် အပြားရှိသော
အာရုံကို) အမှတ်ပြု၍
သိခြင်း လက္ခဏာရှိသော
တရားမည်သည် ၂၆၇

သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ၊ အညှိ
စသည် ပြားသော အာရုံ-
ကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၂၆၈

+ သဉ္ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏ ၁၂၆
သည်၊ အသုဘသည် အနိစ္စ
သည်ကို ၄၄

သဒ္ဓဟနလက္ခဏာ၊ (ရတနတ္ထယ၊
ကမ္မဗလဟု ဆိုအပ်သော
သဒ္ဓေယျဝတ္ထုကို) ယုံကြည်
ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၇၄

သဒ္ဓါဒိအဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာ-
နာနိ၊ သဒ္ဓါရုံ အစရှိသည်
သို့ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အား ထင်တတ်ကုန်
၏ ၂၄၉

၅၁၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

သဒ္ဓါဒိမတ္တာရမ္မဏရသာနိ၊
သဒ္ဓါရုံ အစရှိသည်မျှကို
အာရုံပြုခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏ ၂၄၉

သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိသောတာပတ္တိ-
ယဂ်ပဒဋ္ဌာနာ၊ သဒ္ဓမ္မဿ-
ဝနစသောသောတာပတ္တိ-
အင်္ဂါလျှင် နီးစွာသော
အကြောင်းရှိ၏ ၂၇၅

+သဒ္ဓေယျဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊
ရတနတ္ထယ၊ ကမ္မ၊ ကမ္မ-
ဖလဟူသော ယုံကြည်အပ်
သော သဒ္ဓေယျဝတ္ထုလျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိ၏ ၂၇၅

သနိဒဿနကမ္မဇာဒိနံ၊ သနိဒ-
ဿနတိက် ကမ္မဇတိက်
အစရှိကုန်သော ၂၃၆

သနိဒဿနသပ္ပဋိသံ၊ (မြင်အပ်
သည်၏ အဖြစ်နှင့် တကွ
ဖြစ်သော၊ ထိပါးအပ်
သည်နှင့် တကွဖြစ်သော)
သနိဒဿနသပ္ပဋိသရုပ်
မည်၏ ၂၃၆

သနိဒဿနသပ္ပဋိသဝိသ-
ယတ္တာ၊ သနိဒဿန သပ္ပ-
ဋိသဖြစ်သော ရူပါရုံလျှင်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၃၇

သန္တတိ နာမ၊ မည်၏ ၂၂၈

သန္တပဏိတမဇ္ဈတ္တာကာရာ-
နုပါပနံ၊ ငြိမ်သက်မွန်မြတ်
သော လျစ်လျူသော
အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေ
ခြင်းသည် ၃၆၆

သန္တဘာဝနိယာမေန၊ သန္တ
အဖြစ်၏ နိဗ္ဗာန်၌ မြဲခြင်း၊
သန္တအဖြစ်၌ နိဗ္ဗာန်၏
မြဲခြင်းအားဖြင့် ၃၈၁

သန္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ငြိမ်
သက်သော အဖြစ်လျှင်
ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်
သော အခြင်းအရာရှိ၏ ၂၆၆

သန္တာနဝိနိဝတ္တေ၊ ဘဝင်အစဉ်
ကို နစ်စေတတ်သော ၂၅၇

သန္တာပဋ္ဌော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏
အဖြစ်၊ ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏
အကြောင်း၏ အဖြစ်တို့
ဖြင့်) ထက်ဝန်းကျင်
ပူလောင်စေခြင်းသဘော ၃၆၉

သန္တိရဏာဒိရသာ၊ ထိုက်သည်
အားလျော်စွာ သန္တိရဏ-
ကိစ္စ၊ တဒါရုံ ကိစ္စ၊ ပဋိ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၁၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သန္ဓေ ကိစ္စ၊ ဘဝင် ကိစ္စ၊
စုတိကိစ္စ တပ်၏ ၂၅၀

သန္ဓာရဏာဒီနိ၊ သဟဇာတ်
ရုပ်တို့ကို ကောင်းစွာ
ဆောင်ခြင်း၊ ခံခြင်းအစ
ရှိကုန်သော ၂၀၀

+သန္တိဗန္ဓနဇ္ဈေဒနာဒီကံ၊
အစပ်အဖွဲ့တို့၏ ပြတ်ခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲ
အစရှိသော ၄၀၄

သန္တိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဝတ္ထု
အာရုံ ဝိညာဉ် သုံးပါး
တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်း
ကြောင့် ဖြစ်သောတရား
ဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှု
ထင်တတ်၏ ၂၇၁

သပစ္စယံ၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊
အာဟာရ ဟူသော
အကြောင်းနှင့် တကွ
ဖြစ်၏ ၂၃၄

+သပတ္တော ဝိယ၊ ရန်သူကဲ့သို့
တည်း ၂၉၇

+သဗ္ဗဂတိသုညတ္တာ၊ အလုံး
စုံသော ဂတိငါးပါးမှ
ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၃၇၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဗ္ဗပစ္စိမံ၊ အလုံးစုံသော စိတ်
တို့၏ နောက်၌ဖြစ်သော ၂၆၂

သဗ္ဗသင်္ခတသဘာဂေက-
သင်္ခဟတော စ၊ အလုံးစုံ
သော သင်္ခတတရားတို့ကို
တူသော အဖို့အားဖြင့်
တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူ
ခြင်းကြောင့်၎င်း ၃၂၂

သဗ္ဗာဝ စတုဗ္ဘုမ္မကာပိ၊ ဘုံ
လေးပါး၌ရှိသော အလုံး
စုံသော သညာသည်
လည်း ၂၆၈

+ (သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှား
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ၄၃၁

သဗျာပဇ္ဇတော၊ ကိလေသ
ဒုက္ခရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၁၂

သဗျာပါရတော-ကာယကမ္မာဒိ-
ဗျာပါရသဗ္ဗာဝတော၊
ကာယကံစသောဗျာပါရ
ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၁၁

သဗျာပါရတော-သတ္တိဟတော၊
ကြောင့်ကြ ဗျာပါရနှင့်
တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၁၁

၅၂၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

သဘာဝဧကဉာဏ်သမုဋ္ဌာနံ၊
တူသောအပ္ပိရှိသော
တခုသော အခြင်းအရာ
ရှိသော ဥတုလျှင် ဖြစ်
ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်
၎င်း ၃၀၆

သဘာဝတော စ၊ ဇာတိ
စသောအားဖြင့်တူသော
ကောဋ္ဌာသ ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၁၈

သဘာဝတိက္ခေနေဝ၊ ပင်ကိုယ်
သဘောအားဖြင့်သာလျှင်
ထက်သော ၂၄၆

သဘာဝတော၊ မိမိ၏ အသီး
ဥစ္စာ သဘောလက္ခဏာ
အားဖြင့် ၂၆၄

+သဘာဝတော စ၊ ဒုက္ခ
ဝေဒနာ၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘောအားဖြင့်၎င်း ၃၉၁

သဘာဝဘေဒတော၊ သမ္ပယုတ္တ
ဘူမိအာရမ္မဏာဒိဝသဖြင့်
လဗ္ဘမာနဘေဒကို မယူမူ၍
သက်သက် သဘာဝသည်
ပြုအပ်သော ဘေဒဖြင့်
သာလျှင် ၂၆၄

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

သဘာဝါဒိဝသေန၊ သဘာဝ
ပုဂ္ဂလ လောကီယတို့၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၃၁၄
သဘာဝါနုပဂမေ၊ ကက္ခဋ္ဌတ္တ
စသော သဘော၏ မကင်း
ခြင်းသည် ၂၃၀

သဘာဝေနေဝ၊ မိမိ၏ ကက္ခ-
ဋ္ဌတ္တစသော သဘောအား
ဖြင့် သာလျှင် ၂၃၅

သမာဓာနမတ္တမေဝ၊ အညီအ
ညွတ် ကောင်းစွာထား
ခြင်းမျှသည်သာလျှင် ၂၇၃

သမာဓာနရသော၊ သမ္ပယုတ်
စိတ်ကို အညီအညွတ်
ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထား
ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၄၃၆

သမာဓိဝိပ္ပါရာ၊ သမာဓိ၏ ပျံ့
ခြင်း အဟုန်အဟိန်၏
ဖြစ်ခြင်းရှိသော ၁၈

သမုဋ္ဌာပနလက္ခဏော၊ အပြစ်
ကင်းသောကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်
သော အမှုကို ကောင်းစွာ
ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာ
ရှိ၏ ၄၃၃

သမ္ပဟဿနဝိနိဗ္ဗောဂဒဿ-
နေန၊ ရုပ်မှ နာမ်ကို ကင်း
ကွာစေ၍ ရုပ်နာမ်အပေါင်း

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၂၁

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

၌ သန အစိုင်အခဲကို ခွဲ
ခြမ်း၍ ပြသဖြင့် ၃၂၀

+သမောသရဏတော၊ စည်း
ဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း ၃၃၄

သမ္ပတ္တဂါဟကဏ္ဍိယဝိသ-
ယတ္တာ၊ ရောက်သော
အာရုံကို ယူတတ်သော
သန့်မြေ၊ ဗိုဝိမြေ၊ ကာ-
ယိမြေတို့၏ အာရုံ၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၇

သမ္ပတ္တိမဟာမေယော၊ ကမ္ဘာ
ပြုမိုးကြီးရွာသော အခါ
သည် ၁၂၉

သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ ပါဠိ၌ သရုပ်
ကားဖြင့်လာသော သမ္ပ
ယုတ် တရားတို့၏ ၂၅၂

သမ္ပုဇ္ဈော၊ စတုသစ္စ ပဉ္စဉေ ယူ
တို့ကို အလိုလိုသာလျှင်
သိတော်မူပြီးသော သဗ္ဗညု
ဘုရားသည် ၂၃၃

+သမ္ပမပစ္စုပ္ပန်နော၊ စီးပွား
ရှိသည် မရှိသည်ကို၎င်း
ရှက်ကြောက်သင့်သော
သူကို၎င်း မစိစစ်မှု၍ ပုဂ္ဂိုလ်
၏ ဝေနေောက်သော အဖြစ်

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု
ထင်တတ်၏ ၄၀၆

သမ္မာစိတ္တာဘိနိရောပန လက္ခ-
ဏော၊ မဖောက်မပြန်
သမ္ပယုတ်စိတ်ကို နိဗ္ဗာန်
အာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေ
ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၄၃၂

သမ္ပနိသု၊ ကွပ်ညှပ်ပိုင်နင်း
မင်းဟု သမုတ်ကုန်၏ ၁၂၈

+သမ္မာပယောဂေန၊ အသင့်
ဥပါယဖြစ်သော အားထုတ်
ခြင်းကြောင့် ၃၀

သမ္မာပ။ ဘာဝဉ္စ၊ သမ္မာ-
ပယောဂကို ငဲ့ခြင်းကင်း၍
မိမိသဘောအားဖြင့် သိ
အပ် ရအပ်သည်၏ အဖြစ်
သို့၎င်း ၄၂၇

သရသမရဏံ၊ မိမိသဘော
အားဖြင့် သေခြင်း၎င်း ၄၀၂

သရိက္ခတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါက-
တာ စသောအားဖြင့်
တူသော သဘောရှိသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၁၈

သရိရကိရိယာနုကူလဘာဝပ္ပ-
ကာရော၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်
သော အမှုတို့၌ လျော်သည်

၅၂၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

အဖြစ်ဟူသော အထူး

အပြားရှိသော

၂၂၅

သလက္ခဏဝတ္ထုနုတော၊ မိမိ

မိမိလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပိုင်း

ခြားခြင်းအားဖြင့် ၄၅၁

သဝနဝိသယတ္ထာ၊ သောတ

ဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ်

ကြောင့် ၂၃၇

သဝိပါကတော၊ ဝိပါကသဗ္ဗာ-

တော၊ ဝိပါကကို ဖြစ်စေ

နိုင်သော သတ္တိထင်ရှားရှိ

သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

၎င်း ၃၁၁

သဝိပ္ပါရတော၊ တုန်လှုပ်ခြင်း

ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

၎င်း ၃၁၂

+ သသင်္ခါရာသင်္ခါရဘာဝေါ၊

သသင်္ခါရအဖြစ်၊ အသင်္ခါရ

အဖြစ်ကို ၂၅၂

သဠာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊

ခြောက်ပါးသောအာရုံကို

သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ ၂၅၄

သာ ခန္ဓပုရာဏဘာဝသညိတာ

ပါကဋ္ဌဇရာ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏

ဟောင်းမြင်းသည်၏

အဖြစ်ဟု သမုတ်အပ်သော

ထင်ရှားသောဇရာကို ၄၀၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

သာဓာရဏဘာဝအက္ခမန-

ရသံ၊ ဆက်ဆံသည်၏

အဖြစ်ကို သည်းမခံနိုင်

ခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၉၈

သာဓာရဏာ၊ သေက္ခ၊

အသေက္ခ၊ ပုထုဇဉ်တို့

အား ဆက်ဆံသော

မနောဝိညာဏဓာတ်၎င်း ၂၅၄

သာရဏလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ်

တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေး

ရှုနိုင်သကဲ့သို့ ပြေးစေ

သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ

ရှိ၏ ၂၈၄

သာရတော၊ အမြတ်အားဖြင့် ၂၄၇

+ သာရထိ ဝိယ၊ မြင်းကို

နှင်တတ်သော ရထား

ထိန်းကဲ့သို့ အာရုံသို့ ရှေး

ရှုနိုင်တတ် ပြေးစေတတ်

သော တရားဟူ၍ ၂၈၅

သာလိမ္မသောဒနာဟာရော

ဝါ၊ လူဖြစ်သောအခါ

သလေးထမင်း သားပြွမ်း

ထမင်း အစာရှိသည်၎င်း ၁၃၆

သာဝဇ္ဇကိရိယာဟေတုတော၊

ပါဏာတိပါတ်စသော

ကဲ့ရဲ့အပ်သော အမှုအရာ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၂၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၁၁

+ သာသနက္ခမေ၊ အရိယ
သစ္စာ၌ ၃၆၈

သာသဝဠပါဒါနိယဘာဝေန၊
အာသဝေါတရားတို့၏
အာရုံ၏အဖြစ်၊ ဥပါဒါန်
တရားတို့၏ အာရုံ၏
အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၁

သာသဝမေဝ၊ အာသဝေါ
တရားနှင့်တကွဖြစ်သည်
သာလျှင်တည်း ၂၃၄

သိင်္ဂါလာ၊ မြေ၊ မိကျောင်း၊
ငှက်၊ အိမ်ခွေး၊ မြေခွေး
တို့သည် ၂၀၈

သိနေရူပရိဘဏ္ဍံ၊ ယူဇနာ
ငါးထောင်ရှိသော
မြင်းမိုရ်ခါးပန်းကို ၇၃

သီဝေ၊ ပူပန်ခပ်သိမ်း မကပ်
လိမ်း၍ ငြိမ်းအေး
ချမ်းမြေ့သော ၄၃၈

သီတနရကုပ္ပပန္နော ဝိယ၊
အေးမြသောရေရှိသော
လောကန္တရက်ငရဲ၌
ဖြစ်သကဲ့သို့ ၃၉၅

သီသေ၊ မဏိတော်၌ ၂၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သီဟသမာနဝုတ္တိနော၊ ခြင်္သေ့
နှင့်တူသော အကျင့်
ရှိကုန်၏ ၄၂၀

သီဟောက္ကန္တဝသေန၊ ခြင်္သေ့
မင်း၏ အလားကဲ့သို့
ခုန်ကျော်သည့် အစွမ်း
အားဖြင့် ၁၀၇

သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သော
ရုပ်မည်၏ ၂၃၅

သုခေနော၊ လွယ်သဖြင့်
သာလျှင် ၁

သုဂန္ဓံ၊ ကိုယ်တော်နဲ့ကျေးဇူး
တော်နဲ့ဖြင့် ကောင်း
သောအနံ့ရှိတော်မူသော ၄၃

သုညာနိ၊ ဗာဟိရက တိတ္ထိ
တို့သည် ကြံအပ်ကုန်
သော ခံစားတတ်သော
သူ စသည်တို့မှ ဆိတ်
ကုန်၏ ၄၄၂

+ သုဏန္တော၊ ကြားသည်
ဖြစ်၍သာလျှင် ၉၈

သုတ္တံ၊ ရှင်ပင်တို့စကားကို
ခိုင်ခံ့စေတတ်သော
ပါဠိကို ၁၉၉

သုတ္တမေဝ၊ ထုတ်အပ်စရာ
သာဓကသုတ်ကိုပင်လျှင် ၂၀၀

၅၂၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

+သုဓန္တသုဝဏ္ဏဿ၊ ကောင်း
စွာ ဦးပြီးသောရွှေစင်၏ ၂၂၅

သုပ္ပဋိဝိဇ္ဈသဘာဝတ္တာ၊
ရုန့်ရင်းသည်၏ အဖြစ်
ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိလွယ်
သော သဘောရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

သုဘနိမိတ္တတ္တာ၊ ရာဂ ဖြစ်ပွား
ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်
သော သုဘအခြင်းအရာ
၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၃၄၇

သုဘန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုဘဟူ၍
မှတ်မှားသော သညာ
ဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာ
သ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကို ၃၂၇

သုဝဏ္ဏရဇတောဒီဇာတုယော၊
ရွှေကျောက် ငွေကျောက်
အစရှိသော ဓာတ်တို့
သည် ၃၄၄

သုဝဏ္ဏဝိသုဒ္ဓိ ဝိယ၊ ဦးသစ်
သောရွှေစင်နှင့်တူကုန်၏ ၂၈၁

သုဝါနဝုတ္တိနော၊ ခွေးနှင့်
တူသော အကျင့်ရှိကုန်၏ ၄၂၀

သုဝိညေယျာ၊ လွယ်သဖြင့်
သိအပ်ကုန်သည် ၂၄၁

သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသည် ၉၁

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

သေယျထိခံ၊ ငါးပါးအပြား
ရှိသော ကုသိုလ်သည်
အဘယ်နည်း ၂၄၅

+သေသကုသလာကုသလာ-
ဗျာကတဝိညာဏဝသေန၊
ကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြွင်း
သော အဗျာကတဝိညာဉ်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၃၅၂

သေသခန္ဓတ္တယပဒဋ္ဌာနာ၊
မိမိမုကြွင်းသော
နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးလျှင်
နီးသော အကြောင်း
ရှိကုန်၏ ၂၆၉

သေသာနီ၊ ကာယဝိညာဉ်မှ
ကြွင်းသော အကုသလ
ဝိပါက်ခြောက်ခုတို့သည် ၂၅၃

သောကသလ္လဝိဟတော၊
သောကဟူသော မြား
ငြောင့်သည် နှိပ်စက်
ညှင်းဆဲအပ်သည်ဖြစ်၍ ၄၀၆

သောတာပိသန္နိဿိတသဒ္ဓါဒိ-
ဝိဇာနနလက္ခဏာနိ၊
သောတဝတ္ထုစသည်တို့ကို
မှီကုန်သည်ဖြစ်၍ သဒ္ဓ
အစရှိသောအာရုံကို
သိခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏ ၂၄၉

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၂၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သောပါဒိသေသနိဗ္ဗာန-
ဓာတုပတ္တိယာ၊ သဉ္ဇပါဒိ
သေသနိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ရောက်
ခြင်း၏ ၄၂၅

သောမနဿဟေတုနံ ဝါ၊
သောမနဿ၏
အကြောင်းတို့၏လည်း ၂၄၇

သောမနဿပေက္ခာဉာဏ-
သင်္ခါရဘေဒတော၊
သောမနဿဉ္ဇပေက္ခာ
အပြား၊ ဉာဏ်အပြား၊
သင်္ခါရအပြားအားဖြင့် ၂၄၂

[ဟ]

ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော၊ အလွန်
ရှင်လန်းသည်ဖြစ်၍ ၂၄၃

ဟတ္ထဂတံ၊ လက်၌ရှိသော
ဝတ္ထုကို ၂၄၄

ဟတ္ထဂ္ဂဟဏန္တာပနဓောဝန
စောဋ္ဌပရိမဇ္ဇနာဒိ-
ကာလေ၊ လက်ဖြင့်ကိုင်
ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း၊ လက်
ခြေစသည်ကို ဆေးခြင်း၊
အနီးဖြင့် အညစ်အကြေး
ကို သုတ်ခြင်းစသော
ကာလ၌ ၃၉၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဟ]

+ဟတ္ထပ္ပဿာရဏံ ဝိယ၊
အမှိုက်မှောင်၌ ဥစ္စာထုပ်
ကို ယူခြင်းငှါ ခိုးသူတို့၏
လက်ဖြန့်ခြင်းကဲ့သို့ ၂၈၃

ဟတ္ထဝိတ္တဗိဇာနီ ဝိယ၊ ကုသိုလ်
တရားတို့ကို ယူခြင်း၌
လက်နှင့်တူ၏ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိ
ကို ပြီးစေခြင်း၌ ဥစ္စာနှင့်
တူ၏ အမှိုက်နိဗ္ဗာန်
တည်းဟူသော ကသိဗလ
ကို သီးစေခြင်း၌ မျိုးစေ့
နှင့်တူ၏ဟူ၍ ၂၇၅

+ဟတ္ထိဒဿကအန္ဓာ ဝိယ၊
ဆုံခြေ၊ မန်းဝန်း၊ တံမြက်
စွန်းဖြင့် ဆင်ညွှန်းသော
သူကန်းတို့ကဲ့သို့တည်း ၂၆၈

ဟဒယရူပံ၊ နှလုံးသား
အဆင်းကို ၁၀၀

+ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ ၉
ဟိနဝတ္ထုကာ၊ ယုတ်သော
ဝတ္ထုကို အာရုံပြု၍
ဖြစ်သော ၃၁၇

ဟိဋ္ဌိတေ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော ၁၄၁

ဟေတုအပဒေသတော၊
အကြောင်းဟူ၍ ညွှန်း
အပ်သည်၏အဖြစ်
အားဖြင့် ၄၅၂

၅၂၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဟ]

ဟေတုဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်သို့
 ထောက်ကြောင်း၏အဖြစ်
 တည်းဟူသော သဘော ၃၇၀

ဟေတုဖလနုပုဗ္ဗဝတ္ထာနု-
 ဝသေန၊ အကြောင်း
 အကျိုးတို့၏အစဉ်ကို

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဟ]

မှတ်ခြင်း၏အစွမ်း
 အားဖြင့် ၃၄၆

ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဟိတ်နှင့်
 မယှဉ် ၂၃၄

ဟေရညိကဖလကော၊ ပွဲမင်း၏
 ပျဉ်ချပ်ပေါ်၌ ၁၇၃

+ဟောတိ၊ ၏ ၂၉၇

ဝံသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် ခြိမ်းမခေါဟာရ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]		[ဥ]	
အကနိဋ္ဌဗြဟ္မပြည်	၅၅	ဥတေန	၂၅
အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာ	၃၀၈	ဥတ္တရကုရ (မြောက်ကျွန်း)	၅၂
အဂ္ဂညသုတ်	၁၂၃	ဥတ္တရမာတာ	၂၈
အင်္ဂါဝတ်မြစ်	၁၁၉	ဥတ္တရာ (ဒကာမ)	၂၄
အနဝတတ်အိုင်	၅၂	[က]	
အနာထပိဏ်သူဌေး	၇၁-၇	ကဏ္ဍမုဏ္ဍကအိုင်	၁၁၉
အနောဇာဒေဝီ	၅၈	ကပေါတကန္ဓရတောကျောင်း	၂၂
အနောတတ္ထအိုင်	၁၂၀	ကာကဝလိယ သူဆင်းရဲ	၈၄
အပဏ္ဏကသုတ်	၅၆	ကုဏ္ဍာလအိုင်	၁၂၀
အဘယဂိရိကျောင်း	၁၆၃-၄	[ခ-ဂ-င]	
အရှင်အာနန္ဒာထေရ်	၇၂-၃၈၉	ခတ္တိယ	၁၂၉
အရှင်ဂေါတမ	၃၈၅-၆	ခါဏုကောဏ္ဍညထေရ်	၂၃
အရှင်နာဂသေနထေရ်	၁၇၅	ဂင်္ဂါမြစ်	၈၄၊ ၁၁၉
အရှင်ဘဒ္ဒိယထေရ်	၇၄	ဂဠုန်	၉
အရှင်မဟာကထေရ်	၅၉၊ ၆၀	ငွေစောင်းတန်း	၅၅
အရှင်ရဋ္ဌပါလထေရ်	၇၃	[ဝ]	
အရှင်ဓမ္မာနုလထေရ်	၇၄	စကားပင်	၄၄၆
အရှင်သာရိပုတ္တရာ		စန္ဒကူးတော	၅၂
ထေရ်	၂၂-၂၃၊ ၂၀၆	စန္ဒပဒုမသီရိ	၂၉
[အာ-ဣ]		စာမရိသားမြည်းယပ်	၅၆
အာဘဿရဗြဟ္မပြည်	၁၂၁-၂၊ ၁၂၃	စိတ္တသုကြယ်	၅၉၊ ၆၀
အာသီဝိသသုတ်	၃၂၅		
ဣန္ဒြိယထေရ်	၅၈		

၅၂၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ-ဆ]

စူဠအနာထပိဏ်သုဋ္ဌေး	၅၃
စူဠပန်ထေရ်	၄၃-၄၅
စူဠသမုဒ္ဒထေရ်	၈၁-၂
စူဠသုဘဒ္ဒါ (အနာထပိဏ် သုဋ္ဌေးသွီး)	၅၀
စေတီယတောင်	၁၀
ဆဒ္ဒန္တအိုင်	၁၂၀

[ဇ]

ဇဋ္ဌိလသုဋ္ဌေး	၂၉
ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း	၅၃၊ ၈၂
ဇိဝက	၄၃-၅-၆
ဇောတိကသုဋ္ဌေး	၂၉

[တ-ဒ]

တာဝတိံသာနတ်ပြည်	၁၂၂
တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်	၇၁၊ ၇၈
တိပိဋကစူဠဘာယထေရ်	၆၂-၈
တိဿကျောင်းကြီး	၅၆
ဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်	၄၁၄
ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း	၅၈

[စ-န]

နန္ဒယသုဋ္ဌေး	၂၉၊ ၃၀
ဓမ္မဂုတ္တာ	၂၈
ဓမ္မဒိန္နထေရ်	၅၆
နဂါးမင်း	၉
နန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်း	၇၁-၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ-ဖ]

ပဉ္စသီခဂန္ဓဗ္ဗနတ်သား	၅၆
ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး	၁၆၇
ပတ္တမြားစောင်းတန်း	၅၅
ပရမီသွာနတ်မင်း	၃၃၂
ပါဠိလိပုတ်ပြည်	၈၂
ပိယကရမာတာ	၂၈
ပုဏ္ဏ(ကျွန်း)	၂၉၊ ၃၀
ဗုဿမိတ္တာ	၂၈

[ဗ-ဆ]

ဗကဗြဟ္မာ	၆၀
ဗန္ဓုမတီ	၁၆၈
ဗန္ဓုမာ	၁၆၈
ဗာက္ကုလထေရ်	၂၀
ဗာရာဏသီပြည်	၂၀
ဗာရာဏသီမြစ်ဆိပ်	၂၀
ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်	၃၉၃၊ ၄၁၄
ဗိဿနိုးနတ်မင်း	၃၃၂
ဗေဠဝပဏ္ဏမည်သော စောင်း	၅၆
ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ်	၅၉
ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်	၁၆၃
ဘာရသုတ်	၃၂၆

[မ]

မဟာကထေရ်	၅၉
မဟာကသုတ်	၅၉
မဟာအနာထပိဏ်သုဋ္ဌေး	၅၃

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၂၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

[ဝ]

မဟာအနုဋ္ဌမထေရ် ၈၄
မဟာကပ္ပိနမင်း ၅၇
မဟာကဿပထေရ် ၈၃
မဟာပန်ထေရ် ၄၄
မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ် ၂၂၂

ဝိဇ္ဇာဓိရ် ၃၀
ဝိပဿီဘုရား ၁၆၈
ဝိသကြုံ ၅၄

[ဆ]

၅၃-၄၊ ၇၁-၂၊ ၄၊ ၈၁-၃
မဟာဓရာဟဏဂုတ္တထေရ် ၉
မဟာသမ္ပတ ၁၂၈
မဟိန္ဒထေရ် ၅၈
မဟိမြစ် ၁၁၉
မာဂဏ္ဍိယဗြာဟ္မဏ ၂၅
မေဏ္ဍကသုဋ္ဌေး ၂၉
မေတ္တေယျ(ဘုရား) ၁၆၉
မြင်းမိုရ်တောင် ၅၃-၄

သံကိစ္စထေရ် ၂၁
သင်္ကဿနဂိုရ်မြို့ ၈၁
သဠိဝထေရ် ၂၃
သတ္တသုရိယပါတုဘာဝသုတ် ၁၁၈
သရဘူမြစ် ၁၁၉
သဟမ္ပတိ မဟာဗြဟ္မာ ၅၅
သမာဝတီ ၂၅
သဘဝတ္ထိမြို့ ၈၁
သိကြားနတ်မင်း ၅၅
သိနေရုပဗ္ဗတ ၅၃-၄၊ ၈၁
သိန်းသိဋ္ဌကျန်း ၁၀၊ ၅၆-၈၊ ၈၁
သိရိမာ ၂၄

[ယ-ရ]

ယမသုတ် ၃၂၆
ယမုနာမြစ် ၁၁၉
ယသအမျိုးသား ၅၇
ယုဂန္ဓိရ်တောင် ၈၁
ရက္ခိတထေရ် ၉
ရထကာရအိုင် ၁၂၀
ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ၂၁
ရွှေစောင်းတန်း ၅၅
ရွှေပန်းတိမ်သည် ၁၀

သီဟပပါတနအိုင် ၁၁၉
သုဒဿာဗြဟ္မာ ၃၀၈
သုဒဿီဗြဟ္မာ ၃၀၈
သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာ ၅၅
သုဘကိဏ္ဍဘုံ ၁၃၁
သုမနဒေဝီ ၂၉

[ဟ]

ဟံသပပါတနအိုင် ၁၁၉

ပ-မ-ဗ-သ-ဂ-၂၀၆-၁၂-၅-၆၇-၂၀၀၀-ဆုဉ်။ (၂)

တစ်ခုတည်းဖြစ်နေကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ထိုသို့ဆိုရာတွင် အချို့က အတည်ပြုခဲ့ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ပြန်လည်ပြန်လည်

ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

၁။ ပြန်လည်ပြန်လည် (အထွေထွေ)

၂။ ပြန်လည်ပြန်လည် (အထွေထွေ)

၃။ ပြန်လည်ပြန်လည် (အထွေထွေ)

၄။ ပြန်လည်ပြန်လည် (အထွေထွေ)

ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာ့ဆေးကုသရေး ဌာနတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော စစ်ချက်များကို ပုံနှိပ်တိုက်ထုတ် (ဆေးကုသရေး ဌာနတွင် စစ်ချက်များကို ပုံနှိပ်တိုက်ထုတ်) ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။